

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kožde čisto placi 6 np.
Štvortlētna předplata pola
wudawařja 66 np. a na
kral. sask. pósée 7½ nsl.

Cislo 1.

8. januara.

Léto 1859.

Wopshijecze: Sowjetne podawki. — Se Šerbow: S Kschischowa. S radworsteje wožadý. S michał-
stevje wožadý. S Hodzija. — Dopisy. — Gudniſke dopisy. — Psicholop. — Hanž Depla a Mots
Tunka. — Narjescytnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Jeho majestosz kral Jan je ministra
Behra dla jeho wſchelakich ſaſtužborw ſa ſemjana
powyszbił.

Prusy. Barliňskemu krajnemu ſejmę mi-
nisterſtwu najſkere ſolen wo ſaſoženenu tajſich
prjódſpoži, koſiž ſu ſo roewjerowacj dali. —
Hrabja Bourtales je ſa poſtanza na khježorſkim
dwori we Wini pomenowany. — Kral a kra-
lowa ſtoj hſchecze w Romi a ſebi tam wſchitko
ſwjeru wobbladajetaj.

Rakuſy. Arzypwójwodſka Marja Hana,
hotra viedarscheho khježora Ferdinand, je 28.
decembra wumreła. — Smjesta Parije w Italii,
hdzej je univerſita, ſu ſo wſchitky ſtudencji, koſiž
ſo tam nenarodzichu, wupofasani, dokež bječu
njeſkaju haru pſcherživo khježorſkim ſaſtožnikam
ſehnali. — W Krakowſti je wychnoſ ſjekotrych
politiſkych pſcherzutkow ſadžita. — Rakufke
wojisko, koſež je ſo ſerbſtich nevojnoſtjow dla
do tamniſcheje bliſkoſtje poſtało, je pecža 10,000
muži bylne.

Serby (nad Dunajom). W tutym kraju
je ſlupſchicina (krajny ſejm), kož mo to tydženja
powedačmy, dotalneho weraha Alexandra wo-
žadžila a predawſteho weraha Miloscha Obre-
nowicza na hrón powołala. Šerbski ſenat
abo ſowjet ſe wſchitkimi ministrami je ſo tež ſa
wožadženje Alexandra wuprajit, nožvſe paž
Miloscha ſa nowego weraha mječi. Ale ſlup-
ſchicina tak daloko döhna, ſo ſowjet, kož tež
wojisko do jeje wole ſwoli a duž ſu njeſotrych

vo Miloscha do Walachijs poſtały, ſo by do
Šerbow vſchijieſ a ſa ſerbſteho weraha był.
Bes tym bydlí val hſchecze dotalny werah Ale-
xander w belgradſtej, wot Turkow wobhadženej
twerdžiſni. Wón nožvſe ſo poſedanju ſlupſchicinę
podejſiñcz, proſiž, ſo je tu yelu wſej turkow-
ſtemu ſultanej pſcherzodat a ſo na jeho wobſanknenje
czaſa: — je paž njeſko do wſchoho ſwolik.

Rajſkere ſultan, kož ſo powſchitkomne mjeni,
Alexandru radu da, ſo wón woſtupi, dokež
turkowſte kneſtvo mjeni, ſo ſo Milosch Šer-
bam doſho lubicj nebudže a ſo ſnadj potom
Alexander tež ſaſo na rjad pſchindže.

Ze Šerbow.

S Kſchischowa. Dón 20. decembra (ſańdz.
I.) rano w 5 hodžinach wotemrety kralowſki
ſuperintendent a rycer čerweneho moriela, ſarat
we Kſchischowi a Zytowi, f. Ernst Bohaboi
Scholka, bje 6. meje 1793 we Wojerezach
rodzeny, hdzej jeho nebo nan Mag. Bedrich
Michal Scholka ſubdiaſon a ſerbſti ſarat bje-
ſche, jeho nebo macj, Khrystiana Friederika, bje-
ſche rodž. Renčež ſe ſlepeho. Tsi lieta
bjeſche wón na wulkej ſchuli we mjesi, a we
Wittenberku na univerſitezi wójny dla jenož dwije
lječi. Po we Draždjanach jara berje wobſta-
tym prjenim pruhowanju ſlupſchicina jaſo domjaz
wucjer w Ljewaldži 3½ lieta, hacj w mjerzu
1818 duchomne powołanje do Khełma a Hoſnižy
dosta, cjehož dla druhe pruhowanje, a to ſ naj-

wyszej kwalitu, we Wróblawiu wobsta a hysdom swieżemu destu. Duchenne sastępstwo we Ksibischowi a Zjowi nastąpi wón 4. nedzielu Adwenta 1819, a je tudy wices 39 lat wé winizy teho Knesa dzietat. W liec,i 1834 na dniu 16. wulsczo rózka bu jemu 1. reżberksa superintendentura pichedodata. Eserbsku ryž je wón hasle jako kandidat wulscy a lubewaltsche ju jara, a we jeho superintendanturi nebudzische radzene bylo, herbstim dżeciom we nabieżni herbstie rośwuczenie sapowodzic; wobebje we połnieni khoroszi ryczeiche won taf jara radu herbsti wot wjezow nascheje wjeru. Wón je Eserbow bes poładania na parichonu sastupewał. Schioż je jeho herbsti przedewacj ksytał, wje, so hacż runje we synlu bo Niemz kschitschowacj dasche, won tala se herbstie rycie bohastrem hospodaric wedzische. Kożde swoje viedowanje a kózdu duchennu ryc, siż mjejsche herbsti dżecie, napisz hebi herbsti.

Wices weleśnetne cęske a pichedzce cęske czerpenja je jeho ton Knes i hebi czaħnun, ton Knes je jeho schrijf a redzt, hacż tóne syn Levi nicż wjajp wedzic' nochcejcie, drži teho Knesa hnadu a swiejego Jezuša ranu. Wobiebie luby biesche temu 232. kħierluchi; wchma schmejfa wolszheresche jeho frósko piched poħlentim wedrħenij m. — Tii dny do smerejje poħvni jeho duschu Jezušowa hysjota weċċet a wón prajejte, so budże bedy herħaq swieċċej. Kħierluchi, siż ho herbsti a niemli pichi jeho pħrebi svewajjix smieje („Wons je dosz!”) a teju duchennenu, siż byshtaj f'wobjemaj wohadomaj ryczałej, je wón wusmelit a predy a pichi tñu nolijnje proħġi, so by ho jismaj prajko, so nebwixta jeho kħwaliż, ale teho Knesa hnadu, siż je ho po nim też wices to cjerpenje tak milożiżje horjekrat.

Sapokasanje swiejego, wot Zjelorsanskiej wohady wot kollaturskeho Knesa hebi i duchomnemu wuprošchencho starskeho syna, biesche jeho poħlenni sjanne dżelo we superintendenturi. Wone sta ho 19. nedzielu po swj. trojzy. Też dżerjesche wón hnydom po tym tam gyrlwinu a wobeju schulow visitaziju, a konferenzu w Niszej se swojimi duchomnymi, wuċżeġremi a kandidatami.

Reformacjoni swedjen biesche wón rano tak iħberit, so jeho cji ieho piched, so neby djenha na Boże miesto iħol, ale „moj Knes mi każe; ja qazu iemu kserjew bież; daxje mi hic,” biesche jeho wotmowljenje. Su jeho do Bożego doma wedli a na illetku wedli, a tam, na iżżej sevren, ie teho Knesa słowo poħleni fróz herbsti ryczał; su jeho f'kieni a f'Beżżej doma wedli; njemse viedowanje neje dżerał. Egydom nedziel bje bieħie ġiġi a mirejde nemόżnejne cierpici, neiskerzie novosledku, hacż bje runje derje boloż pichiberazzu sjannej f'idżjenju. „Eym wele storjiet a f' iwm hebi nicż nepoħlojiet, cżiċċi bież a wotċalowacj, to mi dawa pozlożenie,” prajejhe uón, hdyż fu jeho piched, cżoho dla też tola wiaw nevestiż. Wón je swojin starebu pichinet na $65\frac{1}{2}$ lura a je sawestajiet: wudoru, 2 synow (storjiet je dučomny w Zjelu, miedzi kandidat duchomnwa, 5 dżewker, pichidżneho syna a 4 dżecidżecji).

Zyle swjate dny pichihadjomachu, niz ienoż f' leħo wohadu, ale f' wele drubich, njemistħi a herbstiħi, pruħiħi a saliħi wohadow we nażo pichistnejnej cissinje sta ludi, a hdyż fu synu swiedżenja lubożże, wobebje hdyż fu vlaħju iekhom pxti kassċen, hdyż fu żane bħowejgo ħerx, dha fu tħoleq neboċċiżże lu biveri wele, wele ludzi f' daloka a sħiereka. Też jeho wohada wopokasawise na jara wħelak wa-sħażnej, sak mulu je jeho lubowała a lubuje jeho. — Drubi djeni hodow f' weċċera svewa-sche kħiżiċċewa schulika mlodżina we farissim domi smertu kħierluchi a smertu ariju se swojim wuċżejrom na najlubonniż. Tak doħlo hacż tón neboċċiżli na marach stejsejhe, swoneshe ho we wobjemaj wohadomaj wot 11—12, swjate dny yak po Beżżej kħiżiċċi też hedżju doħlo. Tsejji djeni hodow popolnju w dwiexi sapoċċa ho se swonenjom pohreb. Po spjewanju kħierlucha „Wono je dosz” dżerjesche wōġġiżi f' duchomny Junghānel rjanu, wutrobne herbsti wutprošchenje a kħiżiċċi wocċi shromadżenijek swiedżesħej, so je wntrobby tħiekk. Ma to spiegawha tón samy kħierluchi njemisti. Potom neċċu teho neboċċiżże lu priedi dżecie, schula, wuċżejjo, duchomni, a tunje predi kassċen Zjelu.

janissi f. kantor s rjadem teho nebočičkého na bjetvym židzanym hlowatu, sa káštejom yak sa wostajeni a ta jara wulka byla pschewodžerow) pod swonenjom a se spjewanjom „Jesús moja nadžija“ po, se selenymi halozkami poštanjym puczu do Božeho doma a stajichu káštež psched, se selenymi rostlinami wuwyscheny a renje roszwyczeny Boži woltar. Miesko so „O jehnjo Bože Swiate“ spjewasche, na cjož Hbelszjanisti f. duchomny smertnu epistolu cíjicasche. Po mu-spjewanju 2 schurzow smertneho khierlucha stuvi f. duchomny Holscher i Dolheje Hörlí na woltar a dzerzeiche po Hebr. 4, 5 – 11. cíjelne předowanje, kiz drje cíjskezane budie, dokelž je powišitkonne žadanje po nim k hlyšeniu. Wuczerjo sviewachu nietko kraſnje smertnu ariju. Pod spjewanjom „To cijeto chzem vohrebacž“ bu káštež poſběhnem a k tej se selenymi halozkami renje wudebenej poſlenej spartej komerzy neženy. Hdyž so i nej pschiblžowachmy, witaſche jeho a naš tam spjewanje: „Moje živenie ky Chrystiſe.“ Sažo spjewachu wuczerio kraſnje jenu smertnu ariju. K. duchomny Paul f Jenke spjewasche smertnu kollestu, a na to požehnoua byt lubowaneho nana do rowa. Swujewanjom poſleneje schuczli bu smedženli pořeb ſtönezeny. —

Kak rele je pschewodžerow bylo? Mienja, so psches 2000; potoža jich neje do Božeho doma mohla. Pschitomni nebjechu niz jenož wschitz temu nebočičkemu podačji ff. duchomni a wuczerjo, ale tej s druhich diózezow, tež se Šakszeje duchomni a wuczerjo, kiz tež kollaturzy a cíj druzi sneža rožborſeje I. superintendentury, s mjeſtow a se wžow jara wulka byla. Palomove hately a wichelaka druha kraſna vychadebeſche jeho káštež a row, wſcho wepoſtaſwa lubožje. Bes tými duchomnymi bjeſte jednu hacž dotal neſnaty, kiz mjeſte jora wyšosi rjad woſolo ſchiſe wiſhajo. Zoko wečorne ſmjerſi počznačku vadač, bjeſte vohrebny smedžen ſtönezeny. We wobiemai woſadomai so hiſteče ſwonesche, hdyž hujem so čmische.

Ujeſatſte pschewodžerow po ſmicerži namaka wutrobu wo wiſhajo druzi jedyn ras wetschu, hacž hewak je, videreszenu a s wodu webdatu, we bróži wodu a pluža poine jeſenjow. Teho dla

bje jeho čerpenje tak cjeſke, ale wono ſe ſemu k wicejnej ſtrouſzi hlužiko. Ton Knes ſawala ſwoſu hnadi do taſich vriemenjow.

Cježne ſmertne wopominanje budje druhu nedželu po vjoch kralach, pschetoz na tomle dniu budžiſte wón 25letny ſibelſti ſwedžen jaló ſuperintendent ſwecicž móht, a bjechu jeho duchomni a wuczerjo 25letny ſubelſki džen jeho duchomneho powołania ſwedženiy psches ſkowa a dary wobeschli, dha chyžhu jeho ſuperintendentſti ſubelſti ſwedžen wogebie renje ſwecicž, a bjechu so k temu hujom vſchihoty stale. Ton Knes teže zyrkwe je jeho k ſebi wekał a horje-wiał, hdyž dobywaſta zyrkej ſwecicž ſwedjenje, kiz so neſtörcza. *

S radworskeje woſady. Vſchi ſtoličenju naſicji so a) w Radworju s Čjornym Hrdlerom a Radworskim Hajem 20 toni, 4 byki, 24 wołow, 179 kruwów, 61 jatojzow, 37 czelatow, 109 ſwini, 224 wozow a 42 koſow; b) w Boranezach s Nowymi Boranezami 6 toni, 17 wołow, 67 kruwów a ja-tojzow, 2 byſai, 52 ſwini, 1 wozza a 7 koſow; c) w Lutobęžu 15 toni, 3 byſi, 10 wołow, 45 kruwów, 9 jatojzow, 15 czelatow, 13 ſwini, 5 koſow a 7 wozow; d) w Bronju s Nowym Bronjom 8 toni, 13 wołow a byſow, 75 kruwów, 17 ſwini a 6 koſow; e) we Lypovi 3 tonje, 15 wołow a byſow, 40 kruwów, 52 jatojzow, 4 cielata, 14 ſwini a 7 koſow; f) we Lypjankej Dubrawzy 5 wołow, 41 kruwów, 7 jatojzow, 6 ſwini a 5 koſow; g) w Buſkowzy 2 kruwie, 1 wozza, 3 ſwineci a 1 koſa; h) w Strójſchęžu 9 toni, 4 byſi, 24 kruwów, 14 jatojzow a czelato, 10 ſwini a 1 koſa. *†*

S michalſkeje woſady. W nožy wot 25. i 26. decembra ſaždeneho ljeta je so ſmichalſkeje zyrkwe čzahní, tutemu Božemu domu piched neſkotrymi hetami dateny a na woltarju wiſhaz, na neſnate watchne ſtrany. Paduch so hiſteče wuſtſedžit neje.

S Hodžiſa. Tudy ſwecicžom na dnſu noweho ljeta žadny ſwedžen, menuž uſtaſtejny jubelſwedžen nutwyszenja Lutherowej reformazije. Po prawyac mjeſte je so wón hakte 2. februara ſwecicž, pschetoz tehdy budje runje

300 ljet, so je šo prijene evangelsko-lutherske
prjedovanje w Hodžiju džeržalo, tola pak bu
wón po poručnosti wychćeje zyrswineje wych-
nosje hízom se šwedjenjom noweho ljeta šobu
wobenđenjy. Hízom džen predy šo teho dla se
wschjemi swonami swonesche a zyrkej po möž-
neshi wudebi. Nasajtra rano w 6 hodžinach
šo s nowa se wschjemi swonami swonesche a
predy hacj šo Boža služba sapocja, smahowasche
šo khorhojty czah, nawedowaný wot f. kantora
Lischki a wobstejazj s wupyschenych džeczi
hedžijskeje schulje, s posawnistow tij predy džechu
a khierlusche dujachu, f. diafona Voigt a
mnoheho kemschazeho luda, po Hodžiju horje do
Knesoreje hriatnizy. Boži dom bje jara šyl-
nje s ludem napelneny, a hrimotaizy žolmijachu
šo hwalobne khierlusche herbstich kemscherjow,
pschewodzane s móznymi synkami byrglow a
trompetow, herje temu Knesei wieczneje majestety.
Na Božje mjesto stupivši, džeržesche naših myšoko
dostejny knes diakonuš Voigt mózne, sahoriage
prjedovanje po f. temu wuswolenych słowach
hwiateho ſenita Jana, 4, 35—38 a staj
hebi to vrashenje: „Kak mamy tu psched
300 ljetam i tudy nutes wedženu re-
formaziju Dr. Luthera wobhadowacj,
tak so bychmy naši ju bel ſwedženj s
wuzitkom a se johnowanjom wobe-
ſchli?“ Na to wón s dobrym wuwedzenjom
wetmolwi: My mamy ju wobhadowacj 1.)
jako wulli wuhyw, tij pod Božim wschelhomóz-
nym hnadnym wodženjom ho stat je; 2.) jako
jene dželo, jedyn ſtuk, wot koſtrehož my naj-
krasnische plody žnyjemy a wujiwamy a 3.)
jako jedyn podawf, tij naš f najšveciſtichim
prjedkwsacjam wubudžuje. Wutrobnia modlitwa
wobſanku tuto kraſne prjedovanje. — Po
njemskej Božej službi hischeje s wieje delje po-
ſawnow mózne synki tamneho reformazijſtich
khierluscha: „Jedn twerdy hród je naš
Bož ſam!“ nad lubym Hodžijom ſaklinčazhu
a hischeje njeletruzkuſiž evangelsku wutrobu wo-
ſchewichu. —

Hischeje čhemy tudy s hwalbu pschispom-
nicj, so bje s wečora tuteho wajneho dnja f.
klamač Mr. Š. w Hodžiju w dwjemaj woknomaj

na wschihedne waschnje illuminirował, ſtož budžiſche
šo ſnano, taž bje ſtihceci, w zylm Hodžiju
ſtalo, hdj budžiſche šo wot teho predy ryczało. W tym
prjenim wosnje menujy palesche ſo
wulli tſchiz we wſchelakich barbach a spody te ſłowa:
„In dieſem Zeichen wirſt du ſiegen!“ W tym
druhim wosnje pak ſredža rjany wobraſ Dr.
Luthera, wobdaty s palmowymi halosami, wychę-
ta liczba „1559“ a zylje delefach „1859;“
spody Dr. Lutheroweho wobraſa pak ſybolachu
ſo we wſchelakich barbach te ſerbiske ſłowa:

Štož Bože ſwiate ſłowo je,
A Doctyr Luther wuczesche,
To do wiecznosje wostate!“ —

Tak dha bu tutón rjany, welschewajzy 300-
ljetny jubelſweženj i Bożej pomožu děkonjan! ſ
Eſwedžen drie je nimo a je ſapadny do hlu-
bokeho morja wiecznizje, ale ſo by tón wujitš,
to johnowanje teho ſameho wſchiem wutrobam
w bohatej mjeri ſawostalo, to chzj Voh tón
knes miloszinje ſpožecjiz, pschetož predy hacj
ho tajki ſwedženj s nowa wręczi, budžem⁹
dawno wſchitzp pod ſelenymi hórkami ſpacj to
ſpanje našich herbstich wotzow! —

G.

D o p i s y.

H. Z Biskopic. W Božu nōž ſo 181
kudym džecjom wežly wečor psches derje wu-
hotowanu wobradu ſhotowa: 136 džecjom bje
f. ſukelnik ryczej Hermann ſam na ſwoju ruku
hotowe ſholowy a ſabaty hólzam, a peſle hól-
zam nawdal; 20 džecji dosta wſchelke meniſche
a weſche dary wot tych 43 il. penes, koſrež
bježu ſo we mjesi nahtromadžile a 35 hólzow,
koſrež ſu we džekanskej ſchulje, dosta wot žon-
ſkeho towarſtwa rjane Bože džecjo. Sa wſchilke
hromadžje bje ſo 5 ſchomikow ſahwecjile a
hischeje bje knes Hermann ſójdemu džeciju 10
nowych, blyhčatnich peneglow pschivožit. Po
wupiewanju jeneho khierluscha džeržesche f. wu-
čejer Bacha rjanu rjaz a pschepoda te dary džec-
jom, w koſryž wocjomaž ſo wulka radosz bly-
ſtotsche. Jene džecjo wupi potom, a wu-
praji we nje kotrych ſchtuczach we meni wſchilich
džecjib dobrociſiwyem variczelam najwutrobnischi

đak. S modlitwu a se spjewanjom khierlisha: Budž češz à kwalba ic. pschi čimž ho s posavnami piščasche, stonciž ho krašnu džicejazju ſwedžen. — Pschichödnie budžetaj ho išdy 2 woſebitaj ſtoumaj hermanski wodžeržecj. Hac̄ dojal bjechu 4 tajke hermanski pschi ičk druhich, tola bie ſtajne mato ſtom, dokež bjechu te ſame na zyli nehmány a naſprawny češz ſložene.

Z Prahi, 4. januara 1859. Minene ljetu je ho wot Prahi s neſvojemi vjeſtilo. Wo ſtuvach drje ho hodovne ſchomili meſele ſwiečiachu a džicejatka poſtafowachu radofne woſekotich — ale ſtrózele wutorhnyku wſchifich s weſela. Prjeni ſvijaty džen, ſobotu wečor, ujeſtre minuty do 6 hodžin, ſapalichu ho mlyn, kotrej ſu napicheczo ſofinskej kupje do wody naſwarene. W ſtoukim paleſche ho 6 podla ho ſtojazých mlynov, ſchtric hypachu a honjachu ho we powieirje hac̄ psches vol mjeſta; makofrona a hradečany s khjejorifim hrodom blyſčejachu ho kaž we wečornych ſerjach a nebjo bjeſche kaž jeſhlive. Šsykam ſiemožachu k wóhnej a dyrbjachu woſebje ſuſodne twarenja ſakitacj; tola je ho 1 dom do zyla wotvalit a neſkoſre buchu mene abo bôle wobſchödžene. Wot drewjaných mlynov newoſta ničo, hac̄ do ſemje ſabite hriady a neſloře ſota, ſiz ho ſ wody wu-pinaja, pschi tym je ho wele muſi a žita ſpalito; po neſkolnych dnjach čjahachu mlynzy hiſcheje pschepalene žito ſ lovacjemi ſ wody. Šchłoda woſličiž ho na 300,000 ſchjeſnaſow. Šchtwórk 30. dez. w nožy woſek 3 počja ho druh rynek mlynov palici, ſiz ſu wot wóndanjo wotpaleñych woſek 200 ſročelov ſdalene, a ſpalichu ho ſažy 3 mlyn. Tukaja, ſo je wohén ſaloženy. — W hodi wumre w Prahy Khrystian hrabja Waldstein Wartenbergſti. — W Čechach je 4,800000 woſydljerow (2,263640 mužſkich), ſ tutych je woſek 3,000,000 čjeſſich Čeſowjanow, 1,960,400 Njemzow, a 38,900 židow; a byda we 318 mjeſtach, 237 miſtysbach, 12,105 wſach, a to do zyla we 999.978 domach. —

We ljeſte 1857 wumre we wſchich Čechach 130.234 woſobow (ſ ſotrčiž bjeſche 24 mužſkich a 21 ženskich psches 100 ljet starých, najstar-

ſchej bjeſhtaj 108 ljet staroj); živých narodji ſo 190.698, bes nimi 30.598 nemandželjich; mormých narodji ſo 4.707; wjerowanju bjeſche 39.032, bes nimi 327 mjeſchaných; najmlodschi nawoženja bjeſche 16 ljet, najstarschi 88 ljet starý, najmlodscha newesta 14, najstarscha 76 ljet stará. —

W Prahy je wiſty ſrawz na mudru myſličku wſchifichol: wupožćjuje fraci, ſa kóždu ptacjou ſo wſchiednie 3 ſchjeſnali, ſchtóž pak ſedui po nión vichindie, može ſebi jón ſchowacj; ſchtóž ma ſbože, doſtane ſa 3 ſchjeſnali rjany fraci.

Archaeologiske museum Mač. Serbskeje. Do neho ſu dale darili a., kneni ſ ſmolka 1 autograf, poweſ ſo woblehnenu a wutupenju Budžchina w ljeſti 1634, ſrjanymi piſanymi piſimisami ſerb ſy piſany, wot nejnatohho piſarja a leto, na 18 stronach (sapocjatk pobrachuje); b. f. farač Žencž w Palovi 3 autograſy (1 wot nebo knesa duhomneho Pjetra Gjedana rođ. 6|X. 1760 w Žvjezach a † 25|VI. 1840 w Palovi, 1 wot nebo knesa rektaria Scholti, rođ. 4|IX. 1826 w Nedaschegach a † 30|V. 1858 we Woporsku a 1 wot nebo knesa fararia Jana Kortje Augusta Rády, rođ. 1786 w Khanegach a † 25|XII. 1858 w Hodžiju) a c., f. ſubleč Jakub Schmids w Strójſchęžu 1 urnu abo vopelný karanciſ, namkany 15. decembra ſ mnogimi druhimi na ležomnoſzjach „miſhonki abo hajſi“ k Žencžev ſublu w Strójſchęžu ſluſčazvych, pschi puežu wot Strójſchja do Miluz. (Je tón ſamy, na koſtrž je w lonskich Serb. Nov. č. 52 pag. 410 ſpōmnenie.) — Sa wſchitke tele dary praji ſo ſiawnje najrenſchi đjak i teſi piſhečjelne proſtu wo dalische tajke starožitne dary. w.

Sudniſke dopisy.

Wot woſreſneho ſuda w Budžchině buchu ſakudžení a., 30. decembra Bedrich Kortla Kloſtha, piwarz ſ Palova dla ſpytaneho naſčitjanja k neprawiſi piſihaſu do 6 mjeſazow arbeitshausa, a b., 3. januara ſubleč Mathei

Schuster a völkenk Jan Goulieb Synda s Rosbelnja dla sadzietania wohema s nedziblivozie a pomezy pschi tvm, tamu do 24 a tuton do 6 il. penezneje schtrasy.

Přitopk.

* Blisko Žitawy bu 20. decembra ejelo mlodeho neznateho cloresa nam kane.

* W Obersdorſt pola Žitawy sedzachu Boži džen 15ljenia džonka italza Hummela, 14 ljetna džonka kublerja Haas a 11ljenym syn

zbelskeho misiktra Melzera wo istwi sa blidem, jato spomennu hleiez stan, slwu ſwojego nana, na ijsent wizazu, delje wotne, tapaladlo natyfne, ſo i ujelbu na Hummelez holzu mjeri a ju na nju ipwicgi a dekli wona saprasi, ju ſabio naciehne a na tu holęju wutjeli. Ujelba bje ſe jebr tomu narfkana a tuton dzieche temu nebozemnemu holecu ja wuchom do hlowy, ſo wone na miezi morwe na ſemju vadje. Ton holcez rieiche yak mjenil, ſo je ta ujelba prósna a bje tu holzu jenož ſ pražnenjom sapaladla do stracha stajez chzol.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

*

Mots Tunka

ludzi pódla

škréjetaj.

* * *

Mots Tunka. Cjornoboh ſo pecja tež ſa schtrympami wohladuje.

Hans Depla. To bych tola newedzí.

Mots Tunka. Hinak hryz nemže, psches tož jako bjech wéndanjo w Budyschini, dha ſo tam njeſkſti holk ſbjeze a jako ja bliże pichindzech, wuhladach huydom, ſo tam hniewna schtrympatka jenebo miňa tak plisowasche, ſo ſo jemu mieza ys ſemi kuleſte, a tén muž bjeſte, kaž prajachu, wot Cjernoboha.

Hans Depla. Ale, ſchto dha bje ton muž woberchot.

Mots Tunka. Schtrympy ſupowat.

Hans Depla. Dha drje ty tola prawje doſs widjal nejšo, pschetož hdví jedyn mieſcęja nam njeſchto wofkupi, dha jeneho, moht rez, maſkaſa, po taſſim wot plisowanja žana rycz byc̄ nemoče.

Mots Tunka. Ale, wona jeho tola jeho schtrympylupowanje dla plisowasche.

Hans Depla. Ejho dla yak?

Mots Tunka. Dokelž bjeſte ſa pecj porſtow ſupowacj chył.

Hans Depla. Haj tak, to je njeſchto druhe: ſa penesy ſo ſupuje, niz ſa porſty.

N a w ē š t n i k.

Drewowa aukzia.

Lietusche drewowe aukzje imieja so w minałstiu rexjeru na sziebowazych dñiach:

13. januara t. l. stejaze wolschowre a briesowe drewo pichi czerwionklium baczi;

27. januara stejaze shojnowe schtomowe drewo, żulne a dothe pschi Dubischan hori blisko Drobow;

3. februara stejaze shojnowe scht mowe drewo pichi brunzowych podkłach pola Chrysta;

17. februara stejaze shojnowe schtomowe drewo w Slinach pola tereforeje hietu

Sapoczątk rano $\frac{1}{2}9$ hodzinow. Wumijenja budža na postasenych dñiach wosiewene.

W Trebach 6. januara 1859.

Grunert.

Dobrowolna subhastazia.

Rhjeniusza żynioż cjo. $\frac{2}{17}$ w Skanezach pella Pschimcju, i sawostajeniu wobszedżerja shojnisteje žynioszie Zana Freiberga w Skanezach sluziaca, i domszych i hrodzu, kotrej su pola krajnoimmobilarsko wopalnej zjazieho nustawa po wyżekazi 306 $\frac{1}{4}$ il. inclus. murjowatirów; a 206 $\frac{1}{4}$ il. sawieszene a se sahrody cjo. 17 sluzszych knubi sarišana a leżomosz 16 kwadratowych prutow i 18, 26 dawskim jenożenii wopschijaza, a w Skanezach, pschimczanskiej dízelby, sarišana budże so herbstwodzienja dla

dżen 24. januara 1859

pichipelnju w 12 hodzinach

na śudnobamistum mieszi tudy dobrowolne sjawne na pschedawacj, kotrej so s połasianiom na subhastazijki parent, na śudnobamistum mieszi a w skancjankej korejmi wupoineny a wopisanie teje żyniożie faž tež pschedawianie wumijenja podawazy i tutym i nadwiedzeniu dawa.

W Wospérku, 18. decembra 1858.

Kralowske śudništvo tam.

Käuffer.

Runje doştach i najlepšich shlamow popłyku w schelakich komprimitorowanych

w a r e n j o w,

kotrej so psches swoju dobroś a tunosz sa kózdu kuchen hodja, a dowolam ſebi, tutu rjanu tworū i dobrociennemu kupowanju poruczeci.

W Budyschini, 29. decembra 1858.

J. G. Richter,
na mjaſowym torhöschaju.

Drewowa aukzia.

Lietusche drewowe aukzje we Lipjaniskim rexjeru budža na sziebowazych dñiach woldżeriane:

18. januara t. l. stejaze shojnowe schtomowe drewo na Khavonzy;

31. januara stejaze shojnowe schtomowe drewo pschi pieszowych jamach, faž tež stejaze briesowe a wolschowre drewo w hornym hósku. Hromaduseñdzenie pschi pieszowych jamach;

15. februara stejaze shojnowe schtomowe drewo na Khavonzy;

28. februara stejaze shojnowe schtomowe drewo na holeichowstich mesach pschi brieszych ladach.

Sapoczątk rano w 9 hodzinach. Wumijenja so na spomennych dñiach wosiewia.

W Bialowzy 6. januara 1859.

Hirsch.

Drewowa aukzia.

Lietusche twarde niskolęsowe spuszczone drewo, shojnowe wulęsowane żerdije, w jasowe a lipowe gratowe drwo w Lipjaniskim rexjeru budže so 10. a 11. januara 1859 w dotkich hromadach a stejazych leśach pod noplacjeniom schwercziny lownych yenes, faž tež pod wumijenemi, w termii wosieniomiyimi, na pschi wosiedzowanje pschedawacj: Kupowario maja so

póndżelu, 10. januara rano w 9 hodzinach

pschi lichański parku, a

wutoru, 11. januara rano $9\frac{1}{2}$ hodzinow

pschi roweżim moži

hromadu ſeńc.

Gratowe drewo budże póndżelu ſobu pschedawane.

Sylny palenž, spiritus, faž tež wschitke družiny dobreho palenza pschedawa po najtuniszej placzisni

Ludwig Cecius pschi kaserni.

Moje snate dobre wopravdžite

Ps u c h e D r o ž d z i e,

faž tež wschitke pschi peczenju trzebne twory poruczam kózdemu najtunischo.

J. G. F. Nieckisch.

A. A. priv. prjene rakuske sawjeszja ze towarzstwo we Winje

Sakładny kapital, 3 milliony schiesznakow C. M.

bere hore sawjeszenia pſche woheń na:

tworowe składy, móblie, drasty, schaty, vobleschcja a t d., ſito, ſyno, ſłomu, ſkot ic. pod kójdej iſſechu po najtunischi ch twerdych pramiach.

Sawjeszenja ſo po 30 toleſtej stopie ſeſinja, pramiſe a ſarunanja ſo w tych ſamych pes-nesach ſaplačja.

Wuſtawki, proſpeſty a sawjeszeńske formulary, kaž tež wſchilke potrebne wukasowanja rabi- podawa

A. B. Vannach,
agent w Budyſchinie.

Suhe droždžje.

Ssamorichedawanje ſuchich droždjom ſ fabriſi knesa G. Hāničena w Kočwiſzach, ſnateſe dobroſzje, je ſo mi poruczoſto a fu te ſame wſchje- dnje čerſte pola me doſtači.

A. B. Vannach,
na ſmuſkomnej lawſkej baſy.

Drewowa aukzia.

Qjetuſche drewowe aukzije na lipicjaniskim re- vjeru budia na ſzehowazych dnjach wotdjeržane:

19. januara khōjnowe ſchomowe drewo dothe, ſylinie a jadriwe w lipicjaniskej holi ſady Tranjow;

28. januara khōjnowe ichiomome drewo pſchi dolhim ferſtycju,

10. februara khōjnowe ſchomowe drewo a wu- lijeſowane hromady pſchi ſchierolim 'driewcjaniskim pucju.

W Lipicju 5. januara 1859.

Berger.

Na Holankej ſubli w Toronzy pola Budyſchini ſteſja 4 dobre dojne ſtruw, bes numi jena ſ wo- ſomđeniskim cjelečjom, hnydom na pſchedanii.

Roac.

Djivočjaniske ſerbſe ev. luth. miſioniske to- warſtvo ſmjeſe iuſſie (9. januara) popołnju w dwjemaj ſhromadžiſnu.

Pjetr Mlonik piſmanedžer.

Rachlowſte ſerbſe ev. luth. miſioniske towar- ſtvo ſmjeſe nedželu ſa twidjeni (16. januara) popo- ſtiju pola Kočkez w Schekezach miſioniske hōdžinu, na ſotruž ſo wſchitzy pſchecelio mi- ſioniftwa, woſebje paž tež ſchulečke džiceži najlu- boſniſko pſcheproſchuja.

† Sa te wſchelake wopokaſma luboſzje a dželbra- cza, kotrež ſo nam pſchi uafſej ſundobi tak wutro- buje a luboſzivje ſ bliſka a ſ daleka doſtaču, a

kotrež drje ſamieža, naſchi wulkui bohoſz pomierskich, dokež ſ teho wſchego widžimi, kaž luby naſchi lubo- wanu, ujetko do tamneje wječnoſzie pſchecadženiu manželski a nan, ſuperintendent a farar Scholka wſchitkim ſwesimi čeſzenym pſcheczelam a ſnatym kje- ſche, praſimy ſ tutym wſchitkim ſwoj najwutrobiuſki a najnaležniſki džak. — W Kjehiſchoni 29. dec. 1858. Samoſtajeni w Kjehiſchoni, Vorshezji a Djeſoru.

Pſchi ſapocžatku noweho ljeta poručzam ſo če- ſzennym ſcerbam w Hermach Kujzizach najpedwolniſko a lubju jim sprawne a ſpjeſhne poſtuženie pſchi ſich wepytanju. — W Budyſchinie 1. januara 1859.

Kunath, webſedžer heſzenza k ſtetemu jehnežu.

Želty poſ ſrjeneje wulkoſzie ſ dokež wopuſtu a ſ trochu čornej klamu je piatki w nožy pſched nowym ljetom cjeſnuk. Tón, kotreñuž je ſo pſchi- wdał, chyłt jeho w Jeſkezach czo. 5 ſa dobre myto wotedač.

Aukzia lipow, k 11. januara poſtajena, ſo wet- džerječ ſebudze.

W Eiſku, 7. januari 1859. Mildner.

Belletristiſka ſekcia zmjeſe w sobotu 22. januara w popołdnju w 2 hodžinomaj bławne poſedženje w hoſceńcu k złotej kronje w Budyſinje.

Pismawjedžer.

Swojim wjelelubnym přečelam w dalokoſci wozjewjam z tutym, zo sym ſo wčera ze Šera- chowa domoj wróćil.

W Budyſinje 1. januara 1859. M. H.

S Budyſchina.

Esredu wieczor we 8 hodžinach widyri w jenej kježi tak menowaneje fabriki pſched lawſkimi wro- tam, hdyž fabrikant wołmianych tworow k. Būſchel bydl, woheń a pſchewobrecji tutto twarenje do popela. Reſtaurazia a druhe twarenja ſtejo węſtachu.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wratach wotedač,
plači so wot rynčka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto plači 6 np.
Štwórlétla předplata pola
wudawařja 66 np. a na
kral. sask pósce 7½ nsl.

Císto 2.

15. januara.

Leto 1859.

W opšijecje: Swojetne podawki. — Se Šerbow: S Wulkeho Dažina. S Radwerja. S Mjerkowa.
S Budyschyna. S Nezwednež. S Budyschyna. — Wotwajewanje hontwy. — Dopišy. — Archaeo-
logiske museum Mać. Serb. — Pschilopk. — Zyrkwinse powesjje. — Rawjeschtnik.

Swětne podawki.

Saksa. Jego majestosz kral Jan je so
7. januara s krónprynzom Albertom a pryn-
zem Jurjom do Lipska vodał a so nasajtra s
nimaj na hentvi wobdzielil, hdžę bu 62 żor-
now a 58 sajazow satseleñych. Po wobhla-
dowanju lipsczjaniskeho noweho musea so wón
sabó 9. januara do Draždjan wróci. — Kral
Jan je radzinemu kultulatorei G. L. Neesky w
Budyschini pschi stładnoszi jeho 50. Oljetnega šlužbe-
nego jubileja šlębornu, s saſtuibnemu riadej
šluſhazu medaillu spožejit. — Minister finan-
zow je s wuwiedzenju nowej železnicy wot
Charanda do Chemniga schtyriprozentku po-
żenku wot $3\frac{1}{2}$ miliona tolet wupiſat. —
Na nowoljetnej lipsczjaniskej mašy je so pódus-
chowa koža trochu dróžšho pschedawala, dýzli
na michalskej mašy.

Prusy. Esredu 12. januara bu pruski
krajny ſeim wot prynzregenta s dleschej ryču
wotewreny. Wón wobjarowaſche w tei samej
najpriódzy khorosz krala, kofraž jeho hisczeje pschezo
wot kralowania wotdjerzuje, prajeshe potom, so
ſu krajne wobstejenja spoſojaže a so doſhody
doſhahaja, so so žane nowe dawki nebudža, tre-
bačz ludej naſladować, haj so budże s dotalnych
darſlow mózno, ſriadowanje wójska a kódźtwa
poſkylnic a wobej do taſkeho riadu stanic, so
móžeteſi wschtitsim požadanjam dosz cžinieſi. Tež
spomni wón na to, so budža wsichelale železnicy
dale twarene a ſtönež pwoju ryč s tym, so
ſlawu na krala wunęſe. — Sa pschedpydu dru-

heje komorž budže najſkere hrabja Schwerin a
sa pschedpydu prieneje komorž weſt Hohenlohe-
Ingelfingen wuſwoleny. Na ſeimi ſtaſi njetko
tež dwaj ſidovskaj sapóſtançaj, menujzy knihifupz
Dr. Veit a pscheluvz Reichenheim. — Pruski
kral pschedpyva s kralowej aſ prynzessnu Aleran-
drinu a jeje bratrom hisczeje pschezo w Romi
a so jemu tam derje ſvodoba. Jego cžielna
ſtrowosz je dobra ale w duchowej je pschezo hi-
ſczeje nestajnoſz.

Rakušy. Dokelž nemjer a nepoloj w ital-
ſich, pod rakufim kneiſtvoſem ſtejazch krajinach
džen wote dnja pschibera, dha je ministerſto
wobsanſtylo, tamniſche wójsko pschisporic. Wone
je tam tež dla w tutych dnjach 30,000 muži
poſtalo a w bliſſichim čjaju tam runu licžbu
wojakow poſzele, tak so budže rakufke wójsko w
Italií potom psches 150,000 muži bylne a s
tym tak mózne, so kóždy ſbježk poraſy, nech tam
tón ſamy tež s najwetschej možu wudyrí. A
dokelž je ſardinſki kral pschedzjivo rakufemu kne-
jerſtu nepſchedzelszy ſmyſleny a by so rad na
Rakuſhanach weſzli, dokelž woni pod Radeſtim
Sardinſkich ſbichu, dha je njetziſche poweſtchene
rafuſte wójsko w Italií tež s temu poſtajene, so
by wschtitsim ſardinſkim napadam napschedzjivo
ſtuſilo, hdv by ſnadž so ſardinſki kral do Ra-
kuſhanow dac̄z chył. Powſchitomne ſo me-
nujzy mieri, so je ſardinſki kral woſebje wot
franzowſkeho ſhiežora s temu naſchyfany, so by
so s wójni pschedzjivo Rakuſhanam pschihotowal.
Sardinſki kral tež wo prawdzie ſwoje wójsko

kaž na wójnu pschihotuje a wóchje twerdzisny swojego kraja nanajlepe wódtwrdzjuje, so to wonhlada, jaso by won wójnu sapocječ chył. Ale tak wele je wjeste, so won ham ničo pschečjiwo Nakuschanam wusłuskowacj nemöže, hdv by tež pôdla revoluzia w italskich, pod rafusim Inežerstwom stejazych, krajinach wudyrila, ale so ho won najssere na jenu weschu pomoz, menujzy na franzowskeho khjezora hamcho spuscheja. A dokoł Napoleon pschi kôzdej stadtroszi pokasuje, so je jemu rafuske knęzerstwo nelube, dha möže pschezo byc, so won Sardinism pomha, hdv cji Nakuschanam wójnu pschipowedza a to woshebie tež teho dla, dokoł newje, skto by w tu chwilu se swojim wulkim wójskom sapocjal. Tudemu je ho menujzy yak mjer wostudjil a duž je treba, so by jemu Napoleon njejakse džielo dał, hewak móhlo hnadj dema haru sapocječ. Duž je njecko ta myſlīca po swjerci jara rosschierena, so hnadj k naljeczcu w Italii so njejaksa swada wottorhne.

Franzowska. Dokoł bjesche khjezor Napoleon 1. januara, jaso jemu wschelazy wukrajni pôstlanzy k nowemu ljetu swojo vîchejach, k rafusemu pôstlanzej baronej Hübnerej prajil, so ho jemu wobstejenja, w kotrych k rafusemu knęzerstwu steji, hischče derje doż nespodobaja, dha bie so s tutych słowow ta powesz spletta, so je Napoleon jara na rafuske knęzerstwo swaris a so won najssere wójnu s Nakuschanami sapocje. Duž tež paperjane penesy a akcije na mjeszi wschudžom spadowachu a we wschjach nowinach so wo tutej wójni bajesche, hacj khjezorske nowiny „moniteur“ te słowa pschiniešechu, kajtež bjechu wo prawdje prajene a tym swjet saho trochu smjerowachu. — Njekotre nowiny chzedja wedzieč, so je ho wui franzowskeho khjezora, tak menowany prynz Napoleon, se sardiniskej prynzessynu Kletildu skublit. Wona je nimalje 16 ljet stará, won steji yakw 37. lječi.

Rusowska. Semjanske wuberski, tiz maja wuradzieč, tak by so newólnistwo abo leibeigenstwo poddanow najssere wostronieč hodzilo, djerža njecko pilnje wuradzowania.

Serby (nad Dunajom). Totalny herbsti weich Alexander, kotrehož je herbska stupščijina

(krajny heim) wotsadžika, je herbski kraj wopuszczej a ho do rafuskeho mesta Semlina podal. Nowy abo wele wjazy predawicich starv weich Milosch Obrenowicz, kotryž w poštachim časzu na swojich sublach we Walachii pschebywacze, neje hischče do Belgrada dojšel a duž ma bes tym nashwilne knęzerstwo krajne naležnoszje wobstaracj. Hewak je mjer po wschjach Sserbach.

Ze Serbow.

S Wulkeho Dajina. W tudomnej schule bje we saidzenym lječi 120 džieci, wot kotrych je 92 wot cijisse herbstich, 15 wot njemstich a 13 wot smieschanych starskich (to je, hdzied je nan njemski a macj herbska, abo macj njemiska a nan herbski). 1 Njemz a 2 Sserbaj su ho do druhich schulsich wostrežow pschebydlili. Wot tudomnych Njemzow hischcien 2 herbski njeroymitaj a njerycjataj.

S Radworska. W saidzenym lječi je so w nashei wosadži narodžito 70 džieciatow, menujzy 33 holčatkow a 37 holčatkow, bes nimi 9 nemandželskich; wumrelo je 50 wosborow a to 25 wotroženych a 25 malych džieci: narodžito je ho sich po taikim 20 wjaz, hacj semrelo. Pschipowedanych bu 21 porow, wot kotrych so 13 porow tudy, 8 porow yak w diuhich zyrkvach wjerowasche. A Božemu blıdu je 1475 wosborow bylo, bes nimi 28 paczertstich džieci. *†*

S Wjerkowa. Psihi stoliczenju so pesa naš naličji 2 koni, 2 wslaj, 19 fruwow, 4 jatojzy, 3 cjełota, 15 świni a 8 koſow.

S Budysčina. Nasche mjesto drje ma wschelake bohate dobrotzinske wustawy (hl. spis f. Heslera: Die milden Stiftungen der Stadt Budissin) sa potreby cjlownestwa, sa khodych, sa studowazych a remešnikow a t. d.; tola budža te same hischče wo jedyn rosmnožene, tiz ho po jutrah dostojnje k nim pschisaukie, menujzy psches: „Pröhensly'sche Kommunitätenstiftung“ t. j. wustaw sa komunisanow abo sa džieciž taikich starskich, tiz daloko wot katholisch zytkwowych pschebywaja a tak wele

newobſebja, ſo móhli ſwoje džieci do Budyschina na ſchu u róblach a tudy k spowedji a k Božemu bliudu pschi hotowacj dacz. Taſku thwalobnu fundacji ſałozichu katholzy duchomni (i fotrych ſu jeni hnydom wjeſte kapitalje ſta- dewali, druzh ſeždeljene pschinotski ſlubili) na 71. narodnym dnju (6. oſtobra 1858) wyżo- doſiejnego ſmeſa can. cap. ſeniora Dr. Vri- honſteho a pschepodatku tak pschichednym ſplahom meno ſwojego pschecjela a wucjerja, ſiz biesche — taſ ſnate je — präſes ſherbſteho ſeminara w Praſy (wot l. 1824—39) a hewal jako wucjeny muž a jako duchomny we ſahlujenej ejezi ſtejeſche. Boh paſ, wot fotrehoſ ſózdy dobry dar pschilhadja, Johnui tuton nowy wuſtar w obradz jemu prawie wele pschecjeloi tež des ſamoſitnymi ſeerbam! G.

S R o s w o d e z. Iako ſo wondanjo w tudomnymi hčiu hońtwy djerjeſche, namalachu tam jeneho wojschenza, ſiz bie, taſ ſe wſcheho witzacha, hčiom doſto wiſat. Wón bu teho dla hnydem na tym mjeſai, hdzej bjechu jeho namakali, ſahrebany. Poſdjiſho ſo wuſkledzi, ſo je to wjeſty ſubler August Winkler ſ Kemberka był. Zeho ludzio ſu jeho teho dla wuhrebacj a na ſwoi woſadny ſežhow pohe- batz dat.

S Budyschina. Sandzenu ſredu popołnju w 5 hodzinach wumre tudy, ſastaranu ſe ſmertnymi ſakramentami, wyżođoſtejnſ ſues canonicus capitularis ſenior Dr. Franz Vrihonſki a bu dženſa dopełnia ſwiedjeniſ ſhowany.

Wotwiaſowanje hońtwy.

Piſi wſchifim, ſtož cjinich, ſond ſebi wopomn! Tute ſtowa dowolam ſebi pschi priodeſteſazym wotwiaſowanju hońtwy ſózdemu, fotrehoſ naſtupa, woſebje paſ wobydlerjam mojego wobłneho uokreſa pschiwoſacj, ſo by k ſwojemu ſamſnemu hepschemu tola žadyn te ſnadne ſhóſty tuteho wotwiaſowanja nelutowat. Tuto wotwiaſowanje woſmoberdi halle burſte leſomnoſzie mot poſleneje woſežnoſzie a wone je ſlončenje reſchitlich wotwiaſowanjow. Taſke wotwiaſowanje taſle, moht reſ, bes hčoſto w a ſa taſku

plačiſnu nebudze ſo, hdyz je ſo njetzſchi ſlabny čas ſlomdži, jenje wiaz poſciejcz. Wſchal džie pschenajeczie hońtwy natožene ſhóſty bórsy ſaſo ſaruna, a ſnate je, ſo budžichu pſched ljetom 1849 hońtwu rad pod wele hinaſchimi wumjenenem ſotwiaſowali, hdz budžiſche ſo to tehdz ejinic móhlo.

Wotwiaſowanje hońtwy je tež najlepſchi ſriedi pschi neſdubne pschiworene a hajenje džiwinh a pschi wſchelake prozeſy, doſek ſudža ſo ſ ežaſom neſpodobnoszie, fotrež pschenajeczie na pschewadžowanje a t. d. pschi ſebi ma, na pschi-hdne wachnje weſtronieſ dacz. Duž nočny tola ničton prawy ežas k wotwiaſowanju pschi- paſa, hewal móhli ſo potom jara merſacj.

Za dyrbju tež na te dobroty a dobytk poſkaſacj, fotrež je wotwiaſowanje robotow a laudemisow ratarjam hčiom pschinesko, dobroty, ſiz budža ſa naſte džieci hſchcje wele wiesche, hdyz budža ſunu renty wotylacjene, hacj runje nam ničto hſchcje wulſe wopory naſladuja. Za mam tež to twerde pschewadženje, ſo budža naſchi pschitomni temu mužei, fotryž je wuberny plan krajsorentoweho banka wumuſlik, ſwóſ džak a ſwoje počęſzowanje ſwedjeniſ ſo ſjewicj. Za mam teho dla tu nadžiin, ſo žadyn tež ani najmenniſhi, ſnadne wudawki ſa wotwiaſowanje hońtwy lutowacj nebudze, pschetož potom budje ſózdy halle prawy ſwobodny wo- ſedzeſ ſwojich leſomnoſzijow.

Duž nech tola ſózdy derje wopomn, ſchto wón cjni, a nedaj ſo ničton psches žane napſchecjivne ryczie wot wotwiaſowanja wot- džerjeſej; to pscheju ja k ſbožu rataſtwa a k hepschemu ſózdeho ſenotliweho ratarja!

W Bobolzach 8. januara 1859.

C. H. Fahnauer.

D o p i s y.

S Lubija, 5. januaru. Prjeni ſwiaty džen hedor wudhri we dómſkim twarenju ſahro- niſka Belgera w Matej ſswonzy wohén, fotryž to ſamo do poveka pschewobrocji. Doſek ſak hje Belger hepsche wjeſy ſ dómſkeho hčiom

predy do swojeje, trochu dale stojajeje noweje brózne ſhował, dha bóry tukachu, ſo je ſebi ſwoje ſtare a do hromady padaze mobydlenje ſam ſa- palik. Sañdženu pónđelu je k temu ſtał, ſo je wſehej ſ hribom do tſiechi tyfnył. Belger, kij je ſamožith muž, ſobuſtar grychtow a gmeinſteſteſe rady, wotcjaſkuje nieto we lubijsich bjer- talnich ſwoju ſapluženiu ſchraſu a khostanie.

m. J.

**Archaeologiske museum Maćicy
Serbskeje.**

Do njeho je darił a přez k. Dučmana,

stud. theol. w Prazy, připóſlał k. Wj a- cysław Hanka, bibliothekar w Prazy: Gypſowe wotliwki, kiž předſtaſjuja 1., při- boha w Chrudimje namakaneho, 2., Pjeruna, 3., Wjeleſa přiboha ſkotu, 4., kokota Swja- towitoweho, 5., přiboha w Buděu namaka- neho, 6., Wrótsławskeho, 7., Buchlowskeho, 8., Swatoborskeho přiboha.

Knjezej daričejej, kiž je z tym z nowa ſwoju słowjansku wutrobu nam Serbam při- khili, prajimy za to ze serbkoſlowjanskej luboſeu naš najrjeniſi džak, zjenočeny z tej podwólnej proſtu, nas bórzy z daliſimi darami zwjeselić.

w.

Hans Depla. Dobre ranje, Motsol Ale ſo jene do druheho neryčimoſi, dha praj wſchaf mi tola, ſhco do teho ſafonia djeržiſh, kij je dla wotwiaſowania hońtwy wudatv.

Mots Tunka. Nô, luby bratſe, ſhcož tu- tón ſafoni naſtupa, dha mózemoſi ſ mjerom wot- čakacj, ſhco ſtane; pſchetož kneža dyrbja ſebi najpredy ſaſodacjje hońtwy žadacj a hdyž to hacj do 1. haperleje neschiniſia, dha hońtwy bes wot- wiaſowanja naſcha wostane.

Hans Depla. Tak ja tež mjenju; ale ſo byhu kneža taſke žadanje pſchepaſli, to ſo mi wjericj nochže.

Mots Tunka. Tak ſo mi tež ſda. Škult pak kneža na ſaſodacjje heńtwy naſet ſtaſili, dha ſo nam potom wot haſta woſſewi, ſo mamy ſa woſom nedžel vratit, hacj chzemy wotwiaſowacj abo niž, a haſti tež k taſemu prajenju wietu termiu peſtaſi. A doſeli taſke poſtajenje woſom nedžel wuviſhi a ſi tež w nowinach woſſewi, kaž tež wežnym grychtam a gmeinſtum prijodſte- jeriam pſchitaja, to koždemu k nawiedzenju dacj, dha tola žana gmeinſta termiu ſtomdičz nemóje.

Hans Depla. Ale taſke mjenenje maſh ſhéstow dla?

Mots Tunka. Wot ſhéstow žana ryc̄ neje

a wuložki so s krajneje kaſy ſaplaſja, hbyž ſebi naſtrótsche wotwiaſowanske waſchnje wiſwolimy. W ja wjerju, dokež ſo wot jenožje jenož 4 np. placji, jenožje twarenjow, dwora a ſahrody paſ ſo poſti tym wotciahnu, ſo žana ſwada poſti tym nenaſtane, hewaſ by juſchka drožſha byla, dyžli peciēn.

Hans Depla. To ja tež wjerju; ale po twojim ſdaču mjeniſch ty, ſo budža poſhitzy wotwiaſowacj. Mi paſ ſo to prawje wjerici nochze, dokež nuſowanje ſ temu pobrachjuje.

Mots Tunka. Wo tym, luby bratſe, ſym poſtehwiedzemy, ſo budža poſhitzy wotwiaſowacj a by tola wulka hlupož byla, hdy bykmy ſebi poſti tym wele poſhemuſkiej chyli. Hdyž ſym thóſty mſchitſich predawſich wotwiaſowanow ſneſli, dha budžemy tež hiſcieje poſlene a naſtuniſche wotwiaſowanje wudžerječ. A wſchak džie peney, fotrež ſ poſhemajecja hońwy doſtanemy, naſchu ſchoku boryſ ſaſo ſarunaja. A dokež ſym ſebi predy ſtajne žadali, ſo bychmy tule ſwobezejnož moſbyli, dha ſebi myſli, ſo žana gmejna ſwoje hejsche neſchepoſnaje.

Hans Depla. Haj, hdy bychu poſhitzy tak myſli, dha by derje bylo!

Mots Tunka. No, dha newſini mi ſa ſlo, hdyž vraju, ſo tón, liž newotwiaſuje, naſwetſchu hlupož mobenje, poſhetož potom budža kneža ſaſo na jeho lejomnoſſjach hońwy djerječ, a kaſ ſo to lubi, wo tym many poſhikladow doſz. Teho dla ſhwalu ſebi, ſam ſwoj knes nad ſwojimi lejomnoſſemi byc̄: ja budu wjerſje wotwiaſowacj a móžu potom ſ połnym hloſom ſpiewacj:

Bur tón je muž ſwobodny,
Wichudjom je wen widjeny.

Hans Depla. Na cjeſiſch lejomnoſſjach dha Ćjornoboh lež?

Mots Tunka. Kaž ſo mi ſda, po najwetschim džieli na rachlowſkich.

Hans Depla. Hm, — dha drje Rachlowenjo ſ tym powedanjom prawje ſ poſiom nebudža, fotrež ty w 1. cjiſli Serbſkich Nowinow mjejeſche.

Mots Tunka. Schto dha ty mjeniſch?

Hans Depla. No, ſo ta powedaſche, ſak je jedyn muž, liž je wot Ćjornoboha był, w Bu- dyſhini ſa peć poſtom ſchrýmpy kupowat.

Mots Tunka. Alle, wo to ſo Rachloweženjo tola rudiſci netrebaja, wſchak je praſene „wot Ćjornoboha“ a w bliſkoſzi tutcho je džie wele wſow.

Hans Depla. Kajſe dha to?

Mots Tunka. Žena, liž ja ſnaju, to je Wujež.

Hans Depla. No, to je wjeszie ſprawna weſ!

Mots Tunka. Haj, to je wjerno, — a nichio poſte to nemóže, ſo je ſo jedyn wobydleſ teſe ſameje wot ſchrýmpacti — — — maſkaſci dat.

Přílopk.

* W Neufchönau i wudžri 2. januara w domi fabrikanta Häblera wohen, kotryž dželbu poſchedzena ſpali.

* W Strauben i pola Wermſdorſa wopali ſo 5 januara Engelmannez wjetnif.

* W nozy ſ 7. januara wopali ſo we Wehlenu ſodjny myhn, mynkej Krebeſi kluschaſy.

* Šboſje ſo tej druždy roſi. Wefly agent Polak we Wini bje menujzy 4. januara w lotterii wulki loſ ſ 250,000 ſchjeſnakami dobył, poſdjiſiho poſchipany jemu tej druhi wulki dobył wot 40,000 ſchjeſnakow a ſkončne doſta hiſcieje njeſkoré meiſche dobyki, 7000 ſchjeſnakow wopſchijaze, ſo bje mén tak wſcho do hromady 297,000 ſchjeſnakow dobył.

* W Amiens' u w Franzowſej ſo 30. decembra tſi nowonatwarene twarenja do hromady ſypnyku, dwje twarenji, fotrež hiſcieje hotowej nebiſchtej, ſobu točnyku a peciōch dželacjerjow ſaſhypachu. Dwaſ tutoſh dželacjerjow buſhtaj na mjeſzi ſaraženaj, tſjo ſu paſ ejeſko raneni.

Cyrkwiinske powjesće.

Krčení:

Michalska cyrkej: Mařia Madlena, Hans Schübez ſ Bobolz nem. dž. — Jan Ernst, Žana Ko- zora, thjejerja na Židow, ſ. — Jan Karla, Žana Vrzoga, thjeznika we Wulfim Weltowi, ſ. — Žana Amalia, Mařie Madleny Lehmannez ſe Židowa, dž. — Jan Bohuňjer, Handrija Augusta Wudo- wiča, thjeznika we Wulfim Weltowi, ſ. — Mařia Wilhelmina, Mařie Haſerez ſe Židowa, dž. — Kořla August, Žana Bohuňjera Preuſki, thjeznika w Ma- bozech, ſ. — Jan Ernst, Michala Krec̄maria, najeſnika w Bobolzach, ſ. — Mařia Theresia, Ma- leny Kaplercz ſ Eſtelan, dž.

Podjanska cyrkej: Jan Ernst, Žana Pomaž- boha Hencža, wobydlerja w Mnichowicza, ſ. — Žana Helena, Žana Wiejasa, ſahrodnika w Hruboc̄zach, dž. — Jan August, Michala Eſtelia, kyježnuta w

Bjelčezach, ř. — Hana Marja, Jana Scholty, khejerja na Židovi, dž.

Zemrjetej:

Djen 17. dezembra: Jan August, Michala Eiselta, khejnika ai Bjelčezach, ř. 5 d. — 19., Hana rodž. Glücklichez, Jurja Krata, khejerja na Židovi, mandjelska, 57 l. — 27., Hana Erdmutha rodž. Henčez, nebo Jana Bohuwjera Hollanda, kublerja pod hrodom, sawostajena wudowa, 63 l. — 29., Karla Adolf, Michala Frauensteina, papermistro dželacjerja na Židovi, ř. 5 l. — 30., Handrij Lücka, kubler na Židovi, 79 l. — 1. januara, Marja Madlena Henčezowa, polečka na Židovi, 60 l.

Czahi sakſkoschlesynskeje železnizy i budyskeho dwornitscheza.

Do Šorelza: rano 7 h. 47 m.; včivočinju 11 h. 40 m.; popolnu 6 h. 22 m.; wiejor 8 h 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Držjan: rano 7 h. 37 m.; včivočinju 12 h. 53 m.; popolnu 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.; w noz̄ 2 hodj. 42 min.

Penežna placjina.

W Lipſku, 14. januara, 1 Louisbor 5 tl. 14 nhl. 1 np.; 1 połownajzg čerweny stoty abo dukat 3 tl. 3 nhl. $\frac{1}{4}$ np.; winske bankowki $103\frac{1}{3}$ — Spiritus w Barlini 9 tl.

N a w ē s t n i k .

Wotmolwenje.

W 52. cijeli Serbskich Nowinow sandjeneho ljeta roštricjujetaj so Mois Tunka a Hanž Tepla wot cijestow, tiz staj pſched ſwiatami we jenej pruskej wjzy, jako ſo wofolo meje rejswasche, nazdeshtoj. Na tuto roštricjewanje wotmolwiamy my ſ ſrotka: So Mois Tunku my tehdom w £... widzeli neſkym, jenoz teho masaneho, tiz je ſam najwjaſy czaja masany, a tehdom tež ſebi my nemyslachmy, ſo budje wón wot ſwiatow hac̄ blíže hodam w ſwojej masanecji ſpacj. Zako paſ bje wotucil, newjereſe ſedi ſam do Budyschima hic̄, ale wſa ſebi hſchcje jeneho ſobu: ſo byſchtaj hromadje Moisa Tunka naręczaloi, ſo by wón tu wjez na ſo wſal, ſchtož wonai nam pod uohi cijenivz chyrichtaj. Hyd byſchtaj prawe wjezny mſtaj, byſchtaj tola tu weſtrochu poſnameniloſ, w ſotrej tu maſanu ſ rejti wuejezechu.

So paſ moza ſo naſchi druſy woſadni ſpoſoſici, woſjewiamy tudy jawnje: ſo ſo teho runja pola naſ w £... na Jane waſchnje ſtalo neje; my tež naſchu meju pſched ſwiatkami neſkym delje brali, ale hakle druh i dzeń ſwiatkow.

A u F z i a.

Wutoru 18. januara 1859 rano wot 9 hodjina budje ſo w Kiblitzu na Kirchnarez jawnosći wulfia dželba ſtejazych kibinowych loſow, bez tymi ſara ſrlne palne drewo, rjane žerdzie a njeſchio twarſteho drewa, na pſcheinadzowanje pſcheinadzati.

Wymjenenja ſo w termii ſamej woſjewja.
Gremaduſendzenje w forezmi w Kiblitzu.

Ssebetu do hod je ſo ſu njeioho bjertyl bjer-

now cjo. 125 na Židovi bliſko zyhelnicje nutſ ſtoſit. ſon ſam, fotremuž bliſcheja, móže je po ſaplacjenju wuložka ſa nawjeschik tam ſaſo doſtaſz.

Rachlowſke herbske ev. luth. missionske towarzſtvo ſinje nedjelu ſo jutſie (16. januara) popolnu pola Kolichet w Schekezach missionsku hodižinu, na ſoruž ſo wſchitzy pſchedeljo miſionistra, woſebje paſ tež ſchulerſke džeczi najluboſniſko pſchedproſchuja.

Wjatki do hdd je ſo na jenym wofu na ſtiných wiſach brjemefcho namaſalo, w fotrymž bjeſſe rubiſchko, ſchorzuch, ſchtrypny a t. d. a móže ſo po ſaplacjenju wuteſka ſa nawjeschik pſches wudawačnju Serb. Now. ſaſo doſtaſz.

Drewowa aukzia.

Ljetuſche drewowe aukzije na lipicjanskim rejeru budja na ſjehowazych dnjach wotdjerzane:

19. januara kibinowe ſchtomome drewo doſhe, ſylne a ſadive w lipicjanskoj holi ſady Tranjov;

28. januara kibinowe ſchtomome drewo na starym tranjanskim pucju,

10. februara kibinowe ſchtomome drewo a wuſtejowane hromadu pſchi ſchjerofkim drjewcjaniskim pucju.

Pſchedawanske wumjenenja ſo na poſtaſených dnjach woſjewja. Šapocjajt rano w 9 hodjinach.

W Lipicju 5. januara 1859.

Berger.

Drewowa aukzia.

- Lietusche drewowe aukzije we kipjanskim re-
vjeru budja na szjehowazych dñjach wodzjerzane:
18. januara t. l. stejaze khójnowe schtomowe
drewo na Kchaponyz;
31. januara stejaze khójnowe schtomowe drewo
pschi pjeskowych jamach, kaž tej ste-
jaze brjesowe a wéjhchowé drewo w
hornym hajku. Hromaduseñdzenje
pschi pjeskowych jamach;
15. februara stejaze khójnowe schtomowe drewo
na Kchaponyz;
28. februara stejaze khójnowe schtomowe drewo
na holešchovskich mesach pschi bje-
lych ladach.

Sapocjat rano w 9 hodzinach. Wumjenenja
so na spomnenych dñjach wosjewia.

W Bokowzy 6. januara 1859.

Hirsch.

Drewowa aukzia.

- Lietusche drewowe aukzije sjujeja so w mina-
kalstiu revjera na szjehowazych dñjach:
27. januara stejaze khójnowe schtomowe drewo,
sylnie a dothe pschi Dubschian hóri
blisko Drobów;
3. februara stejaze khójnowe schtomowe drewo
pschi brunizowych podkopach pola
Khrósta;
17. februara stejaze khójnowe schtomowe drewo w
Slinach pola tórforyje hieny.

Sapocjat rano ½9 hodzinow. Wumjenenja
budja na postajenych dñjach wosjewene.

W Drobach 6. januara 1859.

Grunert.

Dobrowólna subhastazia.

Khjeñista živnosz cjo. 21, w Skanezach pola
Pschiniczi, t sawostajenstwu wobśedjerja khjeñi-
steje živnosz Xana Freiberga w Skanezach
flušchaza, s domskich s hrodju, kotrej su pola
krajnoimmobiliarskowopalnosawjeszlažebo mufsta-
wa po wýsloži 306 ¼ tl. inclus. murjow
taxitowane a 206 ¼ tl. sawieszene, a se sahrony
cjo. 17 fluškich knibi sapišana a ležomnosz 16
kwadratnych prutow s 18, 26 davskimi jenoszemi
woschlijaza, a w Skanezach, pschinicjanskeje
djelby, sapišana budja so herbstwodzienja dla

džet 24. januara 1859

pschipolnju w 12 hodzinach
na śudnohamiskim mjezji tudy dobrowólne šjaw-
ne na pschedzowanje pschedawacj, schtož so s

pokasanjom na subhastazijiski patent, na śudno-
hamiskim mjezji a w skaniczanskiej forejmi wuvos-
hneny a wopisanje teje živnoszje kaž tej pschedza-
dżowanske wumjenenja podawazy s tutym t na-
wedzenju dawa.

We Wospórkui, 18. decembra 1858.

Śrakowoske śudnistwo tam.

Käuffer.

Runje dostach s najlepszych shlamow poſyłku
w ſchelakich komprimirovanyh
w arénjow,

kotrej so psches swoju dobrož a tunosz sa kózdu
kučenj hodja, a dowolam ſebi, tutu rjani tworu
t dobrociwemu ſupowanju poruczecj.

W Budyšchini, 29. decembra 1858.

J. G. Richter,
na mjaſcowym torhoteſcju

Moje snate dobre woprawdijte

Šuče drždžje,

kaž tež wschiſke pschi peczenju trjebne twory poru-
ćjam kózdemu najtunischo.

J. G. F. Nieckisch.

Sandženu sobotu je so jedyn mjech na žitnych
wilkach namakał a móže so po ſaplacjenju wu-
toſza sa nowieshik we wudawaeni Serb. Now.
ſažo dostaci.

Pschi ſapečjatku nowego lieta poruczam so cze-
ſzenju Serbam w Hornich Lužicach najpedwolniſčho
a lubju jim sprawne a ſpjeſdne poſzluženje pschi ich
wopytanju. — W Budyšchini 1. januara 1859.

Kunath, wobžeržet hoſzenja t ſtotemu jehnežu.

Belletristiska sekeia
zmjeje w sobotu 22. januara w popoldnju w 2
hodzinomaj hlowne posedzenje w hoſceńeu k
złotej krónje w Budyšinie.

Pismaw jedzér.

Großowe broſtkaramellje,

noſljevſki hrjedk t wotſtronenu ſashela a t po-
loženju dyhania, kaž tež t swarnowanju psched
dybawoſki pschi ſashinenju w ſymnym čaſu.

Na Budyšchin a woskolnoſi w hrodow-
ſkej haptiſy kneja M. Tátinga kođen čaſ
na pschedan. Eduard Groß w Wrótslawju,

Barlinske wohu sawieszjaze towarzstwo.

Sakojene 1812.

Saklady kapital 2 milionaj toleř.

Tuto hizom 45 let wobstejaze towarzstwo bere sawieszenja psche móhnjowu schkodu horje po niskich, ale twerdych prämijach, hózej sawieszeny ženje nicej doplatowacj netreba. Sawieszenja wobstara a wóchie wutožowanja dawa.

W Budyschini.

J. G. Smoler, wudawat Serb. Now., agent barlinskeho wohu sawieszjaze towarzstwa.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horje sawieszenja wschlischk druzinow psche wohu na pschebadzite wobhodzenstwa, psche elemen- tarne schfodowanje na puezowanje kubla, teho runja sawieszenja na živenie čloweka.

Policy a sárunanja schkodu w prussum courantu sa najtunische prämije.

Saruczenki fonds towarzstwa 16^{2/3} millionow scheknakow fliebora.

J. G. Richter,

distriftny agent sa Budyschin a wokolnosz.

Karpjaza hossina a bal

nedzelu 16. jannara

w hosszenzu f schwonej w Koprzach, na cjoj naj- podwelnitscho pschepruschuje Spenka.

Wéndanjo bu w Budyschini jena paperiane hyska namafana, w kotrej schtyri se židy čimene bjełoczerwene ciecze a jena tajka schnóra leža a može so wschitlo po zapłacenju wutožka sa na- wjeschik we wudawarni Serb. Now. sašo dostacj.

Na jene i rycerſtublo blisko Budyschina so f jutram tři familie džielawich ludzi pytaja a može so wócho dalshe we wudawarni Serb. Now. shonicej.

Maćica Serbska.

Do pokladnicy Maćicy Serbskeje su dale swój priuošk zapłacili: Serbski seminar w Prazy 1 tl. 10 nsl. na lěto 1855; k. Taš- nař, diakonus w Khoćebozu, 1 tl. 10 nsl. na lěto 1858; k. Gosław, farař w Modlej w Delnych Lužicach, 1 tl. 10 nsl. na lěto 1858; k. Jenč, farař w Palowje 1 tl. 10 nsl. na lěto 1858. (Přichodnje dale.)

K. E. Pjekar, naměstnik pokladnika M. S.

Njefouř musz cieładnyj so do bliſtoſzje Draž- djen pytaja. Wócho dalshe pod běrklinom 178 po 1 ſhodži.

Z nakladom Maciéy Serbskeje je wuſoł a so w Smolerowej knihařni za 20 nsl. pře- dawa: **Serbski słownik**. Wot Dr. Pfula. Druhi zeſiwick. Teho runja: Jejus we domi

vobojnych. Schyri předowanja mot nebo t. Lubenskeho. Druhi wudaw. 4 nsl.

W. Kabertowa

ciszjaza wodžiczká (Fleckewasser), lotraj wóchie blaki f drafty wuchiszi a jes pschi tym na žane waschnje nechodusz pschedawa so pola podpiszaneho w bleſchach po 5 nsl.

Jul. Rob. Richter,

we wudawarni ujemskich nowinow na finiſkomnej lawſtej haſhy.

NB. Ton hamy kupuje tež staru paperu w men- ſich a wetskich džielbach

Zandženu štvorku žita w Lubiju plačachu:

Srenja	tl.	nsl.	np.	Ptačízna	tl.	nsl.	np.
Pjedenza	5	25	—	Mořfa	3	17	—
Bezjm. n	2	25	—	Worž	2	—	—
Hroch	6	10	—	Wofa	4	—	—
Zahy	6	—	—	R. butry	—	17	—

Zandženu sobotu žita w Budysinje plačachu

Kere.	Wysza.			Nizsa.			Srzedzna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Widenzs	6	20	—	4	5	—	5	20	—
Rejsa	4	5	—	3	10	—	4	—	—
Bezjmnen	3	—	—	2	25	—	2	27	5
Worž	2	10	—	1	15	—	2	—	—
Hroch	7	—	—	—	—	—	6	15	—
Wofa	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Rjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zahy	6	10	—	—	—	—	6	5	—
Hejdušska	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Bjerny	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Kaja butry	—	17	—	—	—	—	—	15	—
Kepa glemy	6	15	—	—	—	—	6	—	—
Zent. syna	1	15	—	—	—	—	1	7	5

Cisé Bjedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot ryněka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi 6 np.
Štvortlétne předpłata pola
wudawaria 66 np a na
kral. sask. pósée 7½ nsl.

Císto 3.

22. januara.

Léto 1859.

Wopſchijecze: Wosjewenje. — Termia i pschewiaczju twara. — Wosjewenje — Sowjetne podawki.
— Se Sserbow; S Trebenz. S Budyschina. S Radworja. — Soudniſte dopiſy. — Dopiſy. —
Pſchilopt. — Hans Depla — Zyrkwinske poweszie. — Čzahi ſakſkoſchlejuskeje želeſnizy ſ budyskeho
dworniſkeho. Penežna płacizna. — Raujeſchtuk.

Wosjewenje,

próſtwy wo ſarunanje paperjanych penes ſ ljeta 1840 naſtrupaze.

Wſches wufas wot 6. meje 1858 je ho ſa doſvoine ſamjenenje wſchitſich, po ſakenju wot
16. haperleje 1840 djielnych a wudatych paperjanych penes, džen 30. septembra 1858 popoſdnju
w 5 hodjinach jaſo poſlenja termia na to waſchnje poſtaſit, ſo po minenju tuteho čzaka nichton
i wumjeniu tajſich, hacj do tcho dnja neſamjenenych paperjanych penes ſa nowe wot ljeta 1855
abo ſa hotove penes ſaneho prawa nemjeſeſe.

Zeniczy ſdobneſſe dla je ho hacj dotal w padach, hdjeſ mojeſche ſo wobenđene ſkomđenje
doſhahajzy ſamolwic, tym ſamym, kij wo to proſchahu, poſne ſarunanje ſa paperjane penes ſo
ljeta 1840 poſhivoliſto.

Dolež pak ſo to na dalshi čas cjinicj nehodji, dha je ho ſ Najwyschim poſhivolenjom
poſtoſilo, tajſe ſarunanje w poſhivodnych padach po prětvi, na finanzne ministerſtwu ſcienenej, ko-
trejſi maja ſo präſludirowane ſtare paperjane penes poſhivolozicj, hiſcje hacj do 31. tuteho mjeſaza
cjinicj, poſdjiſche próſtwy wo ſarunanje pak niz wjaz po dotalnym waſchnju wuſtuſowacj.

W Draždjanach, 8. januara 1859.

Ministerſtwu finanžow.

S Friesen.

Dr. Schmid.

Termia i pschewiaczju twara.

Dla ſaſonatwarenza wotpaleneho ſchulſkeho twarenja w Neſwacjidi budje ſo
džen 9. februara t. l.

(to je ſredu)
rano wot 10 hodjinow tak menowana
najmeneſhadženſka termia

wotjerſecj.

Egi ſami, kij chyli tajſi twar na ſo wſacj, ſo napominaia, w ſpomnenym čazu do neſ-
wacjilſkeho hoſzenza, jaſo na expeditionske miesto, poſhivicj, ſwoje ſadjenja ſcjinicj, dalscheho jednanja
a po dobroſdacju poſhivrenja wotčakacj.

Wolba bes ſigitantami wostane wumjenena a može ſo hewak hiſom nietko blijscha roſo-
prawa vola gmeinſtich prijödktejerow w Neſwacjidi, Nowej Wŷy a Scheschowi, kaſ tež poſhiv
hrabinskej ökonomiſkej inspekcii w Neſwacjidi naſhonicj.

Kralowſke ſudniſtvo w Rakezach 15. januara 1859.

Seyfert.

Woſjevenje.

Wodyšana mjeschčjanska rada widzi so k temu woſebitemu woſievenju nucjeni, so tudomny wodydler Jan Muschick k wobstaranju czeledjinskeho maklowansa žane prawo nima.

W Budyschini, 19. januara 1859.

Mjeschčjanska rada.

Swetne podawki.

Sakſta. Na kralowſkim dwori bu 12. januara wuliſi bal woldjerzany, na koſtrž bje 500 woſobow pschepróshenych. — Freibergſte podkopki ſu w ſandjenym lječji ſa 1,617,598 toleř ſlejebora, wotoja, kopora a druhéje medžje wudale, ſtočoj je tak wele, kaž hiſčeže ženje ſa jene ljetu bylo neje. — Staré paperjane penesy wot ljeta 1840 ſo po woſievenju minifterſtwa hiſčeže do 31. januara t. l. ſa druhé penesy wumjeneja a može ſebi to hac̄ do dnia predy lóždy wot ſ banquéra Heydemanna w Budyschini wobstarac̄ dac̄. — Minister kulinža a ſianoneho nucjenja je ſo 13. januara do Lipſta podał, ſo by tam njeſotre, tamniſču univerſitatu nastupaze, noležnosje wujednat.

Prusy. W druhéj komori bu 15. januara hrubja Schwerin ſa pschedbydu wuswoſeny. Sa mjestopſchedbydew buſhtaj Reichenſperger (wodžer katholiskeje ſtrony) a Mathis pomenowanaj. Wuradzowanja ſo hiſčeže žane ſtate nejſu, dokelj maja ſo najprirodžy te wſchelake wuberli ſwuwwolecz. W prſenej komori je ſo to hižem ſtalo a wele ſapóſlanzow je njeſo na tak dołho domoſ ſchlo, hac̄ ſo jimi ſapocžat jednanjow newoſſeri. — Psihi hoſjini, na koſtrž biesche prynzregent ſapóſlanzow po wotewrenju ſejma do kralowſkeho hredu pschepróshy, biesche psches 700 hoſjow pschitomnych.

Rakuſhy. Do Wina a do drugich mjeſtow, ſwotkal ſu ſo džielby móissa do Italije poſtlale, ſu wſchelake regimenty ſ Czech a ſ Galizije pschicžahnyte. Do Italije ſo pak žane wójſto wjazy neſzele, dokelj je jeho tam doſz, a na doſz, tak ſo može ſo ſořdy ſbiežk hnydom porasvę. Italzy ſu njeſto bélé ſtruchli, hovž ſu naſhoniſli, ſo može ſo ſa 3 abo 4 dny ſtaſ, možt

rež, ſ woſakami pschepelnic̄. W predawſkih čaſach traſeſte pschepele wele nedzel, predy hac̄ woſazy ſ Rakufſteje do Italifeje dónđezechu a woni biechu tehdv husto deſz wot dotheho pucja woſlabneni, njeſto pak bynu ſo do woſa a pschiweſu ſo čjerſti a bynli w njeſotrych dnjach po želesniſy do Italije. — W Padui ejinachu ſtudencji psihi vohrebi profesora Zambry njeſafju haru, koſtrž pak wójſto dorby be-wſchego krejroſtečja ſlonečji. — Rakufſe knežerſtvo čhe pola bohateho Rothschilda 52 millionow ſchjeſnakow ſajimac̄ a budje taſte poječionka najſtere konz tuteho mjeſaza wujednana. S teho je widič, ſo čhe rakufſi ſhjeſtor na wſche waſchnje pschihotowaný byc̄, menujz ſ woſakami a ſ penesam, hdy by ſnadž ſ lječju wójna wudyriſa. Naiſtore pak mjer wostane, pschetož italiſy poddanjo rakufſkeho ſhjeſtora budja ſo paſz, ſbiežk ſapocžez, hdyž ſo w jich kraju ſ woſakami, merwi a ſardinſki kral dyrbí Rakufchanow tež na poſoj wostajici, dokelj je pschecejivo nim ſam ſlaby a tola hiſčeže žana wietoſ ſeje, ſo budje jemu ſtančowſli ſhjeſtor pomhačj.

Fançowſta. Prvnj Napoleon je 16. januara do ſardinſkeho htowneho mjeſta Turina pschijiet, ſa by tam ſ prynzeſunu džowku tamniſcheho krala ſlub džeržač. — Prvnza Napoleona maja ludžio ſa najwoſebniſcheho neſchecjela rakufſkeho knežerſtwa a duž ſo jimi ſ zyla neſpoſoba, ſo wón ſ druhim ſiuronym neſchecjelom Rakufchanow, menujz ſe ſardinſkim kralom, do taſleho bliſteho ſwijassa ſtupi, haj tuta ženitva prynza Napoleona jím wjazy ſtracha ežini, dyžli te nelubosne ſtewa, koſrež ſhjeſtor Napoleon noſe ſe ſtati ſakufſemu poſtlanzej, ſ Gubnercji, reſny. Tucji ludžio mjenja, ſo drje može hiſčeže njeſotre mjeſazj mjer irac̄, ale ſo potom wójna, w Italii wudyri. My pak čhemyi psihi tej

nadjiši wostan, so pješnje mjer wobkhowanu, a so hara, hdvž so žana w Italii sbjehne, tež na Italii wobmesowana wostane.

Serby (nad Dunajem). Sultan je do teho swolit, so by starý Milosch Obrenovic sašo herbski weřch byl. Turkowſi pôstlanc, ktorý Miloschej tostu povez nehe, je hžom na puciu a s Miloschom do Belgrada pchijedze. Miloschow syn Michal, ktorý na swojich kublach we Wiherſkej pſebymaſe, je so mot tam do Šerbow na puc podat. — Slupskejina tak došlo w hremodiſe wostane, hčj Milosch ne-pchijedze a knieſtwo na so wosme.

Ze Serbow.

Treběňz. Tamny tudien bu tudomna droha wot Budyschyna do Lubija po dohodzi wumjeronowa. To stane so tu šhwilu po wukau finanzeſneho ministerſtwa ſe wſchitkimi ſattſimi drohami tak. Wopohladanje tajkeho wumjerenja je pak to, so budzeja po tym na wſchitkach drohach nowe kamenie abo kamentne ſtolky poſtaſowane, kž budzeja daloſoz po hođinach a milach polosowacj. Kamer je ſa hođiny budzeja menſche, tute ſa milie pak weſche. Wſchitke ſumjeſia napiſma daloſojow, te weſche ja milie pak tež medžowu ſtronu, kž budze na ſožnym hórkach na weſku poſtaſena a pſchinverdzena. Dicb wobſtaranje a ſhotowanje je jenemu ſtakarej w Draždjanach do akſorda date.

Budyschyna. Sañdženu ſobotu bu nebohi ſ. senior Dr. Přihonský ſaj w ej. 2 spomnichmy, na ſwedženje waſchnje pohtebany. Wele pſchewodjeriow bjeſte pſchislo ſ daloſa a ſ bliſka, pſcheceljo ſemreteho ſ Čech, duchomni ſ Draždjan a ſe herbskich wšow; ſ mjeſta ſamoho bjechu pſchi žarewanſkim ejahu, kž so ſe ſeniorata wedžesche, wyſokodostojny ſ. biskop a tačant ſ katholikimi duchownymi, ſ. zyrkwiñſi radžicel Dr. Wildenhahn a wſchitzu tudomni evangeliſu duchomni, dale ſ. ſraſſi direktor, ſ. appellazijski pſchedsyda, ſ. ſraſny ſtarſchi, ſ. oberſt ſ Hausen, gymnasialni wuczerjo, wſchelazzy ſaſtoñiſy atd. Na lečhovi ſw. Miſtawſcha

rveſeſche naſpreby ſ. Dr. Wildenhahn po poručnoſti krajskeje direkciye jako evangeliſkeho konſistoria a muſbjeſhowske we rjanych ſlowach dobre pocjint ſemreteho ſobuſtava katholikeho konſistorija. Na to wuſpjeſwa ſ. farař Kucjank pohtebne modlitby a pſchenidze we dliſeſnej ryci ſte ſiwe ſiwenje ſwojego neboho wuczeria. Tež wuſpjeſwachu hiſcjeſe katholik ſeminaristojo dwaj choralej. Po pohtebi bjechu we wulkej zyrkwi Bože služby, ſ. biskop djerjeſe ſpjevaný Requiem, ſ. probſt ſ Marineje Hwiesdy mſchu de Angelis, ſaj njeſotſi duchomni melčazu Božu miču. Boh daj nebohemu knesei wiecju wotpočink; ſebo wopomnecije pak wostan bes, namí we čeſſi!

G.

Radworja. Nasch nowy ſ. kaplan Jan Nowak, je pſched nowym ſjetom ſem pohticahnuſt a na tſioch ſtakow preni ſtoci w naszej farſkej zyrkwi prjedowat.

Sudniſke dopisy.

Wet wofreſneho ſuda w Budyschini buſku dale ſažuženi a, 10. januara Hanža Michalke ſez vomenowana Herzež padučtwa dla do 1 ſjeta zuchthausa, b., 13. januara Michal Nowak pom. Meſſ ſ. Huſki padučtwa a ſpecziwoſzie dla do 1 ſjeta arbeitshausa. c., 19. januara ſtaž Kortla Gottfried Lehmann ſ. Tucež padučtwa dla do 2 ſjetow zuchthausa a d., 17. januara Jan Gottlieb Leischka ſ. Kallenberga padučtwa dla do 1 ſjeta arbeitshausa.

D o p i s y .

Lubija, 15. januara 1859. Djen 10. januara pſchedzje myſtſi Schnitter ſ Ruppersdorſa we myſti miſchira Jüttlera we Wulkej ſchwónzy, hdžez bje we džielſt do žatoſneho nesboza. Won menujžy dopofnja w 10 hođinach tón po najnowiſkim hollandifko-franzowſkim waſchnju twarený myſti masasche. Zako bje won ſ delnym gratom hotowy, djesche won napoſled ſa herenju lubju, so by tam tež hiſcjeſe tež dwe ſaj tateř wulkej, napshecjo

Sebi bježaćej kolesy namasak: pschi ejimž won tu nedohladnosz wobendže, so won tei koli na tym bofu, niz hdjez wonje rōsno, ale hdjez wonje hromadu bježitej, masacj pocja, tak so wonje jeho prawu ruku sapopanshcej, tu ſamu na mjesji wotriesnyshcej, hewu ruku a noj tak rofmeschcej, so dyrbesche hijom w dwanachich w nozy, 27jet stary, ducha spuschezic a so jako sprawny a pobožny mlodjenz a džielacjek wobžaruje.

J. M.

Z Prahi, 18. januara 1859. Po poſlednim wohnju, wo kotrymž wóndanjo ryczach, pomiechmy we Prashy hijom ſakj iſi wohēczi, kotrej pak jeno njekaj dom wupalichu, dokoſl bjesche pomož bōrſy na injeſcije neſboža a pschi dželje roſhladnoszje nepobrachowashe. — Ljetiſa ſu ſo paduſchi derje radili, ſtož ſo ſ teho wuhudacj da, so ſtoto wſchědnie wo njekajkim paduchſtrje w Prashy hlyſhium; haj druhdy ſwjerja ſebi ežile ludžio, wo dnjo do njekajtich klamow ſaliſczej a ſa pecj porſtov ſupowacj. Tola hlyſhium tež, ſo ſu mnosy pschi ſwojim potajnym ſtukowanju a ſtaranju wo ſlepſche ſwojich ſobuczlowelow neſcheproſchenyvych pschi-hladowarjow mjeli, lotſiž ſo prózuja, kózdy dobrý ſtuk, nech je ſo potajnje abo ſtawnje ſtač, hōdne ſaplaſczej a wurunacj. Menadžiž ſteji pschi tajſim ſupzu druhj, kotrej jeho pjeftnostej hvali a myto lubi. Žamny ſo wobara, ſnadž ſo pschekhwatanym ſlubam newjeri, pak, ſo do zyla žane myto nežada.. Tola ſtönečnje da ſo nawabicej a dje ſe ſwojim neſnatym pscheczelom, ſo by ſlubene myto dōſtak, kotrej najbóle w kraſnych reczaſtach a wſchelakich druhich drobnoszach „ſa molčeſe“ wobſteji. — —

Lonj ſo ſmerci w Prashy lubesche, wumre (1858) 4659 woſhobow, 2352 mujskeho, 2307 žonskeho rodu; 995 nebjechu lieto, 12 psches 90 ljet stari; 25 bječku ſebi ſami živenje wſali; najwetscha ſmertnosz bjesche w haperlej, hdjez 485, najmēnscha w novembri hdjez 282 wumreču. —

Njehdje psched 5 lietami bjesche tyczet Anton Funjak ſe Schönfelda (pola Schlaggenwalda) ſe ſwojeſ ſwóbu do Ameriki ejahnyk. Nedawno dōſta fabrikant R. we Schönfeldzie

list wot 4. dezembra 1858 ſ Ameriki, w kotrymž jeho tamny tyczet ſa kmota ſwojeſ tijinej džowcicjli a ſwjeſeho ſchyrinedželskeho hólczela pschewroſcha; pschistajene biesche, ſo by jeno mena woſjewit, kotrej matei džiescji doſtacj. Do Ameriki, — to by tola dalosi kmociſſi pucj był!

Přílopk.

* W Budvſchin i bu ſandjeny ſchtwórk rano mandjelska jeneho tamuſcheho wobydlerja ſ wódneho korta na žitnych vikach morwa wuczechena. Wona bje ſo tam w bludnych myſlach teptila.

* W Berneſgrunu pola Schwarzenberga bje jena macj ſwoje poſchwartaljetne džecjo wečor na matu ſhwilku wepuſchcila. Bes tym bje to ſamo lampi, na bliži ſtejaci, njekaf bliſko pschichlo, tak ſo biesche ſo ſuſniczka ſapalita. Hacj runje bu hnydom wſeba móžna pomož ppata, dyrbesche to wbohe džecjo tola wumreči.

* Neapelſki kral je 61 politiſtich jatych wobhnadžit, ale woni dyrbja kraj wopuſchcicj.

* W Hamburgu wumre wóndanjo židovſti pschekuyz Oppenheim. Won bje 106 ljet stary a ſawostaji psches million toleč ſamozjenja.

* Š Ameriki pižaja, ſo je ſo tam bawma derje radila.

* W Tilsitu wudyrı 11. januara wohēn, kotrej ſchtyri žitowe ſtadly a woſom podlanſtich twarenjow do procha a popela pschewobrocji.

* W Dradjanach je ſo 19. januara piwaňia na tak menowanym „feldſchlöſhenu“ wotpalila a bu pschi tutej ſtadnosz ſhjetro wele ſloodu a jecžmenja ſahubeneho.

* W Konſtantinoplu a woſloſnosi mjeſachu poſlene nedželje ſandjeneho lietu wulfe ſlroki a povodjenja, kotrej ſu wele ſchody načinile. — Ŝe Smyrny višaja, ſo je tam 29. decembra wohēn w jenym magazini twarskeho drewa wudyrı, ſchjeſz drewniſčcijow ſabubit a tak woſkoto ſo hrabak, ſo ſo načinena ſchoda na 1 million piaſtrom woblicja.

* W ſlamach pschekuyza Gersona w Barlini je w tu ſhnilu jedyn woprawdity turkowſti ſhawl ſa 1150 toleč na pschedan. Dego barby ſu pschesmjeru rjane.

Kak
Hans Depla
a
Mots Tunka

rozom

wótritaj

a

ludži pódla

škréjetaj.

Hans Depla. Neže dha twoja starka, Motho?

Mots Tunka. Schto by nenešta.

Hans Depla. Ja newiem, kak to s mojej budje, wona so t nicjemu nehotuje; — naissere je skázena.

Mots Tunka. Ale, schtó dha je cíli u skash?

Hans Depla. Hlaj, ja bjech ju loni s piletami do hukodneje wbyt t jenemu na khowanje dał, kak je to m majašowstím fraju waschnje, a jako ju sašo dostach, bje wona tak žalosnje wostobana, so bjechu jej tež fulje mjaša šobu wutorhali.

Mots Tunka. Nô dha je drje ju naissere jedyn šlevy skobat?

Hans Depla. Taſki prawy ſljepr je s najménsha byt.

Mots Tunka. To so mi tej ſda.

Cyrkwinske powjesće.

Wérowani:

Michałska cyrkej: Korla August Kranz, wo-
bybleť a paperuňsi dijelacjer na Židowi, s Hanu
Augustu Mukez tam. — Pjett Beher, wobydleť w
Rhwacjizach, s Honiu Jakubez s Nowych Czibonj.
— Handrij Horak, kneži heiman we Wulim Wel-
kowi, s Madlenu Mjetowſtez s Nowych Boranę.

Korla Bohumil Träger, kral. ſakſſi genébarm we
Werdaui, s Minnu Augustu Lohſez se Židowa.

Kréčeni:

Michałska cyrkej: Jan Bohuwjer, Handrija
Deſti, wobydlerja w Nadžanezach, ſ. — Hana Er-
neſtina, Jana Schneidera, bjergraria a khjejerja w
muſiczej zyrlwi, dž. — Hana Karolina, Augusta
Rencja, wobydlerja na Židovi, dž.

Zemrjetaj:

Dzień 5. januara: Handrij Scholta, žiwnoſzor
w Nadžanezach, 40 l. — 10., Jan Duda, khlejnik
a mureč s Čjornych Noſliž, 47 l.

Čzahi ſakſkoſchlesyjskeje želesnizy s budyskeho dwórniszcza.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; počipolnju
11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wiecior 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; popołnja
12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wiecior 7 h. 41 m.;
w nozy 2 hod. 42 min.

Benežna płaczisna.

W Lipſku, 22. januara, 1 Louis'dor 5 fl.
14 nyl. 1 np.; 1 wołnowažajz čerweny ſloty
abo duſat 3 fl. 3 nyl. ¼ np.; wienske dancowki 103 ½
— Spiritus w Barlini 9 fl.

N a w e š t n i k.

Hodžijski jubelski ſwedzeni.

Sſerbski Boži dom najstarschi
Menovany ſy ty hodžijski,
Ljetiha w twojich rumach je ta woſada
Kraſne nome heto ſwećila,
A wopomni, kak pſched iſi ſta hjetami
Evangelion ſo tudy ſaſwjeći.

Tak ſamy my wſchitzy w hromadzie
Bohu džafny kjerluth ſpjevali
Sa Božu wulku dobrotu,
So mamy kſcheszijansku ſwobodu.
Predy pſched iſi ſta hjetami,
Šeu tudy wſcho hinač pomjeli.

Hlaj, kurſierschta ſakſonſki
Wjeſte tehdyn we wulkei staroſti
Wo tu ejſtu wucibu Khrystuša
A ſwjerých mužow tudy powoła,
Egi ſu tudy tehdyn ſtaſeli,
Schtož njeſt woſadu tu ſweſeli.

Hlaicje, ſ Ziona tu ſeſthadja
Ejſta wuciba naſchoh ſbōžnika,
Nowy ſyto bu tudy wuſhyt,
Iſraelſki waſhiač bje pomožny:
Pſchetož tutu woſada
Hſečeje teho ſywa wuſiwa.

Woſzio poſched iſi ſta hjetami,
Kiz wj bjeſchje naſchi woſadnt,
Kak ſweſeli to waſchu wutrobu
Na tamnym jara kraſnym dnju,
Hdjež prijeni krocj k wam pſchitupi
Dofſtojny knes prijedat lutherſki.

Ach kak budžemy ſo junu ſradowacj,
Hdyž budžemy naſchich woſzow woſladacj;
Zam budža wſchitzy paſtyrjo
Šhromadić ſwoje ſtadleſcko
Pſci tym throni jehnecja,
Hdjež kónz ma wſcha ſrudoba:
Zam jedyn paſtyr, jena wjera, jene ſtadlo ſu,
Kiz k Deſuſej ſo tudy modlaču.

Jan Hala.

Jena lipowa ſchponſka je ſo poſched njeſto-
trum cjaſom we wudawačni Serb. Nowinow
ſabyla a može ſo tam darmo ſaſo doſtaci.

Dwie ſtali, na delnohórczaſtich lejominoszjaſ
blisko drohi lejagej, ſotrejuž je hižom wele ka-
menjow do prieka ſamoſwenych, možetej ſo
hnydom woſnajecj a je wſcho dalshe pola pod-
piſaneho ſhonicj.

W Delnej Horzy, 20. januara 1859.

Korla Milker,
kublet w Delnej Horzy a
cjepliſki miſčir w Lubiju.

Sſerbski hólcjez, tiz dže poſchelupſtwo wuſ-
nyej, može jutry pola podpiſaneho do wuciby
ſtupicj.

C. & F. Schiman
we Wojerezach.

Premowa aukzia.

Dien 31. januara a 1. februara t. l.
budje ſo na delnohórczaſtym liejowym revjeru
ljetiſche ſpusheciane liſzowe drewo pod wumjene-
nemi, w termiomaj woſſewiomnymi, w ſtejazch
loſach a dolhich hromadach na poſchedawanie
poſchedawacj.

Ra druhim dnju budža tež ſylnie, k gratowemu
a kloſtrowemu drewu ſo hodžaze brjeſowé drewa
a khójnowe ſtabe ſerdje poſchedawane.

Kupowarjo nech ſo 31. januara rano $\frac{1}{2}9$
hodžinow na kneſim dwori w Delnej Horzy a
1. februara rano $\frac{1}{2}9$ hodžinow na ſörbarku w
Matej Dubrawy ſendu.

We Wulkei Dubrawi, 20. januara 1859.

Schöniq.

Woſjewenje.

Na revjeru w Polpizy pola Klufſcha je hacj
do 1. februara njebožje 1000 kop brjeſowych wo-
brueſow a teho runja tež brjeſowych ſerdji, kotrej
ſo ſa wojnarijow hodža, dale tež džielba ſtejazeho
khójnoweho twarskeho a deſkoweho drewa bliſko
hſečejanſkeho ſchubeja na poſchedau. Wumjenenja
poſchedawania moža ſo w hſečejanſkej koſciem a
polu hajniſa Helemanna w Polpizy naſhonicj.

Tež woſſewjuje ſo, ſo je płaciſtua kloſtroweho
drewa wot dženjiniſtchego dnja ponizena a ſo
podpiſany ſtajne ſchjepljane, peňkowe a kulec-
kowe drewo, khójnowe walciſki, deſti, laty, ſchwot-
ty a ſchewy wſhiklich družinow poſchedawa.

W Polpizy pola Klufſcha 19. januara 1859.

Helemann, hajniſ.

Barlinske wohē ſawjeſſjaze towarſtwo.

Satogene 1812.

Saklad y kapital 2 millionaj toleř.

Tuto hījom 45 ljet wohē ſawjeſſjaze towarſtwo bere ſamjeſzenja psche wohnsowu ſchodu horje po niſkich, ale twerdych prāmijach, hījeſ ſawjeſzeny ſenje ničjo doptacjowac̄ netreba.

Šawjeſzenja wobſtara a wſhje wutožowanja dawa

W Budyschin.

J. G. Smoler, wudawar Serb. Now.,
agent barlinskeho wohē ſawjeſſjazeho towarſtwo.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszzi

bere horje ſawjeſzenja wſhutich družinow psche wohē na pschedadžite wobſedjenſta, psche elemen-
tarne ſchodowanje na pucjowanſte kubla, teho runja ſawjeſzenja na živjenje človeka.

Policij a ſarunanja ſchodu w pruſkim courantu ſa nejtunische prāmije.

Šarueženski fouds towarſtwo 16³/₅ millionow ſchjeſznakow ſliebora.

J. G. Richter,

distriftny agent ſa Budyschin a woſolnoſz.

Dr. Whithowa wodžic̄ka ſa węzji

wot T. Ehrhardta w Altenfeldji w Thüringſtej, ſ węzorym privilegiom wſhutich we-
dom poczeſtena, wopofaluje ho be wſhutimi dotalnymi węzji hoſazvimi ſrjeđkami psche ſwoje
ſbožomne ſtuſkowanje wſteđonje jaſo najtahoodniſta a najlepſta wodžic̄ka w taſkim nastupunju, a
može ho jako dovolasany hoſazy a poſylnajzy ſrjeđ a jaſo

wjesta pomoz ſa ludži na węzomaj bjeđuych

ſoběmu poručec̄j. Wona hoſi wjeſje a ruciſe a be wſhutich ſchödnych ſziewkow, woſebje pschi
ſahorenju, ſzepnenu, ſuchoc̄ji, ſylowanju a bježenju węzow, kaž tež vidi ſlaboſi po bjeđmi a
placiſi bleſčka ſ wutožowanjom jenož 10 nſl. a džela ju jenož wopravdiju Traugott Ehr-
hardt w Altenfeldji w Thüringſtej. — Štakad ſa Budyschin je w hrđowſke haptuzj.

Na jene ruciſekublo bliſko Budyschyna ho i
jutram tſi familiſe džekawych ludži pytaſa a može
ho wſcho dalshe we wudawarini Serb. Now.
ſhoničj.

Nunie doſtach ſ najlepſich ſhamow poſylnku
wſhelaſtich komprimirowanych
warenjow,

koſtej ho psches ſwoju dobroſ ſ a tunoſ ſa ſeđu
kuhēn hodja, a dowołam ſebi, tutu rjanu tworu
i dobroćimemu ſupowaniu poručec̄j.

W Budyschin, 29. decembra 1858.

J. G. Richter,
na miążownym torhoſcieju.

Moje ſnate dobre wopravdije

Š u c h e d r o ž d z i ģ e ,

ſai tež wſhutke pschi vecienju trjebne tworw poru-
ćjam ſoběmu najtumisbo.

J. G. F. Nieckſch.

Pschedawanje penkloweho drewa.

So by ho na wſchelake napraſhowanje wot-
molwilo, podpiſany ſ tutym woſſewjuje, ſo na
ſchęćenčianskim ſjeſtowym rejeru hiſćeje
njehdje 250 kloſtrow ſhōjnowy φ
penkow

kloſt po 2 il 20 nſl. inclus. ſjeſ-
towych penes na pschedan ſteſi.

W ſchęćenčy 15. januara 1859.

Schueider, hajnſ.

Jeli chýk njechtón ſzehowaze ſerbſe
knih ſaſo:

Rigerowu poſillu,
Wernerowu nebeſti puſj,
prjeni a drugi džel a
Lüttgemanowe Bože dobroty
poſchedac̄, nech to we wudawarini Serb. Now.
woſjewi.

J. L.

Jedyn abo dwaj hólzai móžetoj po jutrah wobydlenje s jiedju abo tež bes jiedzie dostaci. Tež budje na to hladane, so so wsieje schulste díjela derje wobstaraja. Wscho dalsche je shonicz na bohatej hašy czo 70% po dwjemaj shodomaj.

Rejwanska hudžba
; nedzielu 23. januara w hořenju w Busezach.
Lehmann.

W Smolerowej knihářni všich bohatých wrotach je k dostaci: Čorný kôs a droňa, to je: pot kopý a tsi herbskich spjewow sa mody wežely lud. Príjen sbier 1 nsl. — Teho runja druhí sbier, tež 33 wežolych a žortnych spjewow wopischiaj, sa 1 nsl.

Stearinowa a mydłowa fabrika

F. G. Kleinstücka s Dražđan
tež ujetzischi budyški hermanek s bohatym wuberkom swojich fabrikatorow snateje dobroſje wobcezne, bes fotrymiz maja so wožebje wobcelake jara rjane a dobre myda poruczeč, a prošky, so by so jej dowjerenje, dotal spožđene, tež tuton hermanek w tak bohatej mjeri dostalo.

Buda steji nedaloko theatra a je psches firmu suajomna.

Schpigelje

jakofasaste, konſolne a stolpove ſchpigelje w barokowych a hladich wopravdziecie a lohfo poſtloczanych woblukach, kaj tež w molownych a fournirowanych drewnianych woblukach s $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ a zvile bielej a tolstej kryſtallowej ſchlenzu s ſacetami a bes ſacetow poruczuje we wulkim wuberku a po nastunischem placzisni cjeſzenym ſserbam s dobrocijiwemu wobledzbowaniu Schleicher Rudolph Wilhelm na herbskej hašy.

Kowarstwa w Rodezach pola Busez je ſa jeneho nejeneneho kowaria k wotmajecu.

Swoj Kožowy ſkład,
hdjež ſo kožje wſchich družinow pschedawaja,
poruča

Emil Siebenhüner, garbar
psched lawſtmi wrotami vſchi moſzi.

Grožowe broſtkaramelle, *

najlepschi ſriedl k wostronenju ſashela a k położeniu dychania, kaj tež k swarnowanju psched dybawosznu vidi ſashmenju w ſumnym čiaſu.

Na Budyščin a wokolnoſ w hrodowſkej haptay knesa M. Jätinga kódy čiaſ na vſchedan. Eduard Groš w Wroclawiu.

Jedyn nowy a jedyn stary plonwos ſteji pola podpiſaneho na vſchedan.

Briesang, wojsnarski miſchte na rójowej hašy.

Cjeſzenymaj
młodymaj mandjelskimaj:
Korli Augustej Zawnikiej

Hani Scholcžiz

w Drobach,
kotraj 18. januara ſwoj mandjelski ſlub na ſwiatym mjeſzi wobtverdiſchtaj.

Swiaſt, kiz ſtaj na Božim mjeſzie
S wutrobu a ſruk ſejinloſ,
Zohnuje Boh Wamaj mjeſzie,
Dokelj ſtaj jón spravnje mjenitoſ.

Wón daj, ſo psches dolhe lieta
Wſchiedne luboſ Waju powita,
A hdyz cijſchcia cjeſje ſwjeta,
Pſchecjelnoſ je Wamaj voloža.

Jedyn pſchecjel.

Maćica Serbska.

Do pokladnicy Maćicy Serbskeje ſuſale ſwoj přinošk zaplačili: k. Žofka w Dobrošicach 1 tl. 20 nsl. na leće 1857 — 1858; k. kubler Rabowsky w Pomeracach 1 tl. 10 nsl. na leće 1857; k. Fiedler, seminarSKI wučeř w Budyšinje, 1 tl. 10 nsl. na leće 1858; k. Rychtar, ryčnik w Budyšinje, 1 tl. 10 nsl. na leće 1858.

(Přichodnje date.)

K. E. Pjekar,
naměſtnik pokladnika M. S.

Tuton hermanek porucžam ſwoj wulk wuberku ſukna, buſkinga a. t. d. a mam ſwoje pschedawanske mjeſto w hořenju k ſlotemu hodlerej po 1 ſhodži.

Jäger ſ Schoczebusa.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
ptać so wot rynka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čisto placi 6 np.
Štvortlétne předplata pola
wudawarja 66 np a na
kral. sask. pósce 7 1/2 nsl.

Císto 4.

29. januara.

Léto 1859.

Wojjschijecze: — Szwietne podawki. — Se Eserbów. S hodžijskeje wojsady. S wojerowiskeho wokresa.
S Lubenja. S Budyschima. S Małego Wielowa. S Dreczina. S Budyschima. S Rakez. — Hanf
Tepla a Mots Tunka. — Spjewy. — Psihilepk. — Byrlwinste powesze. — Czahi saksochlejszus-
skeje jelesnizy i budyschego dwórniſcheja. Penęzna płacziuna. — Rawieschtnik.

Świetne podawki.

Saſka. Schtož prijódſtejazu žentwu jeho
kralowſſeje wyholoszje prynza Jurja s portugis-
ſej prynzessynu Mariu Hanu nastupa, dha budže
jeju swaś w bližſich dñiach po jutrah w Li-
habeni hotowany. Prynz Jurij bo hžem ſonc
mierzja na puc̄ peda, budže pak na puc̄u italſi
ſtroj a tam woſebje Flortenz a Rom wopytac̄
a pschewese ho s jeneho italskeho pschitstawa po
ſordji do Lihabena. Miedaj mandželskai chzetai
na ſwoim puc̄u do Saſkeje jendželski kralowſſi
dom na njeſtore dny wopytac̄. — Komman-
dant merdžijsv Königsteina, generalleutnant s
Rechhausen, je 22. januara 66 ljet starý wumrek.

Pruſy. Druha komera je adresu na
prynzregenta bes dolbeho jednania wuradžila a
dawa jemu w tej samej wotmolwenje na ryc̄,
wot neho pschi wotwrenju ſejma džeržanu.
Wona je wohtož prynzregensweje ryc̄zie a duž
budže won s nej ſara derie s poſom. — Pre-
dawſhi ministerpschedhyda Mantuſfel, kotryž je
ſa ſapostanža wuſwoleny, je njeſko tež na ſejmi
pschitomny a je ho na naſdalischu lſewizu ſyňk. —
Prvnzregent je po wuradženju s minister-
ſtwom poruczil, ſo moja ho hnydom wſchile,
ſa ſecondelieutnantow proſne, mjeſta wobhajie. —
Tež je wuradžene, ſo ma ho pola ſóždeho regi-
menta linije ſchyz kapitanow wiaz poſtajic̄, hac̄
je to dotal bylo, a to woſebje teho dla, ſo by
ſrajna wobora (Landwehr) pschihodnje doſz do-
brych kompaniowych wodjerow mjela. Wud-
awki ſa taſſich nowych 409 kapitanow a ry-

mischtrow tſečjeſ ſlaſhy wučinja lſetnje 267,195
toleř. — Krajne wudawki a doſhody na ljetu 1859
ſu na 131 millionow toleř wobliczene. — Prusſi
poſtanž na franzowſkim dwori, hrabja Hatzfeldt,
ſiž bje ſhory do Barlina pſdiſſet, je tam 19. ja-
nuara wumrek. — Kral a ſratowa ſtaj hſchče
w Romi a wobhlađujetaſ tam pomniki a ſta-
rožitnoſſie, hac̄ runje je tam w tu thwilu hro-
ſne, molroſymne wedro, haj tež mersnenje.

Rakuſy. ſe Wina piſa: a, ſo je newe-
ſta neapelſkeho krónprynza, kotraž je ſotra ra-
kuſſeje ſhjezorki a na puc̄u ſ swojemu nawoženj,
ſo by ho ſ nim w prjenich dñiach februara w
Neapelju wjerowala, ſwoj puci ſaſtajila, doſelž
je poweſz dōſtala, ſo je neapelſli ſrat ſara ſhorit.
Njeſtore nowiny chzedža tež wedžic̄, ſo wona
teho dla ſ Wina nendje, doſelž ſu wuſliedžili,
ſo chedža neapelſzy ſbjezkarjo pschi ſtadnoſſi ſeje
kwacha revoluziu ſapoczeſ a ſrala, jeli možno,
tehdž do ſwojeſ možy doſtač. — W rakuſſo-
italſkich krajac̄ nietko njeſto mjeſniſcho wonhlađa,
hac̄ pak teho dla, doſelž ſu ludžje ſuſt roſoma
nabyli abo teho dla, doſelž je tam wſho ſ
woſakami pschepelnene, to ho hſchče praſteg
nehoži. — Knežerſtvo je ſtudentow universit
Paduy domoj roſpuschcijko, doſelž bjechu pschi
pohrebi profesora Zambry haru cžinli a pschi
tuteſ ſtadnoſſi ſwoju nelubosz i Rakuſhanam
wopokaſac̄ vytali. — Woženka wot 52 millio-
now ſchjeznakow, kotruž chyzsche rakuſſe knežer-
ſtvo ſežinie, je njeſko ſ Rothſchildom wujednana.
Rothſchild je pschi tež ſtadnoſſi pecža million
ſchjeznakow ſaſtuſit, taſſich penęžniſkow pak, ko-

siž maja rakuske akcije abo venežne paovery, je tuta poječionka do wulsko straha stajika, dokelž woni mjenja, so rakuske knežestwo peneshy požežowanju neby, hdy by ho s nalječju wójny nebojaš.

Italska. S Turina, hłownego mješta sardinskeho kralestwa, ho písche, so budže prynz Napoleon se sardinstej vryzbešnemu klotilbu 30. januara wjerowaný a so młodaj mandželskaj hízom nasajtra puej do Parisa nastavítaj. — Sardinste kněžestwo je stajne železnizv Noithschiidej sa 80 millionow pschedało. Minister wójny je wschiutich, na dowolenju (Utaub) pschedených wojsakow sašo s wójsku powołał a dželbu wójssa bliško rakusich mesow postajik. Wschitke twerdzisny ho pilnje wuporedzeja. Franzowſki general Niel, kotrež je jako wójnskeho wobtwerdzenja wustoňny muž snaty, je w tychle dniach sardinste twerdzisny wobbladował. Bojašni ludijo maja to sa snamjo prjódstvajeje wójny. General Niel je menujzy po prawym brasciku prynza Napoleona a duž je to pschezo džirnje, hdyž won w časzu ſluba a ſwaſha twerdzisny wobbladuje.

Franzowſka. Pschedupzy a venežnikojo, kotsiž hiechu po napominanju khiezovſkich nowinow „moniteura“ ſwój wójnski strach nimalje wotbyli, ſu ho s nowa do bojofanje stajicž dali, dokelž je powesz wuschka, ſo je sardinſki kral jeneho ſteſtojnika do Parisa pôškat, kij by tam s pomozu a pod rukowaniem franzowſkeho khiezora 200 millionow nortow požežicej mjeł. — S Algierskeje ſo wele starých wojsakow do Franzowiskeje wróćja a na jich mjeſto ſo tam retruciž ſzelu.

Dokleželska. Ministerſtwo dawa wschitke wójnske ſobđe na najlepe do rjedu stajecž, ſo by nepſchitowane nebylo, dyrbjata - li pschedone naljeto njehdje wójnska hara wudyrictj. — W Indii hiečeje pschezo polny mjer neje.

Rušowſka. Russki khiezor ſo, kaž ſo ſda, do wójny mjeschecj nochže, ieli by žana njehdje wudyrita; pschetoz jedyn hlyſchi ſ Rušowiskeje ženož tajke powesjje, kotrež na ſtukowanje mjeſta a poloja počasuja. Wysche teho je ſnate, ſo w Pólskej tak mało wójnska ſteſi, kaž nihdy predy a ſo ſobdy general a wyschi lehko dowolnoſz ſ

temu dostane, ſo ſmje do wulraja ſapucjowanę. — Khiezor je ſašo wele pólſkich cijekanzow wobhnadžit.

Serby (nad Dunajom). Do Belgrada je 23. januara powesz pschedicha, ſa je nowy wéch Milosch Obrenowicz meſy herbiſkeho wéchomnſta pscheduwit a do mjeſta Negotina pschedijet. Wele ludži a dželba wójſta bje jemu hacž tam napschedzivo čahnyka. Hacž do ſeho pschedijesda do Belgrada je mjeſty Šteſcja (Schejepan) Michalowicz miestowéch. Psches ſtukowanje tuteho muja je ſo menujzy woſebje ſtało, ſo ſu Serbja predawscheho wécha Alexandra wotkadžili a ſebi Mitoſcha ſa noweho wécha wuſwili.

Wschitko je ſara weſele, ſo ſu ho muczenja poſlenich časow be - wſcheho ſtreſteſecja ſloučile. Štupſchejina je hiečeje ſhromodžena. Wona je ſo ſiawnje na to wobčežomata, ſo ſu w njemſtich nowinach višali, kaž by wona popow a ſchulje ſahnacž čhyta, ſlužbu krajivch ſastoñikow darmo žadala a wyche teho tu ſmieschnosz wobeschla, ſo budžiſche ſobdy ſlupſchecjina ſobđe ſobđe ſtrajneje kaſhy ſaptačene doſtačj dyrbjal. To wſcho je luta tolſta ſa wot prjeneho hacž do poſleneho ſłowa.

Ze Serbow.

Shodjiſkeje woſady. Wichichodnu ſredu 2. februara budje runje iſt ſta ljet, ſo bu w naſchim hodiſtſtim Božim domi prjene evangeliſtolutherske prijedowanje džeržane. Tutoń džen je wjeſje wo prawdzie wazny džen ſa naſchu woſadu a tola won wobſebje ſwecjeny nebudže, dokelž je won hízom ſ nowym hetom ſobu ſwecjeny. Naſchemu, njeſko w Bosy wotpožowazemu kneſej ſararej Rădži bje ſara na tym ležane, ſo by tuń džen na woſebne waſhniſ ſwecjiti, ale won to dočakal a wafkutowat neje. Won wele wot neho powedasche, woſebje pak wot tych mužow, kotsiž tehdom pomozni hiechu, tež naſchu woſadu ſa reformaciju dobycj. Woni ſu dawno proč a perſchicj, ale my jich hiečeje žohnuſemy, pschetoz woni ſu ſeſi pomnik ſtajili, kotrež wostane. — Boh ión

wszechomozny wobarnyj pak nasz Boži dom
wchede wschliskim nesbożom a spożę a sđierz nam
stajne świernych duchow pastyriom. S.

S wojerowskeho wokresa. Wojerowski „Wochenblatt“ poweda w swiejsim 4. číslu t. I., so je ho vši pošlenim ludicjenju we wojerowskim wokresu 30,599 wobydlerjow našicjito, wot kotrejž su 15,003 muškeho a 15,596 žónskeho rodu. Wobydleſtvo je ho w pošlenich tioch latach wo 531 duchow pschi sporito. Město Wojerezy ma 2518, Kullow 2254 a Ruhland 1569 wobydlerjow. Wschitzg druzh wobydlerjo bydla w 91 weschnych gmejnach, wot kotrejž je Nedischow f 709 duschemi najwetscha a Kołbız f 19 duschemi najmēnscha. — Po wierunusnacju džesi so wobydleſtvo do 26,581 evangelskich a 4018 katolickich tschelszjanow. (Schkeda, so tež liczba Šerbow a Niemzow spomnena neje).

Pschi štolicjenju našicij so we wojerowskim wokresu: 784 koni, 2 woſtaj, 389 byſow, 3128 woſow, 10153 kruwov, 5365 jatojgov a czelatom, 14,947 wozow, 728 koſow a koſlow, a 5477 świn. — Dómskich twarjenjow je 5178, fabrikskich a mlynov 151, taž tež 12,035 hródow, brózniow a kólnjew.

S Lubenža. Wscha našcha wokolnoſ bu w pošlenich dnjach do nemjera stajena, dokoſtai so 22. januara dwaj człowiek w tudomnej bliſkoſi ſlónzowatoj, menujz wycher Heinza a predawski korejmar a taž Wendler z Kumwaldza. Na dompučju f budyskeho hermanaka podachu so menujz wečor w 7. hodzini woſmijo Kumwaldzenjo na ſchęſte, kotrejž f lubenſto - ſyloſchęſanskeho pucja do Kumwaldza wedze a namakachu tam brjemeichko. Bóry wuſladachu tam menſche a kuſt dale tež wetsche krawne ſledy a jako fa nimi džechu, namakachu ſajenej kamentnej hromadu f swojemu nemaſemu poſtrōjenju Heinzowe čjelo a njeſotre kročelje wot neho tež Wendlera, kotrejž bje drje hiſcje ſiub, ale bes ſmyſtow. Wobaj bjeſchtaj f nimi maſku ſhwilu predy w tej samej korejmi pobyoj, f kotrejž woni runje pschiindzechu. Jako bjeſchu wobeju do tak menowanej čjervenej korejny doneſli, bje widzecj, so mjeſeſchtaj wonaj wsche-

lake ranž na ſabnej hlowi, kotrejž bjeſchu ſimaj f njeſzim branitym nabite, jako f hamorom abo f wuchom ſekery. Hacj runje mjeſeſche Heinza hiſcje 25 il. pschi ſebi, dha bjeſche tola jeho liſtownja prej, w kotrejž ſu vecja paperjane penesy byte. Wendlera nebiechu, kaž ſo ſda, wurubili, pschetož móz mjeſeſche ſrój čjaznik a njeſto venes hiſcje pschi ſebi. Jako ſo ſ nim naſtaſowachu, relny wón hiſcje tei ſtow: „Pomholcie mi!“, potom pak neje hacj do ſwajeje ſmerekije, kotrejž wečor 23. januara ſostupi, tež ani ſynka wjazy wet ſo dat. Wón ſawoftaj ſudowu a 10 džejci, Heinza pak 2 džejzi. Wobaj morenaſ buſhtaj pónđelu a wutoru ſudniſzy ſecirowanaj a ſe wschei ſwernoszju ſliedjachu ſa tym, ſo bjeſhu mordarjow wuſljeđili. Hacj dotal ſo pak nježo wieſteho wuſljeđilo neje, tela ſu dweju wobydlerjow ſe Schönberga ſadžili, kotrejž ſtaj 22. t. m. tež wokolo 7 hodzin po tym pucju domoj ſchleſ, hjež je ſo to ſaraženie ſtalo. Ale wieſte to wſhezo neje, ſo ſtaj wonaj teju Kumwaldzanow ſabitoj.

S Budyschina. Wot nowego ſleta ſem je na tudomnym katolickim ſeminaru knes viſkius Hórnik ſa wužerja ſerbſchęſinu poſtaſeny. Roſwueženje w ſerbſchęſini pedawa wón ſerbſlim ſeminariſtam we wieſtých, f temu poſtaſenych „Serbſkich hodžinach“. So tuto wodžielenje ſeminarskeje wučby do žannych ſhmaniſtich a hódnich rukow nebu wſheriž mohto: teho budže ſ nami wjesszie ſkdy wjesty, tiž niž ienož naſcheho lubeho, ſerbſkeho krajana, knesa Hórnika, jako jara dobreho wučeneho ſnaje, ale tež wie, ſak pińje a f ſtruktym roſudjenjom wón na „Serbskim ſlowniku“ ſobu džela. Nas je ſweſtylito, lubym Šerbam tutu poweſz dacj móz.

S Maleho Welkowa. Pjat 21. teho mjeſaza bu tudomny wychersli Pawoł Kuncler f Gnadenberga w Schleſyjskej, 20 ljet ſtary, w ſtarej, f hlubokej wodu napelnenej ſtali, tiž nedaloko wot jow pschi drój leži, ſateveny namakany. Kuncler je ſo tam ſam ſatepit a to vecja roſmersany naſkere teho dla čjinit, dokoſt jemu nejſu dowolili, dale do zusby hicj a jemu žane penesy f hodrowanju dali nejſu.

S Dreczina. Esobota 22. januara je ho iudy Pietr Raza, 56 ljet stary, w gmejnsci klici, hdjez bydlesche, horkach na kubi wobwijsnyt. Raza bje žadkaw yicž a bje swoje predawsche rjane samoženje a rjane kubko zylje pčepit a pscheržnijt. Rayosledk bje na gmeinskei klici žiru a je, živenja byty, njetk tón kónz wsat, kotrž yicžy a wobžrany najbole beru. Won je 7 džeczji sawostajit.

S Budyschyna. Wot noweho ljeta je na tudomnym kralowstlim žudniſtwi jedyn nowy aktuar, s menom H a s c h a, postajeny. Won je na mjesto predawscheho protokollanty Dr. Kölbinga, kij du do Ebersbacha pscheržnijt, hem pschischt a bje predy w Freibergu. Tak mamy njetk dweju aktuarow.

Wen je na mjesto preda vschego aktuara s Watzdorf, kij ie psched krótkim se klijby wustupit, hem pschischt.

S Rakęz. Na tudomnym kralowstlim žudniſtwi je wot noweho ljeta jedyn nowy aktuar, s menom H a s c h a, postajeny. Won je na mjesto predawscheho protokollanty Dr. Kölbinga, kij du do Ebersbacha pscheržnijt, hem pschischt a bje predy w Freibergu. Tak mamy njetk dweju aktuarow.

Mots Tunka. Praj mi jenoj, Hanšo, tebe drje je twoja stara roſdrapala, pschetož twoj nōs ma džie satrafshne blusny.

Hanš Depla. Nječeje horjo, nječeji ſmjech!

Mots Tunka. Haj lomi ſy me ty wuſmjeſchal, dui je zylje prawje, fo ljetša njeschtó wobliſnesh. Ale powedaj wſchaf, kaf je ſo ejt tola table poradjilo.

Hanš Depla. Za bjech wéndanjo we Woržni a namakach tam noweho, jara pscheržneho a hodneho hofzenzaria, pola kotrehož mi ſchlenička bajerskeho piwa tak derje ſlodjeſche, fo tam khetro doſho ſedjo wostach. Iako ſ hofzenza wuſtupich, pytnych, fo je ejma, kaf by ſokmas

lat, ale niežo nepomhaſche, ja dnrbiach domoj a duž puſchcijch ko po ſchuſeju tu ſtronu k Vorſchizam. — Blisko tycerjia ſu pjeſkowe jamy bes wobhrodjenja (taž ja to hakle potom ſhonich) a ja chyñch tam na bol ſtupej, paný pak nenadjujy psches hlowu do hlobiny a do kujje, koraž ſo tam namaka.

Mots Tunka. Aj, aj! to drje je eje twoja stara ležnje wobhladowala, hdjy ſy domoj pschischt.

Hanš Depla. Haj, wona na mjeſci čuſeſche, fo me Peſchef ſe ſwoſimi wonjažymi woſliſemi žalbował nebeſche.

Hans Depla. Nicjeho tola wjazd neje, dyžli ljekarjow a brashkow!

Mots Tunka. Kak dha to mjenisch?

Hans Depla. Nô, hdvz je schtô khory, dha jemu kôdy njeftise ljekarstwo radji, a hdvz chze so schtô ženici, dha jemu wschon swjet radu darau.

Mots Tunka. Ale khory, kotryž by wscho ljekarstwo braci chzyl, by storo kông wsak, a na-wojenja, kotryž by na wschitlich ludzi rycie po-sluchat, by wieszie naposledku hubenu ženitwu schmit abo skêncnje zhlje nejeneny wostat.

Hans Depla. A tola su tajzy hlupi ludzio; — pschetoz ja snaju mchodjenza, fiz je nelypy dosz, khiba so može duschnje i fchudom prastacj, fiz chzysche sebi holiczu braci, tak so bje hijom nimalse wscho na swas hotowe. Rjetko pak nicjo s tejs wiezy nebudze.

Mots Tunka. Cjoho dla dha niz?

Hans Depla. Nô, dofež je so mot druhich naryecej dak a wón ie hischeje tak blaſny, so sa to na mjeszi placit.

Mots Tunka. Dha jemu wieszie do sy-teje wole napovedaja?

Hans Depla. Rajſſere, haj.

Hans Depla. Wo wschitko so ludzio tola njefti staraja a byrnje wo druhich ludzi morwu koczu bylo.

Mots Tunka. Nebaj wschal tola tak djiwne, schtô dyrbjal so wo morwu koczu staracj?! Hans Depla. Nô, no, poſluchaj jenož najpredy! — Wondanjo bje jedyn ſuſod swoju 9 let staru, swjeta a myſchi ſytu koczu farjeſacj dak a so do holje podal. Bes tym bje pak drugi ſuſod pschitschok a koju i rychtarej doneſz chzyl, prajzy, so je to jeho koja.

Mots Tunka. Schto? jeho koja?

Hans Depla. No haj, jeho koczyna koja: — ale jako wón potom domoj pschitndje, dha wón swoju koczu doma muhlada.

Mots Tunka. A schto s teho nasta?

Hans Depla. Tu pjeſnu radu wón dosta, so by ſebi, hdvi chze ſabu zuſe koczu wobhlado-wacj, plujnei ſoleszy na nôz tyknut.

Mots Tunka. Je dha to tajſa dobra bryla?

Hans Depla. Haj, su dobrzych ſuſedow.

S p ě w y.

Cjajnoscj.

Je ſachko stare lieto,
Precz jeho cjasz su,

Nam dalo ſwoje myto,
Nam dalo ſwoju ſdu.

Ač, radosz nima bycja
Na ſemi hrieschnej tu,
Sso jeje hwojeſti ſwjecza
We nebju, kraſne ſu.

Haj, cjeſke ſemſke brjemijo
Dich wele potuli,
Bak ſyjachu to ſymjo
We wetschej khrobloſti.

A hlaſ, ſim ſeffhabjachu
Te kwjetki najrenſche,
Bak kwjetki wotewſachu
Te wjtery howrjaze.

Wſcho ſemſke newobſteji,
Je ſmertne ſachodne,
Schtôz pak ma nebjo w ſebi,
Tón khroblje dale bje.

Hac̄ runje jeho noha
Sso ejasto ſabkudji,
Dha tola prawa droha
Sso jemu neshubi.

Wſchal dobry paſkyt wodži
Joh' prawy kraſny pucz,
Schtôz na neho so ſloži,
Tón da ſo i temu hnuci.

Schtôz i Bohu wotzej wodži,
Kiz djerži ſlubenja.
Wón dobre do naš plođi,
Nam nihdy necjeka.

A ſmy my dokoneli
We prawdzi ſemſki bjeh,
Eſmy horka pschekraſneni
We drazi, jako ſnjeh.

Tam mjera doſtanemj
We jeho kraſnosat,
Haj i nim wscho pschewinemj
We jeho kraſteſti.

Gerta.

Přílopk.

* Draždžanskí banquier Duckwitz, kij je njehdje píched lietom wumrel, je tamníchei thudžini a k saštaranju starých, pomožy potrebných bjergerjow 175,000 tolet wokasat.

* W Hornym Kunnersdorfi je 19. januara w domsich skalza Lieski wohén wudyrik a tute, kaj tež jenu druhu kbjezu do procha a rovela pschewobrocítl. Wachéi bje tak wokolo so hrabat, so jemu nječoši wobydlerjo, fotuj hischcej svachu, cjaža božz wucjelnye, neměžuchu, tola poradzi so, so buchu tsi parschony sbojomnie s plomenjow munežene. Ale dwie hischcej pobrachowaschtej a duž myslachu hebi, so stej tež ſamej najſtere do pinžy ejekalej. Jako bjeſche teho dla wohén trochu poddušený, pschelocij so wuhnečski mischtir Köhler hacj do pinžy, fotruž won pschineše, hdej tež wona ſažo wožiwi. Ale 17.letny mlodženj, fotrehoči jónku ležo, fotruž won pschineše.

* W Neudörfelu pola Žwickau bu 21. januara hewer Schlimpert wot frucha kameníteho wuhla ſarazeny, fotryž uenadžiž na neho paný.

* W Döbri pola Lauensteina wotpaliču so 22. januara twarenja ſublerja Šuša. Jene ſwinio so ſobu ſpalí a dwejou konjow dyrbjachu ſtěnzwacj, dofeliž bjeſchtaj so jara wopalitoj.

* W Morawskim Oſtrowi ſapali so 18. januara w tamních kamenitowuhlowych podkopach ſly powjetr a ſaduž 20 hewerjow.

Cyrkwińskie powjesće.

Werowaní:

Michalska cyrkzej: Sandrij Kowat s Komorowa s Hanušu Brühlez s Wulkeho Welskova.

Pětrowska cyrkzej: Clemens Alwin Emil Siebenhüner, bjergrat, kbjecí a garbařski mischtir w Budyschinu, s Marju Kbjezniček tom.

Kréeni:

Michalska cyrkzej: Hana Karolina, Augusta Rencja, wobydlerja na Židovi, dj. — Hana Kbjezničana, Marie Garbarek s Radžanez dj. — Hana Amalia, Bohusława Hendricha Kühlera, ſublerja w Bórkú, dj.

Zemrjety:

Džen 19. januara: Jan Nöbel, wulkosahrodník w Rabozach, 58 l.

Għażi sakſkofschleſvijſkeje želeſniz y s budysteho dworniſčeja.

Do Šħorelza: rano 7 h. 47 m.; vſchiwołnu 11 h. 40 m.; popolnu 6 h. 22 m.; wieżor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; popolna 12 h. 53 m.; popolnu 3 h. 52 m.; wieżor 7 h. 41 m.; w noži 2 hod. 42 min.

Venezna placzisna.

W Lipsku, 27. januara, 1 Louisd'or 5 fl. 14 nžl. 1 np.; 1 volnovajazg čierwony ſlow abo dufat 3 fl. 3 nžl. $\frac{3}{4}$ np.; minſte bankowki 101 $\frac{1}{2}$ — Spiritus w Bartini 8 $\frac{1}{4}$ fl.

N a v ē ſ t u l l e.

W Kamenei pola Nadworja budje so pěn-
dželu 7. februara njehdje 80 ložow kbjewnoheho a
brjesoweho ſtejazeho drewa na pschedadzowanje
pschedawacj.

Chromadžisna rano w 9 hodžinach pola Recj-
kej hafka pschi dubrawskim pucju.

Hermann.

Kaſchejow o magazin
tudomneje tycberskeje jednoth porucza česzenym
Eserbam Budyschina a wokolnoſcie po potreb-
noszi ſwoj ſklad hotowych kaſchczej po tunich,
ale twerdych placzisnach

pola krawskeho mischtira Geßnera
na hrodowskej haſy.

Jedyn sprawny namakat je poſleni budystki hermann. 22. januara t. l. w bliſkoſti Hucjiny 2 tohczej ſukna nadeschot a tudy wotedal. Tón, kotrejuž to ſukno bluscha, može je po ſaplaczenju wuložka ſa narveſtik pola podpiſaneho ſažo dostaci.

W Hucjini, 24. januara 1859.

Bogel, rychtar.

Wote wne dijetane draždžanské beutuſčki psche kurjaze woka poſtečuju tak lóhki, kaj wjeſzie pomhazy ſrijed k wotſtronenuju tuteje tak bolesneje čiwilje. W Draždjanach pschedawa je ſendželska haptka, w Budyschinu pak hrodowska haptka. S. Werner.

Pſchedawanie peňkoweho drewa.

So by ſo na wſchelate napraſchowanje wo-
molwilo, podpiſany ſ turym woſſewjuje, ſo na
ſcheinjčanskim ljebowym rejeru hſcheje

njehdje 250 kloſtrow ſhójnowy d
peňkow

kloſtr po 2 tl. 20 nſl. inelus. ljeſ-
nych penes na pſchedan ſteji.

W Schejenyy 15. januara 1859.

Schneider.

Drewowa aukzia.

Djen 31. januara a 1. februara t. l.
budje ſo na delnoherčanskim ljebowym rejeru
ljetuſche ſpuſčane liſzowe drewo pod rwmien-
nem, w termionaj woſſewiomnymi, w ſtejzych
loſach a dohich hromadach na pſchedajowanje
pſchedawacj.

Na druhim dnju budja tež ſylné, k gratowemu
a kloſtrowemu drewu ſo hodjaze brjeſowe drewa
a ſhójnowe ſlabé ſerdje pſchedowane.

Kupowarjo nech ſo 31. januara rano $\frac{1}{2}9$
hodzinow na ſnežim dwori w Delnej Hórzę a
1. februara rano $\frac{1}{2}9$ hodzinow na ſobraku w
Matej Dubrawy ſendu.

W Wulſej Dubrawi, 20. januara 1859.

Schöniq.

Jeli chytniechtón ſajehowaze ſerbiſke knihi jato:
Rigerowu poſtillu,
Wernerowu nebeſti puſj,
prjeni a druhí džjel a
Lüttgemanowe Bože dobroty
pſchedacj, nech to we wudawańi Serb. Now.
woſſewi.
J. E.

Woſſewenje.

Na rejeru w Polpizy pola Klufſcha je hacj
do 1. februara njehdje 1000 ſop brjeſowych wo-
brucjow a teho runja tei brjeſowych ſerdji, kotrej
ſo na woſnariow hodja, dale tei džjel ſtejazeho
ſhójnoweho twarſteho a deſkoweho drewa bliſko
ljeſčanskoho ſchuſeja na pſchedan. Wumjenenja
pſchedawania moža ſo w ljeſčanskej koſczi a
pola hajnika Helemanna w Polpizy naſhonicj.

Tež woſſewuje ſo, ſo je placjifna kloſtroweho
drewa wot dženjnickeho dnja ponijena a ſo
podpiſany ſtajnje ſchajepjane, peňkowe a kuleč-
iowe drewo, ſhójnowe walciſki, deſki, katy, schwor-
ky a ſcheny wſchitlich družinow ſchpedawa.

W Polpizy pola Klufſcha 19. januara 1859.
Helemann, hajnik.

Woſſewenje.

Dokelj je naſch dotalny oberſteigai ſnes Wylem
Feldmann dla druheje dōſtateje ſluſby ſ na-
ſich podkopkow wotschoł a my hacj na dalishe
naſchemu ſteigerei knefei Nô thi gei wedjenje ſlicz-
bowanja pſchedopadachmy, dha ſo nekomđimi, ſto
tuto naſchim čeſzenym woteberarjam naſpodwól-
niſcho ſ nawedjenju dacj, ſ tej proſtwu, nam dale
ſwoje dorjerene ſpočejic; a poruczamy naſchu
hotowisnu hſcheho wuhla wſchelakich družinow
k dobrociwemu woteberanju.

Wobſedjerio brunizowich podkopkow
Roack, Rottig a Co. w Schwaſzjach.

Lipowa ſchponſka

to neje, kotrej je ſo po naſjesktku čj. 3. Serb.
Now. we wudawańi tutych nowinow namakała,
ale po wuſudjenju wučenych, drewa wuſtojnych
muſow je to wele wjazy werebiuwa ſchpon-
ſka, a može ſe wot teho, kotrej je ju ſabył,
na ſpomnenym mjeſzi darmo ſaſo doſtać.

Djen 7. februara teho ljeta dopołnja $\frac{1}{2}9$ hodzin-
now budje ſo njehdje 100 ſop twerdyh walciſkow na
bartſkim rejeru ſjawnje na pſchedajowanje pſche-
dawacj. Pſchedawanske wumjenenja budja na ter-
mi woſſewene, a pſchedajowanje ſapocjne ſo
pſchi bukojnjanskim inlyni.

W Barci 2. januara 1859.
Hrabinske Lippſte hajniſke ſatjado-
niſtwe.

Wiedemann.

Nunje doſtach ſ najlepskich ſhamow poſyku
wſchelakich komprimitorow anych
warenjow,

kotrej ſo pſches ſwoju dobroſ ſa ſózdu
kuſen hodja, a dowolam ſebi, tutu rjanu tworu
k dobrociwemu ſupowaniu poruczejecj.

W Budyschini, 29. decembra 1858.

J. G. Richter,
na miążowym torhoſchju.

Moje ſnate dobre woprawdjite

ſuſhe droždzie,

kaž tež wſchilke pſchi peczenju trjebne twory poru-
cjam ſózdemu naſtunischo.

J. G. F. Nieckſch.

W Droždjiu je ſhjeja čj. 9 ſe ſolotowej
ſahroku ſe ſwobodnie ruli na pſchedan a može
ſo wſcho daliſche ſhonicj pola Schneidera čj. 35 tam.

Circus Hüttemann w mjeſečauſtím theatru w Budyschini.

Čeſzenym ſerbam Budyschini a wokolnoſje ſo ſ tutym najpodwólniſcho woſjewjuje ſo ſmjeja ſo wſchednje wot 50 ſobuſtaſow a 28 koni prjodkſtajenja we wſchim ijechařſtu, w gymnaſtiſy a w konjodreſuri, rómske a olympiſke hry, carouſelie, ſteeple-chaffe, indianiske a chineſiske hry, pantomimy, tableaux orientals, ballet a wſchelake narodne reje.

Džiwadlo je wutepene a doſpoſtuje ſ gaſom poſwjetlene.

Plačiſna mjeſto: ſtrenjologea 15 nſl., 1. rjad 12½ nſl., logea 1. 2. 3 a 10. 11. 12 po 12½ nſl., logea 4. 5. 6. a 7. 8. 9. po 10 nſl., parterre 7½ nſl., galeria 4 nſl., ſchulerſke billety 5 nſl. Billey moža ſo pola k. klobuſkarja Sonderſhaufena a w bureau doſtač.

Wſchejdnie dwie prjodkſtajeni.

Djenka ſobotu prjene prjodkſtajenie popołnu 3½ hodžinow, druhe prjodkſtajenie 7½ hodžinow. Juſſie nedjelu a druhe dny w tych ſamych hodžinach.

Hüttemann, direktar.

Poručenje.

Dokelj je ſ Bojej pomožu mój po najnowſchim amerikanskim waſchnu twareny mlyn tak daloko hotowy, ſo moju wſchitke požadanja tak derje tým ſamym, kij chzeda žita pola me mlječi dači, kož tež tajſim, ſotijz chzeda muſku pola me ſupowacj, w koſdej wulkoſji dopelnicj, dha poručjam wſchitke družiny piſčenčnje muſki wot dobreho newuſzeneho žita po naſtunſtich plaečiſnach w jenotliwych puntach a zentnarjach hacj do gylých lowrjow a to niž jenož w mojich muſkowych ſlamach w Budyschini na ſamejtej haſby čo. 567, ale tež w mojim mlyni pola Haſniz f dobroćiwemu wobledžbowaniu.

P. Kapler.

Prirodospytny wotrjad M. S.

změje 6. februara popołnu w hoſeńcu k złotej krónje w Budyšinje posedzenie.

Pismawedžer.

W ſsmoler jowej knihařni pſchi boha-tych wrotach w Budyschini je ſ doſtaču:

Imiſhove mihiſionske předowanje 1 nſl.

Lubenſteho ſchytři předowanja 4 nſl.

Serbske ſlovník. 1. a 2. zeſiwick po 20 nſl.

Serbske baſnje wot H. G. 2½ nſl.

Kilianowe ſpjevarſke weſtelje. 35 np.

Čjorný kôš a dréſna. 1. ſbier. 1 nſl.

Čjornýkôš a dréſna. 2 ſbier. 1 nſl.

Sahroda kwjetkoſta. 1 nſl.
Druha sahroda kwjetkoſta. 1 nſl.

Bohemik. 4 nſl.

Tetel. Vrijedowanje wot E. B. Balla. 1 nſl.

Mandželska pruskeho prynza Bedricha Wylema je 27. januara prynza porodžila.

Zańdženy ſtwórk žita w Lubiju plaečachu:

Srénja	tl.	nſl.	np.	plaečizna	tl.	nſl.	np.
Viſčenja	5	20	—	Rojska	3	17	5
Bečjmen	2	25	—	Worž	2	—	—
Gróch	6	20	—	Woka	4	—	—
Zabły	6	—	—	St. butry	—	17	—

Zańdženu ſobotu žita w Budyšinje plaečachu

Kóre.	Wyšša.		Nižša.		Srzedzna.	
	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.
Viſčenja	6	20	—	4	—	—
Rojska	4	2	5	3	10	—
Bečjmen	3	—	—	2	20	—
Worž	2	10	—	1	15	—
Gróch	6	20	—	—	—	6
Woka	5	—	—	—	—	4
Nievik	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	10	—	—	—	6
Hejduska	5	—	—	—	—	4
Bjerny	1	5	—	—	—	1
Kana butry	—	17	—	—	—	16
Kopa ſtomy	6	15	—	—	—	6
Šent. syna	1	10	—	—	—	1
Dowoz:	2642 kóreow.					

Čiſe Hektoru Hiki w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynkā 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi 6 np.
Štvortlétua předplata pola
wudawařja 66 np a na
kral. sask. pósće 7½ ns.

Císto 5.

5. februara.

Lěto 1859.

Wopischięcje: — Szwietne podawki. — S Kameneje. S Czorneho Kholmza. S Wojerez. S Hufsi.
S Budyschina. S Hodži. — Hanß Depla a Metz Tunka. — Pschilopf. — Byrkwinęce powesje.
— Czahi sakłoschlesyńſkeje železnicy s budyskeho dworzniszeja. — Rawjeschtnit.

Termia f pschewſacžu twara.

Dla sašonatwarenia wotpaleneho schulſkeho twarenja w Nešwacjidi budje so
džen 9. februara t. l.

(to je šreda)
rano wot 10 hodjinow tak menowana
najmeneshadženska termia

wotbjerječj.

Czi ſami, kiz chyli taſki twar na so wsacj, so napominaja, w ſpomnenym čiaſu do neš-
wacjiskeho hoſzenza, jako na expedizioniſke miesto, pschinici, ſwoje ſadjenja ſežinic, dalscheho ſednanja
a po dobroſrodzu pschidryrenja wetečkacj.

Wólba bes lizitantami wostane wumjenena a móže so hewak hikom njetko blijscha roſ-
prawa pola gmejſkikh prijödlstejerjow w Nešwacjidi, Nowej Wýy a Scheschowi, kaž tež pschi
hrabinskej ſkonomickej inspekcii w Nešwacjidi nashonici.

Kralowſte ſudniſtvo w Rakezach 15. januara 1859.
Seyfert.

Krajnoſtaſki bank.

Po §. 46 a 92. wustawkow krajnoſtaſkiho banka kralowskeho ſakſkeho hornolužiſkeho
marſhrabinstwa so s tutym f ſjawnemu nawedjenju dawa, so je
ſnes Gustav Adolf Kaiser, kontroleur pschi banku, ſe ſtrony podpiſaneho direftoria
poruczoň doſtak, naſtuwańiſte kniži kontraſignirovacj, tak ſo budža ſo ſaplacjenja a
wuptacjenja, do nich ſapišane, wot neho a wot fungirowazeho kaſirarja, kiz je w tu
ſhwili ſnes Pohla, podpiſowacj.

W Budyschi, 28. januara 1859.

Direftoriuſt krajnoſtaſkiho banka kral. ſakſ. hornolužiſkeho marſhrabinstwa.
f Thielau.

Swětne podawki.

Sakſka. Jeho majestosz kral Jan wobhla-
dowasche 28. januara drajdžanski poſt, kaž tež
gloſtu a bjerkoſtu direftiu, kofraž ſo w tym
žamym twarenju namaka. Kral je tam dwie
a wibjil, ſak ſakſojnicy ſwoje dijela činja a ſak

f ludžimi, tam pschihadžazymi, wobhadtzeja.

Pruſy. Sañdjeny ſchwórik 27. januara
je Viktoria, manželſka prynza Bedricha Wylema,
ſtróweho a čerſtweho prynza porodžila a ſ tym
hodžini pschebył, wažniſche kniži pschehladowat
wſchón pruski kraj ſweſelita. Nowonarodjeny je

teho dla wazna wosjuba, dokelz budze niehdy s pruskim kralom, jeli jemu Boh tak dolho ztowrenje spojczci. Jego dzyed, po nanowej stronie, je njetzischy prynzregent, kotorz w tu khwilu w meni khoreho krala knezi; po jeho wotemreczu budze pak prynz Bedrich Wylem s kralom. — Porodzenie mlodeho prynza bje jara cjezce a wele tawsynt ludzi bje so wokolo kralowskego hrodu shromadzito, so bychu swoju swedzjiwosz spolojili. Jako bje prynz na swjet pschischot, trajesche khjeltru khwilu, predy hacz zylje s hebi pschindze a duz dyrbjachu artilleristojo tez khwilu cjakacj, predy hacz smiedzachu tselecy. Wone bje menujzy postajene, so woni 36 frocz s kanonu wutsiela, hdzj so prynzeshyna, a 72 frocz, hdzj so prynz narodzi. Jako bjechu 36 frocz wutsielili, poczaskachu khwilu, tak so hebi ludzio hizom myslachu, so je prynzeshyna pschischla; ale jako potom nenadzizy kanona sydomatsizy frocz sarezny, poczta wscho slawu wotacz, so zlyh hrod bunczeshe, na cjoz prynz Bedrich Wylem se swojim nanom a se swojej macjerju s weholym woblecjom na wutwark kralowskego hrodu wustupi a so wschitz radostnie dzasowachu. Dostym sahlincachu s wiezje kralowskaje zirkwje synki wojskowej ludzby, kotorz hloz khjeluscha „Nech Bohu djakuje” pissasche a po wschjach hasach poczachu wschudzjom khorose prussich a jendzelskich barbow wutkowacj a weczor bjechu nimalje wschiiske twarenja w bliskozi kralowskego hrodu pschynje poswietlene.

Prijenja telgrafiska depescha, kotorz mjesesche narodzenie mlodeho prynza pschipowez, bu na jeho wosku po macjernej stronie, na jendzelsku kralowu Viktoriu poftana. Wona rjelasche: „Prynz je so narodzil. Boh sderz macz a synka!” na to wot kraloweje Viktorije ta depescha pschilecza: „Dzakowanu Bohu! My radostnie sbziejje pschejemy.” W Barline bu depescha w 3 hodzinach 35 minutach wotpoftana, w 3 hodzinach 45 minutach bje wona na kralowstlim jendzelskim hrodzi w Londoni snata a w 4 hodzinach 10 minutach dzierzesche hizom prynz Bedrich Wylem telegrafiske wotmolwenje jendzelskaje kraloweje Viktorije w ruzy. Po tajkim bje so sa 35 minutow s Barline do Londona a wot tam safo do Barline telegrafisrowalo.

Prynzeshyna Viktoria a mloby prynz staj po swojich wobstejenjach strowaj. Prynz Bedrich Wylem powola piatki weczor wschu swoju cjeledz s hebi a pschineze iei potom swojego synka s wobhladzaniu. Dotska teho sameho je s rheinskeje Prusseje, viestonica pak je s Dendzelskeju.

Rakusy. Pschichodna neapelska kronsprynzeshyna je so s Wina na pucz do Neapela podata, dokelz je powiesz pschischla, so je neapelski kral safo wotkoril. — Khjelzor je pschedawanje kont a pólvera a wschelakeje brónje do wultraja sakasat. — Do Italije ho hiszczje pschego woszazy szelu, hacz runje tam hizom 120,000 muži steti. Wschitke wetsche rakuskoitaliske mjesta su bylnie wobhadzene a njetko so tez morski brój s woszafami po mōjnoszi wobhadzuije, siž bychu nepscheczejli napsciezniwo stupicz mjele, hdzj by so tón samy znadz na hódzach pschivest a njezdje na kraj wustupicj chyli. Hewak je w rakuskej Italii s mjerom, tola je widzecj, so je to jenož mjer, kotreuj jedyn wele dowjericj nemöze, hacz runje rosonni Italzy vraja, so chyli tola radscho rakuszy, dyzli franzowszy bycz. Majstere je jara mudre byko, so je rakuske kniezertwo hnydom pschi sapoczajku nepokoja tejko wójska do Italije poftakao; pschetož njetko tam, jele so sardiniski kral a franzowski khjelzor s mozu do teho nepofojtaj, lóhko dosz mjer wostane, dokelz by psched tajkim wulstom wójskom najwetscha blašnosz byla, hdzj bychu rakuskoitalisy voddanio s am i revoluziju pscheczniwo rakussemu khjelzorej sapoczej chyli. Duz budze znadz ta wjez hacz do nascieca njezak wiſiacz, potom pak dyrbj so sjanuše pokasacz, hacz mjer wo prawdzie wostane abo niz.

Sardiniska. Wjerowanje prynza Napoleona s prynzeshynu Klotildu bu 30. januara s wulkej pschu wotdzerzane. Nasajtra so wona, wot krala hacz do Genuy pschewodzenaj, po morju na pucz do Franzowskaje podaschtaj, hdzj staj fredu w Marsellu s hódzie wustupiloj a schtwórk na jara pschne waschnje do Parisa nutschahnytoj. — Sardiniske wójsko so tak rjaduje, saj by na wojnu cjaknyc dyrbjalo a wschudzjom so wscho tak pschihotuie, jako by so juſtischy dzen wojna s Rakuschanami sapoczej mjele.

Franzowska. Hać runje so tudy wschubjom poweda, so žana wójna nebudže, dha tola nictón do teho newseri, kij jenoj trochu s wotwrenymaj wocjomaj wokolo so hłada. Pschetoż wschitko, schtoż wójsko nastupa, so na najlipe do rjadu staja a hewak so 60 wójnskich kódgow tak pschihotuje, so móža w bliżsich cjaħu na nepsħecjela wujsieč. Jenicjka nadžija na sfidżerenne miera we tym leži, so knadż rafuske kneżejstvo to depelni, schtoż franzowſti khieżor w itaſtich należnoſſiach wot ncho ţada. So pak so Naluska psched Franzowskej dobrowolnije a bes wójnskeho nusowania poħili, to so nam tež prawje wjeriż nochze, pschetoż to tola hisħeġe wuċċinene neje, so bixu Naluschenjo we wójni pschihetraż durbeli, hać runje móža franzowſti khieżor nimalej pot miljona wojskow na wójnu pöptacj.

Iendželska. Tutón kraj so, kaž so sda, do itaſtich należnoſſiow mjeſteċċi nochze, khiba na' to waschnie, so iendželsżu pschekuppu pólver a salpeter sa drohi penes do Italije pschedawoja.

Serby (nad Dunajom). Nowy weſch Mitoſch je do Belgrada pschijiet.

Ze Serbow.

Kameneje pola Radworja. Hjgom wjazz kóčž bu w Serbſtich Nowinach na naſchu piwařnju spominne. Też dženha qħu Wam njeſtio noweho wot teje kameje powedacj. Menużju wobſiedżer tudomneje piwařnje f. Nowak qhez pödla nowu, tola hisħeġe wele wet-ſchu piwařnju sa dwójne piwo (Porter-Lager-bier) saložiż. Dokelž yak je f temu wele penes treba, qhez wón taſki penes psches aksije nowdagħi daxi, a so by so potrebne aksijse towaristwo sjenocijllo, f temu je wón hjgom kniżku ejjeh-ċeċċ dat, f korrējx hebi dowolamy, najwajniscie postajenja hobudžielicj.

Ta projektirowana piwařnja smjeje meno: Aksijjska piwařnja a rumowa fabrika w Kamenej pola Budyschina. Aksijisse towaristwo ma f wuwendjenju wobęju 250,000 il. psches 2500 aksijow po 100 il. nawdagħi. Tola netreba so tale summa wot 100 il. na jedyn

ras pkaejcieg, ale po 10 tolerjach, tak so budże bes kózdym pkačjenjom s najmeniħa 6 nedžel khwiſie. S piwařnju budże tež palenzatnja sjenocjena, kij budże s piwowych lueħejisnow arak (rum) džiekačj.

Kak wulka smjeje ta wnej bycż, móža so se szieħowazjich licħbow spōsnacj. Mot tħixx nat-daxx penes bixbi so bes druhim ta nowa piwařnja, nedaloko njezisheje, fotraj budże pak tež hiċċeġe pödla trebana, sa 25,000 il. natwaricj, kij smjeje 90 kohċi doħoġsie a 60 kohċi kħubokosje s dwójnej pinzu. Sa 10,000 il. budże parna masħina sa piwařnju a teho runja sa 10,000 il. druhha tajsa ja valenzatnju wobstarana. Sa saſſtonikow a bđielacjeriow piwařnje a sa to, schtoż f temu bluscha, je ljeħha sda wot 16,380 il. wustaġena. Mot tutu penes dostaňe piwařiſsi mischtr se ħwojimi towařiſħemi 4320 il., bjetmar 2160 il. a. t. d.

Kaj blystimmu, dha je hijom 1300 aksijow sawišanx, a dokelž jikk f. Nowak 500 sa kiebe sameho l-khomwa, by jenoj 700 aksijow wisshe buko, kij so drje tež hisħeġe rospħedadja. A taq ta wnej traſħ tola fl-oħriġe f wuwendjenju pschindje, schtoż my wuropniue psħejem; pschetoż wħċha naħħa wokoloġi by psħex to na wajnoli dobyla a wele ludji f tym džiela a saſħlużu namasafo.

Hać dotal ta należnoſz krajnej rovienostt prijódklejji a jeli budże wot teje sa dobru spōsnata, qoholž so tola nadžiġjam, dha budże so f twarixiem komiċċi sawišjan.

Czorneho Kołmza. Tamón tħidjen qidu kollha tħalli korrējx. Ku biż-a staru tħiġi, fotraj bje dolhi cjaħġi nabita, wuissilicj, ale pschet tħixx wħażżeq roslieċja a jemu l-isevu ruku traſħnej roslas.

Wojerez. S pschijenjenjom f. archidiakona Kórdiny je tudy licħba kieniow a knejnix hromadu stupita, so bixu tudomnu nowosakċjeni džiellansu schulu pod ħwojje wob-kedżbowanje wħali, schtoż budże sa te khude džieci, kij do neje khodja, wiesże jara derje.

Huski. Maħħa hrabinska ħwójba je do wulkejx frubobu pschewobrocjena, pschetoż baron Würzburg, fotrijż mjeſteċċe kong oktobra

sandženeho ljeta s nashei druhej konteštu kwas, se wóndanjo w Dražđanach wumreł a bu sandženu fredu na Mistawisch w Budyschinî pohrebany.

S Budyschinâ. Hacj runje je hebi gendzarmeria a žudništro wschu mójnu prógu dawato, so bychú so mordarjo teju, wóndanjo na sploščenstvich ležomnoszjach sabiteju Kumwadžanow wusłiedzili, dha so tola híšeče žana wiesztoſz nashonita neje; tola je pscheptytanje pschečzivo dwójemaj wobydleriomaj se Schönberga sopočjate.

W Hodjiju je so 2. februara ſwedjen wopomnenja na prijene, tam psched 300 ljetami na tym samym dnju mjetje evangelikolutheriske předowanje na rjane waschnje woldjerjal. Wobſchernishu roſprawu fa tydjen podamy.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Ale, ale Hanso, hdje ſu tola ſwojej woczi mjet, hdyz ſy mi tydjenja wot mlodženja powedał, so je nelepy a to tola vjerno neje.

Hans Depla. Wot kaſkeho mlodženja?

Mots Tunka. Nô wot teho, fotrehož chyčku woženicz a njeſko tola niečo ſteho nebudje. — To džje je jara duschny cjlonek a ſu mi powedali, so jemu ta žentwa na Jane waschnje do myſlow pschischla neje, ale ſo ſu jeho tak ſapleſz a pschechwatacž chyli, so by ſo won thjetſe rucije woženit. A njeſko, hdyz wen po jich woli nočze, dha na neho bérca a ſwarzia.

Hans Depla. Haj haj, njeſtoſt ludžio ſutajzy, so jeneho jenož tak dotho majskaja, hacj jim jedyn wſcho po woli cjinii; nestaneli ſo pak tole wjaz, dha na mjeſzi drapaja.

Mots Tunka. A ludžio tei proſachu, ſo to niſtoho niečo nestara, hdyz je tón mlodženz ſa njeſtoho njeſtoſt ſaplačiſt, a ſo može ſózdy ſe ſwojim cjinicž, ſtož chze, woſebje hdyz hewak kroſki hromadu džerži a je na rejuwanſtich lubjach ne-roſmeta.

Hans Depla. To maja ludžio zylje prawjeſt

Priopk.

* Sandženu ſobotu mjeſečtej dwie lokomotivi wulki tworowy cjah s Biſkopiz do Dražđan cjhahnych, prienicha pak ſo njehdje 500 kroſciel wot Biſkopiz s tajkim wetmachom woterhny, ſo wodžet maschinu ſ boka ſoliſe delje padje a teper do priedka bes wobej ſoliſt na jeleſnizu ſlečja. Ma-

ſchinuwobjęć ſe hebi jenož jenu ruku ſranik, ale teperja budjiſche popelowy kaſhcj samjat, hdz buđiſche ſo won thjetſe rucije ſa tenderowu jerdź neyschiimnyt a ſo wotwlez dat. Lokomotiva ejereſche pak ſe wſchei ſpjeſchnoszju dale a pschileſja w 14 minutach do radebergſkeho dwórnischa, ſ wotkal to hnydom do Dražđan telegrafirowachu. Tam bu teho dla wſchitko na jeje vichthod vichhotowane, ale wona tam neyschiindje, dokež bie ſei para wuschta, tak ſo móžachu ju pola thjezli cjo. 10 ſastajic̄. Spomneny teper je na hlowi ſylnje, ale tola neſtraſhne raneny.

Cyrkwinske powjesće.

Wérowanaj:

Michańska cyrkej: Jan Bohuſlav Ferdinand Schneidr, kanonier pschi 5 vjeſchej batt w Dražđanach, ſ Augustu Wilhelmu Rycharez ſ Tjelan.

Kréeni:

Michańska cyrkej: Helena Paulina, Marje Augusty Manjorkez na Židowi nem. dj. — Ida Verta, Kortje Bohurkuwa Libſchje, wobydlerja na Židowi, dj. — Jan Bohuſvier, Jana Freidy, wobydlerja w Dobruschi, ſ.

Podjanska cyrkej: Jan Michał, Pietra Móhna, ſtejnica w Grubojezjach, ſ. — Maria Madlena, Jana Nechli, wobydlerja na Židowi, dj. — Hanža Maria, Hanž Syndzis ſ Daliz nem. dj. — Hanža, Tatuba Haderka, wobydlerja na Židowi, dj. — Jan August, Hanž Madleny Buschis ſ Židowa, nem. ſ.

Pětrowska cyrkej: Alcharo Alſted, Kortje Bohumila Holanta, knihicžiſtečniſtico pomoznika, ſ.

Zemrjetaj:

Džen 5. januara: Karja, nebo Jurja hilki, wobydlerja na Šeſtolzy, dj. 5 l. — 6. Jan Kortje Michla, vredawſchi wobſedjeć ſabrooniſte ſiwnoſz, 42 l. 2 m.

Gzahi ſaffkoſchlesvinskeje jeleſnizu ſ budyskeho dwórnischa.

Do Štorela: rano 7 h. 47 m.; pschivoluju 11 h. 40 m.; popolnju 6 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Dražđan: rano 7 h. 37 m.; dopolna 12 h. 53 m.; popolnju 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.; w nožy 2 hooj. 42 min.

Karpjaza hoſzina a bal

nedželu ſa tydjen 13. februara. Hudiba wot 10 signalistow 15. bataillonu; na cjoz naſpodwolniſcho pschepróſchuje

L e h m a n n.

Krajnostawski bank.

So su knejza krajne stavhy kral. saks. hornolužiskeho markrabinstwa sličzbowanie, nad sariadowanjom krajnostawskeho banka sa leto 1857 skožene, sa dobre spôsinali, ho ſi tuthy ſi sjanemu navedzenju dawa.

W Budyschini, 24. jannara 1859.

Postajeny krajny starschi kral. saks. hornolužiskeho markrabinstwa. ſ Thielau.

S dovolenjom kralovskeho komisjara ſo po §. 6. statutor krajnostawskeho banka wot 16 junia 31 augusta 1857 wobſankaza' bilanza ſpomneneho banka na leto 1858, ſi wumjenenjom juſtifikacije ſličzbowanja, na bližšim provinzialnym ſejmi wulonjaſomneho, tudy wosſewja.

Bilanza.

Activa.

Ultimo decembra 1858.

Passiva.

Hypotheſke konto (kapital).				Per fundazijski kapital-konto.			
Saldo ult. dezembra 1857	3,045084 tl.			Ša ſakkadu kapital banka . . .			
Ke tenu pſchidze w l. 1858	278630 =						
	3,323714 tl.						
Na to bu wotplacjene:				Per ſaſt. liſtow kreazijske konto.			
dobrowolne 124075 tl.				Wunoscik tych hacž ult. dez. 1857 konsolidowanych ſaſt. liſt. Ser. I. II. III.			
wot banka wupo-					1,881060 tl.		
wedzene 50614 =							
po ſtořibach a kon-				W liecji 1858 bu kreiowa-			
kursach 30925 =				nich wot Ser. III. . 170000 -			
	205614 tl.				2,051060 tl.		
Schłodowanje na				Spalenych bu w. Ser.I.II.III. 143710 =			
1 hypothez 75 =					1,907350		
	205689 tl.						
Hypotheſke žadanki ult. dez. 1858 .	3,118025			Per bankowkov kreazijske konto			
Hypotheſke konto (daň).				Wunoscik do ult. dez. 1858 konsolidowanych bankowkov			
Per mjeſaz dezemb. 1858 ſličzbowajomna,							
ult. meje 1859 płatjouna daň a reſty							
Konto ſastawſkich liſtow.				Per kapital-kreditorſke konto.			
Wobſtak ſastawſkich liſtow ult.				Saldo ult. dez. 1857 331082 tl. 6. 4			
decembra 1857 91650 tl.				Pſchibyk w l. 1858 31850 = 24. 9			
Pſchibyk w liecji 1858 313710 =					362933 tl. 1. 3		
	405360 tl.			Wobſytk 258179 = 23. 4			
Wobſytk 326660 =						104753	7 9
Effecko-konto.							
Wobſtak na paperach an porteur ult.				Per kamzijske konto.			
dezembra 1857 846616 tl. 27 nf. 8 np.				Ša kamzije w hotowych penſeſach . .			
Pſchibyk w						10640	
liecji 1858 721466 = — = — =				Per nalutowarnine-konto.			
	1,568082 tl. 27 nf. 8 np.			Štakdi hacž ult. dez. 1857			
Wobſytk 470300 = 13 = 8 =					2,089486 tl. 23. 2		
	1,097782 14 —			Teho runja w l. 1858 1,399519 = 19. 7			
Transport 4,312136 19 3				Kapitalisowana			
				daň 65905 = 16. 2			
					3,554911 tl. 29. 1		
				Na to bu ſapłacjene 739776 = 2. 5			
						2,815135 26	6
						6,087879	4 5

B i l a n g a.
Ultimo decembra 1858.

Activa.

Passiva.

	tl.	aij.	np.		tl.	aij.	np.
Transport	4,312,136	19	3	Per konto à Nuovo.	Transport	6,087,879	4
Kapital-dobitoriske-konto.				Dajenna pschichodna daň 25000 tl. —			
Wystatki ult. dec. 1857 618734 tl. 3. 7.				Ta ſama k doſtacju . 18507 = 18. 9.			
Wypożycionki w l. 1858 639356 = 24. 6.							
1,258090 tl. 28. 3.							
Na te wotpłacjene 895122 = 1. 4.							
Konto-korrentne-konto.	362,968	26	9	Per fastawnych liſtom daniwu- kupue konto.			
Saldo ult. deſz. 1857 33157 tl. — 1.				Sa nesapłacjene koupony			
Pschibytk w l. 1858 2,340444 = 7.				11. ſciejbow. l. 33 kruſcow 58 tl. 25. 6.			
2,373601 tl. — 8.				12. = 84 = 77 = 24. 8.			
Wotbytk . . . 2,040889 = 3.	332,711	7	5	13. = 297 = 386 = 12. 4.			
Wojcierzernine konto.				14. = 8633 = 26522 = 24. 6.			
Saldo ult. deſz. 1857 565512 tl. —							
Na ſapłacjene eſſety ic. w lječi 1858 ſeji- nene wypožycionki 883146 = — —				Per reſervefondſke konto.			
1,448658 tl. —				Winoſek ult. deſz. 1857 41175 tl. 6. 4.			
Na to wotpłacjene 825113 = — —	623,545			Dobytkowa dželba wot l. 1858 . . . 12107 = 5. 2.			
Leżomnoſtne konto.							
Winoſek ult. deſz. 1857							
ſa 12 leżomnoſzjow 11105 tl. 3. 5.							
Pschibytk 1 tajſejew. l. 1858 . . . 1301 = 23. 2.							
13 leżomnoſzjow 12406 tl. 26. 7.							
Wotbytk 2 w l. 1858							
pschedateju 811 tl. 26. 9.							
Schłodow- wanje wot- piſane 747 = 13. 3.							
1559 = 10. 2.							
Winoſek wot 11 leżomnoſzjow . . .	10847	16	5				
Licitaluopenežno-depoſitne konto.							
Wobſtak ult. deſz. 1857 13429 tl. 21. 3.							
Pschibytk w lječi 1858 8998 = 23. 7.							
22428 tl. 15. —							
Na to wotpła- cjenie 8008 tl. 8. 5.							
Schłodowanje wotpiſane 97 = 9. 5.							
8105 = 18 = —	14322	27					
Kaſza-konto.							
Hotowe penesy ult. deſz.							
1857 . . . 412483 tl. 29. 3.							
Pschilhod w. t. l.							
1858 . . . 3,959471 = 24. 1.							
4,371955 tl. 23. 4.							
Wuſhod . . . 3,853788 = 6. —	518,167	17	4				
	6,174,699	24	61				
	6,174,699	24	6				

Dobytkowe a schłodowane konta.

Schłytnate sličbowanske lato wot 1. januara hacj ultimo dezembra 1858.

Debet.	tl.	ns.	np.	Credit.	tl.	ns.	np.
Sa dañ na sapožki pola nalutowarne	92459	15	2	Sa dañ wot hypothekſkich žadankow	127091	19	8
Sa dañ na wudate ſast. liſty . . .	73519	5	6	Sa dañ wot wobſt. ſastawnych liſtów	4501	24	2
Sa schłodu pſchi 1 hypothek . . .	75	—	—	Sa dañ wot eſtektow	48526	8	—
Sa schłodu na wotpisanej hypothekſkiej dani	3	22	6	Sa ſapiſhanje a wukonjanſku ſapłatu	862	3	5
Sa schłodu na ſicitalpenežnych depositinych žadankach	97	9	5	Sa proviſiu	3657	8	2
Sa schłodu na pſchedatych ležominoſzach	747	13	3	Sa ſaljetuene koupony ſastawnych liſtów	36	14	3
Sa ſariadowanie w 11. sličbowanskim l.	11129	11	9	Sa dañ wot wuſtejan- kow	34296	tl. 22.	5.
Ezift, w prijodſtejazej bilanžy hiżom reparirowanych dobytk	30238	4	7	Sa dañ pſchi počzeſčini 21059 = 25.—	55356	tl. 17.	5.
				Wot teho dañ na ſakta- ny kapital, kauſije a na kapital=creditorow	31762 =	12.	7.
					23594	4	8
	208269	[22]	8		208269	[22]	8

W Budyschin, 22. januara 1859.

Direktorium
krajnostawſkeho banka kral. ſakſ. hornolužiſkeho markhrabinstwa.
f Thielau. f Löben. J. Schilling. Chrig.

Vſchelaſd
wupozičenſow wot krajnostawſkeho hypothekſkeho banka ſčinenych.

	Horne Kujizy.		Herbske kraje		S u m m a	
	Licžba hypothe- kow.	Wypožekſz datyck wupožečenſow	Licžba hypothe- kow.	Wypožekſz datyck wupožečenſow	Licžba hypothe- kow.	datyck wupožečenſow Toler.
Wobſtatt ult. dez. 1857 . . .	1856	1,206219 tl.	843	1,838865	2699	3,045084
Pſchibylt w lječji 1858 . . .	61	105980	53	172650	114	278630
Naspelplacjenie w lječji 1858 . .	1917	1,312199	896	2,011515	2813	3,323714
76	29044		67	176645	143	205689
Wobſtatt ult. dez. 1858 . . .	1841	1,283155	829	1,834870	2670	3,118025
Po pſchilicjenju naspelplacjeniom, w ljetach 1846—1858 ſčinenych					784	1,126700
Totalny wobſtatt datyck wupožečen- ſow					3454	4,244725

Pſchedawanje peňkoweſo drewa.

So by ho na wſchelake napraschowanje wot-
molnilo, podpiſany f tuym wofewjuje, so na
ſcheinčanskim ležowym reſjeru hiſčeje

njehdje 250 floſtrów kħójnowych
peňkow

floſtr po 2 tl. 20 nſl. inclus. ljeſ-
nych penes na pſchedan ſteji.

W Schenzy 15. januara 1859.

Schneider.

Dokaz je naſch dotalny oberſtrigat knes Wylem
Feldmann dla druheje dōſtateje ſlužby f na-
ſichich podkopſow woteschoł a my hacj na dalische
naſchemu ſteigerei kneszej Röthigej wedženje ſlič-
bowanja pſchedopadachmy, dha ho nekomđimy,
tuto naſchim čeſzenym woteberarjam naſpodwol-
niſcho f naſvedjenju dacj, f tej proſtwu, nam dale
ſwoje dorjerenie ſpožejc a porucjamy naſchu
hotowisnu ſucheho wuhla wſchelukich družinow
f dobrociwemu woteberanju.

Wobſedjerjo brunizowich podkopſow
Roach, Rottig a Co. w Schwajcierzach.

Circus Hüttemann w mjeſchczanskim theatru w Budyschini.

Dženja ſobotu wulke wurgadne prjodkſtajenje
popolnju $3\frac{1}{2}$ hodzinow.

M a z e p p a.

abo strachne jechanje psches Ultraſinu.

Sfobotu pschedawaja ſo billety

po poniżnej placisni,

ldy ſebi je jedyn pola t. klobukarja Sondershausena vódla ſnutſkomnych lawſkich wrotow ſupi a placji tam billet ſa ſrjenjologeu $12\frac{1}{2}$ nſl., ſa 1. a 2. rjad 10 nſl., ſa parterre 6 nſl. a ſa galeriu 3 nſl.

Zutſje nedželu:

Don Quichote a jeho ſimerny ſlužobnik **Sancho Pansa**.

Prjene prjodkſtajenje popolnju $3\frac{1}{2}$ hodzinow po poniżnej placisni, druge pak wiecior $7\frac{1}{2}$ hodzinow pschi starej placisni. Psihi druhim prjodkſtajenju placji billet ſa parterre $7\frac{1}{2}$ nſl. a ſa galeriu 4 nſl.

Hüttemann, direktar.

Hamburgo - Brmeniske wohensawjeſzaze towarzſtvo.

Tuto towarzſtvo bere wſchitke družiny ſawjeſzenjow psche wohnjowy ſtrach po tunich, twer-
dych prāmiah horje.

K dalischemu wuložowanju, kaž tež k horjebranju ſawjeſzenjow porucza ſo

W Budyschini, 4. februara 1859.

Herrmann Danckhoff,
na herbskej haſy.

Pschedawanje ležomnoſje.

Herbstwodijelenja dla ſmeja ſo 21. februara 1859 ſawostajene ležomnoſje nebo kneja Kortje Bohumila Zchiescha we Wóspótku, jako děmſte cat. no. $10\frac{8}{99}$ ſ brójnju a hredju, ſ rjanej ſa-
dowej a trawnjej ſahrodú, kaž tež wiazore pólne
a lucine dželby, njehdje 6 akrow 246 fw. prutow
wulkoſje wosjeſzaze, hromadzie abo tež po dobro-
ſdaciſ ſenotliwie, pod wumjenenem, w termii
woſjeſzomnymi, na pschedadzowanje pschedawacj.
Na ſupenje ſmyſleni nech ſo na ſpomnenym dnu
dopołnia w 10 hodzinach na Zchieschez wo-
ſeſzenſtwi ſnutſnamuſaſa ſa tam dalischoho de-
čakaja.

We Wóspótku, 28. januara 1859.

Zchieschez herbja tam.

Prewowa aukzia.

Šrednu 9. februara t. l. budje ſo na lutob-
ejanskim rejeru liczba dolskich hromadow twer-
deho drewa a mchke wuljeſhowne ſerdjie pod
wumjenenem, w termii woſjeſzomnymi, na pschedadzowanje pschedawacj.

Chromadisna rano $\frac{1}{2}9$ hodzinow na
knezej zyhelniczej w Mjerkovi.

W Lutobęzu 30. januara 1859.

Girbiq, hajnik.

Pschedawanje gratoſweho drewa.

Džen 14. februara t. l. pónedželu dopolnja w
9 hodzinach budje ſo 275 ſylnych ſkónowych
deſtowych kloſow na nowowejcian ſkim rejeru
pod wumjenenem, na termii woſjeſzomnymi, na
pschedadzowanje pschedawacj.

Na ſupenje ſmyſleni chyli ſo w ſpomnenym
časzu w drewniſcie, bliſte ſchuſeja bes Bartom
a ſuberniczu nutſnamafacj.

W Barci 1. februara 1859.

Grabinſke Lippſke hajniſke ſarjade-
niſtvo.

Wiedemann.

Kachlowe plathy, kachlowe durčki, kaž tež
rožne wſchelakich družinow porucza psihi potrebi

Koria Bichischank
w Bukezach.

Pschedadzowenia dla je pola ſejleria Dittricha
w Barci młody wot, młoda kruwa a jene
ſwinjo na pschedan.

Zena konjaza dela bu do hód bes Rodezami a
Pomerezami namafana a može ſo tam pola
rychtarja Kunata po ſaplaczenju wuložka ſa na-
wjeſtſi ſa doſtačj.

Číse Bředricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawau Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot ryncka 8 up.

Zamolvity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde často placi 6 up.
Štvortlétne předplata pola
wudawaru 66 up a na
kral. sask. pósce 7½ up.

Čsto 6.

12. februara.

Léto 1859.

W opšijecjje: — Szwjetne podawki. — S Budyschina. — S Hodzija. — Hanß Depla a Mots Tunka.
— Pschilep. — Byrwiniske powesje. — Czahi saksischlesyjskie jeleśnizy i budyského dwórnischa.
— Kawejscznič.

W Draždzanach 11. febr.

Po Bozej neuwissiednej radzi je nach wysoki królowski dom a s nim zbyt krai i nowa do najslubichjej studoby pscheſadzien. Na królowski dwór je wczera wieczor ta studzaja powiesz pschischka, so je Zeje f. f. wysokoſz ióſtańſka kneni herbala arzywójwoda Han a w Neapelu dopoldnia w 10 hodzinach wumreła.

Nebocjicka prynzeſyna je so 4 januara 1836 narodzila, bu w Draždzanach 24. novembra 1856 i Zeho f. f. wysokoſz ióſtańſkim herbalem arzywójwodu wjerowana a sawostaj jemu njehože lieto staru prynzeſynu džonciczu.

Swétne podawki.

Pruss. Prinzregent je njeſtořich politiſich jatych wobhuadzil. — Arillerista ſefeloge, tij bje psched dlejichim časom na kraja uſlit, je wondanjo w dlaſnežnu wumreł. — Knofia mokdeho ſynta prynza Bedricha Wylema budja pruska a jendželska królowa, russki khejzor, mandželska prynza Kotje a ſakſlowemarski wewojswoda. Prynz budje Bedrich Wylem kichzeny a budja jemu „Wylem“ rjekacj. — Grabia Poutales a 16 druh ſapóžlanzy ſu namet ſtoſili, jo bu ho knežestwo wo dowolnoſz k twarenju jeleſnizy wot Gubina do Röderaua proſkylo. Psches taſtu jeleſnizu by ho menujzy lipſkodraždzanska i delnischlesyjskomarskſkej jeleſnizu na najkrótskim puczu ſjenocjila. Minister pschelupſich naležnoſzi, t. Hevdt, tij žanu jeleſnizu pschiswolicz nochie, fotraž by do ſakſkej

ska, je ho teho dla vecza pscheſzivo gubinſto-roderauskej jeleſnizy wuprajit a vódla tej prálik, so won žanu jeleſnizu wot Fürstenberga psches Khočebus do Budyschina dowolicj nemože. Duž budzemy s tutej jeleſnizu tak dolho čakač dyrbeč, hacj njehdv jedyn druhi muž ministerſtvo vichelupſich naležnoſziow dostane. — Knežestwo je voruczilo, so ſmje magdeburgiſka „chwobodna wožada“ jaſo ſwoje nedželſke ſhromadzisny beſchego ſadjewka djerzecj.

Rakuſy. Do Italije ho hifcje wſchidneje woſazy ſelu a to woſebje i Wuherskej a hewak ho wſchilko, ſchtóz je s wóni treba, po najweſtej mieri pschihotuje. Duž jadyn dživ neje, so wichitzu ludžjo poczmoja do wójny wieſicj a rafuske pavery s možu w placzini ſpadaſja. Denicžka ſevera miera je hifcje nadžila, so bu khejzor Napoleon w ſwojej ryci, s ſotrefz franzowiſki ſeim wotewri, ſa mier wuprajit. S Neapela je powiesz pschischka, ſo je ho kwaſe tamniſcheje ſkónprynzeſay (ſotry rafusſeje khejzorſki) wſchijnje ſwecjil.

Franzowſka. Khejzor je 7. februara ſeim i dlejich ryci wotewrit, ſotruž ludžio ſebi i weſtka ſa taſtu wulfaduſa, tij mier pschihopeda. Napoleon praſi bes druhim: „Mot teho časa, jako bu mier ſczineny, ſym i rufsim khejzorem w najweſtej pidejenesji, doſek ſmoj we wſchidnich wjezach jeneje myſlie. Ticho runja ſu wobſtejenja, w kotrychž i Pruskej ſteju, luteje pscheſzeliwosje poſne. Ale i rafusim knežestwom biech ja, kaž dyrbiu i wobjarowanjom praſicj, we wſchelalich naležnoſcieach w neſednocji a die

wiele dobrocjivoſje treba, predy hacj mōžach ſo ſi nim ſiednacj.... Wot njeſotreho čjasa ſu wobſtejenja w Italii, hdjeſ može ſo mier jenož psches zufe wójſto ſdjerječi, na tym wina, ſo maya knejerſtwa teho dla wulke staroſtie. To paſ hiſteſe tola pſchicjina byz nemaje, ſo by jedyn do wójny wjerječ dyrbiaſ. Nech paſ ſebi ju jenižadaja a nech druhy Franzowſtu hanja: ja be wſcheho ſhablana na pucju prawa, prawdy a narodneje čjeſje wostanu a moje knejerſtvo ſo ani do wójny fatorhycj ani wot hwyeta do stracha ſtajſej neda, doſelj moja politika ani naſchylaza ani bojaſna neje. Da ſo nadžijam, ſo mier ſtaſenj nebudje. — Prinz Napoleon čjehneſe 3. februara ſ Klotildu, ſwojej młodzej mandžeſtej a džówku ſardinſteho krala, do Pa-riſa. Dwórnſteſjo bje renje wupychene a młodai mandžeſtaj buſhtaj tam wot wyſolich ſaſtojniskow powitanaj, potom ſo do wosa hwyſhtaj a ſo pod pſchiladowaniem wele ludzi na khjeſorſki hród weſeſhtaj. Tam jeju naj-prijodžy khjeſor a potom tež khjeſorka wutrobnje powita. Prinzehna Klotilda hiſteſe jara młoduſcha wonhlaſa a ma ſkoro džječzaſe napoh- labanje.

Turkowſka. Wobydlerio Móldawu a Walachije, kotař ſrajeſ pod wyſhim knejerſtom turkowſteho sultana ſtejtaj, žadachu ſebi, ſo buſhtaj ſo tutaj wobaj ſrajeſ do jeneho ſieno- cjiſtoj. Sa čjaz pariskeje konferenzu, hdjeſ mie- jesche ſo to wucjinicj, franzowſke a ruſſe kne- jerſtvo to ſamo žadachtej, ale doſelj bje ra- kuſte, turkowſke a ſendžeſte temu napshecziwnie, dha bu wucjinene, ſo ſo tajſe ſienocjenje ſtacj nima a Móldawenjo a Walachojo doſtachu po- rucjnosz, ſo maya ſebi nowych wérchow wus- wolicj. Wot Móldawanow bu wónbanjo wie- ſti Rousa ſa wércha wuſwoleny a w tyhle dnjach ſu jeho Walachojo tež ſa ſwojego wér- cha wuſwolii, ſo je na tajſe waſchnje Mół- dawa a Walachia ſienoczena. Sultan nočze teho dla tajſu wólbu ſa dobru ſpóſnacj, teho runja je tež rakuſte knejerſtvo pſchecjivo nej, franzowſki a ruſſi khjeſor paſ ſo ſmiesjetaj, ſo je ſeiu wola dopelnena. A doſelj Móldawenjo a Walachojo ſ dobrym na sultana nepoſluhaja,

dha chze wón wójſko na nich poſſlaſz, ſ čje- hož paſ by lóhko doſz wulka wójna naſtaſe mohta; pſchetož ruſſi a franzowſki khjeſor to na žane waſchnje czerpiloſ nebyſchtaj.

Duz je ſ italſtej neluboszi tež hiſteſe mó- dawſtowalachiſta nelubosnoſz pſchichka a wobej ſtej ſtaſei, ſo dyrbja ſo jara na ſedžbu bracj, ſo buſchtej ſ wójni newedlej.

Noweho herbfteho wércha Miloscha, ſiž je 5. februara do Belgrada pſchijiet, ſu tam jara pſchecjeliwje witali. — Skupſchicjina žada ſebi, ſo by ſultan Miloscha ſa herbfteho wércha wupravit a je namet ſtaſka, ſo by ſo doſalny ſenat ſe ſlužby pufcheſit.

Ze Serbow.

S Budyschina. Pjat 4. februara wumre tudy predawſki palowſki ſarat ſ. Jan Bohu- wjer Berthold, 56 ljet starý.

S Budyschina. We wſhei čjichoszi, kaž buſhtaj pſchego ſwoje živenje wedloj, ſweče- ſhtaj tudy 12. a 13. februara ſwoj 50ljetny kwashny jubileum tudomny wobydlej ſ. Handrij Kilian, rodženy w Nachlowi, a ieho man- džeſtka Herta, rodžena Pechez ſ Budyschina. — Boh ſpojči ſimaj na weſzoru jeju živenja tež dale dny miera a ſpokejnoszie!

S Hodžija. Psches Boju hnadu bjeſche ſredu týdjenja, 2. februara, ſa naſchu lubu wobadu radoſtny djen ſeffadjaſ, djen, wot ko- trehož ſójda evangeliſka wutroba, Boju mitoſ ſhwalo, ſe ſradowanjom ſwiedzeſte: To je djen, kotař tón ſkes činit je! — Tſi ſta ljet tehdý menujzy runje bjeſche, hdjeſ ſaſwolta reniſchi čjaz ſa naſche zwirkine živenje, hdjeſ tež do naſheje lubeje wobady ſeffadzane ſlónzo reformaſiſe ſwoje miſe pruhi roſchjerecji pocja a tež tudy duchomnu nój čjlowſtich bludow ro- ſehna. — Kaž ſmy w 1. čjihli ſpomnili, dha bje ſo tutón wulzy wajny ſwedzenj po porucjnosz wychjeſe zwirkineje wychnotzje hizom ſe ſwe- dzeniom noweho ljeta ſobu wobechot. A hacj runje ſo wón tehdý na tak rjane waſchnje ſwečeſche, dha mjeſachu tola wſchik ſwjerne evangeliſke wutroby naſheje wobady, ſ horliweje

bjakomniczje pszechciwo Bohu sa jeho miloszemu hnadu, to horze zadanje, so by so tajki swiaty dzeni hichtejunskocj na pschisprawne, dostome waschnie swedzenisz wobeschot. To so tez po dowolenju rysczej zytkwianej wyschnoszje wo prawdzie na krasne waschnie sta. — Hjzom do polnja so wosada w Bozim domje bohacieje shromadzowasche a s wutrobnej horliwoszji djasomne a khalobne khierlischje horze szelische temu knesej, kij je so hacj dotal s nashei wosadzi s tajkej schejedriwoszji poinat. Nasch wykodostojny knes diakonus Voigt, kij biesche nam hjzom na dniu nowego ljeta sa tuton swedzeni strzne przedowanji woldzerzak, to hichtejunskocj czinesche. K podlozkej swojego evangelskiego duchapoltcho przedowanji bie woni szbi tej sa tajki jubileum so derje hodzajez priesnej 2 schtuczzy se 100. psalma wuswolit: „Wyska jecie temu knesu wschitkon swiet. Skutyczje temu knesu s wezelom, pschikhadjecje psched ieho woblej o se stradowanjom!” a stasi wosadzi w jaasnich, saherjazych slowach „naschu evangelsku Bozu skuzbu w swojej wulsej wosiebnoz” psched wozi. Zyle krasne przedowanje swiedzische wot wutrobnej luboszje s nashei evangello-katheristeky zytkwi a wot horzeje djakomnoszje pszechciwo lubemu Bohu, sktoz so tez psches tajke wubudzaze slowa wiejskie we wlichach wutrobach nutrnych poslucharjow mognje horesche! — Tak bu zytkwina swiatocznosc s Bozej pomozu na dostojne waschnie dolenjana a ta sziehowaza mjejesche so wezior geomich sypoczincj. —

Hjzom biechu herbske hona hodzisze modzete s wezjornym schlewerjom, a hla, se wschjach stronow so lud do Hodzija nius zolmesche, ne-hladajo na maczaty deschciz a hovrijazy wjetr. Posawnisko tudz hjzom, horje a delje khodzo, reformacjiske khierlischje wezelje pislacu a tak zlyk Hodzii se swojimi mazonimi synkami napelnichu. Jako mjejesche so ujetk postajena swiatocznosc sypocznecz, hla, duz pschesta deschciz maczecj, wjetr wonjemi a rjana, moudra hujeszyna so nad lubym Hodzijom milje wupschicstre. Szpdom wotbi a se wschjemi swonami so sa-

swoni. O s taiszej swiatocznoszu harmoniske synki naszych swonow tehdomu wezior zielbowach! S tajkim weskijehowanjom wonie s wschjem wutrobam wot waognoszje taiszho dnja ryczacu! Kaf wonie swoje jubelske synki s cieszk wschhomoznego knesa do nebeskeje modriny szelichu a taf wschitke wutroby tez s temu poskowachu, kij je nasz tajke czasy bohacieje naprawat se strojewi modu swojego czistego, swiatego slowa! — Na pot wosmich pschesta so swonich a wschon lud biesche psched schulu s latarnickami shromadzony, kaj tez knes diakonus Voigt, wosadni knesa wucjerjo a do kola festynani posawnisko. Jako poahlene fuki swonow wusynjachu a wschitko wotmelny, poskjeje knes diakonus Voigt swoi rjany, polny hlos, dzierzesche s khalobim saczuvanjom krolu, ale mognu, sahorjaze njemiku rycz, pokazujo na wulku waognosz tuteho dnja, na Bozu miloszemu hnadu, kaf je nasz Boh psches reformaciju sazdowedz na stroju pastwu swojego sbogocznajzeho slowa a kaf ma jemu sa to kolda evangelska wutroba dzak a khalobu spjewacz stajnje a pschezo. Na to saspjewa shromadzena wosada pod nawedowanjom knesa emerita Schmidta a knesa kantora Lischki, s pschewodzowanjom posammow a trompetow, njemski khierlisch: „Budz khalba Bohu Samem!” Po dolonczenju teho Samego sanieb so s wosobitej horliwoszji a mozu herbski khierlisch: „Jedn twerdz hrod je nasz Boh Sam!” O tak so tute synki brimotajzy s nebju zolmijachu! Kaf so se wschjach woslejow wutrobna djakomnoz pszechciwo Bohu swiecjsche! — Skonczone hichtej herbski khierlisch: Nech Bohu dzakuje so wutroba wschjach ludzi!” se spodzivnej mozu a polnoznu, s najwetschim sahorenjom, s nebju horje stupasche. K titemu, s erjom a s wutrobu wuspjewanemu khierlischu pschitomnych so s dobremu rosenbzenju krole ale wutrobne herbske slowa knesa diakona Voigta, s fotrysniu hichtej tajku djakomnoz pszechciwo Bohu w dusbach wschitkich pschitomnych wobtwerdzowacj ptyasche a s hnutej wutrobu spominasche na 400sletny jubelkswedzen, kaf druz

pschińdu a jón tudy swieciję budź, tak my tehdzy dawnos wschysh shromadženi budžemy i našim wózam a spacj to spanje i wjecjnemu žiwenju! — Njet so zły Hodžiškraſne illuminatorasche, pschi cžimj s wjedzie delje posawnow a trompetow mōzne synki pschiłodnych evangelischich shjerluschow nad pošwjetlenym Hodžisom renje klinečachu. O kajki bje to kraſny napohlad! Kajki radosny wečor! Kajke bje to rjane snamjo ſa to, ſo je nam psched 300 ljetami tudy ſchadžako jaſne ſkónzo reformazije! Haſ, tu newoſta wjedzie jaſna wutroba bes radosje a woſchewenja! —

Schtož illuminaziju nastupa, dha bje ſo ta ſama w ſpodiwne bohatej mjerje wuvedla. Wysche teho, ſo ſo w kózdym woknje mnohe ſwiezhy valachu, widzachmy tej tu a tam pschiſprawne ſnamenja a ſłowa, we wſchelach barbach pošwjetlene, ſo milje ſybolicz. Wobrash f. klasmarja Mrđa, ſo psches woſebitu luboſnosz wuſnamjowaze, ſiz ſamy hijom w 1. čiſli woſiſali, bjechu tej tuton króz pošwjetlene. Maſcha ſchula, ſotruž bje f. ſantor Lischka wubernje poſwjetlik a ſotruž tej njeſotre bengaliske wóhnje i kraſnej cjerweninu poſtrepiču, pschedſtaj nam ſzjehowaze w ſredźnym hornym wolnje we wſchelach barbach ſo ſybolaže a f rjanymi ſnamenjami wudebene mena: „Churfürſt Auguſt”, ſpody ſchadžaze ſkónzo, potom meno prijeneho evangeliskeho fararia tudy w Hodžisu: „Jakob Finkler, P.” prijeneho evangeliskeho diafona: „George Benfer, D.”, prijeneho evangeliskeho wucjerja: „Peter Crenz, S.”, a djen a ljetu nutſwedženja reformazije, w tudomnej woſadžie: „2. Februar 1859.” — Druhdy widzachmy we wſchelach barbach pošwjetlene ſerbſte ſłowa: „Dženja psched 300 ljetami djerjeſche Jakub Finkler prijene evangelisko-lutherske předowanje tudy w Hodžisu.” — Druhdy ſaho to ſłowo: „K dopominanju na Dr. Martina Luthera.” — Dale: „Je Bóh ſa naſ, ſchtó čze pshecjiwo nam byež?” — A potom tej woſebje mily wobras ſ tym niemſkim ſłowom: „Ein' feſte Burg iſt unſer Gott!”, wudebeny i wutrobu, i ſchi-

jom a f kóziju. — Taſke kraſne poſwjetlenje trajesche hacj vo djeſtacjich a hjesche we wſchiesch evangelischich wutrobach hluboſu radoſa a ſbojomnoſz ſbudžito. — W nozry dwanacjich hjscheje junſtróz njeſotre evangeliskeje wutrobitoſſie połne ſhjerluschje naſchego Luthera ſ posawnymi a ſ trompetami nad lubym, drjemazym Hodžisom mōzne ſaklinečachu a tak ſ tym na wjedznie „božemje!” praſachu taſkemu radosje połnemu jubileju, kotryž je ſebi we wſchiesch wutrobach, ſiz jón ſobu ſwiecjaču, neſachodny pomnik stajit! —

Zły rjany, ſ taſkej pychu a ſ taſkim poſchitommym džielbracjom woſendjeny jubileum bje tak prawje jaſne woſekamo ſa to, kajka hiſchje w naſhei lubej hodžiſſej woſadžie wutroba luboſ ſ Božemu ſłowu kneži, kajke weſekę zyrlwne žiwenje ſow hiſchje bydli a tak ſo tudy w zyrlwi a w ſchulach ſe wſchel ſwiernoſziu twari Bože kraleſtwu. — A tak dha kroč dale, luba hodžiſſa woſada, na puczu teho ſboža! Tón miłozniw Bóh żalbuſ twojich předarjow a wucjerjow ſ možu ſwojeho ſwiateho ducha a ſkónuj ſich przymyłne džielo ſe ſwojim naibohatſhim nebeſkim żohnowanjom, tak ſo by ſo ty pschezo bóle a bóle runata Jeſuſowej neweszi, doniż ty njehdys nups nepocjehnesh na tamny nebeſti kwak, hjež budje ſaſhwitacj wjedzny ju‐bileum naſkich duſchow! F.

S Rakez. Tamón tydjeni bu tudomny bijetač Duncj wot ſchecowſkeho knežeho hajniſa Ditticha ſo ſchrotami do ſhribeta a hlowy tſjeleny. Hajnik praſi, ſo je ſo to na to wachne ſtato, ſo je won panjat a ſo tſjelba psches to wutſjelita.

Sudniſke dopisy.

Wot woſrehneho ſuda w Budyschinu buchu ſakudženj a) 20. januara bijetacjē H. Andrii Nycktař w Pluſničzach paduchſtwa dla do 16. dnjow jaſtwa a poſonež Jan Lehmann ſ Delneho Hunjowa ſraknenja dla do 1 dnja jaſtwa; b) 24. januara Madlena Lehmannež a ſeje nan žiwnoſter Pietr Lehmann ſ Dreczina dla ſamolenja wychnoszie tutón do 4 a tamna do 3 mjeſazow jaſtwa, a c) 3. fe-

bruara maložirnoszter Jan Teich s Małejev
Vorschicje kranenja dla do 6 nedjel a 3 dnjow
a jininoszter Jan Ernst Schuster w Brze-
syni dla kranenja nieskorzych khójnowych žer-
dżow na Lemischowfslim do 7 nedjel jastwa, a
do 7. februara Jan Gottlieb Lang, mlynk w Hohnsteini, a krawski Gustav
Adolf Gäbler s Noweje Wesi pola Shol-
lerza jebanstwa a pschelishivenja dla tamny do
2 ljet, tuton do 1 ljeta a 4 mješajow zucht-
hausa saſudženi.

Hans Deyla. Khudy a khory dyrbi sebi i
wele lubiec dacj.

Mots Tunka. Haj, to je herbske pschi-
skwo.

Hans Deyla. A' husto dosz jara wjerne
skwo. Teho dla so nedjivach, jako ludjio na
jenu mandjelsku shjetro swarjachu, dokelz bje wona
swojego neboćijekho muža w jeho poſlenej
khoroſzi hubenje woſhladala.

Mots Tunka. Echtu vha pak ludjio pra-
jachu?

Hans Deyla. Nô, woni mjenjachu, so je
wſchaklo jeho bylo a tola jemu jona w jeho
khoroſzi nicio popschela neje, khiba fa kroschik zo-
kora a fa ſljeborny krosch wina. A potom ſebi
tež teho dla hubu torhachu, so bje wona naj-
hubensku plachtu na kachcji položicj datu.

Mots Tunka. Hm, ludjio maja wjecjne
njesčto wustajecj.

Hans Deyla. Haj, haj; ale husto maja
k temu tež winy doſj!

Přílopk.

* W Hròdku je so 24. januara wečor
36 brójnów wotpalito, pschi cijim je so wele
skomy, ſita, gratu a tež psches 100 tucjnych
wongowſpalito.

* Psches telegraf je 10. februara powesj pschis-
la, so je toſkanaska herbſta aržwojwódka (prynze-
ſyna djówka ſakskeho krala) w Reapeli tak cjeſko
ſhorila, so je so woprajecj datu.

* W Dražđanach bu 3. februara Hana
Kryſtiana Böringerez s Mischna k pmerci
woſhudjena, dokelz bje swoje ſnedjelske djeſco we
kobju tepila.

* W Schwosdorſi pola Kamenja ſu so
1. februara twarenja Kreiſchez a Hornufez bur-
keju lublow wotpalile.

* W Hoſbini je wohē 3. februara do-
polnia Hermanez twarenja do procha a popela
pschewobrocjil.

* W Dražđanach, na viernaskej hafy bu
ſobotu wudowa Lorenzowa farajena namakana.
Dokelz so wona menujzy psches pol dnja nepo-
kaſa, djeſche wobſedjet ſhjerje ſ njeſotrymi dru-
him do jeje ſtvy, hožei wona morwa we wul-
fej tuži krwje lejeſche. Mordač bje jej hlowu a
woblečjo ſ jenej blotu roſrasyl, tak ſo ſubj wo-
ſtvi ležathu. Niſniſki Chrlich, na fotrehoj tu-
ſaja, a woſak Polenz ſtaj ſaſudjenaj.

* Kral Jan je predawisheho pruskeho lieut-
nanta ſ Glümer wobhnadil. Tón ſamy bjeſche,
dokelz bje ſo na meſſlim ſbiežku wobdjielit, naj-
prijeđzy k pmerci a potom cjaſiſiwenſkemu zucht-
hausej woſhudjeny. Teho bratr, kiž chysche jeho
we Waldheimi wopytacj, móžeſche jeho ſwo-
bodneho domoj woſwesz.

* Na wiſchitich ſchelskich pruskich universitatich
je w tu ſhwili 4383 studentow.

* Do Ameriki je w lerci 1858 lјedom po-
loža tak wele ludji wucjahnyla, jako 1857.

Cyrkwinske powjesće.

Krčeni:

Michałska cyrkej: Ernst Hermann, Augusta
Bartuša, wobydlerja na Židovi, ſ. — Eiſetta
Hanža, Marie Madleny Manjowkej na Židovi nem.
dj. — Korla August, Jana Vähiga, wobydlerja na
Židovi, ſ.

Zemrjetej:

Djeñ 30. januara: Hanža Amalia, Handrija
Halje, wobydlerja na Židovi, dj., 1 l. 4 m. —
3. februara: Maria, nebo Jana Petschi, ſhicerja w
Dobruschi, ſawostajena wudowa, 47 l.

Gjahi ſakſkoſchleſyňſkeje želesniſy ſ budyskeho dworniſchja.

Do Šhorelza: rano 7 h. 47 m.; pschivolnu
11 h. 40 m.; wopolnu 6 h. 22 m.; wečor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Dražđan: rano 7 h. 37 m.; dovolna
12 h. 53 m.; wopolnu 3 h. 52 m.; wečor 7 h. 41 m.;
w nož 2 hodj. 42 min.

W Lipſlu, 11. februara, 1 Louisd'or 6 tl.
14 ngl. 1 np.; 1 wopolnajaný čerweny ſloty
abo duſat 8 tl. 3 ngl. ¾ np.; wiſle bankowki 101 ¼
— Spiritus w Barlini 8 ¼ tl.

N a w ē š t n i k.

Handrijej Kilijanowej
 a jeho mandjelskej
Herczi Kilijanowej rodž. Pechez
 w Budyschinje
K Ježu slotemu Ewangelij
 13. februara 1859.

Kak krašny djenš djenš sašwita
 Sa Waju wobeju,
 Djenš, djenš je krašna nedjela
 We Waju živenju.
 Djenš Waj' te swony wołaju,
 Haj reñscho krašnisco,
 Hajc herwaf družu nedjelu
 Do domu Božego.
 Hlaš djenš psched poł sta ljetami
 Dha bjesche pola Waj'
 Tón prijeni djen we mandjelskwi,
 Dha bje Waj prijeni kwaſ.
 A djenša saſo weſeſje
 Sa tajſi dothi čjaſ
 Woi ſweſitaj njetk hromadje
 Tón rjany sloty Ewangelij.
 O duž ho Bohu džakujtaſ
 Djenš ſ hnutej wutrobu,

So čílaj a tež ſtrowaj ſaj
 Na tajtim wažnym dnju.
 Ach tak je tola njeſotry
 Eſej tón djen požadat
 A tola neſ ſaj — lubaj, Wy,
 Tón ſamy doczakat.

Boh ſdjerz tej dale Wobej Waj'
 Psihi dobrej ſtrowoszji,
 Waj' psched neſbozom ſakitaj
 Tu dale po hnadiji.
 A wſni, hdź Waj'eſjaſ na ſwjecje
 Eſo junu dokonja,
 Bes dothej' cjeſkej' khorosjje
 Waj' ſ ſebi do nebju.

Jan Hoſbik ſ Bięciž.

Rondjelu 21. februara t. l. popołnja wot 9
 hodžinow budje ſo njehdje 90 kóp brjeſowych
 waleſkow w nowowęſcianskim rejeru pod
 wumjenenem, w termi wosserjomnymi, na psched-
 ſadžowanje pschedawacj.

Ma kupenie ſmyſleni čhyli ſo w ſpomnenym
 čjaſu w drewniſčju twerdyh waleſkow, psihi
 ſchuſeu bes Bartom a Malej Guberniczej nute-
 namacj.

W Barcji, 7. februara 1859.
 Grabinske Lippske hajn iſte ſariadniſtvo.
Wiedemann.

Krajuostawſki bank.

Pſchehlađ nalutowarnineho ſtukowanja w ſieczi 1858.

1) Hnucje kapitalowego wobſtaka.

		Skladewanja.			Wuptacjenja.			Wobſtak.		
Per 1. januara	2,089486	23	2
Miejsz jannar	.	72206	17	8	15378	9	4	2,146315	1	6
= februar	.	58337	3	—	18876	5	4	2,185775	29	2
= mjerz	.	286355	28	3	136110	—	8	2,336021	26	7
= haperleja	.	53598	14	5	21796	17	6	2,367823	23	6
= meja	.	348245	27	4	100419	11	7	2,615650	9	3
= junij	.	201035	18	7	85566	18	9	2,731119	9	1
= julij	.	97177	17	7	219500	5	2	2,608796	21	6
= august	.	108508	4	6	128894	4	8	2,588410	21	4
= september	.	54641	26	6	79170	6	1	2,563882	11	9
= oktober	.	159168	14	3	69101	22	9	2,653949	3	3
= november	.	153014	21	4	59566	12	6	2,747397	12	1
= december	.	99360	7	6	31621	23	1	2,815135	26	6
		1,691650	21	9	966001	18	5	2,815135	26	6
								1860	11	8
								2,813275	14	8

Wotpisjanje na hypothekſe nalutowarniſte knižki:

2) Kapital po rjadowiniach.

	1/3 fl.	2/3 fl.	2/3 fl.	10/3 fl.	28/3 fl.	28/3 fl.	1/3 fl.	1/3 fl.	Summa.
Per ult. decembert 1858.	11617 26 9	96425 8 4	51615 23 4	19884 3 8	11666 16 5	733426 9	2581111 1 3	45665527 2	
		29013 9 5	25432 13 7	17755 10 7	1671925 4	15468026 9	24360126 2		
		19497812 3	18930314 5	165227 4 6	14594813 9	1,417560 6 1	2,11301721 4		
1857.	10535 2	8580321 6	27560715 2	234620 2	194649 1 8	170003 6 2	1,830352 14 3	2,813249 4 8	
Przychodit. 108224 9	1062116 8	26395821 9	19369127 9	15874122 4	145055 9 9	1,229371 1 8	2,08715717 5		
		1164823 3	40928 4 1	35907 9 4	2494726 3	60098112 9 1	72611727 3		

3) Kapital po wypomiedzistich czasach.

	1. grudzień.	1. grudzień.	1. grudzień.	1. grudzień.	Summa.				
1858.	11617 26 9	292461 4 9	152576 25 4	243601 26 2	2,113011 21 4	—	—	—	
1857.	10535 2	85803 21 6	237363 17 6	237960 19 9	1,515494 16 4	—	—	—	
Zgħidżiż Wotbott	1082 24 9	206657 13 3	—	5641 6 3	597523 5 5	—	—	—	
	—	—	84786 22 2	—	—	—	—	—	84786 22 2
									726117 27 3

4) Kapital po dānskej stopi.

po 3 $\frac{1}{3}$ %:	456655 tl. 27 n. 2 np.
po 3 $\frac{2}{3}$ %:	243601 - 26 - 2 =
po 4 %:	2,113017 - 21 - 4 *
	2,813275 tl. 14 n. 8 np.

Pschedawanie leżo mnoższe.

Herbstwodjelenja dla smjeja so 21. februara 1857 sawostajene leżomnożsje nebo knesa Kortie Bohumila Zschiescha we Wospórkę, jako dōmske eat. no. 108/100 s brzozu a hrođju, s rjanej ū- dowej a trawnej sahrodzu, kai tež wjazore pólne a luczne džielby, njeħdie 6 akrow 246 fw. prutow wulfoszje woschisza, hromadja abu tež po dobro- sfacju jenotliwie, pod wumjenenemi, w termii wossejjomnymi, na pschedadżowanje pschedawacj. Ma kuponje smyšleni nech so na spomnennym dnju dovolnja w 10 hodzinach na Zschieschez wob- fiedżiġi nutxnamakaja a tam dalisżeħha do- cakaja.

We Wospórkę, 28. januara 1859.

Zschiesch herbj tam.

Pschedawanie gratoweho drewa.

Dien 14. februara t. l. pónđelu do połnja w 9 hodzinach budże so 275 kylnych khōjnowych deskowych klozow na nowowiesjan skim revjeru pod wumjenenemi, na termii wossejjomnymi, na pschedadżowanje pschedawacj.

Na kuponje smyšleni chyli so w spomnennym czasu w drewniċċi, blisko schużeja bes Bartom a Għerriċċi nutxnamakacj.

W Bartej 1. februara 1859.

Grabinste Lippse hajnejse farjad- nistw.

Wiedemann.

Kaſchċiow magazin

tudomneje tħiċċerstie jednoħi voruċja ejfsejnejn ġġer- ġġer. Għażiex Budvijċina a woklnożsje po potre- bniżi kwiċċi skid hotovw klas-ħejx wu tuniċ, ale twardiċi p-ṭaċċiñiach

pola krawiċċi mischtra Geßnera na hroðowski haxbi.

Karpjaza hoxzina a bal

w hoxzenu w Bukeżi nedjelu sa tydżej 13. februara. Hudja wot 10 signalistow 15. bataillonu; na ċiogt najpodwolni- sho pschedprosħu

L e h m a n n.

Sandżenu sħobtu hu w Budvijċini jene wulke rubiċiċċi namaħane a möże so po saptacjenju wulfożka fa nawżejixi we wudawaati Serb. Now. jaño doftaq.

Circus Hüttemann

w mjeshezjanskim theatru w Budyschini.

Djenša slobotu wulke wurjadne priodstajenje
popolnju 3½ hodzinow.

Ruslarſka pischetzel,

Jutſje nedjelu:

Rubejnizy w Abruzzach. Priene priodstajenje popolnju 3½, druge 7½ hodzinow.

Pondjelu: Staradawne olympiske hry. Sapocjat vecor 7½ hodzinow.

Wutoru: Hörski duch Rubezahl. Sapocjat vecor 7½, hodzinow.

Sredru pschedpohlene a schtwarzki poſlone priodstajenje, wobez vecor 7½ hodzinow.

Bilety pschedawaja so pola k. skobukaria Sonderhausenca hacj hodziniu do priodstajenja po ponizej placiſni fa parterre po 6 nſł. a ja galeriu po 3 nſł.

Hüttemann, direktar.

Pschedawanie twerdych walckow lietuscheho spuszczenia sapocjne so w dubjanskim revetu po postajenej placiſni sredu 16. februara t. l.

W Barcji, 8. februara 1859.

Grabinſke Lipske hajniſte farjadniſtw. Wiedemann.

Drewowa aukzia.

Psichodnu wutoru 15. februara budje so na drozdjiskim revetu w tak menowanych Böh-marez ſekfach 70 kop % brjesowych walckow, 30 brjesowych dolkich hromadow a 20 ſtejazvych brjesowych loſow na pschedzadzianje pschedawacj.

Sapocjat aukzije dopolnja we 8 hodzinach na prawizi wot puczu, kotryž s Drozdjiem do Kumicha wede.

W Drozdjiu 9. februara 1859.

Schneider.

Drewowa aukzia.

Schtwórik 17. februara t. l. budje so na wzrynskim, nechorijskim a biełohorskim revetu wulka džielba dolkich hromadow, kaj tež ſtejazvych loſow na pschedzadzianje pschedawacj. — Sapocjat rano w 9 hodzinach w biełohorskich hatach pschi poſchisskich ſekfach.

Na Bielej Horı 11. februara 1859.

G. Budowenz, hajniſ.

Djwocjanſke ſerbſke ev. luth. miſionske to-warſtvo ſmjeje jutſje popolnju w 2 hodzinomaj hromadzisnu. Pjetr Mlonk, piſmawedjer.

Jabluſkowe wino.

Zyje ejſte jabluſkowe wino so wot djenſniſeho duja w mojich winowych ſlamach a w mojej wirowej ſmi po bleſchach a faranciſkach pschedawa.

Jan Wanneck

na ſchulerſkej haſy čje. 356.

Znatym a prećelam poručataj so jako ſlubjenaj

Emmelina Ackermannec,

Julius Illust.

We lazu 11. februara 1859.

Hana Weinholdec,

August Bräuer, wučer,

ſlubjenaj.

W Małym Wosyku a w Kukowje.

Franz Kleiber, wučer,

Hana Kleiberowa rodž. Opicec,

mandželskaj.

W Šunowje 8. februara 1859.

Witacza	6	20	—	4	—	—	5	25	—
Noſta	4	2	5	3	10	—	4	—	—
Zeſmen	3	—	—	2	20	—	2	27	—
Wewſ	2	10	—	1	15	—	2	—	—
Groß	6	20	—	—	—	—	6	—	—
Wofa	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Mivik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dabky	6	10	—	—	—	—	6	5	—
Hejduska	5	—	—	—	—	—	4	20	—
Bjerny	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Ka.a butry	—	17	—	—	—	—	—	16	—
Kopa ſlomy	6	15	—	—	—	—	6	—	—
Zent. ſyna	1	10	—	—	—	—	1	—	1
Dowoz:	2642	kórcow.							

Ciſć Bjedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawarui Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot ryncka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi 6 up.
Štvortlétne předplata pola
wudawaria 66 up a na
krat sask. posée $7\frac{1}{2}$ usl

Císto 7.

19. februara.

Léto 1859.

Wopšijecje: — Samjetne podawki. — Se Sonileje. S Hlím — S Budyschima. S Kameneje. — Hanž Deyla a Mela Tunka. — Wschilepk. — Zyrkwinste powesjje. — Kawejscznič.

We jenym nastawku w cí. 44 wot lieta 1858 tutych nowinow je šo wypraſilo, so chýdja w jenej woſadzí Šerbam ich ſerbſku fermuſich ſahniací. Je vo tym druhim wopſijecju tamneho naſtaſka njeſto k vjerenu, so je chýt ſpišař teho ſameho taſte pſchiſomnenie w naſtuvaňu palowſkeje woſadzy wupraſic, dha ma ſpediſhany kralovſki ſudniſki hamt taſte wupraſenie jaſo pſchiſlodvjerſke a wopacine wojnamenice a k vorec enju tamneho naſtaſka mobtrucic, so neje pſchi tytm pſchemjeneniu, tiz je šo k tym čiaſom fermuſichueho ſwedzenja w palowſkej woſadzi ſtało, na Jane waſchnje wo vodejſtečenje ſerbſteje narodnoſtie, ale wele bole wo pſchiſpravne hromaduſpoloženie dweju w jenej a tej ſamej woſadzí hác dotal na wſebelatich dnjach wobendzeneju fermuſichow činjic bylo, kaž tež, so je šo fermuſichne předpovanie w ſerbſkej ryci 11. ōktobra ſaňdjeneho lieta djeržato, a so budje šo taſte tež w pſchiſhodných letach na tym k temu w nowiſhím čiaſu poſtaſenym dniu djeržec.

Kralovſki ſudniſli hamt w Biskopizač, 1. februara 1859.

Nichter, aſſessor.

Budze: li wójna, budže: li mjer?

Rimalie wſchón ſwjet w woſlenich dnjach wójnu vjeſčejſe a jenož njeſotre hóky ſyntaču mjer pſchiſowecj.

Pohladajmy, s cím chýt ſtrona ſwoje wupraſenie dopoſtaſacj.

Wójnuvjeſčejſio wobtverdžuju: Franzowſki khjezor Napoleon djerži w ſwojej ryci mjer a wójnu, a wón chýt wójnu! S kim pak? S rakuſkim khjezorom. — Ale cíjoho dla s tutym? wſchajmu tón tola žeaneje ſchiwdy činik neje!

To ſo wam tak ſda, ale Napoleon myſli hinal. Deho ſtrona praji: Híjom wele ſiet ſo rakuſki khjezor Napoleonowym wotpohladam napſchečjivja. Hdyž chýſche Napoleon jenotu Móldawy a Walachije, dha rakuſki khjezor ſa dwouſtu ſtuklowaſche; hdyž chýſche Napoleon Czor-nohorjanam truch dobreho kraja poyſcheč, dha rakuſke knežeſtvo ſ Turkami renje čiňeſche; hdyž franzowſki poſtanž ſerbſkej ſtupſchczini ſwoju

radoſ ſad jeje ſtuklowanjom wupraſil, dha rakuſki general turkowſtemu paſchi w belgradſtej twerdžiſi wójnuſtu pomož pſchečjivo Šerbam ſlubi.

Ale to wſchitko ſu ſchpatne vjeſti, — praji Napoleonowa ſtrona dale, — najwažniſha wina k wulfet neſpoſoſnosti franzowſkeho khjezora wotpočuje w ſtuklowanju rakuſkeho khjezora w Itali. Tam a to woſhebie w rómskich a neapelskich krajach je knežeſtvo tak hubene, so ſbjeſkate ſibanja neſtaſtaſa a kneſtvo by tam na mjeſzi roſpanyto, hdy by je w Neapelju naſecji Schwajzario nedjerželi a w rómskich krajinach rakuſky a franzowſky wojaſy nepodperali. A tajeho podperanja je Napoleon hác nanajbóle ſyti, pſchetož wón je teho dla híjom dwójſy ſtoro ſwoje ſtiwenje pſchiſadžit. Pſched njeſotrymi ſjetami chýſche jeho menujzy Pieri ſlónzowacj a loni Drſini ſe ſwojimi towarzchemi ſa nim ſ granatami metasche. Čiži wſchitzy bjechu Italsky a prajiču, ſu Napoleona teho dla moricj

pytali, dokelž wón se swojimi wojskami italsku swobodu podcijechuje. Duż je Napoleon hžom neapeliskemu królež dobru radu dawał, tak dyribi se swoim ludom naftadowacj; ale neapeliski król neje na neho poftuchat a Napoleon je teho dla s nim w nejednocj. Tęž budzische Napoleon swoje wojsko dawno rad s Roma domoj powiekał a bamža jeho swoju abo neswoju swostajik, ale wón to ejmiejc nochze, dokelž bychu Rakuschenjo potom tej Rom wobhadjili a tak, mógl reż, po wschei Italii s knesom byli. To pak Napoleon pschividacj nemöje, dokelž by taſka rakuska pschemoz franzowſtu hamolubosz a hamokhwalbu jara ranila a Franzowſow nespokojoſosz s politiku ich khjezora wobudžiła. Ta pak je tak hžom wulka dosł, a by sa Napoleona strachne bylo, hdź by so jeſi s puszczeniom Italije do rakuskeje mozy hiszczę powetschicj dał: wón by k nespokojoſoszi Italickich hiszczę nespokojoſosz Franzowſow na schiju dostal. Duż żadyn džiw neje, so chze wón koreň tuteje, sa neho tak strachneje, nespokojoſosje skere ljepe wutupicj, ale ani neapeliske ani rómske knežestwo na jeho radu nepoftucha, dokelž ſimaj pečja rakuski khjezor wſchu pomož lubi. To spōnawſchi ſebi njeſko Napoleon żaneje druheje rady newje, hacj so dyribi móz rakuskeho khjezora w Italii skere ljepe ſtemicj a to hinač nepoñdże, hacj psches wójnu, — a duž budje wojna.

Tak wulkaduja wojnumyſchczero.

A ſhto praja mjerpschipowedario? Boni praza: Žadyn europiſki węch nochze wójnu a teho dla so najſkere hžom w pschichodnym mjeſazu wotpoftlanzy wſchylkich wetschich europiſich węchow w Parizu ſhromadža, so bychu tam italske na-ležnosje do dobreho rjadu ſtajili, a — duž budje mjer.

Swētne podawki.

Sakſſa. Dla ſemrecja tóſkanſteje knenie welwójwodki Han, prynzeſhyń džówki kraja Zana, budje królowski dwór hacj do 9. haperleje ſelicj. Wſchón ſakſſi kraj ſobu ſeli. — Welwójwodka Han bje ſo fe swojim man-dželskim do Neapela podała, so by na kwaſu

tamniſcheho krónprynza pschitomna byla. Ale bórsy ju hlowaja khoroſ ſaja, tak ſo dyrbesche ſa njeſtoire dny wumrečj. —

Sakſſa. Dotalny pruſſi poftlanz na ſakſiſim dwori, hrabja Redern, je do Brüssela pschedzheny a na jeho mięſto pschedzide knes ſe Sa-vigny. — Budyska kraiſka direkcia je wulka wulka, w kotrymž je wuprajene, wot koho ſmje ſo — a to s dovolnoſſiu wychnosje — ſaſtupny penes bracz, hdź wón do jeneje gmejný ſa-čezhne. My tutón wulka pschichodnie dróbnischo roſeſtajimy.

Pruſſy. Král a kralowa chzetaſi ſo w poſlenich dñiach mieſaza haverleje do Potsdama wróćcij. — Minister finanſow chze njeſtſchemu ſejmei ſkere ljepe namet priódpoſoſcij, ſo bychu ryczeńſtwa wot ležomnoſſow, s kotrychž ſo hacj dotal dawki nedawasche, pschichodnie tež dawki dawale. — Krajny doſh wutuzinja w tu ſhwili njeſtſto psches 253 millionow toler a je k ſada-neniu teho ſameho ſejmeje psches 8 millionow toler treba. — Młody synk prynza Bedricha Wylema budje najſkere w prjenich dñiach mjerza khjezheny. — W nowinach ſo njeſko wſchelako wo to jedna, hacj budje Pruska rakuskego khjezorej pomhačj, jeli by temu Napoleon wójnu pschipowedzit. Štoſz hoſliwi Niemcy ſu, eſi chzedža, ſo by pruske wojsko na Franzowſow czahnyto, ſymni politiſarjo pak praja, ſo je Rakuska Prusku wot ſlęta 1851 ſem ſtaſnie podcijechowata a ſo ma ſo wona teho dla ſ nej predy wurunacj, hacj ſebi pomož wot neje žada. S zyla pak ſo w Pruske hiszczę nihdze žadyn wójniſki pschi-hot nećini.

Rakuſy. Hacj runje je wulka džielba wójſta na wójnu pschihetowaną a ſo hiszczę menſche a wetsche wójſtowe džielby k italskim ſtronam ſzeli, dha neje tola wſcha nadžiſia na ſdžerzenie mjeru ſpadnyka. Powiezie ſu menujzy pschischke, ſo je ſo ſendjeſſte ministerſtwo ſa mjer wupraitito a ſo ſebi pruske knežestwo wſchu prózu dawa, ſo by ſo w Parizu ſkere ljepe konferenza ſeſtla, na kotrejž bychu ſo wadženia bes franzowſkim a rakuskim khjezorom wurunale. Tęž poweda ſo ſo chze rakuski khjezor swoje wojsko

ſ rómskich krajinow wotwołacj a tak Napoleonej ruku miera ſciejcz.

Franzow ſka. Njekotre wukrajne nowiny powedaču, so je franzowſki krónvrynz bjeđne a a hubene džiećjo, a so je ho teho dla vrynz Napoleon tak khjetſje rucje ženicz dvrbiat. Ale to ſu prošne blady, pschetoj ſpomneny krónvrynz je na duchu a na cijeli ſtrowy a čjerſtwy. — Psches poweſz, so budje w Parisu knadž hijom w bližšim času konferenza ſ wopóſkazow mózniſiſich europiſiſich węchow hromadu ſtupicj a wſcho wurunacj pytač, ſtož je ho w europiſkej politizy ſekchiwiło, je ho tež tudy ſaſo nadžija na ſdžerženje miera ſaložila. Ale wona je hiſcje ſhjetro ſtaba, dokež ho ſtajne wójniſte pschihoty činja a dokež je ſhjezor ſwioſich ſtarých, wójni ſwuczenych woſakow ſ Algiera domoj powołat.

Ruſow ſka. Hac̄ runje njekotre nowiny powedaču, so ho njeſkaje ruſe wóſſo na galiziſiſich mesach hromadu cjehne, dha neje po poſdžiſiſich pomjeszziach žane ſtowciſo na tym wjerno. Ruſke knežerſtvo ho tež wjessje na žanei wójni newobdžieli, pschetoj ſ twarenju želeſnizov a ſahnacju newólniſta (Leibeigeniſta) je pschede wſhiſkim mjer treba.

Turko w ſka. Poſelſtwo boharskich ſchefsjanow, kotrež bje ſo do Konstantinopla po- datko, so by ſultanej wſchelake wobcejnoſzie vřjód- knieſto, je ſ nowa ſhonilo, so je dženjiſiſhi Turka tón ſamý neſcheczel Iſchejjianſtvo, kaž predarowſchi Mohamedanat. Slobuſlawy ſpomne- neho poſelſtu buchu menuſzy do aſiſkeho mjeſta Brusy wotwiedzene a tam do jaſtwa cjeſhnene. — Nowy herbſſi węch Mitoſch je ſwoje ſaſtoinſtvo naſtupit. Skupſchcina je ho roſeſčla a jenož wuberk wot 34 ſapóſkazow je w Bel- gradzi wotſtat, so by wobſanknenia ſkupſchciny ſ wuwedzenju pschihotowat.

Ze Serbow.

II. Se ſſmilneſe, 14. februara. Wejera popaſdnja bu tudy $\frac{5}{4}$ liet kary hólcejz poſtrebany, kotrež ſańdjeny ſchwört po cjeſlim cjerpenju duha ſpuschci. Tón ſamý bjeſče ſo wutoru

rano tak ſtrachnje ſ warjazym mlókom wobſchko- djił, so dyrbeſche na ſwoje ranę wumreč. Macž teho džieszia, mandjelska tudomneho ſhjeſ- karja R o d i g a, bje horný warjazeho mlóka na ſhachlazu lawu ſtaſila a jako ho wobroczi, so by wo iſti hiſcjejen njeſchtó wobſtarata, torhuj džiećjo to mlóko delje a wopari ſo najbóle na ſchiſi tak žatoſnje, ſo žana pomož nepomhaſche. — Hac̄ dotal mjejeſche naſch k. duchomny Pa- ma n gyrfiwiſte ſlužby we Póſkowach ſobu ſaſtupicj, dokež bjeſche k. M. Reuhof hijom do Lauterbacha wotcjahnyt a nowy wuſwoleny duchomny k. Pužat hiſcjejen pschicjahnyt nebie. Wejera val bu tutón do ſwojeho noweho doſtojnſtwa ſapofasany. — Kaž ſo poweda, dha ſu ſańdjenu ſredu w ſphytezach paduſchi w ſorčzmi, hdyž je tež klamarňa, ſo wnožy nulis ſamali a ſu jara wele tworow a druhich wjezow ſtranyli. Hac̄ je runje ſorčzmař w pschipođlanſkej ſtri ſpaſ, a tež zuſy tam pschenozovali ſu, dha neje nicho- tón ničjo wo tym pytnyt. — Tajž nufchlaſkojo čaſto we bunzlach khodža a ſu newidomni, a tola ſich husto woko prawdoſſje widzi a ruſa ſaplačenja doſahne iſch predy hac̄ ſo nadžijeſa.

We biskopskei Inihičiſhćejenie wuſhadža njek ſroniſa mjeſta Biflopi, ſpišana wot k. W. Mittaga, koſraž hnydom na prienich ſtronach wo ſſerbach ryczi, alezej nadruhich ſtronach na nich ſpomina a poſkuſe. Eſi ſe- ſchirki ſu wudate. Poſdžiſho budje ſo móz njeſchtó wjazy wo tutych Iniħach ryczej, hdyž budjeja hotowe. —

S Hliny. W nožy k 12. februara wu- dyri tudy na Schusterz živnoſi wohēn a je wſhiſte jeje twarenja do procha a popeta psches wobroczi. Rajenſta Schuły wulke ſchledo- wanje je psches to pomeiſchene, dokež bje ſe ſwo- ſim mobiliarom ſawjeſzeny.

S Buduſch in a. W tudomnej podjanskej gyrkvi buchu ſwedjeniſke exequie ſa nebočiſčku tóſtanſtu wewójwodku ſańdjenu ſredu wotdžerjane. W knesowej ſwiatniſzy bje čorný kataſalk ſ kra- lowſkej krónu poſtaſeny a ſa wojerſtich, kij ſo na tej ſwiatocjnoſzi wobdžieliſhu, bje jena lawla čornje wupyschena.

SKAMENIJE VOLA RADWORJA. Sankjenu
šibotu mješesche 10letny synk tudomneho kub-
lerja Winarja so nesvoje, to wón, jalo chysche
s wosom po šlanje lječi, s wosa padže a runje
s hlowu pod foto pschindže. Tola bu, hacj
runje je hlowa na sadnym dželi ihjetro wob-
schodžena, psches Bože swarnowanje dalsche nes-
bojo wotwobrcjene. *†*

D op i s y.

Z Prahi, 15. februara 1859. Na-
lječjo, abo naivma? módt so skoro pra-
scheč, w taiselj newiestozi hmy. Schlowroncji
a róžicjki drie tu hischeče nejsu, ale schtò wje,
hacj njehdje skoro njetaisleho mejskeho brula
abo pišaneho metelska neyopadnu. Ale s zyla
neje tola prawa dowjera do nalječja, hacjrunjež
je so pošleni lodoxi starz wotbalit; schyri stocj
biesche so Woltawa se svinej lodoxej skoru po-
kryta, ale pschez dyrbieche lhubu Prahu sahu wo-
puschečj. Wsche kamenteho mosta biesche so
wulse lodoxe polo sahacjilo a pschjetra wschitke
lodokhody; wschiedne hladachu ludjio, hacj so
skoro neshubi ale wschitke wotečakowanje biesche
podarmo: tydjeni bjechu schruty nimo, tu bje
so sankjenni pjat w nozy wulka schruta sa hwo-
simi holtami shubila: a šibotu hladachu Pra-
ženjo podarmo sa hwernej schruti. — Wot
lodu neje daloko k korejmarijam a piwarzam: dyrbja
sebi w symje do swojich pinzow lodu na-
wosyej, so by so sim piwko nessasylo; zlyk djeni
widžisich wosy s lodom ljesdijek, a na rjezi lód
wurubowazych djielacjerjow. Hdyž je lód po
kromach wotrubany, ljesdja do rjezi, wurubaja
sebi wulku schruti a jedu po nei a s nej le
kromje, a rostubaja ju do menšich kručow.

Pohledni čas pak pocja šlonjo svilnitscho
hwječjek a wot lodoxych wosow ljesche so
woda, tak so bu wschón próch potopeny. —
Schtò pak wutuna korejmarej wutožene penes? w
lječi dyrbja hoscijo tutón lód abo jeho
holičku wodu s piwom wupič a saplačječ.
Korejmáč formi so s wodul!

S lodu stupmy na sofinslu luku, hdyž
mješachu (kaž kóde ljetu) prawisnizy 9. febru-

ara wschony vali. Na njón pschedrofchua so
swójby semjanista a nojwyschschich fastojnikow.
So so pschi tym penes nelituje, moječe s teho
wushudzieč, so jedyn rejoporjad (Tanzordnung)
sa pschedrejwarki (kotrych je 18) wokoło 12
toleč plachesch. Tola žana radosz neje bes-
trudoby: tak mješesche mlody prawnik pschi
rejmanu nesvojo, so padny a sebi nohu stama.
— Hewak honi so bal so balom. — Akademisti
senat je schitarstwo akademiskeje (čjessleje) stu-
deniskeje ejitarnje pschijat.

Schtwórk, 3. februara bu we universitet
ywtkwi so neboheho wyskodostojnjeho seniora bu-
dysleho rachantista, Dr. Ptihonskeho smertna
Boža mischa wotdžeržana. Dokelj biesche semretý
dekan filosofiskeje fakulty we Prahy, wopokaſa jemu
tuta fakulta pohlednu čječj. Szwedzenstu Božu
mischu mješesche wyskodostojny präses herbskeho
seminara knes Wallmann. Tež w Prahy žaruja
mniovi pschedzjoli a čješjerio wo wyskodostojnjeho
k. Ptihonskeho. Mjer a pokoj jemu!

Dopisy z Kukec. Nowiny pohleduju
swojim ejitaram dopis s Dražđan, s Bisso-
pi, s Lubija, s Prahi a schtò wje s wotkel!
ale wo Kulezach oni šlowečko! a tola su Ku-
lez po swojej wajnoscji widžene město Serbo-
wistwa! Praha je daloka a čjesta, Dražđany,
Bislopip, Lubii su pschenjemecjene; schtò chyž so
wo ne staracj! Ale Kulezy, to je wam čjiste
herbile mješo, a napomnenja hōdne. Hdje su
tamne čjasky, hdyž lóždy najpredy sa Rjachporez
Bosečjim, Čjisanom abo Riesakom hladasche,
schtò čjile wo Kulezjanach pižaja! Wjerno je,
mjejachmy so druhdy na Bosčjlia hniewacj, hdyž
s nešmilnej ruku nashe ſtabožje wottry: ale
schtò schlodži prósčki dejmantej! Bosčij meleči,
je so nascheho welsamojnega hniewa nabojať.
Dješacj liet je so nimale minylo, so ani šlo-
wciſta pod naschim menom we nowinach, ani
herbskich, ani njemstich, nenamakachmy! Je to,
kaž bych u Kulez do semje ſapadke. Ale, dja-
lowano Bohu! Kulezy ſteja hischeče na starym
mješecije wosredja herbskeho kraja, kaž Bože
šlončko na nedju; po Kulezami čjahnu so wschitke
herbile mješecjka se why: wschudžom ſaržaduјa

swóje živjenje po nami a wulnu wschiednje mot naš.

Czertwe potraczowanje Serbska stanę so wołebje s naschim sbudzowanjom a po hanzowanjom! haj, se wscheho widźimy, Kukežy su dość ważne meno sa dopisy; duż we Božim mense!

W Kukežach wulhadzeja tež nowiny! Wy nejseje je hiszczje egitali, ale teho dla hu sich spoczątki ważne, a połajeja, so so njeschtsa dobre jeno potom derje radzi, hdbyž kójdy swoje mude re słowęczo s temu da. Wschiedzina pak bjeſche; we żanych nowinach nespominaczu wiazy na naš a s zyla nebiesche nichto se fariadowanym dotalnych nowinow społojom: neciątachmy je wiazy. Sa to pocza so tudy powedacj, so chze Huntasz Mots nowiny pod menom „Kukežan” wudawacj! Kajka bjeſche to radosej, kajka bjehanza po haſach! Taisle živjenje widzachwy tu jeno tehdem, hacj pszechzivo Hirschporez Boszczijei generalmarsz bubnowachu! Tola prieja radosej knadži so, kaj kſopej, a myſlje roſijskene poczachci mudru radu wuradzowacj. Kajka bjeſche to cziszczenja, wschon hosczeni pschepelneny a we wschitlich swach stejachu woteberario Kusicjana. We średnej swie biechu mjeſtna sa mjeſchczanske ſaſtojnſtwu.

(Skónčenje prihodnje.)

Sudniſke dopisy.

Wot wokreſnego ſuda w Budyschinii buchu dale ſaſubjeni a., 10. februara Jan Korla Hendrich Kal a s Horneho Rennersdorfa paduchſtwa a specjenja dla do 1 lieta zuchthausa; b., 14. februara Handrij Domisch se Zitawy, predy zitokusy w Budyschinii, lóhysmyſlennego bankerota dla do 8 mjeſazow jaſtwa; c., 17. februara Hana Ida Martha Unverricht se Schweiđniſy; poſleni čas ſlužomnicza w „Sklónzu” w Budyschinii, a Hana jen. Halveowa s Budyschina paduchſtwa, pschewienja a ſpomojenja pschi tym tamna do 1 lieta 5 mjeſazow arbeitshausa, tuta pak do 3 mjeſazow arbeitshausa.

Prihopk.

* * Budyski ſud je 200 tl. myta fa teho wuſtaſil, kij jemu mordarjow Heinzy a Wendlera s Rumwada wosſewi.

N a w e ſ t n i k.

Jeli chył ſchłò Rigerowu ſerbsku poſtilu a Lütigemanowe Boże dobroty pschedacj, nech to we wudawarni Serb. Nowinow wosſewi.

Serbski hólczej, kij ma potrebne wjedomnoſcie, móie jako wiciomnik do jeneje knihicjſchczetnie ſaſtuyicj. Hdje? to praji so we wudawarni Serb. Nowinow.

Waprawdzie rigaſke lane hymjo
poſchedawa w jara rjanej twori naſtunischo
J. G. Richter na mjaſowym torhochcju.

Šsuche droždžje
woſebneje dobroſie poſchedawa ſtajnje

A. Etosch,
na ſnuskomnej lawſkej haſy.

Drewowa aukzia.

Piatk 25. februara t. l. rano mot 9 hodzinow budje so na lemičhanskim revjeru wulka dzielba ſtejazeho kłojnoweho drewa jako ſlozy, twarſe drewo a ſerdzie na poſchewadzowanje poſchewadzowacj. — Wumjenenia so w termii ſamej wosſewja. Šchromadzinsa w ſorcjmi.

Pietko a Nowak.

Drewowa aukzia.

Wschidowu ſchwort jako 24. februara budje so na pschivcjaniskim a ſtanecjaniskim revjeru lieſtuce ſbite drewo jako dolhe hromady werboweho, topołoweho a ſylneho wolszhoweho drewa na poſchewadzowanje poſchedowacj.

Sapočatki aukzije dopolnia we 8 hodzinach w Skanezach ſady knejich twarenjow.

Wumjenenia so poſched aukzji wosſewja.

Wschutim ſwojim hoſziam ſ dalota a ſ bliſka, kij me ſańdzeniu nedzelu pschi mojej karpjazei koſzini tak bohacjje wopytachu, praju ſwoj najwutrobnischi djak.

W Buſejach 19. februara 1859.

J. L. Lehmann, najek hoſzenja.

Cijsto 1. 3. 4. 5. lietuſkich Serb. Nowinow so w ich wudawatni ſaſo kupuje.

Hans Depla. Ćrije pojećowacj a žonu
bicj, to žadyn kumisht neie!

Mots Tunka. Schto dha yak tola rycijsch,
Hanso?

Hans Depla. Ja jenož tak po jenym
druhim rycu, sij tak powedasche a hiscjeje tute
stowa pschiipomni: „Hai haj, dwije hiecji je ſebi
pola me črije pojećowat, hdvž je nichdje hiecji
čhyt a njetko na mine ſwari.

Mots Tunka. Haj wſchak, to je mersaze.
Alle ſchto dha to s tym žonibicjom bjeſeſe?

Hans Depla. Wona wſchak bje blinzy
peſta a duž ju wón nabi.

Mots Tunka. Ludžio ſu tola djiwni!
Hdvi moja žona blinzy napęcje, dha ja Janeho
ſkowciſka nepraju, ale dawam ſebi je derie ſkodjeſi.
— To drie tón muž tola s zyla newje, ſchto
blinzy ſu?

Hans Depla. To móže byci, ſo hiscjeje
neroſemi, ſak ſo ſulkowe je mučki blinzy peſceja.

Cyrkwiſke powjeſće.

Wérowani:

Michalska cyrkej: Jan Lehmann, wobydleſ na
Židowi, s Mariju Kobaniz tam. — Jan Falten,
Khejznik we Wulkim Welkowi, s Mariju Wyrgaczeſ
tam.

Křéeni:

Michalska cyrkej: Hana Paulina, Jana Kap-
lerja, žiwnoizerja w Hornjowici, dj. — Hana Mařka
Berta, Hermanna Dähnera, fabrikskeho djielacjerja
pod hromdom, dj. — Handrij a Hana, Handria Kalicha,
ſahrodnika w Ženkezach, dwójnikaj. — Korla August,
Hany Khrystiany Schmeliz je Židowa nem. ſ. —
Korla August, Zofia Kubisz, wobydlerja w Delnej
Rini, ſ.

Khježa na pschedan.

Herbstwodžienja dla budje ſo 8. mjerza 1859
khježniſta ležomnoſi w Eichanju, jako domſte eat,
no. 30 s bróžnu a hrodju, ſe ſadowej a trawnjej
ſahrodu, ſaj tež njeſchto pola, $\frac{1}{4}$ forza wuſhywa
wopſchijazeho, na pschedadžowanje pschedawacj.

Ra ſupenje ſmykleni móža njetk pola gmein-
ſkeho prijodſtejerja a rychtarja f. Smoth wſcho
dalsche ſhonicj a chyli ſo na ſpomnenym dnju
dopoinja w 10 hodžinach pola khježkarja Durenza
nutšnamakacj.

Rachlowſte herbfte ev. lut. miſionſte towar-
ſtvo ſmjeje nedjelu Sexagesima (27. februara)
popolinju w hornim mlyn i w Brjeſow i
miſionſku hodžinu, na foruž ſo wſchitzy psche-

cjeljo miſionſta, woſhebie yak tež ſchulſke djięcji
naſlubnoſniſho pschedadžowanja.

Drewo pschedawanie.

Psichichodnu pónđelu jako 21. februara t. l.
budje ſo na radworskich honach ſtejaze brjeſ-
sowe drewo po loſach na pschedadžowanje psche-
dacz.

Sapočatzk dopolinja we 8 hodžinach pschi tak
menowanym ſchelbuschu pola Čjorneho Hod-
lera.

Wſcho druhe budje na pomenowanym dnju
i na weđenju date. **Ulrich.**

Drewo aukzia.

Pónđelu 21. februara t. l. dopolinja w
9 hodžinach budje ſo na holeſhovſkim re-
vjeru wulka djielba

Khjoniowych dolhich hromadow,
ſotrej wſchelake družiny ſerdow a ſerdow wo-
pschiela, po loſach na pschedadžowanje pscheda-
wacj.

Shromadžiſna $\frac{1}{2}$ 9 hodžinow w ſajeczi
fueſi.

Wutoru 22. februara t. l. dopolinja w
9 hodžinach budje ſo na ſchelbuschowſkim re-
vjeru wulka djielba

Khjoniowych ſuſchizowych dolhich
po loſach na pschedadžowanje pschedawacj.

Shromadžiſna $\frac{1}{2}$ 9 hodžinow pschi dolhym
hacj.

Wumjenena budja psched aufziomaj wosiewene.

W Nežwacjidi 13. februara 1859.

B. Unger, wſchi hajnik.

W ljetuſhim drewniſcieju pola Neradka
(Nowych Psowjow) leži rjane khjoniwe twarſſe
drewo na pschedan a móža ſupowarjo wſcho dals-
ſche w foružmi w Neradku ſhonicj.

W Nowej Wſy nad Sprewju je dobrý
tór na pschedan a móža ſo wſcho dalsche na
kněžim dwori tam nashonicj.

**Pschedawanie khježniſkeje žiwno-
ſje w Koženecje.**

Khejznika žiwnoſi, w Koženecje ležaza, ſi ni-
malje nowymi maſtiwymi twarenemi, ſi bróžnu
a hrodju a ſe 7 forzami ſi nej ſluſhazych ležom-
noſiow ma ſo pad tunimi wumjenenemi hnydom
pschedacj

w ſchies wobſtaranski komptoir

C. F. Neuberta.
w Kamenzu.

Barlinske wohen sawieszjaze towarzstwo.

Sakojene 1812.

Sakladny kapital 2 millionaj toletr.

Toto hijom 46 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawieszenja psche wohnjowu schkodu horie po niskich, ale twerdych pramijach, hbejz sawieszeny zjenje nicjo doplatcjovacj netreba.

Sawieszenja wobstara a wshle wutozowanja dawa

W Budyschin.

J. C. Smoler, wudawar Serb. Now.,
agent barlinskeho wohen sawieszjazevo towarzstwa.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horie sawieszenja wschitich drujinow psche wohen na pschedajite wobbedzenstwa, psche elementarne schodowanje na pucjowanske kubta, teho runja sawieszenja na zivenie ciloweka.

Policji a farunanja schkody w pruskim courantu sa najtunische pramije.

Saruczenksi fonds towarzstwa $16\frac{3}{5}$ millionow schesnakow hlebora.

J. G. Richter,
distriktny agent sa Budyschin a wokolnosz.

Szlanjowa aukzia.

Na tak menowanych Boroschcjaach w li-
chanskim revjeru budje 1. mjerza t. l. a to
wot 9 hodjinow djelba khjownoveho szlania
w losach sa hotowe penesy na pschedowanje
pschedawana.

Hromadzenjene na snatym schadzowanskim
mjeszi na Boroschcjaach.

Schona, hajnik.

6 kop rjaneje czisteje rjaneje szlomy lezi na
pschedan pola bura Handrisa Recki w Maleschezach.

Psyczk mujskeho rodu, czorneje barby a krotich
szwinzojtych nohow je so saidzeniu sbotu dopolni-
ja s borsiczaniskeho schuzeja blisko Budyschina
sabjezat. Ton, kotreju je so pschiwdak, so s
tutym prophy, jeho sa farunanie nalozenych khos-
tow pola knesa korchmarja Wezki na jinnych wi-
sach wotedaci.

Rondjelu 21. februara t. l. dopolnila wot 9
hodjinow butje so njehdze 90 kop brjesowych
walcikow w nowowescianskim revjeru pod
wumjenenemi, w termii wosjewomnymi, na psche-
szadowanie pschedawacj.

Na kupenie smysheni chyli so w spomnennym
czasu w drewnischcju twerdych walcikow, pschi
schuzeju bes Bartom a Malej Suberniczy nut-
namakacj.

W Barci, 7. februara 1859.

Grabinke Lippke hajnisse farjadnistwo.

Wiedemann.

Jablukowe wino.

Zyjje cziste jablukowe wino so wot vjenfni-

scheho dnja w mojich winowych klamach a w
mojej winowej stwi po bleschach a karancjach
pschedawa.

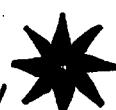
Jan Wannack
na schulerstej habs cjo. 356.

Sylyne brjesowe gratowe drewo lezi na ku-
pianckim revjeru na pschedan. Ko sel, hajnik.

Khwalobnje snath a psches swoje hojaze stut-
kowanje dopokasany

bröstsyrop

je safo k dostaciu w hrodowskej haptzych w
Budyschin

 Grozowe
 brostfaramellje,

najlepschi friekl i wotstronenu kaschela a k po-
lozeniju dychnia, kaj tez k swarnowanju psched
dybawosznu pisi sasymnenju w symnym czasu.

Sa Budyschin a wokolnosz w hrodow-
skiej haptzych knesa M. Jäkinga kózdy czas
na pschedan. Eduard Groch w Wrótklawiu

Drewowa aukzia.

Na ljebowym revjeru w Schcjenzy pola
Ratz w tak menowanej Huszini budja so 28.
februara t. l. rano w 9 hodjinach brjesowe dolhe
hromady a stejaze khjownore jerdzie a twarske dre-
wo po losach sa hotowe penesy na pschedzio-
wanje pschedawacj.

Wumjenenja budja na vnu aukzje wosjewene.

Schneider, hajnik.

Circus Hüttemann

w mjeschczanstím theatru w Budyschini.

Djenša sobotu wulke wurdzne priódksajenje
popołnju 2 hodzinomaj.

Hörski duch Nübezahl.

Zut sie ned jelu: **Levnora** abo smertne ijechanie w połnožy. Straschnoskrasna plomenjata bra. Priene priódksajenje popołnju $3\frac{1}{2}$ po poniżenij placisjny, druhe wečor $7\frac{1}{2}$ pschi połnej placisjny.

Pondzelu najposleüsche priódksajenje, pschi kotymž moje bo jedyn rjany maly konik tak menonowany Bonny abo sa neho 25 il. dobycji. Menušy, schłoz do theatra pschinidze, dostane na 1 legenbillet 3 lošy, na 1 parterrebillet 2 lošaj a na galeriebillet 1 loš **darmo**. Tak wele lošow, hacj je ho wudalo, pschinidze potom tej k czechnenju a wuczehne jene mało džecjo s nich jedyn jenickjy loš a schłoz to žams ejsto ma, dostane dobycik.

Biletu pschedawaja ho pola t. Stobukaria Sondershausen a hacj hodzinu do priódksajenja po poniżenij placisjny sa parterre po 6 nſl. a sa galeriu po 3 nſl.

Hüttemann, direktar.

Drewowa aufzja.

Na maleschanstím teatru pschinidu drewa wschitkich ljeusich niskieleskowych spiszczenjow
średu 23. februara t. l.
na pschedadżowanje a budje ho
rano wot 8 hodzinow w Dubini
pola Stróžie

20 dolich hromadow hraboweho, brjesoweho a
welschoweho gratoweho
drewa

120 " tajseje walczany,
pschi ipołnju wot $1\frac{1}{2}$ hodzinow pschi
hlinjanskej wjetnikowej hori

18 dolich hromadow brjesoweho gratoweho drewa,
116 " tajk-je walczany, a njehdje
60 kloftrow tverdeho penkoweho drewa

pschedawacj. Pschedadżowanje wumijenja ho
pschi sapocjatu aufzje wosjewja a ho na to spomni,
so ma ho s najmienšcha schwórty džiel kupnych
penes na termii saplacijskiej.

Sachka

We Węzkej brojni na jutnych wistach ſu reci-
niza, wówzniza a rjane woslepny na pschedan. Wscho dalsche je ſhonici čio. 59 ped hrodom.

W Nežwacjidlje jena wulfosahrodniska
žiwnosz se 46 kózami ležomnoszjow se zwobod-
neje rufi na pschedan a moje ho wscho dalische
nashoniz pola Zurja Heinzy tam a pola Michała
Wocha w Bohowi.

Lubemu přečeley a swérnemu Serbej
Handrijej Pjetrey w Bošezech,
Marji Šoberjec z Hornych Jiloc
k dnej 22. februara 1859
najwutrobniš zbože přeje
W Zaryču.

Jan Mlynk
a mandželska.

† Džens wečor $\frac{3}{4}$ na 6 zawała Bóh moju
wulej lubowanu mandželsku po straňej, stysknej
khorosći do swojich njehesow a staji mje, naju
synka a nowonarodzemu džówčičku do najhlubšeje
tyśnosće,

W Ketlicach 14. februara 1859.

K. A. Kocor.

Zaídženu sobotu žita w Budyšinje plaćachu:

Biaca	6	20	-	4	-	-	-	5	20	-
Rejza	4	7	5	3	15	-	-	4	-	-
Decjmen	3	-	-	2	20	-	-	3	-	-
Wewš	2	12	-	1	20	-	-	2	2	5
Broš	6	20	-	-	-	-	-	6	-	-
Wela	5	-	-	-	-	-	-	4	25	-
Rjepif	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zabły	6	10	-	-	-	-	-	6	5	-
Hejduska	5	-	-	-	-	-	-	4	20	-
Bjerny	1	5	-	-	-	-	-	1	-	-
Kara butry	-	17	-	-	-	-	-	-	16	-
Koya blomy	6	15	-	-	-	-	-	6	-	-
Zent. hyna	1	10	-	-	-	-	-	1	-	-
Dowoz:	2642	kórcow.								

Čísce Bjedricha Hiki w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nowšteki, kiž maja so w
wudawarju Serb. Now. při
bohatych wrótach wotedac,
plaći so wot ryněka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kožde čísto placi 6 up.
Štvortlétne předplata pola
wudawarja 66 up a na
kral. sask. posée 7 1/2 nsł

Císto 8.

26. februara.

Léto 1859.

W opſchijecje: — Čsmjene podawki. — S kameneje pola Radworjn. — S Hodžija. — S Lejna. — S Budyschina. Numismatiska sbjerkia. — Dopisy. — Hanž Depla a Mots Tunka. — Psihilop. — Zyrkwinckie poweszie. — Namjeschtini.

Schto budže?

Schto budže? prascha so w tu khwilu kóždy, kotrež krojnosz miera a straschnosz wójny snaje, a schto budže? prascha so tež wschičke sa nowinskami laczne duski a kóždy chýt wedic, na kajke čjasy many wotčakovacj.

S wjestsju my nikomu vracjcz nemóžemy, hacž mjer wobšhowamy abo hacž wójna wudvri, ale to móžemy tola naschim čjezienym čjatiam k narwiedzenju dac, hacž maja njetcole snamenja mjera abo snamenja wójny pschewahu.

A w tačkim nastupenju dyrbimy so, Bohu žel! wušnacj, so maja w tutym čjazu snamenja wójny pschewahu.

Snata wiez je, so su italske naležnoszje to šumjo, kotrehož chze wojna swoj sapoczątk bracj, a wuezinena wiez je, so je nespolnośsz italskeho luda ta wina, kotrež franzoskeho khiezora Napoleona k wójni czier. Duž by so hrydom wšichon wójni strach wotwobrocj, hdv by so nespolnośsz italskeho luda wotwobrocjicj hodžila, a franzowiski khiezor by s rakuskim khiezoram mjer dżeržał, hdv by so jenož mjer w Italii samej krucje salozit. Ale k temu je, k najmenicha w tu khwilu, mało nadzije.

A čjeho dla?

My wjemy, so w tychle dniach počlanzy wschičkich wetskich europijskich weřchow w Parísu k konferenzu abo shromadzisni hromadu stupia, so bychu wošebeje na požadanie turkowskeho sultana wuradzili, hacž matej so Móldawa a Walachia po próstwi tamnišich kschetzijanow k jenemu kraju sjenocjej abo so po žadosti

jich myſchego muhamedanskeho snesa s mozu wot sjenoczenia wotdžerječi. Wschón ſwjet so nadžijesche, so so na tutej konferenzy tež italske. wodženja na mjernym pucju wurunaja a so tam wuezini, fakt by so Italſtim w mjeri a wokoju pomhacj hodžito. Bes tém yaf je rakuski khiezor wosiewicj dat, so wón italske naležnoszje s yaf na pariskej konferenzy nochze wujednane mječ, ale so ma so tam jenož móldawowala hista wjez prijódkwacj.

To wukladuja ludzio niesko sa sianwe snamjo wójny, prajiz, so chze rakuske knežerstwo vredy s samej wójni pschivicj dac, hacž drugim weřcham so do swoich italſkich naležnoszjow mjeſhcej dowoli. Rakuske a tež wschelake druhé venežne papery su teho dla sa njeſotre dny nimalje djeſacj prozentow w placjzni ſwadnyk.

Wyshe teho je so w tychle dniach liſt sardinskeho krala wotčiſhczak, w kotrejž wón sianwe vraci, so hinač wjazy nemóže, hacž s pomocu Franzowsow wójnu wež abo swoj thron wopuschacj. — To wukladuje so ſa ſa wajne snamjo wójny.

Gewal wostwe nam yaf tola hischje ta nadžijo, so pola naš mjer wobšhowamy, dokež so, kaj so ſda, tušowiski khiezor do teje zyloje wjez mjeſhcej nochze. Pschetoj hdv by so tuón tež do neje ſamieſhau, dha neby pruski kral tež dale s boka neje wostacj možt a wójnski ropot by tež pola naš swoju žadlanu móz dobył

Swětne podawki.

Salſta. Wschelake mjeſta, a wošebeje tež Budyschin, su ſebo majestoszi kralej Janej dla

wotemrecja jeho prynzebyny dżowki, tóskanskieje wewójwodski Hanu, listy pschepodale, w kotrych jwoju kobiujelnosz na żanej kimerzji spomneneje prynzebyny wuprzeję. Zeje cijeto bu 16. februara na jenej neapestej fregacji do Florenza pschiwesene a tam najprzódz do zwłkije krajateho Lawrenza - postajene. Wohreb kamy budże najstere hafie 10. mierza.

Prušy. Dokelj je so hacj dotal stalo, so njeotrzulj duchomny tajlich ludzi wjerowań neje, kotsiz chaychu po śudniistim roswjasańju jwojego predawschego mandżelstwa so s nowa żenicz, dha je ministerstwo krajmej sakon prijódzko, po kotrym by w Pruskej tej tak menowane živilne mandżelstwo mjesto dostalo. Tuto živilne mandżelstwo wobsankne so menujzy psched krajinej wyschnoszji a płaczi potom pola wschińskich wyschnoszji runie tak wele, kaj to, kotrej je mot duchomneho poświeczene. Majstere yak so s tajlim živilnym mandżelstwom nichtón nespokojo, kotryž mōže zyrfwinſte wjerowanje dostacj. — Pruske knejerstwo je rakusku a franzowskemu krajezorej jwoju swólniwosz k temu wuprjalito, so chze na wsche waschnie k wolstro-nenu seju wadzenjom na mjernym puczu pomozne byc̄. Tajska swólniwosz je so wschudjom jara spodobała, ale hacj budże wele pomhacj, to so prascha; pschetož Napoleonie je wo to ejmiej, so by so pruske knejerstwo zyjje do teje swady nemieschato, a rakuski krajor by najrad-scho wsak, so by jemu pruske wójsko na mjesai k pomozy pschicjahnijo.

Rakušy. Rakusse knejerstwo je do teho swolito, so by so w Parisu mot poßlanczow wschińskich wetskich europiſtich wéchow konferenza wodżerząta, na kotrej by so wucjnilo, hacj ma so Moldawanam a Walacham sienoczenie jich krajow pschiswolicej abo niz. Ale w nastu-pianju na italske należnoszje, dha nochze rakuſse knejerstwo na żane waschnie pschiwacj, so by-chu so te same na pariskej konferenzji do wu-radzowanje wsak, dokelj wone mjeni, so nichtón druhi żane prawo nimo, so do teho mjeschecj, ejhož dla so wone tam wahaj.

Franzowska. Tak borsy hacj nowy turkowſti poßlancz pschijedje, budże w Parisu

konferenza wotewrena, na kotrej maja so móldawskowalachiske należnoszje wuradzowacj. — S Algiera, s workaž je hžom wulsa dželba starich wojskow móndanjo do Franzowskaje pschijska, wotczalua so w tych dnjach sašo njeotre bataillony Juavor a tirailleurów. — Krajor je vecja mersazy na to, so ludzio tam a hem ja mjer rycza a redakcije franzowskich nowinow neswajuja ſebi, żane nastawki wotchiſciecji, w kotrych by so ja mjer ryczato. Duž żadyn džiw neje, so w franzowskich nowinach sa lutej wojnu wonja; wysche teho nemóże jedyn val tež sameſcje, so Napoleonowe wójske pschiho-ty s kózdom dnjom pschiberaja.

Ruſowſka. Ruski krajor nochze so do wójny mjeschecj, jeśli by hžje żana wudyrila, ale chze wele wiacyj jwojim krajam wschiſce dobroty kóteho mjera popſhee. Teho dla so tež njeotre lieta sa wójsko rekrutirowac nebudje.

Turkowſka. Nowowuiwoleny móldawſto-walachiski wéch Kouſa, kotryž so wéch Numu-now menuje, je sapoßlanczow Móldawy a Walachijs do Gosschan powołat, so by tam s nimi dospołne sienoczenie tuteju krajow wuprjalit. Turkowſki sultan, kij chayche tam dwieju (sta-beju) wéchow mječ, je s tym, so staj wobas krajej jeneho a teho sameho muža sa wécha wuwolitoj, jara nespolojn a by na Kouſu najradſcho wójsko poßlać, hdyž by so nebojać, so móht psches to hiszczęje wiacyj schodswacj. Wón je njecko wschu nadjiſu na to stajit, so pariska konferenza tajke nowe rumunske kralestwo nepschiswolt.

S Belgrada pišaja, so je wéch Milosch nowe ministerstwo a nowy senat pomenował.

Ze Serbow.

S Rameneje pola Radwora. W ejisli 6. Serb. Nowinow bu na naschu projektowanu wulsu piwairnju spomnene a pschi ihm pschistajene, so budże pôdla tej rumova fabrika salożena. Tutón rum hodži so menujzy i pi-womych skodzisnow nadobycz. Hacj dotal so tajke skodzisnyj jenož jako piża sa skót trebachu, tola nasch herbiski forejmar i. Nowak je psches wschelake spytania wundamałak, so by so s tutych

Skodžisnow woprawdžity rum, kotrež so jamašskemu rumej runa, mudobycz hodži. Kaf so to stane, to won hacz dotal niskomu prajit neje a to tež psychichodnje potajnosz teho akziskeho towarzstwa, kij tu wulku piwarnju natwari, sawoskaz. Dokelž pak je so k. Nowak wóndanjo w tajsim nastuvanju na wyżoke kralowske ministerstwo wobročiš, so by patent na pomenowanu ramowu fabrikę dostał, dyrbeiche won tu wojez dwijemes pschishahanymaj chemikarjomaj sierwicj, schiož je won tež, pod wumjenenjem samelczenja sejinit. Bot tuteju bu ta wojez psychijata a potom rospaira na ministerstwo data. So by pak so knejerstwo pschewokasoto, hacz so wscio taſtane, kaj je k. Nowak powedat, dha je wonie, predv hacz by jemu patent na taiske rumhjelanje dalo, budystemu dawkskemu fastojsnosti poruczito, so ma so to hamo tudy wo fabrikaciji tajteho ruma pschewyjedzicj. Teho dla buchu 7. februara nieskoſi kralowszy fastojszny k nam poſkani. Woni dachu iſi körz tych spomnenych skodžinow do seneho ſudobia hypnycz a je twerdzie ſaſygłowachu. Na to pschiljedzeczu 14. februara ſaho tſio fastojszny, kij to ſaſygłowane ſudobie wotewrichu a bu potom na to wasconje, kaj to k. Nowak poružesche, — rum se skodžinow wotczehneny. A ſ tuncz tſjoch ſoržow bje ſo 1 ejsmak ruma, 50 gradow ſylneho nadobyt, kij je po vlačzini, kaj so hacz dotal wot k. Nowaka pschedawa, 40 toleč hodnb. Pa tajsim bu ſoždy tory ſkodžinow 13 il. 10 nſl. dobytka dat, a k. Nowakej ſluscha ta ejeſz tajteho ważnego wunamakańia Ta wierz je pak tež teho dla ejm ważnicha, dokes ſu te ſkodžinw tež po wuczeńenju ruma jako ſkoina piza tak dobre, kaj predv. K.

S Hodžija. Wyżoke kralowske ministerstwo kultura a ſławneho wuczeństwa je wyżoko-dostojsneho knesa duchownego J. mischa we Woſlinku ſa fararja w Hodžiju powotato. W.

S Lejna pola Woſerej. Tudy budysche 12. februara lohko doſz wulke neſbožje kacj móhko, hdy budžichu ſo ludžjo ejska doſz neohladali. Bur Pawlo pomenowany Walenk bje ſe żonu a ejeledju dom na ejsz wopuſczej a džecji ſame wo jſtwi hräſkachu.

Duž pytnychu njeckotſi ludžjo, ſo ſo ſ wolnamk a je ſwiſlemt won kuri. Woni teho dla wokachu a ſwonjachu a bu wohem, kij bje w bliſtoſiſt khachlow mudyril, ſbožomne poduſcheny. (G. W.)

S Budyschina. Piast tydzenja 18. februara mjeſachmy tuđy hrimante, kotrež je po zyklum hornim džejli ſakſich ſužlow ſchlo. Sobotu wečor ſo tež blyſtasche, po cimiz mjeſachmy nedželu a póndzelu rjane wedro: ale te druge dny bje ſylny wjetr ſ ſrupikami a ſe ſnjehom.

Numismatiska zbérka Maćicy Serbskeje,

Do neje ſu dale datili 1., k. wucžet Krat w Radworju 31 ſoporowych a 6 ſljebornych penes, 2. k. redaktor Smoler 1 wopómnist penes; 3., k. pschekupſſi Wetzka, w tu ſhwili w Barlini, 1 penes; a 4., k. Jan Jeñko w Herrnhucji, rodjeny ſ Pšowjow, 2 weſches ſljebornaj penesai. (Dale je tež k. Korla Adolſ Röhl ſen. w Herrnhucji Maczijy datik a psches k. Jeñko pichipostak: 1 herbstu zyrkwinu agendu ſ ljeta 1696 (prjeni herbsti wudaw) kotonj ſamy do knihownje Maćicy Serbskeje wotedali. — Sa wſchitke tele daty praji ſ ſo tutym ſiaownje najrenſhi džak. W.

D o p i s y.

S Kukec. (Skónčenje.) My ſamy tydzenja ſporuſili, ſo bjechu ſo naſci Kukicjenjo dla wudawania nowinow, Kukicjanu menowanych, w hoſenju k ſtóemu ejeležu ſhromadžili a poſtačujemy dženja we tym, ſchto ſu tam wucžinill.

„Huntaſ wukladije w ſawodnej ryczi ważnosz a nuſnosz Kukicjana. Mjeſchajanost ſiwasche ſ hkoru a wchodziſ ſa nim. Po ryczi ſapocjanaja ſo wuradžowania. Wóſlakę ſkote ſapi prijeni ſa ſłowom a praji: „Ja ſam nebuđu Kukicjana ejtacj, ale mojeſ ſynaſ a taſ chzetaſ wedjeſ, hdyž budža hdy reje; ja ſam ſpokoſu ſo ſ tym, ſo ſhonju, hdyž je dobre bjele abo brune piwo.“ Starý Scherichenal reſky hnjewony: „Zeli tam taſte blady ſteſa, neðjeru nowiny: ſa to nech ſo piſče, kaf w gusyč ſtaſach wójnu wedu.“ Bohaty Bunzl

sz ma wele žita ležo, prajesche: „Ja chzu we-
biej, schto žita we wosolnych mjeſtach placja;
wjazy ja sa ſebe nežadam“. Libuſchka mje-
nesche: „Dyrbiu naſchim džiečjom pschezo baſ-
nički a baſki bački, ale newjem žanych wjazy. Duž
mohł je Kukicjan pschinotsciec.“ Tola jeho namet
ſbudzi multi nemjer. Schejpaſkowa žadasche
naſnowsche podawki ſ mjeſta, druhy ſwarſachu
na ſleſti. Kloz̄ wuſtupi ſ nowym nametom;
„Mam w Amerigu bratra a doſtež ſum hlyſčak,
ſo je tam ſtajnje njeſtaſt nemjer a rebellion,
a ſo tam bórsy niekoho bes vſchevrtanja ſatſjela,
dha nech Kukicjan mena wſchitlich pschineſe, ko-
trichž tajſe uſbožje podenidže, ſo bych ſhonit,
tač ſ mojim bratrom ſteſti.

Tola pschi wſchich ryežach nemøjeſche ſo
žana prawa jenota doſahnyč a duž bu wob-
ſanfnene, ſo ſa tydžen ſaſo ſenč, woſebje do-
tež ſnes mjeſtežjanosta a njekeſi ſtarſzy mužojo
mjeniachu, ſo dyrbeli ſo tola doma najpredu
žony wopraſtceč, hacj ſchto dowucinja.

Rohac kukičanskij.

Prilopk.

* W Gibraltaru ſu ſo 6. februara Mäſerez
dómſte ſ kelnju wotpalile.

* S Ruppertsdórfa pola Herrnhuta bje
ſo pschi ſapochatku novembra ſańdjeneho ljeta
domiža džówka tamniſteho duchomneho ſhubita
a nemøjeſche nichón wuſtledjic, hdje je woſtata.
W tuthych dnjach ſu ſchulſte džecji jeje cijelo w
berthelsdorffim miłyñskim hacj namakali.

* Kwaſ ſalſeheho prynza Zurja budje naj-
ſtere w prijenej nedjeli po jutrah w Lisaboni
ſweſcjeny.

Kruch želeſa ſa 10 ſchleſnakow powyſchi ſwo-
ju placiſnu, hdjy ſo do pedkorow pschedjela, na
20, hdjy do nojowych brinkow, na 360, hdjy do
ſchitich iehlow, na 710, hdjy do worzlowych ſne-
ſliow na 8670 a hdjy do ciaſnikowych perifnow
na 500,000 ſchleſnakow.

* Woſidlanjo chavſche hrabina Hoffmanns-
eggowa w Draždjanach ſ swojej macjeri dóncej,
kotraž ſ nej w tej ſamej ſhjeſji bydlefche,
ale jako wona ſe iſtrev ſtupi, pany morwa na
ſemju. Boja ruciſa bje ju ſmertneſe ſajala.

* W Leisnigu je ſo 11. februara 19ljetna
džówka jeneho mydkarſa ſhubila u nejšu hacj
dejal wuſtličili, hože je woſtata.

* Wot budyskeho ſuda bu 24. februara for-
eſmarka Iſchidrichowa ſ Ramenjowa dla

ſklenzowanja dweju nowonarodjenemu džecjatkov ſ
ſmrcji wotſudjena.

Kacžka.

S. Wſchon ſwjet ſebi w lyč dñjach
powedasche, ſo je w Parizu revoluzia
wudyrila a wſchon ſwjet bje wobolhany.
W Parizu je mjer.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Schto tola ludžio tač radę
baſniciki baya!

Mots Tunka. Schto dha je bylo?

Hans Depla. To bjeſche ſańdjenu ſredu
wecior w Budyschini powež wuſchla, ſo je w
Parizu ſbiežk wudyrila, a ſtaworki rano nebie
ničjo wierno.

Mots Tunka. Haj, — a wot Bartez
bala tei powedachu, ſo ſu tam ſhjetromokri byli,
a to bje tei wſcho ſekjane.

Hans Depla. Alle ſchto dha bje taſte
ſje wuneſt?

Mots Tunka. No, ſchto hevak, hacj
taſki, ſotrehož tam nuiſi puſcejili nebiechu.

Hans Depla. Ach tač, tač, tač!

Cyrkwiſke powjeſče.

Werowanı:

Michaelska cyrkej: Adolf Gabriel Bohaboj
Heller, biergaſ a ſoprniſki miſchtir w Draždjanach,
ſe Charlotou Augustu rođ. Körnercz, vjelenej
Gänigowej.

Podjanska cyrkej: Karla Hendrich Kreufel ſ
Kleinbrebnig ſ Kryſtianu Luisu Nowkež ſ Kheſing.

— Karla August Šchmidt, tycherſki miſchtir na
Židovi, ſ Hanu Kryſtianu Großež ſ Wychbachu.

Křečeni:

Michaelska cyrkej: Kurt Wyſem, Herrmann
Wyſema Grimma, pavernitarja w Dobruschi, ſ. —
Bedrich Hermann, Zana Klöcje, ſahrodnica w
Cejchonach, ſ. — Jan August, Pietra Ettram, ſh-jiuſka we Wulkiu Wellkori, ſ. — Jan Bohu-
mír, Karlo Augusta Hobra, ſhjejerſa na Židovi, ſ.

Podjanska cyrkej: Jan Richard, Zana Gabriela
Anderſa, wobylterja pod hrodom ſ. — Ernst
Maximilian, Madleny Benscher ſe Židova nem. ſ.

Zemrječi:

Djet 4. februara: Jan Michal, Pietra Mohna, fabrovnika w Grubocizach, s. — 8., Anna, a 9., Handrij, Handrija Kalicha, fabrovnika w Jenkezach, dworniszej djeti, — 12., Handrij Schewz, chzeznik w Nie-wjezach, 62l. — 14., Jan Pejska, wumentak we Wulsim Welsowi, 68l.

Gjabi safskosclesynskeje železnizy s budyskeho dwornischa.

Do Shorelja: rano 7 h. 47 m.; pschivojnju 11 h. 40 m.; popolnju 8 h. 22 m.; wiezor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Dražđan: rano 7 h. 37 m.; dovojnja 12 h. 53 m.; popolnju 8 h. 52 m.; wiezor 7 h. 41 m.; w nozd 2 hoi. 42 min.

W Lipsku, 11. februara, 1 Louis'dor 5 il. 14 nsl 1 np.; 1 połowniacažy cierweny slow abo dukat 3 il. 3 nsl. $\frac{1}{4}$ np.; winske bankomti 96. — Spiritus w Barlini $8\frac{1}{4}$ il.

Nawěšnik.

W Hornym Hbelstu na ryciečkubli doftanu 3 ſwójdy, kij ſu pschi dobrych mozač a radu djetaju, ſwobodne w obydlenja darmo, jenož ſu to, ſo ſu pschezo k djetetu hotowu a ſwol-niwi. Djetelo pak ſo tuju psches zyle ſieto namaka a ſo ſa ne dobra ſa pteči.

Drewowa aukzia.

Sredu 2. mjerza dovolnja w 9 hodjinach budje ſo bliſko Komorowa pola Klufsch i ſte-jaze khejnowe ſchiomowe drewo po ložach ſa hotowe penesh na pschešadžowanje pschedawacj. Tež budje tam ſlajowa hola i lezomnožemi, na kotryž ſo namaka, na pschešadžowanje pschedawana. — Schromadžifna w Schmidtej hoſjenzu w Komorovi.

Rachlowste ſerbiſe ev. lut. miſioniske towarz-ſtvo ſmjeje nedjelu Sexagesima (27. februara) popolnju w hornim mlyn i w Briesow w miſionku horjini, na kotruž ſo wſchitzy psche-ejſlo miſionistwa, woſebje pak tež ſchulſe dječici na ſluboſniſto pschedroſchuſa.

Mote mne djeſelane dražđanske bentuſchki psche kurjaze woka poſtečju taſ lohti, kaž wieſje pomhažy ſriedk k woſtronenuju tuteje taſ boſoſneie ciwilie. W Dražđanach pschedawa je ſendželiſka hap-tika, w Budyschinji pak hrđowſka hap-tika.

H. Weinec.

Hoſjenz na pschedan.

W Budoſi n pola Wojerzej je tamniſhi, na bu-dysko wojerowſtim ſchuſenj u niſcianſko-fulowſtej droſy lejazy hoſjenz ſwojbnych naſeinofſijow tia ſe ſwobodneje ruk- na pschedan. K temu ſame-mu ſluſcheja jara duchne domſte a podlaſte twarenja, ſ zvla maſhivne twarene a nimale wſchitke ſ zvleme ſrte, herak tež 40 jutrow pola a ſuli a wulf ſtrupniſte, hdzej može ſo ſožde ſieto na 100,000 ſörsa nadobycj, a myſche teho tež prawisna, w ſymkiſim ejazu drewo a ſtanje darmo ſ ſratowskeje holje domoj bracj. 2000 il. kupnyh penes može ſtejo wostacj. Pola knesa agenta Ulbrichta je wſcho dalsche ſhoniſz na jinich wiſach cjo. 634 w Budyschinji.

Drewowa aukzia.

Pondjelu 28. februara t. l. dovolnja we 10 hodjinach budje ſo w bliſkoſzi kſchijneje ſorejmy pſchi budyskej droſy

30 kop $\frac{1}{4}$ drjeſowych walciſow a

20 ſloſtrow drjeſowych penkow

ſa hotowe penesh na pschešadžowanje pschedawacj. Kneſtvo w Dolhei Woſechniſy 21. feb. 1859.

Sariadniſtvo tam.

Doore latome ſymjo je ſažo pola Scholy w Komorovi bliſe Rakez koždy ejaz we weſtich a meniſtich diſelbach na pschedan.

K prijedkſtejazym poſničam

porucžam egeſenym ſſerbam Budyschinu a wokolniſje najlepschu bjeļu muku wot dobrzejew nevuroſzeneje pschedan- dy po najtunishei placijni w mojim mu-kowych klamač w Budyschinji na kameñej hafy cjo. 567, kaž tež w mojim mlyni pola Hajniz. Tež pichipominuam hifteče, ſo je pola me tež ſtajuje dobra ržana muka po koždeho potrebnoszi na pschedan a ſo ſym wſchitku požadanjam tyc ſamych, kij chzedja w mojim mlyni žito miſcež dač, rad koždy ejaz k ſlužbi.

W. Kapler.

W ſſmoterowej kniharni pschi boha-thych wrotach w Budyschinji je k doſtačju:

Imiſhewe miſioniske vſedowanje 1 nsl.

Lubenikeho ſchtyri vſedowanja 4 nsl.

Serbski ſłownik. 1. a 2. zesiwk po 20 nsl.

Šeſtibile baſnje wot H. S. $2\frac{1}{2}$ nsl.

Kilianowe ipjevarke weſtje. 35 np.

Cjotny ſob a dręſna. 1. ſbier. 1 nsl.

Cjornyloſz a dręſna. 2 ſbier. 1 nsl.

Szlanjowa aukzia.

Na tak menowanych Voroschczechach w lisanckim rejseru budze 1. mierza t. l. a to wot 9 hodzinow djsielba khojnowego stanja w losach sa hotowe penesy na pschedajowanje pschedawana.

Hromadusendzenje na snatym shadjowanstlim mjeszi na Voroschczechach.

Schöna, hajnik.

Pschedawanje khjezniskeje živnoszje w Rožencie.

Khjeznista živnosz, w Rožencie ležazu, s nimalje nowymi masivnymi twarenemi, s brōžnju a hródju a se 7 kozam i nej khichazych ležomnožiom ma so pod tunimi wumjenenem hujdom pschedacj.

psches w obstaranski komptoit

C. F. Neuberta
w Kameniu.

Rhježa na pschedan.

Herbstwodjelenja dla budze so 8. mierza 1859 khjeznista ležomnož w Lichanju, jako domske cat. no. 30 s brōžnju a hródju, se žadonej a trawnej sahrodu, kaj tež nieschtu pola, $\frac{1}{4}$ kozha wužywa wopischitajzeho, na pschedajowanje pschedawacj.

Na kopenie smyšleni moža njek pola gmeinskeho prjodkstejerja a rycztarja f. Esnoly wchodalsche šhonicj a chyli so na spomnenym dniu dopolnia w 10 hodzinach pola khjezfaria Durenza niusnamakacj.

Drewowa aukzia.

Na ljebowym rejseru w Schcjenzy pola Nalej w taſ menowanej Huszini budza so 28. februara t. l. rano w 9 hodzinach brjeſowe dothe hromady a stejaze khojnowe žerdzie a twarſe drewo po losach sa hotowe penesy na pschedajowanje pschedawacj.

Wumjenenja budza na dniu aukzije wosiewene.

Schneider, hajnik.

Drewowa aukzia.

Pschichodnu wutoru jako 1. mierza t. l. budze so na holeſchowſkim rejseru njebbje 100 khojnowych deſtowych flozow na pschedajowanje pschedawacj. Sapocjatz aukzije dopolnia we 8 hodzinach w drewnischcu w sajeczim fuczi. Wumjenenja budza na dniu aukzije wosiewene.

Na tym samym dniu moža so s dobom tež kupje schcjeſpansykh a perkowych floſtrow, kaj tež walczinh s podpišanymaj scinicj.

W Neſwadečidli, 23. februara 1959.

J. Kuhn. J. Pawlik.

Drewowa aukzia.

Na polycjaniskim rejseru bliże Klusscha budze so piat 4. mierza 100 kop ſtróſich brjeſowych walczinh, teho runje 30 kop dothich ſuchich walczinh, dale 20 floſter on jenoljetnego khojnowego drewa a 65 fl ſtrow zlje ſylneho khojnowego ſcheinjeſanego drewa na pschedajowanje pschedawacj.

Shromadisna je rano w 9 hodzinach w kozmni w Kipili.

W Polpižy 19. februara 1859.

Helemann, hajnik.

Bližscheho

7. mierza 1859

rano wot 10 hodzinow budza so na ſorbarku w Smolizač pola Budyschina wiazore ſylne kruwy a nieschtu młodeho ſetu sa hotowe penesy na pschedajowanje pschedawacj.

Tež je tam pschenicna, jecina, woskna a riana ſłoma w kopalach, wosleyach a walczinch, tola jenož dopolnia wot 10 hact do 12 hodzinow, na pschedan.

Teho runja ſmoi wotmyſlenaj, wſchelake parzellej polow a ſukow, k Szijezam a k Szłonej Brichci, kaj tež pola ſorborka ležaze, pschedawacj.

Mój ſmoi wſchidnie w hofra ſpomnenych hodzinač w taſkim nastupanju k ryčam.

Martschinck. Berthold.

Wosſewenje.

Wſchitke wotmeniſčca, kotrež ſu ſwoju predawſtu barbu ſhubile, jako mohair, thibet, — roſpróde a ſchite ſukne a tholowy ſo mote mie ſaſo traſne wobarka a tež ſaſo čiſzje wupłokaja, tak ſo newotbarbeja. — Moje wobydlenje je na herbſtei haſy pola ſukelnika Truola delta. Kerla Mühlſort.

Drewowa aukzia.

Ssredu 9 mierza budze ſo na Holanke ſubli w Torhońzy njehdje 100 dothich hromadow brjeſoweho a wolschoweho drewa, vſchi ſtrym ſo tež wele gratoroweho drewa namata, na pschedajowanje pschedawanych. Sapocjatz rano w 9 hodzinach a hromadusendzenje na ſpomnenym ſubli.

Čiſto 1. 4. 7. ljetuſkich Serb. Nowinow ſo w ſichwudawačni ſaſo kupuje.

Nužia.

Wondželu 7. mierza t. l. dopolnia wot 10 hodzinow budze ſo w Hruboſcizach ſawostajenſto nebo Jana Mühlje, jako wſchelake knihy, móblie, drathy, jara wele gylie debreho tyſcherſtego gratu a. t. d. ſa hotowe penesy na pschedajowanje pschedawacj.

Węſne grychty.

M Pod rufowanjom wopravdžitoszje.
Dr. Borchardtowe arom.-mediz. selowe mydło (po 6 nſl.)
 Profesjaria **Dr. Lindowa** vegetabilska jedłkowa pomada
 (po 7½ nſl fruch.)
 Haptykarja **Sperati'a** italske medowe mydło (w pækijach
 po 2½ a 5 nſl.)
Dr. Hartungowy chinaszkowy wolis (w stemplowanych
 bleskach po 10 nſl.)
Dr. Hartungowa selowa pomada (w stemplowanych tyglach
 po 10 nſl.)
 Dovolasane pszech do skosjetne radostne doposadma wschelakich
 nauwomnych pruhowanjow a praktissich naložowanjow, moja so horejsze
 privilegowane brjedki se sprawnym dowierzeniom do poruczajego
 spomnienia dawacj; a budja so wjeszje wote wschilich tych, tisž by je
 juntroči naložili, s wožebnym spodobaniem pschezo sašo rebači.
 Prospektu a rozwucjenja naloženja darmo dawa, kai tež
 tute brjedki same w Budyschini jenož sam pschedawa **Wilh. Hammer**, w Bernarcizach **Hermann Einert**, w Bis-
 fortach **Friedrich Mai**, w Kamenzu **Aug. Neumann**,
 w Lubiju **Korla Dümmer**, w Rakezach haptykar **Facius**. **Kauza**: Dotsel welejne dobre meno podla ſe-
 jaych brjedow ſtoro wſiednie — wſchelale po-
 twory a faſich o mania — ſalguje, ſaphli cieſeni
 supewario naſciich brjedow na ſeno na ich husto
 woſtronenu ſapafowanje, kai tež na meno: **Dr. Borchardt** (Fräuler-Sel), **Br. Lindes** (Stangen-Pomade), **Sperati** (Ho-
 nigjelje) a **Dr. Hartung** (Chinari n-
 denot a Fräuler-Pomade), ale tež na ſirmu
 naſcięgo naſtipudego ſentcilego depofitara w jenym
 mieſci — f woſtronenu ſiebanja — dobrociu
 ſwieru ſedjowacj.

Barlinske woheń sawieszjaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Gakladny kapital 2 millionaj tolet.

Tuto hizom 46 ljet wobſtejaje towarzstwo bere sawieszenja psche woñjowu ſchodu horje
 po niſkich, ale twerdych prāmijach, hdzej sawieszeny jenje nicio doptacjowacj netreba.
 Sawieszenja wobſtara a wſcie wutožowanja dawa

w Budyschini.

J. C. Smoler, wudawar Serb. Now.,
 agent barlinskeho woheń sawieszjazeho towarzstwa.

K.K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horje sawieszenja wſchilich družinow psche woheń na pschedadje wobſedzenſta, psche elemen-
 tarne ſchadowanie na pućowniſte ſubka, teho runju ſawieszenja na živjenje čłoweka.

Policy a ſarunanja ſchody w pruſkim courantu ſa najtunisze prāmije.

Saruczenſki fonds towarzstwa 16^{3/4} millionow ſchekuaſow ſlęborę.

J. G. Richter,
 districtny agent ſa Budyschin a woſolnoſi.

**Grožowe
broſtkaramellje,**

najlepschi brjed k woſtronenu ſaſela a k po-
 lōženju dyhanja, koj tež k ſwarnowanju psched
 dybarwoſzni piči ſafumienju w ſumnym čaju.

Na Budyschin a woſolnoſi w hrodow-
 skej haptykar kneja M. Jäſinga kojdy čaj
 na pschedan. Eduard Groš w Wroclawiu.

Wopravdžite rigaske lane ſympo
 pschedawa w jara rjanej twori najtunischo
J. G. Richter na mjasowym torhoschaju.

Jeli chył ſcio Rigerowu ſerbſku vo-
 ſtillu a ſtingemanowe Boże dobrots
 pschedaci, nech to we wudawarni Serb. Nowi
 now woſiewi.

Šurche drozdžje
 woſebneje dobroſtie vičedawa ſtajneje

A. Stosch,
 na ſruitſkomnej lawſtej haſy.

Koſzlin, (Knochenmehl)

ſ pschitowanju naſjetneho ſyra woſebje dróbnu
 nadzielanu porucja mlyna w Neſwacjidi.

Dr. Whithowa wodžicžka sa wočzi

wot T. Chrhardta w Altenfeldzi w Thüringſtei, s wiazorymi privilegiami wyšolich weſt-
how pocjehena, wopokuje ſo be wſchitimi dotalnymi wočzi hoſajvni ſrijedam i vides ſwoje
ſbozomne ſtućowanie wſtrjeđuje jaſo naſlahodniſta a naſljevſta wodžicžla w taſtim naſtupanju, a
može ſo jaſo dopokalaný hoſajn a poſylnjazu ſrijed a jaſo

wjesta pomož ſa ludži na wočjomoj bjeđnych

ſoldemu porucjeſi. Wona hoſi wjeſije a tueſje a be wihutic ſtočdnych ſhjerfow, moſebe poči
ſahorenju, ſzepnenju, ſuhocji, ſylſowanju a bježenju wočjow, taſ tež vſdi ſlabefit po bjeſti a
vločji bleſčka ſ wutožowanju jenož 10 nſt. a diſela ju jenož woptawdijuſtu Erangott Chr-
hardt w Altenfeldzi w Thüringſtei. — Etſad ſa Buduſchin je w brodoviske haptyn.

Hamburg - Bremerſke wočenjawiſjaze towarſtvo.

Tuto towarſtvo bere wſchilke družiny ſawjeſzenjow psche wočnjowy strach po tunich, twer-
tych prāmich horjeſi.

A dalischemu wutožowanju, taſ tež ſ horjebranju ſawjeſzenjow porucja ſo
W Buduſchin, 4. februara 1859.

Herrmann Danckhoff, na ſerbſke haſv.

Pod brodom je jena khejka, na fotrež vra-
mīna pałenzenja wotpociuje, ſe ſwobodneſe
ruki na pſchedan. Wicho dalsche može ſo we wu-
dawatni Serb. Nowinow ſbonicj.

Prewowa ankzia.

Sredu 2. mierza dopolňia w 9 hodžinach
kuje ſo bliſto Komorova vola Kluficha ſtejaje
kuhjowe ſchtomowe drevno po ložach ſa hotove
veneu na vſcheſadžowanje pſchedawacj. Tež
kuje tam ſtanjowa hola ſ ležomnoszem, na ko-
trubž ſo namata, na vſcheſadžowanje pſchedawana.
— Šromadžina w Schmidtež hoſenžu w
Komorovi.

Si no,

prawie dobre ſłodek wino, taſ tež wino wſchit-
lich, druhich družinow ſym ja ſaſo w jara
rjanym wubertku dostał a pſchedroſhuju ſwojich
lubych pſcherzelow, moſebe paſ cjeſzenych kmótrów
a cjeſene kmótry najpodwoſniſto, ſo byku moju
winowu ſtuvi pſchi kſchcjenjacj prawje viſnje wo-
pytali. W Buduſchin na ſerbſke haſv.

J. G. K. Nickeſch.

Pražan. W Prazy mějachmy 7. februara
čeſku bjesadu.

Budyšan. A w Buduſinje mějachmy w
tón ſamy dzeń ſerbsku bjesadu.

Pražan. Na ſaſe hiſće ženje tak wjeſe-

Budyšan. Na naſej hiſće ženje tak wjeſe-
ludži njebéſe.

Pražan. A krasnje bě, zo krasniſo być
njenemožeſe.

Budyšan. To ſamo mam tež wuznač.
Wšo bě tak wjeſele a radotne, zo ſo jenemu
wutroba ſmjeſeſe..

Pražan. | Sława, ſława bjesadžel
Budyšan.

Wot redakcije.

Do Kukec. Pokračowanje budže nam
witane. Cim huſciſo ſečeče, eim rado ſo nam
budže: tola proſymy wo tajke naſtawki, zo je
njetriebamy dla njedostatka měſtña dželić.

S dženſniſchim cjiſtovm Serb.
Nowinu na abonnentow Mjeſa ež-
ny Pſchidawf II. wudawa.

Zańdženu sobotu žila w Buduſinje plaćachu:

K o r c.	Wyšša			Nižša			Srzedzna		
	P laćizna.								
	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	n.
Bičenja	6	15	—	4	—	—	5	15	—
Reſta	4	5	—	3	15	—	4	—	—
Dečjmen	3	2	5	2	20	—	3	—	—
Reveš	2	10	—	1	20	—	2	2	5
Greb	6	20	—	—	—	—	6	—	—
Meſa	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Mjeſip	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dabu	6	15	—	—	—	—	6	10	—
Hejdničla	5	—	—	—	—	—	4	20	—
Pjerun	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Kana butry	—	18	—	—	—	—	—	16	—
Kopa ſlony	7	—	—	—	—	—	6	15	—
Šent ſyna	1	7	5	—	—	—	1	—	—

Dowoz: 2091 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nowěški, kiž maja so w
wudawafni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot ryněka 8 op.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi 6 op.
Štvortlétma předplata pola
wudawarja 66 op a na
krat sask. pósée 7½ nsl

Čísto 9.

5. měsíc

Léto 1859.

Wopjedjezje: Wosjenenje. — Schto w tón tydženj mjenja? — Šwojetne podawki — Ze Serbow
S Namejneje pola Vladworja. S Lucja. S Newych Blohachez. — Wotjedjenje. — Šudničke dopiszy.
Pschilept. — Hanž Depla a Mots Tanta. — Krajenstawni bank. Zyrwinjske powesze. — Nawjeſtchnik.

Wopjedjezje.

Wat jeneje wuwolaneje padusčenij su so psched ujelotrymi mjeſčazami jene hisčeze khjetro
nowe serbske budyske spiewarske knihy, kotrej su do bruneje kože swjasane a po titlu w lječi
1854 cijechane, na pschedan pschiněste a je podhlad bliſsi, so je pschedawarka tute knihy njehdje
franyka.

Schtož možt wo nich bliſchu rosvraru dac̄, dostawa s tutym napominanje, so by tajse wu-
loženie stere liepe pola podpišaneje polizaisseje wysčnoszje sczincj chýt.

W Budyskini, 28. februara 1859.

Mjeſčanjska rada.

Schto w tón tydženj mjenja?

Schto w tón tydženj mjenja — menujzy
w nastuvanju miera abo wójny, — bychu na-
schi cježeni cítarjo najstere rad wedželi a my
chzymy jim teho dla rosklaš, schtož sami shon-
ichmy.

Na wulzy wajnu wiez so to wukladuje, so
je so lord Cowley, jendželski pôstlanz na fran-
zowšlim dwori, wot jendželskeho ministerstwa do
Wina k rakusemu khjezorej vóžkat. A hdyž
so jedyn prascha, schto tam wón dyrbi, dha
wotmolwi so najbole, so ma rakusemu khjezorei
k miereni radžic a jeho k temu hnuc̄, so by
wón w italskich naležnoszjach po požadanju fran-
zowščeho khjezora cjinil, menujzy so by swoje
wójsko s rómskich krajinow a s italskich wójnowod-
stwów wotwólat a jenož w italskorakusich kra-
jach wojskow mjet.

A so by sapocjat k tajskemu cjinienju lóžki
był, dha je bamž Pius franzowšemu a rakus-
skemu knežestwu k wedženju dał, so wón jeju
pomož wjazy netreba a so móhlej wonej swojich
wojskow stere liepe s jeho kraja domoj powołac̄.

Budjetej jemu wonej w tutej wjazy k woli?
— Najstere drje, ale ludžio mjenja, so s tym
niežo ja mjer dobyte neje, dokelž rakuski khjezor
s tak menowanych italskich wójnowodstwów hiež
nemóže, khiba so jeho s možu won wucjichęza.

Duž by so jenož njefajfa pôstlanska wojn-
ska wina wostata, ale ta najwoſebnitscha
wojnska wina wostata, a teho dla ludžio mjenja,
so Cowleyowe pôstlivo žaneho praweho wuzitka
nejmieje.

A po tajsim so nad tym džinacj mendžemy,
hdyž hlyščimy, so rakuski khjezor wchjednje
wetsche wójnske pschihoty cjni a kóždy djen
wjazy wojskow do Italiskeje szele. Schtož wón
tam ma a džerži, to se jemu psches wschelake
jednanja sarucjene. Wón ma teho dla połne
prawo, — a swoje prawo ſebi žadyn ſlaby
poddan wsacj neda, tak halle dyrbiak je móžny
khjezor puscheinj!! Musa jeho hisčeze k temu
necjieri a duž myſli ſebi wón najstere: „nech
jenož Franzowſojo a Sardinszv pschindu; ja ſym
pschihotowany. Se ſtowam k me s Italiskej
newucjierja a tak so jim s brónju poradji, to
nech ſpytaja.“

A wysche teho we Wini derje wedža, so Napoleon sa wójnu stoji a so wón, hdz̄ jemu jene požadanie dopelnię, hnydom sašo s druhim pschindze.

Duž moja Cowleyowe jednanja drje wójnu hiszce na někotry čas wotstocie, ale ju zylie wotwobroczic, — to so tutemu jendjelskemu pôstlanzei s ciejska poradži.

Swétne podawki.

Sakſka. Jeho majestosz kral Jan je generallieutanta s Treitsche sa kommandanta twerdzisny Königsteina w tych dnjach pomenowat. — Jendjelski pôstlans w Parizu lord Cowley pschindze sandżenu slobotu rano se swojej mandjelszej do Drajžan, wosta tam hac̄ do pschipodnja a wotisiedze potom do Wina.

Prusy. Minister finanzow ie hejmej sašon prijedkotožit, po kotrymž smjeja so wot khejlow dawki dawac̄ a potom druhí sašon, po kotrymž budže so pschichodnie tež wot leżomnoſzjom, hac̄ dotal dawkom próinych, gruntsi dawk dawac̄ dyrbec̄. Tola dostanu kneža a gmejny sa tajke leżomnoszie wjeste venežne farunanie. Nowy khejny dawk sa ljetu njehdze 570,000 tl. a nowy gruntsi dawk 720,000 tl. wuneše.

Brusse ministerstwo je wosiewito, so móže kóždý, kij ma hnadj hiszce stare brusse papeřane penes, te same s nowymi samjenic̄. W Budyschinî wobstara to s. banquier Heydemann sa tuni penes.

Rakušy. S Prahi je sandžený tydžen vjelba wojska do Italije woteschka a wschelazv generalstabni wychzy su perucznosz dostali, so tež do Italije podac̄. — Naistere budže baron Heß bôrty ja pólneho marishala a potom, hdz̄ i wójni pschindze, ta wyszeho roškowarja rakuſteho w Italii stojazeho wojska pomenowany. — Jendjelski pôstlans w Parizu, lord Cowley, je do Wina pschissiet a ma wschiednie s ministrami jednanja. Hac̄ dotal pak neje widzec̄, so by wón sa mjer njeshto wuskułowat; wele wjazy so praji, so je wón tajke namety slobu pschisiet, kotrež rakuſti khejor derje horje wsac̄

nemože. Duž su so venežniz s nowa do stracha stajic̄ dals a venežne papery su w placisni dale spadowate. — Tak menowany kide w Venedigu so wobtwerdzuje. — W Mailandu su wondanjo psched theatrom khetru haru hnali. S zyla se tak daloko pschischlo, so w Italii jadyn čłowiek wjaz s rakuſsimi wojskami nervic̄ a hdz̄ tam jadyn Rakuſchan njehdze do forcymy pschindze, dha wschitz Italii wón wundu: tak jo bes Niemzami a Italiskimi žane towarzwo wjazy neje.

Italſka. Njehdze 80 wobronenyh ludzi bje 16. februara se Gardinskeje do Modeniskeje pschestupilo, twóchny pak sašo, jako bje jena modenska patrouilla na nich tsielc̄ poczata. — Se Gardinskeje pišaja, so tam se wschiedich italskich krajinow wele dobrowolníkov pschithodži, kotsz qzedza pschec̄ivo Rakuſchanam wojuvac̄. Gardinske wojsko se wscho s wójni hotowe.

Franzowſka. S Algiera se sašo dželba wojska pschikkela, kotaž bu bôrty do Lyonu pôškana. S zyla se Lyon to mjesto, hdz̄ so se wschiedich stronow wojszy szetu a sda so potaſtim, so so tam wulke wojsko shromadzjuje. — Bamž Pius je khejorej wosiewit, so wón seho wojskow wjazy netreba, ale so je niesko sam sašo sylny dož. Khejor je teho dla pecja portužit, so by franzowske wojsko Rom wopuszczęto. — Wschelake nominy wieszcja, so w Romi hnydom revoluzia pschec̄ivo bamži wudvri, tak bôrty hac̄ su zuly wojszy s tuteho mjetra woteschli. — Do Pariza je pôšlestwo s Môldawy a Walachiie pschischlo a khejor je to same jara pschec̄elinivje psčiat.

Rusowſka. W Pôlskej je sašon wuschoł, po kotrymž wschitz robotti burja, kotrež móžeshe knes hac̄ dotal s jeneje žiwnoszie na druhu pschesadzowac̄, niesko swoje leżomnoszie jako twerde wobhodzeniſtvo dostanu a sa to na knesa jenož tak menowany „herbsti pac̄“ dawac̄ trebaſa.

Ze Serbow.

Kameneje pola Radworsa. Tudomny herbsti forcymat s. Nowak je, kaj tydzenja spomnichmy, pola wyszeho kralowskeho minister-

stwa wo patent sa djjeljanje ruma se skodzisnow probyt. Djenša mōzem⁹ powedacj, so je wón taki patent dostal, to je, prawisnu, so nichón po waschnu jeho wunamakanja rum se skodzisnow djjelacj nešmje, thiba komu wón to dowoli. Taifa prawisna placij na 5 ljet, može so pak hišcze na druhich vecj liet podljeschicj, schtoj so drje tež stane.

W pohladanju na spomnenu prawisnu smje jedyn tež njetko wiešcicj, so budźe nascha wot-myślena nowa piwatińca stere ljepe wuwedżena.

S Lucža. Vokazija nasheho nowowiswołeneho wuczerja I. Petka je wet wysokeho frałowskego knežestwa w Ligniży wobiwedżena.

S Nowych Blocha i Scherzerem. W tudomnej Gaukej korejmi, kotrūj je wiesty Rönsch wotnajak, bieschtai so 26. februara mureč Šekoda wot sow a mureč Heida s Nowych Druskej sa blido krywloj, so byschta karty hrakoj. K nimaj so pođischo tež pschedzenak Leuthold s Balowa pschiwda a s nimaj so bu typasche, po nieskaſej krywili nastą pak hara, dokolj chyžiche Leuthold wo wyschu placisnu hracj a druhy hracjz to nočzychu. Tuta hara bu pschezo wetscha, hacj so hrabnyku a biež poczachu Pschi tym pytny Šekoda, so je taž s nojom raneny a hnydom bje tež widzecj, so je Heida ktorūj a krej jemu krynie s brósta biežesche, tak so wón pođischo do nemozy panu. Leksarjo su jeho petom sawjasali, ale je newiſte, hacj se žiweniom wotendje, dokolj je jena wulka žila pscheresnena. — Dokolj je so Leuthold s tymaj murerjomaj bit, dha je wón ieju tež najskere skot a su jeho teho dla do budyskego jaſtwa wotwedli. Pola neho žadyn nož namaſtali nieszu, tola su, dokolj bje wón bortsy po teſi bitwi se istwy wuschot, śwjeru wonka pytali a tež w kryži sadu khamora jedyn hiſcze zylje mokry nož namakali, kotrūj je wet jeneho kamenskeho nožeria džekany. — Leuthold, kiz herwak w bliſkossi Ramenza bydlesche, je hiſom ljeto na arbeitshausu pobyt, dokolj je swojego pschichodneho nana junu satſelicj chyžt.

Wotkudjenje

Korejmaſki Schiedrichoweje s Namensowa.
Schitwórk 24. februara jednasche budyski śud

w tajnym poſedzenju dla pschedzeniow ramieniowskieje Schiedrichoweje. Ta ſama bje 18. novembra 1858 wečor w 10 hodzinach ſtrouw djawecjiczu porodžila a bje ſebi pođischo žadata, so dyrbti baba domoj hicj. Ta bje tež ſchla, hacj runje nerad, weſebis doſelj bje Schiedrich mjenit, so dyrbiala wona dljeho pola jony wostacj. W 12 hodzinach ſlapasche Schiedrichowa wo durje a jaſo ſeje muž k nej ſaſtupi, wobczejowasche ſo wona, so wón na jeje ſlapasne bortsy pschischo neje, a wosiem jemu, so je to džeczatko wumrelo. Jaſo ſo wón nad tym džiwasche, refny wona, so je to džeczo niefotry ſrōc̄ ſa ſobu ſalschicjalno a potom hiſom morwe bylo, hdjz bje je do ruk ſwala. Babi, kotaž naſajtra pschiindje, wona tež te ſłowa pschiwota: „Ta holza je wumrelo,” a wotmolni tej, jaſo ſo ſaſtrenia praschesche: „Shto dha to pola Waſ ſ tym spieschnym wotemrecjom džecji rjeſka?” — Myſliſcie ſebi, ſo ſym iemu ſhto cjiſnila! Na to džecjo ſu widliſczeja pschische a wone bje morwe, jaſo bje tsi ſrōc̄ ſalschicjalno.” — Baba pak potom pschi wobhladowaniu teho mateho cjiſka namaka, so bje hubka wſcha módra, ſchija ſacjelta a na wobjemaj bołomaj ſrka módre blaki, cjoħož dla wona refny: „Shto je to?” a na jeje ſamolwenje, ſo temu džieszju ničjo cjiſita neje, hrožesche, ſo chze tu wiez dale wosſewicj, na cjož Schiedrichowa praschesche, ſo može po ljeskarja poſlacz. Pschi tutych ryczach bje Schiedrich pôdla był, ale jaſo bje wón ſe iſtry wuschot, refny ieho jona o babi: „Nepſchinesze me a moje džeczji do nej ſboža, ja chju Wam dacj, ſchtoj chyžcie jenok mjezj.”

Ale baba bje ſwoju pschisiuschnosz cjiſnika a hiſczeje pschispomnita, ſo je džeczo, kotrej bjeſche Schiedrichowa w mjerzu 1855 porodžila, pod runymi wobstejenemi wumrelo, ſo pak wona tehdź žane ſtronkomne ſnamenia na nim pytnyla neje. Schiedrichowa bu pođischo do jaſtwa ſadziena, hdjz ſo tež bortsy wusna, ſo je wobej džieszi ſlónzowaka. Prjenemu džieszju bje wona w nozy po jeho narodzenju rubischo woſkto ſchilti do ſuka ſwjasata. To džeczatko bje ſo pschi tym wiež poczato, duž bje wona rubischo

überdje hromadu sejahnyla a to džecjo pod posleschjo tyfnyta, so by so sadusyto. Hdny bjesche je potom wotwodjela, dha bje to wbohe stworeneczo morme bylo. Sa nana tuteho džesja neje wona swojego mandjelskeho, ale jeneho tublerja f Porchowow wudawata. Tutón bie w prjenich pscheslyschowanach wscho prijet, dzen psched hłownym pscheptytanjom pak so ham wobwysnyt, tak so drje bes winy byl neje.

W nastupanju druheho džesja powedasche wona, so staj jeje wobaj synaj (14 a 16 ljet staraj) hrośnje czinito, jako je so pokasato, so je wona hamodruha. Duz je ſebi wona pomysilita, kaf hubenie mohto so temu džesjiu hicz, jeli dyrbjata wona sahe wumrecj. Wona je teho dla Boha prophyta, so by ju s tym džesajom borsy pschi perodzi se hwjeta wsaf, pschi tym pak tez tu myſliczlu ſavſchijata, so budje naſlieve, hdny wona to džesjatko ſama ſkonzuje, jeli je Boh f ſebi newosme. Zako bje wona po tajsim babu domoj poſkala, je bnydom džesjatko psched so na posleschjo poſzila a je s vorstami dajicj pocjala. A doſelj je so wone pschi tum żaloznje torhalo a mito, dha je ſemu jedyn vorſt s hubku do ſchije tylnyta, tak so je ſa njeſotre minutu wscho nimo bylo.

W jaſtwi je so Ischiedrichowa ſama ſtongowacj ſpytala, schrej pak so jei voradzilo neje, hacz runje bje ſo ſ jenej wulfzej jehlu do žwota ſkota.

Rycznik Höckner ju na wsche möjne maschnje ſarycjowasche, ale wscho podarmo; ſudniſto je ju f ſmerekj wotſudzito.

Sudniſke dopisy.

Wot wostreñnego ſuda w Budyschinu buchu dale ſakudženj a., 21. feb. K. A. Hölcz f Wulcho Žiczenja f 11. zwit. z b., 24. februara Iorczmarka Hana Leonora Žen. Žichidrichowa f Ramenjowa dla ſiązowania swojemu dweju džescjow f ſmerekj; c., 26 februara Hanndrij Dita f Delnyf Žilz paduchſtwa dla do 1 ljeta arbeitshausa a d., 28. februara mlynk Schokta w Geismannsdorf ſonjekho pschespenja dla do 5 tol. ſchrafy.

Prilopk.

* Wóndanjo pschindje w Barlini ſena ſneni do ſlamow jeneho ſlotnika, powedasche, so je cjeſta jeneho tamniſcheho duchownego a so chze tuzent ſlebornych fizow kupieſ. Zako bje ſebi prawje cjeſke wujwolita, jadasche, so by ſlotnik helza ſ nej po penesy poſlat, doſelj wona ſich doſz ſobu nima. Wobaj pschindjetaj do domu ſpomneneho duchownego. Tam da wona hólzej w pschesali čjasacj, praliz, ſo ſemu duchowny bérty penesy ſaplaczj. Wona ſama ſtupi paſ do iſtry a proſy tam duchownego, so by jeje jara nevoſluſchneho syna, kotrejci ma ſobu, f poſluſchnoiſi napominacz chyl. Duchowny jei to ſlubi; wona dze won a poſzle hólza do iſtry. Tam pocjina jeho duchowny ſwjeru napominacz, hacj ſemu hólzej po ſhwili praſi, cjeſho dla je pschischot. Bes tym pak je ta paduſchniza cjeſta a nichon nowje, hdje je wostala.

* Cjelo 19ljetneje hólzy, katraj bje ſo 11. februara w Leisnigu bes ſlieda ſhubila, ſu tam wóndanjo w rjeſy namakali.

* Piſatc tworjenja w nozy biechu ſo paduſchi do ſkjejie pichekupza Husta w Bifkopizach nits ſooſbyli. Woni biechu hijom hacj do ſuchnje pschischli, jako jedyn cjeladnik wotucji a, to ſchrotowanie ſtyscho, swojegoho towařicha wubudži. Wonaj djetaj potom, ſe jeleſnymi ſijemi wobronenai, na tych paduchow. Po ſruthym wojowanju, hdjej jedyn paduch ſwoju piſtolu dwózzy wutſiſlej pyta, ta ſama pak ſarekne, pojanetaj wonaj jeneho paducha, wjesteho Čauberta f Ramenjowa, dwaj druhaj pak, Schantza f Bifkopiz a Steirich f Cibau ſtaſ cjeſnyto.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Ale na to cjopte wedro tola! Te hijom, móht tez, pocjina wonka roſj!

Mots Tunka. Aj, niz jenož wonka, ale tez nitska.

Hans Depla. Schto dha to mjenisch?

Mots Tunka. Nô, Bimbaſez wujej je ſredz ſymy hlowa psches wloſy wuroſta.

Hans Depla. Hdny dale niejo neje, tajſe roſzenie ſym na mihi ſamym pytnut.

Mots Tunka. Schioha je pak bylo?

Hans Depla. Haj, jako biech ſo wondaſno ſchörne ſuk, wuhladach, ſo bje mi pyata psches ſchtrypu wuroſta.

Mots Tunka. Ach tak! to drje ſo druhemu sprawnemu ſchegijanei tez ſtane!

Cyrkwienske powjesce.

Wérowanaj:

Michalska cyrkej: Hermann Robert Feuersteck, býergat a lakiar w Draždjanach, s hanu Augustu Seyfriedez je Židowa.

Kréeni:

Michalska cyrkej: Hanu Khrystiana, Handrija Hanšti, wobylterja w Bótku, dž. — Jan Ernst Bohuwir, Handrija Mucjerja, tublerja w Bótku, ſ. — Kerla August Herrmann, Korlie Augusta Müllera, želejnictvího nakedjbowarja pola Ľištan, ſ. — Ernst a Paulina, Korlie Bohumíra Rechtorja, tublerja w Szíjezach, dž. — Bedrich August, Haleny Holanke w Dobruschi nem ſ.

N a v ē š t n i k.

Jedyn cierwenoróżoty pschedeszczińc s ciorzym pschimadlem je sandjenu boboru w jenejší na bohatej habsy stejo wostat. Schtôz je jón namakal, chyt jón sa pschisprawne myto we wudawačni Serb. Nowinow wotedacj.

Wosjewenje.

Wot Heinikez herbow w Strôži pola Huciny budja so 8. mjerza 1859 popołnju wot 2 hodzinow 3 pszolkowe kolcze a 2 hornkai cíženeho medu sa hotove penesj na pschedawacj.

We Strôži 26. februara 1859.

Wesne gryfth tam.

Röpel.

Wosjewenje.

S tutym ja najpodwolniſho i nawedjenju dawam, so hym ja pola me

m u k o w y ſ k l a d

saložil, w kotrymž ja pscheniczn a ržanu muku wschelaſtich družinow, kaž tež pízowy gris a wotrubu s wujedjanskeho amerikanskeho mlyna w najlepshei dobroſzi a po najtuniszej placisni pschedawam

We Ľaſu 1. mjerza 1859.

Julius Hust.

Na knežim dwori w Delnej Kini mójetaj 2 wotročsaj hnydom abo 1. haperleje do ſlužby stupicj.

Krajnostawski bank.

Pschedelad hypothekskeho skutkowanja.

A. Summariszy.

Wudacjje. tl.	dobrewolne a ſ wypowiedzenjom tl. sl. np.	Na ſ p e t p k a c z e n j a			Wobstatk per ult. tl. sl. np.
		psches konfurs tl. sl. np.			
1845.	312130	—	—	—	312130
1846.	129650	30090	—	—	411690
1847.	65000	1650	—	—	475040
1848.	42300	20200	—	—	497140
1849.	8595	48600	—	—	457135
1850.	169345	6495	—	—	619985
1851.	294865	52235	—	—	862615
1852.	499475	28825	—	—	1,333265
1853.	609365	55010	—	—	1,887620
1854.	462770	67464	21 8 106	8 2	2,282819
1855.	657720	77236	4 9 1316	25 1	2,861986
1856.	349670	310680	19 7 8164	10 3	2,892811
1857.	365210	207930	9 7 5006	20 3	3,045084
1858.	278630	203079	— — 2610	— —	3,118025
		1,109495	26 1 17204	3 9	
			Summa na ſ p e t p k a c z e n j a		1,126700
			Summa wudacjä		4,244725

B. Po rządomyjach.

Wobstatk w rycerstwibach.	w krajnych kubtach	w khejzach.	w fabrikach.	Summa
tl.	tl.	tl.	tl.	lt.
1854.	482350	198210	143555	38500
1855.	804355	1,059435	834926	163270
1858.	1,061990	1,332740	601105	122190
				862615
				2,861986
				3,118025

C. Po krajnych dżielbach.

1) W H o r n y h L u j i z a h.									
	Centi.	Mycerstwibla. tl.	Centi.	Krajne kubta. tl.	Centi.	Mycerje. tl.	Centi.	Fabriki. tl.	Summa. tl.
Wobstatk 1855	47	683030	643	250170	1098	127649	—	—	1,060849
Wudacjje 1856	6	92015	55	28970	92	8980	—	—	129965
= 1857	4	23400	62	50905	15	2365	—	—	76670
= 1858	11	84850	49	20860	2	270	—	—	105980
	68	883295	809	350905	1207	139264	—	—	1,373464
Naspel- ptacie- nje 1856	—	6250	22	10770	72	12970	—	—	29990
1857	1	11150	27	9825	44	10300	—	—	31275
1858	1	12250	26	7870	50	8924	—	—	29044
	2	29650	75	28465	166	32194	—	—	90309
Wobstatk ult. 1858.	66	853645	734	322440	1041	107070	—	—	1,283155
2) W h e r b f f i c h f r a j a h.									
Wobstatk 1855	12	121325	415	804445	422	76777	23	167690	1,801137
Wudacjje 1856	1	10785	90	191325	7	9095	1	8800	220005
= 1857	3	37500	71	172340	7	78700	—	—	288540
= 1858	4	71000	48	100280	2	1370	—	—	172650
	20	240610	624	1,268390	438	796842	24	176490	2,482332
Naspel- ptacie- nje 1856	—	—	27	63800	81	209355	2	1600	289155
1857	—	1000	52	100825	46	63237	1	16600	181662
1858	2	31265	42	93465	22	30215	2	21700	176645
	2	32265	121	258090	149	302807	5	54300	647462
Wobstatk ult. 1858	18	208345	503	1,010300	289	494035	19	122190	1,834870
Horne Lujizy	66	853645	734	322440	1041	107070	—	—	1,283155
	84	1,061990	1237	1,332740	1330	601105	19	122190	3,118025

D. Po dawskiej stopi.

	3½	3⅔	4	4⅓	4⅔	4⅔	5
Wobstatk ult. Dec. 1855 ..	264790	127660	1,051645	—	700489	—	640987
Pschijecje 1856	—	—	450	—	28860	236125	89725
= 1857	—	—	—	50455	37940	198365	87750
= 1858	—	—	3200	—	156255	178840	3960
Sa. pschijecja	—	—	3650	50455	223055	613330	181435
Sa. pożczonków	264790	127660	1,055295	50455	923544	613330	822422
Wotplata 1856	750	100	163610	—	128850	1500	24035
= 1857	—	900	61085	—	61545	34430	54977
= 1858	—	7450	50800	2050	59234	21440	66715
Sa. wotplaty	750	8450	275495	2050	219629	57370	145727
Wobstatk ult. Dec. 1858 ..	264040	119210	779800	48405	673915	555960	676695

Pod rukowanjom wopravdžitosje.

Dr. Borchardtowe arom.-mediz. selowe mydło (po 6 nſl.) Profesjaria **Dr. Lindowa** vegetabilská žerdkowa pomada (po 7 1/2 nſl fruch.)

Haptykarja **Sperati'a** italske medowe mydło (w paczkiach po 2 1/2 a 5 nſl.)

Dr. Hartungowy chinaskorowy woli (w stemplowanych bleszkach po 10 nſl.)

Dr. Hartungowa selowa pomada (w stemplowanych tyglach po 10 nſl.)

Dopokasane piches do kholjetne radoistne dopokasma wschelakich nauksomnych pruhowanjow a praktiskich naložowanjow, moja so horeische privilegowane ſriedki ſe sprawnym довiereniom do poruczazeho spomnienia dawacj: a budja ſo wſezie wote wſchelikich tych, kiž ſu je junktoci naložili, ſo w ſebebnym spodobanjom pszezo ſaſo trebač. Prospekty a roswuczenja naloženja darmo dawa, kaž tez tute ſriedki ſame w Budyschini jenož ſam pschedawa **Wilh. Hammer**, w Bernarecizach **Germannu Einert**, w Biskopizach **Friedrich Mai**, w Kamenzu **Aug. Neumann**, w Lubiju **Korla Dümpter**, w Nakazach haptykar **Facius**.

Pod hredom je jena ſhježa, na ſotrež pravina palenzarenja wotpocjuje, ſe ſwobodneje rufi na pschedan. Wſho dalsche može ſo we wudawani Serb. Nowinow ſhonicj.

Blijſcheho

Hoſzeniz na pschedan.

W Bujomni pola Wojerez je tamnišchi, na buvſto-wojerovſkim ſchuſenju a niſčansko-kułowſtej droši ležazy hoſzeniz ſwójbnych nalejnoscjow dla ſe ſwobodneje rufi na pschedan. K temu ſame mu ſluſteheja ſara dujchne domiske a podlanske twarenja, ſzyla maſhivne twarene a nimalej wſchitke ſ zyblemi kryte, hewal tez 40 jutrow pola a luſti a wulke törſtneho, hdzej može ſo ſode ljetu na 100,000 törſta nadobycj, a wyshe teho tez prawisna, w symiskim čiaſu drewo a ſlanje darmo ſ kralowſtej holie domoj bracj. 2000 tl. tūpnich penes može ſtejo wostacj. Pola knesa agenta Ulbrichta je wſho dalsche ſhonicj na jimiſi wſkach čjo. 634 w Budyschini.

W Hornym Hbelsu na ryčerſkubli doſtanu 3 ſwójby, kiž ſu pschi dobrych mozach a rady džielaju, ſwobodne wobydlenia darmo, jenož ſa to, ſo ſu pszezo k džielu hotowi a ſwolniwi. Djelo pak ſo tudy piches zyke ljetu namaka a ſo ſa ne dobra ſda ploci.

Wopravdžite ričaske lane ſymjo pschedarwa w ſara rjanej twori naſtimiſho
J. G. Richter na miſowym torhocheju.

Dobre ſalowe ſymjo je ſaſo pola Scholty w Komorovi bliſe Nakaz ſejdy čiaſ w eſtich a meniſich džielbach na pschedan.

Kauzia Dofel weſelite dobre meno podla ſeſtajoh ſriedion ſtora wſichednie ſo ſchelafe poſtowym a ſaliſh owania ſalouje, ſybiſi cjeſeniu ſupomario naſkih ſriedion ſu jeno na ličh Gustio mojewene ſapofowanje, ſai tei na menu: **Dr. Borchardt** (Fräuler-Gefle), **Dr. Lindes** (Štangen-Pomade), **Spereau** (Horngelſte) a **Dr. Hartung** (Chinarin). den öl a Fräuler-Pomade), ale tej na ſi mu naſkih naſlupdeho ienickeho depofitara w jenym mjeſci — ſ poſtronenu ſiebanja — dobrociwie ſpiceru ſedjowacj.

7. mjerza 1859

rano wot 10 hodjinow budja ſo na ſorbarku w Smolizach pola Budyschina wjazore ſylnie ſruwy a njeſteho mlodeho ſtotu ſa hotowe peneſy na pschedadžowanje pschedawacj.

Tez je tam pschenicna, jeczna, woskna a rjana ſloma w kopalach, woklepach a walczlach, tola jenož dopolnja wot 10 hacj do 12 hodjinow, na pschedan.

Teho runja ſmoi wotmyſlenaj, wſchelake parzellie polow a ſukow, k Szijezam a k Słonej Borschci, kaž tez pola ſorborska ležaze, pschedawacj.

Mój ſmoi wſchiedne w hortu ſpomnenych hodjinach w taſkim naſtuwanju k ryčjam.

Martschinck. Berthold.

Drewowa aufzja.

Niz ſredu 9 ale ſchwört 10. mjerza budjenia Holanke ſubli w Torhózny njehdje 100 doſtih hromadow brjeſoweho a wolschoweho drewa, pschi kotrym ſo tez wele gratoreho drewa namaka, na pschedadžowanje pschedawanych. Sapocjal ſano w 9 hodjinach a hromaduſenje na ſpomnenym ſubli.

i II D,

prawje dobre ſlodeké wino, kaž tez wino wſchitſich druhich družinow ſym ja ſaſo w ſara rjanyh wuberſu doſtak a pschedroſčuju ſwójich lubych pschedzelow, woſtehe pak cjeſenych kmořow a cjeſene kmořy najpodwolniſho, ſo bychu moža winoru ſtu pschi ſchęcenjach prawje pilnje woſytali. W Budyschini na ſerbſej hafy.

J. G. F. Niedſch.

Zena subožna, 8sjetna klobka, kotraž smije se wokolo juttow stjebio, je sa 50 tl. twerdeje placijny w hawnjowskim mlynii se swobodneje rufi na pschedan a je tam wchjedny djen rano hacj do 8 hodjinow, nedjelu pak zyly djen k wobhlađanju; sobotu je wona dovoljna wot 10 — 12 hodjinow w Budyschinu a moga ſo na žitnych wifach pola k. forczmarja Halby ſa nej pratecji.

Cjezenym Serbam Budyschina a wokolnoſje ſi tutym najpodwolniſcho wosiewuju, ſo ja wchitke židjeniſcheja a teho runja wjez na najreniſcho ſ nowa barbju a ſo ſu pola me najſchitowańsche, pschi cjeznych ſſladnoſzach potrebne rožje a kwjetki k dostaciju. Moje wobydlenje je na ſerbſkej haſy pola k. pekarja Schwarzy.

Elementina ſwidowena Frieblowa.

W o ſ i e w e n i e .

S ſtoma a ſyno je na pschedan pola Schierza w Šederi.

Ajchowané mjeru

w $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$ ſhanach, jara twerdije a po tym, wot ſralovſteje normalno - ajchowanjskej komisije požadanym, waschnu dželane, porucja najtunischo.

C. G. Wahrmann, zynsier na žitnej haſy.

Bjelohłowonjowe ſadženki.

30 hacj 40 kop rjanych tſi-a ſchwirſetnych hłowonjowych ſadženkow je psches podvišaneho abo psches knesa wyscheho hajnika Ungera boriš na pschedan. W Neſiwačidli 2. mjerza 1859.

Polenk,
gmejnji prijedstjeć

Drewowa aukzia.

Wschichodnu pēndjelu jako 7. tutcho mjeſaza budje ſo we ſupjanſtim hjeſowym reyeru ſtejaze hōjnowe ſchomowe drewo po wumjenenjach, w termu wosiewiomnych, w loſach na pschedajowanje pschedawacj.

Hromaduſendjenje dovoljna w 9 hodjinach na hleſhowych mesach pschi bjełych ladach.

Hirsch.

Šsuche droždžje

cjerſte a možne porucja najpodwolniſcho

Herrmann Dauchhoff,

na ſerbſkej haſy.

Cjasto 3. 5. 7. ljetuſtich Serb. Nowinow ſo w jich wudawarni ſaſo kupuje.

So je ſnate, tón krój wubernje rjane woprawdijte **rigaske a pernauſke lane ſynmo** w tunach, taž tež njeſtio ſo rigasbergſkeho wzmiechach hizom pschitſlo, to ja ſ tutym po ſwoim ſlubenu ſwoim cjezenym woteberarjam najpodwolniſcho wosiewuju.

We Wósporku 1. mierza 1859.

Handrij Zichov.
Firma: J. Rāmches Erben.

Jutje nedjelu
bal w hoſzenzu w Bukezach,
na ktryž najpodwolniſcho pschedroſchue
Lehmann.

Majhona, hizche zyſje dobra tudy w Budysch ni lejza ſhjeſa ſ ſhjetru wulfei ſahrodu je ſe ſwobodneje rufi na pschedan. Woleiza kupnyſ ſpenes može na ſhjeſi ſtejo wofiacj. Wſcho dalsche je ſhonicj we wudawarni Serb. Nowinow.

Runkližoweho ſymenta, kotrež ſym hizom wjazore lieta pschedawat a ſ ſoneho ſužtak wubernje rjane runkliž naroste, ſym ja ſa to lieto ſako jara wulku požylku doſtat a je tudy a w Maletičezach po puniach a lutach pschedawam. — W Budyschinu na ſerbſkej haſy cjo $10\frac{1}{2}21$, hdjež dwaſ moraj a ſelenai ſchomikaj psched ſhlaſami ſtejat

J. G. G. Nieſſch.

Rigaske lane ſynmo.

Non e woprawdijte rigaske kronske ſymentne lane ſynmo ſym doſtat a pschedawam po tunach, taž tež po mensich dželbach najtunischo.

Herrmann Dauchhoff,

na ſerbſkej haſy.

Zańdžemu soboto žita w Budysinje plaćachu:

K o r c.	Wyšsa.			Nižsa.			Srzedzna.					
	Plaćizna.			tl.	inſl.	np.	tl.	inſl.	np.	tl.	inſl.	n
Bičenja	6	15	—	4	—	—	5	20	—	—	—	—
Koſta	4	5	—	3	10	—	4	—	—	—	—	—
Ječmen	3	2	5	2	20	—	3	—	—	—	—	—
Worſ	2	10	—	1	20	—	2	5	—	—	—	—
Hoch	7	—	—	—	—	—	6	25	—	—	—	—
Woka	5	—	—	—	—	—	4	5	—	—	—	—
Njeviſ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zably	6	15	—	—	—	—	6	10	—	—	—	—
Hejduska	5	—	—	—	—	—	4	20	—	—	—	—
Wjeruň	1	5	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Kasa butry	—	19	—	—	—	—	—	—	—	17	—	—
Kopa klomy	7	—	—	—	—	—	6	15	—	—	—	—
Bent ſyna	1	10	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—

Dowoz: 2124 korcew.

Ciſeć Bj edriča Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nowěštki, kiž maja so w
wudawaſni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći se wot ryněka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kožde čisto plaći 6 np.
Štvortlětna předplata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. sask. pósće 7½ nsl

Císto 10.

12. měrca.

Léto 1859.

Wopſchijecjje: Njetko jaſo no mjer počasuje. — Šwjetne podawki — Ze Serbow. S Budyschina. — Doplízy. — Psichopł. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Naujeſchtuiſ.

Njetko jaſo na mjer počasuje.

Po wſchiednje roſzajzv strachu psched wóſnu, po newuſtawazym ſpadowanju placzliny paperjaných venes a po ſo počasowazych wójnſtich ſnamenjach je ſo ſandženu ſebotu wjeru nenadziv wobrociſt a pschinouſhuje ſame nadzije mjera a počoja.

Tſi ſu pschicžinu, kotrejž dla ſwjet jaſo do mjera wjerič počjina.

Vrijenja je ta, ſo franzowſki khiezor Napoleon w ſwojich, „moniteur“ pomenowanych, nowinach wosjewjuje, ſat jemu nihdý do myſlow pschicžko neje, ſo rafuſſim khiezorom wójnu ſapocjeſi a ſo ſu tolſte hje, hdvž ludžio wudawaſa, ſo ſo franzowſke wóſto ſo bliſkej wójni pschihotuje a jeje dla konje ſupuje. Dale praji Napoleon, ſo drje je ſe ſardinjskim kralom ſlub ſczinił, ale jenož taſi, ſo chze jemu ſenicžny tehdý ſo wójſtom pomhač, hdvž rafuſſi khiezor ſardinjskeho krala wójnſy pschimacj počje; jo pak to naifſere treba nebudzie, dokež ſo italske naležnoſſie lohko doſa na mjernym vucju wujednaja.

Druha pschicžina je ta, ſo je prynz Napoleon, kotrejž khiezora naibóle ſo wójni cijereſe, ſo franzowſkeho ministerſtwa wustupil.

A trecia pschicžina je ta, jo je rafuſſi khiezor ſwólnivost ſo pomeniſchenju ſwojeje wulſeje pschewah i w italskich krajach wupraſit a ſo tym poſtok wotſtronit, kotrejž bje Franzowſam a Italſkim ſtajne merjanje. Žendželſki pôžlanz, lord Cowley, je teho dla dlehe we Wini wostat, hacž bje predy poſtajene a wón je tam pecja hizom tak wele dobyž, ſo dudje ſo italskich naſejnoſſiow dla njetko bes franzowſkim a rafuſſim

khiezorom na mjernym vucju jednač móz.

Wſchitke pomenowane tſi wjez̄ ſu tak wažne pschicžiny ſo ſdžerjeniu mjera, ſo žadyn dživ neje, hdvž ludžio po ſich wosjewenju jaſo dowjerenie na mjer ſtajeſa. Pschekupſtvo a wiki ſu teho dla nowy naſtok doſtate a placzlinna peneyných vaperow wot ſandženeje nedželje ſ mozu horje dje: wſcho ma ſruti nadžiu, ſo njetko mjer wobſhownamy.

Ale nedajmy ſo myſlicžam lohkovſtajzeho člōwěſtwa ſawes, kij ſo Napoleonowych ſmjerowazych ſłówow woſebje ſwoj mjer cijera. Naſoleonowe ſłówia nieſu po prawym ſawdawki mjera, nie mjer nam jenož to ſaruejue, dokež Napoleon widži, ſo by, ſo wuwſacjom ſardinjskeho krala, wſchitkich wokolnych merchow pschicžimo ſebi mjet, hdvž by wójnu ſapocžat.

Hdvž teho dla europiske merchi ſmjeru hromadzie djerža a rafuſſi khiezor na dobru radu poſlucha, dha dyrbì Napoleon pjeknje ſ mjerom ſedjeſi a wójna ſo nam nepchindje, hdvž by tež w Italii revoluzia wudyrila.

Pichichodny tydžen budje Cowleyowe ſtuſkowanje bôle ſnate, a budjemy naſchim cijitarjam w tym wſchitkum wetschu wjestoſz powedacj móz.

Šwjetne podawki.

Sakſka. Niekotre nowiny bjechu poweſz wneſte, ſo ſo wjerowanje ieho kralowſteje wypoſozje, prynza Juria, ſ portugisſlej pryngeſhynu Hanu Mariu w Líſabon ſeſmjeje, ale ſo budje w Dražđanach wotdžeržane, dokež wón doma wostane. Ale to wjerno neje; pschetoj pryn-

Zuriż ho średź haperleje na pucż ē swojej nieważi poda, so by w prienich dnjach mjeħħażu meje we htawnym mjezzi Portugalskeje swój kwaś s nei swecjist. — Ministerstwo finanzow je wuċas wudalo, po kotrejż ho konje piċċes meiñ njemiskeho gloniskeho swijaſta pschedawacj neħmedja. (Tón hamu wuċas hu też druhe nienisfe knežer-stwa wosievile a je ho to teho dla stalo, so by ho pschedawanie koni do Franzowstwie faracjito.)

Pruſſy. Szynk prynza Bedricha Wylema a jeho mandżelskeje, jendżelissejje prynzeſyny Wiltorije, bu sandżenu sħobtu w kapali kralowskeho hrodu ksečjeny. Wón dosta w ħwnejek ksečjenyy mena Bedrich Wylem Viktor Albert. Wodu, i kotrejż hu tehs mlodeho prynza ksečjili, bje knes Marçinek, katholiki farax vissi jenej pöliſtej wo-hadji w Hornej Schlejsyjskiej pößlat. Wón bje ju menujż sa tħażżej sħwojego pucżowania piċċes njeħduſchi židowstki kraji w riezy Jordaniu cijerat a to na tvmihamm mjezzi, hdejj je po ħwnejtich poverzjalach nasx sbużni ksečjenzu wot Jana Ksečjenika dostał. — Vecżor bje Varlin jaġa pysčiġiye pohvjedjeni. Amnestia pak ho wot prynz-regenta wuprajita neje. Luddo xixxu menujż wedżej, so budże prynzregent wschidlix politiċiċi jaixi vissi sħadnoſi ksečjisonow sħwojego wnuſa f-jaſtiwa puſħċej; ale niċżo taife ho stalo neje, kisba jo buxtaj s barlinskeho jaſtiwa dwajx cęlo-welaj puſħċejnaj.

Rakuſſy. Jendżeliski pößlanu, lord Cowley, kotrejż xixxu heo vo pravym hixom sandżenu sħobtu s Wina do Londona wróćież, neje hixx-e wusjet. Stajkeho dlseskeho pschedewanja hodji ho hixxież, sa je rafusse knežerstwo najikkre te wumjenenja horje wħala, pod kotrejż mōht ho mjer fdżerjeċċi, a so je lord Cowley to wħċċo do Londona a Parisa piċċal a nietsko na to cxaſa, skto jemu wot tam wotmolvja.

Dokelż pak s tym hiscejje mjer għiex wjesti neje, dha xsele rafusse kħejor hiscejje psebezo wojakow se wschidli konzervi sħwojego wulkeho mōznaċiства do Italijs a dawa tam sħwoje tixer-djippi n-nannejhe wobħadjeż a wobarnowacż. --- Wobħdileſtvo w rafusse italijsk kraji xixx-ħiscejje psebezo jara nelubonju psħecċiatura Ra-

kušħanam smuħlere a jsewi tajsu neluħoż vissi kħożnej f-istadnoſzi. Taik hu ho na pōžniſſi cżajż, hdejj je wohnejje w italijsk mjeſtach w'schidżom wele weħselo, w'sħidha samożniċha familjej s-naj-weetheho rafusse italijskha mjeſta Mailanda do sardiniskeho mjeſta Turina podate a je teho dla w Mailandji w'sħidu cżidha a kaž pusti.

Franzowſka. Khnejzor ho w moniteuru jara na to wobċeżeju, so jemu wħchon ħwjet sawinomanje njetiżżeċ-ċhekk-ħo w-oħġiġi. Wón praji, so wón nihdie niċżo cżinu a refuxt neje, sktoż by na wόju pokażowato. Jeničċla wjez, kotrār mōħka njeħafxi wόjnsi napohlad dostač, by hnedji ta byla, so je wón sardinistmu krali pomoż klubik, hdy by tuteħo rafusse khnejzor wόjnsi nadparyx. Duż by rafusse khnejzor mjer a wόju w ħwojje rużi dżerjal. Franzowſte wόjnsko neje niċżo wiei-be, haċċi druhe l-ġieto. Sa artilleriu je ho 4000 koni nafurit, kaž fōjt druhe l-ġieto. Hevaw kħo jenoż skħiġi wόjnske l-ħoġje wuhotu ja, so ho vo tajjim też w tutu'm nastupanju jenoż tak wele stane, kaž sebi mōrjske należnoſſiż żadaja. Hdyż pak khnejzor na to cjaſċej, so bħiha ho wilu neċpedobne należnoſſiż wħchelak lix-xażżeek minn il-kappi. Dha necċieri wón s tħim na jandek waħdi k-wardi, ale ckże wele wiċċi mjer a hdyż je rafusse knežerstwo w nowiſhim cjaſu swolniwost pokażo, tutu'x italijsk należnoſſiż dla jednacż, może ho ħwjet też fdżerje-nja miera cjem skere nadjeċċi. — Prinz Napoleon, kotrejuż bje stridowanje algierskikh należnoſſiż dowjerene, je sħwie fastoħnistro flosjiet. Wón menujż se wħċċi mozu k wόjni cżieresch; dokelż pak hu ho drużu ministrju a na wħidlu też khnejzor sa mjer wuprajili, dha je wón s ministerstwa wistupit. — Hdyż ho franzowſte wόjnsko s Roma wróći, neje wieſte. Khnejzor ckże drie sħwojek wojakow s bammawha kraj dom po-wolacż, nochże kħaf bammja, dokelż dyrba jeħo też Rafašeħenjo wopuċċejcż, bes-żakitanja wostajieċċi; psebeż po wotċeħenenu zużej-ho wόjnsa by w Romi najikkre hnydom revoluzja wudyrixa. Duż jedna ho nietsko wo to, so by niċħbie 8000 muži schypanskhego wόjnsa skere l-jepe Rom a bammawha kraj wobħadji.

Ze Serbow.

S Budyschina. Tütón tydženj mjeſachmy jara wſchelake wedro. Nedželu dopočnja džesche hifische deshej, popočnju ſo wuvedri a pón-dželu mjeſachmy nařenšbi naletni djen, kaž by hifom w meji býlo. Ale wutoru psched wečerom ſo ſabó pschewobrocji, tak ſo mjeſachmy ſredu ſinjeh a kuff mernenja, te druhe dny bje pak ſabó wedro, tola ſymniſe, džili pón-dželu.

Pón-dželu bu nad Bohuwjerom Reltu s Bje-leho Kholmza wot tudomneho ſuda ſjawnje budyene. Relta bje menuizy w mjeſazu dezembru ſi jenym towařchom do ſcheschowſkeje korečmy pschischol a ſebi tam valenz a zigary žadał, to pak nesapkaſit, ale cjeftyl. Kortzmarka, fotraž bje ſama doma, bje hnydom pnytka, ſo je njeshto tucžna precj. Wona to ſwojemu, ſo ſ pola wročazemu mandželskemu woſjewi, fotryž na mjeſzi ſa Reltu bjezeſche a jeho ſi tucžnom doſahny. Relta ſo, jako chyžchu jeho ſajecj, jara ſaperasche, tak ſo bje ſchyrioch mužow treba, predy hacj móžachu jeho ſwiaſacj. Tež ſytaſche won duzy do Rakez cjeftycj a wobaraſche ſo tež w Rakezach na wſchelake waſchnje, hacj jeho tam ſlonečnje do jaſtva tylnyku. — Won bu ſi 6nedželskemu joſtuwo woſhduženy, pschičimy buchu jemu tsi nedželje, fotraž je hijom ſedjał, ſi liepſhemu ſičene, tak ſo ma hifische jenož počoju woſherjecj.

D o p i s y.

Z Kukec 8. měrca. Kuficjenjo bjechu ſo, kaž wóndanjo powedachmy, domoj wročili, ſo buchu wudawanje ſwojich nowinow, Kuficjana vomenovaných, doma doruradžili, ale tu buchu neluboſnje witani. Wóſlatyna bjeſche wucžuła, ſo muž trochu ſa valenzom wonja, — to bje ſte! Rymſkowa ſwareſche, ſo ſebi mužojo pschedo njeſteſho diabola wumyſla, jeno ſo móža do korečny ſaliesj, bes tym ſo dyrbja žony doma ſe ſuchej hubu ſedjo pschaf. Tola ja neham tydy domjaze naležnoſzie dale wotſywacj, roſħak ſu tak ſnate doſz. Ja pschedracjam teho dla ſi druhzej a poſlenej ſhromadžiſni, fotraž bjechu žony tola hifische dowolite. Hacj runje njeſotſi mjeſchcenjo neſchindjechu, bjeſche hoſteńj

ſ ſtoku ſjelečju pschedo poſny, doſelj bje tež wele žonow pschischlo.

Schož wobſah abo wopſchijecjie naſlupa, dha bu najprjódzy poſtaſene, ſo ma Kuficjan wſchitich žadouſje dopelnicj. Druhe praschenje bje, w kaſtim prawopisu a piſmi mjet Kuficjan wuſhadječ? Kóždy mjeſeſche woſhebitu abeſej a ſlonečnje ſo 7 wſchelakich prawopisow žadaſche. Duž bu wobſanknene, ſo by Kuficjan kóždy djen tydženja w druhim prawopisu wuſhadjal a tak runje ſa tydžen ſe wſchjemi prawopisami hotowy był. Kafe te ſu, mojſch hnydom ſi jeho ſedmoreho mena ſpoſnacj, fotraž rjeſaſche pón-dželu „Kukitſchan”, wutoru „Kukitſchan”, ſredu „Kukitſchan”, ſchitvórik „Kukicjan”, piſat „Kukicjan”, ſobotu „Kukitjan” a nedželu: „Kukitjan”. Wysche teho bieſche horze woſowanje, w kaſtim piſmje by ſo Kuficjan cjeſchecj mjet: noſhwajg bieſche ſich ſa starý ſchwabach, njeſotſi ſa ſacjanſke a jedyn ſa kyriſke piſmisi. Knes mjeſchcenja wupraſi ſo ſa ſchwabach, doſelj jeho ſacjanſkcia ſydele mota.

Ale tež tón króž nemjeſeſche ſo ſhromadžiſna w mjeri ſlonečnje. Menadžuij bjechu ſo njeſotſi mužojo ſe ſuſodnych wſow do ſhromadžiſny ſunyli, jim pschirvdachu ſo njeſotſi mlodži no-wetarjo ſi naſcheho mjeſta a žadachu, ſo by ſo Kuficjan ſi ſacjanſkimi piſmikami, menuizy „Kukicjan” cjeſchecj. Won praſaču, ſo je ſacjanſki prawopis jaſniſchi, pschihodniſchi, lóžſchi a jenicejy prawy a ſo wſchitzy roſomni ſuſodja ſak piſaja.

Ale tych ſmy renje domoj poſkali! Doſelj ſich ſe ſtowami a ſi dopoſamami pschedvinycj nemójachmy, dha ſmy ſich wſchitich na haſu won ſmetali. Juſnikam naſche mjeſto hacj do ſmercje ſakſachmy a naſchim nowotarijam woſjewichmy, ſo w Rakezach žane ſaſtojnſtwo ne-dofstanu, doſelj ſu nemjernižy. — Tež bu wucžinene, ſo ſo Kuficjan žanemu juſniku cjeſacj dacj neſmje: teho dla neſze jeho nihdje woſhladali. Duž chzu, nebijwajo na ſakſnju, pschihodnje njeſotre poſkali ſi Kuficjana podacj; pscherady ſo netrebam boſecj, pschedož Serbſke Nowiny ſo w Rakezach nečitaja.

Rohac.

Prilopk.

* Najenj rycieciubla Nošacijz, G. Barth, kotryž bje šo wondanjo do Hollandskeje podat pod wudowajnom, so chyž tam howiawy stot kipowacj, je s Rotterdamu pišał, so do Ameriki ejeka, do kęž je w pošlenich ljetach tak wele schodował, so šo wjazy do Nošacijz wróćcic nemóže. Njeskoſti jeho snathch a pschedzelow perja psches to tójschtio penes ſhubia.

* Turkowske mjesto Grzatum bu 21. januara wot ſuroweho ſemjerjenja domaphtane, psches lotrež tam na 200 ludzi wo živjenje pchindje.

* W Peterswaldau i Schlesynſtej bu ſańdjeny tydien 27. ſtemnji muſti se 76. ſtemnej žvonskej wjerowany.

W Dichtmerslebeni pola Magdeburga mot-pali šo 24. februara wulka zolotorowa fabrika. Schkoda šo na 50,000 tl. woblicja.

* We Weihenborni (w Bajerskej) je šo wondanjo na ranschich Božich mſchach fruch zyrk-wie ſaſypnyt. Njehdje 15. kemſcherjow bu ſarjenych a wele wobſchodzinych.

* W Lipſku wudyri 7. mjerza we Wigandez knihicjicjerni wohēn a je šo ta ſama ſkoro zylje wugalita. Schkoda je wulka.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. To džje mjeſečne Blinzez wuj ſańdjenu wutoru psche wſchu mjeru nujne, pschetož wón dwór wot dwora khodjeſche.

Mots Tunka. No, Blinzez kmořt bje tola tež tam a hem widzej a knes Pampuch wetschich kublerjow wopytowasche.

Hans Depla. Ale ſchtó dha je pola Tebe pobyt?

Mots Tunka. Blinzez wuj bje pschishot.

Hans Depla. Kajki dha?

Mots Tunka. Khjetro jara w butsi wuwalany!

Mots Tunka. Młody hólz pol ſemjanal! Hans Depla. Haj, to je wjirno, ale ſtaſtemu ſemjanſtu tež veneſy ſkuſcheja.

Mots Tunka. Pschezo drje niz, ale druh-dy tola; pschetož ja nedželu widjib, so bje w Pilozach wotroči na rejak, kotryž njeſkore toles je ſa reje a wortčiſnu placzecſche.

Hans Depla. No, dha mjeſaču jeho drje rady?

Mots Tunka. Hm, woni chyžhu jeho na poſledku won ejſhnyt.

Hans Depla. Ai, aj! Haj wſchak haj: nedžak je ſwjeta ſda! Ale ſak dha to mothjeſa?

Mots Tunka. Wón ſo ſatrachicj nedawaſche a duž buchu na poſledku najljepeſhi pscheſteljo.

Hans Depla. To pak by tež jara džiwnie bylo, hdy by jedyn poſniyu kuſt jorta mjeſi neſmjet!

Mots Tunka. Prawje maſch!

N a v ē ſ t n i k.

Podpihaný direktorij by rady hiſh-e njeſchto pschaſneho džjela ſa khudžinſke towarſtvo kupit.

Schižt chyžt tajke džjelo abo ſriebje pschedacz, nech to a ſak wele ſebi ſa zentnat abo kamen ţada, podpihanemu w oſſewi.

Direktorij khudžinſkich towarſtow.

Náda d. w Huczini.

Jena khježa ſ brožuju a ſ 8 körzami pola je pod ſvobodnymi wumjenenemi wot Jana Lehmanna na ſholerskej haſy we Woſporku ſe ſwobodneie ruki na pschedan.

Jedyn wulſi wotroči a jena džonka, ſotraži možetaj ſo ſ dobrymi wopytami wupokasacj, doſtanetaj dobru ſlužbu. Hdje? to vraji ſo we wudawačni Serb. Nowinow.

2 pawaj a 2 pamizy ſtej pschedenjenja dla tunjo na pschedan. Hdje? to može ſo we wudawačni Serb. Nowinow ſhonicj.

P e ţ o l a r ſ k e t o w a r ſ t w o

w delnym doli Spremje ſmijeje ſwoju lietuſhu prjenju ſhromadžiſnu ſred u 16. mjerza po połniu w 2 h o d ſi n o m a ſ w hoſzenzu w Nowych Poſchizach.

Šobuſtawy towarſtwa a lubowarjo pejo-kaſtwa ſo ſ tutej ſhromadžiſni pschedzelne pschedroſchuja.

Pſchedydiſt w o.

Woſſeſenje.

Na burſkim ſubli cjo 4 w Koſchli pola Kljetneho je 263 ſloſtow khōjnoveho ſtacjies-pjaneho drewa tunjo na pschedan. Wſchob dalsche je pola knesa ryhatarja Lady w Koſchli ſhonicj.

C. Virſig.

Dželenje

Tenese džowki wot swojich starschich.

Dha cjeħu też Ty we Božim menje,
Ty moja luba džownka Maria,
Eże Boža ruka pschewodż renje
Tam do Twojego newoh' bydlenja,
Kil Boh tón kres we Budestezach. Eż
De shotowal po swojej mudrości.

Tak dželijich ho wot swojoh' nana
A też wot swojej' lubej' macjerje;
Ah, moja džownka lubowana,
Ah nespomni naš ženje, proſču Eže,
Hdyż runje bydlisch wot naš daloko
Tam pola swojoh' luboh' mandželskoh'.

Kaf s luboſzju Eže wita renje
Tam jedyn ſyuk, — ta wboha ſyrota; —
Ah luba džownka, nečiń ženje
Tom' džeszzu tola kſhiwy, Bože dla!
Hlaj, Bože woko s nekež fedźbije
Na kózdu ſyrotu jow wobstajnje.

Haj, nespomni wſchak tola ženje
Me staroh' nana, — staru bratčymu macž,
Ty čħixta tola wſħiħiħ renje
Też bratrow, fotr dale lubowacj;
A hdyż mynejh khor, hħebni ġimy,
Psiġindż s Twojim mandželskim nam k pomoży.

Woj hromadżje staj ſwjerowanaj,
Staj k ġwnejru oži ūj ruzi jawdaļi,
A so też wſchak, lubowanaj,
Swoj ſlub do ġimercie ġwjeru dżeržaloj,
Mech Waju tola ničjo na ġwjeczi,
Hacż ſbożna ġimerci tu rósno nedželi.

Haj, nedželtaj ho tola tutħ,
Hacż ġimerci b'dje jenu rósno dželicż Waj,
A hdyż ho pschekoritaj druhħi,
Dha na mjezzi ūj sažu modataj;
Hlaj, hdyż W: i pschewinetaj s dobrum ūtne,
Dha Waju mandželstwo je wjeszje ſbożonne.

Też nespabidžtaj Boħa ženje,
Dha Boh też Waju ūtne ūneħbi;
S nim spoczinajtaj wſħiħko renje,
Dha Waju ūtne też wjeszje derje dje:
Haj, ġwjeru dželkajtaj a spjewajtaj,
Dha Bože żohnowanje ūmjejtaj.

A staj też pschi tym khudaj w ġwjeczi,
Dha snestaj tola wſħiħko sħerpliwe,
Tam horfa, hdejż fu Bože džeczi,
Tam wſħeħho deż Bih Wamaj dawacż ħże.

To je żno wulka Boža dobrota,
Hdyż čłowiek ūtrowi je, ho najjeż ma.

Ja snaiu tu a tam też ludži,
Kil mjezachu tu khjetre boħastwo,
Kil pak fu njetko jara khudži,
Jiġi pod rutu je wiċċo ho ġħubilo; —
A njetko jaħoñ ūtnejh' bydlenja
Haj husto doż też khleba nimaja.

Ach neħanibujtaj też ho ženje
Sa swojoh' luboh' knesa Jeħuha,
Joh' wusnawajtaj wſħiħkum renje,
Hdyż runje Waju sku ġwjet ja ġimieħ ma;
Hlaj, teħo, kiż joħi' tħid pōsnaje,
Won jenu też we nebju spōsnacż ħże.

A tak dha daj Boh ſwoje ſbożje
Też k wiċċemu, sħtoż Woi cżinież budżetaj,
A ſwoje żohnowanje Boże,
Każ ūmoj moj Boha ja Waj proſħkaj;
Hlaj, na tym Božim żohnowanju je
Tu wo prantajteż wſħiħlo leżane.

Tón lubi Boh pak pschewodż Waju
Psches tutto Waju semje žiwenje,
Waj sieduocj s nowa w Božim raju,
Hdyż Waj' ċaħż na tei semi wusħok je,
A wiċċi bes doħnej ħejjek l-korozje
Waj wobeju do wjedznej ſbōżnosje.

Haj, kieni, twoje ūtħid krafne
Budż jumai ġwjetko, trošta a žiwenje
A ġwnejż też jumai pieknje jaħse,
Hdyż ġeju pucż psches cżiemne doħly dje!
Mech nespabidžtaj eż-żi pschi wekklu,
Haj, troštaj też, hdyż mataj ūtħid.

A hdyż ġej, bieħ je dopelneni
Pschi jenjem pređi, druhim poſħdiżi,
Ach dai, so ġej' ċaħż naħożen
Tu na tħim ġwnejci jara derje jo:
Mech ġiċċha ġimerci ġej' k nebiu dowedże,
Hdjeż budżetaj ta'it wjeżju hromadżje.

Pjetr Mlonk.

Sħlanjowa a drewwa ankja.

Schtwart 24. mierza budże ho na Holanđi
publi w Toronzach wulka dželba l-oħra k
ħlanja po loħiex na všeħadżowaniye pschedawacż.
Teħo runja budże ho tam na tħalli ha-
mym dnju tōx-xi k-sħarraxi k-sħarraxi w
ħvlosi, bes kottimi fu tei twarrixe sħtomu,
na všeħadżowaniye pschedawacż. Savoċiak ra-
no w O hoġġinach a shromadżiha na svommeni
publi.

N o w a k.

N a l o ż e n i a

Fondsow, pod krajuostawskim zarządzaniem stejazych, sa wózbeue provinzialne wot-pohladu w lęczi 1858.

Pomenowanje nałożenjow.	Wobszah nałożenja.	Liczba gmej= now.	Wobszah nałożenja.	Liczba gmej= now.
A. Krajuowokreśna każa.			B. Wotkašanja.	
1) Podperanja k dżerzenju pucjow w gmejnach na dominije	2542 17 252 4	51 — 11	I. f Lošaifsi thudjinski fonds.	1300
Sa. 1. . . .	2794 21	— —	II. f Nostig-Weigsdorffski fonds.	—
2) Podperanja ratarstwa	800	— —	1) k posłępschenju wuczerſkeje syd w seminaru	538 22 5
3) Podperanja na gmejny k fastaranciu			2) k podperanju seminaristow	257 16 6
a) ślepych, hłuchonjemnych a duchosłabych	311 21 3	21 26	3) k pomozu na gmejny:	
b) duchochorych	284 8 7	44 50	a) k dopełnienju mininalnej syd	476 6 8 17
c) hojeniſkich chorych w Lejningſkim wuklawi w Kameńzu *)	643 6	57 67	b) pschi emeritirowanych a substituciach	330
d) sanerodzenych dżeczi we wukhowařinach	306 22 5	26 43	c) pschi pschijsporenju abo polępschenju wuczerſkeje syd:	895
e) k dżerzenju dżelanskih škol	215	— —	Sa. 3. . . .	1701 6 8
f) k wuwuczenju babow	346 27 9	— 5	4) nepozrębne podperanja:	
Sa. 3. . . .	2107 26 4	— —	a) wuczerjam	1440
4) Podperanja pschi etablirowaniu ślepych, f wukstawa puſchczenych	100	— —	b) psches pschenie pschinoscikow k wudowſkemu a syroczazemu penzionfemu fondsu	771 5
5) Podperanie pschi wot-póftlanju chorych do czjesskich kaſnijow	150	— —	c) psches pension na wuczerſke wudowy a syrotu	320
6) Pschinosciki k saplaćzenju dotha kriminalneje kaſy	5256 3 9	— —	d) psches pension na przedarſke wudowy a syrotu	220
Sa. A. . . .	11208 21 3	— —	Sa. 4. . . .	2751 5
Sa. ad. II. . . .				
III. f Brüſewiſh Wartenslebeniſi se Schönbergſki f Gerödorfski				
I dżerzenju seminarara				
Sa. B. . . .				

*) sa 5064 fastaranskich dnjow.

Pod rukowanjom woprawdżitoszje.

Dr. Borchardtowe arom.-mediz. selowe mydło (po 6 nūl.)
Prefebarja **Dr. Lindowa** vegetabilska jerdkowa pomada
(po $7\frac{1}{2}$ nūl fruch.)

Haptylarja **Speratīa** italske medowe mydło (w paczkiach
po $2\frac{1}{2}$ a 5 nūl.)

Dr. Hartungowy chinaskorowy wolijs (w stemplowanych
blechach po 10 nūl.)

Dr. Hartungowa selowa pomada (w stemplowanych tyglach
po 10 nūl.)

Dopofaiane piches do kholjetne radostne dopofaasma wsichelakich
nawusomnych pruhowanior a praktischich nałożowanior, moja so horejsche
privilegowa ne średki se sprawnym dowjerzeniom do poruczazeho
spomnienia dawacj; a budja so wieszje wote wschilich tych, fiz su je
jutrocz nałożili, i wózbenym spodobanjom pszeho sašo trebacj.
Prospektu a rozwuczenja nałożenia darmo dawa, kaž tej
tute średki same w Budyschini jenož ham pschedawa **Wilt
Hammer**, w Vernarczizach **Hermann Einert**, w Bis-
kopizach **Friedrich Mai**, w Kamienzu **Aug. Neumann**,
w Lubiju **Korla Dümler**, w Rakezach haptylar **Facius**.

Woprawdzie rigaske lane symjo
pschedawa w jara rjanej twori najtunischo
J. G. Nichter na miażdzym torhoszczu.

R i n o ,

prawje dobre słodke wino, kaž tež wino wschit-
lich drubich družinow sym ja sašo w jara
rjanym wubeku dostał a pschepröschuju swojich
lubych pschelów, wośebje pak czeſzenych knótrow
a czeſzenie kmétry najpodwolniſcho, so bychu moju
winowu swiu pschi fchęcjeniach prawje pilne wo-
pytali. W Budyschini na serbskéj haſy.

J. G. F. Niecksch.

Wosjewenje.

S tutym ja najpodwolniſcho i nawedzenju
darom, so sym ja pola me

M u k o w y ſ t k a d

saložit, w fotym ja pschenicznu a rjani muſu
wsichelakich družinow, kaž tež pizowy griss a wot-
rubu i wujeszanszeho amerikanszeho mylina w
najlepshei dobroszi a po najtunishei placisni
pschedawam

We Łazu 1. mjerza 1859.

• Julius Hult.

Na knejim dwori w Delnej Kini mögetaj 2
wotrczaj hnydom abo 1. haperleje do služby
stupić.

Zena īwnož s 30 lórzami polow a lukow
a s maſiwnymi domiskimi a hródzemi je w jeneſ
zykwinieſ wyp blisko Budyschina na pschedan.
Hde? to je shonieſ we wudawani Serb. Now.

Zauzia. Dofels welleſteine before meno poda ſte
jacyj přednom fiero wójednie || wójedne || wójedne
tud ory a faſichonawiaj a || ſalojuje, chajli ciejen
fapomario naſiſtach ſiedfow nis jeno na ich hufio
moſiemene ſu ſafow anie, ſai ſai na mena: **Dr.**
Borchardt (Frāku fer ē ſe), **Dr. Lin-
des** (Etanjen' Pomade), **Sperati** (Ho-
nigölje) a **Dr. Hartung** (Għinari n-
den ġid la Grutter-Pomade), ale tež na fir mu-
nočeho noſtpozeho jenigfej depofitara w jenym
niegi || f-moſtronju sieħania == dobrorūđe
swiheru ſetjewacj.

Rigaske lane symjo.

Nowe woprawdzie rigaske krouſke sym
mente lane symjo sym dostał a pschedawam
potunach, kaž tež po menschich džielbach najtunischo.

Herrmanu Danckhoff,
na serbskéj haſy.

Munklizoweho symenja,
kotrej sym hizom wjazore ljeta pschedawal a
s kotrehož ſu tak wubernje rjane runkliy naros-
ſte, sym ja ſa to ljetu ſaſo jara wulfu poſyku
dostał a je tudy a w Maleichezach po puntach
a latach pschedawam. W Budyschini na serb-
skéj haſy ciò $19\frac{1}{2} \text{ zł}$, hdež dwaj metraj a ſelenaj
ſchwinkaj psched thlamami ſtentaj

J. G. F. Niecksch.

Kupiez so pyta

njehdże 50 ſlov dwaj koħċej wypolich s' delta
poſlinje wobrošenych a s' hruslemi, lebzej w psche-
mieri mjezazech, schmirkowych ſadženek w je-
noħliwym a po wetschich džielbach. Poſtacjenja
maſa so ſtere lixe podořianemu wosjewieſ.

W Nezwacjidi 8. mjerza 1859.

B. Hunger, wypski haſnik.

Bjelohłowonze ſadženki

nejſu w Nezwacjidi w tu ſhwili żane wjazy
na pschedan.

Horejſki.

Ziwnož cijisto 26. w Bieczzach, 15 torzow
leżomnoſzjow wopsidloža a s 183, 80 dawkſtimi
jenožanti napoložena, je ſe ſwoborneje ruſ na
pschedan. Wypko daliſte je naſhonicj pola wob-
ſedjerja a tež pola **P. Reczki** w Gnashezach.

Krajnostawski bank.

Dla wobliczowanja danje so w krajnostawskiej natutowarni wot
15. mjerza hacz slobu do 81. mjerza t. l. neskutkuje.

Prewowa ankzia.

Na schęjeńczanckim rejseru pschi wyso-
czanskim puciu budze so 22. mjerza rano w 9
hodzinach wulka dżielba khōjnowej walcziny po
loşach a

23. mjerza njezdje 200 khōjnowych deskowych
kłozow we wschelakej dołhoszii a tołtoszii rano w
9 hodzinach sa hotowe penezy na pschedawczo-
wne pschedawczi.

Gewasshe wumijenena budja na termii wo-
siewene.

Schneider, hajnik.

Dżiwocianske serbste ev. luth. miłionse to-
waśtvo smieje jutije popołnju w 2 hodzinomaj
shremadijsnu.

Vicet Mlonk, vismawedzec.

Da Wjescztk.

Druha pozyłka w oprawditeho pernau-
steho a rigaskeho laneho symenja je
pschischta, schtož ja swoim czeszenym woteber-
tjam s tutym k dobroszivemu wobledzbowaniu
najpodwolnisczo wosziewuju.

Wopravdzie schlesynske lane symajo
w miechach wotczakaju w tutych dniach.

We Wospórk 10. mjerza 1859.
G. A. Mörba.

Szymentny wosz a dobre woweże sy-
no je na pschedan pola kublerja Schu-
fiera na Zidowi.

Koſlaze Kožki

Iupuju po jenotliwym kaž tej we wetschich dżiel-
bach po najwyšszej placisni.

S. Langg,

s welbom na bohatel hazy čo. $67\frac{1}{2}$,
swobydleniom na żitnych wilech čo. $60\frac{5}{220}$

Najdrobnišchu bjetku kožinu (Kno-
chenmehl) snateje dobrrosje porucza

G. E. Schade.

Mózna, derje poruczena familia dżielowych
ludzi może wot 1. haperleje na knežin dwori
w Nadżanezach swobydlenje darmo dostacj. Wscho-
dalsche je tam nashonicz.

Kowańca w Krajkach je s połnym kowar-
scim gratom hnydom k pschedajeczu. Na wona-
jeczie smyśleni maja so na wobśedzerja tam
wobročici.

Holcęz, ketrz chze bjetnarstwo wusnycz, mo-
że pola podpiżanego do wuszy stupicz.

J. Rieischel,
bjetnaristi mischt na żitnych wilech.

Na hermanczanckim rejseru w tak menowa-
nym haju steji hyszcze tójszio klośtrow schęjep-
janeho a pentoweczo drewa na pschedan a je wscho-
dalsche pola t. hajnika Schimricha w Hermancezach
shonicz.

Tu kopy rżanych woslepow su na pschedan
čo. 23 w Boszczach.

Dwajscboszowa, w zyje dobrym redzi so
namakaja shjeja čo. 7 w Króny pola Nehra-
cicla je se swobodneje rufi na pschedan a može
so wscho dalsche pola wobśedzerja H. Gana tam
nashonicz.

Groźowe broszkaramellje,

naśtejewiczi hyszc k wosłronenju laſhela a t po-
łożenju dychania, kaj tež k swartnowanju psched
dybawoszini pidi lasyminenju w sumnym czasu.

Sa Budysin a wosłnosz w hradow-
skej haptzyz knesa M. Järlinga kózdu čas
na pschedan. Eduard Groß w Wroclawiu.

Zandżenu sobotu žita w Budysinje plaćachu:

Kóre.	Wyssa		Nižsa		Srzedzna		n
	Płaćizna.		Płaćizna.		Płaćizna.		
	tl	nsl	tl	nsl	tl	nsl	n
Widenza	6	15	—	4	—	5	20
Rosja	4	2	5	3	10	4	—
Secimen	3	2	5	2	25	3	—
Werš	2	15	—	1	20	2	—
Grecz	7	—	—	—	—	6	5
Woka	5	—	—	—	—	4	5
Rijepif	—	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	15	—	—	—	6	10
Hejdusicka	5	—	—	—	—	4	20
Bjerny	1	5	—	—	—	1	—
Kana buten	—	19	—	—	—	—	18
Kopy šlomy	7	—	—	—	—	6	—
Bent. syna	1	10	—	—	—	1	5

Dowoz: 1836 kórow.

Cisé Biedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěčki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci 6 np.
Štwórlétta předpłata pola
wudawařja 66 np. a na
kral. sask. pósce 7½ nsł

Cíllo 11.

19. m ěrca.

Lěto 1859.

Wopſchi jeczie: Wopſjewen e. — S nowa newjestoſz kneži. — Szwjetne podawki — Ze Serbow. S Budyschyna. S Budyschyna. S Hodžija — Pschilopt. — Hanž Depla a Mots Tunka. — Zyrwin-ſte powjeſze. — Wutrobuſe ſbožopſjaceſje. — Rawjeſchtuiſ.

Wopſjewenje.

Po poſtajenju §§. 10 a 11 wukaſa wot 28. junija 1852 ma ſo hajenje a na poſoju poſtajenje wſchitich ſpijenauſtich ptacžko w, tež hdyž k pschecžhovazym ptacžkam ſtúidheja, wot 1. februara hacz do poſleneho junija ſzézdeho ljeta ſwójeru woblezbowacj; tež je ſlaženje hnjeſdow, wuberanje jejow abo młodych wſchitich ptacžkow f wuwiaſzom wſchitich rubežnych ptakow ſakasane a jenož hontwu woblezbowazym ſbieranje kulturovych jejow wotpiszczeſje.

Tute poſtajenia, kotrež maja ſo tež na wikowanje f ptacžkami, w hajenſkim čaſhu popadnenymi, ſyka a woſzebe je ſpjewanſkimi ptacžkami nałożecj, ſo ſ tutym ſaſo wopſjewuju ſ tym pschisponnenjom, ſo budža pschecžupenja tych ſamych po §. 13 wukaſa wot 28. junija 1852 w ſjenoczenju ſ §. 30 wukaſa wot 13. meje 1851 ſ wjestoſzju khortane.

Kralowſki huduſki hamt w Budyschini, 9. mjerza 1859.

Hartenſtein.

S nowa newjestoſz kneži.

Tydjenja piſachmy, ſo politiske ſnamenja poczinaja na mjer poſaſowacj. Taſte ſnamenja bjechu 1) Napoleonowe ſłowa w moniteuru, ſotrymij wón wobtwerdzowasche, ſo mjer kaſyj nočze, 2) wustupenje wójniſy ſmyklenego prynza Napoleona f franzowſkeho ministerſtwa a 3) ſednania ſendzelskeho poſlanza, lorda Cowleya, ſ rakuſſim ministerſtвom.

Khjeſor Napoleon je tón tydžen ſwoje mjerwusinawaze ſłowa w moniteuru wopſetowat a ſo pôdla jara hórk na Njemzov wobczejowat, dokelž jemu eji wotpohladanie pschinuſcowacj pytaſa, ſako by wón ſkere ſſepe wójniſe ſapocječ chyžt. Prynz Napoleon tež tón tydžen žanu móz w franzowſkim ministerſtwu nimia a lord Cowley je ſo do Londona wrocjik, ſako bjechu jemu vredy we Wini wšchu čjeſz a luboſz wopokaſali, tak ſo móže jedyn na to hudač, ſo je rakuſſi khjeſor jeho ſłowa pschejeliwje horjebrat.

A tela nočze hishcze nihođe žane prawe domjerenje k mjeru mjeſta nomakacj.

Brascha val ſo jedyn, cžoho dla ludžjo do ſdžerzenia mjera hishcze twerdże newjeria, dha wedža nam tež wjeste ſnamenja prjodkſtajich, ſiz bôle ſa wójnu ryča, dyžli ſa mjer Woni praſa: hdy by lord Cowley njeschtio hódne ſa mjer wuſtuſowat, dha by rakuſſi khjeſor ſwoje wójſko hnydom pomieniſhil; ale mjeſto teho wón wſchjednje wjaz wojaſow pod brón moła a je pschikafat, ſo dyrdi wſcho jeho wójſko k dnej 15. haverleje wójniſy pschihotowane byč.

Dale praſa woni: hdy by mjer tak wjesta wjeſz byla, dha neby ſebi bayerſki a hannoverſki ſral wot ſrajných ſejmow taſte wulke ſumny penes ſa wójniſe wjeſy pschiswoleč dat; pschetoj ežemu teſto penes ſa wójſko, jeli mamy ſo mjera nadjiſteč!

Štončnje praſa woni hishcze: Khjeſor Napoleon je rakuſkemu knežeſtwu ſjawnje doſz wedječ dat, ſchtož by wón chyžt w Italii pschimjenene mjeſej; ale rakuſſe knežeſtwo jeho

pożabaniow tež ani próschka fedżbu níma, píšeš tož rakuski ministeryschesyda Bouš je pišmo wosziewit, w kotrymž won praſi, so jeho knežerſtwo na žane waschnje wot tych prawisnow wotstupicž nemože, kotrež je ſebi nimalje po wſchitlích italskich krajach w biehu cjaſha wudo- bylo.

Duž žadyn džiw neje, so ludzaze myſlje, kotrež ho pſched njeſotrymi dnemi ſara miereni pſchihillachu, pod taſkimi nowymi nelubostnymi dypokasmami tam a ſem ſ nowa ſhablač poczi- naja a wſchudzom ſaſo newjestosz kneži.

Tola pſchi wſhūlím tym nepuſhczym nadziju na miereni pſchihodnosz, pſchetož khiejor Napoleon, jeli won ſnadiž tež pſched njeſotrym cjaſom wopravdzie na wójnu myſlit, je njetko najſkere ſwoju myſliczlu pſchemjenit, dokež widzi, so Franzowsko wójnu nochzedža a Rakuschenjo ſ Njemzami ho pſched nim neboja.

Sonadž móžemy ſa tydzen jaſniſche dopo- kaſma pſchinesz.

Swętne podawki.

S a f ſ k a. Wóndanjo biehu jene draž- dianske nowiny wuneſle, so je ſaſidenu wutoru w nožy 15000 muži rakuſkeho wójſka ſ Czech do Dražđan pſchijelo a ho wot tam po ſakſich a bayerskich želesnizach hacž do tyrolſkeho Boralberga pſchewesto, — ale žane ſłowo na tutej wjez̄y wierno neje. — Kral je wóndanjo ministra Behra, kotrež je na wic̄i khory a dyrb̄i teho dla wo iſtvi woſtacj, na dleſchi cjaſh wopystat. — Ljetuſchi refrucji, kotsiž bychu he- waf po prawym halle 1. meje do wójſka ſa- ſtupiež mieli, ſu poruczeńosz dōſtali, so maja ho hizom wokoło 1. haperleje ſ wójſku ſhromadzicž. S teho pak nehwuſhadža, kaž by hizom wójna w bližſwim cjaſu wudyricž dyrbjata, nje, to hiſhczje ničton prajiež nemože, ale ministerſtwo wójny chze reſtrutow ljetſa nieschtia pſedy wu- wuczenych mječ, jeli dyrbjata ſtönčenje tola hiſhczje tak daloko pſchincz, so by w Italii nje- kaſka hara wudyrita a ſ teho wójna bes Rakuskej a Gardskej naſtata. A byli ho to tež ſtało, dha hiſhczje ſ tym na žane waschnje

wuczinene neje, so by ho ſakſke wójſko na wójni wobdzielicž mječo. To dyrbja ſo pſedy hiſhczje Franzowsko do teſe wjez̄y mjeſtech a potom ſo halle prascha, hacž ho woni jenož do ſamych italskich naležnoſzioſ ſamieſcheja abo hacž tež njeſtli ſraj pſchimaja. Jeli woni to poſleinſche ſeſinia, dha by potom halle tež ſakſke wójſko marschirowacž dyrbjalo. Duž nečińmy ſe- bi teho dla ſ tym ſtrach, so naſchi refrucji mjeſaz pſedy ſ wójſku póndu: to hiſhczje žane wjeſte ſnamjo priódkeſtejajeje wójny neje, ale ho jenož teho dla czini, so by ſakſke wójſko tež hotowe bylo, hdz by ſ nadž wójna wudyrita.

Pruſy. Hacž nowy ſaſon, po kotrymž by pſchihodnie tež tak menowane zivilne mandzelſtwo tak wele ptacjito, ſaž dotalne zwitwinske mandzelſtwo, w ſejmī doſz hloſow doſtane, na tym poczinaja ſara dwieſowacž, woſebje dokež je vrijenia ſomora tutemu ſaſoniu pecza ſara napſhczijwna. Zivilne mandzelſtwo je menujzy tajſe, kotrež ho jenož pſched ſwjetnej wychno- ſhiju ſtane a hdz je nowomandzelſlim ſa- ſtajene, hacž chzedža ho tež wot duhomneho wjerowacj dacž abo niž. — Wóndanjo je ministerſtwo ſwoje myſlje w nastupanju wójn- ſich naležnoſzioſ na to waschnje wuprajito, ſo wone ſ ſendzeliſlim ministerſtwom ſwjeru ſa ſdjerzenje miera ſtuſuje a ſo budże pſchi tym kručje na dotalnym ſrjadowanju europiſlích kra- jow džeſeč. — Nowy pruſki poſtanž na fran- zowſkim dwori, hrabja Pourtales, je do Pariza wotſiel.

Rakuſy. Rakuſke nowiny neſſu ſ tym ſ poſojom, ſchtōž je pruſke ministerſtwo wóndanjo w nastupanju wójnich naležnoſzioſ wuprajito, dokež wone pſchi tym tež to wosziewito neje, ſo chze Rakuschanam hnydom pomhacž, hdz eji ſ Franzowsami wójnu ſapocžni. Sa to ſhwala bayerske a hannoverske knežerſtwo, dokež matej tutej ſwoiniwoſ ſ wójni. Ale tak doſho hacž ſo Pruſy ſa Rakuſtu newupraſia, dha wſchje ſtuſki wſchich druhich njeſtličich węchow žanu wajnoſ ſimaja. — Žendzeliſti poſtanž, lord Cowley, je ho ſ Wina do Londona wróciſt, ale wuſtkaſał wele neje, kaž ho ſda; pſchetož rakuſke knežerſtwo nohze wot ſwojich krajnich

a poliitickich dobytkow w Italii nicio spuszczejicj, ale chze wele wjazy wotczakacj, hacj so Napoleon swajj, je Rakuschanam s wojinskej mozu wsacz. Tuż so wojjsko niz jenoż w Italii wskiednje pschiporta, so tam njetko hizom na 180,000 muži s 250 kanonami stej, ale hewak je so tej wschitskim druhim w Rakuskej rostykanym regimentam poruczito, so dyrbja hotowe byc, hizom 15. haperleje, jeli treba, na wojnu czahnyej.

Franzowska. Khiezor je sašo delhe wossewenje w moniteuru wotczakacj dał, w kotrymž so wošebeje na to wobcejejuje, so wulka dželba njemscich nowinow a njesotne ſejmy (Landtag) lutu wojnu pschierejivo Franzowskej prieduja abo tola na franzowske knežestwo hvarja a kje a pschielodjenja na ne hryaja, prajzy, so chze franzowski khiezor wojnu sapoczeč a hnabz vichi tym Njemcam kraje na hewym brjohu Rheina wsacz pytacj. Napoleon prasi, so won treba nim, wojnu dla poweſchenja Franzowskej wesz, detekz je Franzowska tak hizom wulka a mózna dosz, so pak won ſastacj nebudž, koždemu ludej, kotryž ieho wo pomož prošy, tež pomožny byc, jeli je weprawdje pomožy potrebny a hódnny.. Ke temu pak koždy ras wojny treba neje, ale tajke naležnozie móža so derje na mjernym puczu wucznicj; teho dla je pruske ministerstwo, kožrež so wjesaje žaneje wojny neboji, mudriscie, hacj czi ſami, kij w njesotnych druhich njemscich krajacj k wojni wabja, pichetož pruske ministerstwo je w ſienoczenju s jendzelſſim w Wini dobru radu dawalo, psches foirej wobledzbowanie móže so mjer ſdjerzecj. — Lord Cowley je 16. mjerza i Londona do Pariza pschiijek a budże so tam njetko najstere bortsy konferenza sapoczeč. — W Parizu počinaja sašo bôle do miera wjericj a je nadzija, so so hnadž w konferenzę, kottaz by so w Londoni wodzerczej mjela, italſte naležnosje wujednaja.

Jendzelſka. Ministerstwo je parlamentnej nowy wólby ſakón prijódpołožito. Tutón pak so krajej jara nelubi a móže so ſtacj, so jón parlament faciſhne. Jeli so to stane, dha by dotalne ministerstwo najstere wotſtupicj dyrbjato a by potom lord Palmerston, starý pschiel

khiezora Napoleona najstere ſaſo knejſtwo doſtaſ. So pak by ſa njetzische wobſtejenja jara wulka pomož ſa Napoleona byla a duž je wſchón ſwjet wczipny, kaf ta wjez wupane, hacj dotalne jendzelſle ministerſtwo dale wostane abo wotſtipicj dyrbj.

Ze Serbow.

S Budvſchina. Zachantske koniſſtorium wupiſhuje w tudomnych njemscich nowinach prieni fróej fundacji neboh f. Dr. Zana Mahta (rodž. Nebelčana), njehduscheho kanownika na budyskim tachantſtwi a propsta w Lubanju (Lauban). Ta ſama je poſtajena ſa młodjenzow katolskeje wſery a herbſkeje narodnoszie (wendischer Nation), a to 1., ſa taſſich ſ Mahrez ſtroſby, 2., (hdyž by ſ teje nichló wo nju nežadał) ſ nebelčanskeje woſady, a 3., ſ Horneje Lužicy. Stipendiow je ſ zyla 7, a to dwoje po 80 tolerjach ljetnje ſa studentow university abo ſa gymnaſiaſtow we najwyšchimaj riađomnjomai, tſoje po 50 tol. ljetnje ſa młodjenzow ſ wuczerſtu ſo pschihotowazych, ſtönežnje dwoje po 30 tol. ljetnje ſa tých, kij chzeđa ſ wumjolſtu abo remeſtu ſo wobrocječ. Tracjie wuiwanja je we woſebithym regulatiſti bliże wuprajene. Woſienjamy tule poweſej niz jeno tym ſerbam, kij móža na fundacji džel bracj, ale tej wschitskim druhim jako dopokaſ, ſak je nebohi f. propſt tej ſdaleny wot ſerbow wotczinſtu myſl wobthowaſ. Čeſz a ſlawa jeho wopomnecju!

S Budvſchina. Čónle tydžen widzachmy tu putnika ſe ſlubeneho kraja, f. Melzera ſ Kamenza. Won bjeſice loni w sapoczaſtu ſe druara na jenej ralufkej parolodži i Triesta woſijek a w ſredž mjerza we wjazovych pschiſtawach Grichifſeje, Turkowskeje a Egyptowskeje ſo ſdjerziniſchi do Joppo dojjet. Potom je jutry w Jerusalemi a Beilehem ſwečik, ſ zyla pak ſchječ nedžel w Palestini pschietyvat. W kóng haperleje poda ſo na dompučj, kotryž je njetko ſtrowy a cjerſtwy dokonjal.

S Hodžija. Tudy ſu duchnu wjez do rjabu ſajili, menujaz vichi tudomnej ſchuli je kaſchž pschičzineny, do ſetrehoj móže koždy tajſi list tylnycj, kotryž chze po pôzzi njehdje wobstarany mječj.

Prilopk.

* Sandjenu sobotu 12. mjerza wjetrak synnie, so staru, komornemu kublu Döhlenie pola Plauenia skuszaju, brożen povali a sjeje rospadaniami niefotrych dżielacjjerow, kotri w tei brożni dżielachu, mene bōle wobskodzi a wjeſtu Borenetu na mjesai sarasy.

* W kalkowych podkopach rycerstwka Brauns, dorfa pola Tharanda bu 4. mjerza hewet Paliszsch sahypneny a hasle sa tydzen mójachu jeho cijelo po wotlojenju napadaneje kalkowej skaly na synietko pschinę.

* W Soroſkaru w Wuherſkej wudhri 7. mjerza ſurowy woheń, kotryž pschi synnym wjetri psches 400 twarenjow ſahubi.

* W Cardifſfu (w Jendzelskej) roſleſja 22. februara nowa parolodž, kotryž chyžhu pruhowacj, ſak poſſiedze. Wina na tym neboju bje maschinista, kotryž bje jedyn ventil, kotryž psches ſwoje ſchrieſjenje na strach poſkuſuje, twerdźe ſahunył. Wóry potom roſpuſny ſo fotok a ſarasa pecj čłowekow, ſedmjo buchu paſ raneni.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. O Prusznikzy, wascha ſhwalba pjeftna neje!

Mots Tunka. Ale, ale, ſchto dha je bylo?

Hans Depla. Nô, ſchto je bylo!? Durje tam wuſadzuja a wólna roſioſku, ſo bychu ſo ſamostajzel joni pschecjicjeli, kotrejed muž tu kwiſli doma neje.

Mots Tunka. Aj, aj, ty drje tola hore čjinisch, hacj je po prawym bylo!

Hans Depla. Hdyž budzichu jene druhe durje nevjudjerzale, Boh wie, ſak budzische ſo tei wbohei joni ſefcho a to psched jeje pschitomnymi džecjimi.

Mots Tunka. Nô, nô, to drje budzische pschi ſortach wostalo.

Hans Depla. Hdyž jenení mužojo taſte žoržy čjinja, dha može ſebi jedyn to jara wſchelako wukladowacj. — Młodoſa je druhy tornosz, ale mandjelszwo ſs ſ taſkim nefafanſtowom wohidži.

Mots Tunka. Haj, to je wjerno.

Mots Tunka. Niejo pieknisze tola wi- djeſci neje, hacj holejſta pschitojneho waschnicjka.

Hans Depla. To ja tez praju.

Mots Tunka. Teho dla je me wondanjo jara ſamersalo, jako nimo jeneje pschash džech a tam jena holza młodjenia ſ mozu ſ temu wa- beſche, ſo by njeſchtio ſ vſchepicju dat.

Hans Depla. Nô, njeſchtio ma wſchaf

tolstu koſu a dyrbli jedyn synnie boſz, predy hacj ju pschedobudjeſch.

Mots Tunka. Haj wſchaf haj, alo to bie tola trochu wele, hdyž ſo wona hacj do kſje- dje ſa nim wlecieſche.

Hans Depla. Dha nech ſo tola na ſedzbu bere, ſo to tón neshoni, ſiſ ſ cjołom horje a delie ſuwa.

Mots Tunka. Kajſi?

Hans Depla. Haj, tón ſ cijeskeje ſemje.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanı:

Michałska cyrkej: Jan Krawz, biergač a ſchewſti miſicht w Budyschinie ſ Hanu Madlenu ſhanelez ſ Židowia. — Jan Vanoscha ſ Ḡrmanez ſ Hanu Hojsitez ſ ſ bochowia. Kołla August Anton W̄tmüller, fabriſki džielacjcz na Židowie, ſ Hanu Madlenu Lib- ſchiz tam — Jurij August Körſtar, ſhjeſniz w Saſdorji, ſ Madlenu Maſtez tam. — August Wiczas, ſhjeſet a poleć pod hrodom, ſ Mariu Augustu Wi- cjasz ſ Kraloweho Vityna. — Kołla Bohuniš Ritschka, mienwobſherz ſ w Rakoſdach, ſ Mariu Madlenu Petichiez ſ Toronji.

Podjanska cyrkej: Jan Kubija ſ Brzeszni ſ Hanu Propſtez ſ Daliz.

Křečenı:

Michałska cyrkej: Hana Kryſtiana, Jana Bo- humila Augusta, ſhjeſniza w Nierhezach, dž. — Ma- ria Augusta, Michała Schowia, ſahrodnika w Delnej Kini, dž. — Jan Ernst August, Pietra Urbana, ſhjeſniza w Małym Welfowiu, ſ. — Franz Alexander, Hany Ernestino Scholcijz ſ Jamy nem. ſ. — Kołla August, Marie Kalichez ſ Židowia nem ſ. — Kołla August, Michała Nowaka, ſahrodnika w Toronjach, ſ. Hana Amalia, Handria Bohuwjera Marcjinka, wobydlerja na Židowie, dž.

Zemrjeći:

Dž n 24. februara: Handrij Sauer, wobydler na Židowie, 50 l. — 1. mjerza, Kołla August, Han- drija Köhlera muratja a ſhjeſerja na Židowie, ſ. 9 m Djen 17. februara: Jan Kolla, wumenſar w Saſdorji, 91 l. 11 m. — Jan August, Jana Ra- bowſteho, wobydlerja w Nierhezach, ſ. 1 l. — 1. mjerza, Handrij Ferdinand, Michała Hórczanskeho, ſahrodnika w Šrubocjizach, ſ., 8 m. — 5., Hanja Hana, Juria Krala, ſhjeſerja na Židowie, dž., 21 l. — 7., Bedrich Hermann, Jana Bohuwjera Kloczie, ſahrodnika w Gjichonjach, ſ., 4 n. — 8., Hana, Hantrija Deſki, wobydlerja na Židowie, mandjelska, 51 l. — W michałszej zdržvi budje jutſje dopotnia ſ. diaſ. Mroś a popołnju ſ. ſand. Schmidt přivedowacj.

Wutrobne sbožopscheccje
lubowanymaj młodymaj mandżelstwom:

Marji Wiczasez

si Králoweho Mlyna

a

Augustej Wiczasej
si podhrada,

lotrąż 8. mierza vshed swiatym wotarjom
swojeju wutrobow flub swecjischaj.

Ja si wutroba, to móžu rez,
Wam wiijo, cjeta Wiczasez,
Njetk i Waju nowem' mandżelstwu,
Też wele sboža popšeju.

Bóh luby knes tón żohnnij Waj,
Wój lubaj nowaj mandżelstwai,
Tu na ejeli a na dnisi,
We demach a też na poli.

Hai, Bóh daj, so też Wam bę so,
O luba ejeta, derje schlo,
Tak kaž so Waschim fotram dje,
Kiz w mandżelstwi su sbožomne.

Kak budje Waju nan a macz
Soo wezelicj a fradowacj,
Hdyż Wój we Waju mandżelstwi
Stoj ždowaj w wjernej luboszi.

Duz wachujtaś a modltaj so,
So neb'vje Waju mandżelstwo, —
Kaž njetk tak jara husto je, —
Swiaſt hoły be-wschelj luboszie.

Tam wjeszje mjer a sbožje teże,
Hdyż Bože słowo w ejeszti je,
Hdyż stara swjata biblija
We domi ejesz a prawo ma.

Waj' dom Bóh stajuje wobarnuj,
Waj' rukow djeko požohnnuj,
Waj' sjerz pschi dobrę strowoſzi,
Waj' troſtuj we wsčeſi ſrudobi.

Pschici weſelu so dopomintaj,
So hiſcie na tym swjecji staj,
Hdyż weſelje a ſrudoba
Soo jara husto pschemjenja.

A pschideze kſhiž a neſbožje,
Dha fneſtaj wschtke ſejerpliwe,
Soo i Božim słowom troſtujtaj:
Bóh wopuſtejcie wſchak uochze Waj'.

Hdyż trechja tež Waj' khorosjie,
Kaž i wetska wschtlik na ſwjeczie,
Tu rjaniu niestaj nadziju,
So ſhepe budje na nebju.

A hdyż tež jumu na ſwjeczie
Waj' čjek so žyſje pomine,
Nech ſbōžna ſmrecz wſchak pſchewodža
Waj' wobeju tam do nebja.

P. M. a E. M.

N a w e ſ t n i k .

Runkliſoweho ſymenja,
lotrež ſym hžom wjazore ljeta pschedawal a
i lotrehož ſu iak wubernje rjane runkliž naroste,
ſym ja ſa to ljetu ſaſo jara wulku poſylku
dostal a je tudy a w Maleichezach po punatach
a lutach pschedawam. — W Budyschini na herb-
ſtei haſy cjo $10/224$, hdyż dwaj moraj a ſelenaj
ſchtonikaj psched ihlamami ſtejtaſi

J. G. F. Nieſſch.

200 tl. ſtej hnydom na dobru wjefotę i wu-
poičenju. Hdyż? to je we wudawańi Serb. No-
winow ſhonicj.

Jena wulka a jena mała džówka móžetej na
jenej žiwnoszi ſlužbu doſtači. Hdyż? to je ſho-
nicj we wudawańi Serb. Nowinow.

Zene hiſcieje kſhetro nowe tkalſte kroſna i
11 gratami 2 kohczej ſchieroſe ſu pſchemjenjenia
dla pola Handrija ſchymanka w Hrodiſciej
pola Wóſpórla na pschedau.

W o ſ ſ e w e n j e .
Pſchichodny

4. haverleje 1858
dopolnja wot 10 hodžinow budja ſo twarenja
ſerbarka w Smolizach, wobſtejaze ſ nowona-
twarených, pſches zykle maſiwnych dómſkich, ſ wul-
keje bróźnje, wobſtjernych hródjow, wosowych a
drughich fólnjow, ſ rumnym dworom a ſ pſchistorko-
wazej ſahrodu, njehdje $3\frac{1}{2}$ kózta wopſchijazej, tež
po dobroſdačju ſ menſchimi abo wjazorymi ležom-
noſtemi wot 6 haſz do 20 kózow pola a kuli
pod wumjenem, w termii wosſewjomyimi, na
pſchesadžowanje pschedawacj, ſ ciemuj ſo na
ſupenje ſmyſleni ſ tutym pſcheproſchuja.

Jedyn hiſcieje nowy hejduschny mlyn, ſ kótrymž
móžetej dwaj mujeſ ſa 2 hodžiny kóz ſta ſchró-
towacj a ſa $1\frac{1}{2}$ hodžiny kóz hejduschli wotdjęſ-
tač, je w Lipiczu cjo. 2 tunjo na pſchedau.

Dobrowolna subhastazia.

Khjeja čjo. 3. w Kortnicy pola Wosporka, kotaž je se 6 dawskimi jenoszemi napolozena, budje šo 4 haperleje t. l. debrowolne na pschedzowanje pschedawacj. Na stupenje smušleni pschedroshchua šo, so bychu šo na spomnenym dnju rano w 9 hodzinach pola gmeinstskeho prjodksteferja w Kortnicy nutenamakali, swoje sadzenja czinili a w 12 hodzinach pschedyrenja dočakali.

Wsztu bliższy resprawu w tutej należnoszi dawa gmeinstski prjodkstefer tam.

Što rokow stronych biernow je pola Jurja Scholty w Drobach na pschedan.

Drewowa aukzia.

Wtorek 22. mierza t. l. budje šo na rodečanskim rejszeri 25 kop twerdych dolkich walczlow, kaž tež 30 dolkich hromadow na pschedzad żowanie pschedawacj.

Sapoczątk popołnju w 2 hodzinomaj w Hareci.
G. Wudowenz.

Pschedzowanje walczlow.

Na nešmaczilskim rejszeru steji dżelba kop butich brjesowych walczlow, kova po 2 ll. i muwszczom lježneho penesa, na pschedan. Kupowario chyli šo na knejeho hajnika Dittricha w Scheschowu abo na podpižaneho wobrocjicj.

W Nešwacjidi 15. mierza 1859.

B. Unger,
wyski hajnik.

W Kolwasj je šo maly czorný poš i bjelesi smuhi wokolo schiže, kaž tež i tjomni bjełymi nobami a i jenej czornej pschedwdat a može šo jaſo dostacj pola Jana Soby tam.

Nawijestek.

W jenej wšy, milu wot Warszawy sdalenej je rjana sahroda, 4 jutra (morgny) wulka a dobru dohnojenu senju wopschijaza, kaž tež se sadowymi schtomami a druhimi sahrodnymi rostlinami wobydżana, sa tuni penes k pschenajecju abo može šo tež wuschnemu sahrodnikej sa dobru ljetnu sdu k mobdzielaniu pschedopodacj. — Sahrodne plody maja w Warszawi wyšoku placzijnu.

Dale je tam mloko wot 50 kruwów na wšajn sjet sa nisku placzijnu k pschenajecju a moħli ūbi ludzjo, kij mlokaſtvo rosemja, pjeſny penes wusbytowacj, dokelž šo mloko we Warszawi droho placzji.

Tež pyta šo tam wjetnikač, kij by jedyn wjetnik ūbi wobstaral. Wjetna ſda je 52 ll. penes,

potrebný deputat, fruch pola, njeschtó skotu w knejci piży a t. d.

Naprashowanja nech šo psches wudawaenju Serb. Nowinow sečinja.

Trzaskowski.

Wosjewenje.

Mlyny w Nešwacjidi pedawaaja po nowowunwarenu tamisckeho kossjoweho mlyna, hakle psched frótsim dokonjanym, k naljetnym ſywam kožiunu (Knochenmehl) snateje dobroszie, a beru tež ſkaſanja ſa naſymiske ſwy, ſo bychu šo ſ wiestoszju wuskuſowacj hodžile, hizom nietko horje.

Wyche teho je rjeſak, po roſteſenju wſchitſich starich ſlozow, tak ſradowany, ſo može kózde požadanie, pschi nijetziskej ſylnej wodzi, ſpieſchnie a duchne dopelnicj, kaž ſo to tež w nastupanju nomljenanja pschedicneje a rjaneje multi na amerikanskich a niemitskich gantach neſwacjilskich mlynow ſlubiej može.

W Nešwacjidi, 12. mierza 1859.

A d m i n i ſ t r a z i a.

Zena nowonawarena khjeja i kuſom pola a ſ dwiemaj ſolotowremaj sahrodnomaj je w Hlini ſe ſyrobodneje rufi na pschedan. Wſcho dalshe je ſbonici pola Zafuba Granicba tam.

Wosjewenje.

Na požadanie ſo ſi mym wot podpižaneje redakcije wosjewjuje, ſo Pietr Helan kaž tež Jan Hała w Hornym Hunjow i nastaw, wed napišmom „S hodžiskeje woſady“ w 4. čyžli Serbskich Nowinow t. l. ſo namakazy, ani napišaloj ani redakcii pschedopodacj neſtaj, ale ſo je jón wona wot njeho druhego dostała.

Vedakzia Serbskich Nowinow.

Drewowa aukzia.

Na ſchęćzanskim rejszeru wſchi wyſočanskim puczu budje šo 22. mierza rano w 9 hodzinach wulka dželba ſhójnoveje walcziny poſlobach a

23. mierza njehdje 200 ſhójnowych deſkowych ſlozow we wſchelakej dohlozi a točtoszji rano w 9 hodzinach ſa hotowe penesy na pschedzowanje pschedawacj.

Gewajſche wumjenenja budja na termii wosjewene.

Schneider, hajnik.

Woprawdžite rigaske lane ſymjo pschedawa w jara rjanej twori najnumischo
J. G. Richter na mjaſowym torhoschaju.

Kelk na pschedan.

W mojej kalkpaleckni w Gunnersdorffy pola Shorelza je wot njetk wschiednije nowopaleny twarski a rólny kalk po jenotliwym, kaž tež po wetschich džielbach k dostacju a poruczam wulfovruhateho falka kórz po 16 nřl. 3 np., frjeneho falka kórz po 14 nřl. 3 np. a drobneho falka kórz po 12 nřl. 3 np. k dobreczivemu woterberanju. Tež pschiwominam hiszce, so ja na požadanje tež pschiwesenje falka tak derje po želesnijy kaž tež hacj do domu kupyowarjow sa pschiwodny penes wobstaran a so je wschon horka spomneny falk w mojich skladach na dwornischem w Budyschini, Lubiju a Pomorezach wschiednije nowopaleny w meñschich a wetschich džielbach najtunischo k dostacju.

W Pomorezach 15. mjerza 1859.

J. Lorenz.

Pod rukowanjom wopravdítoszje.

Dr. Gorchardtowe arom.-mediz. selowe mydlo (po 6 nřl.)
Profešarja **Dr. Lindowa** vegetabilska jerdkowa pomada
(po 7½ nřl. fruch.)

Haptytaria **Speratt's** italske medowe mydlo (w pafekfach
po 2½ a 5 nřl.)

Dr. Hartungowy chinaskorowy wolis (w stemplowanych
bleschbach po 10 nřl.)

Dr. Hartungowa selowa pomada (w stemplowanych tyglach
po 10 nřl.)

Dopokasane psches do lholjetne radostne dopokasma wschelakich
nawukomyh pruhowanjo a praktisch nałożowanjo, moja so horejsche
privilegowane brjedki se sprawnym dowserenjom do poruczazeho
spomnienia dawacj: a budja so wjeszie wote wschilich tych, kiz su je
junkroči nałożili, s wobecnym spodobanjom pschezo sažo trebac.
Prospektu a roswuczenja nałożenia darmo dawa, kaž tež
tute brjedki same w Budyschini jenož sam pschedawa **Wilh.
Hammer**, w Bernarczizach **Hermann Ginert**, w Bis-
kopizach **Friedrich Mai**, w Kamenzu **Aug. Neumann**,
w Lubiju **Koria Dümpter**, w Rakezach haptytar **Gaeius**.

Zauna. Dotsch welszne dobre memo poda
pschez Brjedow (keto wischidne — w schelate po
towr a falschow wania — salogue, obyli ciešen
suponatio našich Brjedow niz jeno na nich hunc
wojadowe sapofowanje, kaž tež na menu: **Dr.
Korchardt** (Grainger-Pomade), **Dr. Lin-
des** (Grainger-Pomade), **Dr. Speratt** (Goz-
nigefise) a **Dr. Hartung** (Ghinarin-
denö i Gräuter-Pomade), ale tež na firmu
našego našupazeho lenicelheho depositura w jenym
miesci — F woftroniu ſebania — dobrotnej
chwieru fedjowanji.

Krajnostawski bank.

Dla woblieżowanja danje so w krajnostawskiej naſutowarni wot
15. mjerza hacj ſobu do 81. mjerza t. l. ueskrutkuje.

Słanjowa a drewowa aukzia.

Schtwórc 24. mjerza budje so na Holankez
publi w Toronzech wulka džielba kopalneho
ſlania po koſach na pschedajowanje pscheda-
wacj. Teho runia budje ſtam na tym za-
mym dniu tóſcchio ſtejacych schmijekow wschelaseje
ſvlnoszje, bes kowym ſu tei twariske ſchotom,
na pschedajowanje pschedawacj. Savocjal rā-
no w 9 hodzinach a ſhromadzima na spomnenym
publi.

N o w a f.

Koſlaze Kožki

ſupuju po jenotliwym kaž tej we wetschich džiel-
bach po najwyšszej placjini.

H. Lang

s welbom na bohatej haſy czo. 6%,
ſwobydlenjom na ſitnych wiſach czo. 605/230

Rajdrobnischiu bjetu koſzinu (Kno-
chenmehl) ſnateje dobrroszje porucia

G. C. Schade.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horje sawieszenja wschitkich družinow psche wohēn na pschesadžite wobšedjenstwa, psche elementarne schodowanje na puczowanste subta, teho runja sawieszenja na živenie čłoweta.

Policy a satunania schody w pruskim courantu sa najtunische prāmije.

Saruczeński fonds towarzstwa $16\frac{3}{5}$ millionow schjeſnakow ſtiebora.

J. G. Richter,

distriftny agent sa Budyschin a wokolnoſi.

Hamburgo - Brémenske wohensawiesjaze towarzstwo.

Tuto towarzstwo bere wschitke družiny sawieszenjow psche wohnjowy strach po tunich, twerdych prāmiah horje.

K dalischemu wuložowanju, kaž tej k horjebranju sawieszenjow porucza ſo

W Budyschin i, 4. februara 1859.

Herrmann Danckhoff,
na ſerbskej habsy.

W kowačni w Rodezach pola Bukej ſu njeſotre, ſ pečolkami derje wobſadžene, folcje a njeſotre prōſne pečolne forby, kaž tej tak menowane magazinſke kaſeje na pschedan.

M u r e r j o

namakaja djjelo na žitawſko-reichenbergskej jeleſnicy. Woni dōſtanu po pokasaniu poſa, ſa wukraj datcho, na fotymj dyrbi pschiipomnene bycj, ſo obzedja na pomenowanej jeleſnicy djjelacj, pschewenje hacj do Žitawy darmo wot tych wschelakich ſtazijow a maja ſo pola wyscheho poſlhera Straßburgera na dwórnischcju w Kratzau i w Ciechach prjedſtaſczej.

W Budyschin i w mjerzu 1859.

Ad. Sendler.

A u f ſ i a.

Pschichodnu ſredu jato 23. mjerza 1859 rano wot 9 hodjinow budja ſo na Pradelez burſtim ſubli w Kamenej pola Rakej

3 truwj, 4 jatoſy, 2 ſwinecji, 1 kón, njeſotre woſy a wſkelaki hospodarski grat, kaž tej nemločenje žito a teho runja tej njeſchto byna ſa hotowe penesy ſjawnje na pschesadžowanje pschedawacj.

Ernst Eduard Friedrich.

Korla August Stosz.

Wote mne djjelane draždanske bentuſchki psche kurjaze woka poſtečuju tak lohki, kaž wjeſeje pomhazy ſrjedk i woftronenuſu tuteje tak bołoſneje čwiliſe. W

Draždjanach pschedawa je jendželska haptka, w Budyschin i pak hródowska haptka.

H. Werner.

Koſzinn (Knochenmehl) a guano najljejsze dobroſeje pschedawa

J. Rohla, forczmat na žitnych wikach.

Maćica serbska.

Do pokladnicy Maćicy Serbskeje su dale swój přinošk zaplačili: k. Fischér, student duchomnsta w Prazy, k. Luséanskij, gymnasiast w Prazy, k. Žur, gymnasiast w Prazy kózdy 1 tl. 10 nsl. na lěto 1858; k. Patera, student filologije w Prazy 2 tl. 20 nsl. na lěće 1860 a 1861. (Přichodnje dale.)

K. E. Pjekar,
naměſtník pokladnika.

Zańdženu ſoholu žita w Budysinje plaćachu:

Korc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzednia.				
	tl	nsl	np.	tl	nsl	np.	tl	nsl	n
Bíbenja	6	15	—	4	—	—	5	20	—
Nošta	4	2	5	3	10	—	4	—	—
Zejmen	3	2	5	2	25	—	3	—	—
Wewy	2	15	—	1	20	—	2	—	—
Wroc	7	—	—	—	—	—	6	5	—
Wofa	5	—	—	—	—	—	4	5	—
Rjevsk	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabš	6	15	—	—	—	—	6	10	—
Hejdučha	5	—	—	—	—	—	4	20	—
Werny	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Kara butry	—	19	—	—	—	—	—	18	—
Kepa ſlomy	7	—	—	—	—	—	6	—	—
Beut. byna	1	10	—	—	—	—	1	5	—

Dowoz: 2504 kórew.

Ciſe Bj edricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawatni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedaé, płaci so wot ryncka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci 6 np.
Štvortlétne předplata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. sask. pósce 7 1/2 nsl.

Císto 12.

26. měrca.

Léto 1859.

Wopshijecjje: K Nawedzenju. — Nowe wuhladý na mjer. — Szwjetne podawki — Ze Serbow. S pola. S Wojerez. S Noweje ic. S Budyschina. S Budyschina. S Panez. — Dopiszy. — Psihi-lopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Namieschnik.

K nawedzenju.

Egi ſami czeſzeni woteberarjo Serbſich Nowinow, kotsiž chzedza ſa ne na druhé ſchitvortſjeto 1859 do předka placicj, nech njetko 66 np. we wudawarni Serbſich Nowinow wotedadza. Tež prozvymy tých ſamyh, kotsiž ſu nam dljeshi čas penesý ſa Serbſke Nowiny winojezi, ſo býchu nam ſwoj dolh wjeszje hacž do jutrow ſaplacicj chyli.

Redařia.

Nowe wuhladý na mjer.

Schtož ſebi pſchicjemy, teho ſo rad nadzijamy. Wſchon ſwjet, ſi wuwacjzem Italſkich, ſebi mjer žada a duž kóžda wjezka, kotaž mohla ſwadu bes franzowſkim a rakufskim khjezorom njeſak ſastajicj, wulku wažnos ſa mjerlukowaz hujet do budze. Taſka wjezka je pak w tu ſhwilu uamet ruskeho khjezora, ſo býchu ſo italſke naleznoszje na woſebnyni kongreſu wujednata a ſo by ſo taſti kongreſ, wobſtejazy ſ franzowſkeho, jendzelskeho, rakufſkeho, prusſkeho a ruskeho poſtanza, w jenym mjeſzi wotdzeržat, kotrež ani w Fransowſej ani w Rakufſej neleži. Taſko tajke mjeſto je ſo najprjodžy London abo Berlin, poſdžiſho pak prusſke mjeſto Aachen prjodkſtajito a ſda ſo, jaſo by to poſlenſche mjeſto najwetsche ſpobanje dobylo.

K wotdzerženju wotmihleneho kongreſa je pruske a jendzelske kniežerſtvo hnydom pſchiswolko, franzowſki khjezor je po krótkim ſaperanju tež ſwoju volu k temu dał a wot rakufſkeho khjezora ſo doczaka, ſo wón teho runja do teho ſwoli.

Tajka poweſz je wſchudzom nowu nadziju ſa wobkowanje mjera ſbudižta a wona je tež wo prawdzie prijenja kročzel k temu kongreſu, kotaž my lubeho mjera dla žadamy. Alle wot prijeneje kročzelje hacž do poſlenje je druhý dothi, ſe wſchelatimi straſchnoſzem ſarczemy puež. Jená taſka straſchnoſz je hnydom, ſo rakufſki khjezor hycje ſwoju dovolnos ſi ſpomienemu kongreſu dał neje. Alle

čzoho dla dha niž? Wſchak wón w Parisu jednacj netreba a wſchak je ſardiniske kniežerſtvo wot kongreſa wusanknenel. Haj, to je wſcho pjetne doſz, ale jemu hycje praſili nejſu, wo čzo chzedza wofiebie w nastupanju Italijs na tym kongreſku jednacj, — a predy hacž jemu to podrobnje prjodkne poſtoža, dha wón tež praſicj nemóže, hacž ma tón kongreſ hromadu ſtipicj abo niž.

Duž drje manu nowe wuhladý na mjer, ale wone wostanu tak doſlo jara newjeſte, hacž poweſz neprjedzidze, ſo je ſo rakufſki khjezor ſkončnje tež ſa wotdzerženje kongreſa wuprajit.

Dženža ſo Pſchidawf cžo. III. wudawa.

Sſadowa Knížka je w Esmerlerowej knihařni ſa 18 np. na pſchedan a porucza ſo teho dla njetko k ſupowanju, dokoſ je w tutej knižy tež wopisane, ſak maja ſo ſadowe ſchotom iki na aſſiſeve ſadjeſci.

300 zentnarjow ſyna ſu po wetschich a menſchich dſjelbach na pſchedan pola mydlarja Martſchinck na ſnutkomnej lawſkej haſy.

Džeczel na pſchedan. Na polu, 4 kóry wulkim a pſchi bôrkicjanskem droſy nedaloko ſtroneſe ſtudnie ležazym, je ljetuſchi džeczel po moſredkach pſches ekonomia Förſtarja na pſchedan.

Śwētne podawki.

Sakſa. Jego majestosz król Jan je 16. mjerza w Draždānach wuktar, w kotrym so turnowanszy wuczerio pschihotuja, w pschewodzi ministra s Falkenstein a tajnego zytkwinskiho radzicjela Dr. Gilberta wopytał a tam njeſotre hodziny pschewywał, so by wscho podrobnie nawedzit. — Hac̄ runje hiszczę żana fiawna wina widzec̄ nese, czejeż dla by so wojisko wojny sy pschihotowato, dha je ministerstwo wojny tola fa dobre spōnalo, reſtrutor lejha ſaſo s wojisku powołac̄, a to muſtwa leibbrigady 28. mjerza, 3. brigady 31. mjerza, tſielzon 1. haperleje a muſtwa 1. brigady 2. haperleje. — Jeje kralowska wyšokoſz, swudowena genueſiſka wojwodſka, prynzeſyna džówka krała Jana, je 18. mjerza se ſwojimai džleſſomaj, s prynzom Domashhom a s prynzeſynu Margaretu, do Draždān na wopytanje pschijeta. Kral jei hac̄ do Chemnič, wscha druha kralowska ſiwoſby hac̄ do Niederaua napſcheziwo ſiedziesche.

Prusy. Eſejm budje drje hac̄ do ſredzisny mjeſoza meje trac̄. W prijenej komori bu wondanjo jeneje petizje dla jednane, w kotrejz so prychesche, so by so hontwa knežim ſaſo data! Njeſotſi tu proſtiwu podperachu, druhy kneja biechu pak taſ roſomni, so nemōjnoſz tajſeje wjezy wulogowachu, a minister wupraſi, so so hontwa knežim ſenje wiaz ſaſo dac̄ ne može, doſelz ſebi pſci nijetzischiſ ſwobodzi nichoton nebudje lubic̄ dac̄, so by njechtón guly na jeho wobſedzenſtwi pschecziwo jeho woli njeſaiſku móz mjet. Duž bu ta petizia wotpokaſana. — Kral a kralowa ſtaſ ſo s Roma do Neapola podałoſi a tam ſbožomnje pschijetoi. — Hac̄ runje ſo w Frankfurci nad Majnom, hdzej maja poſtanzy taſ menowaneho njemiskeho ſwiaſſka, do kotrehož wschilke njemiske weſchi ſluscheja, ſwoju ſtaſnu ſhrmadjiſnu, hiszczę wobſankuſlo neje, so bychu ſtaſe, k njemiskemu ſwiaſſkej ſluschaſe, ſwoje wóſſla na wójnsku nohu poſtaſic̄ mjeſe, dha je tola bes tajſeho poſtajenia wschudzjom melczo wscho taſ pschihowane, so bychu wschilke njemiske wóſſla w njeſotrych dnjach k wójni hotowe byc̄ moſte, jeliby to treba bylo. To je w Parisu wele k

temu pomhala, ſo je khejor Napoleon myſlje na mjerowbſhowanie doſtawac̄ poczał; pschetož wón njenesche predy, ſo budja ſebi njemiske weſchi to bes ſaperanja lubic̄ dac̄, hdzej wón Rakuſtu s wójnu nadpadne. Ale Niemzy neſtu wiazy taſ hluvi, kaž ſa czas Napoleon a, hdzej weſch weſchej wschu ſchodu popſchejſe, taſ ſo mojſeſche starý Napoleon jeneho po druhim ſbic̄ a ſa ſwojego ſlužobnika ſzinič. Woſebje pak je w Parisu k ſaloženju mjernych myſlow pomhala, ſo chze Bruska Rakuſtu po mojnoſzi ſakitaſz ptyac̄; pschetož prynzregent wie, ſo bychu ſo Franzowſojo-potom na Pruiſu walili, hdzej by ſim wón Rakuſchanow predy ſbic̄ dat. A doſelz ſo Rukowſka ſa Napoleonu nehiba a tež hibac̄ nebudje, dha dyrbí franzowski khejor roſom wujivac̄ a mjer ſdžerječ ptyac̄, woſebje doſelz ſamí Franzowſojo žaneje wójny miecz nochzedza, hac̄ runje jemu ſardiniski kral a nespokojni Italiſy cjeſko na ſchiſi leža. Ale hnadj ſo cji tež njeſak ſpoſojoic̄ hodža a duž je Napoleon vecža do teho ſwolit, ſo bychu ſo italske naležnoſcie na jenej konſerenzu wujednale.

Rakuſſy. W tych dnjach rjeſasche, ſo khejor ſam do Italiſe poſndze, ale hac̄ dotal ſo wón ſ Wina hnat neje. To ſebi ludzjo njefko ſa ſnamjo mjera wukladuſa a to teho dla cžim bole, doſelz bje pecža hizom wschitko na italiſti puc̄ pschihowane. — Russi poſtanzy, knes Balabin, je w poſteñſkim čaſu wschelake wuradzowanja ſ rakuſkim ministeryſchedbdu Boulom miek, a poweda ſo, ſo je jemu k mjerei radži, praiſi, ſo chze russi khejor mjer miecz a ſo je wón teho dla tež pschedawanje russich konti vſches mesy ſakafat. Po tutych wuradzowanjach je ſo na khejorſtim dwori, hdzej ſo wscho ſa wójnu horesche, wetscha poſhilnoſz k mjerei ptync̄ data. Pschit wschilke tym pak ſo hiszczę pſchego woſazy a brónje do rakuſtoitalſkich kraſow ſzelu, ſo by tam khejor, hdzej by hnadj ſi mjerom ſaſo nježo nebylo, na wsche waſchnje k wójni hotowy był.

Franzowſka. Nowiny „moniteur” wosjewiuſa poweſz, ſo budje ſo po nameſzi rukowſkeho knežerſtwa pak w Londoni pak w Barlini

konferenza wotwierżecj, na kotrejž budże wot rusego, franzowiskeho, rakuskeho, iendželskeho a pruskeho poštanza italskich należnoszjow dla jednane.

— Khjezor wotwierżca 20. mjerza se swojej, na 20,000 muži býlnej, gardu wulka paradu. Ludžio ſebi myſlachu, so budże ſnadiž njeſaiſu wójnsku rycę k wojskam rycieci, ale won dale niečo neprajesche, hacj to, so je jara ſ nimi ſpokojoſom.

— Lord Cowley je dwózny ſ khjezoram dothe rycieci mjeł a poweda ſo, so je bes Napoleonem a iendželſkim ministerſtewem wſchilko wotwyciane, ſto ma ſo na prijódſtejacej konferenzy w italskich należnoszjach wot rakuskeho khjezora jadaež.

I talſta. W nastupanju wuczejnienja franzowiskich a rakuskich wojskow ſ bamžowych krajow je ſaſo wſchilko czich. — Neapelſki król je jara khory a maja malo nadzije na jeho woiktherenje. — Sardinske ministerſtvo, kotrej ſo fe wſchei možu wo to prózuje, so by njeſak wójnu ſatežito, je jara ſ tym neſpoſoſne, ſo čħedja italſke naležnoſſje na mjeſtym pucju wujednacj. — Do sardinskeho wojska je hacj dotal na 6000 dobrówołnikow ſe wſchelakich italskich krajow stupilo a hiſceje tam wſchiednie čjekanzy ſ rakuskoitalkich krajow pschithadžeja.

Ze Serbow.

S pola. Psched njeſotrymi ljetami hiſceje jara na herbſkich wuczejach pobrachowaſche a tajſi nedostatk bje pschi tehdomnym, na pscheniemčenje herbſkich ſchulow ſloženym, wotmyſlenju njeſomužkuſiž mitana ſkladuſiž, so by Njemza na herbſke mjeſto tyſnij. Poſdžischo ſpóſnachu, ſo ſchulje po prawym k temu ſatožene neſhu, so by ſo we nich jenož njemſta ryci wucžita, ale ſo maja ſo tam džieci ſ drohimi poſtadami kſtegijsankeje wjery wobohacjic a ſo hewak ſe wſchelakint, ſa jiwenje potrebnymi a wujitnymi, wiedomnoszemi wuhotowacj. Dale dohladachu ſo, ſo može ſo tajſe wobohacjenje a wuhotowanje herbſkim džieciom jenož ſ vomožu herbſkeje ryciele doſtač a duž starasche ſo wobieſie ſaſſka wyschnosz ſa to, ſo by ſo doſahaja liciba herbſkich mjeđenjow jako wuczejow wuwucžita. A doſelj w ſerbach na dobrých hlowach nepobrachuje, dha je ſo w bježu čaſha

tejſko herbſkich wuczejow wuwucžito, ſo može po prawym doſahacj. Ale ſ čaſam ſo blyſcej dawa, ſo wobieſie hiſceje na herbſkich vomežnych wuczejach pobrachuje. A doſelj wysche teho ſerbow tež rad ſa wuczejow do Njemzow beru, dha može ſo njeſotremužkuſiž herbſkemu mjeđenje, kiž ma dary a pothilenje k temu, ſ dobrym ſwiedomniſom ta rada dacj, ſo by wuczejstvo wulniſ, wobieſie doſelj ſu w nowiſhim čaſu wſchilke wuczejſke mjeſta ſara poſlepſchene. Tež to ſe duschnie, ſo ſo wuczejſke pschithotowanje ſredj ſerbow, menujuj w Buduſčini, ſtawa, pschetož w tutym mjeſti je tak derje präparandſti wuſtar ſak tež ſeminar a we wobjemaſi je wſchilko tak piękne ſrjadowane, ſo tam mjeđenjy njeſchto hōdne naukuſnu a ſo w herbſkej ryci tak wudoſoneja, ſo moža poſdžischo ſ lohloſzju wſchilke pschedmetu (Gegeſtände) w herbſkej ryci wucži a tak herbſkim ſchulſlim džieciom najwetschi wužit ſe ſchuleſteje wucžby podawacj. To je ſa pruſſich präparandow a ſeminaristow w tajſim nastupanju jara hubenje, haj tak hubenje, ſo ſtoro hubenſcho byc̄ nemuſe; pschetož či po wetschei džielbi w ſwoim präparandſti žanu ſkladnoſi nimaja, ſo w herbſkej ryci tola njeſak wudoſonec, a na ſeminaru ſo ſyka na to nehlada. Duž potom do wuczejſkeje ſlužby ſtuſja a newedja, ſak maja herbſke džieci wucži, a ničton ſiž ne-roſtowucžuje, ſak bježu to čjinic dyrbeli. Njeſotryžkuſiž drje prózuje ſo, wot ſwiedomniſa čjereny, ſo by njeſak naukuſnu, ſtož je herbſkemu wuczejſi treba, ale ton a tamón ſebi tež myſli, ſo je ſe ſeminarom ſwoje wulkenje dokonča a ſo treba nima, po weleſjetnym pschithotowanju ſo njeſko hiſceje ſe herbſkej ryci dracjowacj. Won wucži teho dla njemſzy a herbſke džieci nech ſo doma pola starskich staraja, ſo njeſchto naukuſnu.

My praſicj noſchymy, ſo bježu džieci w pruſkoherbſkich ſchulach niečo nenawuſte; Boh ſwarnui! ale hdyž je pschi tym jenož wſchilko na dobrej woli wuczejſa ležane, dha to tak neje, ſak by byc̄ dyrbelo. Njeſotryžkuſiž sprózniwo a ſwiedomniwy herbſki wuczej ſy ſwoje džieci hiſceje wele wjazj nauwužit a to ſ wele

ložsch e j prózu, hdv by predy jako präparand a seminarist posłane dosiał, tak ma so w herbskiej schuli wuczej a kajke wiadomoścje ma teho dla predy nadobycz. My teho dla wopichjycz nemozemy, czocho dla s najmenicha herbski präparandski wustaw w pruskich Sserbach nesaloża a czocho dla czi sami, kotrychz to nastupa, s wetschej mozu na to necierzja. Psched njesotrym časom bie wele rycie wo tym, so mjet so tasiči wustaw we Łau abo we Wujesdzi saložicj, ale njetko żadny člowek ani słowęcka wo tej wjezg wiaz nevíne: a tola dyrbeli pruszy herbszy duchomni a wucjerjo, kij chzedja dobry lud wrocjahnyz, se wsciejl vilnoszju sa to skutkowacj, so by so tez sa pruskich Sserbow herbski präparandski wustaw saložit, haj s najmenicha präparandski wustaw, hdv tola na pruskich seminarach żaneho herbskiego słowa sklychej neje a tam herbski młodjenz nieżo herbskiego narwucnych nemozje. Ale sam wot so tasiči wustaw nepschindie, to dyrbi so ledyn pjeckie wo jeho wusłusowanje prózowacj. Saffim Sserbam tež nieżo predy dawali neishu, hacj ſebi je nejadaču, ale czi neishu żaneje próz lutowali a nebudža ju tež dale lutowacj, vſchetož woni ſu spósnali, schto ma dobra ſchulſta wucjba na ſebi a so móże ju jich džiećjom jenož tasiči wucjeter podawacj, kij je ſam dobry Sserb.

A skóńcznie neboj so nichčon, so bychu miodzi Sserbjo, hdv by so jich ſnadz wſazj i wucjerstwu dato, hacj so w Sserbach trebaja, potom żane mjeſta nedostali. Nie, teho so nichčon boječ netreba, pschetož Sserbow wſchudjom rad ſa wucjerszow beru a njemſke wucjerske mjeſta ſo ſim hnydom wotewrja, ſeli bychu w Sserbach żane nebyše. K wobtwerdzenju naſeho wuprajenja chzemy tudy njeſotrych Sserbow menowacj, kotsz maja ſlužby w Njemzach abo vſchi njemſich ſchulach. Do tajkich wucjerszow ſlusheja: 1) f. Michał Brühl s Czerwonych Noſliz, tu ſhwilu wucjeter w Motydlis; 2) f. Ernst Rychtar s Nošacjiz, wucjeter w Oderwizach; 3) f. Jan Buscha, drugi wucjeter w Breminu; 4) f. B. H. Schreibat s Minakala, wucjeter w Lubiju; 5) f. K. Höhn a Wulkeho Welkowa, wucjeter w Hornych Oder-

wizach; 6) f. A. Knotha s Minakala, wucjeter w Rebersdóři; 7) f. Kreczmair s Barto, mjeſchcianſki wucjeter w Budyschin; 8) f. G. Neumann s Wóspórla, zyrwinſki wucjeter w w Póglowach; 9) f. H. Seeliger s Barta, mjeſchcianſki wucjeter w Žitawi; 10) f. J. E. Schmidt s Maleje Borsczejje, mjeſchcianſki wucjeter w Budyschin; 11) f. B. M. Kofula s Czorniowa, wucjeter w Döbižu bliſko Tauchi; 12) f. J. Paulinus s Kortnizy, zyrwinſki wucjeter w Prótzu; 13) f. Jan Łodn̄i s Zatijobja, wucjeter vſchi cjeſtej ſchuli w Droždjanach; 14) f. J. H. Bergat se Schunowa, wucjeter w Oschažu; 15) f. A. Dudat s Kurpoje, wucjeter w Žibrachcijzach pola Biskopiz, 16) f. A. Haubmann s Komka, vemozny wucjeter w Biskopizach a 17) f. G. Thiem a s Barta, vemozny wucjeter w Halschtrowi.

Hlaſeje, tak wele herbskich wucjerszow je w Njemzach ſwoj ſhlieb nmaſalo, — a my možemy wieschcicj, so budje kózdy Sserb, tak bórsy hacj ie na seminaru wuwuſnyk, hnydom paſ w Sserbach pak w Njemzach mjeſto namaſacj. Duž, herbszy starschi, dawajecje ſwojich synow ſu wucjerſtwu, woſebje dokež ſo wucjerske mjeſta ſ kózdym lietom poliepschuja. — i.

S Wojetez (H. W.*.) Vecjor 11. mjerza poczachu tudy wóhen wolacz a bórsy poſka ſo, ſo ſo we wobvdlenju rólneho bjer-garia Sſlawoſcha na róžku róžowej hazy paleſche. Tam bie menujzy vſches hubene ſhachlie wóhen wuſhot a wſchelake wiez a draszenja w bliſkoſzi ſhachli ſavalit. Sſlawoſchowa bie hizom do toża lehnyz a budžische na tajke waschnie lohkd wo žiwenje vſchinęz móhla. Wóhen bu paſ vſches ſvjeschnu pomod bórsy poduſcheny.

S Noweje Wóh wojetowſkeho wokreſa. (H. W.) ſredru 16. mjerza rano w 6. hódzini wotpali ſo wocjernja tudomneho ſubleria a drewopſcheluzza Magera. Wóh buhu paſ vlomenjam ſbožomnie wutorhnene.

S Budyschina. S nowa maja ſakſy ſerbia ſwojej wykrojczesjomnej wſchinoſci džakomni byz, vſchetož ta ſama je w ſwojej

*) To rjeſla: Hoyerswerdaer Wochenblatt.

stajnej starobliwoszi wo liepsche herbskeho luda wo herbithe herbskeho schuliskeho revisora sa herbske schule postojala a jako taiskeho f. Wanaka, fararia w Kotezach, mitszirje pomenowaka. My s'nadz so nemolimy, hdyz pschitajmy, so drje je so to najstere s dobracjnym pschitajnenjom wyskodostojneho f. zirkwinstskeho a schuliskeho radicjela Dr. Wildenhahna stato, fotry, hacj runje sam herbski rosemjo, tola pschi swojej wulkej swiedomniwoszi w swojim wulzywajnym powolanju bory spoma, so je pschi revisach herbskich schulow rodzeneho, w herbskej ryczi wyscho rozmucjeneho revisora treba, jeli dyrbja wone ion wujik mjezi, tis so wot nich zada.

S Budyschina. Na naschim krajnoscstaw-
fim seminaru wotpojochu w bjehu tuteho ty-
dzenja pruhowanje wolboszmanoszie: f. Alwin
Hausman, wucjer w Biskopizach (Sserb); f.
Gustav Wagner, wucjer w Grossenhainu; f.
Bedrich Wylem Hasa, wucjer w Friedersdorfu
pola Pölejny; f. Korla Diedrich, pomozny
wucjer w Kumwaldzie; f. Bedrich Julius Wylem
Schmidt, pomozny wucjer w Gibawje a
f. Korla Eduard Endler, pomozny wucjer w
Frankenthalu. —

S Panez. Schwörts tydzenja, 17. mjerza,
rano w druhei hodzini wündje pola tudom-
niszchego žinroszerja Kaplerja wohen, tis tak
móżnie wokolo so hrabasche, so Kaplerzy lsedy
se živenjom czefnychu a tak wschiito swoje wob-
sedjenstwo plomenjam pschewostajich dyrbjachu.
Tak je wohen wuschoł, neje hiscje snate. —

D op i s y.

Z kukičanskeho wokrjesa. Bjesche
njehdz czaś, so Kusiczenjo nebjechu hiscje ja-
neho tsalza a Jane tsanje widzeli, dokež w lu-
tej tsjaney drozzi shodzachu. Jako bjechu pak
wo tsalstu saſtyscheli, chyvchu tu wjez tola rad
sejnak. Ticho dla poſłachu dweju mužow do
blíjschego mjesta, so bychtaj so tam sa tsalzom
praschałoz a poſluchałoz, hacj neby njehdze k
nim žadyn czahnal. Do mjesta pschitajsi pra-
scheshtaj so huydom we wrotach sa tsalzom a
tsake sworenje to s'nadz je. Wrótnik s'maj wot-
molwi, so tsalz je male, nohate swjerjatto, taž

wolosana kulta, a so ma jich won tójichto na
pschedan. Sweselenaj proscheshtaj jeho, so by
s'maj jeneho abo dweju pschedat. Won pschi-
neše s'maj na to dweju pawkow, do schlenzy
tykneneju, a reñy: „Jowle mataj, kózdy ie radz
pot tolerja hódný!“ Sweselenaj saplacjischtaj
wonaj swoj tolet a prascheshtai so, schto tais
tsalz jie a vije a schto s nim czinicj mataj.
Wrótnik wotmolwi: „Hdyz tuteju tsalzow domos
pschinescze, puschezeje jeju jenož do prósneje
stwu, hdzej nichón nebydli, nanoscheze s'maj tam
nieschtu muchow a džiceje potom sa njeckore dny
pohladacj, schto staj naftaloj. Kusiczenjo wot-
najachu teho dla pola Rohaczës prósnu stwu,
badzichu pawkow do neje a pschindzechu na
tsecji džen hladacj, schto staj naftaloj. Kózdy
wot teju pawkow bjesche pak wulse foto do
wokna napshadt a bědzische wosredja. Aha,
aha! poczachu Kusiczenjo wotacj, wonaj tsajetaj
wólnowé sawieshki, — a wyscho mjesto bjezesche
hromadu a wehelesche so nemóznie.

Schto pak je so s tymaj pawkowaj dale
podało, to nam snate neje a by nam lubo bylo,
hdy by nam to knes Rohacz w swojich ku-
licjanskich dopisach wosiewil.

L a m b o r a.

Z Prahi, 22. měrca 1859. Póndzelu
14. mjerza mjejesche f. profesor Höfler psched-
noski „wo spytowaniach franzowskeho krála Hen-
dricha IV. f. powalenju habzburgskeho domu.“
Skutkowanje Hendricha mjejesche taiske wotpo-
hledanje, tažej ma je Napoleon III., tis pod wu-
dawanjom, jako by chył wóslim (italslim) tra-
jam sbožie a swobodu dacj, rakuſemu khjezor-
stwu neinjer a nepokoj czini a njemslí swaſk leſ-
nie roswesž vyna psches to, so w moniteuru ludzom
czorne sa bjele na schiju powischa. Ale tharej
taſ lohžy newierja. Spodzivna wiez pak wo-
stane, so Napoleon Włocham swobodu lubi, bes
tym so swosich voddanow spina.

Won so potajnje na wójnu hotuje. Žadyn
džiw, so tež Rakuska so s czašom na najhorsche
pschihotuje, so móhla swoje prawo s bronią sa-
fitacj, jeli so s dobrym wujednacj nehodži. —
Nedawno bu do Prahi sajecja wutroba poſla-
na, ktraž bje s dweju wutrobów hromadu fro-

szena. Tola po dalskim pshchepytanju pokasa so, so bje jei nsechtón s wulkej wuschnoszju szencit. — Krajsne knejstwo wossjewja w nowinach szredk psche pólne myschi, kotryž je tuni a druhim swierjatam nechłodzi. Pschenja, rožka abo jeczmien namoczi so menujzy w dubowym luszu (Eichenlaubchenlauge) abo seli hacj f nabudnenju, twuschi so potom sašo a kypa so do nowowuhrebanych myschazych dżerow. W Czechach su to spytali a sa dobre spósnali! — Spytanja hódne by bylo; ale ja nimam ani pola ani myschi, duž dyrbju spytanie druhim samostajicj. — W Czoplizach bu 13. mjerza hólcejz hrebany, kij bje na dživne waschnje wo živenje pschishol. Wón bje doma na dwori kokosch popadnywscy sadasit a ju do kuzje fredz dwora cíjemyt, so by swoju skosa sataśit. Tón hólcejz bojesche so menujzy khostanja, pschetož nan bje jeho nabik, dokelž bje psched njeckotymi dnemi kaczu sakamejnswat. Ale dokelž so kokosch podnuricj nochzysche a sjanje na wodzi wokolo płowasche a wón so bojecz mjesesche, so jeho skust bórsy na swjetlo pschindje, dha chyzsche ju se strachom wuzjahnycj, — ale tuža bje huboka a hólz so satepi. Bórsy potom džesche jeho macz nimo a wuhladawski szuknu na wodzi płowazu, myslisze ſebi, so je ju hólz f worakawstwom do kuzje cíjemyt, ale kafse bjechu jeje strójelje, jako fa szuknu swojego morweho syna f wody wuzjahnycj.

Priłopk.

* Po wufasni wuzchnoszje neshmje so po schęczkach fakſtich schussejow žadyn skót wiazgynacj. Pschestupenja so s 1 tl. schtrazy khostaja.

* W Barlini pokasowasche wondanjo wjesty Rarez s Ameriki, kaf mója so tež naj-dživische konje na lóhke waschnje studjicj. Wón pschi tym žanych pukow nenałozowasche, ale wedzische konja s dobrym a psches nakhwilne spisanje tak daloko schifnycj, so tón szamy na pośledku na ſebi bubnowacj dasche.

* W Žitawi bu wondanjo w jenej tamniscej fabriży džielaczej Schlitternau wot jencie walje sa draftu dozahneny a pschi spjescnym woszwerzenju wot neje s tajsej mozu wo semju prashneny, so bje na mjeszji morwy.

* Džiekacj Gábler s Ditterdorsa mjesche 14. mjerza to nesbozie, so s roschtorow pschi nowym žitawskim jelesniczym mozi 30 lohcjow

wysoko delje padny a so pschi tym tak wobischof, so dyrbesche fa isti hodziny wumrecj.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Wulfe a mózne žony tola druhoy muzej swoju, wutrobitosz na spodzivne waschnjo pokaja, woſebje hdzi su so schejpaka natuſkale.

Mots Tunka. To ja tež vraju. Ale hdzi dha pak by tajse ſhonenje cínil?

Hans Depla. Nô ja wschak bjech nedawno w jenej koczmari a bjech so tam s jenym mużom se wón, kij tam tež pschindje, do ryczow dat. Ale bórsy bu naju ſabawa pches to pschektorhnena, so mojego towarzicha žona dwaj strojci džonku po nebo pôbla, a dokeli nevšchindje, dha hizsche wotreczfa; ale temu so pola naju lubesche, a duž u wón tež wosta. Pches to hizsche bôle roshnjewana, pschihna žona ſama a do ſtary ſaſtupnyski „príž! prás!“ do muža a do wotreczfa!

Mots Tunka. Neſchisfocji dha ty?

Hans Depla. Haj, dha budzisze so mi tež tak ſchlo kaf koczmarej. Pichetož wſchitzu tjo tam s medrymi wokami ſtejachu.

Mots Tunka. Šabita žona! Tu dyrbeli tak prawie „mores!“ wuciej.

Hans Depla. Hacj runje je tón hizom w Dráždzanach wukla, dha hizsche jej ſón tola ſkóncznie, jakbjechu ſo njeſak ſhabala, tak trochu do pomialka ſaſczejepichu.

Mots Tunka. Džaf budz Bohu, so je moja Wórfala tajſeho bôle měſtſeho ſplaha.

Hans Depla. Haj dha ſebi ja tež moju Katu ſowalu, runjej druhoy kust poborczala, hdzi poſdzie domojo pschindu. —

N a w ē ſ t n i k.

Džaf.

Knesej doktorej, kafenkej a babenzej

Salowſkemu

w Chróſczech praju ja podpiſany ſwoj najwutrobnischi a naj-naležnisihi džaf fa to, s Bozej vomožu, dokonjane ſbožomne wuhoſenie mojew ſkali ſkoro zylje roſzeneje ſjeweje delneje ledzby. Wón ſaplacj jemu jeho newuſtawazu prózu a nech Wón hizsche dotho s ljevſchemu cíjewiacych ſtukuje, wſchitim tym val, kotsi me w mojej hiednoszi dobrociſirje s darami ſweſtelichu, čyžt to wſchekomózny naj-bohatscho ſarunacj.

W Kukowje pola Vanciž, 18. mjerza 1859.

M i o t s K h j e ſ k a.

Pod rukowanjom woprawdżitoszje.

Dr. Horschardtowe arom.-mediz. selowe mydło (po 6 nbl.)
Profešarja **Dr. Lindowa** v e getabilská jerdkowa pomada
(po 7½ nbl fruch.)

Haptykarja **Speratti'a** italske medowe mydło (w paczyczach
po 2½ a 5 nbl.)

Dr. Hartungowy chinaskorowy woli (w stempelowych
bleskach po 10 nbl.)

Dr. Hartungowa selowa pomada (w stempelowych tyglach
po 10 nbl.)

Dopokasane psches do kholjetne radostne dopokasma wschelakich
naukownych pruhowanjow a praktiskich naložowanjow, moja so horejsche
privilegowa ne frieksi se sprawnym dowjerenjom do poruczajezho
spomnenja dawacj: a budja so wieszje wote wschelich tych, kij su je
junkroj naložili, s wožebnym spodobanjom pszezo saſo trebacj.
Prospektu a rozwuczenia naloženia darmo dawa, kaj tež
tute frieksi same w Budyschini jenož s am pschedawa Wilb.
Hammer, w Bernarcjizach Hermann Einert, w Bis-
kovizach Friedrich Mai, w Kamenzu Aug. Neumann,
w Lubiju Koſla Dümler, w Rakezach haptykar Facius.

Kania. Doselj welejte dobre meno podla ſie
jazdy friekion ſtu wſjednie | michlate po-
twarz a falſchowanja | ſatogue, obyli cieſen-
ſapomario naſich friekion niž jeno na ich hufio
mojewene ſavofowanje kaj tig na mena: **Dr.**
Horschardt (Fräuter-Gefle), **Dr. Lin-**
nigfeſe a **Dr. Hartung** (Chinarin-
denöl a Fräuter-Pomade), **Sperati** (Ho-
nigfeſe) naſipageho ſenyczeho depofitara w ſenjen-
miej | f weſtronenu ſiebania || dobrójwie
ſwjeru ſedjowaci.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horje ſawjeſzenja wſchelich družinow psche wohēn na pschedadžite wobſedjenſtwu, psche elemen-
tarne ſchfodowanje na pucjowanſte ſubta, teho runja ſawjeſzenja na živjenje čloweka.

Policy a ſarunaja ſchfody w pruſkim courtantu ſa najtunische prämije.

Garuczenſki fonds towarzſtwu 16% millionow ſchfesnakow ſliebora.

J. G. Richter,

distriftny agent ſa Budyschin a wokolnoſz.

Hamburg - Br. menske wohensawjeſzjaze towarzſtwu.

Tuto towarzſtwu bere wſchilke družiny ſawjeſzenjow psche wohnowy strach po tunich, twer-
dyh prämiah horje.

A dalischemu wuložowanju, kaj tež ſ horjebranju ſawjeſzenjow porucja ſo
W Budyschini, 4. februara 1859.

Herrmann Danckhoff,

na ſerbiskej haſu.

Runklizoweho ſymenja,
kotrej ſym hižom wjazore lieta pschedawak a
ſ kotrehož ſu taſ wuberuje rjane runklizy naro-
ſte, ſym ja ſa to lieto ſaſo jara wulſu poſyku
doſtat a je tudy a w Maleſezech po puntach
a lutach pschedawam. — W Budyschini na ſerb-
ſtej haſy czo 10%224, hdzej dwai moraj a ſelenaj
ſichtomikaj psched thlamami ſtejtaſ.

J. G. F. Nieſſch.

W o ſ ſ e w e n j e .

Psichodny

4. haperleje 1858

depołnja wot 10 hodzinow budja ſo twarenja
ſförbarca w Smolitzach, wobſtejaze ſ nowona-
twarených, psches zyke maſiwnych domſtich, ſ wul-

keje bróžnje, wobſchernych hródjow, woſowych a
drughich ſolnijow, ſ rumnym dworom a ſ pschistorko-
wazej ſahrodú, nježož 3½ körza wopſchijazej, tež
po dobroſdaczju ſ meñſchimi abo wjazorymi lejom-
noſzem i wot 6 hacj do 20 körzow pola-a luki
pod wumjenenemi, w termii woſſerjomnymi, na
pschedadžowanje pschedawacj, ſ cjemuž ſo na
fupenje ſimyſleni ſ tutym pschedroſchuja.

Jedyn hiſćeje nowy hejduschny mlyn, ſ korymž
mojetaj dwaſ muzej ſa 2 hodziny körz jita ſchrō-
towacj a ſa 1½ hodziny körz hejduschi wotdije-
lacz, je w Lipiczu czo. 2 tunio na pschedan.

Woprawdžite rigaſke lane ſymjo
pschedawa w jara rjanej twori najtunischo
J. G. Richter na miaſowym torhochęſu.

Krajnostawski bank.

Dan, na termiju konz mjerza t. l. na kwittonse knižki krajnostawskie na salutowanie so wot 1. haež ſobu do 30. haperleje t. l. w hotowych penesach wypłacajuje.

Barlinske woheń sawieszjaze towarzſtvo.

Sakojene 1812.

Sakladny kapital 2 millionaj toleř.

Tuto hijom 46 ljet wobstejaze towarzſtvo bere sawieszenja pſeže wóhniowu ſchodus horje po niſkich, ale twerdych pramijach, hdež ſawieszeny ſenje ničjo doplatcowač netreba.

Sawieszenja wobstara a wſhie wutożowanja dawa

W Budyschin.

J. E. Smoler, wudawač Serb. Now.,
agent barlinskeho woheń sawieszjazebo towarzſtwa

Dr. Whithowa wodžicza ſa wocži

wot L. Ehhardta w Altenfeldzi w Thüringſteji, i wſazorymi privilegiami wyſoſich weſchow poczeſzena, wopokaſuje ho be wſchitimi dotalnymi wocži hoſzvymi ſredkami pičes ſwoje ſbezomne ſlutkowanie wſhiednie jako najſahodniſta a najſiejszta wodžicza w taſtim naſtrupanju, a može ho jako dopofaſany hoſzv a poſylajacy ſredk a jako

wjesta pomoz ſa ludzi na wocžomaj bjeđnych

kōdemu poručecj. Wona hoſi wjeſzie a ruczie a be wſchitich ſakdnych ſhewkow, woſebje vſci ſahorenju, ſzepnjenju, ſuchoſi, ſylſowanju a bježenju wocžow, taž tež vſvi ſlabofii po bjeſmi a vloči bleſčka ſ wutožowanjom jenož 10 nsl. a vjeſla ju jenož wopravdjuju Traugott Ehhardt w Altenfeldzi w Thüringſteji. — Sklad ſa Budyschin je w brodowiskej haptuzji.

W Wutraczjach je jenoſhoſzowa, pſched njeſotrymi lijetami nowonatwarena kheža čzo. 94, i kotrej tež pjeſna ſolotowa ſahroda fluscha, ſe ſwobedneje ruki na pſchedan a može ho wſcho dalične pola woſhederja tam naſhonicz.

W Neſwacjidi je jena wulkosahrodnika ſiwoſz ſe 46 körzami ležomnoſzijow ſe ſwobodneje ruki na pſchedan a može ho wſcho dalsche naſhonicz pola Heinzy tam a tež pola Michala Wočha w Bohowu.

Jedyn wotrocž može hnydom do ſlužby stući na knežim dwori w Delnej Kini.

200 körzow zyblowych bjernow, ſe ſadjenju woſebje kmanych, ma Gorkert w Nowej Wsy pola Maſez na pſchedan.

Rachlowe ſerbſte ev. luth. miſionſte towarzſtvo ſmijeje nedjelu Laetare (3. haperleje) popolnju w mlyni w Jeñęzach miſionſtu hodžinu, na kotrej ho wſchitzy pſchedzelio miſionſtwa, woſebje pak tež ſchulſte dječici naſlubofniſcho pſchedpreſchuja.

S. Šlanjowa aukzia.

Wutoru jako 29. mjerza 1859 rano wot 9 hodjinow budje ho na ſhelnjanſtym rejeru na ležomnoſzjach tamniſcheho Wetzkeſ ſubka wulfa djjelba kopaniskeho ſtanja po loſach ſa hotowe penesy na pſchedbadzowanie pſchedawacj.

Na droſy wot Budyschina do Nadžanez bu ſandženu ſobotu bjeſtel muſi namakany a može ho w Nečorni na knežim dwori pola poſoncja Jana Khejnka ſažo doſtacj.

W Dubrawy pola Barta je jena kheža ſe 130 kwadratnymi prutami pola a ſahrody ſe ſwobodneje ruki na pſchedan a može ho wſho dalsche pola hoſzenerja Nowaka tam ſhonicz.

Najdrobnijſhu bjeſtu koſzinu (Knöchenmehl) inateje dobroſje poručia

G. E. Schade.

Zańdženu ſobotu ſila w Budysinje plaćachu:

Korc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.	
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Piſenja	6	10	—	4	—	—
Roſja	3	27	5	3	5	—
Bečimen	3	2	5	2	25	—
Worš	2	15	—	1	20	—
Grōb	7	—	—	—	—	6
Woka	5	—	—	—	—	4
Rjevik	—	—	—	—	—	5
Zahly	6	15	—	—	—	6
Gejduſchka	5	—	—	—	—	10
Bjerny	1	5	—	—	—	20
Kana butch	—	18	—	—	—	—
Kopa ſlomy	7	—	—	—	—	17
Zent. ſyna	1	7	5	—	—	6
Dowoz:	2366		korcow.		1	

Cišć Bjeđricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi 6 np.
Štvortlétne předplata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. sask. pósce 7½ nsl.

Císto 13.

2. haperleje.

Léto 1859.

W opšijecjje: K Navedzenju. — Wosjewenje. Iaſniſche wuhladý — Szwietne podawki — Se
Serbow. Se Spal. S Weleczina. S Budyschina. — Wobrash se živenja. — Hanž Depla a Mots
Tunka. — Raujefstnik.

K n a w e d z e n j u .

Gzi ſami czeſzeni woteberarjo Serbſkich Nowinow, kotsiž
dzedža ſa ne na druhe ſchtwórtljeto 1859 do předka placicj, nech
njetko 66 np. we wudawańi Serbſkich Nowinow wotedadža. Tež
proſzymy tych ſamych, kotsiž ſu nam dljefchi czaž penesy ſa Serb-
ſke Nowiny winojezji, ſo bychu nam ſwoj dolb wjeszje hacž do
jutrow ſaplacicj chzyli.

R edakzia.

W o s j e w e n j e .

S pschiswolenjom kralowsfeho ministerſtwa kultuřa a ſlawneho wuczeńſtwa, dyrbi ſo, kaž w
ſandžených ſtetach, tak tež w tym ſteci ſa minoholicznych protestantskich Serbow w Draždjanach a wo-
ſolnoſzi naſhwilne wotdzerzenie Božeje ſlužby w herbſkej ryczi tam mječ. A dokež ſo to ſchthri ſročj
ſtane, tak ſo ſo nedželu Láture, 3. haperleje, 2. nedželu po ſw. trojizh, 3. julija, 15. nedželu po ſw. tr.
2. oktobra, a 2. nedželu adventa 4. dezembra w kſchijnej zirkvi w Draždjanach, dopoldniu wot 11 hodži-
now, psches herbſkeho duchomneho a ſpjevarja ſ Hornych Lujiz Boža ſlužba w herbſkej ryczi, ſ dobom
ſ Božim wotkaſanju, wotdzerži, dha doſtaſava ſarario tidoſneje krajſteje direkſije, w kſtrahyj wofadach
protestantzy Serbja pschewyaja, ſ tutym poručnoſz, to bližſhu nedželu po wudazu tuteho wosjewenja
ſ kſetki wotpschipowedacj a taſke wotpschipowedanje nedželu psched kóždej horla ſponuſenej Božej ſlužbu
wospetowacj.

W Budyschinu, 18. mjerza 1859.

Kralowſka krajſka direkſia.

ſ Könneritz.

ſ Tümpling.

Iaſniſche wuhladý.

W ſandžených dnjach ſmy ſ wjestoſju ſhonili, ſo
je wójniſki ſtrach ſ najmeneſha na tu ſhwilu wet-
ſtronem, pschetož italskich ualežnoſzjow dla budze ſo
wot pecioch najwetskich europiſkich knejerſtow kon-
greſ ſotdzerzeč. Tute knejerſtwa paſ ſu rufe, ſruſe,
pruske, rakuſke, franzowſke a jenželske a jich wet-
poſtañz ſo najſkere ſredž ujeſza meje paſ w
Kammeini paſ w Baden-Badeii ſeindu, ſo bychu
ſo italſte naležnoſze veſ wójny wuczinieč hozík.

Nech taſke wuradžowanja wupadni kaž dzedža,
dha ſo ſo njetko tak wele wjeste byč, ſo ijet ſa
žana wójna nebudze. Pschetož wuradžowanja na

kongreſu budža najſkere hacž do naſymy tracj a
duž by potem, ſeli ſo ſnadž nebyču k žanemu ſpo-
kojazemu kónzei wedke, wójniſki ſropot toſa hacž do
pschichodneho naſječa wotſtorčenym wotſat.

Najſkerepaſ ſo radži, wójni ſylje wotwobročicj, do-
kež franzowſki kſhejor wibži, ſo bychu ſu wſchitke
wetsche weichí do neho dali, hdy by wón mjer ka-
ſut a hewal budze tež teho dla ſkere mjeru czaž
wotſat móz, dokež je rakuſki kſhejor ſwolniwy,
Italſkim wjese požadania dopelnicj.

Napoleon tež njetko ſjawnie na mjer djeržecj pyta,
pschetož na mjeſtu kwejeho wojnichyzwejeho wuja je mjer-
lubowazeho Chajelonpa ſa algierskeho ministra poſtaſik.

Świetne podawki.

Saksa. Konferenzy schulstich wuczerjow, kotrež so nješko ljeta žane wołdżerżowate nejsu, budža nješko po porucznosći wyschnosje sašo sriadowane a to na to waschnje, so wuczerjo budyského a rakerzanského hamta so pod nawedowanjom k. primariusa Rühlunga w Budyskim sienocja, wuczerjo kamenského a kinsbórkského hamta so pod pschedsydzwom k. primariusa Würckera w Kamenzu shromadžuja, wuczerjo lubijského a wósporského hamta pod wedzenjom k. primariusa Fischera w Lubiju a wuczerjo polčnisského a biskopského hamta pod rjadowanjom polčnisského fararia Schulz so shadžuja. Posdžischo móža ſebi woni tež druhich pschedsydow wuswolich. — Hdyž ſu po tajſim wuczerske konferenzy ſaſo do živenja ſawolane, neby dha móžno bylo, ſo by ſo po času tež powschikomna ſerbſka wuczerske konferenza ſaſožic möhla?! — Teſe kralowſta wyſloſſ ſtreni krónprynzeſyna Karola je ſo 27. mjerza do Mannheima podata. — W Sakskej je loni 2857 nowych knihi wuschio a 257 nowinow wushadžito. — Psichodna ſalſta lotteria je ſaſo wo 7000 loſów pschisporena, tak ſo je iich wſho do hromady 72,000 ſe 36,000 dobytkami. Venesy ſa wſchitke loſy hromadžie wuczineja 3,335,000 tóleř. — Pschi ſhromadžni ſmjerowanžow (Friedensrichter) budyského hamtského hetmanſta buchu do wuberka wuswoleni: k. k. Dr. Herrmann nad Wutobčzami, ſ Zenger nad Pomorečzami, radžicel Hempel nad Dhornom, Dchernal nad Djechoreczam a baron ſ Uckermann nad Eutobčzom, a na ſhromadžni ſmjerowanžow lubijského hamtského hetmanſta wuswolichu ſo do wuberka k. k. rytmischtr ſ Nostiz-Držewiecki nad Šerbstimi Pawlozam, krajny starſti ſ Thielau nad Oberlemnižom, Schmalz nad Hidčinu, Magnus nad Droždžiom a fabrikant Bartsch ſ Alteibaua.

Prusy. Kral a kralowa chzetaſ po ſwolum wróćenju ſ Italiję pecja naſpriódzy na kralowſkim hrodzi Brühlu poła Kólna pschewiacz a ſo potom w lječu do Potsdama pschedsydlicz. — Nowy ſakon w nastupanju tak menowaneho gívlnego mandželſta ſchindje na ſejmi bórsy

do wuadžowanja. Jego najwoſebnischej para- grafui mataj ſo talle: §. 1. Mieschniske wjercwanje psches duhomneho ſaſoži vlačitioſi (Giltigkeit) mandželſta. §. 2. Wysche teho može ſo vlačitioſi jeneho mandželſta tež psches poſtajene wuprajenje psched ſudniſom ſaſožic. — Tnión ſakon ma ſo woſebje teho dla dacj, ſo bychu ſo tajzy, kotrychž mandželſto bu njeſakleje winy dla roſwjerowane, a kotrychž žadyn duhomny ſ nowa wjerowacj nochyſche, ſaſo do mandželſta ſtupic möhli. Taſkich parſhonow ie pecja psches 2000. — Czi generalojo, kotſiſ w pruſkich krajinach, ſ Franjiowſkej meſowazyc, wójsko kommandiruja, biechu wondanjo w Barlini ſhromadžent. Woni ſu ſo ſaſo na ſwoje mjeſta wróćili, ſtyshecz pak neje, ſo bychu tam njeſakle wojnske pschihoty cjinili. ſ zyla ſo pruſke kněžerſtvo na žane waschnje ſiawnje na wojnu nehotuje. To je ludjom ſnamjo, ſo ſo wojny neboji abo ſo ma híjom wſchitko hotowe, ſtož je treba, hdyž by ſnadž wojna wudyrila.

Rakuſy. Hacj runje ſo tu poſwedacz pocjina, ſo budje mjer ſnadž ſdjerjaný, dha ſo tola hiscjece bes poſteſtača wojnske pschihoty cjinja a wſhiednje ſo wojaž a wojniſti grat do rakuskoitaliſtich krajinow ſetelu. To je drje tež naſljepe tak, poſhetož hdyž by ſo rakuske wójsko tak ſhjetſie w Italii nepoſchisporilo a tam tak ruczie ſe wſchim wojniſkim potrebom wuhotowane nebylo, dha budžichu Sardinſy naſſere híjom dawno wojnu ſapocjeli. Ale tak ſo poſhed Rakufchanami boja a ſo ſami hibacj nemóža, jeli ſo jim Franzowſojo nepomhaja. A tutych poſmož je počzata jara newieſta bycji, hdyž je Napoleon poſtryk, ſo chze wſchón ſwjet, ſ wuwačiom Italiiſtich, mjer mjež a ſo möhli jemu wſchitke europiſte werchi na ſchilu poſchinę, hdyž by won rakuskemu ſhjezorej wojnu poſchipowedžit. A ſo by ſo won ſ teje zyleje wſezy, ſotruž je w ſienoczenſtwi ſe ſardinifl ſakom ſapſchadl, njeſak ſ cjeſzju wushmatač möhli, dha ſe wſchej mozu na to džeta, ſo bychu ſo italske naležnosje na jenym kongreſu wujednale. W tajſim naſtupanju je jendželſti poſtanž, lord Cowley, we Wini ſtukſowat, tam pak ſu ſa jeho namety malo poſhiliſnosje poſasowali. Sa to pak ie

namet ruskeho khiejorstwa, so by ho kongres, wot wetskich europeiskich wierzow wobwołany, italskich należnoszio dla w blijskim czasu wodzjerza, wetsche spodobanje dobył a rakuſki khiejor je swolnity, swojego poſlanza na tuton kongres poſtač.

Franzowska. Na mjesto prynza Napoleona je wjesly Chasseloup-Laubat jako minister za Algiersku pomenowany. — Khiejor je porucit, so maja ho schyri regimenty wojskow do Algiera pschewes. — Sardiniski ministerpschedny, hrabja Gavour, je do Parisa pschijiet a dolhe wuradžowanje s khiejoram Napoleonom mjet. W Sardinii su menujzy jara mersazy na to, so znadz njeſko žana wojna nebude a woni maja tam tola hžom wſchito na wojnu pschihotowane; wele bōle pas jich to mersa, so Sardinika na tym prijodksteſazym kongreſu fastupena byc̄ nezmje a woni praja, so by jich cjeſi psches to jara ranena byla. Sardinzy ho menujzy sa wulzy-ważnych ludzi džerža, hac̄ runje je jich kraj jenož male kralestwo; a jeli jich poſlanza na ujeſaske waschnje na kongres neſchipuscheja, dha je lohko možno, so Sardinzy i rosmersanjom na swoju ruku niekaſ wojnu sapocząnu, so bchu tak druhim ludjom tež mersanje nacjinali. — W nastupansu mōdawowalachiskich należnoszio, kotrež budžemy pschichodnie rumunske należnoszje menowac̄, poweda so, so budje jich dla konferenza stónczne w sapoczątku haperleje hromadu stupiez.

Rusowſka. Ruske wojisko je twerdzisnu woblehnylo, w kotrež czerkeſti wetsch Schamyl pschabywa.

Cjornohórska. Mandželska weraha Danila je 19. mjerza džowęcjeſku porodžila.

Turkowſka. Sserbski wetsch Mikosch je na swojim narodnym dnju wot franzowskeho, kaj tež wot rakuſkeho khiejora sbojopschejazj list dostat. Rakuſki khiejor jemu pschi tutej skladnoszi psche, so che wón rad kózdy čas ruku i temu wschemu poſtacieſi, schtož by i dobremu ſuſobſtu bes Rakuſhanami a Sserbami pomhac̄ möhlo.

Ze Serbow.

Se Spal. (h. W.) Ludomny pōleñek Rokufa pschindze 19. mjerza na to waschnje k nesbožu, so jemu jena khójna, kotrež won wulcopowasche, na jeho prawu nohu padje, tu ſamu roſtry a ieho ſameho herwak tak wobſchledji, so dyrbesche 21. mjerza wumreč.

Weleczjina. S wulkim spodjiwanjom, ale tež ſ wulkej ſrudnoszii ſmy tón naſtarſ cjeſtali, kotrež je w Serb. Nowinach cjo. 12 wotschischajany a nam poweda, tak wele herbſkich wucjerjow w njemſkej ſchulſkej wucjb̄ ſtejt. My ſmy ſebi menujzy hac̄ dotal myſlili, so herbſzy wucjerjo na žane waschnje fa Sſerbow nedobahaja a so dyrbimy teho dla se wſcheſ ſæk-klivoszju na to cjeſac̄, hac̄ budje jich tak wele, so tež ſerbskeho pomožneho wucjerja dostañemy, ſo kotrež hžom tak dolho jedžimy. Cjim wetsche džiwanje bje po wſchem Weleczjini, jaſko cjeſitamy, ſo je ho tež ſkłody herbſkich wucjerjow do Njemzow pscheydlito a ani naſche ſchulſke prijodkſteſetwo ani naſche kollaturſtwo ani ſchulſke revisorſtwo neje wedžito, žaneho jenickeho ſa naſche herbſke džieci dobyc̄. So je naſcha ſrudnosz teho dla hórka, to može ſebi kózdy myſlili, ſiž je naſhonik, ſchto ma to na ſebi, hdyž ſo herbſke džieci jenož ſ pomožu njemſkeje ryczie roſwucjuja, a my prawje woſchilic̄ nemóžemy, cjoho dla nam žaneho herbſkeho pomožneho wucjerja nedabja, woſchilic̄ hdyž ſo tola na grylkinej viſitazii wucjniko, ſo herbſkeho pomožneho wucjerja mjesto dotalneho njemſkeho dostañemy, tak borsy hac̄ budje jadyn i dōſtac̄, a ſo maja ſo herbſke pacjerſke džieci pschichodnie tež woſebje roſwucjowac̄, tak ſo jim treba nebudje, i njemſki pacjerſki džieci ſtadzie na wucjb̄ khodjic̄. Ale hac̄ dotal nicžo ſtyscheſ neje, ſo žaneho ſſerba dostañemy, hac̄ runje je herbſkich wucjerjow doſz. To je jara ſpodjiwne a ſa naš weleczjanskich ſſerbow jara ſrudjaze, a ſchtož herbſku pacjerſtu abo konfirmacijſtu wucjb̄ naſtupa, dha ſo tež wſchelko bledži, ſchtož pak cjeſimy pschichodnie powedac̄.

S Buduſchin. W prijenich iſſich dnjach tuteho tydjenja wotpoložicu na naſchim krajno-

stawskim seminaru k najwetschesem spolojnoszi swoich craminatorow pruhowanje wolskohmanoszje: k. August Budar, wuczer w Potvizi (Sserb); k. Ernst Simanek, pomozny wuczer pschi mjechczanskej schuli w Budyschini; k. Adolf Kriegel, pomozny wuczer w Eibawje; k. Bedrich Groša, pomozny wuczer w Tasonzy; k. Julius Gärtnér, pomozny wuczer w Burkersdorfu; k. August Schöbel, wuczer w Grosshennersdorfu; k. Emil Hoffmann, pomozny wuczer w Ebersbachu a k. Albert Voigt, pomozny wuczer w Žitawje. — W drugiej polozji tuteho tydienia pak czinjachu pruhowanje, so bychu kandidaturu wuczerstwa dostali, sziebowazy seminaristojo: Jan August Schotta se Smilneje; Korla Bomhajboh Groša s Kumwalda; Ernst Gustav Kunack s Alzjohndorsa; Korla August Tutschka s Neusalza; Korla Gustav Kirsten s Budyschina a Jan Wytem Roscher s Droždžija (Sserb). —

8.

Wobrazy ze žiwjenja.

XI.

Naljeczo je so 21. mjerza zapocząto. Czopke, skloncne wedro, mile powietry, psychilhadjaze ptaczki, schlowroneczki a schkorzy, biechu to hamo hizom dawno psychipowedali. — Žita a trawa so selenja, kerčzli a schtomu pupki dobywaja a tam a ham hizom liszje puszczeja. Rech tež mjerz a haperleja dyb a dyb hrośnje poładne-raj a rosmersanaj deszcz a hnejeh wołoko so pluskataj a metataj; dha jimaž to tola niczo nepomha. Naljeczo djerži dybywanje, a syma dyrbti swoje krute wobleczo a bjetu brodu druhdze wobrocziż a pokasowac̄.

Haj, naljeczo psychineše živjenje! Schtož morwe tu lejescze a s móznymi recjasami bu djeržane; to pocjina so hibacz, roslame swiaſti a swecji swedzen woswobodzenja.

Tu widjisch czlowecze, twoje snamjo! Tež ty budzesch njeħdy s móznymi swiaſtami w śmiercji twerdzie djeržany; ale tež sa tebe psychindje naljeczo: ty budzesch sutry djeržecz, budzesch stanycz s nowemu živjenju, a hlosy tych woswobodzenych budža kliniczeč we móznej kħwalbi. To je hisčeje sweszelazysche sa tebe, hacj hdyż

ħebi psched wocji stajish wschitke tjanne dny weħeleħo naljecja a wschitke krafnoszje, kotrež wone s potnej a se schetvertiwej ruku wusypowac̄ budże.

Tola nesabudj, so weħelicj naljecja! Hdyż Boże skusi k weħeloszi liwaja a Boże stworenja so straduja; dha czuejiny čłowek neħnuta wostaci nemoxje a melċejex neħmije.

Teho dla, budż mi powitan, smjejkowaty młodżenizo, blyscieżaje naljeczo! Kak chzu so stradowac̄, hdyż tebe se seleunni wienzami, we kotrejż so hnejebjele a piżane swieisti sybola, wuptysheneho psched żobu midjich budu! Kak radosniwie chzu s tobu wopytaż saħony, pola a kuli, haġe, ljeġy a saħredy, hori a dolu! Kak chzu kriebac̄ s hnutei wirotu balsamowe dymanja twojich fejnietek a rögiček, so wschitke jiltu we mui weħsele a dżakapotne so hibaja a bija, ja-si — so Böħ seħże!

To fu wjeſje tež twoje satzūca a prijód-wsac̄ja, lubu psħecjelo, neħi hy, schioj chzejx.

Ale, wy moji serbszy bratja na wħach, sje dha tež to swoje swjeru czinili, so hy to naljeczo do wascheje najbliszeje bliksoszje, na wasche saħonu, do waschich wħow a saħrodow s krafnimi fejnietekami na kerċiħach a schtomach psychincz möħlo? Sze wapelnilii a wobħadżili wschitke prósue bleċċli wołoko waħ, hdyż möž- no bjeshe? Abo sze wschitko wostajili, kaž bjeshe pschi nanowym a džiedowym hospodar-stwi, prósae jow, prósue tam, żadyn schtomik, żadyn kerċiż, jana kwietta?

Ia so nadžiū, so niz. Psħetoz ja hym s weħselei wutruo widjist, so sze schtomisti ku-powali a hadjeli. Ĉslava wam! Iżi sze to czinili.

Schtoha pak dyrbju wam psychinolac̄, iż sze wschitko pschi starym wostajili? —

Nimacze dha żane spodobanje na tjannej schtomikach, krafnich kienjach a weħseliħ plo-dach we waschej bliksoszi, mot kotrej möżejcie prajic: „Te hym ja hadjal a plahowat! Wone fu moje?“ Nejjesje dha wy, aby wasche djegej, rady strowy had? Macje dha tak wele hadjakkow wysħe, so möżejcie had kipowac̄, kotrež bixxje hemmak nimale darmo mjeti? Ne-hanibujecze dha so, hdyż wasħeħo fużova w

sahredži, wokolo hšiežje, pschi pucžach, haj wschu-djom, hdjež je móžno, pilne schomisi šadžecj, a posdžischo jeho dom se lejenemi wobdaty, a jeho dohate plody shromadžicj widžicje?

Schłodžito neby, hdjy by so prawje na was hšarito, so njesotre hšieborne a njeschto prózy tak lutujecje w cjašu, hdjež was toladžielo runje tak jara na porsin nepali. Ale nech tón kročj hšiežje je. Ja ſebi myſlu, so do ho vndžecje a ho voliepschowacj budžecje.

Ale iſto njeſt? Skoro je ſa to ljetu poſdje. Chzeče pak bes dalokeho a ſchierokeho reſmyſlenia hšwatacji, dha ta wiez hšiežje poſdje.

Pohladajcje teho dla, hdje je w sahrodži abo hewak njehdje próſny blečj, hdjež móžt ſchomisk abo lečej ſtacj. Steja tu stare, ſhni, neplodne abo hubeny ſad noschaze ſchomys, won ſumim! Njeſt wobrachnuſe, ſak wele ſchomiskow trebacje, potom djeſte na wiski, abo hdjež hewak chzeče, naſljeve ſi wuſtojnemu sahrodnikej a ſupujeje a ſadjeicje. Dale hladajcje! Tam pschi muri, abo pschi plocji móža wschelake ſeřejſi, tij dobre, ſkódko jahody a truhého nehu, ſtacj, a tam w luciſtu, hdjež hewak niež ne-roſe, hšiežje bós hwoje ſtrowe lejenja a plo-dy pschinene. Hibajcje ruzj a ſadjeicje!

A wy, gmeinszg prjódſtejerjo, pohladajcje, hdje na gmeinskich honach wo wshy a pschi pucžach ſadowe ſchomys ſtacj móža, a ſtaracje ſo, ſo bychu tam pschischte. Won ſe ſtarymi wěbami a teho runecja. Posdžischo njeſtory toles ſi teho ſadu do gmeinskej poſtađnicy poſeeži.

„Haj,” pracieje wy, „to wſchal je wſchitko jara duſchnje; ale ja žadyn sahrodnik nejſym; na plahowanje, ſadženje a wothladanje ſchomiskow ſo ja newuteju; niež hódne neby pschi mojim ſtukowanju won pschischko.“

To wſchal móže byc̄. Ale ſchtoha cje nu-ſuje, newſedomny wostacj? To wſchitko mó-žesch, je li žylje na htorou ſlepneny nejſy, ſlo-ſej prózu naukuńcji, woſebje, hdjy ſebi tu wot Macjizy ſſerbskeje wudatu knižku: „Sadowa knižka,” ſupiſch.

W tej ſamej ſo ſójdemu tak do huby maſa, ſchto ma cjinicj, hdjy chze ſadowe

ſchomys plahowanje, ſo króſio a ſjewe byc̄ ne-móže. A hſiežje wele wiazy tam ſteji. ſak móžesch potom dobrý ſad, ſadowu muſu, pecjeni-ſi a ſuſchenki, ſadowe wſtanzy, pímpuſ, ſchma-derunki a t. d. iſes, a ſak potom ſchiesnaki do-kaſpy ſtetaja, hromadu muwiſowane ſe ſadu — to wschitko ſo cji tam poſkaſuje, hdjy to cjtacſch. Šliſenj cji hromadu; poſiehnui. Kup tu knižku, ty ſo ſacj nepudjeſch: 18 np. placji; dwje ſchlenzy piwa ſtej dróžſchej!

Eſy tak wokoto ſo lietha wſcho pschihovat, ſak budžech ſo pschichodnie na rjane naljecjo weſhelicj a ſe ſejhravazej wutrobu twoje ſchomiski a twoji ſejjeſaz ſarodis wokolo ſo wothladowanje, a njehdv ſi Bojeſi pomozu tež kaſhne plody ſbjeracj. A kóždv pscheczel Bojeſi ſtowby budje ſo ſi tobu ſradowacj, tebi ruku ſticejſi a praciež: „Ty ſy derje na tym cjinit, ſo žaneje prózy ſo boſat nejſy, ſo ſy ſemju, twoji dom, twoje wobydlenje poreſchit. Díjak budž tebi!” —

†.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Ludiſjo mjenja, ſo naju ſtora wotefnaju, jeli naſu woblecjo bóry ſaſo newohladaja.

Hans Depla. Nò, ſo ſo poſkaſacj nemó-žachmoj, to nebjie naju hamſna wina, ale knes redaktor namaj na ſwjetlo nedawasche, ſo byk ſuſt mjeſtnosjie ſa nowinki wulutowanje móžt.

Mots Tunka. Haj, lietha budje žohnowanje ljetu, a to niz jenož na nowinkach.

Hans Depla. Schto dha pak mjeniſch, Moiſo?

Mots Tunka. Hlaj, loni bje hospenizař Lehmann w Nedžichowi ſwinjatko ſa 9 tolet ſu-pit a ſaňdjeny týdjenj je to ſamo, 900 puntow čeſke, jenemu ſhochebuſkemu rjeſniku ſa 150 tl. pschedat. Neje to žohnowanje?

Hans Depla. Aj, to by duſchnje bylo, hdjy bychu junu mojej hospoſy taſke ſwjerjatko do dwora pschibnali.

Mots Tunka. Tak wele ſebi moja neja-da, ta budja ſpoſojna, hdjy jej jenož te ſolbaſy poſetu, kotrež ſu jes hižom dawno lubili.

N a w ē s t n i k.

¶ dobrociłwemu wobkedybowaniu.

¶ tutym najpodwólniejszo wosjewuju, so tym
Henczej hożenžarstwo na żitnych wifach w Budyschinie weinajat a jo ie pola me wschelake
picje a wschelaka iiedz woszeneje dobrociłje po
najuniszej placisni f dostacju. Ja pscheproschiju
teho dla cęszenych Eszerow a cęszeni Eszerow-
si Budyschini a wosolnośje, so bych mi prawje
bohacieje wopystowali: ja budu so wiejsze prez-
waci, so bych pojazdania wsztitskich moich cęszenych
hożziow fódy cęs spokoju.

Jan Krawz pomenowy Schneider, predawski
hożenžat na winizy.

Dżaf.

W Bożim meni biech wobsanknył, hiszczęje
matki kolletu ja moje predawsche wotpalene schulske
djiecji w Zitru w niefotrych schulach ihromadzicj
dacz. A hlaſeje, tak je ton Knes tuu progu
pozjehnować? S hodzijiskeje schulje menujzy
dostach psches f. tantora Lischki 6 tol. 5 nsl.
1 now., f budyskeje michałskeje schulje
psches f. tantora Pefarja 4 tol. 8 nsl. 3 now.,
f bolborczanskeje schulje psches f. wucjerja
Litzky 2 tol. 15 nsl., f kanečanskeje schulje
psches f. wucjerja Wusanza 1 tol. 4 nsl. a
wot janecjanskeje gmejny hiszczęje wysz-
teho dobrociłnje psches f. Pawlika 1 tol.
18 nsl. 5 now., wscho do hromady po tajkim:
15 tol. 20 nsl. a 9 now. — Sa tajte do-
brociłwe dary, fiz tym wyszokodostojnemu f. fa-
rarej Imi schej f. dalnišchemu rosdjelenju wot-
pōstak, praju f tutym sjaownje lubym djiecjom
spomnenych schulow a jich starschim, janecjanskej
gmejni a jeje prijodkstejczerej, tak tez tym schy-
rjom f. f. wucjerjam, swój na naiwutro-
bnischidżaf, f tym pschecjom, so by Boh
ton Knes wsztitskich tutych dobrociłow ja to bo-
hacieje zehnowacj a jim tajte dary woszbeje
na nebeskich kublach sarunacj chył! Pomeno-
wanych f. f. wucjerjow pak żalbuji won f
jich wulzy ważnemu powołaniu f. mozu
śwojego świątego ducha, tak so bych mi rā-
doszju widzili, tak jich djiecjakta thodja jako Je-
susowe lubosne jehnatka na młodnej lufy Bojego
ħłowa a tak so wone jako selene schcjepeni
pschego bôle pschimaja winoweho penka: Jezuſa
Khrystuſa! ¶ temu ref Boh „Haj“ a „Hamen!“ —

K. A. Fiedler,
seminarski wucjer w Budyschinie.

Jedyn wotrocż może hnydom do skluzby stu-
picj na knezim dwori w Delnej Kini.

12,000

woszebnje dobrzych murejskich zyhlow je w Du-
bravzy pola Barta na vjchedan; tez su tam he-
wak pschego zyhle f dostacju.

F. Wilhelm, wobśedjet zyhelnicje.

Wot 1. haperleje je cylinderka

Kalkpaleruja w Niskej

saſio w stajnej džielawoszi, schtož so jeje
cęszenym woteberarjam f tutym wosje-
wuje.

Kalkowa placisna je ta ſama, kaž
loni.

W Niskej 26. mjerza 1859.

Sarjadniſtw o.

Prewowa aukzia.

Pondzeli 4. haperleje 1859 popolnju wot
2 hodzinow budje so na sjetonjanstiu revjeru
džielba wolschowych kopow, kaž tez džielba wols-
chowych dolkich hromadow na pschedajowanje
pschedawacj.

Wumjenenja budja na termii wosjewene. Gro-
madusenje smieje so w forczmi w Ljetonju.

Wszilke družiny
pschenicneje muki
wot zyhle strojeje pschenizy so stajnie pschedawaja
we weszonym mlyni w Scheschowu.

F. Eißler.

Wosjewenie.

Pschichodny

4 haperleje 1858

dopolnja wot 10 hodzinow budja so twarena
förbarka w Smolizach, wobstejaze f nowona-
swarených, psches zyłe maſiwnych domskich, f wul-
keje bróźnje, wobſchernych hróžjow, wosowych a
druehich kólniow, f rumiñym dworom a f pschitorko-
wazej sahrodu, njeħħdej 3½ forza woschijazej, tez
po dobrociłdzu f menschimi abo wjazortimi lejom-
noszemi wot 6 hacj do 20 forzow pola a kust
pod wumjenenemi, w termii wosjewomnymi, na
pschedajowanje pschedawacj, f cęmuž so na
tupenje smyšleni f tutym pscheproschu.

A u f g i a.

Schtwörtf 7. haperleje rano wot 8 hodzinow
budje so w kowarni w Novezach pola Bukez
wschelaka draſta, schyri kolejje pczołow a njeſtto
priſnych forbow a kuschczikow f niefotrymi pczo-
lazjimi knihemi, tak tez wjazora domjaza nadoba,
bes forrej wulki draſthamor a duschna schatowa
ròla, sa hotowe penesy na pschedajowanje psche-
dawacj.

Krajnostawski bank.

Dan, na termijn konz mjerza t. l. na kwittonskie knižki krajnostaw-
ske je natutowane so wot 1. hacz slobu do 30. haperleje t. l. w
hotowych penesach wuptaczuje.

Barlinske wohen sawieszjaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakkadny kapital 2 millionaj toler.

Tuto hijom 46 ljet wobstejaje towarzstwo bere sawieszenja psche wehnjowu schkodu horje
po niskich, ale twerdych pramijach, hdzej sawieszeny žense nicio dopłacjowacej netreba.

Sawieszenja wobstara a wschie wulożowania dawa

W Budyschini.

J. C. Smoler, wudawač Serb. Now.,
agent barlinskeho wohen sawieszjazeho towarzstwa.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horje sawieszenja wschitkich družinow psche wohen na pschedajte wobšedjenstva, psche elemen-
tarne schłodowanje na pucjowanke kubla, teho runja sawieszenja na živenie člowesa.

Policy a farunanja schkody w pruskim courantu sa najtunische pramije.

Saruzenski fonds towarzstwa $16\frac{3}{5}$ millionow schfesnakow šlebora.

J. G. Richter,

districkny agent sa Budyschin a wokolnoſz.

Hamburg-Bremenske wohensawieszjaze towarzstwo.

Tuto towarzstwo bere wschitke družiny sawieszenow psche wohnjowy strach po tunich, twer-
dych pramijach horje.

W dalischemu wulożowanju, kaž tež k horjebranju sawieszenow porucza so

W Budyschini, 4. februara 1859.

Herrmann Danckhoff,

na serbskej haſy.

Guano na pschedanii.

Czeszonym ratarjam tudomneje wokolnoſzje s tutym najpodwolnitscho k nawi-
dzenju dawam, so ja wot njek najljejschi, zylje ſuchi peruanſki quano po
najtunischej placzisni pschedawam. Ton ſamy je we wetschich a menschich džielbach
kóždy čas kola me w Eutyezach k dostacju, kóždu ſobotu pak w hoſzenzu k ſtoej
hwjesdzi w Budyschini a kóždu pondželu pola muretskeho miſchtra Frenzela w Bisko-
pizach, s wobydlenjom nedaloko tamnischeho dwórnischa. Ieli chyt njechtón žane
druge dny w Budyschini abo w Biskopizach wetsche džielby mojeho guana kupic,
ton može je tam tež dostacj, dyrbi mi pak to predy k wedzenju dacj.

W Eutyezach 28. mjerza 1859.

Pjetr Donath.

Runkliзовeho ſymenja,
kotrej ſym hijom wjazore lieta pschedawat a
s kotrehož ſu tak wubernje rjane runflizy naro-
ſte, ſym ja ſa to lieto ſakso jara wulku poſyku
dostak a je tudy a w Maleſezach po puntach
a lutach pschedawam. — W Budyschini na serb-
ſkej haſy czo $10\frac{1}{2}24$, hdzej dwaj moraj a ſelenaj
ſchiomikaj psched eklamami ſtejtaſi.

J. G. F. Nieſſch.

Rachlowſte serbske ev. luth. miſioniske to-
warzſtvo ſmjeje nedjelu Laetare (3. haperleje)
woponju w mlyni w Jenkezach miſionisku
hodžinu, na kotruž ſo wschitzy pschedeljo miſion-
ſta, woſebje pak tež ſchulſte dječji najluboſ-
niſcho pschedroſhuja.

Wopravdijste rigaſke lane ſymjo
pschedawa w jara rjanej twori najtunischo
J. G. Richter na mjaſowym torhociu.

Krajnostawski bank.

Sztutowańskie hodżiny w krajnostawskim banku:
s wuwiażom nedzelskich a świątych dñjow
w schiednje do połdnja wot 8 — 12 hodżinow a
średu a sobotu też po połdnju wot 2 — 6 hodżinow.

W Smolerowej knihańi pschi bohatych wrotach w Budyschinie je sa 6 kroszkew k dostacju:

Czadowa knižka.

Lipowe a wolszchowe flozy kupuje

H o b i a n, cijesliki mischr.

W Burszni pola Barta je jena khieża s drójnu a hróđu, taž tež s polom, $2\frac{1}{2}$ kóra wulki, na pschenajecje a može so wscho dalsche pola Augusta Vogela tam shonicej.

Nowonatwarena khieża s lejominoszem, $\frac{3}{4}$ kóra wulki a s 2 swomaj, sa kódeho remeňnika khmana, je hnydom na pschedan. Wscho bližsze pola tkała Zimmersa w Nachlowi, wobsan. Kneneje kupje pak pola knesa Jana Miehlje w Kotwasj.

Jena wulka džówka a jena śrenja možetej na jenym rycierkubli blisko Budyschyna h u v o m abo 1. meje hlužbu dostacj. Hóž? to je shonicej we wudawańi Serb. Nowinow.

Suche droždże.

cjerstwe a sylnie pschedawa

Herrmann Danchoff.

W khieži cjo. 30 w Hodžiju stej z swi sa diwe familii abo tež sa jenu hromadzie na pschenajecje, tež može so hnydom zyla khieża wotnajecja je wscho dalsche shonicej w Djiwociszach cjo. 10.

Niehdje 7 ljet stary kón, druny walach, ta ratarja jako dobry kón do džeka khmany, stej jara tunjo hnydom na pschedan pola pschekupza Flanderki na miaſhowym torhosćju w Budyschinie.

K e d z b u!

Dokelž mam sało wulku licžbu žóuzfich kuttow a schnürleibow wschitkich družinow hotowych, kaž tež Djieceja zu draſtu we wschijech wulkoſzjach, woſebje sa hólzow na wuberk, dha poruczą to wschitko k dobrociwemu wotkupowaniu.

A. Popp, żonjazh krawz,
na žitnej haſy cjo 55 po 1 ſtrodzi.

Fischbein wot starzych p ſchedesch cijnikow kupuje stajne po najwyszej ptačiſni.

A. Popp.

Ziwnosz na pschedan.

Moja khiežnista ziwnosz, tudy pod cat. num. 2 ležaja a 17 kórzow pola, kusi a lježa wopschajaja je hnydom na pschedan a može so wscho dalsche pola me shonicej.

W Kamenej pola Rakez, 28. mierza 1859.

Handrij Schiman.

Najdrobniszu bjetu fožinu (Knochenmehl) snateje dobroſje porucia

G. E. Schade

Nowe rigaske króniske lane symjo, kaž tež ſchlehyne ſymentine lane symjo w mjechach porucza w zlych tunach aw mjechach, kaž tež po menſich dželbach Herrmann Danchoff,

Pola knihwjasarja Gelby je sa 12 nſl. dostacj ujemka knižka: Psichiwianje wiſteho balsama.

Woſjewenje.

Cjesczenym Eserbam Budyschyna a woſelnoszie s tutym najpodwelniszu woſjewiuju, so sym ſwoje khlamy s bohateje haſn na ſerbiſtu haſu cjo. 234, knesej pscheduyzej Nieckſej s napshecja, pschepoloſit.

Za proſhu, mi w mojim nowym pschobytku bohacieje wotkupowacj a prawje wele pola me cijnicz dacz, ja budu so wjeſje pregovalj, so bych je sprawnym a tunim dželkom dowjerenje, mi detal spočezene, tež dale wobkhować.

Friedrich August Läuter,
draschlerski mischr.

Zańdżenu sobotu žita w Budysinje plačachu:

Korc.	Wyšsa.			Nižsa.			Srzedzna.		
	Placidzna.			tl.	nsł.	np.	tl.	nsł.	np.
Widzenza	6	5	—	4	—	—	5	5	—
Rojska	3	27	5	3	5	—	3	20	—
Bećmen	3	5	—	2	27	5	3	—	—
Wows	2	10	—	1	20	—	2	—	—
Gróč	7	—	—	—	—	—	6	5	—
Boka	5	—	—	—	—	—	4	—	—
Rjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	15	—	—	—	—	6	10	—
Hejdušska	5	—	—	—	—	—	4	20	—
Bjerny	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Kana butry	—	19	—	—	—	—	—	18	—
Kopa złomy	7	—	—	—	—	—	6	—	—
Bent. ſyna	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Dowoz:	20	2	kórcow.						

Serbske Nowiny.

Za nowěški, kiž maja so w
wudawaſti Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
placi so wot ryněka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi 6 np.
Štwórlétna předplatna pola
wudawarja 66 np. a na
kral. sask. pósce 7½ nsl

Čísto 14.

9. haperleje.

Léto 1859.

Wopſchijecjje: Njeschtio je ho ſaprijelo. — Čwjetne podawki — Se Serbow. S Budyschina. S pola. Se ſlepjanſteje wekolnoſcie. Praschenje redakcije. S Budyschina. S Budyschina. S Małego Budyschina. — Jenachtyrzeta herbska Boža ic. — Doplý. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Rawjeschtin.

Schtóz chýl hiſchcje na druhe
ſchtwórljeto do předka placicj,
tón ſeziu to hac̄ do psichodneje
ſhoboty; tež proſzymy wo ſaplac-
ezenje predawſchich nowinskich
dolhōw.

Nedakz i a.

Njeschtio je ho ſaprijelo.

Hdy ho kongres ſapocjne, na kotrymž bych uho
wójnise miny na mjernym pucju wotſtronike,
neje hiſchcje wjestie. Psched tydjenjem ho po-
wedaſche, so ma ho tajſi kongres w prjenich
dnjach meje ſapocjcz, tón tydjeni je pak ſaho
ſama newjetosz. Predu rjekasche, so budje w
w Mannheimi abo w Baden-Badeni, njeſko
wukladuſa, so ho Haag abo Spaa lieye hodži:
ſi zyla pak je czucj, so ſu nielaſke ſadžiewki,
zotrež wtej wjezy do praweho ſvjethnega bjeha
ſvichicj nedawaja.

Prjeni tajſi ſadžiewk je požadanje ſardin-
ſteho knežerſtwa, so by mone na kongreſu tež mjesto
dostato. Do teho pak Nakufa na Jane waschnje
ſwolice nočze a bje rada droha, ſak by ho
Nakufej wola čjinicj móhla a Sardinska tola
tež njeſko ſpojofena byla. To je wele tam
a ſempisjania treba bylo a ſam ſardinſti mi-
niſterpschedhyda Gour je do Pariza pschijjet,
so by ſ khejzorom Napoleonem teho dla jednat.
Njeſko je ho wuzjito, so ſmje Sardinska drie
na kongreſ ſvichicj, so tam pak neſimje ſobu
radicj, ale jenož wotmolweč, hdyž ho ju pra-
ſcheja. S tym neje mone prawje ſpoloſna, ale

hdyž Napoleon praji, ſo hinač neñdže, dha je
ſo poddata: rakuske požadanje je pak pódla tež
njeſko dovelnene.

Druhi ſadžiewk je ſhablate poſtajenje jen-
dželskeho ministerſtwa. Tuto je menujž ſ no-
wym wólbnym ſalonjom w parlamente (abo
ſejmi) pschepanylo, a dyrbialo teho dla po
prawym ſe ſtužby ſluſicj. Wone pak w ſtužbi
wostane a roſpuſhczi ſejm, ſak ſo maja ſo
nowi ſapohlanzy wujwoleč. Taſke wuſwolenja
budja njeñdže w ſapocjatu junija ſlončene.
Možno, ſo ſnadž ministerſtvo pschi wólbach do-
budje, možno pak tež, ſo pschihraje: tak wele
je pak wjestie, ſo ho bes tym Janeho wukra-
ne h o džela jara pschimacz nebudje. Duž
žadyn džiw neje, ſo ho ſe ſtrony jendželskeho
ministerſtwa ſhjetra ſienjoſz ſa kongreſ poſkuſuje.

Tiecji ſadžiewk je požadanje rakuskeho khe-
žora, ſo by ſardinſki kral ſwoje wójsko pomenshik,
predu hac̄ ſo kongreſ ſapocjne. To pak tón
nočze, prajzj, ſo džje rakuske wójsko tež we
wſchej poſtoſju w ſuſodſtwi ſteji. Duž ſu
ſimaj njeſko to prijodſtajili, ſo dyrbialoſ ſobaj
ſwojemu wójsku 10 mil wot mesow zofacj dacj.
Hac̄ do teho poſtne ſwolitaj, to je hiſchcje
newjetie.

A dokelž ſo tak ſapocjat kongreſ ſo neje
ſi wjetloſju poſtaſicj hodžit, dha ſo hiſchcje
ſózdy wójny boji a ſo teho dla tež na wójnu
hotuje. Ale ſnadž ſo pschi wſchitſich ſadžiewkach
tola radži, ſo ho kongreſ bórsy ſendje a nam
twerdy mjer wujedna.

Śwētne podawki.

Sakſa. W Draždjanach wotvierja so 1. haperleje pschony ſwedzen f dopomnenju na dūppelsku, psched 10 ljetami wot sakſkeho wóſſa nad Danami dobytu bitwu. Krónprinz Albert, koyž na tónle ſwedzen nebje pschincz móht, bje so wot generalmajora f Haake ſastupicj dat. — Kneſej zyrfwinſkemu a ſchulſkemu radziezelej Dr. Wildenhahnej bu 30. mjerza psches budyskeho, lubiſſkeho a kameniſkeho primariuſha album pschepodat, do fotrehož bjechu so wſchitzu duhomni ſapiſali, w fotrychž woſadach bje wón zyrfwinu viſitaciu wotvierjał. Tón album je ſ rjanymi wobrasami, wot draždanskeju molerjow Schönherra a Schnorra wuwedzenymi, wupychený a wot budyskeho knihwifasaria Hornoffa kraſnje ſwiaſaný. Wón bu kneſej zyrfwinſkemu radziezelej pschepodat jako dopomnecije na zyrfwinu viſitacia, wot neho psches jeho woſebnu pſchęzelniposz a dohladańož w Hornych Lužiſach ſbozomnje pschewedzenju.

Pruſſy. Kral a kralowa pschebywataj w Neapolu. Ēſejm budje drje halle ſredz mieſaſa meje ſkonečny, hacj runje so piłnie ſlhadzuje. W tyčle dnjach budje so ſalon, po fotrymž budje w Pruſſach tak menowane ſiſtne manželſtvo pschivusčzene, wuradžowatej a teho runja tež ſalon, po fotrymž budja so vſchichodnje wot kneſich, dawanijow próſnych ležomnoſzioſtej dawacj dyrbecj. Wobaj ſalonej budjetaj pschi wuradžowanisach najſtere wele ryczow cijnicj. — Wóndanjo džesche nowy franzowſki poſtańz na rufsim dwori, weſt Montebello, psches Barlin do Petersburga.

B a j e r ſ k a. Ministerſtvo je ſe ſlužby ſtupicj dyrbjato, dokelž so na ſejmi pokasowasche, so dowjerenje kraja wjazy níma. Minister- pschedzyda bje kneſ ſ Psordten, njehdž tež ſakſki minister.

R a k u ſ y. Dokelž ani Mannheim ani Baden-Baden, hdjež mjeſ so kongreſ wotvierzcj, pola rakuskeho khejzora ſpodobanje namakał neje, dha je jemu Napoleon zyſje do wolsje dat, so wón f temu mjeſto wuſwoli, kajtež chce. — Hacj runje so jow wele w Kongreſu ryczi,

dha tola tu ſhwili hiſtceje ničiono praweho dowjerenja do teho níma, so budje so ſ nim ſchto hódne wuſtukowacj. Teho dla tež jadyn ſonc neje ſ wójnſkim pschihotami, ale te ſame ſo wele wjazy wſchidnje pschisporeja, a želeſnicy, kij do rakufkoitalſkich krajow wedu, ſu ſtajnje poſkne woſakow a wójnſkich potreboſzioſtow, kij so tam wesu. We Wini maja tu wjeru, so chce Napoleon jenož teho dla kongreſ wotvierzcj dacj, so by bes tym ſhvuje wójnſke pschihotowania ſ dobrej ſhwili doſonecz móht. Duž jadyn džiwnieje, so ſo rakufi khejzor tak pschihotuje, kaž by naſhórſcha wójna wudyrči mjeſta. Wſchitſe mórfiſte brjohi ſo wobiwerdžuju a najſtere budje tež w Ēzechach wulſe wójſko, njehdž 60,000 muži bylne, hromadu ſezechnene. S tak meno- wanej wojerskeje hraničy, hdjež ſami ſklowenſjo ſerbſkeho naroda bydla, je w tuičy dnjach 30,000 wojerskich mužow do Italijs marſhirowalo.

F r a n z o w ſ k a. Napoleon ryczi, kaž by ludjom mjer popſhat, ale w poſlenim čjazu nočzedža jemu prawje wjazy wjerič, wofebje dokež je widzeč, ſo wſchidnje wojerske džielbu tu ſtronu f italſkim mesam čahnu. Tež wo- weda ſo, so budje wulſe wojerske liehwo bliſko ſardinskich mesow ſatožene. To bu wſchitſo wjezli, korež ludjom nadžiju na ſdjerjenje miera kaž. — Sardinſki minister Gavour je ſo ſ Par- riſa ſaſo domoſ podat. Snate neje, ſchto je ſ khejzoram wuečinik; tola ſda ſo, ſo do pomeno- ſchenja ſardinſkeho wojska, kaž to rakufi khejzor žada, ſwolik neje. To pak dyrbj ſo njeſak wu- jednač, predy hacj móže ſo kongreſ ſapocječ.

J e n d ſ e l ſ k a. Ministerſtvo bje ſejmej abo parlamentej nowy ſalon f wuradžowanju prijedſpoſoſito, ſak bych ſo pschichodnje ſejmſzy ſapoſtańz wuſwoleč mjeſli. Ale pschi wotko- ſowanju poſka ſo, ſo mjejeſche ministerſtvo 39 hloſow mene, hacj ieho napschecjwna ſtra- na. Duž dyrbjako ministerſtvo wotſupicj abo ſejm roſpuſchecj a wot kraja nowych ſapoſtań- zow wuſwoleč dacj. Deli bych ſo wot kraja po wetschinji tajzy wuſwoleli, kij na ſtronu minis- terſtwa ſteja, dha by to potom ſnamjo bylo, ſo ma ministerſtvo hiſtceje dowjerenje w kraju.

Wone chze teho dla spytacj, jak nowe wólby wypam a sjeim hiszceje do jutrow rospuszczejcz.

Nušovska. Wuberki, fotrej maja wojasowanie newolnista (leibeigenstwa) wuradzowacj, su po zlym kraju tak daloko hotowe, so budze ho najskere w juliju abo augustu k wedzenju wjezy sameje pschitrocziej móz.

Turkowska. Rumunisch naležnoszjom dla hiszceje niczo wjeste neje. — W Eserbii dje wscho dale bôle do poršada; wech Milosch je s welscha wschitlich, kotsiz bjechu njeakstej poliskej winy dla sadzeni, puszczejit: jenož starz Wucicjch hiszceje sedzi.

Ze Serbow.

Budyschyna. W nožu k sandzenej nedzeli a to w druhiej hodzini wudyri blisko tak menowanej fabrili w tamnichich Dutschmannej domszych wóhen a pschemobroci te same do procha a popeka.

Pschi stadtoszni hary, fotraj bie so tuteho wohnja dla sbiehnyla, dohladachu so w predawschim pschebyku Hitez knihicjchcejnie, so so tam jena stara cžwiza, w fotrej bie cžscejenska barba byla, s plomenjom palicj poczina. Wóhen bu hnydom hašcheny a neje dale žaneje schody nacjinit, hacj so je kruch teje spomneneje cžwizy sahubit. Najstere je psches to nastat, so knadz je schliczka s lampoweho fušjoha do karych paperow a do nerjada panyta, fotraj bje po wurumowanju praskow ležo mostak, tam to njesak sažehlit a s tym cžwizu sapalit.

S pola. Tym samym, kotsiz ho we Weliczini tak žara džiwaia, so tam hiszceje žaneho serbskeho pomoznega wuczerja nimaſa, s tutym wosiewsamy, so so nam to žadyn wulki džin bycz nesda. Miesto spomneneho pomoznego wuczerja neše menujz jenož 95 tl. a sa taisu ſdu Welečinenjo we wszech Sakskej ani Eserva ani Njemza sa wuczerja nedostanu, tak so su jeneho seminarista s wukraja bracz dyrbeli. Nech jenož hódnú ſdu dadža, dha tež hódneho serbskeho wuczerja doſtanu, pschetož ſa 95 tolet nemože sedyn žaneho khmaneho wotrocjka (ſe ſdu, ſ ſiedzu a s wobydlenjom) džerzejc, wele mene

ſebi pak dobreho wuczerja ſa tajki penes žabacj.

Se ſlepianſkeje woſolnoſſje. Dotselz je naſche poſrebnischtvo pschi Božim domi w ſlepom vſchepelnene, dha je njetko woſan-knene, ſo dyrbí ſóžda weſ nascheje woſady ſwoje poſrebnischtvo ſama doma mječ a to na tajke waſchnie, ſo ma tajſe poſrebnischtvo na tawſynt froſzel wote wſy ſvalene k ranju ležej. Na tej ſtroní dyrbí pak teho dla bycz, dokelz wjetr najbole a najwjaſy wot weſzora duje a móhł khoroſje do wſy pschinesz, hdv by poſrebnischtvo na weſzornym bolu ležato. Hewak je tež pschitofane, ſo nekumje bliſko pschi vucju bycz.

Nam pak ho ſda, ſo ſ tajſich malych poſrebnischtzow, nech wone leža, na fotrej ſtroní chedža, žane khoroſje neſchindu. Pschetož w ſlepom poſrebnischtvo ſredz wſy leži a ludzio ſu tak ſtrowi, ſaq hewak družbje.

(Praschenje redakcije. Njekotremuž kuliž by drje lubo bylo, hdv by ſhonicj móhł, ſak chze ſlepianſka woſada ſwojemu knesej du-chomnemu próžu a puczie ſarunacj, fotrej wón ſmjeje, hdz budje w ſójdej wſy jeho wulſeje woſady poſrebnischtvo.)

Budyschyna. K doſtacju kandidatury wuczerſtwa dachu ſo na naſchim krajnostaſtſim ſeminari w tutym twđenju ſzichowazy ſeminarijo eraminitoracj: Ernst Lang a ſ Raboz; Jan Palman ſ Malecziz (Eserb); Adolf Schella ſ Reichenaua pola Žitava; Dia Wünscha ſ Neradez; Jan Peč ſ Budyschyna (Eserb); a Wylem Riedel ſ Dornhennersdorſa.

— Dale bu tež pruhowanje ſeminarſkich adſpirantow wotdjerzane a bu pschi tym 18 prapa-randow wot ſeminarſkeje deputacije do ſeminara horjewſatych. Čji ſami pak ſu: Korla Nietschel ſ Biſtoviž; Moriz Lorenz ſ Budyschyna; Rudolf Wagner ſ Bernſtadt; Oſkar Pača ſ Eserbſtch-Pawlež; Adolf Simon ſ Reichenaua; Korla Reimann ſ Neu-Ebersbacha; Korla Wobſt ſ Ringenhatna; Korla Schwartz ſ Weigsdorſa; Korla Paul ſ Holbina; Robert Ulrich ſ Bernſtadt; Korla Weiß ſ Schönbruna pola Groſhennersdorſa; Bruno Schuster ſ Klüßcha (Eserb); Emil Schel-

zel s Obercunnersdorfa; Korla Bordan s Khróstawý; Louis Soba s Lubija; Hendrich Höcker s Barta (Sserb) a Ernst Lorenz s Oberfriedersdorfa pola Neusalza. — F.

S Budyschyna. Po kwalobnje wobstatym maturitatnym pruhowanju wopuscja jutry tudomny gymnašium f. f. Ernst Pomhaſböh Flegel s Budyschyna, August Wylem Julius Wildenhahn se Schönesfelda, a Korla Rudolf Haberland s Budyschyna, so bychu naduchownstwo studowali, Korla Franz Josef Sommer s Budyschyna, so by prawa, a Jan Bohuslav Peček (Sserb) s Wuriz, so by ljeftatskwo studował.

S Maleho Budyschinka. Na nowy tydjen pónidžetaj s nasheje wshy dwaj wojewóz, s menom Mikana (herwak s Malecijz) a Engelmann do polonischego Ameriki a to do republiki Buenos Ayres, hdzej staj pola jeneho wulkeho ſublerja wojewózku ſlužbu na ſo wsało. S nimaj pónidże 12 wubernych, tak menovaných negretiſtich wozow ſobu, kotrej je jeju knes pola tudomneho f. rycerſublerja Kinda kupit.

Denaſchyrzeta herbska Boja ſlužba we ſchiżnej gryfwi w Drežjanach.

Pschi cijemnym, ale ſuchim wedri bjeſche ſo nedzielu Łatare, 3. djeni haperleje bohata ſyla starskich a młodzych Sserbow a Sserbowskow, s bliſta a ſ daloka, k herbſtemu kemſchenju do pođonja w 11 we ſchiżnej ſwiatniſy ſhromadžita.

Prijedowanje ſtrſachmy wot knesa duhownego Wiazki s Budyschyna, po ſzenju ſwiateho Jana w 11. stawi wot 32. hac̄ do 46. ſchucſli, pod tymle roſpoložkom: „Hijom do ſwojego cjerpenja je Jefuš iako ión knes teho živenja ſo wopokafat; pschetoz 1) jeho roſſkobenje pschecjivo ſmercji neje nemózne bylo; 2) jeho poſne pschindženje k Lazarowemu rowu ſeho neje mot wotewrenja teho ſameho wobieržalo; a 3) jeho mózne ſtovo je morwemu živenje ſaho daſo.” — Spowiednym ludjom, kotsi ſo do jidnaczych wokoło Božego wotarja ſhromadžowachu, djerjeſche knes

duchowny Ženč ſ Palowa w „ſomori” dwie ſpowendnej rycji. Ich naliczi ſo 417.

Dako herbſki ſpiewar bjeſche ſo knes kantor Peček ſ Budyschyna ſem podat. — Khiſlufje bjeſhu, kaž herwak, ſe „ſpiewarſtich” woſebje woſciſhcejane, a ſpiewachu ſo: do epistolie č. 665, do prijedowanja 583 (pschi prijedowanju pjata ſchucſla), po prijedowanju 79, pschi Božej weſjeri 560.

Po kemſchenju, kotrej ſo wokoło 2 ſtōčej, bu na žadanje jena Delnjo-Hórcjanla, tif je tudy jenena, s dowólnosju (vrijeneje) ſuperintendencji wot knesa Wiaſli wopraſana. —

Druhe herbſte kemſchenje teho lieta ſmjeſe ſo pola naſ, da-li Boh, drugu nedzielu po ſwiatej trojizy, to je djeni 3. julija. —

Tón knes wſcheje hnady pak chyjt po ſwojej mikosji ſpojeſcij, ſo ſ nedzielje Łatare (to rieka „weſel ſo”) herbſkim kemſcherjam weſele, bohače, žohnowane plody wuroſtu ſa cjaž a vječnosť!

Dopisy.

Z Kukec. Kaj w poſlednim liszi ſlubich, ſhu ujekotre wiezli ſ nasheho „Kuſicjana” podači, ſo bychu Sſerboſ ſo ſola lieve ſinali a wſchelake baſnicicke a ſmjeſchli wo naſ nepowadali, kotrej ſo pola naſ ſihdy ſtate nejſu, ſtere riehdže druhdže!

Wo ſwjetnych podawſach netrebam tudy rycieſcz, poweda ſo bes teho pschewele wo nich; tu pak macje najnowſhu nowinku i Kukec. Wondanjo chyſtaj u dwaj hulowſtaj konjeſupraſ ſchwarneho konika kuciej ale nemojachmy ſo ſ nimaj ſrycjeſc, hacjrune pola naſ cjeſnu Sſerbſchecjnu a jadru Niemejčinu rycjimy. To bje wam nemjer w Kukezach. Duž bu naſch professor Niemejčin ſ omožy ſawoſtany, ale tón, herwak mudra a wujcena hloſicſta, wijesche ſhlowu a reſny ſtōčnjene: to neje njemſki ani herbſti, ale je to mjeſcherža babilonſtich rycjow.“ Pscheſlapneni bjiwachmy ſo nad professorowej mudroſju a wiedomnosju, a ſtoroſta chyſtice ſenu hijom cjeſne mjeſcheržanſtvo w: Kukezach pschepodacj! Tu ſastupi jedyn ſ naſkich mto-

dženjow, na kotrehož dotal nichiož pohladnyt nebesche, stupi do rady starskich a podnikny šo, so čhe s tymaj zuznikomaj ryczej spytacj, wschak je ſebi fraſne rycjne wjedomoſzie nahromadžit, jako w židowskej ſemi ſlužesche. A džir, kaž tenje dorycja ſo naſch pachok ſ nimaj a ſhoni wychi teho, ſ woskel ſtai a ſo cjechnu ſerbſchejinu rycitaj. Wbohi njemſki profesor Tunka, ko- trój ſo dotal ſe ſwojej wucjenosſju psched nami hordjeſche, bu wotkazeny a na jeho mjesto pschindje wony mlody pachok: Rymafez Hans. To bje ſa naš Kuficjanow waſebita radoſ, ſo je jedyn ſ naſchich tajſe cjechnie mjesto doſtat ſwojeje wucjenosſjie dla.

Bes hudancikami bjeſche jene ſe ſerbskeho žive- nja: „Hdy ſpōnajech, ſo ſy pſa na prawy blak trechik!“ Na ſhudanje wotmolvi pecja ſerbske pschiklово. Eſym ſo hijom naſchich professorow a piſmawucjenych prachat, ale egi wedja wam wschitko ſe wschijek lucijek ſhvjeta, jeno ſerbske živenje a waſchnje neſnaja. Gſnadj može nam nechtó ſe ſerbow ſ nusy wupom- hacij!*)

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Sy dha w menajerii pobyl, Mots?

Mots Tunka. Ty drje mjeniſch w tych budach, hdjež Renz wschelake džine ſwjerjata po- kaſuje? Haj, te ſym ſebi wobhadowan.

Hans Depla. Ale tajſele torhaze ſwjerjo, kaž law, to egi tola na jedyn ras jalofnje wele ſejere.

Mots Tunka. Hdyž dale ničo nimach! Dha ja jeneho jara ſkuldnego čloweka ſnaju, ton je wulke burſte ſublo ſe wschjemi twarenemi a polemi ſpôžerak.

Hans Depla. Ale kaž dha je to tola pschihotowak?

Mots Tunka. Nô, to jemu dale ladyn ſhumſcht nebie: won jenož ſebi ſchiju wschjednje ſ palenjom namaciowasche,

Hans Depla. Ach tak!

Mots Tunka. Haj tak!

*) Pschippomnenje hadjerja: ſerbske pschiklovo praji, „hdyž pſa na prawy blak trechik, tehdy ji ſatrachuju wuje.“

N a w ē ſ t n i k.

W o ſ j e W e n j e.

Mlyny w Reſwacjidlji podawaja po no- wowutwarenu tamniſcheho loſzjoweho mlyna, hakle psched fr'tkim dokonjanym, ſ naljetnym ſy- wam koſziu (Knochenmehl) ſnateje dobroſje, a beru tež ſkaſanja ſa naſymſke ſywy, ſo bydu ſo ſ wjefoſzju wufuklowacj hodzile, hijom njet- ko horje.

Wysche teho je rjesak, po roſrjeſanju wschit- ſich starých kloſow, tak ſrijadowany, ſo može ko- de požadanie, pschi nejeſchej ſylnnej wodji, ſyje- ſchnje a duſchnje dopelnicj, kaž ſo to tež w na- ſiupanju namijewanja pschenečneje a rjaneje muſi na ameriſtich a njemſtich gankach neſ- wacjilſtich mlynow ſlubicj može

W Reſwacjidlji, 12. mjerza 1859.

A d m i n i ſ t r a z i a.

R e i n h a r d i , i n ſ p e k t a r .

R i c h t e r , mlynni miſchr.

Mlody člowek, ſiž čhe rymarſtvo wulnyej može pola podpiſaneho do wuczyby ſtupicj.

M. J e ſ ch a n k , remenetski miſchr na ſitnych wiſach.

S ſ u c h e d r o ſ i d i j e do poſnateje dobroſje ma- ſtaine na pschedan. A. Stoſch na laſkej haſy.

Jedyn ſriebz ejorneje barby a ljetu ſtary je hn̄- dom na wſchedan. Hdje? to ſhoni ſo we wuda- wačni Serb. Nowinno.

Jena ſhjeza je ſadowej a ſpolowowej ſahrodu je w Nowych Maſtezech ſe ſwobodneje ruli na pschedan a može ſo wſcho dalshe ejo. 20 tam pola wobhederja ſhonicj.

Na rycerſkuſli ſarycju može hiſhce jedyn ſrjeňk a jedyn wolazy, kotaři mataj dobre wo- piſma, hnydom ſlubiu doſtač.

S chpihelowy ſkład

Mudolphia Wilhelma na ſerbskej haſy ejo. 7 porucja ſwój wulki wubek ſchpihelow ſ $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, a zylje bjelej a ſylnjej kryſtalowej ſchpihelowej ſciſlenzu, ſ facetami a bes nich, w drewi, we hladkich ſlocjanych ſromlach a w barofowych wo- blukach, kaž tež **toilettowe**, rucjne a po- weſtſe a ze tru hanske ſchpihelie ſ dobroči- nemu wobkediowanu vod ratiuſtich vlačiñach.

M a c i e a S e r b s k a .

Towaſtvo Maćicy Serbskeje změje ſrijedu po jutrach, 27. haperleje, popołdnju wot 2 hodzinow w hoſcieniu k złotej krónje ſwoju hłownu zhromadžiznu, na kotruž ſo wſitke ſobustawy najpodwólniſo přeproſuja.

W u b j e r k M. S.

Barlinske wohen sawjessjaze towarzstwo.

Sakojene 1812.

Sakladny kapital 2 millionaj toler.

Tuto hizom 46 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjesszenja psche wehnjowu schkodu horje po niskich, ale twerdych pramijach, hdjez sawjesszeny zjenje nicjo doplatcowa ej netreba.

Sawjesszenja wobstara a wschie wulkozowanja dawa

W Budyschini.

J. E. Smoler, wudawat Serb. Nov.,
agent barlinskeho wohen sawjessjazeho towarzstwa.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horje sawjesszenja wschitkikh družinow psche wohen na pschebadzite wobshedenstwa, psche elementarne schkodowanje na pucjowanske kubla, teho runja sawjesszenja na živjenje čłoweka.

Polich a saturenja schkody w pruskim courantu sa najtunische pramije.

Garnčenški fonds towarzstwa 16^{3/5} millionow stojesnakow slijebara.

J. G. Richter,

districtny agent sa Budyschin a wokolnoj.

Hamburgo - Bremeniske wohennawjessjaze towarzstwo.

Tuto towarzstwo bere wschitke družiny sawjesszenjow psche wohnjowy strach po tunich, twerdych pramijach horje.

K dalischemu wulkozowanju, kaž tež k horjebranju sawjesszenjow porucja so

W Budyschini, 4. februara 1859.

Herrmann Danckhoff,

na serbskej haſy.

Guano na pschedauj.

Cjeszenym ratarjam tudomneje wokolnoszje s tutym najpodwolnischim k navedzenju dawam, so ja wot njetk najlepschi, zyjje ſuchi peruanſki guano vo najtunischej placisni pschedawam. Tón ſamy je we wetskich a meñszych džielbach kózdy čas pola me w Luthejzach k dostaczu, kózdu ſobotu pak w hoszenju k ſtojek hwjesdzi w Budyschini a kózdu pondzelu pola muretskeho michtra Grenzela w Biskopizach, s wobydlenjom nedaloko tawnischemo dwornischem. Jeli chayk nječoton žane druhe dny w Budyschini abo w Biskopizach wetsche dželby mojego guana kupicj, tón može je tam tež dostacz, dyrbi mi pak to predy k wedzenju dacj.

W Luthejzach 28 mjerza 1859.

Pjetr Donath.

Krajnostawſki bank.

Skutkowanske hodžiny w Krajnostawſkim banku:

s wuwacjom nedjelskich a ſvjatych dujow
w ſchjednje do połdnja wot 8—12 hodžinow a
ſrednje ſobotu tež po połdnju wot 2—6 hodžinow.

M y d l a r n į a

wot Louis'a Scharta w Budyschini

porucja 18 wschelakich družinow plokanskich a myjenskich mydliow punt po 12 nsl. hacj do 2 nsl. delie, stajnie ſuchich, dobrych a tunich. Psihi wotkupenu wetskich džielbow kaž tej sa ſakso. pschedawarjow je placisna wele tunischa.

Louis Schart
na hornčerſkej haſy mjestu Lipskej s napshecja
a na žitnych vikach w poſtskej kovarni.

Wat 1. haperleje je cylinderska
Falkpalerija w Niscej

sašo w stajnej džielawoszi, schtož ſo jeje
čeſzenym woteberarjam s tutym wosje-
mjuje.

Kalkowa placisna je ta ſama, kaž
loni.

W Niscej 26. mjerza 1859.

Sarjadniſtw o.

Runklizoweho ſymenja,
kotrež ſym hijom wjazore ljeta pschedawał a
ſ kotrehož ſu iak wubernje rjane runklizy naros-
ſte, ſym ja ſa to ljetu ſaſo jara wulku poſyku
doſtał a je iudy a w Malechezag po puntach
a lutach pschedawam. — W Budyschini na ſer-
bſtej haſy cio $\frac{10}{22}$, hdež dwaj moraj a ſelenaj
ſchomikaj psched ſhamami ſtejtaj.

J. G. F. Nieſch.

W Smolerjowej knihařni pschi bohatych
wrotach w Budyschini je ſa 6 kroſkow i doſtaču:

Šadova knižka.

Wudata

wot Kluschanſkeho ratařkeho towarzſwa
psches jeho ſadowu džielbu.

Tuta knižka dawa wſchelaku dobru radu a po-
wuczenje wo plahowanju ſadowych ſchomow. Wona
wuczi eže, kaſte družin ſadowych ſchomow ſu naj-
lijepſe, iak, hdež a hdy maſih je ſadječ, iak ſchcijepicž,
hoſicž a wobalecž, je ſ gylka hajicž a plahowacž,
psched jich neſchcjelemi ſakhowacž, ſad najlijepe
nadožicž, najweſchi wujitk ſ ueho cjahejč a t. d.,
a t. d. Tež namakacž w nej ſjawnje dopokazane, iak
wulki wujitk a penecjum dobytk ſadowe ſchomu da-
waja. Ticho dla žada ſebi razionalne ratařstwo w
njetzjich ſčaſtu tež pilne plahowanje ſadowych ſchomow.
Wo wſchém, ſchtož w tej knižzy namakacž,
može ſo ſeobnje prajicž: to je probatue! A ſamym
takim, kij hžem ujeſto wjazn roſemja, podawa-
wona pičeze hiſcheze dobru wucžbu a nowe wubudzenje
i dalemhſlenju. Ticho dla nekomuž ſo nichton, ſebi
tutu knižku kupicž, ſchtož ju hiſcheze nima.

Ziwnoſz na pschedau.

Moja ſhieinſka ziwnoſz, iudy pod cat. num.
2 ležaza a 17 forzow pola, kuſi a lieſa wopſchitaja
je hnydom na vſchedan a može ſo wſcho dalsiche
pola me ſhonicj.

W Kamenej pola Małez, 28. mjerza 1859.

Gaudrij Schiman.

Lipowe a wolschowe kloſy
kupuje Hobjan, cjeſliſti miſcht.

Woprawdžite rigaske lane ſymjo
pschedawa w jara rjane twori naſtunischo

J. G. Richter na miatozovym torboču.

Rajdrobnischi hjeſtu koſzinu (Kno-
henmehl) ſnateje dobroſſje porucia

G. E. Schade.

Ke džbu!

Dokelž mam ſaſo wulku licžbu žon-
ſkich kuttow a ſchnürleibow wſchit-
kich družinow hotowych, kaž tež džecja-
zu drastu we wſchjech wulkoſzjach. woſe-
bje ſa hózow na wuberk, dha porucjam
to wſchitko i dobročiweniu wotkupowanju.

M. Popp, ženjazy krawz,
na ſitnej haſy čo 55 po 1 ſchobži.

Fiſchbein wot ſtarych pſchedeſchcniſkom ſupuje
ſtajnje po najwyſzej placisni.

A. Popp.

Häfmannski žoldkowy elixir

abo horti žoldkowy palenz, kaž ion Königſeero
pschedawaja, ale jara ſylny a woſebie ſtrowy
pschi ſhorofci delneho ſiwota a pschi ſlabym
iſoku pschedama w bleschfach po 4 nſl. w Bu-
dvyschini a w Maleſbezach J. G. F. Nieſch.

Kamenito wuhlo mas i wobarbenju
zelejnych a drewianych wjezow pschi domach a
wrotach pschedawa tunjo w Budyschini a Maleſ-
bezach J. G. F. Nieſch.

Kamenito wuhlo ſa ſtine ſhacilie, kaž tež
taſke ſa ſowarſow ma w Budyschini na pschedan
J. G. F. Nieſch.

Sa jenu ſlamarnju ſo 30—40 ljetna hoſpoſa
pyta, kij ma ſlamarske pschedurvanje, ſhlebpecjenje
a ſorciſarenje, kaž tež hoſpodarſtvo ſa 2 cło-
wesow wobſtaracj, ſerbſti a njemſki roſemi, ſprawnia
pſchedzelniva a diſtelama je a malu ſaužu ſapo-
ličicž može. Sa to pak ſo tež dobra ſda a dobre
horiemſacie ſaruciſuje. Wſho dalsiche može ſo
ſhonicz we wudawańi Serb Nowinow.

Sloczane Frunki

(Goldleisten)

w kędzej ſchjerakozji i wobraſowom a ſchpihe-
lowym wobſtukam pschedawa a i naſtunischemu
wobſladzenju wobraſow a ſchpihelow i wobſtu-
kam porucia ſo

Rudolph Wilhelm na ſerbiſte haſy čo. 7.

Koſzje ſupuje ſtajnje w Budyschini a w Ma-
leſbezach J. G. F. Nieſch.

Niemski Phoenit,

Sawieszja ze towarzstwo w Frankfurtu nad Majnom.

Sakładny kapital towarzstwa: schjessnakow 5,500,000. (Tl. 3.142,800. Pr. Cr.)

Reserve-Fonds - - - schjessnakow 942525. 41 kr. (Tl. 538586. 3 nl. Pr. Cr.)

Niemski Phoenit sawieszuje psche wohnjowu schodu po mōjnje tunich prämiach wschilke hibite wjezy. Prämije towarzstwa su twerde, tak so so ženje nicio dopłaczączej netreba.

Prospekty a sawieszeńske formulary so kożdy cjaš darmo dawaja, tež je podpisany hotowy, kójde dalsze wukasowanje dawacj.

W Budyšchini, 26. mježa 1859.

Agent niemskeho Phoenira

A. Siems, firma: J. G. Klingst Nachfolger.

 Jenož někotre dny

Kenzowa menažeria w Budyšchini.

Czeszenym Eserbam s tutym najpodwolnisczo wossiewjuju, so tudy se swojej menažeriu, kotaři je be-mistiskimi njetzjszimi na jwetscha, jenož hacj do pondzelje 11. t. m. w Budyšchini wostnu.

W tej samej. su tele djiwne swjerjate: Jenny, čorný afričanski hobrski elefant, 11let starý, 6700 puntow cjeſti; schyri tralſe tigrý, kajichž po sich wulfoszi jana druha menažeria nima; hobrski law s Barberſteje a lawiza (Felis Leo); dwie pumi abo ſljebro lawaj (Felis concolor); jaguar (Felis Onka); dwaj leo pardaj (Felis Leopardus) a panther (Felis Pardus); čorný krajny medjwedj abo bar; pantherjska kocika abo ozelot (Felis pardalis); bjeły welf (Canis Lupus), jara riedke ſwierjo; schyri ſmuhaty hyāny (Hyaena striata) a bruna pižana hyāna (Hyaena crocuta); afrikanska zibethska kocika (Viverra Civetta); dwaj myjnaty medjwedje (Procyon Lotor); Coati abo pyſkaty medjwedj (Nasua socialis); Aguti abo ſtocjany ſajaz (Cavia Aguti); dwie fakalej ſwinjatze (Hystrix cristata); dwaj alpſkai ſchurkai (Arctotis alpinus); dwaj paſakai abo armadilej (Dasypes sixcinetus); djiwja lama abo guanako (Auchnia Lama Guanako); gazel (Antilope Doreas); ſkalna koſa (Antilope rupicara); wulſi ſbjer w opizow, bes nimi Galotrichi, Makabeſſe, Jawaffe, Malbruſſe, paviany a čorne mandritje. Dale: jehniany jatsjor (Gypaetus barbatus); afričanski ſchtrus (Struthiocamelus), tón ſamy, na ſotrym w Kenzowym cirku ſiechacu; wele papagajow a had Boa constrictor woſebneje wulfoszje.

Psche położenje hermanfa.

So budje bartſki walpořski pschekupſki a ſkótuy hermanf ſchtwórtf 28. haperleje t. l.
wotdzerzaný, to ſo ſ tutym wossiewjuje.

Nejſtvo w Barci, 9. haperleje 1859.

Sſkanjowa auſzja.

Pjat 15. haperleje rano w 9 hodzinach budje ſo na ſwobodnym ſubli w Dębičach džielba kopanskeho ſtanja, pod njeſotrymi wumjenenemi, na pschedadzowanie pschedawacj.

Wot djenſniucho dnja bydlu na ſwonkomnej lawſej haſy w Wehliz ſhieji pôdla Žofie ſahrody.

G. E. Šade.

W Lipicu je iena žwonež ſ 6 terzami po a a hufi a ſe wichem inventarom wot 1. meje ſ pschenajecju a móže ſo wſcho daliſhe cjo. 22/10 tam pola wobhederja ſbonicž.

Jedyn wos ſe ſchjerkej ſoliu je cjo 1 w Mařim ſelkovi tunjo na pschedan.

Zitna placzisna faž tydzenja.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot ryněka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci 6 np.
Štvortlētna předpłata pol'
wudawarja 66 np. a na
kral. sask. pósce 7½ nsa

Císto 15.

16. h a p e r l e j e ,

Léto 1859.

Wopsciijecje: Wopscenje. — Pak so mucji, pak so jaſni. — Sowjetne podawki. — Se Serbow. — S Weleczina. S Budyschina. S Budyschina. S Budyschina. S Schlesowa. S Kromoky. — Dopižy. — Sudni ſkedopizy. — Psihlop. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Zyrkiwiske powjeſze. — Nawjeſčtnik.

W o p s i e w e n j e .

Cíi šimi starši abo formindži, kíž chjedja swojsich synow abo pschevoruczenych na tudomny ſchulſki präparandſki wustaw dacj, ſo na to ſedžliwych činjia, ſo bychu ſ nimy pruhowanja dla ſobotu 23. haperleje t. l. do počnja we 8 hodžinach do tudomneho seminarja pschischi a tež ich ſchczęſci liš, kaž tež ſchulſte a poczintowe wopisima ſobu pschineſli.

W Budyschinu, 2. haperleje 1859.

Kralowska ſakſka kraifka direkzia.

s Beuſt.

s Tumpeling.

Pak so mucji, pak so jaſni.

Nadžia na wobchowanje mjera bje pschi ſavocžatu tuteho mjeſaza zprie ſpanyla. Nowiny menujuz wojsewiachu, ſo ſardinſki kral ſwoje wójsko pomeničez nochze, kaž ſebi to rakuſti khejzor žada, a ſo je tučon teho dla wuvařit, ſo na wotmyſleny ſongreſ ſaneho poftanza poſtlacj nemije. S doboru pschisidjechu poweſzie, ſo ie rakuſti khejzor hnydom nowu wulku dželbu wójska do Italije poſtał, a herak tež porucil, ſo ma ſo ſylne wójsko w Čechach a na Moravi hromadu ſežabnyc. Wyſche teho ſhoničm, ſo je ſo rakuſti arzywójwoda Albrecht a ſakſki minister s Beuſt do Bartlina podaſ a hewaſ bje ſe wſchjeh ſtronow ſtysheci, ſo pschezo wiaz franzowiskich wojalow ſtualſlim mesam čehue.

Duž žadny džin neje, ſo to ludžjo ſa lute wójnske ſnamenia wukładowachu.

Bes tym je ſo trochu wuiaſniko. Schtož pschisiporene rakuſteho wójska naſtupa, dha drje ſo wjeſ tak ma; ale ſtež pschewesenje arzywójwody Albrechta do Bartlina naſtupa, dha proſachu druſy, ſo tam won neje wójny dla ſchoł ale ſo hnadij tam mjera dla pomoz pyta. Dale

powedaču, ſo ſakſki minister ſ Beuſt w Bartlini wójnskich naležnoſzjom dla neje ničjo činieſ mjet, ale ſo je won tam ienož hohenzollern-sigmarinskeho weſha wepytał, kíž je pschischedny nan portugisukeho krala, kotrehož vryneſhyu ſotru ſebi ſakſki prvnj Jurij ſa mandželsku wosme. A ſtoučnje je weveſi pschisichta, ſo je khejzor Napoleon tym weſham, kotrehož to naſtupa, woſerit, ſo by najſlepje bylo, tdy by ſongreſ 23. haperleje hromadu ſtupit a hnydom na wſchitſkih weſhow to požadanie ſtajit, ſwoje wójska tak daloko pomeničez, kaž ſebi to mjер žada: a potom by ſongreſ halle dale jednač mjet.

Wele ludii ſebi njetko myſli, ſo budje mjær hnadij na tajke waschnje ſdjerjaný, hdyž dyrbí ſebi ſardinſka tak derje, kaž Rakufa a Franzowſka pomeničhenje wójska lubicj dacj. A to je wjerno, ſo drje Rakufa njetko tež ſkere do teho ſwoli, hdyž widji, ſo jeje dwaj neſcheczelej ſ wójnskim pschibotom ſastacj dyribitaj.

Bož daj, ſo by ſo tak ſtalo: — ſo by ſongreſ boži hromadu ſtupit a nam mjær ſdjeržat.

Śwētne podawki.

S a k s a. Jego majestosz król Jan je wóndanjo khoreho ministra s Rabenhorst w jeho wobydlenju wepytał. — Minister s Beust je w tychle dniach w Barlini potyl a tam s pruskim prynzregentom (chnadz wójnskich należnoszjow dla?) jednal. Wón pöndje najskere hrcdz tuteho mješaza do Parisa, hdzej njezdje tñdzeni wostane, a poda so potom s prynzom Turjom na jeho swaś do Lisabona.

P r u ś y. Rakuski arzywójwoda Albrecht je 12. haperleje do Barlina psciijet. S nim su so schyrjo wojszry wyschi zobu pschiwesti. Arzywójwoda Albrecht bydli w królewskim hrodzi a je najskere wot rakuskeho khiezora wotpóßtaný, so by wójny dla, jeli so by ta wudyrila, wscho nusne s prynzregentom wotryczal. — W druhei komori wurađowasche so nowy sakoń, w nastupanju zivelneho mandżelstwa hejmej prjódpołożene, a biechu pschi tym wótre ryczje pschięcę. Skóńczie bu tutón nowy sakoń s 209 hloßami pschięcjiwo 89 sa dobrý spósnaty! — Venesh so wójsko je hejm pschiswolit a tež do teho swaſiſ, so by so w wójsku 409 nowych kapitanow i gytmischirow postajilo, tak so by psches to tejsko wyszich wiaz bylo, hacž predn. Pschi turej istadnoszi spomni minister wójny tež na to, so je linia nowe wuberne sliny dostała, teho runja tež džielba frajowoborzy (Landwehr) a so jeje prlénia džielba ie same w tutym lječzi dostane. Hewak pschiswomni wón hiszce, so je tež artilleria ljepe srjadowana, tak so su spuntowiske kanonv njecko zylié sahnate a na jich mjeſto wsczudzom 12 puntowske wstate.

R a k u š y. Tudy skoro žana wsera do wobłkowania miera wiaz y namakanju neje; pschetož wsczisko poſasuje na to, so so khiezor tym požadanjam podczęſtnejcz nochze, kotrež so s franzowskej stronę hacž dotal na neho cijnjachu, a wón se swojeje stronę žada ſebi fruczie, so dyrbí Sardiniska najprjódz wsoje wójsko pomenischic̄ a wsczistkach rakuskich deserterow a cjeſkanow domoj pöſtac̄, predy hacž móże so kongresz sapocječ. Jeli so to nestanę, dha s kongreszom nicž bycž nemože a wójna je hotowa, — Khiezor je poruczil, so ma so w tychle dniach

sacho 50,000 muži do Italijs pöſtac̄, hewak pak ma so w Czezech 70,000 muži a w bliſkoſi Wina 6,000 muži hromadu szahnc̄. — Sündjeny tydieni bu psched khiezorom parada 30,000 muži wojskow wotdżerjana. Woni podachu so potom s weſcha na pucj do Italijs. —

F r a n z o w ſ a. Niekotre nowiny chzedja wedzec̄, so budze kongres italskich należnoszjow tola hiszce wotdżerzany, dokelž je franzowski a rakuski khiezor we tym psches jere, so chzetai wonaj swoje wójsko pomenischic̄ a so ma to satdinsti król tež cijnic̄. Ale nichón taſim powessjam wseric̄ nochze, hdzej widzi, so so wschudzom wojazy hromadu czahnu. Tak je wiese, so su s Algiera saſo wſchelake džielby starzych wuwuzęnych wojskow hizom do lódzow stupiſe, so bychu so do Franzowskeje pscheweste. Haj tak menowana zuſolegia (Fremdenlegion), kotrež jenož ja czaſ wójny Algiersku wopuſcieſi, je tež do Franzowskeje powoſana a pschisjedze tam bory; teho runja tež džielba arabiſtich wojskow, kij su do franzowskeje ſlužby stupili. Hewak so poweda, so w tychle dniach njeſto menſtich wójnskich lódzow do adriatskeho morju wotjedze, a ſaſtojnizy w krajinach, s Italii meſowaznych, su vecža porucznoſt dostali, so bychu w swojskich wokreſach zprobu ſa wójsko pschisowali. Wyshe teho je so wobſanknyto, so ma so mužstvo na wójnskich lódzach bylnie pschisporieč, a snata wiez je, so je wojskisim pekariam pschisowane, ſo dyrbja w bližichim czaſu 7000 zentnariow wojskſkeho dwójspeka (zwiebaſa) napeczeneho mjeſci.

Z e n d į e l ſ a. S Indijsie ſu powessje pschischt, so je tammischa wójna, móht tež, zylié ſkóńczena a so su so poſleni ſbjeſtarjo do wſchijech boſow roſproſchili.

R u ſ o w ſ a. Wóndanjo chyžu wſchelaſke nowiny wedzec̄, so russi minister Gorczakow do Parisa vſjedze, ale hacž dotal so to ſtało neie. — Poweszie, so chze so russi khiezor pschi njetajſtich mjeſteńiach ſ mjerom ſabjerc̄, so dale bôle wobtwerduja a so w Ruskowſtej nihdze tež ani najménſchi wójnski pschihot neczini.

Turkowska. Sultan ho boji, so w bliższym czasu Rumunojo a śnidź tej Serbio mójnu sapoczeńu a shromadzjuje teho dla bliżko Schumlje wulse wójsko.

Ze Serbow.

S Weleczina. Temu pscheczelci „*s pola*”, kotrej je nam w cijili 14. Serbskich Nowinow wumetował, so my teho dla janeho serbskeho pomoznego wuczerja nedostanemy, dokoł jenož 95 tl. lietneje sdy dawamy, móžem⁹ prasici, so ho wón jara moli. To drje je wjerno, so njetzitski Niem⁹ jenož teko dóstane, ale Serbej dyrb⁹ ho 140 toleč dacj; tak je ho s najménšcha pschi gýrkwinę a schulstei vistazii wotrycza. A dokoł ma so njetko w njemſtich Hornych Lužicach, kaž so poweda, 16 wuczeńskich mjestow wobſadzicj, wot kotrej je kóžde wele ljejsche, hacj nascha pomoznowuczerka Bluzba, dha móhli jene naschemu dotalnemu pomoznemu wuczerzej dacj, kij je hewak jara duschny muž a tež swoju wiez rósemi, a móhť so jedyn wot tych 7 Serbow, kij pecja jutry budyski seminar wopuszcja, k nam powolacj. Tak by so należne požadanie ludzi iohko dopelnicz hodžilo, hdv bytšeje śnidź wyschnosz a kollatorstwo tež k temu swolitej.

S Budyschyna. Na konferenzu, kotrej so tudy sanidżenu hobotu s cjezzenym wuczeństwom budyskiego a ralecjanistego hamta woldjerja, bu f. kantor Peček, wuczer všich tudomnej michałskej schuli, na isti ljeta sa pschedsydu wuswoleny. Sa mjestopshedsydu wuswoli so f. wuczer Garbar w Minasali, sa pišma-wedjerja f. wuczer Wehla na Židow⁹ a sa jeho namiestnika f. wuczer Rada w Rakezach, ta połkadrnika pał f. wuczer Peček w Malešezach.

S Budyschyna. W dnjach tuteho tydzenja wotpoložichu hischče na naschim krajno-stawskim seminaru kandidatſe pruhowanje szewhowazy seminaristojo: August Kretschmar s Kemniya vola Bernacjz; Julius Babik s Maleho Budyschinka (Serb); Hendrich Hänzel s Wóslinska (Serb); Adolf Engleit s Bertsdorsa; Ernst Lehmann se Židowa (Serb)

a August Grund s Jenkej (Serb.) — Na nowy tydjen po tajsim wcho do hromady 18 kandidatow wuczeństwa se seminaru wusupi, so bychu jako wuczerjo w naszej Lužicy temu Knesi ślužili. Bes nimi je 7 Serbow, wot kostrzych yak maja pecjo do Niemow hicj, dokoł matej so w lubych Serbach jenož dwie wuczeńske mjeszie wobſadzicj, menujzy w Busezach a Rakezach. — Tón Knes wscheje hnady pak pschewodz tutej młodzienzow se swoim miloszisnym żohnowaniem a posylni ich s možu s wypolozje k ich swiatemu powolanju, tak so by so tež psches nich Boże kralestwo twarilo a pschisporato!

S Budyschyna. Archäologiske towarzystwo we Wilnje se tudomneho finisupza a redakcera Serbskich Nowinow, f. Smolerja, wyšokowazō jeho wobebne sašlužby na polu serbskej literatury a słowiańskiej archäologie (oceniając zasługi Pana w dziedzinie Serbskiej literatury i poszukiwania na polu archeologii Słowiańskiej) sa ſebustawa wuswolito.

M. G.

S Budyschyna. Tudy pokazuje so w tu khwili Renzowa menageria, w kotrej su wschelate dívce swierjata, bes nimi tež elefant „Jenny“. Do neje sanidže tež tón tydjen f. hohsenzak Bergar s kloschtra Marineje Hwjesdy, so by ſebi tute swierjata wobbladał. Jenny so jemu lubesche a so by swoje spodobanie psches skodzi kuſ spósnacj dał, voſlici jej jabkuo w swojej čapzy. Ale Jenny, so by na tafku pschedzelnosz w hischcien weiszej mjeri wotmowita, schlapny niz jenož jabkuo ale tež na dobo „präsentirtale“, to rjeka, Bergarjowu čapku a pojre woboję.

S Schkodowa (we wojerowſkim wokreſu) je powiesz k nam pschisla, so je ho tam tamny tydjen 11 wobſedzenſtwow wotpalito. (Drobniszu roſprawu bichmy rad dali, hdv by nam ju njechtón s tamnych stronow w nefranzowanym liſzi poſlat).

S Kromoly nedalako Mužakowa so poweda, so je tamniſchi kneji pohonc⁹ Mjeto wondanjo na strachne waſchnje wo živenje pschischoł. Zeho Knes, f. Reczka, kotreju tež

Walowy, Kuczo a Verwald skuscheja, bje jeho menujz s njeckotrymi konemi na hermanek do Gubina poštał, so by se tam pschedat. Duz bje poheńc dweju konjow do wosa sapshahnyk, dweju pak k wosej pschiwjasat a do Gubina dojset. Tam pecja s pschedavanjom niejo byto neje a won je so teho dla se swojimi konemi na dompucej podat. Na pucju je so jemu pak poradzilo, jeneho konja pschedacj a su snadz teho dla luptof pilii. Poszajtischo je won se swojimi tjomí konemi dale ijet a k hebi na wos hischeze dweju druhuju czlowekow sobu wsak. Po khwili su wschity wusnysli, konje pak s wosom dale kroczili a wos dosziahnyli, na kotymj su tez tso mužojo spali. Po njeckotrym czasu k jelesnizy pschihedsi, hdzej pucz prieki psches nju wedze, neje sapshah prijeneho wosa prieki psches nju pscheijet, ale s wosom po jelesnizy samej dale ijet, to hamo je so tez s druhim wosom stato. Ale na jena dobo — biesche hijom cziemny wečor — wotucji jedyn na prijenim wosu a saſtyschi, so so jelesniczny czah hrimotajah pschiblizuje. Won wubudzi teho dla swojsich towarschow a wschity hromadzie khjetisse ruczie se jelesnizy delje do podlanskeho pschierowa tak sbozomnie wuczelnu, so so jenož ton trochu wobſchodzi. Bes tym' pak pschileczi czah a rosterha a resmecje druhí wos, konje a ludzi na dróbne luby, ma pak ham to wulke sbozje, so s kolije neruskoci a so tak wulkeho nesboza smine. Czah so po khwili fastaji a dohladaja so k nemalemu poſtroženju, schto je so stato.

(Tak je so to redaktej powedalo a je možno, so je so i tez wjezu wschitko tak mješlo. Tola pak by jemu jara lubo bylo, hdj by jemu njechtion se klevjanskeje wosady, hdzej ton powdawki wieszkie wobſchernie snaja, drobnu roſprawu s pschistajenjom wschitskich menow a t. d. borsy w neſtranowanym lishje poſlat.)

D o p i s y .

Z Prahi, 12. haperleje. Wote wschitskich stronow honja so czorne mróželje hromadu, kaj by so kruje newedro pschihotowate. Tam a hem drje poslage so luby jaſneho nebja a sbudzue nadžiju, ale hnydom je luby pomróžene. Tak

su labe wuhladu na mjer a wschitko poſakuje na wójnu. Da-li Bóh, ſdjerji so mjer: ale tudy newjerja Napoleonej wjazy, so ma sprawne wotpohladu ale wschity su pscheswiedczeni, so chze khwilje dobycz a so hischeze kope wobbronicz. We bližich dnjach drje so poslage, čežho mamy so nadjež. — Čjeske ſemjanstwo pschihotuje poſtanstwo, psches kotrej chzedja khjezorej wosjewicj, so jemu krej a kublo voſticeja a wjernoz stajne ſakhowaja. S dowjelu hlađa Rakufa k swojemu mlodemu khjezorei, a nebudze li možno, mjer wusadowacj, voſticeja sta wſazow móz a ruku, so bydu prawo, khjezora a wózczinu ſchitowali. Rakufke heſlo je: se ſjenočenymi možami (*viribus unitis*)! —

9. 10. 11. haperleje biesche na ſofinskej kupje kwjetna wustajenja, na kotrej biesche so na 3331 wichelakich kwjetow we wjazy hacj 2314 veňskach poſlato. Kwietki bieschi i najwoſebniſich ſahrodow Prahi, kotrej wchitke so wo domjaze a zuse žadne róžie pilnje staraja.

Nasch belvedere, kotrej biesche dotal hote, ma so s lieſkom wobſadieč, možno, so so džela borsy ſavocjnu. Liegny radžicel Smoler ma tute džela wescj. Psched wujesdkimi (onjezd) a koniazimi wrotami su so wobſadzowania hijom ſapocjale.

Sudniſke dopisy.

Wot wokreſneho ſuda w Budyschinu buchu ſahudzeni a., 21. mjerza živnoszeř Jan Kužia s Kraez padučtwa dla do 6 mjeſazow a 1 twdzenja arbeitshausa; b., 24. mjerza hewer Bedrich Eulenſtein w Wulſej Dubrawi dla tſelenja a ſranenia haſnika Širbicha w Lutecji do 4 mjeſacznego jaſtwa; c., 7. haperleje dželaczeř Michal Haſch a ſ Radworja padučtwa dla do 1 ljeta arbeitshausa.

Priłopk.

* W Baudji pola Großenhaina je so 13. mjerza tamniſki myln wotpalił, pschi čimí je so najſtere najenf podlanskeje pschaspne ſabrikſi ſ mezonem Schöna, na ujeſaiſke waschnje sobu ſpalit.

* Na jelesnizy bes Verdauom a Grimmiſchauom ſtocu 15. mjerza jedyn, ſe ſchajzoch wosow wobſtajazy tworowy czah ſ kolije, doſelj

bje ho jena wófska slamala. Psihi tym buchu te wóshy mene bôle wóbskodjene, ludzio pak bezwheje schodu wotendzechu.

* W Spandau i bje w jenej tamnischez kafernii 9. mjerza wulki wóhen, wot kotrehoj je ho pecja sa 50,000 tolet wojskeje drasty a druheho wojskeho pschihota spalito.

* Na ratuszej żeleznicy storczy 4. mjerza jedyn czah, kij wojskow weseche, wola Mitterndorfa na jedyn druhi, ale tola prosny czah, pschedejoj buchu 3 wojazzy straschnie raneni, 33 pak mene bôle wóbskodzeni.

* Jedyn dżelacze, kotrej bje nedalo Koštena psihi pschedowyczu na królewskich leżomnoścach storiu żerdka namakat a tu żamu na wyschnoju wotedał, je wot neje 1500 tl. namakanskiego myta dostał.

* W Mühlheimi bu wóndanjo piate slesponarodjene dżecijo jenego tamniskeho wobydlerja kschciane. Schyri druhe dżeciji su tež slespe.

* W Gladbachu dyri 8. mjerza blisk do tamnischezę żyrwie, jako chyżsche tam runje nawożenia a newesta psched woltar stupicę, nesčini pak dale żaneje schody, hacj so neskore stare wjenzy psihi tórmu sapali, kotrej buchu bórsy sahaschene.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Nô, Mots, schto pak tak połmurenje hładasch?

Mots Tunka. Ach, ja sym tak samypleny teho stajneho wójskowego stracha dla!

Hans Depla. Daj siebi byc: wschako hiszkiec nihdie žana móina neje.

Mots Tunka. O haj, w Nowych Ciskejach je hijom wudyrita.

Hans Depla. Baj wschak! Schto dha je byla?

Mots Tunka. Hlaj, posutny pjak tam jedyn muž se swojej żenu wójnu wedzisze a to teho dla, dokoł bje jedyn s tamneje wóz wjesteje należnoszje dla w jeho domi pobyl, ale ho pak tež na miszji wrócił, jako jeho doma netrechi.

Hans Depla. Echo dla ho wadzicę, to tola moj kruwar iak hlypy byt neby!

Mots Tunka. Haj, to ja tež wjerju.

Cyrkwinske powjesće.

Krčeni:

Michałska cyrk: Kora Ernst, Jana Kożora, schejcera na Židow, s. — Maria, Jurja Schwarta, wobydlerja we Wulkim Welkovi, dž. — Kora August, Petra Ersta Keilinga, wobydlerja na Židow, s. — Ida Linna, Hanu Krysztianu swudo-

weneje Göbeloweje nem. dž. — Marja Madlena, Marje Henslez s Wysokeje nem. dž. Krysztiana Marja, Kortie Augusta Brody, kłejznita w Katurezach, dž. —

Nawěstnik.

Hólcze, kij chze kowařstwo wófnyej, może pola kowařskeho mischtra Jana Schmidta w Kljennom hnydom do wuci by stupicę.

Jena jinwojs s 3 aktami a 80 prutami ležomnościor je w Scheschowi se swobodneje ruzi na pschedan a może ho wósho dalsche pola Jurja Hermanna tam shonici.

Sandzenju sobotu bu psched śnuskomnyimi lawstimi wrotami czornym pschedescheinik (Regenschirm) s bjetorohowym pschimadлом lejo wostałeny a chyżk jón sprawny namakat sa pschihodne myto w wudawarni Serb. Nowinow wotedaci.

Ssuce droždzie dopoñateje dobrójzie ma stanje na wchedan A. Stosch na lawsfiej haszy.

Majdrobnischiu bjeļu kosziniu (Knochenmehl) snateje dobroszje porucia

G. E. Schade.

Hólcze kotrej chze kedařstwo wófnyej, może bórsy pola podpisaneho jako wicemnik fastupicę.

Fiedler, kedařski mischtr, s bydlenjom psihi židowczanskim moži.

Džaf.

Dolejž sym po wóhnsowym nesbożu, kotrej je me loni potrechilo, do mojich, s Bozej a dobrých ludzi pomozu nowonatwarenych twarenjow saçajny, dha khwatam ujeko, so bych najprjodzy hnadnemu kresci hrabji k Lippe nad Cjichenzami a t. d. sa jeho venezne dary, kaj tež sa wotpuszcienje swojsich hródjow a brójnów sa moj sfor a moje žito hwoi nasponižničhi džaf prajit. Echo runja ho tudomnemu gmejnštemu prjodksterej s. Zákelej sa dobroćimje swojczenu hospodu a wschilim tym, kij su mi hewak s darami luboszje, s rucjnym dżelom a s forami s pomog byli, najwutrobnischo džakuju s tej należnej prostwu, Béh luby knes chyżk to sójdemu behacjje satunacj.

W Libochowu 16. haperleje 1859.

Handrij Bekar.

Khjeja sat. no. 21 w Skanezach pola Pschivciz, s rjanej řadowej a holotowej sahodu 56 prutow wulsei, kaj tež s 56 prutami pola a se 16,14 dawskimi jenozemi napoložena, je herbem džielenia dla na pschedan. Wósho dalsche je w forczmi tam nashonicej.

S e l h a r n e m u w u j e j.

(S nowa k wutrobi wedzene.)

Eże su hronosz psched Bohom,
Duż rycz wjernoż każ ho słuscha,
Rycz, schtoż s dobrym kwydowinjom
Samolwicj moż'ich, luba duscha:
Eże, te s wetscha człoweka
Pschinissu do nejboża.

Temu, kotyż rady tje,
Ryczi to, schtoż wjerno neje,
A hdz' niešto natkał je,
Sadz kribeta ho kwyjeje:
Temu ludzjo newjerja,
Hdz' tež wjernoż poweda.

Kajka swada nastane
Husto psches te tje na swieczi,
Taſi hryech pak sawieszie
Na toh' dze, tis tje tu rycz;
Duż wschak, luby człowecze,
Nekzi wjaz, rycz wjernoszie.

S kharjom rady neczni
Nichto žane towařschenje,
Dokelz kóždy pomysli,
So won tje, kaž wschitko renje
Jeno khar a paduch stan
Zara dobray pschedczaj.

Khār tež, moi najlubšji,
S wetscha borsz paduch budze;
Won ho saſho wuryczę,
Dze a krane s nowa družde,
Hacz joħ, hdz' joħ' doſahnu,
Pojsnu na tu khybenju.

Spomu, so jumu sawieszie
Dyrbisch ty wot kóždoh' kłowa,
Wet tych tżon pak wobiebie —
To je wuczba kryſtikowa —
Ejeſte samolwenje dacj:
Duż dha kharjo pschedcañ khacj!

Rycz wschak radscho, preschu cje,
Rycz a wiśnaj wjernosz wschudze,
Eja psched Bohom hronosz je,
Cenrowje Boh khostacj budze
Wjchitsich, kotsiz bližichemu
Se tzu schlobidicj pytaju.

Sprawni bratija pobožni!
Hdz' tež runje sunu tu khydzi,
Psches tzu tola na swieczi
Kochemuy tu jebacz ludzi;

Th b'djesch, hdz' ty sprawni sy,
Wschudzoni rady widzenu.

Duz dha, luby człowecze!
Nekzi niczo wjazh ženje;
Powedaj, schtoż wjerno je
A rycz radscho nieſto mene:
Schioż rad wele poweda
Lohzy khow tež namjescha.

Pjetr Mlonk.

Ru n kli jow e h o š ymenja,
kotrež hym hizom wjazore ljeta pschedawat a
s kotrehož su tak wubernje rjane runkliży naros-
ste, hym ja sa to ljetu saſho jara wulku poſylku
doskał a je tudy a w Maletsbezach po puntach
a latach pschedawam. — W Budyschini na her-
bskiej haſy cjo 10/22, hdz' dwaj moraj a selenaſ
schtomikaj psched thlamami ſtejtaſ.

J. G. F. Nieſch.

Schpihelowy skład

Rudolph Wilhelma na herbskiej haſy cjo. 7.
porucja swój wulki wuberk **schpielow** i $\frac{1}{2}$,
 $\frac{3}{4}$, a zylje bielej a hynej kryſtalowej schpihelowej
ſchlenzu, s facetami a bes nich, w drewi, we
hlaſtich ſloczanych kromſach a w baroſowych wo-
bluſach, kaž tej **violettowe**, **ruejne** a po-
wetscha ze truhanske ſchpihelje k dobracj-
wemu wobledzbowaniu pod najtunischičh placisnach.

Słoczane kromſki

(Goldleisten)

w kóždej ſchjerakoszi k wobrasowym a ſchpihe-
lowym wobluſam pschedawa a k najtunischemu
wobkładzeniu wobrasow a ſchpielow s woblu-
ſami porucja ho

Rudolph Wilhelmu na herbskiej haſy cjo. 7.

Hafftmannski żoldkomy elixir
abo horti żoldkony palenz, kaž ſon Königſeerię
pschedawaja, ale jara hylny a wobiebie ſtrony
pschi khoroszi delneho života a pschi ſlabym
żoldku pschedawa w bleschach po 4 nsl. w Bu-
dyſchini a w Maletsbezach J. G. F. Nieſch.

Zena khyza je badowej a żolotowej fabrodu
je w Nowych Maletsbezach ſe ſwobodneſe ruki na
pschedan a może ho wscho dalsche cjo. 20 tam
pola wobbedzera ſhonicej.

Lipowe a wolszowe klozy
ſupuje Hobia n, czechliſki miſchr.

Wopravdžite rigaske lane ſhymjo
pschedawa w jara rjanej twori najtunischo

J. G. Richter na miaſowym torhoshegu.

Niemski Phoenix,

Sawjessja ze towarzstwo w Frankfurtu nad Majnom.

Sakładny kapital towarzstwa: schjessnakow 5,500,000. (Tl. 3,142,800. Pr. Cr.)
 Reserve - Fonds - - - schjessnakow 942525. 41 kr. (Tl. 538586. 3 nl. Pr. Cr.)
 Niemski Phoenit sawjessjuje psche mohnjowu schodu po móznej tunich prámiach wschilte
 hibite wiezy. Prámieje towarzstwa su twerde, tak so ho ženje niežo dopłaczowacj netreba.

Prospekt a sawjessenje formularj so kódy cjaš darmo dawaja, tež je podpisany hotowy, kóde
 dalsche wukasowanje dawacj.

w Budyschin, 26. mjerza 1859.

Agent niemskiego Phoenira

A. Siems, firma: J. G. Klingst Nachfolger.

M y d l a r n i a

wot Louis'a Scharsa w Budyschin

porucja 18 wschelakich družinow plokanskich a myjenskich mydlow yunt po 12 nbl. hajz do
 2 nbl. delje, stajnje húchich, dobrých a tunich. Pschi wokupenuj wetskich džielbow kaž tej sa saho.
 pschedawarjow je płacisna wele tunischa.

Louis Schars
 na horniczej hahy mestu Lipscej s napshecja
 a na žitnych miskach w pótskej kowatni.

Sa jenu llamačnu so 30—40 ljetna hosposa
 pyta, kij ma flamariske pschedawanie, khlebpecjenje
 a forcimarenje, kaž tej hospodarstwo sa 2 cjo-
 wekow wobstaraci, Serbski a niemski rosemi, sprawnia,
 pschedawarjow je a malu kauzju sapo-
 loitej može. Sa to pak so tež dobra ſda a dobre
 horiemscacie ſaruciue. Wscho dalsche može so
 phonicz we wudawaini Serb. Nowinow.

M aćica S e r b s k a.

Towarstwo Maćicy Serbskeje změje
 srjedu po jutraci, 27. haperleje, popołdnja
 wot 2 hodzinow w hospencu k złotej krónje
 swoju hlownu zhromadžiznu, na kotruž so
 wšitke sobustawy najpodwólnišo přeproušuja.

W u b j e r k M. S.

Aufzja ſpotu.

Pschichodnu wutoru jaſo 19. haperleje rano
 w 9 hodzinach budje so na Lehmannze ſubli w
 Brzezach pola Grodzischcja 7 myškosecjelych
 kruwów, rjany bok allgaufskego ſyłaha, 2 brunaj
 konej 12½ hertlika wysokaj, ſłoma a wschelaki
 ratariski grat ſa hotowe peney na pschedawanie
 pschedawacj.

C. Stos.

S tutym so najpodwólniſho wosienjuje, ſo je
 w ſandženych dnjach mlody hawak w jenej nedo-
 pschedzenej wodowej džieri na pomorskich leżom-
 nosjach ſwoju ſajnu ſmerci namakaſ, cžohož dla
 ſo jeho pschedzelio a inacj jenož na tutym pucju
 wo ſobuzelnor pschedročuju.

Stary hawak pomenowany cjučja.

K e d z b u!

Dokelž mam ſafio wulku licžbu žón-
 skich kuttow a schnürlaibow wschil-
 tich družinow hotowych, kaž tež Dječja-
 zu draſtu we wschjach wulkoſzjach, woſe-
 bje ſa hólzow na wuberk, dha porucjam
 to wſchitko ſ dobrociwemu wokupowanju.

A. Wopp, žonjazh krawz,
 na žitnej hahy čzo 55 po 1 ſhodži.

Riſhbein wot starzych pschedeschcniſow kupuje
 stajnje po najwyſzej płaćzisni.

A. Wopp.

Gjezenym Eſerbam tudomnie wokolnoſzie
 ja ſ tutym najpodwólniſho ſawedzenju dawam,
 ſo ſzym piwatiu we Wujeſtu pola Bukez mo-
 nojał a budje w teſ ſamej bližſhu wutoru prijeni
 ſrcej piwo ſawarene a ſredu 20. haperleje rano
 pak ſaſowane. Echtóž chylt teho dla žane mjeſci,
 nech tam rehdy pschedelje.

K a p l e ř.

Echtóž by te knihi „Synopsis“ wot Chri-
 stopha Starki pschedacj chyl, nech to redaktoř
 tuthch nowinow ſ wedzenju da.

Starožitnostny wotrjad
 Maćicy Serbskeje změje srjedu po ju-
 trach dopoldnja wot 11 hodzinow pose-
 dzenie w hospencu k złotej krónje w Bu-
 dyſinje.

Pismaw jedzeř.

Wulka Renzowa menažeria.

Tuta je wschiednie rano wot 8 hodzinow hacj do 8 hodzinow wieczor k dobroczłwemu wopytanju wotewrena. Hłowne prjódksłajenie a sjezdawanje wschitkim torhazym swjerzatam, pschi cżimż swjerzni skladżer knes Julius Landański do jich eljetkow sałupi a khumischty s nimi cżini, je popoluju w 4 a wieczor w 7 hodzinach.

Menažeria je hacj do wutory 19. t. m. k wobhladowanju wotewrena.

Płacisna mjesto: 1. mjesto $7\frac{1}{2}$ nisl., 2. mjesto 5 nisl., 3. mjesto $2\frac{1}{2}$ nisl.

Nenj.

Dwaj hózai wot sprawnych starszych, koirajz chetaj schewzowstwo wulnyci, móztań wuczeńskeho mischtra pschipokowaneho dostacj.

J. Claus (herval Knab) schewski mischtr na bohatej haſy

Młody cżłowiek, koiryi chze schewzowstwo wulnyci, móže pola podpisanego do wuczeńby stupieć. Rückert, schewski mischtr na horniczeństei haſy.

Szczęsne drożdże

wot jita,
zylje czerstwe a syline porucja

Herrmann Dauchhoff.

Schablony najnowszych družinow sa murerow, taż sa višanie na mjechi a t. d. pschedawa J. R. Richter we wudawańni n jemističch nowinow.

Woprawdżite szczęsne drożdże wuberneje dobrosje a sylnosje, taż też wschitke klamariske wjezy a forenie do tytanow porucja k prjódksłejzym jutram najpodwolnische

J. G. J. Niecksch
na herbszej haſy.

Wschitke družiny dobreje pscheinieczneje a rżaneje muki wot luteho strowego a cżistego žita ſu w moim amerikanskim mlyni w Hajnizach, taż też w mojich mukowych klamach na famentej haſy čzo. 567 podla hofzenza k flotej króni stajuje we wetskich a menskich dżielbach k dostacju.

V. Krapler.

Młoda, czornoskrzytnata, 5 ljet stara a wykościelna kruwa budże so 20. haperleje t. l. pschipolniu w 11 hedzinach čzo. 16 w Brieszny vola. Delneje górkı sa hotove peney na pschedowanje pschedowanji.

Dokelž je mi wubjerk Maćicy Serbskeje khowanje „Pomjatnika M. S.“ poručil, preprošnu čescene sobustawy k zapisowanju. Pri hłownej zhromadziszne budże Pomjatnik w „Króne.“

M. Hórník, II. sekretar M. S.

A. Paulina Mičkac,
M. Korla Schneider, wučer,
slubjenaj.

W Pisany Doli a Jitru.

Zandżenu sobotu žita w Budyšinje płaćachu:

Kórc.	Wyšša.		Niżša.		Srzedzna.	
	tl.	nisl.	tl.	nisl.	tl.	tl.
Widzenza	6	10	—	4	—	5
Rejska	3	27	5	3	5	3
Deczmen	3	5	—	2	27	3
Wens	2	15	—	1	25	2
Groch	7	—	—	—	—	5
Woka	5	—	—	—	—	6
Rjevit	—	—	—	—	—	5
Dabły	6	15	—	—	—	10
Hejdnička	5	—	—	—	—	20
Bjerni	1	5	—	—	—	1
Kana butec	—	19	—	—	—	18
Kopa słomy	7	—	—	—	—	6
Bent. syna	1	5	—	—	—	1
Dowoz:	2037 kórcow.					

Cisę Bje dricha Iliki w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi 6 np.
Štvortlētna předplata pol.
wudawařja 66 np. a na
kral. sask. pósce 7½ np.

Čísto 16.

23. haperleje.

Léto 1859.

Wopſchijecžje: Wosjemenje. — Sa mjer rycza, ic. — Swjetne podawli. — Se Serbow. S Ramejne pola Radworja. S Kromoky pola Jablonza. S Budyschima. S Hodžija. S Budyschima. S biskopskich stronow. Se Schyrijoch Dubow. — Dopisy — Hanž Depla ic. — Pschilopl. — Zyrkwinſte powjesze. — Nawiesichtniſt.

Wosjewenie.

Wojerste farjadniſtwo treba licžbu jjeſnyč a czechnich koni ſa artilleriu. Pschedawario ſo teho dla napominaja, ſwoje konje

djeň 18., 19. a 20 haperleje t. l., kaž tež 26. a pschichodne dny dopołdnia wot 8 do 12 hodžinow w jiesdnej laſerni draždanskeho noweho mjeſta kommiſii, ſa kupowanje poſtaſenei, vrijdſtaſtej. — Kóždy kupomny kon dyrbí wot 5 hač do 9 liet starý, ſ najménicha 11 bjerlikow 2 zolaj wyšoki, lobka abo walach, bes brachow a ſtrowy bvej. Namakaſia ſo w bližſich 4 nedzelach wulke brachi, dha dyrbí pschedawar po wróćenju kuponyč penes konja naſvet wſacj.

W Draždanzach, 12. haperleje 1859.

Ministerſtwo wójny.
S Rabenhörſt.

Sa mjer rycza,

Sa wójnu ſtutkuja.

Lacjanſte pschiſtowo rjeſa: „Si vis pacem, para bellum;“ to je, hdvž chđesč mjer, hotuj wójnu; — a tu khwili ſo ſda, ſo ſo wſchón ſwjet po tutym lacjanſkim pschiſtowi ſtojuje. Khjezor Napoleon praji: „Moje khjezorstwo je mjer!“ a piči tym wulke wójſta hromadu czechne a wójnske lodžie po možnoszi pschiſporja; ſardinſki kral wosjewiuje, ſo ſebi prawy woſtaſny mjer ſa wſchu Italiu žada, a piči tym ſo wobbrónja hač do wuſchow a cjni lute wójnske pschiſhotu; rakuſki khjezor wobſwedziuje, ſo ſa jeho kraje ničjo nusniſche neje, dyžli mjer a poloj, a pschi tym je wicho ſwoje wójſko pod brón ſawołat a w Italii ſo ſ jeho woſakami merwi; a wſchitke njemiske merchi ſawieſajuja, ſo chžedža mjer haj ienož mjer mječ, a piči tym ſo tola kóždy k wójni pschiſhotuje, kaž by ta ſama po jutrah wudyricz mječa.

Ale ejoho dla dha ſo wſchitz na wójnu hotuja, hdvž ſebi tola wſchitz mjer žadaſa? Teho dla, dokež Napoleon a ſardinſki kral nojſſere ſprawnje ſ mjerom nemjeni-aj; vſchetož hdv byſchtaj t mjerom ſedjetoi, dha bychu druzi tež mjer mjeſli. Duž tež žadyn džin neje, ſo ſo ſ kongreſom tak dli, pschetož Napoleon chže bes tym nojſſere wſchje ſwoje wójnske pschiſhoty nanajljepe dokonęſ a hdvž tež dla druzi k temu honja, ſo by ſo tola kongreſ ſtere ſhepe ſapocjat a ſo bychu woni psches to ſkončnje ſhonili, hač budje mjer abo wójna, dha ma Napoleon tola ſtajne njeſchtio k ruži, čžohož dla ſo ſapocjat kongreſa pschezo a pschezo wotſtorkuje.

A ſo by ſo Napoleonie poſafalo, ſo je jeho wotwyſlenje ſiarne, ſu njetko wſchje Njemzy k wójni hotowe a najnowſche nowiny povedaja, ſo 200,000 mužow pruskeho a 80,000 mužow rakuſkeho wójſka rječu Rhein wobſadji. Esnadž ſo Napoleon psches to wot wójny woltraſchi.

Śwētne podawki.

Saſka. Jego królowała wyšoſoſ ſtrón-
prynz Albert je ho ſańdjeny tydžen do Mannheima
podal. W tutym mjeſzi pſchebywa, jeli ho
nemolimy, menujzy badenſta ſwidowena wulſo-
wóſiwoſka Stefania, wówka ſtrónprynzeſhyny
Karolje a je poſteñſcha pſchi nej na wopytanju.
— Jego excellenza knes minister ſtrutkownych
a ſtronkownych nalejnɔſzjow, ſwobodny knes ſ
Beuf, je ho ſańdjenu nedželu do Münchowa
(München) podał. — Hac̄ runje hischže wójna
na żane waschnje wiesta neje, tola paſ ſnadiſ
ſkonečnje wudyrice móhla, dha je ministerſtwo
wójny wobſanknylo, wiestu licžbu (pečja 600)
jiſnych a czechnitych koni ſa artilleriu naſupic̄;
doſek̄ móhlo ho hewak ſtac̄, ſo bychu ho wſchje
lumane konje wot gusyč wukupite, hd̄ by mi-
niſterſtwo dljeho c̄akalo. Tež poweda ſo, ſo
ſu hžom te džielby wójska poſtajene, kotrež bychu
k ſobuwohſadženju njemſtich twerdžisnow wotmar-
ſhirowac̄ dyrbiale, jeli by to potrjebne bylo.
To wſchitko ſtawa ſo, niz ſo by wójna hžom
prjódſtala, nje ſo by miſterſtwo ſi ničim
pſchehwatane nebylo, jeli wójna wupukne.

Prusy. Kral a kralowa chzetaſ ſo ſ
Reapola ſaſo na njeſotry čas do Roma wró-
c̄cij. — Wo tym, ſtož je rafuſti aržywóſwoda
Albrecht ſ prynzregentom wujednat, neje ničjo
ſſawnje ſtate; tola poweda ſo, ſo je prynzregent
aržywóſwodži Albrechtej pſchi tutej ſtadnoſſi
naſſkere wosſewit, kak chze ho pruske knežeſtvo
ſadjerječi, jeli ho Kongreſ ſhromadži, a kak tehd̄,
jeli k wójni pſchindje. — Njeſotre nowiny
chzedaſ wedžec̄, ſo chze miſterſtwo 50 mil-
lionow toleř požęc̄, jeli by ſo wo prawdije
wójna ſapocžata a ſo budje teho dla na ſejmi
tón namet ſtac̄, ſo bychu ſemu ſapóſtanzy,
koſiž ſo po jutrac̄ roſendu, hischže predy do-
wolnoſ ſ temu dali.

Rafuſy. Chzjeſor je voručit, ſo maſa
ſo wſchitke muſtwa, kotrež k wójsku ſluscheja,
bes wumjenenja k wójsku podaci. — Hac̄
Kongreſ budje, to ſda ſo rafuſtemu knežeſtvo
hischže pſchezo newiſte byc̄ a wone ſo teho
dla džen wote dnja bōle na wójnu hotuje. —

Rafuſti khjeſor hje tón namet ſtajit, ſo dyrb̄i
Sardinſka ſwoje wójsko pomieſchic̄, predy dyžli
ho Kongreſ ſapocžne, Sardinſka paſ do teho
neſwoli. Duž je wón potom tón namet ſtajit,
ſo bychu te tſi kraje, menujzy Franzowſka, Sar-
dinſka a Rafuſka ſwoje wójska pomieſchite a
na mjernu nohu poſtajite, predy hac̄ ho kon-
greſ ſendje, ale tež do teho Napoleon prawie
ſwoliciž nochze. Wón je menujzy wotmolwit, ſo
móhlo ho to jenož tehd̄ ſtac̄, hdž ſardinſka
to ſamo prawo na Kongreſu doſtane, kotrež tam
druihich pec̄ wulſich europiſtich moznatiſtow
ma. Do teho paſ ſaſo rafuſti khjeſor ſwoliciž
nochze a je teho dla njeſko wulſe jednanje. —
Wondanjo bu ſ woſebnym extrac̄zahom na ſe-
leſnitz 2000 zentmarjow pulvera do ſhromad-
nonjemſſeje twerdžisny Rastatt poſtaneho.

Franzowſka. Se Sardinije piſaſa, ſo
ſo je ho tam hac̄ doſtal ſe wſchelakich
italiſtich krajow na 9000 mužow ſefčko, koſiž
chzedaſ dobrowolniſe w ſardinſkim wójsku ſtužic̄.
— Hac̄ runje khjeſorske nowiny „moniteur“ ſ
čaſtami wosſewuju, ſo ho franzowſte wójsko
pſches tu mjeru neſchiſverja, kotrež ſebi mjer
žada, dha powedaja tola druhe nowiny wo-
ſtajne wetschich wójniſtich pſchihotach a woſebje
neſda ſo to bes wjetſho wotpohladanja byc̄,
ſo ho pſchezo wjazy wójska na italiske a, w
nowiſtich čaſtu, tež na njemſte mejy ſele. He-
wak ſo tež njeſotre ljehwa pſchihotuja, do ko-
trych ſo wulſe džielby wójska ſhromadžuju. —
Admiral Jehenne je ſ džielbu wójniſtich ſodjow
do ſredžnoſtajneho moria wotjet. W arsenalač
ſo potreboſſje ſa ſodjje ſe wſchej pſiňoſſju
pſchihotuja a wſchelake nowe wójniſte ſodjje ſo
ſe wſchej ſpiſechnoſſju dowarzaju. — Konferenza
kotraž je mólbawſtowalachiſtich nalejnɔſzjow dla
w Parizu hromadu ſtupita, je pſches wetschinu
hloſow poſtajita, ſo dyrb̄i ſo wuſwolenje no-
weho rumunſkeho wetcha Ruffy pſchipoſnac̄.
Rafuſti a turkowſki poſtanz chzetaſ jenož pod
wietvimi wumjenenemi do teho ſwoliciž a duž
budje ſo tuteje nalejnɔſaje dla po jutrac̄ hisch-
cje ſunkroč̄ jednac̄.

Gandjeſſka. Sańdjenu pónđelu mini-
ſtrjo ſejmę wosſewic̄u, kak w poliſty ſteji a

sich słowow bje spōsnacj, so tež newedžachu, hacj budje wójna abo hacj mjer wostane. Bes tym pak so wschitke wójnske lódzje do rjadu stajeja a wschelake nowe wobtwerdzenia na mórskich brzohach twarja. — Dotalny sejm abe parlament bu saindzeny schtワrkis rosyuschezeny a dyrbja so teho dla w blijsich schesjoch ne-dzielach nowi sapōstanzu wuswolici.

Rušowſka. W nowishim časzu je so saho wulka džielba Čierkeſow russkemu knejſtwu podeszłyka.

Ze Serbow.

S Rameneje pola Radworsa. Isto na njeschtu jara chwalobne mamy spomnicy, so je načha gmejnsta rada wóndanjo wobsantnyka, wsche našche pucje se ſadowymi schtomiskami wobhadżecj dacj. A schtož bu wobsantnene, bu tež bortsy wuwedżene: penesy fa schtomiski so ſ gmejnsteje poſtaidnych dachu a naſchi starszy mužojo so poſtaidnu, so bychu te ſchomiski ſadželi. To je so tež ſtało a naſche pucje maja teho dla hžiom rjany napohlad. Ale reñski hiſceže budje, hdvž budž ſchomky w naſecju kžiecz a w naſymi ſ rjanymi płodami wočji ſweſteſcij.

Tež w bliksim Radworu ſu wučinili, so maja ſo na wsche pucje ſchomiski ſadžecj, tola ſ tym wumjenenjom, so ma ſójdy wobſedjeſ, kotrehež pola ſ pucjom hromaduſtoſlaja, tam te ſame ſadžecj. A toſiſto widžimy hžiom taſkich ſchomiskow naſhadžanych; druhy hospodario pak hakle k ſjetu ſwoju pschiſluſtnoſz dopelnja. Nadžijamy ſo, so tež w drugich wſach taſku chwalobnu wjez bortsy wuwedu, a naſcha ſuziſa ſmjeje potom čim reñski napohlad.

†

S Kromoty pola Gablonza. Tu-domny rycerſkubler ſnes Recžka poſla 4. ha-perleje ſwojego poħoncja, ſ menom Mjeta, ſe ſchyrimi konemi na hermanek do Gubina, ſo by tam tych ſamych viſchedał. Na tym hermanku ſendje ſo ſpomneny poħoncji ſ njeſotrymi konjeſupzami ſ Rječicju a ſ Dubža, liž chyžch ſemu te konie wotlupicj. Ale doſelj je jum ſa te peney, kotrež jemu podawachu, bes wolje

ſwojego ſnea višeđacj nochyſche, dha wobsantnyku wschitzy, ſo do Kromoty višeđewej a ſ ſneſom ſamym porveđecj. Woni podachu ſo teho dla wečor ſ Gubina na dompučj. Doſelj pak bjechu wschitzy trochu napicji, ſta ſo, ſo wosa ſedžbu nemjeſachu, ale ſ nim na želesnižu višeđecu a vo ſeje ſoliſi dale ijeđiſcu. Iako ſo wós ihjetro wo ſoliſu ſtorlaſche, dha viñychu woni, ſo ſu na želesnižu. Ale pređy hacj možachu ſ neje prež višeđecj, višeđeleca čah wot Žarowa a ſtorci na wós. Viši tym višeđecu ſpomneny Mjeto a wjesty Bartel a Schulz ſ Dubža wo živenje. Mjeto bje tak ſraženy, ſo jeho wjazy ſpōsnacj nemožach; Bartelj bjeſehe hlowa wottorhnena a Schulzelj jena noha a ruka kaž wotrijeſnena. Mjeto ſawoſtaj ſonu a ſchýri dječej.

Viši tym ſhubiču tež iſi konje ſwoje živenje.

H.

S Budyschyna. Š programma, kotrž je direktař ſhocjebuskeho gymnaſia, k. profeſhar dr. Tžſchirner k jutrownemu pruhowanju wudat, widžimy, ſo je delnotujiſke ſcerbſtwo, a to jeniczaj a woſebje višeđes pržowanje po-menowaneho k. direktařa, na ſpomnenej wulkej ſchuli wazne mjesto višeđokafane doſtało. Kandidat duhominstwa a tolmacj na ſudniſtwi, k. Dahla, dawa tam menujzy wđbeniſzy 6 ſerbſkich hodžinow a mjeſeſche w poſlenim poſljeſci 98 ſchulerjow. Woſebna wjez je to, ſo ſo višeđetnych examinach tež ſiawnje ſerbſky pruhuje, ſo ſo višeđetnych pruhowanach tež ſerbſke ſpiewy deſlamiruju a ſerbſke rycje dječja. Tak poweda nam ſpomneny program, ſo wučenjz Kobligk deſlamirowaſe: Rebja hulizju Boju ſezć (Rebeža wupowedaſa Boju čeſt) a wučenjz Tžſchirner: Viſhi-ruž ty twoju drogu (Ach poruci Bohu ſwjeru) a ſo primanař Struk ryci dječjeſche, kotrehež thema bjeſehe: Chwalba Bojeje w ſchogomožy. W Budyschinu ani na gymnaſiu, ani na krajnostawſkim ſeminaru ſerbſke pruhowanje hiſceže žaneho mjeſta namakalo neje. To pak je wulka ſchlođa, kaž budje nam to ſójdy wučet dacj prawie byc! Jeničaj na budyslim katolikſkim ſeminaru je ſo ſandženy

tydjen' prjeni krócz tež herbska ryc̄ wot I. Hornika pruhowaka, schtož je so nam derje spodobalo a wieſcie gwoi wulki wujis̄ pschinieſe. A schtož so na jenym wustawi hodji, neby so to tež na dwijemaj druhimaj čjincz mohlo?

S Hodžija. Kaj smo sa wieſte klycheli, dha budje prjenu nedželu po juirach, abo mlobe juiry, nasch wuswoleny nowy knes farat, wysołodostojny knes duchomny Imisch s Wohlinska, pola nasz pruhu předowac̄. Dokelj pak je tehdy runje won priena nedžela w mjeſazu, dha ma so naspredy njemski hamt s Bozej klužbu a s katechesu woldjerječ, tak so ho herbska Božja klužba, sij so se herbskaj katechesu psched Božim woltariom skonči, njehdje na pôl djeſačich favozinac̄ budje. **W.**

S Budyschina. Pschi tak menowanym Mângstym aktušu, sij so 17. haperleje w budyskim gymnasiu woldjerja, djerzeſche primanac̄ Mucka i Pirny njemsku ryc̄ wo mozy kližnych čjahow w nastupanju njemiskeje poeſije, primanac̄ Wähner s Biskopiz franzowstu ryc̄ wo politissich stronach franzowskeje revoluzije, primanac̄ Mróšak s Wultich Edzaron lacjanstu ryc̄ wo Grachach a Streck s Radeberga njemsku ryc̄ wo jenym wuprajenju Isolataša.

S biskopſtich stronow. Sa konferenzy, kotrež budja wuczejo biskopſteho hamta woldjerowac̄, je I. wuczeř Zybla w Esmilnej sa píchedydu wuswoleny.

Se Schtyrjoch Dubow. Jako tudy wondanjo na knezim revjeru brjesyckli hadjachu, namasachu tam powostanki člowosteſko eijela a bjechu dolhe wlosy hishćeje zpilje derje ſdierjane. Woleſný ljeſat, kotrež fe ſudniſtwom to pschedytač pschindje, wupraji, so je to eijelo holczecju, njehdje 10 ljet staremu, kluſchało. Na lajke waschnje je pak tam pschitko, to so newje.

D o p i s y.

S Delan.* Kneža duchomni w Delnych

*) Hladoj: Evangelische Kirchenzeitung 1858 No. 93 pag. 1033. — Tutón nastawí nejším pschitožit ſtowo wot ſtowa, ale najjadriwiche wuprajenja s ueho wusach.

Kužjach mjeſachu ſandžene ſeto pastoralnu konferenzu. Na druhim dniu tež sameje ryčeske ſe wot zyrkvineje muž bes delnolujis̄imi ſerbam, a bu na to poſasowane, tak w herbskich ſchulach djeſejom, kij njemſki neroſemja, ſo wſchitko w njemſkej ryc̄i wuczi, haj ſamo na bogna wucza, a to ſo ſtava niz porjedko wot njemſkih wuczerow, lotiž ſu ſim poſtajeni. Duchomny, kij tule nalejnosc̄ i ryc̄am pschinieſe, djeſeſe bes druhim tolle: jeli je žana nalejnosc̄ wažna ſa delnolujis̄ku pastoralnu konferenzu, dha je ta, ſo ſo bes nami Danské ſtutkowanja wotkryſeja, kij nam duchomnym niz ſeno na poſky ale na wutrobu vala: herbske djeſeſi wulneja njemſke ſhje rluſčje, ſchyruči, katechismus a neroſemja ničjo."

Generalny ſuperintendent Wahn wobſtrucji to a ſpochiſtaji: „Deli młodosa hac̄ do ſchyrnateho ſjera evangelon neſenſaje, dokelj wſchō mechanis̄ wulne, dha čjerpi newureknenu ſchfodu. To je pola delnolujis̄ich ſerbow ſara hukto i wiđenju. Pola generalnych zyktwinych viſitazijow je ſo poſasato, ſo je ſ tými woſadami najhubenisko, hdjež ſu ſe ſerbowſta ſ Niemzowſtu pschedyvili. Woſmyſlenje, herbska ryc̄ ſahnac̄, je ſpuschczenje; a ſerbia doſtawaja wjazg prawdy ſ wypola hac̄ predv. Pschidac̄ čzemym, ſo herbska ryc̄ mre, ale na to ma ſo ſedzbowac̄, ſo nebychym ſejne ſmerine ſtorki ſ mozu a ſ hkwatom pschivedli, hewak budje duchomne ſlaženy ujetiſchi narod, a ſchfoda budje hifcheje wetscha, jako hijom je.“

Bulku wajnosz tuteje nalejnosc̄je poſnachu wſchitzy pschitomni, a woſanskychu teho dla, tutu wjeſ we pschihodnymaj synodomaj we Krocjebusu a Hródku dale wuradječ, a tu ſamu nalejnosc̄ ſa woſebity namet delnolujis̄keje konferenzy poſtajej. A duchomny Fritza, ſij bje ſara ſa tule nalejnosc̄ ſahoren, woſchija a wupraji ſwoje žadanja we tychle tſjoch hronach 1. Wuczeř herbskich praeparandow, 2. ſnabniſche žadanja na nich dla nemožy we njemſkej ryc̄i pschi pruhovowanju we ſeminariju, a 3. wobstaranje herbskich hjerluſchowych ſníhov.

Tele rycie a wotmyślenja su mchitne jara kħwalobne; ale nkhwalne, haj wohidne je, schioż su njeħoħi duchomni wet wucżersow na tei synodji powedali; taf djesche jedyn: stalo so je we najnowischiem časju, so je wucżer we tijisse herbsej moħadji džiečjom we schuli schtrafu napolożit dla herbsej rycie, menużu — kōdje džiečjo je dyrbjało nowy peneż schtrafu dači sa kōdji herbsej flotto, kif je we schuli wurycjało. Druhi na to djesche: taik a tym podobne wjezji su so fara husto state.

Nowiny nam powiedachu, taf wele je herbstich wucżerjow bes Njemzami. Psihi tym sebi ja pomylili, hacż też ċeile herbszy wucżerjo swojim njemslim džiečjom schtrafu nastadujsja dla njemsej rycie, a jeli so — hacż sebi to daswa ja Njemż lubiċi?! Ale schio prajieze k sjeħħawazemu? Wucżer w Saksej dla njemsej a herbstich narodnoście psched njeħotrimi ljetam i talki skutkowasche: won kōdje herbsej džiečjo praschesche, hdyż do schulje saftu, hacż qhe wsho njemski abo herbsti wuħnyci. Wotmolwi wone njemski, dha bje to dobre, a sia so njeħko taf; wotmolwi yak wone: herbsti ħażu wuħnyci! dha bje to też dobre, a sia so semu po jeho woli. Hdyż yak posdjiščo taik džiečjo, kif bje prajito, njemski ħażu wuħnyci, so doħlada, so je herbsti a je sebi neprawre wuħwolito, a ħażiex so njeħko wróczęs a herbsti wuħnyci, dha neħbu to jemu dowolene. Džiesju yak, kif bje psihi sapocżattu wuħnenja prajito: herbsti ħażu wuħnyci, a posdjiščo wone jenoż syħni, so qhe njeħko njemski wuħnyci, dha hu jemu taik pschedstupenje dowolene. Hacż so hisħeġe njeħko we tei schuli taf skutkuje, nemożu prajież; psched džieħacjimi ljetam i pak tak bjesche.

Kożdemu neħi so prawda stanu! neħi wuħneja Essebja njemski ryci, woni ju trebaja, ale psihi tym nedyrbia ani f'lesjju ani mozu so nusowacż, swolu narodnoś a ryci wopużċejiet, hewak może so wot taifħi, kif tak ċejnja, to flotto Jesużowe prajież, koreż woni wot tamienihs pismawucżenji a farisejistihs prajesche a biesche: Bieda wam, kif wy morja a semju wobczejnecje, so biesheż nowotneħho ġida sejñili; a hdyż je sejñeny, sejñicie wy wot neħo džiečjo

tei helje dwójih hōrsħe, hdyż li wy sami sse Matth. 23, 10. K. I. m. n.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Niċċo teniħe tola neje, hacż piekn kien!

Mots Tunka. Haj, to sebi naħi Ċiċċi też pomylili a sebi taf pravje pieknego konja kufi, so hy kwoje smachi se kwojego dotalneħo bħdlesherja do teje wħi p'sħewosxt, hdiex bje so p'sħexxidlit.

Hans Depla. Ale, biesche dha tōn kien taf jara piekn?

Mots Tunka. Haj, taf piekn, so so jedyn jenje sploščenja bojeci netrebaše abie też taf nawuċjeni, so psched forċi mu fasta.

Hans Depla. To djie je jara duschni kien bheż dyrbijat!

Mots Tunka. Haj wiċċak, ale ta wob-ejnnoż jenoż biesche, so dyrbjaħu jeho se hoħoram i sbieħaqi a napoħledku won taf sejħra, so psched spomnnej körċi mu ducha spuċċej.

Hans Depla. Wħohe miżk! Dha drje je Ċiċċi wele skħodwal?

Mots Tunka. No, kydrom tolef bes norti bje p'sħexi fa neħo dat.

Prilopk.

* S Pauzy p'isħxa: Ssydomnaczeljetna dżonka jeneje tudomneje wudowy, hacż dotal stro-wa, wostlabny w mjeħażu januari t. I. taf jara, so dyrbesche so leħnyci. Wona nemjeħesche żanġie bolożżej, slabosż yak taf jara p'sħiberaše, jo ani kama wiċċi stawacż a khodiqi, ani so p'sħe-leħnyci nemħoħesche, hacż runnej iej ijjedż skidżesche. S'ċaħħam i poċċa so somnambulistiċċe skutkowanie pola neje pokasowaci, a to najbole na simierħax, koreż posdjiščo 2 hacż 6 hodżinow trajesche. W taifsim somnambulismu ryciesche woni jenoż wo nebeħiċċi wjezax, rostryżowasche so se sħożnikom a f' 12 japoċċitolami a wujiwaše też po sħaċju Boże wotkasanje. Psihi tym spasche wona se stylinenmaj rukomaj taf twardzie jafo by ieje ejjelu morwe bylo a newotucċi też, jafo qiegħi ju se storkanom abo falanom f'ieje konaristwa wubudjiex, w kotrinx jenoż ieje strowa barba a jeje rycjenje wo tym kwyedżesche, so je żiwa. Wona ryciesche pjeknu wohibnu ryci, powita psihi spċijal lu najprijodżi swojoħi lu beħi sħożni f'rūni a potom kwojego spomedneħho wotza, rostryżowasche so f'prijenšim wo nebeħiċċi wjezax, spjewasche wħċelafe, jei hewak nesnate kħjeriħu.

Krótko psched wotučjenjom prajesche swojemu sbójnikę bojemie, biesche tak po wotučjeniu wele ślabicha, hacj predy, a newedzische ani najmenische s teho, schtoj bie ryczała abo cijnika. Taſte ſonarſtwo ho 34 króci wospetowaſche a vſchi poſlenim roſtrycjowanju wona tajſte ſkewa reſny, faſ by je Jezuſ prajit: „Ty ſy njetko tak husto ſe mni pſchichla, hacj ſym ja liſt na ſemi ſhodzis, a dokoſ ſterdzie do mine wjeriſch a ja tebe wuſwolich, ſo bych na tebi ſwoju móz woſpolaſat a ſwiet, fiz bes džiow newjeri, k wjeri do mine narabil, dha hiſtce juju dovolinja w 11 hodžinach k tebi reſnu: Stawaj a ſhodj!“ A hlaſ, dopoſtnja 26. mjerja w 11 hodžinach počza wona najprjódzy ſ ejcha ryczeſi, wupſchijſtre potom rufu, jaſo by ju njeſtvo poſhemyt, poſtaže, wopuscheſi kožo a ſpyta — ſchtoj hacj dotal mohta nebie — po iſtwi ſhodzic. Jaſo wona widzische, ſo ho jeſi to radzi, vany wona na foſleni a džakowasche ho Bohu ſa ſtronoiſ, jeſi ſ nowa ſpoſeſenu. Wona bje zylje ſtrona a je potom ſ domu ſchla, ſo by njeſotrych inatych woſytaſta. Wona poweda, ſo je ho jeſi woſkoto 11 hodžinow ſnes Jezuſ wo ſni ſjewil a k nej reſnyl: Stawaj a ſhodj, ja eje ſ mojej rufu powedu“, po cimj je wona ſtanuta a k ſwojej wulſej radoſi be‐wſcheje boſofje ſhodzic mohta.

Cyrkwiſke powjeſće.

Krčeni:

Michałska cyrkje: Kortla Dia, Kortle Adolfa Voigta, ſukelnika ne Židowi, ſ. — Kortla Richard Arthur, Vjetra Wylema Schmiſha, pekarja a khejnika pod hrodom, ſ. — Ernst Emil, Jana Bohumiera Petricha, khejera a ſukelnika na Židowi, ſ. — Mařia Helena, Jakuba Karaža, woſyderja w Dobruči, vđ. — Mařia Madlena, Marie Therese Biesolde ſ Wulkeho Welskowa nem. vđ. — Hana Amalia, Handrija Augusta Galmy, kublerja w Čemerizach, vđ. — Mařia Madlena, Jana Bohuwjera Iſraela, ſiwnoſzerja w Njevežach, vđ.

Podjanska cyrkje: Klara Theressa, Bedricha Wylema Niedela, ſchirympara na Židovi vđ. — Ernst Wylem, Kortle Kryſtiana Andera, woſyderja w Njevežach, ſ. — Hana Madlena, Jakuba Müllera, khejnika w Školnej Vorſteji, vđ. — Ernst, Handrija Michalka, woſyderja w Mnichonzu, ſ.

Zemrjeći:

Djen 10. mjerja: Maria, Handrija Matki, ſchrobnička w Maſkežach, mandjelſta 51 l. — Jan Bohuwjera Biesolda, murek na Židovi, 44 l. — 26., Hana, Vjetra Schreibera, naſenka w Hornejki, mandjelſta, 42 l. — 10. hav., Jan Ernst, Han-

dra ſaſhniſa, khejera pod hrodom, ſ., 5 m. — Madlena, nebo Michala Nowaka, ſiwnoſzerja w Žeńezach, ſawoſlaſena vđ. 15 l.

N a w ē ſ t n i k .
Schablony najnowſtich družinow
ja murerjov, faſ ſa
piſanje na mjechi a
t. d. poſchedawa J. M. Richter we wudawaſt
njeſtich nowinow.

Dokelz je mi wubjerk Maćicy Serbskeje khowanje „Pomjatnika M. S.“ poručil, preproſuju čeſcene ſohuſtawy k zapisowanju. Pri hłownej zhromadziznje budže Pomjatnik w „Krónje.“

M. Hórnik, II. sekretar M. S.

Drewowa aukzia.

Wutoru 26. haperleje budža ho na manjowſkim a ljeſčanskim ljebowym rejeru ſzehowaze palne drewa na poſchedajowanje poſchedacj, jaſo:

25 ſloſtrow ſylneho woſchoweho ſchijepjanego drewa,
20 ſop woſchowych walcfow,
77 ſop briesowych walcfow a
10 ſop dubowych walcfow.

Kupowarjo chyli ho na ſpomnenym dnu poſpolinju w 9 hodžinach w ljeſčanskim hofſenizu ſhromadzicj.

Kmeči, hajniſ.

Njehdje 10 ſop rjanyh woſlepoſ ſe w hornohorečanskim mlyni na poſchedanju.

M a ſ l i n g.

Hollandſki mlókowy pólver.

Etor, ſe starodawnych cjaſow depoſaſany, ſ najlepich ſelow a foreniom poſchihotowaný pólver, vo jenej abo po dwjetma ſzizomoi wſchjedne ſruvom abo wozam na prijenju pižu naſypany, poſchispoſia woſiernoſi, ploži wele mlóka a ſadžiwe jeje woſiňenje. Paſcijek ylac z 4 nſl. a je k doſtačju

w hrodoſkeſ ſaftyju
w Budyschini.

Pizvwa muſka

(Futtermehl)

žlonſki žentnor po 2 tl. 15 nſl.

Eſaſanje teje ſameje rad horjebere

w Budyschini
na ſitnej hoſy čjo. 52.

Robert Klemm.

Kalk na pschedan.

W mojej kalkpalecku w Cunnersdorff pola Shorelza je wot njetk wschjednje nowopaleny twarski a róly kalk po jenotliwym, kajž tež po welschich džielbach k dostacju a voruczam wulkocruchateho kalka körz po 16 nřl. 3 np., přjeneho kalka körz po 14 nřl. 3 np. a drobneho kalka körz po 12 nřl. 3 np. k dobroczinnemu wotberanju. Tež pschispolinam hischeče, so ja na požadanie tež pschiwesenje kalka tak derje po želesuzy kajž tež hacž do domu kupowarjow sa pschihodny penes wobstaran a so je wschon horka spomneny kalk w mojich skladach na dwórnischzu w Budyschini, Lubiju a Pomorezach wschjednje nowopaleny w menšich a welschich džielbach najtunischo k dostacju.

W Pomorezach 15. mjerza 1859.

J. Lorenz.

Niemski Phoenix, Sawjessja ze towarzstwo w Frankfurtu nad Majnom.

Sakładny kapital towarzstwa: schjessnakow 5,500,000. (Tl. 3,142,800. Pr. Cr.)
Reserve - Fonds - - - - : schjessnakow 942525. 41 kr. (Tl. 538586. 3 nl. Pr. Cr.)

Niemski Phoenix sawjessjuje psche wohnjowu schkodu po möjnje tunich prämiach wschitke hibite wjezy. Prämije towarzstwa su twerde, tak so so ženje nicžo dopłacjowacj netreba. Prospektu a sawjessjske formularzy so kódy čas darmo dawaja, tež je podpisany hotowy, kóde dalsze wukasowanje dawacj.

W Budyschini, 26. mjerza 1859.

Agent niemskiego Phoenira

A. Siems, firma: J. G. Klingst Nachfolger.

M y d l a r n i a

wot Louis'a Scharfa w Budyschini

porucja 18 wschelakich družinow ptołanskich a myjenskich mydlow punt po 12 nřl. hacž do 2 nřl. delje, stajnie ſuchich, dobrých a tunich. Pschi wotkupenuj welschich džielbow kajž tež sa ſapopſchedawarjow je płacisna wele tunischa.

Louis Scharf
na hornczeczej haſy mjestu Lipſcej s napshecja
a na ſitnych wiſach w pôſtej kovačni.

Zena živnosž s 3 akrami a 80 prutami ležomnoſzjow je w Scheschowi ſe ſwobodneje ruſti na pschedan a može ſo wscho dalsche pola Duria Hermanna tam ſbonicj.

Ssuehe drožidle doposnateje dobroſzie maſtajne na pschedan **A. Stoch** na lawſkej haſy.

Najdrobniszu bjeſtu koſzinu (Knochenmehl) snateje dobroſzie porucja

G. E. Schade.

Ryčespytny wotrjad
Maćicy Serbskeje změje ſtwórk po Ju-
trach dopoldnja wot 9 hodzinow poſe-
dzenje w hoſćencu k złotej krönje w Bu-
dyſinie.

Pismaw jedzer.

Runkliзовeho ſymenia,
kotrej ſym hijom wjazore ljeta pschedawat a
ſ kotrehož ſu tak wubernje rjane runkližy naros-
tie, ſym ja ſa to ljeto ſafko jara wulku poſyku
doſtał a je tudy a w Maleschezach po puntach
a lutach pschedawam. — W Budyschini na ſerb-
ſkej haſy czo $10\frac{1}{2}24$, hdež dwaj moraj a ſelenaj
ſtomilaj psched khlamami ſejitaj.

J. G. F. Nieckſch.

Liſowe a wolszhowe ſlogy
kupuje **Hobian**, cjeſliſki miſchtr.

Wopravdiſte rigaſke lane ſymjo
pschedawa w jara rjanej twori najtunischo
J. G. Richter na mjaſowym torhoſteču.

U n i o n

powschitkonne niemski krupysawieszja ze towarzstwo.

Sakladny kapital 3 milliony tolet,

z kotrehoj je tl. 2, 500,500 na akcjiach salojenych.

Reservy ult. 1858 " 104,953.

tl. 2,615,453.

Toto towarzstwo sawieszuje polne a sahrodne vlody wschitkich druzinow psche kropobiecie po twardych pramicach bes do pakowania.

Kojde wukasanje bo da a sawieszenia bo wobstaraja psches podpisaneho agenta, ktryj je z dobom tej agent aacheniskeho a munchenskeho wohensawieszja ze towarzstwa, ktrej z unionom w najwujszym sienoczenstwi siej.

W Budyschini, 23. haperleje 1859.

M. A. Flanderka.

Zolty wojsk kupuje po naju vichei placjini mydlar **Martschinck** w Budyschini.

Sedun psched njelejnymi letami nowonawreny wjetnik, tak menowany hollendar, z dwuemaj gankomaj a s pjestami, kai tej z fruchom pola bes wumenka, je se swobodneje rufi na pschedan a moze so wcho dalsche pola wobzedjerja tam shonicej. Wscho dalsche je shonicej we wudawañni Serb. Rowinow.

Rhjeja cat. no. 15 w Sahorju se sahrodiu je se swobodneje rufi na pschedan a moze so wcho dalsche pola wobzedjerja tam shonicej.

Holczej, ktryj chze kowarstwo wusnyci, moze hnydom pola podpisaneho do wuciiby stupicj.

L e h n e r t,

kowarski mischt na Židowi.

Isczci djen jutrow jako 26. haperleje w 1 hodzini budja bo pola rjesnika Handrija Rowaka w Maleschezach wschelake meublje, jako 1 sekretair, komody, blida, stolz, drasthamory, loza, poßleszcja a wschelaka domjaja a kuchinska nadoba sa hotove penesh na pschedawacj.

Klamainja w jenej zyrtwinski wzy s valenzschenkowanjom a se wschelakimi druhimi prawnymi, se sahrodiu, luku a polom, je pschedajecj te wsciem, kaj stejj a lej, a moze bo hnydom horjewscacj. K pschedawacj tworow a sa kanziu ma najenk njelej sta tolej stoicj. Wscho dalsche je shonicej pola f. G. A. Poeveniga na bohatej hasy w rhjeji klempnartja Dominika po 2 jehodomaj.

B a l
w h o s z e n z u w B u k e z a c h , 2. djen jutrow,
k czemuj najpodwołnisko vshyprosahuje

L e h m a n n .

Jedyn konjazy a jedyn wolazy bo do drajdianskieje wosolnoszie pytataj. Hde? to je shonicej we wudawañni Serb. Rowinow.

Woskowy hermanek w Lipicju budje wutoru 31. meje dopolnia wot 10 hodzinow woldjerzany.

Martschinck.

Wutoru 19. haperleje wobradzji namaj Bóh ton knjez strowu a čerstu w dzowciciku.

W Palowje 20. haperleje 1859.

R. A. Jenč, faraf,
Hedwija Jenčowa, rodž. Mlynkec.

Za ndzenu sobotu žita w Budyšinje płacachu:

K ó r c.	W y s ř a			N i ř ſ a			S r j e d z n a		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Piszenja	6	10	—	4	—	—	5	10	—
Rošta	3	27	5	3	5	—	3	20	—
Deczmen	3	5	—	2	27	5	3	—	—
Wons	2	15	—	1	25	—	2	5	—
Gróch	7	—	—	—	—	—	6	5	—
Woka	5	20	—	—	—	—	5	1	—
Njepit	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	15	—	—	—	—	6	10	—
Hedwitska	5	—	—	—	—	—	4	20	—
Bjerny	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Kana butry	—	19	—	—	—	—	—	18	—
Kopa złoty	7	—	—	—	—	—	6	—	—
Zent. syna	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Dowoz:	2170	kórcow.							

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedac,
placi so wot rynka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čílo placi 6 np.
Štvortlétne předplatna pol.
wudawařja 66 np. a na
kral. sask. pôde 7½ ns.

Čílo 17.

30. haperleje.

Léto 1859.

W opjihicežje: Nowische powiesje. — Wosjewenje. — Swjetne podawki. — Se Serbow. S než
waciliske wežady. S Budychina. S Kijislzy. — Psihilept. — Hanf Depla a Mots Tunka.
— Bytkinske powiesje. — Penežna placizna. — Nawijschnik.

Nowische powiesje.

S Berna, 27. haperleje. General
Bontemps wosjewjuje schwajzarskej
krajnej radzi, so ſu Rakuschenio w
ſaudzenej nozy ſardiniske mesy psche-
trocili.

S Berna, 28. haperleje. Njeku Ticino,
tetraž je mesa bes ſardiniske a Rakuskej, je
120,000 muži rakuskeho wójſta pschetrocito
S tých komandiruje general Gyulai 30,000,
general Benedek 60,000, general Zobel 30,000
muži. Čiž ſu psches Buffaloru na Novaru a
psches Abbiatora na Vigevano a Mortaru
marčirovali. Šardiniske wójſko ejeka psches
rjeſu Šeji tamnu stronu Nowary.

S Turina. W Toskanskej je revoluzia
wudvrla a chyru tam, so by ſo herbſki wul-
lowech knieſtwa wotrekli. Wón je pak to fareſt.

S Parisa, 28. haperleje. Wójſkowa
dželba, lotruž budže pryz Napoleon komman-
ditowacj, ſo ſe wſchej ſpjeſtroszu w bliskoſti
Toulona ſhromadzuje. — Psches horu Mont-
Genis, tetraž je w tu ſhwili najſtere 50,000
muži franzowſkeho wójſta pschetrocito, bjeſche
puež iara wobcejnym, dokež dvrbeske ſo naj-
pred tamniſhi hľubok ſnjež wužypowacj.

S Frankfurta n. M. Požtanzy wet-
chow, ſe njemiskemu ſvojstvi hľubazeb, ſu wob-
ſanli, ſo ma ſo njemiski kontingenç (500,000
muži) do wójſkeje hotowosje ſtajicj.

S Bartina. Prinzregent je pſchitasat,
ſo maja ſo iſi armeeſtorpy (120,000 muži)
k marſchitowanju pschitowacj.

S Drážđan. Minister wójny je vorucil,
ſo by ſolſki hlowny kontingenç (12,000 muži)
w bližších dnjach k marſkej hotowy był. —
Psih kóždej brigadži ſu 6 podoſſigerojo ſa
wyschow powyſheni.

Najnowſche.

S Wina. 28. haperleje. Hač do
dženſniſcheho dnja je tak wele ſuate, ſo
ſardiniski kral khježorowe požadanje dopel-
nicz nochze, duž rakuske wójſko najſkere
ſatoiniske mesy pschetrocji.

S Pariza, 28. haperleje. Žendžel-
ſke miniſterſtwu je namet ſtajilo, ſo by
ſo krawna wójſua hſchče neſapozala:
franzowſki a rakuski khježor chzetaj do teho
ſwolicej.

S Pariza, 28. haperleje. W To-
ſkanskej je revoluzia wudvrla a welwoje-
woda je do Wina čeknył. W Florenzu
je uahwilne knežerſtvo naſtało, kotrež je
kraj pod ſardiniski ſchit ſtajilo. Tež w
druhich menſchich italskich krajac je taſki
nemjer.

S Londona. Ruski khježor je pe-
čza franzowſkemu ſlubu, ſo chyže rakusku
khježorej ſa 2 nedželi wójnu pschipowesj,
jeli rakuske wójſko ſardiniske mesy pschetrocji.

S Budychina, 29. hap. Wójſke
reſervy ſu k wójſku powolane.

Wojewenje.

Wojeske sarjadništvo treba wetschu dželbu jjesdnych a čehnitych koni (Reit- und Zugpferde), kotrež maja šo, jeli možne, s přijodka na konjazych wilech nakupowacj. Tute wile budža wotdžržane:

- a) w Draždžanach, w kaserni jjesdnych draždžanskeho nowego miesta, wot njek hacz do dalscheho postojenia,
- b) w Pirni, Herrhuczi, Großenhainu, Chemnizu, Penigu, Pegau i Niesy; 2., 3. a 4. meje,
- c) w Lubiju, Mischunu, Mitwiedzi, Rochliku, Borni a Wurzenu; 5., 6. a 7. meje,
- d) w Freibergu 6., 7. a 9. meje,
- e) w Kamenzu, Roßweinu, Leisnigu, Grimmi, Kohrenu a Lipsku; 9., 10. a 11. meje a to rano wot 8 — 1 hodziny.

Koncerjo šo napominaja, swoje konje komisiji, sa kupowanju postojenej, prijodk-stajicj. — Pschedajomne konje dyrbja bes 6 a 10 ljetami stare, s najmensha 11 bjertlikow 2 zolej wyšoke, kobly abo wachli, bes brachow a strove bycz. Namakaša šo w bližszych 4 nedželach wilke brachi, dha dyribi pschedawať po wróčenju kupnych penes konja naspet wſacj. W Draždžanach, 24. haperleje 1859.

Ministerstwo wojny.

s Rabenhorſt. Keilpflug.

Wojewenje.

Dokelž ma po wobsanknenju niemsteho swiaſta hlowny kontingent kralovſteho ſakſteho wojska s marschirowanju hotowy bycz, dha je šo tón ſamy na wojsku stopu postajit: ſtož ſo s tutym s ſawnemu nawedzenju dawa.

W Draždžanach, 26. haperleje 1859.

Ministerstwo wojny.

s Rabenhorſt. Ekelmann.

Świetne podawki.

Sakſta. S prijodkſtejazeho wojskow je widziej, so dyribi hlowny kontingent wojska, fotryž dyribi Sakſta s ſhromadnemu niemiskemu wojsku dacj, s marschirowanju hotowy bycz, — a ſnadž je hižom tehdyn, hdvž ſo tole čita, na puczu, ſo by jenu ſhromadnunjemſtu, s Franzowſtej bliſtu, twerdžiſnu ſobu wobſadžit. Djielba jakſteho wojska, fotraž na najprjodzhy marschirowacj, je ujehdze 12,000 muži ſylna a wobſteji s pjeſchow, jjeſnich a artillerije. Duž wjerno neje, ſo zył kontingent, ujehdze 22,000 muži wuechne a ſo jenož ſiećja (wryzjuriowa) brigada, ſchtwóre bataillonu wſchitlich druhich brigadow a gardeſſejni w kraju wosteniu. — Dole je ſe spomneneju wojskow widziej, ſo ministerſtwo wojny konje treba, a ſo chze tele s prijodka na konjazych wilech (w Lubiju 5., 6. a 7., w Kamenzu 9., 10. a 11. meje) kupowacj pytačj. Jeli pak wone na tajich wilech doſz koni nakupičz nemôže, dha budža ſe, taž to woſebny kraslowſki wilek pschitaſuje, wſchitke konje po zyłym kraleafvi napisacj, na poſtaſomnych dnjach wojskſkej komiſii prijodkſtajicj a ſo tej ſamej tak wele hacz je treba, po poſtaſenju plaeſtini beſiſčeje dobreje wolje pschedacj dyrbečj. Štož swojego konja na poſtaſenym dniu prijodkſtajit, ſmjeje 50 il. ſchraſy dacj. — Hewak wojskowje ministerſtwo wojny, ſo hiſcje njeſchtio wojeriſkich heſarjow treba a ſo byču ſo eži ſami heſarjo, kotsiž byču ſnadž ſa ežaſ wojny heſarſku ſtužbu pschi wojsku horjewacj chyli, rucze ſchi ſanitatnej direkcií ſamotwili. — Stocznje ministerſtwo wojny ſtawdzenju dawa, ſo hiſcje wſchi ſa wojsko pobrachuju a ſo móža teho dla mtođi, ſa tajke miesta ſhmani, ludžio ſtere ſjeye do wojskſkeje ſtužby stupiež.

S prijodkſtejazeho ſózdy ſpósnaje, ſo wojna, fotraž je bes Ratuschanami a Gardinskimi w Italiї wudyrila, tež we wjestej mjeri naſche kraje ſobu potrebi; tola mamy tón troſt, ſo naſchi wojszy netreboja do kraju neje bitwy ežahnych, ale ſo naſ ſenož teho dla wopuſcęcia, ſo byču ſhromadnunjemſke twerdžiſny a niemſtofranzowſte mesy wobſadžili a taž wajchtarjo

bysli, so šo nam Franzowsojo do kraja walicj nemoža.

Prušy. Teje ſamſneje winy dla, kaž Sakſsa, je tež Prusſa iſi armeekorpsy abo iſi wulſe džielby wójska do hotowoszje k marſchirowanju na njemiske franzowſte meſy powołala. Tute armeekorpsy (wupraj: armeekorpy) bu 3., 4. a 7. Prjenschej dwaj ſtejtoj hízom pschi Rheini, poſlenſche ſteji pak w Barlini a woſolnych mjestach, tak so ſerbſka krajna wobora (Landwehr) hiſceje pód brón netreba, dokelž k žanemu tutych armeekorpsow neſluſcha. Ale ſchtož Serbow w Barlini ſteji, cži budža drje ſi welscha ſobu marſchirowacj dyrbecj a my myſlimy, so budže jich tejſtvo, dokelž wele ſerbſkich mlođenčow w gardoji ſluſi. — Prusſe ministerſtwo je mato ſi mym ſpoſojom, so je rakuſki khejzer ſe Sardinſkimi wójnū ſavoczał, ale wone nemoža dale niežo pschećiwo temu czinię, hacž wobronene pschihiadowacj. A tak je wjeszje jara mudrje, so je wone w Frankfurciej psches poſtañzow njemiskeho ſwiaſka wupraſiež dalo, so maja wiſhiſe njemiske weſchi tak wele ſwojeſho wójska, hacž k ſhromadnemu njemiskemu wójſtu dacj dyrbja, hnydom do marſchirowanſteje hotowoszje ſtajecj. Tuto ſhromadne wójſko wuczini psches 500,000 muži a pschiindže naſſere zyłe do bliſloſzie franzowſich meſow. Wysche teho woſtane pak hiſceze we tych wiſhelaſich njemiskich krajach tež hiſceze psches 500,000 muži wojaſow w demiajzych garniſonach, tak so je njeſko nimale 1 million njemiskich wojaſow na nohomaj. Wysche roſkaſowanie ſhromadneho njemiskeho wójſka naſſere pruſſi prynzregent na ſo woſme.

— Minister finanſow je miniftrej wójny 50 millionow tolet k wojerſkim wudawкам poſticij, tak so drje treba nebudž, wójnſkeje hary dla peney poſcioracj. — Kral a kralowa ſtaj ſo ſ Italije na dompuč ſodataj.

Rakuſy. Zyle rakuſte wójſſo je na wójſku ſtopu poſtajene. — Khejzer je ſańdzeny ſchwórf jeneho wychſka k ſardiniskemu kraju do Turina poſtał ſi tym poſadanjom, so by ſardiniska ſwoje wójſko na mjeru nohu ſtajila a zuſych dobrowólnikow (Freiwillige) domojo poſtala. Woſmolwenje na tajke požadanje mjeſo ſo w tſjoch

dnjach ſtacj. Sardinſki miňster Gaveur je teho dla nedželu woſmolvit, so ſardiniska tajke požadanje dopelnić nemože, rakuſki wychſk je ſo potom hnydom k rakuſkemu marſchalei Ghulaiſej wróćiſi, kotrž biesche bes tym hacž k ſardiniskim mejam ſ 130,000 mužemi pschižahnyk, bje jemu ſardinſte woſmolwenje wupowedał a Ghulai biesche je telegrafiszy do Wina woſjewit. Woſ tam bje hnydom pschiſta ſta ſchifta, ſo ma wón rjeku Ticino (praj: Ticjino) koſraž meſy čini, ſe ſwiosimi wojaſami pschetrocjeſi a ſardinſte wójſko pschimacj. A tajke pschetrocjenje meſow je ſo pónđelu ſtalo.

Franzowſka. Dokelž je Napoleon ſardiniskemu kraju ſlubit, ſo jemu k pomozy pschiindže, jeli jemu rakuſki khejzer wójnu pschiipowedże, dha je ſo na poweſz, ſo chzedža Rakuſchenjo do ſardiniskeje pschetrocjeſi, w tych dnjach franzowſte wójſko na puež do ſardinije poſtalo. Prieni Franzowſojo pschiindžeju hízom wutoru do ſardiniskeho mjeſta Turina a na tym ſamyai duiu tež po moriu do Genuy a ſa nimi czechnechu ſchvri armeekorpsy ſardiniski k pomozy. Khejzer Napoleon naſſere ſam k wójſtu pónđe a pod nim budže pečja marſhal Mandon kommanditowacj. Prvnj Napoleon doſtane woſebnu dželbu weſſta pod ſwoje roſkaſowanie.

Zendželska. Zendželske ministerſtwo je jara neipoſkojne ſi tym, ſo je rakuſki khejzer wójnu pschiipowedži; wone je pak wupraſilo ſo budže ſo neutralne džerzeſi, tak ſo Zendželska žanej ſtroni pomhacj nebudž. Bes tym je ſo khetra ſiciba zendželskich ſodjow do adriatiſkeho morja poſtalo.

Ruſowſka. Njeſotre nowiny chzedža wedžecj, ſo čeze ruſki khejzer teho wójnſkeho roſta dla dwaj armeekorpsaſ na rakuſke a dwaj na prusſe meſy (woblek; bowanja dla) poſlači.

Cjornohórska. Franzowſka khejzorka Eugenia je mandželskej wercha Danila pschiunu ſolebku ſa jeje mału džowcjeſku poſtala.

Ze Serbow.

Sneſwacjilſke je woſadž. W cijili 14. ſerbſkich Nowinow widžimy, tak w ſlepjans-

kej wošadži kóžda wež swoje vohrebničcjo došane, a pola naš, hožež tež dla pschišporenja člo-
westra psched schwjomi listami nowe vohreb-
ničcjo twaricju nime bje, chydu tak menowane
horne wšy w schuliski wšy Saryczu male po-
hrebničcjo saložicj. Ale hož f wježi pschiadže,
nebu ničjo f teho. Wyščnosti bje menuju wu-
prajita, so ma šo predy wucjnicj, kaf wele f.
f. duchomny a zvrtwiniši wucjer a t. d. saru-
nanje sa swoju prózu dostane a my f hornych
wšow bjechmy tež swolniwi, to lubjerad placicj,
ale dokož šo tež žadasche, so dyrbimy teho
runja f twarenju nešwacjilskeho kerchowa pschi-
nosck placicj, dha wobšanku šo tak derje wot
knesow rycerčublerjow, kaž tež wot gmejniskih
priódstejerjow, so chzemy, predy hacž dyrbeli
dwójgy placicj, radšco švoje wopohlady
puščejcij.

Jako bje njek wokoło ſw. Michała 1855
nowe vohrebničcjo na ranichopolonskej stroni
Nešwacjida njeħožje 400 kročej wote wšy na
malej wyschinji w stowej kuchej semi hotowe,
wotčakowske kóždy, sktō tola tón prieni budje,
kotrehož cijelo šo jako pschenične forno do tuteje
semie vohreba, so by na žudnym dnju nesachodne
a krahne f teje sameje wusčlo. Ale poldra
ljeta sandže a nikož tam neħrebachu, hacž na
jene dobo šo vovedacj pocja, so tón nowy
kerchow kničomny neje a so ma šo wón f wšy
blíže pôdla hrabinstskeho vohreba pschepoložicj.
Dokož šo ryciešche a nichón newedische, f
woikal, dha tež temu kóždy wjericj nochysche.
Ale haj, w mjeſazu septembri 1857 buchu
lnejja rycerčublerjo a gmejnizy priódstejerjo zy-
kleje wošady do nešwacjilskeho hożenja sfasani,
hdjež bu jism wotewrene, so ma šo po nomečzi
weschinu wošady pschepoloženie vohrebničcja
rostryčecj a wujednacj.

Hacž runje to mjeſino, hdjež šo kerchow
pschepoložicj dyrbesch, to ſamo je, kotrež bu tsi
ljeta predy wot wježywistojnych ludži, wot wy-
schnosje postajených, jako mokre a f vohrebničcju
šo neħoħdaje, wuprajene, dokož pschi rycju koħej
pod ſemju wſchudžom woda ſtejše, ſeperasche
so tola tak menowana weschina na tu nadžiju,

ſo budje šo moħros ſemje psches kladjenje pod-
ſemli u rokow moħstreniej móz.

S dobrym podložkom vokafowaħu njeħoġ
lnejja a gmejnizy priódstejerjo, kaf je šo iſt ljeta
predy to mjeſino wot wetiċħinu ġara hubene
pomenovalo a f lajji mi wulimi khóštami je
rotvkladjenje ſienocjene a ſo viċċi ttm ſtej, hacž
tež potom khmane vohrebničcjo dostañemy, dha
ſawjeſzjowachu woni tola napħecżiwo temu
woħebnož pschepoloženja a ſo khóšt ryċże hóðne
neħbu.

Podarmo pytaħu horne wšy, swoje psched
2jetomai priódslnežene żadanje ponowicj, wul-
jujo, kaf woħobna wiez by ja nich byla, hdj by
šo w Saryczu kerċaw natwarit a ja to neħ-
wacjilski, schiexi forżi wulki, niesħto meiħi
ſtożiż, ale to wšho ničjo nepomħasche.

Jako šo njeħt w našmi l-konsejhe l-jeta wulfoſne
pschitolu f pschepoloženju vohrebničċha cijniċħu,
hordjeſche šo kóždy, kaf krafnu napħlad Ne-
šwacjido vičes to dostane, hdjež tak rjanu, se
żelesom fassħlahowawn a se tħarrucċjami wobħa-
djanu kerċaw dostane, ale kaf bu tola tuta
nadži, a tak rucjie f wodži, hdjež tħix dżielacjerjow,
pschi rycju pschierowow a kladjenju ro'ow tak w
blóċċi plazacj a we wodji pluſforacj widżachmy,
ſo jenož šo i pomoži valenzoħo ducha voradži,
ſo dżielacjerjo i dżeta cżejnci abo do stras-
mich khorosjow japanacj netrebachu.

Zenitka nadžija nani hijshe fuſk žiwenja
cijenesche, se roly, tak borsu hacž budja kladjenje,
hnydom wħidku wodu spōżeraja, ale tež to ſo
żijs nedovelni, psħet ož jako tam 14. mjeſa
njeħoġi f hornych wšow nimo dżieħu a tu wjez
wobħladowachu widżachu ſo bje w ſemi a to njeħožje
7/4 koħċa hukobko woda, haj, luta woda.

S Budvuschina. Towarstwo Macijsz
Sserbskeje mjeſieſche ūredu po sutrach ſwoju
ljetiſchu hlownu ūħromadjiſmu. Wobħiernu
rosprawu podamni dženħa ſa tħdejja w mjeſacjnym
pschidawku IV.

S Kiblidi. Wondanjo bje jena żona f
naħsejje wšy w ljeſu a žnijeshe tam wrjōš.
Wona pschi ttm ſtejše, bje šo pak pokħilika,
kaž to pschi žnecju hinak bjez nemože. Na jene
dobu wuħħijsha wona f dalola wuħxienje a jei

so skasche, soz by njechto do neje plaznylo. Wona so teho dla pscheptywasche a namaka sfonczenje, so bje sei jena kufka sadni delny djjel jeje szusne pscherasylo, sei bes nohomaj pscheleczeta a w przednym delnym djjeli tjsaza wostala. Raissere bresche ju jednu rubezny tselz, koryz bje ju s datoko wuhladat, snadz sa hornu djerzat a teho dla do neje njelet. Schto je won byt, to so wuslledzito neje.

Prilopk.

* W bliskoszi Bernarejz djjelschtaj 11. haperleje syn a motroczki sublerja Kreczmarja na polu, iako newedro pschiczeje a wobeju konjow saraj.

* Tam ny piak popoldnju w 5 hodzinach buschtaj gmejnski priodkstejet Schäfer w Kunnersdorfi (wola Kamenica) a jeho 19 letny syn, hrebju na kuzy rwo, wot blyksa sarajenai. Ssynowa drasta bje tej zyli sezmudzieni a spalena. Djjelacjet Mißbach, fiz tam tej djjelačte, bu jenož pohluscheny a pschindje po czaſu jaſo k ſebi.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

a

Mots Tunka

ludzi polda

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Wovravdje wjerno wſchaf je, schto mi wondanjo Mudračez ejeta refny.

wucjby a hdz̄ ſu njechto nowukli, poczinaja ſich wojazy kommandirowaci."

Mots Tunka. Schio dha to bjesche?

Mots Tunka. Haj, haj, tak je; a schtož ſo teho wscheho wobruje, pschindje na poſledku pod ionjazy kommando.

Hans Depla. „Ah,” refny wona, „ſajſa je te tola hubenosz s tymi hólzami. Hdz̄ moja ljedy bjeħacj, dha dyrbja do Schulje a jim wucjer roſkaſuje; hdz̄ ſu fe Schulje, dha dyrbja do

Hans Depla. Prawje maſč.

Cyrkwinske powjesće.

Kréeny:

Michalska cyrkzej: Michał Bohuwier, Michała Krzywazejho, wobydlerja w Gręschini, ſ.

Zemrjeta:

Dien 9. haperleje: Mlarja nebo Pietra Kubizy, ſkrajnika w Mnichonju, sawostajena mandjelska, 65 l.

Penežna placzisna.

W Lipſku, 28. haperleje, 1 Louisbor 5 tl. 14 nſl. 1 nv.; 1 volnowajazy čierwony ſtoty do - dukat 3 tl. 3 nſl. $\frac{3}{4}$ nv.; minskie bankowki 82. — Spiritus w Barlini $8\frac{1}{4}$ tl.

Dokelž je 56. kralowska sakska krajna lotteria sošo s nowa na jara wošebne waschnje pſchisporena, dha dowolam ſebi, čeſzenym ſſerbam Budyschina a wokolnoſſe nowy plan tutejſe lotterie pſched wocij ſtajic̄, ſo bych ſi neho ſpóſinali, kaſte dobytki mohla tuta lotteria pſchineſz. Ta ſama w bližichim juliju ſwoj ſapoczaſt woſme a dokelž je čeſzenym ſſerbam wjeſzie ſnate, ſo moja kollechia ſtajne jara ſbožomne hraje, dha poruczą ſim najpodwólniſcho $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ loſy k dobrocižwemu woteberanju.

C. F. Jäger, na ſwienkomnej lawſkej haſy w Budyschinī.

Plan

¶ 56. kralowskej ſakskej krajnej lotterii w Lipſku.

Prijenja flaſa.		Druha flaſa		Piata flaſa.	
Ciehnenje 4. julija.		Ciehnenje 25. julija.		Wot 26. septembra do 11. oktobra.	
Dobytki	toleč.	Dobytki	toleč.	Dobytki	toleč.
1 po	10000	1 po	12000	1 po	150000
1 -	5000	1 -	6000	1 -	100000
1 -	2000	1 -	3000	1 -	8000
2 -	1000 2000	2 -	1000 2000	1 -	50000
10 -	400 4000	10 -	400 4000	1 -	40000
20 -	200 4000	20 -	200 4000	1 -	30000
100 -	100 40000	100 -	100 40000	1 -	20000
162 -	40 6480	162 -	50 8100	1 -	10000
2203 -	25 55075	2203 -	40 88120	1 -	5000
Šećja flaſa.		Schiwórtia flaſa.		1 - 30000	
Ciehnenje 15. augusta.		Ciehnenje 5. septembra.		1 - 20000	
Dobytki	toleč.	Dobytki.	toleč.	Dobytki.	toleč.
1 po	15000	1 po	20000	10 -	5000
1 -	8000	1 -	10000	26 -	2000
1 -	5000	1 -	5000	200 -	1000
1 -	2000	1 -	2000	400 -	400
2 -	1000 2000	2 -	1000 2000	500 -	200
12 -	400 4800	12 -	200 8000	1500 -	100
40 -	200 8000	40 -	200 8000	22356 -	65
143 -	100 14300	143 -	100 14300		
2799 -	50 139950	2799 -	65 181935		

Tuta nowa lotteria ma wſho do hromady 72000 loſow po 50 tl. a potoža tutych loſow, to je 36,000, ſu dobytki, tak ſo wunoſtſi wſchitliſtich dobytkow 3 milliony 335000 toleč wuežini: ſchtož je jara pjeſne ſriadowanje, hdyz jedyn wopomni, ſo loſy nieža wiažy neplaća, dyžli predy.

N a w ē ſ t n i k.

S p o l a.

Zyła weż ſo ſchadjuje,
Sſerbske reje rejuac̄,
Pſdi tym ſe tež ſraduje,
Schtó weſele b'ze džielac̄.

Mi ſo wjaz uclubi rejuwanje,
Miz hara a uiz ſmiedhi,
Hdyž ma ſen ſ prawdu-ni-enenje;
Me žarwanjo ujetk trechi.

O ha, ta moja ta tu nej,
Tu ja ſabyč ſebudu,
Ja derje wjem, ſchtó je woſok nej
A wſho tež ſrabac̄ nemōžu.

Težepna tež to jehnjo bje
A mjeieſche ſo k ludzom;
Tež ſchtó ſwiet ſna:e, prajic̄ wje,
So klyieba namkaſch wſchudzom.

Nedawno, hac̄ hýſheje ja
Jim weſelo prijedk hudzach,
Dha wena nebeſ pſchitomu,
No, no, wſdak druhe widzach.

Ujetk nekmeſch wjazp myſklic̄ka
Tejhruac̄ wſ luboſzie,
Hdyž neſtrydnui wjaz ſtowic̄ka
Ha hrami mi ſ blupozzie.

Tak ty ujetk mjeſ ſo w Bože mje,
Ba cji wſho dobre pſchijeſu,
A nadziju ſo doſpolnje,
So ſjepa ſo tak ſuſeju.

Duž du wot tebe prec̄ku, hlej,
Sso fpóſnac̄ w drugim kraju,
Dokel ſu ſwadera žaua nej,
S tym Boženje cji praſu.

Th pak wſchu staroſ ſtronu ſtaj,
Kij ſdashe ſo bjež towarſch,
Ja derje widzu na manu,
So neſcheczelſtu holkwasch.

Wſchaſ bje moj ſowpuč ſorjedki
W ſandzernych rjaných ſtetach,
Tež uciuiač ſci ſadziewki,
Kaž waſchnje je na ſwjetkach.

Ejſta rohownu a koſzinu
(Horn- und Knochenmehl)
poruczam ſneſam ratarjam ſ dobrociſwemu
woſledzbowanju a je ſne ſublet Lypko w Ko-
belnju rad hotowy, wo jeſe woſebnej wuzitnoſi
wſho potrjebne wuſafawanie ſoždy ciąż dawac̄.

Schwenc̄e et Comp.

w Draždananach, Neuer Anbau 48.

Jedyn ſhmanu konjazy može hnydom
do ſlužby ſtupic̄ no knežim dwori w Eu-
tobęz̄u.

Hollandſki mlókowy pôlver.

Tuton, ſe starodawnych cjaſow depofasany,
ſ najljepeſchich ſelow a foreniow pſchihotowanym
pôlver, vo jeneſ abo po dwuemaj kizomoſi wſchidneſ
fruwom abo womzam na prjenju pizu naſypamy,
pſchisporja woſjernosz, plodzi wele mlóka a ſa-
djewa jeſe woſiſnenje. Paſcik uſac̄ 4 uſl. a je ſ
i doſtaſu w hrodiwskej haptvzy

w Budyschini.

Schablony najnowſtich družinow
ſa mureriow, faſ ſa
piſzanie na mjechi a
t. d. pſchedawa J. A. Richter we wudawańi
u ſiemſkih nowinow.

Klamatina w jeneſ zyrkwinſkej wſy ſ pa-
leniſchenkowanjom a ſe wſchelakini druhimi pra-
wiñnam, ſe ſahrobu, ſuku a polom, je pičenacieſ
ſe wſhjem, kaž ſteji a leži, a može ſo hnydom
horjewac̄, K pſchewiac̄ ſtwerow a ſa ſauzii
ma naſenſ njeſotre ſta tolef ſložic̄. Wſho dal-
ſche je ſhonic̄ pola f. G. A. Loeveniga na
bohateſ haſy w ihjeſi klempuaria Dominika po
2 ſhedomaſ.

Hólczeſ, ſotryž ghe kowarſtwo wuſnyci, može
hnydom pola pödpisaneho do wueſby ſtupic̄.

M e h u e r t,
kowařſki miſchir na Židowi.

Wóſkowy hermanek w Lipieſju
budje wutoru 31. meje dopolnja wot 10 hodjiſ-
now wotzjeriany.

Martschinck.

Runkliſoweho b'ymenja,
ſotrej ſym híjom wſazore lieta pſchedawak a
ſ ſotrehož ſu taſ wubernje rjane runſliſy nar-
oſte, ſym ja ſa to lieto ſaſo jara wulku poſylku
doſtaſ a je tudy a w Maſeſcezech po puntach
a lutach pſchedawam. — W Budyschini na ſerb-
ſtej haſy cjo $10\frac{1}{2}\%$, hdyž dwaj moraj a ſelenaj
ſchomikaj pſched ſhlaſami ſtejtaſ.

J. G. F. Nieſſch.

Sk dobroczynemu nawedzenju

porucjam s tutym swoj bohaty sklad wschitkich druzinow laka, fieriša a barbow, we woli-ja w otrybowanych, k psychetebanju sa barbenje meublow a swinych schpunow anjo w taž tež sa wschitke druhe wolisoje barbenje psychotowanych, a psychopominam hiszcie, so možu ko-ždny cias tak derje pschi wotkupenju po zentuarjach, taž tež pschi kupowanju malych dželbow po naj-tunisich placzynach psychedawacj.

W Budyšchini na bohatei haſy czo. 87/25.

W. Klepel,
lakrat.

M y d l a r n i a

wot Leonisa Scharsa w Budyšchini

porucza 18 wschelakich druzinow ptołanskich a myjeniskich mydlow punt po 12 nsl. hač do 2 nsl. delje, stajne ſuchich, dobrych a tunich. Pschi wotkupenju wejścich dželbow taž tež sa ſapo-pschedawarjow je placzyna wele tunischa.

L o u i s S c h a r f
na hornęzelszej haſy mjeſtu Lipskej s napsheeja
a na zimnych wifach w pōsisej kowatni.

Dr. Whithowa wodziezka ja wočzi

wot T. Ehrhardtta w Altenfeldzi w Thüringſtej, s wjazorymi privilegiami wyhodich wej-ſchow poczeſena, wrokoſluje ſo be wſchitkimi dotalnymi wočzi hojazwmi ſriedkami podes ſwoje ſbozomne ſtutkowanie wſchidnje jako rojstahodnicha a najſlepſta wodziezka w taſtim nastupanju, a može, ſo jako dopokaſany hojaz a poſylnjazu ſriedk a joko

wjesta pomoz ſa ludzi na wočjomaj bjeđných

ſoidemu poruczecj. Wona hoji wjenje a iucze a be wſchitkich ſkłodnych ſzirkow, woſekje pschi ſahorenju, ſterpenju, ſuchoſci, ſylowanju a bjezenju wočiom, taž tež rſdi ſlabosji po bjeſli a vločji bleskha ſ wutozowanjom jenož 10 nsl. a džela ju jenož wopravdiju Traugott Ehr-hardt w Altenfeldzi w Thüringſtej. — Sklad ja Budyšchin je w hrudowſkej haptvzy.

Pschenajeczie džecjela.

Na ſwobodnym kubli w Hornej Kini ſo ljetuschi džeczel po wofredkach, abo po dobroſdacju tež w zylym pscheda.

Groſzowe broſtkaramellje,

najſlepſhi ſriedk k wotſtronenu ſaſhela a k po-
loženju dychanja, kož tež k ſwarnowanju psched

dybaroſſiu pschi ſafymnenju w ſymnym čiaſu.
Sa Budyšchin a wokoloſz w hrudowſ-
kej haptvzy knesa M. Jäſinga ſoždy čiaſ
na pschedan. Eduard Groſz w Bróſławiu.

Wote mne dželane
draždžanske bentuschi psche kurjaze woka
poſciezuja tak lóhki, taž wjeszie pomhaſy ſriedk
k wotſtronenu tuteje tak bołoſniee ciwilie. W
Draždžanach pschedawa je ſendželska haptv-
ka, w Budyšchini paſ hrudowſka haptv-
ka. G. Werner.

Maćica Serbska.

Do pokladnicy Maćicy Serbskeje ſu-
dale swój pŕinošk zaplaćili: k. Mučink,
wučeř w Zemicach, 1 tl. 10 nsl. na lěto
1859; k. Brézan, ſarař w Ralbicach, 1 tl.
10 nsl. na l. 1858; k. Lahoda, ſarař w
Kholmje, 2 tl. 20 nsl. na lěće 1857 a 1858;
knježna Obotrita z Witzleben w Khol-
mje, 1 tl. 10 nsl. na l. 1858.

(Přichoduje dale.)

K. E. Pjekař,
naměſtník poklaenika M. S.

50 körzow bjer now
je czo. 7. w Poſchezach na pschedan.

Wopravdite ričaske laue ſhujo
pschedawa w jara rjanei tworí najnajho
J. G. Richter na mišovrym torbosčeju.

Žitna placzyna faž tydzenja.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawańi

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci 6 np
Štvortlétne předpłata pol
wudawarja 66 np. a n
kral. sask. pósce 7½ ns

Číslo 18.

7. meje.

Léto 1859.

Wop schijeczje: Noweche powesze. — Wosjewenje. — Szwietne podawki. — Se Serbow. S Bu-
dyščina. S Lubija. S Wojerez. S Hodžija. — Hanž Depla a Mots Tunka. — Naujeschtni.

Noweche powesze. Najnowsche.

S Turina, sredu 4. meje. Weżera
ju Rakuschenjo nedaloko Tortomy most
psches rjeku Po natwarili.

S Petersburga, 3. meje. Ruske
kręžérsko wosjewuje, so se žanym krajom
do swiaſta stupilo neje: tola budže wone
všci wojniſtich pschibotach, po wschej
Europi színenych, so tež tak daloko
pschibotowacj dyrbecz, hacž je to treba.

S Parisa, 4. meje. Rakuski poſtañz
baron Hübner je dzenja rano Paris
wopuszczil a so do Wina podał.

S Londona, 3. meje. Dželba
wojniſtich lódzow pod kommandom admirala
Tremantle je do adriatskeho morja wottjela.

S Wina, 3. meje. Franzowski poſtañz
je Wina wopuszczil.

S Wina, 4. meje. Rakuske wójſko
w Sardiniji je weżera rjeku Po wobſa-
džilo. Wone dale pokraczuje.

S Varлина, 5. meje. Ministerstwo
žadasche ſebi dzenja wot ſeima pschiwo-
lenje, so by wojniſtich naležnoszjow dla
40 millionow toleř požejciz a, jeli ſo
wójſko mobilizuje, dawki wo 25 prozen-
tow (to je: wo shtwórtý džel) powyszic
ſmijelo.

S Turina, 5. meje. Rakuschenjo ſu
pola Cambio'a rjeku Po pschekrocžili.

S Budvychina 7. meje.
Dželba tudomnichho wójſka je na
wþy wuczahnyła.

S Budvychina, 6. meje.
Dzenja 700 pruskich wojaſkow
nimo ijedžesche.

S Woyez 7. meje. Dzen-
ja ſo tu konje ſa wójſko wube-
rachu.

S Wina, 5. meje. Po
poweszjach ſ rakuskeje hlowneje
kwartiry w Sardinii bu tam bli-
ſko Gornale'a ſa 2. hodžini most
psches Po natwareny a dželba
wójſka rjeku pschefročzi. Blisko
Gandije a Frazineta bjechu male
bitwiežki a Rakuschenjo mjeſachu
20 ranenych.

S Parisa, 6. meje. Raku-
ſchenjo, kotsiž bjechu Po pschefro-
cžili, ſu ſo ſažo psches tutu
rjeku wróczili, dokelž je tam psches
wulke deshežje wscho powodzene.

S Parmy 5. meje. Wel-
wójwodka ſe ſo wróczila a ſbjež-
karjo poduſcheni.

Wojewenje.

Wschitzy, s dowolenoszje do służby stasani wojazb aktynnego wojska, kąż też stasani wojnszy reservistojo maja so na wschitkich tufrajnych jelesnizach kąż też na lipskodražjaniskej jelesnizy po pokasanju swojeje ordry darimo pschewesę.

W Dražjanach, 29. haperleje 1859.

Ministerstwo wojny.

s Rabenhorst. Egelmann.

Wojewenje.

Po wukusu kral. wysokeho ministerstwa wojny ma so konerjam też po sapisanju ich loni wotpusczej, so śmiedja wydakam kral. sakse. wojska konie pschedawacj. Woni dyrbja ſebi pak wot tajich wychkow tajkeho pschedacj dla wopisimo napięacj dacj a to ſamo potom na dniu konjewuberanja poſtaſenej komisji pschedowacj.

Kral. budysse ſudniſtvo, 29. haperleje 1859.

Hartenstein.

Świetne podawki.

Sakſka. Po kralowskim wukusu je so s 23. meje w uriadny krajny ſeim powołał, na fotrym ſmjeja so wſchelake, njetzische politiske pschemjenienja nastupaze, należnoszje wuradzowacj.

— Sapoſtanam, s hornotujiſkemu provinzialnemu ſejmiej 2. meje w Budyschini ſhromadzonym, bu wot knesa krajneho starscheho s Thielau adresza, Deho majestoszi kralej Janei pschedepodajoma, prjodejſitana a wot nich ſa dobru ſpoſnata a kralej pschi tutej ſtadnoszi mózna ſtawa wuneszena. — Prinz Jurij je 30. haperleje ſroj kwaſny pucj do Liſabona nastupił. — Genueſka wewojswoda, prynzeſyna džorfa krala Jana, bjeſche psched njetotym čaſhom ſe ſwojimaj džiesiomaj (s prynzem Domachom a s prynzeſyham Margaretu) na kralowſki dwór do Dražjan na wopytanje pschijeta, je pak so s nimaj njetko ſaſo do Sardinije wróćieſ dyrbiaka, dokelž ſebi tamniſchi ſakon žada, ſo dyrbi w ſtrachnych čaſach ſardiniski krónprynz doma bycz. Sardiniski kral nima menujzy żaneho ſyna a duž je prynz Domach, syn jeho nebo bratra, njetko ſardiniski krónprynz. — Omie schwadroni gardeſſenych, hacj dotal w Dražjanach

pschewiwaczych, ſtej do Freiberga pschepołożenej a ſo tam hizom 4. meje pscheydliſciej.

Pruſy. Muſke poſtrojenie je prynzregentowa pschilaſnja nahotowale, ſo maja ſo wſche džewecj armeekorpsow, to ie, zyle prufe wojsko do wojnskieje hotowoszje ſtajicj. Hdyž ſo to ſtane, dha ma menujzy ſ linii tež wojnska ſerva pod brón ſtupicj. K prufeskej wojnskej ſerva ſluſcheja pak wſchitzy pruszy wojozy tei prjenej dwie lecji po wuſtupenju ſe ſwojeje tſiljetneje wojskſkieje ſluſby. Po tutymaj dwiemaſi hſetomaj pschedupia woni haſle do krajneje wobory, ale krajna wobora (Landwehr) hſchacj pod brón powołana neje a tež najſkere powołana nebudje, thiba ta, ſotraž ſ tym tſiom armeekorpsam ſluſcha, ſotrež ſu jako njeniſki kontingent poſtoſene.

— Šeſim budje roſpuſhczony, tak bérſy hacj nowu pojeſionku wot 50 millionow toleč pschedswoli a to ſo najſkere w tychle dniach ſtane. Dokelž ſakon, gžilne mandjelſtvo naſtupazy, ſo hacj dotal iot prjeneje komory neje wuradzowacj móht, dha budje tajke wuradzowanie hacj na pschichodny ſeim wofſtorejene, teho runja tež ſakon, po fotrym ſychu ſneža wot ſwojich, dawkow ſwobodnych, ležomnoſzjow tež dawki dawacj dyrbeli. — Wſchelake nowiny chzedja wedzecj, ſo ſtej Franzowſla a Ruſowſla ſwiaſſ bes ſobu ſciuńtej. To je derje mózne, ale ta wiez tak ſtrachna neje, kąż ſebi ſ wopredka myſlachmy. Ruſi ſhjeſor je vecja franzowſkemu ſlubil, ſo haſle tehdź ſwoje wojsko na Njemcy poſzele, jeſi ſo ſ njeniſteje ſtrony žane ſamjeſchenie do Italickich naležnoszjow ſtane. A teho budja ſo Njemcy najſkere poſz, ſo po taſkim wojna jenož na Italiu wobmesowana wostane. — Njetotre dny bje w Barlini poweſz roſſcherena, ſo budje wojsko najſkere bérſy mobilisowane, to rjeka, ſo budje tež prjenia džielba krajneje wobory ſ wojsku dybaczj: njetko pak ſaſo wſcho wele mierniſko wohhlada a poweda ſo, ſo pschi ſamej wojnskej hotowoszi wostane. Hewak je, ſo ſtrach psched franzowſkoruſowſlim ſwiaſtom tež ſhietros ſlehnyl a wudawa ſo, ſo ruſi ſhjeſor w tychle dniach do Barlina, ſ najmeniſha pak tola do Schlesynskeje pschijedje, ſo by ſ prynzegentom njetzich wobſteſenjow dla poryeſat.

Ludžio mjenja, so wón to wjesjje cjinil neby, hy by s Pruskej derje nemjerit.

Rakusy. S Wina pišaja, so su ho drje njetztscheje wójny dla njejakie postajenja bes Franzowskej a Rúšowskej sečinile, ale so te same sa Rakusku tak straschnie nejsu, taž jen-dzelske nowlny wudawaia a so wjerno neje, so chýk russki khiezor Rakuskej wójnu pschiowedziej, hy by rakuski khiezor Sardinstu wójnszy nadpanyl. — Franzowski półstan je Win wopuschczíl, a rakuski półstan w Parisu je so teho dla tej na dompuč podak. — Knežerstwo je požezonku wot 500 millionow schjehnakow wypíhalo. — Khiezor je manifest wudat, w kstrymž wuſladije, čoho dla je wójnu se Sardinseké sapoczinacj dybiat. Hacž wón k wójsku pöndje, je hisczeje newjeste.

Franzowski a. Napoleon je rjež na franzowski lud wosiewit, w kotrejž wón praji, so ho na wójni jenož teho dla wobdijeli, so by Italiu wot Rakuschanow wuczisjil a Italstím newotwižnosz a swobodu dobyl a so wón sa Franzovsu žane kraje dobývacj nochže. Tež praji Napoleon, so chze bamža w jeho hamostnosti salitowacj. — Khiezor je požezonku wot 500 millionow nortow wypíhal. — Khieziska garda je so na pucj do Italije podala a khiezor tam najstere tež w tychle dnjach pöndje. Paris je nimale wójnska prásny, doſelj je wchitke do Sardinije wuczajnylo.

Sardinsta. Rakuske wójnsko s kóždym dnjom dale do kraja počračuju a bje 2. meje hžom hacž k rježy Po pschiichto. Nasajtra počzachu Rakuschenjo mosty psches tuu rielu twaricj, ale sardinske wójnsko, njehdje 40,000 muži bylyne, stajnje psched nimi zofa, tak so hacž do tuteho dnia hisczeje žana bitwa byla neje. Bes tym Franzowsojo se wšeji mozu po kraju a po morju do Sardinije schwataja a nebudje drje dolho wjazy tracj, so w sienoczenju se Sardinstím w krawnej bitwi s Rakuschanami hromadu prashnu. — W tych italskich krajach, kotrejž maja weřhow s pscheczelstwa rakuskeho khiezora, je revoluzia wudyrila a su wchitke jich weřhi do Rakuskej cjelekcj dyrbelt, krajje same pak Sardinseké pschipanylo. Tute krajje

su: Toskana, Parma s Piarenzu, a Modena — W bamžovym kraju franzowske wójnsko hisczeje mjer djerži.

Rúšowſka. Njeotre nowiny powedaja so ho w Polskej ruske wójnsko hromadu cjehne ale druhe chzedža wedziej, so to wjerno neje.

Ze Serbow.

S Budyschina. Sakse Horne Lužicy mjesachu predy swoju wožebnu hornolužisku woheňsawieszenku kašu. Posdžischo su ho wone se satistimi krajemi sjenocjile, pschi cjinj pak su došli swojeje predawsczeje hornolužiskeje woheňsawieszenje kašy same sa ho wobshowate a dyrbja ion nješko po wjesnych džielbach wotpłacjowacj. Kónz ljeta 1857 wuczinesche tajsi došli 203684 tl. 3 nsl. 7 np. a bje psches wotpłacjowanja hacž do kónza ljeta 1858 na 190398 tl. 26 nsl. 9 np. spadnyt. W lječji 1850 wuczinesche tajsi došli 329852 tl., so je po tajsim hžom pjeftu penes wotpłacjeny.

S Budyschina. Jedyn s naschich herbischich pscheczelow w Dražbanach je nam se statistikeho bureau'a pschehlad herbischich wobydlerjow Sakseje wobstarat. Dokelž šebe drobnische rofestajenje sa Měsačny Přidawk ſchowamy, ſdželjimy tudy jeno s krótki, so je w naschim kralestwi 53829 Sserbow, s kotrychž 50675 pod budysku krajsku direkciyu ſtuscha. Pschi poſlenim ludliczenju bješe psches 49000, w l. 1847 pak jenož 45060 Sserbow. Pschiwomnicz dyrbimy, so je jich wjeszie hisczeje wjazy; mnoshi na statistiku rubritu „Wenden“ ani nehladaſa. Želi so su Sserboj w Pruskej po tej samej mjeri kož w Saksej pschiberati, resp. so jako tajzy w statistikach ſapišach wuſnali a so ſapišowacj dali, dha je tam licžba s l. 1847, hdžej bje jich 37000, na wjazy hacž 44000 so wobjehnyta. Duz je drje njehdje 98000 horujočižistich Sserbow a teho dla hisczeje hōdne, sa nawedžitoſz tuteho luda s pomožu jeho narodneje rjeſje so staracj!

M. G.

S Lubija. Pschi konferenz, lotraž so 27. haperleje tudy s knesami wuczeremti lubijskeho a

wospórskeho hamta pod pschedsydswom k. prima-
riuſa Fischera djerzeſe, bu k. wuczer Kröfer
se Sohlanda ſa pschedsydu wuſwoleny a do wu-
berka wuſwolichu ſo k. kantor Vogel ſ Wös-
porka, k. kantor Kozor ſ Keilz, k. wuczer Mel-
da ſ Wulſeho Dajina a k. wuczer Müller ſ
Woleschnizy.

S Wojerz. (H. W.) Sa herbſte, do
tudomneje mjeſtchjanſteje ſchulje ſachulowane, džie-
cji je tudy njetko herbſka ſchula ſatožena a
ſa tu ſamu k. Heruſchka, dotal pomožny wu-
czer we ſas, ſa wuczerja powotany.

Tej je poſtajene, ſo budže ſo w naſtupanju
evangelſkych zyrfwior a ſchulow wojerowſkeho
woſteſa generalna zyrfwinska a ſchulſka
viſitazia pod wedzenjom k. generalneho ſupe-
rintendenta Hahna w čaſu wot 21. junija
hač do 8. juliia wotdžerjowacj.

S Hodžija. Dotho dočakana nedžela
„Quasimodogeniti“ hdyž mjeſeſche naſch wot wy-
ſoleho kralowſkeho ministerſwa wuſwoleny nowy
ſarač, wyſokodſtoſny knes duchomny Imiſch
ſ Wöſlinska, vola naſh ſwoju, po ſalonju prjödk-
piſanu pruhu prjedowacj, bjeſche nam tydjenja
psches Božu mitoſ ſnadnje ſefthadžala. So bje
wſcho dawno hžom ſa tutym dnjom žedžito, bje
woſebje jaſnje ſ teho wibžicj, ſo bje ſo wylie
džleſe hodžijskeje woſady tež wele luda ſ druhich,
blíſſich a dalniſich woadow do naſchego Bo-
žego domu ſeſčlo, tak ſo bjeſche zyrfkej we wo-
bjemaj ſemſhomaj ſpodiſtwnje ſ ludom napelne-
na, woſebje paſ herbſta Boža ſlužba tak psches
mjeru wopytana, ſo bje Boži dom zylje psche-
pelneny a mnohi lud hischeze we wſchjech has-
tach a durjach ſtejo ſ nutyrnoſju poſluchasche.
Tež bjeſche ſo na ſpomnenej pruſy wobdžieliko
wſcho woſadne rycerſtviſto, wſchelazh druſy
kneža a — ex officio — kralowſki ſuperintendent
knes M. Iſchuka ſ Biskopz. Jako bjeſchu
ſo unosy hoſzio Knesoweho bliž ſ nebeſkim
darami naſhczili a ſwoj ſe ſwojimi poſnymi
ſynkami ſcheczijanskich ſemſheriow k ſhroma-
đowanju w Knesowej ſwiatniſy weſelje wokače,
ſapocjinasche ſo najprjödzny njemſke ſemſchenje a
potom woſoko džesacjich herbſka Boža ſlužba.
Šwiatocjne ſynki býrglow ſe wſchej možu ſa-

kliniſtachu a býrhy ſo i naſwetskej horliwosjiu
a poſnym ſaneſy tamny rjany klierlisch: „Ja
hym psches Chrysta ſrawne rany tón prawy
grunt njet namakat!“ O ſ kajſim poſbjeho-
wajnom ſo mózny ſpjew woſady hrimotajz
horje ſolmesche k Bohu lubemu Kneſej! Njet
na Bože mjeſto poſtupiwschi a ſwój rjany
poſny hloſ poſbjehnurſchi, djerzeſche knes ſarač
Imiſch k ſawodej ſwojego wuberneho, wutro-
bneho prjedowanja ſ naſhtubſchim ſaſzuwanjom
tak rjanu, jadriwu, hnuiſazu a wubudžazu mo-
dlitwu, ſo jana wutroba bes hnuežu a Jane
wočko bes ſylſow newoſta. K vodloſkej ſwo-
jego kraſneho, duchapołneho prjedowanja, forež
horje modlitwy pschedwodžowacu, ſtajit ſebi
pruhupriſedat po tamnym luboſnym ſzeniu: Ja-
na, 20, 19 — 23“ to rjane ſkolo: „Tón
wot ſmerci je dobywačzy horjeſtanený
Chrystus ie naſch mjeru ſierichta!“
Početož 1.) wón je nam mjer dobyt a 2. wón
jón nam psches ſwoju zyrfkej wudžieluje. Kraſne
a jaſne bje wuverženje dželow, hľuboke wu-
czerpanje teſta a wuberne naſoženje teho ſa-
meho. O ſak ſo ſ zytko jadriweho prjedo-
wanja ſwjetſeſche naſvlniſcha wjera a horza
luboſz k Jeſuſej! Kaf husto bu nutyrne poſtu-
chaſtvo hač k ſylſam hnute! Horza, wjerjaza
modlitwa woſiankuſ ſuto ſe ſvratym duchom
žatbowane prjedowanje. Jako knes ſarač Imiſch
ſ ſljetki džesche, ſvieraſche ſo ſe wſchej nutyr-
noſju: „Kaf ſbójny hym, hdyž wotpočuju, o
Jeſu, w twojej luboſzi!“ Na to poſhindje knes
ſarač Imiſch na Boži woltar a katechisrowaſche ſ
džecjimi wo horjeſtacu Jeſuſowym, poſkuſuo na
pkody, kij nam ſ Chrystuſkowego horjeſtacu wuroſtu.
Tež tudy wón ſ wutrobnej modlitwu ſapocja a
ſkoneči. A ſak husto ſybolachu ſo tej pschi tu-
tym rjanym, luboſnym roſtryčowanju ſyſly we
woſjomaj nutyrneje woſady! Jako bjeſche ka-
techisazia doſončena, ſvieraſche ſo druha ſchu-
čla poſpomneneho klierlucha. Bes tym ſhro-
madžewaſche ſo wſcho prjödkſteſerſto hodžijskeje
woſady woſoko Božego woltarja, kotryž knes ſup.
M. Iſchuka naſtuſi. Po poſtipravnym
rjanym ſawodzie knesa ſuperintendentu wotmolwi-
jemu ſhromadžene woſadne prjödkſteſerſto na

jebo praschenje jenohłosnje to, so t. du-chomnemu Imisch i w nicjim nicio wustajicj nemoże a so chze jeho sa swojego fararia mjecj. Na to bu knes farat Imisch psched woltar żadany a hnydom wot knesa superintendenta do swojego nowego fastoinstwa sapokasany, pschi czlmz wón jemu vokazju wot budyskese krajskeje direksije pschepoda a jeho skócznje wośadzieje prijodstassja so nowego knesa fararia w Hodžiju ju dopominjujo na pschitustchnoscie pschecjivo temu hamemu. Knes farat Imisch panu na swoje kolena a knes superintendent wobsanku tuton swiaty stuk s rjanej modlitwu. Zato biesche so sało schtuczka wuspjewala, stupi hiszceze knes diał. Voigt, kiz bje wschu woltarunu Božu

šlužbu tuteho dnja wobstarat, na woltar a wotspjewala renje požognowanje nutyrneje wośady. A s tym dha bu tuton radoscie pólny djen s Bożej pomozu dokonjany a kózdy djesche woskcheweny a w luboszi sahorený k nowemu kneski fararei weschle domoj.

Każ s wjestoszju słyschimy, dha je hiżom djen postajeny, na kotymz ma so nowy knes farat w Hodžiju nuts wesz. To pak so menujzy, sechzeli Boh, schtwórik po swiatkach stane. Boh ton knes pak chył nam po swojej hnadjie tež tehdy prawje sbożomny a radosny djen shotowacj! Haj, Boża milosz chyła so tak dale nad nami pschekraſnecj! —

Hans Depla. Nje, na teho Napoleona tola!

Mots Tunka. Aj, ty drje so djiwasch, so chze jenoj teho dla wójnu wesz, so by Italiu wot Rakuschanow wucijiszt?

Hans Depla. Dji mi, dji! Mi njeschtó druhe we hlowi wokoto hodži.

Mots Tunka. Ale schio dha to?

Hans Depla. Ja so boju, so wón wójnu

powiedze niz jenož w Italii, ale tež w naszej najblízszej bliskoſći.

Mots Tunka. Schto? W naszej najblízszej bliskoſći?

Hans Depla. Haj, w naszych móschniach.

Mots Tunka. To masch prawje, Mojsko, te budja wschak tež dospolne wucijiszené, jeli hara skoro konza nedobudje.

S p ē w y.**W u ſ y w.**

Zohmij, luby Božo, ty,
Zohmij wſchak po twojej huadži,
Szymjo, kiz njet syjemy,
So ſo wſchitko derje radži
A nam plodý behate
W prawym čaſtu pſchineſe.

S noweho na nadžiju
Mjeli to ſymjo wužywamy
A hej ſ proſtrui, — ſ modlitwu
Zohnowanie wipreſchamij.
Dokelž heſ njoh' woprawdzie
Niečo rjane uſtroſze.

Swarmij je pſched newedrom,
So je kupy ueroſbiſa,
Swarmij je pſched pomiedzjom,
Daj jim rjamy čaſ, hdyz lejjeſa,
Sandhata a mokrota
Nech je wot nich ſadlena.

Pſchede wſchjem pak proſchn čeſe:
Sjderž nam injer we naſhim krajuj
Hewak ludy wojerſke
Naſhe ſywy roſteptaju,
Poſla, domy ſapuszja,
Wſy a mjesta wotpala.

Kiž ty jumu praſit ſy:
„Proſch čeſe, dha wam budze date”,
Mly ujetk tebe proſzumy,
Dokelž twoje ſtowę ſwiate
Dawa nam tu nadžiju:
So naſ ſtyskich we nebu.

Pjetr Młonk.

N a w e ſ t n i k.**Hollandſki mlokoſny pólver.**

Tuton, ſe starodawnych čaſow depofaſany,
ſ najſlepſich ſelow a foreniow pſchihotowanym
pólver, po jenej abo po dwiemaſ kliſomoi wſchiednie
truwom abo wozam na prijenju pizu naſhywanym,
pſchisporia wobiernoſz, plodzi wele mloka a ſa-
djierva jeho wofiknenje. Paſcik pkači 4 nſl. a je
ſ dostacju w hrodowſkej haptzy
w Budyschin.

Wóſkowy hermant w Lipicju
budze wutoru 31. meje dopolnia wot 10 hodji-
now wotdjerzany.

Martschinck.

W drewniſchcu, ſ ryſetku blu Delnemu Wu-
jeſdej ſluſchazym a pſchi muſakowſko - budyskim
ſchuſeju ſa tak menowanymi nowymi mostami
lejazym je

ſhójnowe ſchcijeviane drewo kloſtr	wot 3½ tl.
" ſulecikoſte	" " " 2¼ tl.
" halſowe	" " " 1½ tl.
" penſowe	" " " 1¾ tl.
ſ wuſfacjomi pſchipofaſanſteho " penesa	wot 1¼ nſl. na pſchedan.

Na kupowanie ſmyſleni moža wſchidne wſchit-
ſo w ſpomienym drewniſchcu ſhonicj.

W Delnym Wujesdzi, 23. haperleje 1859.

M. Tſchacher,
hajnif.

Drewo tu njo na pſchedan.

W mojim drewniſchcu w Rydej poſla Łasę
w bliſſoſi Rafez ſtejtej 200 kloſtrów dobreho
ſhójnowego ſchcijevianego drewa, taž tež 200 kloſ-
trów jara kucjalnego penkoreho drewa w zythym
abo we welskich džielbach hardom na pſchedan.
Kupowarjo chyli ſo na mne wobrocziej.

W Łasu 25. haperleje 1859.

F. Meher.

Čeſzenym ſſerbam ſ tutym najpo-
wolniſho wosſewinu, ſo je ujetko wysche-
ſoboth kózdy džen gua no ſ mojeho ſkładu
w hoſzenzu ſ slotej hwjesdzi pſches wob-
ſedzerja knesa C. Jähnu tam ſ dostacju.

Pjetr Donath
ſ Lutynjez.

Dobrowólna ſubhastazia.

Štredu 18 meje dopolnia w jidnacjich hodji-
nach budze ſo w hornym Rachlowi nowona-
twarena, ſyblemi ſtryta thieza ſ dwiemaj ſwomaj
a ſ ¾ ſerza ležomnoſzijow, koſraj je ſa koſdeho
remehniſa ſhmana, ſe zwobodneje ruſi poſla rych-
tarja Pjetra Alberta tam na pſchedanowanie
pſchedawacj.

Jan Miehla w Kokwazy.

Groſzowe
broſtkaramellje,

najſlepſich hrjek ſ wotſtronenu ſaſhela a ſ po-
loženju dychanja, kož tež ſ ſwatoſowaniu pſched
dybaroſiju pizi ſaſymnerju w ſymnym čaſu.

Na Budyschin a wokoloſz w hrodow-
ſkej haptzy knesa M. Jähning i koždnu čaſ
na pſchedan. Eduard Groß w Wroclawju.

**Magdeburgske kruposawieszja ze towarzstwo,
sakladny kapital: Čsi milliony toler prusk. cour.**

w 6000 akciah po 500 tl.

s kotrychž so hacz dotal 3001 wučoži,

sawieszjuje tež w tuthm lieči sa tunc vrāmije pólne plody wschitich družinow psche krupobiežje. Vrāmije su twerde; dopłaczowanja so teho dla na žane waschnje nestann. Sarunanja so spjeszhuje a noispodzischo sa mježaz po postajenju schody w hotowych penesach a poluje wupłacjaz.

Na čas swojego pečljetnega wobstacia miejescze towarzstwo 181,406 sawieszenjow, na kotrej bu 1,767,294 tl. sarunanja wupłacjenz.

Podpišani agentojo sawieszenja rad horjeberu a budža wsche dalische wukasowanje rad dawacž.

C. Otto Henoch w Budyschin, Ernst Postel w Klitschu,

H. A. Säuberlich w Rakezach, P. Berger w Pancjazach

C. L. Chrichsohn w Biszopizach

agentajo

**Magdeburgskiego kruposawieszja ze
towarſtwa.**

Dr. Whithowa wodžicžka sa wocži

wot T. Ehrhardtta w Altenfeldji w Thüringstej, s wiazorymi privilegiami wyšokich wežow pocžegena, wopokaže so be wschitimi dotalnymi wocži hojazym frjedami psches swoje sbožomne stukowanje wskiednje jako najlahodniša a najlespsza wodžicžka w taštim nastupanju, a može so jako dopofasany hojaz a požvlnjazy frjed a jako

wjesta pomoz sa ludzi na wocžomaj bjeđuych

kōdemu porucžej. Wona hoji wjelje a ruciće a be wschitich schodnych szlewkow, wošebje pschi sahorenju, szčepnenju, ūchocži, šylsowanju a bježenju wocžow, kaj tež pschi ūlabosž po bježni a vlastci blesku s wužowanjom jenož 10 nſl. a džela ju jenož woprawdiju Traugott Ehrhardt w Altenfeldji w Thüringstej. — Sklad ja Budyschin je w hradowiskej haptvaz.

Nachlowe serbske ev. luth. misjonske towarzstwo smjeje nedželu sa tudyen 15. meje popolnju w 3 hodžinach štromadžisu w jenkežanskim mlyni. Na tej ſamej budje so wošebje wuždjowacj, tak by so štulika mložoz psches traktaty (vižmeška sa džecži) s misjoniwom snajomna činiež mogla.

Wschitzy misjonszy pschezeljo, kij sa to mysl maja, so lubje k temu pscheroprošuju, wošebje tež ūchuleriske džecži.

Džiwocžanske serbske ev. luth. towarzstwo smjeje jutſje popolnju w 3 hodžinach štromadžisu.

Pjetr Mloni, pišmawedžet.

Deski tunjo na pschedan.

Na rjesaku we Łazu polu Rake z mam uježdje 80 kop ūhōnowych deskom wošebneje dobroſje na pschedan, kotrej po ūjehowajzych placisnach porucžam.

$\frac{3}{4}$ " tolste 9 tl.

$\frac{4}{5}$ " tolste 12 tl.

$\frac{5}{6}$ " tolste 20 tl.

$\frac{6}{7}$ " tolste 30 tl.

Kupowarjo nech so na mne wobrocja.
We Łazu 18. haperleje 1859.

F. Meyer.

Sjawnij džak.

Geszenemu woheňsawjeſſazemu towarzſtu „Thuringia“ a jeje agentei, ſneſej

Franzej w Budyschini, praju ſ tutym ſ neſchitrothene wuptacjenje ſarunansſich venes ſa ſchidowanie, wote mne pſches woheň w mjeſazu februari t. l. czerpene, ſwoj najpodwólniſchi džak a moju ja tujo towarzſtu kózdemu, kotryž he ſawjeſſic, ſe ſamſneho ſhonenja nanaſljepe porucjeſſ

w Hlini, 30. haperleje 1559. Jan Schuba, nojenk Schusterez živnoſſie.

Krajnovoſtawſki banf.

Naſch ſaſtaſki diſcont je hacj na dalshe $5\frac{1}{2}\%$ danje p. a. a $\frac{1}{12}\%$ proviſije

p. mjeſaz.

w Budyschini, 30. haperleje 1859.

Direktorium.

ſ Thielau.

So ſo moje khlamy wot djenſniſcheho dnja ſaſo w mojim domi, na horn-
čerſkej haſy čzo 540 ſ uapſcheſza mjeſta Lipſci, namakaja, a ſo ſo tam mydla a
wsche druhe mydlaſte wjezy ſtajnje pſchedawaja, to ſ tutym najpodwólniſcho wo-
ſiewuju a proſchu wo dalshe dobrociwe wobkeſzbowanie.

Louis Echarf, mydlaſki miſchtr.

Schablony najnowſtich družinow
ſa murerjow, kaſ ſa
piſanje na mjechi a
t. d. pſchedawa J. N. Richter we wudawarni
njemſkih nowinow.

Stary kylny paſenç we wschiſtich družinach
pſchedawa naſtunischo

Cecins
ſ uapſcheſza kaſerny.

Ministerſto wojny je wobſanklo, ſo ſmiedzia
ſo napiſane konje ſaſo pſchedawacj, ale jenož
na ludzi, w Sakskej i bydlazych, a ſo dyrbi ſo
taſte pſchedacieſſe krajskemu heimanej woſſewicj.
Tak boryš hacj je djen konjewuberanja poſtaſeny,
ſo paſ Jane pſchedawanje wjazy ſtacj neſimje.
W Draždjanach, 4. meſe 1859.

Zolty wóſſ kupuje a ſa punt
18 nſl. dawa

C. A. Martschinck, mydlaſki miſchtr.

Zeli chył ſuadij njeſton živnoſſ, kotraž ma
12 hacj 20 kózow ležomnoſzijow a we woſolnoſzi
Budyschina abo tola jenož 2 hodžini wot tuteho
mjeſta leži, ſkere liſepe pſchenia i eč, temu moje
ſo dobrý a ſprawný najenk wot wudawarnje
Serb. Nowinow pſtipofaſſi.

Wotemne džekane
draždzaufke bentuſchki pſche kurjaze woka
poſtacjuija tak lohki, kaſ wjeſzie pomhaſy ſrijek
ſ ſottronenuju tuteje tak boſomeje cíwilje. W
Draždjanach pſchedawa je jendzelika hap-
tyka, w Budyschini paſ hrodoviſka hap-
tyka. H. Werner.

Djetjelowa aufzia.

Pónđelu 9. meſe t. l. rano w 9 hodžinach
buđe ſo na ſvobodnym ſubli w Feschizach džielba
džecjela po woſredach, pod njeſotnymi wumje-
nenemi na pſchedajowanje pſchedawacj.

Zańdženu sobotu ſita w Budysinje płaćachu:

Kóz.	Wyſsa.		Niżſa.		Srijedzna.		
	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	np.
pſchenza	6	15	—	4	—	5	15
Noſta	4	5	—	3	15	—	3
Iecjmen	3	5	—	2	27	5	3
Brok	2	15	—	—	25	—	—
Gróch	7	—	—	—	—	6	5
Beſta	5	20	—	—	—	5	1
Mjeſik	—	—	—	—	—	—	—
Dabk	6	15	—	—	—	6	10
Hejduska	5	—	—	—	—	4	20
Bjerny	1	5	—	—	—	1	—
Kana buſtry	—	19	—	—	—	—	18
Kopa ſlomy	7	—	—	—	—	6	—
Beſt. hyua	1	5	—	—	—	1	—
Dowoz: 2170 kózow.							

Čiſe B jedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi 6 np
Štvortlētna předplata pol
wudawařja 66 np. a n
kral. sask. pósce 7½ ns

Císto 19.

14. meje.

Léto 1859.

Wopſchijeczje: Noweſche poweſzie. — Šewjetne podawki. — Se Serbow. S Wojerez. S Budyschyna. S Budyschyna. — Šaudniſte dopiſhy. — Warowauſe a rada. — Hanž Depla a Mots Tunita. — Psicholopf. — Žirkwinſte poweſzie. — Nawiescht.

Noweſche poweſzie,

H ej do 14. meje, hdyž tole piſamy, hischcze žana poweſz psicheschla neje, so je bes rafuskim a franzowſto-fardinſtim woſiskom njeſkaſta wetsch a bitwa byla. Rakuske woſisko je bes tym Sardinſtu hac̄ do rjeſi „Dora“ a teho runja tež hac̄ do rjeſi „Po“ wobhadjilo a psches tutej rjeſy moſty natwarilo, po kottychž može ſójdy čaſ dale poſtracjowanč. Hac̄ doſtal pak je tuto woſisko, ſnadž 140,000 muži ſvline, pschi tutymaj rjeſkomaj ſtejo woſtalo a ſda ſo, so nočne dale hiež, ale na to wotčakuje, hac̄ budža je Franzowſojo a Sardinſhy psichemach a ſebi pschi tym ſrawne hlowy dobycž: pschetož to budža ſa neſchecjelov najſkerne wulzy cjeſje džielo, predv hac̄ budža woni Rakuschanow ſe Sardinije wuziſchczej móz a budža lóhko doſz wele towſynt woſakow pschi tym živense pichiſadjicž dyrbeč. Neſchecjelovo drje pak predv na Rakuschanow nepóndu, hac̄ khjezor Napoleon do Sardinije psichindje. To pak je ſo w tyhle dnjach ſtalo a duž many w bližſchim čaſbu wetsche bitwy doczakacž. Bes tym khodža rakuske meniſche džielby psches Doru a Po, ſo byhu naſedžili, ſchto neſchecjel čini, zofaja pak ſtajne ſaſy, hdyž ſo jim Sardinſhy bliža.

S Londona, 11. meje. Rakuschenjo ſu hamjowe miesto Ancona ſylnje wobhadjili a wobtverdžua ſo tam mózne. Won ſo tam wele pólvera pschiveli, kaž tež wele kanonow.

S Wina, 10. meje. Parma ma ſaſo ſwoje ſtare knejerſtvo, ale w toſkanſkim hlownym mjeszi Florenzu je ſo po wotkodzi tamniſcheho weſwójwody pod ſaritanjem fardinſkeho krala nowe ministerſtvo poſtaſlo. Caminaste minister wojny, je fardinſki wychſk.

S Londona, 10. meje. Ministerſtvo ſzele wele kanonow a munizije do Gibraltara. — Franzowſojo ſu wele jendzelskich kódžow k pschewesenu woſakow a wojniſkich wjezow do Italiſie wotnajeli.

S Wina, 11. meje. Krzywójwoda Jan je w Hradzu wumreſ.

Rajnowſche.

S Parisa, 13. meje. Dženſniſchi „moniteur“ wosſewjuje, ſo je khjezor wezera w Genui na kraj wuſtupil. Won ſu tam ſ neſchecjelovej radosſju powitaný.

S Turina, 11. meje. Rakuschenjo ſu Vercelli'a do Desany poſtroczili, ale bory ſaſo zofali. — Poſdjiſcho poſtlachu Rakuschenjo 30 woſow ranenych a khorych do Pavije.

S Lipſka, 13. meje. Pschi czechnenju kral. ſakſk. lotterije je čzo. 17888 dženža 150,000 tl. dobylo.

Śwētne podawki.

Saksa. Po nowszych powieszach je so wserowanje Deho królewskie wykroksze prynza Jurja z portugalskiej infantu Donu Marii Hanu średu 11. meje w Lizaboni śwedzenizy wodzherżalo a smjeje so teho dla we wszych zyrkwiach nedżelu 15. meje dżalna modlitwa a ambrośiański khalofijew. — Ministerstwo kultusa a sianwego wuczeństwa je poruczilo, so ma so dla njetzschich straschnych czasow tole dobroproschenje do powschitkomnej zyrkwinieje modlitwy pschijecz: „Pschi wullich a częzkich dopuschczeniach, kotrej so njetko nad naszym świetowym dżeli smahuja, proshymy też wo Twoje johnowanie sa nasz shromadny njemski kraj; budż Ty jeho kylny schlit a kryw, sienocz jeho wechi a ludy psches swiast mijera, zdżerż sich w Twojej bojoszi a daj wjeri a świeri, mozy a pschejenoszi jeho kława a jeho czesz bycz. A hdź jeho brónje powołach, prawo a prawdosz satutowacj, dha budż Ty s nimi, wszechomózny kneże wojnischich kylow, a wedż je k dobyczu a k trajazemu mjerej.” — Dofelż su w nieskotrych fronach rakuſke schjeſnaki na 19 a 18 nſl. delje sciszczejc spytowali, dha dowolamy ſebi naszych czitarjow na to fedziblitych czinicj, so taise schjeſnaki pola sianwych kaskow, ką na żeleſniqy, sa połne 20 nſl. placja a so by kódy kłupy był, kik by je tunischo prez dacz chay. — Hacj a hdź džielba sakſkeho wójſka, kotrą k njemskemu kontingentej kłuscha, prez poczehne, neje nam hiscjeje snate. Infanteria je hijom zylje k marschiowanju hetowa a so to s jiesnim i a s artilleriu najstere runje tak smjeje. Wysche teho so sa wójſko stajnje konje kłupuja a mjezachmy teho dla też w Budyschin 12., 13. a 14. meje konſaze wili. — Krón-prynz Albert je sa kommandeura 9. armeeorpſa njemskiego kontingenta pomenowany a weſela so wschitz, woſebje pak woſazy, nad tym, dofelż je won sa wustojnega a wulzy wutrobiteho woſowaria snaty. Won je so hijom w schleswig-holsteinskiej wojni khalobnje wusnamenit. — S Zwickau'a a s Blohna pišaja, so je jich tam 3. meje semierzenje dwójny naſtrójato, so pak je to ſamo be-wscheje kłody nimo kłoda.

Prusy. Pruske knežestwo w pschihotowanju k wojni dale bôle poſracaſzue. Reservy sa wschitke 9 armeeorpſu hijom pod brón powołane a s wetscha w bjehu tuteho tydjenja k swoim khorhowjam khwatachu. Też njeschtó krajneje wobory je hijom dom a dwór wopushczej dyrbjato, pschetoż my ryczachmy ſandzeny tydjeni se wschelakiwi artilleristami s krajneje wobory, kotsj bjechu na puczu k wójſku. Duż ſa ſda, so je wójſku woſebje artilleristow treba, dofelż jich też s krajneje wobory beru. — Raž nowiny powedaja, dha treba pruske wójſko wscho do hromady na 120,000 ſoni. — Vajerske a hannoverske knežestwo, kaž też njeſotre druhe knežestwa jara na to ejterja, so byču so Njemzy sa rakuſkeho khejzora wupraſill a jemu pomhali abo so by s najmennsha njemſke wójſko franzowſke meſy wobhadzito. Pruske knežestwo pak wo tym hiscjeje ničjo wedžicj nočje; pschetoż hdź by wone śwoje wójſko na franzowſke meſy poſtało, dha by tam najstere wojna hnydom wudyrila a na pruskopolske meſy by lohko doſz rufowſke wójſko pschicząhuylo, tak ſo by pruski kraj potom dweju nevſcheczelow na schiji mjet. Duż žadyn džin neje, ſo ſebi prynzregent świeru pschemyſli, predy hacj wójſku marschirowacj da. Bes tym won, kaž ſo ſda, s rufowſkim khejzorom a też s rakuſkim jedna, pschetoż poſli stajnje tam a ſem ijesdja. W tychle dnjach je won generała Willifena do Wina poſtał.

Rakuſy. Po zylym rakuſkim khejzorstwi njetko jara wele ludzi dobrowólnje do wójſka kłupa a prieni, 1140 muži kylny, bataillon dobrowólnikow je ſo wónbanjo s Wina do Italijs na pucz podat. — Adriatske morjo je wot franzowſkich a sardinskich wojnischich lódzow wobhadzene a duż rakuſke lódzje wjazy po nim jiesdziej nemója. Pschekupſtwo a wili psches to wulzy kłodu czerpja a dofelż ſu wysche teho rakuſke paperjane peney jara w placzisni ſpanyle, dha je wele pschekupzow bankerot ſejnicj abs tola wele kłodowacj dyrbjato. — Hacj khejzor k wójſku pónidje, neje hiscjeje wieſte: tola ludžio na to kudaja, dofelż je ſebi wónbanjo k tym tſiom adjutantam, ktrych hijom ma, hisch-

cej schwórteho postajit. — Rakusse knežestwo se ſebi wſchu prógu dawalo, ſo by ruskoho khejzora k temu klubej nawabilo, ja by wón neutralny woſtak, to rjeka, ſo neby pschi njetziſchej wójni nikomu pomhał, ale rufi khejzor je pecza wotmolwiſ, ſo ſebi wón rufu na žane waschnje ſwiaſacj nedá. So ſo taſke wotmolwenje we Wini mało ſpodoba, to može ſebi jedyn myſlīc̄, woſebje, hdyz je Napoleon w ſwojej poſlenej proſlamazii prajit, ſo je wón teho dla wójsko do Italije poſtał, ſo by Rakuschanow ſ tuteho kraja wuhnat, a jón Italſkim ſamym dat. Wójna w Italii budże teho dla jara krawna, pschetož rakuski khejzor wſchu ſwoju móz ſtaſſi, ſo by ſwoje italſke kraje wobkhował, franzowſki khejzor pak wſchu ſwoju móz nałożi, ſo by dobył: pschetož hewak móžt wón ſnadž tež Franzowſku pschisadžic̄.

Franzowſka. Khejzor Napoleon je ſo wutru 10. meie na puc̄ do Italije podał. Regentſtwo powedze w jeho nepſchitomnoſzi khejzorka Eugenia a starý kral Jerome a w tej radzi, kotrež je jímaž k pomozy, namaka ſo tež ſnaty marshal Beližier. — Na njemſke meſy hiszczęze žane wójsko poſkone neje.

Sardinija. K žanej wulkej bitvi hiszczęze pschisichlo neje, woſebje dokež ſu deſchęzie a wulke mody rakuſte wójsko wot dalschego poſtraczowanja woidzerzowate. Rakuschenjo, ſiž ſu rieu Po wobhadžili, drje njetko tež najſkere dale nepoſtraja, dokež je wſchu franzowſte wójſto hižem ſardinjske meſy pschetročiſlo, tak ſo ſu Sardinijy njetko ſylni doſz. So ſo pschi tym male bitwiežsi ſtaraja, to može ſebi jedyn myſlīc̄, ale te ničo na ſebi nimaja. Najſkere Franzowſojo a Sardinijy njeſkotre dny po Napoleonowym pschisijesdu nadpad na Rakuschanow ſeſinja.

U ſ o w ſ ſ a. General Jewdolimow je Čerkeſham ſich wažnu twerdzisnu Weden woſobbyt a je ſo teho dla ſaſo wele Čerkeſow Rukam podcjiſlo.

Turkowſka. Kſcheszjenjo pocžinaja w tutym kraju ſaſo nemjerni byc̄ a ſda ſo, ſo chzedja italſku wójnu, kotrež ſich wot rakuſteho

wobledžbowanja wumóje, na to waschnje wu-žic̄, ſo ſo ſlonečnje ſ turkowſteho poddanswa wumója.

Ze Serbów.

S Woſerez. (H. W.) Schwörſik 28. ha- perleje bu tudomna ſerbſka ſchula wotewrena a biesche ſo 115 ſchulerjow do neje ſhromadžito. Nano w 10 hedžinach ſendzechu ſo w predawſkim Krügarez domi, hdzej vje ſpomnena ſchula ſwoi pschebiſk deſtata, ſchulſti revisor knes kral. ſuperintendent Kubiza, ſaſtupowar kral. patronata k. rentmiſchtie Wiſing er, k. mjeſchęzanosta Kotza, mjeſchęzanſka ſchulſta depuṭacija, wobaj knesaj diafonaj, wuczeńſte kollegium a wiſazore macjerje pschitomnych džecži a ſapocja ſo ta ſwiatocžnosť ſ wuſpjewanjom ſhierluſcha: „Ach woſtan pschi na ſ hna- du,” Ma to proſhescie k. ſuperintendent Kubiza w njemſkej ryczi vo ſaklađi ſlowow: „Kneže ſpojež nam ſwoju hnadu a pomha i nam” (psalm 85, 8) wo hnadu a požohno- wanje Boža ſubeho knesa fa tutu ſchulu, ſpomi- najo na predawſku tudomnu ſerbſtu ſchulu pod wucžerjom Rudnikom a poſaſuo na prožowanja, kotrež bu po 26ljetnym nedostatku nowu ſerbſtu ſchulu do živenja powołake. Potom wobroči ſo wón na noweho wucžerja tuteje ſchulje, na k. Heruſchku, ſapokafa jeho do jeho ſaſtojnwa a proſhescie wo Bože požohno- wanje jeho ſtutkowanja. Šlonečnje džerzesche wón tež ſerbſku rycž po ſaklađi ſlowow: „Dajež džecžatka ſe mi ſchincž” (Matth. 19, 14) a wuſpjewanje njeſotrych ſhierluſhovych ſchuežkow, taž tež na poſledku wudžielenje Božeho požohnowanja ſloneči tutu ſwiatocžnosť.

„Hoyerswerdaer Wochenblatt”, ſ kotrehož ſny tutu poſez wſali, ſapocjina ſwoju roſ- prawu ſ taſlimi ſlowami: „Heute wurde die ſchon lange beſprochne, von Unberufenen und Nichtbeiheligtgen gewünschte, von den Betreffenden und Beiheligtgen gleichgültig angeſehene wen- diſche Schule eröffnet.” My ſo nedžlwamy

nad tym, so znadz wojskowymi Sserbjo żadny wulki entuziasmus sa tu wiez pokałowieli nieśm: pschetoż hdyż su jimi tam 26 let Sserbstwo fabiwalli, a je sa nefniczemnoś wudawali, dha drje jedyn wo prawdzie wotčasowac nemöże, so by taſki duchomne fabity lud w frótkim času wujitk a ważnosz herbskej wuczby dospołnje spósnat. Nad tym dyrbial so jedyn wele wiaz djiwacz, so nictón s powołanym (to rjeća: s wojskowstwa wucjerstwa a schulstwa prijordstwiejerstwa) tu wiez pschecjilicjal neje, ale so su ne powołanym wobyczajnoś s nej cjinili a čji jeje dla swói hłos posbiehnyj dyrbeli. My wieszje rad żaneie schkeredy neczinnym a smy lubjerad s lózdom čloweskom w mjeri a spofojnoszi živi, a hebi tež nerad rufu s taſkim nerjadom wopanzamy, ale hdyż smy prawo spósnali, dha dyrbimy sa ne wojskowacj, pschetoż pschecjivo swojemu pschecjwiedzenju može jenož schelma a ludak ryczej. A duž tež so my pschi tutej skladnosći sjaawnje wusnawamy, so na żane waschnje wopschijecj nemöžemy, tak je b...sk...ske a f...l...ske schulstwo inspektorstwo tak dolho s mjerom pschihladowacj mohlo, so ho w tamnymaj schulomaj herbstimdziecjom tež ani schesjanska wuczba ani čitanje herbski newuczesche. Zyrkej a padagogika hebi wuczenje tuteju pschedmetow w narodnej ryci żadatej.

S Budyschina. Po wustawkach njem-skeho swiaska dyrbia saske wojsko pschi wojskowej hotowosći njeſotrych evangelskich a jeneho kathol-skeho duchomnego mječj. Dokelž je wetschina katholickich wojskow se Sserbow, je ministerstwo wojsk psches konſistorium wo ſerbskeho katholickiego duchomnego żadalo. Duž je njeſko. Jakub Wels, drugi kaplan pschi tudomnej herbskej wojsadzi jako pólny kaplan pomenowany.

S Budyschina. Po jutracj je na tudomnym katholickim seminaru jedyn Sserb kandidatske pruhowanje wotpolozil, f. Pech se ſsmecjek. Wón pschindje jako pomozny wucek do Grunau'a pola Ostriga. — Na präparandskim wustawi mamy njeſko pecj Sserbow: Bräuer a ſ Motrowa, Lipicza ſ Lubochowa Neumanna ſ Kulowa, Hanska ſ Budyschina a Kubacha ſ Schunowa. M. H.

S Budyschina. Kaž s wieszczoszu pschy-ſchimy, se wysoke kralowske ministerstwo wyso-kodostoinego kneja duchomnego Wanaka w Kotezach sa fararia we Woſlinku wuswolito. My smy pschi tym teje wieszczoszu nadzije, so budje jeho swierne ſtukowanje tež we woſlink-čanskiej wojsadzi tak bohaczie żohnowane, kaž je w Kotezach bylo.

Sudniſke dopisy.

Wot wokresnego ſuda w Budyschinii buchu ſakudženii a, 7. haperleje dželacjer Jan Thoma ſ pomenowany Leſchawa ſ Kiszlyk dla ſtranenja dreva a ſtranenja česze do 4 nedžela 4 dnjow jastwa; b., 27. haperleje tyscherski Gustav Adolf Lücka ſ Haſka pola Minakata dla hroženjow a kſchidow, pschecjivo swojemu nanej wobendzenych, do 10 mjeſazow arbeitshausa; c., 2. meje Han a Sodane ſ Lejna, ſlužomna w Trebenzach, paduchstwa dla do $3\frac{1}{2}$ mjeſacjnego jastwa; d., 5. meje Hanja ženena Schimanowa rodž. Mieczek ſ Radworja, lebanstwom, falschowanje a pschecjliwenja dla do 8 mjeſazow arbeitshausa; a e., 10. meje Koral Bruno Neubert, ſtrawski ſ Kameniza, dla wopaleje w neſedźliwoſci ſcjineneje pschisahi do 8 tol. — „ — „ penežneje ſchrafy.

War nowanje a rada.

Snate je, so je ſandžene ljetu sa nashe rataſtvo jara hubene ljetu bylo. Teho dla ho my nedžiwachmy, jako widžachmy, so njeſotryjkuliz ratač ſwoje penesy poczinacze ſ nalutowanje (Spartak) domoj noſkacj: pschetož wón wſchak je trebasche, dokelž jemu žitna lubia ljetša żane penesy neneſesche. Ale djiwonje ho nam ſasche, jako ſobotu tyjenja teho a druhego na nalutowanju hicej widžachmy, wot kotrehož wedžachmy, so ſwoje penesy netreba. Na nashe praschenje, čoho dla wón to čini? nam najbole wotmolichu, so ludijo teho dla penesy domoj beru, dokelž ho wojskowy boja. Šandženu ſobotu bjesche hromadka tuiſkich bojaſnych wele menſcha, a može

być, so budje tu sobotu zyjje mała. My chydzmy teho dla wo tutej, wjezy czijje meleczecj; ale dziorwa powesz, kotrūž sanđenu nedzelu w Herrnhucji hlyschachmy, je naš nawabka, pero do ruki wsacj a naschich krajanow psched schadowaniem warnowacj. Tam nam menujzy powedachu, so ſu w žitawſej wokolnoſti ludzio kaž nemdri na nalutowarnju pschibjezel a ſe wschej mozu swoje penes ſ neje domoj wsacj chyli, wudawaj, so ſu ludzio ſ nim pschischli, a powedali, so budje ſo wyschnosz wojny dla wschitskich, do nalutowarſnijow nawdatych penes mozowacj. A dokesz do wulſeho nerosoma wele ſtere wjerja, hacj do maleho ſuſta mudroſzie, dha bjesche ſo wele ludzi ſ tajkej hlypoſzji ſaklaſnicj dalo.

My ſebi nemyſlimy, so ſo naſchi ludzio ſ tajkej blaſnoszji ſawejz dadža, hoi, my ſym pschewojedzeni, ſo bychu na teho hroſnie czintli, liž by wyschnoszti tajke ſtukowanje pschizvicj chył, pschetož woni wedža, ſo wyschnosz kózdeho pschi jeho ſamóženju naſzwieczjich ſakituje, a ſo móhli swoje penes runje psches to zyjje wotbyc̄, hdzj je netrebowſchi ſ nalutowarſnje domaj woſmu. Kózdy, kotrūž je ſo jenož trochu ſa tym prashat, tón tež wie, ſo ſa penes, do naſutowarſnje nawdate, pak zyłe miesto, ſe wschitſimi ſwojimi ležomnoszem i ſ hewaſhim ſamóženjom, pak wschón krajny wotkſ rukuje a ſo ſu tute penes wyſche teho na najwjeſzjiche hypotheli wupožcjenie. Duž maja wone po prawym dwójnu wjestož, ſ najmeneſha pak teſko hódnoszie, kaž žana druha hypotheka. Po tajkim ſo ničton wo ne bojecz netreba, a jeli chył ničton rez, ſo móhli ſnadž neſcheczel pschincj a je ſ naſutowarſnje wsacj, temu móžemy prajicj, ſo by to ſmjeſtchna tycz byla. Pschetož kaž peneyniſ ſwoje penes doma nima, ale je na hypotheli wuda, ſo bychu jemu daň neſk, tak dyrb̄ tež naſutowarſnja jej nawdate penes teho runja na hypotheli wupožcwanacj, ſo by daň ſ nich brata a ju, po wotczeñenju maleho dobylka ſa ſwoju prógu, tym ſaplaſzita, kotsiz te penes do naſutowarſnje dachu. Wona penes teho dla doma nima a duž je jeli tež žadyn neſcheczel a žana móž wsacj nemóže a hdzj bychu jej niſchto

wsacj chyli, dha by to jenož teſko bylo, hacj ſebi naſutowarnja dla ſwojego wschidneho peneſneho ſtukowanja doma džerži. To pak je jara mało a runa ſo temu nuſnemu tolerej, ketrūž ſebi hospodař ſa wschidne domoje wudanki doma ſhowa, bes tym ſo je ſwoje wulſe ſummy na hypotheli wupožcilit a ſo jich dla žaneho paducha a rubežnika beječ netreba. A tež te ſummy, kotrež ma naſutowarſnja w hotowych penesach ležo, budje wona ſashowacj wedžecj, jeli wójnſka hara tak pschibera, ſo by ſo jedyn preczbranja tutych penes boječ dyrbjat. Duž nebudz ničton bojasny tych penes dla, kotrež je ničdže na naſutowarſnju dat.

Najhortsche, ſchtōž by niſeho trechiej móhlo, to by ſnadž to bylo, ſo by wón w čaſu wojny teſko penes ſ naſutowarſnje nedostat, hacj chył mječ, dokesz wona neby tuteho wójnſkeho čaſa dla ſwoje hypotheli do penes pschewobroczicj móhla. To by nelubosz byla, ale penes pschetož ničton ſhubil neby: pschetož ſ kózdej druhzej hypotheku, na kotrūž je ničton ſwoje penes wupožcilit, by we wójnſkim čaſu runje tak bylo a kózdy by ſ jeje ſaplaſzenjom hacj do mjera čzakacj dyrbjat.

A ſchtōž to naſtupa, ſo móhli ničton wo ſwoje naſutowarſniste knižli pschincj, dha to tež dale žana ſtraſchna wiez byla neby. Pschetož hdzj tež ſym ja ſwoj hypotheli dokument ſhubil, dha pschetož ſwoje penes ſ tym ſhubile nejšym, a hdzj mi teho dla moje naſutowarſniste knižli precz pschindu, dha mi tola ſ nimi moje penes wſate nejšu: pschetož naſutowarſnja niſko penes jenož tajkim ludzom wuplaſzjuje, kotrūž ſnaje, a duž nemóže prijeni ljeptchi pschincj a ſebi penes na knižli wuplaſcicj dacj. Hdzj je ničton ſwoje naſutowarſniste knižli wotbył, dha ma to na naſutowarſni wosiewicj, tam ſo to na mjeſci pschispomni a ſo tež na tajke waſchnie ſa to ſtara, ſo žadyn neprawy, tež hdzj knižki pschincze, penes neſtolane.

Tebo dla nich wostai kózdy ſwoje penes, jeli je nuſnje netrebasz, Bože mje na naſutowarſni: tam ſu derje ſshowane a tam je na žane waſchnje ſhubicj nemóžes. Hdzj pak je domoj woſmescz a do ſuta potožis, dha je

najskere wobudżesč, pschetož paduch abo nepscheinje möže pschinež a je wsacj, tak so wot nich ženje žadyn penežt wjazg newohladach. Schonenja s połslenie wójny su nam dołopnie do pokasate, so žana khowanka rubežniček potajna newosta a so su se ſamych studnjoſ, hdzej bjechu penesy ſhowane, kóždy kroſčik wuczahali.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Shtož pak njetko tola ſja a bledja!

Mots Tunka. Haj, to je psche wſchu mjeru.

Hans Depla. Tak mi psched krótkim wo wulzy ſabyczym čloweku bajarhu, kotryž bje wečor do ſparneje komorki ſchol, tam ho ſuſnju wuſlekt a ju dotoža položil, ſebe ſameho pak fa hōſdž poſimyl.

Mots Tunka. Dundyrla ſja! Ale wón danjo mi powedachu, so je jedyn tak thjetſſe ſe wphy do mjeſta bježał, so je jeho ſzin haſle po hōſdžinu poſožiſho ja nim do Budyschyna pschiſhot.

Hans Depla. Baj wſchak tola baj!

Priłopk.

* Deho majestosz tral Jan je po doſtaču weſoleje poweszie, so je ſo ſredy 11. meje wjerowanie prynza Jurja w Lišaboni ſtato, draždanskej khubzini 500 tl. darit.

* Kořicmarka ſchiederichowa ſ Namejowa, kotraž bje hizom wot budyskeho ſuda, dla ſtonozowania džierzi, ſi ſmerezji wuſudzena, je napscheſciwo tutemu wuſudzenju appellowala. Draždanski wſchi appellazionski ſud je pak 11. meje budyske wuſudzenje wobtwerdžit.

* W Nowym Mjeſzi pola Mischna su ſo 10. meje Hanikez twarenja wotpalite. Pschi tym ſia ſo to nesboje, ſo ſo młody Hanik ſobu spali.

* Mjeſto Brody w Galizji, kotrež je ſ wetſcha wot ſidowskich pschekupzow wobydlene, je ſo 5. a 6. meje ſtoro zylje wotvalito. Wſches 700 twarenijow bu do popela pschewobrocjenych a 10 ludzi namaka ſwoju ſmerezj w ploſmenjach.

* Pola Verony ſtoči 4. meje wečor na tannischej jelesničy jedyn cžah wosow, kotryž wojakow wescheshe, na njeſkore wosy, na kotrychž bjeſche polver a wſchelaka muniza ſa ſanomy. Tutu ſo psches hromadupraſnenie ſapali, roſtaly njeſkore wosy a farasy 23 muži a njehdje 124 bu cježko ranenych.

Cyrkwinske powjesce.

Krčeni:

Michańska cyrkę: Louis Samuel, Pietra Bohuwjera Sahrornika, thjeźnika w Matym Welkowici, ſ. — Flora Maria, Hanu Madleny Augusty Schmidtez ſe Židowa nem. dž. — Maria Berta, Zana Augusta Wemicha, thjeźeria a pekarja na Židowi, dž. — Maria Theresta, Zana Augusta Mitascha, wobydlerja pod hrodom, dž — Maria Madlena, Zana Bohuwjera Israela, žiwnoſerja w Brzeſzczach dž. Gustav Arthur, Wylema Kriegera, thjeźeria a wiezniſa na Židowi, ſ. — Jan August, Małhela Schisbaka, ſahrodnika w Grieschini, ſ. — Ernst Bohuwjer a Korla August, Marie Podbrakez w Brzeſowicach dwojniski ſ.

Podjanska cyrkę: Jakub Philipp, Jakuba Raſaka, žiwnoſerja we Wurizach, ſ. — August, Zana Wuchateho, thjeźnika w Mnichonzu, ſ.

Zemrjeći:

Džen 10. haperleje, Margaretę Polakez w Brzeſzczach, 34 l. — 27. hapy.: Pietr Koch, wumenikat w Brzeſowicach, 75 l. — 1. meje, Hana Maria, Hanadria Bohuwjera Marejinka, wobydlerja na Židowi, dž., 7 n. — 4., Handrij Peč, kowalski towarzish ſ Kħwacjiz, 46 l.

Wěrowani:

Michańska cyrkę: Bedrich August Leberecht Protza, wobydleč w Kħiżi, ſ Hanu Stenčez ſ podhrada. — Handrij Glaser, wobydleč na Židowi, ſ Mariu Madlenu Noſez tam.

N a w e ſ t n i k.

Schablony

najnowſtich družinow
ſa murerjow, faj ſa
viſanje na mjechi a
t. d. pschedawa J. N. Richter we wudawarni
njeſtiskich nowinow.

Ssobotu 30. haperleje je ſo kóž wotrubow na jenym, pschi hoſzenizu ſ ſlotemu larvej ſtejazym wosu namakał a prawy woſebdej ſon po ſaplačeniju wuloſta ſa nawiſcht pola kublerja Jana Wehlje w Pomorezach ſało doſtane.

Dobrowónna ſubhaſtagia.

Ssredy 18. meje depołnju w ſ. dnacjach hodjiſnach buſje ſo w hornym Mačlowi nowonawarenia, ſi zyblemi frety kħieža ſ dwjemaj ſwomaſi a ſ $\frac{3}{4}$ kóža lezomnoſzjow, kotraž je ſa kóždeho remeñniſa kħmana, ſe ſwebodneje ruli pola korečmaria Pietra Alberta tam na pscheshadijanje pschedawacj.

Jan Michla w Kołwasj.

Krajnostawski bank.

Po wustawach krajnostawskiego banka kral. saski. hornolužiskiego markhrabinstwa so tutym
i sjanemu nawięzeniu dawa, so njeiko

direktorium banka

knés krajny starší Hendrich Erdmann August s Chielau nad Ober-Kemnitzom, pschedsyda,
knés krajny syndikus Kurt Ferdinand Julius s Löben, syndikus banka,
knés Julius Schilling, prieni knihwiedzec banka, a
knés krajny syndikus Otto Julius Chrig, syndikus banka
wuczineja, jako

pschedsyda sarządowanskeje rady

knés krajny miestnik, knežerſſi radicjal Franz Guido Hempel nad Ohornom,
a jako jeho uam jeſt uik
knés komornik Egon Hr. Gust. Swobodny knes se Schönberg-Biran a Nodlau nad Luhomie
stuluje, jako

direktor lombardoskutowanja

knés August Robert Duckart
saſtawne píšma, pschi tutym skutowanju dajomne, ſam wuonja, a ſa ma

contrasignaturu nalutowarniskich knižkow

knés Gustav Adolf Kaiser, controleur pschi banku
wot banko-direktoria porucenu.

W Budyschini, 4. meje 1859

Direktorium krajnostawskiego banka kral. saski. hornolužiskiego
markhrabinstwa.

s Thielau.

Ciężenym ſerbam Budyschini a wscheje
wołonoſje ſutym na podwólniſſho i nawięzeniu
dawam, ſo bym ſo tudy jako plumpynwaret fa-
ſydlit. Za plumpyn na taſke waschnje twarju, ſo
derje a ſara lóhko khodža, tež twarju ja studnie
a ſtadu rohy a wobſtaran wſchitke iute djieta po
najtunischesj placjifni.

W Budyschini, 12. meje 1859.

Traugott Schmidt,
ſ bydlenjom pola michałskeje zyrkwe.

A u f z i a.

Ssredu 18. meje 1859 rano wot 9 hodzinow
budža ſo na fari w Hodžiju ſa hotowe venesy
na pschedadzianje pschedawacj wſchelake domjaze
a ratatſke wiezby jako ſtolzy, blida, ſchleńčane a
druge ſhamory, jedyn pianoforte a druga wſchela-
ka nadoba, kaž tež njeschtó drewa, walczlow,
ſlomy, deſkow a t. d.

Dobre ſymentne híerny ſu na pschedan na
rycierſtibili w Radworju.

Ullrich.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tuton, ſe starodawnych ciasow depokasany,
ſ nailiepszych ſelow a ſorenjom pschihotowany
pólver, po jenej abo po dwiesiątka ſzizomai wſchjednje
fruwom abo wonzam na prienu pízu noſhpaný,
pschisporja wobžernosz, plobij wele mlóka a ſa-
dijewa jeho woſiſnenje. Paſcijik placji 4 nſl. a je
ſ dostarcju w hrobowſkej haptyzu

w Budyschini.

W ljetuſchim, namaj ſluschažym drewniſſcju, na
holeſhovſkim rejeru w ſajecžim lucji, ſo kloſte
½ khójnoweho ſchijepjaneho drewa ſa 4 tl.
22 nſl. 5 np., ¼ taſke ſa 4 tl. 6 nſl., kloſte
peňkoweho drewa ſa 2 tl. 7 nſl. 5 np. a ſopa
walczlow ſa 2 tl. 5 nſl. pschedawa. Wſchitke
drewo je ſylné a jadriwe.

Kuhn a Pawlik.

W Esmerjowej knihačni pschi bo-
hatych rotach je stajne.

Fharta hōr ne je Italije,

hdjej so njetko wójna wedje
sa 5 nřl. ē dostaciū.

Drewo tunjo na pschedan.

W mojim drewniščju w Rydej pola Łasa
w bliskoſti Rakez stejitei 200 kloſtrów dobreho
khojnoveho ſchęſtejanego drewa, taž tež 200 kloſ-
trów jara luczlaneho penkoweho drewa w zylym
abo we wetschich dželbach hnydom na pschedan.
Kupowarjo chyli so na mne wobročicj.

W Łasu 25. haperleje 1859.

F. Meyer.

Deski tunjo na pschedan.

Na rjeſalu we Łasu pola Rakez manj nje-
dje 80 kop khojnowych deskow woſebnje dobro-
ſje na pschedan, kotrež po ſzehowazych placiſnach
porucjam.

$\frac{3}{4}$ " tolſte 9 tl.

$\frac{3}{4}$ " tolſte 12 tl.

$\frac{3}{4}$ " tolſte 20 tl.

$\frac{3}{4}$ " tolſte 30 tl.

Kupowarjo nech so na mne wobročia.

We Łasu 18. haperleje 1859.

F. Meyer.

Rachlowſke ſerbſke ev. luth. miſionife to-
warſtvo imjeſe nedjelu ſa tydjeni 15. meje popo-
lju w 3 hodzinach ſtomadžiu w jenkečanskim
mlyni. Na tej ſamej budje ſo woſebje wura-
đowacj, kak by ſo ſchulſka mlodoſ ſches traktat
(piſmeschka ſa dijeci) f miſioniwom ſnajomna
činicj močta.

Wſchitzy miſionisz ſchecjeljo, kiz ſa to myſl
maja, ſo lubje ē temu pschedroſchuja, woſebje
tež ſchulerke dijeci.

Orožowe broſtkaramellje,

raſljeſci ſriedk ē woſtronenu laſhela ē ſ po-
loženju dyčhanja, laž tež ē ſwartnowanju psched
dybawoziju pſbi ſafymnenju w ſymnym čaſu.

Ca Budyſchin a woſolnoſ w hrodo-
ſkej haptuzn kneia M. Jäkinga foſdy čaſ
na pschedan Eduard Groſ w Wroſtawiu.

Jeli chyli ſnadj njechtón živnoſ, fotraž ma
12 hacj 20 körzow ležomnoſſow a we woſolnoſſi
Budyſchin abo tola jenož 2 hodzini wot tuteho
mjeſta leži, ſtere lipe pscheden a jecj, temu može
ſo dobrý a sprawny najenſ wot wudawačje
Serb. Nowinow pschedopofasčj.

Vozjewjenje.

Pokladnica a knihisklad Maćicy Serbs-
keje je nětko pola k. překupca **Wylema**
Jakuba na žitnych wikach tudy, na ko-
trehož njech ſo teho dla tajey wobroča,
kiž chzedža pak swoje přinoſki woſwjeſć,
pak k Maćicy přistupić, pak maćiče knibi
w cylium kupowač atd.

W Budyšinje, 12. meje 1859.

Wubjerk Maćicy Serbskeje.

Hórnik, sekretar II.

Je jaſo jara mitę, po-
renſchaze a wocierſtwaze
myiadlo dopoſnat; ſo
teho dla f ſdjerienjuſtro-
weje, bjeleje, njezneje a
mehſeje kvoje najhepe
poručja a ſo tež ſa
menje a dijeci ſ njezinh teintom woſebje hodži.
Zaſo truhauſke mydlo trebane, dawa husty
dolhoſtejazy jeſt a cini brodu mleſhu, hacj
žane druhe. **Gebr. Leder'ez** balsamifte
ſemifkovorechowe mydlo fruch ſ roſva-
taſowanjom ſa 3 nřl. — 4 fruchi w jenym
paſci 10 nřl. — ſtajne woprawdjiſte pschedawa

Carl Pescheck

w
Budyſchini.

Zańdženu sobotu žita w Budyšinje placiach:

Kōrc.	Wyšsa.			Nižsa.			Srjeſzna		
	tl.	nřl.	np.	tl.	nřl.	np.	tl.	nřl.	np.
Pschedenja	6	10	—	4	—	—	5	10	—
Doſja	4	5	—	3	15	—	4	—	—
Bečmen	3	5	—	2	27	5	3	—	—
Worš	2	25	—	2	—	—	2	15	—
Broš	7	—	—	—	—	—	6	5	—
Woka	5	20	—	—	—	—	5	1	—
Đipit	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Daſky	6	15	—	—	—	—	6	10	—
Hejnečka	5	—	—	—	—	—	4	20	—
Bierny	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Karia butry	—	18	—	—	—	—	—	17	—
Šepe ſlomy!	6	15	—	—	—	—	6	—	—
Sent. ſyua	1	—	—	—	—	—	—	22	5

Dowoz: 2460 kōrcow.

Ciſeć Bjedricha Hiki w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěžki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plać so wot ryněka 8. np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čisto plaći 6 np
Štvortlētna předplata pol
wudawarja 66 np. a n
kral. sask. pósce 7½ ns

Císto 20.

21. meje.

Léto 1859.

Wopſchijecje: Nowſche poweſje. — Šwjetne pedawki. — Se Serbow. S Kulova. S Wulkeho Vladichowa. S Wojerez. S Nadworja. S Wulkeho Žicewa. Se Štolkez. — Roschlad we Euzizach. — Hanß Depta a Mots Tunka. — Pschilopk. — Byrlwinske poweſje. — Navjeschlk.

Nowſche poweſje,

Poweſje f italsko wojsowniſcheja ſu njeſko jara frótko, pschetož hac̄ dotal ſo tam niezwažueho ſtało neje. Rakufte wójsko ſteji ſ mjerom nad ljevym brjohem rječi Po wot Parvije do bliſtoſzie mjeſta Caſale, wot tam dale hac̄ do Vercelli'a, ſ weſkal hac̄ do mjeſta Ivrea deſhaha a ſo wot tam psches Biella k rječi Sesia a k ſiſorej Lago Maggiore pschifera. Tuto peſtajenje je khetro twerde a može teho dla rakufte wójsko bes stracha wozcakowac̄, hac̄ neſpheczel na ne pschitidze. Napoleon pal najſtere ſwoje wójsko tak ſylnenima, ſo by nadpad na Rakufchanow ſejniciž moht a duž žadyn dživ neje, ſo hſicje ſana wulka bitva byla neje, woſebje hdyž jedyn wopomni, ſo je ſtajny deſhac̄ tež wsche wójuſſe ſtukowanje jara ſadziewat. Weichomuſtwo Parma je tež ſaſo wot rakufſkih wojskow wobſadžene, ſtotož je tuho dla wazne, dokelž ſim njeſko neſpheczel lohko do ſtribeta pschitice nemóže, hac̄ runje wuſtejnl ludzjo mjenja, ſo moht Napoleon jenož tehdž njeſchio dobých, ielt rakufte wójsko we wofolnoſzie parmeſanſkeje rječi Trebia nadpane. Na kraju ma ſo teho dla hac̄ dotal f Rakufchanami derje, ale na morju ſteji ſ nimi cjm hubenſkih, dokelž ſo tam ſana rakufſka lódž więzgi pokazac̄ neſmije, bewak ju Franzowſko popadnu, pschetož franzowſki admiral Durien je ſ wulkej mnnohoſziu wójnskih lódžow do adriatskeho morja pschijek.

S Parisa 19. meje. W nožy 17. meje ſu Rakufchenjo móst pola Valenzy wuporedzeli.

Tež ſprataku weni njeſotrych, na druhé ſtronje rjeſi ſtejacych, ſardinſkih wojskow ſajec̄, ale tucži cjeſtneſhi. Podzjisko tijelachu ſ kanona mi na njeſotre ſardinſte, na rječi Po plovaze čolony.

S Londona, 18. meje. Doho králoſta wýšokoſz ſalſti prynz Jurij a jeho wýšoka manželſtſta ſtai dženja popoſdnju ſemi pschijeloſi a na králoſtlium dwori wostupitej.

Rajmowſche.

S Wina 19. meje. Franzowſko ſu wosjewili, ſo ſu wſchitke rakufſke pschiftawy njeſt wot nich woblehnene a ſo ſtej jenož Triest a Alfonca wuwſatej. Woni vjechu hizom 12 lódžow ſajeli.

S Parvije 19. meje. Rakufſka hłowna kwartira je w Galasko. Sa njeſotry dny, budže drje wulka bitwa.

S Parisa 20. meje. Rakufſchenjo ſu Vercelli wopuschcziwſchi zofali a móst psches rječi ſeňia roštſjelili.

S Londona, 20. meje. Žendzelezanami je ſakafane, Franzowſam lódžje pschenaſiec̄.

W u f a s.

Psches naśpawanie konjow na wypisanych remontistich wiaſach je ſo poradžilo, potrebu ſa wójsko dopelnicj a ma ſo teho dla wot nufowanego wuberanja konjow wotſtupicj. Duž ſafanija, w §. 4 mufasa wot 16. haperleje t. l. wosiewana, dale neplaci a ſmje ſojdy nietko ſwoje konje po ſwojej woli pſchedawacj.

W Draždjanach, 17. meje 1859.

Minister wójny.

S Rabenhorſt.

Eckelmann.

Wolmijaze wili budža 9. junija w Budyschin i, 10. a 11. junija w Draždjanach a 14. a 15. junija w Riuſtu wotſterzane.

Psches piſmo, wot njeſotrych draždianskich venežnikow nam pſchypoſlane, ſmy ſhonili, ſo ſu wſtelakate wuſtejne banki ſwoje wumjeniowaze kaſy horjeſbiehnyle, a ſo ſpomnieni venežniy teho dla zufe bankonoth jenož pod wjestymi wumjenenemi beru. Duž nech ſo Eſerjo w nastupanju taſtich gusykh bankonotow pjeſnie na ſedibu woſmu, ſo nebychu ſchfodu cjerpiſi. W tu ſhwilu jenož hiscze weimarski a geratſki bank ſwoje paperjane penesy wumjeniuj. Duž by ſnadi najſipe bylo, hdy bychu Eſerbia ſ zyla Jane zufe bankonoth wjazy nebrali. Bone ſu wſchje 10.-abo 20toteſte.

Swętne podawki.

Sakſa. Meninę Jego majestosſje krala Jana buchu ſandženu nedzelu kaž w drugich miestach tak tež w Budyschin wot wojskſkeje hudžbu ſ mulkej reveillu ſweſzene. — Krón-prynz Albert je ſo do Raſela podał, ſo by tam hebenſkeho kurweſcha jako kommandeur 9. niemſkeho armeekorpsa poſtrowiſ. — Prynz Ju-riji a jeho mloda mandjelska pſchiwetſtaj ſo 28. meje do Draždjan. Bonaj ſtaſ hižom ſ Lisabona woſjeloſi.

Prusy. Šeſtym bu 14. meje wot prynzregenta ſameho wobſankneny. W nastupanju wojsny reſny wón: „Wojna, kotruj ja na wshe waschnie wotwobrociſz pytach, je w Italiſi wudyrila. Duž je ſo pruske wojsko do wojskſkeje hotowoszie ſtaſicj dyrbjalo. Lubjerad ſu wſchitke reſervy a artilleria krajnje wobory pod brón ſtupile. Pruske knežerſtwo ſe wobſankto, ſo ſo ſakſdy dotalnych europiſtich krajnich wojskſtejenjow

pſchemſtenicj neſmedža.“ Šteho je ſpoſnacj, ſo prynzregent do teho ſwolcji nochze, ſo by ſo Napoleon krajow, druhim weſham ſtuſčezych, mozowacj ſmjet, ale na laſte waschnie a w taſtim ciaſku chze temu napsheczewo ſtupicj, to jedyn ſ innych ſlowow ſpoſnacj nemóže. Najſtere pak to borsy na ſwietko pſchiindje, pſchetoz wón je w taſkim nastupanju generała Willifena do Wina, poſtak, ſo by tón tam wſcho ſ rakufiſim khejzorom wotſczejat, ſchtož by treba bylo. Lubjio ſebi myſla, ſo pruske wójsko jenož tehdź ſ njemſkim kontingentom na franzowſke mesy poſczeſne, jeli ſo rakufemu khejzorek w Italii hubenje pónožje. A teho ſo jedyn borsy bojeſz netreba, dokež budje to jara czejkla wjeſ, predy hacj móhlo ſo rakufle wojsko ſ Italije wucjſczejecj. Teho dla budža drje njemſzy woſaz hifcze dołho we wojskſkej hotowoszi ſteſecj, predy hacj ſ Rheinej poſczaſhnu. Prynzregent ſnadi tej woſebie teho dla ſwojemu wojsku na franzowſke mesy marschirowacj neda, dokež bychu drje jemu, hdy by wón to cziniſ, Kukuo na pruske mesy pſchležaſhnyli. A duž wón tu ſhwilu pilniſe ſ russim khejzorom ſedna a je derje možno, ſo ſo tón ſ zyla do teje wjeſy nemieſcha. Tež to w bližiſtich dniach na ſiawnoſz pſchiindje a budžemy potom ſ wiestoszjiu prasieſ móz, hacj naſchi woſaz hifcza doma woſtanu abo niž. A jeli ſ marschirowanju pſchiindje, dha tola niž ſ woſni. Najſtere budje hifcza doſz na tym, hdyž na franzowſke mesy dočzaſhnu. Rakufu. Najwožniſha nowinka je ta, ſo je minister Buol ſe ſlužby puſczejeny. Tutón wedżeſ ſakufu ſkejſtwa je ſo hacj doſal menujzy ſtaſnje nepſczechelnije pſchecziwo rusfemu a prusfemu ſkejſtwa wopolasat a duž žadyn džin nebie, ſo ruffi khejzor a pruske miſterſtwo rakufemu khejzorej tež wſchudje na pſchecziwo ſtuſaſtai, tak ſo wón na poſledku nihdze Janeho pſchecjela wjazy nemieſeſche. Niſteko je pak wón ſi eſtym ſu ſuſdomaj w pſcheczeniſi ſiwy byc̄. Dobytſ taſtich ſtutlowanja budje najſtere tón, ſo ruffi khejzor Jane wójsko na rakufle a pruske mesy nepoſzele a ſo budje

pruski prynzregent teho dla tej swobodniščo pschechjivo Napoleonej wustupowacj mōž. — Ra mjesto hrabje Buola je hrabja Rechberg sa ministra pomenowanym. — Khiejor naissere w tychle dnjach do Italije k wójsku wotendje. — Wobydlerjam rakuſkoitalſich krajow je so wot khiejora nusowana voženjka wot 75 millionow schijeskalow napoložita, kotruž dyrbja sa 6 mjeſazow snesj.

Franzowska. Stajnje wojszy do Italije cijahnu a 80,000 muži tam hizom stoji. — Khiejor chze w Italii ham kommandirowač a myslí ſebi, so tam dobudże, haj ludzio ſu w Parizu hizom wulicili, so won 15. juliya do (rakuſkeho mjeſta) Mailanda nutſ poczehne. — Dživonje je, so ſu Franzowſojo njeſko wſchitý ſa wójsnu a to tež republikanarjo a demokratojo, koſti Napoleonej hewak tola niečo nepoſcheja.

Italia. Hacj do ſredy 18. meje k žanej wulcej bitwi bes rakuſkim a franzowſosardiniskim wójskom pschischko neje. Wulki deſchę, kij hifcje 16. meje ſe wſchej možu bjeſche, je wſcho ſtutkowanje ſadziewat a neje ſo žana ſtrona hibacj móhla. Te dne predy biechu Rakuschenjo ſe ſtrony mjeſta Bubbio male bžielby wójska wupoſtali, ſo bychu wuſljeđali, hdje Franzowſojo a Gardinsz ſteja, a djen predy biechu tucji tež poſladacj pschischli, ſchto Rakuschenjo woſto Vercelli'a cjinja. — Khiejor Napoleon bje 14. meje w twerdzisni Aleſandrii, prynz Napoleon pak ſtejt w Genui, ſo by tam ſwoje wójsko ſrijadowat. — Franzowske wójske ſodzie pschisſedechu 16. meje psched Benedig, neisu pak tam hifcje tſſeleč poczate. Wele rakuſkich ſodjow je do ſendželskich pschislawow wucjekalo, druhe buchu wot Franzowſow a Sardiniskich ſajate, tak ſo rakuſke pschelupſtwo jaſloſtne wulku ſchodus cjerpi. Žana rakuſka ſodj ſo wſazy na morju poſakacj neſmje.

Turkowſka. Tudy ſo bale bōle muži a kſchelijieno drje ſtere ljepe poſtanu, ſo bychu pwojich pscheszharjow wotbyli.

Ze Serbow.

S Kulow a. Tudy ſo poweda, ſo ſo naſcha ſchula do mjeſchcjanſkeje a krajnejne wujecjne roſdžieli a ſo psches to traſch ſerbska ſchula, kaj w ſuſodnych Wojerezach, naſtane. Tež je hifcje, ſo by ſo prijeni wucjek k. Weikert, kij je hizem starý, ſtere ljepe emeſtrowat, ſchtož je won pecja tež ſam žadač, a potom by ſo ſnadž jedyn wucjek, kij je ſerbske rveſje mózny, k nam powołat.

S Wulkeho Radſchow a. Psched njeſotrym čiaſom je k. Schimenz, kij bjeſche dotal wucjek we Wulfrancijach, naſte, psches emeritirowanje k. Burgmann a wuprōſnene, ſchulſte mjeſto naſtupil. My ſo nadžiamy, ſo budje won pschi ſwojej ſnatej wucjerskej ſwjeruſzi naſche ſerbske vijeczi tež ſ naſmeniſcha ſerbsku kſchelijiansku wucjbu a ſerbske čitanje wucjicj: pschetož hacj dotal w naſchej ſchuli ſe ſſerbstwom jara hubenje wonkladafše.

S Wojerez (H. W.) S wjetoſſju ſo poweda, ſo zykwinska a ſchulſta viſitazla, ſa wojerowſti woſtei poſtojena, ſo lietba neſmjeje.

Pschi wuberanju konjow, koſrež ſo 7. meje tudy mjeſeſche, bjeſche ſrijenja placjifna ſa wojerowſteho konja 154 tl., ſa njeſotre konje je pak kommisja wele wjaz daka. — Pschi tajlich nusowanych wſlach pschindjeſchtai tež dwaj člowelaj k neſboju; menujz bur Kral i Wulkeje Rydeje bu wot ſeneho konja tak do praweho boka dyreny, ſo ſo wo jeho žiwenje boja a jedyn wotrocj ſ Marta bu tež tak ſbiti, ſo dyrbjachu jeho wotneſs.

S Radworja. Šandjenu nedželu weſzor poſdzie hifchachu ludzio njeſaiju haru na wſy a jalo ſo tam poſbachu, pytnychu, ſo tam tuhomny ſowat Schamander bes ſmyſtow na ſemi leži a ſo je ieho wjetry Wawri i Bronja, tudy pola ſwojeje macjerje bydlaz, na ſemju cijihny. Wawri bjeſche menujz pjaný ſkorčmy pschischol a naiffere domoj hicj čhyt. W pjanoszi je won jara worakaw a bje ſo teho dla duzy ſ hroſnymi ſłowami do jeneho ſnejeho wotrocjka daka. Tuton nebje ſo pak ſ nim dale naſkadowat, ale bje borsz ſwoju ſtronu ſchol.

Wes tym biesche Schamander s jeneie restaurazijs wustupit, a mjesto teho, so by domoj schot, so wele wjazy k Warrijei pschiblizil a so s tutym na mjeszi smadzil, tak so bje jeho ton podkast a potom hisczeje s nohomaj na wobleczu založnje pschibotowat. Ludzio, kotsiz biechu s nimaj pschischli, biechu dalsche biczieje fastojili a Schamanderej s pomozy byli, ton pak wjazy s kebi pschischot neje, ale je sandzenu ſredu dopoldnia wumret. Wawrija su teho dla hadzili, Schamanderowe cijelo pak sandzenu ſredu ſudnisz pschepytali a pecza namakali, so won po prawym farazeny byl neje, ale so je bo jemu najskere teho dla, dokelz je tez trochu napity byl, pschi cijenjenju wo semju frej do mosow psches lata a so teho dla žana pomozy wjaz sa neho byta neje. To, so je wele krawje wot neho schto, dokelz je bo najskere wo jedyn kamien storečit, pecza tez wina jeho ſmericje bycž nemoze.

S Wulkeho Žiczenja. Wutoru 18. mjeſe dopoldnia w 9 hodzinach wudyri na tisieschi kruwazeje hródzie tudomneho sahrodnika G. Zauki wohen, psches kofryž buchu wſchilke twarenja tuteje, kaž tez J. G. Pfüzmannen z živnoszje a brožen sahrodnika J. Müller a do popela pschewobrocene. — Wohen je najskere psches to wuschot, so su w bliskoſzi pschi twarenju pucja kamien roſtſieleti a so je ſnadz fruch ſapaladla na tſiechu ſlečit. — Płomienja tak spjesczne wokolo ho hrabachu, so je bo ſim jenož ſkót wutorhnyej móhł, druhe wſezy su ho nimalje wſchilke ſpalite.

Se Sſónkez. Pjat na ranje w druhes hodzini wudyri tudy wohen w brožni kablerja a gmeinskeho prjódkeſterja Schustera a pschewobrocji ju s pödlanszej kólnju do popela. Tez wotpalicu ho Libſchiz domiske s hródzu. Płomienjam je ho moło wutorhnyej móhlo a Schusterezom je ho tez 64 młodych huſ ſpalito.

Rozhled we Łužicach.

Hdyž naschu rianu kraſnu Łužizu wot ranja k wečoru a wot połnja k połnozy psche-

ſhodzimy, dha widźimy wſchudzom kraſne plodne pola, kuli a sahrody. Liešy su ho w dwiemaj ſetdzeſatkomaj na niefotnych mjeſtnach zylie ſhubile, a na nich mjesto su najkraſnische, plodne bona ſtupile; tak so je ho darniwoſz kraja wulzy iara powyschila. So su ho liešy na tajich mjeſtnach ſbite, hdzej malo abo žaneho wujitka neneschbu, a dobri roli napszeczivo biechu, je ſhwalobne, nadobne ſtukowanje; ale so su ho tez tam wukorenite, hdzej najſlepje na ſwoim mjeszi ſtachu; to je wohidna wjaz a to czim bóle, czim bóle ho drewo droži. Nasche lužiske herbiske ratoſtvo a burſtwo je wot ſheta k ſhetu ho poliepschowalo. Wot teho čaſa, jaſo roboty pscheczachu, pocja ho wot ſheta k ſhetu ſa liepskim honicž a herbiski bur a rólnik nebiesche wjazy s tym wuprzeniom s wokojom: „Moj džied je to tak čink a neje htodu wumret, ja budu ſa jeho stopomi bliedziež“ — ale won pocja ho ſa tym prashecz, ſhoto by volam, kufam a sahrodam liepschi napohlad dato a jemu wjazy wujitka pschineſto. Won ho dohlada, so wſchelke nowe hnoje, pschi hródzonym hnoju prawje nałożene, jemu wjazy pschineſtu, dužli wobdzietanie roſie na stare waſhne. Won wupelní bahniſczeja a doſoſte, ſameńte moře kuli, a stare neplodne lada buchu wuredzene a wurunane a psches to plodniſche. Teho dla mójeſche ho tez liepschi ſkót plahowacj a ſo ſſerbia dobrn a riany ſkót maja, to widzachimy na wustajenjach we Budyschinje, Huszy, Hucjini a Biskovizach. Wſchak dosta tam niefotryjkuliz czechne myto, ſhwalobny liſt, abo tola tu ſhwabu: To je schwärne a kraſne ſſoczaſko. — Ratarſke towarſtwa nasheje kraſini, kotrež tu ſhwili pod wedzeniom wokreſneho budyskeho towarſtwa ſteja a we 22czoch jednorych towarſtwhach na 1580 ſobuſtarowow maja, prózuja ho na wſchelke waschnje ſa wudoſtenie rólniſtwa a wiesze nejſu te ſame tez ſa noſch lud zylie bes wujitka byle. Tſi towarſtwa staraja ho wo plahowanje pszkoſow, 2 ſa liešy, 1 ſa ſadylahowanje, wſchilke druhe ſa ratarſtvo, hacž biſkopſte tez pschipodla ſa hajniſtvo. Husto su ho psches tute towarſtwa ludjom peney k pomozy date, kotsiz čjyczu

rad swoje leżomnosje poljepšicę, a venesy k temu nemiejachu. Wichi nijkotrych tych towarzystwach so tež venesy shromadzują, so by so dobrym czeladnikam, kotsz wele liet pospóchi pola jeneho knejstwa swierni stuża, myto a rjany czebny dar we sławnych shromadzisnach dat. Bes Serbami wobsteji tuto sa czeledż dziesłowe towarzystwa pschi ratackim towarzystwi we Hodżiju. — Ralik, tak jara dobrą, a sa dieczej najsnusnišči, saske Lujizy hacj dotal nemiejachu, njeſt yak je so, kaž so poweda, we žitawſej wokolnoszi falkowy kamien wuſliewdiſt. Pscheptywanje we witočjanskiej chemiſtej pscheptywarii polasa, hacj budzemy naſchim falka potrzebnym honam tumiſchi falk a po tojskim wjetſchu mjeru teho ſameho pschidželicz móz jako dotal. —

Na lubiſtej hori je počornostny kamien, Nephelin Dolerit menowany, kotsz je we najnowiſkim čaſu sa derje hnojazy ſrjedſ ſpoſnaty. Wot tuteho kamenja je so we ſieci 1857 njehdze 400 zentnarow do Eutobecja ſwoſty, so by so tam we zyhelnici palit a ſe ſchessimi zentnarem ſchwablokiſateho ammoniaka ſmjeſchat a do hnojazeho prócha pschewobročik. Psches palenie tuteho kamenja pschidoby wona 20 zentnarow. Tutón próh je so na wſchellich wetskich ratarjow roſdawat, so bychu jón pruhowali a jeho móz ſpýtali. Je tón wujitſ tajſi był, kaž bu doczakany (ſchiož yak hacj dotal hſicjen ſbonit neiſym), dha budž do prijedka na njón pokazany, so bychu ſerbszy ratarjo lubiſteje wokolnosje ſa nim hladali a ſebi te kamenje nedali wot zuſzych pod noſom preč wotwoſyc. Zentnar tuteho prócha je njehdzen na poł tolerja pschichot a je teho dla tak drohi, dokež je so kamen daloko woſyc dyrbjat. We Lubiju paleny a dijelany, dyrebjat tutón hnójny ſrjedſ wele tunſchi bycz. Duž pruhujec wſchitko a to ſlepſche ſhowajcje!

Hortſlaw.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Nicjo tola nendje psches mudreho ſjefarja!

Mots Tunka. To je wjerno. Ale ſchto dha je bylo?

Hans Depla. Hlaj, to p'chibjeſa wóndanjo Pumpaneſ ſmót ſjefarej a proſchesche wo pomoz, dokež bje jeho hólz myſch pójret.

Mots Tunka. Aj, to je wjeszje ſtrachne bylo a ja chył rad wedzicj, kaſtu radu je jemu ſjefat dat.

Hans Depla. Nō, tón po krótkim pschemuſlenju reſny: „Hdyž je wasch hólz myſch pójret, dha budje najſtiepe, ſo tž hiſcje ſkoczu poſte.”

Mots Tunka. Je dha to pomhalo?

Hans Depla. To ſo wje.

Priopok.

* Alexander Humboldt, ſławny a po wſchym ſwecji ſnath pschirodopłytnik je 6. meje w Barlini wumref a bu tam jara ceſzomnie poſrehbanu. Wſchitke wucjene ſjeno-jeſtwa a korporacije, mjeſečjanske a kralowſte ſaſtojnſtwa, kaž tež wyſoke ſemjanſtvo biehu pschi jeho pohebi ſaſtupene, haj njeſtoſti kralowſzy prynzojo biehu na pschewodzenie pschischli.

* We Wročławiu ſwecjſe ſondanjo tamniſchi ſamfarſki towarischi Kurz ſwój 50lejny towarischiſki jubileum.

Cyrkwiſke powjeſće.

Wérowanaj:

Michaelska cyrkej: Karla August Huſiaſ, mureč na Židowi, ſ Mariju Kudžiliz tam.

Kréeni:

Michaelska cyrkej: Jan August, Han- drika Keiling i, wobgdylerja na Židowi, ſ. — Karla August, Jana Petički, wulſosuſrodnika w Toronjach ſ. — Maria Hanja, Handrija Michała Bartuſha, ſjeferja a korberja na Židowi, dž. — Mariju Thereſſa, Hanj Kožorez ſ Hownjowa nem. dž.

N a w ě ſ t n i k.

Gieźbowauje adžak

wſchitkim dobroczelam, kotsz bu tym wobydlerjam w Koſwedezaſ, ſiž 3. haperleje konſcheje lieto psches ſtrachny woheń wulzy ſchłodowachu, ſ daloka a ſ bliſka ſobuželnoſziwje ſmilne dary poſkalt.

Gmejna na Bedruſku 2 ul. 7 nſl. 5 np., 1 kopu 52 woſlepjow, 49 waſczkow ſyna, 3

walh wówszny, 2 kórzaj 4 mjerzy rožli, 12 mjerzow jecžmenja, 2 kórzaj wówsza, 6 mjerzow bjernow a Michał Schmidt 2 postruci i klijeba a 4 tykanzy; gmejna w Bojswezach 1 ll. 2 nsl. 16 tykanzow, 34 postrutow, 3 kórz 11 mjerzow rožli; gmejna w Jitozach 7 ll. 15 nsl., 12 postrutow, 22 tykanzow, 4 kórz 5 mjerzow rožli, 1 kórz jecžmenja, 12 mjerzow bjernow, 1 kopy 10 wóklejow, 17 walčikow syna; kubler Lehmann 1 jónsku jecžtu, 2 shawlej, 2 lajaz, 1 kholowy, 1 kušnju, 1 schózuch, 1 rubischo, 1 mjech, 1 postrutu, 2 tykanzy; gmejna w Dženilezach 3 postrut, 5 tykanzow; gmejna w Budęszach 19 ll. 2 nsl. 4 np., 16 postrutow, 7 tykanzow; k. Haupt 5 postrutow, 1 schrótu połcja; kubler Jan Kschijank 2 postruci, 4 tykanzy, 1 schrótu połcja; mischr Vanach 16 postrutow, 16 tykanzow; Mink 1 postrutu, 3 tykanzy; Lorenz 1 postrutu, 3 tykanzy; kubler Jurij Schdjepan 4 postrut; Michał Broda 1 postrutu; k. Sarai Brocka 4 ll.; gmejna w Korsymju 5 kórzow 4 mjerzy rožli; gmejna w Reswodezach 17 ll. 8 nsl., 1 kopy 46 wóklejow, 36 walčikow syna, 7 kórzow 10 mjerzow rožli, 15 mjerzow jecžmenja, 12 mjerzow wówsza; gmejna w Hajnizach 4 ll. 17 nsl., 24 postrutow, kubler Lehmann 2 kórzaj bjernow; gmejna w Sahorju 8 ll. 17 nsl. 5 np.; gmejna we Weleczini 33 ll. 6 nsl., k. najeňk Klemin 12 kórzow bjernow; k. inspektor Mautsch 1 ll.; gmejna w Luejzach 10 ll.; gmejna w Schemberku 15 ll. 1 nsl. 3 np.; gmejna w Schróstawi 17 ll. 27 nsl. 5 np.; gmejna w Bohow 13 ll. 25 nsl., 1 kórz 12 mjerzow rožli, 1 kórz jecžmenja, 12 walčikow syna, 3 wóklejje; kubler Schmis 4 postrut, 8 tykanzow; gmejna w Szupow 5 ll., 1 postrutu, 9 tykanzow; gmejna w Schierachow 5 ll.; gmejna w Hornej Kini 8 ll. 21 nsl.; gmejna we Westschezach 5 ll. 25 nsl. 4 np., Kaptel 5 nsl.; gmejna w Košlach 6 ll. 20 nsl.; gmejna we Wulich a Małych Debęzach s Lejnom 30 ll. 14 nsl. 5 np.; gmejna na Sdžerju 2 ll. 5 nsl., gmejna w Minischonzu 4 ll.; gmejna w Raschow 6 ll. 25 nsl.; gmejna w Brzesy 3 ll. 11 nsl. 5 np.; gmejna w Hornej Hórz 12 ll.

13 nsl.; budyške tachantswo 15 ll.; Jan Kschijank we Wulci Khojskij 2 ll., gmejna w Kumwaldzi Zieglersteje džielby 6 ll. 7 nsl.; gmejna w Kumwaldzi tachantskeje džielby 8 ll. 2 nsl. 5 np.; gmejna w Sárenim Kumwaldzi 5 ll., Jan Palman tam 2 ll.; gmejna w Bjelčezech 7 ll. 21 nsl. 5 np.; gmejna w Demjanach 5 ll.

W meni gmejny a wotpalenych ho kózdemu dobrocięszej s tym pschorzom, so by Bóh luby kres kózdeho psched taſlim kaž tež pschede wóchjem druhim nebožjom hnadnie swarnowat, s tutym naſwutrobnisch džak prasi.

W Reswodezach, 26. haverleje 1859.

G. Gruhl, gmejnski prijödkstejer.

Kekeldy kekeldy.

(Hłos: Schto dha tam vo lawskiej haſy won dje.)

Schto dha tam w Polanach khopinaju;

Kajke to po kwojeſje nowinki du?

;:Kwóſlje ſei ptóka;a,

Ra kwaſ ſo hotuja

Kekeldy kekeldy do daloſa.:;

Haj wóchak, bes njeſkajkoh dyrdomdeſa

W Polanach doſko byc̄ nemójeja;

;:Duž je tu towarſtvo,

Gromadu stupko,

Kekeldy kekeldy ſweſtelic̄ wóchō.:;

Kekeldy kekeldy — po železnizy

Wijjeli ſtradžu ſu kumischtownizy.

;: Dijmaj, o zuſba, ſo!

Tajte ſo kekelerſtvo

Kekeldy kekeldy newidžało. ;:

Khieja cjo. 11 w Hajnizach pola Budęsz s rianeſ ſadowej ſahrobu je hnydom k pschenajecju a móže ſo wóchō dalsche pola podpiſaneho wobſedžerja ſhontęj.

K. A. Wittig.

Saindzenu ſobotu je jedyn wódročjerwenoſtih pschedeschcijnik s čjornorohowym pschinadłom a nuteka ſ tjomu blachami poredženy na ſotolnej haſy w Budyschini ſtejo wóſtał a chył jón sprawny namakať ſa pschihodne myto we ruda-waſni Serb. Now. wotedač.

Prirodospytny wotrjad M. S. změje džensa za dwé njedželi, 4. junija, popołdnju w 3 hodzinach w hoſćeniu k złotej krónje pose-đenje. **F i e d l e f ,** pismawjedžer.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horje sawieszenja wschitkich družinow psche woher na pschesadžite wobšedjenstwa, psche elementarne schodowanje na pucjowanſte ſubla, teho runja sawieszenja na živjenje čłoweka.

Policy a ſarunaja ſchody w prufim courantu ſa najtunische prāmije.

Sarucženski fonds towarzwa $16\frac{3}{5}$ millionow ſcheknakow ſljebora.

J. G. Richter,

distriftny agent ſa Budyschin a wokolnoſt.

Hamburg - Breinenske wohensawieszjaze towarzwo.

Tuto towarzwo bere wſchitke družiny sawieszenjow psche wohtowy ſtrach po tunich, twerdych prāmiah horje.

¶ dalischemu wukojowanju, faž tež k horſebranju sawieszenjow porucja ſo

W Budyschini, 4. februara 1859.

Herrmann Danckhoff,
na ſerbſkej haſy.

Wojewenje.

Na rejeru w Polipy pola Kluffcha je hiſch-eje ſnue, koni puſčjane, valne drewo po ſjeho-wazych placisnach na pschedan a to

1 floſtr $\frac{1}{4}$ ſkójnoveho ſchcjeſe	
ſjanehe drewo	po 2 tl. 20 nſl.
1 floſtr roſtałanych kuleczkow	2 tl. $2\frac{1}{2}$ nſl.
1 " kuleczkow	1 tl. 18 nſl.
1 " peňkow	1 tl. $1\frac{1}{2}$ nſl.

Tež je hiſom ſyre ſchcjeſipiane, peňkowe a walcjne drewo k dōſtacju po placisnach, kotrej ſu w koſcimi w Ljeſkej, Nowej Wsy a w Polipy woſierene.

Heleman.

Aukcia trawy.

Pondželu 30. meje t. l. budje ſo na ſwſbodnym ſubli w Dębiſzach, rano mož 9 hodzinow, hietuſe ſyno a wotawa ſ 25 körzow luſow po ſloſbach pod njeſtronimi wumjeneniami na pschedowanje pschedawacj.

Wſchitzu cji ſami, kotrej ſu namaj hiſchaje ſa drewo a ſtanje ſ predawſcheho Hajnkeſ ſubla w Kiſližu winoſcji, než taſi doſh hacj do 29. meje t. l. pola rychtaria tam ſaplacia, doſtež dyrbialo ſo hewal ſudniſu ſchecjivo nim ſakrocjicj.

Friedrich a Stoß.

Familia diſelowych ludzi, kotrej chce wſchidnie diſielo ſa dobru ſdu a hewal wobydlenie ſa tuni veſes miejci, može to na rycerſkuſli w Hownjowi dōſtacj.

Imiſch, inspektor.

Wóſkowy herman w Lipicju

wutoru 31. meje rano w 9 hodzinach.

Martschinck, mydlak.

Deffi tunjo na pschedan.

Na rjeſaku we Łazu pola Rakez mam nježbie 80 koy ſkójnowych deſtow woſebneje dobroſtie na pschedan, kotrej po ſjehowazych placisnach porucjam.

$\frac{3}{4}$ " tolſte	9 tl.
$\frac{4}{5}$ " tolſte	12 tl.
$\frac{5}{6}$ " tolſte	20 tl.
$\frac{6}{7}$ " tolſte	30 tl.

Kupowarjo než ſo na mne wobrocja.

We Łazu 18. haperleje 1859 **F. Meyer.**

Drewo tunjo na pschedan.

W mojim drewniſcieju w Rydej pola Łazu w bliſkoſi Rakez ſtejitej 200 floſtrów dobreho ſkójnoveho ſchcjeſipaneho drewo, faž tež 200 floſtrów jara kucianeſe peňkowego drewo w zlym abo we wetſich djjelbach huydom na pschedan. Kupowarjo chyli ſo na mne wobrocjicj.

We Łazu 25. haperleje 1859.

F. Meyer.

Wohoneč ptany.

Wohoneč liž ma dobre wopiskma a na ſotrehoſ može ſo jedyn ſpuschcjeſi, može huydom do ſilujby ſtipicj. Wſcho daliſe pola podpiſaneho.

Mieſuar w Budyschini.

W Smolerowej knihaſni pschi bohnych rotach je ſtajne

fharta hornjeje ſtalije,
hdzej ſo njetko wójna wedje ſa 5 nſl. k dōſtaciū.

Barliuske wóhen sawjeszja ze towarzstwo.

Sakojene 1812.

Sakladny kapital 2 millionaj toler.

Toto hjom 46 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjeszenja psche wéhniowu schkodu horje po niskich, ale twerdych pramjach, hdzej sawjeszeny zensje niejo doplaczowaczej netreba. Sawjeszenja wobstara a wskie wutozorania dawa

W Budyschini.

J. G. Essteller, wudawac Serb. Now.,
agent barliuskeho wóhen sawjeszja ze towarzstwa.

Majnowsche

lazy, rubischka, schlipsy a krapathy
w piquetu, w zdzi a mokmi
porucza a pschedawa po jara tunich placzisnach

August Klemm
na behatej hazy č. 6^{3/4}.

Barbarnja Friedricha Petzolda

w e W ó s p ó r k u
porucza ho k barbenju a cijeszenju bawmianych,
platowych, wołmianych a zdzianych tkaninow po
nastunisnich placzisnach.

Wichitum mojim pschedzieniam a winolabowar-
tsjam s tutym wossejwju, so mam pôdla swojego
winowego pschedkstwa tez

winowu stwu

hdzej moja wino a symne siedzjedestawacj. Schlen-
za czerveneho a bieleho wina thoschluje wot 2 nsl.
do 10 nsl., blestka wina 8 nsl. bacz do 40 nsl.
Tez su kmotso, szj se wskow pschindu, so bychu
swojego maleho mojska w jenej budyskej zirkwi
kszczej dali, a ho a swojich kobutkmotrow se
schlenzu wina pozylnicj chzedja, pschedzienje wi-
tani a namakaja pschi symnym czašu cjoptu stwu
polu me.

W Budyschini, na herbstej hazy, č. 10/22.

J. G. F. Mecksch.

Wotemne djsekane
draždzanske beñtuski psche kurjaze woka
posticzuja tak lohki, kaž wieszie pomhazy hrjed
k wostronenu tuteje tak bolosneje c̄wilie. W
Draždzanach pschedawa je jendzeliska hap-
tyka, w Budyschini pak hrodowska hap-
tyka.

G. Werner.

Khwalobnje snaty a psches swoje hojaze istut-
kowanje dopokasany

bróftsyrop

je saſo k dostacju w hrodowskej haptigy w
Budyschini

Handrij Libša,

kral. pôstki assist. I. cl.

Paulina Libšowa,

rodz. Kreischee, mandzelskaj.

W Draždzanach, 15. meje 1859.

Wot redakcji.

Te saſlane rynčki, kotrež ho se sto-
wami „Baj wschak baj“ skončza, nemôža
ho predy wotcislaczecz, bacz newjemy, wot
koho su. Pišma s nesnaseje ruky su kôž-
dy ras na strenu položa.

Zańdzeniu sobotu žita w Budyšinje pláceachu:

Kôrc.	Wyssa			Nižsa.			Srzedzna		
	Pláceizna.			tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Pšedenja	6	10	—	4	—	—	5	10	—
Noſka	4	10	—	3	20	—	4	5	—
Zicinem	3	5	—	2	—	5	3	—	—
Wewy	2	25	—	2	—	—	2	15	—
Hrček	7	—	—	—	—	—	6	5	—
Wota	5	10	—	—	—	—	5	1	—
Neyif	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dably	6	15	—	—	—	—	6	10	—
Hejenskta	5	—	—	—	—	—	4	20	—
Wetru	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Kara butry	—	18	—	—	—	—	—	17	—
Kopa blomy	6	15	—	—	—	—	6	—	—
Bent. gyna	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Dowoz: 2286 korców									

Cisé Bledricha Hiki w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nowěški, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedaē, placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde čísto placi 6 np
Štvortlētna předplata ol
wudawařja 66 np. a n
kral. sask. pósce 7½ np

Čísto 21.

28. meje.

Léto 1859.

Wop schijeczje: Nowe powesze. — Sovjetne podawki. — Se Subernizy. S Nadworja. Se
Słoneče Vorschijje. S Wojerez. — Stary kamentny kschiz. — Numismatika zc. — Sardinia. —
Hanž Depla a Mots Tunka. — Pschilopk. — Zyrkwinſte powesz e. — Nawiescht.

Nowe powesze.

Montebello rjeka ta sardinſka weſ, hdjeſ je so 20. meje prijenja bitva bes rakufim a franzovisko-sardinſkim wójskom ſtała. Tuta weſ leži bes Casteggiom a Begheru na puczu wot Stradellje do Aleſandrije a bje tam rakufi general Stadion s 12,000 mužemi pschiczhahn, ſo by navedzit, ſak wulſej možu tam ne- pscheczel ſteči: pschetož Rakufchanam ſo ſdache, ſo chyli ſo neſcheczeljo ſ Montebello na nich walic̄. Stadion treći pola Montebella na wulſu, njehdje 15,000 muži ſylnu, ſylu ne- pscheczelow a buwa ſo hundom ſapocža. Franzovſow kommandirowasche general Forey a Sardinjanow general Sonnaz. Bitva trajesche psches iſt hodziny a bje w samym Montebellu jara wótra, pschetož Rakufchenjo ſo w kózdym domi a na kózdym dwori twerdje wobrachu, dyrbjachu pak tola na poſledku zofaci, neſcheczeljo pak ſa nimi nehonjachu, dokelž bjechu tež woſlabnili. S wobeju ſtronow je ſo ſ wulſej wutrobitoſju wojovalo: Rakufchenjo mjejachu pecia 2000 morwych a ranenych a hewal ſu 200 muži jako jatych ſhubili. Bes ranenym je general Braum a 16 wyschlow. Franzovſojo maja, ſak woni ſamí wudawařa, 700 morwych a ranenych. Bes morwym je general Beuret a sardinſki oberſt Morelli, ſak tež njeſchto wyschich a nižsich wyschlow, bes ranenym jeneral Forey a 27 wyschlow.

Prynz Napoleon je w toſkanſkim mjezi a pschistawi Livorno na kraj wustupit, ſo by psches

Toſkanſtu, kotraž je ſvojeho weſcha wotehnala, wójsko na Rakufchanow wedl a ſ toſkanſkim, parmezanſkim, modenſkim a rómſkim ſbjegzarem do ſienoczeńſtwa stupili.

Predawſchi ſbjegzarski partizan a njetzſchi ſardinſki general Garibaldi, kotryž tych ſamych kommandiruje, ſiž ſu ſe wſchelakich italskich krajow do Sardinije pschichali a tam dobrovolnje do wojskſke ſlužby stupili, ſe ſe 6000 mužem toſkich dobrovolníkow lombardſke mely pschetročit a výta w Lombardii ſbjegz pscheczivo Rakufchanam ſateči.

Rajnowſche.

S Wina. Marschal Gyulai wosſewjuje, ſo je w montebellſkej bitvi rakufke wójsko 718 ranenych, 290 morwych, 283 ſhubenych mjeļo.

S Wina. 27. meje. Rakufka artilleria je neſcheczelow, fotſiž bjechu ſo pola Ganiſe nad Ŝenji ſazvylili, roſechnata.

S Berna 27. meje. Garibaldi je Vareſe ſ 5000 mužemi wobhadt.

S Neapel a 27. meje. Tudy poczina jara nemjerne bycz.

S Draždjan. Kral Jan je ſeubnera, ſnateho ſbjegzarija ſ leta 1849, wobhnadžit.

W o s i e w e n i e.

Podpisana mješčjanska rada widzi so wospet k temu wosjewenju nucjenu, so je w tudemnym mjesji k wobstaranju agenturskeho skutkowanja, woſebje k wobstaranju kupowania a pschedowania ležomnoſſow, wupojezowania kavitaliow a t. d. woſebita konzeſia mjeſčjanſkeje rady treba.

Takſu konzeſiu k wobstaranju agenturskeho skutkowanja ma tu khwilu jenož tnes Gustav Adolph Lövenig a budje wudzielenje podobnych konzeſiow kózdy fréz pſchichodnje w nowinach wosjewene.

Teho dla wſchilke druhe woſoby, koſiſi ſo hnabj ſ taſtim agenturſkim skutkowanjom naſladowacj chyli, k temu Janeho prawa nimaja, woſebje nima to tež tudemny wobydle Moritz Herrmann Andreas.

Nepſchiswolene wobstaranie agenturskeho skutkowanja budje ſo ſ 5 hacj 20 tl. na penesach abo ſ pſchimierenym jaſtowm khostacj.

Hewak ſo ſamo wot ſo roſemi, ſo skutkowanja knesow notarow a ryćnikow tuto wosjewenje na Jane waschnje nenaſtupa.

W Budyschin, 25. meje 1859.

Mjeſčjanſka rada.

Krajnostaſteſki bank.

So by ſo wſchelakim požadaniam ležomnoſta, jenotliwych gmejnow a remeňnikow woſečonki po možnosti a ſ weſtej besſtraſhnoſtſu doſz činiež možlo, je podpiſany bankodirektorium wobjanſny, wot ſaſtawnych liſtom (Pſandbriefe), po bankowych wuſtawach hiſcjeje kreirovajomnych, w prijenic hōdnoſtje gruntsfodarſtſich jenofſijow ſtejazých a 562,230 tl. wunoſchazyh jedyn dijel do courſa ſtajici a to w tu khwilu

50,000 tl. w appointach po 100 tl. á 4½ %,

100,000 tl. w appointach po 500 tl. á 5%.

Tute ſaſtawne liſty ſ pſchibluzhazyimi daňſtmi liſtami moža ſo w bankowej kaſy wot 1. junija 1859 doſtagj, a ſo tam ulto. junija 1861 po połnej pomenowanej ſummi be-wſchitſich penesow a khostow ſaſo beru a naſpet kupuja.

Direktorium pak ſ tutym tež wosjewuje, ſo maja ſo hypothekariske abo gmejnſke woſečonki ſ najmeňſcha 4 nedjeli pſched ich wudacjom pſchipovedziej a ſo daň hacj na daliſcie 5 prozenow wunoſchuje; dale, ſo ſo daňſta stopa ſa remeňnikow po lombardowej daňſkej stopu ſtožuje a ſo budje ſo w naſtupanju podajomnych wotewrenych kreditow po ſaſtajenju hypothekow ſa hotowodjerjenje neſbjehnenych penes ¼ pro Cent q. annum woblicjeſj.

W Budyschin, 21 meje 1859.

Direktorium krajnostaſteſkoſteho banka kral. ſaks. hvrnuſužiſteho mark-hrabiuſtwa. f Thielau.

Swětne podawki.

Saſſka. ſeſim je ſo pónđelu 23. meje w Dražđanach ſhromadžit a ſwojich pſchedbýdow a mjeſtovpſchedbýdow wuſtvoſit, ſotrychj je kral majora ſe Schönenfelſ nad Reuthom ſa pſchedbýdu prieneje komory pomenowaſt a barona ſ Grieſen nad Röthu ſa jeho mjeſtovpſchedbýdu, ſitawſkeho mjeſčjanſtu Haberkorn a ſa pſchedbýdu druheje komory, budyskeho appellazijskohudniſteho pſchedbýdu ſ Criefern ſa jeho mjeſtovpſchedbýdu wobtwerbiſt. — Prinz Jurij a jeho wyšoka mandjelska Marja ſtaj ſchtwórk

26. meje pſchipoſdnju ſaſſke meſy pſchetrociſtoſ. Budyski krajſki direktorat ſ Könneriz bje ſimaj po kralowej poručnoſti napscheſcjimo iſet, ſo by ſeju do ſaſſkeho kraja witaſ. Młodaj mandjelska podaſtai ſo najpriódzy na kralowſki hród Moritzburg a djeržitaj djeſta (28. meje) ſwoje nautſchennenie do Dražđan, hōdej je teho dla wſcho pjetinje wupyschene. — Wot ſaſtjeneje nedjeli (22. meje) du wſchiednje rafuſy woſazj (ſotrychj ma ſo 36,000 muſt ſ 80 ſanonami a ſ 4000 ſonemi na 63 extracjach po jeleſnicy ſ Čech pſches Saſſu a Vajerſu do rafuſteho Voralberga a Tyrola pſchewej) pſches

Draždany a Lipst, hdzej jich po möžnosći pszeczelniwe witaja.* General Glam-Gallas jich kommandiruje. — Psihi wotewrenju hejma, kotrej so fredu dopoldnia w 11 hodzinach w krakowskim hrodzi sta, rekný król Jan, so je sapoštanzow njetziszeho wójnskeho časa dla wokolo so shromadzicj dyrbjal a so dyrbi siebi, hacj runje s ciejszej wutrobu, penesj sa wójnske naležnoszje żadacj, so pak je pszeczwiedzeny, so budja tute pszchiswolene. — Kasj so słyschi, dha treba sakse knejstwo ja wójsko njeschto millionow tolet, kotrychž ma hjom wulki dżiel w hotowych penesach lejo, to pak, schtož vobrachuje, budje najstercere poczczene, tak so so śnadž nebudja wetsche dawki dawacj trebač.

Prušy. Kral a kralowa staj so s Italije wróciłoi a budżetai najstere w Potsdami bydliscj. Zara wele ludzi bje na haſach shromadzenych, jaſo król psches Varlin jiedzische. Wón hewak strový dosz wonhladasche, ale widzecj tola bje, so bje khjetro wotewsal. Prinzregent bje jemu hacj do Grossbeerena napszecjivo jiet. — General Willisen so hiszceje hacj do 26. meje s Wina wróciłt neje a duž newjemy, hacj a hdz budje pruske wójsko marsztrowacj a tak doſko budja tež wójska wschitskich druhich njemstich wérchow s mjerom wostacj dyrbecj. Psihetod, hdz pruske wójsko nemarsztruje, dha by newajne bylo, hdz bychu druzi wérchojo swojich wojskow s Rheinej poſſlacz džyli. Pređy pak prinzregent pruskich wojskow na mesy nepóſzele, hacj je s rakuskim a śnadž tež s ruskowskim khjezorom wscho wujednač, schtož je treba. Hdz so teho dla Willisen s Wina do Varlina wróci, dha budje to snamio, so so bórsy njeſakse pszepołożenie wschitskich wójskow stane, khiba so dyrbi so hiszceje tak doſko čakacj, hacj su so njehdže potriebne wujednanja s ruskowskim khjezorom state. Burlinske nowiny s najmienšcha pišaja, so po prinzregentowej porucznosći hrabia Münster hnydom do Petersburga posiedze, tak bórsy hacj je so general Willisen s Wina wrócił. — Wistoria,

*) Redakcia proſzy l. lipſczejanskeho dopisowarja, so by jej wo tutej naležnosći w tuthy dnjach dobrociwje dopiš pôžacz džyk.

mandzelska prynza Bedricha Wylema, ie so na 10 dnjow do Žendzelskeje podata, so by tam swojeju starszeju wopytala.

Rakuſy. Dokelž so priene wotmyſlenje, po koymž chzchu w Sardinii wójnu wesj, poradžito neje, dha je njeſko hinač postajene, tak chzedja Rakuschenjo w Italii wojavacj a khjezor hiszceje teho dla k wójsku nepónđe. — Winsle nowiny chzedja wedzicj, so je pruski prinzregent psches generała Willisena slubil, 200,000 muži na franzowske mesy postajecj a so je rakuſt khjezor do teho swolit, so by prinzregent nad njemſkim kontingentom wysche kommando mjet. Tež pečja Willisen jara sa to skutkuje, so by so rakuſki khjezor s ruskim khjezorom siednak, to rjeka, temu zylje swobodnu ruku w turkowſich naležnoszjach dat. S tym by so rakuſki khjezor najstere spokoſil a potom tež Njemzam pszecjivo Franzowſam czinicj dat, schtož so jim spodoba. — S Triesta pišaja, so je tam powesz pszchisbla, so su Franzowſojo saſo njeschto rakuſtich kódjow na morju saſeli. — Cjornohorenjo su telegrafový grot bes rakuſtimaj mjestomaj Dubrownikom a Kotarom skasyli. — S Neapela je powesz pszchisbla, so je tamniſki król, 49 ljet stary, 22. meje wumrel.

Franzowska. Wschelake nowiny chzedja wedzicj, so so khjezor vo prienej wulſej dobytej bitwi na šwili do Parisa wróci.

Italia. Psiak tydjenja je so na wojsnichceju prieni wetschi hromadustek bes rakuſtym a franzowsko-sardinskim wójskom stač. Rakuſki marschal Ghuloi (praj: Džulaj) chyſche menujzy rad wedzicj, tak nepszeczelio psched nim steja a porucji teho dla generalej Stadionej, so by ton s džielbu, njehdže 12000 muži sylnej (kaž Franzowſio praja), na schuſeu wot Pavije do prijedka schot. Iako wón do bliſkoſije wky Montebello, bes Boghera a Basteggio ležazei, pszhindje, trehi tam na džielbu Franzowſow, 15,000 muži sylnu (kaž Rakuschenjo praja), sotruž general Barguan d'Hillers komandirowasche. Franzowſki general Forez wobrocił so se swojej diviſiu hnydom na Rakuschanow, tak tež sardinski general Sonnaz se swojimi jesnymi a bórsy so horza bitwa sapocza, tak

so Rakuschenjo napoſledku zofachu a so hacj do Vaccariza pschi rjezj Ticino wrózjichu. Woni ſu, foj franzowſte nowiny powedaja, na 2000 morwych a ranenych mieli a 200 Rakuschanow (i wetscha ranenych) ſu Franzowſojo ſajeli. Franzowſojo mjeſachu, ſaj woni powedaja, jenož njehdje 600 morwych a ranenych. Mot nich je general Beuret morwy a teho runja tež jedyn oberſt. — Hewal je rakuske wojsko w Sardinii hacj psches rjezu ſeffu zofaku a ciehne ſo pschezo bóle k Lombardſtej (kotraj rakuskemu khiezorej ſluscha) naſvet, tak ſo ſnadž neſcheczelowy kraj w tychle dñiach zylije wopuſczi. Neſcheczeljo ſpjeſchnie ſa nim ſtupaja, haj Garibaldi bje 24. meje hijom rakuske meſy pschekročit a lombardſte mjeſto Como wobſadžit. Won je wedžet italiſtich dobrowolniſtow a poweda ſo, ſo ſu ſnadž po ſejo pschihodži do Lombardije tamniſchi poddanjo rakuskeho khiezora ſbiežkarzy poſtanly a ſo teho dla Rakuschenjo lombardiske hlowne mjeſto Mailand wopuſcza a hacj psches rjezu Alba zofaja. — Napoleon ſe jara pilny we wojerſtwi a je wylsze kommando na ſo wſat; ſardinifki kral pod nim kommandiruje.

Ruſowſka. Pruske nowiny chzedja weđecj, ſo je ruſti khiezor 5 armeeſtorow do wojnskeje hotowosje ſtajicj dat, ſo pak te niz na pruske, ale noſſere na rakuske a turkowſke meſy poczahnu.

Turkowſka. W Božnii a Herzegovini počinaja ſcheljienjo ſaſo pschecjtwo ſwojim tirkowſkim pscheczeljam poſtawacj. Sultan che tam teho dla wulſe wojsko poſtačj a džielba teho ſameho je hijom na pucju.

Ze Serbow.

S Radworja. Saňdzenu nedželu bu tukomny ſowatſti miſcht Schmorander, kotryž bje na wobſchodziſte, ſemu tamnu nedželu ſejinene, ſredu wumrek, pod pschewodom wele lubil poherebany.

Se ſkoneje Borschje. Saňdzenu ſobotu wečor w 11. hodžini bje tudy cjo 24.

njeſak wohē nastak, kotryž bu pak hnydom ſaſo ſbožomnie ſahascheny.

S Wojeretz. Pschi niſowanym pschedawanju koni w naſchim woſteſu je ſo ſo pruske wojsko wondanjo 99 koni naſupito a ſa ne njeſto psches 15,000 tl. ſaplačzito. Mot knejerſtwa je, ſaj ſtyschimy, w tych dñiach ſaſo poruczeńſz pschischa, ſo dyrbí ſo we wojerowſkim woſteſu ſ nowa 100 koni ſa wojsko naſupicj.

Hermannſu pónđelu chysche tudomny bjernar Beständig ſ wejgnosje karouſel, kotryž ſo runje ſpjeſchnie werczesche, ſadjerzeci, bu pak mot neho ſobu torhneny a tak wobſchodziſte, ſo naſajtra wumre.

Se Subernizy. Schtwórk rano w 1 hodžini wudyrí tudy wohē a je ſo kublet Nowak a klamať tudy wopaliſt.

Stary kamenitny fſchij.

W starej ruſopisnej ſtoniſy, kotryž psched ſrótikm ſa mačicjnu knihownju darenu do ruſow doſtachimy, namakačmy tule poweſz. Djeni 17. junija 1599 ſhrabuſchtai ſo ſwadijiwſchi a wadžechtai ſo Mathej a Hans Reniſch, cjeſelnaj bratraj a ſerbſtaſburai ſ Tſielan, pschi domoſcieju psched bohatym wrotami (menuiž w Budyschin) a ſakto Hans ſwojego bratra Moiha". — Rajſtere dopomija na tutón ſrudny podawki tón stary kamenitny fſchij, ſiž psched ſwonskomym bohatym wrotami w Budyschin ſteji na ſjewes ruzj, hdyz ſ mjeſta wón džesch a wo kotrymž egi njeſtischi narod ničjo wjazj powedacj newje, hacj ſchtož wón ſam praji, menuiž ſo je tam njeſto wo žiwenje pschischoſ.

W.

Numismatiska zberka Maćicy Serbskeje.

Do neje ſu dale darili 1., f. wučer Reſtok w Drecjinѣ 1 „Anweisung auf Kreuzer 20 G. M.“ a t. d., mot Ednarda Seidela w Krazawi w mjeru 1849 wuſtajenu; 2., f. vičar Hörniſt w Budyschinѣ 2 wetschej ſljeb. pen., a $\frac{1}{12}$ tol.; 3., f. živnosjet Kral w Maćezach 1 belgiſki penes; 4., f. ſ Reuter ſ

Budyschina 1 wulki pomjatny penes 5., t. N.
N., duchomny w N. N., 6 kruhow koprowych
w o p o r n u b penes, sij vola našniczo wętluca;
6., t. Jakub S y m a n k we Worklezach 2
ślebornai penes a 7., t. inspektor U l l i c h w
Radwerju 1 brigisti penes. — Sa wsze dary
najreñski djas!

W.

Sardinia

wopschija 1372 kwadratnych mil kraja a ma
nimale 5 millionow wobydlerjow. Krajinu, s
kotryž sienoczenja je tuto kralestwo nastalo, su
wielkominstwo P i e m o n t, wójwodstwo
Savoyjska, hrabinstwo N i z z a, wójwodstwo
Montferot, dżiel wójwodsta Mailanda, predaw-
scha republika Genua a kupa S a r d i n i a. Po
nei dosta tuto kralestwo swoje meno, hacj
runje je njekeši tež Piemont menuja. Sar-
dinsky kralojo su po prawym se Savojskeje a
do slachu psches jeniu a kuy Piemont a Rizzu.
W ljecji 1416 pschindje Montferot, kruh Mai-
landskeje a 1713 kupa Sizilia do jich ruki.
Sizilia su sydom liet posdžisho sa kupu Sar-
diniu wumjenena. Franzowſta revolucja sahna
sardinske kralestwo, ale w ljecji 1805 bu to
šamio s nowa salozene a jemu na winskim
kongresu Genua pschiwdata. Njetzitski kral
Viltoř Emanuel je so 14. mjerza 1820 na-
rodjil a je wot ljeta 1848 s kralom. Jego
jenicjki syn, njetzitski krónprync, rieka Humbert
a po nim steji thronej najblíże Domašo, sawo-
stajeny prynz genuessiskeho wójwody.

Sardinzy w ljecji 1848 a 1849 wójnu
s rakuslim khejzorom wedzichu a chyžchu jemu
jeho lombardovenezianiske kralestwo wotdobycj.
Ale to so jim neradji, pschetož woni buchu
sbiti. Duž su tu šamu wjez njelelo džehacj
sier posdžisho saho sawocjeli a sebi franzowskeho
khejzora t pomozy wsalı. Boh wie, sal tón
króč budže.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Schto dha noweho, Mots?

Mots Tunka. (Wón melczi.)

Hans Depla. No, sy džie sy djenſa
njemy, kaž ryby.

Mots Tunka. Gle, hdys mi talle wuda-
wasch, dha chju tola kłowcjo prasiej. — Praj
wšak mi, cje ho dla ryb rycejci ne-
mōja?

Hans Depla. Na tajke praschenje! to ja
tolu wedzej nemōju. Wjesch dha ty to?

Mots Tunka. O haj! Ryby teho dla
rycejci nemōja, dokelž hnydom hubu polnu wody
dostanu, hdys ju wotewrja.

Hans Depla. Haj, to je wjerno!

Priłopk.

* Khrowaſſli ban J elacjicj, w predaw-
sich nemjernych ljetach psches swoju swjernosć
sylny stolk rakuſkeho móznaſtwa, je 21. meje wum-
rek.

* Esyn ryhtarja F r e u n d a s J a s o n y,
kotryž s Dražđan tameńe wuhlo domoj weseſche
bje na pucju bes Pózkowami a Jasongu na wo-
su ſedjo wuſnyt a pschi tym s wosa panlyt.
Psches te so won tak wobschodzi, so dyrbesche
nasajtra wumrecj.

* Franzowſki khejzor Napoleon III. je wsches-
jake wjezy, kotrež je khejzor Napoleon I. na swo-
jich wójnich czahach trebał, do Italije ſobu
wsał, bes nimi tež jeho ſojo. Won je tež na
tym ſamym dnju Paris wopuszcij, na kotrym
bje Napoleon I. w swoim čaſu do Italije
wujſel, a je wschudjom tam nozował, hdzej bje e
uton noz pschebyl.

Cyrkwinske powjesće.

Wérowani:

Micalska cyrkej: Pomhajbōh Handrij Ziegen-
balg, khejznik we Walkim Welkowici, s Hanu Michałkez
tam. — Jurij Schebel, herbski korcžmař w Mjerkowi,
s Mariju ſwidowenej Probstowej se Židowa.

Křcenej:

Michalska cyrkej: Hana Marja, Khrystiany
Luisy Hennigez na Židovi nem. dž. — Helena
Augusta, Jana Rabowskeho, sahrodnika w Saibovi, dž.

N a w ē s t n i k.

Wschitzu cji ſamt, koſiſz su namaj hiſčje
ſa drewo a ſtanje s predawscheho Hajnkeſ ſubka
w Kiflizy winoſcji, nech tajki dołh hacj do
29. meje t. l. pola ryhtarja tam saplačza, do-
felž dyrbjalo ſo hewak ſudniſy pschejivo nim
ſafročicj.

Friedrich a Stoš.

Czechenym Šserbam Budyschini a wosłoszje s tutym sašo wosjewuju, tak swojomnje
je moja kollekcia pſchi czechnenju 55. lotterije hrata. Za dostach

10,000 tl.

na čjо. 11,213

5,000 tl.

na čjо. 52,965.

1,000 tl.

na čjо. 38922, 12181, 12183, 32502, 38555.

400 tl.

**na čjо. 41680, 38938, 13225, 13237, 32557, 38009,
38046, 52976, 7918, 11212, 17605.**

200 tl.

**na čjо. 38926, 38968, 50625, 11711, 12116, 12152, 32517,
32555, 38021, 38079, 52933, 52985, 7975, 11246,
23304, 23334, 21883.**

100 tl.

**na čjо. 41660, 40845, 40868, 40894, 38912, 38958, 38967,
38972, 38993, 44977, 50604, 50617, 1112, 1137, 1190,
11737, 12148, 38641, 38695, 13205, 13217, 13232, 13242,
13246, 13239, 52970, 52994, 7951, 11208, 17693, 23345,
23346, 38534, 36646, 21834, 21874, 2572, 3982.**

Tež vorucjam ſo napodwolniſho s $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, ložami ſe wſchelatich hľownych
kollekcioň ſe najnowſchej 56 lotterije, ktoraj je ſašo ſe wſchelatimi nowymi, wetschimi a menſchimi
dobytkami pſchiſporena. W Budyschini 27. meje 1859.

C. F. Jäger, na ſwojomnej lawſtej haſy čjо. 801.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horje sawieszenja wschitskich družinow psche wohē na pschedjenstwa, psche elementarne schodowanje na pucjowanſſe kubta, teho runja sawieszenja na jwienie čłoweka.

Policy a farunana ſchody w prufim courantu ſa najtunische prāmije.

Saruczeński fouds towarzſwa $16\frac{3}{5}$ millionow ſchjeſnakow ſljebora.

J. G. Richter,
distriftny agent ſa Budyschin a wokolnoſz.

Hamburg - Bremenske wohēſawieszjaze towarzſwo.

Euto towarzſwo bere wschitskie družin ſawieszenjow psche wohnjowý strach po tunich, twerdych prāmijach horje.

A dalischemu wuložowanju, kaž tež k horjebranju ſawieszenjow porucja ſo

W Budyschin, 4. februara 1859.

Herrmann Danckhoff,
na ſerbſkej haſy.

100 kop

kalowych ſadžnikow (pschedadly) je na pschedan
pola ſchewza Benera w Maletschezach.

Majuowſche

lazj, rubiſhka, ſchlipſy a kravatj
w pi queju, w židži a močni
porucja a pschedawa po jara tunich placzisnach

August Klemm

na dohatej haſy čo. $6\frac{3}{4}$.

W Smolerowej knihatni pschi bo-
hatych rotach je ſtajne

Kharta horneje Italije,

hdjež ſo njetko wojna wedje
ſa 5 nſl. k dostaču

Miſioniske hodjin'a w Hnachezach.

Djivočanske ſerbſke ev. luth. miſioniske
towarſtvo ſmjeje na ſvecenj Chrystuſhoweho k
nebjuſticia, jako 2. junija t. l. w ſchult w
Hnachezach miſioniku hodjinu.

Zeho dla ſo wschitzy pschedeljo miſioniftwa
lubje proſcha, ſo na poatenowanym dnju popo-
dnju w tſiých hodzinach tam nusnamać.

Pietr Mlonk, pismawiedżer.

Prirodospytny wotriad M. S. zmjeje
džensa za tydžen, 4. junija, popołdnju w
3 hodzinach w hoſćeniu k złotej krónje poſe-
dzenie.

Fiedler, pismawiedżer.

Djimancie

na nepomjernu wuschiſnosz hromaduſwedjerja
pjeſnje w čiſli 20. Serbſkich Nowinow.

Gruby dje namak ſy k leſeldzie hloſ, ſiſimi wſchak ſo predy ſam ty ſa ſwoi noſ;

„Sa naſ ſo nestaraj,

Radscho pak mjer nam daj,

Wat ſadfa pschindjeſe,

Kiſ ſudjicj ſlie chze! :.

Pjeſnicika ſleva doſz bycj ſo mi ſda,
Tola pak twoja čeſz ničjo hōdna.

„Tak ſcheje juu prawju wſchjem,

Kiſ maja ſuſtehi ſ tym,

Dowle mi — — — !!!

Woſcje to lijeſte ſei won. :.

5.

Drewo na pschedan.

Na rejeru w Schcjenzy pola Rakez ſu
lietusche drewniſhcia wot njek wotewrene a ſteja
tam ſjehowaze drewa na pschedan, jako:

brjeſowe ſchcjejpjane dre-

wo, %, ſloſir 5 tl. 20 nſl.

ſkōjnove ſchcjejpjane dre-

wo, %, ſloſir 4 tl. 17 nſl. 6 np.

ſkōjnove halſowe dre-

wo %, ſloſir 2 tl. 20 nſl.

ſkōjnove penkowe dre-

wo %, ſloſir 2 tl. 20 nſl.

Ljeſny penes je do tuteje placzisny wob-
ſankneny.

Schneider, hainit.

Zendjelske počnosrejne (Vollblut) kaž tež po-
frejne proſata ſu na pschedan na knežim dwori
w Boranezag.

Barlinske wohni sawieszjaze towarzstwo.

Sakojene 1812.

Sakladny kapital 2 millionaj tolet.

Tuto hijom 46 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawieszenja psche wohniowu schkodu horje po niskich, ale twerdych pramijach, hdzej sawieszeny zensje nicjo doplatcowa ej netreba.

Sawieszenja wobstara a wskie wulozowania dawa
W Budyschini.

J. G. Smoler, wudawar Serb. Now.,
agent barlinskeho wobnen sawieszjaze ho towarzstwa.

Khójnowe walczki.

Na jenscherzanskim rejseru na khaponizy steja teg to ljetu ja so niesotre sta kop rjonych sylnych khójnowych walczkow na pschedan a je drewnischje hijom wotewrene.

W Rakezach 26. meje 1859.

E. A. Velz,
wyschihainik.

Prewoma aukzia.

Wutoru ja so 31. meje rano wot 9 hodzinow budje so na lemischo wskim rejseru njehdje 80 kop khójnowych walczkow, 60 klofirov khójnowych peñkom, kaž tej wulka dzielba rjanych khójnowych jedzjow wskelakeje dothoſzie a totostsje na pschedadzowanie pschedawacj. — Blijische wumjenena bueja na termu wosjewene.

Schmidt a Mlčka.

Rjetusche gmeinske trawenie w Borku budje so pschedadzowani sredy 1. juniia na pschedadzowanie pschedawacj. Sendzenie popolju w 2 hodzimaj pola gmeinskeho prijodksteserja.

Sjawný džat.

Ca pomož, kotraj so nam pschi wohnju, 20. meje sredy noz̄ w naszej wskie nastatym, s bliska a s daloka na pschedzeliwe a dobrociwe waschnie dosta, prajimy s tutym wskitkum, tis nam taſ spjeschnie a luboszniwe pomhachu, swoj najpodwolnisczy a najnaležnisczy džat, wožebje džakujemy so pak najwutrobnisczy wskitkum mužtwam sykawow s Budyschina a s Hnaschez, kaž tej mužtwam sykawy f. Grimm a f. Otto w Dobruszhi, teho runja f. oberstej swobodnemu knezej f. Hausen ja pschedadzanie wohnjofonimanda, už mene f. kapitaney f. Cinsted a jeho mužtwam, kaž tej wskitkum wojerisskim mužom w Dobruszcie a s podlanskich wšow, a stončinje tej wskitkum naschim lubym sušodnym gmejram. — Boh luby knes čhyz kždemu taſtu pomož bohaczie sarunacj a wskitkich psched nesbožom a strachom hnadnje swarnowacj.

W Szlonkezach 26. meje 1859.

Gmeinske prijodksteserstwo.

Stary wotležany palenz

w jenotslym a w yzhym naſlunischi pschedadzowa Eccius s napshecja kaserny.

Pjat 20. meje dopoluja w 10 hodzinach wumó Boh nazu wntrobne lubowanu dwójnisku dżowczeſčku Hančku psches cžichu kmiercz wot jenichy willich boloszjow dotheje khoroszje, jako bjeſe ſwoju starobu na 1 ljetu 5 nedzel pschinieſčka.

W Szelsku 24. meje 1859.

Ernst W. D. Schreiber, kantor,
Maria Schreiberowa, rodž. Libschiz.

Handrij Bräuer,

I. wudar a cyrkwiński služomnik,

Haniza Bräuerowa,

zwudowjena Kubańkowa,

mandželskaj.

W Radworu, 23. meje 1859.

Zańdżenu sobotu žita w Budyšinje plaćachu:

Korc.	Wyšša.		Nižša.		Srzedzna		op.
	Plaćizna.		Plaćizna.		Plaćizna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	op.
Pschedzenja	6	10	—	4	—	—	5 10
Rejsa	4	7	5	3	20	—	4
Sejmien	3	5	—	2	—	5	3
Dowoz	2	22	5	2	—	—	2 15
Šrot	7	—	—	—	—	6	5
Wósa	5	10	—	—	—	5	1
Rejvíz	—	—	—	—	—	—	—
Zahly	6	15	—	—	—	6	10
Hejdoučka	5	—	—	—	—	4	20
Wjerny	1	5	—	—	—	1	—
Kana butry	—	16	—	—	—	—	14
Kopa kłomył	6	15	—	—	—	6	—
Beut. syra	—	25	—	—	—	—	20
Dowoz:	2040		korców.				

Cišć Bledricha Hiki w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
placi so wot rynka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kožde čísto placi 6 np
Štwórlétta předpłata pol
wudawařja 66 np. • n
kral. sask. pósce 7½ ns

Čísto 22.

4. junija.

Lěto 1859.

Wop schijecje: Nowehe poweszie. — Szwjetne podawki. — Ze Serbow. S Mathez. S Pra-
skowa. S Małejie Suberniczi. S ranscheje stronę Dubrawow. — Spjewy. — Hanß Depla a Mots
Tunka. Nawjescht.

Nowehe poweszie,

Na italskim wojsownischju so njetko skoro
wschledne bija. Sienoczeni Sardinsz̄ a Fran-
zowsojo pocztnaja dale bōle na rakuske wójsko
kloczic̄ a jako woni 31. meje psches rjeku Se-
stu džiechu, supi jim pola Palestro (na drosy
bes Vercelli'om a Mortaru) wulsa džielba Ra-
kuschanow napschecjivo, kotsz̄ bōrsy wóirje wo-
jowac̄ poczachu. Bitwa trajesche někotre
hodziny a na pošledku dyrbjachu Rakuschenjo
zofac̄, tak so je franzowſki general Niel 1. ju-
nijs N. varu wobhadjic̄ möht. Pola Palestra
kommanditowasche sardinſki kral a mjejeſche
tseči regiment franzowſkich Juarov w pomozę.
Tutych ſara ſhwala, dokež ſu pecza 5 kanonow
dobyli a 400 nepschecjelov do wody sahnali.
Sardinsz̄ praja, so ſu 3 kanony dobyli a 1000
Rakuschanow ſajeli: tak wele ſu ſami ſhubili, to
ſameležuju a poweszie ſ rakuskej stronę hisczeje žane
pschischte nejſu, so dychny to tež wosjewic̄ möhli.

W połnožnych stronach Lombardskej nedalo
ſſejora Lago maggiore a schwajzarſkich
meſow bie ſo sardinſki general Garibaldi ſ 5000
dobrowolnikow sahnjeſdžit a hžom Vareſe a
Como wobhadjit, tam rakusku wyschnosz wo-
tehnak a nowe sardinſke ſastojnſtwa ſapokafat.
Džielba sardinſkeho wójska jemu ſ pomozę ſhwac-
tasche, ale Rakuschenjo tež ſe wschej ſpjeſchnoszju
na neho czechrech a ſu ſpomnenu ſardinſku
džielbu bliſko Gesto Galende ſ zofanju nusowali,
tak so je Garibaldi ſ mjeſtu Laveno czechac̄
począt. Rakuschenjo ſu Vareſe wobhadjili a

fmjeje Garibaldi najſtere nuž dosj, ſo jím
wuczelne.

Š Verony 1. junija. Franzowſkosardinske
wójsko je pschedstraže naſcheho ſedmeho (rafu-
ſeho) armeeorpſa wſchimac̄ voczalo. Marschal
Zobel je jeho poſtracjowanju napschecjivo ſupit.
Wele ranenych.

Š Parisa, 2. junija. Pola Palestra je
pecza jedyn rakuski general ponkt. W Weltlinu
(w Lombardſtej) je revoluzia wudvila a ſu
tam w Sondrio ſardinſkeho krala ſa knesa wu-
wołali.

Rajnowſche.

Š Wina 3. junija. Š Mai-
landa wosjewuju, ſo je general
Urban mjeſto Vareſe dobył a ra-
fusku wyschnosz ſ uowa poſtaſit.

Š Berna, 2. junija. Raku-
ſchenjo ſu Como a Vareſe ſaſzo
wobhadjili a marschiruſa do
Weltlina. Garibaldi je we wusko-
ſjach a newje hdze czechac̄.

Š Newyorka. Njeſchto wójn-
ſkich lódzow je do ſredźnofraj-
ueho morja wotſjelo.

Serbska předařska konferenca
změje ſo sredu po ſwiatkach 15. junija dopoł-
dnja wot 9 hodzinow w hoſćeniu k złotej
krónje w Budyšinje a proſy wo wopytanje teje
ſameje wſitkich knjezow zastojnskich bratrow
najpodwolniſo

Př e d s y d a.

Śwētne podawki.

Sa f s k a. Cāndżenu sobotu dżerzesche pryz Jurij a jeho wysoko mandjelska dona Maria swoje nutsczehnerje do Draždjan. Wschitke twarenia na tych haſach, po fotrych wonaj do kralowſteho hrodu pschińczej mjeſeſchtaj, bjechu naſtraſniſcho wypſchene. Krótko psched 10 hodzinnami pschivoredaſche hrimot kanonow a ſwonenie wſchitliſch ſwonow, so ho młodaj mandjelskaj bliſtaj a ho wot lipſkeho dworniſch-čja psches Mariny móſt do stareho miesta weſetaj, vredy a ſady ho ſ pſchnym ejahom pschewodzanaj. Psched radnej khiezu, hdzej bjechu kraſne čeſne wróta natwarene, ſasta ejah a draždianski mjeſeſčjanosta wunesze młodymaj mandjelskimaj po wutrobnym powitanju tſirō-čnu stanu, kotrej wſcho miesto pschihtoſwasche. Przyz Jurij ſo ſa to podžakowa a bu petom haſz do kralowſteho hrodu dowedzeny, hdzej ie-ho a jeho młodu mandjelsku zyla kralowſka ſwóſba wutrobnje powita a ho ſ nimaj na balkon wſche wtotoſ poda a tam pschihtoſwasche, ſuk tam mjeſeſčjanſte jednoſt a wſce-ſlakie deputazije nimo čeſnichu. S Hornych Luiſiſ bje tež pôſelſtro, ſ 12 ſerbſkich hólzow a 12 hólzow wobſtejaze, pschiſtlo a ho jara ſpodo- baſhe. — Dla wójniſich naležnoſziow žada ſebi minister wójny hieſcie 5,036,725 tl. a je teho dla kralowſki namet na ſhromadzeny ſejm wotedat. Tute peney maſa ho na to waschnje ſmeſz, so ho i np. na ſóždu dawſku jenož a poſoſza lietneho remeſniſteho dawka ſ dotalnym dawkam pschiwoda a ho ſtempel a ſelowa ptacjina trochu powyſci: ſtož by wſcho njeħdhež 1,220,000 tl. wunesko; te druhe 4 milliony a t. d. budža paſ ſtajnyh wusbyt- kowanych penes nawdate.

Pruſy. Przyzregent je ministrej finanzow poruczil, ſo ma ho ſ tych 40 millionow tolč, fo- trež je ſejm ſa wójniſte naležnoſzie pschiſtowliſ, najpródzy 30 millionow poſczięſz. — Muſtwa krajneje wobory ſu pecja wot ſwojich komman- dow porucznoſz di ſtate, ſo dyrbja ſwoje ſwoj- bne a hospodařſke naležnoſzie tak ſrijadowacj, jako bychu ſóždy džen do wojska stupicj ažyli.

— General Willisen je ho ſ Wina wróčik a poweda ſo, ſo je tam wiſednał, tak chjetej Pruska a Rakuska w ſcenoczenju ſ njemſkim kontingentom pschihtodnje wójniſhy ſtukowacj. Tela poweda ſo tež, ſo može hieſcie khjetru khwilu tracj, vredy haſz ſo tajke ſhromadne njemſke wójniſke ſtukowanje ſtane, dokelž je Rakuska w tu khwilu ſama hylma doſz. — Brót- ſławski weſchbiſtop je wot rakuskeho khiejora rjād jeleſneje ſtrony doſtał.

Rakuſſka. Khiejor je ho ſ wójſku do Italije podał a chze najpródzy w Veroni psche- bywacj. — We Wuherſkei jara wele ludzi dobrowolne ſ wójſku dje a je ho pecja hizom na 20,000 muži ſeschlo. — W Tyrolu poči- naja tež dobrowolne džielby hromadu ſtupacj, ſo bychu, jeśli treba, tamniſchi ſraj psched neſche- cjeſtlem ſakitowali. — Wſchelazy wuherſzy čje- ſanzy, jako Koſuth, Klapka a druzi, ſu ho ſ zusby do Italije podali, ſo bychu tam, jeśli mōžno, wuherſkich wojskow ſ ſbiežlaſtſtu ſawes- dli a potam ſnadž tež njeſak we Wuherſkej ſamej revoluzji ſaſožili. Dích prožowanje budże pak noſſere podarmo, haſz runje iich Napoleon na wſche waschnje podpera.

Franczoſka. Khiejor je poruczil, ſo bychu ho ſanony a druhe wiezy, kotrej ho pschi woblezenju twerdziſhnow trebaja, bórsy ſa nim do Italije poſkole. Minister wójny je teho dla 40 ſóždow ſich pschewefenju ſkaſat.

Italia. Po nomiſich powetſjach ſu Franzowſojo a Sardinszy w montebelloſkej bitwi psches 1500 muži ſhubite (a niž jenož 600 ſak najpredy wudawachu). General Beuret, ko- fryz je w tutej bitwi panyk, bu wot jeneje ſuſti do čjota bes wobej wociž trecheny a bje na mjezi morwy. Bitwa bje teho dla tak horza, dokelž ſebi Franzowſojo myſtili neſiechu, ſo jich Rakuschenjo nadpanu, tak ſo bjechu zylje psche- khwatani a potom čim twerdſjo woſowachu, ſo bychu ſwoju predowſku neſedžbliswoj ſaſo ſarunali. — Vredy ſebi wſchón ſwjet myſlesche, ſo Franzowſojo Rakuschanow hnydom nadpanu, ale haſz dotal je ho to na wopak ſtaſo, psche- tož rakuszy wojszy ſu najbóle nadpadowarjo a ſo na Jane waschnje psched Franzowſami neboja.

Tak su woni 31. meje sašo pola Vercelli'a sardinskeho krala krucie pschimali, stócnje pak tola jefacj dyrbeli, dokehž bylni dož nebješu. Franzowsojo a Sardinszy wudawaja, so su jim 1000 muži sajeli a 8 kanonow wsali. — Klowna kwartira khiezora Napoleona je s Alešandrije do Vercelli'a pschepotzena, schtož je snamijo, so su Rakuschenjo rielu Sesiu zyjje wopuschczili.

— Gacibaldi pschewywa hiszceje pschego w blisfossi mjesta Como a Varese a pyta, tak by by tam revoluziu pscheczjivo Rakuschanam do rjadu stajit. Jego pschedstrajze (Vorposten) stejachu w mjezzi Cantu, nješto pak sašo josa.

Po smrcji neapelskeho krala Ferdinandu je jeho krónprynz thrón nastupil. Won menuje so Franz II.

Ze Serbow.

S Małkaz. Schiwořik 26. meje djezechu so na tudomnych kaj tež na njewszczanskich ležomnoszjach khietro kropy a naczinichu žitam mene a bôle schody. Derje bjeſche, so bje malo wjetra, dokehž budžische schoda hewak hiszceje wetscha byla.

S Praskowa. Tudy wumre schiwořik wiecior 26. meje po dołhej khorozji pola swojeſu starscheju na tudomnym mlyni s. Jan Hendrich Bjær, studenta duchomnista a starschi ſerbiskeho prijedarskeho towarzſtwa w Lipſtu, ldom 21 ljet starý. Ten nebočickej bje so narodzil 1837 a studowasche posdžischo w Budyschini a wot jutrow 1856 w Lipſtu a bje psches swoju wulku piłnosz hžom tak daloko pschishot, so budžische bory ſwoje kandidatske pruhowanje cžinic mohł a w tym samym tež wjezjeſe ſe wſchei cžesku wobstat. Po Božej newuſliedneſi radži dyrbesche pak won hžom w ſwojich mto- dyh lietach woſhal cžahnvej ſ temu wyschemu pasturej, kotrehož ſtadta chyzsche won tak radž na ſemi paſi. S nim ſhubiſchtaj jeho wurdjenaj starschej ſwojego ſeniczkeho, nadžije poſneho dobreho byna, jeho ſnacji pak ſhubichu ſprawnego pscheczela a Maciža ſſerbska ſrjerneho ſobustawa. Jego wotemrete cžielo bu ſandženu pónđelu 30. meje ſ wulkej cžesku na

hodžiſſlim ſtechowi poſrebane a djeržesche pschi tym ſ. diakonuſ ſ. Voigt ſ. Hodžia ſerbſte, ſ. duchomny. Denč ſ. Palowa ujemſte woproſchenje w Praskowi a ſ. student duchomnista Bróſka ſ. Budeteſz, kij bje ſ peczimi druhimi ſobustawami lipſcheczanskeho lužiskeho prijedarskeho towarzſtwa ſ. Lipſta na poſreb pschijet, ſerbſku rycz pschi rowi w Hodžiju, po kotrejž tež tgi druzi studenczi, kij bjechu ſ palmowymti haſosami a ſe židžunym ſawęſtom, na koſymj lawrinowy wienz ležesche, kachcej predy ſchli, ſwojemu ſemretemu starschemu a pscheczeli wſchelake ſchyruchi do rowa pschirolochu. ſe ſpiewom, weſi budvifich gymnaſiaſtem ſpiewanym a ſe ſerbſkim, wot ſ. diakonuſa Voigta djeržany, cželnym prijedowanjom, ſloneči ſo zyla ſwiatoczoſi, na kotrejž bje, hac̄ runje ſo deſtejowasche, wele ſtow ſrudnych pschewodžerjow džiel braſo.

Drobniſche wopisanje živienia nebo Bjær a djeſlimy jeho pscheczelam pschichodnje w čaſopisu Maciža ſſerbskeje ſobu. z D.

S Mateje Subernicki. Schiwořik 26. meje w nozy woſoto 12 hodžinow je tudy woheň wudyrlik a twarenja poſleka Jana Nowaka, taž tež khieznika a ſlamaria ſ. H. Rudolfa do proha a popela pschewobrocziſ.

S ranſcheje ſtronr Dubrawow. — Nebjesche mi možno, tule poweſz predy dac̄. — Dotolneho wuſtranczanskeho wnežerja, ſ. Schimeńza, ſmachi weteſche wulkoradſchanſka ſchulſta gmejna 13. haperleje iuteho ljeta do Wulkeho Radſchowa a 14. haperleje poſla kollator, ſ. Moſtitz nad Wulkiem Radſchowom, rycer ſjada ſvi. Jana, po ſ. Schimeńza wot woſadnych tenje wupycheniu ſuczu, a po poſlaniu w ticejci hodžini dozpi ſ. Schimeńz na radſchanſke mesy; wedro pak bjeſche tak hroſne, ſo ſkor hroſniſche byz nemóžesche. Radſchanſka ſchula ſ wuſtužbnuw wučerjom, ſ. Burgmanom, ſe ſchulſki prijedſtejeremi a ſ radſchanſkim a ſ drjenowſkim rychtarjom a tež w ulka byla woſadnych ſ hujžnikami witachu ſ. Schimeńza na mesach. Wſchity pschitomni ſrijadowachu ſo do dołheho cžaha a cžehnicu pod ſpiewanjom ſ hujžbu ſ Radſchowu a pod

swonenjem do Radschowa psches kneji dwór
k schuli. Tu biesche lubosz a nadjija cjezne
wrota psched dworom a psched khjeznymi duremi
stajila. K. duchomny Mischa na t powita no-
weho wuczerja. Podachu so nnts duchomny,
wuczerej, djjeczi a schtoz hewak tam mjesto
namakacj mozeche a wuspiewachu dwje schtucz-
zy s 321. khjerluscha. K. duchomny dza-
kowasche so k. Burgmannes sa jeho skutkowanje
a prajesche jemu bozemje! Po wuspiewaniu je-
neje schtuczzi s predawscheho khjerluscha witasche
won k. Schimenja. Se spjewanjom 319. khier-
luscha skoncji so tonle sa zytu wosadu, tak wajny
podawki we schuli, a wosadni a djjeczi wedzichu
k. Burgmanna k jeho wobydlenju, kiz tu djaka
skowa ryczesche, a po wuspiewaniu khierluscha:
„Ach woszti pschi na s f h a d u,” we-
dzeschtei jeho dwje holezzy do jeho wybydlenja.

Wot k. Schimenja dostachu djjeczi zaity a
radschanski forcjmat a drjenowstki ryhtar
staj schulste djjeczi domoi wesz daloj; Schubert,
drjenowstki ryhtar, biesche je tez **Do** Radschowa
wesz dalo.

Kat wele tych shromadzenych biesche, kiz k.
Schimenja ton samy weczor k siebi pscherproshchu,
to newiem, ale to so wie, so so schulste nalez-
nosje a podendjenia we wosadzi pscherom-
nachu, a tez to wjem, so buchu Sserbia ne-
malo sweseleni, jako hydom dowjerenja a nadjije
nadobychu, so k. Schimenzei nebudje wobcejzne
a wostudio, (we ejtanju a nabožini) sberiske
djjeczi we jich macjernej ryczi roswuczecj. Viechu
jeho wo to naleznie proshli. —

Do Wultranczis pecza k. W a t k o
s Mužakowa sa wuczerja pschinidje. Hacj
dotal je k. Schimenz radschansku a wultranczan-
ku schulu saštarak.

S p ē w y.

Cej tñschenej duschi w Szlonkezach.

Sprawna duscha, pobožna,
Nepłacz, Bóh je hiszicje živh;
Hdyż tez nietk na tebe kha;
Nepłacz, Bóh je dobrzejiw;
Won wschak twoja newina
Cznicz budze suajomnu,

Wuskorž twojom sbóžničej
Wuskorž jemu twoju misu,
Potajne to jemu nej,
So ty nožysch winu zuſu;
Duscha, won jo wie, tak ty
Czterpišc wschtiko bes winu

Duz dha snež jo szerpiswje,
Porucz wschtiko swojom' Bohu,
Schtoz Bóh czini, dobre je,
Won tez snaje pucz a drohu,
Pschinez wschtiko na swjetlo,
Schtoz je po czmi stalo so.

Vjeda na toh' cłoweka,
Kiz tu rani raneneho,
Kiz tu ryczi, schtoz je kha,
Sapomniwschi swojoh' skeho,
Kiz to, schtoz na tebe kze,
Szama wschednje wobendze.

Duz dha nepłacz styksniwje,
Bóh, kiz do wutroby hłada,
Ton wschak wie, tak bylo je,
Ljape hacj ta stara blada;
Nedjerz na nju skoberje,
Modl so sa nju wobstajnje.

Sbjehn so, duscha, k nebesam,
Phtaj troszt we Božim hłowi!
Zumu, — hdyż tez halle tam,
Hdyż to ejjeto spi we rowi,
Budje twoja newina
Wjeszje wschtikni snajomna.

Hdyż tez nietko na swieczi
Nimashz swoje wobydlenje,
Je wscho czazne shubene,
Nemorkotaj tola żenje:
O tak by ty bohata,
Hdyż masz swojoh' sbóžnika.

Kohož Bóh knes lubo ma,
Teho won psches czernje wodzi,
Tola jeho dobrota
Tez we cierjach zebu khodzi,
Haj ta schęzejka czernjowa
Wedze runje do nebja.

Duz dha dale nepłakaj,
Sprawna duscha wurdzena,
Szerpiswje wschak doczakaj,
Zumu budzesch sweselenia,
So ton kshiz a frudobu
Boha khwalicz na nebju.

Pjotr Młonk.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Hdyž je jedyn sylny, to je pscheho duschnje.

Mots Tunka. Haj, pięknie to se, hdyž može jedyn pot dnja sa ſobu iſč a pieč a ſeneho ruzu wot taſkeho djiela neboſite.

Hans Depla. No, k temu drje wulka móz neſtuſha, ale wulki bruch; — to ſym ja binal ſylnego muja ſnat.

Mots Tunka. Kajkeho dha to?

Hans Depla. Haj, tón bje w ſtraſchnym bahniſcheju hač pod vaju ſawiaſny, ſo ſebi hi naſk pomhac̄ nemóžesche, hač jo ſo ſam ſa ſwoje wloſhy ſ nerjada won wuciahu a cjerſtwy do moj pschinie.

Mots Tunka. Ale blóčany drje tola bje? Sm!

N a w e ſ t n i k.

Wutoru 14. junija t. l. dopoldnia w 9 hodjinach budje ſo 80 floſtrow ſchijepianeſho a peinkoweho drewa ljetuſcheho ſpuſchcienja w bartſkim rejeru na pschedawaneje pschedawac̄. Pschedawaneje ſapocina ſo pschi bukojnjanſkim mlyni. W Bartzi 30 meje 1859.

Grabinske Lippiske hajniſke ſarjadniſtvo.

Wiedemann.

Cieſzenym ſſerbam w Chróſcijañ a woſkolnoži ſ tutym najpodwólniſcho k nawedzeniu dawam, ſo ſym ſo tudy joko ſtotoljetai ſaſydlit a lubiu ja pschi najſwerniſchim wobſtaranju najwetichu ſprawnoſz.

Tež porucjam wote mne ſameho pschihotwany polver k woftronenu pschedoheho butruđekanja abo hubeneje butry, kaž tež ſajneho woſtiſenja, dale tež dobrý ſatowy polver a polver k pschiſporenu wobžerosje.

G. E. Räder, praktiſti ſtotoljetat.

Niefotre ſory dobreho hnoja, kaž tež wjazore ſorzy ejſteho drewoweho popeta mam na pschedan.

Mydlat Louis Scharf,
ſ napshecja mjeſta Lipſka.

Drewowa a walczkowa aukzia.

Schwörk 16. junija rano wot 9 hodjinow budje ſo na burſkim kubli čjo. 4 w Koſchli 364 floſtrow mjeſchanego drewa a 106 kop walczlow pschi rubethalſkih mesach na pschedawaneje pschedawac̄.

Kupowario nech ſo w 9 hodjinach w Ruhehalu ſhromadja.

R. Wirſig.

Nejeneny wowcjeſt, kotruž može ſo do brymi wopisiami wupofasac̄, može na rycerſkubli w Bolborzach ſluſbu doſtač.

Woſjewenje.

W knezich brunizowych podkopach w Mierkowi wot djeniſniſcheho dnja ſziehowaze ptacijsny fastuvja:

hrube wuhlo, ſuſhe, körz 5 nſl. 4 np.

hrjene wuhlo " " 3 " 6 "

knorpel wuhlo 1. drugina 2 " 5 "

knorpel wuhlo, 2. " " 2 " — "

W Mierkowi 2. junija 2859.

Zahn.

Rachlowe ſerbſte ev. luth. towarſtvo ſmjeje nedželu 5. junija w Rachlowi ſhremajſtnu.

Pſchedaſtvo.

Droždžepschedawanie.

Wot ſredy ſo najnowſche droždžie wot bruneho piwa

pola me pschedawaja.

M. A. Flanderka,

na miſhowym torhoſteju.

Starožitnſty wotriad M. S. zmjeje 15. junija popoldniu w 1 hodzinje ſwoje poseſtenje w hoſćeniu k złotej krónje w Budyſinje.

Pismaw jedžer.

Gebr. Leder'ez balsamiske ſemſkowore- chowe mydlo	je jaſo jara mitę, vo- reñſchaze a wocierſtvojaze myjado dopoſnate; ſo teho dla k ſdjer:enju ſtro- weje, bieleje, njeźnejſe a mehleſe koſje najſiepe porucja a ſo tež ſa- fenje a djeſci ſ njeźnym teintom woſebje hodži Jaſo truhanske mydlo trebane, dawa husty do hoſtejazy jescht a cjni brodu meſſchu, hač jane druhe. Gebr. Leder'ez balsamiske ſemſkoworechowe mydlo fruch ſ roſw- rafowanjom ſa 3 nſl. — 4 fructi w jenym paſceji 10 nſl. — ſtañne woprawdžite pschedawa-
--	--

Carl Pescheck
w
Budyschini.

Czeszenym Sserbam Budyschyna a wokolnosjie s tutym sašo wosjewjuſu, tak ſbožomnje
je moja kolletzia pſchi cjechnenju 55. lotterije hrata. Ja doſtach

5,000 tl.

na čz. 53,754.

1,000 tl.

na čz. 32502, 56072.

400 tl.

na čz. 13225, 13237, 33315, 32557, 42135.
200 tl.

na čz. 7975, 23784, 32517, 32555, 34725,
34740, 42195, 53755, 53763.

100 tl.

na čz. 7951, 13205, 13217, 13232, 13239, 13242,
13246, 21501, 21508, 21537, 23710, 23771, 23793,
34747, 36646, 42104, 42106, 42129, 42140, 42153,
42173, 42186, 56004, 56012, 56079, 56089, 53765,
53794.

Wysche teho hſchje 406 menſhich dobytkow.

Tej porucząm ſo najpodwolniſho s $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, lošami jara rjaneho wuberka, k
najnowſciej 56. lotterije, ktoraj je ſašo ſe wſzelakimi nowymi, weſtčimi a menſhimi dobytkami
pſchiſporena. W Budyschinī 1. junija 1859.

Haudrij Hennig,
pod hrodem w Budyschinī.

W 5. klasy 55. kralowskej satysknej krajnej lotterije padjechu sziehowaze wetsche dobytki do mojeje kollekcji, jaso:

1000	tl.	na	czo.	22505
1000	tl.	=	=	29383
1000	tl.	=	=	38438
1000	tl.	=	=	38555
1000	tl.	=	=	40499.
400	tl.	na	czo.	25123
400	tl.	=	=	29591
200	tl.	=	=	25127
100	tl.	=	=	38404
100	tl.	=	=	38534
100	tl.	=	=	40496.

W Budyschini, 30. meje 1859.

Wilhelm Mattheis.

Dobytki 1. klasy 56. lotterije.

1	krócz	10000	toler
1	=	5000	=
1	=	2000	=
2	=	1000	=
10	=	400	=
20	=	200	=
100	=	100	=
162	=	40	=
2203	=	25	=

2500 dobytk. wunesze 98.555 toler.

W runje, spomnenej kral. saty. 56. lotteriji poruczam so czechenym Sserbam Budyschina a woselnoscie s czechnenju 1. klasy, kotaż so 4 julija t. l. smjeje, s rjanym wuberkom $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{8}$ lošow po snatej placisni.

W Budyschini, 30. meje 1859.

Wilhelm Mattheis,
na bohatel habsy pôdla hoszenza s vînowej siej.

Drewo na pschedan.

Na rejero w Schejzenzy pola Rakez su
ljetische drewnischcia wot nictk wotewrene a steja
tam izjehowaze drewa na pschedan, jaso:
briesowe schejtepjane dre-
wo, $\frac{1}{4}$, klestr 5 tl. 20 nbl.
- khéjnowe schejtepjane dre-

wo, $\frac{1}{4}$, klestr	4 tl. 17 nbl. 6 np.
khéjnowe haksome dre-	
wo $\frac{1}{4}$, klestr	2 tl. 20 nbl.
khéjnowe peňkowe dre-	
wo $\frac{1}{4}$, klestr	2 tl. 20 nbl.
Lješny penes je do tuteje placisny wob- sankneny.	Schneider, hajnik.

С тутым најподвólnischo wosjewjujo, so je nasch powščitkomy
lubowany a derje dopošnati a wožebny

Kwjetko-Canaſter

(Blumen-Canaſter)

knęs J. G. Klingſt Nachfolger w Budyschin i jeniezy ſam
k pschedawaju wot naš doſtał, poruczamy tutón dobrý a
tuni tobak wſchitkim furerjam naajſhepe.

W Magdeburgu, w haperleji 1859.

Klingner a Wolber.

Na prijódſtejaze woſſwenje džiwajo je tutón spodobny

Kwjetko-Canaſter, punt po ſi uſl.

poſa me ſtajnie na pſchedan, poruczam tón ſamym wſchitkim furerjam
a dawam ſažopschedawarjam pſchiſprawny rabatt.

J. G. Klingſt Nachfolger.

Wopomnik na rów

naſchego pſhczela a bratra,

Inesa Jana Hendricha Bjara

s Praſkowa,

ſtudowazeho bohawuczenſta.

Hluboko žarujo ſimy ho wróczili wot rowa naſchego lubego pſhczela a bratra Bjara. Naſche želenje je prawe, my ſhubimy ſ nim młodjenia, kotreñ ſo, — tuto ſwedzenje možemny jemu ſ dobrym ſwedomjom wotpołożić — ſchtož piłnoſz a wučenioſz kaž tež ſchtož prawe, wjerne kſhczjanske živjenje naſlupa, bóſh ſadyna bohawuczenioſz ſtudowazý porňo ſtajic̄ uedo. My ſhubimy ſ nim pſhczela, a muhimi wot naš býe won wjazy jeho bohata wučenioſz, wona neſluſteſe jemu ſamemu; luboſnie džieleſe won kódmu ſobu a gřkej je pſches neho, kiž w krótkim czaszu ſwoje kandidatſke pruhowanje wotpołożić džysche, wele ſhubiła. Tola tón ſunes je jeho wotwołak; my nožemny ſ nim prawowoczi. My ſyllujemy ſa nim a pſhzejemy jemu tón mjer, ſa kotreñ ſo tak ſedzeſe. Tak dha ſpi derje, luby bratſe, to cžidne ſumertue ſpanje hac̄ ſunu k dnej weſekeho horeſtacja a ſažowidženja.

W Lipſku, 30. róžennika 1859.

Luziske prijedarske towarzſtvo.

Poredženje.

K namiesniſkej, w čo. 21. Serb. Nowinow ſo namakazemu a džak ſtönſecjanskeje gmejnys wopſchijazemu, ma ſo hiſcieje pſchijatſie, ſo je hnatčejanska ſylawa bóſy najprjeniſcha k poſmohy pſchitomna byla a potom hnydom ſylawa k. f. Grimm a ſ Otto i Dobruſchje pſchijatſie; ſchtóž ſo tudy džalne a kwalobne woſſewjuſte.

W ſtönſezach 2. junija 1859.

Gmejnske prijódſtejefſtvo.

Zańdżenu sobotu žita w Budyschinje plaćacu h

Kórc.	Plaćizna.											
	Wysza.	Nižsa.	Śrzedzna	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Wſchenja	6	10	—	4	—	—	5	10	—	—	—	—
Roſja	4	7	5	3	20	—	4	—	—	—	—	—
Sečimen	3	5	—	2	—	5	3	—	—	—	—	—
Worſ	2	22	5	2	—	—	2	15	—	—	—	—
Greč	7	—	—	—	—	—	6	5	—	—	—	—
Wofa	5	10	—	—	—	—	5	—	1	—	—	—
Rjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabk	6	15	—	—	—	—	6	10	—	—	—	—
Hejduſchka	5	—	—	—	—	—	4	20	—	—	—	—
Bjerny	1	5	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Kana butry	—	16	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—
Kopa ſłomy	6	15	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—
Zenf. ſyna	—	25	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—

Dowoz: 2630 kórcow.

Cišć B. J. Hiki w Budyschinje.

Serbske Nowiny.

Za nowěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi 6 np
Štvorletna předplata pol
wudawarja 66 np. a n
kral. sask. pósce 7½ ns

Císto 23.

11. junija.

Léto 1859.

Wopjši jecžje: Nowe powesje. — Szwjetne podawki. — Ze Serbow. S Budyschima. S Jeńkez.
S Delsneho Wuježda. — Pschilopf. — Hanž Depla a Mlets Tymka. Namjeschtf.

Nowe powesje.

S italskeho wojsownisheja su ważne powesje pschischtje: 4. a 5 junija je krawna bitwa blisko mjestaschka Magenta (niedziele 5 hodzinow k wieczoru wot Mailanda) byla a 7. junija staj khjezor Napoleon a sardinski kral Viktor Emanuel do lombardskeho hłowneho mjestta Mailanda nutes cahnytoj.

Rakuske wojsko bjesche hžom někotre dny vredy Sardinsku wopuszczito a so do lombardskeho, pod rakuskim knejsvom stejazeho, kraja szczaħnylo a tam rie'u Ticino, kotaż Sardinsku a Lombardsku džjeli, kylne wobħadžito. Nano 4. junija shoni marshal Gyulai, kotaż rakuske wojsko kommandiruje, wot generała Clama, se 7000 mužem u Magentu stejazeho, so so tam wulke nepščecjelske džjelby pschiblizuju. Wón pschisfa teho dla wschitkim, w tamnej wokolnoszi stejazym, wojskowym džielbam, so bychu generalej Clamej k pomocy khwatake. Nepščecjelio pschivonju swój prieni nadpad sczinchu a hacž runje so Clam twerdzie wobarasche, dha woni tola Ponte di Magenta (praj: Madzenta) dobychu. Bes tym bje general Reischach pschicahnkt, kotaž nepščecjelov sažo s Ponte di Magenta wubi a jemu jenu kanonu woiboby. Krótko po tym bjechu tež generalojo Rammting, Hartung, Dürfeld a Wezlar se swojimi wojskami pschischi, ale nepščecjelov hlsčeje wele wojozy pschicjeze a bitwa so dale bôle rosschie resche. Ponte Vecchio di Magenta bu wele króči sa sobu dobyte a sažo shubene, wosta val na- pošledku w nepščecjelskich rufach. Gromady

morwych wopofasowachu, so bje so tam trucji e wejowato. Dokelž nepščecjelowe wojsko pschego bôle pschiberasche, dyrbjachu Rakuschenjo, kotsiż bjechu śmierci sprózni, Magentu wieczor wopuszczijecz. Marschal Gyulai postoji sich tak, so by nasajtra bitwu sažo sapoczejz moħl; pozdžischo wobsanfnu wón val zofanje. General Schwarzenberg schtormowaše teho dla 5. junija s jenym regimentom infanterije Ponte di Magenta, wuhna nepščecjelow hacž do Magentu a zofarie móžesche so njetko be wſchego stracha stacj. Raſasse wojsko mjeiesche njeħdże 5000 morwych a ranenych, taž Gyulai praji, a nepščecjel hnadž 8000. Też bjechu Rakuschenjo wele nepščecjelskich wojakow sajeli.

Majnowische.

S Parisa 9 junija. Rakuschenjo bjechu so wot Marignano (4 hodzin w posonju wot Mailanda) wobtwerdžili. General Baraguay d' Hilliers je sich tam wubil a rafuski general Benedek je pecża 1200 muži jako jathch shubil.

S Turina 8. junija. Rakuschenjo su Pavia wopuszczili.

S Londona 10. junija. Sbrojmischt general Heß dostane wysche kommando rafuskeho wojska.

Śwētne podawki.

Saxska. Jego majestosz król Jan je śmiesza rycieśkublerja s Heynig nad Wichowami sa śmierza (Friedensrichter) pomenował. — Na sejmi wurdajuja njeiko dla venežnych pozadajow, kotrež dyrbi król wójskowych należnosjow dla na kraju czinicž, a pschiswolaja jemu te same s wetscha w tej mjeri, w kotrejž so wot ministerstwa żadają. — Paperjane penesy, wot thüringsteho banka wudowane, so wot 1. julija t. l. wjazg w Salissi ani brač ani wudowacj nešmedja. — S Czech pschithadzeja njeiko skoro wschiedne ratuszy wojazw a wesu so po sakistich a bayeristich želesnizach do Tyrola a du wot tam do ratuszeje Italije.

Pruß. A požegonzy wot 30 millionow tolej, kotrež je ministerstwo wójskowych należnosjow dla wupiħalo je se wschelatich stronow hizom teiſo venes vofficjenzich, so je iſch wjazg, hacjž so iſch treba. — Hacjž runje so pruske wójsko na najlipe sa wójnu pschihotuje, dha može drje tola hischeje khwilu tracj, predv hacjž budże marschirowacj; pschetož w tutych dniach su pecja saſo wot kójdeje kompanijs 25 muži na dwie nedželi domoj vusħejili, jeli su na swoje khóſty domoj hicj bħyli. — Dokelž je w Barlini njeſtio fabrikow džielacj saſtało, dha nima wele ludzi żaneho džiela. Taſtich próſnych džielacjerow, kotrejž bjeſche so njeſtio dundakow pschitwalo, bje so wondanjo khjetra licjba feschta a woni czechnicu w dothim redzi psched dom ministra Heyda, so bychu ieho wobdielo proſyli. Džielacjerjam dosta so pschi-sprawne wotmolwenje, ale wele snairch dunda-kow, kotsiž bjeſhu so jenož harx dla na tym ejaħu wobdželili, bu trogu poħostaných. — Victoria, mandżelska prynja Bedricha Wylema, je so saſy s Zendjelsseje wróciła, hdjež bjeſche swojeje starsheju wopxtala. — Ministerstwo je njeſotrym želesnizam poruczito, so bychu swoje wosy na to wasħnje triadowate, so by so na nich wetsche džielby wójska derje wotwiesz möhle, tola paſ hischeje neje niħdże prajene, hdv a hdje so taſte wojenje sapocjne. — Wschelazy meniſti njemisz werchojo, kotsiž ſebi myſlachu a knadž hischeje myſla, so by

so wójna s tym pschitrothila, hdv by fhroma-dżene njemske wójsko na Franzowow czahnylo, bu teho dla do jednania s pruskim knežestwom stupili. Prinzregent je iſch, kaž so ſda, pscheschwiedzit, so budże derje, hdv so s marſchirowanjom hischeje hacj na daliſche pocjaſne. Ĵoho dale paſ budże to derje, to je nam ne-natare.

Rafuska. Arzypōjwodzi Wylem a Leopold ſtaj so s wójsku do Italije podatoj. — K czechiomnemu dopomnenju na nebo fhrawiſteho bana Zelacjicja ſmijeje so po khjezorskej porucznoſti prieni banatiski regiment na wleczne časib Zelacjicjowy regiment menowacj. Khjezor je tež wobeju bratrow nebo bana sa hrabjow poවyschit. Raſſere burje general Gyulai, kotrež w tu khwilu w Italii kommandiruje, fa noweho bana poſtajeny. Mjesto generała Gyulaia budże pečja njeſto general Hess wójsko w Italii kommandirowacj. — Raſſire wójske lódjie ſu jenu wulku franzowstu vishekupstu lódž ſajake. — Hrabja Karolji, kotrehož bje khjezor, do Petersburga k russemu khjezorej vóftal, so by tam neutralnoſt wujednał, je so ſaſo do Wina wrócił. Ale won je w wietstym nastupanju nelubosne powiesje domoj pschinet, pschetož russi khjezor je pečja wotmolwiſt, so ſebi nochje na żane wasħnje ruži ſwjaſacj dacj, ale so budże cjiniež, kaž budże so jemu spodobacj. Hdži tež taſte ſłowa jara pschecjelniwe nefilinċa, dha nejſu tola tež runje nepſchecjelniwe a dobre ſnamjo ſda so to byč, so ruſowſki khjezor żane wójko na ratuſtich mesach hromadu necjehne. — Do Italije so hischeje pschetož wojazj ſzelu. — Khjezor, kotrež, je so do Italije podał, pschibywa tam njeſto w Veroni.

Franzowska. Khjezor wschiedne s Italije iſi depeschje swojej mandželskej ſzele. — W Parizu maja hizom wſho k temu pschihotowane, so bychu k cieħi khjezorewego nusħeħenjenja do Mailanda mjesto pschihotje poħiġiellli a myħla ſebi, so so to w tħieħe dniach stane. — Wot franzowſkich wójskowych lódjow je hizom 41 ratuſtich pschekupſkich lódjow ſajalix. — S no-wym neapelskim kralom je khjezor ſaſo do psche-

čjelista stupit a smjeje psichodnje s nowa stateho poštanja w Neapelju.

Italia. Rakuske wójsko je 1. junija sardinske kralstwo wopuszczito a so psches rieku Ticino, kotaj meju bes Sardinsej a (rakuskej) Lombardskej čini, do Lombardskeje wrózito. Franzowska hlowna kwartira bje 3. junija w Novari a ion samy weżor poczachu franzowszy a sardinisz wojazy mosty psches Ticino blisko Turbigo twaric. Rakuschenjo nochzycia jim psches rjesudacj, dyrbjachu pak zofacj, dokelz bjechu skabi. Menujz nepisheczielio bjechu predy čjinili, taz bjechu tamnu stronu Dogberu w bliskości Stradellie Rakuschanow pschimacz chzli a teho dla bje rakuski general Gyulaj wele swojego wójska do tamneje bliskosje sejahnyst. Ale na jene dobu pytny won, so je po niesak sašlepicej dali a so so nepisheczielio s napshecja Mailanda do Lombardskeje tlocza. Won teho dla hnydom tejsko wójska do stronow bes Ticinom a Mailandom sejahn, hacj bje možno a so nepisheczielam tam se wschej twerdoszu napshecjiwo staji. Rakuska hlowna kwartira bje w Abbiategrafo. Iako bjechu nepisheczielio blisko Turbigo (s polnozy mot Buffaloru) Ticino pichefročili a weż Turbigo a tam jenu rakusku sanonu dobyli, pschiczeje general Niel psches buffalorski most, kotrž Rakuschenjo nebiechu skazyż mohli, s wulkej dżelbu wójska a bórsu so franzowsti general Mak Mahon a jeho dżielba s nim sjenocj, hacj blisko mjestaschka Magenta (praj: Madzenta), njehdje 5 hedzjow wot Mailanda, na wejschu dżelbu Rakuschanow ireichu, kotsiz jim dale hicz nedachu. Duż so 4. junija krawna bitwa sapocja, kotaj so 5. junija a s dżela tež hischeze 6. junija wobnowi. So wobeju stronow bu jara wutrobicje wojsowane a Franzowsojo wudawaja, so maja Rakuschenjo 15000 morwych a ranenych a woni sami jenož 3 abo 4000. Tež praja woni, so su 5000 rakuskich wojskow sajeli. Rakuschenjo wosjewuju, so su tež wele Franzowsov sajeli, a so maja nepisheczielio 8000 morwych a ranenych, woni sami pak jenož 5000. So je wojsowanje jara krawne bylo, widzi jedyn s teho, so staj dwaj franzowskaj

generalej, s menom Espinaše a Clerc, panyloj, general Niel je raneni. S rakuskeje stronu su generalojo Reischach, Burdina, Dürfeld a Lebzeltern raneni.

Mailand, hlowne mjesto Lombardskeje, bjechu Rakuschenjo 6. junija wile wopuszczili, tak so tam žane rakuske wójsko a žana rakuska wyschnosz wjazy nebie, a najstere su drje nepisheczielio tuto mjesto bórsy webbadzili: pschetož Napoleon a sardinisti kral so tam wot weżora a Garibaldi wot polnozy bliżeschtaj.

Franzowskosalinská hlowna kwartira bješe 7. junija w San Pietro (njehdje hodzjnu wot Mailanda), rakuska hlowna kwartira pak w Belgijoso, niże Pavije, s čehož je widzecj, so su Rakuschenjo kraj wysche Pavije se wschej mailandskej wokolnosju mepsheczielam wobšadzici dali.

Ze Serbow.

S Budyschina. Dokelz je s. tyčer-kubler ſt. in d. dliſte puczowanje do rakuskich krajow nastupi, dha je weimarske kropobicjefajmieszjaže towarzstwo „Union“ knesa wyscheho hamimanna Ulricha a tudy, predy nojenka w Klukichu, sa swojego fastupneho repräsententa wswolito a postajilo.

S Deňkež. Wutoru tydzenja 31. meje namakochu na sahrodzi tudomneho kowarſteho mischira Duczmana a njehdje taz hloboko w semi, jako tam sakkad (grunt) k jenemu twarenu tyjochu, powostanski čłowiskeho čjeka. Po sejnenym pschepytanju wot śudnistwa a wokresnego lekarja a po kneslach, taz tež po njeftnych kusach drasty spósnia so, so je to rusowsti wojsk byt, kotrehož cijelo su tam najstere w ljeći 1813 po tehdomniſcej bitwi sahrebali.

S Delneho Wujesda. Szredu 1. junija džesche tudomny, 18 ljet starý mlynski Koral Sprachhoff s Falkenberga, s jenym drugim młodym čłowekom do rieki Spreeje kucacj. Ale liedy bje won do wody sfocjist, dha bu won wot Bojeje ruczni sajaty, tak so so podnuri. A hacj runje jeho hnydom s wody wuczajnemu a jeho psches lekarstu pomoz

do živjenja wróciejcz pytaču, dha bje tola wscho podarmo: pschetoż wón moriv mosta.

Dživonje bie to, so jeho młodši brat runje w tym samym wosomilnenju na wopytanje pschindze, jako cijelo teho tepeneho do mlyna neſeču.

Prilopk.

* W Eibenstocku dyri 30. meje blysk do jeneje hródzje a farasy tam 1 sonja a 1 fruwu.

* W Štig u pola Rosweina wodyri 29. meje pschipolnju woken a pschewobroči twarenja tſjoch kublow do popela.

* Na lezomnosjach why Weistro opa pela Mischna buchu 26. meje žita tak wot krusow sbite, so je šo jich tójschtu horjeworacj dybjato.

* W Lüdorſi pola Rosweina dyri 31. meje blysk do jeneho domu a farasy tam cjeſlu Lorenza.

Hans Devla a Mots Tunka.

Hans Devla. Smotse, schio dha pak tola tak jara ſhmurenje hladash? Braj mi!

Mots Tunka. To wschak teho mojeho roſkoſjenego hólza dla.

Hans Devla. Je schto ſpakoſzik?

Mots Tunka. To wschak niz, ale newjem, schto ſ nim. Bur neſmje brej, to maęž expertu necha. Wón mi zply djen haru ejeri, so šo mi ſrjehuje. Braj mi, schio dýrbi tajſile vachok wutnyc?

Hans Devla. Bjetnaſtw o, smotse, bjetnaſtw!

Mots Tunka. To by šo ſemu lubilo, dha može haru hnacj; ale wucja nei darmo, a ja dyrbju kroſhli wobročecj; nemoju wjazv hacj jedyn ras hej dacj poradjecj, a cijowek, je cijowek a ſchija je ſchija.

Hans Devla. Czym nedawno ſhonik, hdje bjetnaſtw darmo wucja.

Mots Tunka. Hdyerba! Braj mi rucje, dje?

Hans Devla. To zym w Brusach hlyſchal. Paſach tam nedawno po Dubrawach a pschinwa ſo ſe unni rygniwu muj, kij ſo ſ džiwnej mudroſzlu ſchleresche, rucjeſte pak tej, so to wschjem roſkoſtowacj dobre neje we Europi, dotelj ſom ſefady kóždeho rjava žandarma ſteji. Ja ſo dundvrys ſhwataſzy wobwertiſych, ale Janeho newuhladach. Moj nejnatiſ ſcheczel injeſte derje wobwertiſwy

jasyk a powedasche njewuſlawajz: W Amerizh je hiak, Amerizy je liepe. Tam može jedyn rycieſz ſchtož dže. Wón powedasche: W Amerizh je wulka ſastuſba, dobre ſtejz: rano hovz cijowek ſtane, dva ſteji miaho na bliži, k wobedu peczen' a k wecjeri ſaho miaho. Koždu miąż ſjinieč ſchtož dže, a byrnie wacjicj a předowacj bylo. Žani kneja, žani ſemeno, žani žandarmojo tam neſhu. Schio ſy wuſnyk, nichčo nepracha.

Mots Tunka. Gſlyſhich, ſmotſe! wele je eſi tón napředowak; ale to je mi myſhazy předad. Braj mi tenoz ſchtož džu wedziej. Vola teho drje neje ſvody mjeſzy wscho vrawje bylo?

Hans Devla. Ty ho molič! Wón rucjeſte ſa tam ljetia byna a džowku ſ dobrym pschecjom poſzelu. Džowka budje ſtuſicj a nej bôrſu tak wele ſaſkuji, ſo budje kneni; syn je ljetſa ſe ſchulje a budje w Amerizy bjetnarſtvo wuſnyc. To tam rucjeſho a ſjope nauſkau, hacj pola naſ a wucja jo lubje radb darmo.

Mots Tunka. Dobre, dobre! To je mi lubo! Necham jo ſabvej.

Hans Devla. Šeň ſjetk ſpojony?

Mots Tunka. Haj, haj! Ale w teſ Amerizh dýrbi tola wulka nuſa wo bjetnarjow byc̄.

Hans Devla. Maſferscho!

Mots Tunka. Nechamoj ſo ſwiatki na Duſbravy naſtaſiej.

Hans Devla. Bych tam radschok! Ale tón muſ tam pscheczo neſedji, a nima tež tam žanu thlejku.

Mots Tunka. Nech je to, kaž dže! Nemóhſ ſo jedyn ſa nim doprashecz?

Hans Devla. Spytaſ! Tej mózjeſh jeho w nowinach hrajewolacj dacj; tola pak cjakaj do ſwiatkow.

N a w ē ſ t n i k o.

Wopravdite ſteierske koſy a ſervy w najwoſebniſich družinach, w doſpolnym muſberku a po naſtinicej placiſni voručja na ſerbſkich hrebjach cjo. 1875 ſa napshecia mjeſch- cjanſſeje ſchulje

Robert Jacob,
gratifikowat.

¶ 1. julija teho ljeta pyta ſo cijista, domiſaza hólza w papetniku w Neſdaſcheczech.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horje sawjeszenja wschiłkich družinow psche woheń na pschebadzite wobhedenstwa, psche elementarne schłodowanje na pucjowanke subla, teho runja sawjeszenja na živenie čłoweka.

Policy a sarunanja schody w pruskim courantu sa najtunische pramię.

Saruczeński fonds towarzstwa $16\frac{3}{5}$ millionow schiefnakow śliebora.

J. G. Richter,
distriktny agent sa Budyschin a wokolnoſz.

Hamburgo - Bremenske wohensawjeszjaze towarzstwo.

Tuto towarzstwo bere wschiłke družin sawjeszenow psche wohnjowy strach po tunich, twierdych pramiach horje.

K dalischemu wułozowanju, kaž tež k horjebranju sawjeszenow porucza so
w Budyschin, 4. februara 1859.

Herrmann Danckhoff,
na herbskej haſy.

Dr. Whithowa wodžicza sa woczi

wot T. Ehrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej, s wjazorymi privilegiami wyšostich weſtom poczęſzona, wopakuje so be wschiłkimi dotalnymi woczi hojazymy ſtriedkami psches ſwoje ſbožomne ſukturowanie wſedjenje jako najlahodniſha a najlępsza wodžicza w taſkim nastupanju, a može so jako dovolasany hojam a poſylnjazy ſtried a jako

wjesta pomož sa ludzi na wocjomaj bſednych

kōdemu poruczecj. Wona hoji wjelje a rucię a be wschiłkich ſchłodnych ſziewkow, woſebje vſki ſahorenju, ſzepnenju, ſubocji, ſylowanju a bjezenju woczow, kaž tež vſci ſlaboſzi po vſelni a placji bleska ſ wułozowanjom jenož 10 nſl. a džela ju jenož woprawoſitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej. — Eſkad ſa Budyschin je w hrodowſkej hapiſz.

Prewowa aukzia.

Wutoru 14. junija budje so w Brijemenu na leżomnoſzach Jakuba Kucjanca njehož 30 kop brjesowych a dubowych bielenych walczkow, kaž tež džielba bielenych dubow na pschedawacj. Kupowario chyli so rano we 8 hodzinach w korejmi tam ſhromadźiſ.

W Maleshezach 10. junija 1859.

J. Wehla.

Tſecji djen ſwiatkow, 14. junija, rano w 9 hodzinach budje so ſtejaze syna na Holanze ſubli w Toronžach na pschedawacj. Nowaſ.

Džiwocjanske herbſe ev. luth. miſionſe towarzſto ſmijeje jutſje ſa tydzeni jako na ſweczeni ſwiaſtej Trojzy miſionſku ſhromadźiſmu. A doſek to ſamo na utym dniu džeſaty Iſetny djen ſwego ſaloženja ſwecji, tež so na tym ſamym nowe wuſwolenie jaſtojnſtwa ſtač dyrbi, dha ſo wschiłke ſobuſtawy towarzſta, kaž tež wschiły druzi pschedzeljo miſionſwa lubje proſcha, ſo bydu ſo popoſluju w tjech nutſnamafali a ſobuſtawy ſwoje wuſwoleniſke liſki pschi nutſſuvenju woſedali.

Pjetr Mlonk, piſmaſedjeć.

Aukzia.

Tſecji djen ſwiatkow jako 14. junija pschi- polnju wot 1 hodziny budzi ſo pola rjeſnika Nowaka w Maleshezach wjazore móblie, hospodařſki a rolny grat, vſci čimž tež ſylny hospodařſki wós, ſa hotowe penesy na pschedawacj.

Aukzia rapſa a trawy.

Wutoru 14. junija t. l. rano wot 9 hodzinow budje ſo w Ahelu na Weizke ſubli ſ 9 ſoržow wuſywa rapſ a trawenje po loſach na pschedawacj. Blijſche wuimjenja ſo na termii wosjewja. Ŝendzenie pola hoſzenzarja Bjerki tam.

Nowe rigaſke ſymenſtne laue ſymjo porucza najtunischo

J. G. Richter na mjaſorym terhoſceju.

B a l

2. djen ſwiatkow w hoſzeniu w Bukezach, na kotryž najpodwolniſcho pschedreſchuje

Geſman.

Janej Lukaschej

† Bonez

a

Hani Kruschwizej

† Wulfich Debkez

pschi nastupenju jeju mandjelstwa
7. junija 1859.

Daj Boh sbogje waju glubej,
Kotryž dzenja ſwečitaj,
Budžtaj pschezo Bohu lubej,
Hac̄ ſo w ſmierci dželitaj.

Na ſwječi ſo hotuja
S weſetkoſju kwaſy,
Alle tu ſo minieja
Borſy lojchta čzaſy.

Derje, ſo ſimy proſcheni
Na kwaſ jehneczowj,
Kil we ſbožnej wječnoſzi
Stojuje budje nowy.

Jeho kwaſa ſlubenaj
Nefabudžtaj ženje:
Khrystuſ wukupit je waſ;
Štužtaj jemu renje.

Wſchitko ſbožje ſandje tu
Ruc̄je na tym ſwječi,
Dobre jeno woſtanu
Wjernie Bože džeczi.

J. R. † Bie

Slicžbowanja a džak.

Sa tych ſchwirjoch niże pomenowanach žiw-
noszerjow, koſz buchu 6. juliia 1858 w Lubo-
chowu wot wohnjowejho nesboja poſtrecheni,
ſu ſo ſziehowaže ſmilne dary nowdale.

Knes ryceřkublet hrabja f Lippe-Bieſterfeld-
Weihenfeld nad Czichonzami a Lubochowem
daresche 43 tl. 5 poſtrutow a dželbu draszenjow;
knes hrabja Niesch nad Neſmaczidom a t. d.
10 tl.; knes ryceřkublet ſ Nostitz w Kſchiwei
Borsczeji 2 mjechaj bjernow; gmejna w Kſchi-
wei Borsczeji 7 tl. 20 nſl. 1 kóz bjernow ſ
mjechom, 1. mjerzu jaſlow a 7 poſtrutow;
kublet Krauſcha w Czemerizach 1 tl. 3 poſtrut
a 12 kóp powreſtow; hōſpodař Koſor na
ſtežim dwori w Lubochowu 2 tl. 10 nſl.;
kolonia Mały Welfow 2 tl., wjazore mobilisje,
dželbu draszenjow, 6 poſtrutow, 6 mjechow

bjernow a 1 mandl woſlepow; f. Schejzeraňk
w Małym Welfowi 1 kóz jaſlow; Lehmann
w Małym Welfowi 20 woſlepow, 1 kóz ſtokodijja
ſ mjechom; gmejna w Sajdowi 5 tl. 12 nſl.;
gmejna w Sajdowi 5 tl. 18 nſl.; kublet
Förster 16 kóp powreſtow, 1 kóz bjernow ſ
mjechom a 1 poſtrutu; J. Haſcha 1 mjech
bjernow a 1 poſtrutu; Lehmann 12 kóp pow-
reſtow a 2 poſtruci; Ketschel 1 kóz bjernow ſ
mjechom; kublet Gruhl w Dalizech 8 poſtrut-
ow; ſe Židowa dariču: f. Renig ½ kóp woſlepow,
f. Lüka ½ kóp woſlepow, f. rjeźniſki miſcht
Zieſchank ½ kóp woſlepow; f. Schuster 1 tl.;
w Budyschinu: f. farar Weizka 2 tl. a psches
neho 15 nſl. wot fn. Poldraſoweje, fn.
Winklerowa 15 nſl. kneni kubleka Meldowa
1 tl., f. kublet Spann 1 tl., fn. kubleka Weh-
lowa 1 tl., dželaczej Hawſcht 7 nſl. 5 np.; psches
f. diakonuſha Traumanna 15 nſl. wot f. Scholty
a 10 nſl. wot ſwidoweneje Zieſchankoweje ſe
Židowa; gmejna w Bobolzach 3 tl. 24 nſl.
2 np.; wſchelazy nemenowani 6 tl. 16 nſl.
5 nſl.; gmejna w Czielanach 4 tl. 16 nſl.;
gmejna w Małym Žiczeńku 1 tl. 3 nſl 7 np.;
gmejna w Esmechcizach 5 tl. 17 nſl. 5 np.;
f. ryczeřkublet Weber nad Esmechcizami 3 tl.;
f. kublet Lehmanu w Ženkezach 2 tl., gmejna
w Ratarezach, ſ wuwsacjom čzo. 8, 4 tl.;
gmejna na Židovi 8 tl.; f. Koſor na Židovi
1 tl.; kneni Pečhowa w Budyschinu 1 tl.; f.
Garbat w Ženkezach 1 tl.; gmejna w Miſkezach
a w Piſchesdrjeniu 3 tl. 20 nſl. 2 np.; gmejna
w Czichonzach a Nowych Czichonzach 10 tl. 12 nſl.
5 np.; gmejna we Wulfim Žiczeńju 1 tl. 6 nſl.; f.
Kurzreuter w Spytezach 15 nſl.; f. Brochhaus we
Wulfim Welfowi 1 tl.; f. Bolanek w Scheschowu
1 tl.; gmejna w Žiſezach 5 tl. 25 nſl.;
gmejna w Bolborzach 3 tl. 20 nſl.; gmejna
w Hodžiu 7 tl. 21 nſl. 5 np.; gmejna w
Delnej Hórz 7 tl. 19 nſl. 5 np.; knes ry-
ceřkubleſki naſtej ſ Kreczmař w Miſkezach 1 tl.;
gmejna we Wulfim Welfowi 5 tl. 23. nſl 5 np.;
gmejna w Blohaczezach a Nowych Blohacze-
zach 2 tl. 17 nſl. 5 np., gmejna w Debrile-
zach 17 nſl.; ryceřkublet Swoboda nad Debril-
zach 7 nſl. ſezami 5 np.; gmejna w Hornym Hu-

njowi 1 ll. 29 nsl. 5 np.; k. Libscha w Hornym Hunjowi 1 ll.; gmejna w Mjewszach 10 ll.; njeftsi s Kheyna 4 ll. 24 nsl. 7 np.; gmejna w Zanezach 1 ll. a gmejna w Lescha-wi 2 ll. 20 nsl.

Sa wschite tute smilne dary, kaž tež sa pschezelniwe form a wschelake druhe dobroty, kotrež so nam s daloka a s bliska dostachu, prajimy s tutym swoj najwutrobnischi a najnaležnischi džak s nutnej proštu i Behu, so by wschitkim naschim dobroczelam sich lubož po swojej mudroſzi bo-hacjje farunat a sich wschiesc pschede wschitkej schodus hmadne swarnowal.

Jan Petasch, Jan Fröda,
Handrij Pekař, Jan Lehmann,
psches
Mich. Jakela,
gmejnskeho prijedstejerja.

A u f z i a.

Tsecji djen swjaskow, jaso 14. junija t. l., po połknju w 2 hodzinomaj budža so vola swudo-weneje Hany Pjetschowej w Droždžiju wschelake, hiszcie w ylje dobrym redži so namakože, muske draszenja, kaž tež wulka dželsba cijestiskeho gratu sa hotome venes na pschedawacj.

w Droždžiju 3. junija 1859.

Hana Pjetschowa.

Wosjewenie.

Ujetusche, po dželbach na pschedawianje pschedajomne

bynowe a motawowe kramenje
budje so

wutoru, 14. junija t. l. do połnja
w 9 hodz inach

w Nešvacjidi pschedawacj.

Shesty džiel kupynych venes ma so hnydom po scjennym pschibiku saplačicj.

Blijsche wumienienia so na dnju pschedawianja a psched sapocjatkom teho sameho wo-sjewja.

Shromadžisna smiese so sadž Heinzez na hacjenach bes Heinzez a Galtinzez hatom a budje so pschedawianje na skopjazei kuzj sa wowcju mostom sapocjicj.

w Nešvacjidi 2. junija 1850.

Reinhart, inspektor.

Mojim pschezelam a psche-
ezelnizam!

S tutym praju wschitkim tym ſamym, fotiž na tym, me ſau-
denu ſobotu potrechjazym neſa-
winowatym nesbožu tak dobro-
cziwje džiel berichu, swoj najwu-
trobnischi džak. W mojich flamach
w Budyschini a w Maleschezach
je so pschedawianje hnydom ſaſo
ſapocjalo a ja proſchu teho dla
najnaležnischo, me prawje buſto
ſ wopytanjom ſweſelicz; ja budu
wschitkim tak derje w flamach
kaž tež we winowej ſtwi prawje
derje a prawje tunjo poſlužecz.
To ſamo so tež w Maleschezach
ſtane. S tutym ſlubenjom proſchu
wo dalischu pschezelniwoſz, ſa
fotruž budu ja pschezo džakomuň.

w Budyschini 6. junija 1859.

J. G. F. Niekſch.

Šsucje droždžje
w ſnatej dobroſci pschedawa czerwne
J. G. F. Niekſch.

Kamente wuhlo ſa kowarjow a ſtwin-
nemu tepenju, kamentowuhlowy mas ſ
barbenju, cement a gyps ſ fitowanju, pa-
tentirowany mas w kaſtejſkach po 5 nsl.
ſ masjanu koleſow a wschelakeho kožaneho gratu
a t. d. ma na pschedai

J. G. F. Niekſch.

Wojtſe družiny barbow ſ bjeleñju a barbenju
ſtrow, ſ wobarbenju móblow a wschitke družiny
laka, firniſow a terpentinoweho wolija pschedawam
po ſbi najlepſej dobroſti njeſko po nastuniſcej
placjismi.

J. G. F. Niekſch.

Sa jeneho kral. ſakſt. jeſejeria (Fahrer), koſtyž
by po prawym jenož hiszcie $\frac{1}{2}$ ljeta we wóſſtu
ſtuſicj mjež, ſo nezeneny ſastuper pyta. Wſcho
dalsche je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

С тuiym najpodwólnijscho wosjewjujo, so je nasch powschiifvnyj
lubowany a derje doposuaty a wožebnyj

Kwjetko-Canaster

(Blumen-Canaster)

knec J. G. Klingst Nachfolger w Budyschin i jeniczy ſam
k pschedawaju wot mię dostał, poruczamy tutón dobrý a
tuni tobak wſchitkim furerjam uanajſepe.

W Magdeburgu, w haperleji 18¹⁹.

Klingner a Wolber.

Na prjödkſtejaze wosjewenje džiwajo je tutón ſpodochny

Kwjetko-Canaster, punt po ſi nſl.

pola me stajnie na pschedan, poruczam tón ſamym wſchitkim furerjam
a dawam fažopschedawarjam pschiſprawny rabatt.

J. G. Klingst Nachfolger.

Starožitnostny wotrjad M. S. změje
15. junija popoldnju w 1 hodzinie swoje pose-
dzenje w hoſćeniu k złotej krönje w Budysinje.
Pismaw jedzér.

Wojſewenje.
W knejch bruniżowych podkopach
w Mjerkowi wot dženjinskeho dnja ſzehowaze
pkacjistny ſastupja:

hrube wuhlo, ſuhe, kóz 5 nſl. — np.
ſrjene wuhlo — 3 = 6 =
knorpl wuhlo 1. družina 2 = 5 =
knorpl wuhlo, 2. — 2 = —

W Mjerkowi 2. junija 1859.

Zahn.

Drewowa a maležkowa aukzia.

Schwörk 16. junija rano wot 9 hodzinow
budje ſo na burskim fabli čo. 4 w Koſchli 364
kloſtrów mjeſchanego drewa a 106 kop walčkow
pſchi ruhehalſtich meſach na pschedawanie
pschedawacj.

Rupovario nech ſo w 9 hodzinach w Ru-
hehalu ſhromadja. K. Wirsig.

Serbska prědafska konferenca
změje ſo srjedu po ſwiatkach 15. junija dopo-
dnja wot 9 hodzinow w hoſćeniu k złotej
krönje w Budysinje a proſy wo wopytanje teje
sameje wſitkých knjezow zastojnskich bratrow
najpodwólniſo

Přeſdyd a.

Na ležomnoſſjach tak menowaneje Mičeje žiwo-
noſſje w Hlini pola Hucejny budje ſo hrenſche
ſtejaze byno ſceci djen ſwiatkow po loſach ſa
hotowe penesy na vicheſadzowanje pschedawacj.
Na ſupowanje ſmykleni chyli ſo poponju w 2
hodzinomaj na ſponnenej žiwnoſzi ſeſcę. — Tež
ſu tam hiſeje njeſotre ſopy walčneje ſtomu ſ
dostacię.

350 tol. ſu ſa dobru więſtoſz na
weſne ležomnoſſie na Jana
t. I. psches podpihanego wupožičici.
Ryciuk Marcjka w Budyschini.

Zańdzenu sobotu ſita w Budysinje płaćachu:

Kórc.	Wyšša.		Nižša.		Srzedzna		
	Płaćizna.		Płaćizna.		Płaćizna.		
	tl	nſl	tl	nſl	tl	nſl	np
Widzenja	6	10	—	4	—	—	5
Rožla	4	—	5	3	10	—	3
Decjmen	3	5	—	2	25	5	3
Worbs	2	10	—	1	25	—	2
Greč	7	—	—	—	—	—	6
Wofa	5	20	—	—	—	—	5
Mjepik	—	—	—	—	—	—	10
Zabth	6	20	—	—	—	—	6
Hejduscha	5	—	—	—	—	—	4
Wjerny	1	5	—	—	—	—	1
Kana butry	—	15	—	—	—	—	13
Kopa ſtomy!	6	7	5	—	—	—	6
Zent. ſyna	—	20	—	—	—	—	15

Dowoz: 1786 kórcow.

Cisé Bje dricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedač, placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi 6 np.
Štvortlétne předplata pola
wudawarja 66 np. a na
kraj. saks. pósée 7½ nsl.

Císto 21.

18. junija.

Léto 1859.

Wopshijecije: Noweche poweszie. — Generalny wulkas. — Swojetne podawki. — Se Serbow. S Reiliz. S Kschiveje Vorhjecije. S Borku. S Marta. S Moholna. S Budyschina. S Hodzijja. Se Cheschowa. S Wosporka. — Dopijh. — Psicholop. — Hanž Depla a Mots Tunka. — Zyrkiwitsche poweszie. — Navjeschit.

Najnowsche poweszie.

S italskeho wosownischa je ta wajna poweszi psicheschka, so rakuše móisko Lombardsku zvolje wewišči a so sadu rieku Mincio soho stradue. (Rakusitoalisti kraj wobsteji menijp s dve u trojinom a to s Lombardsteje a s Venezianise'e, kotrež matej rieku Mincio sa mesu). Tom chze na nepschecjela wotčasj a sa tym hlad. ci, so by ieho stilo. Ale laž nje-kore nowiny pišaja, dha je franzovski khiezter perucit, so tv 40.000 muži vo adriatiskim morju k venezianistemu vrchu vtipisjelo a tam na kraj wustušilo a Rakuschanow s ronischi strony pschimalo, bes tym so móni s wežora na nich psichzechne.

Wina, čjohož dla su Rakuschenjo Lombardsku wopuszczili, je to, so biehu tam pišeš hubene navedowanje do najweličeho neperiadka rchischeli. Duž je tam khiezter sbrómischa Heba róštoł, so by ton sa tei wjezu pehladal. A tutén wtry býrš, so je tam zvle rakuše móisko hubene, jeli se wichei moži nećjela: všećež delko nedu trato, dha budžtice je nevšečež s webe u strenew wobeschet a potom fajat. Teho dla bu pchisane, so ma rakuše móisko na mježi se wichei spjescchnostiu zefacž a to je so tež statu, tak so je wone hrózazemu nisbožu wuchsto. Wschodjom žebi pak nješko žadaja, so by so mjesto Grulaja wot khiezora druhí lepsihi navedowat móista poftail.

Rakuschenjo su tež te rómske mesta, kotrež mjezachu wobhadzene, wewiščili a nješto wobydlerjow Romagny (bamžoweho kraja) je sardiniskeho kraja sa noweho knia wuwokato.

Druha ważna powesž je ta, so je prusský vrynzregent mobilisirowanje 6 armee-korpsov všchitošak. To je snamjo, so budža mósta njenistich wethow býrš na franzowiske mesy marzhirowacj.

Najnowsche.

S Wina 16. junija. S Verony je powesž psicheschka, so su bo rakuszy wojszy bes sadzjewka do Veneziańskiego pscheczahnycz móhli, jenož general Urban su vola Castene dolo (3 hodziny wot Brescije k Mintui) wot Garibalda nadpanený, ale nepsczechel dýrbesche zoſacž.

S Barline 17. junija. Jenož mužstwa 1. sfasana frajneje woborj so k wójsku powołaja.

Generalny wukas.

Dokłz je so saton, wurdnemu sejmowi przedełożeniu a hinsche postąpienie felowie płaciszny nastupoz, wot wobeju komorom pschiswolit a ma so po taikim skadowu placisna sa fruch (120 puntow) wareniskeje felie wot 1. juliia t. l. na ist tolerje 18 nsl. powyschici, dha so s tutym siedlowaze pschikauje: §. 1. Wyschnoskie maja hrndom potrzebne postąpienie a pschemienienie sapisa placisny hólpshedawarjow wobstaracj a wudacje nowych torow, hdvž su predy wot hamtskeho hetmanstwa pscheladane a wobtwardzene, tak pospjeschic, sa mója te same hacž do 1. juliia t. l. w ruskach hólpshedawarjow bycj. §. 2. Hamtske hetmanstwa maja sa wumiedzeniom tuteho wukasa bladacj a pscheladanie a wobtwardzene przedspełoznych sapisow placisny po möjnoſci pospjeschicj.

W Drajdjanach 9. junija 1859.

Ministerstwo finanzen.

Swobodny knes s Friesen. Schäfer.

Świetne podawki.

Satka. Krajny wurdnny sejm w Drajdjanach bu sanđenu sobotu 11. junija po królewskiej porucznosci wot ministra Beusta wobrankney a supostanzy jón s tym skonczechu, so jeho majestoscji kralei Janiejskimi skonczeniu stanu wuniesiechu. — Wondanjo biechu niekotri pruszy królewscy fastoinizy w Drajdjanach, kotsz su tam s tudomnym ministerstwom wujednali, tak by so pruske wojsko po satich telefoniczach pschemes mohlo. Też poweda so, so so w tych dnjach 60,000 muži pruskego wojska po żeleznicy psches satice Lutycz powese. Woni póndu najstere na franzowske mesy.

Prušy. Prynzregent je pschikafat, so by so 6 armeekorpsow (wuprav: armeekorow) mobilisowalo, to ie, so bychu wschitke mužstwa krajneje wobory, kotrej hiszceje 32 ljet stare nejszu, pod broni stupite. Też poweda so, so dyrbia tež wschitzy, kotsz su w kawallerii a artillerii skuzili a hiszceje 40 ljet starci nejszu, s wojsku pschinez. Po taikim by zyle prijene sfasanje (Aufgebot) krajneje wobory (Landwehr) dem a dwór wopuscicjic dyrbjako, a s druhego skasania jenož artilleristojo a kawalleristojo. — Pruske kralestwo ma 9 armeekorpsow, a kózdy armeekorps (wuprav: armeekor) wopschilja 60,000

muži, hdvž so mobilisiruje, to rielo, hdvž jeł czechneñju do wojny hotowy. Duž budje to 360,000 muži, kotsz na franzowske mesy roczahu a t nim so najstere tej satice mesto a wojaz wschitkich druhich njemscich wéichow pschisanknu, tak so budje borsy psches 500,000 wojskowych muži na franzowskich mesach stojecj.

Prinzregent wosjewi njeleko lohko dosz požadanje na franzowskeho khjezora, so by s ratussim khjezoram mjer scjiniti. Chzeli tón mjer, dha budje mjer, jeli pak so zapovedzi, dha potom dale niczo wysze newostane, hacž so prynzregent Napoleonej wójnu pschipowedzie a s njemscimi wojskami do Fransowstwie pschetrocji. Duž može byc, so psches mobilisirowanie pruskeho wojska borsy sało polny mjer a pokoj dostanemy, ale byc tež może, so wulta, czejka wojna s teho nastane. — W Prussej budje w tych dnjach we wschelakich krajinach wele strudoby a wele płakania, hdvž dyrbja wschitzy khmani müşy wot 20. hacž do 32. ljeta a s džela tež hacž do 40 ljeta s wojskom marschirowacj a nichom prajicj nemöže, hacž so sało wróčza, jeli wojna swoj sapocjat wojne. A tajke hubenstwo budje to we wschelakich hospodařstwach, hdzjež budje niz jenož wotrocj, ale tež hospodař sam do wójska stupicj dyrcicj.

Wot mobilisirowania su wumiate příeni (transchopruski), druhí (pomorski) a schesky (schlesyński) armeekorps.

Rakušy. Stary wéich Metternich, przedawschi dolholjetny raskusi minister, je sanđenu sobotu we Wini wumret. Won bje 86 ljet stary a sawostaji dwieju synow a schyri džówki. Jedyn jeho synow bje hacž dotal raskusi póslanz w Drajdjanach, je pak njeleko wot khjezora do Berony powołany a na jeho mjesto pschindze najstere hrabja Hartig, dotalny raskusi póslanz w Minchowu (München). — S marshallom Gyulajom počinaja jara nespokojni byc, dokelž wojsko, hacž runje nanajlejepo wuhotowane a s litych dobrych wojakow wobstejaze, tola žanu bitwu dobycj nemöže, a je sianwje widzicj, so reskawowat nicho hodny neje a by skadž teho dla najlejepo bylo, hdvž by khjezor Gyula ja wotadzik a sbrojmischtira generała Heša na jeho

miejsce postajili. — Do Italii so pschezo hiszheje wojszy szetu a herak je postajene, so ma so nowe wóisko, 120,000 muži sylnie, hromadu szczahneż. — Wobudlerjo mesta Venetia su porucznosz destali, so bych su na 6 miejazach s probu fastarali, pschetoż wone móhlo so staci, so Franzowsoju tutu twerdzisnu woblechnu. Adriańskie morjo su hijom wobħadżili a blokada jeho brjoha, tač daloko hacj je rafuskoitalijski, je wot Franzowsow pschipowiedżena, so su tam jona rafuska lódz wjazy wokasacj neħmje, herak su nepsħeceljo popadnu a do Franzowskeje wotwedu.

Franzowska. Ministerstwo wójny saħo konje kupuje, so by je k wójsku do Italii wóxtalo. Admiral Hamelin je so do Toulona podał, so by tam lóddje wobħladawat, kočej so tam k wobleħnenu Venetia pschibotuja. — S Italii je khiezor hijom niehdże 5000 jawni rafusich wojskow do Franzowskeje wóxtat. Wón je też generala Mas Mahena dla jeho saħħiġbow pschi bitwi bliżi Magenta sa marċiħola a sa wójmodu magentiskeho (duc de Magenta, Herzog von Magenta) pomenowat; też bu general d'Angely sa marċiħla powyšenij. — Khiezor je porucżit, so by so hiszheje w tutym ljeċi restrutirowało a niehdże 140,000 rekrutow sa wójsko wubrato.

Italista. Ton iwdjenj żane ważne bitwy były nejsu, dokelż rafusse wójsko se wsħej spieschnosiu żofa a nojsiere wsħoni lombardiski krajs hacj do rjeti Mincio a hacj do mesta Mantua wopušeċċi. Rjeka Mincio bijeli me-nużiż lombardiski krajs wot venezianskeho a Mantua se jara sylna twerdzisna. A dokelż je s napħiċċa Mantua k polnoży twerdzisna Peschiera a nedaleko wobeju też twerdzisni Legnago a Verona, dha so rafusse wójsko najiskere des turi mi schiġġi twerdzisniemi neħsħe, żelam neysħecċiwo jaři a tam k wörtremu wojsowanju pschidnoje. Tam budże so halle p-kaſacj, schio Franzowsoju a Sardinij wo prawdzie a po prawym samoj, pschetoż rafusse wójsko ma k polnemu schjeroku riefu Po, k polnoży iſſor Lago di Garda a tyrelle borti a k ranu spomnene schiġġi twerdzisni, na fotnej może so severacj. Zelt so jidu tam pravdi, bitwu dobycj, dha s nej najiskere też saħo

hnydom jgħu Lombardiju bobudu. Rafusse hlowha kwartira je w tu ħwili u Mantua a rafusse m'ssa stejjesha 14. junija hijom na l-herwja brjalhu rieki Oglia, tač so bie Piacenzu a Cremonu a w połnożnej stroni też Bergamo a Brescian hijom wopušeċċi.

Hlowha kwartira sardiniskeho krala bjesħe 12. junija we Vimercate bliżi Monza. W bitwi pola Magenta bu sardiniski kral lohlo ranen u w blizżej wosolnoszi khiezora Napoleona padje 6 wyskich psches nepħsċejekse fuļje, bes nimi general Clerc, s cieħoż je widżiex, so Napoleon w tutej wójni też sħoje hamznej ġiwenje wajji. — S Piacenzu, schioż je wobiwerdżene mjesto, su Rafuschenjo wetħiġi vijelbu sħwojek tamniżidha kanonow kobu wsali, sbylk iż-żaqi kieni u tħalli a leż-vestajili, potom wobiwerdżenja po mōžnoszt restiżejli a mōst psches rieku Trebiu pivali. — W nastupanju bitwi, kočej je so 8. junija bliżi Marignano abu Melignano wietu, piħaża Rafuschenjo, so su tam jenek 250 muži mortwix a ranenix mieti, Franzowsoju pak wudawa, so su tam psches 1000 rafusich wojskow jaři, a wuñnaja, so su 50 wysħkow a 800 wojskow mortwix a ranenix mieti. — Rafusse, w Bologni a w Ankona stelaze, wóisko je tutej niesiżi wopušeċċi u so do Venezianskeho szċahantu. Bologna a Ankona blusqatax rōmiskemu baniżi a w Bologni su sardiniskeho krala sa diktatora wuvali.

Jendżeliska. Dotalne ministerstwo je wetstupiż dyrbiato a njeħdawshi minister Palmerston je wot kralowej Victoria porucznosz destak, so by nowe ministerstwo sażżiż. To je sajja wulji debiżi sa Napoleonu, pschetoż Palmerston je Napoleonowu dobry psħecċejel, herak pak psħecċiżiż rafussego khiezora, tač so by jemmu lubo kylo, hen by tuuon sħwoje italsse kraje shubit. Ministerstwo swonkomnych należnośiow je Palmerston Ruħnej dat.

Rusowka. S Varicham u piħaża, so so tam poweda, jačo by 40,000 muži russiho wójsko na vrusle metu qiegħi wopušeċċi dyrbiato, kieni by vrusse wójsko franzowskie mejji wobħadżi.

Ze Serbow.

S Kellij. Knas baron s Wunscha nad Kelljami dawa tudy na tak menovaných Horach nowy kamennyy 12 lohej schieroli a 40 lohej wysoki schytirirožatý torn s pingu twarici.

S Kichweje Borischije. W kólni tudomneho klubteria Handrija Skova pocza so 7. junija na nieslašie waschnie palic, ale wohen bu hnydom po wudzrenju sbozemnie hascheny.

S Borku. Swiatocjniczku rano woda so 2 kljetny Handrij Roker s Manjowa, po honcji pola tudomneho klubteria Küchlera, w towarzstwi nieskotrych wojsakow i nieskotrymi sonemi i Sprewi, so by je uze hownjowskeho mlyna w tutej riezy plavit. Won tez najpriodz s jenym konjom psches wodu be-wscheho sadzienka pschieszka a salisej potom na druhego, so by teho tez plavit. Ale ton biesche halle 3 ljeta starý a nochysche hnydom do wody, hacj bu napohledku s temu nusowany. Tola jaso bje do wody pschieszka, bje won jara nemjerny a nestrasczhe delho, so ho na sadz cíjishny, tak so ho Roker s neho delje suny a pschi wulsej nemjernoszi sonja so teho wiazys sayschimnyz nemjescze. Woda bje pak wulsa a dokelj Roker plovacj nemjescze, dha biesche bortsy w hmerinym strachu a dyrbesche, hacj runje hiszceze si krócz horje sykowny a hacj runje bje tam ijschito ludzi w bliskosci, na tajke strudne waschnie swoju smiercz namasacz. Deho cíjelo bu halle povoitnu w 5 hodzinach namasane a iseczi djeñ swjaskow cíjnie na budysli Tudor pohrebane.

S Kartu. (H. W.) Wobbedjet tudomneje winizy Bartusich namoka 31. meje na swojich lezomnoisjach, bdzej semju vshedzieszce, shjetry fruch i antara (Bernstein), kij je 1 punt 19 lutow cíjeli.

S Roholna. (H. W.) Pschi sylnym newedri, soirej tudy pschi favozajku meje wjezachmy, je so w tudomnym kralowstlim heshu skalo, so je blysk do sydom, hjereto daloko wot so stesazych, nieshde 50 — 70letnych hójinow dyrik a te same mene a wiazys wobschodzil. Hacj je to jenoj jedyn blysk byl abo hacj je so sydom blyssow delje syppnyle, to so nieslo

wubledzicj nehodzi, hacj runje bje sedyn hajništi sa ejas tuteho newedra psches svomenný lieb hiez a tam multi strach mustaej mjet.

S Budyschina. Sandzenu šobotu buschtaj toj cílowekaj, na kottuujz tuskachu, jako budyschtaj toni dweju Kumvaldzjanow na puczu s budysleho hermanska farasylej, wot šudnistwa s jaswia pschieszenaj, dolesz so žana wina na neju pschinez nieshdejche. Wonoj stas nieshde 5 mježazow w jaswi sedzicj dyrbialoj a blysk so jimaž po kízomai romachu, jako shonischtaj, so hm, etai na swjatki domoj hiez.

S Hodzija. Sandzenn schwórik 16. junija picheszyli so nach newy farak knes Imrich s Woslinka s nam. Wobichernischu rosvraru wo jeho pschizehnenju a powitanju pschichodnie podamy.

S Scheschowa. W tudomnym, bes Kaczami a Cypianskej Dubrawku lezajzym lješu, kij s 30 ljetnych schtomow wobszeci, wudzi wutoru 14. junija wohen a hacj runje se wsciech bosow na pomoz shwatachu, dha bu tola na strudu, nieshde 1½ alia wulskim, wscie hlaute zylje, jehlina a drewo pak jenoj s díjela spalene.

S Wospórka. Sandzenu šobotu 11. junija w nozy ½ 12 hodzinow wudzri tudy w brózni Ritsje, wobbedjerja hrjenczo mlyna, wohen a pschewobroži wschitke Ritschez twarenja, kaj tez twarenja hjezerta Buchmanna, Róniga, Zjiez herbor, krawza Dvitza a hjezera Lischnera do vročha a popela. Tez spali so mlynkej Ritschei 8 struwom, 2 cjeleci, 3 kwinje, 1 ton a 1 pos. Wohen je najstere jatożeny.

Dopisy.

Z Prahi, 24. meje 1859. Wot mojego posloneho dopisa hem je so nieshdo nedziel minyo: iehdy stojachmy na rosnecu miera a wójny. Niesko mamy wóinu. We Winje, we Wihertek bu hijom dobrowolne korps wotpoštali, we Brash skupi we najblízichim ejazu cíjeli hajnift korps na swjelko: dotal hromadža so venes sa nón, a je so jich pschezo riana horska naliesta. S kraja shonimy wschiednie skoro, so wostrej pschitasane sonje hjezorej dorja.

Sjeveri wojny so hijom posluša: penesu ravnje spaduja, na wschelake dawki su pschi-
raši pschitiche, pschesupstvo, remešla
hacja so. Tela wostane pschi tym nadisja na
Johnowane žnje: taj se wichich stronow bly-
schimy, steja žita a sadome schiomy sara rjone.
— S rdných hor pišaja, so je so tam cjo-
pleje symy dla wjeschina solcjom slasyta,
dokelž biesche so pschesnir do nich dat. — We
Nowej Wžy vola Kolina rumre wokoło ju-
trow jedyn s pošlenich swjedkow sydomsietneje
wojny a kolinskeje binu, biesche to wumentarž
Jan Wosko, 111 let starz; we pošlennim
cjašu biesche do zyla huchi, hewak vas stronu.
— Dutry bu nowomieszczaanske djiwadlo psched
kõslimi wrotami wotewrene. —

Z Prahi, 14. junija. Jako bjeschtaj
pruski kral a kralera 14. meje na swojim dompučju
s Italije do Prahi pschijetoj, bydleştaj w
hoszenzu i jendzilštenu dvorje. Veczer woprija
jeju khejorska Marja Hana. Nedzelu woloło
10 hodjinow wesesche so kralera na hród, so
dy tam khejorsu wopriata, kral pak wobhlado-
wasche kebi bes wun mjesto. Wepoldnu wot-
jiedbjeschtaj do Dražđan. W Ausigu bje so
nieschio skorych pruskich wojakow testupal, keliž
bjechu runie na pucju do cjopliskich kupert. Kral
poričja pscheszelnje s nimi a da soždemu wojačej
po 2 u., koreli 3 a strajmischtrej 4 u. — Raj
we wschitich rakuskich krajac, tak sraduia so
tej w Čechach dobrowolniż (Freiwillige) sa
wojnu, a heomadniki sa nich su w Prahy,
Pilsnje, Králohradje, Terezinje, Čašlawie, Mito-
dobolešlawje a Pještu. Do dobromolníkow meje
jasupicj. taj je 15 hacj do 36 let starz; w-
sche teho žadaja so dobre wopiszma. Kóždy
dobromolniž dostane 10 schießnaliw fandamka,
drastu a wschednu ſdu. Dobromolniž djiela
so do tselzow a do hajnikow; i pošlenim stu-
paja našvole hajniz se semjanistich slujbow a
dostawaja husto wot swojich dotalnych knesow
psfne pslepschi. Tak pschedawa hrabja Clem-
Gallas swojim do wójska stupenym hojniskam
jich dotalnu ſdu; hrabja Erwin Schönborn
pschedawa soždemu 4 schießnaliw mješacjne; hrab-
ja Thun w Tczinje podawa soždemu 20

schießnaliw fandamka, mješacjne 18 schießna-
liw ſen, ſathowa ſa soždeho dotalne mjeſto na
swojich ſubkach, licži ſoždemu trójnikli cjaš
iſt krój do ſlužby a taſkim, taj bychu ſnadv
potom k ſlužbi nekmani byli, ludi wón cjaſ-
žitenske ſastoranje. Et nſt hrabja Waldstein je
31 ſe swojich hajnikow i dobromolníkam pschedcijſt,
da ſoždemu potrjedne drasjenje, 30 schießnaliw
fandamka, mješacjne 5 schießnaliw pschibeku,
licži wójniku ſlužbu dwójz, lubi tym, taj ſo w
bitni wušnamenja, wosbedite myto a k dalszej
ſlužbje nekmanym pschichodnie ſtajnu podperu.
Taſte a podobne pschedidawli ſu hifcje mnosi
druiž ſneža swojim hajnikam pschedubili. Do
8. junija biesche 313 muži do hajnikow a
1221 do tselzow ſastupilo. Hajnisti corps
budje hrabja Sig mund Roſtiž Rynet na-
wedomacj, bataillon tselzow pak major Josef
s Hentzi. — Wschudze hremadža ſo penesu
a druhe wjez ſa ranenych wojakow a ſa do-
bromolníkow. Taſich penes bu hacj do 12. ju-
niſa w Prahy 133,140 schießnaliw w hojowych
penesach, 103,755 w obligazjach a 101 raku-
ſich dukačow narodatych.

Shtož žna nastupa, dha ſnež ſe wjichich
ſtronach radosz, dokelž maja nadjuu na bohate
žnje. A je to wo prawdzie radosz, na žnuy
ſahon poſladacj: 94 zolow dothe ſtrebla a 7
zolow dothe ſkóli nejšu riedke, taj sym ſo psches
wobhladowanje a mjerenie ſam pschedwiedcijſt.
Tola pschedhudejſa nam tej wſchelake ſrudne
powesje wo ſtrukach a ſtrupobiejack, taj 3. a
4. junija w mnogich ſtronach wele ſchody na-
cjinichu.

Raſte ſu dha w Eſerbach žita a ſajte
macje tam wuhlady*) na žnje? * — *

Přílopk.

* W Belgijſkej ſu w pošlenich dnjach ſtra-
ſne n-wedra a ſluki mjeſi. W Brüzelu tak desch-
cijſt džieſche, ſo bjechu wschje puzny w delnim mjeſzi
ſ wodu napelnene; w Remonchampsu powali woda
ſchies ſhiejow a ſhubi 9 ludzi a 50 wozgov swoje
živene w žolmach. W Rosendalu ſatay blyſt je-
neho nana ſ dwjemaj ſynemaj.

*) Rožka ſteji ſ wetscha jara rjane. Red.

Rak

rozom

Hans Depla

wójtfitaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

Hans Depla. Aj, aj Mots, schto to tola budje?!

Hans Depla. Schto budje? Wulka woda budje?

Hans Depla. Vaj wóchak tola! Hdze dyrbjala ho tež pschi tajfimle wedri wulka woda na bracz?

Hans Depla. Haj to masch prawje, Mots;

szyslow budje ho wjeszje wele ronicz a mi hamemu ho žortowanie sarekuj, hdž na to spominam, so dyrbi težo ludži dom a dwor wopusczejc a na wómu cahmecj.

Mots Tunka. Ale knadž bórsy mjer sczinja?

Hans Depla. To by duschnje bylo. Bóh da, so by so skere lhepe stato.

Vobrakej w Niedzianach nem. ſ.

Podjanska cyrkaj: Anna Marja, Jakuba Schwana, thjejerja a murteria pod hrodom, dj.

Zenurjeći:

Dień 23 miej: Anna rodž. Bandjeliz, nebo Anna Frenzela, wobydlerja na Židowi, wudowra, 80 l. 3 m. — 18, Jan Juri Hermanna w Mnichonzu, 87 l. 5 n. — 28. Handrij Mucjer, wobydler na Židowi, 52 l. — 3 junta: Hanja, Zana Adlera, thjejerja pod hrodom, dj, 12 d.

Cyrkwienske poujesce.

Wérowani:

Michalska cyrkaj: Jan Sodan, wobydler pod borklinom, ſ Madlenu Kożorez. — Jan Kobanja, wulkoſahrodnik w Malischewach, ſ Mariu Kruiž ſ Gjibonž. — Jan Jalius Halmu, wullenk w Wischischorach, ſ Madlenu Winkterez tam. — Bédrich Fischer, śneži ſlužobnik w Draždjanach, ſ Khrystianu Julianu Börsterez ſ Wulke o Westowa. — Jan Bohurvík Holland, tablik pod hrodom, ſ Hanu Augustu Schotcijz je Židowa.

Krčení:

Michalska cyrkaj: Gustav Paweł, Zana Kichijanka, wullenka w Gjizach, ſ. — Ernst Wylem, Michał Rostota, wulkoſahrodnika w Jenkejach, ſ. — Hanja, Zana Adlra, thjejerja pod hrodom, dj — Hanja Augusta, Handrija Boburjera Wiejsza, wobydlerja na Židowi, dj. — Maria Helena, Kortje Ernsta Kranza, wobydlerja na Židowi, dj. — Maria Therista, Boburjera Namicha, thjejerja na Židowi, dj. — Hanja Maria, Eduarda Eckardta, maschinuwobjerja w Dobruški, dj. — Jan, Heleny

N a w ē ſ t u i k o.

Hollandski mlókowni pólver.

Tutón, se starodawnych časow dcpořasany, ſ najlep'ch selow a foreniow pschitotowaný pólver, po jenej abo po dwiema kizomaj wschodnje kruwom abo wozzam na přenju pizu našípaný, pschisporta wobjeruoti, plodí wele mlóka a sadziewa jeho woszcznenje. Vaſej f vlasti 4 nſl. a je k dostaniu w hroďowskej haptvzy w Budyscheni.

С тутым наследством вожевијо, со је наша повешткомије
убавану а дерје довојнату а војевну

Kwjetko-Canaster

(Blumen-Canaster)

Кнес J. G. Klingst Nachfolger w Budyschin i jeniczy sam
k pschedawaju wot naš dostał, poruczamy tutón dobrý a
tuni tobak wschitkim kurerjam nanašjeve.

W Magdeburgu, w haperleji 1859.

Klingner a Wolber.

На прјодкитејазе вожевене дžiwaјо је tutón spodobny

Kwjetko-Canaster, punt po Š užl.

пола мејтније на pschedan, poruczam tón samy wschitkim kurerjam
a dawam sažopschedawarjam pschiſprawny rabatt.

J. G. Klingst Nachfolger.

K.K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horje sawieszenja wschitkich družinow psche wohni na pschedadile wobhedenstva, psche elemen-
tarne schkodowanje na pucjowanje tubka, teho runja sawieszenja na jeniecie čłoweka.

Policy a farumana schkody w pruskim courantu sa najunične prāmije.

Saruczeński fonds towarzyska $16\frac{2}{3}$ millionow schjeſnakow štěbora.

J. G. Richter,

districkty agent sa Budyschin a woſolnysz.

Hamburgo - Bremenske wohnsawjeſjaze towarzystwo.

Tuto towarzystwo bere wschitke družiny sawieszenjow psche wohnajowy strach po tunich, inver-
dych prāmiah horje.

К datischemu wulezowaniu, kaj tež k horjebranju sawieszenjow porucza ѿ

W Budyschin, 4. februara 1859.

Herrmann Danckhoff,
na herbskej haſy.

Großowe
broßkaramellje,

našijepšti brjedk k woſtronenu laſchela a k po-
loženju dychanja, kaj tež k swarnowanju psched
dybamossju vidiſiſenju w sumnym času.

Na Budyschin o woſolnos w hrđow-
skej haperlyz kneja M. Jäkinga kōdže cijas
na pschedan. Eduard Greb w Brēſtawiu.

Raklowe herbiste ev. lutherste towarzystwo
smjeje nedželu jalo 19. junija pcpočnju miſionisu

hodžinu pola Handrija Kureczje w Trebenzach.
Wschitzy cij sami, kij sa miſionistwo myſl maja,
bo lubje pschedroſhuja, so bychu ѿ tam po-
volju w 3 hodžinach nutnamakali.

Pschedroſtvo.

Wotemne dijetane
draždžanske bentuſki psche kurjaze woka
pscheduju tak lóhki, kaj wieſzie pomhazj brjedk
k woſtronenu kuteje tak bołojneie ciwilie. W
Draždjanach pschedawa je jendželska haper-
tyka, w Budyschin i pat hrđowska haper-
tyka.

J. Werner.

Aachenske a Münchenske wohensawjessjaze towarzstwo.

Wobsanknenje sličžbowanja I. 1858.

Sakladny kapital	tl. 3,000,000. —
D. ih. dy s prāmiova ranje sa 1858 (excl. prāmije sa pōsnische ljeta) „	1,647,469. 6
Prāmisse reserve	„ 2,546,736. 12
	ll. 7,194,205 18

Savijenja we wobstejenju sa I. 1858 „ 831,664,677

W Budyskini, 18. junija 1859.

Agencija.

M. A. Wlauderka.

Barlinske woheni sawjessjaze towarzstwo.

Satojene 1812.

Sakladny kapital 2 million a toleč.

Tuto hikom 46 ljet wobstejaze towarzstro bere sawijenja psche w hnikoru schodu horje po niskim, ale twerdych prāmijich, hdjez sawijenzy ženje nicio doptacjowacj netreba.

Sawijenja wobistara a wchje wulozowania dawa

W Budyskini.

J. G. Žemolerč, wudawat Serb. Row.,
agent barlinskoho wobenj sawjessjaze towarzstwa.

Esylny młody muž, ketricz se pschi prussich husarach stjal, ie swolniny, rano a p ched we- ejorom konje k rajtej pschiwucjowacj.

Tež je wón hotowy, tych hamach, kij majuhami konje, rajstowanje wucjicj.

Wicho dalične je shonice w Hikze knihicjisch cječni na herbicej bašy.

Jedny stojo hiszbeje zylje newy prof (Volzen- Bückse) je sa 4½ ll. tunjo na pschedon. W nichje je shonice pola buschfuerja Ulbricha na kamentej hašn cjo. 195.

W Žemolerowej knihačni pschi bo- hamach wrotach je sašo

Pharta hor neje Italije,

hdjez ho njetko wojna wedje,
a n užl. k destacju.

Sawyri kole je s pezoltami su na pschedon.
Hdjez to shoni ho we wudawatni Serb.
Nowinow,

Holcier, kij chył franzowstwo wušnyci, moje hnydom mischira všečes wudawatni Serb. Row. pschipoksanego destacj.

Džensa dopoldnja w 10 hodžinach wobradzi namaj Boh luby knjez strovoho a čerstweho synka; štož lubym přečelam a znatyim z tutym najpodwölnišo wozjewjamoj.

W Bělym Rholme 10. junija 1859.

Jan Hórlieca, wučer,

Augusta Hórlicowa rodž. Smolerjec.

Zańdzenu sobotu žita w Budysinje plaćachu:

K o r e.	Wyšsa		Nižsa		Srjedzna	
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Pšedenja	6	10	—	4	—	5
Režia	4	—	5	3	10	3
Sejmen	3	5	—	2	25	3
Rezvý	2	10	—	1	25	2
Proč	7	—	—	—	—	5
Refa	5	20	—	—	—	10
Rivnik	—	—	—	—	—	—
Sal-tv	6	20	—	—	—	6
Hedvicka	3	—	—	—	—	20
Pjenn	1	5	—	—	—	1
Kra a butry	—	15	—	—	—	13
Kra a blomu	6	7	5	—	—	6
Beut. žyna	—	20	—	—	—	15

Dowoz: 1746 koreow.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž majasow w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
płaci so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci 6 np.
Štvortlētna předplāta pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Císto 25.

25. junija.

Léto 1859.

W opſchijecije: K nawedzenju. — Nowische powesze. — Sowjetne podawki. — Se Serbow. S
Daliž. S Ljelan. S Hodžija. — Pschilept. — Žyrkiwskie powesze. — Kawješčki.

K nawedzenju.

Egi ſami czeſzeni woteberarjo Serbſkich Nowinow, kotsiz
chzedža ſa ne na tſecze ſchtwórtljeto 1859 do vrijedka placic, nech
njetko 66 np. we wudawařni Serbſkich Nowinow wotedadža. Tež
prošzymy tych ſamych, kotsiz ſu nam dřeſchi čaſ penesh ſa Serb-
ſke Nowinu winoſci, ſo bychu nam ſwoj dolh wjeszie hacj do
jutrow ſaplacic chzyli.

Nowische powesze.

Siſalſkeho woſowniſche ja ſo wie,
ſo ſo rakufa armeja vo móžnoſti konzentruje
a Franzowam hóry napshecio pocjehne. Khje-
žor Franz Josef je ſo ſ Verony do Villafranki
(mjeſto ſe 5000 wobydlerow na droſy bes
Veronu a Mantuu) pschebydlit a wyschſche kom-
mando ſam na ſo wſal. — Mantua ſo ſ wo-
jaki miervi a hrebje woſoko mjeſta ſu ſ modu
napelnene.

Franzowſojo ſu 21. t. m. Ronato, Caſtiglione
a Montechiaro wobhadžili. We woſolnoſti
poſileneju mjeſtow može teho dla w bližſich
dnach k bitvi pschein. — Garibaldi je woſoko
Ronato refognosziowat, bu yak wot Rakufa-
now wotpoſakany. Wón ma kaž ſ Turina
piſajia, 18000 muži ſ 14 kanonami. Sar-
diniany chzedža ſwoju armeju hacj na 180000
muži powyſciej.

S Innsbrucka je dere wobronena kompanija
studentow (njehdje 200) wuzahnyla. Zvyl
Tyrolſta chze prawa ſwojego khježora ſastupo-
wacj, wſchudzie hromadžuju ſo tſelzojo (w

Innsbruckim wokreju ſamym 19 kompanijow
(150—200 muži ſojda), ſo bychu mesy wob-
hadžili a neſcheczelow wotehnali.

W Romi pocjina ſo nemjer poſakowacj,
hacjruni ſebi Franzowſojo po Napoleonowym
roſlaſu vrózu beru ſon poduſycj.

W Parizu ryczi ſo ſlawne wo armeji, kij
ma ſo na Rhein podacj Mjeſta Chalons,
Metz, Luneville a Mancu dostawaja wjazy
wojnskich potrebnoszjiow. Naransha armeja (kaž
ſo ta ſa Rhein poſtajena tež menuje) ſmeje
hacj do 5. juliya 200000 muži pieschlow,
20000 m. kiesdnych a 400 kanonow hromadže.

Najnowſche.

S Verony. Khježorowa hlowna kwar-
tira je ſ Villafranki do Valeggio pschevoſozena.
Tuto mjeſto leži 3 hodžiny wot Villafranki pschi
rizev Mincio, tak ſo ſtaj neſcheczelej jenož
psches tutu rjeku džielenaj.

Niekotre mjeſta w bamjowym kraju ſo ſo
fa italſtu wjez wupraſite.

Piemonteſojo bliža ſo twerdžiſni Beschiera.

Swětne podawki.

Sakſta. Wokresne ſudniſtwo we Augustusburgu je ſbjehnene a tam dotal ſluſhaze ſudniſtwo ſu njetko do Chemniſa a Annaberga ſapokaſane. Kaž ſluſhimi, wokresne ſudniſtwo w Kamenzu tež ſięſta ſtuſkowacj pſchekane. Pola Draždjan buchu 18. junija exercitowania artillerije (ſięſta predy hacj hewaſ ſapocjate) ſkōcjenę. Vjeſche tam 8 batterijow ſ 54 fa-nonami a ſ pſchiſluſhazymi woſami ſhromadzene. Po woſbytym tſjelenju a deſtilrowanju wuprati jeho majestosz kral Jan wycham artillerije ſwoju woſebitu ſpoſkojnosc. W pſchewodži krala vjeſchu wycha kralowſkeju prynzow, miniftra wojny, generality atd. tež furverchowſzy hessenszy wychlojo.

Pruſy. Pſchi njetczischiſim mobilisirowanju ma ſózdy armeekorps dwie diwisiſe pjeſchow a ſenu diwisiſe jjesdnych, ſózda pjeſchoreſta diwisia wobſteji ſ dweju brigadow: ſ jeneho regimenta liniſe a jeneho krajneho woberv. Kaž ſo poweda, budje wycha dotalnych ſchiesz hisheče jedyn armeekorps (provinz Prusſeje) w bliſzich dnach mobilisirowany. — Reſtrutojo budja naſſtere hijom w augustu (hewaſ w oſtobru) powoſani.

Baierſka. Kralowſte wojſko je ſ wuejhenenju zylje pſchihotowane.

Württembergſka. Woſazy ſo pola Heilbronna ſhromadzinja a moža ſo tam we ſrótkim časzu — ſelijo budje treba — ſ badeňskej a heffendarmstadtſkej brigadu, ſiž tež ſ wóſkemu njemilemu armeekorpſej ſluſhatej, ſjenocjicj.

Rakuſy. Khiežor je 17. t. m. ſbróniſchtrej hrabjej Gyalajej na jeho žadot ſommando wotewſak. Na jeho mjesto je ſo general jjesdnych Franz hrabja Schlik jako naſedowar druheje armeje do Italije podaſ.

Italſka. Pſchi nadpadje pola Castenedolo, na kotrej pſched tydjenjom ſpomnichmy, je general Urban Garibaldiſa ſbit a jemu 80 muži jatych waſak. Objeſkarjo mjeſiachu 400 morvych a ranenvych. — Dokelž chyžu Franzowſojo rafuſle wojſko, ſiž ma bes tverdiſiſnam Verona, Pechiera, Mantua a Legnano krute poſtajenje, na poſnóznej ſrent wobeńci, ſu Rakufchenjo ſhwatajzy wuz-žinu Stelvio (Stelvio-Paſ), pſches kotrej naj-

wyscha droha w Europi wedje, wobſadžili a czechneſia wot tam woſazy do krajinę Weltſina. — Woſazy ſ Parmy a Modeny, kotrej wójwodſtvi ſtej ſo Sardiniejskej pſchifantſei, ſu wot Brescella do Mantuy marschirowali. — Khiežor Napoleon a kral Viktor Emanuel buſchtaj w Brescii ſwedjenzy powitanaj. — W ſrótkim wocząkuje ſo wulſa bitwa w bliſkoſti rjeti Minio. — Po rafuſlích powesjach ſu Rakufchenjo pola Magenty ſhubili morvych 53 wychich a 1302 muži; ranenvych bje 218 wychich (bes nim 5 generalow) a 4130 muži; ſhubenych a jatych njeſhde 4000.

Francowſka. Tu pſchihotuja ſo ſylnie na woblehnene rakufoitalkich tverdiſnow. Wulſe Congreſſe rafetý maja ſo pſchecjivo Mantui a Veroni natoječj. Kožda taſte rafeta placzi na 2000 frankow a neſe dale hacj $1\frac{1}{2}$ hodziny. — Wójnſtich ſódžow hisheče wjaz w adriatskeho morja pojedje, a to ſ njeſhde 20000 woſakow, ſiž chyžda rafuſle wojſko tež wot ranja nadpanycj. — Wuherski ſbjekar Kossuth je ſo pſches Paris do Genuy podaſ, hdež tež ſnaty Klapka hijom pſchebuya.

Ze Serbow.

SDaliz. Sandzenu wutoru rano pſchindzie tudy na dwaj rafaj wulſi deshejowý ſliw a nacjini tak wulſa wodu, ſo dyrbjachmy ſlet ſ hrođow ſhuwodžowacj. Wulſa woda ſupasche wſchudzom nutſ, je na ſukach ſyno ſebrała a ſtejaze ſyna jara ſamaſaka.

SEſjelan. Wutoru rano $\frac{1}{2}8$ czechniſche cježke newedro pſches naſchu wes. Pſchi tym dyri blyſt do hrođe ſublerja Jana Alberta a ſarasy tam 1 ſruwu, 1 woſa a 1 ſwinjo. Hrođ a pſchitwarena kólnja ſo zyle ſpaliſtej. Šyſlawy bjeſchu tam tſi, bes kotrejmiž bje ta-čantſla naſprjenja.

SHodjija, 16. junija 1859. — Pſches Božu mitoſa ſwecjescze hodžiſka woſaba djenſa bjen, kajtiz hijom ſa dolhe čaſy wjaz ſwecjila nebje. Mity bjen, ſiž bjeſche wobleczenj ſ lutej radoſju ſ lutym weſelom, ſ lutej luboſju! Šbožomny bjen, wot korehož wutroby ſe ſrado-

wanjom swjedbskachu: „To je bjen, kotryž tón knes činit je!” Djenja menujž bjeſe nam po Božej hnadjí radosny bjen powitanja a nautsčeſenja naſheho noweho, wyšokodostojnega knesa fararja Imiſcha milje ſekhadzat. Po wſchelalich pschihotach, k temu hižom do předka ſčinenyč, poda ho teho dla po dwanatej hodinje dothi, pyſchny, kraſnje ſwjenzowanuč ejah, wudebeny s dohathymi khorhoſemi, bes kothymiz ho tež ſerbſke ſmähowachu, hač dale ſſulſchez won na meſy hodjiſſeje woſady. ſſwedženſki ejah, predy kotrehož posawniſtojo, rjanu hujdu džjetajo, cjehnichu, wobſtejeſe ſ džieciji hodjiſſeje, džiwočjanſkeje, bolborčjanſkeje, kanecjanſkeje ſchulje, muſkeje a žonskeje mlođinu a mnogo luda hodjiſſeje woſady. Navedowany bu ejah woſ knesa kantora Lischki pod aſſiſtenzu knesow wuczerow K h e j z o r a, H e l m a a W u i a n z a. K. wuc. Tiža nemögeſche pôdla byč, dokelž jeho fruta khoroff woldjerowasche. Na meſy hodjiſſeje woſady pola ſſulſchez, hujž mjeſeſche ho nowy knes farat powitacj, bjeſe knes rycerſtubler ſ Watzdorf nad ſſulſchezami rjane čeſzne wrota natwaricj dał, w kotrých ſ miłymi wjenzami wobdatej ſlowie: „Willkommen!” a „Witajcie!” ſtejeſtej. Ejah hiscje nebie gylje dójſhot, dha tu hižom, nowy knes farat bu. Wón teho dla we woſu wocžaka, dóniž nebie wſcho do rjadu. Zako bje ho to ſlonečnje ſtało, posawniſtojo ho k čeſnym wrotam ſetupali, rycerſtublerjo, wuczerjo, zyrkwinzy a gmejñižy přjedsiejerjo a wſchelazy druſy ſhromadzili, wustupi knes farat Imiſch ſe ſwojei drohei ſwojbu ſ woſa a bližeſche ho k čeſnym wrotam. Wſchitzu ho psched nim poſkonichu, posawniſtojo zimje ſapiſtachu a wſcho poſbehnu ſwoj hloſ a ſaneſy ſ wutrobnej radoſju: „Mech Bohu djaluk je ho wutroba wſchijec ludži!” O takſi bje to woſſcherjazh ſacjilſche! Zako bje ho 1. ſchtucjka wuſpiewala, wustupi knes rycerſtubler ſe Saar nad Debiſchtorom a powita knesa fararja Imiſcha a jeho lubu ſwojbu w njemſtej ryci, na kotrž knes farat, woſ wſchijec luboſje hluboko hnuit na tak rjane waſčnje woſmolwi, ho wutroby hrjeſtachu! Na to

wustupi gmejñiſti přjedsiejer ſauer ſe ſſulſchez a powita knesa duchomneho w menje přjedsiejerſtwa w ſerbſkej ryci, na kotrž tón ſamy renje a luboſje ſerbſti woſmolwi. Njetk ſtupi Petr Mlonk ſ Džiwočiž do předka a pschepoda knesej fararej pod pschisprawnymi ſlowami w menje džiwočjanſteho miſionſkeho towarzſtwa renje čiſtejany powitanſki a ſbožiepscheſazh ſpiew pod ſchlenzu w pyſchnym woſku. Tutoň ſpiew lubym ſſerbam ſobudžielicj ſebi dale delekač*) dowolam. Posawniſtojo ſaſo dujachu a pschitomnoſ ſapiewa 2. ſchtucjku predy ſpomenenho ſhjerluſcha. Na to wustupi k. kantor Lischka a witasche knesa fararja a jeho čeſzenu ſwojbu w menje wuczerſtwa a ſchulow ſ pjeknej ſerbſkej ryci, na ejož knes farat ſ zunje wutroboſſju woſmolwi, ſo ejoſplota w duſchach naſtaſwasche! Šlonečne witasche jeho hiscje mlođenz Probst ſ Brjeh w menje woſadžineje mlođofſje ſe ſerbſimi ſlowami, na kotrž knes duchomny tež w ſnatej luboſiwoſſi renje woſmolwesche. Zako bje wón dołonečit, witaču jeho a jeho ſwojbu tež wſchitzu druſy pschitomni pod najluboſniſhim ſbožiepscheſiom. Hiscje juſtróč ſallincjachu poſawnow mózne ſynki a 3. ſchtucjku doſpomneneho ſhjerluſcha radoſne wutroby hoſlinje wuſpiewachu. Na to ſynu ho knes farat ſ lubowanę ſwojbu ſaſo do woſa a dothi, dothi ejah, kotrž pschezo bóle a bóle psches lud, ſiž ho ſe wſchijech boſow pschiſankowasche na doſhoſi roſiſche, ho njetko poſmatu k lubemu Hodjiſei wſiesche. Poſleni halle! Jedy ſe ſſulſchez ſtupachu a prjeni hižom w Prječezech psches móſt dijechu. Poſawniſtojo ſredž ſchulow a mlođofſje džakomne a ſhwalobne ſhjerluſhje weſelje piſtachu. Mnoge khorhoje ho renje ſmähowachu. Ejah ſo kraſnje piſhaneſche. Móbre nebo ho lubje ſmiejewasche. Na wſchijech woſličzach radoſ ſejeſche. Wſchitko bje tak ſbožomne. Ach to bjechu woprawdzie woſſchewjaze hodjiſki! — W Janezech ſtejachu druhe jara rjane, ſpletwami renje wudebene čeſzne wrota natwarene. Wone mjeſtachu jako napíſmo tamnu troſhtapoſtu wleſtoſ: „Wi-

*) Dla wuſutowanja mjeſtua ſa tydzeń. — Ned.

taże je k nam s tym dowierzeniom: Tón knes snaje tych swojich!" a na drugim boku to nijemscze słowo: Willkommen!" Póla czechnych wrotow czah posasta, a jako bje knes farat Imisch s wosa wustupit, powita-schtaś ieho w herbskiej ryczi sahrodnik Wież a s a gmejnisti prijódstejicet Pawlik s Janex, na czoj iimaj knes duchomny s rjanymi, wutroby posbjehowazymi słowami wotmolwesche. Po dokonczenju stupi won saho do wosa a czah so nijelko pschedo bôle k lubemu Hodzijej bliżesche. Też dolho netrajesche, dha tam bu. Ale tu pak bie nijelko wscho s ludom napelnenz a kózdy so k farje czechesche. Psched fariskim dworom siejachu tsecze pschedne czechne wrota natwarene, kótrychž krónu rjany seleny kschij wuczinesche. Horekach nijesachu tute czechne wrota sziehowazej nijemsczej schuejzy sa napismo:

„Sei willkommen, edler Hirte,
Sei gegrüßt in unsern Reich'n.
Unsre Klänge, unsre Lieder
Sollen Deine Ankunft weih'n.

Sind wir arm an eitlem Golde,
Reich an Liebe sind wir doch.
Gübelnd halst es durch die Fluren:
Unser Pastor lebe hoch!" —

Pschli shodzie, kótryž do fariskeho domu herje wedje, biechu hisczeje schtwórite mensche czechne wrota stajene s tym milym napismom: „Z luboscí u Was witamy!” Wot tudy bie shod do sary bohacjie s pletwami a s wjenzami wudebeny, teho runja tež durje sary, wysche kótrychž saho widzachmy to lubosne napismo: „Bóh ž o h u j W a š n u t r k h ó d ! ” A herwak debjachu hisczeje wysche teho bydla nowego knesa fararia wschelake druhe mile wjenczli s wutrobnymi hróńcami, kótrej bie tam swiersna lubosz spowiszcata. — Jako bie czah hacž k farje dójsshot, wustupi knes farat Imisch se swojej drohei swójsbu s wosa a poda so s neju pod zunym kherluschiepiškanjom do swojego nowego domu. Predy džieschtec holcžy, kótrej kwieli szelischej. W domie a hdzej so jenož hodzelcze, bu nowy duchomny knes s česzeni kneniu se wschelakich bokow lubosnie do Hodzija witany a se sbozje-pschedjom wobstupowanym. Po

chwilzy pschednje knes farat s lubowanej swójsbu hisczeje iunu won psched faru a džakowasche so w krańczej a jara pschedprawnej herbskej a nijemsczej ryci sa wschu jemu w tak bohatej mjerje wopokaſanu česz a lubosz swojeje noweje wosady. Po dokonczenju sapocza so nijelko, jako biesche so nowy knes duchomny na wschjach stronach tež jara darmiw wopokaſal, wotnoſchowanje móblow a druhich hospodařskich wiezow, kótrej biechu na 22 wosow sfodowane. Schiož mózesche nijekaf pomhaci, tón pomhacze, teho dla biechu tež borsy se wschjem hotowi. W schesjach hodzinach spocinacze so nijelko hisczeje w hoszenju k jelenej swedzeniſka hoszina, nowemu knesej fararej a jeho česzeni kneni mandzelskej k česzi pschedhotowana a se wschjach stronow jara bohacieje wopytana. Pschi tej samej wunesjchu so nijelore sławy, bes kótrymž bje tež luba herbska ryci fastupena. Wečor wokolo džesacjich so wesketa shremadžisna roſendze a kózdy nastupi polny radoscie swój dompučj s tym słowom na jasyku: O kaski bje to krańcy djen! —

Piatk a sobota so nam miny a luba nedjela swiateje troiizy, hdzej mjesesche wysoko-dostojny knes farat Imisch swoje swiateje sfatkovinstwo w Hodziju nastupicž, naš psches Božu miloszivu hnadi renje powita. Na pót wósmich wedzisze teho dla dolhi swienzowany czah se smahowazymi khorhoſemi pod kličkroſlinčnym swonenjom swonow nowego duschowpaskryja s sary do wudebeneje swiatnicy teho Knesa. K. diaſ. Voigt s nowym knesom fararjom džiesche a predy neju čehniczu posawnistojo, mózniſe píſkajo; „Jed' n twerd v hród je naſch Bóh ſam!” Czah kylne pschedberasche psches pschedo weskhu mniohoſz kemschaze ho luda, kij so se wschjach stronow pschedankowasche. W Božim domie pschedzelie, smieschanie s mózniſi synkami posawnow, weskje klinčzachu a borsy bu wscho tak s kemscheremi pschedelnene, so dyrbjachu ludijo hisczeje psched durjemi wonkach stacj. Rajprjódzy so: „Budź k h w alba Bohu ſame mu!” a potom kherlusich pschi niuswedzenju jeneho duchomneho (číslo 772) hacž nanaſhorliwiczo wuspjewa. Knes farat

Imisch stypi na klesku a posbieże s hlobosim satzurwanjom swoj połnoslinczą jaśny htos s wutrobnej, wierzaję, horzej modlitwą, s kotrej wón swoje nastupne, jadrapotne przedowanie spociniasche. Przedowanje hamo bje stożene na: Hebr. 13, 17—19 a stadjische wośadzie to praschenje s wutrobie: Schto hm je a dyrb i wierjazy duchomny wot swojeje wośady jadac? Tu dwojsku prostwu: 1.) połtuchajcze me, jako waschego duschow fassarja, a 2.) proszeje sa mne, kij mam jenu rachnowanie dacj wot waschich duschow! — Tute džielie wón, jako biesche najpredy kraſnosć a czeſkoſ ſuchomnſkeho fastoſta w słowach połnega ducha a ſylneho sahorenja woſadzie psched wočji stajit, s wubernej jaſnoszu a s hlobosim wutbermanjom teſta pschedewje. Horzej modlitwy woſrubbachu duschapotne, mózne przedowanje, so cęptota we wutrobach nastawasche a so we wočomai mnogich kemſcherjow hukto ſyly ſybolachu. Haj zyle przedowanje ſwiedzisze wot najwetscheje wierweskoſzie a najhorliwſcieje lubosje s krojſeniczemu Bohu a jeho ſwiatemu słowu. Kubu Boh džyk hnadrne ſpožcic, so by tež tuto ſe ſwiatym duchom jaſbowane przedowanje naſchego lubeho knesa fararja bohate plody pschiniecho i wiecznemu živenju! —

Duž dha ſtukiſeje w Jezuſowym menje prawje ſbožomnie w lubej hodžijskej woſadzie, doſtojný knęze! Tón Knes ham budź Wam psches ſwojego ducha pomozny pschi pilnym a ſwiernym wotewrjowanju Božej miloszie w Chrystuſu Jezuku! Haj nech najbohaciſche nebeske żohnowanie Wasch kruhy twar murjow ſionſkich renje wudebuje a nech Wam a Wasch lubodrohei ſwobojje Boža hnada tež w lubym Hodžiju s najdraſniſciej młodnoſziu ſunje ſakcjeva w miłym, róžowym pschichodzie! — G.

Priłopk.

W Leubeni pola Pirny dyri ſandjeni wutoru pschi cęſtim newedri błysk do wulkeje cęſtody woſakow (pięſtlow), kij so m jenej khejzi psched deſčiom khowachu; dwaj bjeschtaj na mjeſci morwaj, wóſmjo woſchłodzeni a tjo poſkuſheni.

W Draždēnach bu ſwiatki jene džecjo kſchijene, kotrejuž wobej jeho prawowzy (Urgroß-mutter) a jeho pradjjed kmoſſiachu.

Wunamakar ſchijerskeje maſchin, Elias Howe je njetko w New-Yorku ſiwy. W lęcji 1846 doſta wón patent na tuſamu a mjeſeſte woſredka mało dobyka ſi teho. Tu ſhwiliu paſlica ſo jeho lętnje dothody ſe wſchelakich fabrikow na 100000 dollarow.

We Wroſławiu bu 4. t. m. w zyrki ſi. Gilžbety pod jenej kawku nedaloſi kleski jene noworodzjene džecjo morwe namakane.

W Bobenneufirchenu je ſo holkja narodzila, kij mjeſeſte na jenej a teſhamej klowi dwoje doſpołne woſlicjo a wyshe teho tsi nohi ſi zyle doтворenym stopom. Wona bórſy po narodzi wumre.

Na Lipſtowskiej universicji ma tu ſhwiliu theoloſiſka ſakulta 13 professorow a dozentow, juſtiſka 21, lekarſka 28, filoſofiſka 45. Wſcho do hromady ſtuſuje tam 110 wucjerjow. Studen- tow je njeru 847 bes kotrymiz je 198 wuſrainikow. S tutych ſtuduje theologiu 230 (59 wuſrainikow), prawa 290 (53 wuſrainikow), lekarſtwo 171 (33 wuſrainikow), chirurgiu 11, pschitrodospyt 39, filoſofiu 14, filologiu 24 atd.

S Draždān. Nasch „Dresdner Anzeiger“, kij ma nimo niemieſkich hukto pôlſke, ruſſe a wſchelake druhe naſwieshili, je ſredu 22. junija w drugim pschidawku njeſotre ſerbſke ſłowa takle piſane woſiewiſt:

Gusta! sto da si ti zſchinow, ti si Neſchelo rango moja Dusa bretž sauw.

Two neulupschi Palenzhi-Jury.

Handrijo.

Komu a cęho dla ſu te ſłowa piſane, to dopiſować newje; mén je je jeno jako njeſto ſadne do waschich „Rowinow“ pôſtat.

Cyrkwiſke powjeſće.

Werowanı:

Michalska cyrkej: Bedrich Herrmann Berger, ſchewski ſ Neustadt poſla Stolpna, ſ Hanu Augustu Liebſchez ſe Židowa. — Korał Adolf Wjazka, khejznit pod hrodom, ſ Amaliu Augustu Thomahesz ſe Ŝajdowa.

Krčenej:

Michalska cyrkej: Hanža Amalia, Jana Libuſčę, wulkoſahrđonika, w Rabozach, dž. — Haná Helena, Jana Mietha, wulkoſahrđonika ſ Bobolz, dž.

Zemrjeći:

Dž. 8. junija: Gustav, Jana Schneidra, mureč-
steho, ſ., 2 l. 7 m. — Dž. 10. Hendrich Wilem
Krüger, senator we Hrodku, 70 l. 11 m. — Dž. 11.
Marja Madlena, Jana Dubiskeho, khejznika we
Wulim Welkowi, dž., 1 l. — Dž. 12., Handrij
Koker, wotrocž f. Borka, 21 l. — Khrystof Niczka
wotrocž ſe Szijez, 33 l. — Dž. 13. Koral August
Hennig, mjeſtečjan a khejzer, 57 l.

**Gzabi ſakſkoſchleſyňſkeje želeſnicy
ſ budyskeho dwórnischeža.**

Do Škorela: rano 7 h. 47 m.; poſtipolnju
11 h. 40 m.; poſpolnju 6 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m
rano 12 h. 34 m.

Do Dražđan: rano 7 h. 37 m.; depołna
12 h. 53 m.; poſpolnju 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.;
w nozy 2 hodj. 42 min.

Penezna placisna.

W Lipſtu, 2. junija, 1 Rousd'or 6 tl.
14 nřl. 1 np.; 1 poſtipowajazh čerweny ſloty
abo dukat 3 tl. 3 nřl. $\frac{3}{4}$ np.; wiſte bankowki 68.

N a w e ſ t n i k.**Barliusſke woheń ſawjeſſiaze towarſtvo.**

Sakojene 1812.

Sakladny kapital 2 millionaj toleř.

Tuto hžiom 46 ljet wobſtejaze towarſtvo bere ſawjeſſenia psche wóhnjowu ſchodu horje
po niſkich, ale twerdych pramijach, hžej ſawjeſſený ſenje ničio doptacjowac̄ netreba.

Sawjeſſenia wobſtara a wſhie wuložowanja dawa

W Budyschin.

J. G. Esmoler, wudawar Šerb. Now.,
agent barliusſkeho woheń ſawjeſſiazeho towarſtwa.

W Esmolerowej knihačni pschi bo-
hatych wrotaž je ſaſo

**Kharta horneje
Italije,**

hžej ſo njetko wójna wedže,
ſa 5 nřl. f dostaciū.

Hollandſki mlókowy pólver.

Eutón, ſe starodawnych cjaſow depokasany,
ſ naſljepečich ſelov a forenjenow pschitotowany
pólver, po jenej abo po dwiemaj ližomaj wſchiednje
ſtruwom abo wozgam na prijenu pižu naſypyany,
pschisporja wobiernoſz, plodji wele mlóka a ſa-
bijewa jeho woliſnenje. Pakcik placieji 4 nřl. a je
f dostaciū w hrodwiſkej haptyzh
w Budyschin.

Schablony najnowſtich družinow
ſa murerjow, ſa ſižanje na mjechi a
i. d. pschedowa J. M. Richter we wudawari
u jemſtich nowinow.

**Grožowe
broſtkaramellje,**

najlepschi ſriedl k wotſtronenu laſchela a k po-
loženſu dychanja, kož tež k ſwarnowanju psched
dybawoſzju pčbi ſafymnenju w ſymnym cjaſu.

Na Budyschin o woſolnoſz w hrodwiſ-
kej haptyzh knesa M. Jäſinga kždy cjaſ
na pschedan. Eduard Groš w Brótſtawju.

Wſchitum mojum pschedelam a wiſelubowa-
rjam ſ tutym wosſewuju, ſo mam podla ſwojeho
wiſoweho pschedelupſtwa tež

Wiwołu ſtu

hžej moža wiwoło ſymlne ſiedzie bōſtawac̄. Schlen-
do čerweneho a bjeleho wiwoła ſhoschtuje wot 2 nřl.
do 10 nřl., bleſcta wiwoła 8 nřl. hac̄ do 40 nřl.
Tež ſu ſmootſjo, ſiž ſe wiwoło pschindu, ſo bychu
ſwojeho maleho móltka w jenej budyskej zyciwi
ſchecjic̄ dali, a ſo a ſwojich ſobukmótrow ſe
ſchlenzu wiwoła poſylnic̄ ſheda, pschedelne wi-
tani a namakaja pschi ſymlnym cjaſu cjoptu ſtu
pola me.

W Budyschin, na herbſkej haſy, cjo $10\frac{1}{2}24$.

J. G. F. Nieckſch.

W j e n c ź t l u b o s z i e
wysokodostojnemu knjezej,

knjezej fararzej J. H. Jmisięj

při jeho nutřwjedzenju za fararja w Hodžiju

16. jun. 1859

wupłczęny a podatý wot

K. A. F., s. w. w. B.

Schto ho Hodžij pělni s ludom,
Radosz we nim kraluje?
Schto ho psicha džeczi wchudjom,
Młodzina ho wjenzuje?

Schto tam woblicza ho jaſnja,
Schadža džen wchón rózowy?
Schto ho ežehne wrota kraſnja,
Wotucja synk harfowý?

Nowy duschowpastyr swierzy
Bližjuje ho k Hodžiej!
Szlewa Božej předar wjerny
A farje ežehne psichniwej!

Schto ho wije swienzowaný
S Hodžija ežah khorhojih?
Koſki feſejeje młodziny, rjani
Wutrelam džen radoſtiny?

Komu jaſne filjedroſtinki
Dusjow harfa snoſhuje?
Schto pesawnow zime ſyuki
Pelnja hena Bennewe?

Wón tu je, naſh lubowaný
Nowy farač doſtojny!
Mjelič tu bu juž doęzakany
Luboszimy dućhowny!

Koho młodna Lubosz wita,
S wutrebow ho želmujo?
Koſka ſbójna radoſz ſwitę
W duschach, jeho witajo?

Schto je króna horzoh pscheeja
Sa lud, młodoſz, džeczakfa?
Komu tajki ſwedzen ſwecja
Knesa wewz, jehnatka?

Weſty kherluſki palmu ſzeli
Jaromerej Šničej!
Młodnych teſejeje pschedzow wele
Duchapelnom předarcj!

Njetko wedu k farje rjanej
Jeho s drohej manbželskej:
„Budžaj zunje powitaney
Do woſbady hodžijskej!”

„Nech tu Wamaj Boža miłosz
S rózemi pucz poſzele!
Smaj teſejeje, ſbožje, čitoſz,
Młodne róžle edenske!”

„Nech ho w Waju domje kraſni
Zhoňowanje nebeske,
Psichidchod ſkoth milje jaſnji,
Nebja radosz wupſchestre!”

„O ſlečj Wamaj ſtetow wele
Na kſchidleskach janbželskich!
Boh nech hnady palmy ſzeli
Na twar murjow Sionſkich!”

„Hoj, nech zunje ſwjoſa Waju
Wjera, lubosz, nadžija,
Döniz Waju w Božim raju
Šbožniſki dom powita!”

Jedyn modyr pschedeschcijnik bu ſobotu 4. juna
ſi Hodžiz haſy hač na lamentu haſu ſ
woſa ſhubeny. Sprawny namakač ſykt ion ſa
pschiſprawne myto we wudawańi Serb. Now.
wotedacj.

Jedyn holczej wot sprawonych starskich, ſiž
Eže mlyntimo wuſnyej, može hnydom do wuebny
ſtupicj. Hdje? to je ſhonicj we wudaw. Serb.
Now.

Gjistý drewowy popek
ſo kupuje we podkopsach „Margarethenhütte“ we
Wulkej Dubrawi.

Młody člowek 16—18 liet starý, ſiž je wuſtajny a kóde domjaze džieto podwołnie wobſtara,
može borsy jako ſlujoſnik ſlužbu doſtacj. Wſcho
dalsche we wudawańi Serb. Nowin.

Jedyn hóli, ſiž che piwarſtvo wuſnyej, može
do jeneje ſalſ. kralowſteje piwarnje ſastupicj,
Dalische je ſhonicj pola Augusta Heinricha w
Barczi.

Wotemne džietane
draždžanske bentuſki psche kurjaze woka
poſticzują tak lóhki, kaž wjeſzie pomhaſy ſrjedk
k wotſtronenu tuteje tak bołoſneje čwiliſe. W
Draždjanach pschedzawa je jendželska hap-
thyka, w Budyschin i paſ hrodowska hap-
thyka.

— H. Werner.

L o t t e r i a.

Ponadzeli sa tydzen jako 4. julijsa zapoczątkowane było czebnenie 1. klasy 56. lotterie. Ja dowolich żebi, swoim pszczyżelam a natym w budyskiej wókolnoszi, wózkiem pak czeßenym Sserbam jedyn lóz k tutej lotterii pszczyżelac i proshach, so bychu bracz chyli. Nechal żadż nietko tón abo drugi swoj lóz sfdziżecz, tón nech jón hiszczę psched czebnenjom wróćjo poszele, so bych jón dalsze pschedacz moħł. Wszystkim so pschi tym s ložami mojeje pschezo sbożomneje lotterie we $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{8}$ ložach najlżeje porucząm.

W Budyschin, 24. junija 1859.

C. & F. Jäger,
na swownomnej lawskiej hafii č. 801
pschi semi, bjelemu konej s napścęza.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bire horie sawieszenia wszechkich družinow psche woben na pscheszadzite wobiedzenstwa, psche elementarne schodowanje na pucjowansze kubta, teho runja sawieszenia na żywienie człoweka.

Polich a farunania schodwy w prusim courantu sa najtunsche prāmije.

Saruczeński fonds towarzstwa $16\frac{3}{5}$ millionow schęsznakow ślebora.

J. G. Richter,
distriktny agent sa Budyschin a wókolnoz.

Gebr. Leder'ez
balsamiske
semiskowore-
chowe mydlo

je jako jara mite, po-
reńskaže a wociertwiaže
myiadlo dopōnate; so
teho dla k sydżerzeniustwo-
weje, bjeleie, njeźnje a
mehkeje foziej najlżeje
porucza a so też sa
knenje a dżecji s njeźnym teintom wózkiem hodzi
Jako truhanske mydlo trebane, dawa husty
dokhostejazyj hiescht a cjni brodu melschu, hacj
żane druhe. **Gebr. Leder'ez** balsamiske
semiskoworechowe mydlo fruch s roswu-
kaſowanjom sa 3 npł. — 4 fruchi w jenym
pakieti 10 npł. — Stajne woprawdzie pschedawa
Carl Pescheck w Budyschin.

Etablissement.

Dokelż bym so tudy jako rjesbar saħydkit
poruczem so tudomnym a wonkowskim Sserbam
k shotowenju kamentnych wopomnikow wszechkich
družinow we marmoru, granitu (sornowzu) a
piessowzu. Pschi tym klubju spieszne, najrensche
a najtunsche wurdżenje pola me samolwenych
stasajow.

W Budyschin, w juniju 1859.

Alexander Lange,
s bydłom: na drewnych wifach
pola 1. kowaria Peschki.

Sserbske reje.

Nedzeli 3. julijsa a nedzeli 10. julijsa budże
na tjselerni w Budyschin woprawdžita żerbska
muška woidżerżana.

Brodel, najenk tjselernje.

W ciasu mojego zapocząkowania budża Serb.
Nowiny se wszej pilnoszu psches dobrociswoſi
lubich żerbskich pszczyżelow tola pak pod moim
samolwenjom na dotalne wasħnje wudawane.

J. C. Smoleń.

Zańdzenu sobotu žita w Budyszinie płaćachu:

Kórc.	Wyšsa.			Nižsa.			Srzedzna.					
	Płaćizna.			tl	nsl	np	tl	nsl	np	tl	nsl	np
Pschenza	6	5	—	4	—	—	5	—	—	3	22	5
Rojsa	3	27	5	3	5	—	3	—	—	—	—	—
Decjmen	3	5	—	2	25	—	3	—	—	—	—	—
Worž	2	15	—	1	25	—	2	—	—	5	25	—
Groč	6	—	—	—	—	—	—	—	—	5	10	—
Woka	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Riepil	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabή	6	10	—	—	—	—	—	—	—	6	5	—
Hejdūčska	5	—	—	—	—	—	—	—	—	4	25	—
Bjerny	1	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Kana butch	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—
Kopa ūłomy	6	—	—	—	—	—	—	—	—	5	20	—
Zent. żyna	—	20	—	—	—	—	—	—	—	5	18	—

Dowoz: 1593 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawár
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwortlētna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Císlu 26.

2. julija.

Lěto 1859.

Wopſchijecije: K nawedzenju. — Nowische powesze. — Szwjetne podawki. — Se Serbow. S
Budyschyna. S Dreczina. S Blösta. S Hodzjja. — Soudniſte dopiszy. — List s Australije. —
Psichopt. — Hanz Depla a Mots Tunka. — Yorkwinſte powesze. — Rawieschki.

K nawedzenju.

Egi ſami cęſzeni woteberarjo Serbskich Nowinow, kotsiz
chzedza ſa ne na tſeče ſchtwörtljeto 1859 do předka placicę, nech
nietko 66 np. we wudawarni Serbskich Nowinow wotedadza. Tež
proſzymy tych ſamych, kotsiz ſu nam dljesci cęſz penesh ſa Serb-
ſke Nowiny winoſczi, ſo bychu nam ſwoj dolh wjeszje vörſy
ſaplačicę džyli.

Pschi herbskej Bozej hlinbi we Drejdianach, 2. nedielu po ſhwatej trajizy a ſmjeje
k. duchomny Thiema s Barto ſpovedi, duchomny Čahoda s Lubija pak předowanje.

Nowische powesze.

Djen 28. junija ſu Franzowſojo a Pie-
monteojo pocjeli psches Mincio cjahnyci, bes
teho ſo bychu jím Rakuschenjo, kij ſu dale
naſpet ſchli, pschi tym ſadžewali. Pólny brón-
miſchyte Hess, kij je nietko hlowny kommandant,
kte po taſtim najſterje hale pola Custoza abo
Santa Lucia nowu bitvu dočkacj.

Franzowske minſterſtvo namorskeho lóžiſtwa
ſe w Zedzelskej djeſeacj lóžiow k transporciej
ſa 40,000 puntow ſterlingow kupilo.

W poſlenej bitvi ſu franzowſki general
Auger cjezzy raneny, wysche teho hisceje Forey,
Ladmirault, Dieu a Saurin. Bes morowymi
je tež wele wyskich.

Nesboje rakuskeho wójſko ſo najbóle ital-
ſkim pscheradníkam pschivisuje. Nepſchereljio
ſhonja kózde poſtajenie hnydom psches ſpionow.

Djen 4. julija poczehne 4. pruski armeekorps

(ſ provinzy Saſſeje) k Rheinej; te druhe moſa
bóſu jón ſiechowacj.

Niekotre kompanie throlſich dobrowolníkow
ſu do Weltlina pschischli.

S Turina piſzaja, ſo ſu Piemonteojo w
poſlenej bitvi njehdje 1000 morowych a ranen-
ych ſhubili.

Majnowſche.

S Turina. Garibaldi je
porucznosz doſtał, krajinu horneho
Weltlina hacj k wuscjini Stelvio
wobſhadziec. Wón pschiczebne tam
ſ 3000 mužemi do mjeſta Tirano,
hdež je tež 500 regularnych Pie-
montesow. Pola Bormio bjechu
niekotre bitwicžki.

Śwētne podawki.

Sakſka. Nedawno bu literat Th. Dökers, kij bjeſche dla ſbjęſkarſta w l. 1849 k czaſ-jiwenskemu jaſtwej woſhubjeny, ſaſo woſhnadjeny. Teho runja buſhtaj psches kralowſtu hnadu ſobotu s khotarnje we Walbheimi puſchcenaj kandidat prawa Kirbach, kij bje naſpredy k ſhmczji a poſdjiſcho k czaſjiwenskemu jaſtwej woſhubjeny, a knihupz Binder, kotryž mejeſche po prawym hiſhczje lieto tam woſtacj. — Po puſcheproſchenju pruſkeho knejerſtiwa je naſche ma-joa ſ Fabrice do Berlina poſtało, ſo by tuion pſčli poradach njemſtich wychlow pschitomny był.

Pruſy. Liczba kanonow, kij ſo do wójny hotuja, budje ſ 864 na 1056 ſchtuk po wyſchena. — Mobilisowanie pruſkeho wójſla ſo we Ruſowskej a Gendželskej neje rad widzato, tola Pruska ſo molicj neda a je hizom na- dowarjom wuſwolita. Bes tutymi je tež mini-ſter werch Hohenzollern-Sigmaringen na požada- nje ſa 7. armeekorps poſtaſeny. Dotol hotowi wojazj moja tworicj ſywernej korps (Nordcorps) pod pólnym marſhallom Wrangelom a južny korps (Südcorps) pod minifrom wójny genera- lom ſ Bonin.

Rakuſka. Scheſty armeekorps ſe 60000 mužemi bu do Tyrolſteje poſtaný a pondje ſ muwſaczom jeneje brigady do Italſteje. — Woſakam je ſo woſljenje ſtalo. Cjeſte torniſtry wiazj noſkycj netrebaja, jeno najnuſniſche wiazj woſmu ſobu do khljeboweho mjecha. — Naſche armeje a armeekorps nietko ſzleſhowazj generalojo naweduja; 1. armeju hrabja Wim- ppfen, II. hr. Schlik, III. arzywojwoda Albrecht, IV. hr. Degenfeld; 1 korps ma hr. Glam-Gallas, 2. werch Lichtenstein, 3. werch Schwarzenberg, 4. arzywojwoda Karla Ferdinand, 5. hr. Sta- dijon, 6. Baumgarten, 7. baron Zobel, 8. ry- czer ſ Benedek, 9. hr. Schaffgotsche, 10. baron Wernhardt, 11. baron Weigl, 12. werch Be- drich Lichtenstein, 13. baron Reischach, 14. hr. Horvath-Tholdy, 15. hr. Thun-Hohenſtein, 16. prynz Württemberg; 1. korps iſesonych wedje werch Franz Lichtenstein a 2. arzywojwoda Ernst. — Hrabja Ghulaj je nietko w Badeni

pola Wina. — Schyrnacje woſobow, kij biechu ſo nedawno na małym ſbjęſku we Benedigu wo- džielili, bu hizom do cjeſteje twardziſmy Josefs- ſtadta vſhivenesi.

Iaſtſka. Bitwa, kotaž ſo po naſkich poſlenich powiesiach wocjafowacj mózſche, je bita na prawym brjoſy rjeli Mincio abo — kaž ju franzowſki moniteur menuje — pola Sol- ferino. Rakufte wójſko djeſche w nozy puſched ſw. Janom psches ſpomnenu rjeku. Prawe kſhidlo nawedowaſche hr. Schlik, liwe pak hr. Wim- ppfen, w ſredzini ſtejachu hr. Stadion, hr. Glam a baron Zobel je ſwojimi ſorpsami. Na ranje na prawym brjoſy ſbožomnie k wečoru cje- nechu. Bitwa trajesje ſ zyla wot rano 4. do 8. hodž. wečor. Hłowne ſtorki biechu pschi rjezy Chiese, pola Solferina (kotrež Franzowſojo po wiaſyhodžijskim woſowaniu dobuchu) a pola Cavriana, hdež ſo Rakufchenjo hacj do wečora woſarachu. Na woſiemaj ſotomaj bu ſmužicje bite. Rakufchenjo pschimachu naſpredy neypoſte- ſowe liwe kſhidlo, kij ſ Piemontesow woſtejſche. Tucji zofachu a franzowſy wojazj buchu do prijedka puſchcenj. Franzowſa ſwoje poſtaſenie ſpjeſhnie poſhemjeni. Nietko poſchimache ſ nowa ſ wulkej poſhemozu, tak ſo rakufu ſredziſnu poſche- wali. Poſođe wečor cjechniechu Rakufchenjo psches rjeku a njebuchu wot wumuzczenego a ſprózneho neypoſtejela ſcjeſhowani. Bitwa bje jaſoſtna. Rakufy ſhubicu 6000 jaſtych a 30 kanonow. Morwych je we woſiemaj wójſkomaj jara wele. — Franzowſki general Niel bu wot khljebora ſa marſhalla po wyſcheny. — Garibaldi a jeho dobrowólnicy woſhadiju drohi, kij ſ Tyrolſteje do Italije wedzeja. — Khljebor Franz Josef wróciſi ſo ſaſo do Wina a je wychſche kom- mando pólnemu bróimischtrei Hefei poſhevodat. — We Benedigu podnureja ſodje, ſo bych u franzowſte ſodje do poſchitawa (Hafen) nemohle. — Schjeſej ſardinifich parotodjow je do adri- atiſteho morja wuiſeto. — Prynz Napoleon je do Barwy poſchiczaňy.

Gendželſka. Tuta poſciele w bliſchim czaſu wiazj ſodji do adriatskeho morja. Gen- dželczenjo nechaja dre ſo w tu khlilu hiſhczje do wójny mjeſhecz, tola ſo staroſciwje pra-

ſcheja: hdyž čje Napoleon k 1. oktobra 850000 wojskow mječi, a hdyž w Italskej jenož 250000 treba, nebudža te štykne 600000 pschejiwo nam?

Franzowska. Khejor čje so s Italije najmensha vshed 15. aug. domoj wrócić. — S Algierskej piluje wojskow ſcetu. Jedyn džiel tych ſamych je ſa adriatske morjo poftajeny. — Žena diviſta armeje w Parizu ležažeje pondže býv do Italije.

Ze Serbow.

S Budyschina. Schtôrnik bu we tačanskim konsistoriu dotalny kan. kap. kantor s. Pech ſa seniora poručeney a s. kan. kap. ſcholast. Hoffmann jako inspektor ſerbſteho ſeminarja w Brasz w jako wobledžbowar ſchulow pod konsistorium ſluſchazých pomenowany.

S Budyschina. Sandjenu wutoru, 28. teho mjeſaza, wumre tudy popołdnju $\frac{1}{2}$ 12. knes Jan Seemann (abo po prawym Symank), radicjal pschi tudomným wokresnym ſudzi, w 77. ljeći ſwojeje staroby. Wón bje predy dolhe lieta ſudniſki radicjal pschi njehdusim mjeſchjanſkim ſudniſtwi na radnej kheji a mnohim ſerbam jara derje ſnaty. Jego wotemrete čjelo bu sandjeny piat $\frac{1}{2}$ 11. na tuchorske poħrebnischjo khowane. Nebočicjal Seemann bje ſerb, na Židowi rođeny. Serbowſtwo je tak ſaſy jeneho ſvojich ſerbſkich prawiſnikow ſhubito, bestotrymij wón Nestor abo najstarski. — Requiescat in pace! —

S Drecjina. W noži wot 26. na 27. junija wudýri tudy na ſubli Jana Radzy ſtraſhny woħen. We ſtrótkim čjaku ſpalichu ſotwarenia 9 burow a 2 khejzy, ſyła 27 twarenjow. Pschi ſpjeſhnoſti, ſotrejj woħen dale ſahasche, bu wotpaleni mało ſwojich wiezow wutorhwiſi, ani ſwoj ſlót, pschetož 1 lón, 4 ſruwy, 2 čelecji, 3 ſwinje, 15 — 20 huš a čjordá druhego perjoweho drobiasa woka we plomenjach. Wotpaleni ſ wuſacjom ſublerja Voigländera nebechu ſ ničim ſarjeſeni. Duž je nufa wulka a pomož trjebna!

S Blöſka. Wutoru tydjenja, 21. ſuniſa, dyri tudy Boże newedro do jeneho ſchmrijóka, ſublerej Wilićjekej ſluſchazemu, a to ſ taſkej moju, ſo bje ſchmrijók do čjista róſdrjeny a roſcjeſhly. Vlyſt na to hischeje ſhwilu po ſemi ſjeſdjeſe, hacj ſo naiposledku do neje ſhubi.

S Hodjija. K roſprawje, ſotruž tydjenja wo nutſeženjenju a powytanju wychodkoſtojneho knesa fararia Imiſcha w Hodžiju ſwojim luſnym ſſerbam podach, mam hischeje pschiſpomnicj, ſo je naſch Boji dom k nedjeli ſwjatele troſiſy, rjanu wychu doſtač. Tuta luſosna wycha, ſotruž je mlynk Wróbl ſe ſsmochcijz wobſtarak, je wychše ſlijetli pschiſlennena a dželi ſo do kſchija, wutrobv a kótwizy jako kſcheljianskich ſymbołów wjeru, lub eſſe a nadžije. Horeſach najprjedy wibjimy kſchij, do ſotrehož je ſredja wutroba ſaſadjenia, delefach pak kſchij do kótwizy pschenidze. Tute ſnamenja ſu ſ nutſka ſ kraſnej čerweninu wupychene, ſe ſchlenzu počjehnene a ſe ſtomy ſobluſami wobrubene. — Bes tehdomniſhimi wudebenemi knesoweje ſwjetličnu tež na wudebenja, psches ſwoju woſebitu rjanolž ſo wuſnamjowaze, ſotrej bje knes ryjetkubli Weber nad ſsmochcijzami činiež dał, ſobu ſpomnicj. Tute, ſſmochcijzansku ložu wobdawaze wudebenja wobſtejachu horeſach ſ rjaneye, wot luſosnych ſwjetkow a ſelenych ſopejchlow wupleczeneje kroň, ſpody ſotrej bje wot młodnych ſwjetkow hromadzie ſeftajany ſrawiſli w opo u vſchicjineny, w ſotrym jara pschiſne gothicke „D“ ſtejſeſe. Niže tuteho wopona wiſaſhe hischeje ſ rjanym ſwjetkamti renje wupleczena lyra. Wychše teho bjechu taſke ſnamenja ſ rjanym pletwami a ſ luſosnymi wjenzami wobdate, ſchtož miły napohlad hischeje bóle poreiſchesche. — Powitanſti a ſbožjeſpcheiazy ſpjer, ſotryž Pietr Mlonik w menje džiwočanskeho miſioniskeho towarſtwa knesej farares Imiſchei pschi powitanju pola ſuſchomvliſh cjeſhnych wrotow pschepoda a ſotryž ſobudžjelicj psched tydjeniom ſluſichmy, ma ſo na ſjeho waze waſchnje:

Wyso kodo sto jne mu knjezej,
knjezej fararjej

Jaromerej Hendrichej Imisej,

pri nutrwjedzenju za fararja w Hodziju

16. junija 1859.

1.

„Witajceje ſ nam do Hodzija,
Dostojny fnes farario!“
„Witajceje!“ tu ſa Waſ bija
Wutroby, ſo ſradujo.
„Witajceje, fnes duchomny!“
Wyska kóždy pobóžny;
Wſchjem je wutroba ſo ſhrješa,
Wſchudze mchodna luboſ ſtegjewa.

2.

Lubom Bohu džak a ſłowa
Sſerbska dñsča ſpiewnie:
„O pſches Božu mitoſz ſ nowa
Wyschnoſz djenſz nam poſzele
Dnchapolnoh' prjedarija,
Gswernoh, duſchowpastyrja,
Kij b'dje ſ Jeſuſej naſz wotjicj,
Do naſz ſylni wjeru poſdžicj.“

3.

O duž proſhymy wot Boha
Sa Waſ, knjezel nutyrne,
So Wam byla nowa droha
Počna Božej mitoſzie,
So by Jeſuſ pſchi Waſ ſtak
A Waſ ſ duchom žakbował;
Kaž we Woſlinku Waſch wonkhođ,
Zhoňuj Boh tež tu Waſch nutokhođ.

4.

Haj Boh požylmuj Waſ ſ hnadu
K pastwje wozow, ſehnatkow,
Woſtan pſchi Waſ ſ bójſkej radu
W najhwecjizhím ſaſtojnſtwow;
Jeſuſowa hnada, mitoſz,
Nebja mjer a ſbožje, cíkotz
Nech ſo w Waſchim domje kražni,
Pſchichod ſbóžny milje jažni.

5.

Daj Wam Boh ſenes ſwojoh' duſha
Na kljetzy, na woltarju,
So, hdežkuſiž ſmaha ſucha
Kryje čłonſku wutrobu,
By ſo pſches Waſ ſworała,
Mchodna rola ſežinita,
A Waſch wuſhyw Božoh' ſłowa
Selenik ſo hacž do rowa.

6.

„Boh ſenes ſ Wam i w khorh domach,
W domach kſciiza, tſchynoszie,
„Boh ſenes ſ Wam i“ tež pſchi rowach
Grudobuſ a ſlyſnoszie;
W dželje ſ ſvoju poħanſtwa
S Wam i budž móz nebeſta,
So by luboſ duſchje hrjela,
Luboſ ſ poħanam tu lejjeſta.

7.

Duž dha w Jeſuſowym menje
Tudž ſtuceje do džieka;
Nech naſ ſweje wſchitkich renje
Wiera, luboſ, nadžija;
Boh tón ſenes wſchjeh požohnuj,
Pſches Waſ duſchje wobſbožuj,
Dójj Waſ pola Božo throna
Njeħdy debi ſtota króna!

List z Australije.

Nad Leith'om blisko pschi
Bethelu, 25. febr. 1859.

Wasch list wot 16. meje 1858 hym
17. oktobra m. l. dostal a ho sweselit, so scje
tal wele pišali Wörsh na to pschiniešehu
nam nowiny frudnu powesz, so je w Sakskej a
druhich krajac Njemiskeje powodženje wulku
schkodu naciništo. Za mjejach staros, hacj tola
misi pschecjelojo a snaci ji neštu jara potrebeni.
Wasch druh list wot 31. augusta 1858 do-
stach 3. jan. 1859, jako bjech ho runje s Bo-
žich štužbow w Lanundje — 6 hodzinow wot
jow ležazej — domoj wróciſil. Psched tijomi
lhetami nebje tam zyrkej hishcje doſz wutwarena,
njetko ma byrglje a je tež powetschena. Psched
zyrkju stejesche tón djen wele wosow a koni,
tiz vaf ho po stončenym kemschenju bōrsh shu-
bichu. — Sa rjeſipowe symjo ho džakuju; ja
se wuhyju, so býchu moje pcjoly tež njeſcht
na jeho kčenju namakale. Ja a cji moi ſimy
ſtroni a rycimy wele wo waschim kraju.
Ssymy ſei tu hizom wschitko ſrijadowali a ja
mam ſaho wjazy khwile, pschetož tu hodji ho
ſ menje džielom hospodaricj. Moje poſlenje
žne bjechu jeno ſredzne, mózach psches a 80 kör-
zow pschenzy pschedacj. Do naſblijscheho mjeſta
mam tak daloko kož wž do Ehorela. Tu
mójesch kódy djen do mjeſta na wisi pschinies,
dokelž ſio jow pschego ſkupe. Po jnach hym
61 wosredkow, kódy 8 kroczelow schjeroki a
280 kroczelow dolhi ſwarat a poſyk, ſejimy
hym 7 nedželi pschecjinit. Potom mjeſach w
fahrodji džielo, tež rviach pingu, kotruž je mi
buſhod Albinus wumurjowaſ, a natmarich nad
tei ſamej twarenje a ſypniſu (Schüttboden) ſa
pschenzu. Hdyž žne pschindjechu, hym ſe ſwo-
jei žonu a dwjemaſ džiescjomaj 5 kop ſeleneje
pschenzy poſyk, ſo bých ju ſtolej dawat. Po-
tom hym 50 kop ſefraweneje pschenzy a 6 kop
ječmenja byz mjeſ, kotrej džielo 6 nedželi tra-
jeſche. Sa dwaj bu domoj ſwojene. Młocjil
hym ſ džiela ſ zypamt, ſ džiela ſ wokom a
mam njetko jenož hishcje ſchworejnu młocjicj.

Wž budžecje ſebi myſtiej, ſo mam po taſſim
wele a cjejko džietach; ſ tym pak neje tak ſije.
Tu woraja ho dolhe a ſchjeroke wosredki ſ
20—30 brósdami t. r. 13—19 ſochcji a tak
dolhe hacj möjno. Pschenza ſyje ſo tu jedyn
trój rjeſtſho hacj pola was, potom ho dwosy
pschewlōcji a ſ tym je hym ſlonečeny. Za hym
kódy djen 6 hodzinow džielat, a dokelž ho jow
po dželi wolt jeno na pastwu pschecjicj trebaſa,
mamy ho pschi tym dobro; tež mamy tsi mje-
ſaz (meju, junji a julij) čaſha ſ wobstaranju
ſywa. K ječmenjowym žnjam tež neje tak
ſije. Ženož pschi ſyčenju pschenzy khwamaty,
dokelž ho ſylnych a horzich wjetrow bojimy, tiz
ſtrale ſorno wutſchabu, tola to ho ſrjedka ſtawa.
S domwojenjom ſimy w njeſotrych dnach ho-
towi a potom twarimy hromady. Pschi mlo-
čenju dyrbimy ſebi wot parjazeho ſlónza nje-
ſchtio lubič dacz; tola hdyž ja jara ſije, wot-
počinemy. K mločenju wucjizi ſo wulke
mjeſtino, na kotrej ho 5—6 kop roſcžini. Na
nym ſjeſdzimy njeſt ſ wosom ſe 4—6 wokom.
Hdyž ſimy tak $1\frac{1}{2}$ —2 hodj. ſjeſdzili a njeſotre
raſy wobroczili, je ſorno ſe ſlomy. Hdyž ſu
žita womlocjene, cjeſcimy je na maſčini, tiz
130 tol. placji a jara wujitna je. Sandžene
licje mjeſachmy wulku horzotu, tak ſo wschitzy
džielacjerio pschipoſlju ſhweſzachu. Sa to do-
ſtachmy jara rjanu ſymu, tiz pak ſa pschichodne
žne runje prawa nebje, dokelž biesche jara
cjojlo a mało deſchja. Pschenza mójesch dre
ſhadjecj, ale niz penkovacj. W ſapocjatku
oktobra mjeſachmy ſaho wjazy deſchja a wschitko
derje roſcžesche, ale poſdžiſho pschihodžaze mroſy
ſlavichu nam melony, wino a bjerny ſkoro zyke.
Moje džiečji mejaču jeno na dwjemaſ ſchomo-
naj brjeſti (Pruſſische). Tola ho ſtončenje
pschenza hishcje derje doſč rabji; dawasche
kopu jeno $1\frac{1}{2}$ ſorza, bes tym ſo lont $2\frac{1}{2}$ ſor-
za. — Sandžene lieto ſupich ſebi ſchýri ſoleje
ſa 53 tol., ſchtož hishcje tunio rjeſasche. Do-
kelž je w hymi doſtach, dočkaſach w naſječju
ſchwit roje, ſ kotrych ſi pschedacj ſa 30 tol.
Gopke ſymy dla, tiz tudy kneji, noscha pcjoly
tež w w tymle počzabu a netrebam ſim žneje
niežo dawacj; zyle ſjeto namakaja na ſchomo-

wym kęzienju wele miedu. Tudomny mied dre neje tat ślodki, tola pak dobyt. — Za dżerzu ńsej w tu khwilu 6 wolow a 5 strowow. Eszwine (njetko jeno dwie) formju jeno sa dom, też mam črjodu kur a trutow. Holbje, kaczki a husy ńzhu ńsej pośdzijszo wobstaracj. — Sa kózde dżiecojo placzu tydżenszy nort; w bezembru a januaru pak żana schula neje, dokelż malych pomoznikow doma trebam. — Veneszy su jow żadne, dawa so wit sta 10 tol. danje. Kóz pschenzy wascheje mjeru placzi 6 tol, jeczmenia 3 tol., zentnar bjernow 3 tl. 10 nsl., punt butru 10 nsl., dwanaciej sejow 9 nsl., punt howiązeho mjaşa 4 nsl. atd.

Snate veneszy, wo kózdy mi piśascheje, rosdzielcze takle: Pietrej Schneiderej w Nechoornu 5 tol., Handriej Reisej tam 5 tl., Janej Mikanej w Hrodziszcze 5 tl., Jurisej Peteschzy a jeho żont po vólojzy 5 tl., Pietrej Albinusej we Worzyni po woli mojie żony 5 tl., dżieszczomaj Zana Wünscha w Spiskach 20 tl. (ł sshowanju pola mojego śwaka H. Wünscha), Biebraskowej tam 5 tl., Hanje Mikanez w Droždžiju (tak je najposledy pola nas ślužnika) 5 tl. a Theresh Saringez se Schjerachowa (č. 88) też 5 tl., dale hischcie po woli mojich dżieci dżieciom Zana Meltu w Hrodziszcze 6 tl. na drastu.* Wschitko to ja dariu s wjernego pszechelstwa. Boh budż mam a wschitkim hnadny atd.

Jurij Dejska (Döcke).

Sudniške dopisy.

Wot wokresnego śuda w Budyschinii buchu sałudżeni a., 13. meje dżieciaczer Pietr Bi-baś s Pomorez vaduchstwa dla do 1 lieta a 10 miesiaczneho zuchthauſa; b., 16. meje Ernst Emil Stosz, pschelupz w Biskopizach, dokelż bje, so by jemu hrojazemu wucjasanju wucjeknył, t schodzi swoich wjericzelow swoje samożenje swojej żoni pschedał a wostupił, do 4 miesiązow iastwa; c., 20. junia żyrkelski mischtr

*) Tute wot f. Dejski postajene peneszy ńzhe f. wuczer P. Höfster we Worzyni pomenowanym hnydom wupłacjicj.

Khorla Bedrich August Mucka s Budyschina, dokelż bje njeſotre wahi aichowat ńzbi to saplačicj daf, tym pak ludzi jebak, do 8 miesiązow arbeitshausa; d., 23. junia dżieciaczer a wobydler Khorla Louis Täubert s Ramnijowa pola Biskopiz, dokelż bje so psched njeſotrym časom pola pschelupza Husty w Biskopizach kranenia dla nutšlamak a na tych, tiz biechu jeho tam pschi kranenju vodeschl, s pistoliu tylit, do 8 liet zuchthauſa, a e., 27. junia wobydler Jan Mohnhaupt s Kacjiz, dokelż bje kiezu swoje żony, jej klubu, samopaschnje sapalit, do 5 liet zuchthauſa.

Prílopk.

* Naszych lubych Sserbow snowa na to sedibliwych činimy, so ho paperjane peneszy, wot thüringiskeho banka wudawane, (najbole 10 tolerske fruchi) wot 1. julia t. l. w Sakskej ani wjazy braci ani wudawacj nesmiedz a. Teho dla nich so kózdy pjesnje na ledzbu bere a so hłada, so żane tajke peneszy pschi placzenjach na wilach, sa žito, skót abo hewak nedostane. Szyla pak radźimy lubym Sserbam, so biechu so pschi branju wuſtrajnych paperjanych penes w njeſtſichim newjeſtym časzu, hdej je venejný ſtarowny kredit tak jara spanył, pschedzo kust nakedžbu brali a so, predy hacj tajke paperzy beru, świeru wobhoniowali, hacj tež placja a kaf njeħdże w placzini steja. Pschedzo twungowacj so nictō nehodži, so dyrbti wuſtrajne paperjane peneszy braci, a taž w kózdynim drugim kraju, tak su w Sakskej a w Pruskej jenož domjaze, krajne paperjane peneszy, wot stata sakſkeho abo pruskeho wudawane, tajke tiz so dyrbja wot kózdeho braci, w Sakskej sakſke, w Pruskej pruske. Te nictton pschi placzenju wot-pokacj nemieje. Wschie druhe pak netreba braci.

□ W Lichtensteinii pola Zwickawy bu wutoru, 28. teho mjeſaza, rano schyrioch tsalz Jan Gottlob Kucjka s Bejerez pola Schjerachowa, dokelż bje 16. januara konſchicjho lieta Güntherz mandjelskeju w Kallenbergu sarajuk a wurubil, psches wotcjecije hłowny śudniſzy wotpraweny.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Mots, schcjipak ma tola druhdy dundyra.

Mots Tunka. Haj, to masz prawje. Ale schto dha pak je bylo?

Hans Depla. Nô to bjechu so cij wónbanjo w jenym blaku robotne jony tak khjetro lubeje „wodki“ natukate, so ho naposledku po-ejachu sabicje busacj a sa htowy skobacj, hacj tak wrota wreskotach!

Mots Lunka. Aj, aj! to tola jónskim hubenie pschistieja.

Hans Depla. Haj, to je si a haniba! —

Cyrkwinske powjesće.

Wérowanaj:

Michalska cyrkej: Jan Wobst s Wulkeho Welfowa, s Augustu Kraushez w Czemerizach.

Krčeni:

Michalska cyrkej: Maria Madlena, Michała Wernacza pod bórklinem, dž. — Bedrich August, Handrij Pietrovský na Židovi, ſ.

Podjanska cyrkej: Pius Chrysostomus, Neinhardska Winklera, kryjerja, ſ. — Paweł, Kortle Salma, schewza na Židovi, ſ. — Jan August, Jurija Retana živenočerja je Eskoneje Vorsczeje, ſ.

Zemrjeći:

W Budyschin: 10. junija. Korsa, ſ. Juliusz Becka ſ., 1 l. 9 m. — 16., Hendrich Behnauer Lehmann, dželacjer, 81 l. — 19., Ernestina rodž. Gern, Kortle Färbera, dželacjerja, mandželska, 33 l.

Gzahi saffkoschlesyusseje želeſniſy ſ budyskeho dwórnischeja.

Do Šhorela: rano 7 h. 47 m.; pschivołnju 11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wiecior 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Dražđan: rano 7 h. 37 m.; popołnja 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wiecior 7 h. 41 m.; w noz̄ 2 hodj. 42 min.

Venežna placisna.

W Lipſcu, 2. junija, 1 Louis'dor 5 sl. 13 nsl. 1 np.; 1 połnowažny cierweny slow abo dukat 3 sl. 2 nsl. 1 $\frac{1}{4}$ np.; winske bankowki 68.

Nawěſnik.

Khvalobne snaty a psches swoje hojaze stut-
lowanie dopokamany

bróſtſyrōp

je saſo k dostaci w hródowskej haptzy w
Budyschin.

Poredjenja.

W číšli 23. Serb. Now. ma rjeſacj mjesto ſubler Luka takle: ſubler Handrij Hanovski na Židovi; dale gmejna Mały Welfow 8 tol. 25 nsl.

Wobswědcenje.

Chemiste pscheyptanje guana, wot knesa Donatha w Lutijezach þem pschipoſtanego je ſzehowaze ſestajenje podato:

Woda	12,0	proc.
Pięſt	1,4	-
Koſcicyjnaty ſalk		
(Phosphorsaurer ſ.) . . .	21,5	-
Alkalije, schwablowa		
ſiſalina a t. d.	10,2	-
Organisfe ſubſtanzy a		
ammoniałowã ſól	54,9	
		100,0

Dušyka je tu $13\frac{1}{2}$ proc.

S tuteho roſpoloženia ſzehuje, ſo je tu to quano w oprawdžite peruanſke a ſo móže ſo teho dla, hdyž ſo pod garantiu 13—14 proc. pschedawa, kózdemu porucjeſci.

We Wutoſcizach, 24. junila 1859.

Ratafska ſpytowarnja kral. ſakſ. markhabinstwa Horneje Lujzy.

Dr. Julius Lehmann.

Miſijonska hodjina w Wulkim Welfowi.

Djivočanske ſerbſte ev. luth. miſijonske towarzystwo ſmijeje jutſje ſa tydjen, 10. julija na ſchuli we Wulkim Welfowu miſijonsku hodjinu. Teho dla ſu wſchitzu pscheczeljo miſijonſta, woftebi pak ſobuſtamy towarzystwa lubje proſheni, ſo na womenowanym dnju popołnju w 3. hodz. tam nutſnamakacj.

Pjetr Mlonk,
piſmanawedjer.

Großowe broſtſaramellje,

najlepsici ſriedk k wotſtronenu ſaſchela a k poſloženju dychanja, kož tež k ſwarnowanju psched dybawoſzju pschi ſaſymnenju w ſymnym ciaſu.

Na Budyschin a wosolnoſi w hródowſkej haptzy knesa M. Jähinga kózdem ciaſ na pschedan. Eduard Groß w Brodſtawiu.

Jene herbſte ſwierarſte ſu ſandženu nedželu vola pschekupza Roberta Klemina ležo woflate. Te same móža ſo po ſaplaczenju nawjeſchika ſaſo doſtacj we wudawarni Serb. Now.

Schlesjyske wojska wesczenske towarzstwo we Wrotzlawiu.

Toto pschijima sawieszenja wschitskich pschedmetow a wjezow pod krym a kiprym
krywom sa twerdje postajene a po možnosći tunje pramiie. Podpisany hłowny agent tuteho
towarstwa je kózdy czas hotowy, bliższe wloženie sobudzielic a sawieszenja wobstaracj.

f Herrmann w Budyšini.

Wulke Kunischtue a Kustarske džiwadlo w Budyšini.

Zdomnym a wonkowskim Sserbam wosjewiam f tutym, so budu se swoim se 24 wosobow
wobstejazym towarzstwom a f džiwowskej damu psches zlym tsjelenki swedjeni kózdodzenzy
pschedstajenie dawacj. Schyrio Neapolitan ojo wuwedu pschi kózdym pschedstajenju swoju
narodnu muſku a reje, kij tudy dotal pokasowane nebucu. K bohatemu wopytanju pscheproschuje
najpodwolnisco

Neumann.

Pschedbiejne wosjewenie.

Mechaniske džiwadlo na tsjelniſchzu.

S tutym wosjewam najpodwolnisco, so kym se swoim džiwadlom hem pschiskoł a so
čhu pschi tsjeleriskim swedjenju pschedstajenia dawacj. Dokelj je moje džiradlo najwetsche swoje
drusiny, sderuju so tudy dalischeho wukhwalenja, budu pak so prezowacj, so bych wschitskich
cześczenych pschihladowarjow nanajlepje spokojit.

M. Morieux.

Non plus ultra.

Europiſki Hercules, kij kózdy kamen, 1—5
punktow cęſki, f holei ruku robiſje, je pschiskoł.
Kózdy moje tafte kamene sobu pschinesz. Blische
roſpraja zedle.

Bernhardi.

Klamarnja č. 7½ w Hornych Maleszczach
f dwjemaj forzomaj leżomnoſcjom dybci se tworo-
wym składom na pschedan abo f pschenajecju. Dal-
sche wo tym je ſhonicz pola tyčnika Höcknera
w Budyšini.

Wschitkum mojim pscheczelam a winolubowa-
rjam f tutym wosjewuju, so mam pödla swojego
winoweho pschekupstwa tej

winowu ſtwu,

hdzej moja wino a ſymne iſedzie dōſtaracj. Schlen-
za czerweneho a bjeteho wina kloschtuje wot 2 nsl.
do 10 nsl., bleſčka wina 8 nsl. hacj do 40 nsl.
Też ſu kmotsio, kij ſe wſow pschindu, ſo bychu
ſwojego maleho moſka w jenej budyſkej zirkwi
ſchecjici dali, a ſo a ſwojich ſobukmótrow ſe
ſchlenzu wina poſylnicj chzedja, pschedzelnje wi-
tani a namakaja pschi ſymnym czasu cęſku ſtwu
poſla me.

W Budyšini, na ſerbſkej haſy, čo 10/224.

A. G. F. Niedeſch.

Bal na minizy

budje juſſje nedjelu a tež ſa tydjeni. Pschepro-
ſchaju na njon pschedzelnje ſratych cęſzenych
Sserbow.

W Budyšini, 2. julija.

A. Böſſche.

Prirodospytna sekcia M. S. změje
džensa za tydzen, 9. julia, popołdnju w 3 ho-
dzinach w hoſćeniu k złotej krójce posedzenie.
Fiedler, pismawjedźeř.

Zańdżenu sobotu ſita w Budyſinje płaćach u:

K ó r c.	Wyšsza.		Nižsza.		Srzedzna.	
	Plaćizna.	Plaćizna.	Plaćizna.	Plaćizna.	Plaćizna.	Plaćizna.
Wſchenja	6	5	—	4	—	5
Moſta	3	25	—	3	5	3
Bezjmen	3	5	—	2	25	3
Wozb	2	20	—	2	—	2
Gróch	6	—	—	—	—	5
Wofa	5	15	—	—	—	5
Riepiſ	—	—	—	—	—	—
Zabky	6	5	—	—	—	6
Hejduschka	5	—	—	—	—	4
Wjerny	1	5	—	—	—	1
Kana butry	—	14	—	12	—	13
Kopa ſkomy	6	—	—	—	—	5
Zent. ſyna	—	20	—	—	—	17
						5

Dowoz: 1754 kórcow.

Ciſć Bjeſtricha Hiki w Budyſinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci 6 np.
Štvortlētna předplata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7 1/2 nsl.

Císto 27.

9. julija.

Léto 1859.

W op schijecje: Nowische powesze. — Swojetne podawki. — Se Šerbow. S Radworja S Ko-
morowa. S Lubia. Se Sdjerje. Se Šerbstich Baſil. S Wosporta. — Dwa aschtyrzeta herbska ic.
— Dopisy. — Šendniſke dopisy. — Psicholop. — Spiewy. — Hanž Depla a Mots Tunka.
— Byrkwinske powesze. — Čzahi ſakſtoschlesyjske jeleſnicy. — Venezia placzisna. — Rawieschki.

Nowische powesze.

S Berna, 6. julijsa. Psches 3000 ty-
rolskich tſielzow chysche psches Vormio do ital-
ského Bellina czahnuč. Woni buchu wot
Garibaldi a Galdini našpet yokasani. Duž
ho nejda, so budža Rakuschenjo ſwojim ne-
pschecjelam wot fady wele ſchodzięt móz.

Kak dha njeſko hewak na wojoowniſcheju
steji? Rakuske wóisko ma njeſko ſwoju prijenju
armeju wokolo Mantuy, druhu pak ſredja bes
Veronu a Pechieru. Louis Napoleon je we
Baleggio a čže naiffere psichodnje druhu
armeju pschimacj. Wuj vrynz Napoleon nevo-
zehne pschecjivo Venetigej, kaž to ſ wopredka
rjetashe, ale ſienozuće ſo ſ hłownej armeju.
Sda ſo, jaſo byku Franzowſojo hylni doſc̄j
nebyli, ſo móhli wot dweju bokov pschecjivo
Venezianskej ſtukowacj. Ni wobomaj ſtronomaſ
ſedna ſo njeſko, tak derje tón abo tamny
nepticezel ſwoj čzah natoži. Čzakaſa Fran-
zowſojo pschi riezy Mincio na pschicjebnenje
nowyh wojakow ſ Franzowſkeje abo ſ Italije,
a móža bes tym poſylneni Rakuschenjo ſ pschi-
manju pschecjicj, dha ſo Franzowiam ſlje
poñdze. Dyrbi pak rakuski general Wimpfen
ſwoje poſtajenje pola Mantuy dla ljeptičeho
ſastaranja ſwojego wóiska, predy hacj je Fran-
zowſow pschimat, wepuschecjicj; dha móže tež
Venezianska Franzowſeji pichivanyej. Echo dla
je Napoleon wojakow do Timme poſlat a teho-
vla ſhwata tež Kossuth, ſo by Wuherſlu ſ

ſbjejſej pohnuwał. Tak by potom Rakuska
bijel ſwojich wojakow tež we Wuherſkej trebała
a nemóhla italske wóisko poweschicj. Tola ma
ſo pschitajſe, ſo tež Ruska taſki ſbjejſt we
juhodnym kraju czerveč nochze.

Rakuschenjo ſwojich lóże ranenych wojakow
do ſniatkovnych ſwojich kraju pschivožuju.
Tak je iſh k psch. do Prahi hłgom njeſdze
100 pschihlo a ma iſh tam po čzaju hłſceje
wiazý k wuhojenju pschincj.

Moniteur psiche, ſo je psched bitwu pola
Soferina hłgom 8393 jatych do Franzowſkeje
pschivetenych.

Rajuowſche.

S Parisa, piatki 8. julijsa. Mon-
teur je ſ kłejzoroweje hłowneje kwartir
taſku depeſhu dostat: Franzowski a rakuski
kłejzor ſtaſ pschimjer (Waffenſtillſtand)
ſczinitoſ. Tola pak ſ tym neje wójny
kónz.

S Frankfurta, 7. julijsa. W po-
ſiedzenju bundestaga je Rakuska namet
ſlajila, ſo ma ſo zły niemski kontingent
mobil dżerzejč; tež žada, ſo by pruski
prynzregent kommando na ſo wſat.

Se Stockholma, 8. julijsa. Kral
Oskar je dž uſia rano w 8 hod. wum-
reſ. Wón bje rođeny 1799 a kral wot
l. 1844.

Śwētne podawki.

Sa f f a. Nasze wojsko so se wschim derje wobstara, so br, budje-li potrebne, bórzy hotowe wucjahnęz móhlo. Ministerstwo wojny żąda tež kła, so by tež wojazj lsekariow a laſenkom f wójsku pschistupich chylo. — Tež treba wone hiszczę konje a budja pschihodne wot 11. do 23. julijsa w kaserni jjesdnych w Nowych Drežjanach kupowane. — Dokelj je 4. julijsa Pruska na njemskim bundestagu we Frankfurcie nametowała, so dyrbji dżewjatry a dżewjaty armeekorps hotowy stacj, dha je mōžno, so naschi wojazj w blijskim časzu f kraja poczahnu.

Prušy. Hrabja Schwerin je njetko minister sniutskomnyh naležnosćow. — Želesniste čjahi psches Magdeburg wedżaze trebaja so w tu ihwilu fa pschewesjenje schtvrteho armeekorpsa. — Wyschlam stejazeho wojska a krajneje wo-bory koz tež podwyschlam a wojalam poſloneje su na čas wojnskeje hotowosće dawki hyla spuszczone. — S wudowena ruskia khjezorowa je do Barlina pschijjela.

Rakuſſa. Recji wojazj f Italiskeje su hijom do Cjech pschieseni. Žena džielba tych ſamych pschindje do Pardubic. — Wot adriatskeho morja su powieſje pschiszcze, so je 10000 franzowow 4. julijsa na lufi Lüſtin, sady ko-trejež mjeſto Fiume (abv Rječa, koz je tamni ſkłownienju menuja) leži, wustupili. — K nowemu rekrutirowanju dyrbja njetko cji pschinc, kiz su w ljetach 1835 hacj incl. 1839 rodzeni. Cjieska ma 14938 rekrutow f dopelnenju wójska pschipoftacj. — K damalism brjoham bliža so wſchelaki franzowske wojnske kōdze. — Khjezorske, f njemiskemu kontingentej kłuschaže wójsko keli tež hotowe. — Khjezor wostane hiszczę w Italisej. — Winnę nowiny wosiewja, so je na rakuſſej stronj w bitwi pola Solferina morwych 73 wyschkow a 1802 muži, ranowych 384 wyschkow a 7734 muži. Bes morwym je tež oberſt werch f Windischgrätz a bes jatymi raneny herbiſi prynz Bruno f Djenburga.

Italija. Sardinzy su twerdjissu Peschiera woblehnysi, franzowske kanonke čolomy na jjesoru Garda jim pomhaja. — Pschecjimo

Mantui dyrbji prynz Napoleon f 35000 mužemi čjabnyc. Po druhich powieszach ma won f Franzowami šobu na Veronu marschirowacj.

— W samowym kraju je pschezo wetschi nemjer. Ieho wojsko, najbole se Schwajzariow a Franzowow wobstaje, je pschi poſlcoſowaniu ſbieka we mjeſci Perugia 3 wyskich ſhubiko, a wysche teho 20 morwych a 20 ranenych muži. — W Mailandje su Italijy tak wrótni a ſaſtobeni, so kōdze, kiz tam njemcy ryci, hroſnie pschecjehaia. — Rakuschenjo su, kaj f Berna pišaja, Bormio wopuſczejili, tež ſkot a peney tam wostajili. Sardinzy njet pecja na Stelvio čjahnu.

Francowſka. Nowiny „Moniteur“ prasa, so su Franzowſojo pola Solferina 12000 morwych a ranenych ſhubil. Bes tutej liczbu je 720 wyschkow. Sardinzy mjeſachu po tych ſamych nowinach 5525 morwych, ranenych a ſhubenych. — Raneny general Auger je tam hijom wumreł. — Dokelj suw wondy rakusich nawedowarjow menowali, ſtajimy hem tež mena franzowſich. Gardu wedże marſhall de St. Jean-Angely, 1. korps val marſhall Baraguay d' Hilliers, 2. Mac Mahon, 3. marſhall Can-robert, 4. marſhall Niel. Wſchitzu su se ſwosimi korpsami pola Solferina byli.

Jendjelska. Tu so njetko tež f wojni pschihotuja.

Ze Serbow.

S Radworj a. Wot 1. julijsa je pola naš tež liſtow kafchjik wot budyskeho poſtaſeny. Poſtli poſelnik pschindje kōdy džen, pschineske liſty f nam a woſme te šobu, kiz su tudy nawdate. Kaj klyſhimy, je njetko tež w ſuſodnym Matyi Wellowi taſti kafchjik.

S Komorow a. Džen 3. t. m. dopokonja je so khjezlar a dželacjer Jan Wósnik w knežim tak menowanym nowym hacj pschi ſupanju ſatepit. Won ſawostají žonu f 5 džecjimi.

S Lubija, 3. julijsa. Wejera rano 8. hodziny wudyri pola poſlanka Kieſliga we Schönberku boži woheń a pschewobrocji teho a dwie druhej žiwnoſci do popelu. Pschi tym

shubi seho 4 ljetnja džowka, tijž bje sašo do stry bježala, sivoje živjenje, taž tež i šwinjo a 1 kosa we strašnych plomenjach.

Se Sđerje. Djen 3. t. m. popoldnju počja ho w lješu, bes nashej ihu a bes Čelčowom ležajym a budystenu tachanistwu ſluſčajym, na dotal nešnate waschnje palicu a je 64 □ prutow ſlana ſo ſpalito. Khojniam ſamym neje ho wulſaſchkoſta ſtaſa.

Se Šerbiſkih Paſliž. Sandjenu ſobotu bu we lješu tudomneho bura Lenzha jene pſcheſte ſjelo namakane. Newje ſo dotal, ſhto abo tak je tam hdy čjlowek do nesboja pſchiſhot.

Se Wóſporka. Sandjenu nedjelu ſe ſo naſcha ponowena renje wupychena a poređena vrkej ſ nowa poſwecjita. Dalſhu roſprawu doſtanemy najſterje ſa pſchichodne čjiplo naſchich Nowin.

Dwaja ſchtyrza ſerbiſka boja ſlužba w ſchijnej zyrki w Drejdjanach.

Druha nedjela po ſvjatej trojiz, 3. julija bje behatu ſyli ſerbiſkih ſemjherjow, starsih a mlodjih, ſ bliſta a ſ dalota, w ſchijnej ſhvajatniy ſhromadžila, hdyž tež htjſchto wojetſkih ſynow naſcheho ſerbiſkeho naroda widjichmy.

Sjawnia boja ſlužba ſo w 11 ſapocja. Spowednym ludjom, koſiž ſo hižom khwilu pređi wokolo bojeſto voltarja ſhadžowachu, a lotryčž ſo 267 naſici, djerjeſe ſnes duchomny. Chiema ſ Varta dwje ſpovedne rycji. Prjedowanje ſtyschachmy wot kneſa duchomneho Zahody ſ Lubija po jaſoſcholſkih ſkuſach w tfećim ſtavi, ſchtueſt. 1 — 10, pod tymle ſalladom a roſpokeſtom: „Pomož, tijž w Jefu ſowym ment ſo ſtane. 1) Jeſe wabenje je lubož; 2) jeje mož je bohudowjenje; 3) jeje wuvredženje je boje žohnewanje.

Zaſo ſerbiſti ſpjevač biesche ſo kneſe wucjek Ludwig ſ Varta ſem podat. — Khiertuſkih biežu, taž hewak, ſe „pſiewačkih“ woſebje wotecjischezone, a ſpjevachu ſo: do epistolje čj. 7, do prijedowanja (pſchi prijedowanju ſedma

ſchtucža), po prijedowanju 79, pſchi bojeſ to- ezeri 176.

Thecže ſerbiſte ſemſchenje teho ſleta ſmjeſe ho, da li böh, 15. nedjelu po ſhvatej trojiz, 2. djen oktobra.

Wóz wſcheje hnady pak čhyk ſandjenu boju ſlužbu ſe ſwojim žohnowanjom krónowacj, a čhyk naſche ſerbiſte ſemſchenja miloſiwigie ſe ſwojei móznej ruku ſakitacj! Žemu budj wſchitko poručjene!

D o p i s y.

Do Porschiz. My ſamy naſdala ſaſkyſcheli, ſo ſu ſo ſhvatiſi w Porschizach nowe byrgle, w tamniſkim Božim domi poſtajene, poſwiećile, hacj dotal pak podarmo na roſprawu wo tutym poſwiećenju wočjakowali. My dowolamy ſebi teho dla, čjereni wot pravidla, koſrež naſ ſchi podawanju tajſich poweſcijow „Ze Serbow“ wodži, wo wobſcherniſchu roſprawu wo tutym gr̄kwinſlim ſwedženju čjim naſejnichho vrobiči, čjim bōle ſamo wot njeſtočih woſadnych na tafu roſprawu w Nowinach ſo wotčakuje a ſ wjetoſeju nadžijecj dawa, ſo budje ſo tež wjeſeze w poſchilſtej woſadži abo tola bes ihmi, tijž ſu tam tehdom ſobu byli, njechtio namakacj, tijž budje niz jenož wuſtojny, tafu roſprantu naſiſacj, ale tež wot teho poſchewjedſenja poſchewſaty, ſo je ſođy dobrý ſerbi, tijž to ſamož a pera zyle neſwiedomny neje, w runej mjeri, taž wón tajſe poweſeze ſe ſerbow, wot druhich jemu vodate, radž čjita tež po ſwojim džieli pſchiſ ushny, runje tak po ſwojich mozač ſa druhich tajſe poweſeze do ſerbiſt. Nowinow poſchinoſchewacj. Denož tak, hdyž mnosy — a bes ſerbami ſu mnosy, tijž ſo na to derje wuſtoja — a ſe wſchelatich ſtronow w ſerbach višaſa, podawa jedyn druhemu po zlych ſerbach a džieli druhemu ſobu, ſchtog wſe a ſhoni. Bychu wſchinzy tak myſlili a čjiniti, tijž mož maja a ſamož višacj, a niz taž mnosy druiž — a liciba tajſich ſjenich neje žana maſa —, tijž praſa: „My rođačko čjitamy hacj piſamy, nech druiž ſa naſ piſaja,“ dha by naſcha

rubriku „Ze Serbow“ hščeže bohatscha a wobſcherniſcha byla a na wſchelakoszi dobyta. Teho dla dopiſujim lubi ſerbizy bratſto prawie husto, piłnie a bohacjje do lubych „Serbſk. Nowinow“, kóždý po ſwojich mozačach, ſtojoj wje a taž ſamóže. Miejmy ſenož dobru wolū, krute prijódkiwacze a ſpjeſchnu piłnosz! Sa to ſhy džaka wot zvleho naſcheho ſerbskeho luda wjeszi, wo džak pak ſa naſchu prozu wot tajſich, tif, hacj runje ſamóža a pſchicjina a ſtadnoſz a temu maja, tola žeńje ſnanou ſjenozje dla ničo nepiſhaja a k ſhromadnemu, ſjawnemu ſjepeſhemu nedawaja, nerodzimy. —

Jedyn dopiſowar ſerbiſkih
Nowin.

Sudniſke dopisy.

Wot wotrefneho ſuda w Budyschinii buchu ſakudzeni a., 30. junija Khorla Gottlob Pjetſch, maty ſubler w Delnej Dafonzy wopacjneje pſchicjaki dla do 3 liet arbeitshauſa; b., 4. julija khejzar a džielaczer Jan Donath w Mjerkovi francia dla do 11 nedzel jaſtwa; c., jeho syn Jan Donath, džielaczer w Mjerkovi, ſtranenja dla do 6 nedzel jaſtwa a d., džielaczer Michal Regmann jun. w Wajizach paduſhneho hoñtwerenia a ſtranenja vreva dla do 5 nedzel jaſtwa.

Priłopk.

W mjeſce Twieru w Ruſowſkej bje 19. a 20. junija zaſtoſny wohēn. Wele žita a tworow ſa ſpalito a zyla ſchoda wucinjia pſches 1 million ſljebornych rublow.

W Žitawi pſchindje 1. julija na tamnym dwórnischemu džielaczem Wersiorsky pſchi ſradowanju ſencho cjaha do neboja. Won bu wot dwieju lowrieow, ſotrejz chyjſche hromadu storęczej, roſmecjeny.

Do Bjarnacjiz je, kaž ſo poweda, liſt pſchiſchow ſi Italſteje, a to ſi lehwa Garibaldioweho. Jedyn muž bjeſche menujaz pſched dleſhim cjaſom ſwojej žoni cjeckyt a je njeſko w Italſtej do woſakow ſtipit.

W Lipſku ſu ſa ranenych rafuſſich woſakow hžom 583 ſchjeſnakow a 4 zentnare roſybaniny (charpie) ſhremadili a do Wina poſtali. —

Dary ſa wotpalene mjeſto Brody w Galicji wucinjia tam njehdje 11000 ſchjeſnakow.

W Chemnitzu bjeſche w ſenym hofcjenzu ſ gasowych rotoſ gas wudyril. Jedyn ſtajomnik bu pſchidym tak ſlie we wobliczu a na ſukomaj ſpalenym, ſo ſnadž budje wumrecz dyrbecj.

Pſches nowinarſki bureau we Lipſku móžemy w Saksie dostaci 2448 wſchelach njeniſſich nowinow a 924 w drugich ryciach; ſ poſlenich 389 we franzowſkej, 154 we ſendzelskich, 151 w italskej, 38 w hollandskej, 20 we ſchwedſkej, 11 w danskej, 39 w ruſſowſkej, 1 w litwanskej 31 w polſkej, 10 w cjeſtej, 4 we ſlowinskej, 4 we khorwatskej, 1 w illyrſej (?), 1 w ruſſinskej, 5 w romanskej, 7 w ſerbiſkej, 4 we ſerbiſkej, 23 we wuherskej, 2 w turkowſkej, 15 w grichſkej, 3 we ſpanſkej a 1 w hebrejskej ryci.

S p ē w.

O Boži ſyňo ſ wječnoſzie,
Kak ſbózne bjeſhu tamne dny
Hdz̄ ty na ſemi bjeſche;
Hdz̄ ſ wocjemi eže widzachu
A ſ wuchom ſhwom ſtyschachu,
Tam wſchudzom, hdzefch ty džiesche;
A wſchitz, tif eže proſchachu,
Tež wjesiu pomoz doſtachu. —

Th pytaſche tych ſhubenych,
Th neſazpi tež hubenych,
A tebi ſel ſich bjeſche.
Th džiesche ſa tym hrjeſchukom,
Kif ſmyli pucz tych nebeſow
A ſroſtunje k heli džiesche.
Th kóždoh radu pytaſche,
Kotryž we hrjeſchach bludjeſche.

Dre bje to jeno ſrkli cjaſh,
So ſawofſta ty poſla naſ
We cjeſeli na tej ſemi.
Th džiesche: ja mam wotſal hicj,
Tei ſmrcje hjerki ſelich piež,
So b'djeſce wmojeni;
Po malej khwili nebdjeſce
Me widzicj, moj pucz k Wotzej rje.

A tola ſawofſtaſit ſy,
Thym twoſim troſcht, ſo wſchitke dny
Th budjeſch pſchi nich wostacj,
A we wſchjech niſach pſchi nich ſtacj,
Hdz̄ ſwjet ſich budje pſchejſieſacj
A hrówje doſz khostacj;
Th budjeſch ſim ſich džiel a ſba,
Fim ſchlit, a wjeſta ſhowanka. —

A tak cji swjerni wostachu,
Hacj rimi marty wostachu,
Kiz nejsu t wureknenju;
Haj na zehliwych schinach su,
Dich zivych selli pomatu,
O nej to t postrzjenju?
Tez we warjazym woliyu,
Warili swjat'ho Jana su. —

Do wólkianzowych mjechow su,
Kiz wobliwachu se simolu,
Dich zivych saschiwali,
Tak do semje jich stajichu,
A hdyz mjejacnu nozmu hru,
Ssu sapalicz jich dali.
So potom pschi jich wezelu,
Kaz falele jim swjeczachu. —

O tak je wele tkazow,
Kiz strózik neje śudny stoł,
Schlo kymercji bewschoh žrenja.
Ssu doschli t tamnej kražnosći,
A maja we tej wjecznosći,
Njetk sbózne woschewenje,
Hdjesk Bóh tem' derje cjni njetk
Kiz wosta jeho swjerny swjedk. —

O Bozi Sshno t wjecznosće
Spojcj, hdij so skončja nashe dny.
So tebe wohladamy,
We twojej wulkej kražnosći
A tamnej sbóznej wjeknosći
Cji kymalbu saspjewamy,
Ach wóla jeno skoro nas
Na tamny wjeczny sbózny kwash.

H andrij Bjerka.

Kak

rozoma

Hans Depla

wóltitaj

a

ludzi pódla

Mots Tunka

skrjetaj.

Hans Depla. Slje je, jara slje! wójnski čas domoj khodzicj, prajachu, so je jimi njetko wójny dla pschi schraſti tak pschitasa.

Mots Tunka. Aj, aj, njetk ja tez praju, so je tam jara slje! Cji wbosy drje prawje laczne huby woczi iachu?

Hans Depla. S tym saſjo neje tak slje! Boni nebjedu rođeni Morikowczenjo; ale psche klepani hólzy, kiz mjejacnu karant połne dobreje jeczmenjowin a je potom psched korczeni wntukach.

Mots Tunka. Haj Hanso, swjiet tez we wójni do předka, dže.

hō nam bliži!

Mots Tunka. Kak dha ty to wjesch!

Hans Depla. Ach, jena herbsta wes je hírom we woblejenstkim staní.

Mots Tunka. To je mi njeschtó zysze nowe. Duž won s twojim potajnstwom, ja kym jara wczypny.

Hans Depla. Wóndanjo džiech psches tu wes, bjeſte njeħħże kħwiltu psched 10. hodžiu. Tu widżach ċırjodu muſtik, kiz so s korejn wawalichu. A hdyz so jich praschach, czecho dla poczneja tak sahe

Cyrkwienske powjesée.

Krčenaj:

Michalska cyrk: Jan Oskar, Handrij Górecka, khejzerja pod borklinom, s. — Ernst Bohmier, Aug. Moriza Stelziga, dželacjerja na Židovi, s.

Zemrjeći:

Emilia Bertha, Michałek Mchnerta, dželacjerja, dž., 10 nedž. — Helena Minna, neboh Hildebranda, gendarma, dž., 17 l. — Maria Hanža, Handrij Bartusche, khejzerja a korbarja na Židovi, dž., 8 nedž. — Ernst Bohmier, A. M. Stelziga na Židovi, s., 12 nedž. — Jan Seeman, m. esterjan a kralovski wokrejsny sudniški radicjel, 77 l. 4 m. — Johanna, Hendricha Behrenda, krawsfkeho mischtra mandjelska, 51 l. — Ernst, Augusta Bartusche, dželacjerja na Židovi, s., 5 m.

N a w e s t n i k. Barlińskie woheni sawieszjaze towarzstwo.

Sakojene 1812.

Sakladny kapital 2 milionai toler.

Tuto hšom 46 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawieszenja pische wahniewu schodu horje po niskich, ale twerdych pramijsach, hdej sawieszeny jenje niczo do platcowacj netreba.

Sawieszenja wobstara a wšcie wutożowanja dawa

W Budyschini.

J. C. Esmer, wudawat Serb. Rov.,
agent barlińskiego woheni sawieszjaze towarzstwa.

Wedyn holicz wot sprawnych starskich, kiz
ghe mlynsko wuksnyc, može hnydom do wuejby
stupicj. Hdej? to je shonicj we wudaw. Serb.
Rov.

Dokelj bym ja mlyn s riesatom, wolenzū a
koſcianowym mlynom w Kortymju kupit, po-
ruejam so česčenym Sserbam we wokolnoſci
Budyschina, so bychu me se ſwojimi ſasankami
sweshelicj chyli.

Wobekje je pola me stajnje dobra koſcina
sa tunju placisnu k dostacju.

W Kortymju, djen 8. julija.

Jan Broda,
wobkerjer mlyna.

Jena khejza s bróžnu a 4 kozami pola a
luli je wuejehneha dla na pschedan.

Don Herbrig we Wósporku.

Rhwalobnje ſnaty a pſches ſwoje hoſaze ſtu-
towanje dopofasany

b r ó ſ t y r o p

je ſaho k dostacju w hrodowskej haptzy w
Budyschini.

Gzahi ſakſkoſchleszyskeje želeſnicy ſ budyskeho dworniſcheja.

Do Shorela: rano 7 h. 47 m.; poſhivoſnju
11 h 40 m.; po połnju 6 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; do połnja
12 h. 53 m.; po połnju 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.;
w nozy 2 godz. 42 min.

Penežna placisna.

W Lipsku, 7. julija. 1 Louisdor 5 tl.
13 ngl. 1 np.; 1 połnowažaz pterewny ſlowy
abo dukat 3 tl. 2 ngl. 1 $\frac{3}{4}$ np.; wienske bankowi 69.

560 toler penes moža ho k 1. oktobra na
wietru hypothelu wypozićej. Bližsze
je shonicj we wudawarni Serb. Rov.

Bal na winizy
budje ju ſje nedjelu. Pſcheproſkuju na njon
pſchecelnje ſnatych česzenych Sſerbów.

W Budyschini, 2. julija.

A. Pötzschke.

Großowe

 broſtkaramellje,

naſljeſiſti hrjed k woſtronenu ſaſhela a k po-
lojenju dychoňa, koz tež k ſwarnowaniu pſched
dybawoſju pſchi ſasvmenenju w ſumnym ejazu.

Na Budyschin a wokolnoſz w hrodow-
ſkej haptzy knesa M. Jäſinga ſoždu ejaz
na pſchedan. Eduard Grotz w Wroclawju.

Prihodna lubijska wueferska koſerencia
změje prihodnu sredu 13. julija posedženje.
Prjodkſtejetſtwo.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horje sawieszenja wschitskich drujinow psche wohen na pschebadzite wobhodzenstwa, psche elementarne schodowanje na pucjowanste subka, teho runja sawieszenja na jirenie c̄loweka.

Policy a sarunanja schody w pruskim courantu sa najtunische prämije.

Saruczeński fonds towarzwa $16\frac{3}{5}$ millionow schlesiañakow sliebora.

J. G. Richter,
districtny agent sa Budyschin a wofolnoſi.

Hamburgo-Breimenske wohensawieszjaze towarzstwo.

Tuto towarzstwo bere wschitke drujin sawieszenjow psche wohnjowy strach po tunich, twerych prämiah horje.

K dalischemu wuložowanju, kaj tež k horjebranju sawieszenjow porucja so
w Budyschin, 4. februara 1859.

Herrmann Danckhoff,
na serbskej haſy.

Dr. Whithowa wodžic̄ka sa woczi

wot T. Ehrhardt a w Altenfeldzi w Thüringſtej, s wiazorymi privilegiami wyšokich weſhov poczeszena, woposuſuje so be wschitskimi dotalnymi woczi hoſazym ſrijedkami psches swoje ſbozomne ſtukowanje wſtjednie jako najkahodniſka a najlepſcha wodžic̄ka w tajsim nastupanju, a može so jako dovolasany hoſaz a poſylajacy ſrijed a jako

wieſta pomož sa ludzi na wocžomaj bjeđnich

ſoždemu porucjecj. Wona hoſi wieſje a rucje a be wschitskich ſchödnych ſzeflow, woſebje pschi ſahorenju, ſzepnenju, ſuhocji, ſylowanju a bježenju wocžow, kaj tež vſdi ſlabosil po bjełmi a vlači blesbla ſ wuložowanjom jenož 10 nsl. a dijela ju jenož wopravdiju Traugott Ehrhardt w Altenfeldzi w Thüringſtej. — Sklad sa Budyschin je w hrudowskej hapiyžb

Wote mne dijelane
draždanske bentuſki psche kurjaze woka
poſtujuſa tak lohki, kaj wieſje pomhažy ſrijed
k woſtronenu tuteje tak boſneje c̄wilie. W
Draždansach pschedawa je ſendželska hapy-
tyka, w Budyschin i paſ hrudowska hapy-
tyka.
H. Werner.

Hollandſki mlókowu pólver.

Tuton, se starodawnych časow depoſasany,
ſi najlepſich ſelow a forenijow pschihotowany
pólver, vo jenej abo vo dwjemaj kizomai wschidnie
ſtruwom abo wozzam na prijenju pizu našípanu,
pschisporja woſjernosz, plodži wele mlóka a ſa-
dijewa jeho woſišnenje. Pafejik vlači 4 nsl. a je
k dostacju w hrudowskej hapyžb
w Budyschin.

Klamarnja ež $7\frac{1}{2}$ w Hornych Maleshezach
ſi dwjemaj kizomai ležomnoszow dybci ſe tworo-
wym ſtadom na pschedan abo k pschenajecjn. Dal-
ſche wo tym je ſhonicej pola ryžnika Höcknera
w Budyschin.

Etablissement.

Dokelž bym ſo tudy jako rjeſbar ſaſydlit
porucjam ſo tudomnym a wonkowſlim ſerbam
k ſhotowenju ſamemnych wopomnikow wschitskich
druiñow we marmoru, granitu (ſornowzu) a
piſtowzu. Pschi tym ſlubju ſpjeſhne, najrenſche
a najtunische wuvedzenje pola me ſamolwenych
ſtasaniow.

w Budyschin, w ſuniu 1859.

Alexander Lange,
ſ bydłom: na drewnych wiſach
pola k. kowaria Peſchli.

To leter myta
dam temu, kij jedyn 3. julia popoſdnju wot
1.—2. hobj. na ſchuſeju bes Kubſchizami a Tre-
benzami abo wot tam hacj do Wujejska ſhubeny
n ož we wudawarni ſerb Now woteda. Nog
mi jedyn wieſbi a dwaj malaj brinkaj a bjele
ſlonjowe čronka ſ nowoſliedorom pschibite a
wukladijene.

Mechaniske džiwadlo na tijelniččju.

Štutym wosjewam najpodwołnišcho, so šym se šwoſim džiwadłom ſeni psichot a so džu pschi tijelerskim ſwedzenju a ſnadž tež hiſčče psichodny tydzen pschedſtajenja dawac̄. Dokelž je moje džiwadlo najwetsche ſwojeje družiny we zvlej Europy, ſdžeržuju ſo tudy dalisčeho wukhwaleńja; budu pak ſo prozowac̄, jo bych wſchitkých čeſzenych psichladowarjow uanajſlepje ſpokojil a rjanu ſabawu jim poſkicil.

M. Morieux.

Džaf.

Sa te nam w čiſli 26. pomenowanym wot k. Jurja Deſti w Australiſkej ſwerneho pscherzelſta darene veteſy prajimy my jemu a jeho ſwójski naſch wutrobný djak ſ tej ſprawnej prôſtwu: Boh, tón ſaplačjer wſch. ho dobreho čczyt to jemu a jeho lubej ſwójski bohac̄je narunac̄ a a ſich wſchitkých pschi dołhei ſtrowoſi ſdjerječi a psched wſchiem ſlym hnadnje ſwarnowac̄.

Maćica serbska.

Pokladnica a knihiskład Maćicy serbskej staj nětko poła k. překupea **Wylema Jakuba** na žitnych wikach tudy, na kotrehož cheyli ſo teho dla ēi wobroćie, kotriž cheedža pak swoje přinoški wotwjesé pak k Maćicy přistupiē, pak maćične knihi kupać a t. d.

W Budyšinje, na s. Jana 1859.

Wubjerk Maćicy serbskeje.
Hörnik, sekretär II.

Do pokladnicy Maćicy Serbskeje ſu swój přinošk zaplačili:

1. na l. 1859: k. Hrabietę, direktor w Draždānach; k. Buk, professor w Draždānach; k. Čabran, podwyšk w Radebergu; k. Schmidt, podwyšk w Draždānach; k. ean. cap. senior Pjech w Budyšinje; k. kanownik Buk w Budyšinje; k. kanownik Wornač we Wotrowie; k. farař Kućank we Budyšinje; k. farař Seileř we Lazu; k. wučer Grund we Bukecach; k. farař Guda we Minakale; k. ryčnik Cyž w Ramjencu; k. aktuar Wehla w Budyšinje; k. farař Wjelan we Slez-

pom; k. diakon Mróz w Budyšinje; serbski seminar w Prazy; k. vikar Hörnik w Budyšinje; k. farař Jniš we Hodžiju; k. farař Bröſka we Budestecach; kózdy po 1. tl. a 10 nsl.

Kujez prédkſtejer Buk w Zejicach, k. wučer Rostok w Drječinje, k. bur Domaška w Komorowje, kózdy po 25 nsl.

2. na l. 1858: kujez wučer Garbař w Minakale; k. ryčnik Cyž w Ramjencu; k. farař Wjelan we Slepom; k. diakon Mróz w Budyšinje; serbski seminar w Prazy; kózdy po 1 tl. 10 nsl.

3. na l. 1857: k. diakon Mróz w Budyšinje a serbski seminar w Prazy, kózdy po 1 tl. 10 nsl.

Pri tym dopomnjam čeſcene sobustawy, zo bychu lětuše přinoški a stare doliň zaplačić cheyli.

W y l e m J a k u b,
pokladník M. S.

Za nádženu sobotu žita w Budyšinje płaćachu

Kóre.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.	
	Płaćizna.					
	tl.	nsl.	np.	tl.	inst.	np.
Wyszenza	6	—	—	3	15	—
Noſta	3	20	—	3	—	3
Zejzmen	3	—	—	2	22	5
Worný	2	20	—	2	—	2
Groch	6	10	—	—	—	5
Wofa	5	5	—	—	—	5
Rjeptík	—	—	—	—	—	—
Zabky	6	5	—	—	—	6
Hejdnička	5	—	—	—	—	4
Bjerny	1	5	—	—	—	1
Kara butry	—	14	—	—	12	—
Kara glosmy	5	25	—	—	—	5
Beut. gyna	—	20	—	—	—	17

Dowoz: 1754 kóreow.

Cišć B jedricha Hiki w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatyeh wrotach wotedač,
plači so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płači 6 np.
Stwórlétua předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Cíllo 28.

16. julija.

Léto 1859.

Wop schijecjje: Čeħo dla je njetko mjer. — Szwjetne podawki. — Se Sderbow. S Budyschina. S Budyschina. S Borjdhiz. S Euha. S Neħwacjida. S Lubija. Se Serbskich Pafliz. S Brusnjeva. S Lubija. S Wosporka. — Dopisy. — Sudniſke dopisy. — Psichilopk. — Hanz Depla a Mots Tunka. — Nawjeſtka.

Čeħo dla je njetko mjer?

Wójna, s wulcej horliwoſcju sapocjata a f nehmernymi woporami dale wedżena, doſho netrajesche. Wschelake wieschcjenja wo powſchiſtomnej europejskiej wójni so sa tón čas nedopełniczu, wona bu po Napoleonowym słowi „lokalizowana.” W naſhim časzu wſchitko je spieschnoscju dje; duž možachu nowiny liedma dothwataczej we podacju najnowszych powiescjom f wójny a njetko mamy hiżom — mjer. A tak je možno, so je k temu tak khejse psichisko? — Wobej nepschecjelskaj stroni mjeſeſtej swoje vſichciny, so mjer sejnisctei. Franzowſki khejor bieſe vraſit, so do Italſteje cjeħne, so by ju hač k adriatskemu morju woſtobodžik a ſamej ſebi sažo dat. We wiestym nastupanju je tóntróz wjernoscj ryczał a swoje prjodkwaſe dopelnit; vſhetoz rafuſti khejor je Lombardsku (300 □ mil) woſtupit a s Venecijiski chze do italſtego statoweho ſwiaſta stupicž. Ale to neie jeho jenieſti wotvoħlad był; tež jeho ſebičnosć je njetko ſpokojena. Psched Franzowſami dre možesche f dobytej ſławu wobſtač, tež italſtich ſbjeſkarjow bje f wetſha ſuſjerowat. Ale ſchto s Koſtuhom, s wuhertſtui a druhimi ſbjeſkarimi? Wón dyrbesche so praschein: Hdvj ja wſchudžom revoluzju sa so wužiſhi, nebuđe wona tež ſwoje nowe možu psichicž wo mi wuživacj? Szta wón to dobyte wieste ja dobywajomne newiſte wuſwoli. Wón ſtejſe menujzy psched twardymi kufiami — twardiſtami, kotrejch dobywanje by ғnadi pschedoſko tračo, wele woporow f bōrþ nespokojenje Franzowſkeje

judako; wele wejakow by wumrecj dyrbjalo, woſebje dokež so hiżom mór a ste egipſte ſapalenje węczow poſasowasche. Taſtich a druhich winow dla judasche ſebi Franzowſa mjer. — A k čemu je rafuſti khejor tak spieschnie ſwolit? nemóžesche so wón dleje wobaracj? Ov hai, jeho móz bje a je hiſchje wulka doſez! Ale wón nočyjsche ſwoje kraje tak wele cjerpiž dacj; doſez venes a ludzi bje Italaſka hiżom požreka. Nowe bitwy cjaſachu na jeho wójſtu psched Veronu, Mantuu, Pechieru a we miestach pschi adriatskym morju. A ſchto móže roſbudžicž, hač so we Wuherſtej neby njeſajſti ſbjejſt radjil a dijel wójſta dyrbjat tam ſluſkowacj! A na vomož njeſiskeho ſwiaſta bje khejzer doſho doſez podarmo cjaſak. Schto možesche jemu lubenje a mobilisrowanie Njeſiskeje pomhacj, hdyž wójſta doma woſtachu? Wón ſwoli teho dla do poſtacjeneho mjera, da plodnu a bohatu Lombardſku, (ſotrejz woſtacjeneje yaſ ſeho iara droho psichidž, dokež dyrbesche tam wele wejakow ſtejo mjeſci) Napoleonej a tutón ſardiniskemu kraju, kij je na taſſe waſchnje ſwoju cjeſeje a krajalatomnoſcę ſpoloſit. — Schto chzedja druhe wulſomož? Hdyž nejſu ſħubwojowali, tež wele ryczej nefsmedža.

Najnowſche.

S Turinu, 13. julija. Grabiſ Gavour je woſtupit, dokež wumenenja mjera manifest Napoleona nedopełnia.

S Wino, 14. jul. Rekrutirowanje ma bo ſastajicj.

Śwētne podawki.

S a k s k a. Dotek je tōnle tydien mjer sezineny, nebudzela ho też w Drežjanach żone konje sa wójsko wiązy supowacę. — Na krawostkim dweri je dla wotemrecja schwedskiego króla tśnedzelskie żarowanje pschitafane. — Kralowska wyschša póstka direkcia wesiewja, so maja listy a paſty, kij dyrbia ho s póstą hnyd o m adresataj wobstarach, po nowych saloniach wot 7. junija 1859 niž jeno słowa: durch Expressen zu bestellen" abo „express zu bestellen" na adresy mjeći, ale też rekommendowane (s dwojim portom saptaczene) byc̄. — Na żeslesniż wot Źitawy do Grottauy je psched tydzenjom prjeni parowós jieł.

P r u s s k a. W Barlini je wot rakuskeho khiezora wotpoftany werch Windischgrāb dleschi čas pschebywał, ale njeje tam pecza nieżo wusłutował. — Wójsko ho hiszce hromadzjuie a dzielba we Schleynstei stejaza mjejeſche tón tydjeni. psches Budyschin, Draždany a t. d. na Rhein ijeł, ale njeſko je so to wschitko ſaby wotpowelo. Wobernizy hizem domoi djeſea.

B a j e r ſ k a. Jena kompanija tſelzow je pscheziwo c̄zjodzi rakuskich deserteurow, liž w horach wokolo Wendelsteina pschebywaja, wuchazhnyka. Tuczi deserteurojo biechu rodzeni Italzy a marschirowachu s wojsownishcja psches Bajerſku do niemilich twerdiſiow. Ma peczu hac̄ do Bajerſtei nemójeſche nichčo na nich skoržic̄, tam pak su jich italzy džekacjero a wſchelazy emiſariojo naręczeli, tak so jich 43 wot wójska do hęſa cęſluy, a do Italſteje ho wrócićz chyſche. Nieloſti su hizom popaneni. — Dzien 7. juliia je bajerſte pschihotowane wójsko na wečorne roneſy c̄zahnyko. Njeſk dre ho wrócić?

R a k u ſ k a. S pschimjera, kotrejž hobotu yo telegrafiskej depeschi wosierichmy, je hizom mjer, dospolny mjer nastak. Bóhdaj, so by też trajazz był! Pschimjer, liž bu 8. juliia wot franzowſkeho marſchalla Baillanta a rakuskeho broniſchtra Hessi podpiſany, mjejeſche pecz nedželi traci, hac̄ do 15. augusta; tež móžachu po tym samym pschekupiſe łodże wiſhiſkich krajow po adriatiskim morju ſyrobodnje iſeoſic̄. Hizom

10. t. m. ho s Verony telegrafiowasche, so bei Napoleon ſchadzowansu s khiezoram Franzom Josefom žada a so chzetaj ho tež dlu wobaj pondzelu (11. jul.) rano w 7. hedz. we Villafranca ſenč. S khiezoram podachu ho tam broniſchtr Hess, pobocznikojo hrabia Grünne, Kellner a Schlitter, kaj tež ſwobodny knes s Rammig. Ma ſajtra (12. jul.) rano 8. buchn hlowne poſtajenia mjera (Friedensprálimarien) we Villafranca podpiſane. Poſpolnju wedzachu tež, pod taſlimi wumenenjemie je mjer bes wobiemaj khiezoramaj sezineny. Te ſame ſu: Italſte ſaty tworia hromadze konſederaziū (chwiaſt ſtatow) pod pschedsydliwom baſmuza. Rakuski khiezor woliuvi ſwoje prawa na Lombardiiſku franzowſkemu khiezorej a tuton ſaby ſardinieſkemu kralei. Rakuska ſherzji Venetiski, s kotrejuž ſobu do konſederaziije ſtupi. Knežerej Toflanſteje a Modeny dostańeta ſaſy ſwoje kraje. Powſchit'omna amnestia (spuszczenje ſałłużenych ſchtaſow, wobhnadzenie) ho wosſewi. — Wójnſte nowinski ſu po taſlim njeſko juž stariniſi: tola dyrbimy hiszce wazniſche tudy ſobu dželic̄. Kaj s Fiume (Rieka) tak bližachu ho Franzowſojo tež s twerdiſi ni Zara (Cuijnoſtowansz: Zader). Franzowſka lódź „Impetueuse" tſeleſche psches hodžinu dotho, ale nemójeſche niežo ſeſchodzić, dekelj Rakuschenjo s kanonami dete wotmokwachu. — Khiezor je ſebi pola ſwojego wójsko wulſu luboſc̄ dobył; won je ſich we ſchpiralač wopystat a s nimi w bitwi był. Woſazy jeho proſchachu, so by tola tam hicz nochył, hdzej ſatrachne ſule pschilezowachu; ale won ſo neda wotraſhicz a wotmolwi: „Nie, nie wy wumreſcie ſa mne a ja wumru ſa was!" — Bes galigiskimi dobrowolniſtami je ho tež wele ſidow ſamoſwilo.

I tal ſ k a. Wiherſki ſbiežkar Koſuth bu 28. junija we Parmi ſwedjeniſu powitaný a mjejeſche tam s priyazom Napoleonom dolhe roſryczenje. — Po dospolnym wobliczenju licza Rakuschenjo njeſko, ſchtož ſu pola Solferina ſhubili, table: morwych bie 91 wychſew a 2261 muži; ranenych 4 generalojo, 485 wychſow

a 10160 muži; hewak shubenyh (popanenyh alb.) 59 wyskow a 9229 muži. — W Neapelju bjesche so wečor 7. julijsa 200 wojskow, besnimi 50 Schwajzarijow siłocjilo. Wschitzy drusy wojszy pak wostachu swjerni a tselachn na sbježkarjow, kotrych je 90 morwych a ranenych; sbjekni buchu sajecji. Njehde 1800 muži, tij s sbježkarškim regimentam pluſcheja, budje domoſ puschcjenych.

Franzowska. Wumjolska wustajenza w Parizu, kotaž je so 13. kaperleje wotewrila a 11. t. m. sawrila, je we tym času wet 3 millionow ludzi wopytana byla. — Khiezor pschijedje pschichodny schiwort, na dniu 5. Eugenije, do Pariza. Won poda so hnydom na kraju do St. Clouda. Khiezorowa pojede jemu hacj do Rhona napskejo a budje jeho tež do Plombiers'a pschewodječj. Pariskemu webydlerstwu pokaze so Napoleon halle pschi narrocjenju a šwedzenškim nutscj hnenju italskeje armeje.

Jendželska. W poſđenju wečor 12. t. m. bu wobjemaj domemoj powesci wo mjeri data. W delnim domi pschijasi lord John Russel, so franzowski khiezor zwój kraju nochže powetšicj, schtož wstoličich wotpoltanzow jara spekoji.

Schwedſka. Kral Karla XV. (rodi. 3. maja 1826) wotpotoži 8. t. m. po smrcji swojego nana zwój królowsku pschižahu we schwedſkej a norwegſkej statnej radji, wotewsu tež pschižahu prynzow a ministrow.

Russowſka. Wójsko na Kaukazu saſy dale pokracjuje.

Ze Serbow.

S Budyschina. Džen 13. rano pschiſledje hem królowſki krónprinz Albert a peda so hnydom na eretirniſchejo, hdzej revuet nad 15. a 16. bataillonom wiedzerja. Won shromadženym wojskam swjeju najwetschu spokojnoſcej wosſewi a projeſche, so budja rezervistojo w średnim času domoi puschcjeni.

S Budyschina. Kož ſmy se ždanjom a s wiestoſcu docjatali, je so njeti wet iudom-

neho pschibocžneho bibliſteho torarſta ſnes farar Wjazka tudy ſa pišmaredzerja wuſwolik a hnydom tež ſ temu poſtajil, ſo by herbiske biblije poſtedawal. Tute budjeja teho dla wot njeka pola ſ. fararja Wjazki tudy ſaſa ſ destacju. Č.

S Budysch in a.*) S wulſej radoſciu cílachmy w číslu 19. Serb. Now., ſo je ſo wot ſakſkeho ministerſta wójny žadony, psches iudomne katholiske konſiſtorium herbili katholilli duchomny wuſwolik, tij by tak bósy hacj ſakſe wójſto do wuſraja počehne ſ nim ſebu cíahný a je po ſwojim dželje duchomne ſastarat. S wiestoſciu my dečjakaſchmy, ſo budje ſo tež herbili evangeliſti duchomny powołacj, tij by ſwojim lubym evangeliſtim herbili bratcam, kotrych naſche ſakſe wójſto ſ najmenſhemu tež teſte, haj ſinano wele wjaz ſa, w ſchęſčjaniskej ſwjernosći ſtovo Boże poſtiejoval, ſim w cíelim času, w ſmerinnych, ſtylnych woſmileniach w ſnatej macjernej ryci troſci po‐dawat a ſim, taž ſu toſamo doma ſručeni, w herbiskej macjernej ryci Boże wetsafanje a po‐dohnowanje wudžielat. Boże ſlužby w Trajdzach nam horliwoſč a ſwiatu wežekloſč, ſ kotrej naſche ſ ſwojemu horži lubemu ſtalej ſ najwetschej ſwjernosći ſoddacj ſtajwobernizy na nich džel beru, ſtawnje doſči peſaſija, ſo netrebam ydale na wulſe a powſchitkonne ſtadowanie a na nojhtubſhi džak ſpomnič, kotaž by ſwiestoſciu ſoždy wet nich we wutrobi ſaſut, hdzej by ſo tež ſim herbili evangeliſti prjedat a duchow ſastarat ſebu dat. Ale taž ſmy, Bohu žel! ſ wiestoſciu ſhouli, dha ſo ſim tutto ſprawne a ſdebe žadanje nedevelni. Pschetož eži evange‐liſzy duchomni, tij ſobu vóndu, ſu rſchilzy iſjo hízem wuſwoleni a — Njemy. My prachany ſo, pak budjeja eži w zusej neinatej ryci lubym ſerbam, tij ſu hacj dotal doma w ſerbach ſtajnje w lubej herbiskej macjernej ryci ſwoje duchomne ſastarane wuſiwal, troſci a poſylnenje tehdom volnie podwacj móz, hdzej budje ſim ſehame w ryci, kotaž ſ wutrobi dje najmuſniſche a ſich wutreba ſo najherzyscho po nim žedzicj! My ſmy rſchey jedzeni, ſo ſeno ty w ſwojim času ſrótſcho ſpomnenja my nechamy praſiež,

*) Šapodžene.

pokasanja na tutu potrebnosij jenož jeneho herbskeho evangeliskeho duchomneho pschi wójsku na kompetentnym mjesji treba bylo — a nasche lube, hewal tež sa Sserbow staroszive wysoke knežerstwo by wjescie tutu nusnotu pschiwosnało a neby ho komdziko, Sserbow dla jim jeneho herbskeho duchomneho sobu dac̄, t̄z by, dokelž njemiskeje ryczie runje tak derje mozny niz jenož Sserbow samych, ale runje tak derje tež swojich njemskich bratrow sobu a jenak derje sastarał. Nam nesba ho teho dla to praschenje daloko woklejane byc̄, hac̄ ho tajke derje mjenene pokasanje na tutu nusnotu a duchomnu potrebu Sserbow — kaž njehdy w nastupanju herbskich Božich klužbow w Dražđanach — tež nješ pschi tutej sčadnoscji a tak bōršy hac̄ ho shoni (pschirun. Sserb. Now. čijšto 19.), so ho sa wójsko njeftost evangelszy duchomni pytaja, neby se strony herbskeho evangeliskeho duchownstwa stac̄ mohto, t̄z by ho psches to sa swojich lubych Sserbow we wójsku (šwoje dotalne spovedne vjesci) wopravdzie duchomnje postaralo bylo. ē.

S Borschiz. (Sapoſozene.) Prjeni djeni šwiatkow su ho tudy nasche nowe byrglie pošveczaše. Hjgom piatk pred vjescie ho tu teho dla k. organista Hering s Budyschinu podal, so by te same pruhomal. Wón namaka wšho jara dobre, tak so možesche byrglie jenož khwalic̄. Iako vjescie djeni pošveczenja sejha-djal a ho hijom temski swonesche, vjesciehu gmeinszy prijödksteic̄ersjo vo knesa kollatora s Döringa a wedjic̄u ieho do Božeho domu, kotryž ho hylne s ludom velnesche. Prjeni khjerlisch svjewasche ho bes byrglow. Po wuspiewanju teho sameho nastupi knes fara Trautmann woltar a djerjesche pschisprawnu pošveczenstu ryc̄, vo kotrejž knes wuc̄et Rothenburg prjeni króć s nowymi byrglemi khjerlisch: „Budj khwalba Bohu same mu!” hrajesche a wohada moznie svjewasche. Na to hrajesche knes santor Pekar s Budyschina, kaž tež knes wuc̄et Rötschka s Weleczina. — Nowe byrglie maju dwaj manualaj a 20 registerow, bes kotrymž je 17 klinčazych. Twarne su byrglie wot knesa Kohla s Livsta, t̄z njefto w Budyschinu pschewywa. — F.

S Luh. Po nowym pôstslim sakonju, kotrejž je s prjenim dnjom julija t. l. w zvlym saffskim kraju do živensa stupit, je tež pola naš tajki kaschcik pschic̄ineny, do kotrejž ho nefrankowane abo s markami frankowane listy kladu, kotrejž potom budysli pôstslí pošelnik pschi ūvojim w schiednym wokolohodjenju k dalischemu wotpôškanju sobu wosine. §*.

S Nešwaczidla. Kaž nam 27. čijšto Serb. Now. tydjenja powedasche, dha maja w Radworju a w Małym Wellowi kaschciksi, do kotrejž ho listy kladu, t̄z maja ho potom psches pôst dale wotpôšlač. Pola naš je tež tajki kaschcik pschic̄ineny, a nam na tajke waschnje kôzdy djeni sčadnosť data, nasche listy be wscheje prózy k dalischemu wobstaranju pschepodac̄. M.

S Lubija, 11. julija. Sa wejzrawschim wejzor w 9. hodž stupi mandželska bura Freunda we Małym Dažini w drôzni na jenu hrjadu, so by sa furymi hladala; wona pak ho nesbožomne wobšuny, paný dele a bje na mjeſeće morwa.

Se Sserbskich Paſli. Psihi dalszimi pschepytanju čjela, na tudomnyh ležomnosćah namakaneho, je ho wušledjio, so je to wojsbischenz byl. Wón bu na tym samym mjestni poħrebany. B.

S Brunswa. Ni ležomnosćah knežemu dworu we Bulerizaž blusčazyh je ho 4. julija 45□ prutow ljeba spalito, a na drugi djen tehorunja njehde 100 prutow na knežim kubli w Hählischu. Na tajke waschnje je ho spalito, wo tym hisceje žana wiestočej neje.

S Lubija, 9. julija. Djenša bu we tudomnym hoschenzu „k mjestu Wroclaw“ stenografske towarzstwo sutozene, kotrejž ho bustersky tež jeneho Sserba wopschijeja. — Budje ho tu to pišmo tež na herbsku ryc̄ nožočej hodjic̄? Njeftora rjana herbska ryc̄ a vrijedowanje by dljeje psches to pomenowane pišmo ho sđerječj hodjilo a psches to wele wjazzy wujitka pschinješto.

(Pschispomnenje redakcje. Budyske stenografske towarzstwo ma njeftorych Sserbow, a jedyn tych samych pschihotuje hijom dleschi čjaz natjecanje Gabelsbergeroveho sistema sa herbsčinu).

S Wósporka. Druha nedžela po świątej trojicy, 3. lipcu, bje sa mósporskemu wośadu rjany, radosny djen. Sesħadzata bje ji menujzy tehdzy nedžela poświeczenia jeje nimalje zyjše nowonatwaneho Bożego doma. Taſti ważny djen wona teho dla po móžnoszi wusnameniczę pytaſche, schtož bje tóž na rjane, dostojsne waschnie wuvedla. Hjżom djen predi, 2. lipca, sapocja ho świątociągostz taſkeho zyrkwinsteſtego świeđenja. Wečor na pól ſedmich menujzy ſhremadżowasche ho muſka a žónska młodzina na tudomniſcieſce farje a czebnische wot jow w pyšnym czaju pod ſwonieniom ſwonow s nowej ſe żeleſa ſlatej dupu, kotrež bjeſche fa nowu zyrlej kupyta, do Bożego domu a poſtaſi tam rjanu dupu na pschipofasane mjesto. Na to djerzeſche knes faraj Junghānel we móžmiej hodzinje na tudomnej kupyńz, hdzej je ho w czaju twarenja zyrkwoje Boża klužba wołdjerzowata, poſlenu Božu klužbu na pschipofasane, rjane waschnie. Wečor djerzeſich wuspiewa hicheje tudomne ſpiewaſte towarſtvo pod na- medowanym knesa kantora Vogela na tor- hofečju thierluschaj: „Mech Bohu džaku je ic.“ a „Nietk wot poćjuje hola ic.“ S tym ho ſobotniſche świątociągostz ſłonečju. — Nedželu rano w 6. hodzinach pschipowedaſche ſwonienje wſcielich ſwonow świątociągostz dawno doczakaneho dnja. Schyri dolhe khorhoje ſma- howachu ho s wiezie a dwie taſkei s winowęſe pinzy delſe. W ſedmich hodzinach ſhremadžo- wasche ho kommunalgarda vola knesa koman- danty Hānsela a czebnische na pól woſmich s winowęſe pinzy. Jako njeſko móžom woſbi wiſeſte ho delhi, rene ſwienzowanym a s khor- hojem uudebeny czaj pod weſelym ſwonieniom do nowej świątyni teho knesa. Najprjódzy ſjeſte kommunalgarda, kotrež na vohrebnischem poſchivedſi, s wobeju boſow do rjadu ſtupi, tak ſo ſwedzenſti czaj bes dwjemaj taſtimaj rjadomoi ho do zyrwie czebnische. Nietk ſjeho- wachu thiebſetarjo, wot kotrež jedyn na ſeleno- a bjetozidžanym ſawczu zyrkwinu kluž neheſche. Na to poſhiedzecu knaja duhomni a to wro- ſokodſtojn ſchulſti a zyrkwinſki radzieſel knes Dr. Wildenhahn s Budyschina, wedženy

wot knesa fararia Junghānela a knesa fararia Voigt a s Hrodžiſčeja. Sa nimi džiechu ſudniſy ſaſtoinij, potom ſpiewaſte to- warſtvo ſe ſwojim dirigentu knesom kantorom Vogelom, k temu ſo bohacjie poſchisanku muſta a žónska młodoz woſadu, bes kotrež bjeſhu milie ſwienzowane młode holeſli wſchje w biełyh draftach. A kónz czaha wuczinjaſtu ſchulſte džieci ſe wſchjeſt klaſow, s wſenjam i s ple- mami rene wypychene a nawedowane wot knesa reftaria Marcžki. Poſched zyrkwinymi duremi czah poſasta. Knes mieſchęjanosta Wittig wступi s ſrotkej ryczą a poſchepoda zyrkwinſki kluž kneszej fararej Junghāneli. Tutoń pak jón ſaſo pod poſchipravnymi ſłowami kneszej zyrkwinſtemu radzieſelej Dr. Wilden- hahn eſt poſtici, kotrež na to pod rjany, wutroby poſbiehowazym ſłowami w menje trojjenicſtego Boha ſwiatyni teho knesa wo- tanku a prieni do neje nute džiesche, na čož ho Boži dem móhł ręz, bórsy zyli poſchepelní. Knes zyrkwinſki radzieſel Dr. Wildenhan nastupi Boži woſtar, poſbieže ſwoj hloſ a po- ſtrowi woſadu na lubosne waschnie s ſapochtoſſim požohnowaniem w niemſtej a ſerbskej rycji. Na to wón ſe wſchjeſt wutrobach ſem- ſcherjow čęptota naſtaſasche. Tuta wuberna rycž, s wutrobnym ſahorenjom a s hlobokimi myſlemi poſchewdzena, bje ſtožena na 100 psalm: „Wyskajcie temu Knesej wſchitón ſwjet! ic.“ Po dokončenju bu nietk jene po druhim, w Božim domie ho jaſo nowe namakaze, wot naj- wyscheſtego duſchowpoſtyrja zytlej Luižy, naſcheho dostojsnego, lubodroheho knesa Dr. Wilden- hahn a, poſwieczone a to na tak poſchipofasane rjane waschnie, ſo ho to wiezie poſchipravnego cjeñicj nehož. To ho ſta ſe dupu, ſe woſtarjom, ſiſetu a ſyrglemi, kotrež maju dwaj manu- alai, 19 ſluczajzych registerow a poſches 1500 tolej placja. Dale buchu hicheje ſwieſtyni na woſtarju wot jeneho poſchecjela darene, poſwieczone, ſaj tež wulli, ſredź Bożego domu delſe wiſazj bronzowy ſwieſznik, kotrež je Jeho majestosz Iſra- īan naſchej zyrkwi miłoszniwe daril. Woſtar a

sljekla staj tež nowe, woheńczerwene draszenje dostaloſi, kořez ſu ſchulſte vječi a wſchelake woſad e žony kupile. Dale je ſo hiſcheje na Boži volatař rjany teppich daril. Podla chzu tež ſ khvalbu voipomnicz, ſo je ſnes ryčerſublet ſ Gersdorſ nad Grodzischem ſam 400 toleč k twarenju naſchego Božeho domu dal. — Po ſkönzenju poſwieczenja hračeſche knes kantor Vogel Chjerluſch: „Pſchiūdji ſneže Jeſom Khryſch cje ſam ic.“ na nowych byrglach, kotryž woſada herliwje wuſpiewa. Po wuſpiewanju teho ſameho ſtupi knes farat Jung-hanel prijeni ras na nowe mjeſto Bože a djer-jeſte rjane prijedowanje, ſložene Zap. ſtutki, 3, 1—10., pod týmle roſpotožem: „Dajeſe nam naſch poſowený Boži dom, w ko-try m j kóždycjaz mier a a wo-t-počink na maſam y wobhladowacj“ 1.) jako mjeſto, hdjeſi naš neſu, ſo bychmy ſo do Khryſtuſoweho hnadneho kraleſtwa herjewſali, 2.) jako mjeſto, hdjeſi nam Khryſtuſ w menje Božim ſwoje ſwiate ſakramenty wudžiſeluje a 3.) jako mjeſto, hdjeſi ſo wjerni ſchekſiſenjo ſ weſelom a ſ radoſju husto ſhromadžuju. Po prijedowanju ſo wuſpiewa Chjerluſch: „Ach woſtan pſchi naš ſ h n a d u!“, na čjož ſo pod ſwiatoczym ſwenenjom Boži ſlužba dokonja. Pøopotru hiſom bu prijene dječejatko pſchi nowej duryje nu-ſtchene. W 4 hedžinach daurache hiſcheje knes organista Hering ſ Budyskina ſe ſwojim ſpje-waſtym towarſtvenom rjany konzert w nowym Božim domje a buchu pſchi tym wſchelake zy-ſkome kompoziſije ſpjevane a hrati. K dobremu kónzeſi taſteho luboſueho konzerta hrajeſche hiſcheje knes organista Hering ſe ſnatej wuſtiknoſzju međuſe registrirowanych byrglich „wulke halle-lijah“ wot Händela. —

Bóh u ſcheje hnady a ſmilnoſzje pak čzyt nam naſch nowy, rjany Boži dom pſchi d wſchel ſchledu, pſched wſchelni neſbožom mitoſzivje wo- barnowacj, ſchejedrije ſalitacj a w nim naſchim duſham prawje bohacje wudžiſelovacj nebeſki khleb ſwojeſho ſwiateho ſłowa!

g.

D o p i s y.

Z Prahi, 12. juli 1859. Wo pót ne-trebamy ſo jara ſtaracj: horze ſkönčjo, ejchi powjetr: tak mijachmy to hiſom neſotre ne-djele ſa ſobu: ſchtomy ſkhu, trawa wuparja ſo, žita ſtrawja naſle. Šandjeny pialk (8.) woftepi deſhcz ſemju trochu, ale ſeno na ſrotki čjaſ; nejko mamy ſaſy ſtaru ſuchotu a jeſe ſotſiczu lačnoſej. Tola ſtichimy ſe wſchich ſtronow wo ſpolečnoſci ſ pólunmi pſedami. Jako žadnoſz namafachu na želesniſtlim brjohy pola Auſziga žitny penk ſ 97 dopolunmi ſtriel-zami a ſ ſtehama, tež ſu 3—6 palzow dolhe: to je wjeſeſe radny penk. — Čedu (6. jul.) widzachmy woſteko Prahi hiſom poſyčenje žita ſiž we rjanyh delhich a hufcich hromadkach ležachu. Š blaſami ſu tež hiſon ſečmen ſa poſchenju ſylli. — Mietlo plací ſola naš punt horjaceho mjaſa 4 nſl.; na drobných wiſach plací holk 3—4 nſl. ſokotka 7—8 nſl; ſačka 12 nſl; ſopa jeſi 24—26 nſl. punt butry 9—11 nſl.; huſyza 1—6 tel. Poſruta bjeſcho ſhleiba ſa 2 nſl. je 1 ſt 25 lit, cjer-neho (tež ſa 2 nſl.) je 1 ſt 31 lutow čježka. Do prajſeſe nalutowanije bu we prijenim pöllieče ſ nowa ſapoſožene 2703633 fl. 92 kr. wudate pak 4120329 fl. 4 kr. Ša wójnſte potreby a čjeſiſtich dobrovelnikow bu detal w Čechach narwate 216461 fl we hotovych pjenecach, 128 734 fl we obligaziach a 102 duſatorow. Žónſte towarſtvo ie ſ zyla 314 kaſhejow a 5 ſudow ſlobaninu a druhich ſchpitálnych potriebow na čjeſloſci 33172 ſt do Italijeſe wotpöftalo. — Dobrovolníkow je nejko 2122 muži hromadže, ſ leitryh bu 591 k hainikam, 1218 k tſelzam a 315 k depotej (ſklodej) pſchivokafaných. Djeni 20. jula budjeja ſnowa powołani k wojskam wudrani na prajſej radniyu loſowacj; Čechi dyrbja tuion ras 14948 muži wot 1835—1839 wotedacj, to je wo 3411 muži wiazy hacj pſchi lietuſkim prijenim dojelnjowanju, hdjeſi bu 11537 muži wotwedjenyh.

Dotolny ſeminarski direſtar Dr. Brucha bu ſa kanonika a čjeſiſtico nedjeſtſkoho prijedarja

pschi prajistim Domie wuswoleñu a na Wyšes
hrodje cielesi svízowar koništerialny rada a
tachant we Moldauheimje, P. Winařický, sa
kanonika postajeny.

Sudniſke dopisy.

Po ministerialnym wuſaſu wot 10. mjerza 1859 smeja ſo wot 21. teho mjeſaza (juliya) to je: wot pschichodneho ſchtrónku, hac̄ do 31. augusta na wſchitlích ſakſkich ſudniſtwach a wokreſnych ſudach*) ſerije abo próſniu a budža ſo w tym čaſu (6 nedžel) jenž uainuſniſe wjezy ſiž ſo woſter jic̄ nehodža (ako podvytowanje, hdyž je wobſtorženy w ſloži abo hdyž ſo tafte pscheytowanja bes ſchody ſa wjez woſtercjež nehodža, wechselwjezy, arrestwoſtenja, čaſanje, wuzasana a erufuſje, woſterwrenje konſurſow, ſož tež pschihom a wobſtarania, ſiž ſu ſa- wieszenju konſurſneje maſhy nuſne, ſaſyglowanje ſawoſtajenſtow, pschijecje, wročodacje a publi- ſacije teſtamentow, grunſte (kunne) a hypotheffſte wjezy, tak daloko hac̄ ſe na ſapišanju do gruntskich a hypotheffſkich knihow ležane, refeigno- ſzowanje ſlužinow abo piſimow a wſchitlē druhé pravuſniſte wjezy, ſiž maſa ſo po ſwojim wob- pschijeczu ſa nuſne džerječ a žoneho woſtercjenja nedowolſa), expeditorac̄ abo wobſtarac̄. W tiaſu tutych ſerijow wotpocjuje erpeditowanje wſchitlē uenuſnu a wjezow tak derje w nastupanju na wudželanie wuſudzenjow ſuž tež w nastupanju na wodženje w ſudniſkim ſtu- lowanju a woſterzenje termiſow.

Priłopk.

Djen 7. juliya bu, taž ſ pschijecſteho liſta ſhonichmy, pomnik vredawſteho ſhjezera Miltawſta w ſtadu w Petersburgu na jara ſredjeniſte waſchnje wotkryty. Kimala ysla ſhjezora ſwójba bjeſche pschitomna. Wejska bjeſche pschi paradiž 120000 muži, a to pschekoj, ſtraſtrojo ulmojo, hussarejo, artilleria, potom koſalojo, baſhlirojo, gruſiſla

*) Potajſim tež na ſudniſtwach a wokreſnych ſudach w Budyschinii, Lubini, Kamienzu, Woſporlu, Schjerachowi, Rakezach a Viſtopizach.

garda, Čerkessojo a tak menowana ſlota roto. Maſhemu dopiſowarej ſu ſo pschithym koſakojo a Čerkessojo najvele ſvodobli.

Pschi hjetuſhim bud yſkim tſjelenju, ſiž je ſo tamne tydjen wodžerjal, bu w prjenej abo wot hſtei tarczi lithograſ Weigang ſ kralom a ſopornik Kucíka ſ marſhallem, w druhej abo čornej tarczi pak pschekupz August Klemm na bohatej haſy ſtralem a ſlobuſar Sonders- hauſen ſ marſhallom.

Djen 4 t. m. ſateviſchtaj ſo w rjezy Bot- ciniſky Bedrich Kleinig 7 ljet ſtary, a Ernst Böhme, 10 ljet, wobei ſ Rohny pola ſimbórla.

W Gelenau i pola Thuma w rudnych ho- rach, bjeſche žadny jubelſki ſwedžen ſweju man- džetſkeju. Pschi požehnowanju w zyrki ſtejeſche woſolo neju 71 synow, džowkow, wnuſow (Enkel) a wnučkow.

Sady Konnewitz pola Lipsku vráſhny pomezny ſbabnar Bahlisch, ſiž na jenym woſu ſakſkobaijerſteho jelejnitskeho cjaha ſtejeſche, tak ſtrachnje wo jedyn moſciſ, ſo ſebi hlowu roſ- rasy a pschindje tak we woſomiku wo ſiwenje.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Me žalohuſe na zyky ſwjet merſy!

Mots Tunka. Čehodla dha, to býh newe- džat; ja ſym wežohy, ſo ſtaj khejeraj nam mjer webradžitoj.

Hans Depla. S tym wſchak býh ja tež ſpokejom byt; ale njeſtio wele horsche me hreba.

Mots Tunka. No ſhco dha?

Hans Depla. So ſu njetko ludžo wele mu- dríſhi, hac̄ moj ſmój, woſebje pak ſchulſka mkođoſej.

Mots Tunka. Woſ mojich džecji to prajic̄ nemožu. Je dha twoj ſhuk njeſtio mudre wuvedł?

Hans Depla. Hlupe dre ničjo ujebieſche, ale žalohuſe me merſasche. Škysch jeno! Nedželi bjeſh w Budyschinii na ſtelerſkim ſwedženju byt a na dompučju ſebi nohi ſciſhečat. A ſhco naſch jedyn ſa ſjeſte ſtetarſtwo ma hac̄ paſenž. S tym ſebi teho dla wečor nohi mylač.

Mots Tunka. Je dha cji to twoj hólz ſa ſto wſat?

Hans Depla. To dre niž, ale prafšat ſo me je, čežho dla to cjiñju. Ja ſemu ſ krótki wo- molwoju, ſo moje woſabene nohi me po tak dalokim puežowanju jara bola a ſo je teho dla ſ palenžom hoju. „Haj nano, woſraſy wuſkočim paſohk, tak dre ſy ſebi žoldk tež woſabit?

Mots Tunka. Om, wedrowa pschellepanoſej!

N a w ē s t n i k.

W o s j e w e n i e.

Mojich snatych a czeſcijenych woteberarjow we budyskej wokolroſeji proſhu ſ tutym, ſo chyli ſebi potrebný ſalk prawje ſ ciaſom ſtaſacj, dokelz ſnadž poſejſiſho wſchilſkih ſpoſoſicij nemoht.

Taſke ſahe doſcijs pſchilhadjaze ſtaſanja chzu uanaſljepe wohſtaracj.

Teho runja poruczam jaſo dobre hnojido moju ſoſeciu a moje wopravdſite peruanſte guano ſa najtunischiu placijſnu.

Kalkowy ſklaſ na budyskim dworniſcie.

Jan Koren.

Dvaj aho tſjo džielaczerjo moza ſtajne dželo w ſymi a lječi dostacj na rycerkuſli w Bolborzach.

Erjebi, 15 nedjeli ſtary, liſhak, je w Denkezach čj 11 na pſchedan.

W Bedriwezach pola Laſa budje 24. juſlia tſelenje wo ſwinje, a to ſ hladkich tſelbow. Pſcheczelne pſh: proſchuje

Groſſe, hofſenjar.

W o s j e w e n i e.

Moja wulfsoahrduſka živnoſi čj. 6, we Wa-
dezech ſnijedzie 30 forzami dobreho grunta, ſi maſſ-
ſivnymi warenemi, bes wumenka a renty, (ljenne
dawki wutſinja wokolo 12 tol.), je je žnemi a
a ſaj wſchilu ſteji a leſi, ſe ſwobodneje ruſi na
pſchedan. *Michał Rabowſki.*

W Hilez cijſchjeri a w komiſſiji pola ſneſa
Esmolerja je ſ dostacju:

Cekel. Prjedowanje wot Balla, 2. wu-
dacje;

Spjewarske weſhleje wot Kiliana;

Die goldene Hochwirthſchaft;

Steuerquittungsbücher;

Blech und Schober. Eine Erzählung
aus dem Rieſengebirge;

Die verhängniſvolle Frühpredigt.

Tež je tam 6. ſechiſk budyskeje chroniki wu-
ſhot, a 7. ſech. wundje ſ 20. juſliu, ſ korej ſo
prāmijowy wotras „Serbſli kwaſ“ (die wendi-
ſche Hechzeit) ſhobu da. Spomnene ſechiſki
dytbia ſo pola ſ. knihwjasaria Gelby a knihi-
cijſchjerja Hili wotnoſowaci.

Dobry syrop, punt ſa 24 nowych pſchedawa-
ſi. K. Richter na nižnym torhofscheju.

Młoda kruwa ſ ezeňenju ſteji na pſchedan
pola powoſnika (Lohnfahrer) Brody na drewny-
ch wifach tudy.

Rheja ſai, čj. 25 ſe ſadowej ſahrodu je je
ſwobodneje ruſi na pſchedan.

Nedjelu 17. t. m. na tſelenje ſ profami a na
koncert porwolnije pſh: proſchuje

Dom a ſchka w Sđerti.

Wudomny woweze r, woſterskeje ſlužby ſivo-
bodny, tij ſerbſz w ryczi, može na jenym dwori
w Rakuſkej (thjejorſkej) ſlužbu doſtacj. Bliziche
naſhoni ſo pola pſchelupza Hendricha Jul. Linki
w Budyschini.

Ležominoſcie a pola živnoſcie čj. $\frac{3}{4}$ w Rakuſkej
maja ſo 22. t. m. pod poſtaſenym wumenenem
na pſchepadžowanje pſchenacie. Schromadzowa-
nie budje pſchipoſdnju w I. hodj. we Hilez forejmi.

M u r e r j o

namakaja ſtajne a deraſaplacjene dželo na žitaro-
ſto-reichenbergſſej zeleñizy. Tež moža ſo po poſa-
fanju wutraſneho paſta (Auslandſpaſ), na korymij
dyrbi piſane bycji, ſo chzedja na ſpomnenej zele-
ſnijz džielacj, darmo po zeleñizy hach do Žitarwy
weſci. Šwolniwi maja ſo ſamolwicj pola my-
ſchego polira Straßburgera na dworniſcie w
Kratzaui we Czechach.

W Budyschini, we juſliu 1859

Ad. Seydler.

Wot redakcie.

Nawěſt hjez podpisma přijeć njemöžemy,
woſeſje dokelz pohorsk dawa.

Dopisy, kiž za tuto čiſlo pozdje přindzečbu,
woćiſcia ſo přichodnje.

Zaſidzenu sobotu žita w Budysinje płaćachu:

K o r c.	W y ſ ſ a.		Niž ſ a.		Sr jedzna			
	tl.	inſl.	tl.	inſl.	tl.	inſl.	top	
Biſenſta	6	—	—	3	20	—	5	—
Bejſta	3	15	—	3	5	—	3	10
Brejmen	3	—	—	2	20	—	2	25
Brno	2	15	—	1	25	—	2	10
Brot	6	—	—	—	—	—	5	10
Breta	5	10	—	—	—	—	5	5
Břežipſ	4	—	—	—	—	—	—	—
Babyl	6	10	—	—	—	—	6	—
Hedvabska	5	—	—	—	—	—	4	—
Bjerny	1	5	—	—	—	—	1	—
Kana butry	—	15	—	—	—	—	—	13
Kopa hlyomy	5	25	—	—	—	—	5	15
Bent. ſyna	—	25	—	—	—	—	—	20

Dowoz: 2419 korew.

Ciſe B jedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
płacić so wot rynčka 8 np.

Zamolvity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde číslo płacić 6 np.
Stwórtlétne předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Císto 29.

23. julija.

Léto 1859.

Wopſchijecije: Sowjetne podawki. — Se Šerbow. S Weleczina. S Nadworja. — Pschilopf. — Spjew. — Hans Depla a Mots Tunka. — Zyrlinske powjeszie. — Czahi ſakſkoſchleſyſkeje železnicy. — Penežna plazifna. — Nawjeſchki.

Swětne podawki.

Sakſka. Na kralowſkim dwori je nowe żerowanje na tsi nedželu pschikafane, dokelž je 17. t. m. portugalia ſrakowna Stefania w Lissaboni na ſabuſchizu (Bräune) wumrela. Wona bje džowka Korie Antonia, weraha Hohenzollern-Sigmaringſteho, njetjſchego pruskeho ministra, 15. julija 1837 rodjena a 18. meje ſ kralem Don Pedro'm V. wjerowana. — Diſeſzia Augustusbada pola Radeberga woſſewiaſo čhe ranenym njemſlim woſakam (ſ Rakuſſej) ſupele, byd'o a ſjekarſtu pomoz darmo poſtieſež. — Dženſa ma ſo po woſſewenju ministerſta wójny w Pirni 100 wojerſtich czechničtich toni pschedac̄; vondželu a pschichodne dny pak budje hſchęce wjazy taſtich w Drežjanach we wulkej laſerni pschedawane. — Ministerſtwo wucjeniwa je wukas wucjerſki (wudate a newudate žónſke, ſiž ſu ſo we ſeminaru w Callenbergu pola Lichtenſteina abo hewak privatnje k wucjerſtu woſeſje ſa holcji pschihetowake) nastupazy a tež regulativ jich pruhowanja roſkoſowazy wudało.

Pruska. Čudomne nowiny ſu ſo zyle ſamolite; predy ſu pschezy piſake, ſak wele ſmjeſe Pruska do italſke ſwady ſobu ryczej a ſak dyrbti woſebje ieje mōbilisrownje mjer pschinesc̄ a t. d. Nielko, hdź je tydien predy hac̄ ſu ieje ſchiesc̄ armejow pschi Rheini poſtajene, mjer wot wóbeju khieſorow ſčineny, njelko ſo na Rakufu hóſcha, čeho dla ſo neje ſa radu prachala. A tola je ſwietej ſnate, ſo je Pruska pschec̄iwo Rakufej a zylej druhej

Njemſkej italſku wójnu (w kotrejž ſobustaw njemſleho ſwiaſta ſawy bje) jako tajſu meno-wata, ſotraž Niemzow zyle ničjo nestara! Haſ barlinſke nowiny „Volkszeitung“ bjeſia w ſwojej ſawerejzenoſci tak daloko, ſo pryzregenteſ ſiawnje radza: Pruska nemaje dſjeſe ſobustaw njemſleho ſwiaſta byc̄. Wona dykti nowy njemſki ſwiaſt pod ſwojim ſakitom ſakojic̄ a druhe njemſke ſtaty žadac̄, ſo bychu ſo pschifantke! — Pryzregent je 16. t. m. yrjeni wójnſki roſſas (armeebefehl) roſſejewic̄ dał, w kotrymž ſo wón woſakam džakuje, ſo ſu ſo tak rucje ſhromadzili. — Dokelž je njelko wójna nimo, je Pruska 16. t. m. we Frankfurci ſwoj namet wot 4. t. m. (mobilisrownje 9. a 10. ſhromadneho njemſleho armeekorpsa a pschifantnenje k Pruskej) naſvet wſata a je njelko tež pschec̄iwo wuweđenju wot „bunda“ 2. t. m. wobsankneneho poſtajenia (wobſadjenje horneho Rheina psches wobſedjbowaſke wóſko). — Werah Hohenzollern a druhy ministerſto tež ſaſo ſwoje mjesta wobſhowaſu.

Rakuſſa. Khieſor Franz Josef je 14. t. m. Veronu wopuschcijt a psches Nabrefina (hdźej bje-jemu khieſorowa noſpcheſcio pschijſela a tež deputacija (Triesta jeho powitala), Lublan (hdźej pschenozowasche) do Lürenburga pela Wina ſo wróćſit. Tu je hnydom 15. t. m. manifest ſwojim poddanam woſſewit, ſotraž ſu w zylej khieſoriskej ſ radosću powitali. Wón reſkluje menuzy w tym ſamym ſ ſtróka hſchęce ſunu, ſak je dla hajenja ralſtich prawow wójnu ſa-

poczecj dyrkiał; djakuje ho potom sa podpern, tij kraj wójsko a zły lud jemu posłiczoj; roslouje, tak wulke wopory buchu jeho oddani wośebbie teho dla we dalewobjenju wójny pschi-nescj dyrbeli, dokelž khjeżor bes podpery swoich naturstich a s nim hewal sjenoczenych pomognikow stejescze; słonejnje kliki też, so budże ho njetso nepshesztawajo wo lępsche farjadowanje, poredjenie w salonjach a t. d. staracz. — Szylnie ho hżom poweda, so budże w bliżsheim časzu nowe ministerium. — Rakuska je 16. t. m. we Frankfurceji wobsanknenje mjera wosjewika a tehdla też swoje ramety wot 7. t. m. (mobilisirowanie żylego swjaskowego kontingenta pod wyschim nawedowanjom pruskeho prynzregenta) naspet wsala. — Pólny brónmischter Heß bu f mar- schallej wuswoleny a pólny marshallleutnant Benedek sa brónmischtra powyscheny. — Łódź, kotrej buchu Franzowsojo we wójni wsali, so jało domoj wrócieja. — Wo wostupenju dżela rakuskeho mózgnarstwa w Italsszej podawamy niże nsekotre jenotsliwoſcze.

Wajerska. Też tudy kaž we wschjach njemiskich krajach ho džielba wójska (80 muži wot sojdeje kompanije, tak so su težame njetko jeno 100 muži bylne) na dowolenoscj rospusch- cjuje.

Italsska. Doniž nowy poriad zyle sa- medjeny neje, wostane njeħdje 50000 Franzowjow w hornej Italii. To je też jara trjebne, nemier hrošu hishcze se wschelastich stronow. Wiaz-dore mjesta (wośebbie mensche) a wewn ludzjo su hishcze sa rakuskeho khjeżora, dokelž su Franzowsojo hordzi a truciż pschecjivo nim. Ma drugim boku je wośebbie we Mailandzi, Florenzu, Livorno a w Turini wulka nespokojo- ność, so je hżom mjer; woni hanja a hida Napoleona, so swoje słowo dopelnił a złyku Italssku wośwobodził neje, pschi tym wusbjehuja Orsini'a a rosschjerja jeho podobisnu (portrait). Wo poħadjenju wotehnatich werchow na trón we Parmi (wójwođska swójba je w tu khwilu we Schwajcarstwie), we Toskanii (swójba melwójwody je w Rakuskej a Saksej) a Modeni (wójwoda je też w Rakuskej) nochzedża hishcze niżo we- dżicj. — Tón kruh kraja w Italii, kotryj Ra-

kuska wostupi, neje złyka Lombardijska; pschetoż kmuha kraja, tij je na kiewym brjoši rječi Mincio (wot teho i ranju), wostane rakuſta a s tym tež ważne twerdzisny Mantua (pschi Min- cio), Peschiera (hżej Mincio s jiesora Garda wustupuje), Borgoforte (pschi rjezy Po) a t. d. Złyka Lombardska, s djewecj provinżow (Mailand, Bavia, Lodi, Bergamo, Como, Sondrio, Brescia, Cremona, Mantua) wobstajaza mjeſeſche po naſnowszych statystich sapisach 2,725,740 wobydlerjow na 375 rakuſtich quadratnych milach. Bes wobydleremi je jenož 667 protestantow a 2962 židow, wschitų drusy su ka- tholikojo. Wostupeny kraj je njeħdje pozicja dotalnego lombardsko-venezianskeho kralestwa, menscha po rosschjernoscji a wetscha po wobydlerstu (Venezisska ma menuży jeno 2,300,997 wobydlerjow). — S wotedacjom Lombardskeje puſčeji khjeżor też te 5 regimentom pjeschow a 3 bataillonu tselow, tij buchu w tam- nej krajinie wusbjehowani a dotal f wetscha w Ģezechach stejachu, do Italssjeje domoj. — Matħwilne knejerstwo we Florenzu je peiżju Napoleonej a Wistorej Emmanuelej poħskato a jaħda sjenocjenje Toskansje se Sardiniu. — W. Turini je nowe ministerstwo (po wostupenju Ħavoura) nastupito, a to ta'je: La Marmora, president a minister wójny; Dabormida, sa swon- komne; Ratazzi, sa snutskonne naležnoſcje; Dytana sa finanzy; marquis Monticelli, sa sianne dżela; Nigletti sa prawa.

Franzowska. Khjeżor Napoleon je na swojim dompujeju wschudżom swedjenjy a ra- doſtne witanu 17. t. m. do St. Cloud'a pschi- jet. Też prynz Napoleon, tij je ho dwaj dwaj dlijie pola swojego pschichodneho nana w Tu- rini sadżerjal, pschindże pónđelu do Parisa. — Do Marsella je ho 2000 schwajcarstich wo- jaſow, tij buchu dla sbježkarstwa se služby neapolskeho kralu puščejeni na 5 neapolskich kōdżach pschivisto. — Khjeżor džela na hrođi we St. Cloudu wustawski (statuty) sa nowy italsski swjask (bund).

Serbija. W Belgradji bu wóhm pre- dawschich senatorow, sbježkarstwa podħladnych, saſatich; njeħoſi su hżom saſo puščejeni.

Starz Wucicjz, kiž bje biżom bljeschi čas w jaſtri je we tym ſamym wumirek.

Turkowſka. Knežerſtvo je ſaſo we wulſich penežnych wuſkoſcach. Pschicjina ſu wobronenja we poſlenim čaſu a pschihoty na pučowanje ſultana do Syriſkeje a Egipſkeje, k čemuž wón 30 millionow piastrow ſłota treba.

Ze Serbow.

S Welečina. Popołdnju 18. t. m. je tudy tſiljetna džowęžicja ſublerja Pečha pschi hraſkanju w ſahrodzi ſwojego nara do jamy ſ wodu napelneneje paňta a ho tam ſatepiſa. — Lehorunja je tu hiſteče druh a holčka na to ſame waſchnje wo živjenie pschischla, menuizy nimale dwiſjetna džowęžicja ſahrodnika Andera, kiž do studnje psched Anderez ſhiežu ſo namaſeje paň a ho tež ſatepi. X.

S Radworja. Snate je, ſo woblowanie koni ſo pschezy ſ tei wuſchitnoſcju neſtawa, kaž ſebi to ratarjo žadachu, a ſo ſ teho ſa nich wſchelaka ſchlova naſta. Nashe knežerſtvo, kiž bje wo wažnoſći konikowania pschepoſkaſane, tehola w nowiſkim čaſu wſchelake wukasnje da, po kotrychž dyrbjachu ſowarjo, kotiž džydu jako miſchterjo wuſtupicj, woſebitu pruhu na ſowanje koni w Držjanach wotpoložicj. Tež dyrbja we naſchim kraju wieſte mučernje, w kotrychž by ho konjeſowanje wucicj mieto, (Weſchlagschulen) ſo poſtaſicj. Po taſtim možemy truteje nadžije bycz, ſo budje po čaſu ſhepe we tutym naſtrapanju. — W nowiſkim čaſu ſo wyſche teho čiſceče hinaſche pschirprawy (Inſtrumente) k wuriſowanju roha trebaja a ja ſpomnju čim radscho na to, dokež je ſej jedyn ſerb ſ naſcheje woſkoſcje tu čeſce ſaſtujik, ſo je jako ién prijeni w naſchim kraju te vomenowane inſtrumenty naſložowaſ; menuizy ſowarſki miſchter k. Schimank w Minakali. Hižom w mjeſazu mjeru teho ljeta bu ión ſamym do Držyan požadany, ſo by w kralowſkich konemzach w pschitnoſcji wyſchischeho konemzaria (Oberſtallmeiſter) a generalleutanta ſ Engel, hrabje ſ Lippe, kralowſkeho konjeljeſtarja (Oberroßarz) a drugich wyšoſkich knežich a ſkarſorow teho na-

loženie pschi woblowanju koni poſkaſal. Toſame je tež pschitomnych knežich ſara ſpoſoſito, k. Schimank je woſebitu ſhwalbu doſtał. —

Tež počinaju hižom druſy ſowarjo w naſcheje woſkoſcji tute inſtrumenty trebacj a woſhwjedczeja ſich ſhmanoſc, hdž ſu ho predy wot horeka pomenowaneho miſchtera roſmucicj dali. A wiescje by derje bylo, hdž bychu ſo pschezy wjazy a wjazy w tutej wiezy ſtarali. Wiescji budže k. Schimank tak dobyr, ſo budže kōdemu, kiž jeho w tym naſtrapanju proſby, poſkaſci, kaſ ſo tute inſtrumenty naſožuja.

Wyſche teho je k. Schimank w zyjeſ ſoſkoſci ſnatw a ſ ſhwalbu menowanu. Pschitz wokoſni ſemenio dadža pola neho konje ſowacj. Tež ho ſhore a ſhrome konje ſ dalosa do Minakala pschiwebu a ſara wele bu ſich ſbožomnje wot neho wulſekowaných.

Hiſteče džu ſkončnje na to ſpomnicj, ſo je k. Schimank na dwiemaſi wuſtajenjomaj, w Hucini a Bifkopizach prijenu prāmiju na podlowje doſtał. **

Prilopk.

* Na jentym polu pola Schönbacha bu 14. t. m. mandjelska tamniſcheho ſkalza Spalteholza, vijula a proſcherka, morma namakana.

* Vecjor 14. t. m. wundje psches ſamischkrenje woheń w dodjerganej ſhjezzy ſtakaria Hübnera we Schwosdori. ſhjezla ſa rucje ſvali a tež jena koſa.

* W Ringenhaini bu 16. t. m. ſhjezkar Ganze ſe Wolmsdorfa, kiž bje trochu pjanu pod konje jeneho ſe žitom wobcejeneho wofa pschibok, ſtratknje raneny a je tam borsy potom wumirek.

* Popołdnju 16. t. m. je ſhjezkar Köhler ſ Hornej Dafonžy, 63 ljet starý, w ljeſku ſe ſchtoma, na kotrymž hable ſchcipasche, dele paňuk a ho na miſecji ſaraſyt.

* We Wetzelsgriuni, wſy pola Treuena we Vogtlandzi je ho žadlawy ſtuſk radžit. Rano 14. t. m. buchu menuizy tamniſki ſorčimari Schneider a jeho mandjelska, kaž tež jeliu 13 ljetna džowka a jena ſlužomniča ſ pschecjelſtwa (20 ljet stará) na žalozne waſchnje ſkonžowanı we ſwojich kožach ramakani. Mordario ſu naſſterje ſa penesamti pytali, neſju paſ dre wjazy hač 30—40 toler nađeſchli. Schneiderez ſwóſba bje we wo-

kolnoſcji cjeſcjenia. Hischeze poſdje recjor 13. juſſija bieſche we ſich forci mi wele hoſcji na piwi.

W nowinach nietko wſchelake kufi jenoſliwych woſakow ſobudžjela ſ poſloneje wójny. Dwoi taſkej kufaj ſ cjeſtich nowin tudy pedawam. Po bitwi pola Mageniy wuhlada statuy hranizar (Gränzer) ſa kerkom ležazeho zuava, kotrehož noha bieſche žalosnje ranena. Won jara ſrudnje cji-nesche, doſekl widjeſche, ſo ſu jeho Franzowſejo na druhi ſtronu wuczahnyli a na neho besdwiel-nje ſapomnili. Khorwat, jeho wiđiwiſchi ſo dohlo neroſmyli, ſchtio ma tu cjinicę. „Hej, moſje Franzowa, tu — polies!“ prajesche we ſamanej franzowſchajini a naſtaſeche ſwoj hoberſki ſadk, tak ſo zuav hnydom jeho ſroshni a pſchepröſchenje djaſkomnie pſchija. Hranizar neſeſche jeho tak hudykalz schwarny fruch daloko, jeno ſ khwilemi faſta, ſo by trochu wotychnyl. Pſchi jenej taſkej ſastawny winy na ſciſi niſeſto ſymne. W prijenim woſomiku nemyſleſche hinač, hač ſo chze raneny ſa pſcheſelnu ſlužbu nedziałomny jeho ſtocij abo ſabicij. Ale woſladnywſchi ſo nemyſleſche ſo ſmiec'how ſcjerzeč. Zuav djerjeſche we pra-wiwy nožicſki a bes porſtamki liewiwy wacik wloſow, kotrež pſched krótkim hischeze hranizarej kluſchachu. „Kajſe paſ hlupoſeje cjinich?“ prasheſche ſo pot ſo ſmjeſo a pot hniewny. Maio ſo Franzowa pſcheſelnje poſhwewkny, wuczeje ſwoju liſtownju a połoži do neje te wloſy, a wotmokwi wajnje: „Souvenir, Croate, souvenir (ſ de pomnenju)!“ Tak bieſche ſebi dopomnenku woftarak na dobro-cjiweho wojowarja, bes kotrehož pomozy budjiſche hubenje ſahinyc dyrbiak. — Na ſpodziwne waschnje bieſche jedyn franzowſki ſjesdny do ſa-jeſcia pſchijot. Wén ſatſeli rakufem uſarej konia pod nohomaj. Ma dobo, bes teho ſo ſo nadjiſeſche, ſedjiſde huſar ſdy neho na ſonju, wutorhny jemu ruſdu a teſaf, a iſeħaſe ſhwa-tajzy ſ nim ſ rakufemu wójſtu.

S p e w.

Mjer.

Budž kneže Bojo ſhvalenj
Wet ſejdoh cjlownka,
So ſaſo mjer je ſe inenj
A wójna konz ſwoj ma.

Hai, jena ſójda wutroba,
Kij wylie ſymna nei,
Cje Bojo ſhvali weſola
So konz je wójny wſchelj.

Rak weſje ſtarſich tola ſo
Njetk ſaſo weſela,
So ſtrowi nietk ſich ſynojo
Eſo ſ domej pſchiblija.

Hai tu a tam tež djeſcјatka
Toh nana lubeho
Zno dawnu domoj hladaja —
Won ſ domej bliži ſo.

Haj, ha!, o lube djeſcјatka,
Won na dompučju je,
Rak weſje ſon poſtupa,
Hdyž ſ ſwojim lubym dje.

A tu a tam tež mandjelska,
Po cjeſtej ſrudobi,
Hdyž dyrbeſche muž do wójſta,
Eſo ſaſo weſeli.

Ač tam we kraju dalokim,
Hdyž nietk ta wójna bie,
Ta ſmrecz hlaſ hischeze pſched krótkim
Te mjeſla wulke žnje.

Rak tam cji cjeſzy raneni
We ſhjeſach hojerſtich
Djenſ hischeze leža w žalosnji!
O Bojo wuplyſc ſich!

Nam paſ, o lubu Bojo naſch,
Kij knejſich we nebu
A mjer a wójnu w ružy masch,
Ton mjer ſy ſojeržat tu.

My nejſmy Bojo! doſtojni
Teſi wulke! dobroty,
Kij wſchledr je cjinich nad namj,
Kij my ſmy hrjeſchniſy.

Nech twoſe dohochakanje
Naſ wabi ſ poſuči;
Twoſi prut ten hewak ſawjeſſie
Naſ diwójžy petrech.

A tak dha bratsjo! weſelje
Eſo Bohu dja'ujmy,
So ſaſo konz teſi, wójny je
A mjer je ſeſineny.

Pjetr Mloni.

Kak

rozom

Hans Depla

wótkitaj

a

a

Mots Tunka

ludzii pódla

škréjetaj.

Hans Depla. Lubý Motšo! djenša možu cíti prawje dobrú radu dacj.

Mots Tunka. Dow s nej, mój Hanso! soňno dobréje rady je husto lşepische dyžli mjež hłabeje pomožy.

Hans Depla. Duž posluchaj! Masch-li pçjolku, wsmi ho na ledíku, so cíti w tymle časzu necieknu; nimasch pak žanych, dha chzu cíti wedzicj, tak mőžes h̄ tunjo k nim pçhincj.

Mots Tunka. To n. bych wedžil! Ja šym wejivny na twoju wucibu.

Hans Depla. Pschečejska wjez to neje. Hdyž ho menujzy někomu roja a ty wo tym ſhonisch, dha wsmi ſebi wustojsneho muža, hjež ſhjetſe ſ ſchidu ſa rojom a ſmeč ſón tenje do neje; potom ſejin ſén do twojeho kolcia, byrnje rój na twojich leżomnoſczech neuvižat byt, a hdyž tej cíti tón abo druhi praji: to ſu pçjoly tamnych ludzi, tym ſu cjeſle alđ.

Mots Tunka. Bičhestan, pscheestań ſ tajſej neschescijanskej radu! Što dha móže tajſi člo-

wek ſwojim napominarjam wotmolwicj a ſak móže ſo ſamolwicj?

Hans Depla. Nō, naſch pschezel bje bóry hotowy; wón reñuy: tu tamnym ludzjom, kotrymž ſu cjeſle, žadyn doktyr ponhacj nemóže.

Mots Tunka. Taſkele kuſy! Je dha ſo to hdyž pola naſ ſtalo?

Hans Depla. Haj, haj! hdyž ja wondry wet B. psches X. ſ Budyschnej dijech, mi taſſe powedachu.

Mots Tunka. Teho muža dre tola wſchu-dzom nahrabneho menuja?

Hans Depla. Nje, wón hewak jara duždny miū riſla.

Mots Tunka. Dienša ſo nekaju, ſo šym na tebe poſluchat a pscheju ſej, ſo bychmoj wja-ždyh tajſich a drutich wopravdi ſchvamich wje-žew roſwochlowacj mohloj. Smoř tola w gylch ſcerbach ſnatej muzej a naju ſlowo hifcheje njeſchto placji!

Cyrkwinske powjesće.

Wérowani:

Michalska cyrkej: Ernst Käſtner, ſukelníſki na Židovi, ſ Mariju Mladenu Gudez ſ podhroda.

Podjanskej cyrkej: Jan Jung, krawſki miſchter ſe Schjerachowa, ſ Mariju Dießmarez. — Ernst Ro-

ſtoč, ſumor ſ Černeho Worjola, ſ Madlenu Na-tuſchez ſ Čemerz.

Křéeni:

Michalska cyrkej: Hanža, Wylema Fähnricha, vjeſtečterja na Židovi, dž. — Thelka, Hendrija

Horaka sahrodnika w Wurzach, dž. — Helena, Pietra Kranza s Bobolz. — Jan, Jana Bohumjera Woznara khejernika w Dobruschi, ſ. — Johanna, Pietra Mužila, khejernica na Židowi, dž. — Jan August, Pietra Böhmura, žiwnoſczerza w Brzeszow, ſ. — Marja, Marie Sokez s Rakaz nemandzelska dž. — Jan Paweł, Karle Wykema Postata, kubleria a ryktařja na Židowi, ſ.

Podjanska cyrkij: Petr Pawoł, Jana Zimmera, khejernica a tocierza ſ. — Jakub, Jana Mikołajska Krala, kubleria a ryktařja w Czemerizach, ſ. — Michał August, Josefa Marschnera, mjechciana hejzenzarja, ſ.

Zemrjeći:

W Buduſchini: 29. jun., Hana, Karle Lehmann, džekacjerja, dž., 1 l. 1 m. — Hana Jurja Richtera, hejtmana, dž., 42 l. — 4. jul. Jan, Zahn, herz, 73 l. — Johanna Jana Świebuża, strajmischtra, dž., 2 nedž. — Wylem Dresler, woſak s 15. bataillonu, s Lindenaua pola Draždjan, 29 l. — 6., Petr Pawlik, džekacjer, 49 l. — 8., Jan Ulrich, kufelnič a hospitälit, 71 l. — 10., Karolina, Karla Benscha, džekacjerja, sawost wudowa, 61 l. — 11., Johanna, Pietra Mužila na Židowi dž., 7 dnjow. — 13. Johanna Kundiš pod hrodom, 25 ljet. W ſa farow a n y ch w ſ a ch: 5., Jan Lehmann, poſlenik w Pschischezach, 48 l. — Jan Jurij Förster, wulkosahrodnik w Gajdowi, 47 l.

Gzabi ſakſkoſchlesynſkeje želeſnicy ſ budyskeho dwórnischeja.

Do Schorela: rano 7 h. 47 m.; pschipołnju 11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wieczor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dopołnja 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hodž. 42 min.

Penežna placzisna.

W Lipsku, 21. julijsa. 1 Louisdor 5 tl. 12 ngl. 5 np.; 1 połnowajazy čerwony ſtory abo dukat 3 tl. 2 ngl. 1 $\frac{1}{4}$ np.; winske bankowki 85.

N a w e s t n i k.

Pejmonostce a pola žiwnoſcje cij. $\frac{3}{4}$ w ſhelni maja ſo 25. t. m. pod postajenym wumenenemi na pschebadzowanje pschenajecj. Shromadzowanje budze pschipołnju w 1. hodž. we Helteg forcjimi.

Djeſaty ljetny djen ſiwočanskoſkeho ſerbſkeho ev. lutk. miſiōnskeho towarzwa na ſwedjen ſwiateje trojizy 1859.
(Na žadanje.)

S weſelom djenſ djak cji damy
A k twojej cjeſcji ſaspiewamy
Naſch Bojo a naſch ſbožnito!
Djeſacj het ſu dopelnene,
Hacj prieni króci jow ſhromadzene
Bie tuu twoje ſtadlesko;
Dui djenſ djak poſorný
Cji Bojo dawamy
Sa tu hnabu,
Sa detal ty
Tak wotzowſay
Nađ nami ruku djerjal ſy.

Tu tón cjaſ po Bozej woli
My ſto a fydom djeſacj moli
Šomy ſhromadzisnu djerzeli:
Bot djeveč, kij vſches ſmercj djeſchu
Hlaj pecjo hujom starí biechu,
Zedn młodjenz a tijo ženeni,
Tej jedny vſchedzyla
Jewuſchot te ſwjetla,
Ach tón whohi!
Duz njeſko ſchje
Dych ſtarow je
Dich jene ſto a ſjednacje.

Kneže wot tych duſchow prienich
Ach tak je ſich tak wele ljenich
A ho njeſt wot naſ ſdaluja,
Prijenja luboſz ſahorena
Kaf bu to borſy wuhaſnenia!
Duz ho k nam wjazy neſnenja.
A ſu tej njeſotſi
Eſo wot naſ ſdalili;
Ty o Jeſu,
Szy ſawostak
Naſch ſwjeru ſtaw
A ſy naſ ſtajnje wobſchital.

Bohu djak vſches Jeſom Khrysta
So tute wuproſnene mjeſta
Wſchak nejſu proſne woſtale,
Nowe ſtawy vſchilhadzeja
A tutych mjeſta wuvelneja,
So ton dom ſaſo połaz je.
Ach nedzielcje tej wy
Eſo wot njoh' na nihdv,
Wjery bratſjo!
Schtoj ſwjeru je
Hacj do ſmercje
Ton wjećinu ſbójnosz doſtanje.

Dusche tudy shromadzene!
S krwje Khrysta droho wukupene
Tha wschak so wot njoh' nedzielcje!
Boh, kij do wutroby hłada
A ſebi sprawnu luboſz jada
Ton derje wie, ſchto w kójdym je;
Duz hweru wachujecie,
Sso modlceje wobstajnie;
Cjert je leſny
A nadbjeha
Toh cjlowneka,
Hdzesch ſlaby bok wen namaka.

Jesom Khryscje ſyno Boſil!
Ach ſwojcz wſchak kojdemu te ſboſi
So by eje prawje lubowat
A eji stajnje hwyerny wostal,
Hacj by tam junu ſhnady doſtał
Tu ſbožnos, kij ſy ſhotowat.
Tež naſche Towarſtvo
Edgersch luby ſbójniko
W ſwojej hnadi
A daj, ſo my
Tež junu ſmy
We towarſtwi, hdzej ſy njeſt Ty.
Vjetr Mlon.

Aukzia.

Wschichodny ſchwórik, 28. t. m. wot 9 hodj. rano budja ſo na. ſnejim dwori w Małym Budyskim ink u wſchelake móble, domiaga a hoſpodarska nadoba, jedyn ſchyrifidowu krym węs, honiwartske buſchwje, jedyn Bellermannski billard, ieha róla atd. na pschedadzanie pschedawacj.

Wagenfeſt

(woſebim kolomas)

we kaſchecjiskach po 2 puntomaſ ſa 5 nyl. poſtſicjuje
Jan Wanat,
na ſchulerſkej haſy.

Zabluſkowe wino,
derje wuležane a ciste pschedawa we poikhanſkich karancjiskach po 15 a 20 now.

Jan Wanat,
na ſchulerſkej haſy.

Nedjelu 31. jultja budje tſelenje wo ſwinjo ſ buſchwjom; ſ cjemuij pschedzelne pschedroſchuje
W Hermanezach, 17. jultja 1859.

Brüger.

Dobry ſyrop, punt ſa 24 nowych pschedawa
J. R. Richter na mjoſnym torhöſchju.

Dwaj abo tſjo džielaczerjo móža ſtajne džieto w ſymi a ſiecji doſtač na rycjerſtbi w Bolborzach

W Hikez cjlischecjemi a w komiſſiſtſt pola knesa ſmoleria je k doſtaču:

Cekel. Prijedowanje wot Balla, 2. wudacie;

Spjewarske weſelje wot Killana;

Die goldene Hochwirthſchaft;

Steuerquittungsbücher;

Blech und Schober. Eine Erzählung aus dem Riesengebirge;

Die verhängniſhvolle Frühpredigt.

Tež je tam 6. ſeſtiwok budyskeje chroniki wuſhot, a 7. ſeſch. wundje k 20. juliu, ſotrejſ ſo vrumiſowy wobras „Eſerbſki kwaſ“ (die wendische Hochzeit) ſobu da. Spomnene ſeſtiwki dyrbia ſo pola k. knihivjasarja Gelby a knihičjlischecjera Hili wotnoſchowacj.

Grožowe

broſtkaramellje,

najlejšiſti ſteſek ſo wofitronenju kaſchela a k poſloženju dychania, kaž tež ſo ſwarnowanju psched dybarwoſſju piči ſasymnenju w ſumnym čiaſu.

Na Budyschin a wokoloſi w hradowſkej haptzy ſnesa M. Tátinga kojdy čiaſ na poſledanju. Eduard Groß w Wrótslawiu.

Khwatobne ſnaty a psches ſvoje hojaze ſtutſowwanje dopoſaſany

bróſtjyrop

je ſaflo k doſtaču w hradowſkej haptzy w Budyschi ni.

Mote mne džetane

draždanske beutuſchki psche kurjaze woka poſtſicjuia tak lehki, kaž wjeſzie. pomhazy ſteſek ſo wofitronenju tuteje tak bolonneje cjmilie. W Draždjanach poſtſicjuje je jendželska haptka, w Budyschin i poſtſicjuje hradowſka haptka.

H. Werner.

Schablony najnowſtich druginow ſa murerjow, kaž ſa viſanje na mjechi a i. d. poſtſicjuje J. R. Richter we wudawarni njenſtich nowinow.

Schlesjynske wojska i mesczynske towarstwo we Wrotzlawiu.

Tuto pscijima sawiesczenja wschitkich psciedmetow a wjezow pod krytym a kiprym krywom sa twardze postajene a po možnosći tunje pramię. Podpisany hłowny agent tuteho towarzstwa je kiedy czas hotowy, bliższe wułożenie sobudzielic a sawiesczenja wobstaracj.

s Herrmannu w Budyśchinie.

Dene schtyrziolste spinadlo (Hemmschuh) bu wot Posthorna hacj do Rakei średu 20. jul. shubene. Sprawny namakar, siż je w Posthorni pola hosczenzarija Lehmanna woteda, dostane dobre myto.

W Smolerowej kniharni bu k dostacju sciejhowane kniki s naskladā Maciijy Sserbskej:

1. Lubenskeho schyri przedowanja. Druhi wudawki. Placjina 4 nsl.
4. Sserbske Horne Lujizy atd. (nimale rospśchedane). 7½ nsl.
6. Ribowzenjo. 2½ nsl.
7. Dobrom, dźiwu a śudy Boje na Izraelskim.
12. Seleniſa, I. dījel 4 nsl.
14. Wumenkar. 2½ nsl.
15. Sadowa kniža. 18 now.
16. Wotroha krała Jana. 2½ nsl.
17. Boja kraſnosł, I. dīj. 2½ nsl.
18. Nadpad pola Busej. 2½ nsl.
19. Szobudar na pucj pscies pśjet. 2 nsl.
20. Kolumbus. 2½ nsl.
21. Bibliſte stawijny. 10 nsl.
22. Seleniſa, II. dīj. 5 nsl.
23. Boja kraſnosł II. dīj. 2½ nsl.
25. Nedjela. 2½ nsl.
26. Sserbske bažnje wot Seilerja. 2½ nsl.
28. Woſobny dar sa fſcheszjanow. 2½ nsl.
30. Spiwy ja ſerbſte ſchule. 1½ nsl.
32. Rkhiſne wojny. 2½ nsl.
34. Choralbuch. 2½ nsl.

Pobrażowane ejbla bu zyle rospśchedane.

Serbske přisłowa, zběrane wot Buka 3 nsl. Casopis towarzystwa Macicy Serbskej, zeſiwick

1.—18. Poslenje štyri po 7½ nsl., przedawše po 38 now. Stóz zeš. 1.—16. nadobo kupi, dostanie je za 1 tol. 10 nsl.

Pśedjenak, protka (tij ma dla pſchidawka trajazu ważnosci) ja ſerbow, l. 1856—59 po 2 nsl.

Wszystkie macijskie kniki moja sio w partiach hiſczej tunischo dostacj pola k. pſchepuzja Jakuba, poſkładnika u knihiſtadlnika M. S. w Budyſchinie.

Majurowsche.

S Parisa, 20. julija. Na konferencu we Zürichu (w Schwajcarſtej), hdzej chzedja smierowani nepſchczęſlo ſami ſio dojednacj, poſciele ſo wot Franzowſteje baron Bourqueney, wot Rakuskeje hrabja Colloredo. Sardinſki połnomožnik hiſczej postajeny neje.

S Turina, 20. julija. Sardinſky komiſſario a ſastoñizy (nakhwilne knejerſtwia) ſu s wójwodſtwow a s bamjoweho kraja domoi powołani, hacj runje ſo tu a tam wobydlerjo temu pſcheczjiwa.

S Wainza, 21. jul. Wumerenja miera, kotrej bjechu neutralne wulkomezy (Dendjeſſa, Russa a tež Prusſa) po woli Franzowſteje ſa dobre ſpoſnałe, wopſchijachu tute punſt: 1. Italſta ſo samej ſebi ſaſo da. 2. Wſhilke italſke staty ſtuſia do swiaſta. 3. Sardinſta ſo po-wetli, dostane Lombardſtu a wójwodſtwia. 4. Veneziſka a Modena tworitej nowy stat pod jenym rakuſlim arzwywōwodbu. 5. Arzwywodſta ſo Parmy dostane Toffansku. 6. Bamjowu kraj pſchindje pod jeneho vizekrala. 7. Kongreſ ma ſestovicz a wolu wobydlerjow ſluſcęſz.

Zańdzenu sobotu žita w Budyſinie płaćachu.

Kōrc.	Wyša.		Niža.		Srzedzna.				
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	np.		
Wienſza	0	—	3	20	—	3	—		
Roſja	3	17	5	3	5	—	3	12	5
Dejmen	3	—	—	2	20	—	2	25	—
Wenſz	2	15	—	2	—	—	2	10	—
Greck	5	15	—	—	—	—	5	—	—
Wofa	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Rhein	4	20	—	—	—	—	4	—	—
Dahli	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Dejutschka	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Wjerny	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Kara buntz	—	16	—	—	—	—	—	14	—
Kopa złomy	5	25	—	—	—	—	5	15	—
Bent. syna	—	17	5	—	—	—	—	15	—

Dowoz: 1681 kōrcow.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž majaso w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedaé, płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósce 7 $\frac{1}{2}$ nsl.

Cislo 30.

30. julijsa.

Lěto 1859.

Wopſchijecje: Swjetne podawki. — Se Sserbow. S Ponoz. S Rotez. S połoniſkich Sserbow. S Ljefkej. Biehar a bur w ſchachowej hri. Jan Michał Budar a jeho wokłasjanje. — Ssuduisse dopižy. — Pschilopf. — Rawjeschtfi.

Swetne podawki.

Sakſka. Djenš psched tydjenjom czechnicu prieni franzowſzy jecji, 145 muži, s Cijeskeje pschiedeſhi a wot rakuſtich wojaſow wedženi, na želeſnicy psches Lipſk. Bes nimi biechu tež Turkoſ a Zuavojo. Woni wróča ſo do Franzowſteje dom a budžeta w Straßburgu ſa rakuſtich wumjeneni. — Po wobsanklenju „bundestaga“ w Frankfurcie, ſo maja ſo njemſke wójſka ſaſo na mjernu nohu ſtajez, ſe tež ſakſke knežerſtvo ſakſke wójſko wot 23. t. m. na mjernu nohu ſtajilo a wojaſow wot ſandženeje pondžele domoj roſpuſchčilo. Dalische roſpuſchčenja ijesnych, artilerie a tračna budžeta ſo haſle ſtacj, tak rucje hač budžeta konje roſpuſchedate. Wſchudžom widzachmy teho dla wot ſandženeje pondžele weſeſte woblicja wojaſow, ſiz domoj ſi lubym starſhim ſhwataču. — Kral Jan je ſaſo jeneho ſbježkarja ſi ljeta 1849, predawſcheho pôstneho ſekretara Martina, ſiz wot ſpomenencho lieta we Waldheimje ſedjeſche, wobhnadzik a jeho 25.t. m. won puſchčicę dał. — Po wosiewenju ministerſta wójny budžeta ſo pschichodnu pondželu, 1. auguſta a ſjehowaze dny, w Budyschinje, Lipſku a Chemnitzy, 3. w Roſweinje, w Riesy, 4. a 5. w Bornje, 5. a 6. w Großenhajnje, 6. w Grimje a 9. w Rochlitzu wojske konje na pschedažowanje pschedawacj.

Pruſy. Sa nowy ſarjad wójſka je wukas hotowy a budže pschichodnje wosieweny. Kaž ſo poweda, nebudže ſo kraina wobora (Landwehr) w mjerje wjazh ſi wuwucjowanjam powołacj,

schtóž bie dotal ſa domiaźnoſej jara wobczejne; tež maja ſo pjeſče regimenty roſmnožicj. Tež je ſo wujednało, ſo pruszy wojaſy ſi wobczejnymi torniſtrami do pola nepoczahnu.

Rakuſy. Rakuſke nowiny wukladuſa, kač je Prusla puſchezo puſchecjiwo Rakuſchonam ſtuſkowata. Daſhe ſo ſe wſchitkeho widzeſ, ſo by ſo Prusla puſhemjenenu rakuſkeho wobſeđerſtwa wot 1815 nespecjowala. Besi wſchich wuhladow na pomož ſchęzini rakuſka radſcho mjer. W poſledních dnjach ſu ſo wujednanja dla wumjenenia jatych ſapocjale. Častaranje rakuſkeho wójſka ſi zyrobu ma ſo pschichodnje kreditnemu wuklarej ſa puſchelupſtro puſchepodač, puſches čož ſo rjany penes salutuje.

S Benediga poſcjalaja wójſka domoj. Tam neſawidža Lombardjanam, ſo ſu Piemontesam pschikajeni, ale ſu weſeli, ſo ſo Venetjanam tak neſendje.

S Triesta piſaſa, ſo ſu Franzosojo kupu Lufim a kanal Quernero wopuschčili; franzoske lódžtvo je wotijelo. Bes rakuſtini a franzoskini wychkami kneži dobre puſchecjelſtvo; ſa to neſnežu ſo franzosojo ſi piemontesami derje.

W Žurichu budje ſo mjer bes Rakuſchonam a Franzosu dowujednacj. Piemontesa dyrbí haſle na konzu ſi mjerje pschistupicj.

Italſka. Piemontski kral je ſwojich komiſharow ſi Parmy, Modeny a Florenza domoj powołał; wſchitzy ſu ſo wróčili, jeno poſledni niž, dtež ſo boji, ſo móhla jeho nepſchitomnoſej „dobrzej wjezj“ ſchłodziej. 20. julijsa puſchahasche w Turinje nowe ministerſtvo kralej. W Tos-

Kanje buchu so rady Piemontesam pschisantsnuli abo saperyskoho prynza sa knežerja wiali. Raskuski baren Hübner je jako pôstanc do Roma pschisiet; dotalny pôstanc hrabja Kelloredo pôsdej najsere jako potnomozník do Züricha k dwuwiednaniu mîera.

Zendzelska. W parlamente wurycza ja wo tym, hacj by derje bylo, kdy by tež jen-dzelska niesleho na mîerny kongres poslata.

Nowiny honja na dalische wobronenia, so mohli ho Zendzelzenjo Franzosow wobruež. W Portomcuahu cjakaja na pschishad ruskeho wul-kowercha Konstantina; tež je tam russka lôdž „Poltan“ se 44 kanonami se hredzneho morja pschisiela.

Ruska knežestwo we wszech-skich reformach pschedzo dale a bôle postrâzuje. Tu ho wschelate peredjuje a k liepschemu psche-wobrecia. Kniežer Alexander II. je swój čas, a schto je jeho krajam nusne, jara derje frônat. Tego dla tež wón wet najprênskoho nastupenja swêjego knežestwa hem a hacj dotal hîscežen pschestat neje mnoge a wobscherne reformy abo poljevshenja we wschitich dzielach krajneho farjadowania, we rojstu, finanzach, prawisnach, pschekurste, w ratařstve, zyrkwiach, schulach, we wiedomnosczech a sjarnej navedzitoci, w sjarnym cjisiczu a t. d., do živereja samesz. Tak je wet jeho časa hem tu gylie nowy, młodny, swobodniški duch wicej poczat. Tak bu sajo fondzeny mješaz we Warszawie a Polskei kiežerstsi wulas wossereny, psches letrz so nowy sluzby poriad sa wschitse wetnchi givilneho fasteinstwa a farjadowania w Polskej sameduje. Gato hłowny fastad tuteje reformy je jes to prawidlo podporozene, so dyrbja pschichene pschi pestozenu fasteinikom do jich fasteinstrow a pschi jich powyshenjach jenož hódnoſci, kumanosczech a wehebitie sošlužby kózdeho jednotlivceho sostomisa placzic. Tež tu je so w pošlenich dnjach pschitajalo, so maja so tsi armeekorps, tsi buchu italskeje wóny dla hromadu sczehuene, sajo na mîernu nohu pestasich a reopuscic. Jedyn armeekorps pak wostane hîscežen khrisu hromadzie.

Ze Serbow.

S Pomorž. Sondzenu pondzeliu, 23. teho mješaza, rano vecjich, wotpali so na tudomne, s rycerstvulej kluschazej zhelnici na tym twarenju, w letrwz so zhlie vala, gylie kryw. Woheń je wot delta, hdieb bje so we wohenju schkaralo, nastat, najsere tak, so su schlrejje hacj pod kryw pschischle a tam sapopanyle.

S Kotez. Nasch knes farač Wanak budje jutſje poslene vydowanje pola nasz djerzez a wosme „bežmje“ wot nasheje wožary, so by so na to do Wößliuka všebydlik. Tón knes chayt jeho tam pschewodzic, nam pas dorzy runje tak swjerneho a dobreho herbstkeho pastyra, laž je nam wón był, wobradzic.

S polonskich Sserbow. Šrednu psched tydzenjom, 20. t. m., czechniche cježke newedro, s dolheho weczora pschichedzi, viches nashe pekonsche strony Sserbow a wolschewi s móznum descežom tudomne sahony, liešy a sahody. Tola tež padachu nieschto kroupow šobu, tsi su wot Delanow hacj k Malemu Dajnej na falach a runsljach nieschto schedy naczinie. Doselj newedro s jara bylnym wjetrom czechniche, buchu mnohe rjane kupy na volach rosmetane a roswerschene. Pola Nechanja dyri blyst do jeneje kupy, na tamniškim hrodziszu stejazeje, a pschewobrci ju do popela.

S Ljesskei. Na tudomnych lejomnosczech nasta 17. t. m. woheń, tsi w hojnizach, živnosczejram Matheijsi Busei, Jurjei Lawzy a Han-drijei Lawzy kluschazeb, stanje spali a mledy, 17 ljetny khójnowy lieš, we wobšahu tisoch lózow, slonzowa. Pedobna, tola meničha lješowa paleńska, bje tež 4. t. m. pola Pišancho Dola a naczini tam kublerj Petraszej schodu.

Pjehar a bur w schachowej hri:
(Bažniczla.)

Echtýj schachowu hru, de wschitimi hramt tu ducha najpolnišchu, snoje, wie tež, so ma ta fama mnoge figury, tsi maja wschelake mena. Tu masz dweju kralow a dwie kralowí, na kózdej stronje jeneho krala a jenu kralowu. Dale

masz tu bieharjow, wyskow, burow a t. d., na kózdej stronie jenak rele. Tele wschute figury býjela so pichci hračju, abo, kaj so prají, pichci czechnenju tchacha, do dweju stronow abo liehwow. Kaj dwie neprzechcelske wójszy sestajecja so na schachowej deszy, jene druhemu napszechciliwo a slustujecja tež pschezivo ſebi, jene druhe pschewinycz pytajo. S tutejſe hry nech tole pschirunanie i polipschenju ſluji: Spjesczny biehar w schachowej hri wužmjechowasche ljenego bura wot neprzechcelskeje strony, prají: Ta wjez ſa naſchu stronu derje ſteſi, hdz so wjehuzy twoji towarzhojo tebi runaja: ſat pomalli a newuſchny ſu ty tela! Me ſiehuſi, ty ljeni! ſawoka a ſloczi ſvjesczniſcho, dužli wuryeja, piches hydom polow. Bur melczesche a poſtracjowasche ſ mjerom do predy, wotpočoſwasche často po vólk hodžinach a bu na poſledku — ſchto budžische ſebi myſlik — nawedniſ, bes tym ſo bie ſvjesczny biehar hřichczen pschedzoto, ſchtož dyrbesche ſtajnje wofacj: „Reje tamle tón ſhibat” — wotlaſche tón nowy nawedniſ — „me mojeſe niſloſcie dla hanit? Chzemý hladacj, hač tež ieho wužmjechaze hanenie hřichczen njetko wudžerži”?! Psihi tym nadbjehný ieho — a tón wbohi pañu psched nim na prieni nadpad. „Reje tale wezj ſlódko?” pschiwota tón dobyczej ſu ſhodnemu wychlej. „To drie pschedam,” “ſnapſcheziri tuón, „ſo je ſa tebe ſlódko; ale ſchoda, ſo tež twoje niſke ſempſchindjenje pscheradži: pichetož tón naduſči wopravw džje nadobny ſo neweczi!”” —

Jan Michał Budar a jeho wotkaſanje.

W pschedpſleniu ſechiwku (ljetnik XI. ſechirk I. 1858) čažopisza Macižy herbileje ſe žireneje a testament nebo Jana Michała Budarja wopisané a wotčiſčený. S tym je ſo Budarjewi ſhwalene meno ſ nowa wopomniko a ieho kraſny wopomnik, ſiž je ſebi ſam ſtajik, ſ nowa w cjeſzi wobnowiſt. Luby herbili braſje a luba ſeſta! Ty praschesz ſo, ſchto je wón cjinil?

„, neprachczej wſchak ſo tak! — Hlaſ, wobez Luiſy a zylu miſchonſki kraj, tak daleko a ſchjetroko hač ſerbio bydla, ieho tela, hač runjež je ſwoje meno hdz menowacj ſakaſat, jara derje ſnaja. Wot mnogich ljetow ſem pschikadjuje wón, tón luby newidzeny pschezel a ſmilny dariczel, ſózde ljeto do ſhudzych a niſkich hjetow ſweiſich lubych herbliſich bratrow a ſotrow, wopytuje ſich jaſo jandzel i wychiſtich ſtronow a wudzieluje jim, ſiž hu ſtarí, bjeđni, ſkudzi a hubeni, ale tež ſyrańi a pebožni, ſe ſchędrivej herbſkej ruku ſwoje ſmilne dary po zvlych hornych a delnych ſerbach. Ieho dary ſu noſbóle pod menom „Budarjowe penesy” ſnate. Wele tybaſ ſylſow je wón hijom ſe herbliſich wobliſow ſetriel, trjceje je hřichczen tjenža a ſózde ljeto a kudje ſtarych, ſhudzych a vebožnych ſerbow ſylſy trjeez tak dołho hač ſerbio budža! — Jan Michał Budar, w ſwoim čaſu rycjnik a rycjerſubtel w Hernei Hörlu, ie tamny wypoſtonadobne ſmyſleny ſertli ſrótcej, ſiž je ſwoje zyle wulke ſamoženje herbliſej ſhu ob e wotkaſat, tak ſo tuta tu dan wot ieho ſamoženja wužiwa, ſotraj ſo ſózde ljeto po zvlych ſerbach na ſerbow wudzieluje. Zyle ſerbowſtwo je wón w ſwojej ſchieroko wotwreniej herbliſej wutrobje ſavſchijal a w nej noſyl a ſe herbliſej bratrowſkej luboſcju wobpschijal. — To mjestno, hdjež ieho mučneje cjeſko wot 30. novembra 1789 na poſtebnichczeju w Budelzech wotpečźne, da ſo tam ſjedom ſ wjefteſczi wjazy wužledzicj. Žadyn wopomnik wot ſamenja abo jeleſa neſteſi tam na ieho rowje. Wo taſi ſomniſ wón nerodjeſche. Mjesto teho paſ ſe ſebi ſam psches ſwruju wotčinu myſl a psches ſwoju, herbliſek ſhudzinię wopekaſanu luboſcje we wutrobach wſchilich ſerbew neſachodny wopomnik ſtajit. Šawſenje! mióñ wopomnik, letrž je ſebi psches ſwoje woſkaſanje ſam ſredža w zvlvym herbliſim narodzie poſtaſit, ie weprawdzie kraſny narodny wopomnik a ſo wot Budarja ſameho, ſiž bje po wuinaſzu evangeliſto-luherski ſchreibſian, wofeſje ſ tym nažrenſkim wjenzom wudebit, ſo maja ſo po jeho ſawrym wotkaſanju ieho ſmilne dary be wſchego napehlodania na wjeruwaſnacze wudzielowacj, tak ſo tu w nastupanju wobdzielenuſ

ſ ſeho darami žadyn roſdjiel neplaciſi bes katholickimi a evangeliftimi, jenož ſu ſu khudzi, po-možy potrebni a hódní, a pschi tym bohobojaſni Šerbio.*^{*)} Woprawdzie! tuto poſlene poſtajenje ſwiedzi tak prawie ſiamne wo jeho nadobno-wulſim, ſhromadno-herbſkim duchu. Je-ho wotkaſanie je ſawjernje wopomnik, kij je „aer eperennius,“ kij budje dliſte tracj, hacj žadyn želesny abo famentny. Budarowe meno a wopomnenie wostane teho dla tež w żohnowanju tak dolho hacj Šerbia budža a jeho narodno-herbſki wopomnik budje ſtejcz tak dolho hacj budje žadyn herbſki jaſyk to ſłowo „bjak“ wuprajcz móz. —

Tak je ſo Budar psche ejelnu nusu a ſa ſemſku potrebu lubych Šerbów a psche ſich ſwjetnou khudobu poſtaral a nam rjany pschilſad ſawoſtajit k ſjehowanju w herbſo-wótczinſkim ſtuſkowanju. A ſawjernje! neby tajſi rjany pschilſad, kotryž je nam nebo Budar w poſtaranju ſa Šerbów a jich ejelnu nusu dał, druhich lubych, wótczinzy ſmyſlenych a horliwych Šerbów, kij ſu pschi rjany ſemſkim ſamōženju a ſcjelnyimi ſubklami bohacjje wobbareni, kij pak ſhano žanych bliſtich a bliſtich pschecjelov nimaja a teho dla ſhano husto newedža, komu bychu wot ſwojego ſamōženja ſchtu wotkaſali, k runemu wótczinſkemu ſtuſkowanju wubudžicj móhł?! Nedyrbiſat wón tajſich, hdyz na ſwojim ſemſlim, ejaſnym ſublie roſkaſuſa, k temu pschihnuſcicj, ſo nebychu pschi tej ſklađnoſci na to towarzſto ſabyli, ale ſo wele bóle dobrocjinje na ne do-pomnil, na towarzſto, kij ſredža w Šerbach wobſtej, wſchitlič Šerbów ſ jenoſkei luboſcju wobſchija a ſo liſto wot liſta ſa powurcjenje a nawedžitoſcjerbſteho luda, ſ jenym ſłowom, ſa jeho duhomnu potrebu ſtaraj, to je: na towarzſto Macižy herbſteje?! Nemóhlt a nedyrbiſat tajſi rjany pschilſad, kij je nam nebo Budar, w ſwojej herbſtej wutrobie zyle Šerbowſtwo jako ſwoje narodne bratrowſtwo wob-

^{)} Njemzy abo taſzb, kij ſu ſo pschenjemcili, ſu po tajſim wot wobbielenja ſ Budarowymi peneſami wuſankneni. Šerbio netrebaža ſebi teho dla lubieſ dacj, hdyz ſo dje tež na tajſich, woſebje na pschenjemcienych, tute dary wudželuua.

pschisawſki a ſebi w nim jaſny, nesachodny na-rodný wopomnik ſtajiwſki, wſchitlič tych horliwych, lubych herbſtich bratrow a drohe herbſke ſotry, kij to po ſwojich ſemſlich ſubklach ſamōža a ſwoj herbſki lud w džakomnej herbſtej wutrobie noscha, na to dopomnicj, ſo bychu pschi roſkaſowanju na ſwojich ejaſnych ſubklach tež Macižy herbſteje neſabyli, ale jeje a jeje narodno-herbſteho ſtuſkowanja po možnoſci a miloſcijmje ſo dopomili, tak ſo bychu tež ii, tei macjeri herbſteje narodnoſeje, jako wótczinſtu podveru njeschtio wot ſwojego w Šerbach a bes Šerbami nadobytteho ſamōženja, kij je jím Bóh tón ſkes wobradziſt — a nebylo tež pschedzo wele — w legatach abo hewaſ wotkaſali a ſawoſtajili, ſhano tak, ſo by ſo jenož dañ wot tajſich da-renych penes na wudawanje dobrych herbſtich knihi, na podperanje herbſtich ſpiſkowariow a t. d., nałożowata a pschetrebata. Haj, ſawjernje! Budariowy pschilſad móže, dyrbti a budje tež wjescje tajſich wótczinzow a dobrocjetow ſa lubu herbſtu Macižu ſbudžicj, runje kaž Čejefka Maciža ſich hžom mnogich ma! Woni nebudža wónſach wotkaſz! To by ſo tež ſa zyky herbſki lud staracj rjekato, kaž wot nebo Budarja ſa ejelne, tak jow ſa duhomne ſbožje herbſteho naro-da. Na daliſche a bliſtche poſtajenia a wu-wijenjenja, kij bychu ſo pschi tym w naſtupanju tajſich dobrocjinowych wotkaſanow, iſh administraſiже, nałożowanja a t. d., ejaſnicj móhke, tu poſkaſowacj, nedjeržimy ſa nusne. Te ſame maja wele bóle ſójdemu herbſtemu wótczinzej a dobrocjeſ ſamemu, kij chžyl lubej Macižy tajſu dobrotu wopokaſacj a ju ſ njeſcim wopomnicj, ſawoſtacj. Kóždy budje je ſam najſlepje namfacz a poſtaſcje we-džicj. Schto a kafje budje żohnowanje jeho ſtuſka, to budje jemu wotpohlaſanje Macižy herbſteje najſlepje prajcje. Wón budje jo w ieje doſtałnym narodno-herbſkim ſtuſkowanju ſroſymicj: wón budje narodnu luboſcž bes Šerbami ſ Šerbam hajicj a ſbjeħacj, a nawedžitoſcjerbſteho lubeho herbſteho luda wulzy-ſmyſlne podveracj a bes nim roſſchjerecj. ſ ſwoje ſamkne meno pak — a mena, kij kraleſtawa pschetraſa, a ejaſy a mjeſtna nehmertne ejiſna ſu toſa tež njeschtio — budje wón ſam na wjeſcijn

Prilopk.

do herbskich stawisnow sapišacj. Iché meno budje nešmertne wostacj a Macijza a herbski lud budzetaj se, runje kaž Budarjowe, w dżakomnym wopomnecju wobkhowacj. Iako jašna hwjesda budje so wono pornjo Budarjowym na herbsko - floryjanskim nebju blyschcijej a won budje ſebi ſam jaſo herbski wótežin ſredja bes Šderbami a w jich wutrobach a pola wszych pschi-hodnych narodow, rjany nationalny wopomniſtajcij, kiz budje aereperennius, to rjeka: twerdſi, hacj žadyn drugi wot kamenja a jeleſa! —

Na tulej wjez, kaž ſmy runje činiſti, junfrócz ſawnje ſpominacj a ſ tym ſa lubu Macijzu herbsku — pschetož: petere licet — proſyč, je nam doſho žabanie naſcheje herbskeje wutroby bylo. My poruczamy ju a wſho dalische Bohu a lubym herbskim bratram a ſotram, jim wschitlim ſ wutrobu wſho ſbožie, ſtrwoſcij a derjehiczie pschejo a nadijjamy ſo, ſo tale naſcha proſtwa ueruſtſchana a w ſwojim čaſu bes plodow wostacj nebudje.

Sudniſke dopisy.

Wot wofreſneho ſuda w Budyschinje buchu ſaſudzeni a., 11. iul. 1., Jan Förscht a i., khejzer a grychtyn muž w Trupinje dla naſchyfkanja ſ wopacjnej pschiſasy do 1 ljet 6 mjeſazow arbeitshausa; 2., Handrijs Kub ſch ſ Friedeſdorf a., 3., Jan Rykufch, ſlužomny ſ Drobow a 4., khejzlar Jan Marschka ſ Miltkej dla newjerneho ſhwiedzenja psched wychnoszju, prieni do 7, drugi do 5, a tſecji do 1 mjeſacjnego jaſtwa; b., 18. iulija 1., ſubleſ a gmejnſti prijódſtejer Jakub Winat ſ Bronja dla molenja wychnosze w ſebižnym wotpohla- banju do 5 tolet ſchirasy; 2., krawſki Koral Robert Fröhlig ſ Budyschina dla nepotzi- wosze do 1 ljeta arbeitshausa; a 3., Jan Bohuwjer Thomas, khejzer a pschedzenak we Weleczjinie, hroženja, pschiſlodzenja a čeſejeranenja dla do 10 nedjel jaſtwa.

* Khejzer Napoleon je pecja te ſ kanonami wobrónene cſolmy, kiz dyrbjachu w italſej wojnie na jiesoru „Garda” pschecjivo twerdžiſne Peſchjerje a dale ra wodach wokolo Mantui tež pschecjivo tutej twerdžiſne pschi jeju woblehnenju ſobu ope- rirowacj, ſardinifemu krajeſ dariſ.

* Wot tych mordarjow, kiz ſu 14. t. m. we Weheſgrünje pola Treuenie w Voigtländije tamniſcheho forciſmarja Krawza, jeho mandjeſku, jeju domjazu a tež ſlužomny džóvku ſlónkowali, neje hifchcjen niežo won, ſchtó woni ſu. Ministerſtwo je teho dla na jich wunamkanje 200 tol. prāmije wuſtaſilo, w mjeſtaſcu Treuenie a wokolnoſceſſe pak ſo hydom 150 tol. ſ temu nahromadžilo, ſo by je tón doſtat, ſchtóž budje tych ſlónkow wuſliſedzicj.

* Djen 18. teho mjeſaza naſta pschi „lieſnej budje” pola Lufendorfa nedaloſko Žitawy wóhen, kiz lieſ ſapali a na 16 körzach wobſaha lieſhru mtođinu ſahubi.

* W Schönbaчу wotpaliſtu ſo 19. teho mjeſaza wečor domſte, bróžen a kónja, ſ Hol- landez ſubles ſluſhaza. Dale dyri tež na tym ſamym dnu w Dubinje pola Žitawy blyſt do khejze ſkalja Schilerja, ſotraž ſo psches to ſ hróđju a kónju wotpali.

△ W Helbienzu ſatepi ſo 20. t. m. bjet- nařiſti Baumháfel pschi ſupanju w Sprewie. Dokelž bje bory po wobedzie do wody ſaljeſt, ſaja jeho Boja ruciſa.

* Djen 23. t. m. dyri blyſt do ſapalſi, kiz na ſnjehowym ſhopowzu (Schneekoppe) w hro- ſkich horach ſteji, a ſapali je. Wóhen je khetro ſefchkođenja načinjiti.

* W Mnichowje ſathadjeſche 25. t. m. tak jaſloſnie ſylny wjetr, ſo bje to ſlje. Won potor- howasche wſchitko, načinji na ſchomach, wofrach a tſiechach wulku ſchodus a wobtorha jenu zytkwej ſe wſchich ſtronow wonſach, powali tež na nej meniſhu wjezu, kiz tſiechu pscherasy a ſo psches zytkwiny werch do zytkwie wali.

* Wuečeje Schmidt w Khotmarju pola Lubija je ſaňdzenu wutoru pschi ſlanoſceſſi ſwojego eme- ritowania ſlotu ſaſtujsznu medailiu doſtat.

* G Wulkeje Dubrawy. Echtwérkf rano wotpali ſo na tudomnych Kneſchlez pschekopſach ſena „kaua”. Wóhen je naſſere ſaſoženy.

Hans Depla a Mots Tunka: Mój smój tón tydžen na krótke do ſerijow wuſloj. So dom wróciwiſi budžemoj pak z nowymi mocami za- traſnje ludzi dale ſkréé! —

Nawěstnik.

Wopomnik

nebo

Janej Bohuwjerej Kwaježej
w H u a s c h e z a c h ,
w umre 20. julijsa 1859.

Dha spi njeſt w ſtoldnym rowje derje,
Moj Kwajež wujo hnachcianſti!
Kak ſahe Boh cje woſhal vere:
Ly hale ſy liet ſatyrzyci,
Macj, hotry, džieci, mandzelska
A brat no tebe žalosja.

Ty wjesch, kak tebe lubowasche
Ta twoja luba mandzelska;
Kak malo nozow woni spasche,
Hdyž bje ciš horoſci strajhniwa,
A troſt owaſ ve wobſt iuſe
S tym Božim ſwiatym płowom cje.

Tež twoje lubowane džieci
Te wbehe male ſyroti,
Kiz je jim na lubicha na ſwjeſti
Ta luba macj a, nano, ty:
Kak praſcheja njeſt wone ſo:
Hože dha naſh nan tak doſho ju?

Kak ſwſknie ſa tym kaſhejom džiesche
Ta wobha ſtara marjerta,
Hdyž njeſt-kaſi vola ne' to bjeſche-
Loh ſchtvortob' ſyna pſchewodja,
Kiz wschiſty mleđi ſemrechu
Na horoſci zylje jenauſt.

Ach, troſtuſicje ſo wschiſty renje,
Haj, bratſje, ſotry, neplacicie!
Ach, mjeſcie wſchak to pſchewidženje:
„Sch.oz qmni Boh, wičho dobre je!“
Haj wſchitko, ſchtež Boh pęſzele,
To k naſchich duſchow k ſboju je.

Kak budjich ja, moj wujo, rady
Cje hiſhchen juſtrč ſopntak;
Twój Boh pak bjeſwe tebe ſhnady
Pred, hacj ja pſchindzech, k ſebi wſat.
A tak ja na tym ſwjeſte tu
Wjaz ſtobu ryczej nebudu.

O derje, ſo bje ſčaſhom tudy
Eſo k ſwojej ſhmcji hotowat,
A ſwoje hrjechi, ſwoje bludy
Tem' lubom' Bohu woiproſchal;

Duž džiesche ſtroſchtinje, weſeleſie,
Hdyž cje tón ſbognik woſasche.

A hdyž tež njeſt na tutym ſwjeſti
Eſo wjazy widziej neb'dzemjy,
Zam hortach, hdyžech ſu Bože džieci,
Eſo juvu ſaſo witamy;
Hdziech neje do miſtej wječnoſeſje
Zam Jane wjazy džielene.

Ty pak, o luby hnadny Bežol
Kiz nochzeich ſmečeje hrjeſhniwa,
Ach ipozej nam fo demu to ſbojo
Pſches twoj h' ſyra Khrystuba:
Eſo juvu naſte ſtenczenje
Pſches Khrysta trei tež ſbojne je.

Pjetr Mlonl.

Drewowa aukzia.

Echtvert 4. augusta budjeſa po bes Mina-
ſalom a Trebam 50 ſov $\frac{1}{4}$ ſtich walczew a
ſchcijepow, rentow a cjeſtličnich wotczeſankow ſa
hotome veney na pſchedadžowanje pſchedawacj.
Kuwovarjo chzli ſo teho dla na ſpomnennym dnju
pak w Trebjanſej koſciomje, pak na pſchedaw-
nichcju ſamym nutſ ſamafacj.

Scholta.

Aukzia cjeležkow a ſriebjatow.

Dla powieſtenja wonečerſta budja ſo wu-
toru, 2. augusta t. l. wci popoldnu pęćich w
hoſcienzu w Hucjiniſe ſ Malo Budyschinkſkeho
ſylaſha 1 ſenolemy cjeſz (byf) a traž 8 cjelež-
kow, 5, 4, 3 a 2 mjeſazy ſtare, kaſi tež jedyn
jara ſylny bruni $\frac{1}{2}$ lieta ſtary ſriebz, walach,
na pſchewidžowanje pſchedawacj!

Rycerſklobo Hlinia.

Jan Gh. G. Kind.

Na predſteſaſty naſjeſtik džiwaſo, cjni pod-
piſane towarſtvo ſwoje ſubſtawy na to ſedj-
blivych, ſo je wot woleſtynich towarſtwa poru-
ćnoſci doſtato, pęć m ſobuſtarow po pęćich
tolerjach jaſo pomož ſe ſuven u roſtich cjeležkow
pod miſtymi wumjenijsami poſlić ej.

Ratarske towarſtvo w Klukſhu.
Hoſman, miſtospchedbyda.

Koſcīnu

wieſebiteſie dobroſcie a cje ſteſcie porucza na pſche-
dan mlyn w Nežwaczi dle.

Twój bohaty schrympjazy ſklad,

ſiž je ujetko w mojim domje na ſerbſkej haſy čzo. 8. pôdla tkaljskeho miſchtra k. Tiebiger'a, poruczam čeſčenym ſſerbam k wobfedžbowanju a lubju, ſo chzu dotalnu dobročiwi dowjemu, ſ dobrymi a traſazym i tworami a ſe ſprawnym poſluženjom tež dale wobkhowac̄.

W Budyschinje.

Rudolf Oswald.

Dovciz ſmu ſwoje dotalne pschekupſtvo materialnych tworow a zygarow

Davidej Bergerej

pschedaſ, džakuin ſio čeſčenym wobhjeraczem ſa vjatnaczelennu bohatu dowjemu na najwutrobnischo a proſchu, ſo bych u je na mojeho ſejichowaczeſia lubotuſe pschenefli.

S tuthym moſſewjam tež ſo moje psched dwiemaſ hictomaj ſaſezenie pschekupſtvo zygarow dale wobſtawa a ſo budu wſchitke žadanja ſ najwetschej ſ prózniwoſeſu dopelnić.

Robert Klem.

S počatcem na předkſtejazy naujeſcht dowolam ſebi ſwoje wot k. Roberta Klem a pschewſate

pschekupſtvo materialnych tworow a zygarow

na najſepe poruczcz ſ tej podwolnej proſtu, ſo by ſo moiemu predomnikej wopokaſana dowjera na mne pschenefli. Ta budu ſo prózowac̄, ſo bych tutu dowjemu ſebi ſaſlužil a ſejeržal.

W Budyschinje.

David Berger.

Pschenajecje.

Prawiſnu ſorcimarenia a valenzpschedaraniſ ſ muſnymi leſiliatami, totraž tu domnemu ſu ſi wu pschileſi a ſo na tu domneſ ſneſei valenzpaleini namaka, dyribi ſo wot Michala teho heta ſaſo dale pschenajecj.

Taſy, ſiž chyli tutu prawiſnu wotnajecj, nech ſo teho dla ſami na tu domnu inſpekcji wobročia a ſo ſei priboſtaja.

Rycerſtvo w Neſwacjedlje, 21. jul. 1859.

Reinhart, inſpektor.

Čeſčenych ſſerbow tudy a we wokloſocji pscheprojčam ſa ciaž hermanka najpodwolniſho ſ wopytej ſwojeho karuſela.

Moritz Weiser.

Nedzeli 31. juſta poročnju w 4 hodzinach budie m ſtenka hodina, pola Handrija Kurecje w Trebenzy.

Dobry ſyrop, punt po 24 nowych pschedawa
D. R. Richter na mjaſnym torhovſeſu.

Swoj bohaty

SKLAD SCHPIHELÓW

do drewna, hladko = stłotych a drugich woblikow sashadzenych, s $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ a zyle biełymi a szlonymi kryształowymi schlenzami porucząc se klubenjom najtuniszych placisnow i wobledżbowaniu.

Rudolf Wilhelm

na herbskiej haſy, cijst. 7.

W swoim móblowym magazinie

na bohatej haſy cijst. 73. w prijenim posthodzie napschejo ſtolej winowej ſiczi porucząc bohaty ſklad derje a po najnowiszym waschnju dżetanych wjezow a klubju najtuniszu placisnu.

August Janasch,
bildarſki mſchr.

Wschitkim mojim pscheczelam a winolubowiam f tutym wossewuju, ſo mam pôdla swojego winowego pschekupſtwa tež

winowu jſtu,

hdjež moja wino a symne ſiedzie do ſiawacj. Schlenza czerwoneho a bieleho wina kſochtuje wot 2 nſl. do 10 nſl. bleſta wina 8 nſl. haſz do 40 nſl. Tež ſu ſmotſio, ſiž ſe wſow pschindu, ſo bychu swojego maleho mónika w jenej budyſkej zykwie ſchecjic dali, a ſo a ſwojich ſobukmôtrów ſe ſchlenzu wina poſylnic chzedja, pschecjelne wiſani a namakaja pschi ſymnym cjaſu cjoptu jſtu pola me.

W Budyschinie, na herbskiej haſy, cjo 10/224.

J. G. F. Niedisch.

Dział.

Dokelj njetſ ſ Bozej pomozu moju khjeſku ſaſo natwarit ſym, kotraž ſo mi pschi wohenju, 3. ottob. konſcheho lieta tudy wudryrenim, ſobu ſpal, dha praju wschitkim tym, ſiž mi ſ pomozu ſu byli, moj najwutrobnitschi diak.

Tajſi diak pak kluscha i. budniſ. hetm. Hartenstein w Budyschinie, psches kotrehož ſym 6 tol., 10 nſl. doſtaſ. a i. Kindej nad Budyschinkom, ſiž je ſa mne 20 tol. nahromadzik a tſi ſta zybelow wobſtarat. Działomny ſym pak tež tym knęzim a buram me wofolnoſci, ſiž ſu psches dobrówolne fury me podperali a tym gmejnām, kotrež moju nusu psches dary luboſciſe ſu poſezili.

Nech Boh tén knes wschitkim to ſaruna a ſich psches wohnjowej nusu hnadnie ſakhowa.

W Brzesynie, 21. juliia 1859.

Jan Kſchijan, khjeſkač.

Móſhniczka ſ njeſchtó penesami bu ſandženu ſobotu wot Židowa haſz do Budyschina namakana a može ju tón, ſotremuž ſ prawom kluscha, vo ſaplacjenju wulkoſlow ſa tole wosſewenie ſaſo doſtaſ w expedizii „Serbſ. Nowinow”.

Pola miſbra Handrija Hatascha w Hodzjiu je rjana, i pôlnju ležaza iſwa ſ komoru i wotnajecju.

Regulatenre, ankrowe, cylindrowe a wreczenkowe čaſnikи (Spindeluhren), kaž tež druhe teho runja pod ſchlenzu do woblikow ſashadzenie, vyschne a derje džetane, porucja pod garantitowanjom w najtuniszych placisnach

Ota Lutz,

čaſnikar na ſchulſich hrebjach, cjo. 651/281.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych čaſow depofasany, ſ najlepſich ſelow a foreniow pschihotowanym pólver, vo ſenej abo po dwiemaſ ſizomaj wſchedniſe ſruwom abo wozjam na prijeniu piſu na ſypanu, pschisporta wobſernosz, plodzi wele mlóka a ſadžewa jeho wofliſcenje. Pschek ſ placji 4 nſl. a je ſ doſtaſju w hrodowej haptuzi

w Budyschinie.

S Budyschinie, 29. t. m. do połdnja $\frac{3}{4}$ 11, wudryna Židowje „pod hrodom” wohen, ſiž wot Židowskeho moſta i garbařſkim wrotam 8 twarenjow abo khjeſow wotwali. Wohen wuſtje bes Schmeiſowym a Hanovſkowym domom; ſak? neje hiſceje wuſliedzene. A po duſchenju wohnja buchu tež pôdla njeſtre khjeſie wotwryte a potorhane.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrofach wotedać,
plaći so, wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde číslo plaći 6 np.
Śtwórlétne předpłata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósće 7 1/4 nsl.

Císto 31.

6. augusta.

Léto 1859.

Wop schijecije: Šwjetne podawki. — Se Škerbow. S Kamenza. S Luska ic. S Holeschowscie Dubrawki. S Bisłopiz. S Holeschowscie Dubranki. — Dopisy. — Prawy ciaż i pujsz żenju ic. — Nienzy wo Škerbach. — Pischilept. — Hans Depla a Mots Tunka. — Zyrkwinse powjesze. — Frónczko ſwjerneho pschecza ic. — Navjeschki.

Swète podawki.

Sakſka. Knes minister Behr je 1. augusta psched królik s Karlsbada so wróciwschi, jaž swoje sluslowanie nastupil. — Herbiši wulkosz wód a Toskanſki a pruzeszyu Antoinette staj ſandzeny psak s Prahi do Pilniž pschijeloj; prijenishi pak je hízem jažo do Wina wotjet. Krónyz Albert je so viched ipdzenjom do Reinhardbrunna pedał. — Minister swobodny knes s Friesen je wot rakuſteho khejera wulſtehij Franz-Josefſteho rjada deſtat. — Želejnza wot Tharanda do Freiberga, fortejz wuredzenje bje so dla wójny weſtorčito, so nieto tola híſeče liſta twaric peaceczne. — Bantowki (paperjone penesy) wot internationalnego banka we Luxemburgu wudawane, nešmedja so wot 15. augusta t. l. w Sakſce wot nischo wjazj bracj a wudawacj.

Pruſſa. Garda a 3., 4., 5., 7 a 8. korps je 1. augusta demobilisowany. — Prinz regent je so do Emſa pedał s wepytanju swojeje hórry, swudoweneje rufjeje khejorti. — Konje nešmerža so híſeče do rukraja pschedawacj, dokesz čzesche Franzowſta a Sardinſta wele i wóſla pschedajomnych leni ſupowacj. — Wschi kózdej armeej wojane tež we mjernym času diviſia ijesdných pschedzietena, dokesz je so to ja pschisprawne ſpoſnalo. Po najnowſich pestajenjach budja nislo bataillonu robornisow 450 muži ſylne.

Rakuſka. Weſchi džiel (niehdže 100) maliſtich deſerteutow s regimenta Sigismund, foſi biechu na bojerſtlich mesach czelli, je nislo

wokolo Agrona we Venezianſkim. — Mnosy woſazy s regimentow, ſiž buchu we Lombardſej wujbjehnemi a teho dla demoj puſtejenni, wostanu jažo w rakuſkim wóſku. S myſklow (hacjrunje je tež tóſkto Lombardjanow) jadyn do Sardinſteje neſchecupi. — Po dopokaznich nowin „Militairzeitung“ ſe w Italſcej jenož pekoſza armee (niehdže 400000 muži) wujita byta. Se 62 infantereregimentow neſchindzechu ani junſtróz do binu 24 regimentow, ſe 14 regimentow pak hraničariow jenož 6; ſe 30 bataillonow tſelzow jenož 15; ſ 8 regimentow dragonarjow 3, ſ 12 regimentow huſarow jenož 4, a wot 12 regimentow ulanow jenož 2. — S Triesta pižaj, ſo ſu 29. julija wot tam bamžowi woſazy, ſiž biechu ſwjetni westali a psched džeschin čažom tam so ſhromadili, na dwiemaſi bamžowymaj lóžmoj domoi do Ankony so pscheweli a budja nislo pomhacj ſbjektarſtvo ſmierowacj. — Minister ſnuteſtomnych naſtejnoſcior, swobodny knes s Bach je so swojeje ſlužby ſdat. — We wojerſkim poljoſſlim kerpu a gendarmierii ſu Lombardjenjo wosſewili, ſo čzedaža to ſ džakom pschijecj, možejaſi ſ wóſla zyle domoſ híci; dyrbeli pak nucjeni bycz ſ dalshei ſlužbie we ſardinſkim wóſku, dha čzedaža radscho wo prawo rakuſteho poddanſtwa preſyę. — Kompanija tyrolſkich tſelzow we Winje je swoju kherhoj do mjerchjanſteje brónernje ſaſhowanju psched podala a bu potom demoj puſtejena. — S dobrzych žółtow so poweda, ſo khejor kózdy wujawy ſa swoje kraje wosſevicj da. — Tež

w krajinach pschi adriaticzlim morzu so njetko wózho do stareho porjada wrózha, - pôsty a telegrafy móza sało kózdemu hlužicę.

Italska. Sardinszy a Franzowsojo maja njetko hary doscę, kraje jenotliwych italskich wêchow smjerowacę. Franzowsojo su hizom 15000 wojskow do bamjowych krajinow pôskali. — Bamž je so s czeſtnym pschedbydowem w italskim swiaſtu, kaž staj je khjezoraſa neho wuſednalej, spokojom wuprajit a je pschiſial. — Garibaldi je ſa lud we ſredznej Italſkej proſlamaziu woſiewil, w forteſſe džakomuſe na Napoleona ſpomina a talle ſſoncji: „Nesabudzeje pschedewſchim to pschiwołanie „Italſka a Viktor Emmanuel.“ — Sardinſki król poſiedze ſe ſwojimi ministrami tón tydžen do Mailanda a chze ſo tam dwie nedželi ſadžerzecj. — S Roma telegrafuju: Wójwoda Grammont, kij bu wot ſwojego khjezora do Pariza powolany, je hizom wottſet. Nowe ministerſtwo ſo tam ſestajuje.

Franzowska. Brjohi pschi kanalu a ſupy ſo pschezo hischcje dale wobrónuja a bôle wobtwerdzujeja. — Napoleonſki ſweđen 15. aug. budje jara ſwiatoczny. Khjezor poczehne ſe 80000 mužemi italskeje armeje do Pariza. Jedyn nowy most budje wotewreny pod menom „Solferino.“ Minister wuczenſta je ſ wehelschemu ſweczenju miera ſchulſke próñinny (serije) wo tydžen podljeschil, tak ſo budja naſymisse próñinny 9 nedželi. — Prinz Jerome je ſtrachnje ſheret. — S Pariza telegrafuju 3. augusta: Wobkedžbowarske wójſto pschi naranczich miesach (pschedcizmo Niemzam) je roſpuſhejene. Tola wostanu woſazy, kij ſ liehwej pola Chalens'a a Helfaut'a ſluſhachu, na dalsiche ſhromadženi.

Jendželska. W parlamente pschezo radu ſtadnija dla miera, dla Italſkeje, dla franzowſkego khjezora atd., ale ſtutki žane widzic̄ nejſu. — Jendželska India hischcje neje zyle ſmiero-wana. —

Ruſowſka. Tudomne knežerſtwo je w Chineskej traktat wuſtukowało, w kotrym je bes druhim tež poſtajene, ſo ſmjeje Ruſowſka we Pekingu ſwojego ſapoſtanza, a dale ſlu-bene, ſo budja khjeſcijsanszy miſſionarojo we

ſwojeſi džiekawoscji ſalitowanı. Koždy mjeſaz pôndje koutir ſ ruſleho mjeſta Kiachta (na chinesiſlích mjeſach) do Peſinga (hlowneho mjeſta w Chineſſtej) a wot tam ſało naſpet. — Po porucznoſci ſhjezora ſaloža ſo we wſchelakich mjeſtach pschedupſle a remeñniſte wuczernje. — S Petersburga piňaia, ſo je khjezor Alexander II. we Kronstadtu kódźtwo wobhladował. To bje prijenja wulka revuea ruſich parnych lódžow. Psched 5 ljetami mjeſachu tam jeno njeſotre male a ſ wójnje mało ſhmane; njetko pak bjechu tam hizom 21 wulſich parolódžow a wulka cjrjoda ſanonskich cjlomow. Khjezora pschedowdžachu wulſowech Konstantin a druhe ſtarzy khjezorſteſte ſwójby, kaž tež najwyſhſiſti dwórní ſaſtojnizy.

S Aſiſſe i e. Sjenocjeni we Cochinchina cjerpija wele psches ſhorosze. Franzowſki admiral ie powetschenje ſwojego wójſta žadał.

Ze Serbow.

S K a m e n z a. Schtmortk 28. julija t. l. weſzor w 8 hodžinach wundje w forezmi, kij tudy psched mjeſtom na droſy do Kinsborka pod tudomnej horu (Hutbergom) leži, Janej Jurzej Techritzej ſluſcha a „dobry Moriz“ rjeſka, woheń, kij w krótſim časzu te khody, kofraž forezma mjeſeſte, do popela pschedwobroči. Woheń bu bórſy poduſcheny a tak dalsiche nesvojo wotwrocjenie.

S L u ſ ſ a pola Busez, 2. augusta Djenſta ranu bu tudy 28 ljet ſtarý franz R. ſ Wujesda wot džielacjeria F., potom hac̄ bje tuton ſwoju džowku ſ nožom ranit, ſ nožom tak do brósta ſtóhy, ſo dyrbesche bórſy munrecj. Pjanoszej a ſwada ſtej pečja ſ taſtemu ſtôſniſtu pomhaloſ.

S H o le ſ chow ſ kej Dubrawki. Žena khjezja, tudomnemu Kellerej ſluſhacza, ſo w nez̄y wot 28. ſ 29. julija t. l. do cjiſta wot-pali. Kaž je woheń wuſhok; neje ſnate.

*.

S e Scheschow a. Sañdžemu pôndželu, džen 1. augusta padže tudy njehdzie 3 ljetra ſtara holczla, tudomneho ſiwnoſejeria Pietsch a

do rjeli Čornizy, hdež tež na tak strudne waschnje swoju sažnu hmeric namaka. M.

S Bisłopiz. Nedželu rano bu manželska tudomneho šukelnika G. II. w železniszej koliji merwa namakana. Wona bjesche ho na tu ſamu besdrwelnje w čejzlich myžlach lehnyla a bu ješ tak pschi ranshim čzahu hlowa wotrohnena.

S Holeſchowſkeje Dubrawki. W nož 28. na 29. julijsa spali ho tudy ihieſla Bohuwjera Petschela. Nôž psched tym ſu ho wyšče w pošlenim čiſli ſpomneneje „tauŋ“ tež brunizore pedlopiſi we Wulkej Dubrawje palicj pocjale a tak wobhedenjam ho došež ſuamenita ſchoda ſtała.

D o p i s y .

Do katholſich stronow. Kož we Božich domach a waschich wobydlenjach, tak ſtajecje wy lubi herbz̄y bratſja! Iſchije — ſuamena naſchego wumoejenja — tež wonka na waschich ležomnoſčjach a polach, so býſehe ſo prawje husto dopomnili na bojſte wjezy. Zara ihwalobne je, ſo ſeje w nowiſchim čzazu ſtaré dremjane a často hubenje wurjedane Iſchije a poſtawey naſchego ſbōžnika pſchemjenili ſwoprawdje rjanymi železnymi na pječnje wurubanych ſaſmentnych ſtolpach. Jenož njeſhto dyrbju hſehe ſo wot was žadacj! Defelž wy tela taſke Iſchije ſtajecje k Božej čeſeji a k ljepeſchemu tych, ſiž tam nimo ſhodja a tak ſo na luboſej ſwejeho ſbōžnika dopomneja, dyrbicj ſo prasheci: „Wſchidže tam wjazy ſerbow abo Njemzow? Za pým teho wjesty, ſo budje prijeniſchich wjož a k temu hſehe ſtajecje ſtajecje wjery. Duž neſtajecje na taſke Iſchije abo wobraſy njemſke podpijma a napiſma, ale herbz̄e! Njemzy ſo wyšče teho džiwaſa, ſo wy tak waschu narodnu ryc̄ ſapteſcje; dolež weni neku tak hſupi, ſo bychu was dla wſchudžom herbz̄e napiſma ſtajeli! A k temu maja hſehe pſchicjmu, was wuſmjechowacj dla tych njemſkich ſlowow, ſiž ſu čzaho neorthoſtrophij (neprawje) piſane (dopokasma nadendječe w Khróſcijazach ſamych a we wokolnoſej). —

Njeſtoſi wot was pak maja bre Iſchije ſe herbz̄ſtimi hróčkami, ale tak ſu tute piſane? Ani we ſtarym katholſkim ani we ſtarym lutherſkim ani w nowym ſhremadneſerbz̄ſtim prawopiſu; k psch. na jenym Iſchiju, pola ſotrehož wele ſerbow nimo dje, ſteji: „To jo ta (netrebaſchi!) Luboſej (mjeſto luboſej!) twojo! (m. twojoho) Žbóžnična!“ Hſehe ſe braci mohte ſo tu a tam naſberacj. — A čjehodla pſchipiſujuće waſche pſcheloſene a nelepje ſteppane mena, mjeſto Čjeſla — Zimmerman, m. Čzemera — Zimmer, m. Krawj — Schneider, m. Kudžela — Kuschel atd. ?? Haňuječe ſo ny ſa ſvoje ſtaré herbz̄e mena? — S zyla wy wjeſeje, ſo ho w nowiſchim čzazu woſebni a wučeni ſeſibja nehaňbuja ſhawnje herbz̄y ryc̄eſz, a ſo ho tež proguja, čeſeje herbz̄y piſacj a tak ſerbow čeſeje a wužik pſchipereſz. Neby prawje a ſdobniſe bylo, ſo byſehe tež wy na wſach ſo jako ſerbio we ſójdym naſtupanju wuſnali?

Duž, lubi ſerbio! poručječe tym, ſiž wam Iſchije dijetaja abo ſtajeja, ſo bychu na teſhame ieno herbz̄ſke ſlowa (hróčka) a waſche herbz̄ſke mena, a to orthograſiſky piſali. Hdyž wy ſiž placjice, možecje tež žadacj, ſo weni wſchitko po waſchej woli wobstaraja. Nemoja-li pak ſami derje piſacj (pſchetož ſójdy herbz̄y ryc̄ažy to nemže, runje ſaž tež ſójdy Njemz prawje njemizy nepiša!); dha je redačia tuičch Serb. Nowin. ſwólniwa, zyle darmo wſchitke požadane hróčka a ſlowa derje herbz̄y a we roſomnym prawopiſu napiſane. Nam podawacj.
Horjanski z Bodžeric.

Prawy čzaz k puſtejenu drewa, kotrež ſo dleſchi čzaz djerječi dyrbji.

Enata wjez je, ſo drewo, kotrež dobrý wužik k palenju dawacj dyrbji, ſo we wjestyml čzazu puſtejecj ma. W ſtecu puſtejzače drewo nebudje tak ſlunne abo ſpore ſož w ſyml puſtejzače. To wedža naſchi herbz̄y bratſja, ſiž taſkeho „drewjaneho wofla“ ma ſwojich ſahonach ſtejo maja, jara derje; teho dla puſtejzače drewo w ſyml. Ale w ſyml a w ſyml puſtejzane drewo je tola pſchedzo hſehe ſe jara wſchelateſe

shwolby abo neshwolby hōdne. W mjeſzi Lipi we Westfaliſkim kraju ſu ho wſchelake pruhowanja ſ drewo ſtak, kotrež bje w ſchyrjoch mjeſazach puſhežane. Da myſlu ſebi, ſo nižo neruſchne nečinju, hdvž ſerbam reſultat abo wunamſanke tuthy pfcheptanjoſow ſobudžielu. 1., buchu 4 w jenajſte ſemi rožene ſchmijeli w 4 mjeſazach, w decembru, wulſeho a maleho rōžka a w mjerzu puſhežane. Wihje ſchwri bjechu w jenym času ſadžane. Wone buchu wobezejane, tak ſo potom 30 ſteporow delhe, 6 paſzow ſchjerole a 5 paſzow teſte wostachu. Hdvž bjechu te 4 ſchtomu derje wužuſhene, poležiſtu ſo na ſoliſti a napowiescha ſo teſlo ežežje na ne, doniž ſo neſlemeſhi; teſlo ſtacj hačj ſo na hrjady, w decembru bite, 100 puntow poſtožie možesche, teſlo ſtacj ſneſechu we wullim rōžku bite 88, w malym rōžku 80 a w mjerzu ſenož 62 puntow. Po taſkim maja ſo hrjady a drewo k twarenju w decembru ſupowacj a biež. — 2., ſchtonowe ſoliti, 4 paſzy tolſte, jenak ſtaré, buchu 3 ſtopy do ſemje ſabite. W mjerzu puſhežane ſteſachu 3 aby 4 ljeta w ſemi a bjechu ſhniſte, w decembru puſhežane traſachu 16 ljet. 3., Dwaj jenajſkaj ſchmijelaj ſo do moſtreje ſemje ſaryſchtaj; tón w malym rōžku puſhežanju bje ſa 8 ljet ſhniſt, tón w decembru paſ mjeſeſke hliſežje po 16 ljetach dobre drewa. 4., Kelo wot drewo, w malym rōžku puſhežaneho, džerjeſche jenož 2 lječe, w decembru paſ 6 ljet. 5., Dubowe drewo, k džižam ſhetowane a puſhežane w mjerzu, pſcheruſheži mrokoſtu ſa $2\frac{1}{2}$ hodžiny, w malym rōžku puſhežane we 48 hodžinach a w decembru puſhežane zylije nit. —

Šu tele pfcheptanja prawe, a mi ſo ſda, ſo budjeſa pſches wſchelake wobſedžowanja tež pola naš wobtiwerđene; dha wjem, hdv mamy naſhe drewo biež, ſeli čhemy najwiožy wužiſta ſneho mječi, abo hdvž čhemy ſo pſched wſchelake ſchodus ſalhovacj. Čim droſiſche drewo ſloždym ljetom je a budje, čim nuſniſho je, ſo na to tudy ſpomnene ſedžujemy.

Horiſław.

Njemžy wo ſerbach.

W mjeſci Žwiliwi wobſteji hižem 18 let delho towarſtvo, kotrež kaž naſha „Maćica“ ſo ſa wupſchierarje tunich a dobrych knihi ſo lud ſtaré. Dolež ma wele tyžaz ſobuſtawow, je hižem pſches 100 knihi a pretylow do luda pſchineſto, wot letrich je njeſtražiliſi knižla rjana a wužitna. Naſnomiſha knižla ma to napižmo: „Geiſchichten und Bilder aus dem wendischen Volksleben an der Niedertelbe von Eduard Ziehen. I. Band.“ Tuta knižla ryczi wot naſhih polnožnyh ſerbſich bratrow w ſchyrjoch powedančlach, w letrich čze ſich waſhnuja, ežinenje a myſlenje čitarjam pſched weči ſtaſicj. Wona ſo hlađy a derje ežita. Naſbóle paſ pokafaju ſo w tych ſchyrjoch powedančlach: 1., Čjorný wobržer, 2., džižne ſamenje, 3., herbſke ſeženje a 4., bludnička (Tückbold) na wullu pſchiwjeru, ſtetraž bes ſerbam hiſežje tu a tam ſneži. Tam namakaſh tak wele pſchiwery na 116 ſtronach hromadu ſnoſhene, ſo dyrbischi bes džaka wuwekači: Je ſpišacjel wiernoſć abo lije viſal? Wāy, kotrež ſu tam pomenowane, ſu Cheinow, Palentiu, Werbenow a Gollin. Hačj ſu to mena wšow, kotrež weprawdzie tak rjeſač, abo jenož wunamſane mena, to newjem, ale tal weſje wjem, ſo ſerbow ſhwalba a ejeſz wulſa nevy byla, byli wſcho wierno bylo, ſchtož tuta knižla pſche. Na ſtronu 97. vraži ſo wo wiestym Berwizu: „Berwiza bje bohata muž, a budžiſche ſbožomnje žire byč možk, budžiſche menje ſlupy, herdy a pſchiwerny bvč. Tute iſi nevočiſki, wot kotreži prieni a poſleni naſbóle ſnežaza ſamownoſch herbſkeho charaktera ſtaſ, nedachu jemu k žanemu weſelu pſchinč.“

Hižom ſ teho widžimy, ſak wopacjne ſu ſerbio w zylih tam wopijani, hačj runje ſo prijež neda, ſo je taſlih ludži tež bes ſerbam, taſlih ſo ſich weſje tež bes Njemžami namaka.

II.

Priłopk.

W mjeſcie Žwonița je ſo 1. augusta popolnju 26 domow, 8 bržnjow, 15 hrđow a kólnjow ſpalilo.

W Zita wje dostane w bliższym czasu na mjeshejanskiej schuli jena wuciecka we jenej holczej klasy wucieckisej szkołejstwo. Ta šama je šo we seminaru psched iſi ljetami w Kallnbergu saloženym psichotowala.

S Zwitcamy pišaja, so je mordar Schreiterer (niz Schneiderer, wele mjenju Krawcer, dokož necham tych sejehowacj, kij nasche herbiše mena psicheložuja abo stepšajal) šwojš w Wezel sgrünje hizom snaty. Won je menujzy jedyn ſ direjū bratrow moreneho. Won bje ſobu na psichewodzenju byt a potom psched ſudniſtwom nestut wuſnat. Hacj a kaſſiſt pomožnikow je pschi ſenzowanju mjet, hisheje nepowredaja. M. H.

Ptaczka ſuka w Drazdjanach je ſiefsa jara bohacje nopytana. Schtōz chze hisheje dzenja abo jutſe ſječ, može ſebi dzenſki billet ſadacj, kij hacj do pōndjele placji a to hacj ſejaher, koſtrz na ſpomnenym dniu wezor w 11. hodji ſ Drazdjan iſedje.

W Szpočcu, russyskiszej reſy w Zemplinskim komitatu, bu 9. juliia pschipoldnju jena ſydomiletnja holečka runje psched zvrsiu wot jeneho welta popanena a piedy hacj pemož psichindje, ſadawena.

* Šieden 27. juliia t. I. je dželacjer Jan Bohunjer Mychtař ſ Horneho Sohlanda, 42 ljet stary, jako je w ſiebi na jenym ſchmitoku, 30 lóhejji wyšokim, hable ſejipat, ſe ſchoma panyk a na mjeſje ſwoju ſmerek namak.

* Djen 22. juliia t. I. bieschtai wjeſty Rudolph (w obiſſeler ſwojego weſneho riviera) a iſak Köhler, wobaj ſ Hornej Oderwitzu, wonlach na volu nedaloko wsy ſo ſwadiloj. Dako bje ſwada hizon nimo, pschintje pr. enſchelbo ſyn, i natykanej tſjelbu wobróneny, tam won a Rudolph pschimota jemu, ſo dyrbti Köhlera ſatſielicj. Rudolphowy ſyv pschisloži tſjelbu, wona pak ſapowedzi; won natykne nowy ſapalny klobuček a wutſieli njeſit ſe ſchrótom, kij mjeſeje w iſelbi natykane, na Köhlera. Mnoge ſorna ſu tutemu do ramni, wjazore pak iſi přiedku na wutrobi nuteſhle. Köhler leži na ſmerek raneny. Wobaj Rudolphaj eſknyshtaj, buſhtaj pak na to 24. juliia w ſwojim wobydlenju w ložu, hozę mjeſeſhtaj wobaj ſwoje natykane tſjebi ſebi ležo, ſajataj a do Lublia do jaſtwa womiedzenaj, hozę ſo njeſt pschecjivo nimaj kriminalne podpytowanie wedże. Na ſajtra bu t j Rudolphowy bratr w Čawie ſajath a ſadjeny, dokož bje pschi tym nestutku podla byt a njeſhdej pět hodzin poſziduho vecia jenemu dželacjeri na Raumanez bleiſchi ſe ſajſe lenjom hroſt a jenož na wotkadjenje ſwojego bratra wot taſkeho ſloſniſtwa wotestejak. —

* Wo ſorciſmarzy Czidrichowej ſ Ramnijowa ſo hisheje newje, hacj budje, kaj je k temu mořenja ſwojeju djeſejow dla w Budyschinje a Drazdjanach wotkudzena, ſudniſky ſ ſmerek wotprawena. Jeje wjez leži w tu ſhwili dla jeſe wobhnadzenja králej příſek.

Ra ptaciej ſuzy w Drazdjanach ſu ſiefsa lietſa wjazora menagerie, bes ſotrymij ſo k. Casanovie ſluſhaza najběle wuſnameni. Tam poſaſujetaj ſo menujzy prjeni króč do Njemileje psapivedzenaj nil ſej ſonej. Tute konj: biehu hizom psched 1000 ljetami wulka žadnoſej. Wone ſteja najblíze tapiram, elefantam a mórikim frumam, a byda w ſrednej a polonjeſej Alſ izy.

W Moritzburgu ſapali ſo 1. augusta w ſwjerinſkej ſahedze hola; woheň pak bu ſkoru ſahacheny.

(Rajſtrawniſche bitwy naſteho ſtoteſka). Dotal je ſe wſchelakich roſprawow tak wele wjeſte, ſo je w bitwie pola Solferina 24. junija ſwobeju ſtronow na 30,000 muži k dalſhemu woſwanju nekmanyh ſejinene, ſchtōz by po taſſim, hozę zyle tam wejewawſz: weſſlo na 320,000 liezimy, nejchto psches 10 proz. wuežnits, t. r. tozdy djeſaty muž je mereny abo raneny. Tola to nebie hisheje naſtrawniſcha bitwa naſteho ſtoteſka. W bitce je pola Alsteritz na Morawje dž. 2. deſembra 1805 wobdjeli ſo 70000 Ruſow a 13000 Ralufchanow ſ jeneje, a 70000 Franzowſow ſ druhéje ſtrony; Ruſojo ſhubichu (panuenych a ranenych) 21000, Ralufchenjo 5800, Franzowſojo 10000. — W bitwie pola Apern dž. 21. do 22. meje 1809 woſiowaſche 75000 Ralufchanow pschecjivo 66000 Franzowſow; prjeni ſhubichu 20000, druzý pak 13000 merovych a njeſhde 30000 ranenych. — Pola Wagrama (5. a 6. juliia 1809) ſiejeſche ſo ra'niſe wobjſlo na 137000, neſchecjelowe na 170000; prjene ſhubi 20000, a Franzowſojo 22000 muži. — We wulej, „bitwie narodow“ pola Lipſta (16, 17. a 18. oſtobra 1813) ſtejeſche 330000 ſjenocjennych pschecjivo 260000 Franzowſam a ſich pomožnikam; na ſtronje prienich bjeſte 48000 ſhubenych, na franzowſkej 45000 merovych a ranenych. — Schtōz na poſledku poraženje Napoleona pola Waterloo (18. junija 1815) naſtrupa, bjeſte tam pschecjivo 100000 ſjenocjennym 70000 Franzowſom poſtajene; tucj ſhubichu 25400, tamni 31000 muži. — Schtōz na poſledku poraženje Napoleona I. w pschecjemu 20 do 25 proz. woſakow ſo ſhubi, bes tym ſo w bitwie pola Solferina (taž horſa ſpomničkmy) leno ujſchto psches 10 prozent. M. H.

Kak

rozom

Hans Depla

wótkitaj

a

ludzi pódia

Mots Tunka

škréjetaj.

Hans Depla. Mots, mój bęj tola swjer-
naj wostanemoj a cijnimoj swoju mżnoścę.

Mots Tunka. Haj ty mjenisch, jo ludzi
schkriejemoj a s tym nieschložkuli schpatne faczjeri-
moj.

Hans Depla. To ho wje; ale ja byh
radu hiszczę kručzeho rycząt.

Mots Tunka. Nō, schto dha by tajke
shnih, so mżemoj schwilkach?

Hans Depla. Czjoda rjanyh herbskich
hólzow nimo mjeſta czechneiche, kis bjechu i Draž-
danskeje ptaczeje kuki hem deſseli.

Mots Tunka. A schto dha mjeſeſche ty
na nich wustaję?

Hans Depla. Boni sanefechu njemsku
ſchtulu a ſpiewachu: O Straſeborg, tu wunder-
ſchöner Staat atd. To bje cji tola jałoznje
dżiwia njemeſina!

Mots Tunka. Haj hdz̄ liepe njemſki
nemóża, dha nech radſho herbszy ſpiewaja;
wschak maja w „Czornym koſu a droſaje,
Sahrodze kwietkoſtej” a w družich ſbierkach doſci
herb-lich ſchtueſkow!

Hans Depla. Ja byh bęj tež myſlit, so
dyrbia naſchi hólzy počecz roſom wujiwacj a
herbszy ſpiewacj; Niemzy tola żenje franzowſzy
abo w druhej zusej ryczi nespiewaja.

Cyrkwinske powjesće.

Kréeni:

Michalska cyrkej: Małta Bohdanka, Hand-ila
Kra rzo, ſorcžmarja we Ženkezach, dj. — H. udrich,
Hana Rieckeſz se Židowa nemandjelsz i ſ. — Anna-
lia Augusta, Zana Sodana, wobydlerja rod bortli-
non, dj. — Hana Helena, Handrija Kocha, cijesle
na Židowje, dj.

Zemrjeći:

W Budyschinje. Djen 20., Ida Bertha,
Karle Bohuſhwaſka Libſcha, wobydlerja na Židowje,
dj. 6 m. — 21., Madlena rod. Sonnerez, wu-
dowa po redaktoru Delfu, 64 l. — Hortensia,

Ema Schumann-Leclerq'a, wucjerja franzowſteſſe
ryče, dj. 12 d. — 22., Wjetr Husak, džekacjer,
56 l. 2 m. — Augusta, Handricha Schöno, mje-
ſchajan a tótki, dj. 3 m. — 23., Eſta ſwudo-
wena Gernowa, hospitalitka. — Korla Božidara
Brusche w Židowje, ſ. 9 m. — 25., Khrystila,
Roberta Nonnerta ſamkarskeho wudowa, 70 l. —
Ernst Mendel, mjeſchajan a barbar, 56 l. — Jurij
Michala Pötschki, ſtewſkeho mićira, ſ. 8 m. —
26., Rudolf, Kscheszana Buscha, džekacjerſta ſ., 4
m. — 27. Jurij Petzold, mjeſchajan a džekacjer,
83 l.

Gróńcze kswierneho pscheęja
wysokodostojnemu

kn. duchomnemu E. J. Wanakej

pri nutrwigedzenju za fararja we Woslinku
4. augusta 1859,

poświeczene wot dżakomineje wutroby jeneho jeho
njehdusich wuczomnikow.

Hischceje hyslina frudoba
Woslinkanske duschje kryje,
Hischceje kójda wutroba
W Božim domje hysly syje:
So tam wjazy neplýsba
Lubodrohch' Imischa!

Tola, swierna wošada!
Trzej hei hysly, wyskaj jara;
Boh na tebe swomino,
Sa tebe ko swierni stara;
O tak milosz nebeska
Rad tobú ho pschekraſnja!

Graj, djenſ ſwiernoch' fararsa
Boh tón Knes cji wedze ſ nowa,
Wjerjazeho paſtyrja,
Sſluſomnika ſwojoh' ſłowa,
So by Bože kralſtvo
Sso tak dale twarilo.

„Tebe wodzicj i Jesuſej!”
To je jemu ſwiate dſielo;
„Wjeru plodzicj i ſbójnikej”,
Je ſom' ſtajnje duschu hrjeto.
Woslinko, duj ſawysſai,
S luboſſiu joh' powitaj!

Wj pak, luby kneje, tam
Stupeje ſ Jesuſom do djjela,
Wuſywajecj i wjeczym ſinjam
Drohe hymjo Božoh' ſłowa;
Boh Waſch wuſyw pojohnuj,
Psches Waſch duschje wobſbojuj.

Boża hnada krémuj Waſch,
Sboſje, cjerſtvoſ, Khrysta milosz
Waſch dom debiuj kójdy čaſ,
Kčijes Wam radoſ, mjer a cjlotaſ
Saſhwitaj Wam młodniwy
Pschichod mily, rojowy.

Ducha mozy ſ wyſoka
Szel Wam Boh Knes kójde ranje;
Pleđna roža nebeska
Halbui kójde prijedowanje,
So ho w tutej čaſnoszi
Waſch hysw kraſni i wjecznoszi! —

N a w e ſ t n i k.

Zena hjeſa w Trebenzy je ſ pschenajecju, a
je wſcho dalische ſ nashonenju pola Pietra Be-
nady tam.

Snata žona, ſiſ je ſańdženu ſobotu na fo-
tolskej hafy moi pschedeschcijnik ſ ſebi waſala, je
ſ tutym žadara, ion we wudawarni Serb. Now.
woteadacj; nožde-li to, budu druhe ſrijedi psche-
cjiwo nej nałozecj.

Đžak a wosjewenje.

Pſcht wohnjowym nesbožu 29. t. m. na
ſwonsomnej garbarſkej haſy ſu mi wſchelazy
lubi pschedecjlo jara ſ pomoz ſtalt; ſa cjoj jim
tudy ſjawnje wutroby tjaſ praju. Tez je mi
a mozej ſwójbi i Handrij Hantschink pod hromem
ſ luboſeju bydlo dat, ſchtož ja ſwojim ſnatym ſ
wedzeniu dawam. Moje pschekupſtvo tež ſaž
predy dale wedu.

Jan Scholta,
drasćazv pschekupz.

Žiwnosć we Ženkezach čiſto 26. je ſe ſwo-
bodneje rufi na pschedan. Wſcho dalische može
ſo ſhonič pola wobſedjerja.

Khjeſa ſ polom a ſahrodou we Wulich Deb-
ſezach cji. 40 je ſe ſwobodneje rufi na pschedan.
Dalische nashoni ſo pola wobſedjerja.

Putſe nedjelu konzert, ptakatſelenje a
reje w Sđeri.

Dom aſchla, ſoržmar.

Jedyn ſiſ je ſobotu 30. julija na ſitnych
wiſach ſtejo wotajeny byt. Tón, kotremuž ſluſha,
može ion po ſaplacjenju najwjeschta we wudawarni Serb. Nowin ſaſo doſtacj.

Sſerbske ſ p i e w a r ſ ſ e ſu psched-
njeſotrymi nedjelemi (hlad. cji. 26) w pschekup-
ſtich ſlamach Roberta Klemma ležo wostale.
Tón, kottehož ſu, nech hei po ſaplacjenju na-
wjeschta do wudawarnje Nowin po ne pschindje.

Dokelž sym swoje dotalne pschekupstwo materialnych tworow a zygarow

Davidej Berger

pschedał, dzakun so, czesczonym wobieraczem sa pjanaczelsjetu bohatu dowjern na najwutrobnischo a proshu, so bych u je na mojego sejehowaczeja lubosnije pschenefili.

S tutym wessewiam też, so moje psched dwiemaj hletomaj sałczenie **pschedupstwo zygarow** dale wobstawa a so budu wschtke żadania i najwetschej sprozniwoścju dopelnicj.

Robert Klemm.

S poczahom na przedstejazy nawjeschik dowolam siebi swoje wot k. Roberta Klemma a pschewate

pschedupstwo materialnych tworow a zygarow

na najslupe poruczicj f tej podwolnej prostwu, so by so mojemu predomnikoj wopoka-
fana dowjera na mne pschenesita. Ja budu so prozowacj, so bych tutu dowjery
siebi sałuzil a sałerzał.

W Budyschinje.

Etablissement.

Czesczonym Eserbam w Budyschinje a wo-
kolnosci f tujym najpodwlnischo wessewiam, so
sym so tudy jaso czasznikař sałydil. Ja budu
so breseru prozowacj, so tych wschtich kupo-
warjow na lózde waichnje spekojil a poruczam
na ruber wschelake družiny czasznikow, a to:
skote a bieborne ankerowe, cylinderowe,
wrečenkovce, žonjaze, wobtukowe a
nôzne czaszniki, regulatenty, pa-
risse a winste pendule, budžaki, sož tež
schwarzwalde sczjenowe a hrajaze czas-
zniki w mahageniu, rohu a blachu saładzene.

W Budyschinje, 28. juliia 1859.

Konta Köchler, czasznikař,
na rózlu žitneje a hejsteje hašy cij. $3\frac{1}{2} \text{ zl}$.

Ženęski swedżen
budje jutse nedżelu w hospiczu w Bukezach,
k czemuž pschedzelne pschedproschue

L e h m a n n.

Bes Worzymom a Budyschinom bu 4. t. m.
koty žita namakany, kiz może so pola podpišan ho
hašy dostacj.

Vrāuer, rydlat we Bukezach.

Rajnowsche.

S Parisa, 4. augusta. Do pschistawow
pschi morju je porucznoſej pschischta, so dyrbja
so lózde krydom wobronec (Desarmirowacj).
Porucznoſej so hizom wurreduje.

S Budyschinie. Pschi aczerawscsim newedri
bushtaj tudy dwaj wokoj, korejmatej Petras dej na
hornczercijsi hašy sluszozej, na poliwot blyſta sara-
żenai. Wule ſbozo bje, so die wolažnij kore kročelje
wet neju (po ſopel) woteschot. Dale dyrte tež blyſt do
wjeſie wuleje zytkwe a tež na Židowej pola Pôstowiz
do blyſtomoda.

Kore.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedźna.		
	tl.	insl.	tl.	insl.	tl.	insl.	np.
Pſcheinza	5	20	—	4	—	5	—
Điozka	3	15	—	3	—	3	10
Deczmen	3	—	—	2	20	2	25
Worž	2	20	—	2	5	2	15
Gróch	5	15	—	—	—	5	10
Woka	5	5	—	—	—	5	—
Đepik	5	—	—	—	—	4	25
Jašky	6	25	—	—	—	6	20
Hejduschka	6	—	—	—	—	5	25
Đierny	1	5	—	—	—	1	—
Jaana butry	—	14	—	—	12	—	13
Kopa (ſt. ...)	5	15	—	—	—	5	—
Hent. (yha)	—	22	5	—	—	17	5

Cisó Bledricha Hiki w Budyschinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde čísto płaći 6 np.
Štwórlétna předplata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósće 7 1/2 nsl.

Cíllo 32.

13. augusta.

Léto 1859.

Wop schijecije: Szwietne podawki. — Se Sserbow. S Budyschima. S Klóschtra Marineje Hwiesdy. S Hufli. S Delan. S Radwerja. — Prawiñiske dopisy. — Wobydlerstwo semje. — Sa dom a hospodarstwo. — Pschilept. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Zyrkwinske powieſze. — Ma-wieschtli. —

Swétne podawki.

Sakſka. Zeho majestosć nach kral Jan je 6. t. m. dopoldnia dñeschi wopyt sejnit we polspscherni (Correctionsanstalt) na hrodźje Hohnsteinje. — Pschedsydaj želesniſteje direkcie we Draždjanach a Lipstu, kaž tež njeſotſi wyschſki ſastojniſy na želesniſy ſu wot rafusſeho khejzora rjady deſtali. — Krónprynz Albert je ſo s Reinhardſbrunna ſaſo wróćit. — Knes minister finanzow, ſwobodny knes s Friesen je ſo na 5 nedjeli do morskich ſupelów podat.

Pruſſka. Zeho majestosć kral bje wečor 7. t. m. ſthorit; krei jemu ſylne do hlowy ſtuvaſche, tak ſo dyrbiaſchu jemu žitu rubaž. ſſredu 10. t. m. hžom telegrafirowachu, ſo ſthorſcji na ſtrachnoſeſi jara pschibera. Zeho dla pschijedje naſajtra tež vrynzregent ſ ſupele ēms' a ſaſo domoj. — Predawſchi minister wuženſtwa f. s Kraumer, kij je na khoczebuſlim gymnaſiu ſerbſte wuženſte hodžiny ſawedt, je ſobotu, 54 ljet stary, w Varlinje wumret. — Brjohi pschi naranshim morju maja ſo wob-twerdzieſ.

Frankfurt nad Majnom. Wečor 5. t. m. naſtachu na njeſotrych haſach naſchego mjesta hroſne puši bes pruſſimi a rafuſimi woſakami. ſyline patrouille ſich roſehnachu. Na druhı wečor pak ſapocjachu ſo hischeje welsche, tak to bu wele woſakow ranenych (njeſotſi ejezgħi). Djen 7. ſu ſo hischeje bóle bili na haſach a tež ſwonka mjesta. Gene mjefte wrota (Aller-heiligenthor) buſhu wot pruſſich woſakow ſnad-

bjehowaniom dobyte; hdyž ſylna patrouilla pschijedje ſ wutylnenym ſodaſami, wobarachu ſo biczy a ranichu wednika patrouille (Frankfurczana) ſimertne. Poweda ſo, ſo ſu tehodla mnosy ſajeczi. Djen 8. pschijedje ſ uſlam bes Vajerami a Rakuschanami. Dotal ſtaj 2 mor-waj a w ſchpitalach wofolo 30 ranenych.

Vajerſka. Na tudomnym ſejmje je 9. t. m. 27 ſapoſtažow namet ſtaſilo, ſo dyrbi ſo njeſiſti „hund“ poredzieſ a we Frankfurcie tež lud ſaſo ſastupeny byc̄, kaž to w l. 1848 bjeſche. Taſke hloſy ſo tež hewak we wsche-lakich krajach a miestach Niemſteje ſlyſhceſi dawaja.

Rakuſſka. Rakuſſy jeczi pschijedje ſ Fran-zowſteje ſ welscha psches Niemſtu do Čech. — Franzowske želesniſteje towarzſto (lij ma, kaž je ſnate, želesniſy na dothe ſjeta wotnajate) je wosjewilo, ſo cheze woſakow ſ wójny domoj ſo wróćazych ſa tjezinu tary jiecz dac̄. — Pólny marſchall Heß je ſ Verony do Wina pschijiet. — W Innsbrucku ſu hžom krajne ſtawy ſo ſhromadžile, ſo bychu pod pschedsydſtowm arz-pójwodwy namjeſtinila liepsche Tyrolſteje wuradjo-wali. Taſke krajne ſejmy wočakuju tež druhe ſtrónſte kraje w Rakuſſej. — Potonſchi Tyrolojo, kij ſu po narodnoſeſi Italianojo, chzedja petižju do Innsbrucka poſtač, ſo ma ſo Trientska krajina, wot nich wobydlena, wot Tyrolſteje a Niemſteje wottorhnyej a Venezijskej pschifantnyej. — Požčontka, fotruj je knejerſtwo ſa potrebnoſteje wójny pola narodneho banka ſejmilo, wuejinja njeſto 118 millionow ſcheknalow. — Na nowych mesach mes Rakuſſej a Sardinskej

je hizom polizaistwo a zlonistwo postajene. Lombardjanam budje nowa zlonska linija, kij ich wot Rakuskeje dzjeli, wele szkodzicj, dokesz woni hewak tam najwjaazy swojich produktow (wosebie jidu) pschedawachu.

Ital'ska. Kral Viktor Emmanuel je 7. t. m., pschewobzeny wot swojich ministrow a wot slobustawow sejma, do Mailanda pschijet. Won bu s wezelom a sapalom pschijaty. Wezior bjesche mjesto woszwestlene. — Republikanar Mazzini je vecja s Londona do Italiskeje pschischok, so by nespokojnosz luda se slonczeniom wojny wujik a k nowemu rotopej schejumat. — Bes nowymi sapostanzami na turinskim sejmie je tez general Garibaldi jako wotpostany s mesta Stradella. — Ministerstwo w Turinje na to djieka, so by wojsko k 1. septembra na mjernej nosy bylo. — Sardinski komissar je Parmu wopuschcij. Poddano chzedja njecko kaj Toscanszy petiziu na Napoleona poaskacj, so by jich pschi Sardinskej wostajit.

Franzowska. Khiezor a khiezorowa pojedzetaj 17. t. m. do Biarkita, hdzej do ostobra wostanetaj. Tez prynz Napoleon tam pschindje. — Nekotre nowe jelesnizy su so twariej sapoczale. — Werch Richard s Metternich je Napoleonej hamoruznije piszany list wot khiezora Franza Josefa pschepodał. — Programmy k wulkemu swedzenju 14. augusta su hizom wossewene. Rano w 6. pschipowedza kanony sapoczatz weholeho dnja. Na wszych konzach mesta rosdzieluja potom przedstejero khudobnych a dobrocjinskich towarzstwom dary potrebnym khudym. We metropolitnej zirkwi su Boze stujby a Te Deum, k czemuž so najwyschisciastojnizy nutsnamakaſa. Ludowy swedzenj traje wot 1. do 6 hodz. popołnju a su k temu wschelake wezela a džiwadla pschihotowane. We 15 theatracj je swobodny pschistup a darmotne pschedstajenie. Wezior swjatoçna a wuberna illuminazia. Woſazj (wot kotrzych kiedy 3 franki dostane) defiliruja w tymle redzi: 1. woſazy, kij dobyte rakuske khohoe neſu; 2. khiezor a generalny slab; 3. garda, wedzena wot marſchalla St.-Jean-d'Angely; 4. prieni korps, wedzeny wot mar-

schalla Baraguay d'Hilliers' a; 5. drugi korps wod marſchallom Mac-Mahon'om; 6. tsecji korps wod marſchallom Canrobertom; 7. sztwartor korps wod Niel'om.

Schwajcarſka. Rakuszy, franzowszy a sardinzy polnomoznicojo su so hizom w mjesecje Žurku shromadzili, so bychu postajenia miera dwuujednali. Prjenje poſedjenje, pschi ktrymž bjesche tez sardinſki wotpostanz, je so 8 t. m. wotbylo a druhe, kij podbra hodziny trajesche, bje hizom nasajtra. Podpišanje jednajow a wunoskow ma so na radnizy stacj.

Endželska. Esem je poweszcj pschischka, so je wojerstki sbiejk w Indiskej pschestak a so je tam njeck mjer. — Ruski wulkowerch Konstantin je na kupu Whigt pschijet. Won puczuje tonkrózj incognito pod menom admirala Romanow.

Ruſowſka. Twarenje jelesnizy wot Moskwy do Saratowa, 700 werstow, je dwolene. Kapitala, kij so psches akcje shromadzij, je 45 millionow rublow treba. Knežerstwo saruczi 4½ prozentow danje na 80let.

Serbija. Se starym werchow Miloſchom nochzedja mnosz prawje spokojom byč, dokesz iich nadzire w poſlenim času dopelnit neje.

Turkowſka. Dunajska armeja, kij Molдавsku a Walachisku wobledzbuje, hiszceje w ljehwje pola Schumle wostane.

Ze Serbow.

S Budyschina. Sañdjenu sobotu bu jita na burſa (Getreidebörse), ktoruž je ratarſke wofresne towarzstwo slonečnje doczakalo, na tudomnej mjeſchcianskej vinzy motewrena. Zalo masler je k. ratarſki komissar Ernst Moritz Herrmann postajeny. Shromadzjenje žitnych pschedawarjow a kuywarjow traje kózdu sobotu wot 10. hodz. dopoldnia hacj do 1. hodz. pschi połdnju.

S Budyschina. Tamni sydomjo Serbij, kotsiz sañdjenie jutry po wobstatym kandidatskim pruhowanju s naszeho krajnostawſkoho seminaru wustupichu, statkuja njecko po Bozej hnadjji jako szobudzietaczero we winizy teho Knesa. A to

f. Pallmann jako schulski vikar w Porchowje, f. Peč jako pomocny wuczter w Gersdorffie, f. Babik jako privatny wuczter w Budyschinie, f. Hänsel jako pomocny wuczter w Rakezach, f. Lehmann jako schulski vikar we Wykosej, f. Grund jako pomocny wuczter w Bukezach a f. Roscher jako pomocny w Bejerezach. Pečo wot tutych kresow po tojskim w Niemzach dżetaja a dwaj jenož staj w lubych Eserbach fastoinstwo dostatoj. S teho widzimy, so je njetko herbstich wuczterow dość a so najskiere jenje wjazy po brachowacj nebudža. Schłoda jenož je, so su hiszczce tam a hem herbske wuczterske mjesta s Niemzami wobħadżene! — F.

S klóschtra Marineje Hwiesdy. Sandżenu nedzielu bjesche pola nas żadny bweđen, jedny nowoświeczeny duchowny f. Franz Riedel s Kultowa dżerzesche prijenju Božu mschu w tudomnej għalki. Prijedowanje mjejesche f. Wels, tachaniſki vikar f. Budyschina. Wobżarujemy, so f. Riedel, kij je Eserb, pola nas newostane. Wón psciindże, dokelž je w arzbisopstwim semi-naru studował a hijom do prajsejse diżżej psciħiaw, na jene mjesto w Ģezechach.

S Huxti. Tudy dyri weżera tydjenja, 5. augusta, Boże newedro do doma żiwnoċċerja Pjetra Wjazki. Sbożej pschi iwm bje, so ho runje jara hylne desħejowasche a psches to furowy wohēn podušy, tak so ho nicżo dale nespali, dyġi pomenowany dom. — F.

S Delan. Sandżeny viatik je pola Ia-kubex tudy Boże newedro dyriko, najpreżi do jeneho topoča a potom do fönnej, hdżej je do tisechi dżeru murashlo a też niesħiex deċkor wotraħxlo. Sapali lu pak nicżo neje. — P.

S Radwora. Tudy dowolamy hebi rosprawu wot lietushħich ġnjow daċċ a nadżiemj so, so budža też wot druhih stronow rosprawy podate. Žitne ġnje nashejse wokōnnoscje mōjemy, hacż runje je kuchota khjetru schlodžiła, hiszczje psħeży dobre menowacj. Rożla je wele kip daħla, a lubi podla jara rjane forn. Psħenxa, kij hasse je f-dziela domoj, je so też rjana radżita; to placji też wot sajnejec jecġmenjew a woxbow. Alle posne pħyw su wot kuchoty jara cżerpile, tak so nje-

kotry hymjo nenamloċċi. Bkernu steja w se-lisħċiġu rjane, jenož na wupalniċċeċċa wozċina felo motpadowacj a je na napoħslad, każ swa-rene. Tola qiegħi ja prajsej, so je mało pod penkom, a podla fu jara moliekk; też fu hijam njefti tam a hem khore bes nimi nama-fali. Leni fu krótke a rjedke wostak: tola yak fu jaħly weħbediżże radżene a lubja bo-hate ġnje. Toħamoo placji też wot djeċċelow a kolijow. Schtoż kalki a rjeppi nastupa, te steja khjetru schpatne, a sda ho, so wele każ-żej holoteje iż-żejj nebudżem. Niegħi je wubernu dobylek dat, a synove ġnje bjeħu tak wosħbowne każ je sa wele liet mieti nejħi. So budża wotawowe ġnje naħi spokoċiż, je mało nadżiie, dokelž luu fu f-dziela wupalene; ale plodny desħejixiż może boksi wiskiise pħodx wosħċewiż. Skadu smiejem, hacż runje rjene fejjejse, jara malo, dokelž ja najböle wulfejje kuchoty dlo, nejratu spada. *+*

Prawizniske dopisy.

XVI.

Kajse pravo placji w Hornych Łužicach w nastupanju p-o-w-o-d-j-e-n-j-a kufow?

W tutym nastupanju je tu starý patent abo akt wot 18. augusta 1727, wot njeħdu sħeħho wħysħsħeħo hamta w Budyschinje wudati, tij- hiszċie dżenba placji. Ieho postaġenja, sa-ratjow a weħbijanjow ważne, su yak tele: 1., Po ss I. IV. V. a XIV. spomneneho patenta je wobħedherjam leżomnoċċiow, psches kofreż abo pschi lotrukjż rjeſi abo rjeċċi djeja, sakasane: psches saracjenja, hacjenja, powyšenja warow a saracjenjow, abo na druhe wasħnnejne wodu na-pinacj, sadżerjowacj abo f-jeje vorjadneho bieha (rjeċċi-niċċeċċa) wotwedoracj, a 2., jidu na mjeſħi (psches kupyne listy, rezessi abo druhe podobne lisejżi) dopokasj nemożeja, so maja f-wjazy pravo, jenož dowolene, so hemm idha kόżde l-jeftu sħafty kroċi, menujżi dwojjiż dōk sħiġi w 12. hodja. hacż do pschi-hodnejse nedżeżele pschi potodniu w

12. hodž. rječki a rječki i powodzenju
kućow a sahrodow hacjicj, wodu na-
pinacj a ju na kući a sahrod wot-
wadowacj. — 3., Dale dyrdi po §§ III. a X.
spomneneho patentu kózdy wobhodżer leżomnoścjom,
abo hdž a hdž rječka abo rječka bes leżom-
nościami dweju kućodow bježi, wobaj kućodai
hromadje kózde ljetu, w nalječju s pschiwacjom
tych, kotrymž to wot fastarska bsem abo po wu-
jednanjacach a wuzinjenjacach pschiileži, rječku abo
rječku (rječnischcjo) tak derje wot nute sa-
wadoweneho nerjada, bahnischcja a pjeska, kaž tež
wot sarosenej scijiny, forenjow a kercjiny ejscijecj
a wuredjicj. 4., Tute postajenja maja so k
smienju penežnje schtrasy wot resp. 20 a
15 tol, w § VIII. a XIII. postajeneje, wob-
hodżbowacj.

W.

Wobydlerstwo semje.

Pod tuthym napišmom je w najnowszych Petermannowych „Geograph. Mittheilungen“ nastawek wot Dieterici'a, s kotrejž scjehowane wuzahyńcze. Nascha semja je jenož na malych kózcejach kózneje wobydlena. W Amerizi je w dothoranskim džielie sjenocjennych statow husejsche wobydlerstwo, a wysze wetscheho džela Europej hiszczje w Chinesiszej a naranszej Indiszej. Była polnóżna Amerila ma jeno 36 millionow wobydlerow, po tajsim liedma telko kaž Franzowsta abo Rakuſka. W Londonje bydli wjazdy ludži dyžli w gylej Australislei a drugich lupač wul-
keho morja. Najbole trebana liczba čłowelow, po kotrej je iſt 1000 millionow, je wot Büss-
chinga (1787) postajena. Dieterici je njeſto po najnowszych datach wulicžit, so je njeſt 1288 millionow ludži na semi. To so roſemi
so liczbą neſhu tak wieſte, kaž pschi wobydlerstwu
nascheho kralestwa, hdž kózde iſt lieta s naj-
wetschej wjestoscju wiemy, kello ludži w nož
wot 3. na 4. dezember pola naš sp! Po nje-
duſich Blumenbachowych čłowelskich rassach ro-
paduje wobydlerstwo semje talle:

1. kaukaska rassa ma 369 millionow
2. mongolska rassa 522 -
3. aethiopka (czorna) rassa 196 -

4. amerikaniska (bruna) rassa	1	-
5. malajiska rassa	200	-
	1288	millionow.

Po nabojenstwie je

1. kischejanow (w Euro- pie 272 mill.) syta	335	millionow
2. židow	5	-
3. pschiwišnikow wschlisch asiatishich nabojenstwów 600	-	-
4. mohamedanow	160	-
5. pohanow	200	-

Po narodnoſci podamy s drugich žortow
wobliczenje drugi fróč. M. H.

Za dom a hospodařstwo.

Pod tym menom satozimy nowu rubriku w Serb-Now., pod kotrejž chzemy drugih wažnische wu-
namkana we ratarstwie (kaž w poſlenim ejſilie
wo puszczenju drewa) a drugich sa kózdy dom
wažnych wiedomnoſczech bobudželich.

Sa sahronikow. Belgiski sahrodnik
Dubreuil, poliwa roſliny s roſpuszczeniom (Auf-
lösung) schwablositaleho želeſa. To pomha
žalosnie s roſczenju a tež s roſwicju pſedow,
hdž je, tak tuče hacj ſu ſchtwórczini ſwojego
roſczenia doſahnył, iſt fróč ſa ſobu, hdž
ſlonožno wjazw na ne neſwjeſci, ſe ſpomnenym roſpuszc-
zeniom, $1\frac{1}{2}$ gramma na 1 liter wody, poliwaſch.

S rjeđ k pschi egiw ſad uſchižy (Bräue-
ne). Jedyn franzowski lekar, Dr. Billard we
Corbigny'u podawa we cjaſopisu Kosmos
(1859, 14. ſeſtiw) jednorý ſrjeđk pschi egiw
ſpomnenej khorosćji, pschi kotrejž ſebi tu a tam
niekora macj na wſach wulku starosęj ejini,
dokelž ma daſoſo ſi lekarſi. Hdž ſo ſaduſhiza
poſaſowacj počina, da ſo hdžescju kózdu hodži-
nu wodnjo a w nožy, ſzija wody, do kotrejž
je na wetschu ſchleazu bjelik jeneho ſeja roſ-
puszczeny. Podla dawa ſo jako napoſ ſluk-
zoforowa woda, do kotrejž je na jenu winowu-
bleschu gyle ſejo, bjelik a žolcik, dyrene. Sa
iſt dny je hórscha khorosć nimo a džecjo ſo
bórsy gyle wuſtrowi.

Přílopk.

Na tak menowanej butrowej horje pola Biskopiz, na kotrejž je rjany wuhlad do wosolneje krajiny, su njetto tež wježu (term) twaric̄ sapoceli a nadzija so tam runie tajseho bohateho wopyto, kajkehož so „Baltenberg“ weželi.

W kewernej (połnożnej) Niemskiej (w Hamburgu, Meklenburgskej atd.) počasuje so nerad widzany hósc̄ — dla cholera. Tež wokolo Erfurta su wady tuteje khorosze biale.

Wokolo Offenburga w Badenskej stej 30. julija satračny wichor a kropobicie na $2\frac{1}{2}$ miliona schlebnakow schody nacjmito. Wulke schotomy a czeške wosy buchu spowalane, haj je nošlwe wosoby (varschony) khetre kruchi daloko we powjese nežene.

W Habrac̄iach (Ebersbach) bu nedaweno jena nalutowarnja wotewrena.

S jenho najnowszych listow jeneho missionara se Selenškej (Grönland, kotoruž nam tež jena ſerbſka knižka, s noſtadom Macižy ſerbſkej wudata wopisjuje) ſhoniwy, so tam, hajž runje ſrjeda, tola druhdy newedra so počasuja. W ſpomnennym lisejje rječa: „Riedki počas mijachny

tudy 15. julija (1858), jene newedro cjeħnesche wylče naši. Dwójzy so ſabkysny, na cjož ſylny hrimot ſejjehowasche. To bieſche druh we 34 ljetach mojeho pschebymwania we Selenſkej, ſo tu newedro widžach.“

W bitwie pola Solferina ſo na ſpodziwne waschnje, ſo jena franzowſka kanonſka kula do erta rakufte ſanony pschilec̄ja, a dokelž bieſche wotewrena tlama rakufte ſanony wetscha, tam tež nutska wosta. Kanona psches to nicio cjer-pela njebljeſche, kula mójeſche ſo lohž wucjahnyc̄, ſtož ſo tež ſta. Rakufy woſazy ju hnydom ſaſo do ſanony nabichu a Franzowſam naſpet poſlachu.

W Barlinje pſchedawa jedyn pſchelupz klobuſi po 300 toleriach. Nedawno pſchidnoje tam knes a chyſche taſki klobuk widžec̄. Won ſei jón wobhladowasche a rekn̄ po khwili: „No, hdže pak ſu džerry?“ Pſchedawar ſo ſtróži, dokelž ſei myſleſche, ſo je na jeho drohei tworje njeſchtſto ſabyte abo ſkepfane. Težo dla žada ſebi roſ-wucjenje, kotrej jemu kupz taſke poda: „Kajke džerry? No, ſ fotrymiz by wol, kij taſki klobuk ſupi, rohi wuſtorcijez möhl!“

Hans Depla. Me žaloſnje herzota a tujnota cjiwiluje, hdž dyrbju n'ehje hodžinu das-ko hicij.

Mots Tunka. W tajſej nusy dre mójeſch

ſebi ſterje pomhač hajž naſch redaktor, hdž jemu depišu ſlubia a potem nepoſcjetu.

Hans Depla. Haj, ty mjeniſch, ſe móju ſebi w ſorcjmje pomhač.

Mots Tunka. Prawje masch, wšak je jich doſcji a wſchudjom ſy pſcheſtne pſciatyi.

Hans Depla. Dow how, nehwat wſchitko do czafa a bes wunſcja!

Mots Tunka. Nô, fu dha ſ tobu w korej-
mje hrubje ſathadjeli.

Hans Depla. Glej to bje čji takle. We wulkej tužnociſe ſańdjeſi ſej do Wonez korejmu we Esuhezach, hdzej wele hoſci ſedjeſte. Za ſebi tež karanciſ ſkaſach pola korejmarki. Wona ſo pſchezy ſ karanciſami nimo me ſchmoraſche; mi ſlijeni hromadu bjeſachu, ale pſchezy me koſa liſny; pot hodjiny dyrbjach tam ſe ſuhej hubu ſedjeſi.

Mots Tunka. Dha dre ſy jej ty njehdyniſeſto na puć počoſti, ſo je ſo tak ſlie na ſebi wečicj czyla?

Hans Depla. Niby niz! a myſli ſej njefto jeje ſdworliwoſc̄. Hdzej bjech pot hodjiny czakat, prajach: „Pſchinecje mi tola ſtončinje karanciſ piwa, ja ſym doſho doſcji czakat.“ Wona pak wotrasy: „Wy dre mojeſcie wutracj. Nejſym dha ja tež na was czakacj dyrbjata, predy hač ſeje pſchiſhil?“

Mots Tunka. Hm, njeſt wjerju, ſo ſy na korejmu a na ſuchoſtu jenak nemdry.

Cyrkwiſke powjeſće.

Werowanaj:

Podjanska cyrkej: Jan Lehmann ſ Grubelcziſ ſ Marji Madleni Kleiſtufę ſ ſkulowa.

Křeeni:

Michalska cyrkej: Kurt, Kortle Augusta Jere-
miasa, rycerkublerja a w Matarezach, ſ. — Jan
Oſkar, Jana Bräuera, potlenka w Tselanach, ſ.

Podjanskej cyrkej: Bertha Rosalia, Hendricha
Payerna, naientka w Sđeri. — Jakub, Michała
Miercijka, ſahrodnika w Bjelezezach, ſ. — Maria
Madlena, Jana Steglicha, khežlarja w Niemfezach,
dž. — Ernst Oſkar, Gustava Klauſa, kublerja w
Dalizech, ſ. — Otto, Kortle Poppa, mjeſcieſana a
krauſkeho miſticta, ſ. — Ernst, Michał Spoſki,
klamarja w Bjelezezach, ſ.

Zemrjeći:

W Buduſchinie: Djen 25. juli'a. Bernhard,
Hany Ulbrichez nemandjelski ſ., 6 nedj. — 26.,
Jan, Hany Lukashez pod hrodom nemandjelski ſ.,
3 nedj. — 27., Hana rodz. Nelkez, Juria Hile
mandjelska, 69 l. — 29. Kortle Moritz, Kortle M.
Chriga, dželacjeria ſ., 2 nedj. — 31. August
Vesto, khejer a moſchner, 44 l. — Djen 1. augusta:

Wylem Eduard Siebenhüner, khejer a barbař, 57 l.
— 2., Hana Helena, Jana Lehmann, khezerja di.
2 l. 16 m. — Kryſta rodz. Fallenmüller, Jana
Kryſtofa Seidel, mjeſcieſana a khezerja ſawoſta-
jena wudrwa, 79 l. 5 m.

Ekabi ſakſkoſchlesyjskeje želeſniſy ſ budyskeho dwórnischeza.

Do Šhorela: rano 7 h. 47 m.; pſchivoſnu
11 h. 40 m.; popołnu 6 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dovolnia
12 b. 53 m.; popołnu 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.;
w nozy 2 hovj. 42 min.

Penežna placisna.

W Lipſku, 21. juli'a. 1 Louisbor 5 fl.
12 nſl. 5 np.; 1 połnowajaz̄ cjerweny ſloty
abo dukat 3 fl. 2 nſl. 1 $\frac{1}{4}$ np.; wiſte bankowki 85.

N a w e ſ t n i k.

ie jako jara mitle, po-
reñchaze a wocierſtwiaſe
myjadlo dopoſnate; ſo
teho dla k ſdjerzenju ſtro-
weje, bjeleje, njejneje a
meheje ſoje najſepe

porucja a ſo tež ſa-
kenje a džecji ſ njejnym teintom woſebje hodži
Dako truhanske mydlo trebane, dawa husta
doſtoſtejaz̄ jeſcht a čini brodu meſchu, hač
žane druge. **Gebr. Leder'ez** balsamife
ſemſkoworechowe mydlo fruch ſ roſru-
ſasowaniom ſa 3 nſl. — 4 fruchi w jenym
paſcji 10 nſl. — ſtajne woprawdite pſchedawa

Carl Pescheck

w
Buduſchini.

Sandzenu ſobotu je pſbi kheji pſchekupza,
Siemſa jedyn pſch ed eſch ejn iſ ſ czornym poſki-
džanym poczehnenjom ſtejo woſtal. Žon, ſotremuž
ſtuſcha, moje jón po ſaplacjeniu wulojkow ſaſo
doſtacj pola ſakela w Droždjiſu.

Šsobocu 30. juli'a bu w hoſcjenju „mieſto
Lipſt“ jedyn žonſaz̄ mantel pſchemeney. Schlož
je jón na ſo wſat, chyžt jón tam ſaſo wumenicj.

Dokelj s̄ym swoje dotalne pschekupstwo materialnych tworow a zygarow

Davidej Bergerej

peschdat, dzaknij so c̄esczenym wobjeraczem sa vjatnaczeljetnu bohatu dowjern na najwutrobnischo a proshu, so bych u jena mojeho sc̄jehowaczerja lubostnie pscheneſli.

S tutym wosiemjam tež, so moje psched dwjemaj ljetomaj saložene pschekupstwo zygarow dale wobstawa a so budu wschitke žadanja i najwetschej sprózniwoſcju dopelnicj.

Robert Klemm.

S poczahom na vjedkstejaz̄y nawieschik dowolam ſebi swoje wot f. Roberta Klemma pschewſate

pschekupstwo materialnych tworow a zygarow

na najljepe poruczicj s tej podwolnej prōſtu, so by ſo moiemu predomnikoj wopokafana dowjera na mne pscheneſta. Ja budu ſo prōzowacj, so bych tutu dowjern ſebi ſakluzit a ſdzerzaſ.

W Budyschinje.

David Berger.

Wosjewenje.

S tutym wosiemjam wobydlerjam Budyschina a woſotnoſcie najpodwołniſcho, so budje pschichodnu pondjelu 15. t. m. c̄ehnenje 3. klasu ſakſeje lotterie. Po wyſokoscji a mnioſcji dobytkow ſo njetko ſobuhraſje ſtere wuplači, pschetož w 3. a 4. klasu je 500 dobytkow wiazy dyzli w 1. a 2. klasu, po taſtim njetko ſyła 3000 dobytkow. Teho dla proſchu ſwojich ſnatych a woſebje c̄esczenych Eſerbów, tij ſu dotal mi a mojej ſtajnje ſbožomnej ſolleſzii dowjera ſpožciili, ſo dyzli me hacj do pondjele ſ wobieranjom loſow pocjesczicj. Hłowne dobytki 3. klasu ſu: 15000, 8000, 7000, 2000 a dwaj po 1000 tol. Ja ſebi tež dowolich, f prienej klasu wiazore loſy w liſtach roſpoſlacz a nejšym dotal wot mnichich dostawatiorow żane wotmolwenje doſtak. Duž ſ tutym tež ſnate c̄inju, ſo loſy ſa dalshe klasu poła me pschihotowane leža.

W Budyschinje, 12. augusta 1859.

C. F. Jäger, na ſwonkomnej lawſkej haſy č. 801.

Etablissement.

C̄esczenym Eſerbam w Budyschinje a woſolnoſci ſ tutym najpodwołniſcho wosiemjam, ſo ſym ſo iudy jako c̄jaſnikar ſakylit. Ja buduſo ſwjeru prōzowacj, ſo bych wschitliſk kupowarjow na ſožde waſchnje ſpoloſit a voruczam na wubek wſchelake družin c̄jaſnikow, a to: ſkote a ſljeborne ankerowe, cylindery, wrečenky, žonjaze, woſlukowe a nôzne c̄jaſniki, regulatury, variſle a wiſke pendule, budžaki, ſaž tež ſchwartzwaldſte ſc̄jenowe a hrajaze c̄jaſniki w mahagoniu, rohu a blachu ſakadžene.

W Budyschinje, 28. julija 1859.

Korla Köchler, c̄jaſnikar,

na ſožku ſitneje a ſerbſkeje haſy č. 21/22.

Wóznokrainie wohensawjesczenje towarzystwo we Elberfeldu

sawjesczujie psche wohnowu schkodu a kropobieze pschebadzite kubka, žnje a towry wschitskich druzinow atd. sa tunje, ale twerdzie postajene pramije bes doptaczensa. K podawaniu wotmolwienow wo tym je stajnje hotowy.

N. Hauptmann,
agent.

W Hilez cijeschni a w komisji pola kneza Smolerja je k dostacju:

Cekel. Prijedowanje wot Balla, 2. wudacie;

Spjewarske wezelje wot Killana;

Die goldene Hochwirthschaft;

Steuerquittungsbücher;

Blech und Schaber. Eine Erzählung aus dem Riesengebirge;

Die verhängnisvolle Frühpredigt.

Ujeschto sa tych, kiž radu lesteju.

Budyska chronika je hacj k 8. feichwnej hotowa. Wschitke feschivki dyrbia ho pola k. knihiwafatja Gelby a knihiszczera Hili wotnoschowacj.

Dobry syrop, punt po 24 nowych pschedawa. Z. K. Richter na mjašnym torhoschcu.

Zena holečka k poštujowanju sa dwie džesiji kędzie popoldno ho s tutym pyta. Dalsche štonisch na herbske hasy čj. 8 w 1. poštudzje.

Wosjewenje.

Dziwocjanske herbske evang. luth. misjoniske towarzystwo smieje jutje sbromadisnu. Teho dla su wschitke kobustany towarzystwa, kaj tez wschitzy drugi pschedzielio misjonistwa ludje s tutym proscheni, ho popolnju tsoch tam we schuli niusnamakci.

Pjetr Mlonk, pišmawedzjer.

Großowe broskaramellje,

najlepski hrjedk i wotstronenu kaschela a k położeniu dychanja, kaj tez s warnowaniem psche dybamoszu pschi faszynnenju w symnym cjaſu.

Na Budyschin a wokolnoz w hradoſkej haptuži kneza M. Jähinga foždy cjaſna na pschedan. Eduard Groß w Wroclawiu.

Nowe
pschibrjohowe jereje
jeneho sa 3 now. p., schyri sa 1 nsl. poſticia
Jan Wanak.

Majuowsche.

S Barony, 9. augusta. Gardinsy su wuhnaczi, republika je wuwolana. Samojni a porjadlubowazy wobydlerjo su roszczejiali.

S Barlina, 11. augusta. Kral namaka ho jenož malo šewe. Prunzregent a jeho mandzelska staſ hižom ſem doſtetos.

S Frankfurta. Tu chedja wedzecj, ſo ſu pruszy wojazy na wondawszych bitwach wina, dokež ſu pschedzivo Bayeram a Frankfurcjanam a potom tej pschedzivo Rakuschanam ſlie ryczeli. Nielko je injer. Morwi ſu 3, cjezzy raneni 29, lohzy raneni 50. Niehdje tydzen predy miejachu pruszy artilleristojo pola Bockenheima ſwadu a bitwu s zivilistami a hessenſkim genſdarmami.

Zańdzenu sobotu žita w Budyšinie plaćachu.

Korc.	Wyša.			Niža.			Srzedźna.		
	Płaćizna.			tl. nsl. np.			tl. nsl. np.		
Pjehenza	5	15	—	4	—	—	5	—	—
Nožka	3	15	—	3	5	—	3	10	—
Decjmen	3	—	—	2	25	—	2	27	5
Worž	2	10	—	1	25	—	2	2	5
Gróch	5	15	—	—	—	—	5	10	—
Woka	5	15	—	—	—	—	5	5	—
Riepił	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Falhy	6	20	—	—	—	—	6	10	—
Hejdusčka	6	—	—	—	—	—	5	15	—
Bjerny	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Kana butry	—	15	—	—	13	—	—	14	—
Kopa ſtomž	4	15	—	—	—	—	4	5	—
Zent. ſyna	—	25	—	—	—	—	—	22	5

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž majaso w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štwortlētna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Císto 33.

20. augusta.

Léto 1859.

Wopjchijecje: Sémjetne podawki. — Se Sserbow. S Pschiwcziz. S Droždija. S Kamenza. S Dubrawy. S wojskniczansje wózadły ic. — Dopiszy. — Sa dom a hospodarstwo. — Pschilopf. — Spiew. — Hanf Depla a Mots Dunka. — Zyrkwienske powjeseze. — Benejna płacjissna. — Czahi szkłoszleszysje jeleniwy i budyského dwórnychcja. — Nawjesczki.

Swétne podawki.

Saksa. Po wossewenju ministerstwa wójny budža so wet 18. t. m. hacj na dalsche w Nowych Draždjanach sbysne wojskse sonje pschedawacj. — Ministerstwo finanžow je pestasjito, so dyribi so kóždy list, na kotrymž słowa „durch Expressen zu bestellen” abo „express zu bestellen” steja, hnydom addressatej pschepodacj, byrnje tež „rekommandirt” nebyt. — Prinz Hendrich Niederlandski je se swojej mandzelskej w Dreždjanach pobyt.

Sakse w ójwođstwa. W Eisenachu je 13. t. m. druga demokratiska shromadžisna była, kij sa voredzenje wustawy niemskeho swiaska skutfuje.

Pruska. Král pocjina so sašo polsjeſchowacj, tak so ſebi myſla, so jeho ſmierz tóntrócz hischče pschelutuſe. Hewak so poweda, so ſu kralej pschitomnosz jeho ſhwóſby ſamelczelj a so ſ nemu nictó pschistup mjet neje dýžli ſtaloſta. — Dla kraloweho ſhorenja ſu kralowſte džiwadka hacj na dalsiche ſawrene a w zyrkwi pódla Sanssouci'a so kóždy wečor ſafupne proſtwy ſa wotſhorenje krala wotſpiewuja. — Prinzregent je wóndy viſeai ſróz w času ſwojeho ſtaloſtwa wotſubženje ſ smierzji podpiſat. — W ſhromadžisne ſwobodnych a Ronge'owſtich nabęženſtich towarzſtow (w Prusſei je jich 39) webczejowacu ſo na kommando 4. armeje, dokelj je wojskam wopry taſtich ſhromadžisnow ſafasato a pschedsydſtvo wobſanku, ſwoje wobczejowania ſhromadnemu ministerſtu a prynz regentej pschepodacj.

Rakuſa. Hrabja Hendrich Schlik, ſenčli ſyn generała ſieſonych hrabje Franza Schlika, je na jenym ſwojich ſubkow w Čechach wumret. Wón ſavostají dweju ſynow a dweje džowzy. — Wójsko pschezo bôle pomenshuje a jeno 7 armeeſorpſow wostane na wójnskej nosy; piatte bataillony pschi kóždym regimencje ſo roſpuſčajuſa, teho runja ſ malym wuwſažom tež bataillony grenadierow; kompanije budža njeſko ſaſy jenož i 100 muži ſylne. — W krajinach pschi adriatikm morju na drohotu ſtorža. — Pschichodnje nesmjeje wjazy prieni generalpobočník hrabja Grünne, ale cheſ wychſcheho kommanda (tu ſhwilu arzypówoda Wylem) naležnoſcie wójſka w ministerſtch konferenzach ſastupowacj. Ministerſtvo ma ſo njeſko ſlónčnje pschemenicj. Snutſomne naležnoſće wſchewoſne vecja dotalny namjeſnik we Lwowie (Lemberg) hrabja Agenor Gotuchowski.

Frankfurt nad Mainom. Bundestag ma hacj do 20. ſtobra próſinny. — Ludomny ſenat čže ſa to ſtukowacj, ſo nebychu zuſy wojazp wjazy mjesto wobſadžili abo ſ najmenſcha, ſo nebychu ſ wuwſažom ſlužbow žane brónje noſyli. — Š zyla je ſo njeſko 25 wojskow naſicjito, kij buchu w puſtach a bitwach wot 5. do 8. t. m. raneni. Moreny žadyn neje, ale dwaj ſtaj čejzji ranenoſ.

Franzowska. Šwedzen 15. t. m. je ſo minyk. Tara wele zuſych bje do Pariza pschischko, kij tam a ſem wofna po 500 fr. wotnaſachu. Wudawki mjeſta a ſtata ſa tón džen wuczinachu wjesczie 2 millionaj frankow.

Khjeżor poda ho w 9. hodž. na bastillowe torhoschco. Wóry pschindzechu armeje, jena sa druhej se swojimi wednikami. Wschubjom bje żakośny lud a weżole pschiwołanie. Na Vendomejskim torhoschcu, hacj na kotreż khjeżor s wójskom jiechasche, biesche khjeżorowa, khjeżoristi prynz a wyschshi fastoñizy. Hdży prynz ($3\frac{1}{2}$ ljeta starý) swojego nana wuhlada, wuczeże wón tefak (wón bje w uniformie jako grenadier-korporal) a stejescze w paradzie, dójz wojazy nimale nimo nebjechu. Po defilowaniu, njejdże $\frac{1}{2}3$ halle ho khjeżor do hrodu Tuilerior wtręczi. Wedro bje dopokonja rjane, ale po 1. hodž. pschindze wulti slivk. — Khjeżor je pschi städnoſci tajleho swedjenja 1127 wotfundżenym jatym khostanje spuszczejt abo pschemjenik. Bes pohnadżentmi je też wele tajlich, tisž su we khostanskich koloniaach. — Minister hrabia Walewski je wot krala Wiktora Emmanuela wulkoſchiz wysokeho rjada Marije pschipowiedzenja dostak, kotrž też Napoleon rady nošy. — Khjeżor da medailli s dopomnenju na italsku wojnu bicj. Ta ſama je $1\frac{1}{4}$ zóla w pschemjeru, ma na jenej stronje khjeżorowy wobras a meno, na druhej pak mena: Montebello, Palestro, Turbigo, Magenta, Marignano, Solferino. Medailli dostanu wojazy a łódźnizy, tisž su ꝑobu we wojni byli.

Italska. We wójwodstwach a w Romagni traże nemjer, pak je sardinſta, pak republikanska strona sylniſcha, pak ſaſo ta, tisž je ja dotalnych knejerow. Republikanſti Mazzini je w Toskanſtej, bes tym fo ſu druzh we Florenzu prynza Napoleona ſa krala żadali. Medawno je dotalny wulkowójwoda Leopold II. knejerſtwo s ljeſchemu swojego syna wotſtupiſ, tisž potom hdž budje kraj ſmierowany jako Ferdinand IV. do Florenza poczehne. — Napoleon chze we Toskanſtej, Modenskej, Parmſtej pecža s moži starý porjad ſawesč. — General Garibaldi je sardinſtu ſlužbu wopuszczejt a wychsche kommando fredžnoitalſkich wójskow na fo wſak. Neapelska chze wſchitkich schwajzarſkich wojaſkow domoſ pushejčic, dokelž s wiestymi nowymi wumenenemi ſpojoni neſſu.

Schwajzarska. Konferenzy poſnomoz-

nikow w Zürichu, tisž dyrbjachu hewak s 15. aug. ſtönczene byč, traſa hiſchę dale. Sredu bje ſaſo poſedjenje.

Ze Serbow.

S Pschiwecij. Sandženy pjaſt dyri Boje newedro do tudomneje wozcierzne, kotaž fo bōrſy wotpali.

S Droždžija. Popołnju 10. t. m. wotpali ho tu domſte a hródź žiwnoſcierja Han-drija Eswory.

S Kamenza. Žnie ſamy džakowane Bohu rjane a ſuche dom ſhowali, a małe fermuſki abo domkhowanki ho hiſom na wokołnych wſach ſweſza; hdž my mjeſczenjo tež druhdy jako hoſczo pscheproſcheni rady dońdžem. Pichim tym chzem tež na lietusche žnie wobſchernie ſpomnič. Kožka a pschenza ſtei ho jara rene radžitoj, a ſhwali ho woſebi rjane forno. Tež naſjetne ſhyw ſu ſpoloſili, jenož na ſuchich hórkach ſu poſne ſhyw wot ſuchoſu cjerpeſe. Dahly ſteja piekne; tola nemožemy to wot hejduſchli prajic, tisž je ſ džiela cjiſcze bes forna. Neple ſteja hacj dotal w ſelu jara rjane a lubja bohate žnie; khore hiſchę ſo, kaž to tydženja s Budyskiſkeje ſtrony cjiſachmy, nihdże poſaſe neiſſu. Katy a rjepy ſu ſo po poſilenim deſch-cjiſku khjetru ſhabate, tež koliſe počzneja ſhabječ. Dječeje a wotawy ſu psches ſuchoſu khjetru cjer-pile; tola ſteji njeſt wſchitko ſaſ ſelene. Sſadu' pak ſmiejemy jara matko, a Boje djięcio nebudže cjerwene jabluczka bohacjie woſradječ móz.

D.

S Dubrawy. Wóndanjo bu w podkopach, fn. Pjetrej Nowakę ſtuſhazych jena metalžita, tisž mjeſeſche w ſpočzaku 3 palzy w hluhobosći, a njeſt hiſom na 12 palzow ſo roſſcheri, namakana. Najpredu mieniachu, ſo je ſtoto, ale niz wſchitko, ſchtot ſwjetci, ie hiſom ſtote. Dokelž po pschepytanju wunamka ſo, ſo to ſnajwſjazh ſchwabel. Jedyn tajſi ſtruch bruniſy ſe pomenowanet žily bu do herbſkeho muſeja dareny a može jón tam ſózdy wohladacj.

Swoszlinę zanskieje woszadę a jeje woskłosćie bym w bieżu poślenich tydjenjow psches moich tannischich pscheczelow listnie każ tej psches wsichelach snatych s tamneje stronę ertnje, wobscjerne rośprawy wo rjanym nutes- czechnenju a luboſcziwym powitanju knesa fararja Wanaka we Woſlinku podawane dostawat. Ja ſebi teho dla dovolam, s tutych mi ſdziele- nyh referatorow djenſa ſwoim lubowanym Ser- bam wo tannischich ſwiatocznosczech ſcjhewozae ſbudiſtici.

Schwórty djeni žneiza bje ſa naſchu woſa- du weſelie a radoſcz ſhotowal! powſchikomne ſradowanje tehdы wſchje wutroby pelnſte! na wſchich wobliczach ſbožemnoſej knejeſche! A czeho dla? Dokelž ſebi tehdы naſcheho noweho, wot kralowſkeho ministerſtwa wuſwoleneho, wykoto- doſtoſneho k. fararja Wanaka do lubeho Woſ- linka wedzimy, ſo by nam tuby dale přiedowak wot Knesowej miloſcie w Chrystuſu a naſche neſmerne duchie paſł na młodnyh paſtwiſch- czach Božego ſłowa. Hizom dawnو biechmy ſo weſelili na taſki wažny djen. Jako bje nam jón teho dla Boža hnada wobradžila, czechnicu woſadne ſchulie popołdnij w ſchtýrjoch hođinach nowemu k. fararej hacj do Debrez napscheſzivo, hođez biechu rjane czeſne wreta natwarene, ko- frez młodny, ſeleny kſchiz, wuſyſheny ſe wſche- laſimi hantami, weſelie renje debeſche.

Niehdje ſa poſ hodžimy pschijerje k. farar Wanak ſe ſwojej lubowanej knenju mandjeſ- ſkei, pschewodzany wot czeſczeneho knesa Dr. Pſuhla ſ Draždjan. Knes farar wuſtupi, wiſchiku mnohu pschitomnoſcz luboſnje poſtrowjo, ſ wosa, na czož jeho woſadni kneža wucjerjo wutrobnje powitachu. Jako bje ſo k. duchomny ſaſo do wosa poſtynul, wijesche ſo njetk doſhi ſwienzenwanh, ſ peczimi khorhojemi wudebeny czah pomatu k Woſlinki. Naſpredy czechnische woſ- linę zanska ſchula pod naſedowanjom k. kantora Ritscher a; potom wyſocjanska ſchulſta młodoſcz, wedzena wot k. vifara Čehmana; na to ſcjhewozae, kherluſche dujo, chor poſawniſtow kórymž ſo — mi pschezo hiſceje luba a drohal — — ſitanska ſchula ſe ſwoim njetſiſkim wucjerjom, knesom vifarom Schneiderom,

pschisanlny. Jako herzy ſwóſ ſapocžath kherlu- ſchowh hlóſ dokončihu, ſaneh ſitanska ſchula tamny rjany kherluſch: „Tón Knes mój ſwierny paſtýr je!“ A njetk ſo piſfanje poſawniſtow a ſpiewanje ſchulow luboſnje woſ- mienjowasche, dóniž czah pod weſelym ſwonem- jom hacj do Woſlinka nedóniž. Tuby pak bje tak wele luda ſhromadžencho, ſo bje to wo- vratdzie ſ spodživanju. Wſcho ſo k farje cjiſchjeſche, widzic ſa hlyſhac ſoweho duchow- paſtýra a jeho wutrobnje do Woſlinka powitacj. Farar pak bje renje a bohacze ſ wienzami a ſ pletwami wudebena, kotrež tež dwoje napiſmo milie woſdawasche, menujzy: „Twój nutiſ- ſhód żo hnui Bóh!“ a Willkommen! Jako bje czah hacj k farje dōſchoł, wotmel- nyh ſynki ſwonow a nowy knes farar wuſtupi ſ wosa, ſo by ſo do ſwojego noweho doma po- dat. Predy pak, hacj ſo to ſta, pschindje jemu k. ryczejkuſtler ſ Zehmen nad Wyſokoj na- pscheciſivo a powita k. fararja Wanaka w menie woſadneho ryczejkuſtluwa, na czož k. duchu mn̄ ſ rjanym, djakomnymi ſłowami wotmolni. Njetk wuſtupi k. kantor Ritscher a powita k. fararja w menie wucjerſtuwa a to w herbſkej ryczi, na czož k. farar tež ſ wutrobnymi, herbſkimi ſłowami wotmolwesche. Ma to poſtrowesche jeho w herbſkej a njemſkej ryczi k. farar Hilbrig ſ Rakez ſ jara kraſnymi ſłowami, na kotrež hnuty nowy duchomny knes runje i taſkimi ſłowami ſo renje a wutrobnje djakowasche. Njetko woſroci ſo nowy k. farar, woſcheweny wot wſchje jemu woſopkaſaneje luboſeſie, k ſhromadženemu ludej a djakowasche ſo na rjane waſtunje w herbſkej a njemſkej ryczi k. k. wucjerjam, ludej a młodoſczi ſa wſchje jemu tak bohacze pschinesene woſory luboſcje. Po dokončenju pschepoda jemu na to hiſcje woſadna ſchulſta młodoſcz pod pschi- ſprawnyh ſbožopſchajazmi ſłowami dwaj ſpje- wai pod ſchlenzu a rjanymaj woſukemaj, a to tſi hólzy, vrieni ſ ſódeje ſchulje, herbſki a vriene tſi hólzy woſadžinych ſchulow pak njemſki. Knes farar podžkowa ſo woprawdzie ſ kraſnymi ſlo- wami. Ma to ſo ſpomnenaj ſyewaj wot ſhro- madženych tſioch ſchulow pod naſedowanjom k. kantora Ritscher a knesow wucjerjom Schneiderom,

der a Lehmann a móżnje a renje wuspjewa waschtaſ. Po tym woſchewi nowy kres farar ſchulſku młodoczej hſicje ſ dobremu konzeſ ſ zatami a ſ piwom, kotaž, jaſo ſo woſlinejansſe hona hſom ſ wezjornymi ſmierkami wodjewachu, połna radoſcie a weſela ſwoi dompuć nastupi.

Serbiſki ſpjer ſotraž bu k. fararej Wanakej pſchepodat, ma ſo na taſte waschne:

P o w i t a n ſ k i p ſ c h i ſ p i e w
čeſzjedſtojnemu nowemu kneſej fararej,

knjezej E. Jurjej Wanakej

we

Woſlinku,

w o t

woſlinejanskeje, jitsjanskeje a wyſhocjanskeje ſchulſkeje młodocſcie.

Schtwóry djeni žnenza 1859.

Do winizy ſwojej
Bóh wotankuje
Wam djenſha nowe wrota
:: A Waſ ſ nam pſchiwedzie. ::

Dha ſ wutrobu, ſ ruku
Waſ powitamy
We božim ſwiatym menje
:: Do naſchej fredziny. ::

Bóh żohnuij Waſch nutshód,
Budź ſ Wami tež tu,
Wy dorjernie pak dany
:: Wam naſchu wutrobu. ::

Naſch pſcheczel a paſtyr
Wy budzecze nam,
Naſch luby ſwiaſk won żohnuij
:: Tón wyſchipastyr ſam! ::

Won ſwjeruij naſ djenſha
A hnadu nam daj
A njehyd wotank' wſchitkim
:: ſewój ſbóžn hóži raj! ::

Eſedma nedjela po ſwiatei trojizy nam pſches
Božu hnadu ſlhažeſche a wſchje puczie, do Woſlinka webjaze, ſo poczinachu pełnicj ſ pſchnej
młodocſcju a ſ ludom ſemſhazym, wſcho weſele

chwatajo do Božego doma, hdzej mieſeſche nowy k. farat Wanak ſapokafanu bycž a ſwoje ſwiateſtojnſtwu w nowej winizy teho Knesa nastupicj. Njemſka Boža ſlužba, ſotraž ſo, dokelž bje priena nedjela w mieſazu, predy ſpoczinacſe, mieſeſche ſo na to ſamſne waschne kaž herbſka. Jako bje njemſti ſemſch nimo, ſapocja ſo po 10 hodž herbſka ſwiatocznocſc a to, ſaž w njemſkim, ſ tym, ſo bu nowy k. farat w pſchnym čaju pod kherluſtſje viſtanjom poſawniſtow a pod ſwonjenjom wſchitlich ſwonow do Knesoweje ſwiatniſy wedjeny. Čyah bjeſche taſle ſtradowany: Najpredy džiesche hujbny chor, potom ſwjenzowana młodoczej ſe ſedmimi ſhorhojemi, a to najpredy holzy a potom hólzy, njet ſcijehowasche nowy knes farat Wanak, wedjeny wot k. fararia Rychtaria ſ Neſhwadžida, wot k. zyrtwinskeho ſollatora ſ Dben dorfera, ſotrymž ſo għly ſemſħażi lud pſchepfank. Boži dom bje renje wudebeny pſches mnohe pletwy a wienzy, a to woſebje ieho nutshód, dupa, woſtar a kljetka, ha ſorejj ſo tež w luboſnym wienzu piſmili mena k. fararia ſybolachu.

Predy hac̄ tutu ſwoju roſprawu ſkóncju, dha hſicje junſtōč, ejereny wot wutrobnje džalo-mnoſcje, Wam, doſtojnny kneže, ſiaunje pſcheju, ſo by Wam w lubym, ejidhim Woſlinku po Božei hnadjje prawje ſbożomnu, radostny čaž ſa-ſkejewak a Waſ nebeſſe żohnowanje tež tudy na wſchjach puczach pſchewodžato; ſo by Bóh tón Knes Waſ wuhotował ſ moju ſwojeſho ſwiaſteho ducha pſchi ſwjernymi wuſhywanju nebeſſeje pſchenzy na tu rolu, hdzej hſom woſomlietne, ſ najbohaciſkim żohnowanjom ſkónowane ſywy Woſchego wyſkokodoſtojncho, lubodroheho predom-nika ejischie ſpja a napſchecjiwo ſrawja k wje-czemu žiwenju! Haj, Khrystuſowa miłoczej ſo nad Wami a nad Waſzej woſadu pſchekraſ-nui ſtajnje a pſhezo! — F.

D o p i s y.

Se ſemiz, 14. augusta 1859. Snata wjeſ ie, ſo je ſo ratarſtvo we poſljenimaj ljet-

dješatkomaj wo tak velje posjehnylo, so móže potrebnosć wobydlerjow nasheho kraja runje tak derje, haj lipe spoſoſicj hacz psched dwazecji mi ljetami, hacz runje mjeſeſche tehdom nasch kraj velje tv̄azow wobydlerjow menje. A tak je to móžno? Denož tehdla, dokelž ho pola we njetſſim čaſu lipe wobdjeſluja a hnoja. W predawſich čaſach dyrbesche hrôdziny hnoj wschiſko ſam dokonec, ſtož njetko djeſacj druhich hrjedlow pſchipóla rucijſho dokonec možeja. Bes tymi hrjedkami, kotrež njeſotrym plo-dam, kaž k dječeſei atd. najuſniſche ſu, ſteji ſalk na najprjeniſhim mjeſeſie. Cjim lipe pak budje ſalk ſwoj wujſik ratarej abo burej poſki-cjeci, cjm ſaje po palenju won tónšamy na ſwoje pola pſchinjeſej móže. Kalki ſi zuſby k nam pſchinweſene ſu hizom pſches powjetr njeſchtō wot ſwojeſi mozy hubile. Tehdla ma ho bur naſbóle ſa to staracj, ſo by jón nowopaleny doſtal. Sa naſchu wolnoſć je to derje móž-ne, dokelž ho naſcha ſalkownja, kotrūž njetko hizom ſchtwóre ljetu gmeinſki prjodkſtejer Fren-zel a klamar Harnapp wotnaſatu mataj, we naſiecju, w poſnim lječju a we naſymje ſtajnje ſa to ſtara, ſo je nowy paleny ſalk k doſtačju.

Tudy je k doſtačju Kunnersdorffski (poli Sholerja) ſalk, körz ſa 24 nſl.

Weinböhlaſti	"	"	21	"
a Bornſti	"	"	22	"

Wſchitón ſalkowy ſamen, ſo na žeſniſu k nam wosy a tudy paſi.

We lječie 1858 a we naſiecju 1859 je ſo wot 5400 ſubitkóhejow ſalkowrkh kamenjow 7500 körzow ſalka nayaliko a budje ſo naſſerſho, ljeſta hiſcheje na 4000 körzow valici, pſcherz ſa tak velje ſu ſo hizom wobdejerijo podpiſali. Pſchisponnič chzu hiſcheje to, ſo je ſo wot Frenzela a Harnappa ſa pſchinweſenie kamenjow a kamentneho wuhla k palenju we ljetomaj 1857 a 1858 na direkciiju žeſniſu plaežilo 2662 tol. 26 nſl. Najwiaſy a to, ſtož bje ſo we jenym mjeſazu pſchinweſlo, ſavlači ſo we malym rožku 1858 menujžy 481 tol. a we mjeſazu juniju 1859 311 tl. Tudemniſhi ſalk, bes kótrymž Kunnersdorffski

najwiaſy wujſika dawa, ſe tež jara ihmanu k twarenju a k bjelenju.

Za dom a hospodarſtwo.

Enes Mergler ſ Hachenburga (w Nassauſtej) wosiewia: Hdyž ſo kruhy 6—8 ljet stare 4—8 nedzeli po čeſlenju laſtriruja, dawaſa wone ljeſto doſho pſchi dobri piſy (ſutru) dwójzy tak wele mloka a pſchiberaja tak, ſo móža ſo potom we ſtrókim čaſu wiformicj. Mjaſho taſlích ſruwów je jara dobre.

Přilopk.

* W Karlsbrunje wobwiſny ſo 2. augusta miſchtyr kowar njehdje 60 ljet starý w ſwojej ſwje. Won bjeſche trochu khorowath a naſſerje živenja byt a hevak khjetro wopiln. Won bjeſte ſebi na bjele rubiſhko ſtare dredžanje ſpjevarſte wotewrit a khjerlusch 338 "Wotje twoje djeſecj" wuſhwolit. Pſchi tutych knihach lejeſche tež blyſczejata britej.

* W Žitawje bjeſte 10. t. m. wuſhajenja kur a druheho perjoweho ſlotu, woſebje tež zuſo-krasneho. S zyla bje tam 240 ſchtuk.

* W Berſdorfje pola Žitawje dyri blyſk do Schubertez ſorčimy a pſchewobroci ju do po-pela.

* We Falkenſteinje we Bogtlandje wudri 12. t. m. rano w 3. hodž. w ſadnicu twa-reñjach jeneho rjeſnika woheń, bes tym ſo bjechu pola neho hiſcheje kwaſni hofcjo ſkalza Bräglera kij bje te twarenje kupil a djeñ predy wobcja-hnyt. Wulfje ſuchoty dla mójeſche ſo woheń ſvjefchuije roſiſhjericj. Po 5. hodž. hafke pſchindje pomož ſe wſow, dokelž wulfa mha kurej horje neda a ſwonenie tež blyſczej nebje. W 7. hodž. ſtejeſche hizom 200 twarenje we plomenjach. Zyrkei, fara, hrd ſu ſo tež wotpaliſte; ſchula a ſudniſtwo wostachtaſ ſtejo. Wokolo 2000 czo-wekow je bes wobyljenia. Nusa je wulfa. Dwaj czo-wekoj, kij bieschtai bes tamnymi kwaſnymi hoſejem, pſchindjeſchtaj wo živenje. Meniſzy ſamodruha žona jeneho pekarja, kij pſchi wuhla-danju woheňja ſtrózena ſ kheje wukoczi a tu bnydom morva k ſemi padze; a potom bliſtar Wolf, kij ſi nekediſnoscie w plomenjach wosta.

* Dowarſtwo ſakſich wucjerjow, (pſchi lo-trymž tež velje Lujzjanow a ſſerbow je) kij che ſtarym emeritirowanym wucjerjam na ſtare

bny kōđe ljetu 50 tol. k pomožu dawacj, wobsteji nješt 4 ljeta a mješejše we sandženym ljećje 1639 hōbustawow. Wot tuthych placja 1612 pschinočli, 27 pak dostavaja podpjeranje wot towarzstwa. Tute towarzstwo je hōđom samōženje k ljepeščemu towarzstwu nahromadžito, kotež 12500 tol. wucejnja.

H.

* Isto we sandženym mješaju we Burg-stadt 75 ljet stary wutjær a kantor Chr. Aug. Meister 50 ljetni jubelšwedjen šwecje, dosta wot wschitlich bosow welje čeſeje a kraňne dary. Mješejšenjo a rada pschedopodacju jemu bes druhi darami pišmo, so móže hacj te konzu ſwojego živjenja we schuti ſbydłom wostacj. Nowy kantor dostane peney k wotmienju wobydlenja. To je tiane wopokašmo, kaf ſwjerne wuciomizy ſwojego wucjerja čeſeja! Hacj by ſo to pela naš tež hdje ſtacj mohlo?!

H.

* Dobrje ijeđe nejšu wſchudjom te ſame. Bes tym ſo nam hōwiašyna, džinina a ptacjina ſtodi, paže Gšlimo ſwój brjuch ſ ſojoymi ſwječikami, wobydler Selenskeje ſ mjaſom tulenjow (móřskich pšow) a wulkorybow, namocjenymi do ſipala a poperjanymi; Arab je rady khljeb, kij je ſe ſemlethch ſkociſow peczeń, Chineſa pak nalehnene ſeja, móřſke ſchnaki, wulke myſche, žaby a pšy; lieſnenjo lubuja pawki a Hotten-tottojo wežela ſo na prajene huſanji!

* W Sakskej je jeno viſeje 10 mejſkih wotkuſdjenych, a to ſu: Röckel, tjo woſazy Edelmann, Plöjer, Schvarz, potom 6 Groitzchanow, kij buchu halle w novembru 1857 do ſtoſtarnje wotedacji.

Wofolo Thuma bjeſe 9. t. m. straſhne kruſolicze; lodowe kruči bječu hacj 28 lutow cjeſeje.

S p ě w.

Sswjata Agatha.

„Ja nežadam ſej bes Khrysta,
Niz živenje, niz nebeſa,”
Tak vjeſeje ſwjata Agatha,
Niz k ſmrcji ſwjerna ſarovaſta,
„Nješt pal a rjeſai, roſtorhaj,
Tyrano! a me pſihibic daj,
Haj martrui a mor žalosžne
To budje jenož dobykt mi;
Ežim bole budjeſch ſurowy
A pscherciwo mi ſteſniwy,
Ežim weſcha ſa nme dobrota,
We wjeſinoſci mi hnađna mſda —
Wot nauženje mojeho
A wotplacjerja ſprawneho;

Ežim woſazy čeſeje dostańu
A troſčta jemu we nebiu,
Hdyž jeno ſwjerna wostami
A woliue ſum tu k ſmrcji du.”
Tak wschitku martru na ſo wſa
A ſbožuje ſwój bjež dokeſja.

Handrij Bjerka.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. We žneuſkim čaſu prawje pschi koſkuſlepanju psches ſliny a kribet dje.
Mots Tunka. No, dha dyrbis ſredj rjeſi lež ſlepacj.

Hans Depla. Moſho, ty mi nerosemiſch; ja mjenju, ſo ſo to hinač hodji; hdyž vjeſeſh twarbu w nozy ſlepacj a nawoſteč „nach ter noje Mode,” dha netrebaſch kribet ſhibowacj na woneho ſ tymi ſchwerciſkami.

Mots Tunka. Ach dži mi twoſimi noznymi kumiſhtami; ty vjeſeſh mi wjeſeſje njeſkoho bjeleho čorneho poſkaſacj!

Cyrkwiſke powjeſće.

Kréeni:

Michalska cyrkzej: Hana Khrystla, Handrija Grubla, wulkosahrodnika we Bobolzach, dž. — Hana Amalia, Korle Schmidt, wjetruñfarja w Tselenach dž. — Hana Therese, Korle Wenka, sahrodnika w Gówionjowje, dž. — Marja Helena, Handrija Deſki, wulkosahrodnika we Srječinje, dž. — Marja Theresa, Jana Bohuwjera Hemptala, khejzkarja w Brjeſowi dž. —

Zemrjeći:

W B u d y ſchinje: Djen 4. augusta, Marja Helena, Bedricha Bohumila Schuriga, ſeldwebla ſ b. bataillon dž., 8 nedj. — 7., Eduard Hendrich Korle Petzoldta, zlonika, dž. 1 m. — 8. Ernst August, Korle Ernsta Martinia, mjeſečjana a ſamkarja ſ., 5 d. — Kurt Viktor, Jana Tradlera, ſergeanta ſ 15. bataillona, ſ., 17 d. — Marja, Pjetr Petzchli, khejzera dž., 1 l. 3 m. — Jan Bedrich, Handrija Pjeterkowſteho, džekacjerja na Židovje, ſ., 2 m. — 9., Bertha Klara, Jana Augusta Kämscha, heſderja, dž., 6 m. — Schatna Hilza Božidara Koschwitz, molerja, dž., 17 n.

Penežna placziſta.

W Lipſku, 20. august. 1 Louisd'or 5 tl. 12 nžl. 9 np.; 1 połnowažny čerwony ſtovy abo dukat 3 tl. 2 nžl. 8 ¾ np.; wiſle bankowki 85.

**Gja hi sakſkoſchleſyſkeje želesnizh
ſ budyskeho dwornischcza.**

Do Štorelza: rano 7 h. 47 m.; poſtipolnju
11 h. 40 m.; poſtipolnju 6 h. 22 m.; wieczor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Dražjan: rano 7 h. 37 m.; poſtipolnja
12 h. 53 m.; poſtipolnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 41 m.;
w noz̄ 2 hod. 42 min.

N a w ē s t n i k.

Etablissement.

Czeſczenym Šerbam w Budyschinje a woſkolnoſciſi tutym naſpodwoſniſho woſſewjam, ſo
bym ſo tudy jako czaſnikar ſaſydlit. Za buduſo ſwjeru prozowac̄, ſo bych wſchitſich ſupo-
warjow na ſoźde waſchnie ſpoſoſit a poruczam na wubek wſchelake družiny czaſników, a to:
ſtole a ſkieborne ankerowe, cylinderoſe, wreczenkowe, žonjaze, woſkuſkowe a
nozne czaſníki, regulatery, pariffe a wiſne pendule, buđzaki, ſož tež
ſchwartzwaldſe ſzczjenowe a hrajaze czaſníki w mahagoniu, rohu a blachu ſaſadžene.

W Budyschinje, 28. juliia 1859.

Korla Köchler, czaſnikar,
na róſtu ſitneje a ſerbſkeje haſy c̄j. $3\frac{1}{2}43$.

Swoj bohaty ſchtrumpazy ſklad,

ſiž je ujetko w mojim domje na ſerbſkej haſy c̄j. 8. pôdla
tkalſkeho miſchtra ſ. Tiebiger'a, poruczam czeſczenym
Šerbam k wobfedzbowanju a ſubju, ſo chzu dotalnu do-
brociwu dowjeru, ſ dobroymi a trajazymi tworami a ſe
ſprawnym poſluženjom tež dale wobſhowac̄.

W Budyschinje.

Rudolf Oswald.

Barlinſke woheň ſawjeſſjaze towarzſtwo.

Sakojene 1812.

Sakladny kapital 2 millionaj tolet.

Tuto hížom 46 ljet wobſtejaze towarzſtwo bere ſawjeſſzenja pſche wéhñjowu ſchodu horje
po niſkich, ale twerdych prämijach, hdzej ſawjeſſeny ſenje niežo doptacjowac̄ netreba.
Sawjeſſzenja wobſtará a wſcie wutožowana dama

W Budyschinji.

J. E. Smoler, wudawař Šerb. Now.,
agent barlinſkeho woheň ſawjeſſjazeho towarzſwa.

Möblowy magazin

wot Schillinga & Hiecki i siolei kōdji w Lubiju

porucja bohaty siedziby mōblow wschielskich družinow i dobrociwemu wobchodzbowaniu.

W Lubiju, 15. augusta 1859.

Schilling & Hiecka,
blidakſtaj mischtraj.

Hamburgo-Bremenske wohensawjessjaze towarzstwo.

Tuto towarzstwo bere wschiiske družiny sawjessenjow psche wohnjowy strach po tunich, twerdych prāmiah horje.

K dalischemu wułozowanju, taž tež i horiebranju sawjessenjow porucja ſo

W Budyschin, 4. februara 1859.

Herrmann Danckhoff,
na ſerbſkej haſy.

Wutrobnij džak

podpisany ſtutym wschiem ſwojim weſnym ſiamne wupraja ſa ſpiefchnu a luboſcju pomož pschi hrožatym wóhnjowym nesbožu, kotrej možesche 10. augusta zyke moje ſameženje do cijsta ſahubic. Boh tón ſkes chyłt tež jich psched podomnym nesbožom hnadnie ſakitacj!

Handris Swora
w Droždžiju.

Burſte Kublo i 50 kōržami pola, ſi ſkotom a ſe žnemi je na pschedan. Blijſche nadje ſo ſhonicj pola Burja Strzelza we Bulojni.

Na knežim dwori we Delnej Kini može jedyn w olažy hrdwom ſlužbu naſtupić.

Wasjewenje.

Na tarčetſelenje ſh. adkih tſelbow
28. augusta psche protoschwje
Łade, hoſcienzai w Ljeſkej.

Žiwnoſć ej. 3. we Krakozach i 5 kōržami pola a 1 kōržom luſi je psches wobſedjerja na pschedan.

Prirodospyt na ſekcja M. S. zmje džensa za dwē njedzeli, 3. sept., popołdnju w 3 hodzinach w hoſciencu k złotej krönje poſedzenje. Fiedler, pismawjedzeř.

Rajnowſche.

W Pariza, 17. aug. Khejor powita wejera teſtanskeho wulkowercha Ferdinanda, ſiž je incogniu ſiem pschishof.

We Florenzu je narodna ſhromadzisna ſenohlošnje wuprajila, ſo dotalna knejerska ſwójsba w Toffanskej wjazy knejicj neſmje a uemože. Wetschina je ſa Sardinsku.

W Berna, 17. aug. W Zürichu ſpecjuje ſo Rakufa jednanjam ſe Sardinskej, Sardinska pak ſo ſpecjuje, džiel rakufego ſtatneho dolha (ſa Lombardsku) na ſo wſacj.

W Turina, 16 aug. Napoleonſki ſwedzien we Milanje a Turinje bje jara ſwiatocjny. W Milanje dachu ſtalej cęſtnu hoſcijnu.

Zandženu sobotu ſita w Budyschinje płaćachu.

Kórc.	Wyšsa.			Nižsa.			Srjedzna.		
	Płaćizna.			tl. nsl. np.			tl. nsl. np.		
Pscheniza	5	15	—	4	—	—	5	—	—
Rožka	3	17	5	3	5	—	3	12	5
Ječmen	2	25	—	2	15	—	2	20	—
Worž	2	2	5	1	20	—	2	—	—
Hoč	5	15	—	—	—	—	5	10	—
Wota	5	15	—	—	—	—	5	5	—
Rjepik	5	10	—	—	—	—	5	—	—
Zały	6	20	—	—	—	—	6	15	—
Hejduska	6	—	—	—	—	—	5	20	—
Bierny	1	20	—	—	—	—	1	—	—
Kana butry	—	17	—	—	14	—	—	16	—
Kopa ſlomy	4	15	—	—	—	—	4	—	—
Zent. fyra	—	25	—	—	—	—	—	20	—

Dowoz: 3118 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štwórltčna předplata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Císto 34.

27. augusta.

Léto 1859.

Wopſchijecje: Sowjetne podawki. — Se Šerbow. S Budyschina. S Budyschina. S Kalbíz. S Róžanta. S Wukrancziz. S Dolheje Vorschke. S Kamenza. S Radworja. — Pschilepk. — Spjem. — Žytkwinske powiejsze. — Czahi sakskočlesyńskie jeleńiży s budyskeho dwornisčej. Benejna placijna. — Hanž Depla a Mots Tunka. — Rawjeſdtti.

Swětne podawki.

Sakſa. Pschedawonje sbytlnych wojerſſich toni bu schwörif skónčene. — Porjadny professor na prawisnisszej fakulcji, tajny radziecél Dr. s Wächter je tež sa pschichodne universitne ljetu jako rektor wušwoleny a wot knežerstwa pschivoſnaty. — Knes minister ſiawnego wuzenſtwa, Dr. s Fallenstein, je ho na wjazym nedželſſe puejowanje podał. — Dr. Rómisch, direktar wofreſneho ſuda w Žitawje, je sa radziecela we wychſchim appellazionism ſudije powołany a pschedydl ſo teho dla s 1. septembrom do Drezdjan. Na jeho mjesto pschindje tam t. s Mücke, dotal direktar wuſbjehneneho wofreſneho ſuda w Augustusburgu, predy ſudniſki direktar w Huižy atd.

Pruska. Kral je ſaſo wo nieshito stroviſhi a je hížom dlheschi čzaſ ſ wonka loža pschetywał. Ieliso kral taſki wostane, dha prynzy a vrynzeyny kralovſteho domu ſaſo do ſuperlow pojedzeja. — Msda podwyschlow je njetko powyschena, kaž je ſo to hížom dawno žadalo. — Prýent minister je do Schwaizarskej ſapuejowať a že tam wopyt swojego pschichodneho syna, krala Dom Pedro s Portugalskej doczakacj. — Ministerſtvo nochze Dr. Kámyfa s Ruppina, kij bu nedawno ſa gymnaſialneho direktora do Scheczebusa žadany, potwerdzicj.

Rakufſa. Reformy, ſotrež je khejor ſhubili, poczinaja ſo wuwadowacj. W ministerſtve ſu ſo hížom pschemjenena stale. Hrabja Nechberg wobſhowa ministerſtvo ſwonskemnych nalejnoscjow a budje wysche teho ministerpräsident; knes s Hübner je polizajminister; hrabja

Gotuchowſti deſtane ministerſtvo ſnutſkomnyh nalejnoscjow. Ministerſtvo pschekupſtiva je ſbjehnene a jeho džiela ſu bes ministerſtwa ſnutſkomnyh a wonkomnyh nalejnoscjow a tež finanſow roſvijelene. Dotalny minister ſtuſkomnyh nalejnoscjow, ſwobodny knes s Bach je njetko wujradny wotpoſtañ w Romje. — Weſele budje ſawjeſcie tež powitanie, ſo je khejor wuſas wot 1. 1854 naspet wſaſ, po kotrymž dyrbjeſche ſo we wychſchich klaffach wſchitlič rakuflič gymnaſtow jeno ſ vomožu njemskeje rycje roſvujowacj. Po taſkim pschindjeja njenjemſte rycje ſaſo k swojemu pravej. — Woſazy, kij ſu w poſlenej wojnie ruku abo nohu ſhubili, abo ju wjazhy trebač nemožeja, doſtanu k dotalnej mſdzie wuſtluženjow (invlidow) 10 krajarow pschidatych; ezi, kij ſu wobej nosy abo ruhy ſhubili abo zylje woflepili doſtanu 20 krajarow wjazhy. — Cjieszy dobrowólni tſelzojo buchu tón tydjeń roſpuſhczeni.

Franzowſka. W vohnadženyh cjeſkanjach je 2500 taſlích, kij buchu pod Cavatgnac'om a 640 taſlích, kij buchu pod Napoleonem wuſolasan abo deportirowani; po druhich powieſjach je wot ljeta 1848 ſ zyla 38315 woſbow wuſolasane. — Sbytne konje a mule franzowſkeho wójſta nebudža pecja pschedawane, ale buram pschedopate pod wumenenjom, ſo je derje džerža a jenož królniſtu nałożuſa. — Dotal je ſyka 8676 rakuflič jatych psches Straßburg do Njemſſeje pschejſelo. — Wójſto ſo roſpuſhczuje a poſmenſhuce. — Do Marceilla je powesči pschiſka, ſo je khejor we Marcko ſhorit. —

Zedyn wós Napoleon I. je so s Parmy, hdjež je jón prynz Napoleon dostał, do Parisa pschiwest. — Hacżrunie je wotbronenie wupiżane, tvarja tola k pschichodnemu nalięcżu 50 transportowych lódżow a 30 druhich menschich.

I taliska. Sardinski kral so 17. t. m. sašo do Turina pschiwese a bu wot wójska a mjeschczanstwa swiedżenzy powitanzy. — Toskan-ska je s Parmu, Modenu a Romagnu shromadny swiass f wobaranju salożita a Garibaldu a powołalo, kiż je teho dla sožielom swojich dobrowólnikow sardinsku skurzu wopusczejit. Garibaldi je hizom 14. t. m. do Florenza pschischol a tam su jeho weſelje powitali.

Sektorzby puschčjeni schwajzarszy woſazy w Neapelskej dostaru po skubenu semreteho krala wjestu summu pschi swojim dompuçowanju. Nashwilne knežerstwo w Toskanstwie je venež rospórkalo a teho dla požejonku wupižalo. Farini je w Parme a Modenie dictatorstwo (knežerstwo) na so wsat.

Schwajcarska. Konferenz, kiż so s čjaskami wotdżerduja, maja hiszczęce dleſcht čjaz tracz; tola budże wostupenie statnego dolha a wurunanie mesow borsy wuradżene.

Belgijska. Mjesto Antwerpen budże słonečne wobtwardżene, hacżrunie to Franzowska rady newidži. Namet wo tym bu 20. t. m. w komorze s 57 pschecziwo 42 hlošam pschi-jaty.

Turkowſka. Sultan je so se swojego puçowanja po Archipelu sasio domoi wróćzit. Sultan dosta wondanjo wot ruskowskeho khiezora rjad s. Handrija w diamantach, w placzisne njehdzie million piaſtrow, a to jako dżak sa pscheczielne pschijecje wulkowercha Konstantina.

Serbis̄ka. Nowy minister snutstwowych naležnoſc̄ow rjeſa Wujovič.

Amerika. W siedzonym mjeſazu juliju pschiwesku so do New-Yorka 5537 wucjahowarjow, bes kotrymiz biesche 2591 Niemcow, 3012 Irſkich, 309 Jendżeljanow, 124 Schottow, 100 Franzowſow atd. W juliju 1858 pschindżechu hem 6195 Niemcow, 1854 pak 21069. Wot 1. januara do konca julija pschindże szyla 47477 wucjahowarjow, a bes

nimi 15020 Niemcow. Najwjažy jiedje sich dalje do kraje.

Ze Serbow.

S Budyschyna. S roſprawu s woſlinečanskeje woſady, tydżenja lubym Sserbam podateje, je wopisanje nedżelſkeho sapokasanja a kemscha wuwostajene, dokož bje so manuscript wo tym shubil. Spisowat ſebi teho dla dwola, ſvomneny referat, psches to wudospolnecj, hdž do neho pobrachowaze hiszczęce tudy sožieluje. To ſamo ſkuſcha menujzy na 260. stronu do 2. kolumny po wopisanju dekorazijs Božego doma a ma so taſ:

Doho netrajeſche, dha bu zyrkej poſna luda. Mózne ſynki byrglow a poſawnow k cjeſeſi Božej ſallinečachu, pschewodżowaſo horliwy ſhwalopjew ſherbskeje woſady. Knes farač M y c h t a i nastupi Knesowu woſtač, poſtrowi nutyru pschitomnoſc̄ s tym: „T o n K n e s b u d ž s w a m i !“ a modlesche so s Bohu. Njek pschindje nowy knes farač W a n a k psched Boži woſtač, na čož k. farač M y c h t a i rjanu, hlubokopſchemyſlenu ſapokasanu rycz djerjeſche, jemu woſlinečansku ſkenesowu winizu pschepoda a jeho woſadżje prijodſtajji jako jeje noweho duſchompaſtyria, ju dopomnujo na pschitkuchnoſcje pschecziwo temu ſamemu. Dako bje so na to njeschtó ſchtuczkow wuspjewalo, nastupi njek nowy knes farač prieni kroč jako tudomniſchi dučhomny Boži woſtač, poſbieže ſwoi htéz a poſtrowi prieni ras ſwoju nowu woſadu ſ tamnym nebeſkim poſtrowenjom: T o n K n e s b u d ž s w a m i !“, modlesche so s Bohu a cjtasche epiftolu. Na to ſaneſy tudomne ſpjewanſte towarzſto pod nawedowaniom k. ſantora R i t ſ c h e r a njeſotre pschisprawne arie, na čož po wuspjewaku njeſotrych ſchluczlow knes farač W a n a k na Božej mjesto stupi a ſwoje wjerjaze, ſadrapolne a do Božego ſlowa ſaſchecjepene nastupne prijedowanje djerjeſche. Dako biesche wón wo tym ſamym hiszczęce ſwoju jemu wot njek domjerenu woſadu požohnował ſ zyrlwinym požohnowaniem, żolmesche so taſama, wulzy natwarena a wokschewena, pomatu ſ Božej ſwiatniſy a nastupowasche, so wutrobiſje

fradujo nad taikim dniom, radościę pełna swoj
części domopuczą! —

F.

S Budyschyna. Nedawno wopyta nasz krajnostawski seminar wucznych Russa Dr. Steimann, profesor uniwersity i direktor gymnasium Pietrohrada, so by ſebi zyłe tudomnische naprawenie a ſariadowanie ſwójeru wobhladał a doſpołnje roſtejacej dat, kaž tež we wſchelach, woſtebie hujbnych a pschirodospytnych leſzach ſako hoſpitant pschitomny był. Jego bje meniżb ruſowſke ſnejeſtvo na puczowanje do druhich krajuw wupóſlato, so by tu a tam dobre wuczeſle ſeminary wopytowaſ a ſebi w tych ſamych wſcho na dróbne roſpolasacj dat, tak ſo bychu ſo potom tež we wſchelach weſtich miestach ruſowſkeho khejorſtwa, hdež hiſtce zylije žana podobne wuſtarwy nejſu, taſte ſeminary ſaložile. Wón bje teho dla ſebi hizom w Prusie njeſotre taſte wuczernje wobhladał, w Sakſtei pak waldenburgski, noſenſki, drozdjanſki ſleicherſki a budyski krajnostawski ſeminar wopytał. Wot jow je ſo wón ſ tym ſamnym wotpohladanjom do Schwajcarſkeje a Belgiskeje padał. Wón biesche rodzeń Russa. So mięſeſche zylije njemſke meno, ſ teho pschindje, dokež ſu jeho njehuduſchi predomnizy ſ Thuringſteje byli, ſo pak wot tam do Pietrohrada ſejahnyli.

F.

S Ralbiž. Sandženu nedželu, jako 21. t. m. pschivoſnju w 1. hodzinje czechneſche psches naſchu weſ ſylne czejke newedro, pschewodzane wot wulſeho deſchęja. Pschi tym dyri boże newedro do domſkeho naſcheho khejera a pschesupza Antonia Reineria. Nicžo pak Bohu budž džak ſo neſpali; ienož njeſotre deſti biesche wone wet ſu iſli wotraſylo a ſobu dele poſtohnylo, bje ſo po jenym grocje (wot ſwóńczka) ſ dworſlim wrotam ſunylo, je wobſkowiące a ſo tam do ſemje ſhubite. Tak Boh tón Knes wſchje daliſche nesbožo wot naſ wotwobroczi, ſmy ſe ſtrachom a ſ naſtrōjeniom woteschli.

S Różanta. Nasza rjana zyrkej bu nedawno wubjelena a ponowena.

S Wukranciž. Nedawno bu ſ. wuczer Waſko, predy w Mužakowje, tudy ſwedzeniſy jako wuczer ſapokafany.

K.

S Dokheje Vorſchęze. Nasz naſhwilny ſuperintendent I. Holscher (Njem) we Dolhei Hórzę doſtane najſterie tež prſenju Rosborſtu ſuperintendenturu we Kſchichowje. — Po kaſni wſchonoſeſe dyrbja njeſko wofna we wſchęch pruſſich ſchulach ſawjeſchli (Vorhänge) mječ.

S Kamenza. Tudomny wotreſny ſuđ budje, dokež w ſwojim wotreſu doſcji džielacki nima, ſ 31. dezembrrom t. l. wubjehnene, tak ſo w naſchim mięſcie ſenož kralowſke ſudniſtvo (Gerichtsam), wostane. Wſchitke džieſla, kotrež ſemu jako wotreſnemu ſudu pschiteſia, budža wot 1. januara 1860 wotreſnemu ſudu w Budyschinje pschipofaſane, wſchitke druhe pak, kiž ma jako ſudniſtvo we wobſahu naſcheho mięſta ſastaracj, tudomnemu ſudniſtu pschidzjelene.

S Horoda. Kaž w Now, cjtamy, ſužnie w Hornych Lužiach derje doſcji wupanyle; ale w Deltynych Lužiach nemožemy lietusche ſužnie kwalicj, hac̄ runje ſmy tež ſpokoſom, ſchtož ſe nam Boh wobradzicj ſa dobre ſpoſnat. We naſchej wokloſeſji ſužnie jara ſlabe byte. Možla bje rjedka ſa ſorno ſejeſhne; to placji tež wot pschienzy. Hiſtce hubenscho je ſo wóſ ſa ječmen radžit. Najkhanſcho ſteja fulki abo bierny, kaž pola waſ vracije, kiž ſu wot poſlenskich deſchęjikow ſaſ ſara renje woffchewene. Zahlow a kaſow a rjepow weſie nebudje. Potajſim bychmy ſo droheho cjaſa boječ mieli, hdy by Boh, kiž wſchitko derje cjni, w druhich wokloſejach ſužnie liepe nezohnował.

F.

S Radworja. Nasza farſka zyrkej je njeſk weſie reñſhi naſhlag doſtała. Tón ſtruch ſtarej tſjechi do wſy, kiž biesche hac̄ dotal ſe ſchindzelom pschifry, je njeſk tež, kaž tamny ſonc ſ zyhelom kryt, a pschi tym tež zylije wuporedzany a wobjeleny. Wokolo wjeſe (tórma) pschindje tež zhy ſchindzel precz, a ſchód, kiž wot wonka na wjeſ ſedzeſte a hubeny naſhlag dawasche, pschindje cjiſce ſe precz, ſa to njeſk ſ zyrke ſchód pondže a budža teho dla w bliſkoſci wjeſe nowe durje ſamane. Naſhlag budje potom wjeſeſje rjany, a ſtrach, kiž bychmy ſa naſch boži dom mječ moſli, dyraſkli Boh nesbožo na naſchu weſ dopuſteſcij,

je s wetscha woistroneny. A dokesj je tež zyrkej psches dobrociwości mnogich zyrlwinskiich pschecejelow s niuska wschelaku krašnu pchku dostata, dha je hischeje jeniczke wutrobne pschecejo, so by Boh wutrobu jeneho abo wjazh tajlich samozitych pschecejelow hnuš, so by po cjašu jedyn abo drugi nieschtó k temu wotkafat, so by nascha zyrkej tež hłownu pchku, menuizy wetschu pschitojsnu wježu (torm) dostata.

* * *

Prilopk.

* Hobrcka lóđ „Great Eastern“ abo „Leviathan“ nastupi konz septembra swoje prjenje mórske pucjowanje; w tu shwilu njesotre sta džjetacjeroj na jeje otwarcenju džela, dokesj dyribi tmaz Scott Russel ju s 4. septembra hotowu mječ, hewak po kontraktu lóđy pschichodny tydjen 10000 puntow sterlingow shubi. Wona smjeje dwie maschinje, kiz lóđy djen 250 tunow muhla trebatej a pschejjedje sa hodjim 22—23 jendjetstkich mil. Budawki na nju wucjineja kontraktne 125000 p. sterlingow.

* Bes smužitimi wojasami menuja rafuske nowiny tež 22 ljetnega syna jeneho wucherja s Klosterneuburga, corporala Neufellnera. W bitwie pola Magenta wušwoborji won jeneho rafuskego generala, sejini tijot Bronzowow s biežu neshmanych, wottorze jenemu nepschecejeli krymsku medaillu, druhemu tshiz cęstneje legie, navedowasche, hdvž bje hejtman panjk, divisiu, dobu dwie kanonje a dosta sydom, hacjrunje lójskich ranow. Khjezor wopyta jeho we lazarethu, pscheprosz jeho s dwórskej hoscinje, powyschi jeho s lieutnantej a pschiviny jemu sloty fasluzbny tshiz. Wysche teho ma won tež wulfu ślebornu medaillu a budje pecja hischeje hewak wusnameñeny.

* Prusska penesybijernja je wot ljeta 1821 hač 1858 inclus. bila: we Friedrichsdorach 21,562065 toler, we króńach 7338 tl., we dwais-tolerskich 25,691692 tl., we tolerskich 55168557 tl., we $\frac{1}{2}$ tolerskich 7, 121508 tl. w $\frac{1}{12}$ tolerskich fruchach 3,763564 tl., w fruchowych a polfruchowych 4,503582 tl., w koprowych 1,391551 tl., w Hohenzollernszych schiesznach 28,840 sch., w polschiesznach 15,040 sch., we schiesz-a tsikrajzarskich fruchach 2195 sch., w koprowych 300 tl., hromadzie 119,237,393 abo w pschemjerje kóžde ljeta 3,222,632 toler.

* Psched njezotymi nedjelemi je s jeneje me-najerje w Warszawie jena hyana (rowowels) cjechnika a we wokołnych wjazach wele schkody nacjiniła. Tak sadawi wona 5. aug. 40 wozow szeneho stada. Pastyrski hólz cjechny na bliſsi schtom. Na nesbožje pschineske jemu macj w tym cjašu wobed. Wona bu wot hyany napanena a restorhana; teho runja tež syn, kiz macjera s vomožy kwatasche. Potom bježesche to swiſrisko do jeneje wjaz, mori jenu macj s cjeſchnym džiecjom a bu na to wot 9 muži se žerdžemi a widłami w jenej fabrodzie napanena. Dwaj buschtaj pschi tym smertne ranenai. Hacjrunje to swiſrjo sylnje krwawesche, slegja tola hischeje psches plót, bu na drosy wot jeneho Bo-lafa se ſefetu powitane, a hacjrunje temu ſamemu fruch mjaſa s wobliža wutorje, podleža tola deredzenym rasam ſefery. Wysche pomeno-wanych je pecja hischeje wjazh ludzi do nesboža pschischiło.

S p e w.

Bohuowanje Wumojnika.

Wot Hardenberga.

Što bych ja bes tebe był tudy?

Što nebych był ja bes tebe?

We bojoži a systu ſrudny,

Bych w ſwietci stal ſam ja ſebe,

Zow newidžil, ſto byb lubowat;

Mi pschitod był by cjmowosty,

A komu dha byb wuſtorzowat

Tu ſrudnoſz ſtrojeſi wutroby? —

Tak lóđy djen, kaf nój mi ſaſy

By jeno cjemny minyt ſo,

A jnrenja wſchje mojoh' cjaſhy

Bych pscheshol ſrudnie platajo,

Bych w ſwietnej hari nemier wustat,

Mjel ſamu ſrudžbu we domi;

Schlo bes pschecejela w nebiu wostat,

A wutrat by tu na ſemi? —

Je Khrystus ſo mi ſjewit tudy,

A je ſo zylje ſawdaſ mi,

Kaf ſabinu wſchje moje bludy

A kaf ſo mi wſho roſiaſni!

Psches njeho buch ja powolany,

So wobydler bych w nebiu był,

Haj pschi tebi ty lubowanyl —

Juž na ſemi ſwoj Eden mjeſ.

Tak luboſz ſnowa pschindje delje,

S nim s nebja ſaſo na ſemju,

Tu roſcje jene ſtowe ſelje
A wſchitke ranę k hojenju.
Ja fa wſchje ieho tyſaz dary,
Poniżne džiečjo moſtanu —
Wón budje wjefje namakany,
Hdzej dwaj ab' tſio w joh' meni ſu.

O džieče won na wſchitke pucje,
A pschiwedgeje tych bludnych nutę,
Haj ſtječeje kózdemu te ružy
A wedzeje ho na prawy pucj.
Psihi naſ je neho hizom tudy
My ſhlađujemy do neho,
Psihindj jeno kózdy hrjeſchnik hudy
Tež jemu wotewera ſo.

My biechmy wſchitzby ſabludjent
A khodjachmy ſak ſlepi tu
We hrjeſchnych lóſtach ſahoren,
O jaſos! tón puci k ſtajenju —
Haj roſtacje a ſty lóſtch bieſche
Tu nadobo we wutrobi,
A ſ nami wſchito k ſmerci džiesche,
My biechmy w wulſej ſrudobi.

Ta wutroba, to górklo bieſche,
Wot ſtósje pschejedocjena;
A hdyz ſo druhy pschejaſnesche
Nam ſnuteſta, — nemier bje ta mſda —
Tón jelesny ſwiaſſ ač wón bieſche
Naſ jaſych ſwiaſſat k ſemi tu,
Psiher ſwoſei ſmercu kózdy rjeſche
Zom, bojoſz wſa wſchu nadžiju.

Tu pschindje Jefus ſnebia delje,
Syn cjlowski połny luboſje,
Boh ſam nam ieho pschiwoſele
Wſchjem ſ wutrobneje ſmilnoſje.
Wón wſchitkich lubje k ſebi wołg
Zich hrjeſchnie winy ſaplacji,
Zich wedze do wózneho doma
A ſ Bohom ſaſy ſienocji. .

Wot njeſka hrjech ſo ſaſy ſhubi,
A weſely cjaſ nastane,
Juž džiečjo w ſwoim ſſchcjenskim ſlubi
Tu kraſnu wjeru doſtane,
Psiher ſotruj budje wuſtrocjene
To zhe ſemje živjenje,
A ſunu hiſhćeje pschesłodſene
Nam naſche woſaldijelenje.

A hiſhćeje ſteji w kraſnym blyſcjeju,
Tón lubowauj ſwiaty tu;

Kak hnuty, w černowym hdyz wjenju
Joh' wuhladam, tu ſylſuſu!
Jow kózdy je mi powitaný,
Kij ſe mnú ruſu ſawda mu
A k wutrobi mu pschiwafaný —
K tom' paradiseſ ſrawi tu.— Pschet. H. B.

Cyrkwinske powjesće.

Krčeni:

Michałska cyrkej: Jan Hawſchthy, Handrija Doržana, khježerja w Židowje, ſ. — Anna Marja Ernsta Pilza, pekarja na Židowje, dj. — Hatja, Handrija Šsykorž žiwocjelerja w Delnej Kini, dj. — Marja Theresa, Jurja Pietscha, khježerja na Židowje, dj. — Anna, Marje Madleny Kschijanek ſe Židowa, nemandželska dj.

Podjanska cyrkej: Marja Augusta, Jana Domſcha, domownika na pschadowni pola Dobruſſe, dj. — Michał Ernst, Mikkawicha Schustera, žiwocjelerja ſ Belczez, ſ. — Theresa, Bohuwjera Böbbera, ſchtryparia ſ Muſchonza, dj. — Bedrich Ota, Korle Petricha, mjeſchcjana a ſchewſkeho mjeſchtra ſ. — Amalia Bertha, Michala Humpela, džekacjera, dj. — Jan Jakub, Pjetra Krala, wulkosahrodnika ſ Čhemeriz, ſ.

Zemrjeći:

W Budy ſchinje: Djen 15. augusta, Hawſchthy Max, Pjetra Wagnera, murerja, ſ. 10 m. 8 du. — Pawoł Richard, Jana Reinholda Riertha, mjeſchcjana a ſulnerja, 6 m. — 16., Oſkar, Handrija Žeremiasa, mjeſchcjana a fabrikanta instrumentow, ſ., 8 d. — Johanna rodž. Welmanez, Jana Handrija Jäkela, mjeſchcjana, mandželska, 70 l. — Rhatna rodž. Wornaczez, Jana Korle Franža, khježerja a murerja, mandželska, 48 l. — W ſafarowanym w ſach: 15., Jan Oſkar, Jana Bräuer, poſlenka w Tſelanach, ſ., 18 d. — 16., Anna Amalia, Korle Bohuwjera Schmidt, wjetruſkarja w Tſelanach, dj., 17 dnow.

Čahi sakskoſlezynskeje železnicy z budyskeho dwórniſeſta.

Do Štorela: rano 7 h. 47 m.; pschiwoſluju 11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; popołnju 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hor. 42 min.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 20. august. 1 Louiſd'or 5 tl. 12 nřl. 9 np.; 1 wołnowajazy čerwony ſloty abo duſat 3 tl. 2 nřl. 8 $\frac{3}{4}$ np.; wiſte vanſowki 85.

Hans Depla. Wjesch, Mots! czeho dla mjejacmy ljetfa tajku horzotu a huchotu?

Mots Tunka. To bych newedjil!

Hans Depla. Ja móžu ſebi to ſako ſchraſu derje wulkaszej. Robocjanske žony jene e wšy na wezjornej stronje Dubrawow (tj. hewal wſcho po kſhescijiansku pscheponinaju) prajachu mi, ſo je na tym jich mieſčerka we winje, dokež je na Bože ſvjecje khljeb pella.

Mots Tunka. Hdnyž ſu to te druhe predy wedjile, czeho dla ſej neſhu ſakafale?

Hans Depla. Hm, to ſabuch ſo wopra-

ſhecji. Sa to pak ſym hſchcje njeſcht ſhonit. Njevoiſi ſ tamneje ſtronje njehdje poſkady (ſchazy) cjuia a pytaja, namakali pak je hſchcje neſhu. Duž pak jich nôš ſtrowy neje, pak ſu eji duchojo ſami ſhibalojo!

Mots Tunka. Nemôža dha druhy tajſich wróimych ludži, kij poſkady pytaja, powuciſci?

Hans Depla. Šſlowa nečahnu! Duž ſu ljetfa jenemu tajſemu nejkajſe kufkarſtrovo vſched khljeju ſtajili; teho pak ſo wón tak naſtroja, ſo ſebi njeſko pola katow vomož pyta ſa drohi penes.

Mots Tunka. To je h'uvosci ſa h'uvosceju; ja nam doſež.

N a w ē š t n i k. Etablissement.

Cjeſczenym ſerbam w Budyschinje a woſolnoſeji ſ tutym naipodwołniſcho woſierjam, ſo ſym ſo tudy jaſo čaſnikar ſaſydlit. Ja budu ſo ſwjeru prózowacj, ſo bych wſchilich kupowarjow na kózde waſchnje ſpoſoſit a porucžam na wubek wſchelake družiných čaſników, a to: ſtote a khljeborne ankerowe, cylinderowe, wreczenkowe, žonjaze, woblkowe a nôzne čaſníki, regulaterry, pariffle a wiſle pendule, budžaki, kaž tež ſchwarzwaldske ſeſjenowe a hrajaze čaſníki w mahagoniu, rehu a blachu ſaſadžene.

W Budyschinje, 28. julija 1859.

Korla Köchler, čaſnikar,
na róžtu žitneje a ſerbſteje haſy c. 31/242.

Providentia.

Frankfurtske sawjesczenske towarzstwo.

Toto towarzstwo bere na so sawjesczenja pschejivo w o h n j o w e j schkodzie we miestach a na wskach, kaž tež sawjesczenje žita w hromadach a brózniach. Tež jestym sawjesczenje živenja a transportow po twerdych a nastunisckich prämijach sjenocjene.

W Budyschinje 1859.

Bedrich Wylem Wagner,

agent na swonkomnej lawskiej hasz cż. 788.

Möblowy magazin

wot Schillinga & Hieki i stotej lódzi w Lubiju

porucza bohaty sklad möblow wschitlickich družinow i dobrosziewemu wobfedzbowaniu.

W Lubiju, 15. augusta 1859.

Schilling & Hiecka,
blidařství mischtraj.

K.K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszti

bere horje sawjesczenja wschitlickich družinow psche woheń na pschedadzite wobfedjenstwa, psche elementarne schlodowanje na pucjowanste kubla, teho runja sawjesczenja na živenje čłoweka.

Policy a sarunaja schłody w pruskim courantu sa nastunische prämije.

Saruczeński fond towarzstwa $16\frac{3}{5}$ millionow schjefnakow śliebora.

J. G. Richter,

distriftny agent sa Budyschin a wokolnoſz.

Wosjewenje.

Wot 20. t. m. je woſebite wobfedzbowanie naschich drewnischejow na lipicjanskich a minafalskich lęsnich leżominoſcach, w „khomocjje“ (?) pola Tranjow, tež pschedawanie schcjepowych, penkowych a halſowých kloſtrow a woſlonow (schpenow) kublerej a rychtarej Khieznikej z Tranjow pschedarucjene; tuto s tym snate cintimy a pschispomnimy woſebje, so ſmje ſo drewo jenož po wosjewenju pola menowaneho wobfedzbowania s drewnischejow wotwojeci. Tež dla budja cži, ſiž ſo po tutym ne-kožuju, jako pscheschiwerjo na zustym kuble wobſkorženi.

W Semizach, 24. augusta 1859.

Friedrich, Hänsler & Comp.

Wosjewenje.

Moja wulkoſahrodniska živnosz cž. 6. we Wa-
dejach ſniedzie 30 körzami dobreho grunta, s mas-
ſivnymi twareniami, bes wumenka a renty, (ljetne
dawki wuchinja woſoko 12 tol.), je ſe žnemi a
kaž wschitko ſteji a leži, ſe ſwobodneje ruki na
pschedan.

Michał Nabowski.

Karpnyselenje

s flintami budje 4. septembra, ſc̄iemuž najpod-
wolniſcho pschedproſchuje

Große, hoſczenjar w Bedrichzech.

Živnosz w Krafexach cž. 3. ſe körzami
pola a 1 körzom ſuſi je psches wobſedjerja tam
na pschedan.

Dr. Whithowa wodžicza sa wočzi

wot T. Chrhardtta w Altenfeldji w Thüringskej, s wiazorymi privilegiami wyšolskimi weisow pojeſzena, wopakuje ſo be wſchitimi dotalnymi wočzi hojazymi ſrijedkami psches ſwoje ſbožomne ſtutowanje wſchjedne jako najſahodniſcha a najſlepſcha wodžicza w tajſim nastupanju, a može ſo jako do poſafany hojaz a poſylnajzy ſrijedt a jako

wjesta pomoz ſa ludzi na wočzomaj bjeđunych

kōždemu poruczecj. Wona hojt wjeſze a rucje a be wſchitich ſchłodnych ſziewkow, woſebje pschi ſahorenju, ſzepnenju, huchocj, ſylſowanju a bjezenju wočzow, kaž tež pschi ſlaboſit po bjelmi a placiſi bleſčka ſ wutožowanjom jenož 10 nsl. a dijela ju jenož wopravdiju Traugott Chrhardt w Altenfeldji w Thüringskej. — Sklad ſa Budyſchin je w hrodowſkej haptiſy.

W Hitez cijichcerni a w komiſſiji pola knesa ſsmolerja je k doſtaču:

Tekel. Vrijedowanje wot Balla, 2. wudacije;

Spjewarske weſelje wot Kilianna;

Die goldene Hochwirthſchaft;

Steuerquittungsbücher;

Blech und Schober. Eine Erzählung aus dem Niedengebirge;

Die verhängniſvolle Frühpredigt.

Ujeſchtſa tačh, kij radj leſtruja.

Budyska chroniſta je hacj k 8. ſechivnej hoſtowa. Wjſhilte ſechiwki dyrbia ſo pola k. knihiwiaſaria Gelby a knihijichcjerja Hifi wotnoſowacj.

Khieža je 4 foizami pola je w Dubrawy pola Barta ſe ſwobodneje rukti na pschedan a može ſo dalshe w tamniſchej koſćimi naſhonicj.

Suſche droždze

ſnateje dobroſeje doſtawanam ſtajneje pschi poſlane a proſchu wo dobročiwe woteberanje.

Herrmann Dankhoff.

Elaſanje na

F o ſ e ž i n u

pod garantiu cijioſceje wobſtata

Herrmann Dankhoff.

Na ſnežim dwori w Małym Budyſchinu ſteja wjazore ſuzelne kruwy, jalozjy, czelzy a czelciſti Algaufſteje raffy, kaž tež rjane proſata Yorkſhireſteje a Lord Racnordoweſe raffy na pichedan.

Rhwalebnje ſnaty a psches ſwoje hojaze ſtutowanje poſafany

V r ó ſ t ſ y r o p

je ſaſo k doſtaču w hrodowſkej haptiſy w Budyſchin.

Majnowſche.

S Berna, 24. augusta. Naležnoſcie Lombardſkeje ſu bes połnomózniſtami Franzowſkeje a Rakuskeje ſ poroſemjeniom ſardiniskeho połnomóznika ſrijadowane a je njetko jeno hiſhcie pschiſwolenje ſnežerjow treba. Schio ma ſo ſ italſtimi wójwodſtwami ſtacj, wurađitaſ ſhježoraj ſhamaj.

S Turina, 23. W Modenje je narodna ſhromadžiſna ſcjehowaje wobſanknyta: Potwrdzenje diktatury Farini'a ſ połnomozu ſo moje pojeſzonku 5 millionow wupiſacj. Postaſenje pomnika k dopomjenju wosſewenych žadanjow ſa pschiſanenjom k Sardinſtej.

S Wulich ſdžar. Budomny rjeſnik je wóndy kruwu na ſapal ſloſeny (Milzbrand) ſthorenju rjeſak a ſo pschi tym do rukti ranit. Wón ſthori na to a dyrbesche wumrecj. Dena druha kruwa je tam vecja tež na taſku ſhoracj panvlja.

Zaideženu sobotu žita w Budyſinje plaćachu.

Kórc.	Wyſsa.			Nižſa.			Srjeđzna.		
	Płaćizna.			tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Wſchenza	5	15	—	4	—	—	5	—	—
Rožka	3	15	—	3	—	—	3	10	—
Gejzmen	3	—	—	2	20	—	2	25	—
Wówz	2	5	—	1	25	—	2	—	—
Gróch	5	15	—	—	—	—	5	5	—
Woka	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Rjeſik	5	15	—	—	—	—	5	—	—
Jahy	6	10	—	—	—	—	6	5	—
Hejdusyka	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Bjerm	1	20	—	—	—	—	1	—	—
Kana butry	—	17	—	—	14	—	—	15	—
Kopa ſtomu	4	15	—	—	—	—	4	—	—
Bent. ſyna	—	25	—	—	—	—	—	20	—

Dowoz: 3011 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde čísto płaći 6 np.
Štwortlétta předpłata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Císto 35.

3. septembra.

Léto 1859.

Wop schijecje: Swjetne podawki. — Se Sserbow. S Budyschyna. S Budyschyna. S Dubravý.
S Wospórk. S Kalbíz. — Dopisy. — Sa dom a hospodarstvo. — Pschilopf. — Spjew.
Hanß Depla ic. — Zyrkwiniske powjesje. — Cjahi safskloschlesyńskie želčnizh ic. — Nawjeſtſki.

Swjetne podawki.

Sakſa. Mjašna tara, kotrž polizajska
wyshnosć dotal postajesche, budje wot 1. januara
1860 w zyłym kraju sbiehnena. Tola pak smijeje
mjeschczanska wyshnosć prawo a pschisschnosć
pschedajomne mjaša pschepytowacj (Fleischbeschau).
— Kral je prjenemu sekretarej pschi appellazij-
stím budzie w Budyschinje, k. Schurigei präd-
kar „kommissionsrath“ wudżelit. — Esudniſki
radžiczel w Kamienzu, k. Larisch bu jako tajki
do Budyschyna pschedadzeny. — W poſlenim
tydzenju buchu njeſotre ſtote a ſljeberne me-
daile ſa wumozjenje žirvenja wudželene.

Prusſa. S kralom ſo dale bôle poljep-
schuje, tak ſo maja woſoby, kij hewak jeho
pschecjelſta ſo weſela, ſaſo pschitup k nemu;
wón wſchitkich ſnaje a poſtrowia. Zeno ſanđeny
piatki bieſte hubenſho pobyla. — Postajenja
dla krajneje woſory (Landmehr) budja pschemje-
nene. — We Wroſławju (Breslau) bu tón
tydzenj „museum ſchlesyńskich starožitnoſćow“ wote-
wrene. Wone nima hiſcieje woſebitu ſkieju a
je ſej njeſko na čiaſ ſnekotre ſtuſy najato. —
Prvnz regent, kij w tu ſhwili we Ostende
pschebhywa, che tam hacj do 15. septembra
woſaciej a potom ſe ſwojej wyhokej mandjelskej
do Kob'enza, Baden-Badena a ſlonečnje do
Kölna ſo podaci, a to k wotewrenia tamuſchneho
moſta psches Rhein. Tu:ón jara rjany moſi
pschindje na 4 milliony tolerjow. — W Elber-
feldu je hiſom dwie nedželi ſtrachna cholera.
W ſapocjatu wuſtuwacze jaſoſnje ſylnje,
tak ſo kózdy djeni psches 80 čłowekow ſchori.

Rakuſſa. Woſazy, kij w čiaſu wójny
do dobrovolniſſich korpſow ſaſlupichu, móža pak
domoſ hieſ pak w drachich korpſach dalje ſlužić.
— Woblejenſki ſlaw je w Triestu a w Iſtrii
ſaſo ſbiehnena. — W Praſh je bibliothefar
Wojazylaw Hanſa ſwoj projeſ ſchecjivo re-
daktořej jenych njemſtich nowin, kij bie ſeho na
cjeſci ranit a jeho ſallſhovaria rukopisow me-
nowat, ſtaſnje dobył. Redaktor Kuh je w
prjenej instanzy k dwajmichačnemu jaſtweſ wot-
budjeny. — Łódź „Novara,“ kij je w poſleni-
mai lietomaj ſemju woſijela a pschepytowalo, je
ſo 26. augusta do Triesta ſbožomnie wróćila.
— Rakufſe regimenty smijeja pschichodnje menje
muži, dokelž je ſo to w poſlenej wójni tak ſa
dobре ſpoſnalo, ale ſa to budje iſich licžba po-
wyſchena. Mjesto dotalnych 62 pjeſtich regi-
mentow budje iſich pschichodnje 80 a mjesto 40
tſelzovſtich batallionow pak 42. — Nowy mi-
nister niuſkomnych naležnoſćow, hrabja Agenor
Gotuchowſki je ſ polſkeje ſwojby, kotrž bu
1783 k hrabijskej powyſchena, a je ſam 8.
febr. 1812 rođeny. Wón je ſej jako gubernialny
radžiczel a wot l. 1848 jako namjeſtnik
w Galizii wuſle ſaſluzby dobył w wſchelakich
naležnoſćach, woſebie tež wo literarny narodny
wustaw hrabjow Oſſelinſtich a wo ſyrocjinsti
a ſhudžiſſi wustaw Stanisława Skarbeka. —
S zyla bu woſakom, kij fu ſo we bitwach
pola Palestro a Montebello, a we bitwiſtach
yla Magenta a Solferino wuſnamenili, 60
ſtotoč, 589 ſljeborny h 1. klasy a 1011 taj-
lich 2. klasy wudželene. — Namjeſtnik w
Galizii budje pecja jedyn arzynowſwoda.

Bajerska. Król a królowa pszczyne-
wataj w tu chwilu we Berchtesgadenie. —
Starý król Ludwig, kij wschičko dobre podvera,
je na dnju swojego mena mjestej Nymphen-
burges 10,000 tol. jako fundaciu sa chudych
pszczygodat.

Württembergia. Twierdżsna njem-
skeho swijska, mjesto Ulm ma kaž druhe tež
sašo senož tak wele wojskow kaž hewak we
mjerje.

Frankfurt nad Mainom. Reserva
38. pruskeho pjescheho regimenta, kij je so
pschi wondawskich pułach najbole wobdzielila,
je domoi puszczena.

Franzowska. Ministerstwo namorskeho
födżstwa chze 30 millionow frankow żadacz k
wobtwerdzenju franzowskich pszimorskich brjohow.
— Do Orleans'a wróciłscej so nedawno
dwie batterii schtyripunktowkich czechnenych kanonow,
kij bjechu zylu wójnu ſobu cjinile; wone
iſelachu hizom pola Montebello a bjechu tež
pola Solferino, hdejz su 1800 fróč wuiselite.

— W Pariju twari so w tu chwilu rufiowſka
gýrei, k kotrejz je 1,200,000 rublow trębne.
Khejor da 50000, ſwiaty synod 50000 rub-
low, wſchelazg druzu pak ſu hizom 900000
rublow pschiwoſtali. — Dary ſa kanonnych wu-
czoneja po najnowszych listach psches 2½ mil.
frankow, platu a ſlobaniny je so ſ zyla psches
100 mill. puntow nowdalo. — Na jenym
boku pschihotuje so Franzowska k mjerje, na
druhim ſaš k wojnje; woſebje natoguja ſo
žalohne wudawſi na födżtwo, twarja ſo jelesne
kanoniske cjołmy atd. Jedyn ſendželski dopiſo-
war liczi 86 czechnenych kanonow, kij jenož do mjeſta
a pschiſtawa Toulona w poſleniu czaſu pschin-
djechu.

Jendželska. Knežerſtvo poſcjele wjazy
wojskow do Indiſtej: — W poſlenich 44
ljetach je ſ Jendželskeje, Schottſteje a Irſteje
4,797,160 ludzi wucjahnylo, po ſidlim ſzude
leto 109,026 woſobow. — Franzowska cje-
ſtanja, Victor Hugo a Louis Blanc ſtaj w
Guernseyu pišmo woſiereitoi, ſo wonaj wó-
chjejtorowu amnestiu nerodžitaj a radscho we

wuhnanstwie wostanetaj. — Králowna je ſe
ſwojej ſwóſbu do Schottſteje wotijela.

Schwajcarſka. W ſańdjenym tydjeniu
bjechu njeſotre ſhromadzenia franzowskich a ra-
kuffich połnomožnikow. Wutoru mjeiesche tež
ſardinski ſašo jene roſtryčenje ſ franzowskim
wotpoſlanzem.

Italska. Twomne naležnosće w menſchich
ſtatach ſu žalohne ſachmjatane. Napoleon je
dre ſtubil, ſo maja dotalni knežerio ſwoje kraje
ſaſo doſtacj, tola nočze wón ſ mozu na italski
lud cjaahnyc a starý poriad ſawescj. Bes tym
ſo wón ſ mjerje radji, hromaduja tam narodne
ſhromadžisny a wupraja, ſo je wrócienie wój-
wodow nemožna wjez. Tež ſcjezu ſo deputacie
ſ proſtwaſi do Pariza a do Turina. Garibaldi
je w Modenje a general Fanti je po woli ſar-
dinskeho krala kommando we Florenzu na ſo
wſaſ. — S Roma piſaſa, ſo je w Moreia
ſtrachne ſemjerzenie bylo, pschi ſotrymž 200 wo-
žiwenie pschiindje. 9000 ludzi pszczywa njeſko
pod hołym nebijom. — Wólby w bamjowej No-
magni ſu tež ſtōcjenie a narodna ſhromadžisna
bu 1. septembra w Bologni wotewrena.

Spanijska. Wóndanjo czechneſe 600
Maurow na ſhpaniſku wobtwerdzeniu koloniu
Ceuta we Africy. ſhpaniſky woſaz ſich wote-
hnachu a ſabichu 5 muži. Knežerſtvo poſcjele
tam njeſko wjazy wójnskeje možy, ſo by nadbie-
howarjow ſhestalo.

Turkowska. Rufiowski poſtan, werch
Labanow je wot sultana Maledžidje - rjad doſtaſ.
— Na kupje Kandia je nemjer wudyrit. —
Do Erzeruma, kotrej mjeſto bu psched njeſotrymž
nedjelemi nimalie zyłe psches ſemjerzenie ſahubene,
je komiſſia poſtana, ſo by ſ ſahotwarenju nusne
kročjele cjinila. — S wotbronjowanjom armeje
je ſo ſaſtalo, dokelž ſo Turkowska nowych ſwa-
dom a ſbiejkow boji. Wobhada hłowneho
mjeſta, 35000 muži, leži ſ džiela psched hłowym
mjeſtom a ſ džiela pola Skutari'a.

Serbija. Senat bje psched ſrčlim ſa
wercha Michala 20000 ſpejſtolerow jako
živiliſtu poſkajlo; tutón pak ju nebore a ſo ſo
wopokafanu luboſej renje podžakowat.

Cochinchina. S wójnu bes ſſchescia-

nam i a pohanam i je tu nješko wopravdžje kóng. Mjer dyrbesche šo 2. julija podpišacj. Franzowſka po wurdjenych postajenjach wobſhowa Turon a Saigun; wona smjeje na khiezorſkim dworje we Hue'u poſtanja a doſtane kózde ſjeto wjedny dawk we penesach abo tworach. Schpaniſka pak doſtane na brjohach Tonkinga tak wele fraja kaž je k ſariadowanju wulſeje kolonije trjebne.

Chineſiſka. Khiezorſke wóisko šo roſcheruje, wóny je ſbiežtarjam mjesto Voltscheang wſalo.

Ze Serbow.

S Budyschina. Šandženu wutoru po- poldnju napelnjorachu ſmertneho ſwona žarowaze ſynki tudomniſche tuchorske hona, iako že lažy ežah ſo pomatu bližesche k ežichemu po- hrebniſcheju. A ſhto bje tón, kotrehož wuphſcheny kaſchči ſankasche, kotremuž ſylsy ſo ro- njachu? — To bje k. Gustav Helm, druhí wucjer ſudomniſcheje michaſkeje ſchulje, kotrý w najreniſchim ſčijeru člowlſkeho živenja (won bje halle 25 ljet starý) ſandženu nedželu rano wokoło 4 hodž. po 2 nedželskej khoreſđi pod žaloznymi bołoſcjiemi ſwojeho duha bje ſpusch- cijz dyrbial. — Nebocjic̄ki Helm ſo 11. žnjenja 1834 w Bjetej pola Kamenza, hdjež bje tehdý jeho nan ſi wucjerjom, narodji a wo- pytowasche tam ſchulu ſwojeho nana, kotrý bu borsy na to ſa wucjerja do Wujeda pola Kets- liz deſignirowany. Bot jow poda ſo Helm, iako bje ſebi tež wucjerſto k powołaniu ſwojeho živenja wuſwolik, w ljećie 1848 na budysſi ſeminar, na kotrymž won hač do ljeta 1855 ſawosta. Po wuſtupenju ſe ſeminara doſta won domjaze wucjerſke mjesto pola k. rycerſtublerja Klaſtry w Panezach, hdjež pak bu won 1. žnjenja 1857 na tudomniſchu michaſku ſchulu ſa 2. wucjerja wotwołany. Denož 2 ljećie móžeſche tudy ſkuſkowacj, doſelj počiňasche khorowa- ty bvež a to na ſuchocjini, kotrež ſo ſkonečnje hiſčjeje dwje druhei nahtej khoroſči pschiduſchtei, tak ſo dyrbesche 28. žnjenja, po tajſim w ſtarobje 25 ljet a 17 dnjow, ſwoje mlode živenje

wobſanknycz. Jego wotemrele ežielo bu ſandže- nu wutoru ſi wulſim dželbraćjom na tuchorske pohebrebiſchejo eženje ſhowane a ſpiewachu jemu hiſčjeje pschi rowje ſeminaristojo, kaž tež Herin- gowe ſpiewanske towarzſto, kotrehož ſobustaw won bjesche, ſmertne arie. Won ſo wobpkuſu- je wot ſrudjenych ſawoſtajenych: nana, 2 bra- trow, 4 ſotrow a wboheje macjerje, kotaž hi- žom wulſeho hubenſtwa dla 5 ljet khore ložo wopuſchciſta neje a tak ſwojeho syna ſa ežas- jeho khoroſčje widžicj a ſi nim poſleni ſhód hič nemóžesche. O kaſfa bołoſcji a ežekota dyrbio ſa macjeru wutrobu bvež! — Boh tón ſkes pak chyž ſi mu ežici wotpočiſk w rowje a junu na dnju Zefom Khrysta hnadne ſpožejicj weſele horiſtacjie k wjedžnemu živenju! F. Pschiſp. red. Se wſchich ſtron ſtyschimy ſpodžiwanje nad tym, ſo ſerbſzy kneža pschi rowje ſerbſkeho wucjerja ſerbſkeje ſchulje psched ſerbſimi džecjimi ani ſłowa ſerbſzy neprajachu!!!

S Budyschina. W poſlenim čiſliſe ſpomni ſedyn ſi naſchich dopiſowarjow na wopytanje k. Dr. Steinmanna we wucjerſkim ſeminaru. Dla doſpolnoſcie naſcheje chroniki ſapiſhamy tu tež wopyt poſleneho tydženja. Djesche tu menujzy wucjeny k. professor ruſowſkeje literatury, Mi- chail Iwanowicz Sſuchomlinow ſi Petersburga, kiž wot jow hiſčjeje do Franzowſkeje a Italiſkeje pucjowasche. Won ežiſche woſebje ſerbſti weſných lud widžecj a je teho dla tež wjazore wšy wopytał. Dla tych ſamych ethnografiſkich ſtudiow ſmy psched njeſotrymi nedželemi tež Njemza Dr. Landau'a ſi Kuffela do njeſotrych ſerbſkich wšow pschewodželi. W naſchim mjeſcijie pak pschewywasche ſawcerawſkim Polak ſi Warschaw, k. Winzenz Koſiński, kiž na horniſkej akademii we Freibergu ſtuđuje. Doſelj w naſchim kraleſtwje hižom dliſchi ežas je, chyſche njeſko tež wedžecj, kaſli lud naſchi ſſerbo, wo kotrychž bjesche hižom dawno ežitał a ſtyschał, tola ſu. Won je kaž horka ſpomneny kneſojo ſi tym pschewod- čenjom woteschoł: Tón lud, kiž ſam ſebje ežecj t. r. psches dobre počiňowſče ſo wuſna- menja, bje a je tež ežecje wopytanja hódný!

S Dubrawy. Tudomna hercjerija, we kotrejž ſo tak pomenowane reduty pola a predž

podkopkow, kiz „Margarethen-Hütte” rekaju, leži, pocja ho sandzenu sobotu, 20. aug. w nozy $\frac{1}{2}$ 12 palicj. Wohen bu pak po kchwili sašo poduscheny; dekelž bje jón stražnik bortsy vptnyk, a wodn, kiz hewak pola naš pobrachuje, nadosej mjeſachmy. Menujz popoſtnjo predy pschindze ſe hylnym newedrom ſliw, tak ſo buchn hrebje a djjery ſ wodu navelnene, haj w ſamych ſchachtach ſtejſche hac̄ na 8 lochci woda. Jedyn róž hornejernje je ho ſ nutſka zylje wupalit, a wysche teho bu tež khſetru tjechi ſahubeny. Wohen je nojſterje psches to nastal ſo ſu hrady pschi wuhenu wot wulkeje horozty palicj voczale. —

S Wósporka. Wot 1. t. m. je na tudomnym ſudniſtwje nowy protokollant, knes Kupfer, kiz bu ſ wofreſneho ſuda w Budyschinje ſem pschindzeny.

S Kalbíz. Hízom druhí króč we tymle mjeſazu buhmy my wot hylneho „božeho newedra“ potrebeni a naſtrženi, ale — džakowané budž Bohu! — tež ſaſy pschede wſhei ſchodu hnadvje ſwarnowani. Menujz 30. augusta pschindzu psched 12. czechneſche ſaſy czejke newedro psches naſchu weſ, a dyri pschi tym „boje newedro“ do ſeneje niſkeje jablonje w ſahrobiſje ſubleria Michała Ejoschki. Dowle widžimy ſaſy wulke ſwarnowanje bože ſa naš, hdjež wopomnimy, ſo jenož nejekotre kročeze wot teho treheneho ſchoma najblíſſche twarenje ſtej! Tež ſyrkej a ſchula ſtejitej nedaloſko teho ſameho! Boh, ión wszechomózny, chýk naš tež pschichodnje, kaž dotal pschede wschjem nesbojom a ſchodu miſje pschelutowacž!

Numismatiska zběrka Mać. serbsk.

Dale darichu a., kneni rycznikowa Marcžkowa w Budyschin 6 ſljeb. a 3 kop. pen.; b., živnoſſer k. Jan Kral w Radworju 1 kop. pen.; c., krawſki mischtir k. Bart w Ederja 1 ſljeb. po- mjaniny pen.; d., k. wucjer kral w Radworju 1 nſl. p., e., koc̄mar kn. Albert w Rachlowi 1 ſljeb. pen.; f., k. Jan Rostok w Bjelčezach 1 ſl. p. g., k. Franz Fejbera w Brasz 3 russ. pen. h. k. Bruno Griebel, gymn. w Brasz 1 pomj. pen. (bisf. Lota); i., kn. Jos. Kretschmar w

Brasz 1 ſljeb. pen.; k., kn. Emil Žur, gymn. w Brasz 3 kop. pen.; l., kn. Alois Hojer, ſtud. praw. w Brasz 1 Egyp Kraiczař; m., kn. Handrij Dutschman, ſtud. theol. w Brasz 2 ſljeb. 1 kop. pen.; n., krawſki Michal Hetmanek 1 ſljeb. pen.; o., k. Jan Karich ſ Nowej Wsy nad Sprewju 1 ſljeb. p., vſchekupſki Edward Wezla we Radworju 2 ſljeb. pen., q., hamtmann Ulbrich ſ Budyschina 1 ſljeb. pen., r., kaplan Nowak 2 ſljeb. pen. Sa wſchitke tute dary praji ho w meni Maczky najreniſchi djak! Wo dalsche podperanje naſheje ſbjerki naležnie prohymy. w.

D opis y.

Z Lipska. Dotalny ſtarſchi tudomneho ſerbſteho towarzſwa, k. Jurij Moriz Bróſka, rodj. ſ Budęſez, je ho po derje wobſtatym ſandidatſkim pruhowanju jako ſandidat duchomnſta vo ſſerbow wrózil.

Z Lubija 30. augusta. Sandzenu ne- djelu psched tydženjom buchu jow we naſhei rjanei ſerbſtej ſyrki te ſe Keiſiſteho božeho doma ſa 80 tol. kupene gierle poſwieczenye a prijeni króč pschi božej ſlužbi hrati. Wone ſu ſa 300 tol. wot gierletwaterja Šchinka ſ Lubanja zylje pschedwarene a maja 12 klinčatych registerow. — Naſche miesto ho pschedzo bôle porenscha. Wot mineralſteje ſupele hac̄ ſ kre- djenemu mlynej budže nowa wysche hac̄ dotal ležaza ſchęzejſta twarena, ſo pschi wulkej wodžie ho nepoteri, dalje lubiſkej riež runiſche a ſchiersche na kóždym buku ſ wyhokej murju wobdate rječniſche date a psches rieku nowy ſamentny moſt twarený, ſo može ho tež pschi wulkej wodži na „Horu“ híč. Na horje je nowy ſchierſki ſamentny ſhód natwareny a ſe jeleſnej lieſy (Gitter) webdaty. — Pschichodny piatik budže ho jow nowe towarzſwo turnarjow ſa- koječ a 4. septbr. ſhromadža ho tu ſobustawy Gabelbergerſtich ſtenografiſtich towarzſtow ſ Lujzy a budže ho tež wo naſoženju tuteho piſma na ſerbſku rycz rječec. — Tež ſmjeje pschichodnu ſredu 7. septbr. kn. wucjerjo ſ lubiſkeho a wósporko ſudniſteho wofreſa ſwoju ſjetuſchu poſlenju konferenzu, hdjež budže ho woſebje

wo sałożenje pomozneje pensionklassy sa man-
dželske lužištich wucżerow Saksoskeje jevnacj.

M.

Za dom a hospodarstwo.

Snata wjez je, so jena siedz tak bytna neje
kaž druga, a so je jena predy w żoldku psche-
klassa abo pschettrebana kaž druga. Po psche-
wytanach Dr. Beaumonta pschettaje šo:

howiase miašo	sa	3	hodziny
šwinjaze	-	3	-
newarene plezo	-	3	-
cjelaze miašo	-	4	-
huso abo kolosk	-	2	-
bjerny (fulli)	-	3	-
boby (buny)	-	3	-
morčeš	-	3	-
hroch	-	2	-
rajsk	-	1	-

To nech fucharsi wobledzbuja.

Přílopk.

* W Hornich Pózkowach dyri 21. t. m.
newedro do domskeho sahrodnika Schlenfricha,
psches cjož šo demiste a druhe twarenja zyle
spalichu. Jena kruwa bu w hródzi wot blycka
sarajena. Tego runja bu w Dělnich Pózkowach
na why murer Müller s Ottendorfa wot
blycka sarajeny.

* W Kirchbergu se šo 27. aug. na ranje
14 brójnijow s wele žitom, 11 domskich a neschto
sadnich twarení wotpalito.

* We Weitersdorffje pola Biskopiz 30 t.
m. rano bu burski syn Ph. wot burskeho syna
R. tam wjazjkocj straschnje s nožom skóth. Wo-
baj hieschtaj w forejmje na rejakach byloj a tam
jeneje holzy dla do swady pschischloj.

* K žmericji dla morenja swojej džiesciorow
wotkudzjena Johanna Schiedrichowa s Ram-
nijowa bu psches kralowstu miloscj po wojewenej
próstwie k czažiwienstemu jaſtwiej pohnadzjena.
Mordarka je hnydom tam wotwedzjena, hdzej ma
swoje shostanie moczerpecj.

* Newudata dželacjerka, Louisa Gebhardtęz
se Spremberg a pola Nowoſalza padje 26. t.
m. se pschatra, hdzej po trawu djesche, tak straschnje
na huno, so hnydom morwa lejo wosta.

* Wucżer na gymnasju a s nim sienoczennej
realku. Dr. Voigt je na jenej wyschschej wucżerni
we Pjetrohradzie mjesto dostal.

* Pošlenu vondželu staj mjeschcjanosta Ha-
berkorn a rycznik Döring w mjenje mjeſta Žitawy
Ježu kralowſt. wyšokosciam prynzei Jurisej a jeho
mandželskej sawođenj twažny dar, jedyn drohi
w tamniſcej Weidischowej fabrizy djielany teppich,
pschepuloi.

* W Glauchauje bu 15. t. m. peciljetny
syn italza Meige s Wermendorfa na pucju wot
jeneje smiszy (Kreuzotter) do fulli prawej noht
tušneny. Hac̄runje tón hólčez w spomnenym
mjescie hnydom ljeſarsku pomož dosta, dyrbesche
tolu na drugi džen wumreč. Smiszu s jeje
peči mlodymi potom w hnydzie namakaču a
sarasyču.

S p ě w.

P ſ č i r o w i e.

Row je jenu po wschej prózy,
K wotpočinieſi komorka,
Hdzej to cijiche ſpanje ſlōdy
Muczne ſtawy poſylnia;
Tam je ſwajata cijichina,
Sabbat djen wotpočinka.

Wot starosziorow a wot prózy
Frej a wot wſtoh' neboja
Cijichie ſpacj we ſmerinej nožy,
Hac̄ me moj Bóh ſawola:
To ſei žadam s wutrobu,
S weſelom ja ſi rowej du.

Ach ſak wele ſtemu wundje
Tón, kiž ſbójne wumrek ſe,
K wotpočinieſi mjeſje donđe,
Hdzej iow ſwoj bieh dobijne.
Cijelo w ſemi cijichie ſpi,
Duscha pschinđje ſi ſbójnoszi.

Kneje! woſai ſkor ſi ſebt
Moju duschu do nebja.
Hdzej to haſſeluju tebi
Saſpiewamy bes ſenža,
W nebeſach frei wot ſylſow,
Je moj wječny ſbójny dom.
Handrij Bjerka.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanaj:

Pjetrowska cyrkej: Karla Jurij Vogt, mjeschcjan
a ſchewski miſčytr, s Karolinu Syndez.

Křčení:

Michálska cyrk: Johanna Rosina, Bedřicha Hauswalda, nadrožného hjerki pola Börka, dž. — Hana Almalia, Jana Augusta Rochora, murerja na Židovje, dž. — Maria Madlena, Jana Bohumíra Frenzela, khežerja a pekarja na Židovje, — Maria Augusta Handrija Mjelta, džekacjera na Židovje dž.

Zemrjecí:

W Budýschinje: Djen 17. augusta; Jurij Schižanf, mjeshcjan a wobhodjer Strohhoſa pod hromom, 45 ljet 3 mjeſazj. — Hana Minna, Karolinh Vieſoldez se Šmilneje nemandj. dž., 3 nedž. — 18., Maria Hanža, Madleny Buschez se Židova, nemandj. dž., 18 dnov. — Paulina Ida, Handrija Jeremias'a, mjeshcjana a instrumentarja, 12 dn. — 21., Bernhard Martin, Bernharda Rüllinga, pastora prim. pola ſ. Petra, ſ., 15 dn. — 22., Handrij Elsner, ſchewſki se Šmilneje, 20 l. (w Thorowni.)

**Čahi sakskošlezynskeje železnicy
z budyskoho dwórnišća.**

Do Schorelza: rano 7 h. 47 m.; počivočnju 11 h. 40 m.; popočnju 6 h. 22 m.; wiečor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Drážďan: rano 7 h. 37 m.; dovočnja 12 h. 53 m.; popočnju 3 h. 52 m.; wiečor 7 h. 41 m.; w noz̄ 2 hodj. 42 min.

Pjenježna pláćizna.

W Lipsku, 31. august. 1 Louis'or 5 tl. 12 n̄l. 9 np.; 1 počnovajazj čerweny sloty abo dusat 3 tl. 3 n̄l. 3 $\frac{3}{4}$ np.; winſte vanlowki 85.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

* * *

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Nusa ho wſchelko huſa, moj Metſo!

Mots Tunka. S cim móžesč mi to do-pokasacj?

Hans Depla. Ja moht cji wſchelake pschitlady powedacj; djenža pak chzu cji jenož jedyn wosiemicj.

Mots Tunka. Neſtruduj me dale w mojej neſcierpnosci, ale powes mi.

Hans Depla. Wóndanjo pschinđje do jeho hospicjenu w wiestym ſakſkim mjeſciſje mandrowſki a doſta tam po starym waſchnju ſchliciſku ſjedže, fotruž w ružy djeržo a w kheži ſtejo ſjedjeſche. Tu, hm, . . .

Mots Tunka. Nō, nemóžesč ſebi tu ſku wuſchmjatacj?

Hans Depla. Schto ſku? to ſebi wu- proſchu! Tu pschinđje polzajſki ſlužo

praschesche so sa wandrowskimi knjiskami. Wandrowski sdaſche so naſtrojaný a proschesche ſeho, doſeklý mjeſeſche polnej ruzý, ſo by ſemu na ſhwilku tu ſkoro wuproſnenu ſchku djeržat, bez tym ſo ſpomnene knjiki ſ dybſaka wucjehne. Dobročiwy

polizaſſki hlužomnik to cžini, ale tu cjeſne wandrowski a preñſchi ſteji ſe ſchličku. Mots Tunka. Aj, aj, tón dre niſomu wjazy ſchličku djeržec̄ nebudje? Hans Depla. Tón ſawjeſcje niz!

N a w ě s t n i k. Providence.

Frankfurtske ſawjeſcjenſke towarſtwo.

Tuto towarſtwo bere na ſo ſawjeſcjenja pschediwo w o h u j o w e j ſch k o d i j e we miestach a na wſach, kaž tež ſawjeſcjenje žita w hromadach a bróžnach. Tež je ſtym ſawjeſcjenje živenja a transportow po twerdych a naſtinuſich prāmijach ſjenocjene.

W Budyschinje 1859.

Bedrich Wylem Wagner,
agent na ſwokomnej lawſkej haſy čj. 788.

Etablissement.

Cjeſcjenym ſerbam w Budyschinje a wokolnoſći ſ tutym naſpodwoſniſho wosſewjam, ſo ſym ſo tudy iako čaſníkar ſaſydlit. Za budu ſo ſwjeru prázowac̄, ſo bych wſchitlič ſupo-warjow na ſožde waſčne ſpoſoſit a poruczam na wuberk wſchelake družiných čaſníkow, a to: ſtole a ſljeborne ankerowe, cylinderowe, wreczenkowe, žonjaze, woblnkowe a nôzne čaſníki, regulateury, pariffe a winske pendule, budžaki, ſaž tež ſchwarzwaldſke ſežjenowe a hrajaze čaſníki w mahagoniu, rohu a blachu ſaſadžene.

W Budyschinje, 28. juliia 1859.

Korla Köchler, čaſníkar,
na róžku žitneje a ſerbſkej haſy čj. 31/223.

M ö b l o w y m a g a z i n

wot Schillinga & Hieck ſtotej ſobjt w Lubiju

porucza bohaty ſtad möblow wſchitlič družinow ſ dobročiwmemu wobledžbowanju.

W Lubiju, 15. augusta 1859.

Schilling & Hieck,
blidaſſai miſtraj.

Iehnjata ſu na pschedaň pola Lehmanna we Kubſchwizach.

Zutſe nedjelu budje w rachłowskej ſchuli miſſioniske towarſtwo.

W Radmorju pola Budyschina je wot 1. oktobra klamarnja ſ pekarnju na pschenajecje. Daſhe naſhoni ſo pola piwarza Meißnera tam.

Wuležane raffinirowane ſwjetcenje (wolij), po khanač, kaž po zentnarach po tunej placijſne poſtieſa

Korla August Urban.

Rjanu pschenicju muſu čj. 0 a čj. 1 wot noweje pschenicy ſa tunju placijſnu pschedawa

Korla August Urban.

Krajuostawski bank.

Dofelz su so penejne naležnosće sašo poljepeščite, nekomđi, so podpišane direktorum s tutym wosjewicj, so je daň niz jeno sa hypotheki, na ratarske ležomnoscje w sakškim krajuostawstwie dowolene,

kotrychž dan bu wot 1. junija t. l. našwilne na 5 proz. powyschena, ale taž sa te, kij buchu w bjehu teho ljeta na 5 prozentiske sadanenje powolene,

wot 1. dezembra teho ljeta hac̄ dale,
teho runja sa hypotheksi,
kij so nješko pola banka pytaja,
sakšo na ljetne
postajena.

schtyri a pol prozenta

Wusanknene wot teho pak wostanu te hypotheki, kij na
a., ratarskich ležomnoscjach, kotrychž placisna 1000 tol. nedostahne;
b., domskich ležomnoscjach a
c., tajskich ležomnoscjach, kotrychž wobšedjerjo buchu dla komdjenja w danjepšacjenju
k wetscher dani sawjašani,

leja.

Egi dolžnjih banka, kotrychž hornje ponijenje ljetneje danje potrebi, shonja to hischeje psches
wošebite višmo.

W Budyschinje, 28. augusta 1859.

Direktorium krajuostawskeho banka kral. saksk. markhrabinstwa Horneje Lüjicy.
ze Thielau.

Moje dawno iñate a wožebje d. bre

Š u c h e d r o ž d ď e

poskickjam saše najnaležnischto k prjerststevazym domšhwankam, fermusčam a druhim šwedijsam. Bes
tym so nješkoj druži droždžjevšvedarvarjo w lieciu lohleho stanjenja a porjedsteho woteberanja dla žane
droždžije nimaja, pschedawam je ja stanje a poštujuju tak tež zyle liecje ſwojim ſerbſtim pschedzel-
ničam k najcerstwischimi a najlepšchimi droždžemi k tkanzam, blinjam a druhim pecjwam. Teho
vla nadžiam so s dobrje, so budja je pola me ſupowach. Tež wſchilke druhe twory k pecjenju budu
ja jim dobre a tunje pschedawacj. To wſcho k pschedzelnemu wobſedžbowanju poručeo proſču wo
bohatę wopytanje.

W Budyschinje, 1. septembra 1859.

J. G. F. Neičsch,
na ſerbſei hafu pschi móromaj.

Majuowsche.

Tón, kij je hermanowu ſobotu ióniacy mantel
mjesto jeneho muſkeho mantla we hofcijencju „mjesto
Lipſt“ na so wſak, so s tutym hischeje junu
napomina, jón tam wumjencj.

Grawe jabluka
kuwuša so pola **Jana Wanaka.**

Owai plonowej wojai ſtejtej na pschedan
polu B. Briesanga, teorjeja.

Ziwnoſć c. 3. w Kralezach se 5 forzami
polu a 1 forzem luki je psches wobſedjerja tam
na pschedan.

Na iſielenje s prokami pschedroſčuje
najpodwołničko

Dom a ſchka, forejmar w Šdjeri.

S Bolognie, 30. augusta. Mezzacapo cjehne
wot jow i mjestu Cattolica (pschi adriatskim morju);

mjesto teho pschedzjeja nješko toſkanzy wojažy ſem.

Knes Neiset a druhý diplomatojo su pschedzli.

Toſkanska deputacija (modenſta je hijom
wojijeta) yoda so w bližſich dnach k hježorej
Napoleonej.

S Dražđan, 2. septembra. Teho ma-
jestoszej kral Jan je węzera ſwudowenu mul-
wōjwodku toſkanskemu hac̄ do Wajerskeje pschedzo-
džat a weteidže nješko do Boiglanda.

Cišć B jedricha Hiki w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štwórlétta předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Císto 36.

10. septembra.

Léto 1859.

Wopſchijecije: Sswjetne podawki. — Se Sserbow. Se Stycjina. S Rakez. S Weleczjna. S Chróscijiz. S Nadworja. — Dopiszy. — Sa dom a hospodařstwo. — Serbske pišmowistwo. — Pschilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Zyrkwinste powjeseje. — Czahi sakłoschlesyjske
telefniżiż ic. — Nawjeſčiki.

Swetne podawki.

Sakska. Jego majestoscj kral je 1. septembra swudowenu toſkanstu wulkowójwodku, so-
traž do Lindau'a a pucjowasche, hac̄ do mesta
Hofa pschewodžał a wot tam ho do Voigtlanda
podat. W Reuthu bu wón na ſwedzeńſte waschnie
powitaný a pschenozowasche na tamniškim hrodžie.
Na ſajtra iſedjeſche wón do Berdaу, a wo-
pyta ſudniſtvo, mjeschczansku ſchulu, radnu ſhježu
a dwie fabriky. Taſke wopyty cijenesche tež w
Krimmitschauje a Merane. Wopoldnju pschijedje
do Chemniça a na wečor wróci ho s ertra-
čahom do Dražđan. — Djen 4. septembra
pschindje kral Ludwig s Bajerſteje do Dražđan
a na winizu kralowſteje majestocje kralowny
Marije. Wón je tež kralowske muſeum dwójzy
wopytał.

Pruska. Kral fe njetko po ſwojej kho-
roſciſti jara ſlaby, woczi ſtej pschezo hithceje poſ
ſanknenef. Dokelž pocjina powjetr (left) khlod-
niſchi byc̄, dha je nadžija, fo ho kheroc̄ wjaz̄y
newróci. Pschi wulſej horzoc̄je bje ta
ſama, kaž hjeſsa, tež prieni króci wudyrila w
hiecžu l. 1857, hdyž kral do Pillniž pschijedje.
— Prynzregent wróci ho najſkerje hižom tón
wybžen s Ostende do Berlinu. Djen 30. t. m.
budže wón pschi narodninach prynzessony pru-
ſkeje, katraž potom s nim do Kólna pojedze. —
W Berlinje chzedja nowu ſeimownju twaric̄.
— Na dompučžu s Ostende pschebywa w Ber-
linje na niefotre dny ruſowſka wulkowerchowka
Helena. — Tež batillony tselzow a hajnikow

budža se 1. oktobrom na mjernej nosy. Armeja
budže, kaž je ſnate (dokelž je menje krajne-
wobory), njetko wetscha a wostane njichdże
200000 muži pschi nej, bes tym fo he-
wak w časzu mjera prufa armeja jenož
142000 muži licjeſche. — Potrebnocje ſa
wojſko ho tež na 6 millionow ſójdo-
ljetnie powyscha. — Poſtawny (ſamentne statuy)
na hrodowym moſcieje w Berlinje, kij ſwojeſe
nahocje dla vohorski dawachu, budža wotſtro-
nene a pschindje tam 8 poſtawow ſtawnych
muži, vo jenym ſ kóždeje provinſu.

Bajerska. Pschi tudomnyh regimentach
ho ſažy 20 muži ſ kóždeje kompanije na dowo-
lenoc̄ (Urlaub) puſchci, tak ſo budža w ſymje
kompanije kaž hewak jenož 40 muži ſyline. —
Sapis wſchitich we kraju ho namakazyjch ſoni
po tež na tuto lieto ſhotowuje.

Meklenburgska. Wulkowerch je ſo,
psches Doberan, Rostok a Guftron do Goldberga,
kotrež mjesto bu najbolie wot cholery potrechene,
podał, fo by ſam ſhonik, hac̄ je wſcho w do-
brym redžie. Wot tam iſedjeſche wón ſažo na
ſwoj hrod do Ludwigsblaſta.

Rakuska. Wſchitko, ſchtož je ſobz „Ro-
vara“ ſe ſwojeho pucjowanja wokoło ſemje ſobu
pschineska, ſwierjata, roſliny, nerofit, nadoby aſd.
budje w wofebitym muſeum wuſtajene. — Tež
krajniſti dobrowolniſki bataillon bu nedawno
roſpuſic̄zjeny. — Nowy minister ſnutſkomnyh
naležnoſc̄ow, hrabja Goluchowſki je jara ſpoſoſaze
woſierunga wſchitkim namieſnikam (Statthalter)
poſtat. Hontwa w Čechach je po ſtatistiſtich

powieszach w loni 619,570 schlesiałow dobytka pschineska. — Wiazorym czieszanam je so wrócenje do wózneho kraja domosito. — Niektore predy sakasane franzowske nowiny moja so sało psches post dostacj. — Podhladni Italianojo, kij buchu w czasu posloneje wójny do Josefovskadta w Czechach wupolasant, posiedzeja sało domoj. — Dena s potepeneju parolodżow „Roma” bu psched. krótkim we Benedigu sbożomnie sbjehnena. Maszyny su nestrane.

Francońska. Dziel schwajzarssich wojakow, kotsj bjechu s neapelskeje służby so wróczili, je do franzowskeje zjuniiskeje legije nastupit. — We Algierskiej podpisują vróstwu, so by khiejor sarjadowanie tuteje krajinę sało prynzej Napoleona do ruti dat, dokelž su jara s nim spokojni byli. — W Parizu powiedaja, so najstere hiszczęsze kongres so sendzie. — Hrabia Reiset, kij dyrbesche w Italsskiej sa mjer skutkowacj, je so wróczil; werch Boniatowski, kij je teho samego wotpohladu dla tam, wostane hiszczęsze nieskotre dny we Florenzu. — Khiejor a khiejorowa wostanetaj do 20. t. m. we Biarritz u pschindjetaj 25. t. m. do Chalons'a k manœuvram. — Khiejor da 20 lódzow, se żelezom wobłych, dżiekacj. — Rusowsta je ſebi tež nieskotre lódie w Havre'u a Bordeaux'u ſasata. Połnomóznikojo sydom krajow w Parizu wurdzują nieko dla dunajskich werchomnswow.

Italska. Toskanska deputacija, kij 4. t. m. do Turina pschijedje, dosta wot kraja Wiktora Emmanuela to ſlubenje, so chze won jich wotpohladanie woſebje pola Napoleona podperacj. — W Bologni wuprati narodna shromadžina, so Romagna (krajina bamużej ſluszoza) ſwjetne knejstwo bamuża wjazy nochze. Wona poſcjele teho dla adresy na Napoleona a Viftora Emmanuela. — Hrabia Gavour je sało w Turinje, hdzej je dolhe roſryczenje s kralom a s ministrami mjet. — Bamuž je ſhorit. — S Modeny su duchowni adresy sardinskemu kraju poſtali. Węzior 4. t. m. bjechu wſchitke mjeſta Toskanie illumiiniowane. We Florenzu bu na wſchitkach hrodach sardinſki wopon wupo-wjescheny. Nalhwilne knejstwo wosierwi proklamazu, kij ſłowa kraja Viftora Emmanuela

wutožuje. Tež weſny lud so na weſelu wobdzieluje.

Rusowska. Po namecie wulkowercha Konstantina bu wucjena expedicja k pschepytanju kraja pschi Amuru w Uſijskiej poſtana. Wot tam pišaja, so budje tam tež wiele ſkota. — Wulkowerch Konstantin je jako admiral wſchelake reformy we ruſowſkim wóſku ſawedł. — Na petersburgsko-warszawskiej železnicy bu dalschi ſtruh 7 mil wotwremy hacj do Oſtrowa. We Warszawje ſapocinaja tež hizom móſt ſa železnicu twaricj. — Khiejor je so na Mostwy podat.

Šwajcarſka. We ſhromadžisne połnomóznikow su mesy bes Rakuskej a Sardiniskej krucjje poſtajene. — S Berna piſaja, so khiejor Napoleon a khiejor Franz Josef so na hrodzie Arenenbergu ſendžetaj.

Jendzelska. Wulkowerch Konstantin pschepywia w tu ſhwili w Londonie a wotjedze 7. t. m. do Kronstadta. — Jendzelska so, kaj franzowske nowiny piſaja, hiszczęsze nischoho bojecj netreba, dokelž ma wjazp džili 200 wulſkich lódzow ſe 6000 fanonami. Tež wobſedzi wona 300000 lódzników (matrosow) a wysche teho 42,000 muži reservy. — Hobiſta lodi „Great Eastern“ je sbożomnie hacj do Woolwicha dojjeſta.

Spaniska. Knejstwo poſcjele 30000 muži pod generalom del Duero pschecjivo nadpodowariam Ceuty.

Amerika. Knejstwo we Washingtonie chze na to džietacj, so by newolniſtvo (ſſlavinstwo) pschestalo. Teho dla poſcjele wone móſom lódzow ſe 110 fanonami na afriſce poſrjohi.

Ze Serbow.

Se ſkyčina pola Łafa. Sandžený tħbjen je tudomny kneji rybak Schimank, jako je w hatach ryby wachowat, do wjesteho Kaplerja s Bielego Rholmza, jeho najstere ſa rybijezho paducha djerjo, ſe ſchrótom, s kotrymž mjeſeſche ſwoju buſħlwiu natykau, tak straſčnje do života iſſelik, so je tón na to ſa tsi dny pod

žalostnymi bolesćemi wumreł. Pszczęźiwo Schimankej je so teho dla śudniške podpytanje hijom sapoczął.

S Rakę. Tudomne kral. śudništvo je pokazujo na khorosz sapala skosny (Milzbrand), tig je w śudnych prusich wach des howjsym skotom wudyrila, we wośebitym woſjawie wot 2. t. m. pschi wetskich peneżnych a jaſtowowych schrafach sakatało, so so żane tajke skocjo, pola kotrej so spomnena khorosz poſaże, rjesacj, wele menie miaſo, koža abo hewak nieschto wot neho pschedawacj abo hewak trebacj nesimje. Wele bōle ma so tajke skocjo, nich je so jaſacy dyrbjało abo ſamo panylo, hnydom a bewſcheho panzanja zyje a kajek je, i fožu — ſig ma so predy hisczejen roſtrjesacj, tak so so t nicejemu wjazju trebacj nehodji — a se wschijem głuboko a tak twerdje do ſemje ſahrebacj, so nictio wjazj i nemu nemōže.

S Welejina. Wot 27. sandzjenego mjeſaza je tudy domjaza džówka jeneho živnoſejera do śudniſkeho podpytanja pschischla, dokelj bje ſobotu 20. augusta potajne džecjatko po jeje wuprajenju morwe porodziła a je w ljeſu ſahrebala. To cijelko teho džecjatka bu namkane a je so 28. tam. m. śudniſzy ſbiehnylo.

S Khoroszij. Nascha genejna je psched ſtrótkim 60 tol. prāmije ſ ministerſta vodaſka jako pschipoſnacje teho, so ma woſebje dobre pucje a drohi.

S Radworja. Dženſa dyrbju ſrudny podawik ſobudzjelicj. Maria, džówka tudomnego živnoſejerja Jana Schramma, je ſwoje noworodzene džeczho psched 3 neželemi, dokelj je — kaj wona wudawa — morwe bylo, do hnojowejſe hromady ſahrebala. Pschepytanie je so nietko ſapoczął, holza je do jaſtwa wotwedzena. So je jeje nefsuk to dołho potajny wostacj možl, leži we tym, so wona hijom dljeſki čaſ ſama na tej živnoſeji bydlesče; macj je wumreta a nan je w khostarni. Tak jedyn hrječ druhí ſa ſobu cjehe!

K.

D o p i s.

Z Lubija, 4 septembra. Dženſa bjeſche tudy druhia ſhomadzjinska hornjoluziſkih ſtego-

grafow, na kotrej so 95 ſobustawow jenotliwych towarzſtow a wysche dwaj knesai ſe ſte no grafiſkeho inſtituta w Drajdjanach (Dr. Heyde a Dr. Zeibig) a wele druhich pschedzjelow ſtrókipiſa wobdzjeli. Po dženskim poređje buchu ſchtvi pschednoschki džerzane. Woſebje bjeſche nam ſajimawe wot k. Hórnika ſ Budyschina ſkyscherz, na kajke waschnje so ſtrókipiſ na ſerbſku ryc̄j naložicj hodji. Tež ſa ſſerbow ſmjeje ſtrókipiſ ſwoju wažnoſć, tak dołho hacj ſo ſerbſzy ryc̄jeſ a piſacj budje! Po wschelaſtich nametvih wobſamkny ſo, ſo budje 3. ſhomadzjinsna pschichodne ljetu we Žitawje.

Za dom a hospodařstwo.

Kak ſo cijelata najſepe formja.

Kak wulku dokonjanoscj naſche rolniſtvo we najnowſhim čaſu tež bes ſſerbami doſtaſo je, je ſnata wjez. Na kormenje ſlotu neje ſo paſ we zytkim a wulkim hisczejce tak welje ſtaſo, kaj pola ſendzelcjanow. Dokelj paſ ſłotplahowanje a psches to miaſo to ſbožje zytko luba ſbiehacj može, dha ma ſo tež najmenſci ſrjeſt k wudokonenu ſłotplahowanja tak naložicj, ſo by najwelschi wujik ſ teho nastal.

Kak ſo w ſendzelſtej cijelata derje formja, to čzu we ſcziehowazych rynečkach wopiſacj.

Sendzelczenjo woſmeja dońzu, kotraj ſo ſwjetkom derje pschikryc̄j hodji, tylkneja do neje tak welje dróbnje roſtrjesaneho dobreho ſyna hacj poſna neje, linu na toſamo warſazu wodu a pschikryja potom dońzu. Hdži je njehdje dwje hodzinje wſcho hromadzje ſtejalo, je móz ſe ſyna wuczehnena a ſo wodzie ſobudzjelka, kotraj je brunu barbu psches to doſtaſa. Tuta poljewka, kotraj ſo dwaj dnaj ſamo we ljeſzu dobra ſdjerži, lije ſo cijelatam do pieſa.

Te cjeło 3 abo 4 dny stare, doſtane ſwoju mjeru, pieja kotraj ma ſe tſjoch ſchtwórcziniow mlóka a ſieneho džiela tuteje poljewki wobſtacj; 3 abo 4 dny poſdjiſcho doſtane 2 tſeczinje mlóka a ſenu tſeczinu poljewki. Nano a wečor dyrbi cjeło ſwoju mjeru doſtacj a to njehdje tak cjoptu, kaj nowodejene mlóko. Czim starsche cjm menje doſtane mlóka, tak ſo ſa pecj nedželow jenož

jeni schtvrćjini teho sameho dostane; tež možeš ho horska syna do picja cijenyci, što što stocjo pomalku k dracju pschimuci. Hischtece liepe tyje cjeletam, hdyž možela što we k temu shmanym časnu na lužy paseč, tola nešmje tehdom wjetr bjež. Na tuto waschnje možeš što 3. mješači cjele napojecj. Posljenie nedžele 3. mješača dawa što hischtece menje mloka, tež možeš što nješ sešbjerane wsacz. Po tsecjim mješaču trebašch junkroči poljewku, tola hewku, dacž.

Psches tuto wochehnenje cjeletow nastane sa tych, kij mjašo ijeđa, wulki wujut, pschetož mtoče cjeleaze mjašo kejdemu žoldku netyje, haj je nještremužkuliz zvje neštrowe. Tež pschinesce tajke formenje burej wjazh wujitka dyžli stare waschnje. Ja staju to mjenenie, so hdyž možeš bur sa sieto 10 cjeletow, jene jenož po 3 tol. licjene sa 30 tol. pschedacj, dha by won tute 10, po nowym waschnju 3 mješači formene, sa 100 haj sa 120 tol. pschedacj možeš. Tute 10 pak ſu jeho po nowym waschnju liedom 20 tol. wjazh koſhtovato, hacž vredy, won ma tehodla k najmenshemu 50 tol. cijsteho dobytka.

Pschai pokasanym waschnju što cjeleta jara ložh formia, pschetož won ſu tucjne, roſtu derje, a maja jadriwe a dobre mjašo.

Tež cjeleta, kij ſo k wjasanju wostajeja, maja ſo po nowym waschnju wothladacj, pschetož tošame jem jara derje tye.

Shtož to cijita a ſtyschi, ton pruhuj tu wjez, a jeli ſo jemu, kaž ſo nadžiju, ſato dobra poſafa, dha daj psches dalje cijenienie dobre ſnamio ſa drugich, ſo býchu tež wjazh dobytka mijeli a mjaſojeđerjam dalje ſiš mlođymi neſtrawymi cjeletami žoldki nekašli. Horiskaw.

Serbske pismowstwo.

Pola k. Kulmana w Wojerezach je wón danjo nowa serbska knjiga wusčka pod napišmom: „Khvalba Boža. Pichetož vjatnacjich hymnow ſi jendžiskeje do serbskeje rycje ſa nešvacjidsku ſčulsku mlođoſž wot groſiny Amalie Riesch w Nešvacjidi.“ Tute hymne, wchitke nabožnega wopſchijecja, ſo ſara ložh a derje cijitaja, kaž

psalmu a maja woſebje to wotpohladanje, čloweka naučicj we wschjém, ſhtož w ſtorenju widži, ſamo w naibole ſazpitai kwjetzy, kij pod jeho nohomaj kejjeje, Boha teho wschehomogneho ſneſa a ſtvoricela pytač, ſeſnač a lubowacj. Tež wopofasaja won ſ nowa, kajſi poetiſki ſynt naſcha luba ſerbſta rycž ma, hdyž ſebi njechtón jenož tu prózu da, ju ſ nječzem ſruhemu trebacj, hacž k wschjednej ſabawi w burskich jſtwach a pschisubje nam taſama teho dla tež w ſpomnenych knjigach prjódk, kaž tiane burske holežo w nedželskej draszi, kij w tajkei wschjich wociji na ſo ſezhne. Wyšokej ſpišowarzy, kij je ſebi psches pschelozjenje tuthy knjigow kraſny wopomnik w ſtawisnach naſcheje ſerbſkeje literatury ſtajila a psches ne ſ nowa tych ſahanibila, kij kraſnoſ ſerbſkeje rycje hischtece neſnača a ji tola wschu ſhmanoſ ſa wschishej ſabawi wotpraja, naſhorzyschi džak! Nech jeinj pschikad tež druhe ſerbſke knjenje, kij ſu poetiſkeho ducha a ſerbſkeho pera mózne, wubudži k runej hotliwoſzi ſa naſchu lubu ſerbſtu rycž.

Tehorunja je psched ſrótikim tež pola k. Kulmana w Wojerezach wusčok tsecji wudawki „ſahrodi ſwjetloſteje“ ſ wulkim pschidawkom. Wujut ſahrodi ſwjetloſteje ſa ſerbſke ſchule je dawno hijom dopóſnaty a nadžijemy ſo teho dla ſo ſebi tež tsecji wudawki teje ſameje, kij wscho do hromady 76 ſerbſkich ſpijewow woſchija, ſwoje mjesto w ſerbſkich ſchulach a domach, dobudže.

Dokelž tudy runje wot ſerbſkich ſpijewow rycimy, dha čjemy tež na to ſpomnič, ſo je pola Kulmana, kij ſo wot njeſotrych ljet ſem ſe wschej prózu ſa pschisporenje ſerbſkeje literatury ſtara, hischtece jena druga ſbjerka ſerbſkich ſpijewow wusčka, kij je woſebje mlođemu, weſekemu ludej poſvećena. Tuta ſbjerka ma to napišmo: „cјorný kôš a droſna“ a ſtaj wot neje hacž dotal dwaj djelej wusčloj a namakaſh w prjenim 33 a w drugim 32 ſerbſkich nowiſtich a starskich ſpijewow a pjeſnicjkow. Husto doſz buč praschanj, hacž dha žane ſerbſke knjigki neju, w kotyči býchu ſnate ſpijewy: „Tracj dyrbti Šerbstwo ſawostacj“ — „Lubka lilija“ — „Ja ſym tarſynt duschny“

"habla" — atd. wotcijischajane bylo. Wy, kij se so me tak prascheli, kucze sebi tute dwoje knjigti, kij su pola k. Kulmana w Wojerezach, pola k. Smolerja w Budyschini a pola k. knihiwjasarja Hornusa slobotu na bohatej hasy sa 1 nsl. k dostacju. W nich nebudzecje wy jenož spomnene, ale tež hiscje druhe snate studentstve wojerske atd. spjewy namakacj.

Na posledku nehamy tež fabyci tyh, kij rady njechtio dobre cijatia, na to ledzblivych sezinicj, so k. Kulman w Wojerezach wot ljeta 1854 šem pod napisom: "Poweſſie ſ božeho kraleſtwa" wscheinake male powedancjka wudawa, kij niz jenož k sabawenju, ale tež k natwarenju a k poljevshenju wutroby ſluža. Hacj dotal je 8 sechinow pomenowanych poweſſiow ſ božeho kraleſtwa wuschoło, w kotrych je 10 wscheinakich powedancjow k namakanju. W 8. cijisli poweda so nam wot jeneho khudeho ſchewza, kotrehož žona bje dwójnikow porodjila. Dokelž wón newedzische, tak by swojej djiſeſći ſeſiwiſt, dha neſeſche wón jene psched durje jeneho bohatego ſupza. Ale temu bjechu druzh hijom ſwieczora jene psched durje poſkoſili a dokelž sebi wón myſteſche, so budjeſa cijisami ludžio poſdzischo ſaho pschinicj a bladacj, hacj je te djięcio nulis wlate, abo niz, dha kafasche wón. Zato njetko tón ſchewz ſe swoim djięziom pschinidje, wuskoſji tón kujz ſe swojego doma a pschinisowa temu khudemu ſchewzej tež to zuse djięcio, kotrež wón psched ſwojimi duremi ſ wečzora namakat bje, tak ſo mieſeſche tutón njetko iſi a dvrbesche ſo ſrudny domoi wrózicj. Ale to bje k jeho ſbodu, pschetoz vſches to zuse djięcio dosta wón wele penes. Na kajke waschnie, to ſhonisch ſ wopisanych knjikow, kij pola k. Smolerja a tež pola Hornusa slobotu na bohatej hasy w Budyschini jenož polak placja. z D.

Nedawno je w Budyschini pola Hili wuschoła knjiga pod napisom: "Sydom nowych duchownych ſchierluschow, wudate wot Handrija Bjeck ſe Schekez." Knjiga 16 stronow we 8. ſylna ma taž hijom napis praji, sydom ſpjewow nabožneho wopſchijecja, kotrež je ſpjewar ſam ſastajat. Przedku je tež malowany wobras "Chryſtus na ſchilu" pschidaty. Hdy bychu ſpjewy ſ lubosćju

pschijate byle, chze ſpišowar pschichodnse wjazh taſkich a drugich cijischecj dačj. A myſlimy, ſo teſhame bes nabožnym ſerbam ijeſotrehežkuli pschecjela nadendu. G kritiskeho ſtejnischčja pak dyrbimy jačacj, ſo bychu ſo byrnje tež w starym prawopisu, tola korrektnie wudawaće. II.

Přílopk.

Δ Nedaj nicto tola! Dotal paduſchi, tež čai naſhórfci, tola hiscje mlynske kamenje a zehliwe želeſa ležo wotajich; ale njeſko tež te wjazh na poloj wotajacej nechadja. Pschetoz w Mühlhausenje pola Weltruba w Čechach ſweſechu ſo psched frótkim njeſotiſi paduſchi pschi nôznej cijimi na mjeſtečjanſku wjezu, wusbjehných tam ſwón, 600 puntow cjeſki, ſe ſwóny a ſanebeſcu jón na mjeſtno, kotrež ſo hiscje neje wunamakacj dalo. Tež ſpýtachu druhi 900 puntow cjeſki ſwón wotnecj a bjechu tón ſamý tež hijom wusbjehnýl, neſamomóžachu pak jón ſobu wſacj.

* Djen 30. augusta t. I. dyri blyſt do wjeſe rabneſe khieſe w Kinsborku, neſavali pak nicio a wobſchodzi jenož murje, roſtrasy tež wſchitke molna. † Bondjelu 29. augusta t. I. padje we Haſnewaldjie Pannertež nimale dwje liecji ſtara holečka newobkdežbowana do wódneho pschjerowa a ſatepi ſo tam.

† Djen 30. augusta t. I. je ſeno lietny holečez Korla August Manja w Gelenawje, iako bje na njeſtre wokomilnenja ſam we ſtowje a pschi dónicjy ſtejo hraſkaſche, do dónicjki panyt a ſo we wodzie, kij w nej bje, ſaſrjebnýl.

* Schtwortk 1. t. m. wotpali ſo w Hornym Rennersdorfie khieſe Jana Korle Bjehnana.

+ W Nirdorfie, ſwojej domowinje (pschi cjeſtoſtaſſich mročach) wumre 29. augusta Dr. Franz ſ. Dittrich, ſielarſki professor na bayerskej univerſitacie w Erlangenje, w 44. ſtarobnym ſiecje. Žedyn ſ najſławniſtich ſaſtuſowarjow winskeje noweje ſchule, bu wón 1850 ſ Brahi do Erlangena powołany.

† Professor Dr. Grotſcher, gymnaſialny rektor w Freibergu a direktar ſeminara w Grimmje. † A. Köhler, ſtaſ ſčđy rycierski ſchul ſaſtubneho rjada doſtaloi. Teho runja je tež Dr. med. Mischel w Drežjanach pschi ſwojim pôſtaſjetnym jubileju iako hefar rycierskej ſchul Albrechtoweho rjada doſtal.

* Djen 2. t. m. pschinidje w Berthelsdorfie pola Herrnhuta poſoncž Jan G. Trenſler psches to wo ſiwenje, ſo wós, kotrež čyžiſche ſ pschierowa, do kotrehož bje pschi wujſedzenju radil, ſaho wuhnuci, na neho padje a jeho ſamecje.

Hans Depla. Schto mjenisch, Mots, pónidjemoj juſſe do Hodijja na fermuschu?

Mots Tunka. To ſo tola roſyti, a to hnydom dopóldnia, ſo wobed neſtomidzimoj.

Hans Depla. Sa to ſym ja tej. Ale, Mots! dokelž ſmój ſmernaj Sſerbaj, dha díjmój tola do taſkeho doma, hdyž ſerbſke blidowe paczerje ſpiewaju.

Mots Tunka. Nô w ſerbſtich domach drje tola wſchudzie, kaj ſo ſluſcha, ſerbſzy ſpiewaju.

Hans Depla. Ja bych ſebi teſ tak myſlit, ſo hinač byc̄ nemôže a tola neje tak. Hlaj, to bych eji ja nedawno zylje ſerbſkim domje, hdyž, jako chyčhu wobedowac̄, ſo poczachu njemſzy k Bohu modlic̄.

Mots Tunka. Taſkele tola! Ja bych ſebi myſlit, ſo móžno neje! Boh tón ſknes je nam tola ſerbſki jayk dat, dokelž chze tej w ſerbſkej ryci kchwaleň byc̄!

Hans Depla. To ſo wje! A ſchtóž to neſini, tón ſafviva riany Boji dat: „naſchu lubu ſerbſtu rycz!“ —

Mots Tunka. Hanſo, druhdy eji člowek tola do žalozneje wuſkoſcieje pſchindie.

Hans Depla. Haj, woſebje hdyž ma dolhe porſty. Ale ſchtoha val je byto?

Mots Tunka. Nô to ſo eji wónzano nekotis do penes džielachu, pſchi rjimž ſebi jedve myſlesche: „Dwaj džielej ſtaj wiaſy, dýžli jedvn!“ A hlaj, jaſo ſo ſhubeny džiel pſtaſche, dyrbeſte ſebi tón ſamy w ſchfórnjach wuc̄jeſ pſtaſci

Hans Depla. Wie dha tam iſhowany?

Mots Tunka. Haj hdy bychu ſchfórnje neſuwali a hiſceje nekaſali: „Pſcheſtup, pſcheſtup!“

Hans Depla. Woprawdzie, Mots, to neſju mate wuſkoſcieje. Ale ſwjer ny člowek ſo jich ſmine. —

Cyrkwinske powjesće.

Wérowanaj:

Michałska cyrkej: Jan Korla Augustin f Weleczina f Madlenu Halkez f Bobolz. —

Kréeni:

Michałska cyrkej: Jan Gustav Adolf, Jana Häuflera, žiwnoſcierja w Nadjanezach, ſ. — Amalia

Theresia, Jana Wiejsa, wulkosahrodnika w Brjeſowje, dž. — Anna Małgorzata Bohumita Stiebiča, khejzkarja w Dobrujschi, dž. — Małgorzata Augusta, Jana Wolfa, želesniſteho naſeržbowarja w Jaſenicy, dž.

Podjanska cyrkej: Jan Paweł Jana Bohuſwera Burkhardta, džiełaczierja na Židowje ſ. — Linna Madlena, Khrystiana Gräbnera ſchrymparja, dž. — Małgorzata Karolinę Schneiderez f Hrubelčic̄ nemandž.

đj. — Koral August, Handrija Heinrich, khejnka w Njemfzech, ſ. — Josefa Hana, Koral Jurja Gru- nerta, mjeſtečjana a maſchinaria, đj.

Zemrječi:

W Budyschinje: Djen 22. auguſta, Koral Gustav, Jana Bohumiera Schrödera, złonika, ſ., 8. m. — 25., Hawschtyň Wylem, Marije Emiliije Siebenhünerez nemandž. ſ., 3 m. 6 dn. — 26., Jan, Jana Sodana mureria ſ. — 28. Koral Gustav Helm, wuczer na herbſkej evang. lutherſkej wuczerni, 25 l. — We ſafarowanych w ſach: 27., Jana Rittera, žiwnoſcjerja w Dobruſchi, mor- wodž. đj.

Čahi sakſkoſlezynskeje železnicy
z budyskeho dwórníſča.

Do Štorelja: rano 7 h. 47 m.; poſtołnju 11 h. 40 m.; poſtołnju 6 h. 22 m.; wieczor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dopołnju 12 h. 53 m.; poſtołnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hodž. 42 min.

Pjenježna płaćizna.

W Lippſtu, 31. august. 1 Louisd'or 5 tl. 12 ngl. 9 np.; 1 poſtołnajazy čerweny ſloty abo dukat 3 tl. 3 ngl. 3½ np.; wińſte bankowki 85.

N a v e ſ t n i k.

Etablissement.

Wobydlerjam Budyschyna a wokolnoſeje woſjewjam ſ tutym najpodwołniſho, ſo bym ſo tudy jako **filkarſki miſchtyr** ſaſydlil a ſitkarſtw po nebohim Hennigu na rjeſniczej haſy ſupit. Teho dla proſchu, ſo bychu eſi, kij mojemu predomniſej dowjeru ſpojciſiu, tu ſamu na mne poſcheneli, dokež budu ſo ſtajne prežowac̄, ſo bych ſwojich cjeſczenych ſupowarjow ſpojoiſi.

W Budyschinje, 25. augusta 1859.

Bedrich Hellmuth Bleyl,
ſitidžietarſti miſchtyr.

Krajnostaſki bank.

We Krajnostaſkim banku ſo dla wobliczenja danje wot 13. hacž do 30. septembra t. l. neexpediruje.

Woſjewenje.

Džiwocjanske herbſke ev. luth. miſijonske to- warſtvo ſmeſje po wobſantnenju we poſlnej ſhromadziſni, jutſje ſa tydjen, 18. septembra poſtołnju w tſioch ſhromadziſnu, na ſotruž ſo ſutym wſchitke ſobuſtawu a tež wſchitzy družy poſhcejeljo miſijonſtra lubje poſhproſcha.

Pjetr Mlonk, piſmawedžer.

Jutſje, nedjelu 11. sept. budje miſienſka hođina wodžerjana pola Handrija Kurecja we Trebenzy.

Rachlowſke evang.-luther. towarſtvo.

Luziſte prjedarske towarſtvo w Lippſtu ſendje ſo 21. septembra w Lubiju. Njehdusche a čeſne ſobuſtawu proſcha ſo, bychu ſo na tu- tym ſwedjenju wobdzile. — Sendjenje ſtane ſo do poſtołnia 10 eſich na dwórníſču. —

Džak.

Rneſej Dr Nowacki w Minakali wuprajam ſ tutym hiſcieje ſjawnie ſwoj najwutrobnitschi džak ſa to, ſo je me we cjeſkej a ſtrachnej tho- roſci ſbožomnje wuljekował.

M. Delan we Lutobęju.

Möblowy magazin

wot Schillinga & Sieck i stotej lodi w Lubiju
porucja bohaty slad möblow wschielskich druzinow i dobrociwemu wobredzbowaniu.
W Lubiju, 15. augusta 1859.

Schilling & Siecka,
blidałstaj mischraj.

W Hikez cijischceni a w komisiji pola knesa
Smolerja je i dostačju:

Tekel. Prijedowanje wot Balla, 2. wudacije;

Spjewarske weſelje wot Kiliana;
Die goldene Hochwirthſchaft;

Steuerquittungsbücher;

Blech und Schober. Eine Erzählung
aus dem Riesengebirge;

Die verhängniſvolle Frühpredigt.

Ujesciſto ſa lich, kij rady leſteuju.
Budyſka chronika je hacj i 8. feſchiwej ho-
towa. Wſchitke ſechiwki dyrbja ſo pola i
knihivjasarja Gelby a knihijſchejerja Hiki wot-
noſtowacj.

Großowe broſtkaramellie,

naſtejſchi ſrjedk i wotſtronenju kaſchela a i po-
loženju dychania, kaž tež i swarnowanju pſche
dybaroſzu pſciſi ſasymnenju w ſymnym čiaſu.

Na Budyſchin a woſolnoſz w hrodowſ-
kej haptzy knesa M. Jäking a kózdy čia-
na pſchedan. Eduard Groß w Brótſlawju.

Wote mne djeſlane

draždjanſke bentuſki pſche kuriaze woka
poſticiju tak lóhli, kaž wjesje pomhaž ſrjedk
i wotſtronenju tuteje tak bołoſneje čiwiſie. W
Draždjanach pſchedawa je jendziſka hapt-
tyka, w Budyſchin i paſ hrodowſka hapt-
tyka.
H. Werner.

Jena moſtivna nowotwarena ſhieja w huciini
čj. 3% je ſe ſwobodneje rufi na pſchedan. Ta
ſama ſo naſlere ſa woſnaria, bjetnarja, italja
abo druheho remeñnifa hodji. Wſcho dalsche
ſhont ſo pola weſb-djeria.

Porjedzenje: W 27. čisle S. N. ma we
wozjewjenju zaplaćenjow maciēnych přinoškow
rekać: K. diakonus Mróz w Budyſinje 4 toler
je na lěta 1857 — 59.

Khwalobnie ſnaty a pſches ſwoje hojaze ſtu-
kowanje vokasany

bróſtſyrop

je ſofio i dostačju w hrodowſkej haptzy w
Budyſchin.

Na jneſki ſwedjeni jutſe, nedjelu 11.
t. m. pſcheſtelne pſchevrotchuje.

Lehmann we Bluſniſezach.

Belletristiſki wotrjad M. S.
hromaduje srjedu 21. t. m. w Budyſinje.
Pismaw jedžer.

Wot redakcie.

Kaž ſmy ſhonili, ſo pſchi poſtrebie i. wučjeria
Helma (hl. čiſlo 35, str. 275) wažnych pſchicj-
now dla neje ani ſrótka herbſta ryči djerzata.
Newiernoſci my žanu piſali nejſmy. So her-
ſte Nowiny wſchudjom ſer bſke intereffi ſaſtu-
puja, to jim žadyn ſſer, a tež nich to zuſu ſa-
ſlo wſacj nemóže!

Zańdženu sobotu žita w Budyſinje plaćachu.

Kóre.	Wyšſa.		Nižſa.		Srjedźna.				
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Pſcheniza	5	15	—	4	—	—	5	—	—
Wózka	3	15	—	3	5	—	3	10	—
Decimien	2	25	—	2	15	—	2	20	—
Wówſ	2	5	—	1	25	—	2	—	—
Hroč	5	15	—	—	—	—	5	5	—
Woka	4	15	—	—	—	—	4	10	—
Rjepik	5	10	—	—	—	—	5	—	—
Dabky	6	15	—	—	—	—	6	10	—
Hejdrička	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Vjerny	1	20	—	—	—	—	1	—	—
Kana butry	—	17	—	—	15	—	—	16	—
Kopa ſkony	4	15	—	—	—	—	4	—	—
Zent. ſyna	—	22	5	—	—	—	—	20	—

Dowoz: 2292 kóreow.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawár

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci 6 np.
Štwórlétna předpłata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Císto 37.

17. septembra.

Léto 1859.

Wopshijecije: R. nawedzenju. — Szwietne podawki. — Se Sserbow. S. Budyschina. S. Wetrowa. Se Stachowa. S. Weleczina. — Dovizy. — Sa dom a hospodarstwo. — Dobrocjivost. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Zyrkwiniske powieście. — Czahi faktoschlejnyje żelejnizy ic. — Nawieschtki. — Rajnowsche.

Nawedzenju.

Eži žami czeſzeni woteberarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedja sa ne na schtvrte schtvrtsjeto 1859 do předka placicž, nech njetko 66 np. we wudawani Serbskich Nowinow wotedadža. Tež prošymy tych žamych, kotsiž žu nam dřeschi čaž penesý sa Serbske Nowiny winočzi, so bychu nam žwoj doth wieszje hórsy saplacicž chzylí.

Nedakzia.

Swětne podawki.

Sakska. Statny minister s Behr je so 10. do žujiz podat, so by kralowske žudnistwa až. pscheladowat. Minister finanzow, swobodny tnes s Friesen je s kupelow so wróciwski wedżenie ministerstwa sažy na ho wſat. — Kral je dowolicž rodžit, so ſimje ministerialny radziecze we ministerstwie kralowskeho domu, tajny dworski radziecze Vář kommandeurſki ſichž khryſtuſkowego rjodu mot Portugaliskeho krala spožejeny nosyci. — Kral Ludoš s Bajerskeje je 12. t. m. do Prahi jiel a na ſajira ſažo na winizu kralowese Marije so wrócił.

Pruska. Jenotsejni dobrowónižy berlinskeje garnisony, kothycz ſlužba po prawym s 1. okt. wctbjechne, wostanu hiszczje na dalsiche polljeta hromadzie a budža berlinskej gorde-woborje pschidzjeleni. — Kral je tak daloko ſtrowy, so ho žane bulletiny wižy newudawaja. Wón je ho hžiom wuhodjowat. — Wschirke so buſtanu žatneho ministerstwa s wuwacjowem wercha s Hohenzollern, ſiž so w oktobru wróci, ſu ſažo w Berlinje a ſapocžnu namet ſa pschidzny ſejm wuradžowacj.

Bajerska. Bamžowy nuntius (voftanz) we Mnichowje, werch Chigi bu telegraſiž do Roma powołany k wurdzenju reformow we ſariadowanju kraja. — Prinz Adalbert je pucowanje do Schpaniskeje nastuvit.

Württembergaka. Ministerstwo wojny žada ratariov, so bychu wojskſke konje k dželu a k woſladaniu pschewali, a to pschedbjeźne na wóhom mjeſazow. — Nižosemska (niederlandſka) kralowa je do Stuttgartu na wophtanje pschijela.

Badenska. S Kehla pišaja, so twarenje mosta psches Rhein njetko jara ſpjechnje poſracjuje. — W kupeli Baden je bſechu 9. t. m. ſcjechowaze wypoke knejſtwa: prinz Pruski, wójwoda a wójwodowa s Kassauskeje, dwje pryngezzynje s Anhalt-Dessauskeje, wulfowójwodowa s Meklenburg-Strelitz a prinz Bedrich Wylem s Hessen-Kassela. S zyla pišiūdje tam mot 1. — 10. t. m. 3800 žusyč hoscji.

Meklenburgska. Wulfowójwoda we Schwerinje je poſtaſit, so dyrbi ſo hjetusche reſtrutirowanje dla cholery njeschto nedželi' poſdžischo wodjerzecj.

Rakuska. Khiejor se wuka s wudak, w kotymž so snutkome należnosće protestanckich zyrfow we Wuherskej, serbskej Wójwiedinje, Chorwatskej, Słavonskej a we Wojserskej Hranicy frjaduia. Protestantam druhich provinżow su wetsche swobody klubene a wuwedu so w królikim časzu. Práses fr. konfessori w augsburgsko a helwetskeho wusnacza je njetko ministerialny radzicel Zimmermann, kij je protestant. — Sa dwórnischcjo prazsko-pilsenskeje železnicy w Praszy je hizom mjestno na pschedmiescju Eschmichowje pschipokowane. — S Triesta so pische, so je tam franzowska lódź 499 rakuskich jatych s Algierskej sa 16 dnom domoj pschivesta. — Venesja, kij su sa wuhotowanje dobrowolnych korpsow so nawdake, budja s wetscha k fondam invalidowniow pschipokowane. — We Pola da knežerstwo dwie schrubowej lódži se 50 kanonami a dwanače kanonowych czołmiskow twaricj.

Françowska. Sastupniż wulkomożow w Parisu su 7. t. m. protokoll podpiśali, w kotymž so wuswolenje Rusy sa hospodarja Moldawskiego a Walachskiego sa prawe wupraji. — Hacj dotal je psches Straßburg 11000 rakuskich jatych domoj jieto. — Wyshkojo dzjela franzowskeje armeje, kij w Italiskej steji, su dowolnosć dostali, so śmiedja swoje swójby s hebi pschinicj dacj. Duż dre so hishcje tak rucje newróčja. — W supeli Biarritz u smjeje Napoleon wschelake wopły, bes druhim pschipokuje tam tež belgiski król; khiejorowa pak je hej mandželsku wercha Metternich a pscheproshka. — Lódź, kij dyrbti do Gayenne po pohnadzonych jatych jiecz, je hizom na pucju. — W Algierski twari so nowa železnica. — Kossuth je na dompućju s Italiskej do Jendželskej do Parisa pschijet.

Jendželska. Na koncu ljeta budje we Woolwichu sało 120 nowych a wulich kanonow hotowych. — Lódź „Great Eastern“ je swetscha bozomnie hacj k wulisej Themysz pschijjeka. Psihi wudyrjeniu (Explosion) horzeje paru na neprawym mjećije buchu 12 terperio wobškodzeni, s kotrychž su schyrio wumreli; tola lódži so žana wulka schloda nesta. —

Admiralita je njesotre wójnste lódże do Chin-skeje poštata.

Swajecarska. Konferenz w Zürichu su na khwili wostorcjene, donj nowe instrukcje s Wina neyschindu.

Italska. Sbjestarjo w Romagni su wschelake neiskuti wurredli a wošebye tež moradarstwo wobeschli. — Wójsko w średnej Italiskej, kij je s wuchehnenju hotowe, ma wokoło 22000 muži. Pod Garibaldi'om hishcje 10000 toskanskich wojakow steji. — Na narodnej shromadzisnje w Bologni su bes druhim tež wurdzili, so chjedja s druhimi Italianami rakuſtemu khiejorej Venezissku wokupicj. — Bamuž je sało strwlschi. — Diktator Garini je we Modenie a Parmie sardinski konstituziowy statut wot l. 1848 sawedt. — Schtož je na shromadzisnach we Florenzu, Parmie, Modenie a Bologni wucjuni, je wschudjom to same: Sacijsnenje stareho knejstwa, pschisantnenje k Sardinsei, wotpoštanje petizjow, powolenje pożęcjonow.

Spaniska. Wójsko s Ceuty je nadpad Maurow wobtilo a dyrbti hishcje mesy kolonie derie wobħadziej, dokelž je njetko vo śmierdzi marokanskeho khiejora a sbjejt wudyrk; pschetož schyrio prynzojo chyru knejstwo nastupicj. Tola dre sbjejt wulli był neje, dokelž s Parisa telegraſiruja, so je jedyn prynz hizom khiejor a so je so s Marokka do Feja podat, so by so jako taſti wuwolacj dat.

Rusowska. Wot Móstwy do Tiflisu w Kawkaſu twari so železnica. — Avariska, kij so w l. 1843 wot Rusowskeje wottorhny, bu 4. aug. sało podcijsnena. Tež na druhich stronach Rusijo dobýwaja. Haj, njetko telegraſiruja, so je Schamyl (klowa Čerkeſow) jatych a hizom na pucju do Petersburga. — Reservy so s rušowskeho wójska żane domoj nepushejeja, a wysche teho je nowe rekrutirwanje w novembri wupisanje.

Turkowska. Na lufje Kandia (Kreta) su so sultanowi poddani (grichiskeje narodnosće) sbjechnyli. Knejstwo poſzle tam teho dla wjazw wojakow. — Do Konstantinopola bje w auguscje deputacija Čerkeſow (s Kaw-

asa) pschischka a wuprajila, so ho woni, jeli so jim sultan borsy nepomha, Rusam poddabja. — Kommissarjo (turkowksi, rakuski, pruski, jendzelski, franzowski a rusowski) su do Grahowa a do Czorneje Hor y pschijeli, so bychu tam nowe mesy wotykali.

China. Bes tym so ho jednanje bes Chinesiskej s jeneje a Franzowskej, Jendzelskej, a Ameriskej s drugie stron y loisichej wojnie njetko i dobremu konzei blijsche, su so nowe wojnske podawki state. Potmognisojo pschijedzechu s wiazormi wojniskimi tordzemi i wulwam rjeli Pejho a chyhu do Pekinga i dokonczenju swojich mjernych jednanjow. Tola bu jim wot chineskeho mandarina wrajene, so dyrbja na jenym druhim puczu tam so podacj, kaj je to hewak wajchnie bylo. Tola woni so s wuwazjom ameriskeho wotpolasacz nedadja a chzedja siebi pucz wunuejic. Rano 25. junija jiedzeja Jendzelczenjo a Franzowsko po rjez horje, kaj je wschelako saracjena. Po polonju poczneja pobrjohowe twardzisny tak sastrachne tselej, so mozachu jich nepschezelo seno malo muzej na kraj wušadzic a so na lódzach žalosnu schodu cierpjacu. Skonejne dyrbjachu zofacj. Jendzelczenjo shubichu 464 morwych a ranenych. Morenych bje tež 7, a ranenych 22 jendzelskich wyszkow, bes poslennimi admiral Hope. Franzowsko, kotrych bje 60 na kraj stupiko, mjeahu 4 morwych a 10 ranenych. Syla bje 12 jendzelskich a 1 franzowska lódz w bitwie bylo; 5 je ich skoncowanych.

Ze Serbow.

Z Budyśina. Jedyn s tudomnych mjeschczanskich fastuperjow bjeſehe psched njeſotrym czasom (chnano dokej chyſe rady njeſchio po redzowacj (?) a nicjo ljeſtsche nevedzishe) pola mjeſtečanskie rady namet stajit, so by ho meno nascheho mjesta w njemstiu „Budifſin“ offzialne do „Bauhen“ pschemjenito. Pređy hacj je tuton namet do wuradzienia pschishot, bje knes ryčnik a radny radicjal Jakub wobſcherne se paratne votum (rošudjenje) wudzjetat a w nim niz jeno roſtajak, kaj ma meno „Budifſin,“

zyle wotpohladane wot euphonije, kaj sa jeho sahrowanie ryči, mjesto so je „Bauhen“ stepane abo stajene a wele hubenscho klinčaze ſkovo, etymologiszy a stavlsniszy ſwoj dobrý, twerdy ſaklad, ale tež hewak dopokafat, so ho taiske pschemjenenie wſchelakich wajnych pschicznnow dla (n. psch. dokumentow a. t. d. dla) cjtnicz neda. Iako na to psched ſrotkim tuta wiez vola rady do wuradzienia pschindze, bu t. Zabubowa roſprawa wſchudzom sa prawo ſpoſnata a pschijata a tamny nestravu namet facjizneny. Tak wobſhowa teho dla nasch ſlawny Budyschin tež pschichodnie w njemstiu ſwoje dobre ſerbſte meno „Budifſin,“ kotrež won s polnym prawom psches hjeſtothiſki doſko ma.

Z Wotrowa. Nasch dotalny ſchulski ſupnik t. Jakub Kral, rodj. s Radworja, bu 1. augusta i statnemu wucjerej pomenowany a je ſandzeny ſchtwórk psched tachantskim konſiftorium jako taiski ſwoju pschishahu wotpoſoſit.

Ze Stachowa. W nozy wot 7. hacj do 8. septembra buſchtei tudomniſchemu ſahrodniſej Kapplerzej wobej drohei kruwie ſhodzje kranenej. Iako to naſajtra Kappler pytny, voda so won s dobom ſnjekotrymi ludzimi ſa paduchami a wedzishe ſlijed do Czech horje. Na cjeſſich mesach wysche Kamentnych Wolbra moj doſjedzechu paducha a wotewſachu jemu jeho rubenſtro. Iako pak chyhu jeho ſameho pschimnyc, wucjere wón pistoliu a tſili. K wulfemu ſbožu ſapowedzi pak pistoliia. Tola radit so paduej pschi tym, so cjeſky, dokej bjechu so cjt, kaj sa nim bjechu, naſtrójeli. Won bje s Palowa, syn jeneho pölbura, Leutholda, je ſwojimaj ſtarſchimaj hijom wele mersanja a ſrudobu nacjinit a so hijom dleschi cjasz wot wyschnoscze dla mordarskich pukow w Blehaſtezach pyta. Derje by bylo, hdyž by wyschnoczej tuteho ſtrachneho čloweka borsy povanjkal z D.

S Welećina. Ta holza, kaj lie psched ſrotkim tudy dječiatko ſ kradju porodzita a je na to w ſiebu ſahrebata, rjeka Han a Brodži. Wona je bo pecja ſwojego ſloknisſeho ſutka psched ſudniſtrom wuſnala.

D o p i s y.

Z Biskopic, 8. septembra. Tudy sivecješče so wczera dopoldnia wot 9. — 11. runje tak žadny jako krašny zyrtwinstsi šwedzen wot duchomnich a wuczerjow zykleje ephoriye. Menujzy šwedzen k dopomnecju na to psched 300 ljetami sałożene friadowanje sienocjenja zyrtwistow a schulow biskopiskeho wostreba pod jeneho wyschego duchomnega aby superintendentu. Tuto šwedzen so s božej službu šwečesche, pschi fotrejj pschitomni wuczerjo (njezdje 50) jedyn krašny schyrihlóšny spjew spjewachu a kn. sup. M. Žichucke pak šwedzenske prjedowanje djeržesche. Po skladnoſci tertia (2. Kor. 5, 17. 18.) pokasa won we wutrobnich, hnijazich a wjerypolnych słowach: „Kaf je psches Khrystuša wschitke so nowe szinilo.“ Won poſa, kaf je so to stalo pschi sałożenju jeho zyrtwje; pschi wuczisjenju teje sameje a kaf so hischče na poslucharemi (wuczeremi, duchomnymi, prjedarjom) bje jich 16 we božim domi) djenša stane. — Po božej službje djeržesche so ephoralna hłowna shromadžina wschich duchomnich a wuczerjow biskopiskeje ephoriye; tež bjechu njeſtoſi Lüžiſhy hoscjio pschitomni. We tejsamej czitasche zyrtwinstsi wuczer k. Psichla s Hodžija dothe wubernie, jadriwe džiesko prijōdki, fotrej zyku sachodnosci hodžijskich zyrtwinstsch a schulstich naležnosćow wopomni, tak daloko hacj bjechu so jenož wunamkaſ a wsłusidzieſ dale. Tute pschepytanie a wsłusidzenie je e. k. Psichzy welsjelenu prózu shotowalo. Jako bjechu so wschelke druhe wiezby hischče wopomniſte, stonciſtne ſuper. M. Žichucke shromadžinu. Tola wostachu s wetscha wschitzu shromadžen, so bychu powobedowali. Bes wschelakimi słowami, kiz so naschemu kralej, superintendentiſci atd. pschineskehu, pschineskeſtaj so tež dwije ſerbſkej „Sklawje.“ —

Za dom a hospodařstwo.

Sa ſo njeſto wo drevi.

Hdyž drewo trochu ſjepe wobhladaſt a ſebi pschi tutym wobhladanju na wocji točeniu powetſchazu ſchlenčku ſložiſt, dža budjeſt ſchelake troſti, džierſti a róſti w tym ſamym widzeſt, w

fotrychj ſo brječka tam a ſym ſipi a puſoli. Kojdy ſkyr ſchtom ma brječku abo wodu pschi ſebi, a to njezdje ſchitwórczinu abo peciſtu ſwojeſe wah. Psches ſuſchenje ſhubi ſo tuta woda njezdje hacj do djeſateho džela. Ćim wjazy wody w drewi wostane, cíim menje dawa pschi valenju czoploty. Tež treba ſo wuli džiel czoploty k temu, ſo by ſo woda do paru pschewobročnika a tak ſo wuhnala. Psches to pak ſo czopkota ſhubi a pomenscha.

Kojdemu je ſnata wiez, ſo húhe drewo wjazy czoploty dawa dželi moſre; tola to ſnadž ſózdy newje, ſo 1 punt na prawe waschnie wuſhuceneho drewa 34 puntow lódzymneje wody k warenju pschinesce, ſo pak 1 puntom drewa, fotrej na prawe waschnie ſuſhene neje, ſo liedom 22 puntow k warenju pschinesz hodja.

Pola 1 bažnje (loſtra) drewa, fotrej je derje ſtajane, ma ſo pschedzo hischče njezdje 22 puntow ſubitnich ſtopow wotlijeſic na ſtaſoby, fotrej tež pschi najlepſchim ſtajenju naſtanu, tak ſo jenož 86 ſubitnich ſtopow drewa woſtanu. A tuto waži potom, hdyž je derje wuſhunene: brjeſone 2108, bukowe 2070, dubowe 2063, ſchmirkowe 1676, jíedlowe 1476, wolschowe 1473 a topoſowe 1220 puntow. —

Ćim wjazy brječki abo wody w drewi je, hdyž ſo puſcheſa, cíim lóžo ſo drewo ſtaſy a pöczne hnicj, kaj ſo to psched królikim we Šerb. Nowinach pokowaſaſe; a wjeſcie budje ſózdy derje na tym czinicj, hdyž ſebi tajſeho drewa naſupowacj výta, fotrej je vredy bite, predy hacj je brječka abo woda do neho stuſila.

K tepenju je moſre drewo ſtajne ſenož poſt drewa. Ale tež pak to prawe ſakanie ma ſo wobledžbowacj. Njeſtořízkuſi myſli: cíim wetſchu ſchepetu do ſhachlow ſunesč, cíim wjazy masch czoploty a cíim menje haru ſ pschitadowanjom. Tudy pak masch zylje na to hladacj, hacj maſch wulſe abo maſe ſhachlje.

Dyrbi ſylna horzota ruciſe a na jene dobo naſtacj, dyrbiſch prawje dróbne drewo pschitadowacj, dokelž ſ teho ſameho tón loſt, fotrej je w drewje, cíim ruciſiſe ſo wuhnacj a ſwohe-

njom sienoczicj mōże; pscheteż cžim wjazy kislika
abo žiweniskeho lofta ho s wohenjom sienoczuje, cžim
sylnischo ho sahorti a horzota budze powyschena.
Poła wulstich schęziewow pak tuón loft drewo
symni, teho dla nedawa tak nažku cęplotu
wot so.

Hdy by ſebi-ſejdy to drewo, kotrež chze
ljetſa palicz, hizom psched ljetom wobstaracj, na
drobne roſdziekacj a w cęplich dniaſach liecja
wonſach prawje derie wuſuſhicz dacj móht, ton
miej dwójaz wujufa wot swojego drewa. Tuto
na poſledku prajene placji najbole wot dubo-
weho a bukowego drewa, pschetož to ſame je
haſle w druhim lieczie taſte, kaž bycz vyrbi a
dawa najrenſchu cęplotu. — Skonczenje chzu
hiſtacie pschitajicj, ſak može ho jedyn ſe ſoženju
(loſtrom) drewa (najliepe dubowych peňkow) w
najwetscheſ symje psches wele ljet woſrjewacj.
Wón wostaj drewo neſtanane a ſnoſch je w liecziu
na hernju lubju. Pschindje ſyma a vóczne
jeho w netepenej iſtiwi ſyma ſapschisecj, dha
nech ho hnydom do drewa na hornej ſubi
ležazeho, da, a nech leſtvr do viny ſnoſhy. Je
jemu ſnowa ſyma, woſnoſch zyke drewo ſaſo na

lubju a drewo budze jeho hrjecj, tak huto hacj
to cžini. Tutu cęplotu a móz wobkhowa dre-
wo wele, ſara wele ljet. — Horifka.

Dobrociwosé.

Niany ſadowy ſchtom bie ſ plodami tak
poſny a počejeny, ſo jeho haſoh hacj ſ ſemi
dele wiſachu a ſwoje dary cžlowekej, móht rez
poſticejowachu. Pjekny hólej, ſiž do ſahrody,
pschindje, wobhladowasche weſoły a ſ wulſej
raſoſezu ton ſchtom, hwaſeſche Božu dobreczijosę
a, doſelj bje ſad hizom ſrawy, woſtcheſipny
ſebi jene ſabluzko fuſt noble. Doſelj pak ho
psches to te ſchwijne haſoh ſatſaheſchu a ſyl-
nie hnuwachu, wotpadaču biſteče mnohe
jabluſa ſame wot ho jemu na pscheczivo dele.
„Fak dobrociwiy je tola ton ſchtomik“ ſawoka
hólej, „wón mi wjazy dawa, hacj ſebi poja-
dam wón depomniſa me na dobrociwosę Božu,
ſ kotrež nam Boh ſwoje dobroty bes psches-
ſtacj podawa.“ — Scjehujmy teho dla taſtu
dobreczijosę Božu a d jelmy potrebnym (ſiž ſu
bes ſamſneje winy do hubenſta ſchischi) rady
wot naſich radoſejow ſobu!

Hanſ Depla. Nó, Mots! ſak dha ſo tebi na wiwołanej ſerbſkej kermuſhi w Hodžiju lubesche?

Ty by tam tež došč był a wschitko ſobu wujit.

Mots Tunka. Chzeſč hnabž mi s tym poru-
kowacj, ſo hym ludžom pschedotho na ſchiji wostak?

Hanž Depla. Nje, tebe budžichu tam rad
hifczeje dlejeje mjeſli; ale jenemu druhemu hofczej je
ſo džinwje ſeſčlo.

Mots Tunka. Schto a kaf dha to?

Hanž Depla. No, won newedjeſche, ſo je
wutoru čaſh ſ kermitſche domoj hicž; duž ſtupi ho-
ſpodař ſ woknej a praſeſche: „Kmótſe, tam tola
prawie ſ kermitſche domoj khwataja!“ Ale hofcž
bijeſche tež pschedekpany doſč a praſeſche: „Woni
ſej tež prawie wulke bremesčka tykanzow ſobu
neſeſja.“ S tym bijeſtaj ſiednanaj.

Mots Tunka. Schto, ſiednanaj? Ja bych
newedžil.

Hanž Depla. No, hofpodař wotbu hofcja a
hofcž doſta bremesčko tykanzow.

Mots Tunka. Om! Tónle hofcž je tola
hifczeje lepe wotefchol, hacž tamny, kotremuž ſo
jenož praſeſche: „Hdy bych ja njetko njehdije był,
dha bych ja domoj ſchol.“

Hanž Depla. Pranje maſč.

Cyrkwinske powjesće.

Křcenaj:

Michałska cyrkej: Korał Bedrich, Korał Be-
dricha Frenzela pod hrodom, ſ. — Gustav Hermann,
Johann Rischianke ſe Židowa nemandž. ſ.

N a w ē š t n i k.

¶ dopomnenju na lubowanu pschedez- nizu.

Lubje moje wóćko hłada
¶ tamnej horje Žornejanſkej,
Horja hylsa ſ semi pada
S wutroby paſ ſrudjeni —
Ezejzy, czejzy ſ dyhuiju
Kaf mjeſach cje džielni!
Ach ſo bych cje ſkoru ſaſhy
Wopſchimnyt na wječjne cjaſhy.

Nesapomni me, mjej ſo derje!
Tak cji junu pſchitwach,
So by ſo wſchaf husto ſterje
Na mne dopomnila, džach:
Ja cji ſhwjerny wostacj čazu,
Ja cje wječjne wopomnju;
Lebi hym ſo junu ſtubik,
Duž čazu djerzecj ſchotž hym lubiſ.

Zemrjeći:

W Budýſchinje: Džen 1. septembra, Johanna
Marja, Marie Kreſchmarę nemandž. dž., 2 nedž.
— Gustav Wilibald, Augusta Gustava Fabiana,
mjeſchczana a ſchymparja, ſ., 2 l. 2 m. — Gustav
Adolf, Jana Christoſa Heinzy, džiełaczera, 13 l.
4 m. — 3., Jan Bohumil Schuster, njehduschi
mkiński naſenf we Mjeſchizach, 69½ l. — Maria
Hana, Marie Haný Amalie Haný Stahrež ſ Bis-
kopiz nemandž. dž. 16 dn. — 4., Bohuſzaw Neu-
mann, kſalz, 75 l. — Hana Augusta, Augusty Selmy
Neimannez nemandž. dž., 18 nedž. — 5., Korał
Hendrich, Hendricha Naumann, mjeſchczana a kſalza
ſawoſtaſenj ſ., 38 l. — We ſaſarowaných
w ſach: džen 4. sept., Jan August, Pjetra Böhmera,
ſahrodnika w Brjeſowje, ſ., 8 nedž.

Čahi sakſkoſlezynſkeje železnicy z budyskeho dwórniſea.

Do Šhorela: rano 7 h. 47 m.; pschedipolju
11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wieſor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Dražđan: rano 7 h. 37 m.; popołnja
12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieſor 7 h. 41 m.;
w nozy 2 hodj. 42 min.

Pjenježna plaćizna.

W Lipſku, 16. septembr. 1 Louis'or 5 tl.
12 ngl. 9 np.; 1 wołnowaſazg ćerweny ſtorw
abo duſat 3 tl. 3 ngl. 3¾ np.; winske vanckowſi 85.

Wot tebe me newodjeli,
By ſo wſchón ſwjet ſnemdiriſ tu
Wutroba we mojim cjieli
Bije ſ tebi ſ luboſcju;
Tebi pschedipiſana je
Kózda krepka mojej kwoje;
Budjeſchli mi ſhwjerna wostacj,
Ty — bđeſch ſentcjj me doſtaſj.

H. W e h m u t h.

Pschedodny 29. septembra (na Michała) po-
połnju w dwiesiaſi budje ſo, ſeli Bóh ſeſče, we
Michałſtej ſyrfwi w Budýſchinje

Sherbski missionski ſwedzen

djerzecj, pschi ſotrym ſmjeje ſ. duchomny Hilbrig
ſ Ratę ſriedowanje a ſ. duchomny Konik ſ
Kluſčha modlitwu psched wotkarjom. ¶ temu ſo
ſ tutym wſchitzu missionszy pschedeljo lubje psche-
proſcha.

Krajnostawski bank.

Dla wobliczenja danje so w krajnostawskiej na lutowarni
wot 15. hacż ſ 30. septembra
ne erpediruje, a dla zapoczątkowanego stanu a krajnostawskiego konzla
wot 12. hacż na dalsze
a w schitke wobstaranja sawrenej.

W Budyschinje, 8. septembra 1859.

Krajnostawski bank kral. sakſt. marshrabinstwa Hornej Łuzicy.

Etablissement.

Wobydlerjam Budyschyna a wokolnosceje wosiewjam ſ tutym najpodwolniſto, so bym
so tudy jako **filkarſki miſchtur** ſaſydlil a filkarſto po nebehim Hennig'u
na riefniczej haſy kupil. Teho dla proſchu, so bych u cji, kij mojemu predominiſej dowjeru
swojciu, tu ſamu na mine pſchenecili, dotelj budu so ſtajnje prozowac, jo bych ſwojich
cześczenych kupowarjow ſpoſoſit.

W Budyschinje, 25. augusta 1859.

Bedrich Hellmuth Bleyl,
ſillidjetarski miſchtur.

Lottoeria.

Gjescjenym wobydlerjam Budyschyna a wokolnosceje wosiewjam ſ tutym, so ſo vondželu
ſa tydžen, 26. sept., czehnenje 5. laſhy pocjne. Teho dla poruczam ſo ſ loſami na wubierk
w $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ loſach. Skłonne dobycja ſu: 150000, 100000, 80000, 50000,
40000, 30000, 20000, 2 po 10000, 10 po 5000, 25 po 2000, 200 po 1000.

W Budyschinje, 17. septembra 1859.

C. F. Jäger.

Wystojnego mlodeho čloweka, kij podwolnie wſchelake džjeto wobstara, priam jaſo bla-
žomnika a može taſki hnydom ſlužbu nastupicj.

Robert Klemm,
najjnej haſy.

Moje dawno ſnate a wosiebie dobre

puče droždje

poſtijam ſaſo najnalejnicho k předſtejazym domkhowanskam, fermuſcham a druhim ſwedjenjam. Bes-
tym ſo njetkotſi druſy droždjeſchedawro w lječu lohkeho ſtajenja a porędko woteberanja dla žane
droždzie nimaja, pſchedawam je ja ſtajnje a poſlužuju tak tež zyke lječje ſwojim ſerbſtim pſchedzel-
niſam ſ najęterſtwiſchimi a najlięſchimi droždjiemi k tyfanzam, blinzam a druhim pecjivam. Teho
dla nadžijam ſo ſrobne, ſo budja je pola me kupowac. Tež wſchitke druhe twory k pecjenju budu
ja jim dobre a tunje pſchedawacj. To wſcho k pſchedzelnemu wobkredzbowanju poruczejo proſchu wo
bohate wophtanie.

W Budyschinje, 1. septbr. 1859.

J. G. F. Nieckich,
na ſerbſkej haſy pſchi meromaj.

Zedyn wojski ptaſczej (mantel) bu bes ko-
tejami a Rechornom ſredu 7. sept. namakany. Tón, kotremuž ſtuſcha, može jón po ſapłacjenju
nawjeschka ſaſy doſtać pola ſkuſby we Wadezagach.

Zena ſkjeja ſe 24 prutami vola a 86 prutami
ſahrody ſteji ſe ſwobodneje ruli na pſchedan. Dalsche može ſo ſhonicj pola Handrija Schwarza
we Kotwaſy.

Wysze swojego składu kożow wicheje druziny posłicjam pschi bliżeniu nashimskiego wedra swieczały kożom a sli wodu neyshepujszcia a kożu trajazu a miechu ciini, kaj też rużow skim a sli, kaj ju mehku śixerii, psched staniamom wobarnuje, pschemaczenju so speczuje a najślabszhu kożu neyshemokatu scjini. E. Th. Fiebiger, na żitnej haſy c. 50.

Swojim starym snatym a drugim cieczewnym Sserbam pschiślujsznię woſiewiam, so mam wulki skład nalemennich wjaſtow (Bruchbänder) wicheſlavich druzinow a so tež wſhitke voredjenia wobſtaram. Pschi tym porucząm swojim cieczewnym pschezelam bohajm skład kholowow a staniam podla naſtunisze placiszy.

W Budyschinje 15. sept. 1859.

Ferdinand Pietich
pschi ſtronfomnych lawic wrotach.

Zyjje do bry syrop,

punt sa 12 np.

a pschi wotebranju 10 abo wiſazy puntow hicheje tunischo, pschedawa, so by njeſotre ſudu wotbył,

J. G. F. Niecksch,
na ſerbskej haſy pschi móromaj.

Cieczewnym Sserbam we Bukezach a wokolnoſci f tutym najpodwolnischu woſiewiam, so bym ſo djenſa tudy ſaſydlit, a proſču, so chyli mi, hdyſkuli ſkotoljeſkarja trebaſa, dowjeru ſpožecjeg. Moje bydlo je pola k. čaſnikarja Mittaga.

W Bukezach, 13. sept. 1859.

Eduard Hesse,
pschiſahany ſkotoljeſkar.

Šubena bu na pucju bes ſkanegami a Nowymi Porschizami tyſa f biełym ſidjanym ſlobukom a f czornej khaſiczką. Saſopſchineserej ſo we k. I. G. Smolerowej kniharni pschiſprawne myto doſtane.

Ziwnoszej c. 6. we Pschiwczizach je hnydom ſe ſwobodne ruki na pschedai. Daliſche powię wobſedjer tam.

Luiſiske vrjedariske towarzſto w Liptu ſendje ſo 21. septembra w Lubiju. Nichduſche a czechne ſobustawy proſcha ſo, so bych ſo na tuym ſwedzenju wobdzilile. — Sendzenje ſtanu ſo dopołnia 10 cich na dworniszcju. —

Belletristiſki wotrjad M. S.
hromaduje ſrzedu 21. t. m. w Budyschinje pola pismaw jedźera.

Ryčespytny wotrjad
ma swoje posedzenie ſrzedu po Michale, 5. oktobra rano wot 9.—12. hodž. w hoſcencu k złotej krönje. Pismaw jedźer.

Starožitnostny wotrjad
zbromadzi ſo ſrzedu po Michale, popołdnju 2. hodž. we „Kironje.“ Pismaw jedźer.

Nedjelu rano, 11. t. m. wuſny po frótkej ſhorſci cijskie a beſ cjerpenja moje horzylubowane ſenice djeſcio, moja dobra džownka Augusta we 18 lęcje ſwojeſte staroby.

Boża hnada a miłosć chyła me, wopuszczenu maci, poſuſtijowac!

Na mnohe bohate a woſebite wopofaſania luboſcze pschezjivo ſemreſej a ja wſhitkon mi ſe ſłowom a ſkutkom podatv troſt wuprajam ſ tutym ſwój najhorzyschi džak!

W Budyschinje na vohrebanskim dnju,
14. septembra 1859.

Marja ſwidowena Kuchtarjowa.

Majnowſche.

Popołdnju w 2. hodž. 14. sept. bje w mjeſtačku Delsnitzu we Voigtländje ſatraſchny woheń wudyril. Njeſdzie 300 twarenjow (pschi poſlenim liſčenju 1858 bjeſte ſich tam 399) leža w popelje. Schula je ſoſjerana, kaj tež ſudniſtwo, zyrkej je wobſchodziſta. Njeſotre wiſazy (miesto ma psches 4400 wobydler) ludzi ſu bes bydlenja. Rusia je žatoſnje wulſa.

Zańdženu ſohotu ſita w Budyschinje plačaehu.

Kore.	Wyša.			Niža.			Srjeđna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Pſcheniza	5	15	—	4	—	—	5	—	—
Kožka	3	15	—	3	5	—	3	10	—
Ječmen	2	25	—	2	15	—	2	20	—
Worž	2	5	—	1	25	—	2	—	—
Gróch	5	15	—	—	—	—	5	5	—
Woka	4	15	—	—	—	—	4	10	—
Dejepit	5	10	—	—	—	—	5	—	—
Zaſty	6	15	—	—	—	—	6	10	—
Hejdusyka	6	—	—	—	—	—	5	20	—
Bjerny	1	20	—	—	—	—	1	—	—
Šana butry	—	17	—	—	14	—	—	16	—
Kopa ſłomu	4	15	—	—	—	—	4	—	—
Zent. ſyna	—	20	—	—	—	—	—	18	—

Dowoz: 2097 kórew.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž majaso w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 8 np.

Zamołwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štwortlētna předpłata pola wudawařja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Cislo 38.

24. septembra.

Léto 1859.

Wopshijecije: S nawedjenju. — Swojetne podawki. — Se Sserbow. S Budyschyna. S Boschez. S Woßlunka. S Radworja. S Kschischowa. S Jenkez. S Klukicha. — Sa dom a hospodařstwo. — Serbske pišmonostwo. — Spoczątk a žorka „Czornizy” a jeje wokołończej. — Pschilopk. — Zyrwinske powjesce. — Czahi saksochlešynskej lelesnicy rc. — Raujeschki.

Nawedzenju.

Gzi ſami czechzeni woteberarjo Serbskich Nowinow, kotsiz chzedza ſa ne na ſchtwórt ſchtwórtſlēto 1859 do předka placicę, nech njetko 66 np. we wudawařni Serbskich Nowinow wotedadža. Tež prozýmny tych ſamych, kotsiz ſu nam dlejsci czaž penesu ſa Serbske Nowiny winoſci, ſo býchu nam ſwoj dołh wieszje bórskie ſaplačicę chyli.

Redakzia.

Swětne podawki.

Sakska. Jego majestosej kral je dowoſit, ſo ſmje jeho liekar, tajny liekarſti radziec ſr. Dr. Ammon kommandeurſti kſchiz Khrystuskoſteho rjadu, wot portugalskeho kraja ſpoženey, pschiect a noſyę. — Tež minister finanzow, ſwobodny knes f Friesen je portugalski rjad doſtał, a to mulfoskiſi rjadu de Nossa Senhora da Conceição de Villa Viçosa. — Kral Ludwig f Bajerskeje je 19. t. m. ſaſo do Mniſchowa wotljet. — Tam je ſo tež statny minister ſwobodny knes f Beauf podał, kij ſo Halle ſa tydženj wróci. — Sakſli poſtañz w Parisu, tajny radziec ſe Seebach je tamny tydženj do Petersburga ſapuczował, ſo by wulkowerchej a nastupnikej tróna Miliawſkej Aleksandrowiczej (rod. 20. sept. 1843) pschi doſkañneniu počnijetnoſcie ſbojeſphecja kralowskeje ſwojby pschedopal.

Pruska. Prinzregent chze 4. oktobra do Berlina pschiect. — Sylnie ſo po-weda, ſo minister prawow Dr. Simons wotſtupi. — Tſi wojske wuczernje budja

ſaložene, a to we Reihe (w Schlesyjskej), Potsdamje a Erfurcie. Dotalna wuczernja w Berlinje ma wot 1. oktobra wojska akademia rjeſacj. — Minister finanzow puczuje w naranskich provinzech a pscheptuje wustawy (instituty), kij pod nim ſteja. — Snameniy njemſsi předbar pschi zyrwi ſs. Miliawſcha a pódla ſapoſtañz na ſejmje w Berlinje, Dr. Jonas, je 19. t. m. wumreł. Wón narodzi ſo jako žid a we ſwojim 13. ljeſcje pſchesupi f evangelskej wjerje.

Bajerska. Kral a kralowa wróciſtej ſo 1. oktobra f Berchesgaden do Mniſchowa. — Miesto Bayreuth da wulku poſtañw ujetciſſeheho kraja djeſtač, ſo by ju f ljetu, hdyž je poſtañtne jubileum ſjenoczenia bayreuthſkeje krajinu f Bajerskej, poſtaicę a wotewrict možlo.

Hannoverska. Majestosji ſtei wojen poſdjiſcho f kupu Norderneya domos vſchiſteloi, dokelž bjeſche ſo parolodž ſakomđzila a w czaſu mórkſeje wotliwa (Ebe) w pjeſcjanach wjasnyła. Dena menſcha lódž tež dalje nemóžſe.

Frankfurt nad Majnom. Djen 15. t. m. bjeſehe tu hłowna shromadžisna tak menowanych njemſtich wótežinow (patriotow), kotrejž ſo 150 ſendje. Woni ſu, ſchtož hijom na shromadžisnomaj we Eisenachu a Hannoveru chyčhu, trute politiske towarzſto ſałozili, kij ma ſwoje hłowne ſydko we Frankfurcie a meno „nationale Partei.”

Rakuska. Khiežor a khiežorowa ſtaſ hrod Larenburg wopuſtchiloi a ſo do Schönbrunna podaloj. W krótkim wobcejehnetai khiežerski hrod we Winje. — Dom (hłowna zyrkei) we Salzburgu, kij mieſeche ſo po ſtoro dolonianej restauracji 15. oktobra ſaſy wotewricj, ſtejſe 15. t. m. wot rano 4. hacj do 2. hodj. popołnju w plomenach. Pod krywom (najſkerje psches neſeržbnoſci dželacjerow) poča ſo valicj a je zyły koyorowy kryw ſo ſeſchtrzej a hromadu ſbieſat. Wieji (tormai), kij buſchtei bortsy ſamurjowanej, najſtej wiele čerpilej. Welb, kij je kočej a 9 złow tólsty, neje wohniej do ſnuteſkomneho zyrkwe ſtupicj dał; tola je ta ſama psches kur a wodu tam a ſiem wobſchodzienna. — Wulke naſymſle manoeuvry, kij ſo hewal w septembri we wſchich krótskich krajach wotdjerzuja, ljetſa nebudža. — Wyschſche kommando, ministerſtvo ſnuteſkomneho a finanžow ſu ſhromadnje wobſanknyli, ſo ma ſo ſa wuſt wobdjenje wot wojerſtw a na ljetu 1860 jeno 1200 ſchiesnalow placicj. — Woblejenſki ſtaſ ſa Veneziſku je njeſko ſbiehneny. — Nowowuſwoleny kh. kr. poſtanž we Romic, njehduschi minister baron Bach je na ſwoje poſtanje mjesto wotijet. — Želesniſke cjahi we rakuskej Italſkej ſu halle njeſko ſaſy w ſwojim starym redzie.

Francowſka. Prynzhyna Klotilda je ſo do Schwajcarſteje podala a ſendje ſo tam ſwojim mandjelskim, prynzom Napoleonom. — Swiſteſcju ſo poweda, ſo khiežor dalsche powetschenje Sardinskeje pschedacj nočze. — W Biaritzu pschedima Napoleon jara wſchelachich hofeſti. Belgiski kral a wulkowojwoda oldeburgſki tam hijom ſtaſ. Dale pschedindu tam hishcje hrabia Walewski, werch Metternich, wojwoda ſ Malakowa (Pélissier), minister Al-

gierskeje a ſoloniow, lord Cowley a tež hrabja Gavour. — Wyschſhi kommandant afrikanskeho wójska, general Martimprey je do Drana wotijet. — Ministerſtvo ſnuteſkomneho je na redaktorow nowin zyrkular poſtało, po koſtrymž maja ſo pschi piſanju ſložowacj. — Eje wo pola Chalonſ'a je ſbiehnene; ijesdni ſu hijom wotczahnyli. — Marokkanojo ſu algierske pomesy nadbjehowali a njeſtre khieže ſapalili; tola general Esterhazy je iſich wotbik.

Šwajcarſka. Berniſke nowiny bjeſchu nedawno poweszej po ſwiecje roſneſte, ſo ſo khiežor a i Napoleon a Franz Josef w hrobiſie Arenenburgu ſendžetaj; njeſko paſ ſo poſaže, ſo bje to hota kja. — Po pschedadzie franzowskeho kurjera mieſachu w oſnomóznikojo w Zürich u 19. t. m. tsihodžinske poſedženie.

Jendželska. Knežerſtvo ſcjele wojakow ſ Indije do Chiny. — Hoberſka lód „Great Eastern” ſnadž tež tam poſiedże, tola najpredy dyrbí ſo wuporedacz, ſchtož može 3 abo 4 nedjele tracj. — Jendželczenjo chzedja ſo dla neſlubnych wójnskich podawſow, na kotrejž ſu tola ſhami najbolje wina, nad Chinesami weſcicj; tola dyrbja paſ ſ tym cjakacj, dokež je wojowanje pschedzivo połnóznej Chinesiſkej halle w mjeru ſaſho možne. Franzowski admiral tež ſwoje lódźtwo, kij w Cochinchinje ſteji, do Chiny powedje. — Wobtwerdjenj a mjeſta Dovera pschi morju maja ſo hishcje powetschicj a knežerſtvo je ſ temu 150000 puntow ſterlingow pschedzwoſto.

Italska. Sardinſki kral je we Lombardii a poda ſo ſredu do Monza, hdež chze wulku hojnemu wotdjerzecj. Deputazia ſ Bolognje poindje tam ſa nim. — Hrabia Moretti, ſapoflanz toſkanſkeje narodneje ſhromadžisny, ſapuczuje do Berlin a Petersburga, ſo by tam wobſanknenju ſhromadžisny pschedpoſoſit.

Spaniſka. Maurojo psched Ceutu buchu zyſe ſbicj. Hacj do 16. t. m. ſu ſo ſ mjerom djerzeli. Tola to knežerſtvo nemoli; wetscha wóinſta móž ſo tam poſczele.

Rusowſka. Khiežor je ſo 6. t. m. ſ Moſkwy, hdež bjeſchu wulke manoevry, do

Petersburga wrócił. — Psihi dobýwanju twerdzisny Gunib bu kaž hizom píšachmy, Schamyl, kij bje tam se 400 Miridami, popaneny. Jeho swójba bu tež s džiela jata, s džiela pak satseleńa. Rušojo wsachu tam 5 kanonow a shubichu 100 muži. Naransha položja Kawkasa (psihi kaspiskim moriu) abo kraju Lesghlow a Czeczenzow (niz pak hisczeje Czerkeſſyſta we wujšim smyšlu psihi čornym moriu) je Rusam podcjišnena. Wschitke twerdzisny buchu dobyte, Gunib je 7. t. m. wjazodženskemu nadpadowanju psches Rušow pod werchom Barjatinskim podlehnycz dyrbjal. Dobhyt kraju je nietko na schyri wokresy rosdžiesleny.

Turkowska. Etheim Pascha se k gouerneurej w Erzernum je a Kabuli Efendi k wurdadnemu kommissarej w nemjernej Kandi i pomenowany. — Peči nowych kódzow sa turkowske lóðjstwo pschijiedże s Dendželskeje do čorneho morja. — Židowski džiel mjesta Peri, psches 1200 twarenjow, leži w popelu. 900 swójbow je bes wobydlenja a swojego wobšedzenstwa wurubene. Njekotři buchu se šmolanymi wjeschciami, kij su wohet najsterje satogili, buchu popaneni. — Telegraf je 18. t. m. poweszej pschiniešt, so je so sapſchishahanje (Verschwörung) pscheradzito. 200 wošbow, na kotrychž so tuka, so su so sapſchishahali, bes nimi albanksi pascha, bu do jastwa wotwedzenych. Podruhich poweszejach je jeno 40 sapſchishahanzow jacych, kij su s wetscha Kurdojo a Czerkeſſojo.

Ze Serbow.

Z Budyšina. Na ranje 20. t. m. wundje w jenej ihjeji na lswym brjosy Sprewie pod hrodiſčjom w oheň, a spali tu ſamu kaž tež hisczeje ſuſodnu. — Sa wotpalenych we Zwönižu bje so tu hač do 9. t. m. nawdalo 163 tol. 23 nſl, sa Falenstein pak 236 tol. 21 nſl. Nietko sbjeraja tu dary sa wbohich wotpalenych we Delsnižu.

Z Bošec. Esredu wudženja, 14. septembra, pschinje tudomniſchi žiwnoſćer a klamat

Pietr Moſig (Mužik menowany) na to waschnje pola Nadžanez na drósh k nesbožu, so fóra wotawy, kotruž domoj weseſche, tak straſčnje na neho padže, so dyrbesché pod jałosnymi bolesćjeni ſobotu rano, 17. septembra, swojego ducha spuszczejcz. Wón sawoſtají wudowu a wotroſczenego syna.

Z Woslinka. W brunizowych podkopach pola Wyſokeje bu dželacjer Tiebel ſashypaný a je tam wumrečz dyrbjal.

Z Radworja. W naſchej woſknosczi hlowiaza khoroscz (Typhus) poczina ſlie wustupowacj. Najhōrje je w Chelnje, hdzejž ſu hizom njeſtore woſoby na nju wumreke. Woſkreſny ljeſar, k. Dr. Kupfer je teho dla wóndy njeſtore wsy naſcheje woſady wopytał, a tež lwschitke domy, w kotrychž je ſo khoroscz poſakała. — Bjerny, kij bječu hizom ſewaſile, ſaſy kcjjeja, a widzi ſo pódla bombeſkow cjerſte ſejenje a ſelene ſelo. W ſemi namakamy dwoji plód, ſrate bjerny a pódla młode wiſajo. Budja-li bjerny psches to hubensche, dyrbí naſiecjo poſakacj; hacj dotal ſu hisczeje runje tak dobre k ſiedzi kaž predy. Druhe ljeta bje ſelo hizom ſnajwetscha w tymle čaſu cijsczie wotemrete, a ljetſa je rensche dyžli w naſiečzu.

+

Z Kriſowa. Sa naſche farske mjeſto je ſo, kaž ſlavichim, knes kandidat Mrós ſ Hufsi, w tu ſhwilu pomožny předar w Buſezach, ſa noweho fararja wuſwolit.

Z Jenkec. Psched wudženjom bje tudy pola Hioba jena kruſchwina ſakcijeta a ſtejſeſche w połnym ſejenju, kaž by w naſiecju bylo.

Z Klukša. Wot kralovſkeho ministeſta kultuſa, kotrejuž tón ras wobhadzenie farskeho mjeſta w Kotezach pschiteſeſche, je ſo tudomny knes diakonus Rychtar ſa noweho fararja do Kotez powołał. Nasz ſweſela, ſo mójemy tutu poweszej podacj, dokelž je knes Rychtar jedyn s tych ſerbſkich duchomnych, kotrij ſwoju džielawosz̄ niz jenž na ſwoju woſebitu woſadu newobmeſuja a jeno to ſchtož ſebi tuta a jich ſastoſtwa nusnje žada woſtaraja, ale dokelž wón wysche ſwojego powoſtanja a džielow ſwojego ſastoſtwa tež

bale won psches mesy swojeje wošady: sa zjte
Sserby kwalobnje skutkuje a ſc wo ne ſakluz-
bny čjini. — a.

Za dom a hospodarſtvo.

Kak ſo jabluka najlijepe ſhowa ja? Hdyž ſy je ſe ſchtoma wſak, polož je do wutrjeteho pjeſta a wodzei ſje tak, ſo powieter (loſi) i nim nemóže. Wupot (Ausdünftung) jablukow ſcjehe ne pjeſt do ſo, teho dla wostanu jabluka pschezo ſuče a wobſhowaja tež dospołnje ſwoju dobrą wón. Spytajeże!

Serbske pismowſtwo.

Nascha Maćica Serbska, ſij je hižom pjeſnu čjirjodku knižkow ſa lud wudala, poſraćjuje tež kwalobnje we wudawanju ſwojeho Casopisa, ſij je po statutach wychszej literaturje, nauzy a woſebje čjescjenju rycze poſtajeny. S wopredka dyrbjachu kóždoljeſinje ſchvri ſechiwki muſhadzeč, tola poſdjiſcho wosta pschi dwjemai, dolež v enežne možy dalje nedohahacu. To mohto ſo jeno ſ tym voredzic, hdy bychu wſchitzh ſđielani Sserbjَا*) a ſ najmensha wſchitzh serbszy duchomni a wucjerio do Macižy ſtupili. Dotal je n. psch. bes 57 evangeliſkim duchomnymi w serbskej Hornej Lužicy jeno 23, bes 20 katholiskimi pak 14 ſobuſtarow Macižy Sserbſkej; wucjerow je 19 (jeno 2 katholiski), rycznikow a prawiſnikow 6, ljeſario 3, ſchudentow a gymnaſiaſtow 14 (ale bes nimi ja dvn ſ Lipſka a ſ Budyschina!) woſakaj 2 atd. Wufſtar, ſij ſo ſa ſđielanoſcij a ſa ſerbsku rycz ſtara, ſaſkuži wjeſcje wjazh podpery wot ſđielanych Sserbow! Duž čjeſej a ſlawu tym kneſam, knenjam a knežnam, ſij hižom w Macižu ſu a ſa nju ſo ſtaraja!

Schtož njeſko najnowſhi wudaw ſechiwk (19. jyloho bieha, 1. na ljeſto 1859) Casopisa naſtupa, ſwiedeči tón ſamón wo roſhlađnoſcji

*) Hdybých jeno trochu ſerbszy moht, nebych ſo ſ pſaſtiſtenjom kóndzik. Njemſki ſadžer po dopowiedzenju red.

reduktora (f. Buſka, kaptana a gymnaſialneho wucjerja w Dražjanach), ſij ſo kóždy króč ſa wſchelakoſcji we naſtawkach ſtara, ſo by kóždemu ſe wſchelakich čjitarow njeſcht ſajimare poſticejt. — Najpredy namakamy tam tſi pjeſnje wot naſchego najſławniſcheho a naſplodniſcheho pjeſnerja f. ſararia Seilerja. Jeho hiuboke myſlički, ieho wobraſnoſcji a ieho wobrotnoſcji we ſnoſhowanju kóždeho ſweſeli. — Na to ſcjehejuje wot f. Smolerja spisany, ryczeſpytny naſtawk: „Pſchichodny čjaſ ſerbskeho ſtowesa (verbum, Zeitwort),” ſij dyrbeli ſebi wſchitz, ſij ſerbszy viſaja abo druhich knihi (f. psch. ſerbske ſpiewarſte, na koſtrež ſo woſebje poſakuje!) wudawaja, ſ najweliſtej ſedžbnoſcju poſtegijac. Hdyž ſo hodjt lijepe ſerbszy piſacj, čjeho dla nedvrbile ſo teřich starých knihow runje tak poredzic, kaž ſu naſchi ſchyrjo ſerbszy wucjerio (f. Belar, Kožor, Kirschner, Michal) we „Choralmelodienbuchu“ hloſh yzkywiſſkih ſpiewow poredzili?! Tola ſchtóž twerdohlowneje pschi starym wostane a ſo k lijeſchemu psches dovoſaſy druhich doveſcji neda, teho dre tež f. Smolerjowy naſtawk ne poſlepſchi, ale čjaſ ieho poſchewine. — Njeſko poſchindže naſtawk wot f. wucjerja Tiepler a pod napisom: „Mlöczniſa (Milchstraße),” ſij dovoſaſuje, ſo može ſo ſ pomozu ſerbskeje rycze tež wo wuczenych poſchedmetach ryczeč. — Luba je nam tež „Voredeženka“ f. wucjerja Rostoka, ſij pomenowanja hwiesdow „čjeſceranz, baby a koſy“ kručiſtoho poſchewic ſyta. Probaſymy pschi tým čjescjenych f. duchomnych a wucjerow, ſo bychu ſo kóždy we ſwojej woſolnoſci w ludu praschat, kotre hwiesdy ſo tam ſe ſpomnenymi menami poſnamuju. — Potom poſchindže ne krolog (bohuzel hižom VI.), ſij živjenje neboh f. A. Schott, kandidata duchomnſta a ſchulſkeho rektorja we Wóſporku, kaž tež ſobuſtarwa Macižy Sserbſke wopomina. — Wukas krajſke je direkcie ſa wſchitſkih evangeliſkih duchomnych w Hornej Lužicy, Choralmelodienbuch (hloſne knižki) ſa ſerbske woſady naſtupazy, je ſe wſchijem prawom tudy woſſewenj a jako dovoſaſmo ſakhowany, ſo ſo naſcha wychnoſcji ſwierz ſa Sserbow ſtara. — Stócnje na makamy tu

hiszczęze wot k. Hórnika dwaj pschinoskafaj k historii herbskeho pišmowstwa, menujuz tsecji ži-wenjopisny list „Jurij Hawschtyn Swietlik (niz Szwotlik)” a „Swietlikowy rukopis.” Wuciąki s maciągnych protokollow, rospirawy wo posłannych a „Maciągne wschelejisny wobsanluja tuion seichimk Ćasopisa.

We wschelejisnach stejt, so je 28 nowych spusztawow wot 1. januara 1857 hacj hem pschistupiło, sa to pak je cijordla starszych wumreša! Boh wobradż lubej Maciązy wiazy pscheczelow a pscheczelniow!

Swođony z Bodžeric.

Spočatk a žorla „Čornicy“ a jeje wokolność.*)

Hacj wot Hodžija na dreždjanstej droshy do Biskopiz dżesch, pschindjesch króko psched Spytezami psched rjeku, kotaż „Čjorna Woda“ abo po prawym „Čjorniza“ też druhdy „Čjorna“ rjeka; a samym tym tñiom khiezam, kotreż tam pschi droshy steja (korczma, rjesnik a kowarnja), rjekaja tak. Tuta woda wobshowa dale hacj do swojego niusktuva abo wuliva do „Čjorneho Halschtrowa“ wola Wojercz tuto meno; tola wyshe tych tñjoch khiezow neje nikdże tak menowana. Tam jenoż so wst weśnej rjezji ryczi. Jeje prieni savorżat je na dwojemaj stronomaj wola Trechowow. Na ranjopolonskej stronie k Jasony leża mofre tuki, skotrychž so woda vo bliskeho hata wola Trechowow czechne a we tym dyrbja też bytne žorla bvcz; pschetoż sucho bježi mała rjezka skoro psches zyle Trechowy, najpredy wot dolnego ranja k dolnemu weżorej, potom wine so pschedzo bôle zylie k weżorū a bježi w dolje wokoło małeje hórkî hacj do Smilneje (po prawym: Smolnej) pschindje. Wot jow bježi njeſt runje k połnozy. W Smilnej hizom je dżiečzo móz młodzenza dostalo a wereji, niz schwórcz hodinnu róśno, tñi mlyny. W jenym su biskopizy ūfelnizy njeſt maschinu stajili a w drugim dyrbi woda sbola mlynwer-czenia też hiszczęzen koscze tolz. We wzy samej

leži hat, kotryž hiszczęze njeſtto wody s małeje rjezki wot Nowej Smilneje („Staupizy“) hevo dostane. Jenoż tsecji je mlyn, kotryž wele w jeczie bježela, dokąd je pschi nim wulka pefarnia.

Hacj k tutemu mlynej je rjezka hodžinu dolha, a sało hodžinu bježi wona predy hacj so niže Ćzerwenych Nošliz s tei druhaj rjezku siednoczi, kotaż też na połnóznej stronje Trechowistch leżomnoſejow so sapoczne a psches Nowu Weš, Košornu, a Žukowy swoj bjež ma.

Wot Smilnej wieje so rjezka rokoło horu abo hórkî, kotaż „Hrodjschl“, „Hrodjschko“ (hrodjschko) rjeka a bježi potom bes „Kloschtyriszej horu“ a „Mych-tarez horu“ do Semiz. Na semicjanistich leżomnoſejach steja tñi mlyny a wulka ūfelniska pschedżernja. Pschi tak menowanym „starym mlyni“ je rjeſak a wólenja. Hiszczęze tñi mlyny su dale delkach, Tumicjanisti, Birkerodski a Ćzerwenonosliki. Jenoż pola Birkeroda pschi-hadža hiszczęze njeſtto wody s Medżanistich tukow a s khieiro wulsko hata do teje rjezki, kotaż mohli „Trechowu“ abo „Smoliżu“ menowacj. Jeje woda je jara cijista a najbole jašna. W nej namakaja so krásne pſtruhi. Te sydom žorla, psches kotreż wona jeno w samych Semizach na mozy dobýwa, maja nai-rensku wodu k piczju, kotaż ma cęplotu 6—8 gradow po Reaumuru.

Shtož wokolnoſeje nastupa, psches kotrež bježi, dha spomni so hizom na „Hrodjsko“ abo „Hrodjschko.“ Psched wele ljetam, jako so na tutej horje, kaž na wschelakich druhich bližszych hórkach granitowe skaly ſałozichu, namakachu so na jenym mjeſtneje stare murje, povelne mjeſta a stare cropy, kotrež bježu wieszcje wot roſbitich urnow atd. Raſferscho je też tudy woporne mjeſto starých Šerbow bylo a ſnadž je hórkach njeſtakje hrodjschko ſtato. Nedaloko tutej Hodžki je pschi ſemſchazei ſchęzgħ sa Tumicjanow a Semicjanow jaſna ſtudnicza, kotaż „Klonowska“ rjeka. Sda so, so je w starých, dawno ſandženych čjažach wokoło neje lubosny klonowy liest byt, kotryž je s tymi božimi ūfelniami na hrodjschku njeſtakje hromadu-ſluſchenje mjeſt a ſtudnicgħ potom jeje meno dat.

*) Knjesej dopisowarej praji sa jeho bohaty dopis nalubosnitschi džak Red.

Hrobglesj napscheežtwo na Esmonjanskim leži „sliebrowa hora,” hdež ſu njeħdy fa sliebrom pytali, ale podarmo.

Klóschyrska hora, kotaž je swetscha zylje s ejornym drewom derje porosčena, bluscha mnohim knesam. Na semicjanskej stroni maja na nej lješy Klóschyrs Marineje Hwiesdy, holbor-cjanske, debiščlowſte, deberkicjanske, wulkowel-kowske, woħyċjanske, tūnicjanske a cjerweno-noblowſte knjeſtwa a knes Pečh s Hodžja. Wschudżom, hdež ſo hodži, ſo kamenje kamaja. We wokreſu tuteje hory a pschipodlaſtich horow džielataj dwaj miſchtraj, kotaži mataj njeħdje na 90—100 ludji. Tón jedyn je w fañđenym liecje na 16000 kubikných stopow derje wobdżelanych kameniow do Hamburga, Lipsta, Chemniż abd. roſeklat. Tón drugi da tež runje wjescie tak wele džielacj; a pschi tym nejſu hiſčce te kamenje licżene, kotaž ſu ſo ī twarenu wotwoſyle. To ſu woprawdje naſčhe sliebrowe hory. Hac̄ runje je džielo cjeſke, dha ſo tola ptači a neje pschedzo hiſčce tak kraschne, kaž pola hewerjow, kotaž ſa ſwoju niſku ſdu cjeſte slieboro ſe ſemi ryjeſa.

(Přichodnje dale.)

Přílopk.

W Pirińje bu najens wolenzy pola Kotte-wiž ī 13 ljeinemu zuſthausej wotħudjeny, do-ſelj bie ſam tón miłyń ſapaliſt.

W Zwiedauje pschindje 16. t. m. džielacjer Rommer na to waschnje do nesboža, ſo chýſche na dwórnisččju jenemu parniķej (lokomotivie) s vuela hic̄ a pschi tym na druhu koliu ſtupi, hdež jeho druhā lokomotiva pschekhwata a jemu ljuwu nohu wottorže. Wón s cjeſka žiwy wostane.

W Schellenburgu pschebiwa w tu khwilu na woprycie pola ſwojeje macjerje miſionar Renkeviž, kiž je hijom psches 30 ljet bes poħan-nami na kupyje Jamaica.

Gričiſſi ſpišacjel Xenophon psiche wo So-kracie, tamnym gričiſſim mudrym, kiž bje dolho vredy Chrystuſhōweho naroda žiwy, ſo je ſo ion pschi malym ſa ſbozomneho djeržat a ſyła jara ſdjeržliwy a pomjerny byt a to jenož teho dla, ſo ſo neby na ſte loſčty a neduſchne počiński nauvečit. Kaf jara nefsahaničieja turón myſliwy poħan njeftrehožkuliż djenħniſcheho l-ſħeſ-zijsa, kiž pschi wſħejek l-ſħeſzijskikh wuczbach

a najciſſejſich moraſnych ſakonjach cjeſnym ĵadoſeſjam w połnej mjerje ſtuji!

Cyrkwinske powjeſće.

Podjanska cyrkej: Miſławsch Jurij Mättig, džielacjer, ſ Hanu Chrystu ſrodž. Haſez ſwidow. Lehmanowej. — Jan Rencz, kħejnejk w Koſtach, ſ Hanju Lindnerz ſ Bjeležez.

Krčeni:

Pētrowa cyrkej: Alwin Ota, Korle Spran-gera, poſteſteho ſecretarja, ſ. — Franz Mač, Mi-chaela Kluga, ſchewſkeho miſchtra, ſ. — Korla Emil, Korla Ferdinand Nanischa, ſchewſkeho miſchtra, ſ. — Max Herrmann, Hendricha Scharfa, miſtarja, ſ. Marja Helena, Korla Seidlera, murerſteho miſchtra dž. — Jan Bohuwjer, Jana Bierki, džielacjerja, ſ. Michańska cyrkej: Paulina, Korle Oskara Motheba, tublerja w Toronzy, dž.

Podjanska cyrkej: Marja Madlena, Jakuba Lībšča, tublerja we Hunjowje, dž. — Amalia Au-gusta, Jana Nowotneho, kħejjerja, dž. — Emma Marje Salmez ſe Židowa, nem. dž.

Zemrjeći:

W Buduſčinje: Džen 5. sept., Josef Moriz Hentsch, ſchewſki, 23 l. — 9., Hanu Marja, Jurja Grunerta, maſchinarja, dž., 8 d. — 11. Hanja, rođ. Müllerez, neboh Petra Lehmana, miſehċjana a le-żemniscjerja ſawoſt. mudawa, 72 ½ l. — 13., Marja, neboh Jana Jurja Pečha, hoſčenzarja, dž., 21 ½ l. — W jaſarowanu h w f a c h: Marja Stelowa w Henkezach, 26. l.

Čahi sakſkoſlezynskeje Ŝezeznicy z budyskeho dwórniſča.

Do Choręza: ranu 7 h. 47 m.; pschivoſlu 11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wiečor 8 h. 25 m. ranu 12 h. 34 m.

Do Drąždjan: ranu 7 h. 37 m.; popołnja 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wiečor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hodž. 42 min.

Pjenježna piačizna.

W Lipſku, 24. septembr. 1 Louis'or 5 fl. 12 n̄l. 9 nv.; 1 połnowažaży cjerweny ſlotu abo dušat 3 fl. 3 n̄l. 3 ¾ nv.; minſke bankowki 85.

N a w e ſ t n i k.

Marja.

Kaf hromadji moj junu džiechmoj
W ſiednoċjerju pschecjelnym
A luboſciſſi psches jene bjechmoj
We nowym ſlubi ſweſjenym.

Ach spomn' wschak moje dżiecjo lube
Mihusto na tón sbóžny cjaš,
A djerz mi swjero wschitke kluby
Hacj na wjecjne me smjejescb saš.

O Mariia, luba droha
Ja husto na to pomyšlu,
Kak psche mne płakała sy wboha
Tam swutrobnej suđnoseju.

Nycj lubom Bohu džak! hacj derje,
So žiwienje idžeržak mi,
A hromadži mjejmoj rjenje,
Tak so šo s tón swjet sveſeli.

* * *

Wutrobný džak

wupraja šo s tutym, kaž pschede wschitkim Bohu, tak tež wschitkim tym, kij šu hubenstwo a žalosć se mnú dželili a me we mojej nusy sweselowali. Taisi džak šluscha a wuprajam jón teho dla slawnje a woſebje kneſej hrabi s Lippe a jeho kneni mandjelskej nad Eichenzami, kneſemu hetmanej a k. Janei Manjosej w Lubachowje, temu ſa hospodu, dale Pjetrei Zbzej w Prawocizach, ſa wobstaranje penes a ſa fóry, Mariji a Jaluſej Pečeje w Bacjonju a Michalej Pečeje w Kosarzach, kaž tež wschitkim drugim dobrym pschedejlam a ſuſodam. Wschitte jich luboscje a dary kij ſu mi wopokaſali, chayk ſim wschitkim Boh tón kues bohacie ſarunacj a ſaptacjach tučaſnje a tam we wjecjnosći.

J a n W i c j a s (Lehmann)
w Lubochowje.

Wotawa, hishcje ſtejaza,

budje ſo pondjelu, 26. septembra wot dopoldnia 9 cijch na rycerſtubli w Darin i po parzellach a pod wumjenenjami, kij budjeja ſo w termii predv wosjewicj, na pschedadžowanje pscheduwacj. Rycerſtublo Darin, 20. sept. 1859.

Brunopiwowe droždże

budja poſlenje dny pschichodneho tydjenja zylje m to de k vostacju vola

J. G. F. Niecksch'a,
na ſerbſej haſy pschi móromaj.

Wiekolte ſta toler penes ſu ſa 4 prozentislu dañ ale na dobre hypotheki k wypožecju. Wola koho? powje ſo we wudawarnje Serbſ. Nowinow.

Tena holza, kij chze rad do mjeſta cjahnycj, može, jeliſo dobre attesty wupokaſe, hnyd o m ſkužbu dostacj. Pschipokasjanje stane ſo psches wudawarnju tyčle Nowin.

W ſenej wulſej zyrkiwskiej wſy, w kotrejž žadyn tyſcher a ſchlenčer neje, je ſa taſteho remeñnika pschihodna kheja, sprawiſnu klamarenja, palenzoſchedawanja a pecjenja, na pschedań abo k wotnajecju. Pschipokasjanje wobſtaraj reakcja Serb. Nowin.

Dobrowolna aufzja.

Pschichodny 5. oktobra rano w 10. hodž. budje žiwnosć č. 16 w ſcupoj pola Klufſcha tam na pschedadžowanje pschedawana. Zežomnosćow je $4\frac{1}{2}$ fórza. Twarjenja ſu dobre.

Sloſch & Friedrich.

Wosjewenje.

Na karpytſelenje ſ hlađich ſelbow a buſckowow pschichodnu nedjelu, 25. septembra pschedroſchuje

Kahde, hofejenak w Ljefkej.

Ryceſpytny wotrjad ma swoje posedženje srjedu po Michale, 5. oktobra rano wot 9.—12. hodž. w hofencu k złotej krónje.

Pismaw jedźer.

Starožitnostny wotrjad

zhromadži ſo srjedu po Michale, popołdnju 2. hodž. we „Krónje.“

Pismaw jedźer.

Zylije dobrý ſyrop,

punt ſa 12 np.

a pschi wotebranju 10 abo wjazj puntow hishcje tunischo, pschedawa, ſo by njeſotre ſuđy wotbyt,

J. G. F. Niecksch,
na ſerbſej haſy pschi móromaj.

Rhwalobne ſnaty a psches ſwoje hojaze ſtukowanje pokasany

bróſt ſyrop

je ſaſho k vostacju w hrodowskej haptižy w Budyschinī.

Providentia.

Frankfurtske sawjesczenske towarzstwo.

Toto towarzstwo bere na so sawjesczenia pschejivo w o h n j o w e j s c h k o d j i e we mjestach a na wshach, kaž tež sawjesczenje žita w hromadach o brózniach. Tež je s tym sawjesczenje ži w jenja a transportow po twerdych a najtuniszych pramiach sjenocjene.

W Budyschinje 1859.

Bedrich Wylem Wagner,

agent na swonkomnej lawskiej hasy čj. 788.

Moje dawno snate a wošebje dobre

ſ u c h e d r o ſ d j e

poſicjami ſaſo najnaležniſcho k předſtejazym domkhowankam, fermuſcham a druhim ſwedjenſam. Bes tym ſo njetkoſti druhj droždjeipschedawrjo w lječju lohkeho ſtaſenja a porjedkeho woteberanja dla žane droždje nimaja, pschedawam je ja ſtajnie a poſlujuju tak tež zyle lječje ſwojim ſerbſlim poſczeſelnizam ſ najcertrwjschimi a najſlepjchimi droždjem i k tkanzam, blinzam a druhim peczvam. Teho dla nadzijam ſo ſdobnie, ſo budža je pola me kupowac. Tež wſchitke druhe twory k peczenju budu ja jim dobre a tunje poſchedawac. To wſho k poſczeſelnemu wobledzbowanju porucujejo proſchu wo bohate wopytanje.

W Budyschinje, 1. ſeptbr. 1859.

J. G. J. Nieckſch,
na ſerbſkej hasy poſchi móromaj.

K.K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horje sawjesczenja wſchitkich druſinow psche woheň na poſchecadzite wobſedzeniſta, psche elemen- tarne ſchłodowanje na pucjowanſte ſubia, teho runja ſawjesczenja na živenie čloweſa.

Policy a ſarunanja ſchłodwy w prufim courantu ſa najtunisiche pramiſie.

Sarueženſki fond towarzſwa $16\frac{3}{5}$ millionow ſchjeſnakow ſliebora.

J. G. Richter,

distriftny agent ſa Budyschin a woſolnoſt.

Großowe broſtkaramellje,

najlepschi ſriedl k woſtronenu ſaschela a k poſloženju dychanja, kaž tež k ſwarnowanju psche dybamozjiu pidi ſafymnenju w ſumnym čaſu.

Na Budyschin a woſolnoſt w hrodoſ- ſkej haptýz knesa M. Jäſinga ſejdu ča- na poſchedan. Eduard Groß w Brötſtawju.

Wote mne džetane
draždžanske bentuſchki psche kurjaze woſa
poſtciuju tak lohli, kaž wjessje pomhozy ſriedl
k woſtronenu tuteje tak bołoſneje čwilie. W
Draždjanach poſchedawa je jendylſka hap-
tyka, w Budyschin i pak hrodoſka hap-
tyka.
H. Werner.

Je dy n u i t o ſ k
ſ dobrym woſhředzenjom može hnydom do
trajozeho dželta ſastupicj pola ſublerja Förſter
na lawſkich hrebjach čj. 688.

Zańdženu sobotu žita w Budyschinje płaćachu

Kóre.	Wyšša.			Nižša.			Srjedźna.		
	tl.	nsł.	np.	tl.	nsł.	np.	tl.	nsł.	np.
Pſcheiza	5	15	—	4	—	—	5	—	—
Dežka	3	15	—	3	5	—	3	10	—
Decimien	3	—	—	2	20	—	2	27	5
Worj	2	5	—	1	25	—	2	—	—
Gróch	5	10	—	—	—	—	5	5	—
Wola	4	15	—	—	—	—	4	10	—
Dejepik	5	10	—	—	—	—	—	—	—
Zahy	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Hębniſchka	5	20	—	—	—	—	5	15	—
Bjerny	1	20	—	—	—	—	1	10	—
Kana butry	—	17	—	—	15	—	—	16	—
Kopa ſtomy	4	15	—	—	—	—	4	—	—
Zent. ſyna	—	25	—	—	—	—	—	20	—

Dowoz: 2198 kórew.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž majaso w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štwórlétna předpłata pola wudawařja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Cíllo 39.

1. oktobra.

Léto 1859.

Wopshijecije: Sowjetne podawki. — Se Sserbow. — S Budyschina. S Wojslinka. — S Ramezena. S Lubija. Se Stareje Byhelnzy pola Ramezena. S Mlýakovské hole. — Szudniſke dopiszy. — Powuczenje s pschirodospita. — Spoczat̄ a žorka „Czornizy“ a jeje wołońsc̄. — Spjew. — Pschilopt. — Czahi ſakſtoschlejynſkeje ſeleſnizy zc. — Nawjeſtci.

Swětne podawki.

Sakska. Piątk 22. septibr. Swiecjesche w Lipsku professor Dr. Beck, pschedsyda tamnisceho appellationského ſuda, pôstaljetne doftorske jubi-láum. Minister s Bechr pschinesy jemu ſam a pschedepoda jemu wot ſrala spočenzy komthurſki ſchij ſaſlužbneho rjada. — Etalſti Zinsmann w Lunzenawje je ſa wumějenje ſchewſkeho Reinhardta s Kochliž ſe ſtracha fatepenja ſljebornu medailliu doſtał. — Kultusminister Dr. s Falckenſtein je na njeſotry čjaſ ſapuejowat. — Njeſotre nowiny chzedja wedzic̄, ſo budje ſo na starym moſcie w Drezdjanach ſaſo nowy medjo-wy ſchij poſtaſic̄ na mjeſto teho, kij je psched mnohimi lijetami pschi wulkej wodži do Kobja paný a ſo neje wjazy namakać dalc̄. — Mi-niſter s Beust je ſo ſaſo s Menichowa dom wró-cji. — Predawſki meiſki jaty Heubner pschedsydli ſo do Draždjan, hdyž je ſtužbu doſtał. — Stare chemnižke paperjane tolerje (czorno-ſejere a masane) ſpadnu s 5. novembrom teha lieta zylje a nebudža potom ničzo wjaz-y placjic̄; tehola nech koždy hlada, ſo hac̄ do teho čjaka žane newobkhowa.

Pruska. W jaſtroje „Moabit“ w Barlinje bu psched krótkim jedyn tam jaty khostanz, ſ menom Jakobi ſatſjeleny. Wón bje tam ſtoro ſwoju 12ljetnu ſčraſu woſzedzit. Njeſek pak bje ſo ſ jenym drubim khostanzom ſwadzit a tu-teho bes woczi dyrit. Jakо khostanje ſa to dyrbesche ſo jimazu ſuńju woblej. Doſelj pak to na pschikafnju nakedžbowarja nečiñesche, da tutón dweju woſakow pschinc̄ a pschikafa

ſnowa Jakobieji, ſo dyrbi ſo tu ſuńju woblej. Ale Jakobi wobaraſche ſo ſnowa, ſo ſo tu ſuńju newoblecje. Duž pschikafa nakedžbowar ſenemu woſakej: tſielic̄ — a jaſo tón tež hnydom tſielici, paný Jakobi na mjeſeje ſ ſemi a bje morwy. — Tudomne knejerſtvo chze pecja čjeſtich ſložnikow, kij ſu ſ dleſchej ſchraſi zuchthauſa ſaſudženi, deportirowac̄ t. r. do wukraja wuweszej dac̄. Teho dla dyrbi tež pecja hollandske knejerſtvo ſwólniwe byc̄, Pruskei ſruch ſraja, hdyž bu tuta khostanskı ſoloniju ſa ſložnikow ſatožic̄ moſta, woſtupic̄. — Š ſralom ſaſo malý kuff hubenscho dje, doſelj ſo wetscha ſtaboſež poſaſuje. — Nowy ſakon, po kótrymž ſmjeje ſo wójsko a wojerſtvo ſnowa organizowac̄, dočzakuje ſo w bližšim. — We Brótſlawje bje tón týdženj pschi ſtaſadnoſc̄, jaſo bje tam prynz Bedrich ſe ſwojej mlodej mandželskej, a ſimaj ſ cjeſcji ſo mjeſto poſwjetlowaſche, ſruch haru a ropota. Vjechu menujzy poſabyli, Blüherowu ſtatuu poſwjetlic̄. Duž ſbejzaču ſo najpredy čjody hóſzow ſ nej a poſljetlowaču ju ſe ſwjeſtami. Druhi wečzor pak naſta tam hara hishejen wetscha. Zjte čjody ludji ſendjechu ſo a tolejchu ſo tam hac̄ ſ hlownej ſraži doſahajo. A doſelj na kaſanje róſno nendžeču, buču woſazý na nich poſtani. Do tých metachu pak njeſek ſ kamene-mi. Teho dla načožku tucži ſwoje bronje a ſranichu pschi tym njeſotry — a duž bu ſonc̄ haru.

Rakouska. Nowy minister ſnutſkomnych naležnoſc̄ je we woſebitnym piſmje poſubit, ſo

čhe na požadanja jednotliwych rakuskich krajow a narodow ledžbowacj, pschi tym pak tola tež hnydom sašy wupravit, so ho interesowy shromadnego rakuskeho mózgarnstwa s wocjow puschejicj nehodja. Prawisnisse pomijery akatholikow abo nepodjanow, kaž tež w gimenskich należnosćach dyrbja ho stradowacj. — Pražy studencji su dovolnosci destali s stowarscheniu do jeneje „burschenschafty,” kotaž pak dale niejo na ſebi nesmije hacj kóžda druga towarzcha beſada. — Khejor čhe woſebitu komiſſu powołacj, kotaž by wieste pomijery w naſkadowanju a dawanju dawcow wuradžita. — Njedze 25 starskich generalow puschej bo s pensiu s wojska, doſelj bo w poſlonej wojnie nehu ſhmani wopofasali.

Serbijska. Senat je wobſanknyt, so, doſelj bo statny wustaw wot ljeta 1838 neie wot turkowskeho knežerſtwia oſtroyrował, ale je ho na žadanje ſerbiskeho luda dał, teho dla tež niest w mozy a ſamostatnoſći luda leži, ſebi pschemjenenie wustawa žadacj. Statny wustaw je pak w Serbijsk to ſamo, ſtož pola naſ w Sajskiej „konſtituzia” abo ſakkadny statny ſakon, ſiz hlowne prawa a pschiſluſhnoſće we wodzenju knežerſtwa bes knežerſtwow a ludom poſtaſa. — Werch Milosch je 20. septbr. w mjeſcze Kragujevacu narodny ſejm (ſlupſchinu) wotwrel. Predawſchi senatoroſo, kotsiž bjechu ſo psched ſrótkim pscheſzimo Miloschej ſapschiſahali, ſu do twerdziſny w Belgradje, kotaž ma turkowſku wobſadku, cjeſenki.

Frankfurt nad Majnom. Čsem ſu ſo mnosy wuwołani ratarjo ſe wſchelakich krajow ſechli a džerža tu ſwoje wuradiowanja. Twerdziſny nad Majnom, s wuwſacjom Saarſlous-a a Lürenburga, po možnoſći ſaſo wotbornujuja.

Württembergſka. Tu je po wukaſni ſutje, 15. nedjelu po ſwj. trojizy, po zlym kraju woſebity poſutny djen dla cholery, kotaž ſo tu hincjen neje zyle ſhubila. W Ludwigsburgu bu jena žónſka do 15 ljetnega zuchthaufa ſa ſudzena, doſelj ie ſwoje džiečzatko na to waschnje wo živenja pschinesz ſpýtata, ſo bie, woniſci, na fuzy rówek wurywſhi, je na wocj do neho položila a žive ſarebala. Tola

pscheradniža nebje daloko! Bje pak to ſtara žónſka, ſiz bje naſdala byta a tamnu wobſedžowala. Dalo bje ta wotefčla, dónđje ta ſtara tam, ſo by poſladala, ſtož je tamna c̄tniſta. Tam pschischedſi wuſtyscha w ſemi korečenje, namaka rówekowy paſork a wureba džiečzatko, ſiz, mi-nale morwe, tola borſy ſaſo ſe poſnemu živenju pschindze.

Belgijska. W mjeſcze Brüsselu ſendje ſo pecja w bližšim času longreſ, na ktrymž bychu ſo najwažniſche europske naležnoſće pod pschedyſtviom belgijskeho krala wujednale.

Šwajcarſka. Tu ma ſo ſ Zyricha dožakacj, ſo budje ſo tam w bližšim bes Rakuskej a Franzowſkej ſkózny mjer wujednacj.

Italjska poſracjuje kruče na naſtupenym, hdyž tež cjeſickim pucju, pschedzo dale, ſo by ſo, ſ najmenschemu ſ poſných italſkich krajow mózny, ſwobodny konſtituſionalny ſtat pod knežerſtviom ſardiniskeho krala ſtworil. Na teho wobroczuji ſo teho dla wſchelake deputacije, wotpoſlane wot luda a wſchnoſcjom we wojwodſtwach Parmi, Modeni a Tofani, kaž tež ſ teho džiela bamužoweho kraja, kořejž „Romagna“ rjekaja, ſ tými proſtwamt, ſo by ſo po nimi horjebkat a iich ſe ſardiniskej ſjednocjil. Kral jím pschilubuje, ſo čhe ſich wjez pola franzowſkeho khejora a druhich wulfowerchow na longreſu, ſiz móht ſo w bližšim času ſeadž, ſaryčowacj. Spomnene wojwodſta mennyž nicž wjaz w ſwojich predawſkih knežerſtach wiedziej nehodja. — Bamuž je ſaſo tak daloko wotkorit, ſo móže na ſhwili ſaſo wuiſeč a ſo wuſhodžecj.

Francowska. Khejor je ſo iara poſylenemy ſ kupertow dom wroczi a cjeſeri ſrauts-komnu a wulraju, woſebje pak italiſku politiku, tym po woli, druhim ſaſo niž. — Montent wobſtrucja, ſo khejor w Italijeskej žone krafteſtwo ſa jeneho prinza ſwojego doma mječ nochze. — Tež Franzowſojo hotuja ſo na wójnu do Chinesiſſej a čhedža tam najpređy 6500 muži na 12 lódzach požlaci.

Jendželska. Tu čhedža wójnu ſ Chi-nesami, kotaž w tu kwiſu roſy, ſe wſchel mozu wesej a pschihotuja ſo teho dla ſylnje. Wo-ſebje wobronjuja wſchelake ſodje a čahnu wo-

sakow hromadu, kotrychž obzedja pszechociwo Chinesam do sich „nebesleho raja,” kaž tuczi swoj kraj menuje, poštacj. Psihi prijenim hromadu sterku Dendzelczenjow s Chinesami psihi rjezi Pieho su tuczi 1000 merivych shubilt. — Dendzelska chze 40 wojnskich lodjom na Chinesow poštacj.

Rusowska. Majstroschi syn khezora je 20. septibr. polnoljetnoscej dozvile a dwojsku pschisahu, menujz so chze khezores a wotznemu krajej swjerny byc̄ a khezorske swjoscne fasonje, kaž tež nastupne prawo rusowskego trona wobledzbowacj, a dale wojsklu pschisahu swjatočnje wotpotožil. — Pschelupstwo a wiłowanje staj w tym lječe we wschiiskim pschiberalo. — Po jenym wukasu maja so wschitke kreditne instituty pod nakebjowanje finanzneho ministerstwa stajc̄. — Djen 13. septibr. je w Dorpacze sławny rusowski spisaciel Gaddei Benediktowic̄ Bulgarin, predy redaktor nowinow „Sywerna pçjota,” w 71 lječe swosje staroby wumrel. Wón je pošlenschi čas na swoim kuble „Karlowa” pola Dorpata živ był.

Ze Serbow.

Z Budyšina. Schtwórk tydženja 22. septembra, bje so knes bisstop Horwerk s Dreždjan i nam pschiwest, so by ſebi tudomniſchi krajnostawſki seminar w swoim nowym farzadowanju a naprawenju doſpołnje wobhladat, psihi czimž jeho knes kraszki direktar s Koönneritz a knes seminarſki direktar Leuner pschewodzowaschtaj. Dokelž so runje ſerbſta wuc̄ba wudzielowaſche, dha spomneni kneza tež tudy na khwillu pschipoſluchowac̄. Knes bisstop Horwerk nade wschijemi wobſtejnoscjemi nascheho seminara swoju najwetschu ſpokojnoscej wupravioſaſche. — G.

Z Budyšina. Na tudomniſchi michałſtu ſchulu je so dotalny pomožny wuc̄jer w Bukezach, s. Grunb, wot mjeschczanskeje rady sa pomožnemu wuc̄jerja powołat. — G.

Z Wóslinką. Sandženu ſobotu w nožu su tudy paduschi pobyli a swoje besbózne džjelo džiewali. Najpredy su pola Kunatez brózne wrota wuſadžili a tam s hunow riebel

ſobu wſalt, na to pak so na farje, tam riebel na khezru pschisložiſchi, nitsdobywalli, hdjež chyčhu wólno pscheresacj a francyj. A wulfemu ſbuju wotuczjichu na farje a paduschi dyrbjachu, predy hac̄ bjechu nitspschischt, czechnyc̄. Niz doſez na tym; wschak hlschejen swoje ſtoñiſſe wotpohladanje dozplili nebejch! Teho dla ſu njek dale fe flamarej Kloſej schli a so tež tu nutſamali, jow pak njek ſwoje ſtoñiſſtwo wuvedli. Psihetož tu je ſo ſim voradžiko, so ſu ſo nitsdobyli a do flamow pschischi, na to pak tu wele ſokora, židjanych bantow atd., wscho do hromady ſa 80 — 100 toler tworow poſtranyli. — Dalt Boh, tež tuczi neduſchnizy, fiz ſu bōjſſe a cžlowſſe fasonje ſ nohomaj teptali, ſwojej ſaſtuženej ſchraſi ne-čeknu: pscheradnik nesp! — a.

Z Kamencem. Sandženu pónđelu, 19. teho mjeſaza, pschisiedže juſtizny minister s Behr w pschewodze tajneho radziecza Wilki ſiem a wobhlađowac̄he tudomne ſudniſtwo a wotkennyy ſud. S nowa ſlyſchimy, so ſo pecja wotkennyy ſud, dokelž najmenschi w zyłym kraju, wuſbjeſne, tak ſo tu potom ſenoz ſudniſtwo wostane.

Z Lubija. Schtwórk 15. septembra popołdnju nadendje tudomny hajnisi R. w Ruppersdorffskim knežim ſefu tſalza Wünschu s Horneho Kunnersdorfa, fiz tam runje jenu khójnu frantsche. Wünscha pocja psched nim czjekacj a teho dla tſjeli njek tón hajnisi ſa nim, trechi ſeho tež wot ſady, dzej mnohe ſchróty nitsdjech, tak ſtrachnie, ſo je Wünscha fara wobſchodziſny a njek czechlo khory leži. R. je pola tudomneho wotkennego ſuda jat̄ a w podpýtanju.

Ze Stareje cyhelnée pola Kamenca. Tudy wudyri dopołdnja 21. septembra wohen a spali domſte, bróžen a ſolnju Pietra Holſti. Džehacjſlenný holc̄ez teho wotpaloneho je hižom k temu ſtejat, ſo je wohen i lubu ſaložil.

Z Mužakowskeje hole. Nedawno bjech w mužakowskej hole, hdjež ſo wuc̄jer ſe mni pschitowarschi. A kaž je to tak waschnje, hdjež dwaj jeneho powołania hromadu pschischtaj, wopraſhach ſo jeho, ſak we wuc̄bje

abo w fastoinstwie khodži? A hlaicje, schto tudy nashonich! Wón mi powedasche: Psched niz dolkim časom sastupich do swojej schule a wuczach džiečzi (— wy tola wieseje, so je moja schula herbska, ja pak so hacj dotal mało woto starach a wuczach jenož niemski —) a to schypruchi a khierlusche, tež dyrbjachu mi džiečzi bibliške stawisny jenož w niemskiej rycji powiedacz. A hlaicje, duž postany jedyn djen třináctelna holčka a džesche s třepeletatym hlošom ke mni: Knes wucjerjo, nemjeſcie mi sa sto, ja bych tam rady nieshsto prajila, ale ja newjem, hacj prawje činu: neczviliſe ſuſ tola s niemskimi schpruchami a khierluschemi, my w tym niežo nerostymimy; dajeje nam herbstich tak wele hacj chzeče, my chzemy wſchitko radži naukuſych a činich, ale niemski jo nemžemy dokoneč.

A ja so jeho woprashach: Schtoha ſeje wy na to činili! A wón džesche ke mni: Da bjech kaž fatorhnem a jeniy třepeletaty hloš mi wutrobu hnajesche, duž so wſchje džiečzi woprashach: Šeje wy wſchitke tajſeje myſlje? — Haj, džachu wone, my chzemy rady herbsti wulnycz! — Njetko so doho nerostymieslowach, ale swotſtronjowach niemski khierlusche, schypruchi a stawisny, a wuczach to herbsti. —

Na tym ſeje derje činili, džach ja s nemu, pschetoz derje neje, pschetzivo ſwiedomnju kopacj. Wam je duch Boži wasche ſwiedomnje hnuk a wy ſeje prawje činili, so ſeje tajſemu hlošu poſluchali.

Tak ſebi ja tež myſlu, snapshecjivi wón; ale tajſeje myſlje nebiesche druhı wucjer, fotremuj tolę powedach. Tón džesche ke mni: Tule holzu bych ja pral, hacj bychu fruchi ljetate, so bych ſlecho ducha s neje wubit! —

A njetko mi mój towarzich hisbcze wſchelake pschitkady wo hroſnym iſtranſtreje pschetzivo tudomniſkim ſſerbam ſdjjelowasche a ſak ſſerbia ſdychuja ſa wumyſenjom wot tajſeje čwilje, tak ſo czuczivemu čłowekſi wutroba krawi, hdyž tajſe wjezy blyſchi a widži! — Nochze dha ſo mužakowſkim ſſerbam žana pomogna ruka s druheje stronę ſſerbowſta wuſchjetrecj? —

K. l. m. n.

Sudniſke dopisy.

Wot wofreſneho ſuda w Budyschinje buchu ſauſdzeni a., 1. septbr. Korla Gottlob Kloß, džiečacjer w Schönbergu, partikowania dla do 16 dnjow jastwa; b., 5. septbr. khjejer Jan Mittasch s Krakez wopacjneho ſwiedzenia dla do 2 tol. penežneje ſchrafy; c., 12. septbr. Jan August Rychtar s Delneho Scheidenbacha roženjow dla do 6 nedzel jastwa; d., 22. septbr. ſlužomny Korla Wylem Berger s Holbina paduſchſtwa dla do 2 ljet a 8 nježazow arbeitshausa; a 26. septbr. e., ſlužomny Michał Polan s Nowej Wsy pola Neſwadidla, w tu ſhwilu w Khejnje, ſranenja, jebanja a pschetschiwenia dla do 1 ljeta arbeitshausa a f., džiewacjer Michał Mättig s Walig hanenja dla do 5 dnjow jastwa; kaž tež g., ſubler Moritz Hoffmann w ſtonej Borsczi a jeho ſlužomna Wylemina Schneiderez nerodneho wohensamſchrenja dla tamny do 37 tol. 10 fl. tuta pak do 2 tol. 20 fl. penežneje ſchrafy.

Powučenje z prirodospyta.

Psched ſtrolim časom wuſhodžowach ſo nadroſy, koraž wot B. do N. wedze. Hisbcje nebjech daloko ſchol, dha wuhladach nieshsto ſtow kroczelow wote mne čzrjoku burskich ludzi, koſiſi, wotsje bes ſobu ſo wurycžowao, wokolo jeneho wosa ſtejachu. W tej myſli, ſo je ſo najſkerje na tym ſamym nieshsto ſtamalo a ſo ſhano móhſ tutym ludjom pomozny byc, ſhwatach rucje ſ nim. Tola, ſchto dyrbjach widziec! Schto bjeſche pschetzina tajſeje ſiweje ſabawy? To bje w rečenza. Na pół morwa lejſeſche wbohe ſtwareńczo na ſemi a hruby vohonc ſo prózowasche, je ſe ſchudžiſhcoſom ſpody wosoweho ſota ſunyč. Na moje praschenje, ejeho dla wón ſ tym newinowatym ſwjerjalkom tak ſurowje wobhadjaj, doſtach wotmolwenje, ſotrehóž ſo nebudžich nadžat. — „Schto, newinowate?” ſarjeſſa wotrie na mne, „to dje je najſedoicjſchi had pola naſ a pschindje hnydom vo ſlepotatym hadom (Kloppeſchläge).” Neſmilny da na to konjom ſacžahnycz, a wbohe ſwjerjalko

dosta satraschnu šmerekj. A hlaſeje, taſka ſurowoſć ſo wuvedje po woli pschitomnych ratarjow.

Schto wę k temu prajieje, moji ſerbiſzy eſtarjo? Eſcje wę ſnano tež teje myſlje? Po- honcz je prawje eſinit, ſo je wreczenzu ſtonzo- wal?! — Haj, ja hižom ſlyſchu, tak njeſkoſi bes wami praja: Haj, tón je prawje eſinit, druſy, koſiſz ſu mudriſči, pak ſnapſcheſčinja: To je neroſomny eſlowel był, ſo je taſke njeſne ſwjerſtaſko ſtonzowat. Hlaſeje, wiernoeſć leži jenož na jenym boku; my chłemny hladacj, ſchto ma prawje.

„Wreczenza je najſiedoſciſchi had pola naſh“ prafeshe po honcz; ſchtož je tež, kaž bym husto ſhoniež dyrbiſt, mjenenje mnohich bes wami, lubi ſerbiſzy bratſia. Je temu tak? Nje, to je wulſti blud. Wreczenza drje taſy, kaž had, dokelž je bes nohow a ma tež ſchupiſnoſty život, ale ſwonkowne ſdacjie moli. Wreczenza ne je zyſi je žadyn had, ale jeſchjerza. Pschitrunaſie ras wreczenzu ſ njeſaiſim hadom a bóryſ budječe namakacj, ſo ſo wona hižom psches ſwonkownu formu života wot hada roſ- djiela. Život wreczenzy je menujzy doſpoſte ſkuſioſty, a wotſawa wot hlaſejeſti hacj k wopuschi ſenak to ſhy. Život hada pak wot hlowy hacj k ſredziſnje eſjela pschezo dale bôle na tolſtoſci pschibera, koſraž na to ſaſo, eſim bliże k wo- puſchi pschindje, eſim bôle woteberacj poczina. Dale, je ſnano tón abo tamny bes wami, lubi eſitarjo, njeſdy, jako hiſchje do ſchulje ſhodjeſche, wot ſwojeho wucjerja ſhonil, abo tež w nje- kaſlích ſnihach eſiat, ſo je hoſrſennu hadej (Riesenschlange), kaž wſchitkim druhim hadam, ſchpatna wiez, ſwjerjata, koſrež iſeo na tolſtoſci wo wele pschetrechja, požreſej. Wreczenza to že- nje nemöze, dokelž ſo jeſe pojerk nenačzahuje, kaž pola hada. Wonu može teho dla tež jenož taſku žyrobu k ſebi bracj, koſraž je ejenſcha, džiſli wona ſama, n. p. ch. inſekty, deſchecjow e waſti, najradſcho pak ſchlinki, koſrež ſchtorpawu nimaju. Po taſlim ſluſča wreczenza k naſwu- ſitniſchim ſwjerjatam; pschetoz kaſtu ſchfodu ne- načzinja wam husto huſtanzy we waſchim kale a ſchlinki we waſchich žitach! Wotſajecje teho dla, lubi ſerbiſzy krajenjo, wreczenzu, koſrež wam

teſko wužitka pschineſe, wſchudje na poſoi a dajeje ji iejne nadawki, koſrež ma wot ſtvoři- cjeła ſtajene, ſwjeru dovelnjowacj. —

(Pokračowanje přichodnje.)

Spočatk a žorla „Čornicey“ a jeje woko- nosc.

(Skónčenje.)

Na klóſchtyrſkej horje leži wulſti granitowy kamen, koſryž je psches ſtare powieſcze historiske meno wobſhowat. Wón rieka „tſi ſtolý“ dokelž ſu na nim tſi mjestna, kaž ſydra. Nedaloko tuteho kamenja leži na bližſcej hori dale k ranju tež wulſti kamen, koſryž „ſnežnyi kamen“ abo po njemſkim; „Jungfernſtein“ menuja a wot ſotrehož je tež wokloſocj, tam ležaza, to ſame meno doſtata.

Poweda pak ſo wo tymaj kamenjomai ſziehowaſe. Viſche w ſaſtarſkim eſaſu w Semizach ſtara koſcyna, w ſotrejz ſo ſemicze- njo ečasto pschi viſtanju a rejach ſradowachu. Psihi ſoždyh rejach bjechu tež tſi kraſne knežnje, liž ſoždy ras na reje pschindjechu, pschitomne, wot koſryž pak žadyn eſlowel ſhoniež nemöjeſche, i wotſak a eſcje bjechu. ſemiczanzy młodži hólzy, liž wele ſnimy rejowachu, chyžchu tola radu ſhoniež, ſchto a ſwoſkal te rjane holtzaka ſu, ale ſoždy ras bjechu na jene dobo preč a ničton newedjiſche, hdje ſu ſchle. Ženje nebiechu ſo psches 12. hodž. w nozy ſadjerjate. Duž ſryzachu ſo junu tſio młodjenzy, ſo nočzedža ſwoje zuje rjewarki wot ſo puſchicje preb, doniž ſu ſhonili, hdje bydla. Woni rejowachu tchodla ſnimy zyłb weſgor a jako ſo počnožy bližeſche, nepuſchci žadyn ſwoju ſruſow. Eſim bôle 12. hodžina piſhilhadjeſche, eſim nemierneſche buchu te rejwarki a chyžchu preč. Eſi młodjenzy pak chyžchu ſim ſenož preč dacj, ieli je dom pschewodjeſi ſmjeđazachu. To dowolichu te ſnežny a podachu ſo ſhwatajzy na pucj. Ilich pucj djeſte ſtches klóſchtyrſu horu bliſto tſioch ſtokow nimo, (hdjež bjechu ſydra, hdjež k rejam djeſechu, pak tež wotpozowachu, hdjež hewak dom djeſechu) a jako k temu mjesu pschindjechu, hdjež njeſt wulſti „ſnežnajzy kamen“ leži, dha ſo na jene

dobo sadu teho kamenja shubichu — a pschi tym sebra so mōjne wołanie a placz daſche so hysczeſi, kotryž so naſtrōjonym mlodjenjam do wutroby drjeſeſche. Połnozy bie tojhdy nimo a woni so wróžichu ſrudni do wſy. Wot teho čaſa pak neje ničton wſazy te tſi knežny widzat. Knežny kamen a tſi ſtolpy jenož dopomnuju na ich lubofne ſiewenie.

Prijenja rječiſta, kotraž Čjornizu hylniſchu čini, pada w Spotezach do neje. To ſama naſtawa s „Polanez“ (Bohlans Teich) hata nedaloko Knieča a ſljebornczanskeho myna, hdjež tež hysczeſen kapku wody wot Schumborna doſtane, a dže potom psches „Lupno“ (Injemšy Laupe) Weſkowy a Khanezy.

Lupno je wuli ſtruk ljeſa na pocjaplowſtich ležomnoſćach, bluſcha pak s weſtſeho djiela njet pschedzydi appellazionſteho ſuda w Budyschinje, kneſej s Kriegern nad Tumizach. W ſaſtarſku bluſchachu Počaplizy i Tumizam, buchu pak woſebje pschedate; tola ljeſ „Lupno“ wosta pschi Tumizach.

Nedaloko Khanez, i Tuchorſu ležaze, je mjestno, kotrež so „Babina“ menuje. Maſterscho je so tudy w hajtu bohowka „Baba“ abo „Žiwa“ wot starzych pohanow ejſecziſta.

Daleleži bes Khaneza mi a Luthyeza mi hórkia kotrež „Wulowy“ rječaſa. Wieſež je w ſaſtarſku „Wulowy“ rječata; pschetož tudy je pecja ſlowianske porebnisheſe bylo. Njehdze psched 40 ljetami ſu na tei hórz ſamenje hlamacj pocjeli a pschi tym na wulku hywu urnow, popita abo. pschischiſli, ale ſwetscha wſchitko roſbilli, doſelj ſu penesy namkaž chyli.

Jako psched njehdze tſiomi ljetami bur Donat w Luthyezach nove twaresche, namaka pschi rycu pinzy w starej pinzy tež wſchelke hwečzata, urny, ſchliczki, ſchallti a noſaſchi, kotrež hječhu w ſchyrjoch röſchlaſh pinzy w dobrym redzie ſestajane. (Bohu žel! tež wot tutych wjezow neje je so mało abo ničjo ſedjeržato). Sda ſo, ſo je w Luthyezach hydlo mjeſchnikow bylo, a ſu na Wulowy ſawostajenki luda, nitslach pak te wot wyschlow a mjeſchnikow hlowali. —

Horiftaw.

Prilepk.

* Mordarjo, kij ſu psched njekolym čaſom rjeſnika Schreitaria, jeho mandjelsku, jeho domju a tež ſtužomnu djiowku w Begeſlgrünje w Voigtländje w nozy w ich ložach ſkoncowali, ſu, djaſkowanio Bohu! njet wuſljedjeni a ſajecji. Staj pak to dwaj bratři s menom Wunderlich, wobaj ikalskaj s mjeſtačka Treuena.

* Krajska direkciſta w Budyschinje ſakaſuje pschi ſchtrati, ſo ſo schwaby ſe žanymi arſenitali-ami (jjedami) ſahoneci neſmiedza.

* Nedaloko Žwitsawy by pondželu popoſdnju wleſty Gröſſel, kondukteur na ſchwarzembergſteſ ſeleſnicy, ſkoncowany a wutubeny námſany. Won bie s tijom ſtami toſer ſ mjeſta dom ſchol a nemjeſeſche potom, jako jeho morweho namakatu, wſazy hacj pol ſta pschi ſebi. Won mjeſeſche mnohe rany wot bicja a ſakanja na hlowje a na ſchijſ.

* W Lauterbachu pola Laufiſka padje 21. septbr. male diſecjo ſowarja Nestlerja, kotrež mjeſeſche nožik w ruzy, do teho noja a ſaktlo ſebi tón tak loboto do wóčka, ſo dyrbesche wumrecj.

* Wola Reichenawa powrči ſo 21. septbr. na poſoncja Scholtu s Röhrsdorſa jeho wós a pschimce jeho tak ſtraſchnje ſchtomej, ſo dyrbesche ſwojego ducha ſpusczej.

* W Lipſtu bu 25. septbr. tamniſki hoſcjen-jar w „Caffee Royal,“ ſ menom Krügar, wot ſwojego 19 ljet stareho pschirodneho hyna, kij je neporadzeny člowef a predy hizom ſwojej prawej macjeri wele ſrudoby nacjinit, ſatſjeleny. Tutoń neftuk je won wuvedt, doſelj bie pecja ſe ſwojim nanom w nejednoče a ſwadze. Jako jeho jateho wsachu, mjeſeſche tſi piſtoliſe pschi ſebi, wot kotryž bie jena hysczeſen ſ kulfu naiv-kania a jena druga dwójna, ſ kotrež bie ſ wobeju rólkow na nana tſelit.

* W mjeſtačku Treuenje je w gmenſkej hježi jedyn wobydler druheho ſaktlo.

* W Chemniz je ſo 25. septbr. jena hježa ſe ſadnym twarenjom wotpalita.

* W Lipſtu je 26. sept. wleſty Čjinkel, pschesku ſ Kaltſcha, ſa mlodej djiowku ſwojego hoſpodaſja ſ terzerolom (piſtoliſu) tſelit, neje pak ju tréhliſ; na to je czeſnyk. Jako bječhu jeho potom popanyli, wuſotasa ſo, ſo je na duchu thory,

Spěw.

Horam kuziskim.

Môdre hory kuzisse,
Mróki krute herbowiſte,
W symje, ljeſcie ſelene,
S roſlinami ſvěbene!

K wam me czechne wtroba,
K wam mi hraje mysliecka.

Niechby stare kralestwo
Boha biełoh', czorneho
Nad wami so ſyjehasche,
Særbske duschje kryjesche;
S naszych wotzow woltarjow
Dziechu kady woporow.

Wasche weſchki wdžachu
Særbow, Mlemzow w bitwischju
Wo kraje sorabiske,
Rjane hona Lužiske
Tola wota Lužiza
Statok drohoh' Særbowſta.

Pſched wami so piſanja,
Młodny pohlad poſlicja
Mile krafne Lužiske
Hon, lube ſerbowske:
Hdzej so Særbstwo roſhylnja,
W ſwiernych duschach ſacejewa.

Hory mōdre ſerbowske,
Pſchez mi drohe budſcze.
Pſchi waſ rójow fabroda
Sacejje mojoh' džiečaſtwa.
O duž ſlawu wuneſu
Wam, kaž zylem, Særbowſtu!

Wagnar.

Cyrkwinske powjesće.

Zutſje, 15. nedjelu po ſwiatej trojizy, budje
w kſihnej zytkwie w Drejdjanach ſerbſka Boja
ſlužba djerzana a budje pſchi tym knes farač
Jäke la s Horneho Wuſeda pri-dowacj, knes
farač W jazka s Budyschiną pak ſpowendni rycj
djerzecj.

W michalskej zytkwie w Budyschinje budje w
wopoldniſkej Bozej ſlužbie knes diafonus Mrós
pri-dowacj.

Čahi sakſkoſlezynskeje železnicy
z budyskeho dwornišća.

Do Šorelcza: rano 7 h. 47 m.; pſchipolnju
11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Drajdjan: rano 7 h. 37 m.; dovolnja
12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.;
w nozg 2 hodž. 42 min.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 24. septembr. i Louisdor 5 tl.
12 ngl. 9 np.; i połnowažej čerweny floty
abo duſat 3 tl. 3 ngl. 3½ np.; winske bankowki 85.

N a w ē š t n i k.

Młodjenz, kij chze piwarſtwu wuſtycz, može
hnydom do wuejby ſaſtupicj. Hdzej je k ſho-
nenju we wudawarnje Særbskich Nowinow.

W Trebenzy je kſeja na dwiemaj ſcho-
ſomaj, čiſlo 18/26, ſe ſwobodneje rufi
k pſchedacju. Wſcho daliſche je k naſhonenju po-
la wobſedjerja tam.

W Wujesdzie nad Sprenju je kſeja
ſ ejſtowm 66 a ſ fruchom pola ſe ſwo-
bodneje rufi na pſchedan. Wſcho druhe ſ wie-
ſtym wumjenenemi je pola kſejenika. Bedricha
Wapplerja tam k naſhonenju.

W Brzeszny pola Delneje Hórk je kſe-
ja, čiſlo 13., ſ rjanej ſadowej ſahrodū
a ſ 43 ſienoſcemi, bez wumenſta, ſe ſwobodneje
rufi na pſchedan. Wſcho daliſche može ſo ſhonicz
pola wobſedjerja tam.

 **Nowoſljeborne a možasne
czajnikowe kapiſle**
donia a poſkieza na wuberk k pſcheda-
wanju **KORLA KOECHLER,**
czajnikat w róžknej kſeji ſerbſkeje
a ſitneje haſy w Budyschinje.

Dobrowolna auſzja.

Pſchichodny 5. oktobra rano
w 10. hodž. budje ſiwnoſcę č. 16
w Kupoj pola Klufſcha tam na
pſcheſadzowanje pſchedawana. Źe-
żomnoſcęw je 4½ kózta. Twa-
renja ſu dobre.

Slosch & Friedrich.

Ahwalebnje ſnaty a pſches ſwoje hojaze ſlut-
kowanje poſkaſany

b r ó ſ t ſ y r o p
je ſaſo k doſtagju w hradowſkej kaptiſy w
Budyschinje.

Moje dawno suate a woſebje dobre

ſ u c h e d r o ſ d z e

poſtejjam ſaſo najnalejnichſo k předſtejazym domkhowankam, fermuſcham a druhim ſwedzenjam. Bes tym ſo njetkoſt druſy droždziepſchedawrjo w lęcju lohſeho ſtajenja a poriedkeho woteberanja dla Jane droždzie nimaja, pſchedawam je ja ſtajnie a poſlujuju tak tež dyłe lęcje ſwoim herbſtym pſchedzelniſam i najcerſtwiſchimi a najlepſchimi droždiami k tykanzam, bliźzam a druhim peciſwam. Tebo dla nadžiam ſo ſdobne, ſo budja je poła me ſupowac̄. Tež wſhiſte druhe twory k pecenju budu ja jim dobre a tunje pſchedawac̄. To wſcho k pſchedzelnemu wobledzbowanju poruczejo proſchu wo bohate wopytanje.

W Budyschinje, 1. septbr. 1859.

J. G. F. Nieckſch,
na ſerbſkej haſy pſchi móromaj.

Zylije dobrý ſyrop,

punt ſa 12 np.

a pſchi wotebranju 10 abo wjazy puntow hiſcheje tuniſho, pſchedawa, ſo by njeſotre ſu dy wotbył,

J. G. F. Nieckſch,
na ſerbſkej haſy pſchi móromaj.

Groſzowe broſtkaramellje,

najlepſchí ſrjedl k wotſtronenu kaſhela a k położeniu dychanja, kaž tež k ſwarnowanju pſche dybawoſju pſchi ſafymnenju w ſymnym cjaſu.
Sa Budyschin a woſkoſnoſi w hródoskej haftyzy knesa M. Jaſinga ſoždy cjaſna pſchedan. Eduard Groſz w Wroclawiu.

Maćiea Serbſka.

Z nakładem M. je wuſoł:

Časopis towarzſta M. S. atd. Zeſiwick 19.

Čeſcene ſobuſtawy I. rjadomnic dostanu jón w knihoſkładze M. S. poła k. překupea Jakuba. Ci, kotrychž by tón ſamy w bližſiſtach třech njeđzelach njeđoſol, cheyli to poła ſpomnjenego k. knihiſkładnika a poſladnika wozjewi.

W Budyschinje, 18. ſeptembra 1859.

M. Hórnik, II. sekretár M. S.

W knihařni J. E. Smolerja w Budyschinje je za $7\frac{1}{2}$ nsl. k dostaću:

Časopis towarzſta M. S. Redaktor Jakub Buk. XII. lětnika zeſiwick I. Cyloho běha 19.

Wote mne dijeſane
draždjanſke bentuſchki pſche kurjaze woſa poſtejju tak lohſi, kaž wjeſzie pomhazy ſrjedl k wotſtronenu tuteje tak boſoſneje cwiſilje. W Draždjanach pſchedawa je ſendžiſka haftyka, w Budyschin i paſ hródowska haftyka.

S. Werner.

Na jene weſne ſuſlo, nedaloko Pirny leſaze, pytatej ſo ſa dobru mſdu dwie ſlujomne holzy, iena ſa wulſu džófku, druha ſa ſrienzu na pſchedzjenje pſches pſchitajerncu Hempele w Budyschinje.

Majnowſche.

Sendželski minister Lord Russel je ſo ſa Italičjanow a ich ſamostatnoſci wupraſit. — Miſter ſ Beaufit ie do Wina wotijet. — Na Chi-nesow móhli pecja 10 — 12 týhaz Franzowſow wottjeſz.

We Warszawie je wjesty Konſiſki muſikalifki inſtitut (konſervatorium) ſatoſit, kotrehoſ ſtatuty ſu wot knejerſtwa wotkwerdja.

We Chemnitz bje 25. ſeptbr. towarzſne ſendženje ſakſiſtſki prawiſnikow.

We Wulſim Hajnje wotpalichu ſo 27. ſept. njeſotre ſkjeje, pſchi cjiemž ſo 4 wojerſke ſonje ſobu ſpasichu.

Zańdženu ſoboto žita w Budyschinje płaćachu.

Korc.	Wyſſa.		Nižſa.		Srjedzna.				
	Płaćizna.		tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	
Pſcheiža	5	15	—	4	—	—	5	—	—
Dložka	3	15	—	3	5	—	3	10	—
Ječjmen	3	—	—	2	20	—	2	27	5
Wowl	2	5	—	1	25	—	2	—	—
Gróch	5	10	—	—	—	—	5	5	—
Woka	4	15	—	—	—	—	4	10	—
Rjepik	5	10	—	—	—	—	—	—	—
Zahy	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Hejdusyka	5	20	—	—	—	—	5	15	—
Bjerny	1	20	—	—	—	—	1	10	—
Kana butry	—	17	—	—	15	—	—	16	—
Kopa ſłomy	4	15	—	—	—	—	4	—	—
Zent. ſyna	—	25	—	—	—	—	—	20	—

Dowoz: 2198 kórcow.

Čiſe B jedricha Hiki w Budyschinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž majaso w wudawarni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwortlētna předplata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Cislo 40.

8. oktobra.

Léto 1859.

Wopshijecje: Szwjetne podawki. — Se Sserbow. — S budyskeje michałskeje wosady. S Kazmenza. S Hodžija. Se Slepjanskeje wosady. S Trebina pola Slepoho. S klóštra Mariueje Hwjeidy. S Khróscziz. — Dopríš. — Piłnoſczej a džetawoſczej. — Tjisachthyrzeta herbska boža w. — Powučzenje s pschirodosphta. — Spjew. — Naujeschtii.

Swětne podawki.

Sakska. Prjenje poweszeje s lipskowſteje maſy ſu spokojaze. Koža neje ani deſhahała, a buſ najwetscha, woſebje pôduſchowa, hijom pſched maſhu roſpſchedata. Tež platy ſu ſo verje pſchedawalo s wuwſacjom tak menowanego hladkeho ſukna. — Mjesczanosta Jurij Hänſel we Hirſchfeldzie dosta pſchi ſwojim poſtaljenym jubileju jako pofíſki farjadowat (Postverwalter) wot krala čestny kſhiſ ſaſtuſkneho rjada. — Statny minister ſwobodny knes s Beuſt je ſo 29. septembra do Wina podał a wočakuje ſo wot tam ſo njeſotre dny domoſi. — W Lipſku ſwecjesehe 30. sept. brigad a tſieljow ſwedjen ſwojego poſtaljeſneho wobſtacjo. Wybory hōſcjo tam pſchijedzchu: jeho majestoscz kral s krónprynzom a s prynzom Jurjom, k. minifter wójny, njeſotſi generaloſo atd. Po wotdjerzanej paradzie bje woſobna hōſcina. — Kral je 2. t. m. s arzwojwodu Koſlu Ludwigom s Billniž po parolodži do Miſchna iſet a wot tam s Zeſe Majestoscu ſkalowej Amaliu, ſkalowej Mariju ſe wſchitimi prynzeſſynami ſkalowſteho domu do Riesy a Zahniſhaufena ſo podał a wečor ſaſo do Billniž ſo wróciſt. — Ljetni kralowſki hród w Billnižach bu 3. t. m. wopuſtčený; kral a njeſotre ſtawy jeho ſwojby pſchebywaja njeſto we Weeſenſteinje, prynzeſſynje Amalia a Augusta hijom w Draždjanach.

Sakske wójwodſtwa. Herbska pryn-

zefyna we Meiningenje je 27. sept. prynza perodžita. — Coburgſki wójwoda je do Tyrolſkeje na ſamſkylowu hoñtwu (Gemſenjagd) wottjet. Wón chže pecja nowemu niemſkemu towarſtwu, fotrž we Frankfurcie nezjerpja, ſydko we Coburgu dowolici.

Pruska. Prynz regent je ruſowſteho wulkowercha naſtupnika pſchi ieho poſnoſtneſczi ſa cheſa prjenego regimenta ulanow pomenował. — Na miesto prynz regenta, kij je pecz ſiet gouerneur niemſkeje ſwiaſtoweje twerdjiſny Mainz był, pſchindje tam njeſko połny marſchall werch Windiſchgrāb, wuſwoleny wot rakuſkeho knejerſtwa, fotremuž po wučinenju pſchichodne pecz ſiet kommando pſchiſteji. — Pruska a Rakuska naſadjujetaj ſo ſ nowa ſ holſteinſkim praſchenjom. Pſchiſcina teho je wosſewenie, wot dansfego krala nedawno ſimai pſchipoſtane. — Džetarnje we wójſku ſu poručnoſcji dostał, ſo žane nowe to riſtry wjazy džielacj neſmiedža. S teho je widzej, ſo ma ſo woſakam položiſz. — S konza t. m. chže ruſowſki thieſor do Warschawy pſchinę a we Schlesyntſki ſ pruſſim prynzregentom ſeſicj.

Rakuska. Nowy ban Khrōwatskeje a Sſlavonskeje, hrab ja Coronini je 24. sept. do Agrama pſchijahnyt. — Połny marſchall-lieutenant ſwobodny k. s Benedek dosta ſa ſwoju ſunžitoſcji pola Sölferino kommandeurſki kſhiſ rjada Marije Theresie. — Pjeſchkojo dostańu troču pſhemjenene uniformy.

Franckowska. Któżżej so we Francji jara lubi a kupele jemu k strojowscji pschiindżej. Toscanska deputazja pak neje psched neho stupicj smieka, dokelž by to pschi dowobfanknenju miera we Zurichu sało schłodzilo. — Franzowske wójsko na marockanskich mesach postracjuje. — Belgiski król je Biarritz a Franzowsku wopusczejil a do Schwajcarstwa pucował. — Wyšehojo franzowskiego wójska we hornej Italii dadža ſebi swoje symbole woblečenja pschiwscj. Hdyž so Franzowsko wręcza, to hiszpe nicto prajecj nemože. — Pobrjohi Algierskieje so wobtwerduja. — Tudomne knejerstwo je so njeſt ſ rafuskim pecią we wschiutkich ważniscich praschenjach dla Italii je hžom ſjenocjilo.

Italska. Nemier a newiestoscj tu pschezo hiszpe knejtej. Wójsko Romagnolow (s Romagnie) je ſnadž 12000 muži ſylnie. Generalojo Fanti, Garibaldi a Roselli ſu do Rimini'a woleschli, hdyž je po druhich powiescjax 14000 muži ſhromadzenych. Bamjowe wójsko psched Pesaro a Anconu nima ani 8000 muži. — We Florenzu a Bologni ſmahuja so hžom sardinske khorhoje a wschiutko ſariadowanie wuweduje so we menje Viktora Emmanuela. Će, ſiž tam njeſchtō wobfedža, dyrbia njetko wulke dawki dawacj. Garibaldi je proklamazu fa wobydlerjow Ravenny wupiſał, w ſotrejz ſich k wójsku namówia. Wón je w tu ſhwili we Bogni.

Jendželska. Tudomne nowiny hnjeſwaja so na ſaſecjje Schamyla a boja so poſtracjowanja Rúſow we Aſijskej swojego pschesupſta dla. — Swada ſ Ameriku we San Juanu neje hiszpe wurunana. — Saſor mayor na l. 1859 do 1860 bu jedyn cjaſnikat, Alderman Carter, wuswoleny.

Spaniska. Marockanske knejerstwo je ſebi tudy čas k rozmýſlenju woprošnito, so by ktejzor żadanja Schpaniskeje roſhudzicj možt. Knejerstwo je hžom wuprajito, so ſwoju koloniu powetschicj nochze.

Šwedska. Król je 26. sept. do Christiansie wotſjet, so by tam norwegſt ſejm wotwrit.

Rusowska. Naftu pni k tróna je pschi ſwedzenju swojeje poſtoljetnosci 10000 rublow ſhudym ludjom we Petersburgu roſdželicj dal. — Po wulaſu ktejzora je čas wojerskeje ſtužby ſ 25 het na 15, a pschi ſodźstwie na 14 ponizjil.

Turkowska. Wón dy spomnene ſapchiſa hanje (Verschwörung) bieſe jara reſſchjerene. Sapchiſahanzojo neſtu pak ſultana moricj chyli, ale wschiutkich jeho ministrow ſ wuwscjom wulkowestra. Nowiny tam neſmedža wo tym rycieſci. — Werch Couſa bu we Daſhu a Buſureſchtu ſapofasany. Potwiedjenſki ferman (wulcas ſultanowe) bu tam wosieweny.

Afrika. Nowy ktejzor pschezahuije ſ 20000 ſiednymi ſwój kraju a dawa ſwojich neſpchezlow moricj. Pečjo jeho bratſja ſu jeho pschiwſnali. — Objezkarſto hiszpe na mnogich stronach kneži.

Ze Serbow.

Z budyskeje michaſkeje wosady. Schiwort ſydenja, na Michała, poſpólnju w 2 hodzinomaj ſweczesche ſo w naſchim Božim domje ſerbſki miſionski ſwedzeni a bje tónšamy tak derje wot tudomniſcheje wosady kaž tež ſ druhich stronow ſerbowſtwia bohacjie wopytanu. Teho runja wobdzicelu ſo na nim ſchiesnacjo duchomni a wulka mnogoſć wuzjerjow. Iako bje ſo wotswonito, czechnicu duchomni pod mózgym praludirowanjom k. kantora Peſarja do tenje wudebenego Božego doma, kotryž ſo pschezo dale a bóle ſ ludom pelnesche. Njeſt ſpjevali ſo najprjodzhy 156. ktejſluch: „Boh chyť ſ nam ſ hñadu pschiſtupiſ!” na čož knes diaſ. Mrós Boži woltar nastupi a epistolu (Romſlich, 10, 8—18) ſ mózgym hloſom čitasche. Na to ſaneſe ſo 538. ktejſluch: „O Khryste, ſwjetlo wot wózta!” po ſotrejz doſončenju knes farač Hilbrig ſ Rakę ſliſku nastupi a rjane, pschiſprawne, wjerſaze miſionſke předowanje po ſłowach ſap. ſtut., 13, 42—48 djerzesche a to pod tymle roſpotožkom: „Pomhaſcie

p o h a n a m e v a n g e l i o n J e s o m K h r y s t a
p s c h i n e s c ē! " Pschetoj 1.) hlačeje, senož psches evangelion Chrystusowy moža pohanjo k wobro-čenju pschinę, 2.) hlačeje, tak woni ſebi žadaju evangelion Jezuſowy, 3.) hlačeje, tak ſo wutrobnje wežela, hdž ſkeſhovy evangelion do-ſtanu a maja. Wjescje bje ſóđdeho poſtucharſa wutroba psches tutto priedowanje wolſcherewa a ſmehečena k ſmilnemu darej, pschetoj naſtađowało ble ſo 64 tolej a 10 nsl. Zako bje ſo po priedowanju 3. ſchucja 453. khierluscha wuspiewała, djerzeſche knes farat Konik ſ Klufſcha na wotarju wutrobnu, horzu miſion-ſtu modlitwu, po ſotrej ſo 5. ſchucja pre-dawſcheho khierluscha wuspjewa. Njek ſtupi hlačeje k. farat W jazka na wotar a požoh-nova woſhadu, na čož ſo miſionſti ſwedjen ſ wuspiewanjom 12. ſchucji 375. khierluscha woſanku. Boh luby ſkes pak chyž miloſči-wie ſpoječic, ſo by ſo tež ſ tuteho miſionskeho ſteho ſwedjenja lubeho Čerbowſta jaſne žorleſhko nebeſkeho žohnowanja wuliwalo na hona pohanſkeho hubenſta!

Z Kamjencia. Djen 27. ſandženeho mjeſaza bu tudy we wulim hacje pschi hrebi mandželska jeneho murerſteho K. ſ Lückerdorsa morwa namakana. Niekotre dny poſdžiſto bu tež tam jeje 10 ljetna džowejſta tež morwa namakana. Macj bje ſo ſ džowku a džowlu ſ macjerju ſatepiša.

Z Hodžija. Šandženu nedjelu je naſch wulzy lubowany knes farat Žmitch, kotrž ſwoje nowe ſtadlo ſ najwetskej ſwjetdomnoſcejiu paſe, na Božim mjeſecje wosjewit, ſo chze, dali Boh, pschichodnje tež miſionſle roſwucjowanja djerzeč a to ſóđdu drugu nedjelu w mjeſazu herbſke, ſóđdu ſchwórtu mjeſacjnu nedjelu pak njemſke. Po taſkim ſmjeſemy jutſje popóldnju po dwjemaj hodžinomaj w tutomniſkim Božim domje priene herbſke miſionſke roſwucjowanje. Na tym ſo wſchitzy wutrobnje ſweſtelimy, kiž je nam roſpochjeſceranje Božego kraſtiwa bes pohanami noležoja wjeſ.

Ze Slepjanskeje wosady. Psched njeſotrymi nedjelemi bjeſhmy naſche nowe bjergle, kiž we Eukowje (Eufau) wot bjerglodžejerja ſ.

Glieſcha twarene ſu, doſtali; ſe ſekajenſom tych ſamych ſo piſne poſtrajenie tak ſo teſame ſa dwje abo tři nedjelje hotove budža. Drobnischiu roſprawu podamy po ſich ſwječenju.

Z Trebina pola Slepeho. Tudy poda ſo wóndanjo wulke neſboſje, mjeſujy tudomna burowka Marija Kralowa poda ſo ſe ſwojej pschichodnej džowku na polo po trawu. Ma dompuću ſ pola pschilecja veſołka a kuſny ſpomnjenu Kralowa wysche praweho woka do čjota. Zako wona njeſkore ſrćeſije ſchla biesche, padje do nemožy (Ohamacht). Wytana liekarſarska pomož bje podarmo, ta žónska wumre na druhı djen.

Z kloſtra Marineje Hwézdy. Nedjelu psched týdjenjom djerzeſche w naſchej zyrki nowoſwecjeny duchowny knes Natusch wot ſow prijenju Božu mſchu. Wón je Čerb a wotbu ſwoje ſtudije w Khomotowie (Komotau), Litomerizach (Leitmeritz) a w klóſtrje Oſegu.

Z Khrósic. Žara žadny ſwedjen ſmy na djen ſ. Michala mjeſi, — poſtaljetne mjeſchniſke jubileum. Mjeſi ſ. Michal Kucjan (rodj. 1783 w Rulniſy), kiž tudy jaſo emeritus pſchebyma, ſwetjeſche ſwoju ſekundizu t. r. wón djerzeſche Božu mſchu na tym ſamym dnu, na koſtrymž bje ju psched 50letami prieni ſrćz we tej ſamej zyrki djeržat. Šswedjen wotbywashe ſo, kaž to hewak washne je. ſkes senior Peč ſ Budyschina mjeſeſche rycž psched wotarjom, naſch druhi kaplan knes Vornai pak priedowanje. Zako aſſiſtentijo bjeſhu jubilarej pomožni ſ. kanownik Buz, ſ. farat Kucjan, ſ. kaplan Weis ſ Budyschina. ſkes jubilar je bratr neboh ſ. tachanta Kucjanka a je we Wotrowje, Nebelcižach a Kalbižach ſkaplanti.*)

D o p i s y.

Z Lubija, 5. Oktobra. Na prijenim teho mjeſaza je ſo tu woſanku, ſo ſo

*) Woſchijerniſha roſprawa wot wuſtojneho do-ſhewarja bjeſhe nam witanu byla; dokež tola rab wo wſchitzych herbſkich ſwedjenjach roſprawih dawamy. Nedafžia.

psychichodne ljetu jow w Lubiju wulki spise-wański swedżen woldżerži. Dokąd su nasche rjane herbste spiewanje swedżenje saischte, kaj rožiečka swiadne, dha by sdobne bylo, hdź by so ſwjeru na to psychihotowato, so by so jow psychi tutej sfadnosći tej njeſtcho hōdne herbšti spiewalo. Lubijz hizom wele liet hem so na herbšti spiewanski swedżen wehela a husto wo taſlim ryča. Kaf renje by to bylo, hdź by so pôdla tež herbšta khorhoj ſmaha-wata! Abo nima ta žane prawo a dostoinosc pola taſlích swedženior wjaz? Je ſnadž tón ſkashny horliwy duch młodeho Čerbowstwa stym, kij jeho khorhoj hnydom tak wysoko noschachu ſobu ſpacz ſchol?! Boh to nedaj! Teho dla, lube Čerbowstwo! tu je njeſtaſta ſfadnosć twoje ſwjetlo ſwiečic dacz: njeſtaſt je pod ſorž!*)

Nowy móſt psyches Lubatu a nowe murje ſlamentnymi ſtokami a ſeleſnymi psychimadłami woſolo mlyna, hdźez so na lubijsku horu ſchedzi su hotowe, a je nadpohlad ſara psychny Na ſchęczej pak hisczen twarja.

Džen 1. oſtr. namakachu na naschej horje na poł ſhni te ſjelo njeſtaſkeho neſnateho juſnika, kij hisczen terzerol w prawej ruzy djerzecze, ſ lotymj bje so ſatſjelis.

Nasch pôſt je wot žitawſkeje haſhy, hdźez je na 45ſlet pschebyt, wot 1. oſtobra na nowe torhoſcjo pschepepołożeny. — 28. septembra tepi so rano woſolo 4 joch ſaſrodnik Richnel w Matym Dzjinje w $\frac{7}{4}$ t. hľuboſtej kui w ſwóſim dworje. Wón mieſeſche na ljetu deſto hizom na ſtynkoſci cjerzic.

W naschej woſolnoſci wſchudžom buny abo bjerny ryja; kij ſu jara radne, dobre a jich wele.

J. M.

Powučenie z přirodospýta. (Skónčenie.)

Ale ſjedosta je wreczenza tola! Tak hlyſchu psychego ſaſo teho abo tamneho bes wami prazſic: najbóle mi luba macjerka napscheinjiwo ruba. Hdź ma ieſne džiečio bolazu nožku, dha winu na wbohu wreczenzu ſune, dha reke:

*) Štawia dopiſowarej!

Red.

"Fjedosta wreczenza je džiečio ſkola!" Tež ſjefni džjelacjerjo moja mi zyku hromadu psychikadow priód ſokožic, hdźez ſu ludjo psyches ſkózce wreczenzy ſtrachne raneni byli, haſ ſamo wumrecz dyrbeli. Ale to wſchiko je psychikodženje a tza. Wreczenza ni hdy jje dojſta neje, ſkola tež hisczie ſenje nikoho neje. Hlasicz, lubi Čerbio, ſchtož chze koho ſaiſedoječic, dvrbí naſpredy ſjed mječ, runje kaj tón, kotryž nieſoſho ſkóz chze, žahadlo potreba. Mietk drje mamy hady, ſotrež maje ſjed a ſotrež teho dla ſjedoste hady rieſaju (kaj pola naſ ſmijiza), tež maju ſ ranenju wiete ſuby, ſ fotrych ſjed do ranę wubieječ dadža, hdź nieſoſho kuſnu. Wreczenzy pak tute ſuby zyli pobrahim. Jeje ſubieči, ſotrež ſu tak male, ſo je liedy pytnem, neſluža ſe kuſanju, abo ſ ſaiſedoječenju, ale ſ tverdžiedžerzenju zyrob. Tak tež wona žane ho ſa h adka nima, kaj ſ psych. pejółka, ale ſchtož ſo poła neje husto ſa žahadlo djerii, je ieſny roſdzieley ſaſyčk; ſ tym ſamym pak wena nemóje ſenje ſkóz, dokąd wón ſenož ſ naſmeh-čiſteho mjaſa wobſtej a ſo hnydom ſhibne, hdź ſo njeſeſeho dótne.

Schtož domiſnu a psychoporenia wreczenzy naſtupa, dha chzu hisczie ſzjehowaze psychopomnicz. Wreczenza je po zykej Evropje w ſieſach a w kerlach žiwa, hdźez je ſpody liſcja a kaſmenow ſathowana. Džiwné ſu jedyn abo połdra ſóhečja hľuboſe ſymſte byda, ſotrež ſebi wona do ſemje hrebe. Vrjedku psychi wukhodžie leža mlode a bóle ſady stare, wſchitke w najhľubſej proſtoſe. W pojnym ſcje porodži wreczenza mlodych, ſotrež hisczie w cjeniſich ſejowych ſchkorpijnach na ſwjet psychindu, tute pak hnydom psychetamaju. Mlode ſu jara ſhikowane; brich je čornobruny a psyches ſkribet cjehe ſo ſmuha ſ wopuſchzy delje. — Dokąd je psychoporenie ſkjetro bohate, dha tež neſcheczelow nepoſtrahuje. Ke tym ſamym ſkuſheju n. psych. ſjež, bacjon, ſchrijekawa abd. Jeſni najwetschi neſcheczelio pak ſu nerosomni a hľupi ludjo, ſotři ju psychecjehaja a ſonzuja, ale be wſchitkej winy, psychet ſ psychi tym tola wſtane: Wreczenza je zyli newinowate, haſ lube ſwjerjalko, ſotrež je čloweckam

psches wolstronenje schködnych infektorow jara wujitne a teho dla similnosz fašluži. — Smiem ja hisczeje swoj prijeni spis, kotryž lubym Šerbam djenha pschepodam, s njeftim požadanjom wobsankuej; dha se to, so bych psches tute rycieži neminowatu a hisczeje nesefnatu wobchu wreczenzu wot wscheho szpiciga a pscheſcijehanja wumoz meh. Ja sym ju horlivje saryčowat, wy, lubi ſerbſy cjtario, ſeje pschibahani a macze wotkudziež. Wobſtrenja je wboha wreczenja.

Seminarista I - ph.

7

Pilnosé a džekawosé.

Hdyž ho joko džecjo s pilnoszej a s džekawoszej pschirucjuiesch, nebudje ho cji doroszenemu ženje džekacj nočazvę; pschetož swučenosež ma wulku móz nad člowefom. Štu ludžo, kiz ho psched cjeſim džetom strachuſa, runje kaž maja džeczi hróſbu psched trachidkom. Taiži ludžo — ho wje — nemója w žanej wjezy daſo pschinescž: pschetož schto je hdy bes prózy a pinanja swojich mozow schto wulke doſonjal?! Šwiate piſmo pschirucja nam na mnogich mjestach pilnoszej a wuczi a cjni naš na to ſedzblivych, tak ſchłodnej ſienoszej a prósne khođenje ſa člowefka ſtej. Ljeni člowef, prajt ho, ſo ſamenej abo penkej runa, kiz w blóžje leži; schtož jón pschimne, dvrbi ſej ſwojej ruzy ſaſo mvej. Šym ludži widžaf, kiz ſu, hacj runje ſubtow a bohatſta psches mjeru doſej wobſedžachu, psches ſienoszej tola ſaſo do ſhudoby ſapanjli a na proſcherski ſij pschischli.

Kubka duše a wutroby.

Je wjeſte bohatſtro, ſotrej psches žane nesbožo ſhubene neindže a wot ſotrejhož ho je ničizv prajicj hodži, ſo člowefki ſluſcha. Ja mjenju: kubka duſhe a wutroby. Te ſeniczv ſu hódne, ſo je ſ najwetschej pilnoscju pytamy a ſe wschej prózu ſa nimi ſtejimy. Wleſeže hisczeje ſo žadyn ſmertny teje prózy tak neje, kiz je na dozycze luthy ſubtow naſožit. Jako ho junu po dobcju a wupuſczenju mjeſta Megary (na kupje Sicili) neſchecjelski wójskowodjež jeneho mudreho, ſotrejhož ſetka,

woprasča, kaſku ſchodu je wón mjeſt a ſchto je ſhubit wotmłowi tutón: „Ja niežo wot teho mojego ſhubit nejšym: pschetož dobry pocjink a mudroſez žadyn twojich woſafom rubiſ neje.“ — Šda dre ſo, jako bychu tele ſłowa wjestrudnoſtej poſakale; ale tola pak weſtane wjerno, ſo ſubka duſhe tež ani we wójnie ſhubene neindu.

Tia ſchtyrza ſerbska boža ſlužba we ſchijnej žyrki w Dreždjanach.

Wici duſchnym naſymiskim wedrje bje ſo pjetnatu nedžielu po ſwiatej trojicy, 2. džen ſtokobra, dopokonja w ſiednaczich bohatata ſyla ſemſcherjow we ſchijnej ſwiatniy ſhromadžila, koſiž bjechu ſ džela ſhetro daloko ſem pschischli, napelneni ſe žadanjom, bože ſłowo ſaſo na w lubej macjernej ryci ſlyschež. Bes nimi wi- džachmy nižſich a woſebnich, starsich a młodſich ludži a wſchelakich wojerſtich ſynow naſeheho ſerbskeho naroda. Tež jedyn liſtynoſcer bje ſo w ſwojej ſaſtojnikej dræſi na ſemſchenje podaſ.

Priedowanje po Zapochtolſtich ſtutſach w 14 ſtawje, ſchucj. 11 — 18, djerjeſche knes duchovný Žakej^(*) ſ Wujesda, pod tymle ſaſladow a roſpetožom: „To ſrudne ſhoneſſe, ſo ho pschi wſchje m priedowanju teho evangelia wot Chrystuſa tola tak wele pschiboisſkeje ſlužby bes ſchefsjanami namaka. 1) We cjem ta pschiboisſka ſlužba wobſtej? 2) Hdyje wona wedje? 3) Schto mamy cjinicj?“ — Spovednych ludži koſiž ſo ½ 11 wokolo božeho woltaria ſhadžowachu, roſwucjeſche knes duchovný Wjazka ſ Budyschina dwójzy w ſpovednej ryci. Tych ſamych bjeſe 338.

Jako ſerbski ſpiewar wuſtupi knes ſantor Bekař ſ Budyschina. — Schjerluschje bjechu, kaž hewak, ſe „ſpiewarskich“ woſebje wotcijich- ciane a ſaneſechu ſo: do epistolje č. 14, do priedowanja 321, po ppjedowanju 79, pschi bojeſ weſjeri 186. —

*) W njeftimy nowinach bje hinač wopſewene, ale wopaki.

Schitwórite serbske kemschenje w tym lseczje
smieje bo da-si böh, druhu nedjelu adventa,
4. djeni dezembra.

Wóz wscheje hnady pak chayt s wjecznej
miloszju na tych pohladacj, kotsiz jeho pytaju, a
nasche serbske kemschenje s najstraszniškim johno-
wanjom johnowacj!

Spěw.

Veczoruy khjerlisch.

Rucje biejsich ty, o cjaſo!
Do tei wjecznej wjecznoſcie.
Hlajze, hujom pschezo ſaſo
Jedyn djeni bo minył je:
Jedyn djeni ja drugim wundje,
Hacj tei moj cjaſ ſ konzei dónđe.
Tak njeſt, hdyz je dokonjanjy
Tuton djeni tei na ſwjeczji,
Dha budj ſ cjeſi ſaspiewany
Djafny khjerlisch, Bojo cji,
So ſy me tak hnadnje wodzil,
So mi djeni nej nichion ſchfodzil.

Hdyz tei cjmja a cjemnosć wſchudje
Me we nozy wobdawa,
Wſchaf ja wjem, ſo bortsy budje
Rjana jaſnoſć nowoh dnia
Mi po cjemnej nozy ſwitacj
A me ſ mojoh' loja witacj.

Runje tak bo cjeſke cjaſy,
Kſchiz a horjo pomine;
Boh ſo ſmjeli bortsy ſaſy
A nam pomož pôſzele:
Schioſ ſo Bohu zyle poda
Temu nestane ſo ſchfoda.

Duz mi do tei' cjemny nozy
Tu toh cjaſnoh' ſiwenja,
Bołne staroscje a prozy
Gsmjercji rjana nadjija;
So je Bože nebjio rjane
Sa mne ſobu ſhotowane.

Dyz ja ſtupju won a hladam
Horje ſ rjanym nebeſam,
Dl ſak horzy ſebi ſadam,
So bych ſkoro pschischt tam,
Tam hdzej ſana noz nej ſenje,
Tam, tam haſle budje renje.

Miliſony hwjesdom jaſne
Mohł reż, jena pschi druhej,
Khodja, ſwiecja renje, kraſnje,
Zana druhej ſchlodzi nej;

Nje, te wſchje ſwoj puci tak djeſea,
So ſej na puci nepſchindjeſa.

Hdzej to ſwonsne wupyschenje
Nebeſam tak kraſne je,
Dl ſak budje me nim renje,
Hdzej je boje hydlenje.
A do tutoh' nebia poñđe
Moj duć tej, hdzej ſ cjeſla wundje.

Tak tón djeni je dokonjanjy,

Bojo, ſ twojej pomožu,
Djafny khjerlisch wupysjewany

Ša wſchu twoju dobratu.

Duz cjaſ ſeſt we božim menje

Spaci a wotpočgowacj renje.

Pjetr Mlonik.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Pak ſchlägt ſich, Pak verträt ſich.

Hans Depla. Nol No! Echto dha pak
tebi luby Mots! ſa myſliczju psches hſowu iſedje,
ſo tajke juſe ſynki wot ſo hlyſhcej dasch?

Mots Tunka. No, jena pschi ſchcijipalu
namaſuna myſliczka dje.

Hans Depla. Haj, to može byc, pschetoſ
ty mi djenſa khjetro ſa ſchcijipakom woneſch?

Mots Tunka. Hanso, ty dje ſo nemo-
liſch, pschetoſ woni bjechu mje ſe ſchcijipakom wobleli.

Hans Depla. Duz mi tola powedaj, ſak
ſo to cjeſneſche, ſo ty na tafu myſliczju pschin-
djeſch, a ſo bjechu tebe ſe ſchcijipakom wobleli.

Mots Tunka. Poſluchaj: Ja bjech ſo
ton krój do Prusow puſchcik, jako pak ja bliſlo
tym mjesam pschindjech, hdzej Eſerbo gronicj
pocjneja, djeſch ja do jeneſe foſcimy, ſo bych wot-
počnył a ſchfenzu piwa wupit; tam pak ſedje-
ſchtaj dwaj pscheczelei pschi ſchfenzu a djerjeſchtaj
wucjene roſtyczowanje. Dokelj pak ſerti pschetoſ
poredicj dawachtaſtaj, dha buſchtaj wobaj napo-
ſledu ſwerczenaj, tak ſo ſo ſwadiſchtaj a ſa
wloſy pojſtvo wokolo cjaſaſchtaj. Psiſti tym
ſo poda, ſo jenemu ſchffenju ſchcijipaka wura-
ſchtaj, tak ſchcijipak mi na moj nedjelski ro-
ſeleſz. — — Jalo ſoſdy ſwoje mjenenje ſe pu-
ſkam wobtwerdil bjeſche, reſny tón jedyn, ſo
ſkorſej poñđe, drugi pak djeſche: „Braſſje, ne-
hnevaſ ſo, ja dje hlyſhce ſa nowy ſljeborny
dam. A hlaſ! — — djiwna wjez ſo ſta — wonaj
bjeſchtaj pscheczelei. Jalo to jedyn Njerm widje-
ſche reſny wón: „Pak ſchlägt ſich, Pak verträt ſich.“

Hans Depla. Aj, aj, aj, to dje mojk
jedyn pschetoſ cjaſku wo ſemſu mjetacj.

N a w ē š t n i k.

Žadna luboſcž.

Hdje ſavofiaſwasch mi tak dolho,
Ty žadosz mojej wutroby?
Ach mjet ja eje na wieczne ſnowoh,
Kaſ bych tu je wiſcej ſrudoboy
Eſo wutoi huy, kaſ hodler kraſnje
Tam horje ſleſci f nebeſam;
Haj woblico ſo mi juž jaſni,
Hdyž w duchu Twój ſchalt woſladam.

Kat luboſna ſy pschi mni byla,
To nihd ſabyc̄ ſebudu,
Kaſ kreſcjerwena rója keſjela
Šy Marija mi f weſelu.
Ach wjer: ja lubiu Eje jara
Chzu ſenicejž Egi dobrý byc̄ —
To wiſchni me juž doſho ſtará,
Hac̄ mohl Eje ſkoro pschi mni mjet.

O nemyl ſei ſo moht Eje ſabyc̄
Kiz biech ſo Egi wiſchón ſapiſat.
Schtož ſkroblit by ſo tebe ſkaſyc̄,
Sa ſotruž ſiwenje bych dat —
O teho ſkloſnika nech trechi
Eſud Boži wiſchudzie ſ traſchenjom
A Boža prawdoſ ſech to weſci
Kaſ ſ jeho cjetia ſkaſenjom.

Tak do tyč rukow poruczenie
Budž lube džiecio, kotrež Eje
Wot ſem hac̄ bjeſte narodjena,
Eſu ſtajne ſhwere noſkyte —
Wón chył Eje dale we nich ſhowac̄,
Eje wodjic̄ ton naſjevſchi puc̄,
Haj junu ſbónje f ſebi woſac̄,
A do nebeſ Eje doweſz nuts. —

H. Wehmuth.

Walczki a penkowe floſtry.

W bliſkoſci Drobow pola Minakala ſu jara
rjane walczki a penkowe floſtry na pschedan. Ku-
povaljo maja ſo pola ſublerja Scholty w Dro-
bach woſjewic̄.

Kopa walczkow placji 2 tol. 1 nbl.

Eſajeň penkoweho drewa je ſa 2 - 10 -

Friedrich & Comp.

Jutſie ſa tydjen, popołdnju w 3 hodzinach
budje w hornym miłynie w Brzesowje miſionſka
hodzina djerjana.

Jutſie popołdnin w 3 hodzinach budje ſo w
Trebenzy miſionſka ſhromadiſna woſdjerjec̄.

Žena zylje nowa natwarjena khejza bliſko
gryſwie a ſredz wſy ſtejaza, kotrež ſo wulkoscje
dla, ſa jeneho pjeſkarja a ſa jeneho pschedupza, ko-
trež tež wysze materialnych tworow wiſchelake
platy ma, jara derje hodzi, je ſe ſwobodneje ruki
na pschenajec̄, a može ſo we ſchyrjoch nedzielach
wobczahnyç. Tež wotpuſczej ſo teſto roſje, ſo
ſo dwie ſwójbie ſejivic̄ možetaj. Wiſcho dali-
ſhe je ſhonic̄ we ſlepom pola

Matheja Mudry,
twarskeho miſchtra tam.

Edesjenym ſſerbam we Buſezach a woſo-
noſci ſ tutym najpodwoſniſho woſjewjām, ſo
ſyñ ſo dzenſha tudy ſaſydlit, a proſchu, ſo chyli
mi, hdvukuli ſſtotleſkarja trebaſa, dowjeru ſpo-
cijec̄. Moje bydlo je pola ſ. cjaſnikarja Mittaga.

W Buſezach, 13. sept. 1859.

Eduard Hesse,
pschedupany ſſtotleſkar.

 W Brzesny pola Delneje Hórti je dwaj-
ſchoſna, derje wiſwarena khejza, čiſlo 13.,
ſ rjanej ſadowej ſahrodu, ſ pól ſoržom luki a ſ
ſoržom pola, bes wumenka, ſe ſwobodneje ruki
na pschedan. Wiſcho daliſho može ſo naſhonic̄
polo woſbedjerja tam.

Woſjewenie.

Djwocjanſta ſerbiske ev. luth. miſionſte to-
warſto ſmjeje jutſie ſa tydjen jaſo 16. oſt,
popołnju w tſiach ſhromadiſnu. Leboda ſo
wiſchitke ſobuſtawy hac̄ tež druhý pschedejſlo miſi-
onſtu ſubje pscheduſu, ſo we poſtajenym
čaku tam we ſchuli nuts namakac̄.

Pietr Mloni, ſiſkawedjer.

Kónz kħójnoveje deſki

bu 17. ſeptembra pola ſ. Bieſolba na jedyn wo-
pacjny wóſ poſoſeny. Tón ſamy, kij je tutu
deſku ſobu wſal, ſo ſ tutym lubje proſhy, ſo by
ju ſaſo ſ. Bieſoldej ſobu do Buduſchina pschi-
weſ ſchył.

Napominanje.

Wiſchitzy eji, kij ſu ſarofiaſenſtu ſemreteho
pschedupza Gottfrieda Wirsiga we Woſportu
njeſto dołžni woſtali, napominaja ſo ſ tutym,
ſwoj dołh hac̄ do 31. oſtobra t. l. ſoplaſcijec̄;
hewak ſakroci ſo ſudniſzy pschedejſo nim.

We Woſportu, 3. oſtobra 1859.

Herb ſo tam.

Moje dawno snate a woſebeſje dobre

ſ u c h e d r o ſ d ſ e

poſtſicjaj ſaſo najmaleinitho k priedkſtejazym domkhowanskam, ſermuſcham a druhim ſwedjenjam. Bes tym ſo njeſkotit druſy droždzievſchedawrjo w lječju lohkeho ſkaſenja a poriedkeho woteberanja dla žane droždje nimaja, pſchedawam je ſa ſtajne a poſlujuju tak tež zyle lječje ſwojim ſerbſtim pſchezel-nizam ſ naſcerſtwiſchimi a naſlijevſchimi droždjiemi k tkanzam, blinzam a druhim pecjwam. Tež dla nadžijam ſo ſdobnie, ſo budja je pola me ſupowac̄. Tež wſchitke druhe twory k pecjenju budu ſa jím dobre a tunje pſchedawac̄. To wſcho k pſchezelnemu wobſedzbowanju poruczejo proſchu wo bohate woſyhanje.

W Budyschinje, 1. septbr. 1859.

J. G. F. Nieckſch,
na ſerbſkej haſy pſchi móromaj.

B u l j e d o b r y ſ y r o p,

punt ſa 12 np.

a pſchi wotebranju 10 abo wſazny puntow hiſcieje tuniſche, pſchedawa, ſo by njeſkotre ſudu wotbyt,

J. G. F. Nieckſch,
na ſerbſkej haſy pſchi móromaj.

Woſjewenje.

Nedželu 9. oktobra budja reje we hoſcjenzu ke kolpu (Schwan) we Koprizač.

Bohuſław Špenka.

Tjjo dobri mlózkojo móžeja hnydom trajaze vijeto doſtač na ſublje čj. 7. w Delnym Hu-njowje.

Dwie liječkatej bróni buſtej bes Buſezami a Denkezami namakanej a w Denkezach čjilo 38. miedatej, hdyž može, je tón, fotremuž hluſchatej, po ſaplicjenju wulioſew ſaſo doſtač.

S j a w n y d ž a f.

Po wulſim woſnjowym neſbožu, kž 17. junija ſandženeho ljeta naš potrebi, čjujemy podwołnje podpiſani ſo hnuthych, naſd najwutrobnischi a najwjerinischi džaf wupraſić: pomožnu wuberſej kž ſe žadnej luboſežu iſromadžowanje nam ſ ſcheſcianſteje luboſež ſ bliſka a ſ daloka ſpojezenych podperow a roſdjielenje tych ſamych po naj-weshej roſladnoſci a ſprawnoſci wobſtar; dale wſchitkim uadobnym pſchezelam, kž ſ durami luboſež, kaj tež ſ ruczym djielom, ſ ſoram abo na druge waſchnje čejſki don't nam domapytanym poſlojic̄ pýtaču.

Boh, kž tak radu ſaplačja a žohnuje, chyž wot nich wſchitkich ſózde neſbožje, hnudne wot-wobroſic̄, a jich luboſež ſe wſchelaſim žohnowanjom woſtac̄.

W Buſezach, 20. sept. 1859.

Wſchitzu wotpaſeni.

Najwutrobnischi džaf

wſchitkim, kž pſchi božim woheńju 21. t. m. tak dobrociwje k pomož ſhwataču a ſ božej pomožu wetsche neſbož wot naš wotwobroſic̄. Woſebny džaf tež ſyfawam ſ Khróſcži, ſ Klóſchira, ſ Worek, ſ Halschtrowa a z Protwza. Starozhelniczańska gmejna.

Proſata, ſnatcho dobreho ſolahá, ſu na rycerſtſtvi w Poreſtach na pſchedan.

Prirodospytna ſekcia M. S. zwieje džensa za dwé njedželi, 22. winowca, po-póldnu na pól tróch w hoſcencu k złotej krónje posedzenie.

Fiedler, pismawjedžer.

Wot redakcie.

Kneſej R. I. m. n. prajmy najluboſniſchi džaf ſa jeho dopř (hl. poſlenje čjilo) a pró-ſymy, ſo by nam meno teho wučerſia, kž ſo tak tyranizu pſcheziwo ſherbovſtu wupraſić neje hanibowat, woſjewic̄ chyž. My ſo neboſimy, taſkeho muža a wiſhiech druhich jeho runecja ſiawnoſci pſchepodac̄, tak ſo bydu ſherbio ſhonili, kaſtich a koſtich wučerjow woni jako nepſtečelov ſwojeje narodnoſcie mi-ja. Tež proſymy dale, wo roſpramu lub. ſo poſtarac̄, kž wſež mužakowſteje ſtrony, na fotruž nam hiſceje wſehe teho ſpomniſeje, wobſtjernje roſtajia.

Do Njeswačidla. Proſymy wo ſtōcjenje naſtaſka.

Bjez naſeje wole a winy je pod ſpěw „Marija“ we č. 38. znamjeſko *** přiſlo m. podpisa H. Wehmuth.

Najnowſche.

Sardinelli poſlanz w Romje je pecja paſy wróćjo doſtač.

Číše B jedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž majaso w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde čísto płaci 6 np.
Štvortlétne předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósće $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cílo 41.

15. októbra.

Léto 1859.

Wopshijecjje: Sowjetne podawki. — Se Škerbow. — S Budyschima. S Bisłopiz. S Hujki. S Ketliž. Se Sploska. Se Šoulschez. S Kschidowa. S Nešvacjida. S Ratez. — Dopis XIX. — Sa dom a hospodařstvo. — Pschilopf. — Byrkwinſte powjesjje. — Čajhi ſakſkoſchlesyňſte jezeſniſzy ſ budyského dwórniſcheza. — Penejna płacjina. — Nawjeſchtki.

Swětne podawki.

Sakska (Sakſta). Aržywójwoda Korla Ludwig je pschypoldnju 6. októbra do Wina wotijet. — Statny minister, knes Dr. ſ Falkestein je ſo ſaſo domoſi wrócił, kaž tež minister ſ Beust, kij 7. t. m. ſ Wina ſem pschijedze. — Wurjadny ſendzelski poſłanç, k. Murray je jako taſki ſwoj potwérđowaczy líſt (Beglau-bigungsschreiben) kraley pschepodat.

Pruska (Pruska). Powesze wo ſhorocji naſcheho kraala ſu ſaſo ſrudniſche. Nicžo ſ nemu pschitup nima ſ wuwacjicom ieho wyſo-keje mandzelleſſeje, ljeſkarjow a ſlužomníkow. — Tu ſo njeſko weſle ryczi wo nowym farjado w anju wójska a tež wo nowych uniformach ſa ne. Na ſajſe waſchnje budža ſo votrebne penesy ſbjeracj, to hiſhceje do pschichodneho ſejma wjeste neje.

Rakuska (Rakufa). Š Triesta piſaja, ſo bu tam jedyn ſ 15 lietnemu jaſtwu w ot-ſudzeny ingenieur pschieseny, kij w poſlenej wójnje plany twerdiſiſny Benediga neſchęſzelam pscheradži. — Koſſuth je w londonſtich no-winach jedyn líſt woſjewiſ, w kotrymž pschicjny ſwojego mjeſtereho wrócenja roſteſtaj. — Po poweszcjach ſ Verony je we zvlej Venecijſkej hiſhceje wulka nespokojoſc; Italianoſo nochze-dža pod rakufim kneſtewom wotacj a ſtajeja ſwoju nadžiju na Viltora Emmanuela. — Ra-kufa je ſpoſnata, ſo ma ſo we farjado w anju tu a tam weſle poredzeſci. Wona chze njeſko tež ſwojim krajam ſlubenia dopelnicj.

Khjezor na tym ſara djjela a tež nowy minister-ſchedy, hrabja Rechberg je muž, kij rakufke nalejnoscje derje ſnaje. Wſchelake reformy we wójsku ſu hiſom ſawedjene, druhé ſo pschihotuja; ſak doſtanu ſjedni mjeſto karabinerow njeſko pi-ſtolije, ſastaranje wójska ſo ſepe wobſedžbuje, nowe kanony ſ czechnenymi rokami ſo lija, ſtarí ſ bitwie neſhmani generalojo ſo na wotpozink dadža a. t. d.

Šwajcańska. (Schwajcarſta.) Wobsan-nenje miera w Zürichu je nimalje dowujed-nane. Wuhnatych italſtich werchow dla hiſhceje ničo wučinene neje; to ſtane ſo halle na eu-ropiſkej konferenzy, kofraž ma ſo powołacj.

Francowska (Franzowſta). Khjezor a khjezorow a ſtaj do Bordelaur'a pschijeskoj a tam ſara ſwedzienſy powſtanaj byloj. Ša njeſotry čas hze Napoleon belgiſteho kraala we Brüsselu wopytacj. — Kommiſſta je hromadu ſtupita, ſo bu wudawki na italſtu wójnmu wjeſciſcho wobliczila; njeſko lieža ju na 300 mil-lionow, bes tym ſo ſa ſtrymſku wójnu 1700 m. ſo wuda. — Kralowska krypta (rowy) we St. Denisu ſo ponowjia, doſelj khjezor chze, ſo by tam cijelo Napoleona I. we meji ſo tam połožilo. Wutroba wostane w hotelu wužin-zenzow (invalidow). — Š Toulon a je 11 liniowych lódzow ſ 8000 mužemi wussjeto a poda ſo do Algirskeje.

Italska (Italſta). W Parmje je ſo hroſny fuſ ſotał. Hrabja Anviti, predy w ſlužbje parmiſtich wójska, chyſte wotow do

Piacenzę wotisiecz; tola won bu wot dweju mużow na dwórnischę spōsnath a, dokelj so na neho tulasche, so chze tu a tam sa stare knežerstwo skulcowacj, wotwiedzecju jeho ludzjo do polizajscieje kasernu. Dokelj biechu tu jenož niesłossi gendarmojo, dha nemiszachu so pszechciwo woli sbjeżtarjom specijcz. Tużci dobuchu so s eżjordami do kasernu, hdżż jeho w czmowej komorzy namakachu. Njetko wleczecju jeho won, swasachu jeho sa ruzj, a tak jeho czechnech do jeneje shosejewne, koiruz bje won herak často woprywac. Tu wotisachu jemu hlowu, koiruz weżeli na torhoscio neskechu a tam na stoły tyknychu. Wojszy, kiz w mjescie nebjechu, hakle pschiindjechu, hdżż bje żadkawý skulk dołsiany a wschitla hara nimo. — Zene towarzstwo we Milan je hromadzi penesh na kuperowanje jeneho miliona tselbow. — Sardinski poßlanc je s Roma wotisiel. — Franzowscy poßlanci woch Grammont je s bamujom dla italskich należnoscjom mjesel. — W Neapel u počina nemjerne bycz.

Jendželska (Jendželska). W jendželskej Indii je nemjer. Niewobowar Nena Sahib idżerżuje so w Nepalu. — Ewerdžsna Gibraltar dostane nowe wobtwardzjenja. — Jendželski gouverneur je amerikanscho generala hijom wjazykrócz napominat, so dyrbí lupy San Juan wopuszczicj. Dokelj yak so to stało neje a Jendželszenjo žanu wójnu tam mjecz nechaja, wobkhowaşa dre Amerikanojo tež polozju spomneneje lupy. — Pszechciwo Chinesiskej poczehne Jendželska s pomozu Franzowskej. S najmenscha je wuliu rjek Pejho wot franzowscich a jendželskich lódzow wobszdzeny a wobledżbowany.

Rusowska (Rusowsta). Tu je wuliu wešelo nad popanenjom Schamyla. Tutton je se swojim synom psches Charkow do Petersburga pucżował; khzejorej je so hijom w Czugujewje priebstajik. W Petersburgu wostane won ujehdzie tydzeń a potom budże najskerje do mjesta Kalugi sapokasany na čas žiwienia. Won dostane na lseto 9000 rublow sklebra, jeho swierni pscherwodżersjo 3000 rublow. Swoje tsi żony može tež sdżerżecj.

Turkowska (Turkowsta). Sultan je sara mecksi we khostanju sapchišahanzow. Ministerstwo je se strachom woteschlo a wuptaczuje njetko fastojnikam a wojskam fastatu msdu. —

Australiska (Australista). Bes 200 sletoryjazymi Europjanami a tudomnymi dżiwimi bu hrosne bitwy byle nedaloko Port Curtis; prienischki bu 50 muži shibili a pschihotuja so njetko k weżenju.

Ze Serbow.

Z Budysina. Sañdżenu średu bu w naschim krajnostařissim seminaru pod pschedsydwstrem wychoddestojnega knesa zytkwinsteho a schuliskeho radžicjela, Dr. Wildenhahna, generalna konferenza kujczanskoho wuczestwia wotdżerżana. Wobchjernichu rosprawu sa tydżenj podamy.

F.

Z Budysina. Wutoru tydżenj rano je so tudy wojsk Brügel s Freiberga, kiz na hródze na straži stejesche, se swojej tselbu satsselit. Rano w 4. soch namakachu jeho na hródze w dworze pschi hrodowym rózku s zulje rottjelenej hlowu. Predy bje mnohe schaty domownika Zschečja, kotrej w dworze leżachu, rostorchat, do popekowej jamy satykal a s džiela psches murju smetal. W liscje, na swoju lubu M. E. pišanym, koiruz mjescie hiszczien pschi hebi, storżesche na tutu, so do jeho luboſeże wierita a snim derje mjenita neje, a so je na jeho nesboju we winje. Tež pschipowebji ji, so chze so rano w 2. hodž. satsselicj.

Z Biskopic. Na tudomny budnistwie je jedyn nowy altuar, s menom Karla Ludwig Loeber. Won bu s Komacją hem pschepadżeny.

Z Huski (s Husti). Druhi syn naschego hrabje, Maximilian Schall-Miaucour, kiz dobrwolne do italijskej wójny czechnesche a w rakustim wójsku sluzesche, je psched krótkim w Veronje, hdżż nojpredy lóhży ranenj a potom na typhusu khory leżesche, wumrel.

Z Ketic. Nasche nowe byrglie budża 24. t. m. jako na drugi dżenj sermuſche, pośwecjene. Wobchjernu rosprawu potom wiescje poszczelemy.

M.

Ze Splóška. Sandženu wutoru rano bu tudomny wjetrničar Jan Wylem Hoyer wot hajnišleho s Lubenza w Lubencjan-Kokuschkej kešu na jenym bušu wobwihneny a morwy namakany. Hoyer bje hiżom piaſik predy wot doma woteschoł, wudawajo, so do Wulstej Khónzy do kowarnje dje. Tam pak pschischoł nebie. Agentojo a mäskerjo, tajzy, kotsiz ludzom ich burske wjezy (kubla a žiwnoscje) wuryczęja, biechu tež iemu jeho wjetrničku wjez wuryczęli a tak dolho lešnje a wuhwalerzy do neho ryceli, so bje ho se swojej wjezu na druhu bursku w Ellersdorſſie mjenjak. Iako ho pak dohlada, widjesche, so je wujebany; duž shubi teho dla roſom a ſejini živenju fónz.

Ze Sulšec. W nozy wot 6. f 7. osto-bra wotpali ho naſhemu knesej s Watzdorf pluſchaza a pola Prseczeſ ſtejaza fajma (Chromada), w kotrejž bjeſeſe njehdje 200 kóp rožl.

Z Kridowa. Sandženu wutoru tydjenja 4. winowza, wieżor džewiecičich wudyri w bróžni tudomniſcheho bura Klugmann a Woži wohén a pschewobrocji tuſamu, kaž tež bróžen bura Schjeraka, s zykej žneniſej wobradu w kréſtim čaſhu do prócha a popela. Wohén je pecja ſatoženy był.

F.

Z Njeswačidka. W 38. čjíſle Serb. Now. 1856 namaka ho naſtaſk, kotrejž wo ſatoženju tudomneho noweho kerchowa ryci, a liž ho se ſzjehowazymi ſłowami ſkónci; „a čjaka njeſt na prijenje ſorno, liž tu wuſyte budže, ſo ſbu junu wot duha žnjate bycz móht: na prijeneho, liž tu čjiku ſparnu komorku namaka, ſo bu junu na tamnym wulkim dnju ſaſo ſ neje won hicz móht, ſ wječnemu živenju.“ Hiżom wele ſornow bu na tutym mjeſzi, wot kotrehož ho tudy ryci, wuſyte, kotrejž pak jenož ſ čaſ-nemu živenju pſody pschishechu, ale ſwoju ſparnu komorku pak tu hiſhce žadyn namakaſ neje, dokelž ſu wſchilke wobhrodzenja ſaſo wotſtronene, piót wuſopane, a to mjeſtno ſaſo ſ ſwojemu predawſhemu poſtaſenju pschepodatę, menujzy ſ polej. Kaf je ho ta wjez dale mjeſko, to wopiſuſe nam naſtaſk w 17 čjíſli Serb. Now. t. l. Gdyž pak ho wjernoseſi prawo ja-westaſi, dha móht ho tamnym ſłowam w

ſpomnenym naſtaſku, hižej rieka: „ſo ma ſo po namecji wetschiny woſady pschepoloženje poſrebnishejza roſtryčecj a wujednacj“ ſnapsche-čiwičj, ſo niž po namecji wetschiny woſady, ale po namecji wetschiny gmejnſkich priódſtejer-joſ, liž ſa tu wjez hloſhovachu. Wſchak tola na ſenej termii jedyn gmeinſki priódſtejer ſiaw-nje praſesche, ſo drje wón chze, ale jeho gmejný pak nechadža, ſo by ho kerchow pschepoložiſ, a wón ſaſtuſowasche iſi wſy. Tola necham ſpominacj dale wjazy na wſchelake neluboſnoſeſe, nech kryje teſame wječne ſabyče.

Wobhlaſdamy pak njeſt neſtroniszy tutón druhi kroč nowy natwareny kerchow, dha dyrbí ſóždy wuſnacj, ſo ſe jeho ſwonkomny napohlad wele reniſchi, hacj tón prijeneho, njeſko ſaſo ſwotoraneho, dokelž je hiżom na jenym kerchowej bôle pschisprawniſhim mjeſtnje, menujzy hnydom pschi hrabińſkim poſrebnishejcu, kotrejž w ſahro-djie na malej powyſchinje ſteji a ſ wyſokimi ſchotmami wobdate ſe. Tuta ſahroda je, runje kaž nowy kerchow, ſhlaſtimi kamentynmi ſtoł-pami a ſe želesnymi ſchlahami wobhrodzena, a tak woboje, ſahroda ſ hrabińſkim poſrebnishejom, a nowy kerchow, hacj runje na dwoje džielenaj, tola ſene wučinjetaj, ſ tym wumjenenjom, ſo je nowy kerchow ſolo wokoło tež ſe ſelenymi ſchmrječkami woſbadzany. Schtož figuru na-ſtupa, dha je pola noweho tež bôle kwadratna, menujzy trapez.

Tak ma njeſko naſche ſhromadne woſadne poſrebnishejzo rjany a pschispojny napohlad. Te jenice ſaſ, čjehoždla ho ſóždy psched nim ſtrachuje, je — woda, kaf pak ſ tutej budže, ſo ma ho haſte dočjataſ. Dljeſchi čjaſ bjeſche hiżom poſrebnishejzo hotowe, a čjakaſche ho jenož na poſwieczenie teho ſameho, kotrejž pak ho njeſt na ſwedjeni ſwjaſteho Michała ſtač mjeſeſche. Rycerſkublerjo a gmejnzy priódſtejerjo biechu wot kralowskeho ſudniſta w Nakazach, kaž tež zyka woſada ſ božego mjeſta woſievenje a pscheproſchenje ſ džielbračju na tutym ſwedjenju doſtała. Popołduju pomenowanego dnja ſhromadzowachu ho teho dla mnosy woſadni na ſtarym kerchowje pola fary, a jaſo bjeſche dwe woſbito, dha ſwony dwójzy zykej woſadzi jaſo-

časik tu teho wjesjje žadneho swedženja sa naš wesewjachu. Dako ho schyri schtucžli se 493. khjerlucha: O tak sbóžni sze w y prawje wjerni, s pschewdom posaurow wuspjewale, a k. farat Ryktar w herbskej a njemstej ryczi detalnemu kerchowej beženje prajit bše, czechische na to derje sřadowany czah po sziehowazym redži na nowe pohrebnischejo swjewajo khjerlusch 508: O Jesu Swjetko žiwenja. Najpródzny džechu nechwaciliske schulſe džecji s kſchijom abo s božej martru, sa nimi posauistojo, potom rošodni k. k. wučerjo, knesas duchomnaj, ſudniſle hamitman k. Seyfert, kollator k. hrabja Riesch se ſwojei knenju macjerju, njeſtoſi ryczer-kublerjo, schulſy prjodſtojerjo a druhy wožadni. Psched wrotami noweho kerchowa czah ſasta, k. farat ſejni ſkótku njemſku modlitvu, a czah džesche s wrotami nuts hac̄ na ſredzny khód psched hrabiniskim pohrebnischom, hdjež czah ſasta. Dako bježu ho njeſtre ſchtucžki njemſkeho khjerlucha wuspjewale, wступi k. hamitman Seyfert w njemſkej a herbskej ryczi, w kotrej wón k. fararej klucze k kerchowej a psches to pohrebnischejo ſame pschedpoda. Na to džer-žesche knes farat Ryktar džeschu njemſku rycž po ſjenju ſw. Jana 19. 41 a 42. a poſweczenje noweho pohrebnischeja, a po wuspjewanju 1. a 2. ſchtucžli 117. khjerlucha tu ſamu herbsku rycž-a herbske poſweczenje. Njeſt ſyjewaſche ho khjerlusch 82, 19—21. ſchtucžka, po kotrymž k. diakonuš Taſla nutrnu modlitwu czinesche. Po wuspjewanju njemſkej khjerluchowej ſchtucžki, wotpjewa k. farat kollektu, a wudželi njemſke pozohnowanje, po kotrymž ſaſo khjerluchowa ſchtucžka tutu ſvjatočnoſć ſſonci.

Z Rakec. Na tudomnym ſudniſtwje ſe wot njeſtreho čaſhu ſem*) nowy aktuar Philipp, kij je s Nowosalza ſem pschischoł a ſwojego ſchoreneho kollegu Töpfera ſastupuje.

*) Proſhymy Rakečjanow, ſo džyli nam pschichodne tajke pschemjenenja ſwojich ſudniſtich ſastojnikow ſazidho ſjewicž. Ned.

Dopis XIX.

(Nationaloekonomiſti)

So ſebi Šerbo ſwoje wjezy, to rjeka: ſwoje burske ſubla a ſahrodnisse žiwnoſcje, ſienym ſtowom: ſwoje ležomnoſcje, pschedzo hisčen mato waža a ſyka newedža, ſhto ſu w njetſtichim čaſu tajke wjezy winoſte abo ſhto placzja, to, Bohužel! hisčen ſara husto widžimy. Pschetog neby temu tak byto a byču woni wedželi, ſo tajke burske wjezy, kaž ſyka wſchile ležomnoſcje, džen wote dnja ſ mozu w placzisne horie du, tak ſo ſubla, kotrej loni pot teho placzja, ljeſta hžom junfróč wjazy placzja; dha woni — byču woni to wedželi — wjesjje ſwoje ſubla a žiwnoſcje tak husto a tak tunjo pschedamali, mihiłez preč metalni nebyču, kaž ho to, Bohu žel! ſtawa, woſebje pak niz po žnjač, hdjež ſu brožen, pinza, ſubja a pschajat potne. Wy budječe prajie: to niſdy móžno a wjerno neje, ſo by žana burska wiez ljeſta junfróč wjazy abo dwójzy teſko placzita, džili loni. A tola je temu tak! Abo neſceje wy ſenje na to ſedžbowali, ſak ſu burske wjezy (ſubla a žiwnoſcje) w poſlentich ljetdjeſtakach, woſebje pak wot ljeta 1830 ſem a najbole w poſlenskich ljetach pschedzo bole a bole a ſ mozu w placzisne horje ljeſte a ſo tajke pschiberanje placzisny dohlo hisčen žaneho ſonja nima. Štajkeho ſhonenja ſandjenych ljet, menužy ſ teho ſhonenja, ſo ſubla a žiwnoſcje w ſandjenych ljetach w ſwojei placzisnie niz delje ſchle nejsu, ale ſo ſu wele bole jenož horje ljeſte, dawa ſo ſ wjeſtoſćju dociaſkowacj, ſo tež pschichodne pschedzo hisčen dale horje pońdu. Tu hisčen dohlo žadyn ſóng w pschiberanju placzisny neje. Tajt ſóng neda ſo tež w pschichodje ſyka niz dowidječ. Wy kij tole pišamy, mamy ſara husto ſtadnoſcje, tajſele mózne pschiberanje ſublo-wych placzisnow wobſedžbowacj. Husto ſmy naſhonili, ſo bu burske ſublo abo žiwnoſcž dwójzy držscho pschedata, hac̄ ljeto predv. Glaj-eje — ſo byčmy ſe žiwenja k wam ryczeli — loni w októbru bu jene burske ſublo w k. pola k., kotrej bje ſo ljeto predv w pschedadowanju ſa 3800 tol. pschedalo, ſ polnym inventarjom

sa 5850 tol. pschedate. Kupz wotbželi na to tsečinu wot neho a rospšeda ju po kruchach sa 1811 tol. To samo lublo, njeſt pak refublo, bu na to w mjerzu tuteho ljeta sa 7500 tol. a w juniju t. l. sa 8000 tol. pschedate. Predy hacj bie hishcjen ljeta wotoko je ho to samo lublo -- dotho hžom bes inventaria — njeſt lónz septembra t. l. sa 10000 tol. pschedalo. Hacj je to winoſte, newjemy; to pak wjemy, so je ho tak droho pschedato, so teſko placj. Hlajcje, tak bursle lubla w placjinsje horje du, to wone placja a kaž ho w živienju pschedawaja, je drje po prawym tež jich winoſtoſcz; pschetož winoſtoſcz kózdeje wiezy neje napoſledku tola nicžo druhe hacj to, schtož fa nju, hdvž ju na wiſach (a ležomnoſče maja tola tež swoje wiſi a wiežnū placjinsu) pschedasch, wot druhego dostanesch. Teho dla je nerosom, wulſi nerosom, hdvž schto w tajkim časzu, kaž njeſtſchi je, hdvž ležomnoſče tak ſylnje w placjinsje pschiberaja a ſ mozu horje lieſu, w času, koſtrž nam tež fa pschichod hishcjen wetsche pschiberanje kupneje placjinsu vola ležomnoſchow ſ wjestoſcu docžatowacj dawa a ſ najmenschemu dowidziej nedawa, so budže hdv w tym hnač a ležomnoſče w placjinsje dele vóndu; my vrajimy: teho dla je wulſi nerosom, hdvž schto w tajkim njeſtſchim času bes teho so by jeho runje najwetscha nusa ſ temu hnaka, swoje lublo abo živnoſcej pscheda, hdvž tola widži a može pschewjedheny byč, ſo ežim dljeje w ožakuje, ežim wjazy doſtane. Najwetschi nerosom pak je to, hdvž schto swoje lublo abo živnoſcej ſe žnemi, ſe ſkotom, ſ inventariom, ſ mnohim drewom a t. d. pscheda, woſebje na tajkich, wot koſtrž ma ho docžakacj, ſo budža lublo abo živnoſcej bōſu po kupenju „wurjeſacj.“ Tazyle kupzy, najbóle Riemzy, ſu najfraschnischí ſa pschedawarja. Wón je jako pschedawar najhusiſcho wot nich wujebanu a dyrbí husto, predy hacj ſu jeho kupzy połnje ſaplačili, weſoły byč, hdvž jenož swoju wjez, koſtrž predy na wschiem połnu pscheda, njeſt zhe wuprōſnenu, wužyjanu, wurjeſanu a pomenschenu ſaſo doſtane. Wyſche teho doſtane ſ kupzami wele dolhich ſtoržbow na ſhiju, koſtež jemu wele staroſceje a

lhóstow načinjia. Wjernoſej wscheho teho je ſhonenje hžom tybaž a wjazy ſrćz wucžito a tola ſu bes lubymi ſerbam ſphezo hishcjen mnoſy tajz, koſiz ſa nju žane wuſchi nimaja a ho psches bladke ſlowa a rjane pschilubenja tajſich neſwjernejch zuſych ſuozow nablaſnicj dadža! Abo je wam wopravdze newſedomne, ſo ho kupzy, kiž ſu to abo tamne rjane burske lublo abo živnoſcej ſ potnymi žnemi, ſe ſkotom, drewom a inventarium na wurjeſanie a roſpſhedacie ſuviſi, hnydom po kupenju ſe žnijow, ſe ſkota, ſ drewa, ſ inventaria a t. d. a ſnanu tež ſ pschedacj ſ njeſotrych kruchow vola, kuſi ljeſa a t. d. w pschedajowanach teſko won wſali, ſo ſu potom lublo abo živnoſcej darmo mieli. Teho ſu tež wſchitý nowiſchi a nawežicje ratarjo, abo kaž prajice, oekonomojo ſ potnym prawom teho pschewjedhenja, ſo ho, hdvž ma ho hdje žane bursle lublo abo živnoſcej pschedacj, jeho žnije drewo, ſſot, žito, inventarium a t. d. najpredy ſamo woſebje na pschedajwanje pscheda; potom halle lublo abo živnoſcej ſama. To wjazy pschineske, hacj woſeje hromadže. A pschi pschedawaniu wiezy ſameje, t. i. lubla abo živnoſceje dobudje ho ſaſo najhufiſchiho psches pschedajwanje, hdvž može ho prjensche ſ dobrej ſhwili ſtač, hdvž ſ pschedacjom necjeri, hdvž može ho dobrý a pschiſprawny wotčakacj, woſebje taſti, kiž može tež placjicj. Pschetož kupzow, kiž to nemoga abo ſnanu jenož pschi kupenju njeſchtio mało ſaplačja a dalische placjenja jenož do pschichoda lubja a, hdvž je čas placjenja tu, tola hishcjen neplacija, je jich w njeſtſchim času doſcji, na doſcji. Potom možesč ſtoržicj a ho ſ kupzom bijedowacj. —

Za dom a hospodařstwo.

Kak ho ſejanenje ſur w symje pschiboria? Syma w domach je ſa perjowý ſſot hlowna wina, ſo w pósneſi naſymje ſejanenje pschedawarja. Teho dla ſwož w novembru $\frac{3}{4}$ kočcja wyſoko čjerſtwy konjaz hnoi do kurenza a wodzej tamny ſ njeſchtio ſtomu, psches čož njeſko nuſna čjoplota we kurenzu wostane.

Po tajkim pschihotowanju neheja njetko kuryjeja psches zysku symu, a facjki sapocjnu nesjenje hizom wofoto nowego ljeta. Lehnensti czaš pschinje predy hacj hemak, tak so fu mlode kurjalka a facjaka w tym samym czašu schyri nedzelle stare. Pot locheja wysche koniazeho hnoja pschecjehu a pschibij 6 złotow schjeroke destki k wotpoczowanju sa kury. — Zako piza (futr) poruczeja ho warene a rosmecjene bjerny (semjali), podla stodzisnow abo wotrubow, mjeschanych s nafiszalym mloskom.

Prílopok.

* W Chemniży bu jedyn hólejz psches nedzblinwości pohoncja pschejedzeny.

* W Stolbergu padze jedyn hólejz pod wósnie folo a bu sajjedzeny.

* W Bibersteinie pola Rošena bushtaj dženß psched wojenjom wečor najenk tamnišcheho rycerstwia, Mierich, hiszecjen drje žiwu, ale s pschertjewnym sykrem w swoim wobydle w kožu a jeho žona, s fotrej bje hemak derje w mandzelskwej žiwu był, w tej samej istwie wobvivnenaj namasauaj. Wet n ho spisany lisiejk rrajesche, so je ſeki jeho žona rano bęzich, jako je chył do Rošena wotjedz, s bronią pulsowe žily pschertjewala byta, so by rucie wumreła, won nesbozomny, pak je ju we ſrwi namasak a dolho ciakacj dwubiał, so by do tamneje wjegnoscje ſa nej schol. Pidzi imm bje pschistajit, so chył ſimaj thudymaj hrjescznikomaj Boh hnartny bęz. Won na to tei berzy wumre. Wobaj ſtaj swoju ſmierz icho dla pytaloi, dokeli bjechu ſeu ſamožniſke wobstejenja khjetro hubene, to pak wožebje psches to, so je ho won ja:a do hračzat był a wele pit.

* W Draždjanach ſlocji ſobotu rano w 4 hodz. 21 ljetna holza ſe stareho moſta do Lebja; tola pschi tym ſtolpje, k fortremuž dele pschilecja, nebe wele wody, tak ſo bu holza cęzzy ranena.

Kaf wele ſtjebra ho ſa heto ſe ſemje dobywa? Po wobliczenju niefotrych Dendzelianow pschinje w pschemi rje na fezde psches 2 millionaj puntow abo 60 millionow telewiew.

* W Baden-Baden je wónidy wjestsy Sevin i Gascognje tamniſchi hraczkowſsi bank dwózzy ſa ſobu wuſluſat. Wečor dobu won 64000 frankow a naſajtra rano 26000 fr.

Hdze ſu najbohatschi pčołkarjo? W Mol-dawſtej, pschetež tam je niefotrysuli ſubler, ſiž 6 hacj 10000 ſotcow wobſedzi.

* W Žitawje ſtamachu ho pschi nowym hlownym warenju na tamniſchim dworniſcju roſchty, dokeli bjechu tam pscheweſe ſchifera naſtadli. Schesjco fryjerio a džielacjero buchu pschi tym wjazy abo menje raneni.

Cyrkwińske powjeſće.

Wérowanaj:

Podjanska cyrkej: Jan Ramsch, khežnik w Ŝelueje i Madlenu Wiczaſez tam.

Křčení:

Michalska cyrkej: Adolf Wylem, Kerkle Augusta Pecha, khežnerja na Židowje, ſ. — Kerkle Ernst, Jana Bohuwjera Lehmannia, murerja pod hrodom, ſ. — Jan August, Handrija Holanda i Dobruſche, ſ. — Maria Helena, Michala Helma, khežnerja na Židowje, dž. — Jan Jurij, Kerkle Antonia Weitenmüllera, fabrikarja na Židowje, ſ.

Podjanska cyrkej: Gustav Bruno, Kerkle Augusta Neitscha jehkorja, ſ. — Maria Rosamunda, Jana Haſy, krawza, dž. — Jan Kliment, Michała Menckiego, korporeala pschi 15. bataillonje, ſ. — Maria Selma, Jana Menzela, najenſkeho kowarja w Džejnikezach, dž.

Zemrjeeći:

W Budyschinje: džen 1. oſt., Julius Kurt Bedricha Vanschki, kryklenſkeho wuczerja, ſ., 6 dn. — Kerkle Ernst, Jana Tucjmania, khežnerja, ſ., 10 l. 2 m. — 2., Adolf Wylem, Kerkle Pecha, khežnerja na Židowje, ſ., 12 dn. — 3., Hana rodz. Koppej, Tatuba Donata, džielacjera, mandzelska, 64 l. 8 m. — — We ſafarewanych w ſach: 3., Hana, Marije Freudej i Telneje Šinje, nemandz. dž., 5 ljet.

Čahi sakskoſlezynskeje železnicy z budyskeho dworniſća.

Do Šhorelza: rano 7 h. 47 m.; pschipoluju 11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wečor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dopołnja 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wečor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hovj. 42 min.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 24. septembra. i Louisd'or 5 fl. 12 nſl. 9 np.; i wołnowažajz czerwieni ſloty abo dukat 3 fl. 3 nſl. 3 ¾ np.; winske bankowki 85.

N a w ē š t n i k.

S r a j n o s t a w s f i b a n f.

Po postajenju § 12. dodawka k bankowym statutam wot $\frac{9}{15}$. haperleje 1854, resp. § 42 bankowych statutow wot $\frac{16. \text{ junija}}{31. \text{ augusta}}$ 1857 wosjewia so s tutym, so buchu dżenska sczegóho-
waze, w ljetach 1856 do 1859 naspet kupene, resp. wot hypothekowych dolszniów naspet placjene
saſtawne listy (Pſandbrieſe) s daňskimi listami a kuponami pschiſluschnie sanicjene a to:

s ljeta 1856:	330190	tol.
" 1857:	247790	-
" 1858:	143710	-
" 1859:	105160	-

do hromady 826850 tol.

Serie, litery a čísla tutych saſtawnych listow su w číſle 234. Lipkowskich Nowin wečijschjane.

W Budyschinje, 3. oktobra 1859.

D i r e k t o r i u m.
s Thielau.

Po wotewrenju mojich pod dohladom pschiſluschnie wyschnoscje stejazých

p a r n a k u p e l o w

wosjewiam s tutym, so bym sa njetcjischl čas jako kupanske dny postajil: średu, piątk a sobotu, wot 9 hodž. rano, kaj tež nedželu do połdnia. Wosjebite kupele moja so tež kózdy čas dostacj a treba so to jeno 2 hodžinje predy pola kupelnika k. Almerta w restauracji prajec,

Płacjisna: parna kupal 10 nſl.; w pschedsaplaczenu wot $\frac{1}{4}$ do 1 duzynta $7\frac{1}{2}$ nſl.; kupelnicek sa kupal $2\frac{1}{2}$ nſl.

Moju kuparnju k psicherzliwemu trebanju poruczejo, proszu hnydom sczegóhowaze wob-
ſwiedejenje dobrocjivje wobledźbowacj.

Ferdinand Büscher.

Hdyž je podpíšany k. Ferdinandes Büschelij tudy fluschažu a we njehudszej Grömmiz
fabriky lejazu, nowosaloženu

p a r n u k u p a r e n j u

na wejerawškim dniu nadrobnje wobhladowat, nesomđji so njeiko k lepschemu tyb, kij parne
kupele wuziwač chzedja, tudy sjanvie wuprajec, so spomnena kuparna po swoim swonkomnym a
snutskomnym sarjadowaniu wschitkim sbobnym požadaniam dōscjecjini a teho dla saſluži, so ju kres-
sam lekarjam Budyschina a wofolnosće k trebanju sa pschiſlodospytu

W Budyschinje, 28. septembra 1859.

Wokresny lekar Dr. Kupfer.

p r o s t w a

wo dalische poruczenja pschiſlodospytu.

S jara wulfim spodobanjom ſmy roſprawu
wo nejjedostojſi wieczency čitali, tola pak dyrbimy
wusnacj, so hiszceje naſchu myſlicj, so ſnadž
mohla wreczenza tola trochu jiedoſta bycž, wot-
bycž nemójemy. — Nam by jara lubo bylo, hdy
bychmy wo tym hiszceje nieshco drobnische ſhonicj
mohli; pschetoj my na Jane waschnje k tym neſku-
ſhamy, kij na wschitko „nie, nie!” praja, ale my
chzemy we wschitkim dobru wjestosć mječ, wo-

ſebje we naleinoſcjaſt, totrej jied a jiedoſtu ſwie-
rinu naſtrupaja. So yak bychmy trochu ſhouili,
kak so to ma se wſchelakimi ſrjeratkami, totrej
pola naſt jiedoſte riekaſa a kotrych je toſſchtto
držinow: dha proſhymy jara lubje, so by chzyk
kres viſar tamneho poruczenja s pschiſlodospytu
druhdy nieshco wo taſkich pola naſt sa jiedoſte
djerzanych ſtwareczkach wopipacj. K-f.

Derje poruczeny a vjſelawy muž može ſlužbu
jako hejtman na rycerſtubſje w Budyschinu dostacj.

Möblowy magazin

wot Schillinga & Sieck i stotej kóži w Lubiju

porucja bohaty slad möblow wschitlích druzinow i dobrocjewemu wobledżbowaniu.

W Lubiju, 15. oktobra 1859.

Schilling & Sieck,

blidańskaj mischtraj.

Drewowa ankzia.

Schwörts 27. oktobra teho ljeta wot rano 8 mich budja so na Nowowęczańskim a Ruhenthalskim rejeru

- a., dżelba khójnowych schcjepowych słostrow,
- b., njezdje 50 słostrow khójnowych penkow, nowe drewo,
- c., njezdje 70 słostrow teho runja, suché drewo, a
- d., njezdje 40 kóp khójnowych walczow, przejneje a druheje druziny, so bychu so drewniščaja wuprōsnile pod tunimi wumijeniemji pschedawacj.

Sendzenje je w forcejme w Nowej Wsy nad Sprewju.

W Polipzy, 7. oktobra 1859.

Heleman, hajnik.

Wschelazy czeladnikojo pytaja so do kliuhy we Dreždanskiej wosolnoſci psches pschislaſjerku Hempelowu.

Suche droždžje

su stajnje cjerstwe i dostępu pola

A. B. Vannach a
na snutskonnej lawskiej hafy.

Jena hjeja se 214 prutami pola a 86 prutami sahrody steji se swobodnejce ruki na pschedan. Dalische može so shonieć pola Handrija Schwartza we Kolwach.

Proštata, snateho dobreho sylaha, su na rycerzubli w Porschizach na pschedan.

Khwalobnie snaty a psches swoje hojaze skutkowanje wokasany

bróstsyrop

je saho i dostacju w hradowſkej haptzy w Budyschinje.

Twory i vecjenju a forenja, stajnje cjerstwe a dobre, porucja po tunich plaćisnach ke supowanju

Ernst Förster
pschi garbarskich wrotach.

Prirodospytna sekcia M. L. zmjeđe džensa za tydzeń, 22. winowea, popođnu na pól tróch w hosćencu k złotej krönje posedzenje.

Fiedler, pismawjedźer.

Rajnowsche.

Diktator Garini je se toſtanckimi a modenskimi wojskami do Parmy pschedzahnyt. Hłowni wintsojo na poſlenim tudomnym neſluku buchu saječi, tola dre jim nashwilne knejerstwo wulku schrafu nenaporoži. Mjesto Parma je njeſlo s mjerom.

Zańdżenu sobotu žita w Budysinje plaćachu.

Kórc.	Wyšsa.			Nižsa.			Srjeđzna.		
	Plaćina.			tl.	insl.	np.	tl.	insl.	np.
Pscheiza	5	17	5	4	15	—	5	5	—
Možka	3	17	5	3	5	—	3	10	—
Deczmen	3	25	—	2	15	—	2	20	—
Worž	2	7	5	1	25	—	2	2	5
Gróch	5	12	5	—	—	—	5	5	—
Woka	4	2	5	—	—	—	4	—	—
Rejepik	5	15	—	—	—	—	5	10	—
Zahy	5	25	—	—	—	—	5	15	—
Hejdusčka	5	25	—	—	—	—	5	10	—
Bjerny	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Kana butry	—	16	—	—	14	—	—	15	—
Kopa sztompy	4	25	—	—	—	—	4	15	—
Zent. hyna	1	—	—	—	—	—	—	25	—

Dowoz: 1813 kórcow.

Cisé B jedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž majasow w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaći 6 np.
Štwortlētna předplata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Cílo 42.

22. oktobra.

Léto 1859.

Wopshijecje: Sswjetne podawki. — Se Skerbow. — S Budyschina. S Radwerja. S Kamenza. S Dubrjenka pola Kulowa. S Różanta. S Brothya. — Dopyš XX. — Naujeschty.

Swetne podawki.

Sakska (Saxska). Jeho majestosć nasz
król je swojemu poßlanzei a połnomóznię
pschi królewskim pruskim a królewskim hano-
verskim dworze, tajnemu radzieczej hrabi s Ho-
henthala wulkskij salubrnbego rjada spojeſit.
— Hojerska (chirurgiska) akademia w
Drezdjanach budje njetlo po dołhim wura-
bjowanju do Elipsa pschepotojena a tamniſchei
universitu (wysokej schulu) sjenoczena. — Statny
minister s Behr je na wobhlađanje sudow a
sudnistwow, sij pod nim steja, do zwilkuſteje
frassteje direkcie wujset. — Skutkowanje w
okresnem ſuda we Kamenzu traje hiſceje
hač do konza mješaza mjerza pschichodneho ljeta.

Sakske wójvodstwa (Saxske wój-
vodstwa). Weimarski wulkow ójwo da bu
wot ruſowskego khiejora do Warszawy psche-
prosheny a poda ho tam 17. t. m. — Niemſke
wótczinske towarstwo (National-Berein)
mjeſeſche ſaſo njeſotre poſedzenja we Eisenachu.

Pruska (Pruska). Dwie lódzi, sij do
Chinskeje a Japana pondżetei, stejtej nje-
tlo psched Danzigtom hotowej. — Prinz regent
je ho wejzera do Wroclawia podał, so by tam
s ruſskim khiejoram ryczął. Woſebie chzetaj bes
ſobu wuczniczej, ſat matej ho w italſej wiezy
ſadzicerzec. To pak je hiſom wjeste, so ſhro-
madnu Italſku pod ſardiniskim królem nochzetaj.
Dofelj je ruſowski khiejor w Warszawie nowy
doſtał (arzypwójwodu Albrechta, wulfowicza ſakſko-

weimarskego a prynza Augusta s Würtembergia),
pschindje wón halle 22. t. m. do Wroclawia.
Tež rakuski khiejor chysche ruſowskego we Myſ-
lowizach powitacj. — Narodny džen ſko-
reho kraja je ho w czichociſki ſweczil. Wón-
danjo ſej ſaſo myſlachu, so ſmercy jeho czer-
venju bóry ſonc ſejini. S najmenscha newierja
ſebi heſario, pscheydlenje s hroda Sansouci'a
do Potsdama dowolicz.

Nassauska (Nassauska). Wójwoda je
wſchitkim swojim po dda nám, ſij w rakuskim
wóſſu ſluža a tam pschi poſlenej wójnie wu-
ſnameneni buchu, wojskſki a zivilny rjad Adolfa
nassauskego spojeſit.

Frankfurt nad Majnom (Frankfurt
nad Majnom). Tudy ho ſwjetosćju poweda,
ſo je Rakuska w pschiphimje na wſchitlich
knejerjow niemſtehs ſwajaſta wupraſila, ſo po-
redjenja we wjetych poſtajenjach ſwajaſta ſa-
nuſne ſpōmaje; tola necha wona ſama niežo
nametowacj.

Rakuska (Rakuska). Khiejorowa je
tanenych woſakow w hetzendorffsim ſchpitalu s
wopptatanijom pocjeſcita. — Njetlo hoſz bu
narodna pojezonka wot 1854 dopla-
cjenia, poſta ſo, ſo taſhama, newuczini 500
millionow ſchjeſnakow, ale psches 611 millionow,
po taſtim 111 millionow wjazv, hač bje wu-
piſane. To je wulku nespokojoſej ſbudzito. —
Po najnowſkim wukau ſmiedza reſerviſtoſo
domoi hiſz a woſazy, ſij ſu w linii doſtujiſili,
pschindjeju do reſervy. Tež ſastupowanje ſaſo

plači. — Mjesta a pschi istaw y pschi adriatskim morju budja njetko kjepe wobtwerdzenie. Tež mjesto Triest dostane wjazy kanonow. — Tyrolska, kiž s Lombardskej njetko jako s wukrajom mesuje, dostane wjazy wojskow a tež wobtwerdzeniom. Veczorne pobrohi ijesora Garda hijem so wobtwerdjuja.

Swajcarška (Schwajcarska). Wobsanenje mjera bu 17. t. m. w Zürichu podpisane wot Rakuskeje a Franzowskeje. Pschi tutym podpisaniu žadny sardiniski polnomoznik nebje. K wumenenju ratifikacijow wróciłtaj so franzowski a rakusti polnomoznik sa tsi nedjele sašo do Züricha. — Swjaskowa rada (Bundesrath) w Bernje je rakusku knejerstwu ta tsi wójnske ūdje, kiž tuto na Dolhim Ijesoru mjeješe, se wschej wójnskej nadobu wotkupila.

Francowska (Franzowska). Nedawno su tak menowany (južny) pschipoldniški kanal, kiž średzne morjo s rjeku Garonne'u a po tajsim tež s atlantskim morjom sienocja, s wulkej kanonowej parolodžju pschiesili. Radžija so, so po dokonenuj njeftotrych twarbow nebudja wjazy trebač wokolo Schpaniskej a Portugalskej wot połnognych franzowskich mesow do średzneho morja ijesdziej. — Khiegor a khiegorowa stei 13. t. m. do St. Clouda pschisjeto. — Pschewscacie jeneho džela rakuskeho dolha se stronj Lombardiskeje a praschenje italiske budje njetko tola na wotdjerzjomny kongres wotstorezene. — Knejerstwo je nowinam sakasalo, listy franzowskich biskopow a druge artile, kiž wo należnoszach romskeho kraja rycza, wosjewej. — Prynz Napoleon je 17. t. m. lódź „Great Eastern“ wopytał a so tam s jendželskej królowu trechil.

Italska (Italška). Sardiniski minister swienkomnych należnoszow general D'abormida je do Parisa ijet. — Garibaldi je w Bologni. — Bamuž je so s Roma do Castel-Gandolfo podał. Budželi nemjer welschi hacj hijom je, ponidje wón do Beneventa (lotrež mjesto jemu bluscha, ale tola wot Neapelskej zylije wobdate je). — Diktator Farini wosjewi, so dyrbja wobydlerjo Parmy wschitke brónje sa 48 hodžinow wotedacj, dokelž mjer nedjerža.

Jendželska (Jendželska). Knejerstwo

newje schto chze pschecjivo Chinesiskej ejinicj; njeftosi ministerjo su sa wójnu, drusy niz. — Indijska hiscje neje do ysta smjerowana. — Královská swójba pschebýwa w tu šhwili w Edinburghu (głównym mjeſeč w Schóſtej).

Spaniska (Schpaniſta). Sapohlanjo we Madridu su dowolili, so śmje so wójssko na 100000 muži a budželi treba hiscje wo 60000 muži powetschicj. — Njetko pak je marokanske knejerstwo do wscheho swolito, schtož hebi Schpaniſka žadashe, tak so žana wójna tam nebudje.

Rusowska (Rusowſta). Schamyl je se swoim synom a se schtyrjomi Miridami 11. t. m. do Petersburga pschisjet. Wón je hebi głowne drogi wobhladat a wojskowe wyschnoscje wopytał. Po njeftotrych dnach wrócił so wón do Kalugi, hdzej jeho żony a jeho druhi syn na neho czakaja. — Khiegor pschisjet 19. t. m. do Warszawy. — Kaukasiſka armeja ma 100000 muži regularnego a 50000 irregularnego wójssa.

Turkowska (Turkowska). Na kupje Kandia wobataja so kschiczenjo, swoje brónje Turkam wotedacj. Tež w ajskich krajinach Turkowskeje je sašo nemjer.

Serbiska. Narodna skupſchtina (shromadžisna) bu 5. t. m. skončzona. Nastupnik tróna werch Michał dosta wyschę komando.

Ze Serbow.

ZBudysina. Esredu tydjenja, 12. winowja, dopódonja w 9 hodžinach, džerzeshe so we wudekorowanej sali tubomniſcheho krajnostawiskeho seminara pod pschedbyſtwom wyšokoſtojnego knesa gyrkwiniskeho a schulskeho radicjela, Dr. Wildenhahna, generalna konferenza kužecjanskich wucjersow. K temu bjechu so po pscheproschenju wyšokostojnemu präsidiju wucjersa s yteje provinzy, s mjeſtow a se wchow, herbskeho a njemiskeho jasyka, jara bohacjie ſeschli. Kak wele tych samych po prawym bje, nehodži so s wiestosciu prasiež, dokelž so wschitzy sa vihali nejšu; po präfensliftenje bje jich 214. Wyschę teho poczescjischaj konferenzu se ſivo-

jei pschitomnoſeſju i. krajſki direktař ſ Kdunneritz a k. knezeſki radzieczeſ ſ Beuſt, kaž tež njeſtoſi duchomni, n. psch. k. past. prim. M. Würkert ſ Kameňa; i. farař M. Herz ſ Cholanda nad Spreju zc. So pschi ſendzenju a poſtro- wenju wucjerow we wſchach duschach najwutrobnischa radoſtneſci keſjeſeſche, jako ſo tudy ſtari pscheceljo po dolhém čaſu jaſo widzachu wot woblicza k wobliczu, može ſebi kózdy myſtieſ. — Jaſo bjechu njeſt ſobuſtawý ſhromadzene, ſatlinčachu mózne byrglie, hrati wot k. lanteru Pekarja, a khierlufch: „Ach, woſtaný pschi naſ ſ hnadu!” ſo hrimotazzy ſaneſe. Po doſkónčenju teho ſameho poſbjehny ſo k. gyrlwinſki radzieczeſ ſ zylým wucjeriſtwom a djerzeſeſ ſ hnutej wutrobu tak horzu, tak woſchewiaſzu a wubudžaju modlitwu, ſe psches niu wjescieſe wſchje wutroby na milych kſhidlach ſwjaſteſe nutyrnoſcje psched trón Božieje mitoſcje, stu- piſhu! Po modlitvje djerzeſeſe čeſczeny, lubo- waný k. pschedbýda doſhi, na roſwucjowanje w w nabožinje a wſchelake naſhonenja w tym ſa- mym, pschi viſitoziach a ſchulſkih reviſtach činenvch, ſloženy pschednóſch, kózby bie tak ſajimawy, kraſny a jadrapolny, a kózby bie tak hluboko do ſchulſkih wjedomnoſeſjow ſakoreneny, ſo pschi pschednoſhowanju ſwjata čiſchina ſo zunje ſmahowasche nad ſhromadzenym poſlucha- ſtowm. Schtož tuſon muberny pschednóſch na- ſtupa, dha jenož diſpeſiſju teho ſameho podam. Jaſo bjeſche k. gyrlwinſki radzieczeſ najvredy ſawodnje wot nabožiny poſchitomni ryciaſ, poſtai ſebi wón ſeſehowaze thema:

„Schto ma wucjet činieſ a kak ſo pschihotowac, ſo by wot ſwojich roſwucjowanjow w nabožinje bohate žohnowanje dočzkač mohť?” Wón roſpominasche naſprjódz y

A.) ſwonkomny pschihot, kózby ſo po- ejahowasche 1.) na ſchulku iſtreu, 2.) na wu- cjerja, 3.) na dječzi a 4.) na čaſ a hodzinu.

B.) Snutſkomny pschihot a to 1.) formalisti a 2.) materialisti boſ.

C.) Methodu roſwucjowanja, kózby wón roſdželi 1.) do jeineje materialiskeje, 2.) formaliskeje, 3.) pädagogiskeje abo discipliniskeje a 4.) liturgiskeje ſtrony.

Tute džielje bjechu hluboko a jaſnie psche- wedzene a ſ naſtrahniſchimi praktiſkim heſtami wupelnene, ſ jenym ſtowom, lubowaneho k. pschedbýdy pschednóſch, kózby wón ſ wutrobnym napominanjom w ſnatej luboſciwiſeſi wobſanku, nemóžesche wuberniſchi a reniſchi bjeſ, hač bjeſeſe. Teho dla dawa tež krajſka direkciija jeho pschednóſch čiſciecze, ſo by potom ſózdemu ſujičjanſkemu wucjerej jedyn taſki exemplar, k dopomocju na tule konferenzu, gratis pschipo- ſtała, ſtož ſo, ſož bym ſtyskač, w bliſſich dnjach ſtane. — Njetko bjeſeſe ſchwórej hodziny pawſa. Po tejsamej ſozjelowaſche wyſkodo- ſtojne vráſtium ſtatistiku ſujiſtich wucjeriſtich konferenzow a ſtož je ſo w ſózdej hiſom džietalo. Bes wſchelatimi jednanemi, kórež njeſto ſeſehowachu, ſpomnu jenož hiſcheſe, ſo k. wucjer ſkozor ſ Ketliž ſatoženie ſujiſteje pensionkaſy ſa ſawoſtaſene mandjelſte ſemre- tych wucjerow w dolhim, derje wudželanym pschednóſchku nametowasche.

Hakle pschipoſdnju w jenej hodzinje ſo rjana generalna konferenza, kiz bje kaž mlodniwa, woſchewiaſza oasa w ſózdeho wucjeriſkim ſiwenju, w Božim menje wobſanku a to ſ tym, ſo naſ- wyſchſchi duschowpaſtyr zvleje Lužiſy, naſch do- ſtojny, lubodrohi k. Dr. Wildenhahu, wjery- a duchapotnu wutrobnu modlitwu djerzeſe a psches to hiſcheſe junkróz pschitomne duchje wulzy natwari; na čož ſo ſe ſwjaſtej horliwoſeſu tamna rjana ſchwicla wuſpiewa: „Rech ſtajuje ſawoſtanu, o Božo, pschi tebi!” —

Bóh luby Knes paſ, wot kórežož wſchitko žohnowanje wuſhadzuje, chyt mitoſcjiwie ſpojeſcje, ſo by tuſon djeni woſebje prawie žohnowania- poſtnu djeni ſa naſche lubowane ſerbſke ſchulje byt, tak ſo bjechu naſche lubo ſerbſke dječzatka pschezo vale a bóle roſte a pschiberale w poſ- naču Jeſuha Khryſtuſa!

F. Z Radworj a. Tamny ſchwóriſ nožy 6. t. m. buſhtaj tudomnaj pschelupzaj, Weizka a ſpitans, psches nenadžitych hoſeſi domapytanej, menujzy psches paduchow. Najvredy bjechu ſo pola Weizlez w malej ſahrodzi psches woſno niuſlamali, tóſſhio wiezow wón ſnoſyli, tež druhé niuſka k wotneženju pschihetowali. Ale

bórsy buchu woteknacjí a nemjelachu ani khvílu, malu forbalku s penesami šobu hrabnycí tis na blidzie stejo wostajichu. Jenož 2 lachcilitaj trubkow wsachu šobu, so bych u řebi tola na rustaty strach jenu řapalic̄ mohli. Dokelž pak by nedwórlive bylo, jenož jeneho pschesupza swopylem pociešic̄ a druhého niz, dha podachu ſo tež te klamarej Špitancej. Dokelž taſkim hofejom kózdy durje ſawrene djerži, ſaliesvchu horela s woſneshlom na najſtou a wot tam do flamow a do pinzy. Šsu tam tež derje vobylí; pschetoz bes druhim ſu šobu wsali 16 fanow butry, 30 puntow ſhofela, 2 ſtobulaj ſolera a druhé twory na 40 tol. w placzisne. Kaž hlyſhimy, ſu tu ſamu nōz na to tež Nezwacjilſkeho ſlamaria wopytali a tam hischeje hōrje pobylí. Šda ſo, jako mieleto leſne hlyſhceje towarzſto woſebje na ſlamarjow wopohladane.

Na druhí džen popoldnu wokoło 5 ejich poda ſo tu hischeje ſrudniſchi podawſ. Dokelž ſo na farſlim dworje nowe hródje twarja, ſu tam wſchelale róſčky nastajene. Na ſpomnenym dnju, ſtama ſio jedyn turyc̄ róſčkow, na koſtrymj ſo runje tſjo murerjo namakachu. Dwaſ wotendžeschtej ſe ſtrójenjom a nietotymi matymi ſluſnenjem: tón tſecji pak padze neſbožomne dele a hromada kamenjow, tis na róſcheje ležachu, hnydom na neho: kamenje roſmeſechu jemu nimale zylu nohu a ranichu jeho tež cęzzy na druhich džielach cjetia, tak ſo je mało nadžije, hac̄ pschi ſiwenju wostane. Wón je ſ Hōſniy pola Rissei. ^{*†*}

Z Kamjencā. Po doudženej ministerialnej wuſtaſni wuſbjeſne ſo tudomny wotreſny ſud wieszcje kónz injerza 1860. Zeho džieka pschedjela ſo tudomnemu ſudniſtu a wotreſnemu ſudniſtu w Budyschinje.

Z Dubrjenka pola Kulowa. S naſich wokrow many džiwny napohlad. Hýzom wot 4 nedžel ſem vala ſo Čiſkowske kuſi a torfnichčja na tſioch blakach a napelnja zylu woſolnoſc̄ ſ kurom a dymom. Hýzom vali ſo blak wot wele ſarrachnych jutrow, tak ſo val hýzom hac̄ ſ naſichim ſezomnoſcjam doſaha. Wele hózci hľuboko dymi ſo tam ležazt tóř; hischeje neje ſ pschedwidzenju ſak dalolo hischeje

móže wohen pschimacj. Spodžiwe ſenož nam je, ſo nichčo niz najmenſche neczini, ſo by ſo wohen psches pschierowy wobmesowala ſo najmenſhemu dale pschimacj nemoh!. ^{K.}

Z Róžanta. Na ſw. Michałka wſa naſch f. kooperatör Eugen Scherzel (Czech) „Bojeme“ wot naſ we rjanym cíſtym ſerbſkim vriedowanju a czechesche ſobotu 1. oſt. do Wielena pola Brita w Czechach jako pschichodny kaplan. Na jeho miesto pschindje 8. oſt. ſ. Ludwig Augermann. Wón je rodzeny Njemj*) a my ſo nadžijamy, ſo wón tež tak derje ſerbſky narukne ſaz jeho predomnik. Ale ſ temu je wysche druhého wele czaſa trſebne; duž dre ſmiejemy njeſt kózdu druhu nedželu ſaſo njemſte prjedowanja, hac̄runje iow nedželu jenož njeſtoſi (newjeriu ſo 10) Njemy ke miſci pschindu!!

Z Protycā. Tudy bu 6. t. m. $1\frac{3}{4}$ lieta ſtary Julius, synk tudomneho ſhjejerja Korle Teicha ſ mlynſteje rjeti, do ſotrejje bie naſkerje pschi hroſtanju panyt, morw wuſechneny.

Dopis XX.

(Nationaloekonomiſki.)

Nach tydjenſchi dopis XIX dyrbimy naſpredy w tym wuporedziej, ſo ma tam na ſtrone 325 rjeſacj: „A pschi pschedacju wjez ſameje, t. j. ſubla abo ſiwnoſcie dobudje (doſtane) ſo ſaſo najheſejſcho psches pschedacje ſe ſwobodne ſe ruki wele wjaz y hac̄ psches pschedadzowanie w ſubhastazii, hdyž móže ſo prjensche ſ dobrej khvílu ſtacj, hdyž móže ſo dobrý a pschiſprawný ſupz wotčazacj, woſebje taſiſi, tis móže tež placzic̄.“ — Njeſt pak dale. Hdyž nan wot žony a wot džieci wumre, dha je to pschedzo wieszcje ſara ſrudna a hubena wjez, woſebje pak tehdom, hdyž ſu ſhjejkata hischeje male, newotčezhnene, newotroſeſene. Ale hischeje wele hubenſho je, hdyž ſim pschi tym ničjo ſawoſtaſik neje. Tehdom matej hubenſto a ſhudoba ſneſtvo. My hischeje dale džemiy a prajimy: Hubena wjez tež je to, hdyž nan wumre a žoni a ſwojim džieciom, — kotrych

*) Kaž hlyſhimy, móže tón knes cjeſſi. Ned.

śnano je kielka cijebiżska — nież wjazy nesawostaj, hacj swoju bursku wjez, to rjela: swoje burske kubto (welsche abo mensche) abo swoju sahrodnisku živnoſcę, kiz je sa živenja wobħedżat; hdyż jimi wychiche swojeje leżomnoſcę żane hotowe nahromadżene penesy, żane kapitalije nesawostajt. Tehdy ho potom, woħċejje hdyż hisħċejen żane džiečjo tak daloko neje, so by sawostajenu nanowu wjez na ho wſaq mohlo, noxbole rofestajecż newiedja a dokejż ho wurunacż nemoja abo husto ċenoż newu stoj a ho bes ho bu fridowacż, dha mjenja jako herbojo (wudowa a džiečji, tute ħnadj hisħeje wot vormundow fastupene) potom, so je sa nich najslepe, hdyż nanowe kubto tak rucje hacj möjno pschedadja a ho do dostačykh penes rosdżjela. To ho też potom husto stawa; kubto abo leżomnoſcę ho pscheda; n-anowy a jidu statok, kiz je jidu wschiċċiħa hacj dotal kublat, je precj a do jisvhx rulow. Ale ċenoż jara, jara poriedko stanu ho to k wjernemu a wopravdżitemu sboju herbew, nojhuxxjieti k jidu najwelschesi schlodži, k jidu pschitrotbenju. Taikse pschedacie nano-wieho statoka na jisvhx ludji, kiz wudowu a džiečji do zuiby rospershi, tak so żadyn wjazy nież domoch ptačej nima, ħwiedhi f'id ras wo frōnej roshladnoſcji herbów, nech hu tucji wudowa, dorosġene džiečji abo nech je vormunda, kiz na pichedacie eżżej; taikse pschedacie ħwiedhi wo frōnej abo s żgħi jañum widżjenju do pschichoda, wo połkym pschedewinacju niesħiċċeho čażu, hdyż placċiuna burski kublow a živnoſcōw, kaj ħmū psched tħodżenju w dopisu XIX. widżilli, džen wote dnja tak smogu horje dje, so budżesch, hdyż l-jefta swoju wjez pschedas, ho hijom k hetu, a eż-żid posdżiżho eż-żid bôle facj, so by ju pschedat. Eż-żid posdżiżho eż-żid bôle budżesch widżiċċ, so by, dokejż hy sahe a po placċiñach pożdnisħeho čażha tunjo dat, wele stów, hai iż-żażżol toler shubik, fuqej by hebi sdżeraż, hdyż by s pschedieżhom wettexxafak a tgħid nepshedat. Tu budżie miedd-kolluż prajież, so dokejż je wo pschichodji ryci, nichid wedżiċċ nemōje, taikse placċiñu burske leżomnoſcę smjeja, hacj dale horje póndu, hacj bi: dje wjazy placċiċ abo ħnano też mene. Temu mamy na to

wotmolwież: My naspreż dy Sandženioſcje hla-dam; ta naš wucċi. Tu widżim, schto a kaf je w Sandženiyh lietach bytu, tu widżim, so fu wot wele liet hem burske kubla a leżomnoſcje pschedzo bôle a bôle, haj ħylnie w placċiñi horje liette, niż val dele. To je shonenje Sandženiyh liet; Sandženioſcż val wucċi a dawa psichod spōsnawacż. Dale ho prasħam: Mat tiek psicheranje abo horjesenje, kiz hacj do-tal hisħeje pscheda kaf neje, njek na jene dobo swiġi kien? Je to same nojwixxhu wypkoſoſcż dozvito, tak ho placċiuna kublow a leżomnoſcōw ħawl wjazy horje a wistżei horje hicj nemohla? Wiesiż niż, tu hisħċejen dotko żadyn kien nese. Hdyż wħċċo druhe w placċiñi horje dje a wschiċċe potrebnoscje živnenja po tejj mjeri, kaj ho lud, misfawanie a picheskupstwo psichoporia, džen wote dnja ho droża — dha dyrbjek leżomnoſcje, kiz wschiċċu živnoſcji podawaja a wschiċċo sejje, w placċiñi do sadu wostaq a delje hic?! To nech druhil wjieri; my niż. A na-poseidku wv, kiz vrasżej, so ħnano möhle kubla a živnoſcje pschihodni sajja menje placċiċ, schto macie wu sa ho a sa waſċhe wupräsenje, schov by to same dopokafato abo waſċhe wjedžiċċienje podperalo a k wjieri spodobniko? Wnjetiċċiim čażu a po tħm, kaj wschiċċe ħwietne a statne wobstajenja njek fu: nieżol! Jenoż mör, welshe wotemrecje luda, dliesħe wόjny a minnhe tune lieta möhle w tħm niesħiħo pschediċiċ. Ale schiex ċżi k tiekse čażu do preżi wedżiċċ a widżiċċ, schio je docżakowacż a ho jidu bojcej? Schiex ċżi k tħo dla pschi ħwixiim eż-żenienju tħo prasħenja, hacj budżejja burske wjez pschihodni tuniċċhe abo drojjsiħ, po ne-wiestym pschihodji ho stożowacż a niż na wjesto niesħiħeho čażu, niż na wjestr sandženioſcż a jeje shonenja hlabżiċċ?! — Wiesiż nichid, neħbi nerofomu a bes samuġġha bojaġġu byej. A same, byxhuli też ras čażu pschihet, na kifnej runnej spomniċi, dha byxu, dokejż pschedzo ċenoż l-hwili traġa, tola ċenoż też na lu l-hwili placċiñu burski wjezżi tgħiex. — Minnhe pschitħadu fu nam se živnenja snate, so fu hebi ludju tejk a tejk iż-żażżi fa-swoju bursku wjez żadali a nejju to dostači möhli. Ma to

su nješotre ljeta wočakali a hlaſ, potom su niz jenož teſko, ſeſko ſebi predy žadachu, ſara derie, ale tež husto hiſhejen wele wjazy doſtali. Wiv ſmu husto we živenju ſtorižic a ſebi poruſowacj ſtyscheli, ſo ſu ſebi ludjo ſwoju wjiez (lubko abo živnoſć) viſhed njeſotrymi ljetami, tehdrom, kaž njeſko wiđja a praſa, tunjo viſhedali, doſekj buchu ju njeſ po njeſotrym čaſu poſdijſho wele, wele drožiſho viſhedacj a wele weſchi wenes ſa nju doſtači mohli. Potom ſo w hlowje drapaja, meraſaja a ſo woſkorjuja, ſo ſ viſhedacjom neju wočakowali, ale ſu wjiez, kaž praſa, na pot darmo precj dali. Glajſe, tajſe mózne viſhberanje placiſny burſtich ležomnoſčow leži w duhu njeſiſcheho čaſa, kij w tutym naſtuwanju runje won mózniſho poſtračije, dyžli w janym druhim. A na taſki ſylin hloſ nascheho čaſa nočzedja hiſhejen mnosy bes lubymi ſerbam poſtuhacj, niz na njon ledjbowacj?! My newjemu, ſhto dyrbiato wo- pravdje ſyliniſho a ſroſymlinſho ſ nim ryečeſ. Hdyž diječi a wudowa nanowe lubko abo živnoſć namreja abo herbuja, dha je ſa nich, jelj je wudowa abo žane wot ičih diječi hnydom na ſo wjazj nemože, naſtrawniſho a ſa viſhiech naſwujitniſche, ſo nanewu wjiez tak dotho hacj mózno a woſebje tak dotho w ſhromadnym herbſtwie woſkhowaja, doniž diječi abo tola jene, kotrež móže ju potom na ſo wjazj ſ polnym ljetam neviſhindu. ſou ſ počným ljetam viſhichle, potom nech cjiuſa, ſhtož chzeđa. K najmenſhemu nebuđa potom niſomu, woſehje tež niz macjer a vormündam žadyn poruk cjiuſic móz, ſo ſu ſim nanowu wjiez viſhedali, jahe a runjo. Woſtane wjiez w ſhromadnym herbſtwie viſhichle, dha ičih viſhich naſljepe ſkuſkuje. K viſhedacju na juſych je viſhedzo čaſa doſej a poſdijſho, hdyž ſu diječi, abo tola njeſotre, i počným ljetam viſhichle, namaka ſo viſhedzo ſterje njeſakſki pučj, ſo jene wot nich nanowu wjiez na ſo woſme a te druhe woſnamaka. Diječi ſo petom ſame naſljepe roſteſtaja, woſnamaka a wurunaja: tón ſiž wjiez na ſo woſme, jene po druhim abo hewaſ njeſak. Nanowy ſtatoſ woſtane tak w ſwojbi, hdyž tež w rukomaj jeneho. Viſheda-

dja paſ ſón wudowa a diječi, na juſeho diječi ſhano viſhes vormündu, — viſhetož buchu wone ſame ſhto do teho prajicj mjele, nebychu wjeſiſje do viſhedacju ſwolite, — dha je to viſhedzo wulſi nedostatſ a wulſa ſchoda ſa ne. Viſhetož viſchi tajſim viſhedacju woſme ſoždy, wudowa a ſožde diječo, njeſotre ſta wet ſupnych wenes a žane nima po prawym ničjo abo tola niz teſko ſo mohlo poſdijſho njeſchtio prawoh' ſapocječ. Nanowa wjiez je precj a w juſych rukach. Wudowa a ſožde diječo maja drje njeſchtio wenes; wot tých ſu potom žiwe, ale te ſo predy, hacj moža ſhto ſapocječ, roſtrebja a viſhetrebaja. Na poſledku husto žane ničjo wjazy nima, mjeſto ſo, hdyž je ſo nanowe lubko abo živnoſč ſenemu diječju ſakhowalo a tuto ju doſtalo, tola tuto jene diječio ju ma a woſkedi, ſotremuž w ſamych poſdijſich ljetach viſhitzu druſu bratſjo a lubje hotry hiſheje viſhedzo rady a lubje viſhilhavjeja. Ale hdje woſtava ſtaruſki dom a ſtatoſ, hdyž je w juſych rukach a ničto tam wjazy neje, ſiž by ičih tam ſ bratrowskej luboſcju wital, a ſe ſotrowſkej ſwjernoſču viſhijaſ, hdje tón dom a ſtatoſ, hdjež je mlode ljetu ſwojeho diječiatſtra radoſtne viſhebyt?! Viſho je zuse, ničto jeho neſnaje; wón tam žaneho vrana, tež niz bratrowskeje a ſotrowſkeje luboſcje wjazy nima. Zenož ſrudne ſacjuwanje ſacjuwa jeho wutroba a dopomnia jeho na nanowy, predy drohi, njeſ paſ jemu neſnaty, zuſy dom. ſsam ſhano hiſheje žaneho nima a nanowa pomoz, ſiž je doſtak, je ſhodna byla a neje dohahaſta, ſo by ſo ſam njehdje ſaſtaracj abo ſakupicj mohli, doſekj je tež wot neje ſobu žiwy byzej dyrbiat. Tak ſo viſhes tajſe roſtijelenje do diječi a na wudowu husto nanowe ſawoſtajenſto ſylje roſtrebji a roſverschi a na poſledku žadyn ničjo žvle nima, mjeſto ſo hdyž jene diječio nanowy ſtatoſ doſtane, tola tuto njeſchtio hódné ma. Wuplacenje tých druhich nevane tež potom tu temu tak cjeſlo, doſekj ſo tola jene na jene dobo na viſhiech ſtacj netreba, wele bóle ſo na jene po druhim po wjestych termiſjach ſtawa tak, ſo može ſebi tón, ſiž je wjiez na ſo wjaz, bes tym viſhedzo jaſo njeſak pomhačj.. —

N a w ě š t n i k.

W biegu ciechnienia 56. krajnej lotterii dostach sztachetowaz weisze dobytki do mojej folleksji:

na cę. 11719	1000 tl.	na cę. 40888	400 toler.
" "	11729	" "	3984
" "	32507	" "	21834
" "	21809	" "	45518
" "	52948	" "	1106
" "	52991	" "	11763
" "	17624	" "	34771
		" "	42140
		" "	17610

na cę. 1194 **200** toler. na cę. 38657 **200** toler. na cę. 17637 **200** toler.

" "	11762	" "	34763	" "	17655	" "
" "	3904	" "	34781	" "	17662	" "
" "	21826	" "	7951	" "	23385	" "
" "	38617	" "	11267	" "	38563	" "
" "	38652	" "	17611	" "		

na cę. 38948 **100** toler. na cę. 32549 **100** toler. na cę. 21806 **100** toler.

" "	38963	" "	32563	" "	21808	" "
" "	38966	" "	42139	" "	21850	" "
" "	38968	" "	42145	" "	21875	" "
" "	1109	" "	42152	" "	7942	" "
" "	1120	" "	52915	" "	7966	" "
" "	1170	" "	52947	" "	7976	" "
" "	1191	" "	52958	" "	11238	" "
" "	11717	" "	52976	" "	11251	" "
" "	11752	" "	52985	" "	11276	" "
" "	11794	" "	66703	" "	11286	" "
" "	12159	" "	66721	" "	17650	" "
" "	38663	" "	66754	" "	17697	" "
" "	38668	" "	3912	" "	23372	" "
" "	19910	" "	3913	" "	23387	" "
" "	13204	" "	3919	" "	38543	" "
" "	13257	" "	3922	" "	38559	" "
" "	13280	" "	3947	" "	38599	" "
" "	13285	" "	3962	" "	38600	" "

W bliższej nowej 57. krajnej lotterii, któraż po 12. dezembera s'przenej flaszu spoczyna, porucząm po cieszeniu Gserbam Budyschin a wołonoscie s'wulim wuberlom lošow wschelakich hlewnych folleksior a to w $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{8}$ lošach.

W Budyschinje, 15. oktobera 1859.

K. F. Jäger,
na swonomej lawce haſy, cę. 801, delefach.

Lotteria.

W V. klasz 56. teje lotterije padje też tón ras do mojej kollekty sašo jedyn hłowny dobytъ po

na čđ. 22532

10000 tol.

Pschi tym porucząm so s lóšami I. klasz 57. teje lotterije w $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{8}$, kotrejż czechnenje so 12. dezembra t. l. stane.

W Budyšinie, 20. octobra 1859.

Wylem Mattheis,
na bohatej hašy pörnjo štotej winowej ficii.

Lošy sa nationalnu lotteriu, à lóš I toler,
porucza F. Kalkhoff, s bydłom na žitnych niskach.

Brjeni hłowny dobytъ: Sahrodowa kbjęza se sahrodniskej leżomnoſcju. Koždy loš dobydże a kóždy dobytъ smieje najmęnscha toleć kupneje placisny.

Moje dawno snate a wošebej dobre

Šu ch e d r o ž d z e

posicjam sašo najnaležniſho k předſtejazym domšowankam, termusčam a druhim ſwedzenjam. Bes hym jo ujekotli drugi droždijepſchedawrjo w lječju lekheho ſtajenja a poręckeho woteberanja dla žane droždzie nimaja, pschedawam je ja stajnje a poſlująju tak też zyłe lječje swoim herbstim pschezel-nizam s najczertwiczymi a najliepschimi droždjem i tykanzam, blinzam a druhim veczvam. Teho dla nadzijam so ſdobnie, so budja je pola me kupowac. Też wſchute druhe twory k peczenju budu ja jim dobre a tunje pschedawac. To wſchó k pschedzelnemu wobſedzbowaniu poruczejo proſču wo bohate wopytanje.

W Budyšinie, 1. septembr, 1859.

NB. Te same twory ſu też we mojej flamarni w Maleszczach k dostacju.

na herbscej hašy pschi móromaj.

Zytle do bry ſyrop,

punt ſa 12 np.

a pschi wotebranju 10 abo wjazj puntow hſchęje tuniſho, pschedawa, ſo by njeſotre ſu dy wotbyt,

J. G. F. Niecksch,
na herbscej hašy pschi móromaj.

Szylnyjenoletylny ſriebz, bruneje barby a mujskeho ſplaha je pola Hajnka w Lemischowje na pschedan.

Jadrine, ſuchę, khōjnowe deſki wſchelatich dimenſtow ſo tunjo pschedawaju na knejim dworze w Ströji pola Macez.

Wot vſchichodnejne ſoboty budje w Smoleſtrjowej kniha ēnje, pola knihwjasarjow a pola pschedelupa ſakuba ja $2\frac{1}{2}$ nřl. k dostacju:

Pschedzenak abo

Protka ſa Sſerbow
na ljetu 1860.

ſu stajnje čerſlwe k dostacju pola

A. B. Pannača
na ſmuškomnej lawſtej hašy.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci 6 np.
Štwortlētna předpłata pola wudawařja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Cislo 43.

29. oktobra.

Lěto 1859.

Wopshijecje: Szwjetne podawki. — Se Sserbow. — S Budyschina. S Lubija. S Ketlicz. S Viškopiž. — Dopis XXI. — Powuczenje s pschirodospýta. — Sudniſte dopis. — Spjewy. Hanž Depla a Mots Tunka. — Nawjeschtuič. —

Swětne podawki.

Sakska (Saxska). Jeju majestosći kral a kralow a a kralowstvi prynzeſſyňe Sidonia a Sofia su s mlodej arzypwójwodtu Antoniettu, tóſkanstvi prynzeſſunu, 22. t. m. hród Weſenſtein wovuſchczili a do Dražđan ho podali. — Prynz Gustav s Wasa je 24. t. m. do Dražđan pschijjet. — Pomnik semretheho krala Bedricha Augusta na horie pola Nochliča, 46 ſochci vyšoka wieża (törm), bu nedarno dohotoveny — Sa ſhudnych woženeych reservistow, kij su pschi poſlenim mobilisowaniu do ſlužby powołani byli, je ho s roſdželenju narodalno: wot krala 500 toler, wot kraloweje 300, wot ſtronprynza 200, wot prynza Jurja 200.

Sakske wójvodstwa (Saxske wojwodſtwa). W mjeſcie Coburgu, kij je ſa kydlo na rodneho towarzista wuswolene, bu k. s Benningſen ſa pschedbýdu pomenowany.

Pruska (Prussia). Prynzregent je ſprymdomaj Bedrichom Wylemom a Albrechtom 22. t. m. do Wrótſlawja (Breslau) pschijjet a potom ruſowſkemu khejzorej hacj do Olawy (Oblau) napscheſciwo jieſ a ſa tym ſamym weczor ½ 9 do Wrótſlawja ho wróciſt. Khejzor je 24. ſaſo do Warszawy a prynzregent do Bartina ho podat. — W minifterſtvi e wuradžuju ſo njetko pilnje namety ſa bundestag.

Rakuska (Rakufa). Khejzor Franz Josef neje ruſowſkeho na mesach w Myſlowizach powitał, kaj ſo to predy ſa wiestoſeju powedaſche.

Duz dre hicheje pscheſciwo ſane prawe pscheſcielſtvo bes wobimaj knežerſtwaſi newobſteji. — Poliſaiſki miñiſter baron s Hübner bu na ſwoje žadanje ſe ſlužby puſchczeny a ſwobodny k. s Thierry na jeho mjeſto powckany. Tež na mjeſto adjutantow (pobocznikow), hrabje Grünne'a a barona Kellnera ſtaſi druhai pschichcioi, meñujy hr. Crenneville a hr. St. Quentin. — Njekotri wuhersky ſemenjo wuradžuju w tu ſhwili ſ ministromaj ſnutſkomnych naležnoſcior a polizaſtwa liepsche ſwojeſe wóteſſiny. Wulke ſlubenja, kij su ho tym hanym činile, ſu pecja wina, ſo je k. s Hübner wotſtupit.

Françowska (Françofa). Khejzor je dołhe wuradžomanja ſe ſardiniskim miñiſtrom Dabormidu mjeſ. Franzowſte wójſto, kij ma Marokanskiſ ſa wſchelake nepscheſcielſtvo (31. augusta biechu čjiodku Franzowſow jatych wſali a potom živých ſpalili) počkostacj, wujahny híjom na měſy a ſteji pod generalom Martimpreyom. — Prynz Napoleon je hicheje w Londonje. — W Parisu je ſo modenski wójwoda wupraſit, ſo chze ſwoj kraj puſchczej, ſeli ſo tóſkanſti wulfowójwoda a parmiſka wójwodowa ſwoje ſaſo doſtanetaj. — Sa erpediziū pscheſciwo Chineſiſkej chze Franzowſta 10000 muži ſobu dacj.

Italska (Italſta). W Parme je bu njetko 80 muži, kij ſu ſo na ſnatym neſſtuku wobdžiliſi, ſaiatych. — Storki a bitwy bamužowych a modenskich wojaſkow ſe ſbjezkarſkimi ſo bórsy wocjaſuſa. — Neapeljski kral chze bamužej

traj saruczelj a jeho podperacj; tsi neapelske fre-gatty (wulke łodże) płowaja na pobrjoach Romagnie. — Franzowska budżet siedzi wot Sar-dynskej saptacjenje wojniscich wudawkor žadacj. — Biskop w mjesce Rimini bu wot (nochwilej) wyschnoscje we Bologni sajaty. — Samuj je 20 t. m. sajto do Roma pschijjet a bu wot luda powitanj.

S wajczańska (Schwajcarska). Hłowne po-stajenja miera w Zürichu su sejchowaze. Lombardsta woistupi so Napoleonej i wiewiacjom Peschieru a Mantuw. Napoleon dari tużam sardinissemu kraju. Sardincka placji Rakuskej 40 millionow schiessnakow a pschewosne tsi pecziny dolska. Prawa wuhnatych knežerow so reklamiruja, ale mesy italskich statow wuradźitej Franzowska a Rakuska i drugimi europiskimi merchami. Wobaj starataj so sa wutworenje italskeho swiajska, i kotretniż tež Venezijska fluscha. Amnestia so saruczi. — Hrabia Colloredo, rakuski polnomožnik bu wot bojeje ruczki sajaty. — Polnomožnikojo so hiszceje nejsu domoj wróciili, dokelž maja wschelake wjezy dowuczinej a mjer dotal podpisany neje.

Jendželska (Jendželska). — Kralowska swójba je so i puczowanja sajto do Londona wrózila. — Knežerstwo nochze czerwic, so by Schpaniška wójnu i Marokanskiej sapocjata, a wele menje, so by struch kraja dobyta.

Španiška (Schpaniška). Knežerstwo je 22. t. m. sapoſłanym wosjewito, so chze Marokanskej wójnu pschipowedzicj. Teho dla je weshelo a wschudzom klubja so podperansa. Pschindje — li i wójne, dha budżet wjezieje Franzowska Schpaniškej pomhacj.

Ze Serbow.

Z Budyšina. (Sapostjene). Njeħdušchi herbsti wotpōštanż Jan Hejna i Maleje Dorsheje, tsi napoſledu wjetrnik w Rodezach wobħedjesche a ljeta se hwojej swójbu do Australiskeje czechnische, se kaž hmx hallo w tutych dnjach shoniſti, jenož hacj do Hamburga pschieschot a tam na kholeru wumret.

Z Budyšina. Garájska konferenza na

tudomnym tachantiuje bu tež ljeta po waschnju, kaiſež hžom wot wele ljet hem wobstejt, wotdjerjana 18. a 19. t. m. pod pschedħydstreom k. biskopa a budyſteho tachanta **Kudwigiga Forwerka**.

Z Lubija. Wot tudomnego wokreſneho ūjada bu 11. oktobra khejkar Korla Freund i Luska (pod menom Sommerez Korla liepe snat), tsiž bje 1. augusta w pjanosejji swoju hamodruhu dżówku i nożem sraint a nawożenju teje sameje, krawża Röſigera i Wujesda, salkt, k wóhom ljetam na zuchthaus wotħudżen.

Z Ketlic. Dokelž postocjerjo nasich no-wych byrglow hiszceje i džielom hotovi nejsu, budžet te same hakle 30. t. m. poſwiecjen.

Z Biskopic. Ministerstwo finansomnych naležnosćej se naschemu mjestu dwelito, so kmie po wotpanenju dotalnych pschi wschiesch schtyrjoch hermanach wotdjerzanych sfónnych wi-kow, wot njetko kózde lieto dwoje woħebite konfaze a sfónne wi ki wotdjerżej, a to: prjene ūjedu po nedjeli Ocili (3. nedž. pofta), a druge ūjedu po Draždanskim nasymslim (Hawksim, Gallusmark) hermanu. Prjene tudomne konfaze a sfónne wi ki budžet po taſsim ūjedu po ljetuschim dreždanskim nasymslim hermanu t. r. 26. oktobra. Prjene tsi ljeta nebu-djeja so żane mjeſtinisſe penes (Stättegeld) žadacj.

Dopis XXI.

(Nacionaloekonomiſki.)

Druhdje sajto namakamy herbow (wudowu a bjeċċi, tute pod vormundami), tsiž nejsu i wopredka tak sablaſnene, so bychu po nanowej hmerci hnydom jeho sublo a statok pschedali. Woni jón hromadje wobħowaja a wobħedja. Wudowa macj hospodarstwo dale wiedże; bjeċċi su pschi nej a wetsche ju podperaja, si pomhaja a džietaja; mensche so wotċahnu. Tak wschoderje dže, wschitħi so derje žiwsa, nanowa wjez isich subkuje. Tak su njetotre ljeta derje hromadje. Bes tħim pak je jena dżoġla abo ħnadjji dwiже steż wotroſtej, tsiž chzetej so żeniz. Macjeri pak je so wostudjito, hospodarstwa dale wescj. Vormunda by ħnano tež radu wldja,

hdyż by so jemu vórmundžistwo kruch położilo; pschetoż wobśredź dżieci nanowy statok abo kubło s macjerju hromadze a wedże tuta hespodarstwo, dha je vórmu dñeje fastoinstwo wobschiernische. Vórmunda ma se zarjadowanjom a naledžbowanjom macjerneho hospodarstwa, taž tež issłicžbowanjom tajkeho macjerneho a džiecięzeho hospodarstwa pschedzo lissi wjazy cjiniež, hacž hdyż tu tajke ratariske abo bursle hospodarenje neje. — Tola wróczmy so. — Jene abo dwje džieciži — ſunano holčzy — ſtej wotroſtej a chzetej so jenice, matej tež k temu ſtađnoſcę. Pschecjiwo temu nicho ničo mječi nemore, jeli je ſtadnoſcę — paruſia — dobra a nawoženja pschiſprawny člowek. Ale njetk dyrbja tež veneſy bycž, jako nanowa a macjerna pomož, ſiž by so ſobu data, jeli ſebi nawoženja tajkich hnydom žada a je nuſne treba, dale veneſy k domjaſej nadobi, k muhotej atd. Hotowy veneſy pak nan žane ſawostajik neje, fotrež bychu so pschi wudacju jeneje abo dwieu džówkow jimaſ ſobu dacž móhle. Ze tu žane neſbu. Njetk ſebi newedža radziež a pomhač. Venesy dyrbja bycž. Duž panu njetk na prjenschu, najblischu, ale tež runje tak wopacjnu a pschelhwalanu myſl, menuiſy na tu, so chzedža nanowy statok abo kubło pschedacz a tak veneſy ſhotowacž. Njetk mjenitaj wudowa a vórmunda, so hınak nendje hacž so dyrbji ſo nanowy statok abo kubło pschedacz, so bychu veneſy doſtali. To djerža njetk ſa najſprawniſche a najſepsche, wſchje druhe nesbožomne ſjehwki a wſlu ſchłodu ſ tajkeho pschedaczja ſa macjer a džieci ſewopomnjo. Kaz je wotmyſlene, tak tež potom, Bohužel! cjinia. — Druiſ ſjepje roſhladani herbojo (wudowa a džieciž) pak tak nečinja; cji ſebi ſjepje radziež a pomhač wedža; cji druhi ſjepſchi pucj pytaja a ſnaja. Ale ſak a koſki pucj? Cji ſu daſoko wot pschedaczja nanowcho statoka ſdaleni; hlaſcie, cji mudrisko takie cjinia: Woni na nanowe kubło abo žiwnoſcę njetk ſo veneſ — njetk ſta abo iſkazý toler, njetk ſo džieci, ſeſkož ſo pschedaczja ſa, ſo móhlo ſa jene abo dwje džieciž ſ nanowho ſawostajenſwa njetk ſchincz a na jene ſ ſubla wupanycz, abo ſeſkož ſunano ſebi nawoženja ſe žonu

ſobu žada a hnydom treba —, druhdje požecja a dadja je džowzy abo ſtej diwo, leterž ſo wudawates, tutymaj ſako nanowu pomož ſobu. Psches to wobſhova ſo ſa wſchitlich herbów, poſaiſkim tež hichče ſa neju nanowa wjeſ a idjerži ſo ſim wſchitkim, tak ſo psches ſahe pschedaczje do ſchłody nepſchindu. A požeczenje njetkotrych ſłów abo iſkaz toler penes budże ſim cji ſo činiež, cji ſe mene doſtha na nanowym a njetko ſich ſtatku abo ſubli maſa. Nimaja na nim ſyta žadyn abo tola jenož mało doſtha, dha doſtanu wſchidzem doſcji penes ſa tunju dan požeczenych, pschedzo pak wjeſſie teſko, ſeſkož može vo najſepſchim pschedacju ſene abo dwje džieciž ſtoučnje ſ nanowje wjeſy jako herbili džiel a vomež ſobu doſtacž. Psichi tym ma tole waſčonje runje won ſa te džieciž, ſiž ſu tak njetk ſo veneſ do prjedka won doſtale, to dobre, ſo psches to zylie wotnamſane neſhu. Wone ſu jenož na ſwój džiel do predy, niž pak ſwój džiel doſtale. Pschetož dokež hichče ſobu wobſedjerjo nanowho ſubla wotstanu, dha, jeli njetk ſo poſdžiſho pschi pschedaczju ſubla abo pschi roſtajenju tych druhich bratrow a ſetrow, tak ſo jedyn kubło na ſo bere, njetk ſo wjazy na jene džieciž wupane, hacž ſu te, ſiž ſu do predy brake, doſtale: dha jim to ſhu bene nendje; to ſim pschedzo hichče wotstan, wone to hichče pschedacju, hdyż tež poſdžiſho. A ſu ſnauo predy hizom wot nanowho teſko doſtalo, ſeſkož ſo pschedaczja dasche, ſo ſtoučnje njetk ſo poſdžiſho doſtanu, dha ſmjeſeja braſlič ſwoje nanowe precž. Macjernie ſim, taž ſo wie, hichče wypſe teho ſawostane. To pak ſebi tak predy macjernie ſmerte ſadacz žane prawo nimaja, hiba ſo ſim macj dobrowolnje njetk ſo wot ſwojeho do predy ſobu da. — Tak ſu to hizom mnoſy herbojo (wudowa, džieciž a jich vórmunda) ſara husto činiſli, a woprawdze niž k ſirojeſ ſchłodzi! — Necha pak macj ſo a ſu oje džieciž, ſo by tutym nanowym ſtatk ſdžeržata, dale hospodaricž, a ſu ſunano vórmundej ieho wobſtarania, ſiž pschi wetschim ſubli a ieho wobdžiekanju wot wudowy a džieciž ma, n'obcjeſne, dha je to, Bohužel! ſara ſrudnje a hubenje. Wobaj pschedopſnajetaſ abo

nesnajetaj tedom swoju najswieciszku pschissuschnosej pschecejivo dziecjom a hyrotam. Ale taise wobcejnoseje a nehody dadza so tez na wschelake waschnje polobzic a wotstronicz, n. psch., knono psches to, so so kublo pak zyle, pak po kruchach pschewotnaja, so sibi vormunda ja njesotre wobstaranja swojego fastoinstwa hischeze jeneho pomocnego vormundu postajec da, so sibi vormundske sliczbowansa wudziewacj dawa atd. atd. Taztich winow dla netreba a nejme so hischeze janym hyrotam jich kublo pschedacj. Stane pak so taise pschedacze nanoweho statola tola, knano dokelj macj abo vormunda abo wobaj nerosomnje na to ejleritoj, hacj tunjez prienschej a dziecjom zona nusa neje a zona dozahaza wina jich k temu nenufije, dha stane so to, kaž tybz a saho tybz shonenjow wucja, kózdy ras k jich wulkej schkodzi, kij hakle so po pschedacju, ale potem poszde, pôsnaje. Zadyn dživ teho dla neje, so tak husto sloržby a poruki wot džecji na maczerje a vormundow slyschimy, menujzy: so ſu, jako pod vormundami stejachu, tuczi jim rjanu nanowu wiez (kublo abo živnoscj) sahe, a kaž ſamy s predawskich dopisow widzili, hijom teho dla tez tunjo pschedali abo pschedacj dali. Taise sloržby a poruki ejinja so, wobpomnimy wschtka tole a schtož ſamy djenſa, psched tydzenjom a psched dwjemaj nedzelomaj roſestajell, potom s polnym prawom wschtikim tym, kij bychu taise sahe a tunje pschedacze nanoweje wjezy na zustych sadzjewacj a wotwobrocic mohli a dyrbeli.

Powučenie z přírodospyta.

Jako psched krótkim časom swoj prjeni spis psches Sserbske Nowiny na lubowane hona Sserbowstwa wupolskich, nebudzich so nadzak, so budze ton ſamy tak spodobnje horjewalj. — Wserlež nemozecze, kaf je me to ſweſelito, jako w Sserbskich Nowinach proſtuwo wo dalische powučenia s pschirodospyta ejitach! Nicžo nemozje mlodeho ſpišaczela wiesje bôle ſweſelicz, hacj hdyž won widzi, so so jeho prjene nastawki ejeſzenymy ejitarjam Nowinow spodobaju. — Nam, luby ſerbski pscheczelo, kij sze wy tamnu proſtuwu

wo dalische powučenia s pschirody w Sserbskich Nowinach na mne stajli, yraju swoj najutrobnischidzak sa taiske mi wopokasane pocjescenje, s tym ſtubieniom, so chzu, tak daloko hacj mi mōžno budze, pschichodnje druhdy nieschtu podobne s pschirodospyta wopisacj

Liedy bjech so synul, so bych hischeze ſlowicko wo nejjedostojecji wreczenzy spomnił, dha mi ejeſzenja redakzia Sserbskich Nowinow nieschtu pschepoda, schiož so na mbi nastawki poczahowacze. To biesche menujzy lisečkis ejeſzeneho ſerbſkoho pscheczela, kij je hijom wele nashonit, dokelj je pschi lietach. W tym lisečku chze mi won jaſnije dopokasacj, so je wreczenza, kotoruž ja ſarjezju, woprawdze ſiedowata. Tak nerady hacj ja nashonenja a powučenia stareho muja ſacjishnu, dha tola pschi tym wostanu: Wreczenza je sawiesze nesadowata a neje tez tamneho ſchulerja Handrika nihdy kuſnyta abo ſkota. Ejeſzeny pihač tuteho lisečika tez to wjesceje widzit neje; won sibi jenož na nju myslí. Pschetož nichot mi na Jane waschnje s wjescejmu dopokasacj nemozje, so je jeho woprawdzie wreczenza kuſnyta; to je jenož hole prajenie ludži. A wobſanknenju swojego lisečkisa hischeze tamny pscheczel swoje nashonenja s tym ſerbſkim pschislowom wobtverdzjuje: Wreczenza praji: „wokrom“, a ſmijiza: „ryſtow.“ Wobſlednemu rynckej tuteho pschislowa dam ja zylie prawje byc, pschetož kuſnenje ſmijizy može, kaž budzemy to posdžischo widzic, k ſmerci wesz. Prjeni rynck pak je newjerny, pschetož psches wreczenzu, tute newinowate ſwjerjatko, hischeze sawiesze nichot wofromit neje. — Dokelj je w tutych nalejnoscjach hischeze taiska newjedomnoscz a taiska bojasnoscz psched neschfodnymi ſwjerjatkami, dha chzu, kaž ſym hijom ſtubit, mojim lubym Sserbam wschtka pola naſ ſiwe hady tak daloko wopisacj, hacj je to k jich ſefnacju nusne a trjebne. Prjeni ſwjerjatko, na fotrž ſedžbliswoſej ejeſzenych ſerbſkich ejitarow ſtojci sibi dowolu, je hischeze junfróz wreczenza, dokelj je mi najwajnische, so by tuta jako newinowata so pschipoſnaſla. Rajprjensche, psches cjož wreczenzu ſpoſnaſemy, je jefna forma. Wreczenza je menujzy

wot hřívčího hřečka i wopuszczu delje ſenak tolſta a tolſtoſcji hnadi je ta maleho porsta. Barba ſtribeta a hřoſčí ſe pola stareje wreczenzy bljedocjerwena abo ſchierobruna; mloda pak ma na blowje czorný blečík, wot fotrehož ſo psches bljedocjerwenny ſtribet rjana, czornobruna ſmuha czechne. Brich u wſchitlích wreczenzow je nimale czorný, huba malicžka, czechóž dla može wreczenza ſenož male ſwierjatka pojrecž. Život, fotryž je njehdze pôł lóheža dohi, ſo hřiom roſtame, hřvž ſi leſtowej haložku na ujón ſchwifnemy, ſchtož pak pscheſiwo tutemu nježnemu, zylje neſchłodnemu, haj ſamo jara wujitnemu ſwierjatku jara neprawje je. Roſdželeny ſashyčík, fotryž wona husto ſi huby won ſuwa, ſo by ſi nim czuchata, wobſteji, ſaj hym hřiom ſpomniſt a ſchtož može ſejdy bes bojoſcje ſam ſypłacž, ſi najmehežiſcheho mjaſha a wona jón dužy ſuſo nulis ſczechue, hřvž ſo nječežho dôtkne. Wóči, fotrež vola wreczenzy ledy pýtnemy, ſtaſi rjanej čerwenej a dokež ma wona miſkawcji, ſaj to žadyn had nima (dopomincje ſo: wreczenza je iefcherža —), dha wona wóčy ſi czechami ſandžela. Šubicžli ſu tak malicžke, ſo halle kožu pschekuſhnye nemôže, czechóž dla pak ſo tež wona ženje psches kuſhanje ne-wobara, runę ſi najwetschim pscheſiſtehanju a ſi najkuromiſchej matri byla. Wobhladacieje ſebí teho dla, moji lubi ſerbi, wopisane nježne ſwierjatko ſmijerniſcho a necjeſkaſče wjazy ſi predawſchej žadkawoſeju psched nim, pschetož wopomincje, ſo tež w ſazplici wreczenzy mudroſej ſtoworicežela ſo wulzy ſpóſinawacž hodži.

So pak byſhce roſdžiel hadow, pola naſ ſo namakajch, jaſnije wedžili, dha chju pschi-chodnje tež te hady wopisacj, fotryčí macje ſo na ſebiſu bracž, dokež ſu iſedoste; ſaj tež te, fotrež ſo jenož ſi kuſhanjom wobaraſu, runę ſiſedoste nebyše.

3—č.

Sudniſke dopisy.

Wot wokreſneho ſuda w Budyschinje buſhu ſaſudženi: a., 3. oktobra Jóſef August Hessa ſe Sohlanda neprawje pschitſaki dla do 2 liet 6 mjeſazow arbeitshauſa; b., 5. oktobra Au-

gusta Šäkelež ſe Židowa do 10 dniów jaſtwa; a. c., Jan Schmiš ſi Małych Debjeſz paduchoſtwa dla do 8 mjeſazow arbeitshauſa; d., 17. oktobra ſhjeſt Jan Pilko ſi Lupoj dla pscheſiſtiwienſa zuſych penes do 3 liet 9 mjeſazow arbeitshauſa. Dale bu wot wokreſneho ſuda w Lubiju 11. oktbr. Jan Kerla August Freund ſi Lufka, dokež je 1. augusta ſrawza Röhlgers ſi Wujesba w hñjewje a pscheſiwas-tanju ſakkol, do 8 liet zuchthauſa ſaſudženy.

Spěwy.

Džiſeſza weczęornia modlitwa.

Sprózny hym, duž ſi mjeſej du,
Swojej wóčy ſandželu;

Wóči, twoja wſchudjomnoſci
Daj mi czechu mjeintwoſci.

Šym djeniſ cžinit neprawje,
Kneje, wodaj ſmilniwej;

Twoja hnada. Chrysta krej
Schodus wotwobročitej.

Wſchitlích lubych pscheſiſlow
Daj psches twojich janželow,

Wóči, ſwierjnje ſakitacj
A pod twojej ruku ſpacj.

Troſchtuj ſhore wutroby,
Šyſlne wociji ſetrez ty;

Mjeſaczej ſai czechemu
Dele hladacj na ſemiu.

Zaurich.

Jefuſ ſi wſchitko we wſchitkiu.

Loſ: Cjiche je to ſymerne ſpanje —

Jefuſ ſteji ſtote meno

Šnutſka w mojej wutrobie.

Jefuſ moje ſweſelenjo,

Moi troſcht we wſchej ſrudobje;

Wſchitko, ſchtož ſej požadam,

Pschi Jefuſu namakam. —

Jefuſ je moj ſchaz najdrójſchi,

Moje kublo najwyschſche,

W nebiu, na ſemi najlubſchi

Jefuſ Chrystus ſam mi je.

Bes njoh', ach ſak hubeny

Był a junu ſhubeny.

Jefuſ je ſo ſa mne podaſ,

Do ſmercje me ſubował;

Jesus je mi hrjechi wodač,
Ssam ho Bohu woprorač.
Wola Wotza saistupja
Jesus a me sarycja. —

Jesus tón me budje sbudžicj
S teho spanja smertneho,
Jesus budje hnadnje sbudžicj
A me činich sbójneho.
Tam b'dje Jesus moje wscho,
K temu wešelu ja so

Handrij Bjerkfa.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Na tu veschlepanoſej tola!
Mots Tunka. Nô schto dha pak masch?
Hans Depla. Hlai, to bičch cji ja nedawno
poli njemſkeho bura, kotriji mjejeſche ſerbiſlu
bjočku vſchitajenu. W uſki bičhu runje reje
a dijwka ho ſiveſebo knesa wopratcha, hacj ſmje
tež na pivo hicj. Ton pak ſ roškudzenoſeu wot-
rycja: Durchaus nicht! Na cjoj wona ſyjeſhnie
wurashy: Hdyž nešmjem durch Haus, dha pöndu
wokolo Haus; pöndu pak tola!

Mots Tunka. Haj woprawdije, ta je sa
wuskomaj mjela, kaž koſa koi. —

N a w ě š t n i k. (Serbske biblije!) Muzia.

Vſchichodneho

1. novembra 1859 (vſchichodnu wutoru)

budja so dopoldnia w 10 hodjinach na tudomnym hrodowym dworje
jen a fru wa a

jen a jalo ſa,

teho runja popoſdnju w 2 maj w kheji hroda Ortenburga tudy

njehdje 500 neſwijasanych herbiſkich biblijow*) po partijsach,

ſa hotowe penesy a ſaplaćenje na vſchekadiowanje vſchedawacj; ſchtož ſo ſ tutym wosjewja.

W Budyschinje, 6. oktobra 1859.

Kralowske ſudniſtwo we wokreſnym ſudje, wotdžjelenje ſa ſkoržbne zivilne wjezy.
Bach.

*) Tutón wudawſ (Helmerſowy) je ſ ljeta 1797 w menshím 4.

F. G. Kleinstück,

ſtearinowy a mydlowy fabrikant ſ Dražđan,

budje tež vſchichodny budyski hermanſ ſe ſwojimi ſadrifikatami, ſnateje dobroſeſje, wopytacj a dowola
ſebi, ſo byčhu čeſcjeni kupowario jeho neſmolili, tych ſamych na ſwoju firmu ſedzbiſivych činicj.

Woſebicje jaſnje ſo ſwiecjaſe

ſtearinowe ſwjeſy, pakcijk 7 nſl. 5 up.

Woſebne rózowe, orangowe, a chińſke pomady w tyſtach a hornečkach wot 6 no-
wych hacj do 6 nſl.

Najwoſebniſche ſemſko-, worecho-, woliſewe-, mandlowe-, olivowe-, fokoſowe-,
windſorſke-, a ſelowe mydla, kaž tež ſpore terpentinowe mydla, a punt. 44, 40 a 30 nowych
poručja

ſtearinowa mydlowa fabrika

F. G. Kleinstücka ſ Dražđan,
mjesto pola džiwadka.

Möblowy magazin

wot Schillinga & Sieck i stotej lodi w Lubiju
porucza bohaty sklad möblow wschitskich druzinow i dobrociwemu wobledzbowaniu.
W Lubiju, 15. ostobra 1859.

Schilling & Siecka,
blidařskaj mischtraj.

Dr. Whithowa wodzicza sa woci

wot T. Chhardtta w Altenfeldzi w Thüringsskej, s wiazorymi privilegiami wysochich weis-
how poczeszena, wopakuje ho be wschitskim dotalnymi wezci hojzami hrjedkami pschi swoje
sbozomne stutkowanje wschiednje jako najstahodnišha a nastiepscha wodzicza w tajkim nastupanju, a
môže ho jako dopokasany hojzy a pochylnazy hrjedk a jako

wieska pomož sa ludzi na woc'omaj bjezdnych
ködemu poruczej. Wona hojt wjeszie a ruczie a be wschitskich schłodnyh szewrow, wożebje pschi
sahorenja, szekpenju, buchcji, szylowanju a bjezenju woc'ow, kaj tež psti stanbeszt po bjezmi a
placzi bleščka s wložowansem jenož 10 nsl. a djiela ju jenož wopravdiju **Ernstott Ch-
hardt w Altenfeldzi w Thüringsskej.** — Sklad sa Budyschin je w hrodowskej haptyni.

Moje dawno snate a wożebje dobre

Šuče droždze

postlicjam saho najnalejnitscho i przedstejazym domkhowankam, fermuscam a drugim swedzenjam. Bes-
tym so nietkotst drusy droždziepschedawrio w lječju lošeho stanjenja a porsedkoho woteberanja dla žane
droždzie nimaja, pschedawam je ja stajnie a pošlujuju tak tež zyle lječje swoim herbstim pschezel-
nizam s nascerstwischimi a nastiepschimi droždjem i tykanzam, blinzam a drugim peczowam. Teho
dia nadžiam so slobodne, so budja je vola me supowacj. Tež wschitskie druhe twory i peczenju budu
ja jim dobre a tunje pschedawacj. To wschio i pschezelnemu wobledzbowaniu poruczejo proschu wo
bohate wopytanje.

W Budyschinje, 1. septbr. 1859.

NB. Te same twory su tež we mojej clamarni w Maleszczach i dostacju.

J. G. F. Nieckisch,

na herbstkej haſy pschi móromaj.

Šlansjowa aukzia.

Wuoru, djen 8. novembra t. l. budje ho na
Lichanskim revjerje lješne ſlanje po loſach
sa hnydomne saplacenje w hotowych penesach
a pod wumjeneniem, lotrež ho pschi aukzii samej
woſiewja, na pschedadzowanje pschedawacj.

Eendjenje stane ho na Baroschi rano w 9
hodžinach.

Schöna, hajnit.

Twory i peczenju a forenja,
stajnie cierstwe a dobre, porucza po tunich pla-
cijach i supowanju **Ernst Förster**
pschi garbarskich wrotach.

Toler myta

tónhamy dostane, lotryž psa, ciorneje barby, i
dolhimi koſmami, i biezym przedkom a sbielymi
nohami, lotryž je 14. t. m. w Neſhwadžidle cje-
nyt, pola tamnisceho forezmarja Hübnerja
saſo woteda.

**Großowe
broſtkaramellje,**

naſlepschi hrjedk i wotstronenu ſachela a i po-
loženju dychanja, kaj tež i swarnowanju pschi
dybawoſzju pschi ſasymnennju w symnym czaju.

Sa Budyschin a wokolnoſz w hrodows-
kej haptyni knesa M. Jähinga közv. cja-
na pschedan. Eduard Groß w Broſławju.

Wote mne djielane
draždzaufke bentuſchki psche kurjaze woka
poſtliczują tak lohki, kaj wjeszie pomhazy hrjedk
i wotstronenu tuteje tak bołosneje cwiſie. W
Draždjanach pschedawa je jendliſka hap-
tyka, w Budyschin i pak hrodowska hap-
tyka. **H. Werner.**

Zadlwne, buche, khójnowe deſti wſchelakich
dimenſiow ho tunjo pschedawaju na knezim dworje
w Strój pola Rakez.

Sklad schpihelow a slotych woblukow

Mu do lfa Wilhelma,

na serbskej habsy cjo. 7

porucja so k pschecjelniwemu wobledzbowanju a
slubi na tunische placisny.

Czerwene a biele wina

na wibek pschedawam ja po tunich placisnach
a moga k temu njetko na mojej

w i n o w e j s t w i

wschelake delikatesy podawacj.

W Budyschinje, 28. oktobra 1859.

J. G. F. Niecksch,
na serbskej habsy.

Zylije dobr y syrop,

punt po 12 np.

a pschi wotebransu 10 abo wjazy puntow hiscje
tunische, pschedawa, so by nje kotte kudy
wotbyt,

J. G. F. Niecksch,
na serbskej habsy pschi motomaj.

Rhwalbenje snaty a psches swoje hojaze slus-
kowanje dopofasany

b r o s t s y r o p

je saho k dostacju w hrodowskej haptihy w
Budyschinje.

Wschelazy czeladny pytaja so do sluzby
w Drejdjanskej wokolnosci psches pschislajerku
Hempelowu.

Na kralowski forbark „Burkhardswalde” pola
Pirny pyta so k 1. januarej 1860 bylny wo-
lacy sa dobru sdu. Schioli bei tu sluzbu zada,
nech so vondzeli 31. oktobra rano wot 9—11
w hospiczu k stotej kroni wosjewi pola

R. Hempela.

B a l.

Pschichodnu nedjelu a pondzelu, 30 a
31. oktobra smjeie so ke fermuschi bat, na
kotrymz budje wojska hujiba 16. bataljona.
Tez budu sejoptemi iiedzemi a s piejom sluzici.

W Bukezach.

Lehmann, forejmaz.

Misionksa hodzina we Hnasbezach.

Djiwocjanske serbske ev. luth. misionksa to-
warzstwo smjeie pschichodnu pondzelu, jako na swes-
dzen reformazije, na schuli we Hnasbezach
misionksa hodzina. Teho dla so s tutym wschitzy
pschecjeljo misionstwa lubie proscha, so na po-
menowanym dnju popoldnju w dwjemaj
tam nutsnamakacjach.

Poda teho so hiscje wosjewia, so pschichodny
miesiac november w djiwocjanskiej schuli jana
misionksa hodzina nebudje, ale so so prjeniu
nedjelu hodownika (4. dezbr.) tam safo
nutsnamakacjachemy.

W Djiwocjach, 29. okt. 1859.

Pjotr Mlonk, pišmawedjer.

Wat pschichodneje soboty budje w Ssmole-
rjowej knihajtne, pola knihivajtarow a
pola pschekupza Jakuba sa $2\frac{1}{2}$ nsl. k dostacju:

Pschedzenak abo

Protoka sa Sserbow na ljetu 1860.

W Hitej cijecherni a w komisiji pola knesa
Ssmolerja je k dostacju:

Cekel. Prjedowanje wot Valla, 2. wu-
dacie;

Spjewarske weshelje wot Kiliiana;

Ujeshto su tych, kij rady lestruja.

Budyska chronika je hacj k 8. sejdwikej ho-
tova. Wschilke feschincki dyrbja so pola k.
knihivajtarja Gelby a knihicjischajera Hiti wot-
nosowacj.

Zańdzenu sobotu žita w Budyschinje plaćachu.

Korc.	Wyša.			Nizša.			Srjedzna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Pscheńza	5	15	—	4	5	—	5	5	—
Rožka	3	20	—	3	5	—	3	15	—
Seejmen	3	—	—	2	10	—	2	20	—
Worž	2	5	—	1	25	—	2	—	—
Hroč	5	10	—	—	—	—	5	5	—
Woka	4	10	—	—	—	—	4	—	—
Kjepik	5	15	—	—	—	—	5	10	—
Zahy	5	25	—	—	—	—	5	15	—
Hejduschka	5	20	—	—	—	—	5	15	—
Bjerny	1	—	—	—	—	—	—	25	—
Kana huty	—	17	—	15	—	—	—	16	—
Kopa złomy	4	25	—	—	—	—	4	15	—
Bent. syna	1	—	—	—	—	—	—	25	—

Dowoz: 2260 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž majaso w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štvortlétne předpłata pola
wudawařa 66 np. a na
kral. saks. pósée $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 11.

5. novembra.

Léto 1859.

Wopshijecije: Szwietne podawki. — Se Sserbow. — S Budyschima. S Eupoje. S Dubrawy. S Wulich Sdżarow. Se Ssobolzy. — Ssudniſte dopiſy. — Sa dom a hospodařstvo. — Sazkuſza nadobnych macjerjow. — Raniwovata kudsona nepšchinenje žanu hanibn. — Sserbska protyka. — Pschilopk. — Hanf Depla a Mots Tynka. — Rawieschtuit.

Swietne podawki.

Sakska (Saxska). Ministerstwo kulta a sſawnego wucjensta je roſka s wudalo, so ma ſo narodny džen (10.-november) njemſteho baſnerja Schillera we ſchulach wopominacj. Tola placji tajſe porucjenje ſa wychsche wucjernie a ſa te, hdzej ſebi ludžo, tajſe woſebite ſpominanje žadaja. — W Lipſku wumre 26. oktobra Dr. Bula, professor filozofije a politiki. — Jego majestosć król je na namet ministerſtwa ſnitskomnych naležnoſezow rycerſublerja hrabju zur Lippe nad Dobraschezami, Delnej Hórkę ad. ſa ſmjerza (Friedenſrichter) w budýſkim wokreſu pomenowak. — Sakska doſtanę ſa wójsko, w bližichim čaju 18000 nowych cjechnenych tſielbow, kotrej je ſebi w fabrikach mjeſta Liege ſtaſala. Tute fabriki dželaja ſe ſa Žendželsku, Ruſowſku, Schwajzarsku a Hollandsku.

Pruska (Pruska). Ruſowſki khježor je we Wroclawju woſakam, jemu bluſchajeho pruskeho regimenta ulanow, 1500 duſatow roſdjiſicj daſ. Wyschkojo a podwyschkojo doſtachu ſ džela rjady, ſ džela tež dary. — Pruske twardjiſny pschi naranschim merju, kaž tež Spandau (niže Varlinu pschi Haveli) a Koblenz (pschi Rheinie) budja ſnamenitje powetschene a doſtanu nowe cježke kanony. — Nowa organiſazijs a (rjadowanje) wójska bu nedawno wot prynzgenta pschiponata a podpiſana.

Rakuska (Rakuſka). Knežerſtwa je hrabju Karoly' a do Žuricha poſtalo na mjeſto

hrabje Colloredo. Ferdinand Mar poſedze ſe ſwojej mandželskej do Bratislave (w Amerizy). Wón wosme tej wſchelakich wucjenych muži ſobu. — Na wyhōſej ſchuli w Padua ſo hisczeje w tutym ſymniſkim poſljeſe žane pschednoschek (Vorträge, wucjba) džerječi nebudja, dofelej je tam wſchitko trochu nemjerne. — Brünimischtyr Gyulai, ſiž bjesche w poſlenej wojnje tak nesbožomny, ſe njetko pensionirowany a nowy brünimischtyr Venedek pschewosme kommando rakuskeho džela Italijs ſe ſydlom we Veronje. — W Pesthu žadaja madjarszy (wuherzy) ſtudentojo pschednoschowanja w madjarskej rycjt. Wot njeſotrych ljet ſem mjeſeſche wenujzy tež tam njemčina ſakonzy potwrdzenu pschewahu. — Lombardzy w ojazdy, ſiž hisczeje w Raſuſkej bježu, ſu njetko wſchitzy domoj.

Françowska (Franzowska). Khježor je móndy wuberk towarziva, kotrej chze kanal psches Sueſſu w uſčiu (w Egipſkej) twaricj, powital a wſchitlu pomož ſlubit. Žendželska je menujzy pschecjimo tajſemu kanalej, dofelej byžu potom Franzowska a druhé kraje jei w naranschej Indii ſchodziſci möhle. Hdzej ſo njehdyp Napoleonej ſečze wojnu ſ Žendželskej wesci, može jemu sueſſe praschencko hnydom pschicjini poſticij. — Brynz Napoleon je ſo ſ Žendželskej domoj wróciſt. — Dwaj regimenter Žuavow, kotrej hisczeje w Italſkej ſtejſeſtai, podataj ſo bórsy do Algirskeje. — Wójsko, pschecjivo Matocka nſkej poſlane, powetschi ſo na 30,000 muži. — Khježorowa

je po woli swojego mandżelskiego njetko tež pschi ważnich pośredzeniach ministerstwa pschitomna. — Dene franzowske nowiny chiedzą wedleż, so budże kongress w Bruxelu. — W pałazu (valast) Luxembourg w Parizu, w kotrymž senat hromadził się 29. octobre w nozy wiochen, kij pak bu sa schleszj hodźi now swożomne poduscheny.

Jendželska (Jendželska). Prinz Bedrich Wylem Pruski pschijedie sa tydjeni se swojej mandželskiej do Londona na wopytanje. — Pschi wulskim wicheru w nozy wot 25. do 26. su ho na pobrjoħach Jendželskiej wschelake nesboža statke. Woħebje je ho wulka kōdż „Royal Charter,” kij s Australije pschijewa a njeħdże 450 ludji wiesesche, na skalinach rossħejepita. Wumozene bu jeno 30 woħobom. Też je ho pschi tym 79,000 unzow skota podnurito. Kōdż hama je na 800,000 tolerjow sawiesczena.

Italska (Italija). Kral Viktor Emanuel je Garibaldi'a do Turina powołał, so by s nim radu składował. — Na kupje Siziliskej bjechu w mjeſeče Palermo s bježk pschihotowali. Tola knežerstwo to sahe dośćż shoni, sebra shromadżene brónje a saja ħajroðku pschijahanzow. — W Toskanskiej je tež ta strona dījetawa, kij chze stareho wulkowójwodu saho sa knežerja mječi. — Bamuž je vecja do wsejtych pschemjenenjow w faršadowaniu swojego kraja swolik, kotrež je franzowski pōslanç wójwoda Grammont nametował. — Najwyschsche śudnistwo w Sardinskej budże do Milana pschepożene. — Sardinii kral je tamny tydjeni list wot Napoleona dostał, w kotrymž njeħdże scieħħowaze stej: Italiski swiaski tmieje jenu a tu hamu narodnu khorhoj, jenakse zlo a penes. Centralne knežerstwo w Romje wobsteji se fastupnikow wschilich statow. Rakuska puščezji swoje wobħadżenske prawo w Piacenza, Ferrara a Commachio. Parma a Piacenza sjennejtej so se Sardinskej, Parmiska wójwoda dostane Modenu, Toskansku pak arzymojwoda Ferdinand. Mantua a Peschiera budżetej swaſkowej twerdžijskiej. — Woħeplujska Vesuv je w poħleniach 18 mjeſazach jałostniwe wele lavy wumetaka. Wobydlerjo mjeſatczę Portici

su hijom wucjahnysi. Lava je hijom na 3 milje daloko roshjeżata.

Spaniska (Schpanijska). Wōina je Ma-reklanskej pschipowiedena. Generalojo Olano, Buesada a Turon su do Afriki wotissi. Iżly lud chze knežerstwo podperacj, na wsejtych stro-nach klubja wulke wopery. Kralowna hama chze swoje privatne wobħadżenske na woltar powschitkomneho ljejschego položiż. Wojskow je sa Afriku w tu khwilu 50,000 pschihotowan-nych; biżże li treba, poċejele ho tam hishejże suntrōż wħażi. Jendželska chze vecja njetko neutralna wostaci. Prjenje nepħeczejsejse poħra-cjenje na Tanger stane ho 7. abo 8. t. m.

Turkowska (Turkowska). Schyrjo wed-niż wiżiż frōz spomneneho sapschija han-siwa su f'ħmercij wotħudżeni: Hussein Pascha, jedyni wychi, sedyn mustaq (wyschħi śudni) a jedyni, kij dyrbeshe sultana sfonzowacż. — Czerno-horenjo saho turkowske krajinu nadpaduwa.

Rusowska (Russowska). Khjeżor je 27. Warszawu wopusħċiż a ho do Petersburga podat

Amerika (Amerika). W stacjje Virginia je sbježi m'ror w wudħri. Nespokojnich je njeħdże 800. Boni buħu w frōtisim smjerowan.

Ze Serbow.

Z Budysina (s Budyschina). Nasch Serbs-ti krajan, kandidat Dr. Somer se Ċidowa, je ho psched frōtisim do Rusowskej podat a tam w Kurlandje pola hrabje von der Recke w Neuenburgu, via Königsberg, Mitau, Bāchhof dom-iage wucjersse mjesto nastupil.

Z Budysina. Nasch lubi serbski krajan, kandidat Brósta s Budęsz, kij je ho psched frōtisim s Lipsta do Ħserbow wróciż, je pschi tudomnej mjeſchejanskej schuli mjesto dostat a saudżenj schtworik tuto fastoñistwo nastupiż.

Z Lupoje (s Lupoje). Nascha weż dostane njetk wele reisħi napohlad; pschetuż kui. hrabja Ĝinsiedel nad Minakutom da na tudomnijm ryczejkublie też leħn hrođiż natwaricj, kotrij budże żgħi wokfonnej debicj. +

Z Dubrawy (s Dubrawy). Tudomne pod-kopki l-jefti wot l-jeta na waġnoszej pschiberaju, a

wiązły kózłów bruniąc ho do wszelkich rózłów rozeszczeń. Też w njetličkim ljeccje busztaj dwaj nowaj schachtaj na hiszczę newobdzjelanych leđomnoścach wotewrenaj. Menujzy jedyn, tij wjestemu f. Kneschkej pschiſlucha, na mierkowskiej stronje. Tudy widzimy wysche wobydlenščego twarenja a njeſotrych sónjow tež rjane twarcę ſ malej wježu, na kotrejž ho bjeło-selenia khorhojeſka smahuje. Te druhie nowe podkopki, tij buchu wotewrene, kłuscheja f. Bakmanej & Comp. a leża na kamienijskiej stronje draždianskich podkopów. — K.

Z Wulkich Zdżarow. W noz̄y wot pónđelje f wutori wudyrí tudy wohēn a wot-palichu ho psches nión dwje kubli a wot tsczeho brożen. Tak je wohēn wuschoł, ho newje.

Ze Sokolej (Se Ssokolzy). Sandżenu ſredu dopóldnia, 2. našymnila, ho do nebeskeho raja poſbiehný duscha f. wuczerja Michała Termita, tudy vola swojej maczerje bydla-zeho, kotaž ſ nim poſleneho syna hreba. Jako biesche ſemrety f. Termita najpredy khlilu Schulſti vikar w Hodžiſu pobyt był a na to jako po-mozny wuczer w Kakezach swjedowniwe dje-ćjaka f. Jesuſej wodziesche, położi Bóh tón Knes po swojej radzie cjejkij kſchij dolheje khoroszcze na neho, tak ſo dyrbesche ſ wuczerſkeje klužby, w kotrejž biesche ſenož dobrej 2 ljeccje ſtał, wступicj a ho ſ swojej maczeri domoj podacj, hdzej ſo hiszczę psches lječo ſe ſuchoſcini ſejerpliwe biedował, doniz ieho Knes nad ſiwe-njom a wuureczom sandżenu ſredu, w starobie wot njehbje 25 ljet, newuſchahny. Juſſe budje ho ieho wotemrete cjele khowacz. — Bóh tón Knes pak chyłt tež nad tobū, luby ſemrety pschecjelo, swoje ſlubenie w Dan. 12, 3. do-pelnicj, hdzej won rekne: „Wuczerjo budja ho ſwjeczicj jako nebeska jaſnosć a czi, tij wele f prawdziwe połasali ſu, jalo hrjesdy ſtajniſe a wječjuje!” S tutym wutrobnym pschecjom da-wam tebi poſlenu „d o b r u n ó j!” — F.

Sudniſke dopisy.

Wot wokreſnego ſuda w Budyschinje buchu ſaſudzeni a., 20. oktobra džiewacjat Kortla Au-

gust Vogel f. Mniſchonza, dokež bje ſo na ſwojim nanje pscheschtymnyk, ieho pscheshibnyk, dajit, pschi tym lóhdy ſranit a ieho, kaž tež ſwoju macj a ſotru hanit, do prienſcheje tež poſtoſtu khlieba cjiſnyk a ho pscheszivo gmejn-ſtemu prijōdſteſerej kličzy ſpeczit, do 6 mjeſacznego jaſtwa; b., 22. oktobra Hana Rahela, ženena Mauerma�nowa, rodzena Wagnarej f Wul-leho Wortscha, dla ſyptancho ſebanſtwa a ne-wierneho ſwiedženja, tež paduchſtwa a pschiſlodženja dla do 3 ljet i dnja zuchthausa. Mauerma�nowa bje menujzy, kaž je ſo teho poſdžiſho, jako ſe ſwojimi khami wiazy dale nemózeſche, wusnata, ſo by ſebi praemiju wot 100 toleř, dobyta, kotaž je na wuſljeđenje tych mordarjow wot ministerſtwa wuſtoſena, kotaž ſu w januara t. l. tyſcherja Heinzu a kſalza Wendlerja f Kumvalda pola Sploſſa ſarafyli, teho dla 17. augusta na ſudniſtwo pschischa a tu newſerneje ſwiedžita, ſo a kaſ je widzita, ſo ſtaſ wjedy kloſ a Mutschter ſe Schönberga, na kotrejž ho to međdarſtwo tukasche a kotaž biesche ſtež teho dla dljesci cjaſ ſataj a w podpytanju, Heinzu a Wendlerja ſarafyloj); c., 24. oktobra krawſki wuczomny Kortla August Wobſt f Hornej Iasony paduchſtwa dla do 6 mjeſacznego jaſtwa; a d., 26. oktobra Jan Hantusch f Lejna vola Bukez paduchſtwa a ſebanſtwa dla do 1 ljeta zuchthausa, kaž tež e., džiewacjat Michał Semig f Weleczina, dokež bje wjestemu Vogelej njeſhto ſtarych lapow kramt a ho pscheszivo polizajſ ſpeczit, tež ſo pschiſlodžak, do 4 mjeſazow a 11 dnjow ar-beiſhauſa.

Za dom a hospodařstwo.

Wohidna a neknicjomna wieś je, hdź chyſch lubowany kſeſi ſhotowacj a ſmetana cji pod rukomaj woliſhne! A kaſ husto nestane ſo to w lječju, hdź newedra na nebju ſteja. Hospoſa, kotaž ma kruny w hródzi a potne mlóčjinki w pinzy, je ſchodus bóry ſaſo wutunata, ale ſchio chye druha cjińicj, f kotrejž je pschecjelſtvo ſda-loka na wopytanje pschischo, hdź je ji kapka ſmetany woliſhnyka, ſotruž halle psches wele

proszenje wot hujodzinej pschedatu dosta? Szu-hujodzina a druhe hmetanu pschedawarski su na polu a hfosek stejt hotowy a czorny tola swoim pschedzelizam a pschedzelam pridostajec nemoze. Tudy je nusa wulka! Pak maly a tuni hrjedk s haptysi moze zylu nusu sahnacj a raczlosciu hmetanu tak dobru scjinicj kaj predy bje; kaj to wjesty Dr. Bergheim w Berlinie we wuhadzazej nowinje „Bazar“, jonskim w dlieshim nastawku rofestajuse. Jenoz w krötskich slowach czu ton-hamy hrjedk tudy hobi dzjelicj. Kaj su wuzceni mujojo wusljezdjeli, dha su w mloku a hmetani mlöczny zokor (Biehzucker), tvarowz (Käsestoff), natren a njeckore druhe jednore wjezy. Tvarowz je hewak tverda wjez, kotaž jenoz psches natron bjezivoscj dostane. Pschindze pak njeckoi kisalki a kisalko do mlöka, dha so natron s tutym hamym sjenocij, cjełne tvarowzej, kotaž potom hromadzi sbjezi a mloko je kisale. Młoczny zokor je so do mlöcznego kisalza pschewobreczit. Chjesch njeck saho tvarowz biejalz a mloko (abo hmetanu) dobre mječ, dha trebasz jenoz we haptysi poł luta natronowego luha (Natronlange) kupicj a po krepkach tak dolho do hmetany kapacj, doniz saho stödka neje. Tuto poł luta wutraje welje mješazow a moze welje skajeneje hmetany tak dobru shotowacz, so ham najsliszcijisci jasyl plynycz nebudze, so je skajena byla. —

Winowe kiezie a sad mojech dolho dobre wobkhowacz, hdyż težame do bawmy na skladjech a do hudobja scjinicj, kotaž tak derje pschitrycz, so lost s nimi nemoze. Winowe kiezie, kotaž dyrbja wobkhowane byc, dyrbja na penku tak dolho wišajo wostacj, hacj nejsu trošku smierk dostate. — Shtoz pak chze selene kruschwy wojsktnene mječ, ton nech je njeckore dny do wołmy sawal a wone budjeja rjanu żoltu barbu dostacj.

Horislaw.

Gaszlužba nadobnych macjerjow.

Bychmy živenje wschittich tych čłowekow, kotsiz su so psches sprawnosć, pobožnosć a dobre pocjinksi wusnamenjowali, snali, dha bychmy tež namakali, so maja skoro wschitzh swoim

macjerjam so tutych wosiebnych samownoscjow djakowacj. Niz doszj neda so pschipōsnacj a pada wjescje kójdemu do wroczow, kaf wajne mlode leita sa zyle živenje su, kij su so wot sprawneje a dobreje, wot nadobneje a rosomneje macjerje nakedzbowake a pod jejnym swjernym nawedowanjom a wuczenjom w pjeſnosći a newinowatosci do konjale. Wozjedko so nanej radji, we wutrobi mſodzenja te wopacznoscje wukorenich, kotrej je nerosom macjerje do nej položit a faschjezipit. Hiszceje poriedsjo samoje mſodzenj, hdyż je s posnacju sameho so wot-tucj, ton nerjad sanicj, kij je so w nim salorenik, mjesto so hymjo, wot sprawneje macjerje s wschemu dobremu do wutroby dziesęca byte, na najkrasnischego shadza a s najrentschej nadziji dobrych plodow nastawa. Dw so bychu tola wschitke macjerje tole prawje spōsnale a bei swojeje swjateje pschiblischnosće, kotaž jim pschi wotcjhennju swojich dzieczi naleži, prawje wjedomne byc; dw so tola pola miločo to dobre hymjo, kotrej je sprawnia, pobžna macjer do jeho wutroby plodzita, neby shubene schlo!

Newinowata hudoba nepschinesje žanu hanibu.

Kak hudy tež by schi, byt, dha je won teho dla niz menje nasheho ejeszenje hódný, hdyż je pschi swojej hudobi sprawny, bohabojsny a s dobrymi pocjinkami wuhotowany. Runje tak mało saſtuji bohaty teho dla pocjefowanje druhich ludzi, dokelz wele samozienia wobhodži, hdyż se swojim bohastwom dobyr pocjink nesienoča a rosomne, dobre wujirwanje wot neho cjinicz newje. Za teho čłoweka wobżaruju, kij se na swoje bohastwo hordy: hdy by rosom mječ, dha by nutswidzjal, so je hkupeč, na kubko hordy byc, kotaž može tak lóhko shubieć, abo szpecić, dokelz ton žaneho bohateho muja sa nana mječ neje. Khudy byc, praji jedyn star grichissi mudry, neje žana haniba; ale neduschneje, nefničomneje winy dla khudy byc, to dawa hanibu. Bohaty muž, kij bje swoje wulke samozienie psches pschesupenia, lichomstwo a nefničomnosće nadobyl, wumretowasche njehdy

Diogeneskej (grichislemu mubremu) jeho kubobu. Ale won bje na nepraweho muža psychischot. Psychetoj tuton kynikar, kij bje stajne k wótrej, selenei rycji hotowy, jemu wotmolwi: Ja niewierju, so je to, schtoj chzesch mi k hanibl psychizie, hdv janeho člowesa do schtrasy psychi-nesslo; so pak buchu nedocjinkojo twojego runecja wobwischini, je so wiazny hacj junckoj stalo.

Serbska protyka.

Nowe ljetu so bliži; kózdy hlađa sa nowej protyku. To je kniha, bes kotrej žadyn dom byc nemôže! Hdvi njetko do mjesta psychindjesch, luby cíitarjo! wuhladasch drse pola knih-wijsarjaw wschelake protyki se snatych mjestow a nesnatych mjestaczkow. Budje tebi eježlo, ſebi jemu wubracy? Nie, ſawjeſſeſe niz! Ty ſy Sſerb a teho dla je naſſprawniſche, hdvi ſebi ſerbsk u protyku ſupiſch. Tuta budje ſa tebe naſwucjitiſiſcha a pôdla podperasch hiſcheje dobru wjez. Sſerbske towarſtvo „Maćica“ je tež na nowe ljetu „Psychedzenaka“ wudalo a neje ſo psychi tym žanych woporow bojalo; tón čeſeſenij knes pak, kotryj protyku piša, je w nei woſebje rjane wlezy podak. Ja necham halle wopisacj, ſak rjana a čiſta papera je, ſak pielne a nowe tam wobraski (bes tym ſo maja niefotre njemiske ſnate protyki ſchvatne stare) psychi kózdym mjeſozu ſteja; ja chazu jeno ſ ſrkta na wo-psyhiſcie protyki ſpomnicj. So je w ſerbſkej protyzy runje tak weſje ſhwatych dnjow a her-mankow, ſo ſo w tej ſamej wedro runje tak derje trechi, kaž w Janej njemiskej, to mi na ſkomo wjerije. Ale njeſ ſak pielny protyčny psychidaw! Tu namakach ſrahne „Pomhaj Boh!“ potom powucjne roſtrycjowanje Jana a pschedze-naka wo protyzy, dale čirjodusu rjanych hudanc-

kow, dalewedženje wo ſydomljetnej wójni, woſebje pak niefotre ſajlmawne powedanciſka, bes kotrymž može poſlenie niefotrehoſtusi, kij ſo Ameriku a Australiu ſdyhui, psched wulſej nuſu ſathowacj.

Tola, lubi Sſerbjie! k čemu dyrbat ja dale ſerbsku protyku khwalcj; wona ſo ſama kózdemu roſhlađnemu ſakto khwalby hóDNA poſaje. Duž ſ ſrkta: Ja radju, ſupuſče ſebi wſchitý ſerbsku protyku!

Horjanski z Bodžeric.

Prilopk.

* Pola Makranſtadt a hje ſo 22. oktobra muž na ſoliu želesniſi lehnyi a bu tak wot lokomotivy poſhiedjeny.

* We Wehrſdorfje bu ſandženu nedjelu nowotwarený tómi wot budyskeho gyrkwinſkeho radicjela poſhweſjeny.

* Američjan Zoffe je ſchtrikowanslu maſchinu wunamakot. Taſka maſchina može ſo ſa 50 dollarow doſtacj. Wona ſhotowi por ſchtrympow (nohajzow) ſa pot hodžiny.

* Wot kralowſkeho weſteſneho ſuda we Drež-đanach bu dželacjer Stuhmann ſ Bärwalde pola Radeburga, kij bje ſhwatki ſwojeho bratra ſkónzował, k ſmerci wotfuđenj.

* W Lipſku bu jenej žonje wot jeneho ſonja wucho wottorhnene.

* Wokolo Eibenſtocka leži ſnjeh hijom $\frac{1}{4}$ ſchęza wuſolo.

* Na ſławnej hórniskej abo hewerskej akademiji w Freibergu, na kotriji 14 professorow wucji, ſtuduju w tu khwili 145 studentow; bes tutym ſaſo najwiaſazy Pruſſich. Drusy bu ſaſo ſ Pólskej, Žendjelskej, Turkowſtej, ſ Rúſtej, ſ Sſerbskej, ſ Rakuſkej, Schwedowſtej, ſ Ameriki atd.

* Tež na morju ſu w poſlenich dnjach jara wulſe wjetry byte a žatoſnje ſathadžate. ſe wſchęch ſtronow psychihadzeja poweſeſe, ſo je wele ſodjow ſhubenych ſchle. W Žendjelskej weđja hijom wot 68 ſodjow, kij ſu tak psches wjetry k neſbozu psychischte a ſrudny konz wſale. Bes nimi je tež australiſka ſodja „Royal Charter“ na kotrej ſo 450 paſſagierow namakaju. Wona bu na pucju do Liverpoola wot wjetrow doſahnenā, wo ſkalu čiſnena a roſrajenā. Wot jeje paſſagierow ſu njehdje tſizejo ſe ſiwenjom wu-čeknili, w ſchitzu druhy pak ſo ſatepili a žatoſnu, ſrudnu ſmerci w žolmach namakali. — A hiſchje wiazny tajich ſrudnych poweſeſow wo ſodjnych neſbozach, kotrej ſu wjetry načinile, dočjakuja.

* We woſknoſci Miſchna a tež druhđe je ſjetſa wele menje wina.

Na franzowskich mesach pola Mortagne'a bu psched krótkim derje shotowana kneni, kij spjaze dżieciatko na rukomaj nesheche, wot złonisow sałajena. Wona nalejne proshesche, so bychu jeje dżiecio, kij bje s klobuciskom a schlewerjow, dosz pshifryte, tola se skłodskego spanja newubudzili. Zónska pomozniça na złonistwje pak jej newseri, wutorne to dżiecio, kij k semi pane a do 15 puntow cjełsze faroty so pschewobroci. Scherzoła kufnja wobstejsche menujzy s tobakowych rólow!

* Chemnitza je wóny 34 swojsow, se 167 hłowow wobstejazch, do Brasiliesteje wuzahnylo.

Nedawno pschindże trochu napity muž s kozowym wobliczom k jenemu wócznemu ljefarej w Draždjanach swoich čerwenych wóczow dla. Ljefar jemu radzi, so by so nepomjerneho picja wostajit, hewak móhl zyle wošlepicj. „Haj, knes doftoro!” wotmolwi tón khory, „s tym niczo nebudze; picj ja dyrbju, hewak wotestaju kaž ryba, — a byrnje tej wošleptej dyrbjal; ljepe je, hdzi wofna na fruchi du, hačz hdzi zyle twarenje so szhypne!” S tym so kuejjo wotkali.

* Djen 15. oktobra wotvalicu so w Husinezach w Czechach 33 khjejow se sadnymi twarenjemi, bróžnemi atd., bes tymi je tež ta khježa, w kotrej je so Jan Huš narodzit.

Mots Tunka

Hans Depla. S zigarru w hubie sedi njesotryzuliz klupy héz mypli, so je hotowy knes.

Mots Tunka. To masch prawje. Ale, Hanšo, kaha na to pschindzesch?

Hans Depla. To wschał cji nedawno w biskopstich nowinach nastawf wot 3 abo 6 hólzow s Biskopiz stejesche, w kótrymž so na stachowske žony wonedjachu, prajo, so wone jím niczo roszasowacj nimaju, hdzi woni s trubkami po wóz a wokolo wjetrnika so na nedzielach wukhodzują, doskóz woni jich pschinosciki k temu netrebaju.

Mots Tunka. Né, né! To su tola prawi

holz, hdzi moža sedi hijom zigarru supicj! To wopravdzje žane żorty nejsu!

Hans Depla. U dale cji hercocy mjenjachu, so budzia so woni stachowskim žonam jenož tehdy džakowacj, hdzi budzia wone jich njemski strovecj.

Mots Tunka. Chto? Taikich hólzow dla dyrbjale stachowske žony swoju lubu serbsku ryczapszewacj? — Nje, to ja stachowske žony khwalu, so to cjinile nejsu!

Hans Depla. Haj to by tola furowy hręch pschecjiwo lubodrohej narodnosći był, so taikich herciszow dla k tejsamej neposnawacj. Esława teho dla stachowskim serbskim žonam!!!

N a w ě š t n i k.

Providentia.

Frankfurtske sawjesczenske towarzstwo.

Tuto towarzstwo bere na so sawjesczenja pschejivo w o h n j o w e j sch k o d j j e w mjeslach a na wach, kaž tež sawjesczenje žita w hromadach a brčnach. Tež je s tym sawjesczenje žiwienja a transportow po twerdych a najtunischich pramisach sienocjene.

W Budyschinje 1859.

Bedrich Wylem Wagner,

agent na swonomej lawcej hašy čj. 788.

Wowežerski mjescher ſo pyta.

Podpižany ma poruczoſcž, ſa jenu jara wulku wowežernju w provinzy Poſnanju (Poſen) pod jara dobrymi wumijenjami jeneho wowežerskeho mjescherja pschistajicž. Tajž, fiz chzedza ſo do tuteje ſlužby pschistajicž, nech ſo w bližszych dnjach, ſ potrebnym wopízmani wuhotowanu, na podpižaneho wobrocža.

Ryczerfublo Hlina pola Hucziny, 2. novembra 1859.

Jan Kschesijan Hendrich Kind.

V ó r b a r k,

w najblízszej bliſkoſci tudomniſchich žitnych wifow ležazh, fotremuž ſu prawa ſucharenu a forezmarenju pschisankne a fotrež ſo tež wuweduja, je ſ bróžnu, ſ wulfej ſadowej ſahrod u a ſ forezmarskim inventariom hnydom tunjo na pschedan.

Twarenja ſu wſchje maſivne a w najlepſchim twarskim redzje, bróžen wobžahuje nimale 350 kóp žita a ſa 100 koni je hródzow pschipódla.

W Budyschinje, 1. novembra 1859.

A. Franz, konzeſ. agenta.

Moje dawno snate a woſeſje dobre

S u c h e d r o ž d z i e

poſlicjam ſaſo najnalegnischo ſ předſtejazym domkhowankam, termuscam a druhim ſwedjenjam. Bes tým, ſo nijetotſi druh droždjeſchedawarjo w liceju lohkeho ſtajenja a porjedkeho woteberanja dla žane droždje nimaja, pschedawam je ſa ſtaſnie a poſlujuju tak tež zvle licejie ſwojim ſerbſtim pscheſelnizam ſ naſčerſtwiſchimi a naſlepschimi drožjemi ſ tykanzam, blinzam a druhim pecjwam. Tež dla nadžiam ſo ſdobne, ſo budja je pola me kupowac̄. Tež wſchilke druhe twory ſ pecjenju budu ja jim dobre a tunje pschedawac̄. To wſcho ſ pscheſelnemu wobſedzbowaniu poruczejo proſchu wo bohate wopytanje.

J. G. F. Nieckſch,

W Budyschinje, 1. septbr. 1859.

na ſerbſkej haſy pschi móromaj.

NB. Te ſame twory ſu tež w mojej klamarnje w Maleshezach ſ dostacju.

Bosjewenje.

Czesjenym knesam kublerjam a konjowobhebjerjam Budyschina a wolnoſcie darbam najpodwolniſho k nawedzenju, ſo hym ſo na mjeſto mojeho ſemreteho pschecjela a kollegi Pomricha tudy jako ſkotoljek ſahydlit a proſcu tychhamy, ſo bychu me ſe ſwojim doverenjom voceſejowali.

W Budyschinje,

Ernst Th. Walther,
ſkotoljek.

Tu kchwili ſ bydłom pola wudowy Pomrichoweje.

Zylije dobrzy syrop,

punt po 12 np.

a pschi wotebranju 10 abo wjazy puntow hiſheje tuniſho, pschedawa, ſo by njeſotre ſudy woſbyt,

J. G. F. Niecksch,
na ſerbſkej haſy pschi móremaj.

Cjerwene a bjele wina

na wuberf pschedawam ja po tunich płacisnach a mōju k temu njetko na mojej

winowej ſtwi

wſchelake delikatesy podawacj.

W Budyschinje, 28. oktobra 1859.

J. G. F. Niecksch,
na ſerbſkej haſy.

Khwalebnie ſnaty a psches ſwoje hojaze ſtuſkowanje dovoſasam

brotſyrop

je ſaſo k dostaſju w hrodowſkej haptiſy w Budyschinje.

Wote mne djekane
draždanske bentuſčki psche kurjaze woka poſtečuju tak lohki, kaž wjeszie pomhaſy ſrijedk k wotſtronenuju tuteje tak boſoneſe čwiliſe. W Draždansach pschedawa je jendželska haptiſka, w Budyschinji paſ hrodowſka haptiſka.
H. Werner.

Młody člowek, kij može ſjedzic; a ſo wuſtoſi, konje derje woſladači, ſo to ſlužby pyta. Daſliſche powje ſo w wudawarni Serb. Nowinow.

Jutſje ſa tydjen, popoſdnju w 3 hodjinach, budje ſo pola Kalicha w Schekezach miſionka hodjina djerzej.

Maćica Serbska.

Z nakładem M. S. je wuſoł: Předženak, protyka za Serbow na l. 1860. Tuſu protyku dostañu wſitke sobustawy towaſtwa. Blizey móža ſej ju pola knihiskladnika k. Jakuba woſnjec; dalſim pak ſo wſwojim času pripoſčeče.

Hórnik, II. sekretár M. S.

Wot djeniſniſcheho dnja je w Smoleſrjowej knihačni, pola knihiwjasarijow a pola pschedupza Jakuba ſa $2\frac{1}{2}$ nsl. k dostaſju:

Pschedjenak abo

Protyka ſa Serbow na ljetu 1860.

W Hilez ejſičerni a w komiſiji pola knesa Smolerja je k dostaſju:

Cekel. Prjedowanje wot Balla, 2. wudacie;

Spjewarske weſelje wot Kiliana; Ujeſchtſto ſa tych, kij radu leſtruja.

Die goldene Hochwirthſchaft; Steuerquittungsbücher;

Blech und Schaber. Eine Erzählung aus dem Riesengebirge;

Die verhängniſvolle Frühpredigt.

Budyska chronika je hacj k 8. ſeſtiwnej hoſtowa. Wſchilke ſechiwiki dyrbia ſo pola k. knihiwjasaria Gelby a knihicjſcjerja Hiki woſtowacj.

Zańdženu ſobotu žita w Budyschinje płaćachu.

Korc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srjeđna.				
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	np.		
Pſcheinza	5	15	—	4	5	—	5	5	—
Rožka	3	22	5	3	10	—	3	20	—
Dečjmen	3	—	—	2	15	—	2	25	—
Worſ	2	5	—	1	25	—	2	—	—
Gróch	5	10	—	—	—	—	5	5	—
Wota	4	10	—	—	—	—	4	—	—
Rjezik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zahty	6	10	—	—	—	—	6	—	—
Hejdusčja	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Bjerny	1	—	—	—	—	—	—	25	—
Kana butry	—	17	—	—	15	—	—	16	—
Kopa ſtomu	4	25	—	—	—	—	4	15	—
Bent. ſyna	1	—	—	—	—	—	—	25	—

Dowoz: 2908 kóreow.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž majasow w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde číslo plaći 6 np.
Štwortlētna předplata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Cislo 45.

12. novembra.

Léto 1859.

Wopshijecije: Sovjetne podawki. — Se Šerbow. S Budyschina. S Kettig. S Vjeleje. — Powuczenje s psychiropopty. — Bracíki psychika (infektor). — Benjamin Franklin. — Snajachu starí Ameriku? — Czlowecznoscz psychiczno swierjatani. — Psycholept. — Wójski spjew. — Psi rowje lubowaneje newesty. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawjeschnik.

Swětne podawki.

Sakska (Saksa) Doho majestocj kral se dotalneho radicjela psi krajsej direcji w Zwickauje, G. Augusta Manna, sa ministerialneho radicjela pomenoval. — Tonle tydjeni bu w kralowskej maschinarni saksoschleszyiskej jelesnicy w Drežjanach 1000. (výsacji) wos doskonjany. Džielacjero mjejach tam teho dla hoscjnu a bal. — Jeju kralowskej wyšokosczi kronprinz Albert a prvnj Jurij staj 5. novembra w Ehrenbergu polu Lipska na hočnose pobyloj. — Rycerclubler Päbler w Belmenezach bu sa smjera (Friedensrichter) w bislepskim žudništim wostrešu postojeny. — Tajny ministerialny radicjel J. Bedrich Le Maistre dosta na dnju swojego 50. stuletnego žubileja komthurski křiž saštužneho rjada a jenu s brillantami wudebene tystu s rukow nascheho krala. — Pondjelu pschiwołdnju wumre kralomski kapalny mischtig Reissiger w Drežjanach na nahlenzu.

Pruska (Pruska). Se strowosczu krala so sašo poljevsczuje; won so hizom wušadjuje a won siedzi; tež obze so s lónz teho mješaza do Charlottenburga pschehvdlicz. — Artilleria budze pschichodnie welse sylnicha hacj dotal. Kanonow bje hewak w mjenym ejaſu 360, njetko budze jich 864, we ročinje 1080 psi wóſtu. Wojskow, psi w tom trjebnych, je 45,000 muži. — Minister werch Höhenzollern-Sigmaringen je so do Berlina wrózil. —

W Berlinje so cholera pokazuje, tola epidemiczny detal jenož w džielacjerni.

Rakuska (Rakuska). S Wuherskej pišoja, so tam neje prawa społojnosć, Deputacia studentow s Pestha neje šmlela swoje žadanja ministresj we Winię przedniesc a je hizom sašo domoj. — W Rakuskej wudawařa so wot spoczatka novembra paſtarzy kaž pola naš. — Knežerstwo neje zylie społojom s programmom, kotryž je Napoleon sa wotberžomny Kongresz postajit. Pruska, Rusowka a Žendjelska su so s welscha sa tón samym hizom wupravili. Duž hiszczje czas wjesly neje, hdź so Kongresz senđe. — Wodenški wódza, kž so swojego kraja hiszczje na žane waschnje wotrest neje, je so s Wina do Italijeje podat. — S wjestoscu so poweda, so obze knežerstwo s nowa pojezonku 500 millionow schjehnakow wupisacj. Tute penesdy dyibja psches pschedacze statowych kublow we Wuherskej na lotteriowe lošy po 50 schjehnakach hromadu pschinę.

Françowska (Franzowska). Napoleon sdžerzuje so njeſko w Comptegneu. — W suhodlwje Algierskeje franzowske wóſsko dobywa; jedyn sylah je so hizom poddal. — Minister finanskow naležnosćow, wóſka Paduy, je wostupit. — Pschehvdno Chinske da Franzowska jeno 6000 muži sobu. — Francowske nowiny chzedža wedziej, so je mjer 7. t. m. w Zürichu podpisany a so budze Kongresz w pschichodnym mješazu w Parisu wotberžany.

— General Martimprey drže swojomne wojsje, ale wojsko je na cholera cierpilo; psches 2000 wojskow je na nju semrelo. Njekto su strovischi. Psched Ulyesfrasom biesche na franzowskim a schpaniskim lódzstwie tójschto schorito.

I t a l s k a (Italska). Garibaldi je wondy proklamaziju Neapolitanskim połtacu ſebi dovolil. — Neapolitanoo ſwoje mesy wobhadzuja. — Menſche italske kraje hiſceje pschezo newedza, tjeſe budja. Sardinski król je pecja ſwojego woja, prynza f Garignana (rodz. 1816) jako regentu ſredznoitaliſtich krajow nameutował. W Bologni a Parmje je ho narodna ſchromadźsna ſa teho sameho wupravitka. — Garibaldi je f Turina do Rimini'a pschijet. — Straż (wacha) na hrodźje Vatican w Romje bu powetschena. — Sardinski król je na wondawschi Napoleonowy list wot molwikt a wupravil, ſo čze ſwoje ſluby ludej djerzecz.

J e n d ź e l s k a (Jendželska). Djen 1. a tej 6. nov. bje ſakſo ſatraschny wichor na jendželskich pobriohach. — Mjesto Dover dostane nowe wobtverdzenja. — Pruski prynz Wedrich Wylem je ſe ſwojej mandželskej 8. t. m. do Londona dojjet.

S p a n i s k a (Schpaniska). Tanger a Tetuan ſtaj hiżom blokitowanej. Marokanski sultan ſo na wszych rojstach wobtverdzuje. Lekhwo pola Tetuana ma 12,000 muži. — Jedyn marokanski kanonowy cjočm bu hiżom wsaty wot schpaniskeje parolobije „Alava.” — Schpaniski minister je jendželskemu poftanzej na požadanie ſlubil, ſo Tanger na weczor wobhadzicj nochze a ſo tej hewak żane mjestno, ſiz móhlo gibraltarsku drogu wobknežicj, newobkhowe.

T u r k o w s k a (Turkowska). Werch Conſa (f kotym ſu nespokojni, njekotis čħedja juseho wercha) je w Walachiskej nowe ministerſtwo potverdzil. — Nowy wadir w Konstantino-polu čze wele porebzecj w faršabowaniu. Sultan woſtupi tſeczinu ſwojich dohodow poſchitkownemu poſyepſchlej. — Kommissia, ſiz ma mesy Čzornohorskeje ſnowa poftaszej, bu wot Turkow pola Spuža nufowanu, ſwoje džiela ſastaszej.

Ze Serbow:

Z B u d y ſ i n a (f Budyschina). Gnascheho dwórnichcja wotwese ſo 1. novembra 6 wozow a 18 boranow do połnogneje Ameriki. Wone biechu ſ wuberneho ſtadla, fotrej f. rycerz-fubler Kind we Hlinje wobſedzi.

Z K e t l i c (f Ketlij). W nashej ponowej zyrkwe buchu 30. oſt. rjane nowe byrglje, ſe 36 registrow wobſtejaze a wot Bärmita f Verdauh twarene, ſwedzienſzy poſweczenje.

Slubodžerž.

Z B ě l e j e (f Vjeleje). Wopoldnju 3. t. m. wotpalichu ſo tudy twarenia ſublerja Jana Jurja Čejekki, kaž tež bróžnja a drevenz živnoſczejera Jana Lauschki.

Powučenje z přírodospyta.

Lubi Šerbo! Wreczenzu ſje, kaž ſo nadžiu, njek ſak ſakſo ſatraschny wichor na jendželskich pobriohach. So pak by tute ſefnacije hiſceje jaſniſche byle, to rjeko, ſo ſnadji pschi ſlojenju aeffidowateſte wreczenzy ſchödne, haj ſjedoſte ſwjeratko, kaž n. psch. ſmijizu, popanuli nebyſcze a ſo byſcze wobpschijeczie wo hadach, pola naš žiwyh, doſtali, dha čhu dženja hiżom ſpomnenu ſmijizu, psched fotrej macze ſo ſtajnje na fedžbu bracj, krótko wopihacj. Predy pak, hacj into ſwjeratko wobſcherniſcho wobhladam, čhu ſebi ſłowcijo wo hadach, woſebje pak wo ſjedoſtyh hadach, dovolicj.

K hadam ſluſcheja wſchitke te amphibiſe, fotrej žane ſwonkomne ſlawy nimaju, ale dothi, f formje djerzela ſo runazy ſiwo wobſedža, ſ fotrymž wiſo a ſe do ſady wobrocjenymi ſchupisnami f ſemi ſaperajo po brjuschi kaja. Wot tutych ſwjeratow, fotrej žane ſlawy a žane ſwonkomne brónje nimaju, neby ničtō doczakał, ſo ſu bes nimi najſtrachniſche ſtowrenja na ſemi, ſtrachniſche hacj law a well, dokej w ejjemnej kho-wanzy ſakſu a psches ſwoje kuſinenje naſtu ſmerez pschineſu, a to wſchitko w ejaſach a na mjestach, hdzej ſo ničtō teho nenadžije. Djevojte hady maju ſe kuſinenju wſyče ſwojich

subow, kotreż k twerdzledżerzeniu zbroby kluža, wjeste suby, kotreż su, hdyż je had sklidny, do fady pothilene; chze pak kuſnycz, dha so tute suby sbiehnu, a pschi kuſnenju s nich do ranę jſed, kotreż s czoła pschiindje, wubteži. Wot tuthych žadławych swierjatow su w tamnych krajach, kotreż su swojeje kraſnoſcie abo swojich młodniwych roſlinow dla tak wurotane, hdyż su rjane palmowe lęsy a hdyż hiscze kraſniſce kuſnetki luki a hona pschta, hacž pola naš, tak wele žałosnje ſledoſtych družinow žiwych, ſo nam hizom žadanje po tamnych khalobnych krajinach w naskich wutrobach dušy. — Tola njeſt chzem to swierjatko ſnacž naukuſnycz, psches lotnymž manu ſo w nashei lubci žuži na ſedžbu bracž, kotrež ſe ſenicži pola naš žiwy ſledoſty had. To ſame je ſmijiza. Wena ſo w lęſach a na horach, w buchim a w dymeschczech, w starych ſchtomach a w kamenischczech thjetro husto namaka, tak ſo na njeſtowych ſtronach droheje herbiſteje kraſiny ſtora žane lęto neſuńdze, hdyż neby džiečjo pschi pytanju jahodow, abo džielaczej w drewie wot neje kuſneny nebyt. Smijiza je ſchjera abo ſchjerobruna, druhdy tež nimale bjeła, na hlowie je czorny blećk a ſi bokomaj teho ſameho dwie kſchiwej czornej ſmužy. Wot ſredzisny hloſčki, lotraž je njeſtio ſchjerscha, jaſo ſchjela, czechne ſo psches zyth kribet hacž ſe kónčkeſi wopuſchli delſe czorna abo czornobruna kwaſota abo kſkoſta ſmuha, kotrež je najliepsche ſnamio ſeſnaczu ſmijizu. Na bokach tuteje ſmuhi ſu ſabu dyplki teje ſamkneje barby; brjuch je czorny, čerwony abo žoltobruny. Staré ſmijizu ſu lóhej abo peč ſchwořcziñow lóhej daſhe, a je bes nimi žónſka ſmijiza wele ſtrachniſcha, hacž muſka, najhórscha pak je hyproſchna ſmijiza, kotrež hnydom na cjlownka dže, hdyż iei bliſko pschiindje. — Schótž je tak neſbožomny, ſo jeho ſmijiza kuſne, temu nech teho dla wutroba neſpadne. Neje powjetr jara horzy a kuſneny ſam jara ſapocjeny, dha rana ſmertna neje. Najpredy dyrbí ſo rana ſhjeſti w užyci, pschetož ha- dovh ſjed je ſenož tehdž ſchfódn, hdyż do ſtruje pschiindje, ale w žoldku je zyſte neſchłodny; tola nech lóždy, kotrež je kuſneny, ſwjeru na to ſedž-

buſe, hacž w hubje (na jaſku abo na ſdža- ſnach) ſtrano žadyn raneny abo bolazy blećk nima, pschetež hdyž by to bylo, dha by wuzy- zanę ſjed do ranę w hubje ſacjahnę a wetschi ſtrach pschinesk, jaſo predy. Hdyż je ſo ſjed do czista wuzyaſ, dha ma ſo potom rana hny- dom w uſalič abo wuriſacž. K wupa- lenju woſme ſo zehliwe ſeleſo, wuhliczko abo zehliwz hrib; tež móže ſo rana ſi luhom, ſylnym valenzom (ſe ſpiritufom) atd. wupalicž. Psches boſeſe tuteho wupalenja ſo kuſneny neſmje wottraſcieſi dacž, pschetož dyrnež tež kuſnenje ſmijizy ſóždy ras ſi ſmerci ſebylo, dha tola žalosne boſeſe pschineske a wuhojenje ranow je husto halle po dothich, dothich čjaſach mózne. Schótž je w ſchlořniach, netreba ſo ſmijizy bojet, ſo móhla jeho do nohi kuſneny, pschetož tak wy- ſoko, kaž ſchlořne doſhahaſu, nemóže ſo wona poſbjehnycz a tolſtu čtrijazu ſožu tež pscheluſnycz nemóže; plat pak a koſane rukajzy pscheluſne wona ſi lóhkoſčju, doſelž ſu suby ſara čenčke, kaž kóhly. — Bydka ſmijizy ſu, kaž je predy ſpomnene, kameniſcheja, stare ſchtomy, ale tež džijery knota, kotrehož wona ſi džafei, ſo je ji tajſe wohydenje wotſtupit, kuſne a potom ſeho požreje. Dale tež wona waki, inſekty, jechcherzy, myſchie, male ptacži atd. jere. Hlaječe, lubi ſſerbio, tak ma tež to swierjatko, kotrež je ſa naš tak ſtrachne, ſwoj wujit. — Smijiza ſo ſylnje pschisporja, pschetož wona ſóžde lęto 10 abo 14 jeſkow, kotrež ſu ſi eſenkej ſchtorpanku wobdate, wulehne. Vóry ſi jeſlow mlode wu- ljesu, kotrež maju tež hizom ſubiečk a ſo pschi ſhluſciñenju psches kuſanje wobaraſu. Doſelž pak ſo tute ſwierjata tak ſylnje pschisporja, a psches ſtuſanje čłowekow a domiſazeho ſkotu wele neſvoja načinju, dha je zyſte prawie, hdyž ſa pomenschenje ich liczb ſo ſtarany. Tež ma ſmijiza wſchelatich druhich neſcheczelow, kaž n. psch. ſieža, ſchtriefawu, bacžona, twórja, ſchwinka, atd. Hdyż pak ſmijizu ſkónzuiemy, dha mamę ſo tež pschi tym ſwjeru na ſedžbu bracž, doſelž ſamo wotražena hlowa ſmijizy hiscze ſuſa a cjlownka ſaiſedoſci. — Bojemie, moſt lubowanſ ſſerbio, pschichodnje, dalli Vóh, wjazy. Z—č.

Žrački překasycow (insekto w).

1., Siej, 2., Trost, 3., Knot,

1., Siej (Erinaceus europaeus) kotryž w średniej Europie a tu a tam w Afryce bydlí, ma kulojtejsi wuschi, malu wopysch a pszezo mostry nōš. Ssancijska ma kulojejsi hlowu hacj hanz a dżehacj zygzakow. — Siej je hlupe, bojasne a ljene stworenie, kotrej so pschi kózdym rypnenju hromadzie sawali. S nošom won derje cjuje, teho dla cjuca stajnje wokolo so. Najradšo so w lesach abo na miejscowościach, hdjež so lóhlo sežini, horjedjerži. — Symu won pschespi. — Schtož jeho zwrobu nastupa, dha je snata wjez, so won rady hudjenzy (rybiaze wacži) myschje, knoth, jescheržy, zaby, wreczenzy, male ptacži atd. žere; tež ſad jemu derje ſłodži. — W jaſnych nozach jeho wokolo cjaħacj tħiġiemy a myschje żwankacj. S frótkim: Siej pola a twarenja wot mysch, žurliw a wschelalich druhich taſſiſtich newitanych hofej cijsieſt a je po taſſim jara wujitny. — Schtož qđe ſebi ſħano mlodeho iſeja wotċahhnyej, dawaj jemu mlóko, ſtym je won derje ſpoſojom; tež ſ druhimi iſe�em i wón fa lubo wosmje.

2., Trost (Sorex araneus) je mala, bruna mysch, ſ dolhim psiskom, kotrej so rady wo jstwie horjedjerži, a w Europje, kož tež w północnej Afryce bydlí. — Trost je runje ſaq mysch twarený, nejere pak to ūame! „Janek! neſchimaj troſta, to je ſiedowate ſtwarenie, miſka jeho nejere, tež cjučka niž!“ praji macž. Cjeho dla ſóčka a poš jeho nejereta, qħu wam po-wedjež. Trost bylnie ſa moſkuhom wonja; tule won ſak ant ſóčka ant poš ſneſcji nemóžetaſi. Žiedowaty troſt na ġane waſchnje neje! Pschetož to je wnciñena wjez, so „janek schyt-rinohate ſtwarenci klo, kotrej ma żi we-mlode, iſedoſte neje!“ Lubi berbszy cjtatarjo, nesarajcje troſta, won wſħak na waſħiħiħ hubjach rožku nejere, tež do pincy ſħodžo mlóko nepije, ale ſo wot piwalzow, mormwych mysch, kundrošow atd. jiwi. — So troſt rožku a wa-renje nejere, mot teho može ſo kózdy ſam psche. ɻwiedieſt; w jeho żoldku je menujż jenoj m jaſo ſ namakanju. —

3., Knot (Talpa' europaea), ſe homocja-nym (czornym, bjetym, żolnym atd.) kožuchom, bydlí a europiſtich runinach a to najradſho tam, hdjež je derje hnioniene; — nejere pak ani rožlu ani kulti. — We wulkej ſymje abo w cjoptocjie ſahreba ſo hlubie do ſemje, dokež hudjenzy (kotrej jemu derje ſłodža) hlubie ſlijesu. — Knot ſara rady med wedże ſere a je volam a lusam ſara wujitny, woſebje dokež kózdy djeñ tak wele zyrob, kaž ſam waži, wutreba. Tež je psches to wujitny, ſo ſemju horje ſborka abo ſtoči, psches cjož potom deſchej lóže horje bere. — Tola má won tež ſwojich neſcheczelow, kaž n. psch.: liſčku, krahola, bačona, ſóħlu atd. Jego naikórschi neſcheczel pak je neroſomny člowek, kotrej wujit ſnota hiſcieje ſpóſnat neje. Pschetož lubi Sserbio, wopomniče jeno, „wſħi il o w Bojej ſt워bie džie dobre a wujitne je!!“ (1 knihi Mójsa 1, 25.)

A. P-cj.

Benjamin Franklin.

Do wuſnamenitých muži noriſcheho cjaſa ſluſcha tež Amerikanar Benjamin Franklin, ſiž je w liecji 1791 w mieście Philadelphia w północnej Amerizz wumrel. Tutón muž bje wot niſteho rodu—jeho nan bje menujż mydlař—a položi ſo w ſwojej młodoczi na ſuihiċijs-čierſtvo. Be wſchlech druhich pomocnych ſtried-kow, ſhiba ſ tými, kotrej jemu jeho džielawoſcji a jeho wuſliedžazj roſom podawatħtaj, nadobý ſebi wupſchestrenu wucjenioſcji a hluboke, kruie wjedomnoſcje w mnohiх wjezach, woſebje w pschirodospitru. Psches dohlađnoſcji a sprawnoscji dozpi won po cjaſu do najwyſhih statnych a cjeſinych ſaſteniſtow a nadobý ſebi wuberne ſaſtuħby wo ſwoj wózny ſraž. Oliſchi cjaſ ſaſtejſe wón ſavoſtanſte miesto w Franzowſtej ſi wulkej kħwabu a ſe ſbojomnym doſtačkom; tež domach pschinischowasche won psches ſwoje mudre a wobſtajne ſtutowanje niž mało ſ wudobycju a dozkieſci ſwobody a pod jeho ſobuſtutowanjom buchu mnohe woſebje dobre pschiyrawenja a wuſtawu w nowym ſtacjje pół-nóznej Ameriki, kotrej bje ſebi ſwoju newot-

wiśnoscj wudobyka, sa wedjene. Ale we wobimaj
świetomaj se wono swoje meno psches to ne-
śmertne sejinit, so je blyskowod wunamskał,
psches to pak wele k temu dopomhał, so ho pschi
newedrach strach woł twarenjow wotdjerzuje a
bojańscj njeleotycz ludzi pomenischuje. Jara
pschi hódnje powita je teho dla, jako njehdz w
Parisu tamnišchu akademiu wopyta, jedyn sna-
menity wuczeny s tym hróńczkom:

Eripuit coelo fulmen sceptrumque
tyrannis; to rjeſa:

Wuwinył je nebju klof blycka a ſzeptar tyranam.

Snajachu starí Ameriku?

Tu ho prascha, hacj su starí jana wedjenje
wo Amerizy mijeli a dale kał su čłowiekojo tam
na tutón dżjel semje pschiſchli. Schtož prienu
praschen nastupa, dha je malo geographiſlich ſpiſow,
w fotrych nebychmy ejtali, schtož Plato (starwy
grichiski philofophha a Sokratowu wuczomnik w
Athenach, 430 — 348 do Khr. živu) w ſwojich
knihach „Timaeus“ peweda, menujzy fo su aegy-
towſy mjeschnicy Solonej (grichiskemu mudremu
a ſalonifarej, njehdje 600 do Khr. w Athenach
žiwemu) por edali, fo je tamnu ſtronu
Herkuleſkowych ſtolpov¹⁾ ſupa, welscha hacj
Aſia a Aſrika, fotrejj „Aſtantis“ rjeſaja
a fotraž je ho pecja psches jałostne ſemje-
rjenje pod wodu ſajila byla, schtož je morjo
na dleſchi ejas tak ſaracjilo, fo nejſu lódzowaci
mohli. Po poweſczech rómskego ſtawijnaria
Diodora Sicula (tij bje pod ſhjezorom Augustom
živu) pschiſtaja, fo buchu phoeniziſzy lódzniſzy, juſo
pschi afriſtich brjohach wołoko lódzowachu, wot
ſylnych, wulſich wjetrow na neſmernje wulku ſupu
ſahnacj, napscheſciwo temu krajej, pschi fotrehož
brjohach pucjowachu. Zeli ta wiej wierna, dha
nemóje tuta ſupa jana druha hacj Amerika byc̄,
fotraž je woprawdje tak ležaja, kaž Diodorus
wopische. Tutón ſpiſachel tež praji, fo Kar-

thagiszy¹⁾ swoje wunamaſanje janym druhim
europiſkim ludam ſobu džielili nejſu: waschnje,
tij je ho hižom tybaž ſróz wospetowato. Tej
ſda ho, so predy hacj bu Amerika ſeſnata, jara
ſylnje na jeſe lubycze tukachu. Wona nebu
psches ſlepý pschipad namakana. Khrystof Ko-
lumbus ju wytasche, a neby ho jeho myſlička i
wjeri wodobna ſdala, dha wjeseſje kral Ferdinand
Kastiljski nježo na to wajit neby, so by podpy-
tat, ſchto na tym je. Niechłotuliž je tamne
ſuczli rómskego tragoediskeho pjeſnerja Seneti
ejtai, tij rjeſaja:

Pschinbu po poſnih ſjetach ſjetſtoſki,
Hdzej wjezow ſwiaſti roſwieſje Oceanus,²⁾
A ſemja neſmernje ho ſchierjo wotewri;
Hdzej Tethys³⁾ nowe ſwietu wotkryje

A Thule⁴⁾ nebudje wjaz ſemjow poſlenja.⁵⁾
Ale kał su ho čłowiekojo wot stareje ſemje na
tu nowu podaž móhli? to je to druhe pra-
ſchenje. Snate je, fo starí wot kraja ſe krajej
lódzowachu, a my neſnajemy żadyn druhi pucj,
na fotrymž ho tam pschinę hodži, hacj morjo.
Kotry je pak tón, kotryž ſu eži prieni wobydlerjo
Ameriki wſali? W poweſcje, fotruž nam Diodorus
Siculus dawa, a wo fotrejj tak runje ryczachmy,
neleži nježo nemózne. Wele bóle je jara mózno,
fo buchu phoeniziſzy lódzowarjo abo tajzy-ženeho
druheho naroda, mjenjo, fo jeno pschi Aſrižy
wołoko iſedu, wot wulſich wjetrow hacj do
Ameriki ſahnacj. Brasiliske brjohi w Amerizy
nejſu tež daloſo wotležane wot brjohow Guiney

¹⁾ Kartago bje wulke mjesto na połnožnych
afriſkich mórfich brjohach.

²⁾ Oceanus (Ocean) rjeſa: wulke morjo; po
bahni pak rjeſasche tež mandželski Tethys tak.

³⁾ Tethys bje pecja ujekajla mórfka dohoſtka
a Oceanowa mandželska.

⁴⁾ Thule (Thyle) bje najwyvernisički kraj, po
njeleotycz Brittanii (Jendželska), po drugich Island,
tſecji mjenja Šet-, abo Schottland ſ tamniſkim
lupami.

⁵⁾ Eacjanſſi rjeſaja tele ſuczli tak:
Venient annis saecula seris,
Quibus Oceanus vincula verum
Laxet et ingens pateat tellus
Tethysque novos detegat orbes
Neque sit terris ultima Thule.

Medea v. 376.

¹⁾ Herkuleſkowe ſtolpy ſu: Gibraltar; kaž wo-
ſebje naſte a ſkalne brjohi pschi najwetsczej mórfiej
kuſcini mes Španiſkej a Aſrižy rjeſaja.

w Afriky. Tež móže byc̄, so ſu w tamnym wulfim morju, fotr̄z Evropy a Afriku wot Ameriki díjeli, njeſotre ſupp byte. Napoſledku hođi ſo tež wſerječ, so ſu psches ſyvernu Aſtu prieni wobydlerjo Ameriki do Ameriki pschischli. Wjeste je, so naſdalischki kónečt abo róž Aſtie w doſkim ranju (N D) niz valoko wot Ameriki newoſteſi. Eſlawny pschirodospytař Buffon poweda, so ſo w ſyvernych stronach Ameriki te ſame ſwjerjata namakaja, fotr̄z w ſyvernej Evropie a Aſti wldzimy, n. psch. ſob̄ a ſyſechne jelenje. Ale te ſwjerjata, fotr̄z na ſtarym twerdym kraju ſenož w čopkej zonie brdla, ſako elephant a ſameel, nenamakaju ſo ſyka žane w Ameriky.

Człowieczoſć pschecziwo ſwjerjatam.

To je kózdy ras wopokaſmo ruboſcie, tež ſwjerjatam bes winy bohoſcie nacjinic̄. Hólečata woſebje cjinja ſebi huklo weſelje ſ teho, hdyž mója ſwjerjatka, fotr̄z ſo wobarač nemója, pscheszihac̄ a čwilowac̄. Kajla ſurowoſc̄ neje to, mlode ptac̄ki ſiſh njeſekow wubrač, jím ſwobodu rubic̄ a je napoſledku htoda wumreč daci! Mjenice ſnano, so tute male ſtorencžla tež bohoſcie nesacjuwaja? Wo grichiskim (vohanſtim, mudrym Xenekrac̄e w Aſhenach cjtamy, ſo je niz ſenož lubdipscheczelny muž, ale tež miloſciwy a želniwy pschecziwo ſwjerjatam byt. Jako junu wonlach pod hołym nebjom ſedzefše, ſlečja róbl, wot krahola ſručje pscheszehany, ſemu do klinu. Xenofrates pschija teho ptac̄ka ſ weſetosc̄u ſ ſebi a ſkhowa ieho, doniž ſo pscheszehar woſhalit nebie. Jako bie ſtrach nimo, wotewi wón ſwoj klin a dashe teho lecječ, te ſkowa prajo: Ja teho wo ſakhitane proſchazeho pscheradžik nejſym.

Přílopk.

* Jako bu psched ſtoltim w Lipſtu ſena pa- buschniza ſafata a viſitirowana, tylny wona ručje njeſcht do huby a ſpōjera to. Na to bu ji na- wrócenje nutſdate a hlaſl doſko netraſeſche, dha muwročja tsi kaffenbillety, 2 džehac̄tolerſtaj a 1 jedyntolerſt.

* W Zitawje wumre 3. t. m. Dr. Christ. Adolf Peſchek w 73. lęczie ſwojeje staroby. Wón je derje ſnaty jaſo lužiſki ſtawiſnar. Jebo ważniſcie ſpiſy ſu: Handbuch der Geschichte von Zittau, Geschichte der Göleſtiner des Dýbins, die böhmischen Erulanten in Sachſen. Wón bje po- tomnik ejeſtſich wuhnanzow.

* We wokreſu Inſterburga buſhtaj ne- dawnno ſublet dla faſchowanja mlóka, ſiſ na wiſi pschiweſe, ſ tſimjeſacznemu, a jeho hospoſa, ſiſ bje na tym jebantrje džiel miela, ſ ſchjetj ne- dželkemu jaſtej wotkuſzenaj.

* W Lipſtu ſwecjēſe tón tybjen registrator a quaſtor na uniwersitnym ſudniſtrje kn. Kraufa, fotr̄hož tež wieſcie mnost ſſerbio ſe ſwojich ſtudentiſtich ljetov ſnaja, 25 ljetne jubilaeum, do- ſelj bje tak doſko ſwojemu ſaſtojnſtru, uniwersite quæſturi, ſaſtejal. K jeho cjeſcji bje woſebita hoſcina, pschi fotr̄z bu jemu wot rektora magniſica Dr. Maechtera čeſkym kſhiz albrechtoweho rjada, wot professorow a ſaſtojnifow ſlotu taba- tiéra a wot ſtudentow ſraſny cjaſník a wuli ſtoły perſchcjen darený.

Wojniſki ſpjeſ.

Kraſnje je, pod hołym nebjom
Sehrawac̄ ſe ſwietlym meczom:

Hdyž trumpety ſallineža,
Konje ſchunjo rehtaja,
Bubony wiſje ſchrebotaja,

Wojniſke bronje ſabrineža.

Kraſnje je, hdyž ſtary woſak,
Djerzo ſelbu, ſtrachny bodak
S ſhroboſc̄u naſ ſapelnia;
Šdmerc̄ hdyž ſ hrimotazyh ſelbow
Straſchnje blyſta, ſyły ſulow
Nepſchecjela ſahubja.

Renje, hdyž kaſ ſylny hrimot
Woſynk dawa hoſk a ſchekerkot
W horach, dokach, na honach.
Vane ſnano jedyn naſchich,
Krawia ſa njoh' tybz maschich,
Nepſchecjelo, na polach.

O taſ ſmy my ſweſeleni,
Hdyž njeſt psches naſ naſtrójeni
Nepſchecjelo cjeſlaju.

Hodžina budź powitana,
Kherluschje nech ſallinejeſa,
Bóh je ſ nami w dobycje!

Peſchek. W-i.

Pschi rowje lubowaneje newesk.

We želazej drascji, wschon ſrubny a ſbitý
 Ja dženjuk taton cjeſki khod žarujo du
 Sa tobu, ty luba; — Kak horšy žom ſwity
 Vu vjenz teho dobęſja fa tebe tu.
 Ta paſma eje kiva k tej wječnoſci dom,
 Dha cjiſhje dži: — Mjer bhej tu ſtwojim pročhom.
 Se hylſami krepju twoj ſeleny rów,
 Ach ſo bych eje ſunu ſchezen wopſchijecj móh!
 Ty najdrožſha moja! — Kak lubo eje mam:
 Nôz cjiſhomnu huklo tu wachuju ham;
 Kak drohe, kak lube to mjeſto je mi,
 Ton rów, hdejz twe cjeſko njett we mjerje ſpit!

Tu ſhwjernoſci a luboſci, kij ke mui ſhy mjeſto,
 Tu ſaplačj Boh luby knes w nebeſach cji.
 Ach th ſhy mi ſtajne tu k weſelu byla,
 Raſi roža, kij we rjanej ſarobđie leži —
 Ja ſhowam eje wječnoje we wopomnenju,
 Mi wostaňeſch droha mój živh džen tu.

Haj fa tobu hladam ja ſe žadofſju
 Še tym nebeſam horje, — hdyž ſtychje ſio tu
 Mi po tebi jara — a ſ placzom du tam,
 Hdejz moju eje jeniczlu ſhowanu mam.
 Haj Jefus hdyž ſloro naj ſienocjicj ſaz,
 A pſchwiesc, hdejz ſmiejenoj na wječne kwaſ. —

H. B.

Hans Depla. Hdyž móndy w Budyschniſe nimo miaſnych hjeſkow bjezech, wuhladach i lubie jeneje wyſokeje khjeſije dolhe woſo won ſecj.

Mots Tunka. Vas wſchak tola! Š wosom w mjeſciſie nichlo na lubju nejjeſdji.

Hans Depla. Moj luby! Niž jeno na lubju, ale tež po lubi, tak ſo je ſebi njechtožkuli híjom myſlit: tam ſcheri a traſchi.

Mots Tunka. Ton móds drje tam jeno teho dla ſo khova, ſo jón kón neby deleka wi-
 djal; pſchetoſ ſnadi žaloſnje rady ſ tym wosyč-
 kom won jjeſdji.

Hans Depla. Nie, konik tam w tu khviſu nehrchoze; bje to mały pony, niž bu ſwojeſho wulkeho ſroſta dla ſaſo woteknaty.

Mots Tunka. Hdyž tam móds tak po-
 darmo ſteji, bych tola ſpytał, ſebi jón druhy
 poječicj. Praj mi jenož meno wobſedjerja.

Hans Depla. Te ſym poſabyl; ale w ſſerbskej Beſadjiſe je to ſame, kaž mi praſachu,
 derje ſnate.

Mots Tunka. Dobra duschal ja ſo ejt
 renje djaluju.

N a w ē š t n i k.

W o s s i e w e n j e .

Głoszonym knesam kublerjam a konjom obchodzjerzam Budyschina a wolnoścę darwan najpod-wolnischę k nawiedzenju, so hym ho na mjesto mojego semrechego pszczyzela a kollegi P o m r i c h a tudy jako skotoljekat sałydit a proſču tychsamych, so bychu me se swoim dorowjenjom poczęſcowali.

W Budyschinie,

Ernst Th. Walther,
skotoljekat.

Tu kchwili s bydlem pola schrymparja
Oswalda pschi jittvch wiskach.

A m e r i k a n s k i m l y n we Hajnizach

porucza s tutym swoju pekarnju a wossewja, so je tam wot nietka stajnie thlieb we dwuemaj druzinomaj sa hotowe venesh kaž tež sa pschinešne jita k dostacju. Tego runja poſticia tón hamy wschilke druziny pscheniczeje a rżaneje muki w malych a we welskich quantitach.

Drewowa aukzia.

Schtwórik 17. novembra budja ijane khójnowe walcisi a partia rżanych perłów w Stoři na pschedzowanje pschedzowane. Shromadzenie je w 10. hodž. w kocejmje k. Miehnera tam.

Ernst Seiferth.

Nowy wós na perach je pschemienena dla tunjo na pschedzani a može ho wobhladacj pola so-warszeho mischtra Vára na Židowie.

 Dwaj schošaj wyšoka khježa s bolo-wanej stu, hiszczę zylje nowa, 18 lóhej dolha, 9 lóhej scheroka, steji w Bóishev-echach číšlo 2. se swobodnoje ruki na pschedzani.

Djenša psched tsiomi nedzeleni je na tudomnym torheszczu pschedeschcijnik stejo wostat, ktryž može ho po sapkaczeniu wutožlow we wudni Nowinów saho dostacj.

Rhwalebnje snaty a psches swoje hojaze ſtut-łowanje dopokazany

b r ó ſ t ſ y r o p

je saho k dostacju w hrodowskej haptizz w Budyschinie.

Piątk dopoldnia (10. nov.) w 10. hodž. budja na Wosaciej (?) drewniszeju w Hermanezach 1000 prutow w ljeçje kopancho a do suchich homadow (?) stajeneho stanu a pschedzowane. Kuposwarjo shromadzują ho we Hermanezach delecta (?) pola Michalka.

Nietko je stajnie w Smolerowej knihařni, pola knihmajarow a pola pschedzupa ln. Jakuba w Budyschinie sa $2\frac{1}{2}$ nsl. k dostacju:

P s c h e d z e n a k a b o P r o t y k a s a S s e r b o w

na ljetu 1860.

NB Kneža wuczerjo, klamarjo na wiskach, a syła wschitz tyz, kij chzedža protyku dale w swojsich wosadach a wolnoſciah pschedzowacj, dostanu ju po duzentach pola ln. pschedzupa Jakuba a to kódy duzent s. 24 nsl.

On tu posud není. —

II.

Zandženu sobotu žita w Budyšinie plaćachu.

Kóre.	Wyšsa.		Nizša.		Srzedzna.		Plaćizna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.
Pschedziza	5	15	—	4	10	—	5	5	—
Nožka	4	—	—	3	20	—	3	25	—
Ječjmen	3	—	—	2	25	—	2	27	5
Wowl	2	5	—	1	25	—	2	—	—
Gróch	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Wola	4	10	—	—	—	—	4	—	—
Rjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fahly	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Hejduszka	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Bjerny	1	—	—	—	—	—	—	25	—
Kana butry	—	17	—	—	15	—	—	16	—
Kopa złomy	4	25	—	—	—	—	4	15	—
Zent. syna	1	—	—	—	—	—	—	25	—

Dowoz: 1180 kóreow.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž majaso w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedač, płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štvortlétne předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósće $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 16.

19. novembra.

Léto 1859.

Wopjšijecjje: Sswjetne podawki. — Se Šerbow. Se Šlepjanſkeje woſadu. S Dubrawy. S Minakata. — Dopyš. — Dopyš XXII. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Navjeschtnit.

Swětne podawki.

Sakska (Sakſka) Stoljetny narodny djeniā klawnego baſnerja Schillera je ho w ztym kraju ſaj w ptej Njemſkej na jara ſwiatoczne maschinje ſwečit. W mjestach ſu na džiwadach (theatraci) ieho dramy hrali, w konzertach a aktach ieho ſperry pschednoschowali, jemu k česci postawiv (statuy) ſtajeli, ſhwalyrce vjerzeli, ſwedjenſke čahi, woſebje mečor ſ ſaklemi, wuwedli atd. — Ieho majestosć kral je pschiwolit, ſo ſu je ho čisty wubyt ſ pschedstrenia w drezdanskim džiwadli na ſwommenym dniu (600 tolejsow a 14 nsl.) fundazii „Schillerstiftung“ (ſatoženej ſ voporenu ſhudnych ſvišomarjom, jich wudowow a dýjeci) daricj. — Djen 13. novembra biesche k česci narodnega dnia Jeje majestosće kraloweje we wſchjech mjestach, hdzej mojazy leža, wulka reveilla. — Ieho majestosće kral je 15. t. m. korys ſadetow ſ woptytanjom počečečit a wſchelakim wuečbam tych ſamych wot rano 7. hacj do 2. ſ povoldnia pschiterny byl. — Kralowſki neavelſki wurjadny poſtañ, weſch Garini je naſhemu kralej ſwoj potwrdzowaz̄ liſt pschepodač.

Wjerchowſtwo Reuss-Greiz. — (Werchowſtwo Reuß). Djen 8. t. m. wumre na ſwojim hrodžje w Greizu Ieho Daſnosće weſch Hendrich XX. staršteje linije (rodž. 1794, knežesche wot 1836) na ſlaboſej. Wón ſawostaji ſ druhoho mandželſta w dweju pryzow, ſ ktereju je prieni, nječijski weſch Hendrich XXII., w l. 1846 rodzeny, a dwje pryzgeſynje.

Frankfurt nad Majnom (Frankfurt n. M.). W ſedzenju „bundestaga“ ſu dla Kurhessenſkeje, hdzej čħedža wustawu (Verfassung) wot heta 1831 ſafo mječ, muradžowali.

Pruska (Pruska). Kral ho tež na duchu ſtajnje bóle poſvlnja a poſauje woſebite d. jel-bracze na twarenju noweje orangerije w Sanssouci; ſondženu nedjelu ie tež jenemu předovanju ſedžnje pschivoſtach. — Prinzregent je vſchi ſtajdnoſci stoljetnych narodninkow Schillera myto 1000 tol. wustajit ſa najljepeſche we vjehu ſojdych iſi let wudate džetto njemſkeho dramatičkeho baſneriſta. — W Berlinje ſu ſo piči Schillerowym ſwedzenju po ſkonečenju džiwadla rokocjenja ſtate. Wuphſchenia na tribünačch buchu potorhane, woſebni kneža a knení nehanbicjivje wovitani, polizajo ſ kamenemi metani. W 11. hodž mečor dyrbeſche teho dla na rothoſtejo, hdzej ho ta hara ſta, ſylna čjorđu polizajow na konju a pieſčich pschińc a lud ſ mozu roſehnacj Psches 50 woſobow (varſchonow) bu do jaſtwa wotwiedjenych.

Rakuska (Rakuska). Naſhe knežerſtvo čže ſ franzowſtim druhich knežerjow w ſrótim časbu na ſongreš do Pariza pscheproſyč. — Nedawno vjehu we Innsbrucku puši bes khejzorowymi ſelzami a italſkimi wojakami, pschi čjimž ſo teſati trebachu, tak ſo buchu njeſkoſti roveni. ſylna patrouilla ſich ſmjerowa. — Njeſore regimenty jjeſdnych ſo pomereſhuja. — ſ Benitzianskeje ſu njeſotre wſhaze (tola niž 40000, kaž ſardinske nowiny piſachu,) wuečahnyli do druhich italſkich krajow.

Swajcarška (Schwajcarska). Mjer bu stócnje 10. t. m. w Žurichu podpisany.

Niderlandska (Nederlandška). Kral čze wotležane multowerchowstwo Luxemburg sa pschihodny druh fruch kraja s Belgiskej so mijeneč.

Francowska (Franzowska). Wojsko we Afrizy je sašo dobytowu sežinilo a mnogich jatych wsało. Nescheteljio ho wschudżom boja. — Tež w Cochinchineſkej (w Azii) postręžuja Franzowſojo. — Franzowska smjeje w królikim 40 liniowych lódżow se 3706 kanonami, bes tym so ma Zendzelska jenož 36 taſkich lódžow a 3600 kanonow. Duž ho Zendzelsenjo jara prózuja, swojich kujadow sašo doſčahnyej. — Dokelž Franzowſta 8000 muži do Chineſkeje ſobu da, Zendzelska pak 6000 muži s europskeho a 6000 muži s indiſteho wójska poſtají, budje expedizja po taſkim 20,000 muži ſylna.

Italska (Italſka). Sardiniski kral je po woli Franzowſeje wupraſit, so jeho wuj prynz se Savoyen-Carignan knežerſtwo w ſredznej Italſkej na ho wjac̄ nebmje. Tutoń prynz je teho dla ſredznoitalſkej depuiaſii wotmowit: so pschihodneho kongresa dla njetko knežerſtwo na ho newoſme. Wón poſtají rycerja Buoncompagni'a (nieduſcheho ſardiniskeho poſtanza w Florenzu) s pschewſaczu na ſhwilneho regentſwa. Tutoń je tež hízom do ſredznej Italije wotſiet. — W liſčje, kotryž je ſardiniski kral Napoleonej wóndy poſtat, ſacjifne wón tež italſki ſwiaſt. — W Tofanskej ho ſtrona, kij s predawſkim knežerſtwom džerži, mózniſho ſbjeha.

Spaniska (Schpaniſka). Maurokanojo hotuja ho na wobaranje a ſpuscjeja ho wobebje na to, so mózeja wulke runiny (vtloniny) powodzic̄. Nowy khejzor čze ham wojskow narwedowac̄. Maurojo (njehdje 1000 mnji) nadbiehuja Ceutu. Wokolo Tangera hu hízom wetsche wójska hromadzie.

Rusowska (Rusowska). Hac̄ runje je Schamyl jat, dha tola jeho pschiwimkojo hischje mjer džeržec̄ nebudja; na drugich konžinach pschihtuua ho s nowym bitwam.

Ze Serbow.

Ze Slepjanskeje wosady (Se ſlepjanskeje wosady). Na 6. dnju novembra jako 20. nedželu po ſwiatej trojicy ſwecjescze naſcha wosada žadny ſwedžen, pschetož na tym ſamym dnju buchu naſche nowe byrgle poſwieczene. Težame hu, kaž hízom wondanjo ſpomnili biechmy, wot bierglodjewarja k. Glitscha we Lukowje (Lukau) twarene a woschijaja s zyla 12 registerow. Žyrkej bu na tym dnju s pletwami a s wjenzami na najreñſcho wudebena, woſebje pak bierglowa tubja. Woſebje debesche pschi tutej ſwiatoszczi naſchu žyrkej rjanu nowy ſwecjznik, kotryž k. duchowny Welan tej ſamej darit bjesche; tež woltar a kljekta bjeschtai ſnowymaj rubomaj, kotraž knjeni Welanowa darila bjesche, wobjetaj. Najpredy džerschesche ho niemſka Boža ſlužba, kotraž w 9. hodžinach rano ſwoj ſapožat mijesche. Najpredy bu niemſki khierlusch „Kaf renje ſwietzi ſernicža“ atd. ſpiewany. Brjenju ſchwiežku ſpiewaču ſhowadženi wuczerjo ſami; druga ſchwiežka pak bu mot hujdy poſchewodžona. Na to stupi k. duchomny na woltar a džeržesche rjanu dothu ryc̄, w fotrejj biergle poſwieczesche. Šchtwórtu ſchwiežku poſchewodžuchu njetko biergle a hujda. Po wusvietwianju khierlucha bjelesche k. duchomny na kljektu a džeržesche prijedowanje. Na konzu teho ſameho ſpiewaſche ho khierlusch: „Mech Bohu džafuje atd.“ W ſiednacjich hodž ſavocja ho ſerbſka Boža ſlužba a mijesche ho runje kaž niemſka, jenož so ho liturgia na woltaru cjtitaſche. Boži dom bje pschi tutej ſwiatoszczi poſchepelneny.

II.

Z Dubrawy (i Dubrawy). Saňdeny ſchtwórk twđenja, 3. novembra ho w tudomnych podkopach Margarethenhüttu jena wulka hromada dróbneje bruniky na hischje neſtate maschnje valic̄ pocja. Tola bu wohēn, dokelž ión wotlenni džewacjerjo pytymchu, bortsy s pjetom poduſcheny. Ale njetore dny poſdžiſko, pschi ſylnym wjetre, pocja ho ſnowa valic̄, dokelž wuhlo nebijesche cjtiscje wuhaſnenie bułv, ale ho ſpody dale žehliſto. Tola bu wohēn tež ión ſrōz poduſcheny, s čemuž pak bje nimale ſylny djeni trjebný,

K.

Z Minakała, (s. Minakala), 9. nov. Wychimy dżenja dovolnja jara nastrójeni, dolej w tak menowanych haliach so bylnie kuricë wi-dżachmy. Ale taż pośdziejszo widżachmy, nebejche to żana kheja, ale hromada mälczinę a czerniow, tij so palachu.

.

D o p i s y.

Z Prahi, 15. nazymnika 1859. Po njechto mjesięcznym melčenju mam soły sładnosć, mješto wo Prahy býsčecj dacz. Ale schio pred? Po rjannym našymu ſapoczina so syma trochu nahle, nictó nemyslejche hisczeje na nju, a hlej, san-đeny schimórk pocja so wuperacj a ſeſhjedziwia nam wſchjedne wólkna; na Woltawje hremadza so lodowe ſkórki, ale nahla woda rośnieje je ſaſo. — W Czechach býsčimy ſkórky na hubene žnje: žito býpa mało, a ſemjaki (bjerny) ſu hisczeje hubenice; pschi ſbieranju ſdachu so čerstwe a strove, ale nietko w pinzach a hromadach pocjnu hnicz, ſo je cjeſto, tajkich doſtačz, tij so k ijedzi hodža. Tehodla boja ſo žitueje drohoty. — Redaktor Kuh je dla cjeſcje ranenja tež woł wýsčimyho ſrajneho ſuda k dwajmje-hacjemu jaſtwie a k ſapłaczenju 100 ſchiesznalow woſjudzeny: tutón nehanbicjiv ſid býſte cjeſkeho ſpišowacjela t. Hanlu ſjawnje na cjeſci ranit. — W powſchitomnej hojerni bu woł poſłednego winiwa 1858 hacj do prieneho uajymuila 1859 byla 8645 khorych woſhładanych; ſi tutych wumre 932, 6955 buchu wuhojeni a 758 ſi wostachu tam. W kloſtirje mitoſčlwnych bratow bu w ſamym cjaſu 2699 khorych ljeſowanych; ſi nich wumre 203, 124 wostachu a 2372 buchu wuljekowani. — —

Wszyste rycze wercja ſo njeſko woſko Šchillera a ſwječenia jeho ſtolietnych narodninow. So ſo w njemſkim a cjeſkim džiwidle ſweczeńſte, wie ſo ſamo woł ſo. Tudy naſpomnju jeno njeſtre wjezy.

Wečor býſte nojpyſčimy, schiož je Praha ſa dolhe lieta widžata: cjaſ ſi pochadnijemi (Fackelzug). Woſko $\frac{1}{2}8$ ſapalowachu ſo ſmolniw (Pechfackeln) a cjaſ pocja ſo woł universitu roſſcherecz. Ma prieku džiechu technikojo (wo-

ſto 150 ſwieſzow) ſi nowej ſhorhowju, ſa nimi džiechu wſchelazy ſastojniy (50 ſw), ſady ſrednjich herzojo mjeſchęzanskich ſzelzow. W drugim wo- džienju džesche wojerſka hudžba, wumjelzy (Künſler ſ 40 ſw.), universita, a to pedellojo, rektor magnificus, akademilli ſenat, profesorojo, doſtorojo, ſtudencji prawniſteje, lekarſkeje a filoſofiskeje ſakulty (woſko 500 ſw.) ſi ſhorho-wju (ped ſorej njehdv Prahu vſteczivo Schwei-dam ſchlitowachu). W ſeezim woidzjete hudžba mjeſchęzanskich piefskow, ſemeſta (Innung), kni-hlavjojo (40), knihičiſhcerj (130) mjeſchęzans-ke ſastojnſta a byly mjeſchęzaniow. S zyla býſte wiozy hdylí wſaz ſwieſzow. Na nabrioy (Dnai) pod Franzowym pomnikom wunieſe ſo ſbijorej Franzej „hoch“ a herzy hrajaciſu ſnatu Rakuſhansk. (Ch. Franz býſte Šhilla do ſemjanſta wuſbjeňny). Ale mnehoſtróci ſvnlische býehu „hoch“ a „ſlawo,“ ſotrej pod Karlowym pomnikom ſi njebiu hrimotachu a w vſchewo- džazym ludu ſonza namakaž nemóžachu. Njeſko džiesche cjaſ ſiſhes móſt na malu ſtronu, na waldeſteinowe torhoſchę, hdzej ſi prof. Tomek cjeſku, ſi pr. Brinz njemſtu ſwedjenſtu ryž mje-jeſchtaſi. Potom wróciſ ſo cjaſ ſaha na stare miesto, hdzej ſtudencji ſwoju ſhorhoj pod „hoch a ſlawo“ do Karoliny wotneſechu. — —

Dopis XXII.

(Prawiſniſki, ſa hontwerjow.)

Wot teho cjaſa, hdzej je buram abo wele bóle wſchitlim wobſedjerjami ležomnoſcjom prawo hontwy na jich ležomnoſczech ſaſo date, abo ſ druhimi ſłowami: wot teho cjaſa, hdzej je ſo w ſiecie 1849 psches njemſke ſakladne prawa (tij buchu w Salſkej 2. mjerza 1849 ſawedžene) ſakonzy poſtajito, ſo w ſwóſtwie a wobſedjen-ſtwe ležomnoſcjom tež prawo hontwy na ſwojo- ſamym ležomnoſczech leži, po tajkim tak, ſo ſwjerina prawiſniſzy teru pschiſtuſha, ſotremuž le- žomnoſcž pluſcha, na ſotrej ſo namaka: wot teho cjaſa ſu tež bes Eberbami njeſotſi, ſotuž maja hontwu ſami a honja a na hontwu a po hontwi khodža. Tym jenym pschiſteſi tutto

pravo honenja abo hantverenja znano, dokelž maja je mot fastarska běm, dokelž maja staro prawo k temu, dokelž su starosprameni a maja všich tytm tejto ležomnoſčem, ſo je jím dovolene, ſami na nich honic̄ a hantwich (w Sakskej k najmenſchemu 30 akerow luſow a polew abo 5 akerow lieba, hajow a kerfow w jenym ſahonje abo ſempleru ležazvch). Druhim vſchitej ſažo hantwa a moža honic̄ teho dla, dokelž maja na zúſych ležomnoſčach, n. vſch. na ležomnoſčach zdele gmejný abo wšy, mot gmejný abo herak voi tych, kotrejž hantwa na jich ležomnoſčach vſchitej, hantwu abo prawo k honenju voinajatu. Tercijm vſchitej taſte pravo hantverenja, a honja a khodža teho dla po hantwi, dokelž ſu mot gmejný ſa hantverja (Flurſchuzu) poſtajeni, tak ſo dyrbja ſejný wjeſty hantſki (gmejnſki) wokres wobſelec̄. Na poſledku ſu tu k ſchtwórtemu taſtu, ſiž drje ſam̄ žanu hantwu a žadyn hantſki wokres, hdzej by-ču hantwich möhli, nimaja, tola pak na hantwu khodža, menujz ſ druhimi a ſ tyc̄ dovolnoſčju na jich revjerach, hdzej tutym hantwa a prawo k honenie vſchitej. Tam tucíj jako hofčo ſobu honja a tiseleja. Čiži wſchitzu a ſ nimi tež ſoždy drubi wjeſceje jara derje medža, ſo nikomu dovolene neje, na zúſym revjeru, hdzej druhemu hantwa vſchitej, bes teho domolenja ſwjerinu honic̄, ju koſic̄, tiselecz a vſchitec̄; moni medža, ſo te taſte hantverenje na zúſym paduchſtro, ſiž je vſchi ſchtrazi ſakafane, a ſo ſo tež jako taſte khofa. Wo tym tehodla dale neružimy. Ale tym ſamym a wſchitkim druhim hantverjam, nech honja abo hantverja, ſ kaſiž prawom řeđedža, na ſwojim abo na druhim ſ teho dovolnoſčju, taſkim hantverjam poradž ſo často, ſo drje ſwjerinu, do kotrej ſielia, trečja, ju ſranja a po taſtim naſtielja; ale dokelž ju doſez trechili a ſranili nejſu, nevane na mjeſceje a nevoſtane na blatu merwa ležo. Wele bôle lečži abo bježi hifčen ſuſti ſtruh dale a ſlečži abo wubieži ſ revjera tureho hantverja, ſiž je ju na ſwojim wuhnac̄ a naſſelit, vſches mesu do ſuſodneho revjera, na ſuſodne ležomnoſče, a vane a weſtane tam hakle ležo. Rjetk naſtawa ta praschen, hac̄ je temu, ſiž je tak ſwjerinu

na ſwojim wuhnac̄ a naſſelit, kotrej pak je jemu vſches mesu do ſuſodneho revjera abo na zuse, ſuſodne ležomnoſče wubiežala a tam hakle panyka a ležo weſtata, pravilniſzv dovolene, tajſu ſwjerinu na zúſym dale vſchieszehac̄, tam ſa nei a po nju hic̄, ju ſbjehnyc̄ a wobſhwac̄? Na tuto praschenje wotmolwenje dac̄, nebudje ſa hantverjow a ſa wſchich wobſedjerjow ležomnoſčow, ſaž tež ſa ſoždeho druhoho, jeli hifčeje pravo newje, kotrej w tutym naſtupanju placi, bes wujſka. To praschenje je to ſamo, hdzej je taſte ſtajimy: Wobſtej w Sakskej hifčeje tak menowana „hantſku ſjehu“ (Jagdſolge)? Abo: wobſtej w Sakskej hifčejen to pravo, ſo može tón, ſiž je na ſwojim hantſkim revjerje njeſaiſtu ſwjerinu naſſelit, do ſuſodneho revjera, do kotrej je vſches mesu wuejefnka, tam ſa nej hic̄, ju tam vſchieszehac̄, tam honic̄ a koſic̄, a je li tam hic̄om panyka a ležo weſtala, ju tam vſchitec̄ a wobſhwac̄? So tuto pravo, kotrej „hantſku ſjehu“ menowachu, w predawſich čaſbach wobſtejſehe, neda ſo prjec̄. Tela bje to ſame tež wſchelako wobmeſowane a de wjeſtrich pravidlow ſopokaſane. Vſchetoj čyſche ſchtó njeſaiſtu ſwjerinu, kotrej bje drje na ſwojim revjerje wuhnac̄ a naſſelit, do ſuſodneho revjera, na kotrej bje jemu vſches mesu wuejefnka, dale vſchieszehac̄, ju tam honic̄ a koſic̄ a bje-li tam hic̄om panyka, ſbjehnyc̄ a vſchitec̄, dha dyrbesche naſpredy na ſwojim ſielbu wotpoložić, dyrbetche dale dovoſafac̄, ſo je to ſwjerjo na ſwojim wuhnac̄ a naſſelit, po taſtim ſravawu ſilſed abo ſiehwo ſwjerinu ſopafac̄, a neſmjeđiſche dale ſwojeho hantſkeho pſa na zúſy, ſuſedny revjer ſobu wſac̄, wele menje jemu honic̄ dac̄. Taſka ſjeha neſmjeđiſche tež dljehe hac̄ naſdljehe 24 hodžinow trac̄ atd. Bu wón to jene abo druhé ſafom-džit, dha bje jeho ſjeha neprawa a neſakenſta. Š zyla pak podležesche tutej ſjehy ta myſl, ſo ſwjerina tak rucíje temu, ſiž je ju na ſwojim wuhnac̄ a vſches ſieljenje ranit, ſluſha, tak rucíje hac̄ je ſo taſte ſranenje ſtato. — Rjetk a mot 2. injerza 1849 pak tuto pravo hantſkeje ſjehi wjazy newobſteji a neplaci. To ſamo je ſo vſches § 37 njem-

ssich sałładnych prawow, tijż tež w Sakskej połsje placji — a tak drie najslere tež w Pruskei — wujbjechnylo, koz je to wośebje tež wyschi appellationski śud w Dręždianach w jenym wuśudżenju, pschi s lónzu konczeho ljeta datym,*) jara kraſnje a jaſnje roſestajat a roſkadt. W tuym wuśudżenju je vrujene, so je hentſka ſzeha psches tamny paragraf sałładnych prawow w tym woſominknu, hdyż je ho hontwa wobbedżariam ležomnoſcjom na jich ležomnoſcach faſo dala, ſama wot ho ſpanyla, so ho s nowym prawom, tijż w nastupanju hontwy a ſwjerinu po tamnym § 37 nief płači, wjazy nesneb, so je hontwa a ſwjerina wuroſt abo pschiwiſt ležomnoſcjom a so w nastupanju privatnego prawa na ſwjerinu tutu temu pschitlucha, czejaž ta ležomnoſcje je, na kotrež ho ſwjerina namaka, kaj tež so by taſte prawo hontſteje ſzehi jenož pschitroſenie privatnego prawa a ſwóſtwa na ležomnoſcach bylo, kotrež kózdy w nastupanju swojskich ležomnoſcjom a jich wujſtka ma. Tuto wyſoke ſudniſtvo tam dale wupraja, so ſwjerina, tak rucze hač je temu, tijż je ju na swoim revjerje naſſelik, psches mesu do ſuſodnego, revjera, na juse ležomnoſcie wuczeńylo a jeho meſu pičeztročita, niz wjazy jemu, ale ſuſodej, kotreñuž tudy hontwa pschitſteji, a jeli hontwa tu na wjestrach ležomnoſciach leži a wotpoczyje, dha wobbedżerej a knesjeſ tutych ležomnoſcjom, na kotrež je vanata a leži wostała, pschitlucha. Haj! w ſpomienym wuśudżenju, tijż je wuśudżom jara po roſomje a na to roſomne prawidło: „so nichio na drugim, na zujym niežo wptacj a żone prawo nima,” ſatožene, je dale dopokazane, so tón, tijż ſa ſwjerinu, kotrež drie je na swoim naſſelik, do ſuſodnego revjera a na juse ležomnoſcie dže, na kotrež niežo sprawom wptacj nima, a ſwjerinu tam paſ popane, paſ panenu ſbjehnē a pschija, so tón, ſa tym hač je jeho wotpohladanje pschi tem bylo, do zuſykh ſwóſtnych prawow maſa a paſ paduchſtwo wobendje a tu ſwjerinu frane, paſ herwak hentſki exez wobendje; ſchtož woboſe je pschi ſchraſi ſafa-

sane. Nedostane po taſtym hontwer ſwjerinu na swoim revjerje do možy, dha tež ju bes do- wolnoſče ſuſoda do ieho revjera pscheszjehač nebuſje, wele mene ju tam pschijecž. Ieho prawo na pschijecje tuteje ſwjeriny je w tym woſominknu ho ſkónczilo, hdyż to ſwjerio jeho hontſki revjer wopuſcęci a na ſuſodny pscheszupi. — Esamo wot ho roſymi, so je to potom njeſchtó druhé, hdyż ſtaſ dwaj hontſkej ſuſodaj bes ſobu hentſku ſzehu wotryczatoſ abo hdyż ſu wobbedžerio taſtich ležomnoſcjom, na kotrež hontwa leži a wotpoczyje, temu abo tamnemu ſuſodnemu hontwerek wotwyszcziłi, so móže do jich revjera a na jich ſuſodne ležomnoſcje ſa naſſelenieſ ſwjerinu hicž, ju tam ſbjehnycž a pschijecž. — (Hdyż ſym njeſkomu to dowoliſ, móžu ho jemu n. psch. Esamo do mojego koža lehnyž dacž: dha to niežo na ſebi nima.) — Teho dla je hontwerek, kotrež w swoim revjerje naſſelenu, ale na ſuſodowe wuczeńnemu a tam panemu ſwjerinu ležo wostaſiž necha, k radženju, so paſ ſuſodej wo taſtej na jeho panenej a tam ležaſi ſwjerini poweſc̄ da, paſ njeſkoho druhego, kotreñuž ſwoje wotpohladanje wosiewi, na ſuſodny revjer abo ležomnoſc ſobu woſme a na to ſbjehnenu ſwjerinu na teho wotwiedzie, kotreñuž tam hontwa pschitſteji abo ta ležomnoſc ſtutſha, na kotrež je panenu ſwjerinu ſbjehnył. Tak wuńdże naſſeve temu podbladej, jaſo by tu pschijatu ſwjerinu franež chył.

Hans Depla a Mots Tunke.

Hans Depla. To ma tola čepla, ſo dyrbju tež na Budyschin ſwareci.

M. T. Esadž zas na ſcheriažy woſyciſ a na wulfego ponva?

H. D. Nie, ale na jeneho knesa, tijż je ſebi ſwóſeſe newjedomnoſcie dla podarimo hubu torhač. Dofelj je ta miež trochu wucjenia, woſiemu jenož liſt, kotrež ſym wot redaktora tón rydjen doſtat. Wón ma ho taf:

Nedojasnemu Hanſej Depli. Wóndy hörſcheiche ſo njeſchtó (pičimeno jemu noču dacž) na to, ſo je redakcia ſlawneho Schillera „baſnerja” menowaſu. Temu ſtuž ſa wotmolwenje, ſo je po laſ nas „baſen“ Gedicht powschitkownie a „baſfa“ jenož družina baſnjow, meniuž „Fabel;“ po taſtym baſnet neje baſkač! Tak ſuž wóndy je ho ſpom-

* Wotcjiſſeſjane we: Wochenblatt für merkwürdige Rechtsfälle ic. 1859. Nr. 1. pag. 1.

nene słowo h̄jom husto trebalo, n. psch. we Mie-
sacznym Pschidawku. Nos sumus numerus. By-
li tón knes filologista sdíjetanoscj mječ a na
wiażomy wusnami, kíž tež njemisse słowo „dichten”
ma, kaj tež na foren słowa „poet” spominat, dha
nemohlo słowo „baßner” napadne byc̄. Wele
mjenje by ſebi dowolil, naš w njemifkim towar-
ſtwe wusmiesciej. Nech ſo pschichodnie na
ſedžbu bere! —

M. T. Ja tež praju: Nech ſo na ſedžbu
bere, wo tym ryczej a ſudzici, ſtož derje ne-
rosem! Ale, mój Hanšo, neby dha ljepe bylo,
hdy bychtai wysche nazu h̄jicje druhé pſchecjelei
ſo do Nowin ſtajkoſ ſa bôle wucjene wjezki?

H. D. Nedakzia je ſebi to h̄jom dawnno
žadala a možno, jo po nowym ljećje dwaj namaj
trochu podobnaj člowefaj do Mēs. Přitawka ſtu-

pitaj. S̄nadj jedyn abo druhí knes (l. W. ſo
derje wuſtoj) tajſeju mužkow wotſnamenenu abo
wurjeſaneju nam k hodam pſchipoſceje!

M. T. Ja ſym h̄jom do předka na to
wcijsny!

H. D. Nejphy dha ty mój Motſo! na wſach
ničjo ſhonit.

M. T. Kermuſche ſu nimale wſchje pjeckne
wotſjeſate; jeno w jenej wſy metachu ſ pecie-
nemi a kolbaſami do ſo a wubichu w zylim
wefelu fuſhodej wofna.

H. D. No, no! To drje bjechu necjeſhani a
neklepani hólzy?

M. T. Nje, to bjechu woſebni burojo.

H. D. Dosej! ſhōwajmoſ ſebi njeſhto
pſchichodne čiſlo.

N a w ē ſ t n i k.

Wutrobný džaf

Janej Holanei a jeho mandjelskej
w Dreczinje.

Njet ſ radoſeju a ſ weſelom
Eže, Božo, khvalimy,
So maný ſaſo nowy, dom
A we nim vydlimy.

Tou starý dom, — o ſrudoba, —
Ach tou ſo weſtpali,
Duž žanoh' ſwojoh' vydlenja
Somy doſho nemjeli.

Hdyž rano po tym woſenju
Džiech do wſy ſtuſtniwy,
Me ſetka na wſy na pecju
Mój, luby Jano, ty;

A džeshe ke mni: „Pjetyrje,
Hdyž minaſh bydlenja,
Dha pójče, bydlenje pola me,
Haž waſh dom natwarja.”

A tak njet na pecj mjeſzazow
Po Waſh ſamy vydili.
Naſ wele wſchelikich dobratow
Somy wot Waſh doſtali!

Haj, woſhitzu, kíž we domje ſu,
Woſt starſhei ſbzječjimi,
Se ſwojnej hjeſhće ſuboſcju
Ram ſtajnje pomozni.

Duž dženſh, hdyž ſ Waſchej hospody
Njet domoj cjechnemy,
Dha džaka hylsy plakamy
Sa tajſe dobratow.

Haj, pôdla Boha džaf budž cji,
Mój Jano Holanež,
Ja ſym tak hnuth w wutrobi,
So nem'žu wele rez.

Tež Wam, Wy jeho mandjelska,
Budž njet džaf wutrobný;
Te dobratow cjaž ſiwenja,
Mój ſabydž nebdženuy.

Haj ſarunacj to nem'ženój
Cjaž Waju ſiwenja,
Duž Boha ſa Waj' prožinacj,
Won ſam budž Waju mſda.

Wón ſwaruij Wam Waſh luby dom
Cjaž Waju ſiwenja
Pſched tajſim straſchnym woſenjem
A Waſche džieſzatka.

Nech ſložje, mjer, troſht, weſelje,
We Waſchim domje keje,
Nech khoreſč, nuſa, nebožje
K Wam ſenje neptſhimbje.

A wſmi, hdyž Waſh cjaž na ſhwječje
Sso juu ſkonja,
Bes dohzej', cjekej' khoreſčje
Waj k ſebi do nobja!

w Dreczinje, 19. nov. 1859.

Pjetr Krahl
a jeho mandjelska.

Na nowe lječo 1860 pýta ſo khmany het man
a dwje džio wſy ſa knej ſwór we Holeschowje
pola Neſhwacjida. Benker.

Kwasa róža

míchejtej Peterskej Benadži, mlynkej w Porschizach
a jeho lubej mandzelskej Khrýsej i robj. Pežigez
s Dajina, k 15. novembra 1859.

Njek džitaj nowaj mandzelskaj,
Psched wolkarjom ſej ſlubenaj,
A dowiertaj ſo Bohu!
Nech wjera, luboſcz, nadžija
Woj na wſchjach puczach pſchewodža!
A wedże prawu drohū!

Boh žohnuj tebe, mandzelski,
Wón pſchiſporej mjer nebeſki,
Szczel do down czi ſbezje!
Wen daj, ſo drohū mandzelsku
Ty lubował by ſ wutrobu,
Kaž žada ſłowo Bože.

A tebi, ciežna mandzelska,
Nech Boh tež žohnowanje da;
Haj ſbožje, radoſcz tebi!
Nech mjer a hnada nebeſka
Twój pucz w ſwjeſcje poreñſcha,
Eże prawa wjera debi. —

Haj wobimaj njek ſ wutrobu
Wſcho dobre ſ nebjia pſchęju,
Schož Boh knes hnadnje dawa.
Nech Wamaj ſtrwoſcz, wehele
Mjer, ſbožje ležjeje do ſmerezje.
Haj Wamaj mózna ſława!

Seminariſta Teučet.

W drewniſčej pſchi hermančanskim pucju,
predj Holeschowſkej Dubrawy a Pſowjow, ſteja
w ponijenych placjſinach na pſchedan circa 90
loſtow khójnowych penkow a 80 kóp khójnowych
walcikow.

W Neřwadžidſje, 15. novembra 1859.

Kuhn a Paulik.

Rjany ſahon warnoh' drewa a ſlozow ſteji na
pſchedan pola korejmarja Baunika w Drobach.

Vorbarf,

w najblízſchej bliſkoſczi tudomniſdich žitnych wiſow ležazy, fotremuž
ſu prawa kucharenja a korejmarenja pſchiſankne a fotrež ſo
tež wuveduja, je ſ bróznu, ſ wulfes ſadowej ſahrodu a ſ
korejmarſkim inventarium huydom tunjo na pſchedan.

Twarenja ſu wſchje maſivne a w najlepſchim twarskim
redzie, bróznen wobſahuje nimale 350 kóp žita a ja 100 koni je hró-
dzow pſchipódla.

W Budyschinje, 1. novembra 1859.

A. Franz, konzeß. agenta.

Wſtěmenje etabliſmenta.

We wole nme nowo, ſatōneſi

Wliowei ſabriſ

w Vorbarf ſola ſublia pſchedawan dobrý raffinovaný rjeptiſtony woli, ſo
taž tež riepiſton woli a to me welskich a meinfich quantitataſ. ſo
pſoda pſchiſpoumji hſtovje ſo ja tež ſtojne riepiſ a lane ſymio po ſtejnych
placjſinach ſupuiu abo ſ woliſon ſa woſchamli ſaherady namjenuju. Poſdiſho
budja pola me tež lane woliſon ſ tým woliſon ſ doſatiju.

W Vorbarf, 12. novembra 1859.

Miſat Gruhl.

 Wſtěmenje mojim cieſcenyym roteberariam čim
na dnejnej ſcholomai, ſ brodu, ſ brogji, ſ wedjeniu, ſo ja ſ mojimi pſchafnymi ſoleſtami
mu, ſo dót ſtržom ſahrody a ſe 14 jenſejem ſo a gratom ſobotu wjaz na mjaſnym torhóſtju
je ſtvořenje ruti na pſchedan. Wſtěmo daliſe ſteſtej, ale na ſtym ſo dót wutro ſtudi.
Ho puvje pola rphartia ſčas ſha w Poričiſtach.

Ehmidt ſ ſtoliſtow.

Bosjewenje.

Głesjenym knesam kublerjam a sonjowobžedjerjam Budyschina a wokolnoſce dawam najvećo wólniſčo k navedzenju, so bym ho na mjesto mojego ſemreteho pschecjela a kollegi Pomerich a tudy jako ſkotlijeſat ſahydiſl a proſcu tychsamych, so bych me ſe ſwojim doverenjom počeſcjovali.
W Budyschinje.

Ernst Th. Walther,
ſkotlijeſat.

Tu ſhwili ſ bydłom pola ſchrymparia
Oſwalda pschi ſitnich wiſach.

500 tuler ſo na dobru hypotheku
a to na burſku lejonomoſce, ſiž mo pola, kuli a clamarenje, hvidom
požicej pytaju psches C. G. Hieku, ſ bydłom
na bohatej haſy, w ſhjezi k. pschekupza Vogela,
2 ſthodaj wyſko.

Jeli chze ſhco kowaſtvo wuſnyč, može miſchtra
doſtač. Wſko bližiſhe ſo naſhoni we wudawačni
Serbskih Nowinow.

Sandženu ſobotu je ſo paſ na bohatę, paſ
na kameninej haſy, paſ w dworje koſcjenza k
ſtolej krönje dwojoſchkorpoſkoſt, ſljeborny dyh-
ſacjny čaſnik, ſ njemſtim ličbam i ſ kojanym
paſtom, ſhubit. ſwjerji namakat ho proſby,
ſo by tón ſam w expedijii tutych Nowin ſa
pschiſprawne myto wotedal.

Mureiſfemu, polierej Eduardej Handriſe w
Łazu, praja ſa wubernje duſčne, ſhmane a tune
natwarenie farſkih inwarenjow w Łazu ſ tutym tež
ſjawnje ſwoj naſreniſchi džak a poruča k Handriſa
tež dale.

W Łazu, 15. novembra 1859.

čji ſjednacjo k farſkei twarbi
wuſwoleni a zyrfu kollegium.

Tunje ſerbske knihy na pschedan!

W ſmolerjowej kniharni pschi bohatych
wrotach, ſaj tež w ſlamach kn. pschekupza Jakuba
na kameninej haſy w Budyschinje, ſu tele knihy
ſa vſtiſtajenu placijnu k doſtaču:

1. Lubenſteho ſchtyri předowanja; wuſitny
haſny dar ſa nawozenjow a newety.
Placijna 4 nſl.
4. Serbske Horne Luiſze atd. 7½ nſl.
6. Ribowčenjo (pomedarja); 2½ nſl.
7. Dobrom, djiwy a ſuđ Bože na iſraeliſimi
džecjimi; wopiſanje Kanaana atd. 5 nſl.

12. Selenska, I. díjel, 4 nſl.
22. Selenska, II. díj. 5 nſl.
14. Wumenkar (pomedancjo). 2½ nſl.
15. Šadova knižka (jara wuſitna ſa wobſe-
djeriow ſadowych ſchtomow), 18 now.
16. Wotroha krala Jana. 2½ nſl.
17. Voja kraſnoſć w ſtworbje; I. díj. 2½ nſl.
23. Voja kraſnoſć w ſtworbje; II. díj. 2½ nſl.
18. Radpad pola Bulez (ſe bydom ljetneje
wójny). 2½ nſl.
19. Šsobudar na puči psches jmenje; 2 nſl.
20. Khrystof Kolumbus abo wunamakanje Ameri-
ki; 2½ nſl.
21. Bibliſfe ſtawisny (ſa ſchulje a dom), 10 nſl.
25. Nedjela. 2½ nſl.
26. Šerbske baſnje wot Seiterja. 2½ nſl.
28. Wobobny dar ſa ſchecijanow. 2½ nſl.
30. Špjeny ſa ſerbske ſchulje. 1½ nſl.
32. Kſižne wójny. 2½ nſl.
34. Choralbuch. 2½ nſl.
35. Serbske prieſlowa, zběrane wot Jakuba
Buku, 3 nſl.
36. Časopis towarſtwa Maćicy Serbskeje, 19
zeſiukow; poſtenje tri po 7½ nſl., pri-
dawſe po 3 nſl. 8 now. Štož prjene 16
zeſiuki (2 zwjaskaj) nadobo kupi, do-
ſtanje je za 1 tol. 10 nſl.
37. Pronyſi ſ ſjetow 1856 – 1859 po 2 nſl.
ſa 1 exemplar.

Wſchitne tele knihy, kij ſo jako pschiſtojne dary,
n. psch. k božemu djiſeſju ſara derje hodža moža
ſo w partiach hiſcje tuniſčo doſtač vola kn.
pschekupza Jakuba, knihſtadnika a poſkadnika
Maćicy serbskeje w Budyschinje.

Marja ſ Döringowna,
Herrmann Julius Trautmann,
ſarač w Poriſciech,
poručitaj ſo jako ſlubjenaj.
W Poriſciech, 10. uov. 1859.

Wot redakcie.

Do Njeswačidla. Neje dha we woſadžje ničto,
kij by nam wopiſanje poſwecjenje ſchulje pschi-
poſlat??

To Sl. Druhi dopiš, kij ſmy djenſ woci-
ſchecjeli, predy Wasbēho doſtačmy. Sa wſho
pschiſtane naſreniſchi džak! Naſpomnenej ſtowje
ſmy jako derje ſroſemliwej ſ cjeſeſje rycje wſacj
ſebi dowoliti.

Serbske Nowiny

Za nawěštki, kiž majaso w
wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
płacić so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kózde číslo płacić 6 np.
Štwtléttna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósée 7½ nsl.

Císto 47.

26. novembra.

Léto 1859.

Wopshijecje: Szwjete podawki. — Se Šerbow. S Budyschina. S Djeżowa. S Kwaciz. S Eupoje. S Kotz. Se Šlepeho. S Khrósciz. — Dopyš XIV. — Jan Chrystoforus. — Persar Hornisdas w Rómje. — Wež Hodzij. — Hauž Depla a Mots Tumka. — Spjewy. — Čzahi jaskłoszlesyńſeje železnicy i budyského dwórniščea. — Benežna placzisna. — Rawjeschtni.

Swětne podawki.

Sakska (Sakſka). W Dražjanach ho
švlnie poweda, so ho w śwobōbie prynča
Jurija radostny, sa živý wózny kraj horzy
jadany podawk wočasuje. Boh pojohnuj! —
Sakſsa chze s niekořymi knežerstwami Niemiskeje
konferenzu (shromadžinu) we Würzburgu
woldjerzecj. Bruskej a Rakuslej je ho wo tym
tež poweszej dala. Knés minister swobodny f.
f. Beust je ho tam rehoda 22. t. m. podał.
— Žitawſto-reichenbergiſta železnica
budje 1. dezembra wjesče wotewrena. — Kron-
prynzeſyna je 22 t. m. do Düsseldorfa sa-
pučowala. — Králowa wudowa je tón
tydien w Brash na woprytanju pobyla.

Sakske wójwodstwa (Sakſke woj-
wodstwa). Wubek niemiskeho narodneho to-
warzystwa we Coburgu mjeſetche tamny
tydien poſedjenje a woldjerzi taſke wot njetsa
ſejdy mjeſaz. Dželbracze na témum towarzystwe
w Niemzach je jara ſlabe.

Pruska (Prusſa). Král a králowa psche-
ſydlitaj ho do Charlottenburga. — Wójsko ho
so s nowa pomeniſhuje. Potoža krajnych wo-
bornikow (Landwehrmänner), ſiž hžem schtýri
ljeta ſtuža (njehdje 100 muži s ſoždeho
baſtaillon), je domoj vuschejena. — Ministerſtvo
je w menje zkonſkeho ſjenocjenſwa se
Sardinſkej dodawk i wobſtejazemu pschesupſtemu
ſwiaſtej wuradžilo.

Badenska (Badenſta). Wuktorich je
22. t. m. ſam ſejm wotewrit.

Meklenburgska (Mellenburg). Kra-
lowſti (orleanſki) prynz hrabia s Paríža je do
Schwerina na woprytanje pschijieſ.

Rakuska (Rakuska). Modenski wójwoda
wostane je ſwojej mandjelskej tu ſymu we Winje.
— Rakuska nametuje Paríž jako pschisprawne
mjeſto ſa poſedjenja kongreſa, na kotryž ho
wyſche podpiſharjow traktatow ſ ljeta 1815 tež
italiſte staty wobdzjela. — W februaru pschi-
chodneho ljeta shromadža ho we Winje ſobu-
ſtawy njeſko-rakuskeho zkoniskeho
ſjenocjenſwa i poradzenjam. — S Ben-
neziſkeje višaja, ſo ſu ho tam w poſlenim
cjaſu mnoſy, woſebje młodji ludžo, ſiž w
Sardinſkej ſwoje nadžije nedopelnene widzachu,
ſaſo domoj wróciſili. — Hewak ho tam pschezo
ſ nowa ſpytuje, ludži i wuczehnenu a woſatow
i ejfeknju do ſardinſkich abo ſbiekarſkich cíjídomow
w ſredznej Italii ſawedowacj. Wondanjo ſu
w mjeſetje Treviso jeneho hrabju a druhich jeho
towarschow, ſiž taſke wježy ſpytowachu, do jaſtwa
wotewdi.

Françowska (Franzowſta). Knežerſtwo
bjeſte ſycejivo motpoſlaniu Buoncom-
pagni'a do ſredźnoitaliſkich krajow, tola je ſo
njeho ſmierowalo, dokež Sardinſta wobtrucja,
ſo je tam jeno i džerzenju dobreho porjada (niz
jako regent) wotechot. — Wudawki mjeſta Pa-
riſa a Seine-departementa (woſreka) na ljetu
1860 wobliczują ho na 100 millionow. —
S Marokanskeje je wele židow do Schpa-
niſteje a tež do Franzowſkeje čeſto. — Schjezor
je ſaſo dweju, ſiž bjeſtaj do ſapschiſhanja

pszczyzno nemu sapschedjenaj, w o b h n a d j i t. — General Montauban bu sa nawednika chinskeje expedizie, k fortejz chze statna rada 50 millionow frankow (nortow) powolicz, pomenowany. — Rjechtó je wobliczit, so wudarwi Franzowskeje na poslenu italsku wojnu 500 mill. frankow wuzinja a so je wona tam 50000 muji shubita. — S Parisa shonimy, so dre so kongres do 15. januara 1860 nesapoczne. — Knezejor je njetko jara nespokojny se sardiniskim knezejstwom.

Jendzelska (Jendzelska). Kratowiska swóiba so se swojimi pruskiimi hoscjemi 5. dez. do Osbornea pschesydl. Knezejstwo je powieschenie wójska wobsankryto, kójdemu s prienich 35 regimentow pschida so nowy bataillon, to je tak wele kaž 11 regimentow pschiroska. — Jendzelske nowiny pschezo sianwischho wo wojnie s Franzowskej rycia. — S Indiskeje pišaja, so je so wot 1000 tam se slujby pscheczenych europijskich wojskow jenož 50 sa kobuczehnenje do Chin wuprajiko. — W jzykym kraju sestaja so dobrowolne korpsy.

Italska (Italija). Garibaldi je wojnsku slujbu wopuszcjal a wot sardiniskeho krala dostojnosz generalleutanta dostat; ale klubu we wosjewenej proklamazii, so tak rucze hacj Italiajno soho do bitwov poñdjeja, tež won s nowa k wójsku pschitupi. — Buon compagni je w tu khwili w Modenie. — Vamuz a neapeljski kral slaj tež swolniwaj, wotpóskanzow sa kongres w Parisu postajicj. — Dobrowolnicznejszu jara smuziczi; wele je ich higom rosejefato, dokelz so wondy wo wuczehnenju k bitwam ryczesze. — Bologna a Rimini dyrbitej nowe wobiwerdjenja dostacj.

Danska (Danska). Ministerstwo je kralej we Kopenhagenje rospuschczensku próstwu pschepodat.

Spaniska (Schpaniska). Se żadoscju wozcaluja so priene powescje se sapoczatej wojny we Marokkansej. Tež portugalski kral poszczele tam njeckore kódze k faktanju swojich poddanow.

Turkowska (Turkowska). Ministerstwo su do reformow (poredzenjow) nowego westeri swolili. Tež je wukas wusłot pszczyzno psche-

wulcej pschile jónslich. — We Bułgarii su konfuziu wuradjil, w fortejz so sienoczenje Walachiskeje a Moldawiskeje pod menom „Romanisza” wobiewerdzajuje. — Wot 41 sapschishanzerow bu 5 k śmierci, 13 k czaßzivienijskej dżielaczeńi, 8 k vecz a wóshymsjetnemu a 9 k śnadniſchemu jaſtwu wotkudzienych a 6 zyle pscheczenych. Sultan pak je shostanie prjenischich pschemieniſ. — Do Konstantinopola pschikadža pschezy wiaz Czerkezow, 700 tych śampych bu na kupu Rhodus pôstlanych.

Rusowska (Rusowska). W poslennim czaſu su so njeckore wulce bankrotw state. Pscheskupstwo je stale; tež maſa we Nijnim Nowgorodzie bje jara schpatna.

Ze Serbow.

(Sapostjene.)

Z Budysina. Sañdżenu sobotu tydjen widzachimy czorny czaž ludzi psches nasche mjeſto czažnycz. Woni pschewodzachu czaſlo jeneho wucjerja, kiz bu w swojich młodych lętach s tutego swjeta famołany, a njest na sw. Miklawschu swói mjeſny wotwoczink namalacj dyrbesche. Bje to czaſlo neboh k. Michala Termeša, po možnemu wucjerja w Rakęzach, kotryž bje pota swojeje macjerje na Sokolzy mumreł. Ta śrudna macj, kiz bjesche swojeju synow wobeju k wucjerjam wozjaznyka, dyrbisze tež wobeju k rowej pschewodzecj. Wele snatych a pscherzow, kaž tež njeckoist wucjerjo, wopokaſachu mote- mretemu poslenu luboscj. Sokolczanska schulsta mtodosej džiesche predy kaszha a spiewasche serbski khierlus. Na ferchowje djerzesche k. farar Kuczan k jadrapotnu a woſebje sa śrudjenu macjer troſhtowazu ryc. Skócznje hiscze serbszj seminarisko pod nawedowanjom k. Tieblerja serbsku artju s luboſnym hložom spiewachu. Nech wotpočjuje w mjerje. K.

Z Jězowa (S Jězowa). Sañdżen tydjen wejescze tudomny ſubler Haſa w Kamenzu ſamensej; pschi tym bje tak nesbožomny, so spody ſoka pschinđe, a ſoko džiesche ſemu psches jenu nohu, kotrijz tak wobſchodzi, so dyrbesche wotewata byc. Alle tydjen poſdžischo won w Ka-

menssei hōjerni tola wumre, dośelj bje swmny
wohēn so pschidat.

N.

Z Kwaćie (§ Kwaćiz), 18. nov. Wciera
dżiechu tudomne schulerse dżecji se schule a
runje jím napschejo pschijedżeschtai dwaj wosai
s brunizu. Pschi wuwirwanju so te dżeczi njełak
storkaja, a pschi tym pane jedyn hōłz, wjestych
Lipmanez s Margarethenhütte, spody koni a kolezy
dżeschtas jemu hnydom psches wobej nosy, tak
so biechu tež druhe dżetele czjela jara wobschotjene.

Z Lupoje (§ Lupoje). Wóndanjo hu w
Sserb. Rew. na to spomnene, so so pola nas
leħny hrodžik twari. My dowolimy bei hiscze
k temu pschispolnicz, so budże, kaj sklyschimy,
na tutón hrodžik tež wot nascheho czeszejeneho
hrabje s Einsiedel pschistoiny czaski postajeny,
lij nam nebudże jenoż czas połasowacż, ale tež
s wótrum synłom te sondżene hodžinski pschispo-
domowacż. So budże to wulka dobrota niz
sa-
motnje sa schulsku młodoscj, ale tež woħebje sa
żylu woħolnoċej, a my teho dla s weħoloseju na
muwedjenje tajkeho lħwalobneho priódksracja wo-
cjakujem⁹ a budżem⁹ naschemu hnadnemu hrabi
wjeſeje wulki vjaſ winoċej. *+*

Z Kotec (§ Kotec). Kaj sklyschimy, je so
k. diaf. Ryktat s Kluscha sondżenu kredu
jalo farař do Kotec pscheshydlik a budje potokim
jutje swoje nastupne prjedowanje dżerzej. Jara
lubo by nam bylo, hdj by nam njechó s tam-
neje siroñ wobschernu rosprareu wo tajſich
swjatoċnoċejach pschispolat.

F.

Ze Slepego (Se Eslepeho). Wot dru-
heho jara czeszejeneho dopisowaria hisczeje shonich-
my, so nowe byrgle, riana wosdoba, sa kotrejż
je so hijom psched 20ljetami żadato, njeħdże
700 tolerjow placja. W poħweċenjiskim prje-
dowanju połasowasche k. duchowny, kaj ma džen
byrglošwecjenja sa woħadu bycz 1. džen po-
korneho dżakowanja a 2. džen wutrobneho
sbudżenja.

Z Chrósćie (§ Chrósciz). W naszej
farstej zyrtwi dżerjesche nedżelu tydien nowoħwe-
cjeny duchowny knes Jakub Herrmann, syn
tudomneho fublerja, prijenu Boju mschu. Na
sajse mjestno tutón knes pschindże, neje hiscze
wucżinene; dośelj se dobry Sserb, byħimy jeho

rad w Ħeerbach wobħowali! — Pschispolnienje
redakcje. Wobżarujemy, so nam nichó wobschjer-
nišču rosprawu pôštat neje.

Dopis XXIV.

(Prawi snissi, sa hońtwierjow a druhij)

Pschedtyħenschi dopis XXIII. (niz XXII.)
nuſuje naſ, so jemu džensnischti pschisanknemy.
Tón pak nech teho dla tamny takle sħieħu:

W nastupanju hońtwy wondże w Saſſej
pod 25. novembrom 1859 nöwý sakon. Po
tom sħasche so, jaſo mjeļo so w privatnym
prawje, kotrejż po § 37 njemſkich saħadnyx
prawow wot 2. mjerza 1849 w nastupanju
hońtwy plaqesche, menużj so hońtwia a swjerina
tež temu pschisħuscha, czehoż leżomnoċej je, saſo
taſ daloko pschisħencnej stacj, haċċi smjeſeſche
so hońtwia na juſyħ leżomnoċejach saſo tym,
kotrym bje haċċi k 2. mjerzej 1849 pschisħejata,
naspet dačċi, jeli hebi cji ju haċċi k 1. haperlejj
1859 naspet żadachu a so na to hnydom
newiħjasowasche. Pschetoż ton hamy sakon po-
stasi tež hnydom, so a taſ mjeſeſche so hońtwia,
hdjek so wot pređysprawených na juſyħ leżom-
noċejach (wot knejix na burſtix) naspet żadach,
w jara frótkim čażu a na jara frótki wasħnje,
pak na żadanie pređysprawených, pak na żadanie
pschisħusħu, wotwiħasowacż. Wobimaj stro-
nomoj pschisħejasche prawo, hebi wotwiħasjanje
żadacj a hdjek knejzo drie hońtwu naspet, niz
pak jeje wotwiħasjanje żadach, tam moġażu hebi
je burju żadacj. Taſkemu wotwiħasjanju poda
stat se ūwojix kassow tym, liż wotwiħasowachu,
wulku pomoż; pschetoż wot kofidjek 10 nov.
wotwiħasawanslich penes na dawstu jednoċej pschi-
swioli stat 6 nowych. Tak je pschisħko, so je
so hońtwia w Saſſej psched frótkim wobschjer-
nie na tajſich leżomnoċejach wotwiħasawa, na
kotrykji pređy knejim a sħiela druhim — a niz wob-
ħedjerej a knesjej leżomnoċejow — pschisħejasche.
Hdjek hebi ju pređyspraweni haċċi k 1. haper-
lejj naspet żadali nejku, tam je wona wobħe-
dżerjam leżomnoċejow, kożdemu na ūwojim, sawo-
stała. Hdjek pak je so wotwiħasawa, tam fu
ju wobħedżerjo leżomnoċejow na ūwojim leżom-

noszach, kiedy na swoim, psyches motywowanie dostali. Pola tych wszelkich pacjent niefi sało w pełnej mierze w nastepaniu privatnego prawa swieriny a honity to prawidlo, so honity a swierina temu psychiatuscha, katemuż leżomnoścę fluscha, na kotrejż so swierina namaka. Wysiąte wot tuteho prawidła bytu w Saksie jenoż te (burskie) leżomnoścę byłe, na kotrejż je so honity wot tych, ktrymż do 2. mierza 1849 psychistyczne, hacż k. 1. haperleii t. l. naspet żadaka a na to so wotwiasata neje. Tam by wona sało predysprawnym psychistyczą. Taistich leżomnoścę pak, na kotrejż so psychi nedawnym położonym wotwiasowaniu neby wotwiasata była, je ich wiecze mało, w saskich Eserbach najskere zyłe żane. My k najmenschemu nebychym żanu weś, weśku a leżomnoścę snali, hdzej so heńtywa, wot predysprawnych naspet żadana, neby wotwiasata była. A schtóż znano ju hiszczien neby wotwiasat był, temu je to hiszczien kiedyż czas dowolene po § 4 tamnego fakonja. — Ale, hyschimy teho abo tamnego prajicę, hdzej hmy tak prawo honity na swoich leżomnoścach psyches wotwiasowanje abo hewak sało dostali, abo je pak jako starospraweni vredy miedzi abo pak też, dokeż predyspraweni honity naspet żadali nejsu (znano dokelż su sabylí, hebi ju naspet żadacj) wot predy showiali, hdyz po taistim honity a swierina prawisnisszy temu psychiatuscha katemuż leżomnoścę fluscha, cęho dla nesmijemy dha a neje nam dowolene, sami na swoich leżomnoścach, kiedyż na swoim, tseleci, tsejce a honice? Kajke dha je to prawo? — Luby! na to je cji wotmolwicj: Niekajke prawo abo prawisnu mječ a ju sam wuwesci, po swojej woli trebacj a ju, soż so cji sda a lubi, wuziwacj móz, je dwójce. Bes mječom niekaſkego prawa a bes jeho wuwedzeniom a trebanjom seſtrony teho, ktryż to prawo ma, tak so może a smie ie pak sam trebacj a wuwesci, soż chze, pak je senoż wot nieskoho drugiego wuwesci dacj, je wulki roszdzel. Hlai, ty sam, n. psych., sam połyknes a wobħedjer burskiego fubla abo saħrodniskeje živnoścje, tak so dyrbjal hebi myħliegħ, so mojsejħ je swoim fublom abo živnoścju cjinicj, schtóż qħiesħ, so smiesħ iu zyje po

fruchach rospħedawacj, taż so cji wusdanie a najhejje sda. A tola cji w Saksie dowolene neje, wjagħi hacż tseċċinu wot fubla a živnoścje wot-džejnej a roħbedacj. Hlai! tu je też twoja swobodna wola, twoja dispositiża psychiatrienā a twoje swójstwo do wiesiġi mesow sapokasane a wobmesowane, a to psyches politiċi fakon a żanyx druhich minow hacż nationaloekonomiczjih dla. Psychetoż nationaloekonomia hebi wieslu mesu żada, hacż do kotrejż może rostorhanie a rostrihanje burskich wjezow a woidżielenje fruchow wot burskich a druhich fublom a živnoścjiow dowolene byej. Schtóż psyches turi mesu won dje, je shromadnie sa raturstwo, sa zjip lud a kraji, sa swójby a statosi fakodne; fakodne sa shromadne tħawnie wobstejenja, ich twieġi, wobstacjje a sbozo. Hdje, kajfa a hacż ma so tutu mesa postajicj, wotwissu kiedyż ras wot shromadneho sboja a derżeħieja zyķeho luda a kraja, a wulħadja, hdjeż ma so taikka miera stajjeż, wot shromadneho krajnho knejherstwa, katemuż taikse pravo postajenja mesow w dismembrowanju po jeho nationaloekonomicznej mudroscji a roshħadanoscji psychistrii. Psychetoż krajnemu knejherstwu należi niż jenoż sboże a derżeħieja kōjdeho ġenotliwego krajana, ale wone ma so moħebbe też sa shromadne sboże zyķeho kraja a luda staracj a na to hladacj, schio hebi taikse shromadne sboże żada, schio zyklemu ludej iż-że, schio se sa zjip kraj wuziune. W taistim rospohħadanju a wopommenu ma potom knejherstwo niż jenoż to pravo ale też tu psychiatuschnocj, postajenja roshħudjej a pominjew cjinicj, kif drje do privatnych prawow a do swójstwa ġenotliwych wobħobow psychimaja a ġenotliwego cżilwela w swoim cjinienju a žiwenju wobwuscja, kif pak su shromadnemu liepschemu wuziune a zyķem krajnej a ludej hoja. — A taż tu (psychi dismembrowanju fublom a živnoścjiow w Saksie), tak je pola honity iple-niesħto podobne, hdyz kiedyż sam, hacż runnejż fenu pravo honity a swierina na jeho leżomnoścach psychiatuscha, tuto pravo wuwesci a trebacj, t. r. sam na swoim tseleci a honice nesmije. Sej-żi rosmiñ, dha budżesħ sam prajicj: uje, to nendje, so by kiedyż sam na swoim, też na najmenschim kuſtu swojej leżomnoścje, honit a

tsjelak. Ty ſnano ſam widjiſich tu winu, cjeho-
dla je ſakafane, ſo kogdy ſam na ſwoim honicj
a tſielesz neſime, doſekz pſchiftajich: „hewak buchu
honiwerjo bōſtu ſo ſamyč ſefatiſteleſi a nichto
nebý, doſekz buchu iſich pſchewele byli, pſched
nim i a iſich tſielenjom na polach a kuſach, na
ſiaunych pucjach a ſchędłach” atd. ſwojego
žiwenja wiſay ſeher byl.“ — Tola, dali Bóh,
pſchichoduje dale.

Jan Khryſtoſomus.

Bes zyrlinymi wucjeremi stareho čaſa
nebý Jan Khryſtoſomus, arzybiſkop w
Konstantinopolu, jenož pſches ſwoju wulka ryc-
igniwocj, kotaž ſemu meno: „ſtoto eert,”
pſchinesz, wulzy wuwolany, ale won ſo tež ſe
ſwojej wulkej luboſcju k Bohu, kotaž miloſcju a
ſmilnoſcju Bohu wuthwalicj nefsamožeſche, wusna-
meniowasche. Jego zylo žiwenje na ſemi bje
khwalba Boja. Jako ſemu khjezorka Gudoria,
ſtož bje jeho noſkurowischa a najmožniſcha
nepscheſzelska, njehdv ſa žiwenjom ſtejſeſche, wob-
fruejowaſche won ſhawnje ſ wutrobitej weſe-
toſciu, ſo jeho ničjo djielicj nemóže wot luboſcje
Bozeſe. Won djeſche: „Chze me khjezorka ſ
pitu roſtrjeſacj dacj, dha nech me roſtrje; to
je ſo tež ſ profetow Jeſataſom ſtało. Chze me
do morja ejiſnycj, dha myſlu na Jonaza. Chze me
do wohenjowejſe pezv tylnycj, dha cjer-
pyu ſ tamnymi tſjomi mužemi Božimi. Chze mi
hlowu woteczi, dha mam kſchcenika Jana k
towarschei. Chze me ſamenowacj dacj, dha
nech to eſini, neje wiſhak ſo tež ſwiatemu Schę-
panej kſeve ſechko. Chze mi wiſho moje ſa-
mōzenje wiſacj, dha nech wosme; nahi ſym ſ
macjerneho žiwota pſchisjet, nahi tež ſabio ſe
ſwjeta pońdu.“ —

Khjezorku Gudoria bje ſkonečnje tak doſoko
pſchineszta, ſo dyrbesche Khryſtoſomus do cjeſkeho
hubenſtwa cjahiuyej. Alle tež tudy jeho twerda
wjera, wutrobny troscht, horza luboſcju k Bohu
newopuszczij. Tola paſ ſo jeho cjeſelne možy
dale bole ſhubjowacju, tak ſo ſemu hſcjeſe na

cjeſkanju ſmertna hodžina biſeſche. W bliſkoſeſi
jeneho ſchtoma wudychny won ſwoju neſmertnu
duſchu; ale jeho poſlene ſlowo, kotrež won k
woſkoteſteſazym reſny, bje: „K hwaleny budę
Bóh ſu wiſho!“ —

G.

Persar Hormiſdas w Romje.

Persar Hormiſdas, muž ſ woſobneho roda,
kiž bje tež ſwojeſe wucjerenoſeſe a wóteho roſoma
dla ſławne wuwolany, bje njehdv do Roma
pſchischof a tuto tehdrom hlowne mjeſto zylo
kveteta w ſwojej jaſnoſeſi widział. Duž wo-
pracha ſo jeho junu rómiſi khjezor, ſchto wo
tutych kraſnoſciach mjeni, kiž je w Romje wi-
dżat, a hacj nebý ſwój ſtaſny pſchebvik w tutym
mjeſcie mjeſzcz ćzyt. Na to ſemu tón mudry
Persar wotmolvi: Nicžo neruna ſo tym rjan-
ſčam, kiž ſym tu widział a ſ Romom nemohlo
drie ſo żane druhe mjeſto na zyloj ſemi mjericj:
tola — hdyž dyrbju praicj, ſchtož ſebi myſlu,
— me wene hnukle neſbu! ſredja bes tymi
cjeſnymi hoſyami, ſtatuumi a triumphnymi wro-
tami a woſkukami, bes tymi kraſnymi paſlaſta-
mi a templami ſym paſ tež rowy widział. A
doſekz ſo nieli w tutym mjeſcie tež wumre, kaž
w Persiskej, dha ja na wiſhiku tule rjanoscj a
kraſnoſcji ničjo nedam a ſda ſo mi zylo wiſho
jene, hacj w Romje abo w Persiskej to ſróko
trajaze žiwenje pſchebudu.

Weſ ſ H o d ſ i i

(niemcy: Göda, Gödau, Göde)

iena je najstarichich a najwajniſich wſow nje-
duſcheho bifkopſtwa w Miſchnju a pſchindzie jaſo
kwania pod menom „Godivo“ abo „Godobo“
hjgom w liſcijnach 11. liſtostytka prjódſ. Zyr-
kej, ſwiatemu Pjetrej a Pawołej woſweſzona,
bu w lieczi 1076 natwarena a je w liſcij-
ach 16. liſtostytka hiſcjeſe jaſo „Stifts“ zyrfes,
tež poł doma „halber Thum“ (Dom) menowana,
ſ cjehož ſo na jeje njehdchu wajnoſcji dowi-
dzej dawa. W najstarsich cjaſach je tudomny
paſtorat pecja jedyn ſ archidiaconatow miſchon-
ſteho biftopa był. Hacj do reformacji bu tu

wopomnenje biskopa Bennoweje macjerje, kotrejž „Bezela“ abo „Bazela“ rječaku a kotaž husto we Hodžiju pschebywasche, psches Bože mščje ſwećene. Woſada hodžiſka wobstarasche hewak ſ wjazi hacj 70 wšow a ſ lisczinow dawa ho dowidicj, so hisćen dotho po reformaziji hodžiſka woſada jenož 5000 ſſerbow, wysche wſchjeh Njemzow, kij w nej biechu, licjeſche. W času 30ljetneje wójny ſhubi Hodži 30 wšow, kij ho do blijskich zirkwioſ djerzachu a tam pschidachu. Iako htowne mjesto a ſydtu župana (burgwarta) bje Hodži twerde mjestno, hdyž hnydom tež eji ſastoñiž hylachu, kij ſarjadowanje zykleho distrikta wobstarachu. Hacj pak je to twerde mjestno w njekajkim hrodje abo we hewak njekat wobtwerdzenych a wobhrodzenych twarenjach wobstejato, wo tym tu žane poweſče neſſu. Iako na parochialnu, t. r. woſadnu, yrkej ſpomina ſo na hodžiſku zyklwej w ljeće 1383 prijeni ras, hdyž, kaj rječa, pod probatom w Budyschinje ſtejeſche. Ta njetificha zyklwej (Boži dom) je nowičeho nastacja; pschertož ta ſtara woſali ſo w ljeće 1580. (Calles, series episc. Misn. Emsor vita Bennonis.)

Kak

rozom

Hans Depla

wólfritaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

ſkrjejetaj.

Mots Tunka. Hanšo, ty ſo tak porjedko ſe mi ni psichampasch, wjescje pschezy po prudach ſhodjisch?

Hanš Depla. Nie, ja ſym puſloty ſtajal.

M. T. Neſhy da hisće ſanu ſchnayu povanyk?

H. D. Až nje, tónle króč je ſo ſchnapis doſahnýt.

M. T. Može dha prawje ſpjevacj abo njeſto diuhe?

H. D. Nie, niežo prawje nemože, hwiſdacz pschezy ſvituje, ale ženje ſo jemu neradij.

M. T. No dha jeno jemu prawje doſc̄i woſolo noſa pomórai, a potom jemu ſaſu daj ſećecj, wou wſchak ſ hlowu psche ſećjenu nemože.

H. D. Haj Mots, ja temu ptacjkej ſam dobrý neſhy.

Mots Tunka. Nô ſchtu dha pak je hewak noweho w ſvjetce?

Hans Depla. Nowe bjergle delſach w ſlepjanskej woſadje!

M. T. Šsy dha je hlyſchat? —

H. D. Haj ja ſo tam puſchecjih na bjerglow ſwećisnu.

M. T. Tam bje wjescje prawje renje; wſchak maja kralovſkoho knesa.

H. D. Haj, ale eji kralowszy knežja lietaja
pak tu pak tam po hwjercie wokoto a Eslepenjo
shonichu hafle tón djen psched samej swecisnu,
so jich naisiašnisci knes runje hischeje w Muža-
kowie pschebywa; duj cijesre jedyn hischeje wečor
tam na hrod s pschebrochnym listom w paper-
janym mjeschku derje showanym. Ale na nes-
bože! jako bje döschok a — nechawski k nikomu,
shiba k prynzej samemu, — psched jeho adjutantu
stupi, phejskobano! bje tón list njefach se swojego
mieschka wuljet, abo wulecjt — a dwornizy so
preñemu mjeschku smiejachu!

M. T. Tón cijesteny bu tola sašy namakaný?

H. D. To drje, ale najhnaduñsci prynz tola
do Eslepoño nepschindje.

M. T. Kak bes neho djesche? —

H. D. Bes neho drje djesche, ale niz bes
jeho polizaja; tón vecja (Mulfowanstu) gmejnu
a nješotrych mudrych powuczi, kij budjichu radst
druhini placicj, a sami bjergle darmo mili.

M. T. So su kuby! Kaha hewak bjesche?

H. D. Duschnie! Nedocjalikwoſci vele her-
ſtich žonſtich bje mulka, so ho bijom do njeſtſeho
kemichaenia cijſchejachu a jeneho kožuchateho knesa
s lawli cijſceje wuejſchejachu, kij vecja bōrco na
nehanibitoſci s ytrkije wubjeja; hewak bje wſcho-
jara pſchitſtojne, ytrkej rjana, předowanje pſchi-
ſpravne a bjergle klinicjachu wubernje. Deno ſchoda,
dwje piſčejeli — jena drewjana a jena zynowa
— tej neklincjeftej ſobu s vymt druhimi k Božej
cijſci; cijſche ſrudnej tej klinicjej nebudzetej. —
Shiba so ſaklinicjitej s poſlenej trubu k wječnej
hanbje temu, kij jej s ytrkije bje ſpakoſcjt!

Spěwy.

Troſcht w ſrudobje,

Ach ſchto, wbohi bratſje, placjeh,

Talle cjeſko ſdychujejch?

Czemu bljedej lizy macjeh,

Wocji ſyſtne ſyſtneſch?

Nefnaje dha twoji ſrudžbu

Boh, kij w horju troſchtat je?

Nevidji tón twoju ſudžbu,

Kij je połny miłosćje?

O duž ſaſtan ſtorjicj, plakacj,

Getrzej bljede woblico!

Podarno Boh nedu cjakacj,

S pomoža wóz ſjewi ſo.

Bořsy nad tobu ſo ſmijewa

Módre nebjø ſiwerja,

Tebi reñski pſchichod kcjewa;

O duž twač, twač na Boha! — Giedleč.

O Marja pój dom, pój dom.

Ach Marja wróz ſo: dom je dom;
Slaj, wonkach klobjich ſe ſtrachom
Tu ſwjerua luboſc̄ docjaka
Cje, kij ſej dawno požada:
Ach ſo by wſchaf ſo wrózka
S tych ſmolkow twojoh' ſiwerja.

Ach nesdaluj ſo hischeje dale,
Ty móhla lóhy k padu pſchińc̄,
Mój hłók cze woka lubje; ale
Ty dyrbiſch jeho ſedžbu mječz.
Ach nesdaluj ſo daloko,
Ty kajejch jumu wjeſceje ſo.

Po tebi ſo mi husto ſtyscheje,
Ty ležiſch mi na wutrobje.
„Ach ſmil ſo luby Jezom Chrysteje,”
Sdyhnu w hłobokej ſrudobje,
„Nad tutym mojim džesczom ſam,
Kij wutrobiſje ja lubo mani.”

„Haj, pſcháweđ ju ſam k twojom' ſtadhu,
Ju ſhromadź k twojim woejicjкам,
Djerž na nej twoju ruku hnadnu,
Budz jejny ſwjeru wodżet ſam,
Ju ſhowaſi derje pſched welfom
A k ſebi ſbóžnie dowedź dom.” H. B.

Czefnemu wopomnienju na ſentretu
pſcheczelniſu.

Te palmy ſo ſmahuja w kraju toh' mſera
A ſiwaſi k wječnoſci dom
Szej tebe, hōdzej ſefrawi luboſc̄ a wjera;
Duž, Božmje, ſwón ſmertny ſaſwoň.
Kak luboſna w kęzenju ty mitodoſcje bjesche:
A hischeje kaž rózjeſka newinu kcjesche:
Duž pſcheczadži ſahrodnik nebeski ſam
Szej k pſchi cze do ſwojej ſahrody tam.

H. B.

Cahi ſakſko ſlezynſkeje ſeleznicy
z budyskeho dworniſea.

To ſhorelza: rano 7 h. 47 m.; pſchipołnju
11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wečor 8 h.
25 m.; rano 12 h. 34 m.

To Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dopołnja
12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wečor 7 h.
41 m.; w nož 2 h. 42 m.

Pjenježna płaćina.

W Lipſku, 31. ſektobra. 1 Louisd'or 5 tolert
12 nžl. 9 np.; 1 połnowažazh čermennych ſloth abo
dułat 3 tol. 3 nžl. 3 $\frac{3}{4}$ np.; winſte bankowki 85.

N a w ē š t n i k.

D r e w o w a a u f z i a.

Na rycerzkuje w Czichonzy budja so tu-
toljetne lisicjowe drewniszczeja po samotnych losach,
k dajeje s penkami,

w o n d j e l u , 5. d e z e m b r a 1859
pod wumjenenemi, w terminie k wosiewajzmi, na
pschedzowanje pschedawacj.

Kupowarjo chyli so na wosmowanych do-
poldnia w 9 hodzinach na wozcierni w Nowej
Czichonzy shromadzowacj.

D r e w o w a a u f z i a.

Dla sapozneneho wosiewenia budje so aufzia
na kislicjanskim revierje halle wutoru,
29. nov. 1859, dopoldnia w 9 hodzinach, mot-
dierzecj, a budja so vici tym 100 losow huchich
cjeßlinow a wysze teho hiszczes schcijepy a penki
na pschedzowanje pschedawacj.

W Kisliczach, 25 nov. 1859.

Helemann, hajnik.

D r e w o n a p s c h e d a n .

So bych praschenjam pschedeschot, wosiewiam
s tutym, so je na revieru we Schcijenzy vola
Ratcz hiszczes khjnowe schcijepowe, penkowe a
halzowe d'wo k dostaciej. Kloftyr (hajen) $\frac{1}{4}$
volchego schcijepowego placji 4 tol. $17\frac{1}{2}$ nsl.,
kloftyr halzowego 2 tol. 20 nsl. a kloftyr penko-
weho 2 tol. 20 nsl. inclus. hajnuskeho dawka.
Zensch, hajnik.

S s u c h e d r o ž d j i e ,
czernste a mogne, dostowam kody tydzeni snowa
pschedzowane a moze so wobladacz vola vo-
warskeho mischtra Vara na Zidowie.

Jan Wannack
na schuleckie bay.

Nowy wos na verach je pschemienienia dla
tunjo na pschedan a moze so wobladacz vola vo-
warskeho mischtra Vara na Zidowie.

D z a k p r a j e n j e .

Dokelz su me wokoni lubi Sserbia pschi
sañdzenyh fermischach tak bohacie wopytali, cjuju
so ja hnuth, tym samym s tutym wschitkim moi
djak wuprajicj, s tym wiecjom, so chyli me tez
dalje, a wohebie pschichodne hody se swoim wo-
wytom poczesecj. Moje prözowanje budje pschez
tak tez pschichodnie, jich s rjanym a dobrym mja-
som wobstaracj.

W Radworju, 23. nov. 1859.

Thomas, rjesniski mischtyr.

Großome broßfaramellje,

najlepschi hrjed k wotstronenu faschela a k po-
loženju dychania, kaž tez k swarnowanju psche
dybawoszu pschi fasymnenju w synnym cjašu.

Sa Budyschin a woklosz w hrodo-
skiej haptvzy knesa M. Jäkinga kody cja-
na pschedan. Eduard Groß w Broctlawiu.

Djenja p'ched tydzenjom, 19. nov., je so w
Budyschinje na moim wosu kojuch namakat; komuž
takzmy fluscha, moze jen po saplacenju wulog-
kow vola podpisaneho fako dostacj.

Jurijs Rockort w Rakezach.

Sañdzenni nedzelu swieczañym swedzen semre-
thob, teho dla cjurim lubych Serbow krajblivych
na kniku:

"Takel, to je: Ty su na wasy wazeny o sy
ložki namakany. Prjedowanje na swedzenju
semrethob djerzane wo E. B. Balla. Na zada-
nie do serbskeho pschedzene wot K. A. Fiedlerja,
seminarsteho wuczerja w Budyschinje. Druhe
wudacj."

Tuto bluboko sapichizaze, wuburzaze prjedos-
wanje, fotrej je polne jadra, dostawa so w
Esmeriorowej knihañti a w Hisez cjszczetni
sa 1 nsl.

Zañdzenu sobotu žita w Budyšinje plaćachu.

Kóre.	Wyšsa.			Niżsa.			Srzedzna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Pschenza	5	15	—	4	15	—	5	5	—
Wózka	3	25	5	3	10	—	3	20	—
Fejzmen	2	27	—	2	15	—	2	25	—
Wóz	2	5	5	1	25	—	2	—	—
Hroč	5	10	—	—	—	—	5	5	—
Wóka	4	10	—	—	—	—	4	—	—
Miepit	5	20	—	—	—	—	—	—	—
Gahly	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Hejduscka	6	—	—	—	—	—	5	20	—
Bjeruy	1	—	—	—	—	—	—	25	—
Rana butry	—	16	—	—	14	—	—	15	—
Kopa złomy	5	—	—	—	—	—	4	20	—
Zent. syna	1	—	—	—	—	—	—	25	—

Dowoz: 2099 kóreow.

Serbske Nowiny

No. 48.

Za nawěštki, kiž majaso w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedač, płacj se wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci 6 np.
Štwortlētna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósée. 7½ nsl.

Císto 48.

3. decembra.

Léto 1859.

Wopshicjje: Sowjetne podawki. — Se Sserbow. S Budyschina. S Jitoz. S Bjelych Nožliz. S Čzornych Nožliz. S Božhiz. S katholickich stronow. S Trebenz. — Dopishy. — Mjeseč. — Sa dom a hōspodařstvo. — Sserbska protyla. — Spjewy. — Čzahí saškostchlesyjstaje zc. — Nawjeschnik.

Swětne podawki.

Sakska (Sakſta). Towarstwo, kij lipsko-draždžansku jeleśnizu wobhežji, chze p o b e c j n u t ji e r wot Českiga do Mischna tvaricj, tak so by Mischno tež pšwes jeleśnizu s Dreždjanami a Lipskom siencjene bylo. — Wciera bu w Lipsku jubilej 450 ljetnho wobstacza tamnišcheje university (wyšszej wuczernje) swęcenjeny. Nasch kral je tam s pryzomaj Albertom a Durjom sjel. — Prinz s Oranien, frónski prinz niederlandzki, kij biesche njeſotre dny w Draždjanach na woprytanju, je nedželu do Wina wotijet. — Kral je wuczerej Nadlerej s Waldkircheno pschi jeho poſtaſjetnym ſastojskim jubileju ſtotu ſaſtužbnu medailu spožejil. — Minister wojny, generalleutnant s Rabenhorſt je wulkoschiz portugalskeho Chrystuſoweho rjadu doſtat. — Dr. med. Küttner w Draždjanach, prijeni hſkar pschi tamniſchej hojerni fa džecij, doſta rycjerſki ſchiz ſakſkeho ſaſtužbneho rjadu. — Rycerſtubler f. s Heinitz we Wichowach bu fa smierza (Friedenſtrichter) we wotrefu wósporskeho ſudniſtra potverdzeny.

Pruska (Pruska). S noweho farjadowanja we wójsku so njeſko wje, so ma ſlužba pola j i e f d n y ch (kavalerie) 4 ljeta tracj, wuſtužení mujojo wostanu w reservje, ale wobora tu zplie ſpane. — Poweda ſo, so knadž khory kral po radzie ſwojich hſkarjow do Žendžiskeje poſjedze a ſo njeſotry čjaz na kupje Wigh: wostane. — Minister wojny, general s Bonin, je ſwoje ſastojstwo wopuszczil (wón je nespō-

ſojny s reformant we wójsku) a bu ſa generała wóhmeho armeekorpsa (Rheinprovinz, Koblenz) pomenowanym. Rathwilne je weřch Hohenzollern-Sigmaringen ministerſtvo wójny na ſo wſat, jako naſtupnik menuje ſo general Hermann.

Danska (Danska). Kral je ſadač, ſo by ſtore ministerſtvo džeta hiſceje wobstaralo, do niž nowe ſestajene neje.

Rakuska (Rakufa). Schlejor je amnestiu (wobacieje) wſhikim na italſkim ſvježlu njeſak wobdzelenym wosjewicj dat. — Puschčenje na dovolenoſć (Urlaub) neſchěſtawia, tak ſo budje tóſchto penes ſalutowane. — Na pſichoduy ſongres poſejele ſo ministerpſchedkyda hrabſa Rechberg. — W Meidlingu pola Wina je komiſhia, kij wojaſow ſa bamžowe a neapelske wójsko namolwia. — Taſny radziezel, ſwobodny knes s Werner, pſchindje jako poſlanz do Dreždjan. — Uſtečjo Čzorno horzojo (Montenegro-Čzora Hora) bu móndy rakuskeho kapitana rycerja s Gröler na mesach napanhli, ſwjasali a wurubili.

Francoowska (Franzowska). Prinz Napoleon je ſe ſwojej mandžijskej Ctotildu do Nizzy ſo podač, hdež tež Viktor Emmanuel pſchindje. — Do Chiniskeje poſcjalu ſo wuberti wojaſy, kij ſu w poſlenich wójnach ſlužili. — Cherbourg u tvarja dwje wulkej transporatorej lodzi ſódu ſa 300 toni. — Džen 29. novembra ſu s Parisa pſcheproſcheinſke liſty ſa ſongres do wſchelaſtch krajow ſo roſpoſtale. Tola džiwnie je, ſo hiſceje pſchego rječa: kongreſ ludje jeno radu dawacj, ale ſ možu nochze

nieżo w Italsskiej wusłuskowac̄. Hdy budje po-
tajsim tam roloczenja kónz a miera a porjada
sapocząt? Hdyż Napoleon sechze! — W Tou-
lonie je 29. nov. 101. a 102. regiment
kózne nastupit, so by so do Chinseje pschewest.

I t a l s k a (Italſka). W Bologni biesche
lud mersazy, so je Garibaldi, tiz je njetko we
Genua, wotstupit. — Druhi regiment w Bo-
logni je sardiniskemu kraju pschišahak a pod we-
sólym pschiwotanjom wobydlerstwa swoju khor-
hoj dostat. — W Milanie (Mailand) su
njesotrych mieschczanow hadzili, tiz su w poſte-
nej wojnje pschi fastaranju wójska jebali a to,
schtož je sa franzowske wójsko postajene bylo,
šami ſhowali. — W Toskanskej a we wój-
wodſtwach so sardiniski porjad pschego bóle fa-
weduje. — Neapelski król je s nowa 1800
muži k wójsku powołał. Sa wobtwardjenja na
mesach su 260000 dufatow wustajenych. —
W tych dniach pociehne Buoncompagni
ſwedzenski do Florenza. — Po wotstupenju
Garibaldia je general Fanti tež wschelakich pschi-
wiſniow republikanskeho Mazzinia se blužy
poſlat.

Jendželska (Jendželska). Se Sepaſto-
pola je so kóz wróciła, tiz je 237 tunow
koſci pschiwetta. Wschelake nowiny so njetko
hróſnije prascheja, hač to tola koſcje neiju
wot ruſowſkich abo jendželskich wojskow. —
Knejerſtwo neje dowolito, so bychu so we Irſtej
dobrowólne korpsy tworite. — Lord Cowley je
w Parizu pobyl a ſaſo wetsche pscheczelſtwo ſ
Franzowskej wujednat. — Swada dla kupu San
Juan bes Jendželskej a Ameriku je pecja ſkoro
wurunana.

Bajerska (Bajerska). Schromadžisna
ministrów we Würzburgu sapocja so 24. no-
vembra. Pschedmetr wuradzowanja bjecha: Wu-
ſwolenje swiaſkoweho ſudniſtwa, narodne pró-
wanja a towarzſtwa, wójnske ſarjadowanie, naležnosće
Kurhessenskeje a Holſteina, ſienoczenje w mjerje
a wasy. Saſtupene su ſzczehowaze staty: Bajer-
ska, Württembergſka, Saſska, Hessen-Darmstadt,
Hessen-Kassel, Mellemburgſka, Nassauſka, Mei-
ningen, Altenburgſka. — W Mnichowje (Mün-
chen) wjerowasche so wónhy ruſi cjeſlanz a

ſpiſowar Iwan Golowin. Tón ſamý wosſewi
to telegrafiszy ruſowſkemu khejorei, wot kotrehož
ſa dwje hodjinie taiske wotmoſlenie pschińdze:
„Moje khejorske wózjowſte požohnowanie. Wjchiko
ſabte a wodate.“

Španiska (Schpaniſka). Maroffanojo (ſich
bje 4000) su 25. a 26. nov. naſhypu psched
Ceutu nadbjehowali, ale wot Schpanſkich, tiz
miejachu 7 morwych, ſbiči byli. Nowi woſakow
su pschiſhli. — Marshall O'Donell, hrabja
ſ Luceny, je proklamazuſa woſakow, tiz psche-
czielwo Maroffanskej cjehneja, wosſewiſ. S krab-
nymi ſłowami ſbudzuje ſich k wutrobitemu wojo-
manju pscheczielno barbarſtemu ludej.

Amerika (Amerika). Pschi ſemjerjenſu bu
nedawno položa mjeſta Copiapo w Chiliszej
(ſ 2000 wobydlerem) ſapusczena. — Chilisjt
poſtagz bu w Peru ſkonzowany.

A ſia (Aſia). W jendželskej Indii
hiſceje neje zple mjer. K expediziſi pscheczielno
Nepalskej so pschihotuje. Nena Sahib, kotrehož
su jendželske nowiny hizom husto morweho
ſčinili, je ſtrwy a ſhromadzuje ſbięzkarow.

Ze Serbow.

Z Budysina (ſ Budyschina). Wejera psched
tydzenjom, 25. novembra, popoldnu ſtróko do
tſjóch wumre tudy po dleſcej khorowatoſcji a
ſtrókej cjeſcej khorosceji, koraž hje jeho ptuza
a dyh ſapschiata, w tym Knesu knes rycznik
Bedrich Bohuſjer Martschka. Na nim
je ſerbiſto ſaſo jeneho ſwojich wuczenych
muži ſhubilo a w nim jeneho ſwojich herbiſkich
prawisnikow a rycznikow k rowu doneſlo. Jego
wotemrete cjeſlo bu ſandženu pondjelu dopołnja
9ežich ſe wschej cjeſcju a pod wulſim psche-
wodzenjom, na kotrejž ſo nimale wſchitzy u-
domni rycznikoſo, tſjo duchomni, mnosy prawisniſzy
ſastoſniſzy, mnosy druzſy wuczeni a hewak mnosy
mjeſchcenjo atd. wobdzielichu, na Tuchor ſho-
wane. Pschi rowje ryczesche jeho doholſetny,
ſwierny pscheczel fn. kandidat Kowat njeſkore
rjane a troſhta polne ſlowa a prajesche ſemu
w ſwojim a drugich menje poſlenju dobru ná.
Tež ſpiewachu jemu inquilinarjo na poſlenim

pućju a pschi rōje rla ne ihjerlusche. Ale tež Šerbstwo nebje na neho, šrojeho šwerneho syna, sabylo a wopokasa jemu woſebitu poſleñju čejek. Psichetoj, doſelj bje nebo fn. Martschka dobrý, sprawny Šerb, doſelj bje Šerbowſto. Husto, hdjez bje to nusne bylo, ſaſtuportaſt a ſarycjowaſt, a doſelj nebje nowiſchim prōzowanjam m̄lodých Šerbów w ſerbſcjinje (na kotryž často druhy ſe ſazvječjom jaſo na newiſtojných nowotarjom atd. ſwarja) niž ne pſchecjelný był, dha bu jemu fejeſci wot ſerbſkich m̄lodženjow (ſeminarior) pod naſedowanjom knesa ſeminarskeho wucjeria Fiedlerja ſerbſki ſpiew „Junu, junu“ atd. po ſerbſkej kompoſiſji wot Kozora pschi rōje ſara ſchwärnje ſpiewany: *) — waſchnje, kotrež ſo ſamym roſomnym njemíſkim pſchewođjeriam ſpodbobiſche, kotrež pak, doſelj ſo po naſchim wedženju prijeni ſrćj tudy taſ ſta, ſo ſo Šerbowſto pschi rōje wucjeneho Šerba vokasa, ſaſtuportaſche a nehanibowiſche, nech Božmje tamni ſwaterjo — jeli ſo ſchrobla — tež njeſaiſke neroſomne nowotarſto menuja; pſchetoj nam budje to, kaj wſchje druhe jich ſwarenja, wſcho jene. — Dale bje ſerbſta luboſci tež nebo Martschkoſy kaſtej renje pſchila. Doſelj bje nebo fn. Martschka tež ſobuſtar tuđomneje „Bieſady,“ dari jemu tutu k poſlenoj čeſceji palmonu hatoſu ſ biekožidjanym bantom, na kotryž bje teile fraſnej ſtucjy (wot Seilerja) jaſo „poſlenu dobra nož:“

Kak dželenje nas móhlo stužić
We zachodnym tym přebytku?
Smjerć k živjenju nam dyrbi služić
A krónnu podać njebjesku;
Haj, z koždej ſylzy dželenja
Kće w njebju rôza wjesela.

Mjelč tyſna skóržba, žalosćenje,
Row swojich morwych njebkowaſ;
Jim ſkhađa rjenje woſućenje,
Smjerć wjacy njeje přez Khryſta;
My njeſmjertronſce džeciſ ſmy —
Tam horkach ſo zas' wiđimy.

*) Woſobny džak ſluſcha teho dla niž jenož L. Fiedlerę a tym młodym ſpiewarjam, ale tež woſebje knjeſej ſeminarskemu direktorej Leunerej, fiž je lubjeradly čaž a dowolnoſej tym ſeminariſtam ſpiewanju daſ.

čaſtichcjeſ a pſchitojnje muđebicj daſa. Schiož val njeſi ſiwenje nebo knesa Martschki naſtuva, dha bje ſo won 16. januara 1814 we Wulſtim Welfowje, hdjez bje jeho nebo nan, Jan Martschka, ſ wucjeriom, narodjil. Jego macj, Hanža ſ wudoru Martschkoſa rodjena Pampelez, je hiſcheze pſchi ſiwenju a wobplakuje njeſi ſažnu ſmercj ſwojeho lubeho syna. — Jaſo bje najpredy w staroſtiſkim domje dobre roſwucjenje doſtał, pſchindje najpredy na jutry 1830 hem do Budychina na wulku ſchulu. Tudo pſchihotomasche ſo njeſotre lieta ſe wſchej pilnoſciu k ſwojemu poſniſhemu powołanju, wopusiſcji na jutry 1835 tudomne gymnaſium a poda ſo na to po derje wobstatnym pruhowanju ſratkoſcie do Lipska, ſo by tam na prawisny ſtuđowaſt, ſchtož tež wot jutrow 1835 hacj k Michalej 1838 ſe wſchej pilnoſciu čineſche. Po ſtomicznych ſtuđiſach ſawoſta won hiſcheze hacj k juſtram 1841 jaſo akademiffi cives w Lipsku a prózowasche ſo tam w prienich prawiſtiſtich džielach. Na to pak ſo wróži dom do Šerba wſa ſwój ſtatok tudy w Budychinje, hdjez bje njeſotre lieta najpredy pomožny džieſačjer ieneho tudomneho knesa ryčniſta, potom pak pſchi njeſotrych patrimonialnych ſudniſtwach, kotrež mjeſeſche tamny jeho principal ſaſtaracj, ſ aktuarom: woboje ſe wſchej ſwiernoſciu. Poſdžiſcho (1845 k ryčniſkej pomenowanju) wuſtupi na ſwoju rufu ſam jaſo ryčniſ a ſtukowasche jaſo taſki hacj k ſwojemu ſbójnemu kónzej bes lubymi Šerbami a ſa Šerbów. Tež bje wot lieta 1856 pſchi tudomnym ſral. woſreſnym ſudje ſerbſki tolmacjer ſa Šerbów. Žadna ſprawnoſci a ſwiernoſci jeho w jeho ryčniſtym powołanju wodjeſche a debeſche. Jego ſrudni a wo neho žarowazj ſawoſtajeni ſu: jeho hižom menowana ſtara macj, jedyn prawy brat, fn. reſtor Martschka we Woſporſu, jedyn pſchiródn brat, fn. wucjer Martschka we Welečinje, iſi lubi ſotry a jeho kneni mandžella, ſ fotrež je 8 liet ſbožomnje žiru był. — Requiescas in pace!

Z Jilc (ſ Zilož). Wutoru 22. novembra je w Kaitzu pola Trežđan tamniſki liſtor Michał Grolomuš, 43 liet ſtary wumrel. Won bje ſ

našeje wshy rodjeny a Šserb a psches swoj žiweniški magnetismus, fotrž wudawasche, so jón wobšedji a s kotrehož pomožu ljeftowasche, psched njeotrym časem tak jara wuwokany, so s daloka a schierola zyłe čriody khorych, wypožy a nišy, k nemu khwatachu.

Z Bělych Noslic (s Bieleh Nossli). Esobotu 19. novembra bje wjesty Karla Gottlieb Dittrich, pefar se Sadneho Hermendorfa pola Sebnich, na puczu wot tudomneje korečmy na džechorowski pucz swoju kožanu ranzu w fotrež so 114 tol. a 340 tol. we Winstich bankowach namakachu, s wosa shubik. Tute penes bjesche na to mandjelska khježeria a bjetnaria Ernsta Wylema Stiebitza s Huskej namakala. Wona to hnydom rychtarej Steudnerzej w Huisy sjewi a došta swoju spravnosć s rjany m penesom, s vótsta toleremi — pschedož Dittrich bje namakarej težko klubit — wot Dittricha sapkacjene, schtož so Stiebitzowej čim bôle popschije, dokež može je w swojich wobstejenjach jara derje trebacj. Teho dla namakacj, sažo dacj!

Z Čornych Noslic (s Čiernych Nossli). Sandjenu pondželu bu tudy wjesty Jan Čahoda, kij na gmejnsej khježi bydlesche, pschi sanknenych burjach w swojej istwi sa khachlem morwy lejo namasany. Boža ruciška je jeho sajaka a bje tam won hžom njetotre dny ležat.

Z Bóšic (s Boschid). Esedu popoldnju wokoło tříhodž džen 28. novembra bu statok tudomneho khježnika Jana Bohužera Herrlich a do popela pschewobroczeny. Won wjestwje ředžo pschedžische, jako ludjo wolač pschibježachu, so so jeho khježa pali, teho dla su tež jara mało wohnju wutorhnye möhli. Kaf je woheň wusčot, neje so hacj dotal wusljeđito.

Z katholskich stronow (s katholisch stronow). Jene stare kschescijsanske waschuje je na schęzejki a rospucze swjate kschije postajerž, so bychu nimohodžazý ludjo na teho wumoznika, kij je tam wosnamneny a na jeho sa naš wičjerpenu hórkú martru so dopomneli. A tuto waschnje je wesejje wscheje khwalby hódne; dokež kóždy, kij je w kschescijsanstwie jeno nješk roswuczeny, wie, so to klonuje abo wotpschilryče hlowy niz swetjerzu, ale tenau

placj, kij w nebešach bydlí a wot kotrehož šw. pišmo praji, so dyrbja so pschi jeho menje wschitke kolena shibowacj. Hdvy pak chze njechtó tajsi wopomnik njehdje postajicj, je pschede wschim trjebne, so tež swonkownje pschistojny napohlad ma; tehodla by kjepe bylo te kschije precj wsacj, kij swojeje nenačadnoſće a nerjasnoſće dla k vobojnoſći pohnuwarč nemoja. Jedyn druhí nedostatk je, so so na šw. kschie, kij na našich herbstich honach steja, ienož nime ſe napisma stajeja, kaj bychu tam jenož Niemcy nimo khodžili a tu tym k luboſci so težame postajile. Wulku khwalbu je hej trho dla Donatez swojba s Khelna, kij je ředž Radworjom a Khelnom rjany a všchistojny šw. kschij ſe herbstim napismom stajejci data, ſaſtužita. Hžom psched tři lietami postajeny bu won kjeſta wot mischtera k. Bodlanka s Hörlow, kotrehož möžemy w tutym nastupanju porucicj, wobnoweny. Na ſdonku tuteho kschija ſteji herbske hrónczlo ſe ſchiesz rjadkami. *^{*}

Z Trebjenc (s Trebenz). Sandjenu pondželu bu tudy w jenym ložu w ſtomje morme džiečjatko, ſtrež bje so ſtradiju nemandjelszy po-rođito bylo, namkane. Kaž ſo pweda, je ſo macj hžom swojego ſložniſtwa wusnaka.

D o p i s y.

Z Prahi. Wutoru 15. t. m. mjeſachmy prijeni knjeh na třiechach, wulke bloto na hachach.

— Pola Kunětic ſu mnogoſč vohanskich rowow s popelnizami namakali. Džiečacherjo robiču ſich wele (niz kufa hinač dyžli we Šerbach), predy hacj ſchto řeſomniſchi ſchto wo tym ſhoni. Tola bu 8 popelnizow ſalhovaných, ſtrež ſu s popekom, s pschedkathy ſoſcemi ſe ſchivnymi ſonečkami, tamuſčkami atd. napelnene. — W Brash mjeſachmy 7. t. m. wosylnenu wodu: wysche Brahi bjesche ſo čolm ſe 700 ſudkam ſele podnuril. — Niemcy tu bortža, ſo je khježor druhim narodnoſcam klubit, ſo chze jim iich prawa ſabý dacj. Sapocžat teho bjesche, hdvy khježor 1857 reſny, ſo jemu kóždy narod jenak wele p lači. — Na ſchulach newedža hischje ničjo, ſo by ſo wukas hžom wuwedł. —

Ze serbskeho seminara zhonichmy séchowace. Naša knihownja, kotaž bu we posledních létach přez někotre wotkazanja jara wobohačena, bu lětsa z nowa zradowana. Nětko mamy 4224 wšelakich spisow (zwjazkow je wjele wjacy), kotrež so do 5 džélow džela. Jeno mjeněšina tuthy knihow je we slowjanské ryči pisana (202 spisow), 26 ryča wo Slowjanach. Z tuthy 202 ma naša serbska ryč 79, delnołužiska 86, česka 68, pôlska 27, ruska 7, staroslowjanska 6, illirska 2 spisaj; 5 spisow je wjacyryčnych. Tak mamy k najmenšemu najnužniše knihy, zo mohli so we mačeřeře ryči a přiwuznych slowjanskich wudospołnjeć. We serbskim seminaru (mnozy bychu jemu rady „saski“ abo tola „kužiski seminar“ narjekli) bydla mjez 24 studentacimi 9 Serbjo: H. Dučman, Fulk, Lusčanski, Česla, Haša, Lešawa, Žur, Róla, Lipič.

Čile zhromadžuju so kóždy tydzeň junu, zo bychu pod wjedzenjom wuzwoleneho staršeho serbsku ryčnicy dowuknyli, nastawki spisovali a so we wšelakich přednoškach wuwučowali. Wot lěta 1847 zapisuja so lèse nastawki do wosebiteje knihy „Serbowka“, kotaž so na kóneu lěta zwjazana do knihownje staji. Naš seminár a tro Serbjo su sobustavy Maćicy serbskeje.

Přez zhromadne zbudžowanje a příklad stanje so, zo we czubje a na studiach na mačeřnu ryč njezabudžemy.*)

M i e ū ſ. (Gadus lota.)

W žnenzu džiech do rybow, pak nicžo prave popadnuc̄ nemóžach; bjech jenož nještrých perštow a teho runja wuzahnył. Mersaze džieļo, myžlach vſchi ſebi a čzých domos hlcž; tola hlcžce junfróč rudu nutiš čižných, — mi zp-

baſche, — ſa wuzjezech, — a hlaſ: žaſloſna ſchlibanža bje ſo powiſnyła. Duzý na dompuču ſetka me * cjetu, kotaž ſo džiwasche, ſo tajte neschwarne ſwjerjo neſu a prajesche: „ta ryba je tola iſedowata, ma džie ſrodawſagu hlowu!“ (Budje cjetu tole cjtacž, dha budje projicj: „Schibak, je me do Nowiny ſtaſiež dat!“) Ža ſo ſ cjetu do ryči dach a jej roſtadzech, ſo pola naš iſedoste ryby neſu. Cjetu pak mjenesch, ſo dyrbí ſo hlowa tuteje ryby wotřesacj a tež ſoža dyrbí ſo wudrječ. —

„Nje cjetu!“ ant hlowa ſo wotřesacj, ant ſoža ſo wudrječ netreba; ryba tak liepe ſłodži! — Wy lubi Serbjo, ſo prashečeje: Kajſa ryba to je? „Ja mjenju menka, kotrý ſo w starých penſtach atd. horſe džerži. Menk, kotrý je jena wot najlepších rybow pola naš, je čorný, na bruslach pak bjeły a žoltoblaſotý; jeho hlowa, runęž nelubosna, derje ſłodži; ſoža ſo tež wudrječ neſimje; ſa ſožu džie je zvly tuk! — Schtóż teho dla menka popadne, neciž ſeho precj, ne-wottorhn jemu hlowu, tež ſožu jemu na cijelie wostaj; specj ieho jenož radſjo prawje wustojnje, a daſ ſebi ieho potom derje ſłodžicj! A. P.—c.

Za dom a hospodarstwo.

W Franzovskej ſu wobſedžowali, ſo tycze pscheſadženych ſadowych ſchomikow moſebje ſobu wot teho wotwiſuje, ſo ſo vſchi pscheſadženju ſ tym boſom ſaſo na tu ſtronu wobrocja a ſadža, kaž ſu predv na starym blaſu ſedžile. Po taſtim na to vſchindže, ſo, predv hac̄ ſchomik ſe ſemje wuſbiehnesch, na jeho k ranju wobroczenym boſu, ſ krydu ſamjo abo ſmuſčku ſejinisch a jón potom na nowym mjeſtne w tym ſamym ſtejenju ſadjiſch, a taf ſo je ta krydowa ſmuſčka k ranju wobroczena. K ſroſymenuju tutho naſhonenja, kotrež ſnanou neje wſchudzom ſnate, dadža ſo wažne physiologiske winy ſtysheč, tak ſo je tuto ſhonenje derje ſedžliwoſcje hōdne.

Pola ſadženja ſadowych ſchomikow neje nicžo wažnische a bóle k wobſedžowanju, hac̄ ſo ſo ſchomiki tak niſko hac̄ možno ſadjeja. Hdc̄ je wložne abo ſnanou moſtre, može ſo

*) Sława! —

schtomik na hamu hotu semju stajcę a hadjicę, tak so ho se kolikej, kij bo semu, pschi nim do semje dyreny, i podperi da, pschivija a jeho korenja na to s perscheju wedze, a to safo jeno niz tolsto. Taiske niske hadjenje žadaju ſebi tak menowane gyzaze koruschli, kotrež kózdy schtom ma a kotrež cíim wjazy zyroby doſtaraju, cíim nilfischo w semi ſu abo cíim bóle pod najwyschej seminej floru ſo pletu a bieja. Tak wuczi dwórfli fahrodnik fn. Miet (Sserb) w Drezdjanach.

■ Sserbska Prothka ■

neje drje wjazy niežo zylje nowe; pschetož 5 liet doſko je wona lubych Sserbow kózde lieto pod menom „Pschedjenaf“ wopytowala, iich poſtrowiaſa a powuczowala. Wona je tehoodla tež kózdemu, kij je ſi tu luboſč a cjeſč wopokaſat, ſo je ſi do hwojego doma pschinę dat, derje ſnata a wiesze tež luba. Ale nowa prothka, kij je ſo na nowe lieta 1860 wudaſa a njeſto wſchudjom pschedowa, je zylje njeſhto nowe. A taſta, ſaj wona na klietusche ie, tak rjana a schwarna — taſta wona hischče ženie predy byla neje. Papera w nej je rjana, bjela, a cjeſčeh wótr a jaſny. Dale je tež renje wudeben; pschetož kózdy mjeſaz je s woſebnym rjanym woſrasom pschitoſnie pscheny; ſchtož ie tón ſrćz zviſe njeſhto nowe. Sswiate dny, nedželje, miehački atd. ſu čjerwene cíiſciečane. Hermanni namakach tam tež wſhje. Wedro je psches zvle lieto do prijedka prajene a nebudje ſebacj; pschetož husto ſmy hígom prajicj hlyſcheli, ſo herbska protvka wele liepe wedro trechi, hacj žana druha. Tež ſtoljemu prothku a jeje wedro tu w nej masch. Dale namakach tu w nej rjanu cjeſčoku rjanowch nowych herbskich pschitoſnow, ſo kotrež mojeſtch wele powuczazeho wulnycj; pschetož pschitoſowa ſu mudroſč luda. A potom halle pschidawſ, kij je tak wobſcherny a tak poſny wſchelatich najrenſchich a powuczowazych, luboſnych powedanjow, tam je tak wele „rjaneho laſowanja,” ſaj jón ſ cjeſka w Janei druhei prothgy nadendžemy. A wysche teho, je tam to wſchitko ſerbszy, tak ſo mojeſch wſchitko derje

froſymicj a ſebi netrebaſch hlowu ſamacj, ſak masch to abo tamne froſemicj, kaj ſo cji to ſnjemſkej prothku husto dže. A hamo ſa tajſich, kij mojeſa hewak tež niemſy, je herbska protvka pschedzo tež wujitno, doſek ſu wele, ſchtož jenož herbski lud a kraj nastupa, w njemſkich prothkach pak to taf nestoji. Teho dla nekomdz ſo khróblje nichot, ſo ſčaſom, predy hacj ſu wſhje roſ-pſchedate, na nowe lieto ſ nowej herbskej prothku wobſtaracz. Wiesze nichot ſo tych malych penes (2 uſl. 5 now.) facj nebudje, kij pschi fu-venju na herbsku prothku wutoži. Hodge je t doſtačju, namakach na poſlenej ſtrone tuych „Sserbſkich Nowin.” Tež kneja wucherjo, Iamarjo atd. ju na wſach pschedowala a jeli ſo lietſha prawie wele woteberarjow namaka, dawa ſo dočjacak, ſo budje ſo na lieto 1861 hischče ſ wele wjazymi, renschimi a wetschemi woſrafami wot hlawnych mužow, bitwów atd. wudebicj móz. Teho dla podperaſje tole wotpohladanie a kupuje ſerbsku prothku, kij ſo „pschedjenaf” menuje! Sa to ſchtož tam wſhco rjaneho a wujitneho w nej ſteji, neje woprawdje droha!

Spěwy.

Miſionſki hjerlufſch.

Pichindj, Kneže Jeſom Rhyscheje ſ nam,
Pichindj pak tei tam ſ tym phanam,
Kij tebe hwojoh' ſbójniſka
Schče w prawej wſerje neſnaja.

To twoje ſłowo nebeſſe,
Kij njeſt tón predybjeſet ie,
Nech borsy pucj cji wotewri
Bes wulli lud chinesiſki.

Psches iſi ſta millionow tam
Schče ſluža morwym pschiboham,
Kij hischče niežo neveſja
Wot tebe, luboh' ſbójniſka.

Duž potajſim na ſejdym dnu,
Nich wele ſłów tam psches ſmerci du,
Kij kózdy tam, o honiba!
Naſ ſcheshajianow wobſtorža.

Hlaj, Khrystuſ je to pschirucjſit
Tym poſtam, hdz je ſ nebiu ſpiſ,
So dyrbja won hicj do ſwjeta
A horje pytač ſehana.

A tak ſu tež cji ſami ſchlí,
Kaž daloko ſu ſamohli,
Haj cji njetk pschezo dale du,
Kij na ſich mjesto ſtupaju.

Njetk pak je, bratſjo, na namí,
So bychmy hiſhce dale ſchlí
Psches ſtukl, psches dar, psches modlitwu,
Kaž mamy Božu pschiſkaſnju.

Duž wſchaf njetk tola kchwataſimy
S tým darom, kózdy ſamy
Mot Boha knesa doſtali,
Byt runje tón naſhnadniſhi.

Haj, luby Božo, wubudž ſow
Tež naſhei wjery předarjow,
So bychu tola ſ kchwatkom ſchlí
Bes tamny lud chineſiſki.

Schtóz jeno dar mot Boha ma
A lubo ſwojoh ſbóniſta,
Tón neſtadi tola, Bože dla,
Njetk ſwojeſi ruž do ſlina.

Hlaj, kózda mała ſcherpatka
Njetk jara budje mitana,
A woſebje, hdyž ſ modlitwu
Cji dawarjo ju ſvecjaču.

O bratſjo! žana mutroba
Dre tola neſ tak ſwerdnena,
So nochzyla, hdyž ſlyschi to,
Tež ſa nich k Bohu modlicj ſo.

Haj, luby wótze na nebju,
Šſlyschi tola kózdu modlitwu,

Kij ſa toh' wboho' pôhana
Sso k nebju horje poſbjeha.

O Khrýſhcje, Bože jehnjačko,
Kij wumre tež ſa pohanſtwo,
Ty ſy psches twoju drohu frej
Tež nebij dobyk pohanej.

Ty ſwiaty duch, nech wſchaf ſo
Tež roſhwjetli to pohanſwo;
Ach ſtamaj tam móz pschiſboha,
So Khrýſtuſej ſo podadža.

O Božo, ſwiatata trojiza,
Kij nochzefch ſmerce hriſčnita,
Dai wſchal, ſo tón lud pohanſti,
Sso wſchikón k tebi wobroczi.

Pjetr Mloni.

Čahi ſaksko ſlezynskeje ſeleznicy
z budyskeho dwórníſca.

Do Šhorela: rano 7 h. 47 m.; pſchipołnju
11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wieżor 8 h.
25 m.; rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dopołnja
14 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieżor 7 h.
21 m.; w nož 2 h. 42 m.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 30. novembra, 1 Louisd'or 5 tolér
12 nſl. 8 np.; 1 połnowažazy čerwony ſkoty abo
dukat 3 tol. 3 nſl. 3 $\frac{3}{4}$ np.; wińke bankowki 79.

N a w ē ſ t n i k.

Porucjenje.

K bliſčim hodam poſticjam wſchitke družiny
trajneje muſi najlepſcheje dobroſeſje, kaž w mojim
mlynie w Hajnikach, tak w mojich ſlamach na
kamentnej haſhy č. 567 w Budyschinje k dobro-
ćiwemu woteberanju.

P. Kappler.

Moje dawno ſnate a woſebje dobre

Suče drožđije,

čerſteve a mózne, doſtavam kózdy tydjení ſnowa
pſchipoſcielane a móžu teſhame kózdemu porucjeſi.

Jan Wannack
na ſchulerſkej haſhy.

poſticjam ſaſo najnalejnichho k prijedſteſazym hodowym ſwiatym dnjam. Bes tym, ſo njetkotſi
drusy drožđieſchedarvarjo w lječju lohſeho ſtaženja a poředleho woteberanja dla žane
drožđije nimaja, pſchedawam je ja ſtajnje a poſtujuju tak tež zyke lječije ſwojim ſerbſkim pſcheczel-
niſam ſ najcerterwſichimi a najlepſchimi drožđiem i k tykanzam, blinbam a druhim pečzwam. Teho
dla nadžiam ſo ſdobnje, ſo budja je pola me ſupowacj. Tež wſchitke druhé twory k pečzenju budu
ja jim dobre a tunje pſchedawacj. To wſcho k pſcheczelnemu wobfedzbowanju porucjeſo proſchu wo
bohate wopytanje.

W Budyschinje, 1. ſeptbr, 1859.

na ſerbſkej haſhy pſch i móř i.

NB. Te ſame twory ſu tež w mojich ſlamarnje w Maleſchezach k doſtacju.

J. G. F. Nieckſch,

Napominanje.

W poruczeńscji herbow wobec knesa rycznika Marcjka tudy żadam ſebi wot wschiſkich, koſiſi ſu poſlenschemu hiſteje khotu winoſci, ſo bych u je hnydom ſaptaćili a na mne wotedali.

W Budyschinje, 1. decembra 1859.

Ađv. Moritz Chrig III.
na wulkej bratrowskej haſy č. 117.

8 cjehnenu 1. klasy 57. frajneje lotterie,
12. dec, porucjam na wuberk $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{8}$ loſy.

Gandrij Hennig, pod hromom. čo 32.

Zandzenu srjedu wjeor $\frac{3}{4}9$ wobradzi namaj luby Bóh małego synka.

W Budyschinje, 2. dec. 1859.

K. E. Pjekar, kantor,
A. Pjekarjowa, rodž. Käſtnarec.

D z a k.

Čeſcenym młodym ſpěwarjam při koncerće we Budyskej Bjesadze 28. nov. woldzeržanym přiwołamoj hiſce junu „ſlawa“ za krasne serbske ſpěwy a nadžijamoj ſo, so budža tež přichodnje za zjawne serbske ſpěwanje ſo prócować.

Dwaj přečelej serbskeho ſpěwa.

Po Voje wiſehomóznej woli wuſny 25. novembra t. l. popolnju w 3 hodžinach po dleſčej khorofſci naſch wulzy lubowanym mandjelski, ſyn, brat, ſwak a psichobodny ſyn, ſ. rycznik Bezdrič Bohuwier Marcjka w 46. lječe ſwojej staroby. Se žarowazej wutrobu wosſewnymi wiſhiltim lubym ſſerbam, koſiſi njeboſicječkemu ſnajachu a ſotym ſon jaſo rycznik ſlužic u cjeſci, a to weſele mjeſeſche, tutu ſrudnu poweſcz. Wón je wam wiſhiltim Vojsme praſit ſa tuton krotti ciaſ ſemſkeho pschebywanja, ſo by ſ tenu hnadmnu ſtofu ſwejego nebeſkeho Rycznika viſhiltupit a jemu ſlužit w tym wječnymnesachodnym Vojsim kraſtewie.

S wosſewenjom tuteje ſrudneje poweſcje do- wolamy ſebi tež hiſteje naſch najwutrobnischi džak praſic ſa wſchu jemu wopokaſanu luboſci, psichelniwoſci a poſlenu cjeſci, woſebie lubej „Serbskej bjeſadji“ a jeje čeſcenym vryđdſtejerjam w Budyschinje ſa tu darjeniu rjanu palmowu haſou, ſn. ſemin. wucjerej Hiedlerej a ſf. ſeminari- ſtam ſa tón wosſehowazy ſerbſt ſpjet pschi rowje.

Pſchedzo wotanu nam wopokaſtwa tafſeje lu- boſcje w pomjatku a burja jaſo ſhwedſenja ſa to, ſak jara tón neboſicječki pola wiſhiltich w cjeſci ſtejeſche, w naſhei ſrudobje naſ ſpokojeſz a naſch u wulku doleſej poſlojeſz pomhačj.

W Budyschinje na wohrebnym

dnju, 28. novembra 1859.

Šrudni ſawoftajeni.

C y r k w i n e p o w j e s ē.

Jutſje, 2. nedjelu adventa, budje w ſſchiſnel ḡrkwi w Draſdjanach ſerbſta Voja ſlužba djet- žana, pschi ſotrej ſmjeje ſ. diaf. Mroš ſ Budyschina ſpovednu ryci, ſ. diaf Voigt ſ Hodžija pak předowanje. — W mihailej ſyrfwi w Budyschinje budje popoſdnju l. ſand. Golež předowanji.

Praſenje. Njemóža žane serbske knježiſki wjacy ſerbſcy ſpěwać.

W o ſ i e w e n j e.

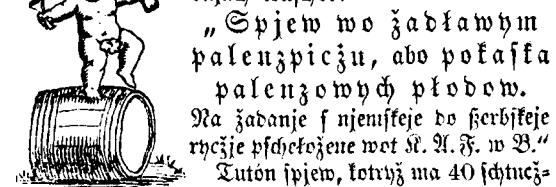
Djiwocijske ſerbſte w luth. mihiionske to- warſtvo ſmjeje jutſje popoſnju w dwjemaj ſhromadiſnu. Vjetr Mtonk, viſmawedžer.

Rjetko je ſtajne w ſomolerowej knihařni, pola knihwiaſarjow a pola psicheturza ſn. Ta- fu ba w Budyschinje ſa $2\frac{1}{2}$ nſl. ſ dostaciſu:

P ſ ch e d ſ e n a k a b o

Protyčka ſa Sſerbow na ljetu 1860.

Tudh w Budyschinje je w tychle dnjach wuſhol:

„Spjet wozadla wym paſenzpicižu, abo po kaſfa paſenzo wych plođow.

Ma žadanje ſ njemſteje do ſerbſkeje rycjeje psichetjeje wot ſ. A. F. w B.“

Tutón ſpjet, lotuž na 40 ſchtucž- kow, placiž jenož 3 now. pen., a je ſ dostaciſu pola tudomujiſkih knihwiaſarjow, w Hikez cjiſhejerni a w ſomolerowej knihařni.

Šupujeſe, ſupujeſe!

Zandženu sobotu žita w Budyschinje płaćachu.

Kore.	Wyſsa.			Nižſa.			Srjeđna.		
	Płaćizna.			tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.
Pſcheniza	5	12	5	4	15	—	5	5	—
Nožka	3	22	5	3	10	—	3	20	—
Decjmen	3	—	—	2	20	—	2	27	—
Worž	2	5	—	1	25	—	2	—	—
Gróch	5	10	—	—	—	—	5	5	—
Woka	4	5	—	—	—	—	4	—	—
Pjeplit	5	20	—	—	—	—	—	—	—
Jahly	6	10	—	—	—	—	6	5	—
Hejdusčka	6	—	—	—	—	—	5	20	—
Bjerny	1	—	—	—	—	—	—	25	—
Kana butry	—	15	—	—	13	—	—	14	—
Kopa ſlony	5	—	—	—	—	—	4	20	—
Zent. ſyna	1	—	—	—	—	—	—	25	—

Dowoz: 2497 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž majaso w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwórlétta předpłata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósće 7½ nsl.

Císto 49.

10. decembra.

Léto 1859.

Wopshijecje: Szwjetne podawki. — Se Sserbow: S Budyschyna. S Pschischez. S Pomorez. — Szwudniſte dopiſy. — Schyriafchyrzeta herbska Boža služba w kichijnej zyrwi w Drežđanach. — Pschilopk. — Spjewy. — Čjahi sakſoschleſynskeje želeſnicy ic. — Kawjeschtnik. —

Swētne podawki.

Sakska (Sakſka). Pschi ſtadnoſeſji jubileja 450. ljetnega wobſtacja lipſčjanskeje univerſity bu krontyrnyj Albert i čeſnemu doſtorej wobeju prawow a pryz Jurij i čeſnemu doſtorej philoſophije proklamirowany. Teho runja bu tež minister kultuſa a ſhwanneho wucjeniſta, i Falkenſtein, i čeſnemu doſtorej theologije pomenowan. A ſkončnje doſta rektor magniſtus, tajny radicjel i Wächter, wot krala komthurſki hčiž I. klasy ſaſlužbneho rjadu. — Nowa Žitawſko-reichenbergſka želenija je 1. dezembera wotewrena. — Kral Jan je direſtoř kral. krajnje cijichcjerne w Berlinie, tajnemu knežejſtemu radicjeljej Weddingej, komthurſki hčiž II. klasy albrechtoweho rjadu spojočit. — Minister i Beust je ho 1. dezembera wečor psches Frankfurt i Würzburga domoj wróćit. — Kral Jan je ho i pryzomaj 2. dez. wečor i Lipſka do Drežđan wróćit. — Kaž ho poweda, ma mjeſto Lipſk nadžiju, ho budje kral Jan znano hčiom w pschichodnej ſymje i čjazhami tam reſidirowacj. Univerſita twari menuzy na najrenchim mjeſtne pole promenadow krafne twarenje a slej ho pecja hčiom po proſtwie univerſity prjenei dwje etagi sa krala wotmajač. — Krontyrneſhy na je ho 6. dezembera pschipolſonju i Dūkſeldorfu domoj wróćita.

Pruska (Pruska). Khořeho krala cjerpenje je tu khrilu tajſeho waschnja, so ſu hčkarjo ſjodu myſličku na pucjowanje do Zendjelskeje hacj na dalishe ſpuschelili. — Po wyhōlum

postaſenju matej twardiſnje Dūlich w rheinſkej provinzy a Silberberg w Schlesiſkej pschestacj, wobtwerdjeniſi mjeſtne byc̄. — W Padebornje je ho wobsankto, wyſche addressy na bamuža tež jenu taſku na prusſeho pryzregenta i tei najpoſorniſchei proſtwu wotpóſtacj, prawa naiftarscheho wſchilſich trónow ſakitowacj. — Pryzregent je w menje krala kommandeura ſchtyrnatceje diuiſije generalleutnanta i Roona, i ministerej wojny pomenował. — Pryz Vedorjich Wyselem je ho 6. dez. se ſwojej mlodej mandjelskef ſtrowy ſaſo do Varlina domoj wróćit.

Rakuska (Rakuſka). Rakuſke knežeſtvo je 1. dezembera ſwoje pscheproſchowanja na ſongreſ na knežeſtwa: Prufu, Rukowſtu a Schwedisku, wotpóſtalo. Kongreſ budje ho w Parizu djerječ a ſapocjne ho tam pecja 5. januara 1860. — Njekotre nowiny chedža wedjicj, so budje hrabja Nečberg rafuſke intereſy na pariſkim ſongreſu ſastupowacj, druhe nowiny pak ſaſo mjenja, so je hrabja Hartig, doſtalny rafuſki poſtlanz w Venichowje, i temu wariypleay.

Francowska (Franzowſka). Tudomne knežeſtvo je pscheproſhmele liſt na ſongreſ, kotryj budje ho pecja 5. jan. 1860 w Parizu ſapocjci, do Londona, Madrida, Liſabona, Turina, Neapela a Roma wotoóſtalo. — Pschi hoty i wetiſedzenju do Chinſkeje neſtaſtawaju. — Wulkowerchowna Maria i Rukowſkeje je 1. dez. do Nizy ſapucjowala. — Cowleyowe ſapucjowanje do Londona nesda ho podarmo brc̄. Zendjelske ministerſtwo je njeſt, kaž ho ſda,

trochu zuniščho smyslene pschečjivo Franzowskej. Cowley je pecja kralovi Viktorii samoruczny list wot khejora pschepodat, po kotrehož pschečjitanju je wona pecja prajita, so je jenež žadanje, pušodnaj ludaj w dobrym počku sawostwarzacj widzieć. — Stary prynz Jerome je džen a ſlabſchi. — Khejor Napoleon je ho 4. dež. se swojej mandželsku s Compiègn do Pariza wróćiſl.

Bajerska (Bayerſta). Würzburgske konferency, kotrež ſu 5 dnjow trale, ſu ho 28. nov. ſtońeſite. Ministerojo ſu mjesto wopuszcijili.

Italska (Italſka). Garibaldi je s Genuy proklamazu na ſredžino-italiſtich wojakow wosjevit. — Žena ſardiniska wójnska lóđž wotijedze w bližſich dñiach do Tangera. — Listy s Roma wobkručuju, so budje ſo bamuž psches kardinala Antonelli na kongreſu ſastupowacj dacj. — Dale ſo ja wjeste poweda, so je hrabia Cavour ſastupowanje Piemonta na kongreſu na ſo wſat.

Jendželska (Jendželska). Parlament je ſ 24. jan. hromadje powolany. — Wobſankto ſo je, so ma ſo lord Cowley jako jendželski połnomóžnik na kongreſ do Pariza podacj. Hyd by lord Palmerston w poſiedzenju parlamenta pschitomny hyd netrebał, dha by ſo tež tuton jako połnomóžnik na kongreſ wotpoſtat. — Žene jendželske nowiny piſaja, so je Napoleon na tamne piſmo, kotrej jemu 4 liverpoollzy pschelupzy pschepodachu, wotmolwif, so je mjer s Jendželskej jeho sprawne žadanje a twerda khejorska politika, kotrej wón nebudje horiedacj, tak dotho hacj to wot neho wotwiſa. — Poſly cjelekanzy, w Londonje žiw, ſwečzachu 29. nov. 29. ljetny džen revoluzije 1830 psches želazu Božu ſlužbu ſu tehdы panenych Polakow.

Španiska (Schpaniſka). Wſhi wojowanju, 25. novbr., ſu Marofkanojo jara ſchłodowali; Schpaniſzy mjeſachu 80 morwych a 400 ranenych. — Marofkanojo ſu ſo do horow ſejahnyli. — Wſhi aſtrifſtich brjohach ſo ſtajnje desheje lija a hylne wjetry duja. — Schpaniſzy ſu wſhiſte liebz wokolo ſwojich ljehwow porubali, ſo bychu psches to nadpady, kotrež bychu Marofkanojo ſnanou cjinili, ſadžekali. — W pschistarje Malaga ſpal ſo lóđž „Genova,” psches cjož wele ſchody naſta.

Turkowska (Turkowſta). W czornym morju je jara wele lóđow ſ uſbožu pschischi.

Ze Serbow.

Z Budyšina (f Budyschina). Saňdženu ſrednu wotijedze tu duchowny knes Jakub Hermann do Chemniža, ſo by tam na khwilu jako kaplan duchownu ſlužbu wobstarat. Tak wosta nascha nadžilia, ſo jeho w ſerbach wobkhowamy, na njeſekotry cjaž wotſtořenja. Predy ſo ſwietoſežu powedasche, ſo do Kulowa pschindje, hdzej chybsche jeho tamniſki knes farai Schneider rady mječ. Nasch wypoſodostojny knes biſkop je jeho tež ſlubil a jeno žadał, ſo dyrbí wrótſlawſke biſkopske konsistorium ſa to ieneho Njemza do Sakskej dacj. Tola dotal je ſo podarmo na wotmolwenje a pschijwolenje cjakoto. A tola je tam tſecji ſerbiſki duchowny jara trjebný! To dyrbí tež tamniſcha njemſka ſtrona, kij je hacjrunje menſchina pschečjivo temu wojowata, pschidacj. Mjeſtagko ſame je ſ wetschinu ſerbiske, byrnje ſ džela w tak menowanej njemſkej draſeže khejdziko; weſadne wſy paſ ſu zylje ſerbiske. Nam je dživ, ſo woſada žadoci ſ. fararia Schneidera nepodvera, ſo by tam tſecji ſerbiſki duchowny pschischot. Alle wele ſpodižiwniſche nam hiſcie wotſane, cjeho dla wobadni ſa to nedžekota, ſo bychu do Kulowa ſ najmeniſcha jedneho ſerbiſkeho wucjerja ſa zylje ſerbiske džieci, kij dyrbia wbohe tam dothi cjaž pschekedječ, predy hacj ſo ſa wutwarenje iich duchownych možow wiele ſtane. Duchowne ſbojo nam wycie niemſkeje rycie ſteji, kotrej tam naſwku! Sa ſerbiſtimi duchownymi a wucjeremi paſ dyrbia w tu khwilu w Sakskej ſo wobhoseč, doſeſz w Pruskej njeſko ani jedyn ſerbi duchownſtvo na universicje (na gymnaſiu ſu njeſekotri) neſtuduje, a tež na wucjerſtvo drje ſo žadyn neſchihotuje?! Zeli temu tak neje, wuprobym ſebi poredjenje wot ſerbow ſ kulowſkeje wobady. Š zvía bychu redakzi tež druge dopiſy ſ tamneje ſtrony jara lube byle!

Z Přiſec (f Pschischez). Djenſa psched tydjenjom, 3. dec., rano w 5cých wotpali ſo tudy Grelmanez, predy Psulez kublo, kij hevak

do mješta skuscha. Wóhen je naissere pecja psches to wuschoł, so je wóhen njedje njeftajli neprawy blak mjet a so hnano njedje jena rjada sapatila. S wulseg nusu wudobychu Grellmanezj jenož swój stót; hewak su nimale wschičko shubili. Tuto nesvožo jich ejim ejeſčho potrechi, doſekl swój mobilisar neſu sawieszene mijeli. Sa nich so teho dla njek wo šmilny dary proſy, kotrež so pschijesa wot oekonomy Förstarja, hospjenzaria Barteldeka, pschelupza H. Reinhardta I., rycznika Ruchtarja, inspeltora Meisela, restaurateura Jermiša a pschelupza Jakuba w Budyschinje.

Z Pomorec (s Pomorez). Jako sandženu pondjelu, 5. t. m., wečor w 8 hodžinach želesniſki ejah wot Lublija pschijiedže, pschindže wón krótko predy tudomneho fastanischcia na žerdž, kij bje prieki psches koliju poſlojena. To pýtnywschi jimachu hnydom ejah, lokomotiva wsa žerdž khjetro kruch ſobu a roškama ju, jako bje do ſotow a pod ſota pschiscta. Po khwiliſy ſasta ejah a kruchi žerdje buchu ſwicjahane. Žana dalischa ſchoda ho, džakowano Bohu, ſtala neje; ejah iſejdiſche na to dale. Čone neduſčny ſtuk je pak mjesty Jakub Domasčka s Pschivcij, kij w tu khwiliu tudy na knežim dworje w džielle ſtejſe, načinil a tu žerdž (woſkamanu telegraphisu) psches ejer poſlojif. Na to bje so nedaloko wot mjeſtua ſwojeho nedocjinstwa poſtupit a pschihladowat, ſhto ſ teje wježy budje, hdyž ejah pschijiedje. Domasčka bu dörsy na to ſajatz, do jaſtva wotwiedjeny a je njek w kriminalnum podpytanju, je ho tež pecja ſwojeho neſkuſka, so je tu žerdž klapl, wusnat. — Tola mjeni, so je kust pjaný był a ſebi ničjo ſte pschi tym myſlik neje.

Sudniſke dopisy.

Wot wokreſneho ſuda w Budyschinje buchu ſaſudženi a., 24. oktobra Hanna ženena Waltenowa rodž. Walerez s Hufli dla ſtranjenja ſymentneho džecjela do 6 nedžel jaſtwa; b., 21. novembra Hanna Chrysta s wudoru Thomaſowa, ſorčmarka w Kſchiwej Vorſteji, partiſlowania dla do 1 dnja jaſtwa; wot wokreſneho ſuda

w Lubliju pak c., 8. novembra flurſki tſels Korla Gotthelf Rudolph s Starcho Gersdorfa dla naſchičkanja k ſatiſlenju, roženja a hanenja do 2 ljet 5 dnjow arbeitshausa a jeho syn Korla Bedrich August Rudolph dla ſpýtanego ſatiſlenja do 3 ljet 3 dnjow zuchthausa.

Schthriafschthyrzeta herbska Boža ſlužba w Kſchiwej zyrkwi w Drežđanach.

Nunjež bjeſče džen khjetro ſhmny, dha bje ſo druhu nedželu adventa, 4. dezembra, tola bohata byla herbskich ſemſcherjow w Kſchiwej ſwiatniſy ſhromadžiſta, kotsik bjeſču ſ dijela khjetro dalo ko ſem pschischli, a bes kotreymj tež wſchelatich wojerſtich mužow naſteho naroda widjichmy.

Boža ſlužba ſapocja ho, kaž dotal pschezo, w ſidnacjich; ſpovedni ludžo pak, kotreymj knes diafonus M rós s Budyschina dwózny ſpovedne roſvucjowanje dawasche, ho njedje pót hodžiny predy wokoło Božego woltarja ſhadjowachu.

Prijedowanje, ſaložene na ſtowa profety Malachiaſa w prijenej a druhej ſchtucjy ſchtwóretho ſtawa, džerjeſche knes diafonus Boigt s Hodžija, a ſtaji nam psched moči: „So my jo s Jeſuſom a jeho ſwiatej wježu nihdy na lóhke wſacj ne ſmíemy 1) doſekl nemjera liukſej a ſapicje teho Kneſa a jeho hradných wſtajenjow cjeſki ſud, wótrū ſchtrafu a wulſe ſtaženje jow a tam ſa ſobu, cjehne, a 2) doſekl ej, kij ho we wjerje k temu Kneſej djerža a jeho ſmјatu wiez wyſoko waža, wulſeho ſoža a traſneje ſbójnoſcie jow a tam dželomni budža.“

Jalo herbski ſpiewat bje ſo knes wuežek Pećka s Welečina ſem podaſ. Khjerluſčje bjeſču, kaž hewak, ſe „ſpiewarskich“ woſebje wotcjeſčejane, a ſpiewachu ho: do epistolje č. 559, do prijedowanja 644 (pschi prijedowanju ſchesta ſchtucžka), po prijedowanju 79, pschi Božej wežeri 172.

Spovednych ludži naſicji ho 222. — Boža ſlužba bje $\frac{1}{2}$ dwjemaj ſkónčenja.

Prijene herbske ſemſchenje w pschichovnym lječe ſmjeje ho da-li Boh, nedželu Lătare, 18. džen mjerza. —

Dohu, naszemu nebeskemu wózzej, jak budż nutny dżak, so je nam Eserbam bes Njemzami njetko hígom ijdacieje liet herbske kemschenja miłosirwje wobradzat! Wutrobny dżak wyšokemu zyrkiwskemu kneistwu, kotrej so sa nasche duchowne potrjebnoszje tak śwjeru stara! Nasubosnischki dżak tym knesam duchownym, tij su s duschopasteriskej luboszju se Eserbom k nam pschi-shadzeli! — Boża milosz johnuś nasche kemschenja s bohatymi plodami sa čas a wiecznoś!

Pschispomnenie. Spomnenja hóbae tež je, so su w pošlenich 4 ljetach, wot 1856 — 1859, spowedni ludzo so kózde ljetu wo sto pschisporli. W lječe 1856 bje sich niescht psches 900, loni 1144, ljeta 1244. —

Priłopk.

* W Plauenje buchu pola 14 ljetnej holciski, pola kotrej franjenja dla wonpytachu, niz menje hacj 67 portemonnaie-ow (łosianych penečnych saczkow abo moschniczkow), kotrej mjeješte s džela derje skhowane, namakane. — Shto dyrbti s tajeho naroda nastacj?!

* W Brandiszu pola Lipska bu 27. nov. w tamniszej zyrki pscheb shromadzenej wobšabu 14 ljet stary negar (čiorny, mórt), kotrehož bje formornik s Benz psched 3 ljetami s Aegyptow-skeje šobu pschiwed, konfirmowany; tež džiesche pschi tym prieni ras k Bożemu blidu, jako bje 3 dny predy skheszijanskim ciejenizu a w tej meno „Joseph Brandis,” predy pak roswučzenje w skheszijanskiej wserje, w čitanju a pišanju dostat.

* W Nowosalzu pschindze w jenych pschekupskich clamach wuchomny nieschtu pulverej se zehlazej zigaru blisko, tij so sapali a rospłuchny a wuchomneho khjetro wobchłodzi.

* Djen 24. nov. wiecior dyri w Fischbachu želesniski cjah, tij wot Shorela pschijsedje, do jeneje s famentnym wuhlem wobcježeneje lowryje a rošrahy ju zylse. Wuhlo bu do wszych stron rosperschene a daloko rošmetane; žana dalischa skoda so nesti.

* W Lipsku twari tamnischa universita pschi promenadach nedalofo dręždanskeho a magdeburgskeho dwórnichcza kraſne twarenje, w fotymj pečja tež kral, hdz na khwili do Lipska pschindze, dokelž je jemu to posicjila, wobydlenje dostane.

* W Sakſej ma so po nowym „ryciniſkim porjedzie” we wotrefu kózdego appellationskeho ſuda wot rybelskow „ryciniſka komora” (Advokatenkammer) salvozici, tij by sich shromadne nalež-

noseje atd. wobstaraka. Brjenja taſka komora, tij ma wuberl se 7 ſobustarow a teſko namjeſtneſkow, bu 28. novembra fa zwicauſki wotref w Zwidawje ſaložena.

* Platciszny i 15. a 16. ljetotetka. Žena ſakſta wukafniſa wot 1482 poſtaja bes drugim tele djeſlawe mſdy: Murerjam, cjeſſlam, tyſcherjam, ſtatariem na djen 6 kroſchkor i jiedzu abo 27 now. bes jiedze; žnenzarej abo ſykei 6 kroſchkor na djen, poſzelnicej 8 now. na mitu. Miesto teho platcjeſte w tamnym cjaku (w lječe 1524) punt ſtopojazeho mjaſa 4 now., punt ſwiniaſeho 5 now., kopa iejow 3 ſlijeborne, ſaciſu dosta ja 6 — 7 now. a ſajaza fa dweju ſlijebornaj; 4 wulke ptacjki plaćachu 1 ſlijeb, kroſch a zyl ſtop neſchindze drojſho hacj jiedze 9 ſlijeborn.

* Jako bje ruſki khjeſor psched frótkim w Bratſlawie, hdzj so s pruskim vrynzregentom ſendje, nadpadowashe w jeho bliſkoſceji hobraſto-wulki muž abo knes, tij w kraſnej, bohacie ſe ſlijeborom muſhitej uniformje a w čornej koſmatej mjezy tħejve. Bje to kiegorowu poſtnu čierkessa, kotrejhož biechu Ruſiojo jako holcjeza wopadnyli a na to w Pietrohradzie wocijabnyli. Won je pečja s werchinskeho rodu a ſwojemu khjeſorſemu knesei, s kótrym je jako džeczo brat, fanatiſzy poddaty. Na pučjowanjach je won stajnje w bliſkoſci ſwojego knesa, tij je jemu transport a wobstaranje ſwojeſe kaſetny (poſtadniy) domjerit. S tej jeho w Bratſlawie widjacu. Kaf wulke, drohe ſubio tuton ſlužomnik pschi ſebi wosolo noſy, ſpōnajesch. Hdz wopomniſh, so w tym khjetru wulſim želesnym kaſtciu wſchitſe drohe khjeſorowe rjady a hwojedyn, 50 a niesotre, jeho juwelje, wulka khopiza khjeſorowych datow a ſu pučjowanje peñey w ſlocje ſo namakaja. Tak napelnenia waſti ta kaſeta njeħdje zentinar.

* We Wulſim Hajnje wotpaliſtej ſo 29. nov w naundorfim pschedmjeſeje 2 kólni, tak ſo je tam to wot septembra tſecji ras wohēn byt.

* W Birne wotpola ſo 29. nov. domjeſte a brojen žiwnoſcjerja Müller a.

* Pschi ſladnoſczi ſwojego jubilāa 2. t. m. dosta lipſta universita wot mjeſta Lipska 1000 il. darenych, s tym poſtajenjom, ſo by wot nich jedyn student kózde ljetu ſtipendium, kotrej rektor magniſitus wudžjela, dostat.

Δ Djen 10. novembra bu wieſty Joseph Püſchel, 64 ljet stary wumenſar pola ſwojego pschichodneho syna, khjeſerja Schcjepana Trenklerja w Ruzdorfje pola Oſtritzia, na kubi morwy namakany. Won na bruschie ležesche a mjejeſche klowu do ſadžerneneho remenja, tij bje k rybelej pschiwiaſany, tyknenu, ſrk pscherjeſeny, na wobimaj rukomaj wſazore rjeſane ramy

a wyšče teho život roštejsnny, tak so jemu
cjewra won wišacku. Wyščnosć pak so to vjer-
jeſche, so je ho Püſchel ham skónzowat, ciekojda
tež bu jalo ham swój mordar 10. novembra w
Ostrižu ſahrebanu. Tola bes ludom hjechu hi-
naſche rycze; tón hinaſ tuſasche a nemójeſche do
ſamomordarſtwa wjerię. Tute poweſcie a rycze
dondžechu hac̄ f statnemu rycinieſ w Žitawie,
kij ſebi na to aktu f Ostriža pſchinieſ da. Je vſche-
bladawſhi poda ho na to 23. novembra do
Ostriža a da tam Trenſlerja a jeho žonu, wobej
dokelž ho podhlad, so ſtaſ Püſchela ſkónzowaloj,
pſcherzivo nimai ſložowaſche, ſajimac̄. Hjelom
25. novembra je ho tej Trenſler pſched ſtajnym
ryčníkom ſwojego neſtuſka, so je nana ſkónzowat,
wujnat a tajte wuſnac̄je tež 26. novbr. pſched
ſaſo wuhrebanym cijelom f nowa ejinit. Tež
namaka ſo pſchi ſekzii cijela tež jena ranę na
cjoſje, kij bje wot rubnenja ſe ſekeru. Po ſekzii
bu Püſchel ſe ſwoneniom a cjeſnje na pohrebniſch-
cjo ſhowany. Motiv abo pſchic̄ina f tajfemu
neſtuſkej je pec̄ja byla, ſo byſchtaj teho stareho
wumenkarſa, ſotremuž bjeſchtaj halle 2 nedželi
predy ſhjeiu wotkupitoj, wotbytoj.

* W Lipſku je 16. ljetnny wučomny Henže
ſa to, ſo je 7. augusta wieteho Antonia ſe ſtracha
ſatepenja we wodje wumoh̄, ſljebornu medaillu
doſtak.

* W jenei ſhjei, kotraj w ljeſu na ober-
ſchönaufſtich ležomnoſčach pola Freiberga ſteji
bu 12. t. m. mandželska ſhōnika Erlera (47 ſtara)
ſkónzowana a jej moſhnic̄ka f njehoje 10 toleremi
rubena.

Naſche Spanje.

Kaf wulka Boža dobrota
Je naſche cjeſne ſpanje;
Echtōž w mjeri ſpac̄ nemoje,
By rad' dat wele ſa nje;
Kaf cjlowefſa to wolschewi
Hdyž cijelo w mjerje, cijiche ſpi
Be wſchego ſadžewanja.

Ach kaf ſich wele bes ſpanja
Je dolhe cjeſnne nozy
Na khorych ložach žalosćia,
Hdyž leža w Božej mozy.
Hdyž ſóždečička tu hodžina,
Sso jim kaž jena wjeſčnosć ſda;
Nóz nima janoh̄ ſónza.

Bes tym hac̄ druſy cijiche ſpija,
Dha tam po ſmertnoh̄ loža
Egi jeho ſrudnje ſdychuju,
So by ta hnada Boža

. Tem' khorem' tola čzyka dac̄,
So móht jeniceku khwilku ſpac̄
Po ſtajnym žalosćenju.

A hdyž po cjeſkej žalosćit
Sso ſaſo namla ſpanje:
Kak ſu eji jeho weſeli,
Djak dadja Bohu ſa nje;
A njelko ſtojeru ſedžuju
Wchi ložu hac̄ ſo pomerničha
Ta khoroſć we tym ſpanju.

Tež husto pſches ſte ſwjetdomje
Sa zyke dolhe nozy
Tež Jane ſpanje nepſchindje,
Hdyž tež ſej dadja prožy,
Je na wſchje waſchnje ſmjerowac̄
So móhli tola khwilku ſpac̄;
Zich ſwjetdomje pak neſpi.

Tež w ſorčmachi husto ſydaſa
We nozy be wſchoh̄ ſpanja,
A piſa, hraju, rejuvaſa,
Hac̄ do ſwjetleho ranja,
A ſebi na do nemyžla,
So podla nich hnadiž žalosća
Na khorym ſmertnym ložu.

Kaf husto tež tón lichomnik
We nozy nima ſpanja,
Wón kaž ten khudy podrōjnik
Sso ſtara hac̄ do ranja
A myžli, kaf te tolerje
By wupožciſt hac̄ naſſepje
Na wulku dan a wjeſcje.

Hdyž pak tón, kij we nuſy je
A hewak khudy jara,
Sso zyke nozy proguje
A ſa tych ſwojich ſtara
Tež pſchi wiſcej prožy woprawdje
Sso husto naſſej ſe nemoje
A nuſnej draſty nima.

Tam luby Božo poſladaſ
Na tajſich prožowanje,
Zich w nuſy tſjazy newoſtaſ,
Daſ twoje žohnowanje,
So wón a jeho džecjatka
Wſchak nuſu cjerpic̄ netradja,
Sso móža f cjeſeju ſiwičj.

Tež nenaſhčina naſrabnoſćj,
Ta zyke nozy djiela,
A nthdy ženje nima doſeſ
Hdy by tež wjazy mjeſa,
Hac̄ napoſteſlu woprawdje
To ſpanje jeho pſchewine,
Kij ſwoje pčawo žada.

Tón pobožny pak cílsche spi,
Ta nóż so bórsy mine,
A hdyz wón rano wotzucji,
Dha je to jeho prijene,
So wón we horze modlitwi
Sso k Božom' trónej pschiblji
A lubo Boha khvali.

Wón weszyly na džiela dje
Po cíjchim miernym spanju,
A džiela swjernje, slóshniwe
We swojim powołonju.

Wón džieta, sztoż w možu ma,
Też hdyz joh' ludjo newidža,
Wón wie, so Boh joh' widzi.

A hdyz njeſk wečior swjatosf je,
Swój wotpocjink ſej žada,
Hdyż byty wot wečerie dje
Sa swojim kójskom hłada:
Wsched lojom pak wón poſlaſne,
Sso k Bohu mobli nutrynie,
Joh' ſa joh' pomoz proſy.

Hdyż pak wón njeſko wužnył je,
Dha cílsche spi we mjeri,
Joh' Boži ländzel wachuje
A strach precz woteczieri.

Haj, ſemu ſo tež wubjije,
So hužom w nebu ſbójny je,
O to je ſbójne ſpanje.

Duž horzy džak budž, Božo, ej
Sa naſche cíjelne ſpanje;
To kraſny dar je ſawjescji,
Duž khwalmu Boha ſa nje,
Dóž junu wečior poſlent
Sso naſche woko ſandželi
A cíjelo spi we rovi.

P. Mion.

Čahi saksko ſlezynskeje ſteleznicy
z budyskeho dwórnišća.

Do Šorelza: rano 7 h. 47 m.; poſhipołnju
11 h. 40 m.; poſpolnju 6 h. 22 m.; wečior 8 h.
25 m.; rano 12 h. 34 m.

Do Dražđan: rano 7 h. 37 m.; dopołnja
12 h. 53 m.; poſpolnju 3 h. 52 m.; wečior 7 h.
41 m.; w nožy 2 h. 42 m.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 30. novembra. 1 Louis'dor 5 toler
12 nřl. $7\frac{1}{2}$ np.; 1 połnowažazh czerwieni ſłoty abo
dukat 3 tol. 3 nřl. 6 np.; wienske bankowki $79\frac{3}{4}$.

N a w e s t n i k. Aufzia ložoweho drewa.

Wondželu, 12. dezembra, budże ſo pschedawanie drewa na revjerach, než-wadžiſkemu majoratneſtwej ſtrudzazych, ſpoczinacj, a to ſ tym, ſo budże ſo najprjódzy na poſpominenym duju rano na pół 9 hodž. na łomicžanskim revjerje brjeſowe a ſlabe khójnowe drewo po loſzach pschedawacj. Shromadžowanje je na liſčej lojerije pola Liſčej horę.

Wutoru, 13. dezembra, budža ſo na miſkečanskim revjerje brjeſhy a welschje pschedawacj. Shromadžowanje je rano na pół 9 hodž. pschi młyne w Miſkezach.

Esredn, 14. dezembra, rano na pół 9 hodž., maju ſo na ſchec'hovskim revjerje khójnowe žerdze, teho runja tež wolschowé drewa pschedawacj. Shromadžowanje pschi lonskim drewniſčezu pola „kočzoh' hata.”

Schwörtk, 15. dezembra, rano na pół 9 hodž., dyrbja ſo na holeſhowskim revjerje liſčzowe a jehlinowe drewa pschedawacj. Shromadžowanje pola Holeſhowa, hdzej pucz do Hermanez wedże, pschi „kočzohrebje.”

Piatk, 16. dezembra, rano na pół 9 hodž. budże ſo na bohowſkim revjerje brjeſowe a wolschowé loſzowe drewo pschedawacj. Shromadženje na wjetnikowej horje, kaž ſandžene ſieto.

Wumjenenja wosjewja ſo koždy krócz predy aufzije, kotaž ma ſo najpoſdžiſho we 9 hodž. ſapoczecj.

W Nežwadžidle, 4. dezembra 1859.

Wyschi hajnif **B. Unger.**

Sawjesczenje hypothekow.

Podpisana agentura wobstara sawjesczenje hypothekarskich żadankow (kapi-taliow) kaž tež sbromadneje placziny wot leżomnosćow (burſtich wjezow: kublow, živnosćow atd.) pszechzivo ſchodzi a ſhubenju w ſubhastazijach, teborunja tež sawjesczenje danje hypothekarskich żadankow pszechzivo komdzazemu, nerodnemu placzenju we wojnskich a miernych czahach a pschijsa pschistupenia k poſkladniy ſa wudolženje hypothekow. — Tu ſu tež wobſchernische proſpekty a sawjesczenſte wumjenenja kózdy czah k dostacju. —

W Budyschinje, 5. dezembra 1859.

Agentura ſakskeho hypotheki-sawjesczazeho towarzſta. G. E. Heydemann.

Providentia.

Frankfurtske sawjesczenſke towarzſto.

Tuto towarzſto bere na ſo sawjesczenja pszechzivo wóhniowej ſchodzi w miestach a na wſach, kaž tež sawjesczenje žita w hromadach a bróžnach. Tež je ſ tñm sawjesczenje, živenja a transportow po twerdych a najtuniskich pramisach ſienozene.

W Budyschinje 1859.

Bedrich Wylem Wagner,
agent na ſwonkomnej lawſkej haſy č. 788.

Lotteriowe woſjewenje.

Czesczenemu wobydlerſwej budyskeje wokolnoſcie, woſebje paſ mojim lubym ſerbſkim pszechzilam, kotni ſu mi a mojej ſtajnje ſbojomnie hrajaſej kolležii hžom na 16 ljet ſwoje dowierzenie ſvožcili ſ tutym najpodwólniſchim woſjewiam, ſo budje ſo pschichodnu vondzelu, 12. dezembra, ciehnenie prjeneje klasy ſpoczinacj. Teho dla proſchu Was, ciecieni pszechzeljo, Wy chzili me tež k tutej lotterii psches motewſacie loſow poczeciej, a ſweſtelicj, woſebje dokež mam rjany wuberk loſow ſe wſchelakich hłownych kolležiow, kotri ſtajnje ſbojomnie hraja.

W Budyschinje, 2. dezembra 1859.

K. F. Jäger, senior,
na ſwonkomnej lawſkej haſy č. 801, delefach.

Moje dawno ſnate a woſebje dobre

Šuče droždže

poſlicjam ſaſo najnaležniſchim k prijedkſtejazym hodowym ſwiatym dñiam. Bes tym, ſo njetkoſti druſy droždzeſchedawarjo w liecju loſkeho ſtaſenja a porjedkego woteberanja dla žane droždze nimaja, pschedawam je ja ſtajnje a poſlujuji tak tež dyke liecje ſwojim ſerbſkim pszechzelniſiam ſ najcerſtwiſchimi a najlipeſchimi droždemi k tyſanbam, blinbam a drugim peczivam. Teho dla nadžiam ſo ſdobnie, ſo budža je pola me kupowacj. Tež wſchitſe druhe twory k peczenju budu ja jim dobre a tunje pschedawacj. To wſcho k pszechzelnemu wobkedažbowanju poruczejo proſchu wo bohate wopytanje.

J. G. F. Nieckſch,

W Budyschinje, 1. ſeptibr. 1859.

na ſerbſkej haſy pschi móromaj.

NB. Te ſame twory ſu tež w mojej flamarni w Maleschezag k dostacju.

Pjele piwo

pola Kortje Vächmana na wulſej braitowſkej haſy.

Ota Šutž,

čjašnikar na schulerſtich hrebjach číjšlo $65\frac{1}{2} \text{ st}$ s napscheja gymnaſiej porucja pschi kupowanju hodownych darow ſwoj bohacie wuhotowanym

ſklad cjaſnikow,

jak: ſtole a ſljeborne kótwicze a cylinderowe, joniage a knežnaje cjaſnikii ſemaillju a bes emaillje, regulatory a njezne cjaſnikii w porzellanie a ſklenzy, wiſte a parife penduleje w bronçy, porz uſne a kompoſitii, fož tž ſchwartzwaldſte ſcjeniaje cjaſnikii, parife budjaki a hrajaze cjaſnikii w mahagoniu, w rohowych a blachowych ſchtorpawach na multi wubek, ſ pſeczelnemu wobſ-đbowanju a pſchilubia pod jenoljetni garantii najumische placisny.

Drewo na pſchedan.

So bych praschenjam pichedechot, wosſewjam ſi tutym, ſo je na revieru we Schcejzy pola Rakez hiſcieje khójnowe ſchcejepowe, penkowe a halsowe drewo ſ dostacju. Kloſtyr (baſen) $\frac{1}{2}$ dołheho ſchcejepowego placji 4 tol. $17\frac{1}{2}$ nſl., Kloſtyr halsowego 2 tol. 20 nſl. a Kloſtyr penko- weho 2 tol. 20 nſl. inclus. hajniſteho dawka.

Jensch, hajniſ.

Möblowy magazin
polo blidaria A. Janeschha na bohatej haſy čio. $7\frac{1}{2}$, napschejivo winowej ſicji, porucja bo- hathy ſklad dobrzych möblow, fořej ſu po najnew- ſchim waschnju džielane a ja tuni penes ſ dostacju.

Selene, wojerſke ſu knje a 8 nſl. a teho runja rukaiſy a por 12 now. ſu na pſchedan polo drassjazeho wifowarja

Scholth,

pschi garbarskich wrotach čj. 390.

Hrōſyňki.

Rjane, wilſe hrōſyňki, fořej ſu jara zo- korapolne, pſchedawam w ſchyrjoch družinach, a to ſ 46 now., 50 now., 54 now. a 56 now. zekor ſ pecienju ſa 44 now., 50 now. a 56 now. Woſebny würzowy wolij w bleschfach ſa 12—25 now. Wſchitke würzy ſ pecjwam, zyle a tolečene, porucja

Jan Wannack, na schulerſtej haſy.

Sſuche droždje

najlepscheje dobroſeje a najbylniſcheje možy hi- banja ſu wſchewuje ſ dostacju polo

A. Stoscha,
na ſnuteſkomnej lawſkej haſy.

Sſuche droždje,

rjane, mózne, porucja ſe kupowanju

A. B. Panach,
na lawſkej haſy.

Sſuche droždje

ſnateje dobroſeje, ſtajnie nowe a ejerſte porucja Hermann Dankhoff.

Sſuche droždje,
ejerſte a mózne, dostawam foždy tydzeń ſnowa pſchipſcjetane a móžu teſame foždemu poruczej. Jan Wannack na schulerſtej haſy.

K h e ž a na vremaj ſchoſomaj w Holeshovskej Dubrawje polo Neſwadidka čio. 4, ſ iſjomi kérzami polo, ſuſi a ſu- hrody, je na pſchedan. Wſcho dalishe je ſ naſho- nenju polo wobſedjerja tam.

Priodospytua ſekeia M. S. změje džensa za tydzeń, 17. hodownika, popoldnu w 1 hodžiuje w hoſćeniu k złotej krönje posedzenje. Fiedler, pismawjedzter.

Wot redakcie: Naujechiki maju ſo jenož we wudawańi ſſerbiskich Nowinow ſaplaſcjeſi, runęž ſo tež druhje wotedale.

Zańdżenu sobotu žita w Budyšinje płačachu.

Korc.	Wyšša.	Nižša.	Srjeđna.						
	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.			
Pſcheniza	5	15	—	4	15	—	5	5	—
Rožka	3	25	—	3	10	—	3	20	—
Tečimen	3	—	—	2	25	—	2	27	—
Worſ	2	5	—	1	25	—	2	—	—
Hrōch	5	10	—	—	—	—	5	5	—
Woka	4	10	—	—	—	—	4	—	—
Rjeplik	5	20	—	—	—	—	—	—	—
Zahly	6	10	—	—	—	—	6	5	—
Hejdusčka	6	—	—	—	—	—	5	20	—
Bjerny	1	—	—	—	—	—	—	25	—
Kana butry	—	15	—	—	13	—	—	14	—
Kopa ſkomy	5	—	—	—	—	—	4	20	—
Zent. ſyna	—	25	—	—	—	—	—	22	5

Dowoz: 1873 kóreow.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedaē,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde čísto płaći 6 np.
Štwórlétta předpłata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósće 7 1/2 nsl.

Císto 50.

17. decembra.

Léto 1859.

Wopjši jecje: K nawedzenju. — Wukas. — Wosseweju. — Sowjetne podawki. — Se Šserbow:
S Budyschina. S Nehwodžida. S Wulkeho Dažina. — Pschilopt. — Hanž Deyla a Mots
Tunka. — Wozuczenje w nezy. — Czahi ſakſteſchleſkſteje želſnizy ec — Kawjeſchtmiſt.

K nawedzenju.

Czi ſami čeſčeni woteberarjo Šerbskich Nowinow, kotsiž
chzedža ſa ne na prjene ſchtwórljeto 1860 do prjedka placicž, nech-
njetko 66 np. we wudawařni Šerbskich Nowinow wotedadža. Tež
prošymy tých ſamych, kotsiž ſu nam dljeshi czaž peney ſu Šerbs-
ke Nowiny winoſci, ſo bychu nam ſwoj dolh wjeſče hóři
ſaplacicž džyli.
Redakzia.

Wukas,

wobſtaranje agenturſtrow dla wſchjedneje živnoſcieſe naſtuſaz, wot 5. nov. 1859.

K ſadžewanju wj. zjtrci ſhonenych neſchihodnoſcijow pschi wobſtaranju agenturſtrow
wſchjedne ſaſtuſby dla, woſtebje tak daloko hač ſo teſame na poſriedkowanje ſupowania a psche-
dawania ležomnoſcijow, veneſnych poſcjonow a podobnych naležnoſcijow pocjahuja, je ſo nuſnota
wupokojala, wobſtaranje taſich džielow wot wjeſtých ſe ſtrony, i tym ſo naſadžovazvych moſzbow
dopelnjemnych wumienjenow wotwiſowacj dač a jich živnoſcie ſkuſowanje porjadnemu, wſchnoſ-
nemu naſedžowanju podejſknyej. K temu konzej wukfuje ſo ſ nanajwyſtšim pschiſwolen, om ſ
tutym ſej-ebowaze:

§ 1. Echtóz chze taſte džela, kotrež poſkředkowanje ſupowia a pschedacjow, mjenenijſtch a
woſtajomnich ſonraktem wo ležomnoſcijach a wo pramjnah na nich wotvořowazvych, dale ſlužom-
niſtch a dželacjerskich wobſtaranju, kotrež čeladnemu ſakonei nepodleja, teho runja poſcjonistich,
geſtoniſtich, rufowanskich a i ſyla wſchitlych veneſnych wobſtaranju naſtuſaja, dla ſwojeſe živnoſcieſe
cjericž, ma k temu pola ſwojeſe wſchnoſcieſe wo konjeſtu probič. W taſich ſwojej wſchnoſcieſi
pschedacjomnych proſtwach dla dozvicia konjeſtow dyrbiſa džela a wobſtaranja, na kotrež ma ſo
konjeſtu: wupich ſtreč, nadrobnje roſektajane a we wuſtajomnych konjeſtowſtich liſtach teſame, ſa kotrež
je ſo dovolnoſce data, nadrobnje wuprajene byc.

Epiſanja pschiſiſen na wſchnoſcie, kaž tež ſójdeho ſviſanja liſtijnow ſa druhich ma ſo
agent zyle woſtaſicž. Pschedacjow teho cjeħne, jeli pod art. 339. ſhofanſteho ſakonja nepane, poli-
zaſte ſtoſtajne hač k roſta tolerjam w penesach abo diwjemaj nedjelomaj jaſtva ſa ſobu.

Te ſame ſhofanje potrebi teho, kij žanu konjeſtu nedoſtaſchi agenturſte wobſtaranja
horka ſpomnene cjeri.

§ 2 Wſchnoſej k spočienju konjeſtow w § 1. wopisaných pschiſtejaza je w mjeſtach,
hdjež ma mjeſchjanſta rada wſchnestne prawa w temeſtach wupresč, mjeſchjanſta rada, w druhich
mjeſtach a na kraju ſudniſto teho mjeſtua, ſ wotka agenturſte džela ſo wobſtaraja; tola ma
spočienja konjeſta iez ſ wonka tamniſteho poližajſteho wotreſha platičenje.

Ale konjeſta ſpane, hdji ſo konjeſtuar do druhego poližajſteho wotreſha pschedacjehne. Wón

ma, chze-*li* agentursle dżela we swoim nowym sydłiszcju dale wesci, pola wyschnoscje tuteho wo druhie wudzielenje konfessije proshzej.

S 3. Konfessije faž we § 1. spomnene krajedja so jenož na hamostatnych, dowjernych, ne-nawiaranych, we wujiraniu cieśnych mjeschjanskich prawow steizach tufrainikow wudzielicji, kotsij su po pschistuschnym rossudzenju wyschnoscje k wobstaraniu agenturskich dżelov kman i sakasanehs pišarenja dowiedjeni ani tajkich dla podhladni.

Mena konfessionariow maja so we pschistezajch hamitskich nowinach wossewiej. Kožda taſka konfessia ma we ſebi sakowane prawo kózdrojazhnego naspewiacia a podlegi ſcijehowazym, ſa jich cijenje placzajym poſtaſenjam. (§ 4.—9. vſchidnoje.)

W o ſ j e w e n j e.

Dokelž jeſo poſtacalo, ſo je ſo poſtacowanje a vſchedawanie loſow wot wuſrajnych lotterijow, kotrejch roſſchieranie je w sakſkim kraſtewje vſches ſakon wot 4. deſembra 1837 sakasane, faž tež ſo je ſo poſtacowanje a vſchedawanie „promeffenscheinow,” hžiom vſches wosſewenie wot 17. ſeptibr. 1836 § 4 (ſakonjowa a wuſasnijowa ſbierka wot lieta 1836 pag. 213) sakasanych, w nadpadowazej mjerie roſſchierilo, dha ſo wudawarjam a redaktoram čaſopisow ſ tutym k warnowanju a nakedžbowanju k wedjenju da, ſo ſu kraſte direkcijs a polizajſke wyschnoscje poſtaſnu dostate, ſo dyrbja na newobedžbowanie hortach spomneneju ſakasnijow woſebje ſedžblive woko mjeſci a vſchecjivo pschecjutepojam teju ſameju, woſebje tež vſchecjivo tym wudawarjam a redaktoram čaſopisow, kž ſlawne poſtacowanja a vſchedawania ſakasanych lotteriſtſid a promeffowych hrów w ſwojich wudawanych abo resp. redigowanych čaſopisach wosſewuju, ſo pohladom na § 12 ſakonja wot 4. deſembr. 1836. bes komđjenja ſakročicj. Tuto poſtacinenje ſmijeje, ſtož woſebje poſtacowanje a vſchedawanie obliga-zijskich lóſow naſtupa, niž jenož pola tych poſtacowanjow a vſchedawanjow, pola kotrejch je na-ſpekujenje lóſow po dokonjanym cjechnenu vſhilubene a vſchi tym kupowarjam dovolene, ſo moža mjeſto poſtacenja ſa tón voſcjonisti list (anleheſ bein) jenož tón munosc̄k bes kupneje a vſchedanskeje vlačisny ſapostaci, faž tež pola tych narvieschtow, w kotrejch ſo vſchedawać porucja, ſo chze wučink do predy wuložici („den Vertrag vorlegen“) ale tež ſyyla pola kózdeho poſtacowanja taſkich lóſow ſaſtupicj, ſtotrehož ſo ſ wjestoscu dowidzicj nehdzi, ſo ſo vſchi vſchicjelu offerty tón originalny statny dólžny list wot kupza ſwobizzy dobudje a poſlensiſhi zyle ſwobodne roſkaſowanje na nim doſtane. Wudawarjo a redaktorojo maja teho dla ſenicy ſebi ſamym vſchipiſacj, hdzi ſo dla wosſewenia narvieschtow, w kotrejch ſo ſawodjetje poſtacowanje a na vſchedan ſtajenje promeffowych hrów ſpoſnaſje, do ſamolwenja a khostanja ſcijahnu.

W Drežjanach, 24. novembra 1859.

Ministerſtwu ſtutſkomnych naležnoſc̄jw.

Sa ministera: Kohlſchätter.

Swětne podawki.

Sakska (Saxſsa). Narodny džen Jeſo majestoscje naſcheho kraja je ſo w zjlym kraju na ſara ſwedzeńſke waſchne wobeschtok. — Po woli mjeschjanskeje radu we Wulſkim Hajnje je ministerſtvo tamniſchu kommunalnu gardu wuſbjeſnyto. — Altuar Coceius vſchi ſudniſtwe w Lipſku je ſ vſtipoſnacjom ſwojeje doholsjetnejne džekawoscje rycerſki kſchij Albrechtoweho riadu doſtal. — Nowy rakuſki ſpoſtan, ſwobodny knes ſ Werner w Drežjanach je kraje ſwoj poſwerdžowazý list vſchepodal.

Sakske wój wodſtwa (Saxſke wój- wodſtwa). Fundacija k dovolnenju na Schillera (i podperanju baſnerjow, ſpiſowarjow atb.), kž

10. oft. 20000 tol. wobſedjeſche, na njeto hžiom 102000 tol. naſromadjenych.

Pruska (Prusſa). Ŝeſtym w Berlinje ſenđje ſo porjadne ſredj januara. — Magdeburg ſu dweju, kotaž mopečne pruske a ſalſte tolerje dželaschtaj, wunamakali a ſadžili. — Nowy minister wójny generalleutant ſ Roon je ſ wjestoscu ſa to, ſo bydu ſo nametowane reformy we wójſku bortsy ſawedle. — Dokelž ſo ſ kralow ſeno pomaku poſjepſhuje, nebudje ſ poſtacowanja do ſendželskeje niejo, ani tež ſ poſtebdenja do Berlina abo Charlottenburga. — Izwerdžisna Minden (vſchi Weserje) budje roſſchierena a doſtane wetschu wobſadku (Beſatzung). Dokelž bes Rheinom a ſobjom we

połnóżnej Niemiskej wysche Mindena a Erfurta żana twerđizna neje, je taſte poſyłnenje we pschyadze nowej wojny ważna wiez.

Rakuska (Rakuska). Ludomne knežerstwo je njeſto po wobſanienju mjera ſe ſardiniskim wſchelake ſednania dla nowych meſow, moſtow, droſhow, jeleſnizow atd. ſapocjaſo. — Sahorenoſć ſa madjarisku narodnoſć ſe Wuherſkej pschego dale ſaha. Wſcho thę njeſto we narodnej drage ſhodžicę, tak ſo we Pefku ſrawzojo doſchicę nemoga a tehoſla vomožnikow ſ Wina žadachu. Tola knežerſtwie wie, ſo taſte neważne demonstrazijs tam hōrſce wiezy ſa ſobu cjahnū a je teho dla wobſamko, pjatę we Italſkej ſejſzy ſorps do Wuherſkej poſtačej. — We wſchelakich ſarjadowanskih woldžijeleniach a wobiebie we wóſſlu chzedja njeſto po porucznoci ſhjezora bōle lutowacę. — Wot 1. januara 1860 dyrbi ſo dan narodneje poſzonyki ſaſo we ſljeborje wuptacjecę. — We Winie ſo poweda, ſo budie ſebi krónprynz ſ Niederlandiskeje arzypwójwodli Mariu Theremu, dżowku (rodz. 1845) arzypwójwody Albrechta, gouerneura we Wuherſkej, ſa mandželsku bracę.

Francowska (Franzowska). General Montauban, ſiž je wot ſhjezora ſa namedniſta erpedizije do Chiny wuſwoleny, wotjedje tam ſredz januara. — Po najnowſkim wobliczeniu je w Parizu njehdje 360000 džielacjeroſow muſtich a žonſtich, ſiž pschi wſchelakich remeſtach džielaja. Najmjazy je ſrawzow a dragejacych pschelupzow, menuizy — 100,000. — Fran‐zowſta je ſ Rakuskej we tym psches iene, ſo ſredznoitalſte kraje žaneho poſlonza na kongreſu mijecz neſmedja. Druhe Italſke kraje (Sardinia, zyrkwiſki ſtat, Neapelſta) budja ſ dwiemaj poſtanomaj ſastupene, ſaž tež wſchitke wulſomozy, kotrež ſu do pscheyroſchenijow hijom ſwolili. Hoſejo po tajsim wſchitzy pschindu, ale ſak ſo ieneſu? — Marshall hrabia Mandor thę wojniſte ministerſtwo ſtožicę, ale ſhjezor to nochze pschidacę. — Po ſhjezorowej porucznoci dyrbi na ſjedu ſódź, kotrež do Chinskej poſedje, ſenož 400—500 muži pschinic, a niž 800—900, kož ministerſtwo namorſtwa pschysce.

Jendželska (Jendželska). Khoſtanje

ſ vučami je pschi namorſkim ſkodſtwie wotſtronene. — Lord Cowley budje preſent a lord Wodehouse druhi ſastupnik Jendželskej pschi Kongreſu. — We Woolwichu buſtej dwie nowej batterii kanonow na wobtverbjenja ſtajeſej. — Knežerſtwie žada wot parlamenta 10 milliowow puntom ſterlingow ſ potverdzenju arſenalow pschi morju.

Italska (Italſka). Š Neapelſkej piſaſa, ſo bu 27. novembra we mieſcie Palermo tamniſki poliſaſti direktor Maniscalco na torhocheju pschi zyrkviu, na boſu swojeje mandželskej a ſwoich džejcji ſtrachne ſtoly, tola na tu byrnje hliboku ranu hſchje ſewumre. Mordar, derje ſwobleſany muž, cjeſtny. Wocjaſkowany ſbijet neje wudyril. — W Milandje (Mailand) ſu pschego nespokojniſchi ſe ſardiniskim knežerſtwom, mnohim ſo wo republizy džije. — Maſhwilne knežerſtwie w Florenzu je poruczito, ſo dyrbia wſchitzy ſaſtoñizy a poſtanoojo wulſowoiwody ſa dwie nedjeli ſo do Toskanſkeje wróćcici, hewak ſhubja ſwoju pensu. — Schwardona Garibaldiowych wojaſko w dyrbesche ſo wóny na pschitas Fantiia (naſſkerje biechu republikaſzy ſmyblieni) roſpuſtacjicę. — Garibaldi je ſwoj próſny čaž ſ temu wujk, ſo je ſebi rjanu žonſtu, dżowku wobſedjerja ville (hrodu) pschi Comorjeforu, ſ mandželskej wsat. — Sardinii doſh wuečinja njeſt $1202 \frac{1}{2}$ mill. lirow.

Spaniska (Schpaniſka). W ſapocjaſtu teho mięſaza ſu poweſze ſo nowej bitwie ſ Marofkanami pschitkile. Schpanenio neju ani ieneho jateho wſali, dokelž neſcheczeljo žadyn pardon nedatja. Wot ſpocjaſta neſcheczelſtowow hacj dotal maja Schpanenio 88 morwych, 644 ranenych a 73 lóhzy ranenych. Njeſto ſo na dobywanje Letuana pschitotuja. Na wobimaj boſomaſ ſu jara sahoreni. Maroffanojo wotrjeſaja ſóždemu, kotrehož ſiweho abo morweho doſtanu, hlowu. Dicb pólna muſika je bubon a pschitka; ſtemu pschindje ſatraschnie wotanie a wuczie: „Wotrjeſaſje hlowy tym pſam!“ — Djen 9. dezembra pschimasce 10000 Maurow schpanſte ſjehwo; tola Schpanenio ich wotehnachu a pobichu. Schpanenio licjachu 280 ſ bitwie neſhmanyč; Maurojo pak mięſachu 300 morwych a

1000 ranenih. — W januaru wussiehne so w Schpaniszej nowe 50000 muži k wojsku. — General Prim bu psched Lituanom pschimam, ale won nepschecjelov sibi.

Ze Serbow.

Z Budysina (S Budyschina). Samojenu pónđelu, 12. deč., je so tudy narodny djen naschego lubeho krala Jana na wschelake waschnie renje a pschisprawnie swecjil. Tola dwolam sebi jenož wc swiatocjnosćach, w gymnasiju a krajnostawskim seminaru wodjerzanych, swojim lubowanym Sserbam krotki referat posdag. Dopoldnia w 9 hodzinach spocjinasche so w tudomnym gymnasiju rjany astus. Wscheinazy wysozy kneja biechu so k temu samemu seschli. Wucjet nabožin, k. Trautsch, djerjesche swedzeniu rycz mo słowach i Pietr. 2, 17: „Wopokazeće cjeſcz kóždemu. Lubujce bratrow. Boječe so Boha. Cjeſcze krala.“ To bje wuberna rycz. Njekl wiſtaw primanat H. A. Urban s Hraschez s kacjan-ſkej ryczu wo słowach Isofrateža: „Jako snamjo khalobneho knejenja ptaci tebi, hdvz w poddanow psches starobliwosć knejerja w dobruch wobstenoſćach a w cjerſiwej, žiwenjo-mudroſci roſci widžisch.“ Stocjne hischeje primanat G. R. Schubert s Budyschina njeſtu rycz djerjesche, skloženu na słowo Makvitarowe: „Wulke powolanje cjlowskieje swobodnosće je, so pod kontrolu pschisluschnoscjow stajet.“ —

Njekl sapocja so na pot 11 hodz. pschyn astus w krajnostawskim seminaru. Saka bje po možnoſći wudekoritowana a kralowa bůsta s pletwami wobdata. Wysoka seminarista deputacija, wscheinazy druzh wulzy kneja a woſebne knenie biechu so k tutej swiatocjnosći seschli. Astus so s tym wotewri, so so možna phantasia na bierglach schyrirucjnie hraiesche, na cjož shromadjeny cōtus k temu festasany choral spiewaſche. Po dosōczenju nastupi k direktor Eunert kaheder a djerjesche wutrobnu rycz, tež skloženu na słowo swiateho Pietra: „Boječe so Boha. Cjeſcze krala!“ Po tej samej spiewaſche so chor s Heringoweho oratoria: „Salomo,“ na cjož seminarista Fritscha s Wulkeho Dažina

rycjesche. Njekl sejehowachu wschelake hujbne pschednoschowanja seminaristow, po kotrychž seminarista Gruhl i Gelenau krotku, ale duschnu rycz djerjesche. Po dosōczenju teje samej postany k wobsanknenju altuša zyl cōtus a wusjewa hiscje možnu a kraſnu hymnu wot Heringa. — Boh ión Knes pak sdjerž nam naschego lubeho krala hiscje dotho všchi žiwenju a johnijs psches neho zylu drohu Šaffronstu! G.

Z Wulkeho Dažina, 12. dečbr. Hizom na djeſtach let hem je so w naschej ſhuli kóžde lito narodny djen naschego krala na ſtadue waschnie swecjil, tak so budje jato ſchulski ſwedenj s radoscju wot wschitlich ſchulſtich djeſcji docjakowanj a pschijat. Hdvz sebi dwolamy a smujimy po tutym časzu krotku roſprawu wo tym djenijskim ſwedzenju w naschich lubych Row. podaci, dha so to na Jane waschnie nestane njeſtakho cjeſcjalakomſta dla — pschetoz my derje wjemy, so so psches to wschitlim roſhudam pocjibnemu — ale jenož teho dla, so so jako dopišowat naſtich „Sserb. Row.“ swojeje vſchisluschnosće wuprónimy. Nam a wieſcje tež k. redakteři by lubo bylo,* psches Rowiny ſhonicj, tak so to w drugich ſerbſtich wucjerniach ſlawa.

Djenja rano w 9. hodz ſhromadžicu so djeſcji wobeju klafow w swojej malej ſwiatniczy, hdzej so najpredy ranischi kherlusch 345 wusjewa. W ſrotkej ryczi bu tym ſhromadženym njeſto ważnosć teho dnja woſebje w tutym ſcjeze, hdzej bu psches krule wustupowanje tež naschego mudreho a ſtramneho krala kraj psched traſchnej wójnu ſakhowany. Na to wusjewachu so vrienie 4 ſtuczki kherlucha 790. Po tym na wieſcje djeſcji djeſchi wo tutym dnju a wótzym kraju ryczaj ſpiew, kij biechu predy s hlowy nawulſe, pak w chorje, pak woſebis repirowachu a prajachu, hdzej so bes wschelakini ſtuczklami pak wótejinsle ſpiewy, pak ſtuczki s kherluschow ej. 790 a 791 wusjewachu.

Njekoiſi pschecjelio ſchule a ſchulſteje mſobžny biechu njeſtakto penes nawdawali, so možachu so njeſto, kaj loni, wschilke djeſcji s zat-

*) Wasch dopiš je nam jara luby; wieſcje naſuboſniſhi djak ſa njon a ſweſcje borsy ſvalſchini.

tami a s piwom woskhemiejs a te klude se spisankami a schjeferschtyftami sweselie, pschi lotrej skladnoscji so njeckre herbske spiewy wehleje saneschku.*). Natwarene posbjehnene a radoscjiwe njecko fojde safo do swojego wózneho domu khwatacze.

Z Njeswacida (s Nechwadzidla). [Savojzene.] — Pschi wullim wózniowym nesbozu, sij bjesche Bóh tón knes djen 3. augusta 1857 na naschu wej dopuszcziel, bjesche so tez tudemna tak menowana nowa schula kobiu wotpalila a my bjechmy teho dla nusowani tak derje mjestno k rozwuczenju naszych djecjalow kaž tez bydlo sa naszeho pomoznego knesa wuczerja gabi wylacj, sij so nam tez woboje hromadje jako derje pschiprawne pola tudomneho bura Mittoscha dosta.

W tuzym ljezje bu pak njeck safo nowa wuczernja natwarena, na tym samym mjestinje hdzej bjesche predawsha stejala, a mjesesche so teho dla ta kama na 25. dniu ostobra t. l. swedzienzy pochwecielz. Djeczi 2. a 3. rjazdomnie w swedzienzich drastach wuhotowane a s wjenzami tenje wupnichene kaž tez schulski inspektor f. farar Rychtar, shromadzicu so ½ 10. k intemu swedzienju w pschebylu, hdzej bje so hacj dotal schula djerzata. Jako bjesche njeck 10. wottilo a so dale seschli: kollator tuteje schule, f. hrabja f Riesch, jeho macz, erzelleaz kneni hrabina f Riesch, f. diakonuš Tafla, njeckie wosadni f. wuczerjo, schulszv prijodsstejerjo, starski tych djeciji, a wele druheho luda, saswoni so se wschajni swonami a czah djesche k nowej schuli, spjewajo khierlusch 319 „Nech Bóku dżakuje“ atd. f pschewodom posauow po sczihewazym sridowanym: Schulske djeczi, tsi a tsi — hromadje 144 — nawedowane wot swojego wuczerja, f. Hilbrig a, naipriodyz holzy, sa nimi 8 posauiston, potom holzy, horkach pomenowani knejo, atd. Wschishedz psched nowu schulu, psched kotrej bjechu riane ejesne wrota natwarene, czah lasta, djeczi se stupachu so woskach psched duremi a jako buschtaj dwje schuejzy f njemsteho khierlucha i pschewodzeniom posauow wuspiewanej, djeschesche

f. farar njemstku rycz po słowach Luk. 19, 9: „Djenka je so tute mu domes fbože do statku“ a pochwecji tutu nowu wuczernju w menje istieniczeho Bóha. Na to spjewasche so ton kamy khierlusch, kaž predy njemski, njecko herbski, 788 „Ton knes budz khwaleny“ a knes farar mjesesche tu kamy rycz a pochweczenie bjesche njeck tez herbski. Na to bu zlykh khierlusch: „Ach wosian pschi naš s hnadu, ic.“ wuspjewany, djeczi, cjl pomenowani kneja a drushy djeczu tak wele, hacj ich mojesche, do schulsteje istwy, kotaž bjesche s wjenzami a s plewami jara renje a bohacie wupyschena, tak so so fojdy hnydom pschi nutstupenju wiescje na tym rjanim napohladze sweseli. Majstrashnichi, a foždeho evangelskeho kcheszijana wutrobnje sweselazy napohlad dawaschtai pak, — jako krakne wobrasy taj salozerai nascheje evangelsko-lutherskeje zirkwie, Dr. Martin Luther, a Philipp Melanchthon, jako dar kollatora tuteje schule, knesa hrabje f Riesch, sij wjesche na wschitkich wehlejch podenijenjach teje kameje wutrobny džiel bere, a teho dla tez wot pschitomnych knejich a schulskich prijodsstejerjow wutrobny džak dosta, woskbie pak so f. wuczer Hilbrig hnuceny czuje, knesi kollatorej, f. fararej a wschitkim schulskim prijodsstejerjam tuteje schule sa wschitku wopokasanu czescj a lubosej, naishorzhyschi džak pschinesc.

Jako bjesche so njeck wschitko sekydalo, wustupi f. wuczer Hilbrig a djerzecze djecjom krotu rycz, w kotrej je najpriodyz k nowej pilnoszei napominasche a potom so a te djeczi k bozem u dalischemu wedzenju poruczi a tu kamy snutyrnej modlitwu wobsankny.

K wobsankneniu tuteje swiatocznoscje bu khierlusch 611 „Nech stajne sawostanu ic.“ wuspjewany, a na to k skoneczenu zykleho swedzienja djecjom galky wudzjelene.

Bóh tón knes chyłt pak njeck tutej wuczerni se swojej hnadu a swoim zehnowanjom blisko byc, nam stajne swiernych wuczerjow spożeciez, sij bychu nasche jim wot Bóha domierene djecjaka swjera paſli na selenej kuzy bożego kłowa a je wodzili k żortam živeje wody, kotaž je Ježus Khrystus.

m—

* Sława!!!

* W Thüringsskej a wokoło Harza pschihotuje so cijjoda vilnych a sdjela samozjistich swójbow, so by do Ružovskeje, do Kaukazowych stron ruzechahnyla. K temu je sich jedyn piwarz s bliska Nordhausenem namlowil, kij je tamnym ružowiskim kraju wetschu strajnu na so pschinešt.

* W Schneidenhardze w Psalu biechu psched krótkim puk bes baierskimi a franzowskimi wojakami.

○ Dzien 10. dezbr. wieczor wundje pola kořemaria a piwarza w Langebrücku pola Radeberga wohen, kij sfodjernju, kólnju a konenz spali.

△ Dzien 7 t. m. padje w Bergarjorej fabrizy w Griesbachu pola Wolkensteina džielacjer Weisbach pschi masanju kolow so pscheladajost i do kolow a bu psches to tak franeny, so dyrbesche dorfy na to swojego ducha spuszczejic.

○ Dzien 3. t. m. je jedyn hajniski na hajniskum revjerje „Hirschsprung“ pola Altenberga jeneho sywerneho jiesorneho nurjaka sajsjelit w tym wokomilneniu, iako chýpsche so tón na jedyn hat delje puszczejic. Won je jeho rjaneho ptaka do ornithologisseje sbjerkji Hanineje realneje schulje w Draždjanach, kotrej schuler won predy bje, daril.

△ Enamenith pucjowar, professor Dr. Lichten-dorf i Lipska, kij bje so psched dljeshim ciasom na shósty ružowskeho kněžestva do orienta (Palestina atd.) podat, so by tam wošebe w grichistick, syriskich a abysmuskich sloscích pschepytania džerjal a tam namakane žadne manuskripty (rukopisy) a starožitnoſeje sa Ružovsku nadobyl, je so psched krótkim do Petersberga podat a tam njet dojškol. Won bu wot Ježu majestaciejow a wulkowercha, trónskeho nastupnika psdijatý a ma njeſt ſym činicj, so wustajenie swojich bohatych a jara drohich sbjerkow (bes nimi jena rukopisna biblija se schwóriteho ljetstoteka) na khzejorskej knihowni pschihotuje.

* Jenemu pekarſtemu w Berlinje bushtaj wot jeneho pschecjela pod menom „Wolf“ dwaj billetaj do theatra pschivostanaj. Won je ſe swoje žonu wuji; jako pak so s theatra wróci, namka ſwoje bydlenje wurumowane a schaty a naſbytowannej dwie ſti toler kranene. Paduch, ſjawnie uichto druhu hacj tón dareč billeto, bje pak dobrý ſnaty byc̄ dyrbjal, ale kotry? Dha ſo mobraneny na ſwoj pomjatnik dopomni, do ktrehož bje wſbitkých dobrých pschecjelov ſwjernje ſo ſapišaci dał; a rucje buchu te kníhi pola polizije pschirunane. Duž ſo tež wupokas, ſo „Wolf“ ſ jenym kollegom „Weberom“ zple tu ſamu ruku piša; pola teho pytachu a namfachu tam tež zple rubenſtwo a pódla tež jeneho po-moznuka! —

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Pschi zplej hontwie ſy ty mój Hanš, boſa tselit.

Hanš Depla. Haj, ty masch prawje, ja khodjach, a dječ a ſahy dječ, wona pak mi wusłocij a precz bu, a tak ſym nimo tselit.

M. T. To ſo wje, ale tajſich radnych ſtorow je wiaz f trechenju.

H. D. Ty moſch tež prawje, hdyž pak bych ſo tola ſaž hluwy Jurij ſa tež do mjerena dat.

M. T. Neschkoduj, ale dai ji stupacj, wſchaf je bes tselzami a honerio tež nejſu na hlowu paneni.

H. D. Ty masch, dusku Mots, pschellepanu hlojicju, nech ſebi pschedz težaki na nju wótsja nech, ja nelesu wiaz do tehole hubeneho ſnjeha won. Schſornje ſu mi ſi ſlija wusłek, a brón je moja; a takle daloko.

M. T. Hdyž pak budje ſo ſich wona ſtrózecj, nebudje cji jeje potom ſel? ty? —

H. D. „Wy“ mi rjekacj netrebaſch, Metjo, bórne ſebi takle renje ſpjewat: Vecj lež metel, atd.

M. T. Haj, ſjetacj dyrbja.

H. D. To ſo wje, hinač dyrbji byc̄.

Wozucjenje w nožy.

Hdyž wozucju ſe ſlodkich ſonorow A widzu dele ſ módrych honow Eſo mite hwjelski blyſtotacj; Dha myſlu ſej: Viň neſpi mózny, Won ſmjerny je mi ſtražnik nožny, Chzu wutrobnje joh' lubowacj.

Hdyž potom wſchitko leži w ſpanju, A cjemna nož ſo bliži f ranju, Dha ſtroschtin ſym, wſchaf nejſym ſam. Boh pschi mni je we ſwojej mogyy, Won ſakita me w cjomorej nožy, Duž cijſche woc̄zy ſandjelam. Jaurich.

Cahi sakskoſlezynskeje ſteleznicy z budyskeho dwórnictwa.

Do Šhorelza: rano 7 h. 47 m.; pschipołnju 11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wieczor 8 h. 25 m.; rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; popołnja 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 41 m.; w nožy 2 h. 42 m.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 8. dezembra. 1 Louis'dor 5 toler 12 nſl. 7 1/2 np.; 1 pełnowažazý čjernyň ſloty abo dukat 3 tol. 3 nſl. 4 1/8 np.; wińſke bankowki 79 1/2.

N a w ē s t n i k.

Drewo na pschedan.

So bych prascheniam pschedeschot, wosiemjam
si tuym, so je na revieru we Schczenzy pola
Rakez hiscje khójnowe schcjiowwe, penkowe a
halisowe drewo k dostaci. Kloftyr (hajen) $\frac{1}{4}$
dolheho schcjiowweho pacji 4 tol. $17\frac{1}{2}$ nsl.,
kloftyr halisowego 2 tol. 20 nsl. a kloftyr penko-
weho 2 tol. 20 nsl. inclus. hajnisskeho dawka.

Zenscb, hajnik.

H r ó ſ y n k i.

Rjane, wulke hr ósynki, kotrej su jara zo-
korapolne, pschedawam w schyrjoch druzinach, a
to k 46 now., 50 now., 54 now. a 56 now.
zokor k pecjenju sa 44 now., 50 now. a 56
now. Wosiebny wurtzowy woli w bleschfach
sa 12—25 now. Wschitke forenja k pecjwam,
yle a tolicene, porucza

Jan Wannack, na schuleriskej hasy.

Ssuehe drožđje,

rjane, mózne, porucja k supowanju

U. V. Wanach,
na lawskiej hasy.

Ssuehe drožđje,

cjerstwe a mózne, dostawam kójdý tydjenj snowa
pschipescjetane a mózne težame kójdemu poruczej.

Jan Wannack na schuleriskej hasy.

Moje dawno snate a wosiebje dobre

B u c h e d r o ž d z e

posicjam sašo najnaležischo k priódstejazym hodowym swiatym dnjam. Bes tym, so nietkotri
druij drožđepschedawario w lječju lohkeho skajenja a porjedkeho woteberanja dla žane
drožđje nimaja, pschedawam je ja stajnje a poslujuju tak tež yle lječe swoim herfstim pschczel-
nizam s najcerstwischimi a najlepschimi drožđemi k tykanzam, blinzam a druhim pecjwam. Teho
dla nadžijam so sdobnie, so budja je pola me supowacj. Tež wschitke druhe twory k pecjenju budu
ja jim dobre a tunje pschedawacj. To wšho k pschczelnemu wobledzbowaniu poruczejo proszu wo-
bilate wopytanje.

J. G. K. Niecksch,

W Budyschinje, 1. sepibr. 1859. na herfskej hasy pschi móromaj.
NB. Te same twory su tež w mojej kiamarni w Maleschezach k dostaci.

Dr. Whithowa wodzicza sa woczi

wot L. Ehrhardta w Altenfeldji w Thüringskej, s wiazorymi privileglami wysokich wet-
how pochezena, wopakauje ho be wschitimi dotalnymi woczi hojazymi frjedkami psches swoje
sbojomne stuifowanje wstjednie jako najlahodnitsba a najlepsha wodzicza w tajsim nastupanju, a
môže ho jako dopofasany hojazh a pochylnjazu frjedf a jako

wjesta pomoz sa ludzi na woczomaj bjeđnich

kójdemu poruczej. Wona hoji wieszje a rucje a be wschitich schlödnych szewkow, wosiebje pschi
sahorenju, szcypnenju, kuchocj, sysłowanju a bježenju woczow, kaj tež pschi slabosil po bjelmi a
placj bleschfa s wulogowanjom jenož 10 nsl. a djieta ju jenož wopravdiju Traugott Ehr-
hardt w Altenfeldji w Thüringskej. — Sklad ja Budyschin je w hrodowskej haptzhy.

Ssuehe drožđje
najlepscheje dobroscje a najsylnișceje možy hi-
banja su wstjednie k dostaci pola

U. Etoscha,
na snutskomej lawskej hasy.

Nowe, cjerstwie drožđje

wot bruneho piwa su na pschedan pola

Otilije s wudowu Siemkowei
na bohatej hasy cjo. $8\frac{1}{2}\%$.

Großowe

najlepschi frjedf k wostronenu kaschela a k po-
łożenju dychanja, kaj tež k swarnowanju psche
dybawoszju pschi sasymmenju w symnym cjaſu.

Sa Budyschin a wokolnosí w hrodos-
skej haptzhy knesa M. Jäſtinga kójdý cja-
na pschedan. Eduard Groß w Bröislawju.

Wote mne djełane

draždžanske bentuschi psche kurjaze woka
posicjuia tak lóhki, kaj wieszje pomhazy frjedf
k wostronenu tuteje tak holosneje cwilie. W
Draždjanach pschedawa je jendzelska hap-
tyka, w Budyschin i pak hrodowska hap-
tyka.

G. Werner.

Drewowa aukzia.

Wutoru, 27. dez. 1859, dopoldnia w 9 hodinach, budja so na sublie ci. 8 w Comerowie poła Kluscha njezdje 100 hójnowych sterych losow, w bliskości drébi a ryn, na vistekadie.

wanje pschedawacj. Rjane twarze drewo je pschl-pödla. Pschedawanje stane so pod tym wumijenjom, so so hizom na dniu termije maliczkoscji na kódy los wotplacj. Schromadzenie je w ciagle 8 tam.

Korla Gottlieb Bergmann.

**Sk p i ch i ch o d n y m h o d a m p o r u c z a m i s w o j e
m a t e r i a l o w e t w o r n , t o b a k i , z i g a r r y a s p i r i t u o s a
p o d p s c h i s l u b e n j o m t u n e h o a s p r a w n e h o p o ż l u ż e n j a .**

Hermann Dandhoff.

S h o d o w n e m u ſ w e ż e n j u

porucja August Lindner na litnych wiskach
jara wożebny ananazowy marzipan } wożebne würzowane thorniske zitronowe medowe tykanzy,
" " vanillowy " } wożebne würzowane baselske chokolade a pariske tykanzy,
" " worekowy " } wożebni vanillowy a würzowny chokoladu,
" " chokoladowy " } dale: jara wożebne a tunje confectury sa wypyschenje hodownego schtoma, dobre malzowe a selowe bonbonsy, kaž teho ruija ananazowe bonbonsy k dobrociwemu wobledzbowaniu.

**S s u c h e d r o ž d į e ,
hróspaki, zofor a czerstwe korenja pschedawa tunjo**

L. Cecius.

C z e r w e n e a t k j e ſ e w i n a
na ruber pschedawam ja po tunich placisnach
a möju k temu nieto na mojej

w i n o w e j ſ t w i
wschelake delikatessy podawacj.

w Budyšinie, 15. decembra 1859.

J. G. F. Nieckisch,
na serbskej haſy.

Z y l j e d o b r y ſ y r o p ,
punkt po 12 np.
a pschi wotebrony 10 abo wjazh vuntom hiszhe
tunisho, pschedawa, so by njeſotre ſud v
wotbyt, J. G. F. Nieckisch,
na serbskej haſy vidi móromaj.

Drobne wuhlo ſa kowarjow pschedawa ſtajniſe J. G. F. Nieckicha.

K h a r t y k h r a c ž u
wschelakich družinow ſu ſabu pschishe a k do-
ſtacju pola J. G. F. Nieckisch.

M a l e t u c z n e K h r y ſ t i a n i a - ſ e ſ e r j e
porucja na pschedan J. G. Richter,
na miąższym torboszczu.

D ź j e l b u m a l y c h h r ó ſ y n k o w
pschedawa a punt po 36 now.

J. G. Richter,
na miąższym torboszczu.

Akwalobnie maty a psches ſwoje hojaze ſut-
kowanje doyofasany

b r ó ſ t ſ y r o p
je ſabu k doſtacju w hodownej haptzych w
Budyſchinie.

Zutsje ſmijeje rachloweſte evang.-lutherſe to-
warzſto ſhromadzisnu.

 Žena kieja w Barcie ſpół ſoržom pola
a ſabrobi je na pschedan. Wſdo daliſe
je vola Jana Hofera tam k ſhoneniu.

 Pola Handriſa Hobraczka w Nowych Cis-
chonjach je ſena iſtwa i dwiemaj komoromaj, do
ſotrejz möže ſo hnydom ſacjahnyc, kaž tež thljer
k temu, k pschedajecju. Woſetje by ſo ſa ſchewza
derje hodjila, dofeſz tu žodyn neje.

W u l c y
česćenemu, ſławuemu Serbej
preja luboſciwje
n a j r j e n i ſ e z b o Ŝ e
k narodnemu dnjej: 16. hodownika
ci tro Serbjo w Budyſinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawań
J. E. Smoler.

Kózde čílo płaci 6 np.
Štowrłetna předpłata pola
wudawaria 66 np. za na
kral. saks. pósce 7 1/2 insl.

Císto 51.

24. decembra.

Lèto 1859.

Wępschijecje: K nawedzenju. — Wukas. — Gwojetne podawki. — Se Sserbow: S Budyschina.
S Muzakowskich stronow ic. S Kotez. S Kschischowa. W Biskopstich stronach ic. — Dopisy. —
Psihilopt. — Mawjechtui.

K nawedzenju.

Czi ſami czesczeni woteberarjo Sserbskich Nowinow, kotsiz
chzedza ſa ne na prjene ſchtwórtljeto 1860 do prjedka placiež, nech
ujetko 66 np. we wudawańi Sserbskich Nowinow wotedadža. Tež
proßymy tych ſamych, kotsiz ſu nam dljefchi czaž penesu ſa Sserb-
ſke Nowiny winoježi, ſo býchu nam ſwój dolk wiesze bórsy
ſapłacziež chyli.

Nedakzia.

W u k a s,*)

wobstaranje agenturſtrow dla wſchjedneje žiwioſeže naſtupazh, wot 5. nov. 1859.

(Skónčenje.)

§ 4. Kéjdemu koncessionare naleži winowatosci, ſo ſa ſwoje wobstaranske djiela knihi ſaloži
a wedje, w fotrych dyrdi ſo dopokafmo 1., wo fcjenym a ſwójbnym menje, kaž tež ſydlischčju
porucnoſci-dawaria; 2., pomenowanje a wopyškanje djiela, kotrehož wobstaranje a wuſtriedkowanje
ma ſo ſtacj; 3., wo mjeſtinje a dniu doſtateſe porucnoſcie; 4., wo jeje wuvedzenju a 5., wo poſtajenej
a wumjenenej abo doſtatej agenturſkej ſapłacieſe (proxeneticum) namakacj. — Koncessionar je winowatý,
ſwoje knihi, kij wo ſwojich wobstaranjach djerži, a te na tute ſo pocjahowaze hewaſche piſma
psiſtejazej wýſhnoſci na žadanje kózdy czaſ bes komđenja prjodkpoložicj.

§ 5. K ſarucenju tych abo tamnyh prawow na ſaſtupenie, kaž tež po § 6 tuteho wukasa
ſawinowatych ſchrifow, ma ſo wot agenta lauzia pole wýſhnoſcie ſwojego ſydlischčja ſapłacieſci,
ſotrejz wýſhnoſci ſo wot poſklenſcheje pschi wudžienju konfessije po naſtupazych wobſtejenjach poſtaſti
a hacj na dalishe niž niże ſto toler a niž psches 5 stow toler wycjlinicj neſznie.

§ 6. Rewobſedjowanje psiſtluſhnoſcjom, agentej po tutymle wukasu psiſilejazych, cjehne
wysche privatnoprawneje winowatoscie k ſarunaju ſchfodu a hewaſcheho kriminalprawnego poſkostanja
polizajſte wobſtrafowanje hacj k pot ſta toleram abo jaſtwini ſtrati hacj do 8 nedzel, a, ſa tym
haci je, hnydomne naſpet-ſczechnenje konfessije ſa ſobu. — Na wſchje waſtne ſaſtupi paſ naſpet-
wſacie konfessije teďom, hdyž ſu agent, jeho poſdaczji abo psiſtluſhni pschi ſcchinenu kontraktow
abo hewaſ, woſebje pschi penzejnych wjezach a wobstaranjach, njeſuſte pſtēſtupujeſe (neſhmanſtvo) abo
neſprawnoſci ſawinowali.

*) Tutoń wukas, kij wo mudrej roſhlađanoſcji knježerſtwa a wo jeho ſtaſnej ſtarosceži wo ſhro-
madne ſkože a ſlepſhe zykleho luda ſkrajedži, butje tež ſa lubych ſakſkich Sserbow jara wujitných a jich psched
wſchelakim neſprawnym a jebarſkim činjeniom mnichich dotalnych agentow a maklerow pschi pſchedawaniu
a ſupowaniu ležomnoſcjom, pschi pojezowanju a wobſtaranju penes atd. ſakitoracj, kaž ſyka neſhma-
nym a ſakłdnym agentium činkam wobracj a konz činiež.

Ned.

§ 7. Te wosoby, kotrej so hizom w tu shwili s agentstwimi dżielami naśadująja, su psychi-kośnjam tutchole wukasa teho runja podcijeneni a winowacj, so k naśdjęschemu w § 1 postajeneje, wo koncessiu k dalischemu cijerenu taſich dżielow a wobstaraniow proscha.

§ 8. Tutonle wukas nima nałożenie a., na adwokatow (rycownikow) a notarow; b., na psychi-fahanych maklerjow a sensalow w nastupanju pośredkowania pszechupowania a wišowania na ich mjeſinie; c., na komisjonske a agenturiske džela a wobstarania sa wuſtajne pszechupstke khjeje, kaj daloko so na pschedawanie a rospiszczeranie tworow poczahuju; d., na agentury wohēn a druhe sawiesczejowaze wustawy. — W nastupanju wſchitkich tychle džielow a wobstaraniow su jeniczzy wobstejaze abo psychichodnie sa ne hiszczce cijenomme postajenia placjaze.

§ 9. Krajske direkcie a hamitske hetmanshu, kaj tež wſchje druhe polizajſle wychnoſeje maja na wunudzenie a djerzenje innych psychiakow psychichodnie fedżbowacj.

W Dreždjanach, 5. novembra 1859.

Ministerſtwu ſmotskomnych naležnoſcjom.

Swoſodny knes ſ Beuſt.

Świetne podawki.

Sakska (Saxska). Paſkarty sa psychichodne ljetu budja ſwjetlobrunje barby. — Doktalny duchowny psychi thostarni we Waldheimie, R. Kohl, psychidje sa fararja a superintendenitu do Chemniça. — Direktorium lipſko-dreždjaſkeje ſeleſnicy daje poboczną cijer wot Coſwiga do Miſčna hizom psychichodne nalječjo twaricj. — Doshody mjeſta Drežđan na l. 1860 su na 321398 tol. a wudawki na 317709 tol. wobliczene.

Pruska (Pruska). Skhorym kra lo m saſo hubeniſcho dje, nichto k nemu nehmje dygli fraſlowa. — Na kongreſ, kotrej so w Parizu 12. abo 15. januara spōćinie, pondze minister swonskomnych naležnoſcjom, ſwobodny kn. je Schlein i h. Pruska chze tam tež sa ſafitanje bamuza we wobhodjeniu Romagnje ryczej. — Dokelj je w njeſotrych wſach nedaloko Wrótsławia (Breslau) ſkotny mór wudrził, je tam hizom dželba wojskow poſłana, so by ipomnene wſy wobſtajila. — Želeſnica wot Kólna do Mainza bu wondy wotewrena.

Rakuska (Rakuska). Do Wina su so psched tydjeniom 4 million. ſchjeſnakow ſliebra psychiweſle. Tež su tam ſchyti wojsy wobcejene ſe ſliebrom a ſlotom ſ Kreminca psychischle. — W Pesthu biechu 15 t. m. rokocjenje ſapocjeli. Maſhorſci psychi ihm biechu ſtudentojo. Tola tónfróć hiszczce polizaſtvo ſamo dobu a wojskſte patrouille jeno ponhachu. Duž dyrbí tam njeſko khjejor wjazy wojskow ſzahywicj. — Na druhim boku drežđa ſa wojniſte abo wojskſte naležnoſcje 38 millionow menje wudacj.

Frankfurt nad Majnom (Frankfurt n. M.) Bundestagej buchu nametv, psychi konferenzy we Würzburgu wurdzene, pschedpoſoſene, kij nastupaja: 1) wosienjenje jednansow bundes-taga; 2) rune ſafonje wo domiązym prawje a

safydenju; 3) jenajſe grialne a kriminalne wukasy; 4) revisji wojskſtego ſarjadowanja we Niemſcej; 5) wobtwardzenie morskich pobrjohow. Wſcho to budje w januaru tam roſpominane a po možnoſci psychijate.

Francoſwska (Franzowska). Prinz Jerome je jara ſkhoril. — Ministerſtwu namorskeho lódźtwa wosiewia, ſo je w mieſazu novemberu 409 lódzi na morju ſo roſbilo a ſhubilo. — Khjejor Napoleon je rakufſtego poſlanza werha Metternicha jara pszechzeljnje powiat a ſe wſchje cijenomnoſcju wo jeho knesu rycjal. — Schpaniſka chze pečja na kongreſu k wulkomozy poſbiehnena bycj, dokelj može 250000 muži do wónny ſtajicj, dokelj ma tak wele wobdylerjow kaj Pruska, k temu hiszczje namorsku móz a kolonije. — Khjejorei pscheidodatý bamjow w list wupraſia dowjeru, ſo budje khjejor ſa ſdžerjenje jeho kraja ſtukowacj.

Jendželska (Jendželska). Tuta budje ſkónčnje tola do twarenje kanala psches Suezu wuſčinu dowolici dyrbecj. Potom može Franzowſka borty w Abyſſinſcej a Egipciowſcej pscheidowu dostacj.

Italska (Italska). W Toskanſcej jara ſa wójwodu Ferdinanda IV. ſtukuj. — Wobtwardzenie mjeſta Civitavecchia ſu dokonjane, a to wot Franzowſow, kotsi tam — buriſe ſ Roma wucjahnyz dyrbeli — najſterje hiszczje dotho wofstanu. — Do Florenza ſu njeſotre ſiſty ſzelbow psychischle, kotrej buchu ſa ſubſribiowane a wot Garibaldia hromadzene penesy ſupene. — Ministerſtwu Ratazzi we Turinje wele neplacj, wone dyrbí cijnicj, ſtož Favour (ſiž tež do Pariza pondze) chze. — W Neapelju buchu w nozy 12. t. m. njeſot ſpodhlađni ſaſecji, ſwetscha tajzy, ſiž ſu ſa Garibaldia penesy ſblerali. — W Moždenje ſu w dwjemaj nedjelomaj 170000 frankow ſa wóſto wudali.

Spaniſka (Schpaniſka). Djen 15. t. m.

nabadowasche 15000 Marokanow abo Maurow schpaniske našypy. General Ros jich wobendje a wotehna. Schpanenjo biechu jara smujiczi. Nepscheczelowa kawaleria bu s lochkoſcju ſbita. Maurojo ſhubichu 1500 muſi; Schpanenjo mjeſachu 30 morwych a 126 ranenych. — W poſteſničim čaſhu piſaja, so ſu Schpanenjo ſe ſwojimi potrebnosćemi mało wobstarani. Bucj do Tetuanu je žatoſnje hubeny a wobſtaruje ſo, ſo nejſu ſ mórſkej stronę pſchimali.

Dansk a (Dantska). W Kopenhaſenje je ſo kralowski hród Frederiksborg zyle wotpaliſt. Woſebie kraſna wobrasownja (Gemäldeſammlung) je wysche wele drugich wjezow ſtonzowana. — Tež baron Heintze nočze mjeſto ministra a namjeſtnika w Holſteinſkej na ſo wſacj.

Tarkowska (Turkowſta). Dragoman (ſtolmacier) jendjelskeho poſtanſta bu w Konſtantinopolu na haſy ſtonzowany.

Rusowska (Ruſowſta). Š Kalugi piſaja, ſo je tam Schamyl jenu wotnajatu khiezu wobczahnýt a hžom wjazore ſnajomſtwa ſ wobdylerem ijeſta ejiniš, tak ſo do beſadnych weſotorow khodi a ſam hofci ſebi pſchevroſchuje. Wón je po ſdaciſu ſe wſchjemu jara ſpoſojny. — Po najnowſkich powieſcijach ſo w Kawkaſu pſchezo wjazhy ludow Ruſam poddawa. Werch Barjatinski je k marschallej pomenowany. — Minijer werch Gorcjakow pojedje 27. t. m. do Pariza.

Ze Serbow.

Z Budysina (ſ Budyschina). Djenſ pſched tydjenjom bu tudy na torhochcju klujomna holcika kniſa rycniſa ſ Dejki, juſo po wodu džiesche, wot hanjow pſchejjedzena; ſon dyri ju tak mózne ſ podkowu do twa, ſo ſylnje ſrawesche. Wot iecho čaſha leži khora, tola ſo, džatowono Bohu! ſaſo ſ nei poliepschuje. — Tamny tydjen ſatiſli ſo tu w jenei khieji pola Miſtarowſha jedyn wojaſ ſamopaschnje ſe ſwojej tſielbu a to pecja jeneje abo dweſu holzow dla.

Z Budysina (ſ Budyschina). Tu bu ſanđenu ſredu pſched tydjenjom džiwny ptacik wopaneny, liž khiero džiwe ſiwenie wedijsche. Je to menujzy muſi, wjedy ſurz, murerſti a Rodezach domiazy; tola djerjeſche ſo najbbole na Židowje horje. Polizajojo dawno ſa nim ſtejachu a hladachu, ſak bvhu jeho popanyli, deſelj jemu to a tamne paduchſtwo pſchizpijaču,

nemojachu paſ ſeho niſby wopanyc a wunafacj. Na hofla ſpomnenym dnju je paſ ſo jim to njeſt poradžito. Jurz bje menujzy, ſo by pſched zo wot drugich sprawnych ludzi wotsbalený był a pſched nimi a ſwojimi pſcheszeharſemi poſoſ mjeſt, do ſtatobv, kotaž ſo w ſkalnym brjofy „ſtareje winicy“ pſched mjeſtom wysche „fabriti“ pſchi ſprewi nedaloſo jeje wara namaka, ſeſzahnýt a tam ſ wobydlenjom. Tam mjeſeſche ſwoje borto a ſwoj pſchebyt; wot tam po warbu wuljetowasche a tam ſo w nozy a wodnjo ſadžewowasche. W lubijskej a rafečjanſkej wokolnoſcji bje ſo tež pſches ſwoje neprouchene wopnyt pola juſzych ludzi w nozy ſ woknami nutſhobdzivſchi ſnaty ſeſinit. Wysche wſchelatich wjezow tu a tam bje tež w Kſchiwej Borschcji jenu pódutſselbu frank. Na to bje ſhwili po nekaſanej houſtwi wokoto khodžit, nebie paſ pecja wele ſboja pſchi tym mjeſt. Potom paſ bje ſo do ſpomnenje ſtatobv k mjeſei ſeſzahnýt a houſwerske ſiwenje ſpuſcejſit. Tſielbu bje teho dla hoflach a delſach fróku pſchierſefat a ſebi pistoliu ſ neje ſeſiniš, kotaž je pecja potom, na ſchirycj powieſenu, ſpody ſukuje pſchi ſebi noſyt. Často je tež ſwoj pſchebyt w matej ljetnej khiezy, liž w fabrodje nedaloſo tamneje ſtatobv ſteſi, mjeſt a ſebi tam w nozy ſwiecjeſit doſku noz hotowajo.

K wodžewaniu na nónnym ljehwie w ſtatobje bje ſebi pola juſzych ludzi dwie wotmianej plachcje ſobu hiež ſasat. To bje romantiske ſiwenje! Tola na hoflach ſpomnenym dnju doſta njeſt wón pſched ſwoje; reſidenz, kotaž biechu wunamakali neluboſny wopnyt. Polizajojo tu pſchin-djechu a wobſtupichu jeho wucjek a jako ſo cij, jemu do khieje woļao, prachachu, hacj je doma, wotmolwi jim ſo tu je; biesche tež hewak tak ſdwórlivý, ſo jim, pratiwiſhi, ſo netrebadija haſle k nemu nutſpcheinę, ale ſo ſam wón pſchindje, napscheczivo won pſchindje. Tam jich powita abo bu wele bôle wot ſwojich hofci powitan; pſchetoz cij jeho nekmiſai ſajimachu, ſobu wſachu a jemu nowu reſidenzu tudy na hrodje pſchipo-ſasachu.

Z Mužakowskich stronow ſo nam tudy poweda, ſo ſu tam pſched frótkim njeſhdje 15 holcicatorow ſ wódnym, jiedoitym koſomorom,

kotryž bjechu pschi Nišy, hdyž roſeje, schejivali a mjenjo, so je kalmuš, ijdli, ſebi s tym ſawdali a ſhorili, kaž tež, so je pečja jene tych hólčatow na to tež wumrelo, te druhe pak, džakowanow Bohu! pſches ljeſarsku pomož ſaſo, woſebje jako bje ſo jim na wróćenje dało byto, wuſtowili. S teho je widzicj, kaž nusne je, ſo lud a hijom džecj, pola kotrychž može ſo tole prawie derje w ſchulach ſtač, te roſliny ſnacj wukneja, ſiž jako ſjedote pola nich roſejeja. — Daliſča po-weszej wo tym podawku by nam w interesju wjer-noszeje witana byla; na knesa pſchirodopſytnika pak, ſiž je nam ſjedoste a neſjedoste hady tak ſchwärne wopiſał, ſtožujemy tu pſchecjelu pro-ſtu, ſo chył tež ſjedoſtym roſlinam, ſotrej w ſſerbach tu a tam roſtu, ſwoju ſedžblivoscj pſchitoſtej a nam k ſhromadnemu ljevſchemu ſiaſnje w Nowinach powucjenje wo tajſich ſchłodnych roſlinach dacj.

Z Kotec (ſ Kotej). Nedjeln 1. adventa nastupi tudy nowy farař ſn. Rychtar ſwoje nowe ſaſtojiſtwo jaſo tudomny farař.*)

Z Kriſowa (ſ Kſchichowa) kliſchimy, ſo je ſo na tamniſche wuprōſnene fariske mjeſto ſn. Gliczef, w tu kliſili farař we Wyrbiſzach na pöſtich mrokach, ſa noweho fararia ſem powołał; a je wón pečja hijom tež ſwoje pruhu-prie-dowanje wotpołożil.

W Biskopskich stronach tž bes-wocja ſmorschicjuja dla mlynów a fabrikow, ſotrej wodoweje možy potrebaju; pſchetož woda je ſo tam na rjeſtach a w rjeſtach tak ſhubita, ſo budje ſo, jeli dyrbjata ſyma dale pſchiberacj, tajka wodowa kliſba kliſetro ſacjuej.

D o p i s y.

Z Prahi, 20. hodownika 1859. Poſla naſ mglela ſebi, ſchtó wie taſtu ſymu mamý, a neſimy dale hač 8° ſymy, nichtó nima hiſhcje wosabený nôš, ſniſeha neſe jara wele, tola wohla-damý druhdy ſchjerkerotate hanje, ſotrej ſu cjiſceje tajſe, kaž pola naſ, ale neprakſaſa tak ſatrafchnje.

*) ſn. ſ. w Cj. proſhym pſchecjeluje wo ſa-poſkaſku roſprawnu.

— Tunjota je tudy ſakafana wjez a doſte ljeta wiazy newohladana; w tunich penefach döſtanach tudy hruboſeje, ſwary, a bloto a ſadjenje. Kaž bjechu Praženjo a ſuſodja wočji wudžerali, hdyž bjechu njehdý tež druhe wiezy tak tunjo döſtali: potom by wjeſcje w Praſy najtunſche ſiwenje qvlo. Dotal pak placji bjeļa poſtrutka (1 th a 22 $\frac{3}{4}$ lut cjeſka) 2 nſl, mjes tym ſo je čjorna poſtrutka ſa 2 nſl. 1 th 27 $\frac{3}{4}$ luty cjeſka; ſchtóž chze k temu mjaſho pſchilupowacj, placji ſa punt howiſaſho (druhy tež ſtaré bječe, koſrej dyrbí ſebi ſe ſeferu kufaci) 4 nſl a 8 np.; wukuſneli ſebi pſchi tym ſub, je ſebi njeſkore ſroſhki ſa-lutowal: ljeſarjo netorhaja ſuby darmo, ale husto podarmo. — W Praſy chzebja ſebi ſidža nowe poſrebnishego ſupicj. — Ludži wumre we Praſy we ſanđenym mjeſazu 306, bes nimi 6 namđnene ſmerekje; najbole mrjeſachu bes 30. a 40. ljetom. — Akademiska čitarnja ma 8 cjeſtnych, 3 ſaložajch, 388 pſchinioſchowajch ſobuſtawow; knihownja ma 4000 ſwiaſtow a cjiſta ſo tam 60 čjaſopisow a nowinow. Do-tulne ſamoženje je 947 ſchleſnakow. — W Praſy je ſo nowe towarzſto ſeſtupito, ſiž chze ſemre-temu ſłownikarej Joseſej ryczerej ſ Jungmanni pomnik ſtajicj; w ljeſce 1848 bjeſche hijom po-dobne towarzſto pod hrabju J. Mat. Thunom wychnoſtu dovoľnoſci k hromadzenju penes we zjlym kliſorſtwje döſtalo, nemjernych čjaſow dla ſpany zyla wjez ſaſy. Na cjele njeſcijſheho towarzſwa ſteji mjeſcherjanosta Dr. Wańska. —

Niedawno chyžchu domam nowe cjiſta dacj, dokež je w tutym nastupje cjeplſti neporjadſ; tola rabniž neſwolichu do teho. Mi ſo ſda, ſo je ſo to tehoſla ſtaſo (ſa powschikomne ſboje neſtare ſo kóždy rady), ſo by ſo ſwiaty Miſ-kaſwch abo tež bože džecjo trochu ſabluđito a tei do njeſkorehožkuli domu pſchichtai, hdyž hewat neſchewywatay: lóhý by ſo to ſtaſo, hdyž ſu cjiſta ſmjenene. Tola druſy nepoſchaſhu ſim to. Ale ſſerbio newedža ničo wo ſwi. Miſkaſwu (6. hodownika). Kaž pola ſſerbów a we njemſkih krajach bože džecjo woſradža, ſhodži we Cjechach tež ſwiaty biſtup Miſkaſwch woſolo a wobdaruje pjeſne džecji, ſa nim ſhodži cjeſt, koſryž nepoſkuſhne ſchwika. Hdyž val bože

dijecjo ljeta po Sserbach pojedje, nech kózdemu domej a swojbie mjer, pokoj, luboscj a pschejenosć, kózdemu Ischeszijanskemu Sserbej pak sawjernu pozegiwosć, naschemu Sserbstwej reñsche leženje, zystemu lubemu wózgnemu krajej bože żohnowanje a kralowskemu domej doshe sbożomne knežstwo wobradži. —

Přílopk.

† W Herisawje w Schwizy je psched frótkim muž wumret, kajžž su pschedzo jađnišči. Knes Schies — tak wón rjeſasche — bjeſe ſo psches neſpróznu džielawosć, mudru ſlunniwoſć a vratistiſku khmanoſć wot khudeho hólceze, kij doby po swojim khlebjie khodjeſche, k millionarej pschedobyl. Bes pschedupzami bje jeho meno we wulſej čejſcji; wot swojeho samóženja wón nadobne nałożenje čineſche; kózde spocinanie k shromadnemu liepschemu podperasche k nahladnymi pschinofkami. Niekotre poſtracowanja nowisicheho čaſa, n. psch. želesnizy a telegraphy neſchipóſna drje jako shromadnemu sbožiu wujitne, podperasche pak je tola.

* W Merikowje je wulki wohén ſa njehdze 2 milionai pschedupſich tworow ſahubit.

* Žadna a ſpodjiw na ſmrecj. W Bremerhavenje je ſo wondy jena wulka myſch ſama iatiſelila, už njehdze ſ jenej kulfu, nje! ſ tjom. Kaf to? Hlaj wona bje po njecim liepſkim

appetit doſtala. Duž pschekuſa na jenej kóži — pschetoz na tajſej to bje, hdiž bje runje swoj pschedyſk waſka, — drewany faſchę, pschinidje w nim na patrony, kij mjejachu dla rybow-ſſelenia njeshto phosphora pschi ſebi a pocja do nich hrymsacj. Ale, bowſkroženo! to bje ſlie, na jene dobo ſareſny žałobniſe faſchę, roſleči a pohebra myſh pod swojimi roſpadankami. Jakò ju potom ſpody tych wucjohnychu, mjejeſche tiſi kulfu w žiracjje, kij biechu ju, ſ patronow pschifedbi, morile. Wohen, kij bu ſ teho naſtač a niž jenož lódz ale tež zylk pschifaw, w kotrym lódz lejeſche, a ſamo zyle miesto ſahubicj možt, bu boryš poduſcheny. Šteho wiđiſch, ſo wulſa, ſchrafa ſloſnikiej na pjatih ſtupa a kaf ſtraſhne to je, wulſe myſche w domje mječi a cjerwicj! —

* Wrótklawſke nowiny tuton neſluſt vihaja: Jedyn złoniſti ſaſtojniki, kotryž bie predy jako podwyski we wrótklawſkim artillerie-regimencje ſluſiſt, bu do Hornej Schleſynſfeje na mesy poſtajeny. W swojej čejſej a ſtraſhnej ſlužbie mjejeſche to neſbožo, ſo črjodji ſchmugglerow do rukow padje, kotriž jeho pschemochu a w najhuſciſkim liſtu k ſchtomej pschinijasachu. Na to ſaſtoſtachu jeho tucži nečlowekojo swojemu dóntej. Wodjisho namſkuſu teho neſbožomneho morweho a hiſcieje k ſchtomej pschinijasaneho. Teho ramenſi bieſtai vecja zyle roſkuſanej a wotkuſanej. Teho dla dawa ſo wjerić, ſo je to tén neſbožomny ſam cjinil, predy hacj je swoju žalostnu ſmrecj namſkat.

N a w e ſ t n i k. **Krajnoſtaſawſki bank.**

Š 31. dezembrom 1859 wotbjeſnu koupony ſchyriprozentſich ſwupowiedzomnych, wot 1. januara 1855 wudatych ſaſtawnych liſtow („Pſandbrleſow“) Lit. A. à 1000 tol. a maja ſo nowe talony ſ kouponami wot 30. junia 1860 hacj k 31. dezembrij 1864 pola banka ſbjeſhnyč. Wſchitzu ezi pak, kotriž swoje ſo namakaze ſaſtawne liſty w jich wobheženju ſa hnydomue ſaplaczenje w hotowych penesach bankej wotſtaja, doſtanu

j e d y n p r o c e n t

proviſije pschiswoleny.

W Budyschinje, 6. dezembra 1859.

Direktorium krajnoſtaſawſkeho banka kral. ſakſkeho
markhrabinstwa Hornych Luižizow.
ſ Thielau.

Oscar Rosencranz,

ſlotník a ſljeborník,

w Budyschinje na žitnej haſy,
poručja ſwoj tudy ſaloženy etablissement pod pschislubenjom sprawneho a ſpjeſhneho wobſtarana.

Hłowna shrromadžina.

Dokelž su nasche akzije žadane woteberanje namakale a pschedbjeſne k wedjenju trjebne bijela ſo dočonjale, ſmy wobſamli, ſestajaju hłownu shrromadžinu

sakſkeje akzijoweje rum-fabriki

njetko wotwjerjecj, a pschedproſchujemy knesow akzionarow ſ tutym najpodwołniſcho, ſo teho dla

džen 4. januara 1860 rano 10 hodž.

tudy do Meinholdez sala, Moritzstraße čj. 16. w prjenim wotwodžie dobrociwje podacj. Dokelž hakle na kónzu teho ljeta techniſte pschirprawenia nascheho na „Schäferstraße“ čj 25. ležazeho fabrikoweho etabliſſementa tak daloko hotowe budja, ſo može kódy je derje pschewidjecj a ſebi ſam reunochek derje wobſlicicj, budje nam jara witane, hdvž bychu kneia akzionatojo w prjenich dnach januara zyku potom w bijeli ſo namakažu fabriku wobbladaci chyli.

W Dreždjanach, 14. dezembla 1859.

Saloženski wuberk sakſ. akzijoweje rum - fabriki.

Backmann, pschedwinda.

(Pſch i poſkane.)

Smjerowanje a nadžija! Wopravdże dwje wobblahapolnej hłowie ſa wſchitlich, kotli ſu wobbijeleni pschi njeſajkim remeſlniſtim pschedewſacju, kotrejou wuwedjenje a ſadanjenje je hiſcje prascheinčzo a newjetſtoſej! A ſak wulka je runje njetko licžba tych, kotli ſo ſe ſwojim, cjaſto prozne a hórzę nalutowanym kapitalom ſ nadžiju na dobyſk we wýſokich dividendach (podzielach wuwilowanja) temu abo tamnemu, w poſlenich ljetach nastatemu akzijowemu towarſtwu ſami pschivobročichu, abo psches wulke lubenja pschivabici dachu. Mnog drje buchu na tymle puežu ſ lóhkim k bohatym ludžom; ale mnog tež jara ruce, jelijo niž k proſcherjam, tola k ſiebanym a ſludanym. Bes tym, ſo njetko tamni pschego ſnowa pschirycju a wabja, wostanu tucji poſleni tež tehdem bojaini a newjeriwi, hdvž to jenemu besdwjelnje (dokelž dopokafanemu) wjestemu a ſo derje danjazemu pschedewſacju placji; haj licžba dwjelowazych a bojaſnych na podloſtu wottraſhajzych podawkom a dobytých ſrudnych nashonenjow, je najwetscha. Njetko po taſkim ſ jenym pschedewſacjom, ſ jenym pschedproſchenjom k temu psched ſjawnoscej ſtupicj, neje ničio lóhke, haj to je ſwailiwoſc; a ſchtož hebi to ſwieri, dybri pschibotowany byc̄ na napady ſe wſchich stronow, husto ſproſteho a niſkeho waschnja; hanenje a wobſtorzowanje newuwoſtané, bórky ſchicji ſo na jebanstwo a wſcho, ſchtož je temu poſdobne. Wuweduje ſkóńčenje taſte pschedewſacie njeſhto newſhjedne, njeſhto dotal neſnate, ſaha taſka myſlička, taſte wunamakanje atd. vo ſdacju do kraja baſtom a baſnicikow, jelijo niž do džiwov; abo pschima ſo ſkóńčenje psches to njeſhto dawno wobſtejaze; abo ſchloždi ſnadž ſo ſ tutym mate‐rialnemu dobyſkej jenetliwych remeſlnikow: potom ſo wſchitko ſpytuje, trjebne ſjawnne dowierjenje ſahnacz; a wſchelazy mineurojo ſo k temu wobſtaraja a husto droho dobuđeja: jow wobſbie je kódy ſrjeđi dobry doſcji!

Wſchitke tute ſhodjenki je akzijowe pschedewſacie, ſe ſlodžisnow rum wudobycj, wot sakſkeho knejerſta patentowane wunamakanje piwarskeho miſchra G. Nowaſka we Kamenei pola Budysfina, hžom pscheschtō; a jemu je njetko nelohſi, a tež wazny nadawom ſtajenj, psches wopravdžite wuwedjenje ſo w blijskim čazu eſteks ſejniž wot wſchego, ſejniž ſu druhy ſjawnje a ſtryje wunamakanja a woſebje tež jeho wunamakanje wobſtorzowacej pytali, a psched ſwjetem ſebi trjedne (a wjeſeje tež ſaſtužene!) dowjerjenje ſawjeſcicj.

Hžom njetko — to k ſmjerowanju a k nowej nadžiji dalsich akzionarow! — kuri ſo w mjeſtnosćach fabriki, na wſwczerskej droſy čj. 25. tudy, wot 5 dnjow ſem wuhēn, maſchina a ludžo ſu, pod naſvedowanjom k. Rovaka, djetelawi a koprowe truby wudawaja naſch ſe ſlodžisnow tudomneho „Felsenkella“ dobyty, kryſtalohwjetly 10—20 gradowny alkohol, rektifiziowany 50 gradowny ſlodžisnowy palenz (Nordhausenſtemu jenemu jara podobny) we bobatej mjerje, wo cijim je ſo pišar tuteho ſam pschedokafat a ſe ſwojeſte ſtrony — bycne ſam wobſedjer ſpritovoje fabriki nebył — polne pschedwiedženje dobył, ſo ſo pschedproſchenym wobbijelerjam akzijoweho towarſtwa ant pjeſt ani próčh bes wocij ſak neje; a to teho dla niž, dokelž je ſo wſchitkim akzionaram niž jeno pschitup do fabriki dowolik, a tež dokelž ſu cji ſam ſ djiela k temu a k pschedokafanju, ſo je to newjerjomne a podwjelowane tola wjerno, pschedproſcheni byli. K temu pak, ſchtož ſmy jako neſaſwecjenz wibjeli a roſſudjeli, pschedam ſiſcieje wjeryhōdne wuſhudženje nashoneneho chemika:

„Tuto pschedersacje wjescje berje so sadani; a budje tež tehdom djasomne, hdyz towarzstwo jenož abo tola htownie spritowu fabrikaciju w ruzy sdjerji!“ Psihi tym nochzemy tym, kiž so wopravdze sa tu wjez, s akcijemi abo bes akcijow w faku, sajimaſa, wjernie wunoski dotalneho schtyridziesiho, wschelakim pscheterhnenjam a sadjewanjem podlegazeho wobdzielanja sdjeriec; wone dyrbja smjerowanje a nadziju podacj. W prijenich 5 dnach, wot kotrychž so prijeni dla nedospolnych, s džela jara woblikodzonych (doſek predy hžom w jenei spritowej fabriky trebanych) pschiprawow ani licicž nekime, bu 70 fozow sklodzinyow pschedzeliacych a s nich njehdje 5 eimerow zile cijstego, mežnega, tola mile a lubosnie sklodzajeho 50 gradoweho cognaca, kaj tež 27 eimerow 10 grab. i utera dobyte. Esu-li tute prijene 5 džielanske dny s dobytkoj abo s schodje? To móže ſebi kódy Schulſki hólz woblicicž; a ſchto fabrika, hdyz budje doſpotnje ſrijadowna a nesadjewanym hžodje, po dobrym mjenenju pschineski móže, to namasach bes Hodana Riesy, hdyz jo jenož namasacj — chžesekh. Doſek, wuhlađy ſu naſljeſeſe; dohlađy a pschepofaſanje, ſo wſcho jow prajene žane hole rycje neku, nech ſebi kódy, kiž ma sprawne intereſsy na tym, ſe ſwojim ſociomaj na mjesce dobudje; pschetov: Schtož wóćko widži, wjeri wutroba! — Hdyz pak ſtencjne piſat tutych rynckow na ſwoju cijesci wobhwiedſja, ſo ſwoje pero dla „humbuga“ (iebanſtwa) do tinx netunka, a wele mjenje ſa penecu piſche, ale jenichy dobru wjez wulfte ſajecje ſpiciovacj chže, nech jeho ſłowa ſmjeruja, ſchrabla a ſnadi hiſtce ſa tu wjez dobudu; a wón myſli ſwjetſteſci, ſo budja ſo jemu cijiskami, kviſi psches jeſs zile neſtroniske rynckli nucjeni widjeſz dyrbeli, ſo hiſtce ſjetko temu pschedersacju pschiwobrocjey a we niž dothim cjaſu ſo djaſowacj budja. Wo podendzienach a wunoskach bližiſtogo cjaſa — ſamo hdyz ſu pschecjivo nadjeſcu nebožomne — budžemy, jeliko redakcia tutvih liſtom dowoli, dale jenož wjernie roſprawny dawacj.

Drewowa ankžia.

Sredu 28. deſembra t. l. dyrbi ſo na Rakečjanſkim revojerje ſlabje a ſylniſche twarſte, wojnarske a palne drevno na ſchomje na pschedzowanje pschedersacj.

Kupowario chžili ſo rano w 9 hodzinach w ſorčmje w Nižej Wſy pola Rakež nutſnamasacj. **R. Welz,** wjſchchi hajniſ.

W Rakečach, 17. deſembra 1859.

Drewowa ankžia.

Wutoru, 27. deſ. 1859, dopodnja w 9 hodzinach, budja ſo na ſublje č. 8 w Komorowje pola Kluffcha njehdje 100 ſhójnowych ſtejazych loſow, w bliſteſci dróhi a wſy, na pschedzowanje pschedersacj. Žiane twarſte drevno je pschiwóda. Pschedewanje stane ſo pod tym wumjenenjom, ſo ſo hžom na dnju termiſe malickeſci na kódy loſ wotplaciſi. Chromadženje je w cijile 8 tam.

Korla Gottlieb Bergmann.

Moje dawno ſnate a woſtebie dobre

Buſhe droždže

poſtacjami ſaſo najnaležniſcho k prijedſtejazym hodowym ſwiatym dnjam. Bes tym, ſo njetkoſti druhu droždjeſchedawarjo w lječju lohkeho ſtajenja a poredkeho woteberanja dla žane droždje uimaja, pschedewam je ja ſtajnje a poſlujuju tak tež zile ſwojim ſerbſtim pschedzelniſam ſ naſcerſtwiſchimi a naſljeſchimi droždemi k tykanzam, blinjam a drugim pečenym. Težo dla nadzijam ſo ſdobnje, ſo budja je pola me kupowacj. Tež wſchitke druhe twory k pečenju budu ja jim dobre a tunje pschedewacj. To wſcho k pschecjelnemu wobfedzbowaniu porucjejo proſchu woſhate wopytanie.

W Budyschinje, 1. septbr. 1859.

NB. Te ſame twory ſu tež w mojej klamarni w Maleſchezach k dostacju.

J. G. F. Nieckſch,

na ſerbſkej haſy psihi móromaj.

Aufzia loſoweho drewa.

Na rycerſtville we Wutolejizach, nedalo ko horsaſtich miefow, budje ſo ſchtwórt, 29. deſembera, wot rano 9 hodzinow brjeſowe a wolschowé drewo, w njehdje 40 loſach, na pschedzowanje pschedersacj. Wumjenenja budja ſo predy aufzie woſiweſcz.

Na poſtinanije.

W porucnoſci herbow neboh ſneda rycznika Marckzi tudy ſadam ſebi wot wſchitich, koſiž ſu poſlenschemu hiſtce hſosty winoſci, ſo bychu je hnydom ſaptačili a na mne wotebali.

W Budyschinje, 1. deſembra 1859.

Ad v. Moritz Ehrig III.,
na wulſej bratrowskej haſy čo. 117.

Wopravdžite Pfalzſke zigarry,
jara dobre a wotlejane, 25 ſchuk ſu 38 now. a
100 ſa 14 nſl. porucja **Emil Förster,**
psihi garbarskej wrotach.

Wosjewenje.

W Bolborzach č. 19. je khejnissa živnosti na pschedan. Twarenja su zyle dobre, psihi tym je rjana ſahrova ſahroda a 5 körzow pola, bes wumenka a ſtora bes renty. Hein a.

Bal ſ hubžbu 16. bataillona
budje drugi djen hodow w hōſcenju w e Buſer-
zach, k cjemuž pschedejnje pschedeproſchuje

Lehmann.

— Jedyn ſtjenſ ſo k nowemu ljetu pyta
na knegi dwor w Ricjinje pola Bufež

— Žena khejza na dwiemaj ſchoſomaj ſe
ſahrodu, 21 prutow wulſej, je pola Han-
drija Bjetſcha w Jenkezach na pschedan.

Džwočanje serbske evang.-luth misioneſe
towarſivo ſmijeje jutſje ſa thđenj, jako nowe ljetu,
popołdnju w dwiemaj hōđinomaj ſhromadiſnu.

Pjetr Mionk, višmaſedjer.

Mjeto je ſtajne w Smolerowej knihaſni,
pola knihiwafarjow a pola pschedekupza kn. Jakuba w Budyschinje ſa $2\frac{1}{2}$ nsl. k doſtaču:

**Pschedenak abo
Protyka ſa Serbow**

ne ljetu 1860.

NB. Kneža wucjerjo, flamario na wſach, a ſyła
wſchuzi tajzy, ſiž chzedja protyku dale w
ſwojich woſadach a woſolnoſejach pscheda-
wacj, doſtanu ju po duzentach pola kn. pschede-
kupza Jakuba, a to ſkodn duzent ſa 24 nsl.

Tunje ſerbske knihi na pschedan!

W Smolerowej kniharni psihi bohatych
wrotach, kaž tež w flamach kn. pschedekupza Jakuba
na kamennej haſy w Budyschinje, ſu tele knihi
ſa pschedejenu placijſnu k doſtaču:

1. Lubenskeho ſchtyri prijedowanja; wužitny
kwashny dar ſa navoženjow a newesty.
Placijſna 4 nsl.
4. ſerbske Horne Lujzy atd. $7\frac{1}{2}$ nsl.
6. Ribowczenjo (powedanje); $2\frac{1}{2}$ nsl.
7. Dobrom, djiwy a ſudy Bože na iſraelſkim
džieciſimi; wopisanje Kanaana atd. 5 nsl.
12. Selenſta, I. dijel, 4 nsl.

22. Selenſta, II. dijel, 5 nsl.
14. Wumenſat (powedanjeſko). $2\frac{1}{2}$ nsl.
15. ſadowa knižka (jara wužitna ſa wobze-
djerjom ſadowych ſchomow), 18 now.
16. Wotroha ſrala Jana, $2\frac{1}{2}$ nsl.
17. Boja kraſnoſci w ſtrobje; I. dijel, $2\frac{1}{2}$ nsl.
23. Boja kraſnoſci w ſtrobje; II. dijel, $2\frac{1}{2}$ nsl.
18. Nadpad pola Bufež (ſe ſydomlijetneje
wojay). $2\frac{1}{2}$ nsl.
19. ſobudat na pucj psches ſiwenje; 2 nsl.
20. Khrystos Kolumbuš abo wunamakanje Ame-
riki; $2\frac{1}{2}$ nsl.
21. Biblijſte ſlawiſny (ſa ſchulje a dom), 10 nsl.
25. Nedjela, $2\frac{1}{2}$ nsl.
26. ſerbske baſnje wot Seilerja, $2\frac{1}{2}$ nsl.
28. Možobny dar ſa ſchecijianow, $2\frac{1}{2}$ nsl.
30. Spjewy ſa ſerbske ſchulje, $1\frac{1}{2}$ nsl.
32. Kſtiune wojny, $2\frac{1}{2}$ nsl.
34. Choralbuch, $2\frac{1}{2}$ nsl.
35. Serbske přiſtowa, zběrane wot Jakuba
Buka, 3 nsl.
36. Časopis towarſtwa Maćicy Serbskeje, 19
zeſiwickow; poslenje tri po $7\frac{1}{2}$ nsl., prije-
dawſe po 3 nsl. 8 now. Štož prjene 16
zeſiwicki (2 zwjaskaj) nadobo kupi, do-
ſtanje je za 1 tol. 10 nsl.
37. Protyki ſ ljetow 1856 — 1859 po 2 nsl..
ſa 1 exemplar.

Wſchiske tele knihi, ſiž ſo jako pschedejne dary,
n. psch. k božemu džieſcu, jara derje hodja, moža
ſo w partijsach hifcje tuniſcho doſtač pola kn.
pschedekupza Jakuba, knihofladnika a poſladnika
Maćicy serbskeje w Budyschinje.

Zańdženu sobotu žita w Budysinje płaćachu.

Kórc.	Wyšsa.			Nižsa.			Srjedžna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Pschedeiza	5	15	—	4	15	—	5	5	—
Rozka	3	22	5	3	10	—	3	20	—
Gejzenen	2	27	5	2	20	—	2	25	—
Worž	2	5	—	1	25	—	2	—	—
Gróch	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Woka	4	5	—	—	—	—	4	—	—
Đejepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahly	6	10	—	—	—	—	6	5	—
Hejdusčka	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Wjerny	1	—	—	—	—	—	—	25	—
Kana butry	—	16	—	—	14	—	—	15	—
Kopa ſtomy	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Zeut. ſyna	—	25	—	—	—	—	—	20	—

Dowoz: 2293 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž majas o wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci 6 np.
Štwortlētna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7 1/2 nsl.

Císto 52.

31. decembra.

Léto 1859.

Wopjedijecje: Sserbam. — K nawedzeniu. — Swjetne podawki. — Se Sserbow: S Budyschina. S Matyeh Debhez. S Kotez. S Videstez. S Dreczina. — Szuduisse dopižy. — Dopižy. — Dopis XXV. — Pschilopk. — Spjewy. — Nawjeschtuit.

S s e r b a m.

Nasche **Serbske Nowiny** budžeja tež na nowe ljetu wukhadzecj, a to w trochu swetschenym formacie. Postup k ljepljivemu wostane nasche hežlo a prošnym teho dla, so chyli Sserbia tute swoje nowiny kaž psches bohate woteberanje tak pičes pilne dopižowanje se swojeje strony podperacj!

Shto dha pschinieskej Wam nasche nowiny? Najpredn wschitke wukasj a roskasj, kotrež so po czischowym sakonju wosjewicj dyrbja. Dale „Swjetne podawki“ abo wažnische djeniske a politiske nowinki, s krótką a stroemlivou powedane, druhdy tež w sawodnych artikelach rošjaſnene. — Rubrika „Se Sserbow“ wostane w swoim prawje a chzemy woſebje jow dospolnisci byč hacj druhe nowiny we Lujizach. Spomnimy pschi tym, so serbske prawo sastupnjemy a žo žaneje druheje strony nedzeržimy dygli sertiskeje, a so ſu nam teho dla dopižy s katholſkich wžow runje tak witaue kaž s evangeliſtich. „Pschilopk“ poda kóždy tydženj nepolitiske nowinki, ſtudne a wežole podawki. S czasami ſdzielimy „Dopisy“ ſe wſchelakich stron, dale wužitne wjezy, ſa dom a hospodarſtwu“ kaž tež wſchelake ſpjevy. Na pschisprawne pravniſke a uazionaloekonomiske dopižy nesabudzemy. Snatej muzej Hans Depla a Mots Tunka budzetaj ſo tež ſaſo po Sserbach roſhadowacj a ludzi ſchrjecj. Wyſte teho pschiniesemy wſchelake powuczenja ſe ſemjopiža (woſebje ſ krajow, w kotrychž ſo wojna wedze atd.), pschirodoſyta atd. Skončnje pschinieske nasch „Nawjeschtnik“ wſchitke jemu pschivoſkane wužitne naſwiesktki ſa ſupowarjow a pschedawarjow atd. Dokelž ſu nasche nowiny po zvlach Sserbach, tež w Delnej Lujizy, roſhjerene, móżemy je k wosjewenju nawjeschtikow kóždemu ſ dobrym ſwedomiom naleyuje poručicj. Na ſaſywidženje! Redakzia.

K nawedzeniu.

Egi ſami czesczeni woteberarjo Sserbskich Nowinow, kotsiž chzedža ſa ne na vrijene ſchtwórtljetu 1860 do vrijeka placicj, nech njetko 66 np. we wudawařni Sserbskich Nowinow wotedadža. Tež prošnym tych ſamych, kotsiž ſu nam dljesci čaſ ſenesy ſa Sserbske Nowiny winoſci, ſo bychu nam ſwoj dolg wjeſeze borsy ſaplaczicj chyli.

Redakzia.

Śwētne podawki.

Sakska (Saxska). Ministerstwo prawa a chze s czašami psches swoich radzieczielow jenotliwe śudnistwa pschehladowacj dacj; tola s tym nadejbowanie psches wotwołanski śud (Appellationsgericht) sbiehnene neje. — Zelesniſſi direktor F. Netcte je wot trala rycieſſi fchij Albrechtoweho rjazu dostal. — Wot 1. januara 1860 mōjeja so konje ſaſo psches złonku meſu pschedawacj. — Sakska 3. iſeſdiſki regiment, dotal s cjiemnoczerwonymi wuhortami a thornarom wujnamenem, dostane pecza nietko czorne s biełym wobſchwimſom.

Pruska (Pruska). Nowische powesje praja, ſo ſo ſ tralom ſaſo biale poljepſchuje. — W Schlesyntſej ſo ſkótny mór roſſcherja. — Ministerſtvo ſnūtskomych wosſewia, ſo ſmiedza konje ſaſo psches złonku meſu ſo pschedawacj.

Rakusk a (Rokuſka). Wofolo Chrudima a Boleslawy w Czechach je ſkótny mór wudyril. — Wójsko je dla pschitupenje mnogich dobrowolnikow wulke doſcę, taf ſo teho dla poſhjezorowej woli bliſſe rekrutirowanje wypadne. — Nekotri wyſezy ſemienjo, tij ſtatne ſlužby ſtaſtawaju, ſu wuprajili, ſo chzedja wot nietko darmo ſtužicj a tak krajeſ ſpenyſ ſalutowacj. — Werch Metternich w Parisu je wažnu porucznoſcę doſstat, dyrbi ſebi wot franzowſkeho knezjerſtwa roſſtajenje jadacj, ſeli tuſe myſle ſ kniſu: „Le pape et le congrès bonuſ a ſongrej,” tij ſo ſa to wuprajili, ſo dyrbi ſo bamujeſ ſeničzy mięſto Rom wotſtajicj, wſbitkon druhi kraj yak pscheziwo dotalnym prawam wotewſacj. — Swiſteſci ſo praji, ſo je ta kniſka wot jeneho Napoleonoweho pscheſciela a na porucznoſcę thjezora piſana, runje kai nazhetniſcha „Italſka a Napoleon III.” na kotoru italſka wójna ſeſjehowaſche. Nedostone-li Rakuska ſpodbne wotmowlenje, ſnabj jeſe wotpoſtany hrabja Rechberg hiscjeſ ſak bory do Parisa nepojedje.

Francowſka (Franzowska). We wójsku ſo wſchelake pschemjenenja ſtaſtaj: artilleria budje roſmnožena, cjeſka kavaleria pak, tliž daloſko noſchazych tſelbow dla mało pomha, pomeniſchena. — Schwajcarſka ſebi tež pschitup na ſongreſ ſada a budje pschitupſczena, hdyz budje ſo mo neutralicje pschimesowazeje Savoyskeje jednacj. — W Romagni ležaja mala republika San Marino w ſotrej agentojo ſa Sardinſku ſtuſija, ſe hrabi Walewſkemu memorandum pscheſ podala, ſotrej wón ſongreſ ſchepoda.

Jendželska (Jendželska). Na ſejmje jo- niſkih ſupow, ſotrej pod jendželskim ſakitom

ſteja, je wulka nespokojoſcę pscheziwo jendželskemu kommiſarej ſo volkaſala.

Italska (Italska). — Nakhwilny regent Buoncompagni je w Bologni powołanje wu- piſal, w kotorym pschitupenje młodjenow ſ wójsku ſebi pscheje. Wón treba hiscje 20,000 muži, ſo by ſebi njeshto ſwjericj moht. — W Romje je ſiwenje pschezo straschnische, tak ſo tam lietaſ ſkoro žani zufy neſchindu. Franzowſki general je wondy 100 dundakow do Franzowſkeje wotwieszej dat. — Djen 22. t. m. je Buoncompagni do Florenza na wopyt pschijek a tam ſara ſwe- djenſzy powitaný byl. — Franzowſko ſo ſ Lombardſkeje w symje nehibaja. — Po najno- wſtej powesjeſ ſu we Florenzu ſe Sardinſkej jara nespokojni.

Spaniſka (Schpaniſka). Králowa je prynjeſſnu porodzila. — W Marokanskej je ſchpaniſte wojsko dotal 40,000 muži ſylne, ſ kotorych može — doſek dyrbja ſo wſchelake mięſta pod ſtraju wotſtajicj a doſek ſkody djen nietko niehođe 100 na cholera ſkori abo wumre — jenož poſoza do bitwy hieſ. Lichwo psched Geutu je wulſich deſhejow dla powodzene. Wuci do Tetuana, kotoru dyrbja ſebi haſke mutunaci, je žaloſnje wobcejny. Tola wſcho ljepe pondje, hdyz tam wotmyſlene druhe 40,000 wojskow ſo doſewe. —

Rusoſka (Ruſowſka). Abdachew, kotsi ſu ſo Ruſam w Kauſaſu poddali, je ſ zyla 100,000 ludzi. Tamniſchi ruſi nawedowar, general werch Barjatinſki, bu ſ pólnemu marſchallej powyſcheny.

Ze Serbow.

Z Budyſina (f Budyſhina). Fn. aktuar Bernhardi tudy je jaſo oſſessor do kral. ſudniſtwa w Stollbergu pola Chemniſzy pschebadjeny. Na jeho mięſto pschindje fn. aktuar Fleck ſe Stollberga ſem do tudomneho ſudniſtwa. Wo- boj ſo ſ nowemu lietej pscheſznetaj.

Z Budyſina (f Budyſhina). Schwörk 22. t. m. bu w tachantskim konſistoriu dotalny can. cap. scholasticus, R. J. Hoffmann, na kantorat powyſcheny.

Z Budyſina (f Budyſhina). Djen 22. t. m. bu fn. aktuar Wehla tež pschi tudomnym wofreſnym ſudje ſa herbskeho tolmacjerja poſtajeny.

Z Małych Debſec (f Małych Debſez). Šredu psched tydjenjom, na kotorym dnju bje

żałostna sujechwiejenza a wulka syma, wrócił
śo weżgor pośdzie półenk Petschka i wosom a
kónimi i Budyschina hem domoj. Psihi nim
bje wjestr Michał Lehmann i nascheje wky, tiz
psychiwósnika cijenesche. Dofelz mjeiesche Petschka
drewo na wosu, dha dżesche Lehmann ja wo-
som. Jako bjeschtai hacj na kopowz bes tudy
a „Schlepej” psychikoj, wosta wós w śnijehowej
szepi tssazy; Petschka nemoże wujscę. Teho
dla bje nusorowany, konje wupschahnyz, wós
stejo wostajec a se żiveniom trachnemu wedrej
cijeknycz. Lehmann chyrsche psihi wosu wo-
stacj, Petschka pak cijenesche, jako bje Lehmannie
psychiwósk: pój, pój!, so i kónimi wotendje,
mjenjo, so Lehmann to same cijini. Jako na-
sajtra Petschka i wosej psychindje a jón se śnijeha
wusypowachu, namkachu Lehmannia (tiz bje, do-
felz hewak picz a nerodnik, khjetro schyatnje
swobolekany) spodn wosa sawjeteho, smersneneho a
prosteho. — W tej samej noz bje tež Flama
i Debęz, so na dompućju sabludziwschi, zyku
noz wokoto bludzik a szbi psihi tym stawy, wo-
szbje nohi, swosabit. Na pucju wot Budyschina
hem pak biechu mnohe wosy w szepiąch tssazy
a leżo wostate.

Z Koteč (i Kotec.) Każ bje hijom we
cijiste 51. tutych Nowinow spomnene bu prijenju
nedjelu adventa tudy nowy farar f. Rychtar do
swojego lastojinstwa sapokasany. Tale światoc-
noz bu pak na tole waszczje wobendżena.

Bo krótkim swonenju rano wokoto dżewecjich
poda so derje sriadowany cjah i farsteho dwora
do Bożego doma, kotrej schulsse dżieczji prienich
klaszow spoczinachu, kotrejż wedżenje bjesche f.
wuczer i Wozyna lubosnje na so wsał, dofelz
mjeiesche nasch f. wuczer ión cjah psihi lastupenju
do Bożego doma i byrglemi powitacj. Sa
schulskim dżieczimi dżiechu gmejszy priodikstejerjo,
shebjetarjo a ryhtarjo nascheje wošady, na to
f. śudniſki hamitman Käufer i Wóšvorka, na
boku f. smierz i Heiniz nad Wichomami, kotre-
muž bjesche nasch f. kollator i Hainiz swoje
mjesto psihi tutej skladnoſci khorosze dla poruczit.
f. Rychtar na boku f. duchnomneho Möhna i
Bukę, kotremuž bjesche sapokanski hamit hijom
tseczki króž pola naš w Kotecach poruczeny. Jako

bjesche nowy f. farar swoje mjesto psched wolta-
rjom wsał, f. hamitman Käufer a f. namjestnik
kollatora pak sboka teho sameho, podachu so
ryhtarjo, gmejszy lastuperjo a shebjetarjo na
swoje mjesta, dżieczji pak na khór. Bo wuspje-
wanju prieneho khjertuscha stupi f. farar Möhn
psched woltar, hdzej wón tón światy skutk i
wutrobnjej modlitwu na kolenach spocja a na to
na woltarju iara napominaze ryczu i nowemu
f. fararej a i wošadje dale wedzisze. Jako
bjesche wón tu samu hijom we duchapolnych šlo-
wach tak wedł, so so wošomknenje psychiblizi,
hdzej mjeiesche so sapokasanje statc, bu f.
hamitman Käufer na to sfedzbliveny, so by njetko
dokonjał, schož jeho hamta je. Ma to bu nowy
f. farar wot neho na psychisahu, psihi jeho
sapokasanju do kaplanstwa w Kluschu
wot neho wotpotojenu, fedzblivu sejneny a tež
hischce hewak we wschitkich wobstaranach we
hamczi jara wutrobnje i śwjernosczi napominanu,
tak so so nam ſda, so to hewak psihi runych
skladnoſczech se strony śudniſtwa we tajkeſ pol-
noſczi hyscheli nejšmy. To wschitko se strony
śudniſtwa sta so pak wnjemskiej ryczi. Ma to bu
wošada wot f. fararia Möhna na to fedzbliva
sejnenia so je njetk tón skutk teho sapokasanja
dokonjanu a powita njek sapokasaneho jako
noweho fararsa w menje wošady, ryciesche tež
hischce niekotre słowa a wobsanku śmijatoc-
noſc i zykej wošadu na kolenach, i jara wutrobnjej
modlitwu. Ma to bu sało khjertusč spiewany a
po njeſotrych schueckach stupi nowy farar f. Rych-
tar i wošpiewaniu na woltar a prijenja Boża
ślužba fa neho pola nas sapocja so a djerzesche
so, kaž hewak pola naš waszczje je.

Nasch Boži dom bjesche psihi tutym radost-
nym a weſylym śwedżenju móhrez pschefelneny
(tola nebje so tón króž żane woſebne wupysche-
nie stato) a kójdy femscher poda so po dokonja-
nei Bożej ślužbie weſyly a radostny we duchu
do swojego domu; my ſmy tež woſebje wot
zyskich wophtarjow nascheho śwedżenja wulku
spokojoſoz i naschimi byrglemi hyscheli, kotrej je
szbi nasch f. wuczer Michał hacj nadalsche fa
swoje penesz i tymi so predy we Wóšvorskim
božim domje namakazymi byrglemi wuporedzecj

dak a schtož je so wošebje tak derje radžito, sožko zyla wošada k wulsemu džacej pscheežiro ſ. Michalkei nuczena ſacžuie, dokelž ſu naſche Bože ſlužby psches zo tak jara vorenſchene. Wóh ſuby knes ſpožej pak naſchemu nowemu k. duchom-nemu dolhe ſímenje a dobre ſpodowranje bes naři, ſo by tu naſch Boži dom ſaſo tak borsy woſhyrocjenę neſtał, kaž ſo to hac̄ dotal tak husto ſtało je.

Z Budestece (s Budestez). Patoržigu doſta naſcha woſkolnoſej liſtový ſaſchajſi, kotrež ie pschi ſerchowowej muri pschibity, tak ſo ſchulſte džecži kaž tež ſemſchihodžerjo pschi ſkladnoſcji ſwoje liſty woſpoloſcji moža, kotrež ſo tudy ſóždy djen c popoſdnuju psches liſtynoſcherjow (liſtovníkow) do mjeſta woſnoſchuja. Kneſei poſtimiſtrey Krauſy ptao ſo ſ tým naſch najwutrobnischi džaf, ſo je tak požadanie zykle ſoſkolnoſeſe dopelnit.

Z Drječina (s Dreczina). Tudy mamu nadjiſju na woſtrycie biunizorých podkopów. Hdyž ſo naſcha nadjiſju dopelní, wo tým dalſiche po- weſeſe podam. — Schtož cheze ſo vjeſtne pouz- eči, pscheežitaj ſwjeru naſtarck „Dreczinſka bru- dgia“ w dženſnichim Měs. Přidawku. Red.

Sudniſke dopisy.

Wot woſreſneho ſuda w Budyschinje buſchtai ſazujenaj ſ. deſembera hadreſeſchobjerat Jan Fröda ſ Noweje Wsy pola Huſti hroženjow dla do 3 mjeſazow jaſtwa; a b., Madleno jen. Doſtoma rodž. Pechez ſe Židova padučtwa dla do 1 ljeta arbeitshauſa; wot lubiſkeho woſreſneho ſuda pak c., 16. deſibr. Ernst Wylem Schäfer, 26 ljet starý, ſ Weigsdorfa pola Žitarov dla dželania falſchneho wechſelu a ſebanſtwa ſ nim do 2 ljet 8 mjeſazow zuchthauſa, a d., 20. deſibr. dželaczer Gottlieb Daniel Albert ſe Spremberga dla ſpýtanego wurubenja zwanknowſkeſe pôſtel- niče do 6 mjeſazow arbeitshauſa.

D o p i s y.

Z Biskopie (s Bifkopiz), 26. deſembera. Čudomniſche žónſte towarſtvo je wſchilke 30 džecži woſledžbowanskeſe maleje ſchulje ſe wſche- ſakimi barami woſdžielito. Teho runja doſtaču 24. we ſali tſelernje 169 ſhudyh džecži wulſtu

wobradu, menujzy ſuſknie, ſholowy a jecži, ſak tež wſchelake druhe malicſofeſe, ſamo penefy; 20 tutych džecži bje žónſte towarſtvo woſdarito, 176 pak knes ſuſelnik Hermann, kotrež blesche k temu wulku móſheni miejž dyrbiat. Čeſež a ſhwalba jemu, kotrež liſta, kaž tež druhe liſta taſke wulſte weſelje ſhotowa. To ſwedjeniſte woſdžienje tutych darow, pschi kotrež ſ. wuejč Pacher psches wutrobu a hnuiazu ryc̄ na ion najdraſniſchi dar, nam k rumoženju wot wózta dele poſlany, poſkaſowasche — we tym psches o ſwječi ſybolatich ſchomikow roſjaſnanym ſalu — pscheſraſniſche wutroby džecži a pschitomnych.

Dopis XXV.

(Prawiſniſti, ſa hoňtwerjow a druhich)

Luby! Tu ſy w poſlenim dopisu na ſonku ſam najwajniſtu winu ſpoſnał a wuprají, to- trejež dla to neřeje, ſo by ſóždy ſam na ſwojej lejomnoſci honit a tſielat. Rewidzijch w nei tež hnydom to woſphlađanje, kotrež knejerſtvo ma, hdyž ſaſaze, ſo ſóždy na ſwojim ſam honic a tſelec neſimje? Neſpoſnaieſch, ſo je ſaſo ſhromadne ſboje a derječie, ſo je ſiawna, ſhromadna ſehernoſcji ſa ſtrowoſcji a ſímenje wſchilich druhich, kotrež knejerſtvo wođi, hdyž jenož nekoſrym hoňtvič a tſelec dowola, niz pak ſóždemu ſamemu na ſwojim, hdyž by tuto „ſvoje“ husto jenož körz abo bjerſk körza role bylo? Ale niz jenož ſhromadna, ſiawna ſeher- noſcji ſa ejeto a ſímenje rajsich, kotrež nebychu ſami hoňtwili, ale tež taſama ſehernoſcji ſa- mych hoňtwerjow bes ſobu, kotrež runje tak derje kaž tamna ſhromadne ſboje a derječie wuçinja, žada ſebi tu wjeste mesy a pomjery a nedowola ſo by ſóždy ſ tſielbu, ſ tutym ſa ſímenje a ejtoſcji tak lóhý ſchödnyh instrumentom, ſiž ſebi hižom wetschu wuſtoñoſeſ ſo ſhlađenju ſ nim a ſhutnoſcji a roſhlađanoſcji tſielza žada, woſolo wuſhov tſielat. Haj, neſteho druhe by bylo, hdyž by ſo ſwjerina ſ pôvprajowymi ſuſ- kami tſelec heđiſta. Teho dla ma knejerſtvo tež vjeſtne na to hlađacj a psches ſakonje po- ſtajicj, komu tſielbu do rukow da, mienujzy mu- ſtojnym a roſhlađnym, niz pak ſóždemu ſiſejzei.

— Dalszha, hdyż też mene ważna psychiczna k temu, so ho kózdemu wobśedżerej leżomnoścje dwuliczą nemoże, na swoim ham hontwiczą a tisieczą, ie ta, so ho swierina neby zgle fanaticzla a wukerenila. Pschetoż hdyż by kózdy hontez smiekt, dha by swieriny bóry cziscze, kóz był. A to sa krajs a lud nemóże wscho jene bycz. Hontwerjo pak bychu tola wokoto bjeħali, hnanu ejim bôle, ejim menje bychu swieriny nadeschli. Niekotryżkuiż, fotremuż to newuneše, by senoż po hontwicje bjeħak a psches to wscho druhe, swoje džielo a powołanie, swoje hospodarstwo sakomdžit; woħebje by też ratarstwo wele schfodowało. A to sa għidu krajs a lud, sa jeho shromadne sbożja a derieħicje też wscho jene bycz nemoże. Għaj, wschitke telej psychicziny fu hebi teho bla jaðale, so je krajnej knężerstwo w swojej staroſći wo shromadne sbożja a siawnu seħernoscji psches politiske sakonje we wuvedjenju a trebanju hontskeho prawa wieste mesu a pomjeru postajito, kotreż kózdemu hontwiczej nedadża, ale tajs džielo jenoż niskotrym do rufow dadja, kotsiż je potom sa drugich hobbu wobstaraja. Taifha miera a mesa fu pak woħebje hontske worteku a pschi tħix postajenju se dyrbjata ho dale mesa postajiet, kaf wulsi wa kózdy hontsiki worteku s' najmenschu bycz, so hontwerjenje neby ani sa seħernoscji hontwerjow, ani sa shromadnu, siawnu seħernoscji aktu, iżek bħolne bylo. W Salfsej fu 300 akerow = 600 körzow, w Prussej pak 300 jutrow, kotreż ma kózdy hontsiki worteku wobpsħiċej. Schioż ma potajkim w Salfsej psches 600 körzow hromadu leżażej leżomnoſcijow smieje, nech je k hontwi staro-abo nowoipraweniy, ham na swoim honicż. Jenoż starospraweniy se dopuszczene, so moja, jeli maja 30 akerow hromadże leżażej potow a tukow, abo 5 akerow tieha a kerċow, kotreż pak dyrbja też w jenym kompleksu leżej, na tħix ħarru honicż. Maja wysche teho hischiexx druhe parzelje, iżi neħu tak wulke a s tammyni hromadje neleja, dha dyrbja so, jeli na nich hontwu leżej a wotpocżowacż dacż neħadża, snimi druhemu fuż-żonemu hontsikmu worteku pschisankuż. Taissi hontsiki worteku hodži so dale jenoż na jeneho hontwerja, pscheinacej abo wot jeneho tħallha wobtisselecti atd.

Wschitke tele a druhe podobne postajenja wobwusejja drje hontske praws w seho wuvedjenju a trebanju, niz pak civilne abo privatne prawo, iżi w nastupanju hontwy a swieriny wobstestu a pteċċi; menużu to prawo, so je hontwa abo swierina wurostik abo pschiwist leżomnoſcji na temu **psychiſtu**, fotremuż leżomnoſcji skuscha. So temu tak je, spōnajesx najljepe s teho, so, hderż też ham tisiecz a honicż neħmiesx, tola wujix wot hontwy (n. psch. hdyż je hontwa wotnajata, dan id.) po wulkoſci tvojix leżomnoſcijow eż-żejjex a beresx. !

Priłopk.

* Kaz wschitke hewerske džielarnie, tak czerpiące wschitke pichi wodach leżaze mlyny a bawmwe, pschibżernie w rudnych horach jara psches to, so je jara malo wody. Sa tamne neje horach na semi wody doċej, skotrejj by ho podsemista woda s' podkopkom wipumpax mohla. Tak je pschiſħlo, so fu tu a tam niskotre podkopki se spōdnej wodu podtepene.

* Niehduschi mjescajnski wucher Jul. "Böhl w Budyschinje, iżi w lječe 1849 sbieżfarstwa pla do Ameriki četnij, je mieno tam jako prejedač nedaloč New-Yorka 22. nov. wunrek.

* W Lipsku je na tamnischer universitete w tymże poliszcze 863 studentow (bes nim 647 Sakson), wot kotrejż 244 theologii, 273 iura, 167 medizinu, 10 chirurgiu, 37 pharmaziju, 88 psychiropsty, 16 philosophiu, 4 pedagogisu, 23 philologiu, 15 mathematiku a 21 cameraria studiuja. Woni dostawaja wucżbu wot 109 professorow, docentow a lektorow. Universita wobħedjet 37 twarenjow, bes nim mnohe jara wulke a krasne, iżi fu po zylym mjeszi rospħejjestrene. Rajwjażiż wokolo „Augustea“ w jenym kompleksu leżi, 38. so pschi promenadach twari. Też dwej zirkvi flusħatej k universitete, Pawołska abo universitatna, a Pietrowa, k Petrinumnej na pjetrowej haġi flusħa.

* Wola wyscheho krajnho ūda w Bescheje wiedje ho prozeż pschicijivo jenemu muzej swiżiċiċi riadomniow, iżi je wobforżen, so je w trigamii, to riefa: s tħidmi żonami na dobo w mandjejstwie ħiww byl.

* W Chemnitzu bu 7. t. m. s tamnischer Hartmanowej fabriki 149. lokomotiva, iżi je ho tam twarila, na dworniſčjej wotwiedjena. To sta so na wosu, do kotrejż bjeħu 18 toni sa-pscheinene.

* W Czechach hiszceje su lisey, kij moja so
prastare menowacj; zana sekera hiszceje tam ne-
ruba. Majrensche skuscheja Schwarzenberges swoj-
bam. Tu steja siedle, 150—200 stopow wysoke
a pschihodne tolste, tak so 30 bajnijow (lestrow)
drewa dawaja, sichtom pschi sichtomie.

* W Uswizy w Galiziskej sta so 8. dezbr.
pschi wohnju, kij tam wondje, to jalostne nesbozo,
so zyla swojsba, nan, macj a 4 djeczi, 1½ —
ljet stare, w plomenjach swoju hmericz namakachu.

○ S Nowego Yorka pishaja, so je se lodj
„Indian,” kij bje gie wo Liverpoola do Port-
landa wotijela, njezdje 70 morske milje wot Ha-
llifara rossashla a podnurila. Lodj storci na
statu. Wot 114 ludzi, kij na nej biechu, pschin-
djechu 24 w jomach wo jwienje. Cji drusy buchu
na brjosy wot rybakow wurubeni. Indian bje
wot jetele twarenj.

* W Charlestonje bu 2. dezbr. kapitan John
Brown na schaffoje pscheradu dla wotpraweny.
Won stroshcne wumre a biechu jemu w New-
Yorku mnosy pschihilenu.

* W Berlinje su w nozy 14. dezbr. pola-
jeneho skotnika s woknom won, fotrej biechu ros-
toscili, na 1500 tol. tworow franyli.

* Poisleni mameksa staronapoleonoweje khje-
zorskeje gardy je tamny tydzien w Melunje wumrel.
Abdalla d'Asbonne biesche so 1776 w Bethlehe-
mie narodzik a bje wschitse wojny stareho khjezora
sobu ejinit.

* Khmelowe jnje w ljece 1858. Bajer-
ska le dala 73,000 gentnarjow, Cechi 41,000,
Badenska 14,000, Würtembergská 6,000, Brauns-
schweigská a Stara Marka 11,000, pruska Pólska
15,000, Elsaß a Lothringská 16,000, Belgicka
20,000, Flandrská 500,000, wscho hromadje 696,000
gentnarjow.

† W Berlinje je wczera psched tydzienjom
klawny niemski wuchenz Wykem Grimm po-
dwjenedjelskej khoroſcej wumrel.

Spěwy.

Dželenje ljeta.

Kak bjezjich ty, o hnady cjaſo,
Tak jara ruce do tej wiecznosce!
Kak wulka krocjal tola ſaso
S tym ljetom bliże k naschom’ rowej je,
O! derje ſchtōz to prawje wopomni,
A pschego swoj cjaſ derje nałożi.

A hdyz my djenſha dokonſam̄y
Tež jene ljetu Bojej’ dobroth:
Dha hiszceje na ſad pohladam̄y
A tebe, luby Bojo khwalim̄y:

So twoja hnada, ſmilnoſci, dobrota
Te naš tak hnadnje we nim wodjita.

Hdyz hy nam tež we tutym lječi,
Swoj prut, kaj non tvm djecjom poſak
Dha nejšy tv noš ſwoje djecji
Ton króz wſchaf tola hiszceje poſkostal,
Hacj runje ſmy hnadij wetschi hrjeſchnizy,
Hacj tamny lud, kij bu tak khotany.

Tym, kotrychž pak je ſchijz, o Bojo!
A nesboze w tym lječe tyſchile,
Njech nowe ljetu nowe ſbože
A twoje žohnowanje pschueſe,
Nech ſa tu nuſu, ſchijz a nesbože,
We nowym lječe maju weſele.

Haj Bojo! daj ſo ljetu nowe,
Do ſotroh’i juſſie ſ Bohom ſupimy,
By ſbožomne ſa wschitlich byla;
Wo to we menje Chrysta proſhymy,
Nech Boja hnada, mier a ſednota
A ſbože we nim wschitlich pschewodja.

We nowym lječe žohnui ſnowoh’
Tež naſcheh’ ſrala a Joh’ zly dom,
Ach ſdjerz nam Jeſho hiszceje doſho
A wobarnuj Joh’ psched wschitem nesbožom
Nech ſa wscho cjeſke, kij Joh’ tyſchecſe,
Njeſt ſemu ſcjeſke ſbože, weſele.

Nech, Bojo, twoje ſwiate ſlowo
Sso do wschitich ſtronow dale roſſherja
Nech, jaſne ſwieczi, hdyej je cjaſowo
Hacj do najhorſoh’ cjaſenoh’ pohanſta
Nech pak, — to proſhymy, o Bojo cje, —
We naſchim ſraju jenje nehaſne.

Kij na klini tu ſedja ſboju
Tych ſdjerz, o luby Bojo, ponijnych,
Kij leža pak na khorym ſoju,
Tym daj w ſich nuſu troſt a ſcjerpliwoſci,
Daj ſiu tu riamu wjestu nadziju,
So hepe budje junu we nebju.

Ach budjny dobro, dha tež budje
To nowe ljetu dobre ſawiecie,
A ſetkajmy ſo jeno wschunje
Tu jedyn drugoh’ poſni luboſcie,
Dha wiesze, hdyz naſch cjaſ ſo pomine
Naſ ſbózna hmericz tam ſ nebju powedze.

Duz cjech njeſt, cjech ſe we Božim meni
Ty ſtare ljetu poſne pschefory,
My juſſie ſaſo ſweſeleni
To nowe ljetu ſ Bohom witamy:
A Boh tón luby knes daj, ſo by ſo
Nam wschitkim we nim jara derje ſchlo.
Pjetr Mlonk.

N a w ē s t n i k.

K r a j n o s t a w s k i b a n k.

Nowe dānske listna k sejehowazym hornolužiskim fastawnym listam, na termise wo
30. junia 1860 hacz k 31. dezembrej 1864 placjaze:

Ser. I. Lit. C. Nr. 1—1035.

” D. ” 1—2282.

Ser. II. ” A. ” 1—100.

” B. ” 1—450. 471—530. 571—650. 681—700. 1141—1200.

” C. ” 1—3630. 3731—3950. 4151—4200. 4501—4600. 5251—5700.

” D. ” 1—1690.

Ser. III. ” A. ” 1—75. 121—130. 151—410.

” B. ” 1—600.

” C. ” 1—3200.

wudawaja so na wotedacie wobieganych dānskich listow wot djenšnischeho w bankowym
pschebytku. — W Budyschinje, 21. dezembra 1859.

Direktorium krajnostawskeho banka fral. sakskeho markhrabinstwa Hornych Lujizow.
w Thielau.

K r a j n o s t a w s k i b a n k.

W 31. dezembrom 1859 wobiegenu koupony schiriprogenissich swipowiedjomnych, wot
1. januara 1855 wudatych fastawnych listow („Psandbriesow”) Lit. A. à 1000 tol. a maja
so nowe talony k kouponami wot 30. junia 1860 hacz k 31. dezembrej 1864 pola banka
sbiehnyci. Wschitzy ezi pak, kotsz swoje, w jich wobiegzenju so namakaze fastawne
listy sa hnydomne saplacenje w hotowych penesach bankej wostaja, dostanu

j e d y n p r o c e n t

provisijsje pschiswoleny.

W Budyschinje, 6. dezembra 1859.

Direktorium krajnostawskeho banka fral. sakskeho
markhrabinstwa Hornych Lujizow.
w Thielau.

D r e w o w a a n k z i a.

Ljetusche w ó l s c h o w e sbijomne drewa a
t h ó j n o w e wurubowane jerdze na s a t h o w -
s k i m a l i c h a n s k i m revjerje dyrbja so 9. a
10. januara 1860 w dolvich hromadach a steja-
zych losach sa hnydomne saplacenje schiröczins
kupneje placjistny, kajz pod wumjenenjem, kotrej
so w termi wosiewia, na pschebadzowanje psche-
dawacj. Kupzy maja so

pondzelu 9. jannara rano w 9. hodzinach
pschi salhowiskim kruwazym hacz, a
witoru 10. januara rano w 10. hodzinach
pola kobeluju pschi kschizu

senej. — Te khójnowe jerdze pschindu wutora na psche-
badzowanje. —

W L i c h a n j u .

S ch ö n a , hajnik.

P s c h e m i j e n e n j e b y d l a .

Mojim lubym Sserbam, kij su me hacz do-
tal se swojim češnym dowierenjom pocjescili, s
tutym najpodwolnišcho wossiemiame, so so moje
klamy wot 1. januara 1860 w husszej abo
žitnej hach w thieji kn. Fabiana (pôdla toczer-
skich klamow) snapshecja pschesupzej kn. Clemmey,
namakaja, a proschu, so chzli to mi dotal spo-
ejene dowierenje tež do mojeho noweho pschebytka
pschenescj.

A. R. Biesolt,
tsalski mischr.

W o p r a w d z i t e P f a l z s k e z i g a r r y ,
jara dobre a wotlejane, 25 schuk sa 38 now. a
100 sa 14 nsl. porucja

Emil Förster,
pschi garbarskej wrotach.

Sawjesczenje hypothekow.

Podpisana agentura wobstarza sawjesczenje hypothekarskich żadankow (kapi-taliow) kaž tež shromadneje płacisny wot leżomnoścōw (buskich wjezow: kubłów, žiwnoścōw atd.) pscheziwo schodzi a shubenju w subhastazijach, tehorunja tež sawjesczenje danje hypothekarskich żadankow pscheziwo komdzazemu, nerodnemu płaczenju we wojnskich a mjernych czaſach a pschijsa pschilubjenja k poſtadniyu sa wudolženje hypothekow. — Tu ſu tež wobſhernische proſpekty a sawjesczenſke wumjenenja kózdy czaſ k doſtaču. —

W Budyschinje, 5. dezembra 1859.

Agentura ſakſkeho hypotheki-sawjesczazeho towarzſtwia.

G. E. Heydemann.

Oscar Rosencranz,

ſłotnik a ſljebornik,

w Budyschinje na žitnej haſy,

porucja ſwoj tuby ſaloženy etabliſſement pod pschilubjenjom sprawneho a ſpjeſhneho wobſtaranja.

Möblowy magazin

wot Schillinga & Sieckie ſlotej kózji w Lubiju
porucja bohaty ſtad möblow wſchitskich družinow k dobrociſwemu wobſedžbowaniu.

W Lubiju, 15. oktobra 1859.

Schilling & Siecka,

blidařſtaj mischtaj.

 Sa tydženj pschinesjeja Nowiny dopis
wot knesa Smolerja ſe Sankt Petersburga, na kotryž čjeſczenych cjtariow ſedzbiſ-
wych cjtiniym! —

Tuby w Budyschinje je w tydzie-
dnach wusheč:
„Spje w wo żadlawym
pa lenzpiču, abo po kafka
pa lenzow wych podo w.
Na żadanie ſnjemſteje do herbſteje
ryczje pschezožene wot R. A. F. w B.”
Tutón ſpiew, kotryž ma 40 ſchtuc-
kow, płaciſy jenož 3 now. pen., a je k
doſtaču pola tudomniſtich knihwjasarjow, w Hilez
cjticejerni a w Smolerjowej kniharni.

 Kupujecje, kupujecje!

Zańdženu sobotu žita w Budyschinje płaćachu.

Kóre.	Wyšša. Nižša. Srjedžna.					
	Płacieſzna.					
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Pscheūza	5	15	—	4	15	—
Kožka	3	22	5	3	10	—
Gejmen	2	27	5	2	20	—
Worž	2	5	—	1	25	—
Gróch	5	10	—	—	—	5
Woka	4	5	—	—	—	4
Rjezik	5	27	5	—	—	—
Zabk	6	10	—	—	—	6
Hejdusicha	6	—	—	—	—	5
Vjerny	1	—	—	—	—	25
Kana butry	—	16	—	14	—	15
Kopa ſlomý	5	—	—	—	—	4
Zent. syna	—	25	—	—	—	20

Dowoz: 1244 kóreow.

Číć B jedricha Hiki w Budyschinje.